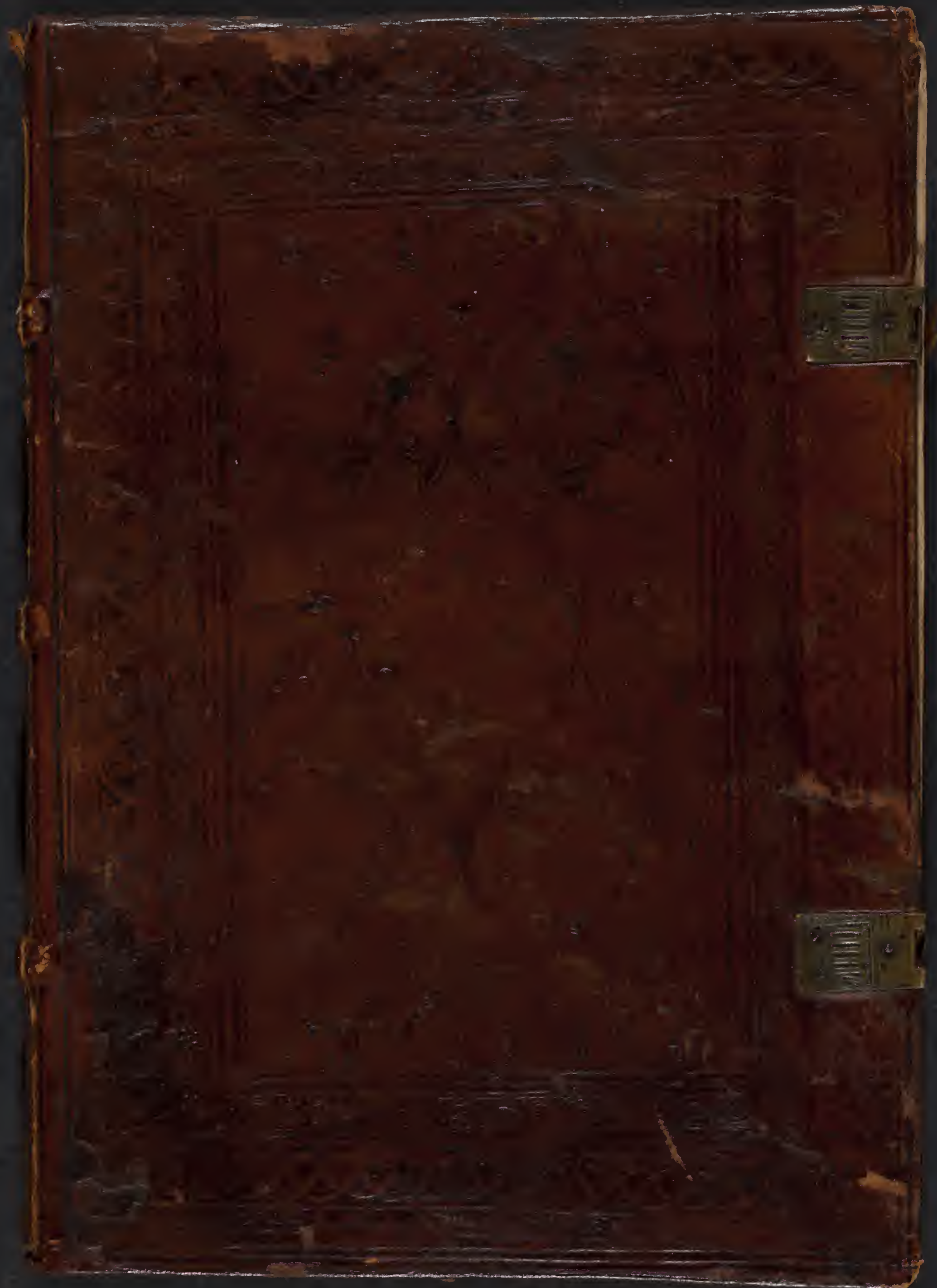

Cornamixa sup nonu Almans

Nicolaus Pol Doctor · 1494 ·

Jncipit clarificatoriũ iohãnis de tornamira super nono almãsoris cũ textu ipsius Rasis.

Incipit clarificatoriū Iohis de tornamira decani pclari studij mōtispessulāi. i speclatōe cura tōis morbo⁊ cū cura breui ⁊ electa eorūdē stādo magis sup remedijs rasi posiҭ i toto ꝯtinēte. Cū pˀ ypo. ⁊ Ga. teneat pncipatū: a capite vsqꝫ ad pedes p ordinē ꝓcedēo ⁊ capitulando. put ipe Rasi capitulat in. ix. almāsoris cū textu ipiˀ noni cū ibi sua spālia posuerit vt inqt ille bonˀ Guido de caulia co i c°. singulari sui collectorij. addā tñ. xx. capia. in h̄ fin diuersas ptes corpis cū laude dei. Qui virtutem mihi largiri dignatus est: hoc opusculum cōponendi anno. xix. mei ordinarij.

D*Eus* me puulū ab errore eximat ⁊ ipius huic oclos ibecilles mihi illuminare digneҭ volenti clarificare ea q̄ sunt maiora ⁊ magis ꝓpria ymo necessaria i speculatōe curatōis morbo⁊ ⁊ i cura electa eorūdē vt cognoscere cuius ptiele dolor capiҭ l pectoraliū sit pa° pncipalr descptic loquēdo ⁊ sic de alijs doloribus et passionibˀ mēbro⁊ inuestigādo ⁊ si ē p se puta. de cā puata vl p colligātiā: l cˀ mēi colligāa. ⁊ qs morbˀ ē i gñe ⁊ i spē ⁊ cuiˀ vtutis sit nocumētu pncipalr. Et cuiˀ vtuҭ sit passio pncipalr Et sic cura gñalis ⁊ ꝓpa cognosciҭ. vt dicit Gaˀ. 3°. de iteriorıbˀ. c°. pᵒ. circa fine. Et subdit in lr̃a: ꝙ q̇ recte ⁊ artificialr agere vult in morbis curam exercēdo talia pscire oꝫ. Idē dicit in ꝓcessu totiˀ libri de iteriorıbˀ improbādo plies archigenē. q: ad talia nō aduertebat ꝓpter qd in cura morbo⁊ artificialr ñ ꝓcedebat. q: ptiele mādāti pmo ē succurrēdū. 2ᵒ ptiele egre ⁊ vtutibˀ pncipalr lesis. vt declarat Gaˀ. in to° ꝓcessu ꝑiˀ libri. ꝓpt qd nō merebat dici curator egritudinū: s tribulator corpo⁊ hūano⁊. quaꝓpter summū deū oipotētē hūiliter imploremˀ vt menti mee dat has q̇nqꝫ res in cura morborū necessarias bñ clarificare ⁊ ipius scie curatie breuis ⁊ electe magnitudinēqꝫ solidā ⁊ pfectā eius notitiā. q: ipe est rerū magister trinus ⁊ vnus in seculo⁊ secula bñdictus. amen.

Capitulū primū de cephalea ⁊ emigranea et de eorū cura.

Q*Uando* rubedo ⁊ tēsio ⁊ grauedo in facie ⁊ oculis cuꝫ istis affuerit ⁊ tactus calidus sētiҭ Et plˀ fuerit magnus ex cephalica faciēda est flobothomia i pte in q̄ est dolor vl i q̄ dolor magis infestat. Deinde aq̄ rosata ⁊ oleū rosatū ⁊ acetū sumanҭ ⁊ sil mixta agitētur donec ispissenҭ ⁊ sup niuē ifrigidata sup caput fundanҭ. Eger vᵒ a carne abstineat ⁊ a vino ⁊ comedat adessiā citrina ⁊ tapsil ⁊ olera frigida ac fructˀ frigidos Vēter aūt soluaҭ ex mirabolanis citrinis ⁊ prunis ac tamarīdis ⁊ zuccaro albissimo. Qd si ista non suffecerit scia maluauisci i aceto posita agitētur quousqꝫ ad spissitudinē pueniāt ex q̇bus emplm capiti supponaҭ ex psillio quoqꝫ et aceto emplm fieri vtile ē. Si aūt cū istis fuerit ipulsu velocitas ⁊ i tactu sentiҭ calitas sꝫ neqꝫ i facie neqꝫ i oculis fuerit rubedo neqꝫ tēsio i pricipio soluaҭ vēter. Deiñ fiāt ea q̄ diximus. naribˀ aūt iniiciaҭ oleū violaceū aut oleū cucurbite dulcis aut oleū nenufaris aut oleū de floribˀ salicis quo⁊ q̇dlibet sup niuē ifratū capiti supfundaҭ ⁊ nutriaҭ vt prediximˀ. Eger vᵒ odoret cāphorā ⁊ aquā rosatā ⁊ salices ⁊ violas ⁊ his silia. Qd si egritudo multū iualescat sumaҭ opij ⁊ cāphore vniuscuiusqꝫ q̄tū pōderāt duo gña ordei q̄ dissoluta i oleo de salicibˀ mittātur i nares ⁊ aures. Qd si cū soda nō fuerit aliqd eo⁊ q̄ diximˀ de rubedine i facie fueritqꝫ egritudo antiqua i pncipio vēter cū pillulis co

chiis soluat̃ q̃s ego feci. ¶Pill'e co-
chie. ℞. pulueris pigre. ʒ. io. col o-
q̃ntide. ʒ. iii. ⁊ tertiaȝ/ scamonee. ʒ.
ii. ⁊ semis/ turbith sticados. ana. ʒ.
v. fiãt pillule ex istis et sṫ doses. io.
¶Postq̃ vo vẽter solutꝰ fuerit ĩfũ-
dat̃ caput ex oleo sambacino ⁊ ol'o
de been ⁊ mittat̃ in aures Eger q̃ȝ
odoret algariã ⁊ ĩsufflet̃ muscus in
naribꝰ Qd̃ si egritudo mlt̃ũ ĩfesta
uerit sumat̃ euforbii ⁊ castorei am
boꝝ ana sexta ps. ʒ. i. Et dissoluta
in pauco sambacino mittat̃ in na-
res ⁊ aurẽ. Jn cephalea vo cal'a em
plastrũ hoc fronti ⁊ tĩporibꝰ ẽ ipo-
nẽdũ. Empl'ʒ i cephalea cal'a. ℞.
semis lactucaꝝ scief memithe san-
dalũ albũ ⁊ rubeũ sansel rosas opiũ
fiat ex eis empl'm postq̃ aceto ⁊ aq̃
rosata cõspsa fuerit et frõti iponat̃
sup qd̃ mittat̃ pãnus aceto ⁊ aqua
rosata ĩfusus. Qui cũ tepefactꝰ fu
erit iterũ ĩfundat̃ ⁊ desup ponatur
linimẽtũ vo cephalice frigide: ℞.
castoreũ euforbiũ piper sinapis sto
racem rutã narubiũ q̃ siccata ⁊ pul
uerizata ⁊ tricocinta misceant̃ ⁊ cõ-
spergant̃ vino veteri ex q̃bꝰ fiãt tro
cisci ⁊ desiccẽt̃. Cũq̃ȝ necesse fuerit
ex vno i vino veteri aut oleo costi-
no aut camomelio dissoluto frõs
multotiens liniatur. Hoc em̃ lini-
mẽtũ omniantiq̃ cephalee cõfert
nõ solũ suppositũ sed etiã auri inie
ctũ q̃sequit̃ illud tĩpus postq̃ i ali
quo de p̃dict̃ oleis resolutũ fuerit.
Egro vo vinũ vetus ⁊ forte dandũ
est. Cũ aũt cephalea ꝑ ebdomadã
vnã pseuerauerint eger in balneũ
mittẽdus est atq̃ȝ sup caput ipius
aqua in qua camomilla ⁊ samsucꝰ
⁊ sticados arabicus et nemẽ cocta
fuerit sil' aut sigillatim fundẽda ẽ.
qd̃ si cephalice ⁊ quotidie añ cõesti
onẽ iuadat et pꝰ cõestionẽ recedat
succurrẽdum est ĩfirmo añ horã q̃
venire cõsueuit dãdo ei buccellas
panis i succo g̃nati aut vue acerbe
aut hoꝝ silium ĩfusas. Si ãt cepha
lea cõtingat ppt̃ multã i sole morã
sufficiẽter ex oleo rosato ⁊ aceto in
frigidat̃ curari poterit. Que tñ si
ex hoc nõ q̃euerit ex aliis ĩfrigidã-
tibꝰ curãda erit. si aũt adhuc soda
pseuerauerit ⁊ fortior fiat neq̃ȝ vllo
modo remoueat̃ ⁊ timeat̃: ne eger
visum amittat ⁊ aqua ad ocl'os de-
scendat tĩporũ arterie sunt ĩscidẽ-
de et extrahẽde. Hoc tñ qd̃ nũc loq̃
mur est preter nostrã intentioneȝ
in hoc libro.

De cephalea glosa. i. de dolore in
toto capite. de emigranea. i. de dolo
re in media pte capitis. ⁊ sic morbꝰ
intellectꝰ describit̃ noĩe mẽbri ⁊ accident̃ ipiꝰ
morbi. q2 cephas grece ideȝ ẽ q̃ caput latie. ⁊ lea
qd̃ ẽ dolor. sic p caput ⁊ eius dolorẽ describit̃ pa°
intellecta. ¶ Silr̃ emigñea ab emi qd̃ est dimidi
um ⁊ granea qd̃ ẽ dolor capitis. sic a medio capi
tis ⁊ eius dolore describit̃ passio intellecta. Naȝ
mos fuit helenorũ noiare ⁊ describere morbos
q̃nq̃ȝ mõis vt recitat G°. 2° de ingenio. in. 2° c°.
Jnterdũ noie mẽbri ⁊ accidẽt̃ ipiꝰ morbi: puta
dolor: vt dictũ ẽ. Jnterdũ noie ipiꝰ mẽbri tm̃: vt
sciatica a scia. Podagra a pedos grece qd̃ ẽ pes
latine. ⁊ sic de aliis. Jnterdũ noie accidẽt̃ descri
bit̃ ipiꝰ morbi vt spasmos grece ẽ ꝯctio latine, te

nasinon ꝯstipatio. Interdū noīe sue cāe, vt melīa morb⁹ a mlīa hūoꝛe. intdū a silitudie rei extrīse ce in aliq̄ ꝯditōe: vt in elephan⁹ ab elephāte. q² est aial grossum ꝛ male formatū ꝛ inoportunum Et spēs ipi⁹ lepꝛe silr̄ noīe rei sil'is in cōditiōe vt leonina a leone. ꝛ sic de alijs spēbus. ¶ Dicēdū φ ē ð doloꝛe capit̄ q̄ galea ouū ꝛ clau⁹ ðꝛ q̄ descri būtur ad silitudinē rerū extrinsece vt statim ðcla rabit̄. ¶ Alteri⁹ nota φ 4ᵒʳ sunt noīa passionez totius capit̄ sigñtia puta cephalea: galea. soda ꝛ ouū. Et sunt tria noīa passiōem ptis capit̄ sigñ⁹: vt emigñca monopogya clau⁹: 3ᵒ de in t. in cᵒ. 1 Ga⁹ vtitur hoc noīe cephalea ꝛ galea. dicit gale am. q: cōpꝛehēdit totū caput ad modū galee. sic noīat ad silitudinē rei extrinsece est passio totius capit̄ multū intensa. vr̄ eis φ malleo pcutiantur in capite. nō pñt sustinere clamoꝛes nec voces: vt recitat Ga⁹ ibidē. Rab vtit̄ hoc noīe cephalea: Aui. 3ᵒ cañ. vtit̄ h̄ noīe soda ꝛ ouū ab ouo armoꝝ sic describunt passiones istas ad silitudinem rei extrinsece. ¶ Emigranca est passio medietat̄ ca pitis vt dictū est. Monopogia est passio 4ᵉ ptis capitis Clau⁹ est passio in pua parte capit̄. cōit̄ ē tal' passio supꝛa oculū in supcilio. vr̄ eis φ clauo seu terebello pfoꝛant̄. fit a ma⁹ acuta cū poꝛtiōe ventositat̄ interclusa in pellicula extioꝛi sup̄ cra neū dicta picraneū l' interioꝛi infra craneū vt de clarabitur. ¶ Alteri⁹ mag̃ nota φ iste passiōes doloꝛose capit̄ dicte sunt poꝛisinales 3ᵒ de inten oꝛibus caᵒ 1ᵒ. Et durat poꝛisin⁹ cōit̄ duobus aut trib⁹ dieb⁹. ꝛ post aliq̄n cōcomitante effimera vt pl'imū tanφ accñs. ꝛ fiūt poꝛisinal' al'n p septia nas septimanaꝝ vel mensiū: vt declarat Ga⁹ 2ᵒ. de creticis dieb⁹ circa finē: ꝛ mouētur p dies pa res vel ipares foꝛti⁹ ꝛ bm φ ma⁹ ē flātica vl' co lerica mouetur. q: flātica mouetur per dies pa res ꝛ colica p impares ex natura hūoꝝ ꝛ ex ꝯue niētia mouētis puta nature cū motoꝛ: vt pōit auer rois. 3ᵒ collectoꝝ.

Primo tu queres cui⁹ pticule capitis ce phalea ꝛ emigñca sit passio pn̄ cipal'r. Et sic q̄nt̄ de alijs passionib⁹ capit̄ supꝛa dictis. ¶ Soluit Ga⁹ 3ᵒ de interioꝛib⁹ circa finē libri caᵒ ppꝛio: vbi dic̄ φ nō est incertū imo certū ꝛ verū φ nō patiūtur nisi pellicule cere' dura, mr̄ pia mater vel ambe l' pellicule circūdantes cra neū. ꝛ signū distinctiuū est φ si pellicula coopiēs cerebrū patiat̄: tūc doloꝛ tendit vsφ ad oculos. Si aūt pellic'la coopiēs craneū patiat̄ pn̄cipal'r tūc oculi ñ dolēt. Et addit Ga⁹ ibidē. Et dicit φ ipi in tāgendo pilos maxime dolent

Secūdo tu q̄res an cephalea: ꝛ sic de alijs passionib⁹ dictis sit pa⁹ illaꝝ pelliculaꝝ p se vel per colligantiā ꝛ cui⁹ mē bꝛi colligātia. ¶ Dicendū φ pōt esse p se vicio ce rebꝛi ꝛ pelliculaꝝ. vel p mēbꝛi aut mēbꝛoꝝ colli gantiā: qð est vt pl'imū. Signū distinctiuū ad h̄ ē pcessus vniformis ꝛ difformis poꝛisinoꝝ bm na turā tpoꝝ poꝛisini. nā qñ est per se in pellicul'. tc̄ poꝛisin⁹ pcedit vniformit̄ bm naturā poꝛisini au gmentando vsφ ad statū. Postea ꝯtinue minui tur. Qñ est per colligantiā est econtra. q: pcedit diffoꝛmiter ꝛ ñ bm naturā tempoꝝ poꝛisini. nam vsφ ad statum non continue procedit augmen tādo. imo aliq̄n i augmēto vel statu aliqualit̄ mi nuit̄ cōtra naturā tēpoꝝ poꝛis'. Et hoc ē ex diuer so motu matīe rōne ptis mandātis. hoc declarat ga. 2. de int̄. cᵒ. vltio ¶ Aliud signū ē. querela ali cui⁹ mēbꝛi ab illo añ poꝛiᵐ. ꝛ i hoc notificat̄ cu ius mēbꝛi colligātia: vt si venit a stoᵒ patiēs hz q̄ relas de doloꝛe stoma' ante vel post vel i poꝛisᵒ. Vñ dicit ga⁹. 3. de int̄. circa finē libri sic. Hij vero q̄ patiūt̄ schotomiā ꝛ vtiginē ppt̄ os sto': pꝛius incipiūt pati titillatōem in coꝛde ꝛ circa os sto' ꝛ abhoiatōem ꝛ sic de alijs mēbris puta epatis splenis matriq̄ renuz diafragmat̄. ꝛ si nō veniat ab aliquo mēbꝛo tūc nō erit q̄rela manifesta al teri⁹ mēbꝛi a cerebꝛo. Et sup̄ hoc nota p euidētia dicēdoꝝ in toto pcessu φ ois moꝛb⁹ aut sp̄ ē p se in mēbꝛo. i. vitio ppō mēbꝛi. aut ē p colligātiam id ē vitio alteri⁹ mēbꝛi. Si sit vitio alteri⁹ mēbꝛi seu p colligātiā fiet dupl'r. pᵒ. 2ᵒ. ꝛ. 3ᵒ. de interio. i plurib⁹ locis. q: aut venit, qð venire nō dz ad ip sum mēbꝛū bm sui naturā: vt mal⁹ fum⁹ capnos⁹ stomachi ad cerebꝛū vel ad oculos vel hūoꝛ q̄t⁹ vel q̄lis ad oculos vel ad aliud mēbꝛuz vltra sui naturā. aut q: non venit qð venire debet ad ipm̄ mēbꝛū scðm sui naturā vt spūs visibilis ad ocu los vel spūs sensitiui ad digitos vel spūs vitales p regenerationē vel fluxum ab arterijs i coꝛde ex doloꝛe ꝛ compassione alicuius mēbꝛi in sincopi. Hoc bene declarat galien⁹ in. 3ᵒ. de interio. c. pᵒ. de piscina aque si veniat turbida. vel si non veiat in q̄titate sufficiēti ꝛ bñ mūda ꝛ clara piscina e grotabit p colligantiam.

Tertio Tu queres. cephalea ꝛ emigñca que passiones st̄ i se in genere et i specie. Soluit littera Rab in caplō. idem dic̄ ga lien⁹ in passionario suo φ pōt esse calida fria hu. sic. sic in specie cal'a sanguinea cal'a colerica fra flātica fria melīca. verū cum tali materia cōmu niter cōmunicat vent⁹ in pelliculis ꝛ cōcauitati

bus cerebri ppter quod est ibi maior dolor. quia tūc fit solutio cōtinui ppter tētionē pellicularum et aliqualis diuersitas et inequalis diuersitas in pcessu Nota q cephalea seu dolor capitis aliqñ est supueniēs in fe. uł coīcās ipsā fe. Aliqñ fit ex maria apostemosa in pelliculis cerebri. ista pcedit semp augmētādo p̄m tpa morbi seu fe. nō ob stātib⁹ flōmijs et alijs remedijs cōiter moriunt. quia cōcurrūt duo morbi pestiferi. vide hic de facto plimos. Et sup hec nota p euidētia dicēdorum in toto pcessu q rasis docz cognoscere istas passiōes in genere ex signis subaliter inherentibus que sunt signa necessaria verificationis ut ponit Ga. et cōmētator haly 2° tegni ca° p°. puta ex p̄mis qualitatib⁹ potissime p sensū tactus in fronte et in alijs partibus dolorosis. Idez intelligas in alijs passionibus aliorum membrorum. nam qr tales qualitates intrant diffinitionē corporis talis lapsi et incontempati in calido frigido humido sicco dicunt signa substantialia. i. essentialia illi propter quod sunt necessarie verificatiōis. similiter docet eas cognoscere per signa ducta a casib⁹. i. ex qualitatib⁹ secūdis cadētib⁹ a primis ut ex colore tali uel tali. nā rubedo obscura in facie et in oculis significat passionē calidā sanguineā rubedo clara est subcitrina etc. in ptib⁹ ill' signat passionē cal'am colicā. Oppo^m. tu dices d̄ passiuis si patiēs fuerit pallid⁹ et in frōte frigid⁹ Ista signa vt plimū sunt veridica vt ponit ga⁹. et haly in loco stati allegato.

Quarto tu qres. cui⁹ v̄tutis cephalea sit nocumētū p̄ncipal'r. Idem qritur de emigranea: vel de monopogia et clauo Dicendū q p istas aut intelligim⁹ dolorē aut passionē cōsil'em dolorosam. Si p̄mū tūc ē nocumētū p̄ncipal'r virtutis sensitiue. qr ois dolor ē nocumētū seu actio corrupta sensus tact⁹. 3. d̄ mor. qr ois fit ex sensu rei cōtrarie cū corruptela orgāi sensus tact⁹: vt ibi declaratū ē. Si intelligamus passionē dolorosam dictā puta cōsil'em cū maria Tūc dico q est nocumētū regitiue natural' potissime digestiue et expulsiue mēbri mādant et recipientis vel ipi⁹ mēbri tm̄ si sit vitio ppo. Sil'r est nocumētū virtutis regitiue vitalis expulsiue per cōstrictōem arteriarum et pectoraliū: vt declarat g⁹ u° de inge. c. 2. et. 8. Et hoc ē cōe oī morbo cōsil'i mariali q sit ex nocumēto. i. ex mala actōe earū. nam qñ digestiua nō digerit digerēda vt debet: nec expulsiua naturalis et vitalis expellāt expellenda p vias destinatas a natura tūc generatur causa morbi consimilis necessario: vt est ibidem declaratum.

Quinto tu qres. cuius virtutis cephalea est passio principalit. i. cui v̄tuti infert nocumētū. Idē de monopogia emigranea et clauo. ¶ Dicendū q iste passiōes dicte cōsiderant dupl'r. vno mō vt sūt passiōes cōsil'es ca. fri. sic. hu. tunc sunt passiōes p̄ncipalit v̄tutum naturaliū regitiuarum pticule lese et ptiū vicinarum. vñ cānt ab ipis regitiuis naturalib⁹ lesis mēbrorū mādantiū qñ fiūt p colligantiā et ab ipis pprijs regitiuis naturalib⁹ pticule lese qñ fiunt pporitio mēbri et istis pprijs regitiuis naturalib⁹ principaliter inferūt nocumētū corrūpēdo magis eas in actōib⁹ pprijs corrūpēdo magis instrm ppriium actionis eorum puta cōpl'ionē naturalē ppter qd̄ sūt passiōes earum. Alio mō ɔsiderāt tales passiones vt sunt dolorose tūc sunt passiōes regitie aiate potissime sensus cōis. qr ab eo dolor apprehendit cū corruptela organi. qr cū resol'one spūū Similit sunt passiōes aliarum v̄tutū aiatarum. nā nō bene valent in actionib⁹ pprijs stāte dolore i capite. qr instrm suarū actionū deficit: puta spirit⁹ aiati. nā resoluūtur et alterāt ad qlitatez excedentem nō negādo qn sil'r sint passiōes ɔnter regitiuarū naturaliū. qr eis talis dolor infert nocumētū p resol'oem spūum. nā dolores psternūt virtutes p̄mo pnostic. qr instrumentū actōis v̄tutū resoluitur: puta ipi spūs.

Sexto Tu qres si dolor pōt tm̄ inesse in vno ventriculo absq q alt' doleat. Videt q nō. qr dolor inest membri ppt vicinitatē vt dicit ga⁹. 2. pnosti. 9° p̄mo. ergo videt: q vno dolēte alter circūstans dolcat. In cōtrariū ē rasis. Dicēdū q vn⁹ sol⁹ vētricul⁹ pōt dolere. qa sibi soli inest causa doloris puta mala cōpl'o et solutio cōtinui rōne vētositatis tendentis vel rōe ipius male compl'onis. nā fortis mala cal'a cāt dolorem alterādo et soluendo ɔtinuū. Idem de fria 4. de morbo. Idem dicit in libello de mala ɔplexione diuersa. c. 5. ¶ Tūc ad rōes patz solutio q ps aliq vicina pti egre de possibili incipit altari ppter vicinitatē. hoc intēdit ga⁹ i toto illo. 2°. pnosticorum. vt patet.

Septimo Tu queres. qre i istis passionib⁹ est tāt⁹ dolor: et ita acutus. Dicendū est q materia est multū calida adusta pūgitiua vel fria mordens pelliculas cerebri cū ventositate intermixta rōne vaporis eleuati. qr vent⁹ nihil aliud est q̄ vapor mot⁹. ideo rōne pūctōis et acuitatis et rōne tētiōis seu solutionis ɔtinui ē tātus dolor et ē infix⁹. qr claudit cā

tal'in aliq̄ vētriculo τ pellicule alterāť τ soluūť i cōtinuo.ꝑpter tētionē τ pūctōem. iō h̄nt tātū do lorē vtplimū in pte dextra mag̃ q: ma^a illa cal'a mag̃ fluit ibi ab epate ꝑ viā effumatōis τ a par tibus vicinis.

Octauo tu q̄res vtrū in istis passiōib⁹ capitis dictis cōpetat me^a la xatiua inꝑncipio nō p̄cedēte sirupo. videť ꝙ nō ex textu ypo. Digesta medicari. ꝑmo ampho. idē vult ga⁹. in 2°. ℂ Alteri⁹ arguiť rōe eoꝝ fūdata ibidē qð augmētat discrasiā τ cām discrasie pu ta materiā peccantem multiplicat. id tale nō cō petit: ʒ medicina laxatiua fortis exhibita in p̄nci pio non p̄cedēte syrupo est h̄mōi. igiť. maior est nota q: medic⁹ debet muare naturā τ nō nocere 2° regimēti acutoꝝ. Si em̄ sagaci. minor patz q: omē laxatiuū est cal'm: τ sic augmentat discrasiā saltem i cal'is τ attrahēdo ꝑ forte laxatiuū sic in principio nō p̄cedente sirupo malignuz ꝑmisceť cuz benigno: sic malignū augmentatur: τ ptes ꝑ quas transit iviolāť ꝑpter maliciā ma terie. ℂ Alterius ꝓbať intentōne viatici ca°. de cura cephalee colerice. vbi iubet dare sirupūvio laceū τ acetosum τ malagnata. ℂ In cōtrariū hoꝝ est Raſ in. c. vbi docet dare medicinā statiz in p̄nci° non p̄cedēte sirupo. Rō sua: q: ma^ie assistētes p̄cipalib⁹ membris h̄nt quādam fu riositatez ꝑpter infestatōem illatā eis rōne vici nitatis τ ꝑpinq̄tatis. ideo multū errāt illi q̄ spe ctant magnā maturatōem in bubonib⁹ principa liū mēbroꝝ retro aures τ in subascell'τ in ingui nib⁹. q: ꝑ viā effumatōis p̄cipale multū leduur Vn̄ galien⁹ in passiona° suo fuit de opione raſ τ auic. 3. can. c. ꝓprio. ℂ Dicendū breuiť ad q̄stio nē ꝙ iste passiones euenientes non p̄cedēte fe. sunt passiōes p̄cipales mēbri principal'. τ fe. ē accn̄s eoꝝ ꝑpter qð statim in principio sunt far macādi. Ista est intētio raſ. Si aūt fe. stante per tp̄s supueniat cephalea vel emig̃nea signum est rapt⁹ ma^ie ad cerebrū τ du^m de s̄pate tunc ma gis festinam⁹ flōiam.

Cōclusio Ergo sequitur ꝙ in istis paſ sionibus febre non p̄cedēte sed simul euadente vel subsequente cōpetit me^a laxatiua τ attractiua in p̄ncipio statim. ꝓbatur: sicut est in obtalmia multū dolorosa ita est i istis passionibus in cephalea τ emigranea. pȝ q: vici nitatem habent cuz principali membro sed i do lore obtalmico forti cōpetit medicina attractiua in principio statim non p̄cedente sirupo. patet ꝑ ga^m. 13. de ingenio. c. vi. Idem intelligit in forti bus doloribus alioꝝ sensuū vicinoꝝ ipi principa li mēbro puta cerebro. τ sic sunt curati in secūdo die: vt ipē dicit ibidē. τ sic ibi 2cludiť ꝙ morbus salubris pōt curari a bono medico absq̧ hoc ꝙ veniat ad augmentū. ℂ Alteri⁹ arguitur sic. A causa forti vt a causa nobil' doloris potissime p̄ꝝ nobilis est incipiendū in cura materiā illā eijcie do. igiť farmacia cōpetit in principio harū passi onū. aňs est galieni. ii°. de ingenio sanitatis. ca pitul' p̄mis τ vltis. 2sequētia patet. Item ille pro cessus est bonus τ artificialis c̄ quo statim acq̄ ritur sanitas. ʒ ꝑ medicinā attractiuā in princi° nō p̄cedente sirupo sanitas statim acq̄ritur. igiť maior. ē nō minor pȝ ꝑ rasiz hic. τ ꝑ ga^m. 13. de in genio. vbi ponit hoc in obtalmia. quia si in prin cipio statim farmacenť: sunt curati in crastinuz.

Alia cōclusio Est ꝙ in cephalea τ alijs dictis paſ sionib⁹ q̄ cōsequūť ad febrē quibusdā diebus cōi ter statim farmacam⁹ cū tamarindis τ cassiaſ. q: natura digessit materiā ꝑ temp⁹. Et est dubi um de raptu materie τ de s̄pate. illud est facien dū qð est meli⁹ τ securius. maior nota. mior pꝫ ex declaratis.

Ad ratōnes restat r̄ndere. Ad ypo cratē dicenð: ꝙ ypo. intellexit ꝙ oīs ma^a q̄ existit in aliq̄ principalmꝫ hꝫ furiositatem. Ad rōez dicendū ꝙ verū ē si nō seq̄reť mai⁹ bonū quod tñ fit vt est declaratum. ℂ Ad aliud dicendū ꝙ ipē intelligit 2siderando febrez tāꝙ morbū principalez. ℂ Ad aliud dicē dū ꝙ male opinati sunt ꝑpter cās statim dictas Sic patet rasis intentio declarata.

Nono tu q̄res. si in istis passiōib⁹ 2petit flōia. τ si cōpetit: q̄ tpe competit. Dicē^m ex itētōe raſ h τ ga^l i passio° suo τ auic. τ via^ci. oēs 2uenerūt i h ꝙ i istis passiōib⁹ ð cā ca. 2petit forť flōia i p̄n° l'me^a attctia. veꝝ q̄dā illoꝝ p̄eligūt farmaciā τ q̄dā illoꝝ flōiaȝ. Sciaſ ꝙ ego iuenio ma^xi^m reme^m i flōijs fortib⁹ i p̄n° i mltū venenoſ. iō i talib⁹ ē flōia festināda. i nō mltū ve noſ farmacia: τ sic sunt 2cordati. τ 2petit de ce pha^ca eiusdē p̄ꝝ. τ si nō iueniať: capiať media^a. 2silū ē ga^l. 3. τ. 4. de int. sup cura ml'ice passiōis Et nisi bñ repareť reiteret 3ª vel 4ª die sequēti. vel ʒ de vena fronť τ tipoꝝ vt diceť. Si cā sit fra tūc nō 2petit flōia ʒ farmacia. veruz in cā fria si patiens sit multū venosus ꝙ habeat venas ml' tū latas potissime in ptib⁹ supiorib⁹ tūc cōpetit flōia. Venosū n̄ dubites flōare. xi. de inge. i crōi ca τ lōga cephalea vl' emig̃nea potissi^e flā^ca. raſ

⁊ Ga⁹ vtebantur: ⁊ recurrebát ad cauteria actua
lia: ⁊ sic terminetur questio bona.

Istis clarificatis cura cepha
lee tibi pate
scit: verū ꝙ clauis sanatōis stat in pauc̄ bene ap
propriar̄ passioni in alterādo ⁊ ꝑticule in substra
hēdo vt vult Ga⁹ in passio° suo. Iō pauca ⁊ ele
cta tibi ponā in curatōe hu⁹ ⁊ aliar̄ mihi ꝓbata
tꝑibus a Rasi h ⁊ in ꝯtinēte suo: ⁊ a G° i passio°
suo. In cephalea q̄ de calida cā itrinseca sine fe.
vel fe. subseq̄nte seu comitāte cū q̄ est rubor aliq̄
lis in facie ⁊ in oclis calor fronr̄ vrina tēdēs ad a
liq̄lē rubor̄ē. Si ꝯstipatus fuerit fiat sibi clistere.
℞. q̄nq̄ herbar̄ cōium añ. m. i. anisi marat' añ. ʒ.
ij. furfuris grossi. p. i. fiat decoctio in qua dissolua
tur cassief̄ mūd. ʒ. i. yerapigre Ga¹. ʒ. ß. olei viol'.
q̄r̄. ß. sal' cōis. ʒ. ij. fiat clistere capiat ipm iacēdo
supra lat⁹: si dubitet inclinatōez capit̄ in loco cli
steris capiat cassiā᷑ seq̄ntē in ortu sol' ⁊ in lecto ꝑ
tres horas. ¶ ℞. prunor̄ damascenor̄ vuar̄ pas
sular̄ mūd ab arill' caricar̄ pinguiū iuiube sebe
sten. añ. p. ß. fiat decoctio in duab⁹ lī. aq̄ donec re
deat ad. lī. ß: in q̄ dissoluat̄ cassief̄ bñ mūd a toto
ʒ. i. ⁊ ß. fiat potus vt dictū in crastino fiat flōia de
cephalica vena ad lī. i. qua nō inuēta. fiat de me
diana: q² illa satis euacuat a capite. 4°. de ingēio.
¶ Applicet̄ frōti pānus line⁹ ifusus et ꝯpressus
in ol'o ro. vnfancino: vbi sit 3ª. vel 4ª. pars aceti
boni sil' bñ agitar̄: q̄ nō inuēto capias de cōi cū
magna ꝑte aceti siml' bñ agitatis. valet etiā pan
nus lineus ifusus in aq̄ endiuie: vel plātagis vel
ro. cū portōe aceti sil' bñ agitar̄. ymo i defectu ho
rū aq̄ fontr̄ cū tertia ꝑte aceti vz. pānus line⁹ ibid
infundat̄. Sacculus de ros puluerizar̄ fronti ap
plicat⁹ vz. ¶ Tertia vel 4ª. die si opus fuerit rei
tera flōiam de cephalica alteri⁹ ꝑtis. Ras in ꝯti
nēte suo dicit: cū ꝓlōgat̄ soda cal'a accipiat̄ vena
fronr̄ vel timpor̄ vel nasi: vel loci vbi est si sit pos
sibile. Iō vult Ga⁹ in passio° suo. ¶ In cepha
lea de cā cal'a mag̃ colica cum q̄ nō cōicat rubor
in facie nec i oclis: s₃ calor magn⁹ in frōte cū citri
nitate color̄ i facie ⁊ vria fiat sibi stati clistere dc̄z
vel tal' medicina. ℞. prunor̄ damasc̄ vuar̄ passu
lar̄ mūd ab arill'. añ. ʒ. x. tamarind elector̄. ʒ. ij. ꝟ
decoctio modica in q̄ dissoluat̄ cassief̄ mund. ʒ. i.
fiat potus de᷑ in aurora: si n̄ placet sibi potare da
sibi. ʒ. ij. pill'ar̄ aurear̄ nō ꝑcedēte sirupo: vt ē di
ctū supius clarificādo speculatōez curatōez ipi⁹
cephalee. Si ista n̄ placēt ⁊ sit ꝯpetēter venosus
⁊ assuet⁹ flōias fiat flōia ꝓut dictū est. Applicet̄
fronti muscillago psillij agitata cū portōe valde
medica aceti vel de chimolea bis vl' ter i vna ho
ra q² statim exsiccat̄: ꝯsiliū est Ga¹. in passio° re
seruet̄ in vase cū aq̄ vt nō exsiccet̄: naribus q̄s inij
ciat̄ cū pluma: oleū viol' vel nenuf̄ vel cucur. pa
tiens q̄s odoret cāphorā ⁊ aquā ros. Optimū est
talib⁹ potare parū aceti bñ limphati. Istis ⁊ alijs
bonū est stringere caput forti strictōne. ne tm̄ sol
uant̄ in ꝯti⁹ pellicule cerebri. In emigranea d cā
cal'a q̄ cōiter fit i ꝑte dextra videas si sanguis cōi
cat vel co. facias vt dictū est ⁊ melior q̄ pōt fieri i
tali emigranea vel soda de cā multū cal'a est dare
in mane patiēti panē madefactū i aceto limpha
to ⁊ euacuare col'am. vba sunt Ras in toto ꝯtinē
te in'rōne stat hoc. Tondant̄ isti vl' radant̄ vt me
lius remedia applicent̄ ⁊ materia vel oci⁹ effumet
¶ In cephalea seu soda de cā frigida ꝯti³ ⁊ for
ti ⁊ emigñea cū q̄ nō cōicat rubor nec calor exce
dens in frōte nec in capite nec latitudo venar̄ nec
vrina colorata. ⁊ iuuat̄ a calis ⁊ ecōtra fiat sibi cli
stere cū q̄busdā herbis cōibus ⁊ cētaurea minori
⁊ abrotano cū. ʒ. i. yerapigre ⁊ cassief̄ ⁊ ol'o camo
mille seu viol'. vel dent̄ sibi. ʒ. ij. ⁊ ß. pill'ar̄ cochia
rū nō antiquar̄. Si venosus aliquali᷑ fuerit ⁊ as
suetus facere flōias. facta purgatōe flōetur de ce
phalica: q² flōia multitudinē hūor̄ euacuat. Ra
sis vult i suo ꝯtinēte ꝙ caput statim sibi radat̄ et
inungat̄ cū oleo de lilio vel sābucino vbi sit mo
dicū de euforbio subtilissime puluerizato. ¶ Ad
uertēdū tñ ꝙ ante rasurā abluat̄ cū vino albo de
coctōis flor̄ camomille mellilotī āthos sticad fo
lior̄ sene ⁊ betonice. añ. m. i. Ras dicit ꝙ q̄n est a
tali cā humida est mag̃ pōderositas i capite ⁊ ma
ior ꝙ q̄n est a cā cal'a: q² tūc h₃ quādā lenitatem
capit̄. ¶ Fronti timporib⁹ ⁊ ꝯmissure applicent
cubebe puluerizate distempate cū aq̄ ros ⁊ vino
albo super pāno lineo posito q̄ sunt optime ce
phalee frigide i additōib⁹ Ras. Vel frōti suo ap
plicet̄ ⁊ capiti folia absin' ⁊ marrubij bullita in
aq̄ ⁊ bñ ꝯpressa reiterādo pluries: vel applicētur
capiti sup ꝯmissura ⁊ fronti ⁊ timporib⁹ cū pāno
lineo de attramēto scꝑtor̄ mūd a galis. de fecib⁹
tincte de pausa i pausam renouādo q² stati exsic
catur. Vel ponat̄ de isto ceroto sup caput suum.
¶ ℞. olei sābuci vl' olei de lilio. ʒ. 4. euforbij pul
uerizati. ʒ. i. cere. ʒ. iij. fiat cerotum extendat̄ supra
pānū lineū l'alutā subtilē ⁊ capiti applicet̄. Si do
lor excedēs multū fuerit infundat̄ infra aures. v.
vel. vi. gutte calide isti⁹ olei bis vel ter in die ⁊ no
cte. ¶ ℞. olei de lilio vel olei sambuci. ʒ. i. ⁊ ß. eu
forbij subtilissime puluerizati. ʒ. ß. misceant̄ ea q̄
dicta sunt in vtraq̄ causa. ¶ Intelliguntur q̄d nō

venerit soda ex reumate tūc non debēt applicari actu humida: sufficit eis purgatio ꝯuenicēs ⁊ fricatio extremitatū: ⁊ saccul⁹ de milio paꝝ ꝯq̄ssato ⁊ calefacto vsq̄ reuma minoratū fuerit de modico reumate non est cura. Si autem soda ex mora in sole fuerit applicent̄ illa q̄ dicta sunt in causa cal'a: q: ꝯtingit in hn̄tib⁹ caput cal'm. Si autē ex ꝑcussione venerit ꝯfestim flōetur de cephalica ⁊ in bona q̄ntitate mūguēdo cū ol'o ros̄. ⁊ nenuf̄ ꝑ alios dies patiētes cephaleā seu sodā de q̄cūq̄ abstineāt a potu ⁊ cibo duob⁹ diebus. Si durauerit in cā frigida p̄t vti vino ⁊ carnib⁹ q̄ plures hoꝝ nolūt purgari. Sed habēt vomitū infra diē naturalē cū modico adiutorio interponūt pennā infusam in oleo in gutture euomūt ⁊ sunt curati Patiētes cephaleā a q̄cūq̄ cā odiūt lucē ꝓpter dolorē oculoꝝ. ideo iaceant in obscuro Et hec de cephalea dicta sufficiant.

Capitulū. 2m. de vertigine ⁊ scothomia.

Cum aliquis illō quod ante cū est circulariter moueri viderit ⁊ oculi tenebrescunt ⁊ cadere voluerit ⁊ facies ⁊ oculi rubuerit in eadem hora vene q̄ que sunt post aures grosse apparuerit ex ipsis venis facienda est flōia ⁊ ventose in collo ⁊ tibijs sunt ponēde. Q̄d si predicte non apparuerint vene et facies fuerit rubea sanguis ex basilica erit minuendus ⁊ ventose in tibijs erūt ponēde In hac p̄terea scothomie specie ⁊ in ea quā añ diximus caput ex oleo rosato ⁊ aceto est infundendū Eger q̄ calida cibaria vitare debet: venter vero ex apozimate mirabolanoꝝ citrinoruz quod in capitulo de cephalea diximus soluendus est. Cum aūt neq̄ in facie rubedo: neq̄ febris cum scothomia fuerit attendēduz est an sit stomachi subuersio ⁊ nausea. Que si affuerint prius vomere cogendus est: deinde de pillulis cochijs dosim vnam sumat ⁊ a frigidis abstineat cibis. Si aūt neq̄ anime subuersio neq̄ nausea affuerint neq̄ caliditatis signa apparuerint vent̄ ex pillulis cochijs multotiens soluatur. Cibaria q̄ frigida omnino vitet ⁊ gargarism⁹ fiat quo flegma deponatur. In naribus quoq̄ post illud ponatur aliquid de his q̄ nominauimus quo caput calefiat.

De vertigine ⁊ scothomia ⁊ eoꝛuz cura Rubrica Vtigo a vertice: q: passio verticis vt q̊dam dicūt. Aliter ⁊ meli⁹ vertigo a vertendo: q: videt̄ eis q̄ omnia vtant̄ in gyrū in tenebrositate ocl'oꝝ: ⁊ si curuent caput ⁊ eleuent: vix vident ⁊ visa īterdū apparēt subrubea: interdū viridia: interdū nigra: interdū subalbida s̄m naturā humoꝝ a q̊ talis decidit̄ fumus s̄m q̄ talis humor decliat ad naturā sanguinis vel colere aduste. vel flātis: vel mlie. Ille fumus est diuersi coloris. Scotos grece q̊d est videre latine ⁊ mia q̊d est musca. q. videre muscas volantes coram oculis suis. Ulterius nota: q̄ iste passiones describunt̄ noie accn̄tis vt interdū est mos antiquoꝝ vt est supius dictū: q: describūtur noie actōis lese. Nam vtigo a vertigine q̄ est actio fortiter lesa q̄si corrupta sensus cōis q̊ iudicat oīa volui in gyrū q̊d nō fit. Descpta ē actio lesa a sili'tudine rei extrinsece vt interdū mos est helenoꝝ: vt d̄r 2°. de ingenio. ca°. 2°. Que actio lesa describit mihi talē vel talē passionē in ꝑte cerebri: vt dicetur statim. Silr' scothomia est nomen actōis lese seu corrupte virtut̄ visiue videnti cū tenebrositate rem intrinsecā tanq̄ extrinsecaz: ⁊ est nomen actionis lese sensus ꝯmunis iudicantis muscas apprehendisse per oculos q̊d non est. iō scothomia importat nomen actionis lese oculoꝝ ⁊ sēsus cōmunis que actio lesa amboꝝ describit mihi passionē talez vel talem in partibus illis vt dicetur statim.

Primo tu queres quare Rasis nec Ga⁹. 3°. de inte. ⁊ Aui. 3°. can. simul ⁊ i vno caplo tractauerūt de istis duabus passiōib⁹: soluit littera bene intellecta in locis allegatis cā multiplici. Una: q: causa materialis in radice est eadem ⁊ in vno loco. puta ⁊ in pra capitis pter quod de cura insimul tractauerūt. Silr ad vertiginem seqtur scothomia tanq̄ eius accidens ꝯcomitans. ❡ Causa dicti est: q: ille vapor ventosus ⁊ motus in pra cerebri non potest esse indicta p ra: nec in eius venis ⁊ arterijs q̄n subintret pter vicinitatem vias spūs visibilis: pter qđ multiplicat ibidem species suas: pter quod ad vertiginez seqtur scothomia: necessario si durauerit et non ecōtra. vt statim declarabit: nō sine causa igitur antiqui insimul tractauerunt. ❡ Et sup h nō: q scothomia duplex est: q̄dam est que ꝯsequitur ad vertiginē: tanq̄ eius accidens cōcomitans, pter causam forte dictā in pra capitis. Cura hui⁹ ⁊ vertiginis Rasis ponit insimul. ❡ Alia est scothomia q̄ non cōsequitur ad vertiginem: quia nō est causa sufficiens in pra capitis ad vertiginem firmā ⁊ permanentē. ymo vtigo incipiens firmari consequtur ad tales scothomias: vt declarabit q̄stione. 6ª. Cura huius subintelligitur p curam alterius: lz debiliora remedia huic competāt applicanda pre ⁊ membro mandanti.

Secundo tu queres cuius ptic'le vertigo est passio pncipaliter. Dicendū q principalr est passio substātie pre cerebri: ⁊ ventriculoꝝ eius ⁊ partium circunstantiū puta venarum ⁊ arteriarum ⁊ viaꝝ spūs visibilis vsq ad extremū cornee: ex quo ē ibi tenebrositas oculorum ⁊ scothomia pter quod est ibi passio sensus ꝯmunis ⁊ hee particule fm prius ⁊ posterius patiūtur.

Tertio tu queres cuius particule scothomia est passio pncipalr. Dicendū q pncipaliter est passio viaꝝ spiritus visibil': puta a loco cancellatōnis ydolorum ⁊ crucisignatione vsq ad extremū cornee q: illi vapores ventosi ⁊ moti causantes illā scothomiā dispgunt p illas vias visibiles ⁊ causant speciē suam in humore cristallio multiplicādo illaz vsq ad locū cācellationis ydolorum: puta in crucisignatōne, pter quod sensus cōmunis iudicat cum nocumēto sue actionis.

Quarto tu queres in quo differt ista scothomia ab ymaginibus oculorum sicut habent illi qui cadunt in catharactas. nam tales extimant se videre muscas volare coram oculis suis: sicut habentes scothomiā vt dicetur infra. caplo de catharacta. Dicendū q in pticula patiēte non differunt: quia in vtraq; vie spiritus visibilis a loco cancellatōnis ydoloꝝ puta a crucisignatione vsq ad extremū cornee patiuntur illum vaporem malū: nec differunt in passione quia in vtroq est morbus officialis in via replet a re innaturali vltra debitum. Sed differūt i causa materiali ⁊ efficiente. q: in scothomia vapor ille est ventosus ⁊ magis siccus ⁊ mobilis: iō tarde aut raro coagulatur in ymaginibus oculoruz ❡ Ad catharactas est per oppoᵐ q: in al'. vt i pricipio aque ⁊ in catharacta vapor est magis hūidus ⁊ quietus pter qđ citius coagulatur. Differunt etiam in efficiente: quia in scothomia prora capitis cōiter est magis calida generans illū vaporem: pter qđ ꝯmuniter tales a causa cal'a citius leduntur cum nocumento q̄nq sensuum. 3° de interioribus ca°. 6°. Ideo cōmuniter sequitur ad vertiginem: ⁊ vt plurimū inest habentib⁹ proram cerebri calidam: vt caluis ⁊ colericis ⁊ q̄busdam sanguineis vtraq fit vitio cerebri ⁊ vitio stomachi: ⁊ membroꝝ subiacentiū. Et aduerte plures medicoꝝ sunt decepti: in hoc credentes plures infirmos habere ymaginatōnes ⁊ habēt scothomias in quoꝝ cura decepti sunt: quia processus non est vnus: ideo cum magna inuestigatōe est pcedēdū considerando si sint colerici: nec calui: nec sint habentes pram cerebri calidam: nec si de facili ledūtur a calidis in capite ex ira ex austro ex vino puro: vel ex alia re calida exteri⁹ applicata.

Quinto tu q̄res si vertigo est passio pre cerebri p se vel p colligātiā. Dicendū est ex intentōe Ga⁹. 3°. de inte. ca°. 6°. q interdū est passio p se ipsius sube p re cerebri ⁊ ventriculoꝝ ⁊ arteriaꝝ venaꝝ circūstantiū quia mala ꝯplexio calida in suba p re cerebri generat vaporem illum cal'in mobilē. Ideo dr 3°. de inte. ca°. 6° q talis vapor est vētus q̄ diffundit p partes illas ⁊ interdū p colligantiā stomachi qđ est vt pl'imū ⁊ aliqū est p colligantiā ptiū sub ypocūdrijs: puta splenis: epatis: matricis. vt recitat Ga⁹. in loco alle°. in 3°. de inte. Et interdū venit a cā pp̄uata ⁊ a cā p colligantiā istud tñ raro est ❡ Et aduerte q ista vtigo pluries euenit istis potatoribus hñtib⁹ stomachū cal'in ⁊ pram cal'am: vt caluis q: ex cā modica ⁊ facili potissime ex vino puro: q: ad coꝝ pram fumi calidi cito a cā dicta facili eleuantur ⁊ sic vie spūs visibilis puta locus cācellatōis ydoloꝝ patit p colligantiā ⁊ venit qđ venire nō dz

ad eas ſm͂ eoꝝ naturam:vt ſtatim dicetur Et h̄ a cauſa duplici dicta ⁊c.

Sexto tu q̄res ſi ſcothomia ē paſſio p ſe dicta:vt viaꝝ vl̄ p colligantiā. Dicē dum ex intentōe Ga¹.4°.de.inſ.ca°.2°. Idē ſen tit in p° li°.caplīs ꝑpꝛijs:ꝙ ſcothomia ⁊ oīs paſ ſio materialiſ ocl'oꝝ q̄cunq̄ ſit ſp ē paſſio p colli gantiā:q: venit vl'a capite vel ab alijs mēbrī qð venire nō dꝫ ſm͂ coꝝ naturā:puta ille mal'fumuſ ventoſus. Iſta ſcothomia vēit tota die mulierib' ꝓuatis mēſtruis. ⁊ in l'ris ſanguineis dimittētib' flōias ⁊ coitū. Et credit a mediā ꝙ ſint ymagina tiones oculoꝝ ⁊ nō h̄nt:ꝑpter qð ſunt decepti in opē. Sil'r venit a cauſa facili pluribꝰ col'icis cal uis:puta a vino puro. Cū iſta ſcothomia ē v̄tigo incipiens firmari:nam non videt̄ eis multum ꝙ v̄tant̄ in gyrū niſi reuoluātur vna reuolutione qð alijs ꝯtingit ex plibus. nam ab vna eis facta vi detur eis ꝙ v̄tantur in gyruꝫ. tales non eſſent bo ni lapicide nec carpentatores:ſic pꝫ tibi ꝙ ſemꝑ eſt p colligantiam. verū de locutione cōi ⁊ larga: Raſ interdū loq̄tur in iſto nomo:puta in ca°. de catharacta. ¶ Dicit ꝙ fit vitio oculi ꝓre cerebri ⁊ ſic de cauſa ꝓuata ⁊ per ſe.q: ad ſeinuicē habēt tantā vicinitatē ⁊ colligantiā ille partes ꝓre ce rebri.nam q̄nq̄ ſenſus ſunt colligati cum neruiſ ſuis cum ſuba ꝓre cerebri ⁊ ſenſu cōmuni:vt pꝫ 4°.de inſ.caplīs ꝑpꝛijs ſup inueſtigatōe ꝑticl'a[m] pꝛincipaliū in quolibet ſenſu:puta viſus odorat' ⁊ ſic de alijs.

Septimo tu q̄res v̄tigo q̄ paſſio eſt in ſe. Dicendū ex intentōe Ga¹.3°.de inſ.ca°.6°.⁊ Raſis in ca°.ꝙ v̄tigo de cauſa ꝓuata eſt morbꝰ ꝯſil'is ⁊ officialis q: mala complexio cal'a in ſuba ꝓre cerebri vaporem ven toſum generans q̄ vapor diſꝑgitur p ꝑtes circum vicinas replens ⁊ turbans ſpm̄ animatū: vt n̄ ſit inſtrumentū ſufficiens ad actionē ſenſus cōmu nis:q̄n aūt fit per colligantiā tunc eſt morbus of ficialis in receptaculo ⁊ in via:q: ille fumus ve niens a ſtomacho vel a matrice ad ꝓram cerebri replet receptacl'a ſpūum animaliū ¶ Et ſup hoc nō:ꝙ q̄ꝙ aliq̄ādo talis fumus eleuetur a mate ria flā[ca] ꝯmixta ſtomachali. ꝑpter qð Raſis iu bet dare pill'as ⁊ euacuare flā:fumus tamen ille qui eleuatur p quandā ebullitionē occultam illi us flātis ꝯmixti.eſt calidus aliq̄liter,ꝑpter quod mobilis ſiccus ventus. Ideo dicit Ga'.3°.d inſ. ca°.6°.ꝙ cā huiꝰ eſt vētus forſan in paſſiuis n̄ ex cedit.ꝑpter qð ideo de facili nō coagulat̄ nec in catharactā ꝯuertitur: q̄ꝙ decidatur a ma[a] flā[ca] ꝯmixta cum colera.

Octauo tu q̄res ſcotho[a] q̄s morbꝰ i ſe in gn̄e ⁊ in ſpē. Dicēdū ꝙ offi cialis in via fumus ille aliūde veniēs replet viaſ ſpūs viſibilis a loco cācellatōnis:puta a crucifi gnatōe vſq̄ ad extremū corńee ⁊ ſenſat̄ talis fu mus cū ſuis ſpēbus ab intra multiplicat̄ in h̄uo re criſtallio ¶ Tu dices q̄l'r taliſ fumꝰ ab int̄ extra cū ſuis ſpēbus pōt ſenſari. nā Ariſto.2°. d aīa di cit:ꝙ lux exterior forma ēviſionis:q: illuiat ſpēm ſēſatoꝝ eleuatā ab exterioribꝰ anteq̄ ſubitret cor neā. ¶ Itē ſenſibile poſitū ſupꝛa ſenſum n̄ imu tat ſenſum Ariſto.ibidē:q̄ videt̄ ꝙ talis vapor ab intra nō poſſit app̄hendi. Dicendū:ꝙ ille vapor multiplicās ſpēs ſuas ab itra in h̄uore criſtallio vſq̄ in crucifignatōne app̄hendit̄ cū luie iteriori nā ſpūs viſibiles ſunt lucidi ⁊ clari ⁊ veniūt illi ſpūs lumioſi vſq̄ ad extremū corńee.p° ꝓnoſtic. ꝑpt̄ qð dictū in l'n opinati ſūt Ga.dixiſſe ꝙ viſio fit ex̄ mittēdo:qð nō dicit. Et lux exterior ſubitrat p dyaphana[e] corńee ⁊ aliaꝝ pelliculaꝝ ⁊ humoꝝ oculi,ꝑpt̄ qð ſpēs ille ſat̄ illuiant̄ ꝓ app̄henſiōe eaꝝ. ¶ Ad 2[m].dicēdū ꝙ Ariſto.dicit: ꝙ h̄ q: poſi tū ſupꝛa ꝓhibet luie exteriꝰ igredi. Iō ſpēs n̄ vēit illumiata in oī ſēſu.ſ req̄rit̄ mediū ad ſui ſēſatio nē:modo vapor ab itra ml'tiplicat ſuā ſpēm in hu more criſtallino illuiatā:vt ſtatī dictū eſt a luie in teriori ⁊ exteriori.

Nono tu q̄res vertigo cuius virtutis ē no cumentū.i.ex cuius virtutis actōe leſa cauſat̄. Idē q̄rit̄ de ſcotho[a]. Dicendū ex intē tione Ga¹.in°.de inge°.ca°.2°. Idē ca°.8°.ꝙ ver tigo ⁊ ſcothomia ⁊ oīs morbus materialis eſt nocumentū regitiue naturalis puta digeſtiue et expulſiue. Et vitalis expellent̄ p ꝯſtrictōeꝫ ⁊ dila tationē arteriaꝝ in ꝑtibus mandantibus,⁊ leſis. nam ſi digeſtiua digeret digerenda, put deberet ⁊ expulſiua naturalis:et vitalis expelleret expel lenda non cauſarentur paſſiones materiales in corpore noſtro.

Decimo tu queres v̄tigo cuius virtutis eſt paſſio p̄ncipalr̄.i. cui v̄tuti p̄ncipalr̄ ifert nocu[m]. Dicēdū ex iētōe Raſ i ca° ⁊ Aui.in 3°.cañ.in ca°.ꝓpo. Idē vult Gordo'in i pſalterio ſuo. v̄tigo ē paſſio pncipalr̄ ſēſus cōis ⁊ ymaginatiue.nam paſſio illa ꝯſil'is ⁊ officialis exiſtens in pꝛora cerebri corrumpit pꝛincipaliter actionē ſenſus cōis ⁊ ymaginatiue ꝑpter reuolu tionē ⁊ turbatōneꝫ ſpūum aīaliū exītium in ipa ꝓra cerebri. a vaporibus vētoſis ibidem gn̄atis: vel fluxis, aliunde vt eſt dictum ſupius cōter eſt

passio virtutis visiue ꝑpter cām superius dictam
¶ Cōseqnt virtus motiue in ꝓcessu recte sic epiᵃ
q̄ pꝛio est passio sensitiue cōseqnt motiue: verum
motiua nō ledit cū spasmo in vertigine ſm q le
ditur in epilenᵃ. vt ponit Auicē. 3ᵒ. cañ. caᵒ. ꝓpꝛio
¶ Tu dices. sensus cōis ñ iudicat nisi sup sensa
tis q̄nq3 sensuū exterioꝝ. Ista est sua ꝓpꝛia actio
4ᵒ de moꝛ' i fine: sicut ei' q̄es ē q̄es eoꝝ. igit nō
iudicabit ex solo vapore moto i dicta pꝛa agitāte
ꝛ turbāte spūm aiatū i dicta pꝛoꝛa cerebri. ¶ Di
cendū q actio ꝓpꝛia ipi' sensus cōis est iudica-
re super sensatis ipoꝝ q̄nq3 sensuum exterioꝝ.
ꝫ actio sua pōt ledi ad lesionē ipoꝝ q̄nq3 sensuū
vel ad lesionē ꝓpꝛij organi ꝑpter cām dictam: vt
p3 in ebriosis clausis ocul' ꝛ volētib' dormire for
ti' videt eis q vtant i girū. q3 illi vapores min'
exalant oculis clausis ꝛ illud malū eis inest pro
pter ꝯtinuū malū motū dictoꝝ vaporū ventosoꝝ
turbantiū ꝛ mouētur malo motu spūs aiati in di
cta pꝛoꝛa imaginatiua imagināt ex hoc q om̄ia
mouent. sic ꝛ sensus cōis iudicat om̄ia extioꝛa sic
moueri.

Undecimo tu q̄res scothoᵃ cui' vir
tutis est passio ꝑncipalit
¶ Dicendū. Gordoni' dicit q sensus cōis. ꝫ non
placet mihi. Aliter dicendū q scothoᵃ est passio
principalr virtutis visiue: ꝯsequēter sensus cōis
ꝛ imaginatiue. Ratio dicti est: q3 pmo leditur vir
tus visiua a vapoꝛibus dictis sparsis in vijs spi
ritus visibil'. cōseqnter sensus cōis iudicās super
appꝛehensis ꝑ virtutē visiuā necessario errat. sic
ambe errant ſm prius ꝛ posterius a passione de
scripta per scothomiā: vtē supius declaratum ꝫ
bene notat scothoᵃ q̄ est actio lesa ambaꝝ ꝑ prius
ꝛ posterius describens dictā passiōem modo su-
perius declarato.

Istis declaratis cura scothoᵉ
ꝛ vertiginis
tibi patescit: q̄stione pma dictū est q scothoᵃ est
duplex. quedam q̄ cōseq̄tur ad vertiginē ꝑfectaȝ
paroxismalē q̄ paroxismat ꝑ quadras ꝛ innouatiōes
lune: ꝛ cadūt velut eplici. l3 nō toꝛq̄antur nᶜ spas
ment: nec spument. raro videm' istam in practi-
ca: paucas vidi tpe meo. ¶ Curā haꝝ duarū Ra
sis ponit sil' cōiter in caᵒ. Et cōseqnt alij actores
flōando de pulsatilib' q̄ sunt retro aures in vn-
guēdo caput cū oleis roꝫ. rō est. q3 ē causa eadē.
¶ Alia est scothomia q̄ nō ꝯseq̄tur ad vertiginē
firmā ꝛ ꝑfectā. imo vtigo incipiēs firmari ꝯseq̄t
ad illā. q3 si reuoluātur duab' l' trib' reuolutioni
b' cadūt nec pñt se mouere de pausa. Ista occur
rit nobis in practica q̄dic. ista ñ indiget tant nᶜ
talib' flōijs nec tant alijs remedijs. ¶ Et aduite
q i scothoᵃ subseq̄nte ad vtiginē paroxismalē ꝫ si
milr ꝯtingit trāsacto paroxᵒ. q si reuoluāt vna vel
duab' reuolutiōib' ocul' claus statim cadunt: et
magꝭ q̄ alij. ¶ Alteri' nota ex intētōne Ras in
suo ꝯtinēte. ꝛ Gal'. 3ᵒ de inti. in fine q ois scotho-
mia subseq̄ns vel nō subseq̄ns ad vtiginē fit ex
cā materiali triplici. q3 aut fit ex maᵃ exñte in ce-
reᵒ aut in vēis coꝛpis ꝯtiguis magꝭ epat l' splēis
vel ꝯtiguis renib' ꝛ matrici. aut in stoᵒ. ¶ Si āt
fiat a maᵃ exñte in cereᵒ: tūc nō interpollat in ali
quo q̄n appeant q̄si ꝯsili mō. bñ dico quasi. quia
flante aliq̄ vento potissime australi pl'es videtur
de ill' vapoꝛib' coꝛā ocul': ꝛ ꝓcedūt ꝛ ꝯcomitant
tinnit' auriū ꝛ ḡuedo sensus olfact': ꝛ sensus gu
stus pessimē discernūt int odoꝛes ꝛ nō bñ discer
nūt sapida a sapidis ꝛ vina acūis soda aliq̄lr cō
comitat ḡuedo front silr. ¶ Istis exñtibus si fa
cies ꝛ oculi rubescūt ꝛ si vene q̄ sūt in frōte i tym
poꝛib' ꝛ retro aures grosse ꝛ plene fuerint. Et si
appitiones tēdāt ad aliquē ruboꝛē si oculis clau
sis reuoluātur duab' aut trib' reuolutiōib' ꝛ ap
tis ocul' ille appeant. tūc scias talia fiūt a maᵃ sā-
guinea multū cal'a in cereᵒ exñte. q3 illi fumi agi-
tāt in ꝓꝛa cerebri subintrātes vias visibiles cau
sant spēm silēm in cristallina ꝛ in cruc signatōe
sic sensus cōis iudicat sup ill'. ¶ Aduerte tñ si tal'
scothomia cōseq̄tur vertiginē paroxismalē: tūc sūt
in vltiata malitia. Det sibi cassiafi in oꝛtu sol' ꝛ ia
ceat in lecto duab' hoꝛis ꝛ vltra. ꝛ ñ cōcedat nisi
post t̄nas. ¶ R pꝛunoꝝ damaſ: vuaꝝ passaꝝ mū
dat. ab aril' caricaꝝ pinguiū iuiube sebesten añ.
p. ꝫ. ſ decocᵒ in duab' libris aq̄ donec redeat ad
lꝫ ꝫ. in qua dissoluāt cassiefi mūdate a ḡnulis. 3. i.
ꝛ ꝫ. det vt dictū est in crastinū. flōmet de veᵃ me
diana l' epatica vl' cephalica ſm q plectoᵃ fuerit
3ᵃ l' 4ᵃ die aperiantur vene pulsatiles q̄ sunt retᵒ
aures ſm Rasim hic ꝛ ſm Galᵐ 3ᵒ d' interioꝛib'
ꝑpe finē veꝝ illā dubitam' facere ꝑpter saltum
sanguinis arterial'. q3 cū difficultate quadā san
guis arterialis restringitur. Ideo facim' de cōsi
lio Galieni in suo passionario de vena frontis ꝛ
extrahimus lꝫ'. ꝫ. Illa nō inuenta facimus d' gros
sioꝛ vena in tympoꝛibus cōsequent ventosam'
infine colli in initio spatularum. ꝛ in tibijs fri-
cando bene verum. Ga' vult in suo passionario
q facta flobothomia de vena frontis vel tympo-
rum q ventosetur ꝛ scarificetur in summitate ca-
pitis: vt sanguis calidus vapoꝛosus capitis eua-
poꝛetur ꝛ euacuetur: radatur caput ꝛ inungatur

Anima in cerebro

de sanguine

cū oleo rosaceo ꝯ omphancino: vbi sit modica por tio aceti simul agitatꝰ. Ista fiūt in scothomia sub seq̄nte vtiginē poxisinalē q: sunt in vltimata ma licia. ¶ In cura scotho^e alterᵘ q̄ non ꝯsequitur vertiginē poxisinalē damus cassiaꝝ dictā flōādo de mediana. ꝯseq̄nt̄ de cephalea inunguēdo, put dictū est. Et vitando, put ⁊ alij dicti cibaria cal'a ⁊ vina calida q: vinosi de facili incurrūt talē sco thomiā de cā puata q: hn̄t in coꝝ natura cerebrū multū calidū. Vitabunt etiā magnā morā i sole capite discoopto. Vitabunt etiā vina subti^a: et al ba potissime in pncipio prādij, ppter coꝝ citā pe netratōez pcutiūt capita lapsa ad calitatē. vult Ga^o. in passio^e suo ad Glauconē. ¶ Si aūt faci es rubea fuerit vene aūt dicte grosse nō videanꝰ Et signa alia pnitus dicta nō affuerint signū est q fit p colligātiā venaꝝ corpis epatis mag l'sple nis vel renū vel matricꝭ. Ideo inuestiga sup que relā mēbroꝝ q: cōit̄ sēnt̄ formidatio illaꝝ. Raꝭ i suo ꝯtinēte dicit: potissime qn̄ subseq̄tur ad vtigi nē poxisinalē videas si mulier pdidit mēstrua: vl si est ꝯtinēs ip̄e vel ip̄a a magnis tpibus citra vl tra solitū. Vel si post posuit flōias assuetas i cu ra huius sic pcedas da sibi istā cassiaꝝ in aurora ℞. prunoꝝ damascenaꝝ passularum mund ab a rill'. aā. ℥. tamaridoꝝ electoꝝ. ʒ. ij. ß decoc^o cū mo dica ebulli^oe in q̄ dissoluaꝝ cassiaꝝ mund. ʒ. i. ß po tus in crastinū vel die tertia flōmeꝝ de epatica vl mediana de grossiori: ⁊ extrahaꝝ. lʒ. i. vel quasi ꝯse queter die tertia reiteretur de alio latere. vel apia tur cepha^ca ꝯsequēter vētosetur in tibijs cū scari ficatione radas sibi caput ⁊ inungatur cū oleo roſ vt dictū est: q: isti sil'r hn̄t cerebrū calin: lʒ nō tm̄ sicut alij. isti dietenꝝ sicut dictū est de alijs. Et vitent illa q̄ dicta sunt statim: q: cōicant in lapsu ¶ Si āt facies vgeret ad q̄ndā citrinitatē, signis pnitus dictis nō appentibᵘ: ⁊ co. videaꝝ abūda re in corpe ponas i colatura statim dicta. ʒ. i. et. ß. cortiq̄ mirabo. ⁊ infusoꝝ pnoctē in decoctōe pdi ctoꝝ: fricenꝝ de mane fortiter: ⁊ colētur ⁊ colatu re addaꝝ cassieꝝ mūd. ʒ. ß. si vis dimittas cassiaꝝ si scotho^a nō cesset p ista nec illa pus dicta reite rentur flōie de alio latere q: in talibᵘ cura nō pōt ꝯpleri nisi p'ies reiterādo flōiaſ. Si aūt i facie ru bor aliq̄lis nō apparuerit: imo pallor i facie: videꝝ tūc ꝯsidera si signa pnitus dicta assint ⁊ appent vl' nō: nam si appent puta q nullo^o interpollet cū tinitu auriū: ⁊ grauedine aliorum sensuum cum soda ⁊ grauitate capitis potissime frontis tūc sci as q fit de materia frigida. in cerebro existēte po tissime si nausea nec subuersio stomachi nec q̄re la eius affuerit talis scothomia potest seq̄ vertigi nem poxisinalē s̄m q alie rōne ventositatis gros se in capite generate ⁊ note interdū magis ⁊ mi nus poxisinal'r in senibus talis scothomia seq̄ns ad vertiginē dictam nūciat epilentiā dicit Ga^o. i passiona^o suo. Isti debent pluries laxari cū pill'. luq̄ Hebe^ei dosi media denꝝ. ʒ. ij. ⁊ ß. de. xx. i. xx. die bus: vel circa pmittendo oximel diureticū in ter tia parte. ⁊ in duabᵘ ptibus aquā cicerū: rub. vbi sit modicū saluie maiorane melisse tales tonden tur in capite: vt materia meliᵘ euaporet facta pur gatōe abluaꝝ caput semel in septimana cū aqua decoctiōis floꝝ camomille mellilioti vtriusq̄ sti cados fo. fene. ⁊ betonice. ⁊ alii inclinet caput su per illo vapore: q: sic ille vapor ventosus grossus a capite expellitꝝ/ sup ꝯmissura capitis ponaꝝ mo dicū de puluere floꝝ camo. mellilioti anthos puri subtilissime puluerisatoꝝ vitēt somnū de die ⁊ cō festim post cenā. ⁊ vtanꝝ cibo ⁊ carnibus ⁊ alijs calidis. ¶ Si talis pallor in facie appeat signis pdictis nō appentibᵘ. ymo iterpollat p tpa sine ti nitu auriū. ⁊ sine grauedine alioꝝ sensuum ⁊ cū q̄ dam subuersione stomachi ⁊ nausea vel grauedi ne signū ē q fit a materia stomachali. ¶ Aduer te tm̄ q qn̄ fit a stomacho sil'r. nūciat epi^am in seni bus potissime si subseq̄tur talis scothomia vtigi nez poxisinalē, puoceꝝ vomitus sic vna die come dat de raphano cum sale tres vel q̄tuor bolos in pncipio prādij ⁊ cene Et comedat de diuersis ca rnibus ⁊ pinguibus ⁊ differat potuz q̄tū poterit vsq̄ in fine mense. in crastinū pᵘ prandiū. p. i. ho ram sumat istā medicinā vomicā tepidam. ¶ ℞. aque decoctōnis radicꝭ apij raphani folioꝝ attri plicꝭ. folioꝝ lauri. squille sc attriplicꝭ sc. aneti q̄ꝝ. ij. ⁊ ß. sirupi acetosi ꝯpositi q̄ꝝ. ß. cicori siluestris. ℈. ß. misceātur ⁊ fiat potus. ¶ Si tu velles fortifica re istam medicinā infunde de elleboro albo in de coctiōne tepida dicta in q̄titate vnius amig^e p quattuor horas vel circa coletur ⁊ administretur. loco horum Raꝭ et Ga. in passionario faciūt sic ¶ ℞. yerapigre. ʒ. ij. pulpe coloq̄ntide grossomo do pulverizate. ℈. i. bdellij. grana q̄nq̄ misceātur ⁊ fermentetur sumat tertiaz partē huius vna vice ⁊ dissoluatur cū aqua decoctionis absin'receꝝ cō q̄ssati sumat de. xv. i. xv. residuū pcedente oximel le vel sirupo acetoso loco horuz ip̄i dabant aquā decoctionis absinthij dicti in qua infundebatur per noctem aloes cicotrini. ʒ. iij. coletur de mane ⁊ administretur detur semel in septimana,

¶ Capitulum tertium de Frenesi.

Vinum in prio mense

pro colligantia ab aliis membris

Cura si est a stomacho

provocatio vomitus

A Colera

A flemate

Quando aliquem febris
conclusa cõtinua inuase
rit cum forti capitis ꝛ o-
culoꝝ grauedine ꝛ i fa-
cie atq; oculis vehemens fuerit ru
bedo ꝛ capitis dolor ꝛ horror lumi
nis affuerint et in pulsu velocitas
ꝛ frequẽtie sup̄fluitas inueniẽtur.
signa frenesis certissima iudicabũ-
tur. Qd̄ si ligua nigra aut citrina
fiat ꝛ p̄misceatur intellect⁹ ꝛ mlt̄uz
frenesis fuerit alienatus ꝛ vigilauerit mul-
tũ iam frenesis p̄fecta erit. Egro
igit̄ anteq̄ predicta cõpleant̄ acci
dẽtia est subueniendũ ex sanguinis
detractione ꝛ ventris solutione cũ
succo fructuũ. Nutrimentũ vo ei⁹
sit aqua ordei semel aut bis in die
sumpta s̄m consuetudinẽ quã i tẽ-
pore sanitatis habuit Caput autẽ
karabitus oxirodino infundẽdũ erit. Eodẽ
mõ q̄ si mlt̄e affuerint vigilie suma
sirsen tur violaꝝ siccarũ corticũ papaue.
al. ordei excorticati semis lactuca-
birsen rum radicũ mandragore oĩm. añ.
m.i. Que omnia in cucuma plena
aqua tamdiu coquant̄ donec aqua
rubea fiat. Deinde aqua illa dum
est tepida ab alto sup̄ caput funda
tur: ꝛ sic caput sup̄ ciminile in quo
aqua colligatur q̄ in cucuma posi-
ta iterũ sup̄ caput fundat̄. Hoc au
parafrenesis tem oĩ die multotiens fieri cõue
nit. Caput preterea ex oleo viola-
to muliebri lacti ãmixto inungue-
dum erit qd̄ etiã in coto positũ est
sup̄ponendũ. Cum aũt eger in p̄n
cipio huius egritudinis in virium
fortitudine p̄manere inuẽtus fue
rit flobothomãdus erit: nisi sup̄ in
firmũ timueris. Postq̄ vero eius
egritudo minui cepit nequaq̄ flo-
bothomet̄ qd̄ si eius iam dissoluta
est virt⁹ ex alio preseruetur regimi
ne donec euadat.

De frenesi id est de apostema
te calido prore ce-
rebri: puta de eius cura super rubri-
ca. nõ q̄ istud ap̄a cõiter nomiatur fre
nesis. i. alienatio sic dicit Ga⁹ i passio
nario suo: q2 fren grece. i. alienatio latie frenesis
s̄m syno. Januensez idẽ ẽ q̄ rabies sic talis pas
sio describit̄ nomie accñtis ꝯcomitãtis ip̄m ap̄a.
mos est heleno2 interdũ vt dictum est superius:
¶ Et nõ q̄ isti heleni erant antiqui inter grecos
in sciẽtijs sicut essent p̄ienses inter nos: viaticus
ꝛ Gilbertus dicũt frenesim a frenibus. i. a pelli-
culis cerebri frenãtibus ꝛ reuoluentibus subam
cerebri ne resoluat̄ ꝛ dissoluatur sic describit̄ istõ
ap̄a noie pellicule paciẽtis: vt mos est helenoꝝ
vt pluries dictũ est. Appellat̄ alio noie a q̇busdã
karabitus. i. alienatio: alij dicũt karabitus, incen
sio. Auic. vtitur hoc noie. ꝛ sic describitur ista pas
sio noie accidentis. Alio° appellat̄ sirsen a sir qd̄
est caput ꝛ sen qd̄ est ap̄a: q2 ap̄a capitis, ꝛ sic d̄scri
bitur noie p̄ticule patiẽtis. Ras in suis diuisioni
bus dicit byrsen a bir qd̄ ẽ caput. Auic. s̄ iprobat
in 3°. cañ. fen. p̄a trac. 3°. ca°. p°. dicit qd̄ bir idem
est q̄ pect⁹. sen. idẽ est q̄ ap̄a: q2 ap̄a pectoris. Ul
terius nota q̄ frenesis est duplex: vera ꝛ nõ vera.
d2 vera qñ fit de sanguine solũ, s̄ videt̄ Ras sen
tire. hic G⁹ in passio°. ꝛ in. 13°. de inge° c°. de fleg
mone. Aui. ꝛ viaticus dicũt: q̄ frenesis vera non
solũ fit de sanguine: ymo fit de colera ru. incensa
seu adusta cerebrũ ascendente sicut fumus ascẽ
dit ex sanguie in corde ebulliente. nõ vera frenes
de san. vel de co. rubea mixta cũ portione flãtus vl'
colere inaturalis: vel cum portõe flãtis salsi sicut
est i senibus. ¶ Parafrenesis est collectio fumo
sa in ꝑra cerebri: si frenesis est collectio ap̄osa.
Primo tu q̄res cui⁹ p̄ticl'e cerebri frenes
ẽ pa° p̄ncipal'r. Dicẽd q̄ pellicl'e
grosse: puta dure matris ꝛ hoc est vt plurimũ vl' pie

matris ⁊ h̄ est raro. Vel ipius sube cerebri ⁊ h̄ ē
rarius. causa dicti est q: in suba mag grossa hu-
mor fluens ⁊ effumās meliꝰ retinet᷑. h̄ vult Gaꝰ.
⁊ Aui. auctoritate Gal: ꝙ suba cerebri possit apā
ri: q: omne qđ nutrit᷑ ⁊ augmētat᷑ extendit᷑ et qđ
extendit᷑ ⁊ augmētat᷑ cū superfluitate illud est apa
rōne nutrimēti vel alterius ibidē fluētis. Ista est
ratio Aui. ꝯ Serap. ⁊ alios dicētes ⁊ opinantes
ꝙ suba cerebri ꝓpter eiꝰ lenitatē nō pōt extendi
extētione apostemosa. ¶ Et tu dices in q̄ pte ma
gis ille pellicule apostemāt᷑. Dicendū ꝙ cōter in
ꝓra: q: ps mag calꝉa ꝓpter qđ ymaginatiua ita
libus p̄mo ledit᷑ de possibili aūt circa mediū pn̄t
apāri ꝓpter qđ in q̇busdā discretiua p̄mo v. dct᷑
ledi. h̄ vidimꝰ plies i frenetic̄ vbi fit collo fumosa

Secundo tu q̄res in q̄ illaꝝ ptiū est
deterior: illa collectio apo
stemosa. Soluit Gaꝰ in libello de mala ꝯplexiōe
diuisa caº. 3º. ꝙ q̄to talis collectio apostemosa ē
in loco viciniori exitus ꝑ poros ordinatos ꝑ natu
rā vt sunt nares: tūc ē minus mala ⁊ minꝰ ꝑiculo
sa ꝓpter qđ q̄to mag est in ꝓra talis collectio tā
to minꝰ mala: lʒ sit semꝑ mala ⁊ mortal'. Sʒ Gaꝰ
loquit᷑ si nā posset expectare ꝯuersionē eiꝰ insanie
⁊ fm ꝙ est in pte mag elōgata a cerebro ⁊ minꝰ
nobili. talis collectio ē minꝰ mala ꝓpter qđ si sit
in dura matre est minꝰ mala q̄ si sit in pia mr̄e ⁊
in pia matre minus mala q̄ si sit in suba cerebri.

Tertio tu q̄res ex q̄ hoꝝ apāū sit maior
dolor an ex illo qđ est in pelliculis
an ex illo qđ est in suba cerebri q: cerebrū ē p̄mū
sensitiuū: ḡ fortiꝰ senciēt rē sibi ꝯriā ⁊ sic fortior do
lor gn̄abitur. Ulterius ꝓbat᷑: q: ꝓpter vnūqđq;
tale: ⁊ illud mag p̄º posterior. Omnia sentiūt ꝓpt
cerebrū: ḡ cerebrū fortiꝰ sentiet rem ꝯriā: igit for
tius dolebit ꝯn̄a tenet. q: dolor causat᷑ ex sensibi-
litate rei ꝯrie. 3º. de morbo. ¶ In oppm videt᷑ eē
Aristo. in de hystorijs. cerebrū nō est sensibile eo
ꝙ sentiat: h̄ vt det sensuʒ q: nō ē organizatū ad h̄
exclusis pelliculis. Item pellicl'a neruosa ⁊ nerui
sunt organa sensus: ḡ fortiꝰ apprehēdēt rem ꝯriā
cū corruptela ꝓpter qđ necessario fortiꝰ dolebūt
Soluit Gaꝰ 3º. de inter. caº. 4º. loq̄ndo de epiª dic
ꝙ humor ībibitꝰ in suba cerebri facit mlias et a-
lienatiōes sine dolore: si aūt fuerit ibibitus in pel
liculis facit passiones dolorosas. silr dicit in eodē
3º. caº. đ galea: ꝙ in galea ē dolor in vltimata ma
litia: q: pellicule cerebri patiūtur p̄ncipalr ꝓpter
qđ ꝯcludit᷑ ꝙ maior dolor seq̄t᷑ ex apāte existe in
pelliculis q̄ ex illo qđ est in suba cerebri sic patʒ
solutio ad rationes. ¶ Ad p̄mā cerebrū est p̄mū
sensitiuū, Dicendū ꝙ cerebrū est primū sensitiuū

puta tributiuū: q: tribuit spūs sesitiuos ꝑ neruos
ꝑ quos intrāt subaliter: q: spūs aiales sunt in vē
triculis cerebri sicut in fonte: ⁊ sunt sicut fumosi-
tas vaporosa. 4º. de inter. caº. 3º. circa finē. Ad ali-
ud ꝓpter vnūqđq; tale ⁊ illud mag ita tributiue
⁊ nō formal'r sensitiuū: q: nō hʒ organizatōēʒ

Quarto tu q̄res si ipa frenesis ē passio
ꝑ se vel ꝑ colligantiā in dictis
pelliculꝭ ⁊ in suba cerebri. Soluit Rab hic ⁊ Gaꝰ
3º. de inter. Idem vult viaticꝰ. ⁊ Aui. capitul' ꝓpis
Nam om̄s videnr sentire ꝙ semꝑ fiat ꝑ colligan
tiā: q: venit ad cerebrū qđ venire non dʒ fm na-
turā: puta humor vel eiꝰ fumus. Tu dices nunq̄
pōt generari dictuʒ apā ꝑ viam ꝯgestionis absq;
alio fluxu. Dico ꝙ non q: ad h̄ sunt ordinata col-
latoria plura ad purgandū superfluitates puta au
res ad purgandū superfluitates colericas decisas
a san. calido arteriaꝝ q̄ ꝯtextūt dictas pelliculas
hn̄t aures ad purgandū superfluitates sanguineas
hn̄t paulatim ad purgandū superfluitates flāticas
ꝓpter qđ superfluitas que gn̄atur ibi ꝑ viam cōge
stionis nō pōt facere collectionē apostemosam
de cursu ꝯmuni. Et suꝑ h̄ nota: ꝙ noticia gn̄atio-
nis talis morbi ꝑ colligantiā multū ꝓficit medi-
co in cura. vt declarat Gaꝰ in toto ꝓcessu de inte-
riorib'. q: pti mādāti dʒ p̄º remediū applicari. 2º
pticl'e egre. vt maª fluxa resoluatur ⁊ euacuetur ⁊
hoc fuit ꝓpositum in caplo primo.

Quinto tu queres que passio sit in se in
specie ⁊ i genere. Soluit Rab
in caº. Idem vult Gaꝰ in passionario. Idē Aui.
3º. can. in fen. p̄a. tract. 3º. de apātibus cerebri qđ
est apā cal'in ꝑ essentiā: q: de materia calida i sui
natura in q̄ sunt tria genera morboꝝ mala ꝯplō:
mala ꝯpositio: ⁊ solutio ꝯtinui. Tu dices q̄t hoꝝ
trium plus ledit. Dicendū ꝙ quilibet hoꝝ est cau
sa imediata nocumēti ꝓprie actōnis: sic mala cō
positio est maior causa nocumenti actōnis aiate
sensitiue ⁊ regitiue in cerebro. Tu dices que vtili
tas inde sequitur medico ex notiª tali soluit lr̄a. 8.
de igeº cº. vlº. Iđ vult i. 19º. cº. vlº. ꝙ tal' notiª ꝓfic̄
in cura in exhibitione medicinaꝝ potissime eua-
cuātiū ꝑ vtroq; gn̄e morbi ⁊ alterātiū ꝑ vno gn̄e
ipriꝰ nā exhibitio haꝝ ex spē morbi limitat᷑ ⁊ eligit᷑

Sexto tu q̄res cuꝰ vtuū freneſ sit nocu
mētū p̄ncipal'r. Dicēdū vt ē dictū
i alijs passiōibꝰ materialibꝰ ꝙ regitie nal' puta dige
stie ⁊ expl'siue ⁊ vital' expulsiue potime mēbri mā
dāt᷑. vt ē dēm. xi. đ ige. cº. 2º. ⁊. 8. notiª cāc tal' mor
bi siue nocumēti ꝓfic̄ mltū in p̄ſuatōē. Ideo ꝓ p̄
seruatione euacuamus cū flobothomijs ⁊ farma
cijs iuuando istas virtutes in actiōibus proprijs.

Septimo tu q̄res cui⁹ virtutis frenesis sit pa⁹ p̄ncipaliter. Dicendū q̄ put est mala cōplexio infert p̄ncipalius nocumētū regitīs naturalib⁹ ipi⁹ cerebri, put est mala cōpō τ solutio ɔtinui infert p̄ncipaliꝰ nocumētū regitiue aiate sensitiue τ imagiatiue et discretiue q̄ iste p cōpōem p̄ncipali⁹ opant̄. sicut naturales p cōplexoem τ ecōtra. vt est declaratum in expōe p̄mi de morbo. verū q̄ nocumentū ipsarū regitiuaꝝ aiataꝝ ē mag notū cuiq̄ Ideo Rasis in c⁰. τ Ga⁹ in passiona⁰. τ Aui. in. 3⁰ can. fe. 3⁰. c⁰. p⁰. attribuūt nocumētū isti⁹ passiōis magis euenire aiate regitiue q̄ naturali actioni. ppter qd dicūt frenesim esse passionē aiate v̄tutis. puta sensitiue τ regitiue imaginatiue τ discretiue p̄ncipalius.

Octauo tu q̄res q̄re frenetici sūt fortes in motu τ debiles in sensu. naz rūpunt ligamēta velut maniaci. Soluit Ga⁹ n⁰. de ingenio ca⁰. penul⁰. Idē dicit 5⁰ de morbo. q̄ siccitas neruoꝝ rōne talis morbi cal'i in origine eoꝝ est causa magni τ forꝶ motus. sicut nimia humiditas ē cā q̄etꝭ. ppt̄ qd dic in 5⁰ d mor⁰ q̄ nerui q̄to sicciores tāto abiliores ad motū nisi veniant ad tantā siccitatē q̄ rūpantur. τ q̄ sensus fit per neruos mediocres in hūiditate siccitate τ mollicie Ideo amittunt sensum in pte, ppter quod parū dolent.

Nono tu queres quō tale apostema gn̄atur. Soluit Ras in ca⁰. Idez volunt Aui. viatic⁹ cū Gerardo q̄ gn̄atur ex ebullitōe sanguis τ co. in corde l'epate τ ptib⁹ vicinis puta venis magnis ppt̄ quā magnā ebullitiōez ps subtilior ascendit ad cere^m. Et ibidem facit collectiōem apostemosā: nisi repcutiat̄: τ alteretur τ diuertat̄: vt dz. τ euacuet̄ a pticula mādāte. q̄ intētio fortior ē succurrere pti mādāti: vt pōit Ga⁹ ɔ archigenē in omi morbo materiali p̄mo τ secūdo de interiorib⁹ in plib⁹ locis.

Decimo tu q̄res cū q̄b⁹ nec quō tal' collectio apostemosa preceteris p electionē p̄seruat̄. Dicendū q̄ ɔsiderata in intētōe Ga⁹ p⁰ τ 2⁰ de inȓio. in plib⁹ loc ɔ Archi. q̄ pti mādāti p̄ncipali⁹ est succurrēdū q̄ cā dz fortiter substrahi ab epate: τ a corde cū flōijs fortibus τ reiteratꝭ epithimando epar τ cor insup prout in omi valde acuta dz fieri cū aq̄s frigidis vbi sit. ℈. ß. vel. i. camphore. q̄ forti morbo forꝶ dz corrn̄dere medicina. 3⁰ ponēdo repcussiua in pra capitis. puta oleū roß. vin fācinū: vbi sit 5ª vl' sexta pars aceti de hora in horā sup applicādo cum panno lineo duplo ibidē infuso. qd repcussiuum. Silr ponim⁹ in pafrenesi epithimādo mēbra supradicta. extinguēdo feruorē sanguinis τ colē ex principali intēto.

Istis clarificatis cura frenesis ibi patescit. Frenesis est collectio hūoꝝ apostemosa in pellicul' cerebri de san. vel de co. in toto l' in pte q̄ incipit cū dolore capitis ad quē seq̄tur feb. tanq̄ eius accidens. τ i hoc differt a pafrenesi q̄ ē collectio fumosa vaporosa in dictis pelliculis rōne ebullitionis hūoꝝ potissime sanguis τ co in feb. putrida cōiter supueniens circa finē augmēti ipsi⁹ fe. Ad qd facit pot⁹ vini postpositio flōie τ laxatiōis ventris cū cassiaꝶ simplici q̄ multū mitigat feruorē sanguis τ colere euacuando col'as a stō⁰ τ a meseraiq̄ sine vestigio calefactiōis q̄bus neglectꝭ τ postpositis nō solū fit collectio fumosa imo τ hūoral' interdū τ apostemosa. τ tūc vrina dealbat̄ ppter raptū maȓie ad ipm cerebrū. quia vrine colorātur p viā mixtiōis mag p⁰. τ 2⁰ de crisi. Ex quo patet qn̄ pafreneß in verā frenesim cadit tūc fugias. Curam pafreneß dicem⁹ statim Dictū est q̄ frenesis duplex est: vera τ non vera Nam qn̄ isti hūores calescunt vltra debitū τ subtiliant̄ in arterijs τ venis rapiūtur τ mouētur ad supiora. τ tales humores fluxi ad partes supiores rōe acuitatꝭ apiunt ora venaꝝ τ arteriaꝝ τ exeunt τ replent porositates pelliculaꝝ τ faciūt apa τ nō solum fumositas vt pl'es moderni dicūt. nā alit̄ vrine non remitterētur nec dealbarētur si humores in eoꝝ suba n̄ rapent̄ ad supiora ppt̄ cāz dictā nec distingueretur freneß a pafrenesi.

Signa freneß duplicia sūt. Quedā sūt signa pnostica future freneß: firmeτ pmanētis. τ alia sunt demōstratia freneß incipientꝭ firmari. q̄ accn̄s morbi seq̄tur morbū sic vmbra corp⁹. 3⁰ de morbo. tal' frenesis est in p̄nc⁰ p̄ncipij. Ista signa Raß ponit pprio ca⁰. puta dolor τ ḡuitas capiꝶ: rubedo magna in facie τ in ocul'. displicenª lumis. velocitas τ spissitudo i pulsu. Istis appentib⁹ fe. ɔtinua ɔcomitante cōsilū est Raß τ Ga⁹ in passiona⁰ suo: q̄ isti statiz flōmētur. ex quo tant⁹ rubor in facie de basilica: vel mediana sm q̄ vene sunt magis plene τ late Gā. n⁰. de ingenio. Interdū n̄ possum⁹ recte iudicare sup flōiam nisi inspecta cōpōne venaꝝ. interdū soluat̄ vēter cū cassiaꝶ simplici. ℞ prunoꝝ damasc̄ vuaꝝ passß. mundō. ab aril' caricaꝝ pinguium iuiube sebesten. ana. p. ß. fiat decoctio in duabus libris aque donec redeat ad libram, ß, in

q̄ dissoluat cassief. bñ mũd. ʒ.i.℞ pot⁹. si patiens nullo modo vult potare: da sibi clistere. ¶ ℞. q̃nq; herbaꝝ cõium añ. m.i.℞ decoctio in qua dissoluatur mell'. ʒ.ß. cassief mũde. ʒ.i. olei viol'. q̃rt. ß. sal' cõis. ʒ.ij. fiat clistere. ¶ Facta solutiõe ventris. in. 2ª die radat sibi caput p⁹ vespos de sero: ꝑus abluẽdo cũ decoctione violaꝝ florũ nenuf ⁊ corticis papaueris albi. facta rasura ꝯfestim caput inungat cũ oleo roß. vmfancio vbi sit 5ª vel 6ª ps boni aceti simul agitat. ⁊ inungatur de q̃tuor in q̃ttuor horis. infundas ibidẽ bombacem ⁊ capiti applica. in defectu illi⁹ olei hẽas de rosis cõi vbi misceas tertiá ꝑtẽ aceti sil' bñ agitat. l' infundas bombacẽ in succo lactuce morelle aq̃ ro. ⁊ aceto. ⁊ sit parũ tepida nõ cal'a i crastinũ ⁊ erit 3ª dies l' 4ª sue egritudinis: appebũt aliq̃l'r sig̃ demõstratia freneſ firme ꝑfecte ꝯfirmate q̄ sunt alienatio mẽtis aliqualis citrinitas ⁊ nigredo lingue instãtia vigiliaꝝ mot⁹ inordiatus manuũ et pedũ. hoc vult Raß in. c.i. ꝑdices ꝙ ois freneſ i suo gñe ẽ mortalis. ꝑimo ꝓnostic. cañ. illo. Manuũ mobilitatis sig̃. Et ꝙ oz iterũ ⁊ iterũ flõmare ⁊ plura alia facere. Flõmabis eũ de cephaᶜᵃ vsq; ad. lt. i. q: sic expedit ꝯtinuãdo illam iñũctiõem dictã: ⁊ vtat solo ordeato claro ⁊ aq̃ ordei vl' aqua simplici cum vino malorũ granatoꝝ. naz erit i augmeto vsq; ad septimá exclusiue: vl' vsq; ad. ix. vel forte. xi. nõ obstãtibus subtractõib⁹ vel cũ flõmijs ⁊ repcussiuis adhᶜ maᵃ fluet aliqualiter ad caput i plus q̃ resoluat: tu cognoscas hᶜ ꝑm ꝙ accidẽtia dicta augmẽtabũt i malicia: tũc venit q̇ntus dies nõ põt dormire. Añq̃ inungas caput sibi: lauet sibi caput ab alto cũ decoctiõe sequẽti parũ tepida. ℞. floꝝ viol'. cortiq papa. al. ordei excorticati raõ mãdragore añ. m.i. ℞ decoctio bona vsq;quo rubea fiat aq̃. ⁊ illa ab alto super caput fudatur parũ tepida renouando eam. Cõsequẽter apponas capiti ea q̄ dicta sunt. Adueniẽte sexta die si vrina alba fuerit fugias: sigᵐ est ꝙ maᵃ rapitur ad caput: ⁊ apa multũ augmẽtatur. ꝑpter qd̓ fugias. Idem si vna vice ridet: ⁊ alia flet. vl' si i sinistro pollice vesica citrina dura appuerit simil' fabe. Si talia nõ apparẽt: fac flobothomiam de vena frontis satis bonam in defectu illius de vẽa nasi: vel ꝓuoca sibi fluxũ sãguinis nariũ. In defectu hoꝝ fac de cephalica alterius ꝑtis: tũc venit septima dies nil agas: nisi ꝙ fiat sibi clistere: ⁊ q: cõiter maᵃ est fixa ex toto: qd̓ cognoscas: q: accidẽtia illa mala nõ augmẽtãtur in malicia. embrocam⁹ cum embrocatiõe dicta. cõsequẽter inũgam⁹ cuz oleo viol'. vbi sit tertia vel quarta pars lactis mulieris puellam lactãtis ¶ Si videris accidẽtia augmẽtari: adhuc ponas illa frigida ꝑus dicta: si nõ: redeas ad oleum viol'. cum lacte mulieris: tũc venit octaua dies continua inunctiõnem istam vel illam scd̓m ꝙ accidẽtia stant i suĩ malicia vel augmẽtantur signũ est ꝙ est in statu. applica resolutiua: misceas lac equis ꝑtibus cum oleo viol'. ¶ Adueniẽte nona die: ista cõsidera. Si videris stare accidẽtia i eoꝝ malicia nil addẽdo: signuz est ꝙ apostema est in statu: applica mag' resolutiua: vt catulũ viuũ: scindatur ꝑ dorsum ⁊ capiti applicetur c̃ icipit ifrigidari: alt' applicet. ⁊ si tot ñ hẽas gallũ hẽas ⁊ applica eodẽ mõ. l' hẽas pl'inonẽ mutonis nõ castrati ⁊ per dorsũ ipo viuo exhat: ⁊ capiti subito applicetur. Ista cõtinuẽtur vsq;q̊ decimaquarta dies sit trãsacta. Loco istoꝝ quia dant magnã fatigã: potest ill' diebus etiam caput fomẽtari ab alto de quattuor i quattuor horis cuz aqua tepida decoctiõis florum camomille mellilotĩ: floꝝ cene vtriusq; sticad̓. se. fenugre. ¶ Adueniẽte ꝙ aer camere cõtinue infrigidet cum folijs salicis ⁊ cãne vitis rorando dictam cameram cuz aqua ⁊ aceto in tertia ꝑte vitet carnes ⁊ viũ oino. Cibus sibi electus sit ordeatum clarũ cũ granis maligranati. loco illius auenatũ: lac amigdalarum: ꝟ in aqua prius bulliãtur. semia frigida maiora. ¶ Sirupetur vt tibi placebit: ꝟ ptisana ⁊ aqua simplex cum vino malorũ granatoꝝ i modica ꝑte tenẽt vim syrupi. Iste ꝓcessus fiat i frenesi vera ⁊ nõ vera: omia non possũt scribi, multa oportet cõmittere tue prudẽtie.

Cura ꝑafre. supueniẽt i cõtinuis ⁊ acut' febribus cõsimil'ẽ in q̇busdam: licz nõ indigeat tãtis flobothomijs nec repcussiuis. dũ videbis ruborẽ i facie ⁊ male dormire: da sibi clistere: ꝯsequẽter flobothoma ipm de basilica vel de mediana. ꝯsequẽter da sibi cassiãf. simplicez modo dicto. Et nõ des febricitãti medicinam attractiuam ꝓ aliquo: nisi thamarind̓. si necesse fuerit. Ga⁹. vbicũq; loq̇tur de cura feb. intelligenti prohibet: quia talia sunt calida: sic malificãt discrasiaz ⁊ cãm discrasie: ⁊ attrahẽdo attrahũt qd̓ subtilius est sic. fe. ꝓlongant. Et attrahẽdo ꝑmiscent malignũ cũ benigno: sic augmẽtant malignũ: quibus de causis feb. ꝓlõgant ¶ Caueas ergo a tanto malo si vis i mũdo prosperari ⁊ gratus esse deo ⁊ hominib⁹. Fac ergo tali flobothomiam: ⁊ da sibi cassiáfistulam dictam: q̇a tales male dormiũt: fac eis embrocatõnem capit' cuz decoctõe florum viol'. corticis papaueris: radic'

mādragore ꝛc. fac rasuram: inūgatur sibi caput cum oleo ros. vbi sit aliqua pars aceti. Et si tibi videatur reitera flōiam fac de cephalica in bona quātitate postponēdo vinū ꝛ carnes ordeatū p̄ncipatū tenet in acutis potissime cū talib⁹ accidētibus. ptisana aqua cū portōne vini malorūgranatorꝫ valet multuꝫ: ꝛ tenet vim sirupi in tali casu ꝛc.

Capitulum quartum de apoplexia.

Cum aliqs q̄si dormiēs iacet et sine sōno stertit et cū pūgit̄ n̄ sētit tūc iā patit̄ appliaꝫ Est autē huius egritudinis quātitas scđm ꝙ fortiter aut debiliter stertit Si tamē spuma ab ore exierit non est ei medicandū. Cū autem parum stertit egritudo ē leuior. Hec q̄dē passio aut cito interficit: aut ī paralisim transit. Cum autem ista visa fuerint: attēdendum erit an patiētis facies multū rubere: aut denigrari: aut viridis fieri videat̄ queadmodū cōtingit cum sāguis in aliquo mēbro ex coartatōne retineat̄. Tūc enim sanguis illico ex duabus guidei extrahēdus ē: aut ex duabus cephalicis. Qđ si ita n̄ fuerit: imo cum aerem attrahit auditur in pectore oregmō ex hoc clisteri erit clisterizand⁹. Quod R̸. coloq̄ntide bothor marien cētauree mioris arthanite ellebori albi oīm aā .ʒ.i. coquātur oīa in .iij. lī aque donec ad vnam redeant. deinde colentur ꝛ ex media .lī. huius apozimatis fiat emena. qđ si cito exierit: fiat iterum donec humorꝫ multitudo simul cum eo exeat. narib⁹ ꝙ cōdisi ꝛ ellebor⁹ alb⁹ suauit̄ insufflentur. Et ē ingeniandū vt anacardinū cū ydro melle p os ad stomachū multotiens descendere cogatur quaqꝫ die semel ex quo vnius aurei pōdus in potu sumendū est. Cui⁹ descriptio est in caplo de palisi Sartago preterea ferrea calefaciēda ē ꝛ capiti multotiens adeo vicināda vt patientis capilli adurātur. Qđ si hoc modo non sanātur in medicādo: pl⁹ laborabimus. caput nāqꝫ rademus ꝛ ex sinapi trito ꝛ castoreo: ꝛ fortissimo aceto liniemus. In p̄ma autē huius passiōis spē post flōiam stringem⁹ fortiter adiutoria ligādo superius parū sub piunctōe ipsorum cū spatulis ꝛ stringem⁹ tibias silit̄. Capiti ꝙ supfundendū ē oleum roseū ꝛ acetū vini ꝛ flobothomia faciēda p̄us in pedibus: ꝛ postea in nasi extremitate.

De apoplexia Et eius cura

Apoplexia ē destructio sensus ꝛ mot⁹ ī toto corꝑe ꝓpter opilatōnem ꝛ repletionē vētriculorū nobiliū cerebri. vt dicit ga⁹. 5°. de interi. c. p̄mo. Et differt a subeth. i. a sonno ꝓfundo. ꝛ a litargia: quia licet in istis sensus ꝛ motus destruat̄: tn̄ anhelitus in eis nō corrumpit̄: nec destruit̄ ꝑut in spēbus apoplie fit. Similit̄ apoplexia ꝗ subito: alia aūt paulatim: ꝛ ipaꝫ apoplexiā cōiter antecedūt vertigo ꝛ scothomia: grauitas capitis ſꝑ aāncedit ꝑ diē vl̄ ꝑ dies cū pigricia mēbrorꝫ passiones dictas nequaq̄. Silit̄ differt a sincopi. qꝛ facies apo^cl assilatur ī colore faciei hoīs sani ꝓpter multitudinē spuū. ꝗ ī sincopi facies assilat̄ faciei hoīs mortui. Secūdo nota ꝙ apoplīa hꝫ tres spēs seu tres gradus: vt vult ras hic. Idē vult ga⁹. 2. ampho. sup canonē illo. Soluere apoplīaꝫ fortem ꝛc. Et intelligas

istas spēs siue gradus rōe diuersoꝝ accidentiū in q̄titate tali vel tali materie: sic vel sic opilāt. ¶ Prima spēs est qn̄ suspirāt cū maxia difficultate ⁊ angustia stertēdo seu roncādo fortissime ⁊ spuma in ore. ⁊ vox coꝝ est sicut vox strāgulatoꝝ cū inordinato anhelitu valde. Ista spēs est i vltimata malicia int̄ illas in q̄bus remāsit anhelitus aliqual' sensibil'. q: si null' anhelitus remāserit peior est. Iste ambe sunt mortales ⁊ sub vna spē repenūtur. q: in ipis ē totalis repletio scd̄m plus ⁊ min' ventriculoꝝ cerebri: ⁊ meatuū spūū ab arterijs ad cerebrū: ⁊ meatuū spūū ᷣcereb' ad neruos. ppter qd̄ isti duo non curātur ymo moriunt. ideo dicit ypo. mortale. q: vt plimū moriūt. ¶ Quidā tñ hoꝝ euadūt ab inopinato. propter qd̄ dicūt actores q̄ dato q̄ videāt mortui q̄ teneant p tres dies. nam multi sepeliūtur viui. q: audiūtur in tumulo ⁊ in crastinū inueniunt reuoluti ⁊ mortui. hoc cōtingit tota die. ¶ Secūda species differt a dicta q: cū minori difficultate suspirāt ⁊ anhelāt stertēdo sine spuma: ⁊ nō ēvni' ordinis in malicia: q: aliqn̄ q̄escūt in illa mali' stertendi seu roncādi. ¶ Tertia spēs est in qua anhelāt ⁊ suspirāt cōpetēter ⁊ satis ordinate ⁊ non stertūt in ista vētriculi: nec alij meat' sic replent̄ nec opilant̄. q: materia non ē tanta ppter quas causas ista est satis curabilis a bono medico: vt vult ga'. sup cañ 1°. Soluere apoplīaz ⁊c. ¶ Et curat̄ sanguinea cum flōmijs rexeratis in diu'b ptibus. ⁊ flātica cum clisterib'. vbi sit. m. i. coloq̄ntide. sternutato' nō cōpetūt: ppter dissol'oem materie nisi facta magna substractōne mat'ie cū clisteribus fortissimis. vbi sit de coloq̄nuida satis ⁊ cū flōijs diu'sis alit̄ sternutatoria essent nociua

Primo tu queres. Cuius ptīcule apoplexia ē passio p̄ncipalr̄ Soluit lr̄a. 3. de int̄. c. 5. de apoplīa. q̄ est passio oim ventriculoꝝ cerebri spālit' nobiliū q̄ sunt in medio capit' ⁊ meatuū arteriarū assistentiū spūctiūz dictos spūs aiatos ad ipm cerebrū tāq̄ fumū. 4. d̄ int̄. c. 3. ⁊ meatuū cerebri ad ipos neruos p quos trāsit dicta fumositas subaliter. dicit ga'. in loco allegato. ¶ Idez de iuuamētis anhelit' ⁊ suba ce' patit̄ puta malā cōpl'oem humidā. a tali ma' humida sanguinea vel flātica: vt p3. 4. de int̄. c° 3°. ⁊ 4°. cōsequēt̄ patiūt̄ p colligātiā oēs neruisēsitiui ⁊ motī'. ppt̄ qd̄ cessat sēs' ⁊ mor' i to° cor'

Secūdo tu q̄res ex quo p talē passiōez cessat trāsit' spūū aialium ad mēbra ⁊ ē destructio mot' in oib' mēbris: qualit̄ ptes pectorales forti' mouēt̄ solito in āhelitu ipsoꝝ. Soluit lr̄a 3° de int̄. c. ppo. Idem dic̄ 2°. amphoꝛi. cañ. illo. Soluere apopl'iam forte ⁊c. q' ille mot' fit fortis a vtute naturali motiua coadiuuāte vtutē aiatam debilitatā ppter desideriū aer̄ extrinseci. q: aiata motiua non pōt sufficient̄ attrahere aerē extrinsecū ppt̄ sui debilitatē. ¶ Arguit sic ga'. in. c. ppo 3°. de int̄. sicut ē i dormiētib' ptūc volūtarie motiua debili exñte. sic ē in apoplīa. Istā ponit in lr̄a. sic ē in dormiētib' in q̄b' aiata volūtarie q̄escit in pte l3 nō ex toto ppt̄ opil'oem aliq̄lē in somno p̄c cere' ⁊ nō puppis. q: dormiēdo de pausa in pausam pectora' forti' mouēt̄ solito rōe motiue n̄lis ppt̄ desideriū aer̄ extīseci p refrigeratōe cordis ⁊ nō rōe aiate debilitate ppter cām dictā. g̃ sic erit in apoplīa: q̄ pectoralia int̄dū forti' mouebūt̄ a vtute n̄li motiua ppter cām dictam. Idē int̄dū ꝯtingit vigilā' q̄ hō suspirat: q: tūc natural' supplet vices aiate motiue debilitate a frigore. Uel alio°. istud idez ꝯtingit febricitātib' int̄dū ppt̄ necessitatē attrahēdi aerē frīm fortiter Illud idē ꝯtingit in moriētib'. q: aiata citi' morit̄ ⁊ debilitat̄ ppt̄ qd̄ n̄ sentiūt nec mouēt̄: tñ pectoralia forti' mouēt̄. q: ñal' motiua ex ncc̄itate attrahēdi anhelitū coadiuuat q̄tū pōt motiuā aiatā mouētē pectoralia cū neruis veniētib' a spondilib' colli ⁊ dorsi ⁊c.

Tertio tu q̄res si ē dare motiuā naturalē i lacertis pector̄ n° alioꝝ mēbroꝝ q̄ moueat pect' i ncc̄ita° i apop' ⁊ i alijs casib' dictis. Ur̄ q̄ ñ. q: aui. nullā fēc mētōz g̃ n̄ ē dare ꝯ' t3 q: ipe fuit pfect' artifex. Itē ois mot' f̄ medi° neruoꝝ lacto. 5. d̄ mor. ⁊ sic ois mot' ē aial'. ꝯ'13 q: illa sr̄ istā mot' aial'. i cod. 5. d̄ mor. Soluit lr̄a ga'. 2. āpb. ꝯ° illi' cañ. solucre apo. ⁊. 5. d̄ mor. c. i. Idē p3. 2. d̄ ꝯpl'oni. c. 4. ois vt' ñal' ē motiua n̄lis. h̄ dic̄ aui. doc̄. d̄ vtutib'. q: ois vt' n̄lis opat̄ p motū. attractia expl'sia n̄lis opat̄ p ppriū motū. q̄ a p ppos villos q̄ motū n° otū recipiūt a ce° vt dic̄ g'. 2. de ꝯpl'o. c. 4. scd̄m āt bñ recipiūt p colligātiā q̄rūdā pellicl'aꝝ ide oꝛtaꝝ: ñ negā° q̄n tales vtutes coadunēt̄ i actōe sua a' motu aiato vt p3 i expel'lē° sup' fluitates vesice ⁊ itestioꝝ ⁊ aliaꝝ sup'fluitatū sic motia ñal' coadiuuat aiatā motiuā i actōne anhelit' i q̄ actōe n̄li ē illa coadiuuans in ncc̄itate vt p3 in pposito.

Ad rōes p3 sol'o. Ad aui. dico q̄ ipe itellexit i h̄ q̄ dic̄: q̄ ois vt' n̄lis p motū opat̄. Ad aliā. mot' ois f̄ medi° lactoꝝ neruo. vez ē aial' ñal' āt f̄ mediātib' vill' q̄ n° motū n° otū h̄nt a ce° fueñt creati cū vtutib' n̄lib' talib' vt ē ꝺclaratū p̄° d̄ iter. c. vl°. ⁊ d̄m silr̄. 2. d̄ ꝯpl'o. c. 4

10

Quarto tu q̄res. cum pulmo moueat̃ sc̄dm seip̄m vt dicit ga⁹. in libello de iuuamētis anhelitus circa mediū ꝛ moueatur cum diafragmate rōne colligātie: cui⁹ dyafragmatis motus ē in pte naturalis ꝛ in parte aiatus vt dicit Ga⁹. ibidem. Et idē dicit auerro. 2° coll'. c. de iuuamētis pulmōis nūc querit̃ quare cessat motus pulmonis: nec actio anhelitus propter passionem cerebri. ¶ Soluit galien⁹ in libello de motu thoracis ꝛ pulmonis. ꝛ. 4°. de interiorib⁹. c°. de malo anhelitu. ꝙ pulmo nō hab; motum nisi ad motū thoracis. Idē dicit auerro. 2°. collectorij. c. de iuuamētis pulmonis autorit̃e Ga¹. ꝙ pulmo nullū motum habet in se: ꝛ ꝙ p̄l'mo mouet̃ ad motū thoracis sicut cōtentū compressum ad motū continētis ꝛ cōprimētis: sicut spōgia contēta in manu dilatat̃ ꝛ constringitur ad dilatatōem ꝛ constrictōem manus: vt dic̄ g⁹. 5°. de inte. c. 2. in fine. Ideo ꝙ thorax nō mouet̃: interdū i apopl'ia ꝓpter ꝑuatōem spūum motiuoꝝ nō descēdētū a cerebro ꝑ ip̄os neruos spōdilium colli ꝛ dorsi ad ip̄m pectus. Ideo pulmo non mouet̃. ꝛ quia nullo modo mouetur thorax saltem sensibilit̃er in aliqua apopl'ia. sil'r n͡c pulmo mouebit̃ sensibilit̃. Nō est ergo mirum si i tali apoplexia cesset anhelit⁹. ¶ Tūc ad ga^m. q̄ dicit ꝙ mouet̃ sc̄dm seip̄m: ita q̄n thorax mouetur ip̄se ex sui natura dilatat̃ sicut spongia. Similit̃ diafragma mouet̃ eius motu naturali ad motu; thoracis. aliter nō posset sil'ter moueri: nisi ꝑcedat dilatio ip̄sius. ¶ Ad auerroym ꝑ idē;. ¶ Ad aliud. v̄tutes h; naturales: ergo mouebitur sc̄d; seip̄m. Verū est nisi sit ꝓhibēs. thorax cōp̄mit ip̄sum: ideo oportet ꝙ an̄q̄ pulmo moueatur: ꝙ thorax dilatet̃. tūc ip̄o dilatato: pulmo ex sui natura dilatatur ꝛ mouetur: sicut dictum est de spōgia.

Quinto Cu; arterie moueant̃ motu ꝓprio mediantibus vill' ꝓprijs q̄ ortum nec motū habēt a cerebro. 2° de complexionib⁹. c. 4°. quare cessat mot⁹ ip̄saꝝ arteriarū i apopl'ia ꝓpter opilatiōem vētriculoꝝ ꝛ meatuū cerebri ꝑ quos spūs aiati intrāt ꝛ exeūt dictos vētriculos. ¶ Soluit auerroys. 3°. sui collectorij. c. de apopl'ia. dicit ꝙ cerebrū non facit suas opationes motiuas nec alias nisi ꝓpter hoc vt temꝑeries cordis i calore naturali ex toto confuet̃. Ideo si cerebrū cessat ab actionib⁹ suis temperies cordis in calore naturali ex toto aufertur. propter qđ cessabit motus cordis ꝛ arteriarum: ex q̄ instrumētū sue acttionis puta caloris naturalis ex toto aufertur ꝛ ānullabitur. Cessante ergo actione ip̄ius cerebri: cessabit ꝛ actio cordis ꝛ arteriaꝝ. q: p̄l'mo ꝛ dyafragma cessabūt a motu suo quia pect⁹ non mouebitur: nec illa mouebūtur. sic calor naturalis qui ē instrumētū actōnis cordis ꝛ arteriaꝝ ex toto ānullabit̃. sic actio eoꝝ cessabit ꝛ ex toto deficiet.

Sexto tu queres. si apopl'ia ē passio dictoꝝ vētriculoꝝ ꝛ meatuū per se vel ꝑ colligātiam. ¶ Dicēdum ꝙ sp̄ ē ꝑ colligātiam: q: aliūde venit sanguis seu flegma replēs dictos vētriculos ꝛ meatus. 3°. de interiorib⁹. c°. ꝓprio. Idē in. c. 3°. ꝛ. 4°. Tu dices. cui⁹ membri colligantia sit talis apopl'ia. Dicēdu; ꝙ ꝑ colligantiā venaꝝ cerebri vene ex plectorea vel ex ꝑcussiōe: vel ex sole dissoluēte: vel ex frigiditate cōp̄mēte: vel ex motu forti: puta ex coitu forti: ꝛ magno potu. spuūt materiam ꝑ viam plectorie vel dissolutionis ad dictos vētriculos.

Septimo tu q̄res. apoplexia q̄ pa⁹ est in se in genere: vel in specie. ¶ Dicēdū ꝙ officialis in receptaculo ꝛ i via: verū in suba cerebri pōt esse morbus cōsil'is puta mala humida rōne materie fluxe sanguiee vel flegm atice pōt esse humoral' apostēosa in q̄ erit triplex gen⁹ morbi tūc ꝓprie erit passio meatuū spūum ab arterijs ad cerebrū vel cereb¹ ad neruos. Vn̄ quecūq; apopl'ia cōiter ē incurabil' ꝓpter nobilitatē membri ꝛ multitudinē mat̃ie. nam mēbrū nobile nō pōt toll'are longitudinē morbi nec maliciaꝫ accidētiū. 2°. amphο. can̄. 1°. Acute egritudines ꝛc̄. ¶ Si aūt aliq̄ apoplexia curet̃: non pōt perfecte curari ꝓpter multitudie; mat̃ie. Sed aliq̄n natura vigorata ꝛ iuta per artem: mittit ad meat⁹ neruoꝝ ꝛ arteriarū. ideo infūditur materia i origine neruoꝝ: ꝛ materia hūida sic imbibita causat molliciē in ip̄is ꝛ hoc est paralisis. hoc vult Rasis hic. Idē auic̄. in. 3°. cano. vn̄ sicut res pūgēs. ibidē. In origie neruorū vel alibi cāt ꝯtractionē in neruo ex sui natura: vt videm⁹ i corrigia pūcta i capite ꝙ ꝯtrahit̃. vel si hūiditas imbibita relaxabit̃. ita ē i neruis: vt dic̄ ga⁹. 2°. de inte. ꝯtra archigenē. Et talis imbibi^e ma͡c f̃ i pte mag̃ ad quā declinat: l; vt p̄limu; fiat i pte dextra. q: vie sūt latiores: iō citi⁹ ibidem ma^a fluit. h̄ vult ga⁹. 3°. ampho. ꝯ°. illi⁹. Si vero hyēs austrina ꝛc̄. Propt̃ cām ex reumate l' als cōiter cātur palisis in pte dextra.

Octauo tu q̄res. apopl'ia cui⁹ v̄tutis ē nocumētū ꝑncipalr̃. Dicē^m vt supra: apopl'ia ꝛ ōis morb⁹ matial' ē nocu^m p̄ncı^r.

regitiue natural' digestiue ⁊ expulsiue ⁊ vital' ex pulsiue vt est dictũ ex intẽtõe ga'.xi.de inge.c.2. ⁊.8.nã si nõ errassent in actõe: cã talis morbi nõ fuisset generata in corꝑe tali.

Nono Tu q̃res: Apoplexia cui' ꝟtutꝫ ẽ pa° ꝑncipaliꝫ. Dicendũ ꝙ ꝑncipaliꝫ re gitiue aiate motiue ⁊ sensitiue ꝯñter vital' ⁊ na tural' vt est satis declaratũ in ꝑcedẽtib'.nã talis passio ẽ in receptaculo ⁊ in via ꝓhibẽdo trãsituꝫ spũũ ad dicta mẽbra corrũpit ⁊ cãt nocum ꝑncir in dictis ꝟtutibus: ꝯñter in alijs.

Decimo Tu q̃res.q̃re pl' inest talis pa° senib' ꝙ pueris: cũ pueri sint i fine hũiditaꝫ.2.de cõpl'oib'.c.i. Et eis magis acci dat epil'ia q̃ est passio sil'r vẽtriculoꝝ cereb' vt di cit ga'.3.de inter.c.4. Soluit aui.3.cañ.dicẽs: ꝙ pl' senib' inest.q: coꝝ etas ẽ fria. iõ magis abun dat in hũiditate sup̃flua accidẽtali ⁊ ꝟm naturã vẽtriculi eoꝝ stricti sunt ex etate ⁊ ex ꝯpl'oe.iõ ci tius opilãꝫ ⁊ replenꝫ rõe mae potissime cã ꝑmiti ua coadiuuãte: vt magn' potus: coit' sup̃ magno potu: exercitia alia cũ calore ⁊ frigora indebita faciẽtia ad dissol'oem mae in ꝑtibus vicis ⁊ i to° corꝑe. In pueris ẽ ꝑ oppositũ. humiditas coꝝ est cõnatural' eis.ideo non excedit in q̃to acidẽtali sic ⁊ epil'ia fit rõe q̃lis ⁊ nõ quãti.3.de inte. ⁊ illõ quale ẽ in eis rõe lacticinoꝝ q̃ de facili corrũpi tur ⁊ effumat fumo malo horribili pũgẽte pelli culas cerebri ꝓpter quam pũctõem cõtrahunꝫ ⁊ spasmanꝫ: ⁊ vie ⁊ meat' opilenꝫ vt declarabiꝫ infer'.c.ꝓꝑo.sic cadũt subito ꝓpter priuatõem sensus ⁊ motus.

Undecimo tu queres.qui sunt isti qui citius cadũt i ꝑicu lo hũdi apopl'iã. ¶ Dicem ex intẽtõe aui. ⁊ Ga'. ⁊ Ras.ꝙ hñtes ꝑoxismaliꝫ cephalcã vl' emigra neã vel alias passiones capitis dictas vidi q̃plu res de talib' icurrere apo.sil'r senes.san. ⁊ pota tores potissime ꝯhẽtes cũ ꝟgibus ⁊ hñtes caput hũidũ ⁊ magnũ cũ vena mag̃ i frõte potime si hi tent i regiõe hũida caueãt tales a subita morte. vitẽt hũida vt essas ⁊ nimiã cenã ⁊ coitũ magm ⁊ festinũ potime post cibũ ⁊ potũ.ex notia horuꝫ oim supradictoꝝ nõ solũ cura artificial' ꝑficiꝫ.y° ꝑserua° ipsi' apope q̃ ẽ passio i vltiata malicia ꝓ pter quod cito interficit.

Istis clarificatis cura apope tibi patescit ¶ Añq̃ i cura ꝓcedas pus ꝯsidera quã speciem apo.patiꝫ.nam si iaceat sic̃ dormiẽs sine sensu ⁊ motu ⁊ stertit seu roncat cũ spũa i ore ẽ malo ⁊ i ordinato anhelitu: fugias.medicãd' nõ ẽ. ħ vult ras.i.c.5.vult ypo.2.ãpho.cañ.illo. Strãgl'ato rũ q̃buscũq̃ spũa fuerit circa os ñ curãꝫ ⁊c.cãꝫ dat ga'.i ꝯmc°. q: spũa venit i ore ex fũo eleuato ab hũidite viscosa pl'mõis ñ cito dissoluẽda cũ agita tione vẽtosa i eo rõe forꝫ ebullitõis caloris i cor de ꝓꝑt ãgustiã pulmõis ⁊ duriciẽ ãhelit'. q: nõ euẽtaꝫ ꝑut dꝫ.vñ ñ ñ ꝑt ħ diu toll'are.q: istis stãti b' cor cito ꝑdit ex toto tꝑiem sibi debitã.iõ moriꝫ 5.de inte.c.ꝑ°.circa ꝑnm.ꝓꝑt qõ tales fugiẽdi st ⁊ nõ medicãdi: multo forti' si sine sensu: motu: et anhelitu manifesto fuerint isti faciũt ꝑmã spẽm apope. Uerũ q: ab inopinato aliq̃ coꝝ euadũt ⁊ viuũt ꝑ aliq̃s dies sine ãhelitu mãifesto. Cõsiliũ ẽ actoris ꝙ nõ sepelianꝫ de trib' dieb'.iõ ꝑmissa ꝓ nosticatõe si ille q̃ caret sensu: ⁊ motu ⁊ ãhelitu manifesto: rubescit ⁊ nigrescit i facie. flõeꝫ de vtro q̃ cephaca exhẽdo de q̃libet brachio.lib.ij.ad mi nus.cephaca nõ iuuẽta apiaꝫ mediana in vtroq̃ brachio.ꝯñr insuffleꝫ cũ pẽna ꝑforata ĩfra nares de pul'.sequẽti. ¶ ℞.ꝯdisi ell'i. al.añ.ʒ.i.ꝟ pliuis subtilissim'.loco hoꝝ ℞ de eufor°piret° ⁊ cast°. subtilissime puluerizaꝫ insuffleꝫ ĩfra nares plur es in vna hora.cõsequẽter habeas ꝟgulas g̃ci les.flagella ipm ꝑ nates: hancas ⁊ coxas vt sen sitiua ꝟt' icitẽꝫ si vixerit.hoc facto raso capite cũ ablutõe vini albi decoctõis saluie ⁊ maiorãe an thos epithiceꝫ cũ bõbace ĩfuso i ħ. ¶ ℞.aceti for tissimi.lib.6.se.sinap.casto'.subtime pluerizatoꝝ añ.ʒ.ij. misceãtur: epithimetur. Istis factis per diem ⁊ vltra: si aliud tibi nõ appareat renouãdo de sex i sex horis: remittas cũ ꝑsbris. ¶ Aliud cui spũa ẽ in ore dimittas: q: diu ħ nõ potiꝫ toll'are. ⁊ administrãdo clisteria vel flõias: ꝑderet ex toto anhelitũ ⁊ peri' hꝛet: ⁊ esses vituꝑat'. ¶ Si vero tal' apoplec' patiaꝫ scd̃am aut tertiã spẽm apoe: si facies rubescat: aut nigrescat: ꝯfestim flõma ipm de ambab' cephaliq̃ ⁊ i bona q̃titᵉ a talib' ẽ saug.exhẽd' in q̃titate triũ.lib. illa non iuuẽta fac de mediana vtriusq̃ brachij. Si ꝟo ei' facies non rubescat nec nigrescat: ħ anhelãdo audiꝫ so n' in pectore velut oregmõ. ¶ Clisterizeꝫ sic ℞ pl'pe coloq̃ne botor marien cẽtauree minoris artha nite.ell'i al.añ.m.i.coquanꝫ oia in.iij.lib.aq̃ dõec redeãt ad.lib.i.colenꝫ ⁊ ex media.lib.ꝟ clistere qõ dũ exierit fiat iteꝝ ⁊ iteꝝ vsq̃ꝫq̃ multitudo hũoꝝ sil' exeat clistere.ẽ ras.q: vt forti mor° forꝫ mea cor respondeat. Uel sic. ¶ ℞.cẽtauree minoris.m.ij. abrotani.m.i.se.nastur'.ʒ.ij. pulpe coloq̃ne.m.i. ell'i al.m.ꝟ.fiat deco° i trib'.lib.aq̃ dᵉ redeat ad.ij. lib. Ex vna.lib.decoctionis fiat clistere cum.ʒ.i.ye

tulli^e ex textu ga^l. 5. de morbo. c. i. dicit ad litteraz
ralogodiō. reiterat sepe vsqꝫ quo hūores exeāt cō
seqnt̄ si cū istis vene grosse appucrit: flōmia ipm
de vtroqꝫ brachio de cepha^ca l'media^a. qꝛ flōmia
multitudinē hu. euat: reiterādo clisteria dicta: vt
tibi videbit̄. ꝯn̄r ꝓuoca sternutatōes vt stati ē dc̄z
ablue^o ꞇ radē^o caput ꞇ epithian^o ꝑut dc̄m ē stati

¶ Caplm. 5. de graui dormitatione

Qūm aliq̄s q̄si dormiens
iacet ꞇ tñ sētit ꞇ mouet̄: sꝫ
ocl'os scd̄m pl'rm hꝫ clau
sos quos tñ duvocat̄ cū clāore apit
lꝫ iteꝝ stati claudat: iā patit̄ subet
q̄ cū clisteribꝰ acuꝫ q̄ pauloāte no
miauīꝰ curādꝰ ē. i os qꝫ ipiꝰ mittēꝰ
idromel ꞇ laborabiꝰ vt descēdat. ip
sū cū nutrimētuz existit eiꝰ Caput
ꝑterea vsqꝫ ad diatriū ꝑmū extro-
dino ifūdemꝰ ꝑꝰ ētiū vo diē ster
nutatōez ꝓuocabiꝰ ex hijs q̄ noia-
uimꝰ ꞇ rademꝰ caput ꞇ liniemus ex
sinapi ꞇ castoreo ꞇ aceto.

De subeth Nota qꝫ rasis vnā
passionē pōit i ru
brica ꞇ aliā exseq̄t̄ i lr̄a capl'i: dādo il
liꝰ curā puta ipiꝰ litargie. nā subeth ē
somnꝰ ꝓfūdꝰ ꝑpt̄ passionē ꝑre cerebri. ſ litargia
q̄ꝫ^m ex se i. c. ꝓ cura ē sōnꝰ satis ꝓfūdꝰ ꝑpt̄ passi-
onē puppis. Sꝫ qꝛ cāut̄ ab eadē cā cōit̄ ex toto l'
s̄m ꝑtē. qꝛ a mala fria ꞇ se cōsequūt̄ i nocumēto
Jō raſ rubricauit de vna ꞇ exseq̄t̄ aliā i cura. nā
cura ē q̄si eadē nisi qꝛ i subet reme^a applicāt̄ i ꝑ-
ra ꞇ in litargia i puppi. Ulteriꝰ nō. nos habemꝰ
subet sōnū ꝓfūdū sōnū inaturalē: ꞇ sōnū grauez
Jste sūt passiōes ꝑre cerebri ꞇ sunt passiōes frie
ꞇ hu. s̄m plꝰ ꞇ minꝰ. i subeth ē maior lapsus: ꝯn̄t
in graui seu i inaturali seu i ꝓfūdo sōno. ꝯn̄r ē mi
nor lapsus i stupore. Jste stupor vl'is intdū ē cū
sōno. iterdū ē i vigilijs. Passiōes dicte describūt̄
noie accn̄tiū istoꝝ litargia ꞇ ꝯgela^o sūt passiōes
frie puppis cer^l. ſ litargia ē passio fri. ꞇ hu. iō po
sut i isto. c. i cura. qꝛ nō differt nisi. qꝛ ista ē i pup
pi. subeth ē i ꝑra. ꝯgelatio ē passio fri. ꞇ sic. i pup
pi vt dicet̄ stati. c. sequti. ¶ Ulteriꝰ nō: qꝫ stricte
loq̄ndo subeth ē apa flāticū i ꝑra cer^l in q̄ ē aliq̄
porio co. nō ꝑ viā mixtiōis ſ vicinitat̄, iō sūt ac

cidētia cū q̄dā ꝯriet^e cāute somnū ꝓfūdū. Raſ
sic intelligit. Jdē serap. Jdē symō ianuēsis i suis
synonimis ¶ Litargia q̄ ē obliuio sōnolēta si stri
cte capiat̄ ē apa flāticū in puppi cere^l: tūc dr̄ va
litar^a. sic itelligit raſ h. ¶ Uel s̄ a flāte cū aliq̄ li
portōe col'e cōmixte ꝑ viā vicinitat̄: magl' qꝫ ꝑ v^l ā
mixtiōis. iō sūt accn̄a cū q̄dā ꝯrietate sic dr̄ litar
gia nō vera: cū litargia apostēosa ē sc. valde lēta
occulta i q̄ medici sūt pl'ies decepti: nō credētes
illū febricitare. ¶ Si ābe iste dicte passiōes pu-
ta subeth ꞇ litargia sint hūorales vel apostēosa
eadē ē cura. solū diuersificat̄. qꝛ i subeth applicāt̄
reme^a in ꝑra. in litargia. i puppi. vtraqꝫ haꝝ apo
stemosa pōt fieri de solo flāte vel de flāte cū por-
tiōe col'e vel melie: tūc sūt acci^a ꝯmixta. ꞇ dr̄ nō va
litargia vel nō verꝰ subeth. q̄nqꝫ tñ ma^a ē mixta.

Primo tu q̄res. subeth cuiꝰ ꝑticl'e ē pas-
sio ꝑnci^r. Dicēdū qꝫ ꝑre cere^l pu
ta ventriculoꝝ ꞇ pelliculaꝝ ꞇ ipiꝰ sube si sit hūo-
ral' ꞇ si ē apostēosa pelliculaꝝ ꝯmunit̄ idē q̄ritur
de litar^a. Dicendū e si sit hūoral': ē pa^o sube cer^l ꞇ
pelliculaꝝ eiꝰ ꞇ ventriculoꝝ i puppi: si sit apōsa:
ē passio ꝑncipaliter pelliculaꝝ eiꝰ apostemant̄
qꝫ suba cer^l: lꝫ rōe grossiciei materie pellicl'e tar-
de aut raro apostemant̄.

Secūdo Tu q̄res. si iste passiōes isūt
pelliculꝭ ꞇ alijs ꝑtibꝰ dicꝫ ꝑ se
vel ꝑ colligātiā. Dicen^m qꝫ ꝑ colligātiā: qꝛ vēit hu
mor q̄ venire non dꝫ s̄m naturā ꝑ venas circūstā
tes ab alijs ꝑtibus corporis.

Tertio tu q̄res. subet q̄ pa^o ē i se i gn̄e ꞇ
spē. Dicē^m qꝫ subeth ē ꝯsilis q̄n ē
hūoral'. q̄n ē apōsa: ē official'. Jdē dicen^m ō litar^a
sic vel sic ꝯsiderādo.

Quarto tu q̄res. subet ꞇ litar^a cuiꝰ vtuꝫ
ē nocu^m. Dicē^m vt. s̄. qꝫ regiti
ue n̄lis digestiue ꞇ expl'siue ꞇ vital' expl'siue cereb^l

Quinto Tu q̄res. subeth cuiꝰ vtuꝫ est
pa^o ꝑncipal'r. Dicen^m qꝫ regiti
ue aiate ꝑre cer^l. qꝛ sensus cōis. nā sensus ligat̄
vltra debitū a tali ma^a fria hūorali vel apostēosa
Jdē q̄rit̄ de litargia. Dicendū qꝫ ē pa^o regiti^e aia
te puta memorie ꝑncipal'r. ꝯn̄r sensus cōis. naꝫ
mala fria hūoral' vel apōsa i puppi corrūpūt acti
onē vtuꝫ collocate in puppi ꞇ rōe colligātie ipiꝰ
sensꝰ cōis. ꝑpt̄ qd̄ litar^a dr̄ obliuio sōnolenta.

Sexto tu q̄res. q̄liter dormiēdo aliq̄ sur
gūt de nocte ꞇ vadūt ꝑ domū: y^o
scio quosdam q̄ vadūt ad stabulū ꞇ ꝑant equū:
vix euigilant̄ ꞇ non recordant̄ fecisse illa. Dicē^m
qꝫ in talibꝰ est fortissima opila^o in ꝑra cere^l rōne

fumi grossi eleuati a sto° vel a sanguine ꝑre. q̄a
tales sunt sanguiuei in pte vel i to° ⁊ sūt saꝫ cali
di i media cellula ⁊ i puppi. ꝓpter qd̄ imagiatia
stat in sua actōe ⁊ ꝑcipit memoratiue aiate q̄ hꝫ se
dere i puppi: q: a puppi oriūt̄ neruι moti .3. ⁊ .4.
ꝺ inꝶ. in q̄ puppi ē modica opila° in somno: ꝑpt̄
qd̄ motiua venit in actū suū. nā sōn⁹ ē pa° ꝑnci^r
ꝑre. ⁊ ꝑ ꝯñs rōne colligātie est aliq̄lis pa° pup-
pis ꝓpter qd̄ dormiēdo lꝫ non possum⁹ stare pe-
de mouemur. in brachijs ⁊ tibijs ꝓpter sp̄s mo
tiuos venientes a puppi sufficiētes ad istū mo-
tū. ⁊ in q̄busdā veniūt in magna q̄ti^te sufficiētes
ad motū ꝑfectū. q: in talib⁹ pupis q: cal'a in ñā ñ
fortit̄ opilat̄ rōe illi⁹ colligātie i sōno. iō aliq̄ dor-
miēdo surgūt ⁊ vadūt y° loquūt̄ q: neru⁹ motiu⁹
ligue hꝫ ortū a puppi 4. ꝺ inꝶ. ꝑpt̄ cās q̄si ꝯsi' es

Istis clarificatis cura subet ⁊ litargie ti
bi patescit. patiēs tal' iacet q̄si dormiens cū ocul'
clausis. ⁊ si ꝓclamet̄: sentit ⁊ mouet̄ ⁊ apit ocu-
los ⁊ statim claudit ⁊ reuertūt̄ ad somnū. ¶ Cli
sterizet̄ cuꝫ clisterijs statim in cura apopl'ie. ꝯñr
si venosus fuerit flōmetur de cepha^ca. q non iuē
ta: de mediana. q: flōia multitudinē hu. cūat. fri-
cent̄ extremitates poti^me inferiores vsq3 ad fati-
gā. In ꝑmis trib⁹ diebus reitera clistē^u: ⁊ da sibi
ydromel i q̄ sit. 12^a ps mell'. sufficiat tibi ꝑ nutri-
mēto. ꝟ vult raꝭ qn̄ iste passiōes sūt apostemo^e
fe. lenta cōcomitat̄ q̄ cū difficultate cog'scit̄. mlti
medici sunt decepti. ꝯsideret̄ si lingua e sicca. vl'
aliqual'r arida. ⁊ si hn̄t ꝑmixtionē rōis qn̄ muta
tur. ⁊ si irascitur qn̄ incitat̄: tūc co. ē ꝑmix̄ c flāte.
⁊ tūc tꝫ ocl'os mag̃ aptos. qn̄ mel'ia est ꝯmixta tꝫ
oculos mag̃ fixos qn̄ incitat̄. Ista accñā dc̄a cō
comitātur ipam fe. dietet̄ tūc tenuiter cū auena
to ⁊ ordeato ⁊ ptisana. trāsact̄. 4. dieb⁹ ꝓuocent̄
sternutatōes ⁊ nō añ. q: ma^a apostēosa mag̃ flu
eret: cū tūc sit i fluxu: q: talia sunt cal'a ⁊ ꝯmouēt
ptes illas. Consequnt'r radat̄ caput ablue° c̄ deco
ctione ista. ¶ ℞ saluie maiorane betho^ce siccoꝝ
añ. m. i. vtriusq3 sticad' folioꝝ sene añ. m. i. ꝭ deco
ctio i aq̄ ⁊ vi° al° eq̄s ptib⁹ ꝑpt̄ apa fribi sit. Con
sequent̄ epithiet̄ caput cū epithiate isto interpo
nendo bōbacē. ¶ ℞ aceti forti^m ℔. 5. se. sinapi.
casto^r subti^me pulueriꝫat̄ añ. ʒ. i. misceāt̄ ⁊ epity
met̄: reiterādo clistena dicta ⁊ dietādo tenuiter:
vt ē dictum. Et hec de subeth.

¶ Capitulum. 6^m. de congelatione.

Cum aliq̄s quasi dormiēs
iacet ⁊ non mouetur: ⁊ li-
cet oculi sint apti: palpebras tñ ñ
mouet cōgelatus ē siue rigid⁹ Cu
rand⁹ vō est ex medicinis subeth:
hoc tamē addito vt oleū sambuci
nū super caput fundat̄ in omi li-
bra cui⁹ sit vncia euforbij. Ipsum
quoq3 caput ex castoreo ⁊ euforbio
⁊ oleo sambucino liniatur.

De congelatione id est de diminutione sensus ⁊ mo-
t⁹ ꝑpt̄ opil'oꝝ puppis a malafria et
sicca hūorali. s. col'a nig̃ vel flāte vitreo igrossāte
⁊ imobilitāte sp̄us motiuos. ꝑpt̄ qd̄ raꝭ i rubca
vocat eos stupidos: q: sp̄ hn̄t ocl'os aptos ꝑpt̄ i
mobilitatē spūū dictā. ⁊ remanet corp⁹ fm dispo
sitionē i q̄ est qn̄ sibi supuenit tal' pa° si rect⁹ ē qn̄
supuenit sibi remanet rect⁹. si curu⁹ est: remanet
curu⁹. si supueniat ip̄o dormiente remanent ocl'i
clausi: ꝙ ꝙ vt pl'rn stent cū ocul' aptis: illud to^m
est ratione immobilitatis spūum ⁊ anhelāt aliq̄
lit̄ ⁊ debilissime. q: opila° in puppi non est i vlti°
Uulgares dicūt ꝙ sunt rapti vsq3 ad celos quia
stāt sine loq̄la ocul' aptis. vidi vnū minorē. xxv. an
noꝝ vel circa cui supueniebat bis ⁊ ter i āno. po-
xisnı⁹ ille durabat trib⁹ ⁊ quattuor dieb⁹ appōe
bam⁹ calefacto^a i puppi sic curabat̄. ꝭ dicebat̄ q:
saꝫ erat deuot⁹ ꝙ rapiebat̄ vsq3 ad celos. ip̄o cu-
rato non recordabatur, dicebat nihil vidisse nec
habuisse.

Primo tu q̄res cui⁹ ptic'le ē pa° ꝑnci^r ip̄a
ꝯgela° Dicē^m ꝙ puppis a c̄neo
vsq3 ad medullā. ꝟ sētit l'ra 3. ꝺ ite. c. 3. cc̄a me^m. c.

Secūdo tu q̄res. si est pa° ꝑ se l'ꝑ colli
gantiā. dicendū ꝙ qn̄ est ima
terial' qd̄ raro accidit tūc est ꝑ se. si āt sit matialis
qd̄ ē vt pl'rn tūc est ꝑ colligātiā: lꝫ de possibili illa
ma^a possit ibi ꝗñari a mala fria sic. cal⁹ ē possibil'

Tertio tu q̄res ꝯgelatio q̄ passio est in se
in gñe ⁊ in specie. Dicendū ꝙ est
passio ꝯsil'is in se fri ⁊ sic. cū materia vel sine ꝯco
mitās secū morbū officialē puta opilatē em. veꝝ
illa opilatio nō est in vlti° ꝑpt̄ qd̄ cōiter anhelāt
lꝫ occulte ⁊ debili modo.

Quarto tu q̄res. ꝯgela° cuius virtutis
est nocumentū. Dicendū vt su
pra ꝙ regitiue ñlis digestiue ⁊ expl'si^e anī^e ga' vt
dcm̄ est supi⁹ i mlt̄ loc̄. ¶ ꝯ l'ram tu argues for-

ꝙ spasmꝰ tremoꝛ ⁊ ↄgelaꝰ sūt nocuᵐ i volūtaria actōe mētia. Dicēᵐ ad h ⁊ sup h nō ꝑ omni qđ di cet i toto ꝓcessu huiꝰ. 9. almāß. ꝙ refert dicere cu ius vtuꝫ sit nocumētū passiue. i. a q̄ vtute lesa i ac tione fiat ⁊ gn̄et. Et refert dicere cuiꝰ vtuꝫ sit no cumēᵐ actiue. i. cui vtuti noceat p̄ncipalit̄ ꝑ alia vba cuiꝰ vtuꝫ sit passio p̄ncipal. Iste locutōes s̄t gaˡ in de moꝛᵒ. 3. ⁊. 5. liᵒ potiᵐᵉ etiā in de int. pl's bus loq. nā ↄgelaᵒ ē nocuᵐ passiue regitiē n̄lis et vital: vt ē declaratū pl'es supꝰ. actiue t̄n est no cumētū i volūtaria actōe. i. passio volūtaᵉ actōis Si loq̄t in. 5ᵒ. de moꝛᵒ. in loco allegato. Ex hoc pl'es textꝰ gaˡ. in de moꝛᵒ ⁊ de interi. sūt declarati Semino margaritas inter cecos.

Quinto tu q̄res. cuius vtuꝫ ē passio seu cuiꝰ vtuꝫ ē nocuᵐ actiue. i. cui vtuti p̄nciˡ infert nocuᵐ seu actōem coꝛruptā. Sol uit gaꝰ. 5. de moꝛᵒ. c. 1. ꝙ est passio p̄ncipalit̄ aiate volūtarie motiue: ⁊ sibi infert nocumētū p̄nciˡ.

Sexto tu q̄res q̄re ↄgelati vtpl'rm te nēt oculos aptos. dictū ē itelligē ti ꝙ ꝓpt̄ imobilitatē ⁊ grossiciē palpebꝛaꝝ ⁊ lac toꝝ ocloꝝ nā motū h̄nt a scđo pi neruoꝝ capitꝫ. 4 đ itc. c. 5. q̄ lacti patiūt̄ per colligātiā puppis ꝓ pter vicinitatem.

Istis clarificatis cura ↄgela tiōis tibi pa tescit cognita bn̄ cā matiali e͛nte i cerᵒ f'raꝝ sic. t̄rea mł'ica l' flāᶜᵃ vitrea ⁊ t̄rea faciēte poꝛᵐ. 4. ⁊. 5. dieꝝ i reuolutōe ānoꝝ imobilitāte s̄pe moti uos ⁊ sensitios ꝓpt̄ qđ fiūt stupidi q̄si rigidi cū ocul' apt̄ stati clisterizēt sic ℞. cētauᵉ mi. m. ij. bo thoꝛ marien. m. i. ell'i al. coloq̄nᵉ añ. m. ß. se. nastˡ ʒ. ij. ꝶ decocᵒ i. iij. lß. aq. dōec redeat ad. lß. i. cū illa lß. decoctōis clisterizēt i q̄ dissoluat̄ yeralogodiō ʒ. i. reiteret̄ ist' clistᵉ donec mł'titudᵒ h̄uoꝝ expellat̄ ↄñr fiāt sibi ligatōes doloꝛose. radat̄ caput p̄us abluēdo cū viᵒ istꝰ decoctōis. ℞ vtriusq₃ saluie. calamē' mēte maioꝛāe añ. m. i. anthos vtusq₃ sti cađ sene añ. m. ß. ꝶ decocᵒ i viᵒ al. vł clareᵒ fctā ra sura iteꝝ abluat̄ cū poꝛtōe illiꝰ decoctōis. ↄñr in vngat̄ caput sic. ℞ olei samᶜˡ. lß. i. eufoꝛˡ subtiᵐᵉ pl'eriza. ʒ. i. misceat̄. h fctō p diē ꝶ tale epithia. ℞. olei sābuˡ. lß. ij. olei đ lilio lß. i. castoˡ eufoꝛ' s'b tilissiᵉ pulūizat̄ añ. ʒ. ß. misceat̄ bōbace ibidem i uoluat̄. ⁊ paꝝ ↄp'ssᵒ capiti applicet̄. h ꝶ sepe añꝙ epithiet̄ q̄cūq₃ hoꝛa p̄us abluat̄ c̄ decocᵉ seq̄nti ℞ folioꝝ malue bismalue fūtre boꝛagi añ. m. ij. floꝝ camo. melli' folioꝝ sene vtusq₃ sticađ añ. m. i oia decoq̄nt̄ i viᵒ al. i duabꝰ ꝑtibꝰ ⁊ t'ia pte aq. ista decocᵒ reseruet̄ ⁊ capiti suo loco applicet̄. ista ꝶ. vt dictū est clisteria reiterando.

Cum aliq̄s se mouere n̄ valet aut vnum vł plura ex mēbris mouere n̄ pōt atq₃ eoꝝ sēsū amibit ip3 palisim ill'ꝰ mebri aut mēbꝛoꝝ in currisse ꝓnūtiamꝰ. Cuiꝰ curā icipi emꝰ pill'as fetidas quas ego cōpo sui dādo que. ℞. pul. pigre. ʒ. x. co loq̄n. iterioꝛis. ʒ. v. eufoꝛbij. ʒ. ij. et ß. castoꝛei piper̄ asse sarapini opo pona. setaragi idi sinapi oim. vij. añ. ʒ. i. cētauree mioꝛis elacterij a boꝝ añ. ʒ. v. gūme i succo rute dis soluāt̄ ⁊ alia ex eis cōficiāt̄ ⁊ fiant pill'e ⁊ fiūt ex eis decē potōes: q̄ꝝ vnā postq̄ꝫ eger sumpserit p tres dies q̄escat ⁊ nutriat̄ tūc cū aq̄ ci ceris ⁊ oleo ⁊ sinapi: ⁊ deinde bibat aliam. Qđ postq̄ꝫ ter fecerit p ali quot dies q̄escat. et nutriat̄ carne frustrati icisa ⁊ i sartagie frixa ⁊ mu tagenat i q̄bꝰ sint sp̄es cal'e vt pip ⁊ hijs silia. in potu vᵒ sumat idro mel. Mēbra q₃ eiꝰ ex oleo costino iungat̄. Qđ. ℞. costi. ʒ. i. pipis pi retri euforbij oim triū añ. t'iā. ʒ. i castoꝛei. ʒ. ß. dissoluāt̄ oia i media libꝛa olei de keiri aut de narcisco: ⁊ vtere eo. Diebꝰ vᵒ q̄bꝰ q̄escit q̄ q₃ die dande sūt due. ʒ. de anacar dino. qđ. ℞. zizib. piretri: nigelle costi melano pipis macro pipis og gi oiꝫ añ ʒ. io. mirre rute sicce asse aristol'. baccarū lauri castoꝛei seta ragi indi sinaꝑ gētiane oim añ. ʒ. v. mell' anacardi. ʒ. v. vngat̄ ex olᵒ

nũcũ ⁊ cũ melle cocto ꝯficiat᷑ hoc
eñ medicamẽ valde cõfert palisi
apoplexie torture ⁊ cremori alba-
ras morsib⁹ scorpiõis ⁊ oĩb⁹ passio
nib⁹ friis ⁊ spasmo hũido. Cũ aũt
sumit᷑ ilico ꝓuocat sudorẽ ⁊ infert
febrẽ. Q̄d ĩ sũptũ ñ affert saĩtatẽ
eger ab oĩ medicamĩe ꝑ .x. dies ab
sticat excepta dieta. deĩde ad ip̄i⁹
curã redeũdũ ẽ. Q̄d si palis̄ ex ꝑ-
cussiõe aut casu euenerit et accide
rit subito talis̄ ꝑmãebit. Nũq̄ eñ
sanabit᷑ . q̄d si ñ repẽte ex p̄dict̄ sꝫ
paulatim ⁊ mollit᷑ iuaserit loco ꝑ
cussiõis ẽpl̄m hoc apponẽdũ erit.
q̄d. ℞ . farinã fenugreci semis beẽ
se. mahaleb: se. resin bdelliũ aõni
acũ adipẽ anat̄ cerã oleũ d̄ lilio ex
his fiat emp̄lm ⁊ supponat᷑ .

De paralisi gñi. i. fortiꝯ ꝑfe
cte mollitie ner
uoꝝ ⁊ mẽbroꝝ neruosoꝝ. s. lactoꝝ cũ a
blatõe sẽs⁹ ⁊ mot⁹ i to° cor° l' imedia°
corꝑis i lõgũ. vñ palis̄ duplx ẽ vl'is ⁊ ꝑticl'arĩ. vl'is
d̄: qñ ab initio colli ꝑ to^m corp⁹ l' ꝑ mediũ corꝑis
dẽpto capite paliticat᷑. nã si obtieret caput ec̄t ap
po^ia. de q̄ dictũ ẽ cã tal' palis̄. vl'is imedi^a ẽ igros-
sa°: idura°: ⁊ obnubila° subẽ ip̄i⁹ nuche spõdiliũ
colli s̄m se totã: vl' s̄m ꝑtẽ q: media^em hꝫ vt d̄cla
rabit᷑ n° nõ igrossa° idura° ⁊ ꝯp̄ssio neruoꝝ i coꝝ
origie ide descẽdẽtiũ. vt d̄clarat ga⁹. 4. de morbo
c°. 5. de aq̄ t᷑bida ⁊ de aere turbido ⁊ igrossato ra
dij sol' ñ p̄nt trãsire: sic nec ṽtus q̄ꝝ igrossa° ⁊ ob
nubila° s̄m coꝝ s̄baꝫ hꝫ cãm mltiplicẽ vt vult ga⁹
4°. d̄ morbo c°. p̄°. vna cã ⁊ magꝭ cõis ma^a ẽ flã^ca
descẽdẽs a capite ꝑ vias puppis igrossãs ꝑ viã i-
bibitõis ⁊ appõnis tal' fit subito. Cã extriseca in
citãte cal'itas excedẽs dissoluẽs fritas ꝯp̄meẽs pel
licl'as faciẽs fluxũ . ira dissoluẽs gaudiũ plecto^a
capit̄ debilitãs ꝯtẽtiuã pellicl'aꝝ cerebri. Alia est
sup̄fluitas nutrim̄ti poti^me g̃ssi appositi s̄baꝫ coꝝ
igrossat vt fit i crapl'os̄ ⁊ ociós̄ eccl'iastic̄ in istis
fit paulatĩ tale nocu^m ꝑp̄t q̄d talib⁹ stuphe sic° s̄t
bis l' ter in ãno ꝯcedẽde in q̄ ñ adũnt debiles fi-
nal'r q̄buscũq̄ regĩmẽ ipinguãtiũ: loco hoꝝ bal-
nea ⁊ stuphe ñales semel in ãno cõcedũt⁹: nã sic
p̄s̄uãt a tali dãno, Alia cã frĩas penetrãs ꝑ ꝑtes il
las ꝯp̄imẽdo ꝯstrigẽdo ingrossat coꝝ subãꝫ ⁊ cõ-
primẽdo claudit vias i origie neruoꝝ ⁊ in furculis
subiacẽtib⁹ vt fit i trãseũtib⁹ ꝑ mõtes ⁊ isedẽtib⁹
sup̄ lapidẽ friũ in ꝯsili ꝑiclitat᷑: q: furcl'e neruorũ
coꝝ indurãt᷑ in coꝝ suba sic cesset trãsit⁹ cal'oꝝ spi
rituũ motioꝝ ⁊ sẽsitioꝝ: iõ neruĩ mortificãt᷑ ⁊ laxã
tur. ¶ Alia cã est disloca° spõdiliũ l' apa assistẽs
vl' casus ꝑcussio attritio sup̄ spõdi^a. h̄ vult Ga⁹ .
in lo° alle°. nã ista ex coꝝ ñia igrossant subam nu-
che ⁊ neruoꝝ ⁊ cũ h̄ nc̄cio fluũt aliq̄ hũores q̄ ap
positi ⁊ ibibiti faciũt illã ingrossatõeꝫ ⁊ viaꝝ ꝯp̄s
sionẽ tal' palis̄ vl'is ñ ꝑiclitat nisi rõne stuporĩ cõ
comitãt̄ q̄ vicinat᷑ apo^ie. Jõ si sint cũ stupore si-
gnũ ẽ magne replectõis capit̄, iõ si venos⁹ fuerit
nõ dubites ip̄ꝫ flõare de vtraq̄ cepha^ca p̄ceden
te clistere forti vt dicet᷑. ¶ Alit᷑ facili⁹ ma^a nõ p̄ot
exp̄i a mẽbro mãdãte q̃m flõia hũoꝝ mlt'itudĩẽ
euacuat ꝑticl'arĩ palis̄ fit i vno mẽbro tñ vt i bra
chio l' in pede. raro tñ q: furcl'e neruoꝝ veniẽtiũ a
spõdilib⁹ ramificãt᷑ ꝑ diuisas ꝑtes: fit iterdũ in di
git̄ q̄busdã. p̄°. de int̄. in digit̄ pedũ m̃rice: i lin
gua i meri cõedũt ⁊ ñ p̄nt potare. n° rẽ liq̄dã trãs
glutire. vidi duos tp̄e meo. ¶ Cã hoꝝ s̄t cãe dicte
ꝑtiales ⁊ ꝑticl'ares poti^me disloca° vl' cas⁹ ⁊ ꝑcus
sio l' modicũ apa i origie neruoꝝ l' in ei⁹ furcl'a q:
si cã sit hũoral' vix ledit᷑ vnũ mẽbꝝ. l' frĩas forti ex
triseca dicta. max° si i furcul' subseq̄ntib⁹ ista fiãt
vt i brachio l' tibia. nã si furcl'e nerui idurãt᷑. a tali
frõ l' ex ꝯcussiõe attritõe l' apate spũs descẽdẽtes
nõ p̄nt trãsire ista d̄ cã pl'ies videm⁹ i q̄busd̄ digit̄.
¶ Ulteri⁹ nõ: q̄ palis̄ ⁊ spasm⁹ s̄t passiões ner-
uoꝝ. 3°. d̄ int̄. differẽt tñ q: palis̄ fit magꝭ a mate^a
hũida, ꝑp̄t q̄d mẽbꝝ mollescit ⁊ t᷑hit a ꝑte sana q:
magꝭ dura. spasm⁹ fit magꝭ a ma^a sicca mordica^a
iõ indurat᷑ ꝑp̄t q̄d t᷑hit ad se ꝑtẽ sanã. h̄ vult ga⁹
4°. de int̄. c°. 5°. ⁊ 2°. de morbo. c°. 6°.

Primo tu q̄res cui⁹ ꝑticl'e palis̄ vl'is dẽ-
pto capite ẽ pa° p̄ncipal'r. soluit
l'ra. 3°. d̄ int̄. c. 3°. ⁊. 8. dicẽs. q̄ p̄n^m neruĩ ⁊ nuche
verũ q̄dẽ inde oriĩ: ⁊ si fuerit tñ palis̄ i ꝑte dext᷑:
tũc nucha i ꝑte illa ⁊ nerui. ide ori. Jdẽ si i ꝑte si
nistra ẽ dicẽdũ. vñ nerui ide orti furculãt᷑ ꝑ corp⁹
y° ad pedes aliq̄ furcl'e tẽdũt. recitat B⁹ p̄°. ⁊. 4°
de int̄. ¶ Quidã eq̄tãs mulã ꝑ romã cecidit feri
ens i dorsũ habuit digitos mollificatos ⁊ pedem
Si soli digiti sint palitici tũc furcl'e aliq̄ ꝑtẽse su
peri⁹ l' nucha i 1^a. spõdili patit᷑ p̄ncipal'r Si digi
ti pedis tñ furcl'a aliq̄ nerui ꝑtẽsa sup̄i⁹ i coxa vel
nucha i aliq̄ spõdili in alkatim patit᷑ p̄ncipaliter.

Secūdo tu q̄res q̄lr̄ p̄t dext̄ l' sinistra nuche p̄t sola ī̄moliri ⁊ ledi a[a] p̄te extnte salua. ⁊ aui. 3°. cañ fen. p̄[a]. ponēs anathomiā cerebri: dic̄ ꝙ cerebꝝ ex̄ñ sifra piā mr̄ez didit̄ i subaz medularē ⁊ vētriclos plēos spiritib[9] ⁊ ab vno vētriclo ad aliū ē canale p̄ q̄d trāseūt spūs ⁊ spēs reꝝ pceptaꝝ sbdit ꝙ cerebꝝ mediatō3 h3 ex nucha cū tela sbtili[ma] interposita: ꝑp̄t q̄d vna ps ledit̄ alia remanēte salua: b̄ videmus tota die.

Tertio tu q̄res palib̄ ē ne pa° p̄ se l' p̄ colligātiā. Dicē[m] ꝙ p̄ colligātiā venit ad mēbꝝ q̄d vēire ñ d3 b̄m ñam: puta ma[a] l' mala q̄litas. ⁊ ñ vēit q̄d vēire d3: puta sps sēsitiui ⁊ mo

Quarto tu q̄res tiui lucidi a cerebro palib̄ q̄ pa° ē in gñe ⁊ i spē. Dicēd ꝙ offic: q: opila° viaꝝ neruoꝝ ⁊ i supfi[c] igrossa° nuche ⁊ i ei[9] sba ⁊ ei[9] idura° d3 cē leuis ⁊ subtil' clara ⁊ pura ⁊ situ ñ elongat̄ nec mouet̄ b̄m dyametros ꝯcomitādo secū morbū ꝯsilem.

Quinto tu q̄res palib̄ p̄t ne fieri a q̄sso fleg[e] ñ pūgitio Dicē[m] ꝙ sic q: fiā aliq̄lr grossum potest flui ⁊ fluxū sili igrossat̄ ⁊ submtrās substātiā nuche ipam mq̄ssat ⁊ appositū origini nerui claudit vias ei[9] mlia d̄ possibili idē p̄t facere ē actu hūida fluida cas[9] ē possibl'is

Sexto tu q̄res palib̄ c[9] v̄tut̄ nocu[m] passiue. Dicē[m] vt ē pl'ies dcm̄ ꝙ regitie ñal' digestie ⁊ expl'siue ⁊ vita l' expulsiue i tētōe ga[l]. u°. de ige°. c. 2°. ⁋ ꝯ b̄ argues itētōe ga[l]. 5. d̄ morbo. c°. p̄°. vbi dic̄ ꝙ spasm[9] palib̄ ⁊ tremoꝛ sūt nocu[m] i motia volūtarie Dicē[m] vt dc̄ ē c°. d̄ ꝯgelatōe ꝙ i[e] sr̄ nocu[m] actie i motia volūtarie q: illi p̄ncipal'r ifert nocu[m] p̄ a[a] v̄ba d: passiōes iferētes nocu[m] i motia aiata p̄ns petit c[9] v̄tut̄ sit nocu[m] passiue ille text[9] ga. loq̄t̄ actie cui ifert nocu[m] ⁊ lo

Septimo tu q̄ q̄t̄ p̄ mor[9] d̄ septo res palib̄ c[9] v̄tut̄ ē pa° seu nocu[m] actie: dcm̄ ē stati ex itē[e] ga[l]. 5. d̄ mor°. c. p̄°

Octauo tu q̄res i q̄ p̄te corpis pl'ies accidit. soluit ga[9]. 3°. āph. 2°. illi[9] Si hyēs australis ꝙ vt plm̄ū i dext̄ ꝑp̄t maiorē aptōz viaꝝ rōe maior̄ calor̄ l3 ꝑp̄t maiorē d̄bilitatē

Nono tu q̄res q̄ sr̄ pl'ies accāt i p̄te sinis̄t̄ passiōes q̄ maḡ t̄minat̄ i palisim. Dicē[m]: ꝙ oēs ꝯueniūt ꝙ apo[la] y°vix curat̄ q̄n termiet̄ i palisim ⁊ fe. cronica cū q̄ cōicat m̄lta ma[a] i cerebro ⁊ i ter̄ hūidis q: sr̄ maḡ reumatice colica ꝑp̄t fortē dissolutōem rōne fortis d̄loris.

Decimo tu q̄res vtrū i mēbro pali[co] v̄t[9] nutritia t̄maneat salua Dicē[m] ꝙ remnet s̄ debil': q: ist̄ m sue actōis puta ꝯ° mēbri ē alt̄ata ifrata ꝑp̄t puatōe3 spūu3 caloꝛ morti

tiuoꝝ ⁊ sēsitioꝝ ⁊ vie nutrim̄tales stringūt̄ ex b̄ p̄uificat̄: iō nutri[m] nō p̄t attrahi a v̄tute attractiua

Undecimo tu q̄res vie nutrim̄tales p̄ q̄s attrahit̄ nutri[m] sr̄ ne i lōgū p̄ neruū l' in lat[9]. Dicē[m] ꝙ i lat[9] nā vene aliq̄ pue t̄minat̄ i lat[9] neruoꝝ ⁊ attctia nerui attrahit p̄ ꝑositates ꝯtiguas capitib[9] venaꝝ spuentiū scdās hūiditates ipis neruis. Istis de causis mēbrum paraliticatum demacerat̄.

Duodecimo tu q̄res ꝯpetit ne vinū i cura palib̄. Uidet̄ ꝙ nō itētōe oiз dat̄. ydromel: q: vinū est maximus penetꝛoꝛ ex q̄ ledit ⁊ fac̄ penetrē mat̄ias idigestas. In ꝯriū ē rab̄ i suo ꝯt[e]. Rō sua: q: q̄d cōfortat calorē ñalē ⁊ digerit ma[am] h̄eat vi sir[l]. Dicēd ꝙ i p̄n° ñ ꝯpetit i ꝑcessu ꝯpetit sat̄ q̄ssu i medio cōestiōis ⁊ i fine ⁊ i modica q̄ti[e] ⁊ c h3 vi sir[l] digerendo materias ⁊ ꝯfortando calorē naturalem: ⁊ ista fiunt intentione Rab̄ in suo ꝯtinente.

Istis clarificatis cura palisis tibi patescit. clauis sanatōis cuiuscūq3 palib̄ stat i not[a]cāc immediate nocu[l] actōis motie ⁊ ei[9] remotōe. Si g[l] cā ime[a] tal' nocu[l] fuerit q̄ssities ⁊ durities ⁊ ꝯpssio ipi[9] nuche ⁊ i ei[9] sba ⁊ i suba neruoꝝ i eoꝝ origie in ꝑcedētiū l' in furcl'a eoꝝ aliq̄ veniēs ex cāu seu pcussiōe l' attritōe si sbito tal' palib̄ supueniēs sit ex b̄ vix aut nūq̄ curat̄ q: vr̄ fort̄ lesio i nucha ⁊ neruis ide ort̄. Si paulati acciderit curat̄ cito. in vtroq3 cāu s̄ sic. ⁋ R̄. maluaꝝ sicle mercurial' cētauree m. añ. m. i. pulpe colloq̄n[e]. m. s̄. s̄ decoctio i q̄ dissoluat̄ geralogediū vl' yerapig[e] ga[l]. ʒ. i. olei cōis q̄r̄t. s̄. mell'. ʒ. s̄. sal' cōis. ʒ. ij. s̄ clistere detur ⁊ iaceat s̄ lat[9]. ⁋ Cōfr s̄ folia d̄uca ad b̄ l' vētoset̄ d̄ cū scarificatōe subt[9] ꝯfr applica sibi desup t[a]em plastra. R̄. farie fenu[c]. ʒ. iij. bdellij. ʒ. s̄. armo[c]. ʒ. ij. axūgie anat̄ gallie añ. ʒ. i. olei d̄ lilio q̄r̄t. s̄. cere q̄d suffic̄. ffiat cerotū de q̄ capiat̄ vna ps ⁊ applicet̄ b̄ facto p̄ duos l' tres dies q̄n inouabr̄ empl'з abluas p̄tē illā ꝯcussācū aq̄ cal'a d̄coctōis titimali maior̄ ⁊ folia ēpl'a desup lo° alti[9] ēpl'i dicti: nā vidi cū ablutōe dc̄a ⁊ fol' ēpl'atōe nō ꝯq̄ssā° folia carabāt̄. Tal' d̄coctio sbtiliat apit ꝯsumit mat̄ias ibid̄ fluxas tenē° dictā tenuē potā° ydromel si potet vinū p[9] p̄mos dies sit q̄ssū: ⁊ i modica q̄ti[e] in m[e] cōestiōis ⁊ i fine ⁋ Cōfr circa 5[m]. l' 6[m]. diē si ñ curet̄ da sibi. ʒ. ij. pill'aꝝ cochiaꝝ. l' de pill' d̄ aga° ʒ. i. ⁊ s̄. vl'. ʒ. ij. Si āt tal' grossities ⁊ durities sbe nuche ⁊ neruoꝝ ide ꝑcedētiū i eoꝝ origie l' in furcl'a eoꝝ a rc a[a] ꝯp̄mēte puta a disloca[e] spōdil' vel iuncture assistēt̄ l' ab apate assistēte. Curet̄ disloca° ⁊ applicet̄ d̄ ēpl'o dc̄o ⁊ ablu° dc̄a. Si fuerit ex apa

te curet̃ apa vt dꝫ. Si āt cācet̃ tal' ingrossaº sube ce
rebri ⁊ nuche ⁊ neruoꝝ dictoꝝ in coꝝ origine vel
in trūco seu furcl'a coꝝ a frō extrinco penetrāte: vt
fit i trāseūtibꝰ vel isedētibꝰ sup lapidē frm muscl'i
āni ꝑaliticāt̃ ꝓpt̃ igrossatōēꝫ ⁊ iduratōēꝫ furcl'aꝝ
neruoꝝ. Jdō remanēt remolliti mortificati laxati
ex ꝑuatōe spūuꝫ motioꝝ cal'oꝝ tūc inūgāt̃ cū olō
cucumerꝭ asinini vbi sit modicū castorei subtime
pl'uerizati ad. lꝫ.i.ʒ.ß. vl' ꝶ sic. ℭ ℞. succi rute re.
lꝫ.ij. olei de lilio. lꝫ.ij. castorei piretꝛ costi. aā.ʒ.ij.
euforbij.ʒ.i. coqt̃ ol'm cū succo vsqꝫ ad ꝯsūptōēꝫ
succi ꝯn̄r dū deponet̃ ab igne: appenāt̃ res subti
lime pl'uerizate ⁊ addat̃ balsaꝛ.ʒ.i. ꝶ inūctio ⁊ po
res al'n abluere cū aq̄ cal'a decoctōis titimali ma
iorꝭ: vt supꝰ ē dēm. Si āt tal' ꝗssities ⁊ durities nu
che ⁊ neruoꝝ ide descēdem ⁊ ꝯpssio ⁊ clausio via
rū spūuꝫ in eis cāet̃ a mlto ⁊ ꝗsso nutriº appositº
ꝑ capita ꝑuaꝝ venaꝝ ꝯtiguaiaꝝ qđ raro ꝯtingit
lꝫ h̄ sit de possibli 4º. de morbo cº. 5. vt fit i crapu
losꝭ ociosꝭ q̄ paulati redūt ad tale nutrim sēsus et
motus i meorꝭ ⁊ n̄ sbito Clisterizet̃ pº. ℭ ℞. mal
uaꝝ cicle mercurial' cētaurce. mi. aā. m.i. anꝛ ma
ratꝛ amcos aā se. nasturcij. ʒ.i. ꝶ decoctio in q̄ dis
soluat̃ yeralogodiō. ʒ.i. loº illꝰ yerapigc gaꝛ. ʒ.i.
mel lꝫ. ʒ.ß. olei cōis q̄rt̃. ß. cassiek mūđ. ʒ.i. sal' cōis
ʒ.ß. ꝶ clistere. h̄ facto si venosus ⁊ vrina fuerit colo
rata flōet̃ de mediana i bōa q̄tie. ꝯn̄r purget̃ sic
℞. floꝝ viol' boragl. aā. ʒ.ß. sene epithꝛ aā. ʒ.ß. poli
poꝛ q̄rq̄. ʒ.i. anꝛ maratꝛ. aā. ʒ.ß. ʒʒꝛ. ʒ.i. agaci electi.
ʒ.ß. ꝶ decoctio in q̄ dissoluat̃ cassiek mūđ. ʒ.i. dya
cartami. ʒ.i. ꝶ porꝰ l' fiat decoctio sine agaco ⁊ dis
soluat̃ ibi. ʒ.i. yeralogodiū ℭ ꝯn̄r inūgat̃ spina i
collo ⁊ i dorso ꝑmis diebꝰ cū olō laurino cū aliq̄
ꝑte olei đ lilio l' costino ꝯposito fricatōes abstinē
tie st sibi medicine electe. Diebꝰ seq̄ntibꝰ stuphet̃
in stupha sicca facta cū lapidibꝰ fluuialibꝰ cādē
tibus supꝑsꝑso vino al. vl' clareto. Si āt tal' ꝗssities
⁊ durities nuche ⁊ neruoꝝ causans ꝑalisiꝫ. vl' eni
fuerit ab humore flāco fluxu a capite ꝑ vias pup
pis ad ipam nuchā qđ est vt pl'imū. lꝫ de possibl'i
cōicet sanguisꝭ vel mt'ia in aliq̄ ꝑte ingrossante
subam hoꝝ ꝑ appōem ⁊ aliq̄lē subintratōēꝫ clau
dēdo vias dictas neruoꝝ cāns subito dictā ꝑalisiꝫ
vl' eni ꝑ ceterꝭ causis. Sup h̄ aduertendo ex ꝯciº ras
in ꝑnº sui ꝯtinētis si cū tali ꝑalisi vl'i eueniat las
situdo in facie in illo latere. puta in lingua in ocu
lo in lacertis maxille ꝙ ista mēbra sunt mollifica
ta ⁊ ꝑalitica cū stupore aliquali: tūc scias ꝙ lesio
nō solū erit in nucha in initio colli: ymo ē in cere
bro ⁊ ꝙ maª multa est in cerebro ⁊ a cerebro dis
soluta ꝓpter qđ tales ꝑiclitant ⁊ vt pl'imū moriū

tur infra quartā diē potissime si nouiluniū vl' ple
niluniū supueniat. Si aūt cū tali mēbra facici re
manent sana nec stupor ꝯcomitat̃ tunc cerebrū
nō patit̃ ⁊ ꝙ materia est pauca ⁊ facilꝰ curantur
In cura ḡ tenendo ꝯciliū ras in ꝑnº sui ꝯtinentꝭ
vitabimus fortes medicinas ꝑ aliqs dies. Ras
dicit vsqꝫ ad q̄tuor vel q̄nqꝫ dies ⁊ fortes inūctio
nes ⁊ sternutatoª oīa. nā ista dissoluēdo mate
rias augmētant ꝑalisiꝫ. In ꝑalisi ḡ vl'i si cerebꝝ
cōicet in nocuº vt est dēm ꝶ i ꝑnº illud clistere. ℞
maluarū cicle mercurialis aā. m.i. centauree. mi.
m.ij. se. nasturcij ʒ.ij. vtriusqꝫ sticađ. ana. m.i. fiat
decoctio in qua dissoluatur geralogodion. ʒ.i. vl'
loco illius yerapigre galieni. ʒ.i. olei ꝯmunis q̄rt̃
ß. salis cōmunis. ʒ.ij. fiat clistere transactis q̄tu
or vel quinqꝫ diebus pone in decoctione athana
sie botor marien. ana. m.i. colloq̄ntide. m. ß. ⁊. ʒ.ß.
de opiatis dictis: non comedat aliquid detur sibi
ydromel de quo nutriatur sit sibi loco cibi ⁊ potꝰ
⁊ non dormiat nisi parum: conciliū est Rasis in
suo cōtinente. ℭ Cōseq̄nt̃ si venosus fuerit flo
bothomet̃ de vtraqꝫ cephalica i bona q̄titate ad
tres vl' quattuor libras: quia est morbus valde a
cutus fiat i occasu solis si necesse fuerit quia flo
bothomia multitudinē humoꝝ euacuat. ℭ Cōse
q̄nt̃ flōetur in crastinum de vena lingue scđꝫ Ra
sim in suo continente. fricentur sibi extremitates
vsqꝫ ad fatigam. Rasis vult ꝙ postea ventosetur
in spatulis cum scarificatione inungatur in pri
mis diebus: vt dictum est cum oleis competen
ter calidis ⁊ non in excessu in spondilibus colli.
ℭ Recipe. olei de lilio. lꝫ.i. castorei piretꝛ costi.
ana. ʒ.ij. puluerizentur subtilissime ⁊ misceantur
potes addere serapini armoniaci oppoponaq̄ aā
ʒ.i. et ß. vel. ij. Aliqui faciunt cuꝫ oleo de balsamo
⁊ bene: sed quia carum est habent tres partes
olei de lilio ⁊ quartam partem vel tertiam de bal
samo post primos dies materia minorata per flo
bothomias per clisteria per abstinentiam procce
demus ad fortiora si potest capere sumatur de ye
ralogodion. ʒ.i. dissoluto eodem modo vel de pil
lulis cochijs vel de assa fetida: quo facto prono
cēt̃ sternutatōes. ℞. piretꝛ castorei se. nigelle: se.
staphizagrie subtilime pl'uerizatoꝝ aā. ʒ.i. vel. ℞.
ꝯdisi ellebori albi. aā. ʒ.i. ꝶ pul' subtil' ꝑt pꝰ h̄ inū
gi cū vnguēto statim dicto in paralisi a frigido ex
trinseco penetrante quod est bene calidum et sic
cum consumptiuū materie quasi attingit princi
piū quarti gradus si ē necessariū de maª minorata
Facta abstinēª in ꝑmis diebꝰ ꝑt cape de pulla vl'
de perdice đ risi đ auenaꝫo. ⁊ đ vino grosso modi

cū ꝫm rasim i suo ꝯti.e in me⁹ cōestionis ⁊ i fine ꝯfortat calor ēnalē ⁊ digerit mat̄ias crudas tenet vīn sir¹ ⁊c̄. Si i tali paralisi vl' i cerebꝝ n̄ cōicet i lesiōe vt dictū ē ⁊ declaratū ar.r ma.a modica i capite fluēs ē. iō nc̄n ē tm̄ ꝑiclin vel ꝺ possibl'i fit a mlto nutri.o apposito vt dc̄m ē. Clisterizet vt dc̄m ē ⁊ inūguat̄ i pmnis dieb⁹ nō cū fortiorib⁹ laxetur tm̄ cū .ʒ.i. ⁊ ꝫ. colloq̄n.e duplata ipi⁹ yerapig.e G.¹ dissolute cū aq̄ cicerō. vl'. ʒ.i. geralogodiō sic dissoluti ⁊ inūgas eū cū balsa.o in ꝑn.o vl' olo de balsa.o in vna ꝑte olo ꝺ lilio i duab⁹ ꝑtib⁹: vt dictū est. ꝓcedēdo ad fortiora stati dicta ⁊ ad sternutatōes. nā in istꝭ fortib⁹ vnguētꝭ ⁊ medicis, ⁊ clisterib⁹ errāt moderni nr̄i apꝓximātes stati in ꝑn.o qꝺ est ꝯ intētōez raꝫ i suo ꝯti.e. Jn istꝭ ⁊ i alijs si tps ꝭ tollerarct vz mltū stupha dicta facta ꝺ lapidib⁹ candētib⁹ supꝑsovino albo vel claro vel stuphe naturales potissime sulphuree si esset possibile.

Capitulū octauū de stupore ⁊ tremore.

Cum aliquis sētit aliqꝺ suoꝝ membroꝝ sicut est dispositio pedis cum sit stupidus dicimus nullo membro stuporem esse. Quaproꝑter eius cura non est differenda Quādo em̄ ꝓlongatur tēpus huius egritudinis ꝑducit ad paralisim. Curatur autē hec passio ex aliqua parte medicinarū paralisis et cū dieta ⁊ vnctōe ex oleo costio. qꝺ si iuctauerit passio eger ex pillulis fetidis purgādus erit ⁊ complexio equanda cum anacardino et dieta Tremor autē ex eisdem curat̄ ex q̄bus sanat̄ stupor sed si ex superflui vini potu euenerit eger ab ipo erit abstinendus. Simil'r si aquā q̄ ex niue dissoluitur bibendo hanc incurrerit passionē ab ipa abstineat ⁊ balneū calidissimū ingrediatur i quo tādiu morā faciat dōec sudet et in sole assidue moretur.

De stupore ⁊ tremore ⁊ minore pali⁹ dicit ꝺ miore ꝑalisi q: mēbra tremlo sa q̄si itrāt ꝑalisiz icipiēte firmari: vt ꝺclarabit̄ i c.o Tu dices q̄re raꝫ sil' t̄ctat de stupore ⁊ tremore. Dicē.m: ꝙ q: st̄ eedē passiōes i gn̄e: vt declarabit̄: ⁊ st̄ passiōes eiusdē ꝑticl'e. puta nuche ⁊ ipsoꝝ neruoꝝ. iō sil' raꝫ t̄ctauit ꝺ ipis. Nō: ꝙ stupor capit̄ mltꝭ modis. vno.o capit̄ ꝓ stupore mentꝭ seu pigri.a mentꝭ cū ocul' semiclauꝫ l' apꝑtꝭ fixis nō mouētib⁹ ꝓut ꝯtigit q̄busꝺ mliq stāt rapti ac si ymaginarēt̄ ⁊ nihil ymagināt̄. Jstꝺ etiā pl'ics ꝯtigit senib⁹ fe. ⁊ n̄ febricitātib⁹ cōit̄ moriunt̄ sic ē actio diminuta sēsus cōis ⁊ ymagiatie ⁊ motie ꝓpt̄ malā fr̄am i ꝓra po.me ⁊ alꝭ in puppi opilāte vias illas ꝓpt̄ colligātiā. ꝓpt̄ qꝺ ga⁹. 2.o ꝺ intꝭ. circ̄ ꝑn.m ⁊ fine. ꝑ stuporē itelligit ꝯgelatiōez interni itei dū subeth ⁊ litargiā i fieri. Jste stupor ē via ad subet poti.me si cū tali mala fr̄a cōicat hūor raꝫ n̄ cōsiderat isto.o i isto c.o Alio.o capit̄ stupor ꝓut ē diminutio sēsus ⁊ mot⁹ i aliq mēbro vulgares vocant tale mēbꝝ obdormitū manib⁹ ⁊ pedib⁹ plicatꝭ et ligatꝭ. Jsto.o raꝫ ꝭ ꝯsiꝺat i c.o: q: vt sic ē pa.o neruorū ⁊ via ad ꝑalisim. imo tale mēbꝝ iā hz ꝑalisiz incipiētē firmari lz adhuc n̄ sit firmata. Ulteri⁹ nō ex dictꝭ G.¹ 4.o de morbo. c.o 2.o ⁊ 5.o ꝙ duplex est tremor mat̄ial' ⁊ imat̄ial. imaterial' fit ꝓpt̄ ianitōez spūuz motioꝝ i mēbro q̄ fit īt̄dū ex reclusione eaꝝ ad int̄ioꝝa ex t̄iore l' ex eoꝝ resolutōe vt i fortit̄ febricitātib⁹ ⁊ ꝓpinq̄s morti nā tāgēdo pulsū eaꝝ brachia tremēt sicis ꝭ euēiat i aug.o fe. cōiter moriūt̄. De isto tali tre.re raꝫ nō itelligit ꝭ. Alter ē tremor mat̄ial: ⁊ iste ē dupl'x: q̄dā fit de ma.a mota vt fit i febricitātib⁹ poti.me ꝑoxismalib⁹: iste subseq̄t̄ rigorē i fine ꝓpt̄ qꝺ ē v̄tus motia magꝭ debilis q̄ꝫ i rigore ꝑcedēti. Jste tremor ē pa.o lactoꝝ ꝓpter qꝺ raꝫ n̄ itelligit ꝺ tali tre.re i isto c.o Alt̄ ē tremor mat̄ial' q̄ fit de ma.a q̄eta: vt p3 i brachijs senū: ⁊ i capite ⁊ i collo eoꝝ. ꝺ isto tali tremore raꝫ itelligit in isto caplo.

Primo tu q̄res stupor ⁊ tre.or ꝓut capit̄ itelligit raꝫ i c.o c⁹ ꝑticl'e st̄ passiones. Dicē.m ꝙ nuche ⁊ ipoꝝ neruoꝝ ꝑncipal'r ꝯn̄r ꝑtiū colligataꝝ tremor āt de ma.a mota ē pa.o lactoꝝ cū tali nō est ꝑua ꝑaliꝫ: puta incipiēs: firmari. ꝓpt̄ qꝺ raꝫ nō intelligit ꝺ tali loq in caplo.

Secūdo tu q̄res st̄ ne passiōes ipoꝝ neruoꝝ ꝑ se l' ꝑ colligātiā. Dicēꝺ ꝙ ꝑ colligātiā: q: venit ad nuchā ⁊ ad neruos qꝺ venire nō dz ꝫm naturā: q: materia ingrossans ⁊ opilans ⁊ claudens vias spūum motiuorū ⁊ sen-

ſitiuoꝝ ⁊ ingroſſans ſubam nuche ⁊ neruoꝝ per
imbibitionem ⁊ impoſitōem.

Tertio tu q̄res q̄ paº ē deſcꝑtiue loq̄ndo.
ꝑut h̄ itelligit̄ a Raſi. Dicēdū: ꝙ
de tremore ſoluit Gaˀ. 5. de morbo cº. 2º. i fine q̄d
officialꝰ. puta opilaº viaꝝ ſpūum motiuoꝝ in ip̄is
neruis a groſſo viſcoſo ad quē ſeq̄t̄ morbˀ in rece
ptaclo: puta ianitio ſpūuꝫ in ip̄is receptaculꝰ ner
uoꝝ ¶ Cōtra h̄ argues intētōe gaˡ. 4º. de morbo
cº. 5º. dic̄ ꝙ ſoli nerui obtici p̄nt opilari opilatōe
hūorali: q: illi ſoli ſt̄ ꝯcaui: aliȷ̄ aūt nō. Jō nō p̄nt
opilari opilatōe hūorali: q: hūores nō p̄nt ꝑ eos
tranſire: vt ip̄e ponit. Idē in de iuuamēt̄ hanelirˀ
ſ coartatoª ab itra ꝰab ex̄. rōne apātis aſſiſtentiſ
Dicēdū ꝙ ab itra dicti nerui motiui ⁊ ſenſitiui nō
p̄nt opilari opilatōe hūorali: vt dictū ē. ſ puta i o-
rigie puta i aliq̇bˀ ſpōdilibˀ ⁊ i nucha. ⁊ ſic rōes
nō valēt. h̄ vult Gaˀ. 5. de morbo caº ꝓprio.

Quarto tu queres ſtupor. i. diuiº. ſen-
ſus q̄ paº ē deſcꝑtiue loquēdo
Soluit Gaˀ. 4º. d̄ morbo caº. 5º. ꝙ officialꝰ i ſuꝑ
ficie. puta groſſities ⁊ durities nuche i ſpōdilibˀ
⁊ neruoꝝ inde deſcēdētiū naꝫ ip̄is idurat̄ in ſuba
⁊ igroſſat̄ vtus aiata cū ſuis ſpiritibˀ irradiat̄ nō
p̄nt trāſire ꝑ ip̄os vt declarat ibidē exēplo exteriˀ
de aere turbido ⁊ groſſo: ⁊ aq̄. nā ſol nō p̄t trāſire
¶ Et tu q̄res a q̇bˀ cauſis fit opilaº igroſſaº ⁊ in
duraº Dicēd̄ ꝙ a ſuꝑfluo ibibito i nucha ⁊ neruiſ
in origine ꝑ viā nutrimēti ꝰ reumatiſmi vel a re cō
p̄imēte ⁊ coartāte: vt a caſu ꝑcuſſiōe diſlocatione
apāte aſſiſtēte ¶ Tu dices nūq̇d p̄t h̄ fieri ab opi
latōe illaꝝ ꝑtiū dictaꝝ ſicut tremor. Dicēdū ꝙ ſic
ab opilatōe coartatoª ſupius dicta i origie neruo
rū ſenſitiuoꝝ vꝰ ſurclis ſic̄ tremore fuerit talia i o-
rigine vꝰ ſurculꝰ neruo. Et ſuꝑ h̄ aduēte vt ē tibi ex
plicatū ſuꝑ expōe. 4ˡ. de morbo caº. 5º. ꝙ nerui ſt̄
mꝰtiplices: aliq̇ ſunt bn̄ molles tales ſt̄ ſolū iſtr̄m
ip̄iˀ ſenſus tales vadūt magꝭ ꝑ ſuꝑficiē mēbri: vt
mēbꝝ ſenſiat nocumētū eiˀ. ¶ Aliq̇ ſt̄ q̇ bn̄ duri
tales ſūt iſtr̄m ip̄iˀ motus ſolū: tales tēdūt magꝭ
ꝑ centrū mēbri vt mēbrū habeat fixionē ⁊ mobi-
litatē talia fiūt ex inſtictu n̄e ⁊ eiˀ ſagacitate n̄e i
formatiue vt ab orbe liniāte ⁊ figurante. Aliq̇ ſt̄
nerui mediocres i ſba puta i duritie, ⁊ mollitie ta
les ſūt iſtr̄m ſenſus ⁊ motˀ: puta ſenſitiui ⁊ mo
tiui h̄ eſt tibi bn̄ explicatū in loº dicto iſti intēdūt
ꝑ totū mēbꝝ. ¶ Et ſi tu q̄ras an oēs ſpūs iſtorū
ſūt homogenee n̄e ꝙ oīs ſint ſenſitiui ⁊ motiui
dictū ē in expōne libri ⁊ caˡ dictoꝝ: ꝙ q̄dā ethero
geneitatē hn̄t naturā q: magꝭ ſicci ⁊ ſubtiles ſūt
motiui magꝭ hūidi ⁊ groſſi ſunt ſēſitiui ſeu iſtr̄m

ſenſus ꝓpter iſtaꝫ groſſitiē citius ꝑdit̄ ſenſus ꝙ̄
motˀ in his alꝰn ex opilatōe lꝫ pautiores ſpūs ſuf
ficiant ad ſenſū: q: ſentire ē quoddā pati. ſic̄ mo-
uere ē agere. ꝙ h̄ ſit verū pꝫ. q: alit̄ vtus ſenſitiua
⁊ motiua n̄ diſtiguerēt̄ in gn̄e ex q̊ hn̄t idē iſtr̄m
puta eoſdē ſpūs ⁊ organū puta neruū ⁊ ē paſſus
In q̊ ē aduētēdū ⁊ ſuꝑ h̄ nōndū ꝙ iſte paſſiōes de
ſcribūt̄ noie accn̄tis: vt mos ē antiq̇ꝝ interdū ſic
deſcribere vt dictū eſt in p̄nº huius.

Quinto tu q̄res ſtupor ⁊ tremor cuiˀ vir
tut̄ ſt̄ nocumētū paſſiue itelli-
gēdo a q̊ nocumēto vtut̄ cānt̄ tales paſſiōes d̄ſcri
pte noie accn̄tiū. Dicēd̄ ꝙ iſte paſſiōes ⁊ oēs alie
maťiales ſt̄ nocumētū paſſiue itelligēº vtut̄ n̄alis
regitie n̄alis. n̄alis digeſtie ⁊ vitalꝰ expulſiue: vt di
cit Gaˀ. iiº. d̄ igeº. cº. 2º. ⁊. 8º. Rō dicti ē: q: ſi iſte
nō erraſſent in actōibus ſuis nō cauſaretur cau
ſa morbi in corpore: vt dictum eſt pluries.

Sexto tu q̄res cuiˀ vtut̄ ſtupor eſt nocu
mētū ⁊ tremor cuiˀ vtut̄ ē paº ſeu
nocuᵐ actie loq̄ndo. Et q̄ro d̄ his ꝑut tales paſ-
ſiōes itelligūt̄ h̄ a raſi. Soluit gaˀ. 5º. de morbo.
caº. p̄º. ⁊ 5º. ꝙ ſtupor ⁊ tremor de maª q̇eta ſunt
paſſiōes ſēſitiue ⁊ motiue aiate. ſtupor ip̄iˀ ſēſitiue
⁊ tremor ip̄iˀ motiue aiate p̄ncipalꝰr. nā illꝰ p̄ncipa
lit̄ ifert nocuᵐ. vt vult Gaˀ. i lr̄a allegata. Cōtra
h̄ arguit̄ fortit̄ ꝙ cātur a motiua aiata ⁊ ſēſitiua leſa
neruoꝝ ⁊ mēbra nō poterīt mēbra leuare nᶜ ſuſtie
re ſurſuꝫ nec ꝑfecte reſiſtere motui deorſum a ſui
n̄ali ḡuitate nō bn̄ ſētire cāt nocuᵐ in illꝰ nᶜ ē paº
illaꝝ pꝫ. q: idē eēt an̄ꝙ eēt. ⁊ idē eſſet cā ⁊ effectˀ
⁊ idē p̄cederet ſeip̄m: ſ tremor de maª q̇eta. ⁊ in
n̄ali cātur a motiua aiata leſa neruoꝝ ⁊ mēbrorū
Iſtā ponit Gaˀ. 5º. de morbo cº. 2º. ad lr̄am ⁊ ſtu
por a ſēſitiua leſa ꝯcludo igr̄ ꝙ tremor de maª q̇e
ta nō erit paº aiate motie: nec ſtupor ip̄iˀ ſenſitiue
Iſta ē rō fort̄ ⁊ vr̄ ꝯcludere ꝯ̄ illū textū. Dicēd̄ ꝙ
tremorē talē de maª q̇eta ſtuporē poſſumˀ ꝯſide
rare duplꝰr. vnoº ꝓ motu illo tremuloſo q̇ ē accn̄s
morbi ⁊ ꝓ illo ſtupore ⁊ ſic bn̄ fit a motiua aiata ⁊
ſenſitiua leſa ſeu debilitata ⁊ vt ſic nō ē paº nᶜ no
cumētū actiue aiate nec ſēſitiue q: rō ſic ꝯcludit
Alioº poſſumˀ cōſiderare tremorē ⁊ ſtuporē pro
paſſiōe ſic d̄ſcꝑta ⁊ ſic itelligit Gaˀ. 5º. d̄ morbo.
qn̄ dic̄ ꝙ tremor ē paº motie aiate. i. ifert nocuᵐ
p̄ncipalꝰr ip̄i motie aiate ⁊ ſtupor ſēſitie. ⁊ ſic ego
itelligo i ſolutōe ſeu clarificatōe q̄ſiti dicti ꝙ pro
paſſionibus deſcriptis ſunt paſſiones illaꝝ.

Septimo tu q̄res tremor imaťialis ē
ne paº ꝓ morbo deſcripto
motie aiate. Dicēdū vt dc̄m ē de tremore de maª

quieta.p morbo descripto est passio motiue aiate p illo malo motu ē passiue nocu[m] ip[i]⁹ motic aiate. ¶ Tu dices cu⁹ vtut ē pa° tremor.p illo motu Dicēdū q vt sic ē accns morbi verū actio morbi ṗt eē cā morbi ⁊ vt sic ṗt iferre nocu[m] seu passionē mediate tñ qr mediāte morbo descṗto appeti tu ɔcupiscibili volunta° i actōib⁹ assuet̃ p naturā nō pñt leuare manū ad os nec ad caput.

Octauo tu queres mot⁹ q̄ ē tremor q̄s mot⁹ est. Dicēdū q mot⁹ tremulosus de ma^a q̄eta ⁊ tremor imaterial'fit a duab⁹ natur̃.q̄nto ꝺ morbo capl'is ṗmis fit a motia aiata mouēte debilit̃ ad supi⁹ ⁊ sic ē accns morbi.et est ṗter naturā ⁊ ē mot⁹ nature q̄ ē ḡuitas ñalis mēbri:puta a ḡuitate mãie ad iferi⁹. ⁊[c] ē motus ñalis ṗpt qꝺ dicit Ga⁹.5.de morbo capl'is ṗmis q tremor nō ē mot⁹ ex toto ṗter naturā. Tremor aūt q̄ fit de ma^a mota ē duplex.s.mal⁹ mot⁹ expulsiue ñalis lacerto⁊ expellent̃ ipetuose ⁊ violente Et motic aiate lacerto⁊ iuuāt̃ expulsiuā dictā. q̄a icitata a tali pūgitio materiali ⁊ ē ad iferi⁹ a ḡuitate ñali p ṗmis duob⁹ ē malus mot⁹:p isto nō. Et sic pꝫ q tremor tal'ꝺ ma^a mota vt ē i poxisinis fit attriplici ña. Et tal' tremor q̄ fit de ma^a mota i fine rigor̃ i fe.attriplici ña dicta ē pa° seu nocu[m] actie alio⁊ mēbro⁊ a lacert̃.nā dētes strīdēt ⁊ mēbra plura patiūtur p colligantiā ptiū q̄ principaliter patiūtur vt ponit Ga⁹.5.de morbo capl'o.5°

Istis clarificatis cura stuporis ⁊ tremoris tibi patescit:mãie qr cāe ho⁊ ⁊ pali eedē st in gñe:qr palisi icipiēs firmari ɔcomitat̃ ista nocumēta.vt vult ras in ca°. Jō dic̄ in rubrica de stupore ⁊ tremore ⁊ miore palisi. Jō vult ga⁹.4°.de morbo c°.5°. Jꝺ.5.ꝺ morbo c°.2°:qr stātib⁹ istis nō ē victo^a morbi sup ṽtutē motiuā volūtarie sic in palisi ṗfecta:qr nō ē tāta grossities nuche i ei⁹ suba ex sordido apposito subitrāte ei⁹ subaꝫ aliq̄lit̃ n[c] tāta neruo⁊ opila°⁊ via⁊ clausio i origie eorū p dictā appōnē sordidi seu supflui.ṗpt qꝺ ṗs sensitiui ⁊ motiui nō ex toto cessāt trāsire.ad ipos neruos nō ḡ tant̃ indigēt euātōib⁹ n[c] vnctōibus ita fortib⁹ seu calis. Si q̄s ḡ tremorē i capite vl' i brachijs vel tibijs vl' stuporē seu dimunitōeꝫ sensus habuerit vtat̃ per.xx.dies ⁊ vltra sero ⁊ mane mellicto sequnti tepido sine a^a mixtura. Vel sac̃ de mane i aurora de sero añ cenā: l' in itroitu lecti sumat duos bolos de radice achori ɔfecta cū melle sine potu tñ Et i fine mēse cōedat sine potu ramulū saluie bullite vnica ebulitōe i brodio carniū vl' de ḡnis pinea⁊ sumat i fine cene.cereb⁊ lepozis assum multū laudat̃ in cena talibus colūbi assi ⁊ vinū grossuꝫ eis ɔfert qr vinū albū ṗpt ei⁹ penetratōeꝫ nocet ⁊ vina diuisa sumere valde nocet nō potare subito in ṗn° pradij talib⁹ cōpetit iuia curatōis ⁊ reṽuatōis mellicratū. ¶ ℞.radꝺ achori m.i.cētauree.m.i.eupat̃.añ.m.i.vtriusq̄ sticadꝺ anthos añ.m.ß.sc.basilicōis sc.maiorane sc.peonie rōne.añ.ʒ.i.mell' albi despūat.q̄rt̃.i.⁊ ß. ff melli cratō bñ clarificatū ad.lt'.ij.renouet̃ q̄lib3 septiana sumēdo de isto mellicto vnguat se i spōdilibus colli vl' alkatim cum vnguēto seq̄nti ⁊ ptes lesas seu obdormitas ⁊ tremulosas. ¶ ℞.olei bacca⁊ lauri.lt'.ß.olei de lilio.q̄rt̃.i.piret' castorei subtilissime puluerisato⁊ añ.ʒ.i.misceāt̃ ⁊ incorpēt̃ s̃ cineres calōs sumpta mellicto p.15.dies sumat colaturā seq̄ntē. ℞.pru.da.vua⁊ pas.mundꝺ.añ.ʒ.ß. ibi epithimi polipo⁹ q̄rcini.añ.ʒ.ß.ʒʒ' anisi.añ.ʒ.i.⁊ ß.agarici.ʒ.ij.⁊ ß.turbith gūmos ⁊ albi.ʒ.iij.ff decoctio in q̄ dissoluat̃ cassiet̃.ʒ.i.ff pot⁹ Si ñ placeat sibi colaturā recipe:da sibi.ʒ.i turbith pulue rizati cū.ℨ.i.ʒʒ' albi cū brodio carniū. Vel da sibi de diaturbith.vel da sibi.ʒ.ij.pill' a⁊ ꝺ agarico Hoc fctō ɔtinuet adhuc mellictō p.x.dies l' circa Facta purgatōe vnguat se i spōdilib⁹ dict̃ ⁊ i ptibus lesis cū isto vnguēto fortiori. ¶ ℞.succi rute recēt̃.lt'.ij.olei de lilio.lt'.ij.casto.piret' costi.ana ʒ.iij.euforbij.ʒ.i.coq̄tur oleū cū succo ṗdicto vsq̄ ad ɔsumptōeꝫ succi.⁊ cū deponet̃ ab igne a^a pulverizata subtilissime misceāt̃ ⁊ addat̃ olei balsa' ʒ.ß.facta vnctōne spōdiliū colli p.x.dies:si fatigaret̃ ponat ꝺ emplo seq̄nti s̃ spōdiles extēso s̃ alutā i lōgitudine medij palmi:⁊ i latitudie duorum aut triū digito⁊. ¶ ℞.olei de lilio q̄rt̃.i.⁊ ß.olei ꝺ iunipo q̄rt̃.ß.fecis olei ꝺ lilio.ʒ.ij.stora liq̄de.ʒ.ij.mirre.ʒ.i.galbāi.ʒ.ß.armo[ci].ʒ.i.piret' castorei subtilissime pluerizato⁊.ʒ.ij.euforbij.ʒ.ß.cere qꝺ sufficit Fiat cerotū addat̃ malaxādo terebētine.ʒ.ß.vt meli⁹ adhereat capiat vna ps ⁊ extēdat̃:vt dictū ē interdū.teneat istꝺ empl'ꝫ potissime ꝺ die iterdū vngat se cū vnguēto stati dicto:i spōdilib⁹ ⁊ i ptib⁹ lesis ad ignē fricādo:vt bñ ibibat̃ in ptelesa. Vel ff istud emplm s̃ spōdilia ⁊ ptes dormitas qꝺ ē forti⁹ ꝺm rasim. ¶ ℞.piret' bacca⁊ lauri staphisagrie sambuci boraq̄ sc.sinapis.pipis.castorei euforbij añ.ʒ.i.terant̃ ⁊ ɔficiant̃ cum succo cucu.asinini cū modico resine fiat empl'z de q̄ applicet̃ vna ps vt dictū est. ¶ Pauper curo de stupore ⁊ tremore mēbro⁊ cū ablutōe aq̄ calide decoctōis folio⁊ titimalli maior̃ vsq̄ ad ɔsumptōeꝫ dua⁊ partiū emplando desup spondilia folia eius ⁊ sup humerū ⁊ ptes lesas cum modica

cōquassatione cor desup. nā hꝫ vim subtiliatiuā sup fluitatꝭ. Uel ꝙ vnguatꝭ cū succo ebuli vel cucumeris asinini ⁊ felle bouis: aut bulliꝭ añ vsqꝫ ad consumptionē medietatis.

¶ Capitulū nonū de tortura oris.

Cum homīs os cōtorq̄tur ⁊ vnum de oculis suis claudere non valet et si precipitur ei vt sufflet flatus ab vna tm̄ parte exire videtur ipm̄ tunc contorsionē pati dicimus. Cuius curam incipiemus cū solutione vētris ex pillulis fetidis Nutrimentū vero eius atqꝫ ipius potū ponimus vt in caplo de paralisi diximus. Egrum preterea quotidie i mane anteq̄ꝫ comedet sinapim cum sirupo acetoso gargarizare faciemus: Et mittemus eum in domū obscuraꝫ: et precipiemus vt vnā nucem muscatā in parte oris que torta ē teneat. Naribus q̄ꝫ insufflabimus cōdisi: vt sternutatio puocetur. Spōdiles q̄ꝫ colli eius ⁊ faciem eius ⁊ frontē ex oleo costino inungere cōuenit. Et ē quotidie de anacardino vnius aurei pōdus sumendū. Et si passio hoc modo soluta non fuerit ad ventris solutionē ⁊ egri preseruationē redeūdum est. Hec tortura vero q̄ nō repente sed paulatim accidit nō loq̄mur. ipa naqꝫ non contigit nisi in frenesi pnitiosa morte iam iminēte est ex siccitate.

De tortura oris. i. de tortiōe oris ⁊ faciei. nō ꝙ cā torture oris ⁊ faciei in gn̄ali ē paralisis aut spasm⁹ a q̄ haꝝ causaꝝ pluries accidit h̄ dicetꝭ statim in seq̄ntib⁹

Ulterius nota ex intentione Ga. 4°. de inꝭ. ca°. 5°. ⁊ 2°. de morbo c°. 6°. ꝙ i palisi trahiꝭ ps egra a sana rōne mollicici in spasmo p oppo^m ps sana trahiꝭ ab egra. nam mag dura attrahit ad se minus durā seu mag mollē. Signū ad h̄ ꝙ talis tortura fiat a spasmo vel palisi sunt tria. ¶ Primuꝫ sumiꝭ a duritie ⁊ malitie ptis egre. nam i spasmo ps egra est dura. in palisi est moll. ¶ 2^m. ē saliua oris q: in spasmo nō occurrit mlta saliua. In palisi est mlta saliua q̄si inuoluntarie exiens per os. ¶ 3^m signū sumiꝭ ex labijs ex clausione oris ⁊ ex palpebra iferiori oculi in clausione oculi. nam in tortura ex palisi ps sana bene claudiꝭ ⁊ cū figura ⁊ forma. ps egra silr saꝭ claudiꝭ: q: trahiꝭ in aliq̄ a pte sana vt est dictū verū claudiꝭ cū mala figura: q: labium supius cadit vltra debitū cū abūdāti saliua. ¶ In tortura ex spasmo ps sana clauditur ex se. ⁊ q: trahiꝭ ab eḡ spasmata rōne ei⁹ duricie: vt statim dictū est. ps aūt egra nō clauditur. ymo remanet discoopta sine saliua notabili. Idē dicendū de palpebra iferiori oculi q: in palisi cadit palpebra iferius notabilr in spasmo mag cadit in transuerso. Et super hoc aduerte ꝙ tortura oris ab intrīseca causa si fiat si transeat duos menses sine manifesta reparatione cōiter non curatur. q: illa mala ꝯplexio frigida cū materia fit q̄si habituata in membris illis. Ideo non potest curari a medico: sed si remoueatur siue curetur est casus singularissimus. ppter quod aduerte sup falsis pmissionibus q̄bus ꝯmuniter vtimur auari^a motī nobis ꝯnaturali. Et super hoc nota ꝙ talis tortura oris ex spasmo aut paralisi fit interdum a causa extrinseca puta ex punctione vel punctura sagitte vel gladij vel consimiliū in facie. vel in lacertis capitis nunc contrahuntur per modum spasmi ⁊ nerui ⁊ lacerti trahunꭍ ad ptem illaꝫ interdum fit illa tortura ex concussione sup capitis parte tunc cātur paralisis ⁊ relaxatio ⁊ casus lacertorum in parte illa. ⁊ p ꝯn̄s fit tortura oris et istos casus plures vidi ⁊ curantur post annos et menses.

Primo tu queres Cuius particule tortura oris est passio pncipalr. Soluit littera Ga. 3°. de inꭍ. c°. 5°. ꝙ nerui vēiētes ad lacertos tmpoꝝ ⁊ ad lacertos q̄b⁹ fit masticatio qui nerui tmporū et genarum ꝯmuniter veniūt a 3°. pari neruorum capitis qui a prora procedūt Et dicit Galienus 4°. de interioribus. caplo. 5°. ⁊ 3°. ad lacertos aūt genaꝝ iferiores q̄ culciꭍ vocanꭍ quibus fit masticatio ⁊ trāsglutio etiā veniunt nerui a p̄mis spōdilib⁹ colli: vt dicit Ga⁹ p° de inꭍ. ca°. 5. in fine. ppꭍ qd ꝯclude ꝙ pticl'a pn-

cipalr̄ patiẽs in tortura oris sunt nerui venientes
a p̄mis spōdilib⁹ colli: vt dicit Ga⁹. ꝛ h̄ ē vt pl'im
ꝓpt̄ materiā ibidē veniētē ꝑ viā reumatismi: ꝓpt̄
qđ actores mag̃ ꝯsulūt ꝛ iubēt iungere carnas
colli ꝛ ip̄m occipitiū: q꞉ vt pl'imū nerui p̄ncipalr̄
patiētes ꝓcedūt inde lꝫ nō semꝑ s̄ al'n dicti.

Secūdo tu q̄res an tal' tortura vt ē pa° dictoꝝ neruoꝝ sit ꝑ se vel ꝑ col
ligātiā dicēdum: ꝙ semꝑ ꝑ colligantiam q꞉ venit
ad neruos illos qđ venire nō dꝫ s̄m naturam.

Tertio tu q̄res tortura oris q̄ pa° ē in se i gn̄e ꝛ i spē. Dicēdū ꝙ official' i ge
nere: i spē est mltiplex i figura cū torta ꝛ in situ ꝓ
lo° ꝛ colligā^a potissime si fiat ex ꝑalisi q꞉ mala hu
mida causat morbū in pōne. 2°. de morbo ca°. pe
nultio. sꝑ ꝯcomitat̄ opila° ꝛ morb⁹ ꝯsilis: q꞉ ma
la ꝯ° fr̄a cū ma^a aq̄sa vel grossa. ꝛ sic ptꝫ tibi q̄lit̄
ista passio ꝺ̄scribit̄ noie ꝓpo q꞉a tali mala figura

Quarto tu q̄res cui⁹ v̄tutꝭ tortura ē no-cumētū passiue itelligēdo. Di-
cendū vt s̄ pl'ies ē dc̄m ꝙ tortura ꝛ ois morbus
materialis ē nocumētū digestie ꝛ expulsiue n̄alis
ꝛ vitalis expulsiue. ii°. de inge°. ca°. 2°. ꝛ. 8°.

Quinto tu q̄res cui⁹ v̄tutꝭ tortura ē pas-sio p̄ncipalr̄ ꝛ cui v̄tuti p̄ncipa
lit̄ infert nocumētū Soluit Ga. 5°. de morbo ca°
p̄°. ꝙ motiue aiate genaꝝ ꝛ labioꝝ. nā spasmus ꝛ
ꝑalisis s̄t passiōes p̄ncipalr̄ ipoꝝ neruoꝝ in mem
bris in q̇bus fiunt.

Sexto tu q̄res ex q̄ duaꝝ cāꝝ dictaꝝ mag̃ ꝯtigit ipa tortura oris ex spasmo
vel ex ꝑalisi. Dicēdū ꝙ i regionib⁹ fr̄is l' septētrio
nalib⁹ mag̃ ꝯtigit ex ꝑalisi: q꞉ ma^e aq̄se flā^ce ma
gis multiplicant̄: s̄ i cal'is regiōib⁹ fit a spasmo.
ꝓpter qđ Aui. q̇ erat in fine tertij climat̄ vl' in p̄n
cipio q̄rti dicebat: ꝙ mag̃ fiebat a spasmo quia i
tali t̄ra ma^e sicce acute mag̃ mltiplicant̄ q̄ si flu
xerit ad ꝑtes neruosas pūgēdo ipos ꝯ̄hūt ipos
ex eoꝝ n̄a v̄sus suā originē: vt declarat Ga⁹. ꝯ̄ ar
chigenē. Tertio de ꝯplexiōib⁹ declarādo hoc in
cordis lire: q꞉ si pūgant̄ in capite ꝯ̄hūt versus ad
caput sicut nerui ꝯ̄hunt̄ v̄sus suā originē si pūgā
tur a tali ma^a sicca pūgitiua dicta ex q̇bus rebus
dictis sic clarificatis patescūt tibi vie curatiue po
tiores ꝛ notitia rerum applicandaꝝ in gn̄e et in
spē: vt ꝓmissum est in p̄ncipio.

Septimo tu q̄res in q̄ latere tortura suꝑueniēs ē deterior. Sol
uit rasͣ i suo ꝯtinē^e ꝙ suꝑueniēs i sinistro ꝓpt̄ de
bilitatem ꝑticule.

Octauo tu q̄res hn̄tes torturā i q̄to tp̄e debēt curari. Soluit Rasͣ i suo
ꝯtinēte ꝙ nisi curaret̄ infra mēsem l' reꝑant̄ ma-
nifeste n̄ curāt̄: oēs tn̄ antiq̇ ꝯuenerūt ꝙ si trāseat
duos menses facta est incurabilis, nisi veniāt ex
punctura aut cōcussione

Nono tu q̄res q̄ ē cā mag̃ ꝓuocās torturā faciei. Soluit Rasͣ i suo ꝯtinēte ꝙ
ois res ꝓuocās fluxū ma^e ad p̄mas spōdiles col
li. iō ē innat̄ale ꝛ malū coopire se i collo in sōno
scarificare se in iitio colli cū vētos: lꝫ euacuet ibi
materiā: ideo debilitat memoriā: h̄ volunt omnes

Decimo tu q̄res si patiētes torturā ꝑicli tāt ꝺ̄ morte Soluit rasͣ i suo ꝯ
tinēte. c. ꝓpo. ꝙ si opatōes cerebri p̄ncipales sūt
lese, puta itellect⁹: rō: meō^a. t^c sig^m ē ꝙ m^a mlt̄a ē i
cerebro dissoluta ꝛ ab ip̄o cerebro fluēs: ꝓpt̄ qđ
q꞉ cerebrū mlt̄ū cōicat i passiōe mlti moriūt̄ ifra
4^m diē q꞉ passiōes fortes cerebri s̄t valde acute:
vt s̄t ꝑalis tal' appople^a ꝛ ꝑalis vl'is. ꝛ si tal' ꝓlō
gat̄ euadūt signū tollerantie nature cerebri.

Undecimo tu q̄res q̄ sig̃ seu accn̄^a mag̃ significāt torturā
futurā. Soluit rasͣ in suo ꝯti^e. c. ꝓpo. q꞉ 3^a. s̄t q̄ si-
gnificāt torturā oris futurā salt⁹ faciei. muscli fa-
ciei mouēt̄. ac si hr̄et iectigatōeꝫ aliq̇ vaꝑes inci
piūt iā fluere a capite. ¶ 2^m. sig^m ē dolor ossiū fa
ciei. ¶ 3^m. sig^m ē stupor cutꝭ faciei. naꝫ icipit ma^a
fluere ꝛ opi^re p̄° stāte stupore i cute faciei: potes
dicere qđ ē tortura icipiēs firmari: vt ē dc̄m i c° p̄-
cedēti ꝺ̄ stupore ꝛ tre^re mēbroꝝ. tc̄ pa. dꝫ cauere a
frigore ꝛ a vētos i collo potissime cū scarificatōe:
q꞉ faciūt euenire Rasͣ in suo ꝯtmente.

Istis clarificatis cura tortur̄ oris tibi pa
tescit. an̄q̄ i cura ꝓcedas scire oꝫ: an tal' tort̄a sit
ex ꝑalisi l' ex spasmo illoꝝ lactoꝝ q꞉ medica^a i aliq̇
diuisificāt̄. q꞉ i ꝑalisi oꝫ mag̃ ꝺ̄siccare ꝛ ma^am aq̄-
sā mag̃ s̄btiliare. i spasmo ꝑ opp^m min⁹ exsiccare
cū vnguētꝭ ꝛ alijs ꝛ ma^am mag̃ grossā s̄bstrahere
Silr oꝫ scire an sit ex pūct̄a l' ꝯcussiōe tal' tort̄a ꝺ̄
cui⁹ cura dicem⁹ i fine ca^l. Est sciēđ ꝙ i tali tort̄a
cerebꝝ cōicat al'n fortit̄ in lesiōe: q꞉ mlt̄a ma^a ab
eo ꝛ i eo dissoluit̄. iō ꝑiclitāt ꝛ aliq̇ ifra 4^m diē mo
riūt̄: qđ cog̃scit̄ i opatōib⁹ ei⁹ p̄ncipalib⁹ si salue
āt n̄ salue fuerit. nā si itellect⁹: rō: ꝛ meō^a i tali tor
tura corrūpāt̄ sig^m ē ꝙ cerebꝝ mltum patit̄ i tali
tort̄a cōit̄ moriūt̄ ifra 4^m diē ꝛ eꝯ̄. In cura g^l sic
ꝓcedam⁹ i p̄mis pa. pōat̄ i camera obscura r̄clu
sa clausa ꝑ totū ne aer frigid⁹ n^c vētos⁹ ꝑcutiat si
bi ꝑtes illas infriatas a ma^a illa fluxa alias aūt
lapsus augmētaretur ꝛ teneat nucem muscatam
in parte oris in qua est tortura vt figura membro
remaneat assueta, Et in primis diebus nil detur

sibi nisi idromel ipo solo nutriat vt dicet palitic⁹ purget. ℂ Stati aliqualit ꝛ non multū fortiter nec p viā dissolutōis matie passio augmētet: vt ē dictū in.c.de palisi intētōne Rab i suo ɔtinēte ℂ ℞.radiq achori.m.i.fiat decoctio in q̄ dissoluat yerapi ga. ʒ.i.ꝛ ƀ fiat por⁹det in aurora.si nō velit cape istā da cassiat simplicē in ortu sol: cui⁹ receptā posui in pmis caplis de cephalea ꝰ scothomia de frenesi. ℂ Uel da sibi.ʒ.i.de turbit gūmosi albi pulnerizati cū.℈.i.ʒʒ.det cū aq̄ aco ri ꝛ cicerū ru. ℂ Stati ƀ sibi mellictū de quo sumat i die ter.scʒ in aurora invespis in pmo somno mediū gobellū calin sine alia mixtura ℂ ℞ radiq achori.m.i.maiorane saluie añ.m.ƀ vtriusq sticad añ.m.ƀ ʒʒ.nuq muscate. granor iuniperi añ.ʒ.ƀ.mell despumati q̄r.i.ƀ.fiat mellictū ad.lʒ.ij.ꝛ ƀ.bñ clarificatū. ℂ Cōseqnt flōmet de vena q̄ ē sub lingua intētōne Rab in suo cōtinēte potissime si venosus fuerit.ꝛ si plōgat reiteret. In pcessu ɔñr gargarizet añq̄ sumat de mellicto p vnā horā de isto gargarisinate. ℞ se.sinap. ʒ.i.syrupi acetosi cōpositi q̄d sufficit distēpandū vt fiat gargarisma. vel distēpet se. sinap cū modico vi ꝛ fiat gargarisma quolibet mane ℂ Cōsequēter postq̄ fecerit gargarisma p aliqs vices puocet sternutatio cū succo auricule muris seu maiorane. iniiciat infra nares media testa nuq resupine.pluries i die multū approbat in cura p oēs. Loco hui⁹ponim⁹ de ɔdiso pulneriza°subtilissime.aliq admiscēt de castoreo ē cōdisi et ponūt infra nares. ℂ Rab dic in toto cōtinente q̄ capiat de radice supiori catapucie maioris i q̄titate grani pipis.terat ꝛ ponat in nasum p tres dies q̄libet die semel. Dino curātur fac pcedētib⁹. ℂ Moderni nri faciūt sic ꝛ curāt passionē ℞ auricularuʒ muris ciclaminis nuq indice cucu. azini nuq muscate achori piret añ.ʒ.ƀ.omia ɔquassent ꝛ bulliāt in vino ꝛ colent ꝛ inuoluat bōbax in dicto vino ꝛ patiēs resupinet ꝛ comp mat bōbax.ꝛ.vi.aut.vij. gutte tepide narib⁹ distillet.hoc fiat multis dieb⁹ ꝛ multis vicib⁹ āte prādiū ꝛ añ cenā. Ista purgāt caput mirabilit. ꝛ cōfortāt neruos. ℂ Istud multis pficit curaʒ psumare caput post pmos dies sero ꝛ mane cuʒ decoctōe camomille.multū valet spāliť q̄n est ex spasmo.hoc vult Rab in suo cōtinēte . postea inungere q̄n est ex paralisi.addas vtriusq̄ sticad. ℂ Postq̄ facta ē purgatio aliqual ꝛ gargarisma ꝛ sternutatio aliq̄lis .inungant carine colli ꝛ facies ꝛ spōdiles pme pluries in die cuʒ oleo nardino vel costi cōposito cui⁹ receptā rab pōit c.de palisi. ℂ Si ex spasmo fuerit potes miscere cū vno istor olin de lilio in vna pte potissime in pn° p aliquos dies ꝛ dent.ʒ.ij.pillar fetidaruʒ cū.℈.ƀ.colloqn.ꝛ.ʒ.i.serap vel cochiar loco illar ℂ Rab laudat ablutiōem faciei cū aqua achori vl cum aceto tepido facta purgatione potissime q̄n fit tortura ex palisi. Laudat etiā balneū siccū puta stufam naturalē vel de lapidib⁹ ignit sup spersō vino albo l claro.corp⁹ ꝛ caput stufetur i pn° ꝛ in toto pcessu. ℂ Rab multū laudat rad. achori ɔfectā cū melle sup sp so.ʒʒ vel sirupo vel mellicrato vel electua°. ℂ In processu cure laudat etiā tubicinare in die p vices vt figura mēb rectificet in aliquo ꝛ respicere se i speculo vt labia cōiungat ꝛ figurā rectificet bonū ē in pcessu cure.oia sit ɔsiderāda ꝛ ɔtinuāda put ē supi⁹ dictū.mellicratū cōtiet garga^{ma} sternutatōnes inūctōes vt ē dictū.ꝛ sic ɔtinuādo ista cura ɔplebit infra.xx. dies si deo oipotēti placuerit ℂ Si vo aliqs torturā oris habuerit ex pūctura facta in illptibus ɔtinente lacertos ꝛ neruos tal cura tur cū cura vulneri.curato vulnere remanet aliq lis tortura quā natura reparat i annis inunguēdo put dicem⁹ in.c.sequēti. ℂ Et si qs torturam oris habuerit ex cōcussione mollificāte neruos ꝛ musculos per ibibitionē ma per viā palisis cōiter fiāt empla ꝛ alia dicta in.c.de cura palisis ex ɔcussione.nā paulati p plures menses complebitur cura.

ℂ Capitulum.io.de spasmo.

Um aliqd mēbrū alicuius cōtrahit et ad suaʒ redit originē aut pleraq̄ ex mēbris sic disponūtur ipsa spasmata ee pnūciamus. Spasm⁹ aūt subito aut paulati inuadit.sʒ spasmo subito eueniēti: eadē ppanda ē cura quā palisi cōferre diximꝰ. In eo tā fricatōe manuū ꝛ vnctōe ex oleo costino plus vtimur. Spasm⁹ vo q̄ nō repēte sʒ suauit accidit post febrē aut mltā vētris solutōeʒ aut multū vomitū aut sāguīs fluxū mal⁹ ē ꝛ vix curabil,q̄cqd tn̄ accidit ei mederi inci-

piem⁹. Egro nãq3 ordei aquã ⁊ iura vnctuosa ⁊ mollia admĩstrabi⁹: ⁊ i aquã dulcẽ tepidã ipm mittẽ⁹ ⁊ vngẽ⁹ ex ol'o violato tepido ⁊ ol'o d se. cucur. ⁊ pcipue neruorũ q̃b⁹ spasm⁹ ẽ radices hñs. in tñ q3 diu moret ⁊ ex ol'. violato inũgat. de vino bibãt par₃ qd tã mltũ hẽat aq̃ admixtũ: ⁊ ex cibis nutriat humidis

De spasmo

id ẽ d ɔtractõe mẽbrorũ. nã tal' morb⁹ describit noie accñtis. Si describat a ɔctõne dũ fit: q3 tũc ẽ mal⁹ mot⁹ vt dicet i. c. ⁊ describit noie ppo ɔsiderãdo spasmũ i ɔtractõe facta sic figurata. q3 spasmus dũ fact⁹ ẽ. ẽ mala figura vt stati dclarabit. ¶ Nõ q spasm⁹ distinguit multipl'r. vno° ex pte cãe in gñali. q3 q̃dã ẽ matial'. q̃dã imatial'. nã ois spas⁹ ẽ de repl'oe aut de inanitõe ypo. vi. ãpho. ¶ Idẽ ga⁹. 3. de int. c. 3. ppt hũorẽ subitrãtẽ mẽm abbreuiat. q3 nerui ingrossãt i spas° de repl'one. abbreuiant nerui ⁊ ingrossant: ⁊ p ɔñs mẽbm. c. dicto p3 hũorẽ subintrãtẽ ⁊ replentẽ hoc tñ verũ est p aliqd tps in pn°: q3 tpe subseq̃nti mẽm demaceratt ppt defectũ nutrimẽti i spas° de inanitõe ɔhit lõgitudo ⁊ latitu° minorat bm illã. 3. d int. c. 3°. Probat idẽ ga⁹ ista sic i exterioib⁹ puta i corrigia vl' corrigijs q qñ replet abbreuiant ⁊ igrossant ipis iamq3 abbreuiãt ⁊ ɔstringũt: vt p3 de facto. ⁊ videm⁹ i chordis lire q regnante austro seu vẽto humido replẽte dictas chordas lire: q chorde rũpũt. Idẽ fit regnãte vẽto boreali exiccãte ⁊ inaniẽte q sil'r rũpũt nisi pus laxent: q̃a abbreuiãt. ¶ Cã ãt matial' faciens spam ẽ hũor aliq̃lit gross⁹ hñs malã q̃litatẽ pũgitiuã friaz vl' aliã rõe portõis ma° acute col'ice vl' alti⁹ aduste ɔmixte pũgẽte ip3 ⁊ ɔhẽte ipm ex sui ñ ¶ Dicũt actores q cõit cõicat vẽt⁹ fit int dũ ex ma° vẽto sa ex toto ɔpetẽt g̃ssa potissi° i tibijs senũ q̃ a laicis d3 crãpa q̃ stati curat cũ aq̃ decoctõis tunici si tibie cũ ei⁹ decoctõe bñ abluãt cal'e sero ⁊ mane p duos dies tal' cã matial' aut ẽ ɔphẽdẽs tom mẽm. s. neruũ ⁊ lactũ. ⁊ h ẽ qñ fit sine apate. aut ẽ ɔphẽdẽs vnũ tm lom quẽ reliq̃ ptes sequũt: h k i spas° ppt apa. ¶ 2° distiguit spasm⁹ ex pte sinthomatũ puta ex mõ ɔctionis. q̃dã ẽ spasm⁹ seu ɔctio q̃ fit v sus pte domesticã ⁊ d3 ãtroston⁹. ⁊ k h q3 illa ma° subintrat neruos p dõestice, ⁊ q̃a pũgitiua pũgit ipos neruos: ppt quã ɔpũctõe ipi nerui ɔhunt ex eorũ ñ v sus suã originẽ ut dicit gali. 2° de intio. ca°. 4° ɔ archigenem declarãdo h i chordis lire. ¶ Alia ẽ ɔctio seu spasm⁹ q̃ k v sus pte siluestrẽ. q3 illa ma° pũgitia subitrat neruos p mẽ siluestri. ⁊ sic ɔhũt v sus suã originẽ ⁊ vocat pthoston⁹. Iste due spẽs sũt ppe dicte spasm⁹. ¶ Alt ẽ spasm⁹ q̃ t3 totũ mẽm nõ ɔhẽdo ipm v sus aliquã ptẽ. q3 ma° subintrat vniformit ptẽ dõesticã ⁊ siluestrẽ. ⁊ vocat tethanus q3 t3 vtrãq3 ptẽ. ¶ Ista spẽs spasmi ñ ẽ ver⁹ spasm⁹ h largo mõ dict⁹ q̃lit ɔtigit nec q̃b⁹ cõtigit: h dicet statim in seq̃ntibus.

Primo

tu q̃res. spasm⁹ cui⁹ pticule ẽ pa° pnci. ¶ Soluit l'ra. 2. d int. c. 4° ⁊ 3. de int. c. 3. q spasm⁹ sp ẽ pa° neruorũ pncipa' ⁊ lactorũ p colligãtiã iporũ. vñ ma° occupãs ptẽ neruosã igrossat eã ⁊ sic abbreuiat ⁊ ɔhit ip3 ex sui ñ v sus sui originẽ. ¶ Arguit ɔ h aucte ga'. 2 de int. c. 4. ɔtra archigenẽ. dic q tethan⁹ ẽ passio pncipa' vẽaz ⁊ arteriaz digiti vel alteri⁹ mẽ' apati. q3 ille p° replet ⁊ tẽdũt. Idẽ vid3 dicere. ir. d igenio. c. i. ⁊. 2. nã i synocha ẽ tethan⁹. nã mẽ° sũt sic tẽsa: q3 nõ pñt applicari ppt plectoriã maximã vẽaz ⁊ artiaz ab ipo san. g̃ spasm⁹ ñ erit pa° pncipal'r iporũ neruorũ. ¶ Dicẽdũ q spasm⁹ seu ɔctio duplex ẽ. s. vera seu ppe dicta: ⁊ sic est duplex spẽs ãtroston⁹ ⁊ pthoston⁹ Iste spẽs sunt passiões iporũ neruorũ solũ pnci' ¶ Alt⁹ ẽ spas⁹ ñ ver⁹ seu largo mõ dict⁹. tal' ẽ tethan⁹ i q̃ nõ ẽ v a ɔctio h tẽtio: ⁊ ista ẽ pa° int dũ vẽaz ⁊ artiaz ⁊ interdũ iporũ neruorũ vt i tethano vl'i ⁊ i alijs spẽb⁹ dict vl'ib⁹: vt stati dicet. nã i isto nerui replet ⁊ ingrossãt ⁊ vix plicãt ⁊ vl'r ⁊ rigidãt. fuit dicta vna spẽs spasmi.

Secũdo

tu q̃res. ex q̃ i tetha° vl'i ⁊ alijs spẽb⁹ dict vl'ib⁹ neru⁹ patitur pnci' vt tu põis: q̃rit q̃ sñ illi nerui. ¶ Dicẽm bñ itelligẽti ex itẽtõe ga'. 3. d int. c. 3. ⁊. 5. sui passiõa' põne° sig tetha' vl'is ⁊ aliaz duaz spẽz: q i tethano vl'i ⁊ i alijs spẽb⁹ dict vl'ib⁹ patit pnci' sextu3 par neruorũ capit ptẽsũ sup spõdiles colli vnitũ ⁊ ligatũ cũ eis i modũ chordis mediãtib⁹ q̃bus pellicul' ⁊ pãnicul' q3 furcule aliq̃ tẽdũt ad viscera iteriora: vt ad pect⁹ ⁊ ei⁹ muscl'os ad cor pulmonẽ dyafragma vẽas ⁊ artias ⁊ ad pl'a alia: vt dent eis sensũ quedã. alie furcule potissi° 7' paris tẽdũt ad gulã ⁊ epiglotũ. nã bm q ma° ibi bit i istis neruis fac istã vel illã spẽm spasmi. i spas° pticulari aliq3 mẽbrorũ nerui orti a nucha ⁊ spõdilib⁹ corrñdẽtib⁹ vt i spasmo brachiorũ nerui spõdiliũ pmorũ colli tibiaz nerui allati, ⁊ q3 aliq̃ fur

cule spōdiliū colli tēdūt ad pedes.p°.τ.4°.ð ite. iō ad passionē illoꝝ ꝑt spasm⁹ saꝶ vl'is fieri scdꝫ ei⁹ spēm aliquā ƀm ꝙ fit palisis satis vl'is.

Tertio tu q̄res.vtrū spasm⁹ sit pa°ꝑ sevl' ꝑ colligātiaꝫ.¶Dicēᵐ ꝙ ois ē ꝑ colligātiā.venit q̄ð venire nō dꝫ ad eos ƀm naturā puta maᵃ mala hūoꝛal' subintrās ipm neruū τ venas τ arterias i tethano.

Quarto tu q̄res.Spasm⁹ q̄ passio ē in gñe τ in spē.¶Dicendū ꝙ in spasmo possum⁹ ꝯsiderare pl'a.p° ꝯctōem dū fit: τ sic ē accñs moꝛbi.q: mal⁹mot⁹.5.ð moꝛ°.c.p° Et vt sic describit i moꝛbū ꝯsil'em cū maᵃ vl' sine maᵃ plures moꝛbi describūꝶ noīe accñꝶ vt mos ē helenoꝝ.3.de ingc.c.3.¶Alio°possum⁹ ꝯsiderare ꝯctōem factā.τ sic dico ꝙ ē official' puta mala figura cōcomitās secū aliū moꝛbū officialem puta opil'oem τ moꝛbū cōsil'em q̄ ē cā tal' ꝯctionis.vñ tal' mala figura cāt imediate nocuᵐ i motiua aiata ꝑpt q̄ð est moꝛb⁹ ꝑncipalis.

Quinto tu q̄res.cui⁹ vtuꝶ spasm⁹ ē nocumētū passiue intelligendo:¶Vidēdū vt supꝛa i aliis capitul' ꝙ digestiue natural' τ expulsiue vital'.n°.de ige.c.2.τ.8.

Sexto tu q̄res.Cui⁹ vtuꝶ spasm⁹ ē pa° seu nocuᵐ actiue loq̄ndo¶Soluit ga⁹.5.de moꝛ°.c.ꝑmo.ꝙ spasm⁹ ꝑ ꝯctōe fctā puta ꝑ mala figura ē passio ꝑncipal'r motiue aiate.τ sic loq̄ꝶ ga⁹.loco dicto si ꝯsidereꝶ spasm⁹ dū ē i fieri ꝑ illa ꝯctōe tūc nō ē passio seu moꝛb⁹ iferēs passiōeꝫ.ꝟ accñs moꝛbi puta mal⁹mot⁹ ꝑpt q̄ð ñ ifert passiōnē imediate ꝟ mediate.q: accñs moꝛbi ꝑt eē cā moꝛbi.¶Alij cōicātes illā malaꝫ figurā:puta ꝯsil'is τ official'.vtputa opila°.sil'r sūt passiōes ipi⁹ motiue aiate ꝑ ꝑus.q: official' ꝑ ꝑus:ꝯsil'is vt ē declaratū ꝑmo de moꝛbo capl'is ꝑmis τ vltimis.

Septimo tu q̄res.Spasm⁹ dū fit est mal⁹mot⁹τ accñs moꝛ'q: fit a moꝛbo sic iectiga°.5.de moꝛ°.c.i.sup ħ tu q̄ris.sub q̄ gñe accñtis cōtineꝶ.nō ē actio lesa.qa ē actio moꝛ':q: actio lesa attribuiꝶ vtuti.actio lesa talis vel talis vtuꝶ.vt pꝫ infra.5.τ.6.de moꝛ° Idē diꝶ.vi.de int.¶In oppoᵐ nō ē q̄litas mutata q: tūc cōphendereꝶ sub rōe ꝑpꝛij obiecti alicui⁹ sens⁹ de q̄ttuoꝛ sēsib⁹ vt ē dictū.4.ð moꝛ°.c.2.nec exiēs a coꝛpe mutatū notū ē¶Dicēᵐ ꝙ ois mal⁹mot⁹supueniēs coꝛpi nr̄o ē accñs moꝛ' q̄ sub actōe lesa cōtineꝛeꝶ.q: ē mala actio vtutis motiue aiate vt tremoꝛ mēbꝛoꝝ.ñ.vl' ē mala actio motiue natural' vt i singultu sto'.ð:.2.de moꝛbo c.vi.Vel est mal⁹ motus moꝛbi vt ē spasm⁹iectigatio.nā q: talia sūt repugnātia actōi naturali iō sub actōe lesa cōtineꝶ τ exponiꝶ.ꝑpt istā cāꝫ dicit ga.3.de moꝛ°.c.3.ꝙ q̄dā sūt repugnātia actioni bone.iō sub actōe lesa cōtineꝶ.ꝟ q:vt pl'rm tale gen⁹ accidēꝶ ē actio naꝶe seu vtuꝶ lese.iðo cōiter ð: actio lesa vtutis alicuius.Alia autē ð: vt spasm⁹τ iectiga°.actio lesa.i.mala actio moꝛbi.τ sic patet tibi clarificatio quesiti ignoꝛati a modernis nostris.

Octauo tu q̄res.a q̄ cā hūoꝛali fit pluries spasm⁹.Dicēdū ꝙ cōiter ð: ab autoꝛib⁹ ꝙ mag' ꝶ a sāguie acuto.Postea a flāte acuto.3° a melācolia.ab istis si ad neruos fluxerit vl' si apauerint.melia aūt adusta q: moꝛdax τ acuta credo ꝙ sit vna cā potissima.et aliq̄ñ col'a moꝛdēs.5.amphoꝛi ꝯmeto ꝑmo.

Nono tu q̄res.q̄liꝶ tal' maᵃ spasmās mēbꝛū rōe sue moꝛdicatiōis subitrat mēᵐ.s.ꝑtē illā neruosā ƀm lōgū aut ƀm latum.¶Dicēdū ꝙ i palisi subintrat ƀm lōgū.q: maᵃ tal' liq̄da subintrat remolliēdo τ opilādo i spas° pōt subinferre τ fluere i oꝛigine coꝝ ƀm lōgum sil'r ꝑ viā reumatismi τ ƀm latū ꝑpt capita venarū ibidē cōtiguataꝝ spūētium tale materiam ad dictos neruos.

Decimo tu q̄res q̄bus mag' accit spasmus:pueri aut iuuenibus:vl' senib⁹.Soluit aui.3.cañ.c.ꝑꝑo.diꝶ ꝙ pueri ꝑpt debilitatē ipoꝝ neruoꝝ:lꝫ citi⁹ curēt i eis ꝑpt foꝛtitudinē ꝑncipaliū epaꝶ τ coꝛdis.Sꝫ iuuenib⁹ τ senib⁹ mag' cōtingit rōe cāe.q: tal' cā acuta ē τ moꝛdax mag' abundat in eis.

Undecimo an spasm⁹a frio extrīseco sit matial' vel imatial'.ꝑ alia vba ð: an sit de repl'oe vel ð inanitōe.ꝑbaꝶ q: fit matial' subito.ḡ ē matial'.ꝯña tꝫ.3.de int.c.4.Itē ꝶ cū vitio hūoꝛi.q: tale frig⁹moꝛtificat hūoꝛes ꝯtētos i mē°τ neruos τ deinat eos a naꝶa.ḡ erit matial'.Itē tale mēᵐ igrossaꝶ.4.de moꝛ°.c.5.ḡ ē matial'.ꝯña tꝫ 3° de int.c.3.In opᵐ est ga⁹ꝑ°de moꝛ.c.3.6.Et rō sua est.ille spasm⁹ i q̄ ꝯhiꝶ lōgitudo τ latitudo ē imatial'.3.de int.c.3°.minoꝛeꝫ ponit.5.amph.ꝯmēto illi⁹.frīm vero spasmos τc.vbi diꝶ ꝙ frīm tale penetrās cōstringit memᵐ τ ꝯstrigen°exalat hūiditateꝫ subtileꝫ mag' aereā τ cū ħ pūgit.q: moꝛdax sic neru⁹ ꝯhiꝶ ex sui natura vt pluries est dictū.

Ad rōes pꝫ solutio.Ad ꝑmā ꝶ subito ꝯcedo ḡ ē matial' nego ꝯñaꝫ nā ga⁹ itelligit:ꝙ si fiat subito a cā intrinseca ꝙ

tūc ē materialꝭ.si ab extrīseca fiat subito nō ē necessariū ꝙ sit matialꝭ. ¶ Ad secūdā dico ꝙ illud vitiū hūoꝝ nō ē cā spasmi. ¶ Ad tertiū a frio extrinseco ingrossaṫ ⁊ induraṫ in suba vt ē dictuz autoritate supra in.c.de palisi ⁊ i.c.de stupore ⁊ tremore. ⁊ diminuūṫ scd̄m latera: ⁊ sic nō valēt argumenta.

Duodecimo tu q̄res. Spasin⁹ ex vulnere an sit materialꝭ vel imatialꝭ. seu de replōe lꝫ ianitōe ¶ Soluit ga⁹.v.amphō.supra cañ.ij.ꝙ ē matialꝭ. q̄a ex apate causato supueniēte i vulnere ⁊ ē mortalis q: a tali cā forti patiṫ multū initiū neruoꝝ: puta cerebrū: vt dicit ga⁹ in cōmēto.

Decimotertio tu q̄res an spasmus a punctura nerui a clauo vel ab alio acuto sit, spasin⁹ matialis aut imatialꝭ. aut de replōe aut de inanitione. ¶ Soluit lr̄a.3°.teg¹ cañ.120.ibi. Nerui vo ⁊ thethanū qd̄ ē spasin⁹ matialꝭ seu de replōne. q: ꝓpter cōtinui solōnē dolorosam hūoꝝ acut⁹ currit interdū ad ip̄m locū pūgēs ip̄m neruū: ⁊ ꝑ ꝯñs ip̄m ꝯ̄hit v̄sus suā originē ex sui natura: sicut videm⁹ i chordis lire vel alteri⁹ instr̄i musici vt declarat ga.2.de int̄io.c.4.ꝯ̄ archigenē.ꝓpṫ quaz cām ga⁹ iubet dilatare foramē pūcture vt possit meli⁹ iponi oleū calidissimū terebētine vel lūbricoꝝ vel euforbij vt talꝭ hūoꝝ q̄ ꝯtinue ibidē fluit ꝯseruaṫ: ⁊ sic cābit ꝯtractōem ip̄oꝝ neruoꝝ spasm⁹ ex pūctura ipi⁹ scorpiōis vel alteri⁹ aialis ꝑ cādē rōem ē matialꝭ silꝛ q: ipōiṫ ab aiali pūgēte

Decimoquarto tu queres an spasin⁹ ex medicia forti ellebo^ca vel alia sit spasin⁹ de replōe vꝭ de inanitōe. vel matialꝭ vel imatialꝭ. ¶ Soluit g⁹ v.āphō.ꝯ°.p̄°.ꝙ me^a laxatiua pōt cāre spasinuz triplꝛ. vno° dissoluēdo ⁊ ꝯmouēdo hūores acutos pūgētes neruos orificij sto¹ descēdētes a cereb° vna ē dicta me^a: vt recitat ga⁹ de q̄dā iuuene qui fuit spasinat⁹ a colera acuta erugiosa mordēdo orificiū sto¹ q̄ euomitata fuit curatus a spasino. Idem ga⁹.v.de int̄.c.v.nā expulsa illa colꝭa spālit ꝑ vomitū fuit curat⁹ ab ip̄o spasino. Idē ga⁹ v.de interiorib⁹.c.v.nā expulsa illa colꝭa spālit ꝑ vomitū fuit curat⁹ ab ip̄o spas° talꝭ spasꝭ fit i p̄n° euōnis vel circa cōiṫ. ¶ Scd̄o mō medi^a sūptacāt spasinū euacuādo vltra debitū rōe nimie inanitōnis ⁊ exsiccatiōis nerui abbreuiāṫ ⁊ ꝯ̄hūtur ex eoꝝ nat̄a vt vidē⁹ i chordis lire vel borea regnāte nisi p̄us laxenṫ rūpūtur ⁊ cōtrahūṫ talis spasin⁹ ē incurabilꝭ ⁊ mortalꝭ ⁊ fit i fine purgationis aut i fine magni flux⁹ vētris ¶ Tertio causatur spasin⁹ a medicina violenta calida ⁊ acuta non euacuādo nec dissoluendo ꝫ solū subam neruoꝝ exsiccādo ⁊ ꝯsumēdo. q: ois res medicinalꝭ purgatiua ē exiccatiua ⁊ ꝯsūptiua.5.āphō. ꝯ°.i.talꝭ spasin⁹ ē de inanitōe ⁊ mortalꝭ ⁊ incurabilꝭ: talꝭ spasin⁹ venit post sumptōem me^e vno vꝭ duob⁹ mēsib⁹. Ipo. de isto nō facit mētionem: ꝫ tacuit vt dic̄ ga⁹. in ꝯ°. q: erat de inanitōe dedit eū intelligere ꝑ dictū secūdū. Ex istis patet cura in genere ⁊ in specie.

Istis clarificatis cura spas^s tibi patescit. Cōclusuz ē in p̄cedētib⁹ speculādo ea q̄ sunt nccīa i cura cuiuscꝫ spasmi. ꝙ spasin⁹ q̄cūcꝫ vꝭis aut ꝑticularis ƀm quālibet ei⁹ spēm ē passio neruorū p̄ncipalꝛ ⁊ nō nuche i q̄ differt a palisi. q̄: um aūt neruoꝝ dictū ē qōne.2^a Et q: ꝑ ꝑte cōicāt in ꝑticula. q: vtercꝫ ē passio neruoꝝ p̄ncipalꝛ ⁊ cōicanṫ i cā q̄ pluries accidit puta ex hūidita^e grossa replēte neruos in suis porositatib⁹ vltra debitū ꝑ viā sup̄fluitaṫ nutrimentalꝭ. Istud p̄cedunt ociū ḡuitas crapula corꝑis fluēte ad neruos ꝯ̄ñṫ ꝑ lōgū: lꝫ de possibili ꝑ lat⁹ ꝑ viā catarri ⁊ dissolutōis matiei cā extrīseca incitāte. vt calor: frig⁹ ira replōe excedēs multa talia. Iste spasin⁹ ꝭ̄ subito. iō Rab remittit nos ꝑ cura spasini q̄ pluries accidit. q: cura ē eadē: vt ipse ponit. silꝛ pōit i suis dionib⁹. ¶ Aduerte tñ sup̄ h̄° ꝙ spasin⁹ ꝑticularis fact⁹ ⁊ ꝑfect⁹ i aliq̄ mēbro ē tollꝭabilꝭa ñ ⁊ cog̃scibilꝭa q̄cūcꝫ ꝓpṫ rectitudinē vꝭ curuitatē mēbri. ¶ Spasin⁹ aūt vꝭis ⁊ perfect⁹ nō ē tollꝭabilꝭa nat̄a: q: tūc cessaret anhelit⁹. q: pectoralia cessarēt a motu. ¶ Spasin⁹ aūt vꝭis ƀm quālibz ei⁹ spēm incipiēs firmari ille ē tollꝭabilꝭa nat̄a: ꝫ cū difficultate cog̃sciṫ. iō signa data a Ga°. 5° sui passiōarij. hic recitabo: cū a pauc̄ cognoscaṫ ¶ Signa thetani vꝭis incipiētis sūt q̄ttuordecim tales vix ceruicē mouēt ⁊ nō p̄ñt eā flectere nec tenere rectā ⁊ ceruice recta nerui colli dolēt. ⁊ si loq̄ṫ: tremulose loq̄ṫ ⁊ irasciṫ maxie loq̄ntib⁹ tales vix aliq̄d trāsglutiūt ⁊ cū difficulta^e audit⁹ ipediṫ i eis. facies cōiṫ rubescit. sudāt aliq̄ñ man⁹ ei⁹ frigescūt. pulsū hñt tenuē. q̄dā eoꝝ sūt semi alienati. ¶ Hñtes antrostonū cuz istis signis dicṫ i ꝑte hñt q̄dā alia iā inclināt caput in ꝓnū seu ceruicē ad anteri⁹. Iā pectori iūgūt ⁊ precordia tēdūṫ. digitos i pug̃ ꝯcludūt. vrina eoꝝ lipida ē cōiṫ. ¶ Hñtes ꝓtostonū vꝭem cū signis dicṫ hñt q̄dā alia. retrahūt ceruicē retrorsum cū mag̃ dolore dorsi crura non p̄ñt extēdere digitos

flectere nō pn̄t vt plꝛimū oēs isti moriūť. sc. āt sup
ueniēte aliq̇ liberāť auc̄te ẏpo. ¶ Cura thetani
vl'is sēsibilis ul' autrostoni ul' ꝓthostoni si de cā
hūorali flātica ⁊ magis coi ul' nutrimētali fuerit
replēte neruū grossū extēsū supra ꝓinas spōdi-
les colli ⁊ alias subiacētes ꝑ viā supfluitať nu-
trimētalis ul' reumatice mat̄ie qđ cog̃sciť ex ha-
bitudie corꝑis vrina etate ad hoc ⁊ alijs signis
significātibꝰ repletōez flātis ul' reumatice ma^e
qđ cognosciť ex habitudie corꝑis ut dictū ē ꝓce
dať sic. Primo abstineat ꝑ dies tres intētiōe ga.
in passiona° suo stati clisterizeť. ℞. maluarū si-
cle mercurial' an̄. m. i. cētaurce mioris. m. ij. pulpe
coloq̇utide nō cōq̃ssate. m. ß. anisi maratri. ame-
os an̄. ʒ. ß. fiat decoctio in q̄ dissoluať yeralogođ.
l' yerapigre. ga. ʒ. i. olei cois q̄rť. ß. salis cois. ʒ. ß.
fiat clistere. potes ponere si vis cassieť. ʒ. i. ꝓima
die ⁊ 2^a deť clistere istud. Et si videť tibi ponere
de coloq̇utida plus. m. i. nō terať ne ledat intesti
na ꝑ sui adherētiā. Utať isto mellicrato stati se-
ro ⁊ mane mediū gobellū sine alia mixtura. ℞.
radicꝗ achori yreos. an̄. m. i. saluie. maiorane. ca-
međ. an̄. m. ß. ameos. ʒ. ß. ʒʒ^i. nucis mus. granorū
iuniperi an̄. ʒ. i. mell' albi despūati q̄rť. i. ⁊ ß. fiat
mellicratū bn̄ clarificatū ad lᵬ. ij. vtať isto melli
crato in toto ꝓcessu post q̇nq; dies pōt addi 3^a
ul' q̄rta ꝑs vini albi simpliꝗ in decoctiōe. vinum
nō cōpetit sibi ꝑ aliquos dies ꝓimos vsq; mat̄ia
sit miorata. Postea cōpetit ꝑ rasim in suo cōti^e
dū tn̄ sit aliq̃liť grossū ⁊ in modica q̄titate in me
dio refectiōis ⁊ in fine valet. nā digerit mat̄ias
crudas: purgat ꝑ vrinas: fortificat calorē natu-
ralē. Postea ꝑ aliquos dies pōt vti vino subtili
ut mat̄ia expellať ꝑ vrinas. & ꝑ ꝓimos dies vsq;
ad sextū uel septimū diē. vtať isto ẏdromelle loco
vini. ℞ mellis lᵬ. i. aq̄ font̄ lᵬ. xij. ʒʒ^i albi. nucꝗ mu
scate an̄. ʒ. ß. incipiēte ebullitiōe exꝓimať ⁊ coleť
⁊ vtať eo. stati inūgat sibi illos neruos grossos
exn̄tes in collo ⁊ ꝑtibꝰ subiacētibꝰ ut dictū ē que
stiōe ꝓima cū vnguēto sequēti. ℞. olei de lilio lᵬ.
i. ⁊ ß. storacis liq̇de. ʒ. ij. castorei subtilissime pul
uerizati. ʒ. i. cere modicū. fiat vnguētū liq̇dū quo
vngat se mō dicto pꝰ ꝓimos dies dcōs. Et postq̄
sūpserit medicinā sequētē addas istis vnguētis
galbani. ʒ. ß. axūgie leonis. ʒ. i. ß. fiat vnguētum
cū ꝓdictis. Tertia aut 4^a die seruāt istā collatu-
rā. ℞. vuarū pass. iuiube sebestē. an̄. m. ß. vtriꝰq;
sticađ. an̄. m. ß. se. iunipi. ʒ. ß. fiat decoctio in q̄ dis
soluať yerapigre gal'. ʒ. i. ⁊ ß. incorꝑeť ꝑ diē ante
yerapigre. ℈. i. coloq̇ntide grosso mō puluerizate
dissoluať: fiat potꝰ deť in aurora: quo sūpto pote

vngi cū 3° vnguēto ⁊ poterit potare vinū grossū
q̇busdā diebꝰ. postea subtiliť fact̄ istis stupheť i
stupha sicca facta cū lapidibꝰ cādētibꝰ sup asꝑ-
so vino albo uel clareto. Si hēas in ꝓmptu bal-
neū naturale ⁊ stuphā naturalē ꝓualet. nā eradi
cāt morbū sm̄ rasim in suo cti^e. nā subdit q̧ stu-
pha sicca ē sibi melior medicina pꝰ exitū stuphe
uel balnei inūgať cū vnguētis dictis ul' cū oleo
sambucino ul' cū castoreo subtilissime pulueriza
to in lᵬ. i. olei. sit. ʒ. i. castorei. ista est cura spasmi
tethani ꝓthosteni antrosteni vl'is cū repletiōe
corporis ⁊ signis repletionis corꝑis. Et si tales
spasmi ꝑticulares fuerint vez aliqn̄ tethanꝰ ⁊ a-
lie spēs ꝓdicte sūt a sola vētositate inflatia extē-
dēte ipsū mēbrū ꝑ tēpus ꝓut sepe fit maxie in ti
bijs. laici vocāt crāpa tale cōtractionē seu spas-
mationē tibiarū. Talis spasmus curať cū ablu-
tione aq̄ bn̄ calide decoctiōis herbe timici ul' tin
timalli maioris. abluant sero ⁊ mane ꝑ duos di-
es curanť ad tēpus est remediū de facto. Spas-
mus factꝰ a frō extrinseco q: imat̄ialis ut supius
ē ꝯclusū curať cū solis calefaciētibꝰ siue sint vn-
gēta vnctiōes l' alia abluas locū cū aq̄ bn̄ calida
decoctiōis tintimalli maioris. ⁊ ꝯn̄r empl'eť locꝰ
cū folijs eiusdē. ul' vngas locū cū hoc vnguēto.
℞. olei cucu. asini lᵬ. ß. olei de lilio q̄r. i. olei eufor
bij q̄r. ß. castorei. piretri. costi. an̄. ʒ. iij. misceanť
supra cineres calidos. Uel sic. ℞. olei laurini lᵬ
ß. olei de lilio q̄r. i. axungie leonis q̄r. i. ß. galbani
ʒ. i. cere modicū: fiat vngētū liq̇dū. ¶ Sup cura
spasmi incipiētis ex pūctura claui ul' alterius rei.
Dicēdū q̧ foramē dilateť ⁊ iponať intꝰ oleū đ eu
forbio bn̄ calidū ul' olm lūbricoꝝ. ul' olm terebē-
tine. ꝯn̄r empl'eť locꝰ sic. ℞. oppopōacis q̄r. i. eu
forbij castorei piretri castorei an̄. ʒ. ß. malexentur
sil' ⁊ fiat empl'm. Purgeť cū cassiaf. simplici plu
ries dicta in capl'is ꝓmis. ul' q̧ deť sibi. ʒ. i. ß. yera
pigre dissolute cū aq̄ decoctiōis ciceris ⁊ pruno
rū ꝓpť qđ q: pūctura claui ē dolorosa mltū. ē val
de suspecta de spasmo ꝓpť fluxū hūoris ad locū
rōne doloris pūgētis ipsū neruū rōne cuius ipse
neruus ex sui natura contrahiť versus suā origi
nē. Est cōsiliū q̧ stati locus talis dilateť ⁊ aliqđ
ol'm de dictis intꝰ ponať ut ma^a iā fluxa in mo-
mēto rōne doloris ꝯsumať ⁊ mēbrū a spasmo ꝓ
serueť. ¶ In cura spasmi ex pūctura scorpionis
ul' altiꝰ aial' venenosi deť tyriaca metridatū đ mā
ne ⁊ de sero ꝑ q̄tuor aut duos dies i q̄titate fabe
dissolute cū vino dissoluto de metridato deť i ma
iori q̄titate ⁊ locꝰ empl'eť cū satis de tyriaca. vl'
fiat empl'm de aristol', ro, gētiana ⁊ baccis lauri

silr̄ pistar̄ in cura spasimi icipieṅ ex vulnere si tale mēbꝛū fuerit singulare vt digitꝰ abscidat̄. Aliter curet̄ sic mēbꝛū vulneratū apatū in cura spasimi ex medicia laxatia si in p̄nº exhibitiōis venerit ꝓuocet̄ vomitꝰ ut dictū ē i cura scothoᵉ ⁊ vertigis ꝯsilio ga. 5º āphe. cōº p̄º. si i ꝓcessu venerit moꝛtale qꝫ de ianitiōe balneet̄ patiēs i aq̄ caliª ⁊ olō vngat̄ cū medulla ⁊ oleis h̄ūectātibꝰ vt violarū nenuf. amigd. dulciū ⁊ silr̄ū dietet̄ vt cōsūptus ⁊ ericatus. Ista tibi sufficiant ꝓ cura spasimi ƀm quālibz ;eius speciem. ⁊c̄.

¶ Capitulum. vndecimū de epilētia.

Cum aliq̄s cadet in terrā ⁊ torquet̄ ⁊ cōmouet̄ ⁊ intellectū amittit dicimꝰ ipsū epilēticū eē. qḋ si spuma exit p os aut secū mingit aut spma egredit̄ aut egestio passio tūc ē p̄uioꝛ ⁊ vehemētioꝛ. Si āt eger an̄ accessionē sētit q̄si aliquid ex aliquo suoꝝ mēbꝛoꝝ eleuari et ascēdēdo caput petere ⁊ deide sincopizat̄ ⁊ cadit: tūc oꝫ i hora q̄ sentit illud āteq̄ istud accidet mēbꝝ a quo ꝓcedit quod p̄diximus fortiter ligare ꝓhibebit nāqꝫ hoc accessionē venire: in tp̄e v̊o q̄et̄ corpus mltotiēs erit euacuādū cū pillul' cochiis ⁊ locꝰ a quo exoꝛit̄ passio ex sinapi ⁊ pipe ⁊ euforbio ac melle anacardi erit epithiandꝰ vbi epithīa dimittēdū erit donec locꝰ vesicet̄ ⁊ vesiceꝝ rūpūt̄: ⁊ aq̄ q̄ in eis collecta ē effluat. Ip̄e qꝫ nō cito sit cōsolidāde: q̊nimo dimittēde: ut qḋ i eis colligit̄ emanet: deiñ ꝯsolidet̄. hoc eni oīno huiꝰ eḡtudis certa salꝰ existit. Ad vltimū etiā vētose cū pauca scarificatiōe supponere vtile ē. Egri v̊o si an̄ accessiōez nauseā aut tristiciā aut cordis tremoꝛē sentit ⁊ deide egritudinis accessio sequit̄ cogēdus est multotiens vomere ex aliquo vomitu deide pigrā in potu sepe accipere cōuenit stomacho qꝫ ēplastrū ex spica ⁊ rosis ⁊ mastice ⁊ coꝛtice thuris cū vino odoꝛifero imponēdū ē nutrimētū p̄terca eiꝰ totū talit̄ statuendū est vt paucarū sit sup̄fluitatū sicut caro frixa in sartagine ⁊ caro cocta in cazolis ⁊ cibus q̇ fit de aue quadā que habet in palato dētes ⁊ vocat̄ taguid ⁊ caro de volatilibꝰ ⁊ hedina. Qḋ si cum epilentia sensuū affuerit tenebꝛositas et debilitas neqꝫ aliqua de pꝛedictis significatiōibꝰ inueniat̄. ergo pillule cochie multotiēs sūt tribuende ⁊ eiꝰ cōseruatio subtiliāda ⁊ cibaria q̄ diximꝰ dāda. gargarismus quoqꝫ fieri debet ⁊ sternutatio ex his q̄ diximꝰ ꝓuocāda ac naribus peonie puluis subtilissimꝰ q̇ silr̄ al cohol insufflādꝰ. Si q̇s aūt cū epilētia i facie ⁊ oculis rubedinē habuerit ⁊ venaruꝫ grossiciem flobothomādꝰ ex vena sophena erit. sāguis etiā ex carnositate tibiarū cū vētosis erit extrahēdꝰ. Capiti p̄terea oleum ro. ⁊ acetū sup̄fundantur: ⁊ abstineat a vino ⁊ a cepis ⁊ alliis ac sinapi ⁊ poꝛris ⁊ apio ⁊ fabis ⁊ canauit ⁊ postremo ab oībꝰ fumū caput ascēdērē ⁊ replētē generātibꝰ. Electuariū qḋ oi epilen

tie spẽi remediũ affert. ℞. piretri: siseleos: sticados oĩuȝ añ. ʒ. x. aga rici. ʒ. v. cordumeni recẽtis ⁊ acuti asse optie aristol'. ro. oĩuȝ añ. ʒ. i. et ℔. deĩde extrahat' succ⁹ ex squilla ⁊ mixt⁹ cũ pari q̃titate mell' coquat' ⁊ cõficiant' ex eo spẽs ⁊ fiat electuariũ ex quo patiẽs quotidie sumat ⁊ caueat sibi a grossis cibis. Electuariũ hoc oĩb⁹ epilẽtie spẽb⁹ excepta vna sãguinea quã ga. noiauit ⁊ nos etiã ei⁹ fecim⁹ mẽtioneȝ opitulat' cui vidi cõferre flobothomiã ex sophena pri⁹ ⁊ postea ex basilica. Deĩde ei⁹ regimẽ sit ex his q̃ sanguinẽ in corpe minuũt ⁊ ip̃ȝ infrigidãt. A carne p̃terea ⁊ vino abstineat ⁊ bibat rob acetosorum fructuũ: capiti q̃ȝ supponant' ea q̃ ipsum infrigidant.

Epilentia grece. i. sensus captus latine dic̃ ille sinnõ ianuẽsis. Alij dicũt epilẽtia. i. casus. ⁊ inde pedicon a pueris q: pueris pluries accidit. ⁊ ĩc ista passio describit' noie accidentis sicut ẽ mos helenoꝝ 2° de inge°. ca°. 2° Ga. recitat in passiona° suo q̃lit' democrit⁹ ⁊ alij ãtiq̃ aristo. appellabãt epilẽtiã alijs septẽ noib⁹ diuersis ꝓp̃ diuersas ꝯditõẽs. Analãptia pa° catalãptia cõisalis: sacra: diuina: pueril' caduca passio. analeptia q: sacras p̃tes capit' sẽsu p̃uabat. cataleptia q: spumã int' os ⁊ nares expellebat. cõisalis sacra diuina passio: q: tẽplũ aie q̃ sacra ẽ occupabat. pueril' q: pueris pl'ies accidit caduca q: cadũt. ¶ Nota q̃ epilẽa distiguit' multipl'r vno° rõne sue maliciei: sic sũt due spẽs vt dic̃ ga. in pa° suo. c. 2° i fine. Una spẽs i q̃ patiẽtes sternunt fortit' ⁊ spumãt ⁊ agitãt se m̃l'r cũ tremore forti ⁊ ocul' tort' ⁊ stridore dẽtiũ. imo aliq̃ spumatizãt: talis est pessima ⁊ icurabil' potissime si cadat cũ clamore. Ras i ꝯti° aucte filij hebe°: nã arguitur cã fort' ⁊ p̃uata q: fortissima opilatio viaꝝ ⁊ meatuũ i p̃ora° cerebri a grosso multo horribili acuto ⁊ venenoso pȝ q̃ sp̃us nõ p̃nt b̃n descẽder' ad mẽbra ãhelit⁹ ex q̃ viscose hũiditates calescũt ⁊ dissoluũt' ⁊ spuma gñat'. Alia ẽ spẽs i q̃ paruȝ tremẽt ⁊ nõ agitãt se nec stertũt nec spumãt: tal' epilẽa ẽ mĩn⁹ mala t'lis ẽ curabil' q: arguit' mior cã ⁊ p colligãtiã opilãs parũ meat⁹ spũuȝ in vẽtricul' p̃re cerebri. Ga. 3° de intio. c. 4° dicit q̃ aliq̃n ẽ ita modica q̃ sufficit eis appoditatio sic in sternutatiõe q̃ sternutatio ẽ modica epilẽa. auic. 3° cañ. c. p° talis fit p colligãtiã vt dicet'. Alio° distiguit' epilẽa rõne sue cause. ⁊c sunt due spẽs vt dicit ga. 3° de intio. c. 4°. q̃dã ẽ de cã p̃uata. cã p̃iuata dr̃ q: alia mẽbra a cerebro p̃uãt a gñatõne t'lis cãe. talis epilẽa p̃ncipl'r ⁊ p̃mo ẽ opilatio meatuũ i vẽtricul' p̃re cerebri q̃ meat⁹ sunt pellicl'osi ꝯñr ẽ spasm⁹ dictaꝝ pellicl'aꝝ de intio. c. 4. Alia ẽ epilẽa de cã coicata seu p colligãtiã alicui⁹ mẽbri vl' rei ext'nsece vt a stõ. qd̃ ẽ vt pl'imũ vl' a mirach vl' a matrice vl' a digito vl' a coxa. t'lis fit q: vapor mal⁹ horribil' tãq̃ vẽt⁹ ascẽdit vt dicit ga. 3° de intio. c. 4. ꝓpterea aristo. ⁊ alij antiq̃ oppinati sũt q̃ fieret a vẽto q̃ vent⁹ eleuat⁹ ad p̃ram cerebri rõne sue male q̃litat' pũgẽs pellicl'as p̃re cerebri, Primo ꝯtrahit ⁊ spasmat ipsas ex earuȝ natura: q: neruose vt declaratũ ẽ. Secũdo oppilat dictas vias ⁊ meat⁹ sp̃uum cõtrahẽdo ipsas pellicl'as cerebri ꝓp̃ qd̃ nõ p̃nt descendere sp̃us ad mẽbra sensuũ rei extrinsece: vt a frõ excellenti penetrãte talis ẽ imat'ialis. p° de morbo. c. 6°. q: fit a mala cõpl'one t'li sine maa. ⁊ p̃mo ẽ spasm⁹: ꝯñr opila°. q: res neruosa ex sui natura si p̃ũgat' ꝯtrahit' versus suã originẽ ca° 4°. mõ frm mordax potissime si sit excedẽs ⁊ penetrãs ⁊ sic spasmãdo dictas pellicl'as claudit vias ⁊ meat⁹ ip̃orum: ⁊c oĩs epilẽa p colligãtiã p̃mo ẽ spasm⁹ ꝯñr opila°. ⁊ sic alia q̃ ẽ de cã p̃uata p̃mo opilatio 2° spasm⁹ vt dictũ ẽ statĩ ⁊ dicet' i q̃sit'. Rasis in suo ꝯti° dicit aucteȝ ga. i libro de dolore mẽbroꝝ species epilẽe fit tres a capite a stõ ⁊ ab' alijs mẽbris ⁊ ñ fac mẽtionẽ d̃ illa q̃ ẽ a cã extriseca. q: rarissime fit citius palitica' q: pellicule neruose ⁊ sube cerebri ⁊ neruoꝝ idurãt' iõ palitica' vt ẽ dcm̃ i. c° vl' p̃ũgũt' ⁊ spasmãt' vl'r.

Primo tu q̃res epilẽa cui⁹ p̃ti° cerebri ẽ pa° p̃n'. Soluit l'ra 3° de intio. c. 4° i p̃n° q̃ epilẽa q̃cũq̃ȝ ẽ pa° p̃n' viaꝝ ⁊ meatuum pelliculaꝝ ip̃oꝝ vẽtricl'oꝝ p̃re cerebri per q̃s sp̃us h̃nt descẽder' ad ip̃os sẽsus qd̃ pȝ q: accia p̃p̃a ⁊ imediate seq̃n'a ẽ casus visus audit⁹ ⁊ alioꝝ s̃m ꝓp̃ qd̃ oȝ q̃ sit pa° ip̃i⁹ p re, id̃e dic̃ i li. d̃

iuuamētis.c.4º dic̄ ꝙ somnꝰ ⁊ epilētia fiūt i eodē loco mō somnꝰ ē passio ꝑte cerebri q̄ ipiꝰ sensus cōis q̄ in ꝑra existit.4.de morº.c.vltimo. Jdē auic̄.iij.can̄.fen.pª.c.ꝓpo vbi dic̄ ꝙ epilenª ē opilatio i ꝑte āteriori cerebri adducēdo ꝓbatione stati dictā:quā fac̄ Gaꝰ de casu q̄nq̄ sensuū. Cōsequēter epilētia ē paº alioꝝ vētriculoꝝ ratōe colligātie:alit̄ nō lederet̄ itellectꝰ nec mēoria nᶜ sensus nec motꝰ totiꝰ corpis.

Secūdo tu q̄res:an epilētia ē paº ipsius ꝑte cerebri ꝑ se vl' ꝑ colligātiā. ¶ Soluit Ga.3º.de interioribꝰ.c.4. Jdez vult i passionaº suo. Jdē auic̄.3º.can̄.c.ꝓpo.ꝙ interdū ē ꝑ se:q̄ de cā ḡnata vicio ꝓpo ipiꝰ cerebri signū potissimū:q̄ nō ꝑsentit̄ euerꝰ ipiꝰ poxˡ.nᶜ ē q̄rela alicuiꝰ alteriꝰ mēbri a cerebro an̄ poxiᵐ: nec pꝰ poxᵐ ſ solū cōq̄rūtur de capite cōiter sternūt: ⁊ vtplurimū spumāt. Ypo.dic̄.2º.amphō.ꝙ ꝑmutatio ad iuuētutē curat ipaz q̄ etas calida ⁊ sicca ⁊ dieta c̄ h̄ faciūt ad curā pauci curāt̄:q̄n̄ ē de cā ꝑuata seu vicio ipiꝰ cerebri:⁊ int̄dū ꝑ colligātiā altiꝰ mēbri vt vult Ga.3º.de interioribꝰ: vtputa stoˡ.5.de int̄ioribꝰ.c.v.vbi recitat h̄ ď illo grāmaᶜᵒ cadebat velut epilēticꝰ vicio stoˡ quem curauit cū yerapigª ex q̄ textu curaui quā pl'es ď epilētia cāta a vicio stoˡ cū potu yerapigᵉ q̄ꝝ quidā erāt q̄dragenarij. Jnterdū fit vicio mirachis inf̄iq̄ coxe digiti vt dicet̄ inferius.

Tertio tu q̄res epilēª q̄ paºē in ḡn̄e ⁊ in spē. ¶ Soluit gaꝰ.3º.de interioribꝰ.c.4.in ꝑnº caˡ ⁊ i fine. Jdē dic̄ i libello ď iuuamēto anhelitꝰ.c.4. Jdē auic̄.3º.can̄.c.ꝓpo in ꝑnº ꝙ epilētia de cā ꝑuata ꝑncipal'r ē opilatio a grosso dictarū viarū ⁊ meatuū in ꝑra:ꝯn̄r ⁊ spasmus dictarū pellicularū:⁊ sic spasmꝰ est accn̄s ꝯn̄s ipaz epilētiā de cā ꝑuata. ¶ Causa dicti est q̄ matia ꝯiūcta tal' epilētic de cā ꝑuata ē grossa de aliq̄li mala q̄litate mordēte ꝓpt̄ qď priꝰ ledit sua grossiᵉ opilāte meatꝰ ꝑte cerebri ꝙ sua q̄litate mordēte ⁊ ꝑ ꝯn̄s cōtrahēte dictas pelliculas ꝓpt̄ qď ꝑº ⁊ ꝑncipal'r ē opilaº ꝯn̄r ē spasmꝰ hoc vult Gaꝰ loco allegato. ¶ Epilētia autē de cā cōicata seu q̄ ē ꝑ colligātiā ꝑmo ē spasmꝰ dictarū pellicularū ꝑte cerebri.ꝯn̄r ē opilatio illaꝝ pellicularū ꝑte cerebri. Cā dicti ē q̄ tal' vapor sic eleuatus ꝑus ledit mordacitate sua seu acuitate seu fr̄itate ꝙ aliter:hoc ponit.3º.⁊.4.de interioribus.c.dicto:nā vt sic pūgendo dictas pelliculas cōtrahit ipas ex earū nat̄a q̄ neruose vt dictū ē a gaº.3º.ď int̄.c.4.iō ast̄hēdo ipas claudit vias ⁊ meatꝰ ꝑ q̄s spūs descēdūt:ad q̄nq̄ sensus eodē mō dicēdū ē si fiat a frio extriseco ꝙ erit ꝑncipaliter spasmꝰ imaterial' tn̄ ꝯn̄r erit opilatio.

Quarto tu q̄res. Cuiꝰ virtuꝶ epilentia ꝑ morbo descripto ē nocumētū passiue intelligēdo. Soluit l'ra.3º. de interioribus.c.4.ꝙ digestiue ⁊ expulsiue cerebri vel mēbri mādāꝶ. Jdē dic̄ Gaꝰ.iiº.de ingeº.c.2º.⁊.8.vt plures dictū ē epilēª ꝓ illo casu sensus ⁊ motus ē nocumētū seu accidēs morbi dicti.

Quinto tu q̄res. Cuiꝰ v̄tuꝶ epilentia ꝓ morbo descripto est passio ꝑncipal'r. Soluit Gaꝰ.3º.de interioribꝰ.c.4.in ꝑnº ꝙ sensitiue ꝑte cerebri visiue auditiue ⁊ aliaruz v̄tutū sensitiuarū puta gustatiue odoratiue.ꝯn̄r motiue lacertoꝝ ꝑte ⁊ puppis. Jdē vult auic̄.3º.can̄.c.ꝓpo;circa duas colūnas nā epilētia ꝓut ē opilatio ⁊ spasmꝰ dictarū pellicularū infert nocumētū ⁊ passionē ꝑncipal'r dicte sensitiue ꝑte cerebri visiue.auditiue ⁊c̄.ꝓpt̄ qď est passio illaꝝ ꝑncipal'r:⁊ ille casus sensitiue q̄nq̄ sensuum et motiue ē accn̄s ipiꝰ morbi. Jdeo non debet dici ꝓpe nocumētū virtuꝶ ſ nocumētū seu accn̄s morˡ

Sexto tu q̄res ex q̄ epilētia ē spasmus ꝑncipal'r vel ex ꝯn̄ti vt dictū est. ¶ Tu dices quis spasmꝰ ē ne spasmꝰ pellicularū.soluit Gaꝰ.3º.de int̄.c.4:i ꝑnº capl'i ꝑte.3ª.⁊ i fine capl'i ꝑtibꝰ vltimis ꝙ vtplurimū ē spasmus ād modū singultꝰ in q̄ ē malꝰ motꝰ expl'siue mēbri.s.pellicularū icitati expellere ꝓpt̄ nocumētū illarū.v.de morbo.c.ꝑº.⁊ nō ē verꝰ spasmꝰ q̄ fit a solo morbo ⁊ nō a v̄tute aliq̄.5.de morbo.c.ꝑmo Jnterdū aūt casu fortuito inde cā cōicata ē epiª verꝰ spasmꝰ vt dic̄ Gaꝰ in.c.14º.in ꝑnº ⁊ in fine rōe horribilitaꝶ illiꝰ vaporꝭ qď ꝓbat i fine caˡ dicti.sic̄ ē ď fūo stōachali horribili ita ď iº fūo horribili veniēte ad ꝑrā ⁊ ad pellic'las cerˡ sic ē ď fūo stomachali ꝙ vtpl'r3 cāt spasmū q̄ est singultꝰ q̄ est malus motus virtutis expulsiue ipiꝰ stomaˡ q̄ illa expulsiua expellit cū violētia.5.de morbo ⁊.6. Jnterdū cāt ibi verū spasmū q̄ est motus tātum ipius morbi. Jstam ponit in.c.ꝑmo simlit̄ minorē rōnis ponit.5.de interioribꝰ.c.de illo iuuene q̄ habebat colerā prassinā in stoº suo. Jdez v.amphō.ꝯmēto ꝑº.ḡ.sic erit in epilētia de causa ꝑ colligātiā.ḡ ⁊c̄.

Septimo tu q̄res q̄re poxismꝰ epilētie est ita breuis cuz fiat a grosso opilāte illos meatus in ꝑra cerebri vt dictū ē ex tentiōe Gaˡ.nam rōne grossitiei matie: ⁊ rōne viarū strictarum deberet esse longꝰ h̄ videmus in fc,vt vult auic̄.ď.4.can̄.in pluribꝰ loc̄.

Idem vult Ga. in p̄mo ad glaucone. Soluit ga. 5. de morbo. c. vltio dic̄ ꝙ accn̄a que fiūt in epilētia fiūt ex frigida grossa matia in pelliculis cerebri exn̄te nam talis materia nō pōt multū subintrare dictas pelliculas ꝓpt̄ earū densitatez Hoc idem vult. 3°. de interiorib⁹. c. 4. vbi ꝙ quia talis matia multū grossa ē facit breuem peroxisinū. Ideo quādo ipa est de causa p̄uata licet poxismus sit molestior ꝓpter fortiorem opilatiōem matie assistētis in p̄ncipali mēbro est tamē breuior ꝓpt̄ ea: quia talis matia grossa nō pōt subintrare subam pellicl'arum rōne densitat̄ hoc idem ipe declarat. 6. ampho. cōmēto illi⁹ amph. Acide eructuationes. Similiter fit breuis peroxisin⁹ ipius epilentie: q: ille pellicule laborāt cōtinue sc agitādo ꝛ expulsiua earuz laborat sic̄ laborat expulsio stomachi i singultu patet ergo p duas causas quare peroxisin⁹ epilentie ē ita breuis. Tu dices patet bene cā breuitat̄ peroxisini i epilentia de causa p̄uata. ¶ Sed q̄d dicem⁹ de epilentia de causa cōicata seu p colligantiā que fit a fumis eleuatis que sunt satis subtiles ꝓpt̄ quā subam poterūt subintrare pelliculaꝛuz dictarū ꝛ sic faciēt longū poxisinū. Dicendū ꝙ licet talis matia vaporosa sit mag̃ subtil' ꝙ̄ matia epilentie de causa p̄uata sunt satis grossi fumi et frigidi ꝓpt̄ q̄ parū subintrāt simil'r statim pellicule sentiētes illam mordicatiōem contrahūtur ex earum natura vt pluries dictū est aucte Ga. iō parū subintrāt ꝛ q: cōtinue agitātur sto⁹ vt in singultu: ideo peroxisin⁹ est breuis licet nō tantū sicut in epilentia de causa p̄uata pl'es ex nostris cōcurrētibus locuti sunt in hac matia abortiue ꝛ tanꝙ̄ fugitiui.

Octauo tu queres epilentia est ne materialis ¶ Soluit l'ra. 3°. de interiorib⁹. c. 4. ꝙ ois epilentia d̄ causa intrinseca est matialis. si aūt sit a causa extrīseca puta a frigido excedēti tūc est inmatial' vt ponit Galien⁹ p̄mo de morbo. c. 6.

Nono tu queres qualiter causa materialis epilentie cōgregatur in cereb° vel in stomacho vel aliquo digitoꝝ vel aliorum mēbroꝝ. ¶ Dicēdum ꝙ cōgregatur in cerebro: puta in aliquo ventriculoꝝ anteriori medio vel posteriori ex debili digestiua ꝛ expulsiua cerebri ꝛ illarum parciū hoc vult Ga⁹. 3°. de interiorib⁹ ca°. 4°. circa p̄ncipiū. Idem Auic. 3°. can̄. c. ꝓpo dicit ꝙ tal' materia ibidem congregata est p̄ncipiū epilentie. Idem vult Ga⁹ de quocūꝗ morbo materiali dicens. xi. de ingē°. c. 2. ꝛ. 6°. ꝙ causantur ex nocumēto digestiue ꝛ expulsiue vt pluries dictū est ꝛ congregat̄ paulatim donec sit quantitas sufficiēs generās particulā ꝛ incitans expulsiuam expellere a loco illo non h̄z alias vias exitus nisi illas ꝛ nō potest expellere nisi inducendo illud nocumētū in isto vl' in alijs mēbris congregat q: horribil' ꝛ venenosa nō mouetur a natura sicut diximus de colera eruginosa vsꝗ quo grauat naturā rōne quantitatis eius vt natura incitata expellere nō potest nisi effumando ꝛ sic ille fum⁹ ascēdit ꝛ inducit illa nocumēta: ꝛ sic patet solutio quesiti taciti quare epilētia nō sepi⁹ affligit poxisinal'r ꝫ de tempe in temp⁹ causatur dicta est intelligēti.

Decimo tu queres si muta° etatum est causa sufficiens curationum epilētie videtur ꝙ sic p ypo. ꝛ Ga. 2°. ampho. dicit ꝙ facit ad curatiōem. In contrariū est Rab. in suo ꝯti° dicit ꝙ optet ꝙ iuuetur cū medicinis nō obstante etatis mutatiōe facientis ad curam

Undecimo tu queres q̄ est res magis abbreuians peroxisinū soluit Rab ꝙ sternutatio q: causa cōn̄cta citius ꝛ melius expellitur.

Duodecimo tu queres quare poxisin⁹ epilentie fit cōiter in vltima quadra lune. ¶ Dicendū ꝙ materia talis ē grossa ꝛ terrestris ac multū fria attinēs matie melice interdū adusta de matia grossa frigida: ꝛ q: mot⁹ debet̄ hūorib⁹ rōne orb̄ seu aspectus vt dicit l'ra p̄mo. diamidiarū iō mouetur matia in quadra lune ꝯueniēti q: grossum terreum frigidū ꝓportionat̄ vltime q̄dre ꝛ ꝙ̄to mag̃ elongat̄ matia a tali nat̄a tāto mag̃ elōgat̄ a q̄dra illa vltima. iō si matia ē mag̃ hūida attinēs mag̃ nature flātis tūc talis matia mouebit̄ ex aspectu orb̄ ꝛ poxisinabit magis circa plenilunium. ꝛ si matia aliq̄liter cū sua grossi° sit adusta mouebit̄ ex aspectu orb̄ ꝛ poxisinabit magis in nouilunio in die innouatiōis lune vel circa. Et ista multū ꝯsideram⁹ in inq̄sitiōe cause materialis ipius epilētie. Et terminet̄ clarificatio necc̄ia in speculatiōe curatiōis epilentie.

Istis clarificatis cura epilentie tibi patescit anteꝙ̄ in cura ꝓcedas oꝫ scire si tal' epilentia est de causa p̄uata vl' cōicata. ꝛ si est de cā cōicata an sit a sto° vel ab alio: q: h̄ curam diuersificāt q̄ potis sic cognoscere nam si a cerebro veniat poxisin⁹ nō presentit̄ ꝛ semper p̄cedit ꝛ subseqtur dolor vl' g̃uitas capitis ꝛ conturbatio q̄ꝗ sensuū, grossitudo tumor ꝛ passio

oculoꝝ poti^{me} tinit⁹ auriū: cōturbatio visus odo
rat⁹ ꝛ gustus ꝛ cōiter spumāt ꝑpt̄ fortem opila
tiōem cerebri ꝛ stertūt fortiter qn̄ est ab alio mē°
seu ꝑ colligātiā presentiūt ꝑoxisin⁹ ꝛ aliqual' que
rela an̄ ꝛ post ꝑoxisinū vt si a sto° dolor aliqual' ꝛ
grauitas sto¹ nausea. Si ab epate guttas in late
re dextro: ꝛ sic de singulis membris ¶ Si puero
lactāti seu incunabili supueniat epilētia oppinā
dū est ꝙ hoc ē ꝑ colligātiam sto¹ puta ex corru-
ptiōe lactis in sto° ei⁹: q2 lac nutricꝭ est male q̄li-
tatis q2 salsum aut semi acetosum vel male sapi-
dū q2 ipa est cachochi^{ca}: vel h3 sto^{m} immūdum
vl' puer suggit lac supra lac nimis festine. vl' sug
git lac d' iu sinu puta matris ꝛ baiule. Ista oīa
faciūt ad corruptiōem lac̄ꝭ i sto° ei⁹. ꝛ sic causāt
epilentiā. ¶ Ex cōsi° Rab in suo ꝯtinente re-
ctificet' lac nutricꝭ: nā cū hoc ꝛ ex mutatiōe etatis
regimie decēti. ꝛ modico adiutorio curet' baiula
ergo sumat istā cassiafi. in ortu sol' ꝛ q̄escat in le-
cto sine somno ꝑ duas aut tres horas nō come-
dat nisi p⁹ tertias. ℞. prunor damascꝭ vuaꝝ pas
sarū mūdata. caricaꝝ pinguiū iuiube sebestē. an̄
p. ß. fi. decoctio ad. lb. ß. i q̄ dissoluat' cassief. mūd
ʒ. i. ꝛ ß. fiat pot⁹. ¶ Scōa aut tertia die post bal-
neet se. in aq̄ cal'a ad placitū. Cōsequēter si scabi
osa aut nimis rubea fuerit flōmet' parū. Utatur
vino limphato ꝛ moderato vsu. vitet allia cepas
porros nuces nō lactet puerū nisi an̄ fleuerit ꝑ
modicā pausam. Portet puer i collo d' radice pe
onie romane q̄diu portabit secur⁹ est dic̄ Ga⁹:
aliq actor eodē mō ponūt viscum q̄rcinum ꝛ co
rallū suspēsum in collo ꝛ subfumiget' sero ꝛ ma
ne cū modico ipi⁹ peonie vt subintret nares suas
est sibi maximi iuuamēti ꝛ narib⁹ suis insufflet'
cū pluuia semel aut bis in die pluis radicꝭ peonie
subtilissim⁹ vt alkoh. Et vitet lac diuersarū mu-
lierū: sumat ꝑ aliqs dies ꝑ interualla potissime p⁹
peroxisinū modicū de lacte capre cū modico mel
lis ꝑmixti vt stomach⁹ mūdet' a suo sordido hoc
est sibi valde vtile laudat' a plurib⁹ ꝙ semel in se
ptimana. Det' sibi vnū coclear oximell' squillitici
ꝑ se: vel cū vno cocleari decoctiōis cicerū rub. et
ꝙ ꝑ pausam modicā post iponat' sibi digit⁹ in o-
re vel pluuia infusa in oleo tepido talit' ꝙ ꝓuoce
tur sibi aliqual' vomitus expellet de flāte qd' erit
valde vtile. vel ꝯseruet' squilla cū melle vt decet:
ꝛ cū digito inponat' i ore ꝛ gutture ꝛ trāsgluti-
at post paululū vt ꝓuocet' sibi nausea impone in
eius gutture pēnā infusam in oleo tepido vl' di-
gitū vt dictū est vt incitet' vomit⁹. puer talis nō
balneet' post cibū ß post lactis suctionē vngatur
sibi corp⁹ cū oleo ro. cū quo misceat' peonia sub
tilissime pl'uerisata. Si qs puer nō lactās vbera
infra. 7. ānos epilētiā habuerit opinādu3 ē ꝙ sit
a sto° ꝑut in cunabilis rōne gulositatꝭ nisi q̄da3
ex signis dictis appareret. ¶ Intētio ergo cura
tiua duplex erit vna erit ꝓncipal' sc3 mūdificare
sto^{m} ꝛ ipm ꝯfortare vt ipm bn̄ digerat. ¶ Secū
da itētio min⁹ ꝓncipal' erit ꝯfortare cerebꝝ quia
oīs epilētic⁹ hab3 cerebꝝ debile ß nō ꝯuertitur
dicit Rab in suo ꝯtinēte. ¶ Pro ꝓma intētione
ꝛ ꝓncipali exequēda notare o3 i talib⁹ diē pero-
xismi ꝓteriti vt an̄ ꝑoxismū vētuꝝ sumat aliqd ad
mūdificādū ipm sumat ꝑ. xv. dies quolibet mēse
duo coclearia sirupi acetosi si macillentus fuerit
cū trib⁹ aq̄ cicerꝭ rub. sit pot⁹ bn̄ calid⁹ anq̄ sur-
gat ꝑ horā sumat. Si cū cicerib⁹ poneres modi-
cū de absin° nil tēptare nocet. multi pueri liberā
tur ab epilētia stomachali cū tali potu hoc vult
Rab in suo cōtinēte: ꝛ ego ꝓbaui hoc. ꝯnr die. 6
aut. 7^{a} ꝓuocat sibi vomitū. ℞. duo coclearia de-
coctiōis squille ꝛ atriplicꝭ duo coclearia olei oli-
uarū q̄tuor pilos croci: q̄tuor guttas aceti duo co
clearia oximell' squillitici misceant' ꝙ tepefiant
post comestiōnē ꝑ horā ꝛ vltra administret' vt vo-
mit⁹ ꝓuocet' ꝯnr ꝯti^{a} sibi potū ꝓdictū. ꝛ post ali
os q̄nꝙ aut sex dies: iterꝝ recipiat medicinā vo-
micā dictā qua sumpta si post modicā pausa3 n̄
euomeret iponas sibi i gutture plumā infusam i
oleo oliuarū tepido die sequēti. Post da sibi de
mane de bono metridato i q̄titate fabe: da sibi ꝑ
se vel dissolutꝭ semel i septimana cū modico vini
limphati nō comedat de. 4. horis trāsacto ꝑoxis
mo: si supueniat da sibi illā medicinā vomicam
Ista oīa fiāt. xv. dieb⁹ q̄libet mēse. Ungat' sibi
sto⁹ q̄libet sero ꝛ māe cū oleo de mastice. regu-
letur in potu vini comedat carnes bn̄ coctas mu
tonis: pulloꝝ gallinarū colūboꝝ auicularū ꝑua-
rū al's euitādo vitādo etiā allia cepas porros pi
sces stāgnales offas potissime remollitas som-
nū diurnū in fine mēse sumat de puluere sequēti
cū tosta sine potu vini. ℞. 3³ albi iterioꝝ cina^{mi}
an̄. ʒ. ß. galāge pipis lōgi. an̄. ʒ. ij. ꝛ ß. g̅nou para
disi. ℈. ij. cubebarum gariof. an̄. ʒ. ij. nuc musca.
radicꝭ peonie an̄. ʒ. ß. panis zucri. lb. i. fiat puluis:
ponat' i sacculo quo vtatur potādo subfumigan-
do isufflādo in nares radices peonie modo dctō
¶ Lapides repti in stomacho irundinū suspen
si in collo epilētiam sanāt sanatiōe cōpleta vba
sunt rab in suo conti^{e}. Si talis puer esset epilen-
ticus vicio cerebri vl' alterius membri de hoc in
formari ꝑfecte ab eisdem nō possumus rōne ei⁹

ignorãtie nisi tempore sequẽti si curati nõ fuerit ¶ Si puer qui est infra septimũ vsq ad .xxv. an nũ epilenticus fuerit quia etatẽ habet notandi q̃relas superius dictas inuestiga si non presentit casum et si dolor et grauitas et capitis antecedit peroxismũ et subsequitur: et si quiqz sensus sunt aliquãdo turbati nec pot⁹ nec gust⁹ mutat⁹ et si nõ bene sapit cibum: et si nõ verecũdetur si spumãt i peroxismo: nec fortiter stertunt cum tremore forti: et ocul⁹ tortis et stridore dentiũ. Ista sciuntur p assistẽtes tũc scias q est a capite ex hũore fla^co grosso horribili. Uel ex cola nigra grossa venenosa fetida horribili ista species deterior ẽ int omnes quia cerebrũ magis leditur. Ideo sunt accidentia dicta que sunt deteriora in casu et nõ curantur vltra .xxv. ãnũ z intẽtiõe Ga^l et ypo. 2. amphorij. quia cerebrũ extunc nõ põt bene exsiccari quia etas contradicit sic ante facit ad exsiccationem sic curãtur i etate dicta cãm subtrahendo que oti^e in talibus generãtur cum medicis gargarisantib⁹ sine sternutatiõibus subfumigatio nibus p nares cerebrũ exsiccãdo et confortando cum aere et pulueribus insufflãdo subfumigando odorãdo et administrãdo calida que faciũt hoc a p^oe et qualitate specifica vt diximus et dicem⁹ de peonia sizeleos aristolol rotũda et similibus

Cura huius talis est. ℞. quolibet mense ante tẽpus poxismi p .x. dies sumat sero et mane de oximelle diuretico vl squillitico tria coclearia cum sex aque ciceris vbi sit modicum saluie et maiorane. Uel loco horum et meli⁹ sumat de isto mellicrato sero et mane mediũ gobellũ tepidũ sine a^a mixta. ℞. rad fen^l rad achori. ãñ. m. ß. maiorane. basiliconis vtriusqz saluie ãñ. m. ß. granorũ lauri. ℥. ß. se. peonie siseleos. ãñ ℥. ß. nuc muscate. ℥. ß. vtriusqz sticados ãñ. ℥. ij. aceti squilliticum. ℥. ß. mell albi despũati quart. i. et ß. fiat mellicratum bene clarificatũ ad lb. i. ß. re moue de quiqz in quiqz diebus: quo sumpto per 8. vl. ix. dies sumat d bono gerologod dissoluto cũ aqua cicerum rub. vbi sit modicum de sticad. Uel detur in pillis sumat. ℨ. ʒ. aut. 6. taliter q assellet ter aut quater vltra solitum. hoc facto die illa de sero faciat ter aut quater garga^ma sumet in crastinum de mane. ℞. se. sinap. ℥. ß. sirupi acetosi compositi quod sufficit ad dissoluendum vt fiat gargarisma tepidum vsqzquo fla de capite per os notabilit expellatur quo facto prouocet bis in die sternutatõem ante peroxismũ et post in peroxismo duobus diebus et multis abbreuiabit peroxismũ. ℞. euforbij castorei pulpe colo quintide sticad. ãñ. ℨ. ß. fiat puluis subtilis. de q̃ ponatur cõpluma vel cauna infra nares in modica quantitate tamen: vel cum ill que dicta sũt in cura torture oris que valent bene in pposito. ¶ Et aduerte q qualibet septimana vtatur semel aut bis isto garga^c. cõsequẽter post horam modicam prouocentur sternutatiões transacto peroxismo vsqzquo incipiat recipere d dicto mellicrato vel sirupo quaqz die de sero et de mane recipiat fumigationẽ rad peonie taliter q intret p nares et puluis eius subtilissim⁹ in nares insuffletur cum pluma et capiat de mane aucte alexãdri qui expertus est de piret⁰ confecto cum melle per interualla semel in .xv. diebus distemperatus vel in for pillari sumat. ij. aut. iij. pillas vel distemperet eas ad placitum: nam istud bene exsiccat cerebrum. Ideo facit ad curam. ℞. piretri subtilissime puluerisati. ℥. i. mell rof. ℥. ij. misceãtur eligat sibi aerem siccum: ideo elongetur ab aquis. Portet rutham in manu et pollium montanũ sizeleos et teneat iuxta se vigilando et dormiendo quia vapor eius attractus mirabiliter exsiccat cerebrum. ¶ Aliqui vtuntur isto puluere d consilio geraldi cremoniens et exsiccat et curat et confortat caput a tota^l natura specifica ad qd facit eius qualitas similiter. ¶ ℞. ossium capitis humani combusti iuxta commissuram. ℥. i. radicis peonie aristol. ãñ. ℥. ij. se. siseleos. ℥. ij. iteriorũ cinamomi. ʒʒ^l. ãñ. ℥. i. panis zucri q̃rt. ß. fiat puluis subtil reserue in sacculo de aluta capiat de isto puluere cũ modico vini in q̃titate auellane p⁹ vespas ãn cenã p horã vnã semel in septimana. ppriietas rei est multũ psiderãda in actiõib⁹ nostris. Si q̃s infra .xxv. ãnos ex̃is epilẽtiã habuerit vitio sto^l: etiã si .xxx. vel .xl. ãnos habuerit Curet mõ sequẽti. nã lz illa q̃ ẽ de cã puata non possit curari post .25^m ãnũ vt dictũ ẽ itẽtiõe ypo. et Ga. illa q̃ ẽ p colligãtiã poti^me sto^l q̃cũqz tpe et q̃cũqz etate põt curari et ego curaui q̃ples q̃dragenarios cuz potu yerapig^e date a ga^o. 5. de interiorib⁹. c. 5. de inge^o curãdo illũ grãmaticuz. Idẽ ponit rab in pl'ib⁹ loc.

Cura hui⁹ ẽ pmis si tal epi^a vicio sto^l euenit q: pñtit enẽt⁹ pox^l cũ g̃uitate et dolore sto^l p̃cedẽte et sõseq̃nte pox^m n^c ñ nausea et idig̃tio sto^l q̃ treor sto^l appellat. 2°. d mor^o in fine pcedẽtib⁹ et subseq̃ntib⁹ pox^m potet q̃libet mẽse p .x. dies ãn pox^m vẽtũ d siru^o acetoso sq̃llitico si flãticus multum fuerit cum aqua ciceris vbi sit modicum desticados. Uel due partes alicuius de istis sirupis Et tertia pars sirupi

sticad.mane et sero. cont. 1° aut 2° die sumat de ista yerapigra ℥.vi. ul' plus aut min' taliter q accellet quater aut quinquies ultra solitum. ℞. yerapigre ℥. vi. pulpe coloquintide grosso mo pulverizate ℥.i. misceantur incorporentur et fermententur multum in sil. et in pixide reservetur accipias dosim dictam et distempera cum aq decoctionis ciceru rub. ubi sit modicum absinthij. Aliqui volentes dictam cam fortius eradicare supto syru° dicto p.4. dies dant medicinam vomicam. postea dant magis de syru° p quinque dies et dant yerapigram dictam. Istud est de consilio rasis. Dent g quibusdam habentibus forte pox'm quocunque mense p' q yerapigra medicina vomica usque cesset pox'. ℞. oximell' squilitici ℥.i. aq deco ctionis attriplicis qr.i.b. ell'i albi non conquassati involuti in panno lineo raro et remolliti p ℥.aut.4. horas ℥. b. coletur et administretur. Aliqui faciunt aliter accipiunt radicem raphani et perforant et intromittunt modicum de cortice ell'i p medium diem ul' p diem reponendo subt' terram: postea auferunt ell'm et bulliunt radices cum.m.i attriplicis. ℞. aq decoctionis attriplicis et raphani in quo stetit p medium diem et ultra modicum de ell'o albo subt' terram qr.i.b. oximell' sqlitici ℥.i. olei olivarum ℥.b.4. pilos croci .x. guttas aceti fiat pot': quo sumpto redeant ad primum syru'm p quinque aut vi. dies: et p' ea dant yerapigram dictam. Istum processum tenent donec sint curati: et ipsis curatis faciunt processum dictum bis aut ter in anno ut cura perficiat. Uerum ego curavi q plures cum syru° dicto et potu yerapi. mo dco sine medicina vomica supta pig et transacto pox° si supvenerit bonum est q capiat de mellicto de absintio abstergit stomachum optime. ℞. radicis fen. petro. apij. ana.m.b. absinthij. re.m.ij. mell' albi despumati qr.i.b Ga. facit mellictum de radicibus cum absintio 1° de ingenio c.8. in ma' iuiscata in pellicul' et vill' stomachi. preservetur p° pa. cum radice peonie q subitrat nares: et insufflet infra nares pulvis radicis peonie subtilis confortat cerebrum a tota natura spe'ca. ul' incorporetur peonia pulverizata cum storace liquido et involuatur totum insil'm serico fiat pomum qd continue portet in manu ut odoret ipsum. ungat sibi sero et mane stomachum cum ol'o mastic. pot sumere in fine mense p stomacho de pulvere supi' dicto in pn° cure epile'. ¶ Cuiuscunque etatis vo si aliquis epileciam habuerit p colligantiam alicui' membri ex consilio filij hebe' sumat quolibet mane p septe dies de coagulo leporis in qntitate fabe dissolutum cum aceto an pox'm venturum. et est consilium ga.3° de interio.c.4°. in fine q liget in pte supiori et forti' qn incipit fumositas elevari si possibile est ligatura prohibet ascensum vaporis ut dicit ibidem de puero 14. annorum q habuit epileciam a crure et ligabat coxam fortissime cum vapor elevabatur et tpe quietis ponebat supra locum de sinapi cum affrodillis ut vesicaret et corroderet et vapor haberet alium exitum. rab faciebat empl'm in tpe quietis de sinapi pipe euforbio melle anacardio ut vesicaret et faceret apullam crepabat eam et ille vapor divertebatur et evacuebatur. Si membrum tale a quo pvenit epi' eet ptialiter ut dicit' eo abscisso eet curat' ut recitat ga. in loco dicto de illo quem momordit draco in digito suo: abscisso digito pus supi' ligato fuit curat' sine alio medicamie. Concludit q a sili epiletic' curaretur non negando tn curam supi' dictam de ligatura. si aut loc' ligari non pot ut qn patitur epileciam a mirach: a matrice ul' a renib'. Dico q adveniente pn° pox' q ponatur vetosa cum modica scarificatione. tpibus aut quietis fiat empl'a dicta ut loc' apulet ut fumositas expellatur: purgando tpe quietis cum oppo'co serapino dissoluto et cum yerapig duplata coloquintide et ista continuentur cum syrupis dictis mo supi' dicto quolibet mense usque quo sint curati. Dico tibi q curavi nobiles mulieres steriles epileticas p colligantiam matricis cum istis gummis datis in mense quolibet in potu: in una dosi habuerit pl'es filios et filias extunc istis tenent pncipatum in pvocatione menstruorum ut dicetur Epiletic' si quis rubore in facie et in ocul' habuerit: rab. videtur dicere q fiat a malo sanguie de cam puata ex suo mo loquendi qn dicit in divisionib' q implet et inflat vene alguidegi q sunt vene colli et facies et oculi rubescunt: pot fieri q fiat ista p colligantiam epatis et ptum vicinarum ppt qd vult q ad maiorem diversionem flomet p° de sophena. cont. vetosentur tibie et scarificentur faciendo quedam de pdictis ut tibi videbitur. Mulieri pgnanti epilecia si supvenerit possibile est q duret p totam impgnationem et curet p' ptum qn pox' est long' in tl'ib' velociter interficit. verba sunt ipsi' rab. in suo pti'c. Et finietur ca'm de cura epilecie. etc.

¶ Capitulum.12. de incubo

Cum qs in sono qsi rem gravem aliqd sup se cadere senserit: incubum pati denunciad' est. In ipsi' itaque cura non est tardandum: ipe enim epilesie pambul' est ipsam quoque pcedit. Eger ergo si in colore rube' fuerit et venas habuerit pleas ex sophena erit minuendus et vetose in carnositate tibiarum ponende sunt. Eger preterea a potu vini et rerum dulcium comestione ab-

stinēdus erit: ⁊ precipue ab oī re q̄ multū generat sanguinē. ¶ Q̄d si huic ꝯtrū acciderit vēter ex pillulis cochiis multotiēs erit soluēdus: ⁊ ei⁹ regimē subtiliādū: exercitio q̄ꝫ vtēdū erit: ⁊ mēbra inferiora erūt fricanda.

Incubus descriptiue loquādo ē passio i q̄ sētit fantasma graue cōprimēdo corp⁹ pturbās motū ⁊ loq́lā. Passio ista dr̄ ab incubatiōe mētis ⁊ sensuū. iō noīe accidētis dicit̄ ut dic̄ Ga. 5° sui passionarij. ⁊ denoiat̄ etiā a silr̄itudie rei extrinsece. q: incub⁹ ē nomē diaboli dicūt theologi qui cōprimit corpa de nocte dormiēdo. Laici dicūt q̄ ē vetula cōprimēs gētes d̄ nocte. Sꝫ nos medici scim⁹ ⁊ dicim⁹ alit̄. Ga. in libello de iuuamētis anhelit⁹ c°. 2° dicit: Epialdes. i. incub⁹ ē q̄dā epilen^a in sōno. ¶ Differt tñ a vera epilen^a in trib⁹. p° in ptīclā patiente q: in ista ē puppis sicut: in vera ē ꝑra. iō nō venit nisi dormiēdo vice versa. ¶ 2° differt in mat̄ia: q: i icubo peccat magis mat̄ia in quanto q̄ in q̄li. nec in sub̄a. oppo^m ē in vera epilē^a. ¶ 3° q: i icubo nō est spasm⁹: ut dictū est in p̄cedētib⁹ cā dc̄a ē intelligēti: ex qua talis mat̄ialis cā peccat magis in q̄to q̄ in q̄li. nā ē mult⁹ vapor grauās et opilās rōne q̄ti. Et q: nō ē multū frigid⁹ nō pūgit pelliculas cerebri. nec p ꝯñs spasmat ſꝫ solū opilat meat⁹ puppis ut dc̄m ē. ¶ Oēs auctores ꝯueniūt q̄ si lōgo tpe ut pluries in mēse ꝯtinuauerint: e via ⁊ pambulū ad epilē^{am} ul̄ ad aliquā passionē capit̄ ex quo tāt⁹ fum⁹ ē eleuat⁹ ad partes illas.

Primo tu queres cui⁹ pticule incub⁹ seu epialdes ē passio p̄ncipalr̄. Dicēdū q̄ puppis: ꝯñr aliarū ptiū corpis: ppt̄ q̄d p̄ncipalit̄ ledit̄ mot⁹ corpis ⁊ lingue. nā ipsi aliq̄lit̄ sentiunt grauitatē ⁊ nō pñt moueri nec loq. q: nerui motiui lingue hn̄t ortū a puppi. 3° de iuterior⁹ c° 5° nerui sensitiui ⁊ mouētes ptes ⁊ musculos faciei a ꝑra ut ē ibi declaratū.

Secūdo tu queres si talis incub⁹ est passio p se ul̄ p colligātiā. ¶ Dicēdū q̄ coīt̄ p colligātiā venit ad cerebrū. q̄d venire nō debet s̄m naturā. q: mult⁹ ⁊ malus fum⁹ eleuat⁹ a sanguie colera: aut mel̄ia innaturali. ⁊ venit ut plimū a pedib⁹ ⁊ a tibijs in hn̄tib⁹ satis magnas in ptibus illis venas. de possibili venit a fumo indigesto stōi. Jdeo dicit Ga. in 5° sui passionarij q̄ venit ille fum⁹ ex repletiōe stōi ul̄ exinanitiōe ipsi⁹ q: tūc calor incitat̄ ⁊ mouet hūores corpis in venis. ut in multū ieiunātib⁹: nō q̄ sit immat̄ialis morb⁹ ut q̄dā putāt. q: morb⁹ imat̄ialis nūq̄ fit subito a cā intrīseca. 3° de iterior⁹ ca° 4°. Jnanitio ḡ stōi nō pōt cāre imediate talē morbū incitādo calorē naturalē in corpe. Jō fum⁹ eleuat̄ magis veniēs ad puppim. quod patꝫ. q: nō contingit talis opila° nisi q̄n iacēt vice versa. Jdeo est passio p̄ncipalr̄ ipsi⁹ puppis: ut dictū est.

Tertio tu q̄res. Jncub⁹ q̄ passio ē in genere ul̄ in spē. ¶ Dicēdū q̄ officialis. q: opilatio meatuū puppis ab illo vapore multo ⁊ q̄to malo ⁊ in sub̄a eleuato a sanguie uel a co. alterat̄ in eor natura. ⁊ ut plurimū eleuat̄ a pedib⁹ ppt̄ q̄d pa. p° icipiūt sentire ḡuitatē in pedib⁹ ut ipsi asserūt.

Quarto tu q̄res. Jncub⁹ cuius virtut̄ est nocumētū passiue intelligēdo. ¶ Dicēdū ut pluries sup⁹ est dictū q̄ regitiue naturalis ⁊ vitalis. si aūt iste virtutes nō errassent in actiōe cā talis nō fuisset ḡnata in corpore: ut dic̄ Ga. ca° 2° ⁊ octauo.

Quinto tu q̄res. Cui⁹ virtutis incub⁹ p passiōe descripta est pa° seu nocumētū actiue p̄ncipalit̄. ¶ Dicēdū q̄ motie aiate p̄ncipalr̄. ꝯñter sēsitie p vicinitatē ⁊ colligātiā. Jō aliq̄lit̄ sentiūt ḡuitates ppt̄ q̄d vellet loqui ⁊ nō pñt. Cā hui⁹ dicti ē q: ē passio puppis cerebri q̄ ē sedes virtutis motic aiate p̄ncipalit̄. sicut ꝑra est sedes sensitie aiate ut dictū est 3° de iterior⁹ ca° 3° ⁊ 4°. ⁊ oppo^m sequeret̄ si eēt pa° prore virt⁹ sensitia eēt magis ligata.

Sexto tu q̄res. Quib⁹ magis accidit. ¶ Dicēdū q̄ hn̄tib⁹ cachochi^{am} sanguis ⁊ colere spālit̄ in ptib⁹ inferior⁹. q: illi magis effumāt. licꝫ q̄busdā melācolicis seu hn̄tibus varices in tibijs hoc pluries ꝯtigit ppt̄ sanguinē melācolicū in tibijs reclusū a quo multus vapor malus eleuat̄ grauās corp⁹: spālr̄ partes superiores.

Jstis clarificatis cura incubi tibi patescit rasis in suo ꝯti°. nō p̄termittat̄ cura incubi. q: q̄n multiplicat̄ t̄miat̄ ad epilen^{am} uel paralisim. Jncipias a flōmatiōe ⁊ purgatiōe. ḡ si talē venosū videris flōma ipsū si nō p̄sumēdū q̄ fiāt vicio stōi humoris ⁊ aliarū ꝯcauitatū sple

nis:renū.epatis. ¶ Da sibi cassiaf. simplicē supi
nꝰ positā in ortu solis: ⁊ iaceat i lecto duabꝰ aut
tribꝰ horis: nō comedat vsqꝫ in tertijs. Vel da si
bi ꝑ septē uel octo dies de isto mellicrato: absterꝫ
git stōm: expellit mařias ð ꝯcauitatibꝰ ꝑ vrinas
℞. radicꝫ feñ. petro. apij. achori. añ. m. ß. absintij
m. i. cicerū rub. m. i. mellꝭ albi despūati q̄rř. i. ß. fi-
at mellicratū bn̄ clarificatū ad lꝭ. ij. Ɔnter da si-
bi. ℥. i. uel. ℥. 4. yerapigᵉ ga. dissolute: cū aqua ci-
cerū rub. vbi sit modicū de absintio. Vel da sibi
℥. vi. uel plus de geralogoð. dissoluaꝛ ut yerapig̃
reficiatꝛ cibis bone digestiōis ⁊ bone nutritiōis
potissime si ex ieiunio inanitꝰ fuerit, ꝑpꝛ cām di-
ctā. vitet fructꝰ. subam leguminū ⁊ silia. Vt stōꝰ
ꝯforteꝛ vtaꝛ puluere sequēti cū tosta vini in fine
mēse sine potu si delicatꝰ fuerit. ℞. ʒʒ¹. albi intio
ris añ. ℥. ß. galāge pipis longi. añ. ℥. i. g̃nor ꝑadisi
℈. ij. cubebar garioř. añ. ℥. ß. nucꝫ muscate macis
añ. ℈. i. panis zuccri lꝭ. i. fiat puluis ⁊ de vespere
in introitu lecti sine potu. ista tibi sufficiāt,

¶ Capitulū. iz. de melancolia.

Cum alicui cogitatiōes
male sine cā manifesta
acciderit ⁊ timor ⁊ tristi
cia in eo ꝑualuerit me-
lācolie ꝑncipiu in eo erit. Cu autē
res ad hoc deuenerit ut ⁊ ea q̄ co-
gitare cepit ore ꝓnat verba sua at
qꝫ actꝰ ꝓmisceat iā melācolia ꝑfe-
cta ē. Cui ergo he male cogitatio
nes ⁊ tristicia ⁊ tribulatio accidūt
āteqꝫ ꝑualere incipiāt succurrēdū
ē: qr si ꝑualuerint cura erit difficilꝭ
Nā si cū melancolia fuerit dolor
vētris ⁊ iflatio ⁊ malꝰ color ⁊ dige
stiōis corruptio ⁊ vomitꝰ acetosus
⁊ excreationū multitudo īcipiēda
ē cura cū flōmia ex basilica aut sel
uatella sinistre manꝰ ⁊ si sāguis vi
sus fuerit niger dimittaꝛ egredi i
quātitate multa. subtilis aūt ⁊ ru-
beꝰ si fuerit ille restringendꝰ erit,

Eger v̄o ex rebꝰ lenietibꝰ ē nutriē
dus: ut sꝛ ales fida legi q̄ fiūt ex car
ne hedina ⁊ arietina: ⁊ mittēdꝰ est
in balneū i quo nō diu moreꝛ. Pꝰ
hec autem decoctōe ð epithio quā
ego cōposui vtaꝛ: ⁊ hec ē decoctio
ð epithio. ℞. mirabolāor idor. ℥.
x. polipodij. ℥. v. sene. ℥. ix. turbith
℥. iiij. sticados. ℥. x. passular enu-
cleatar. ℥. x. epithimi cretēsis. ℥. x.
oīa excepto epithio in tribꝰ libris
aq̄ coq̄nda sꝛ donec ad vnā libraz
⁊ mediā redeāt. cūqꝫ hoc factū fue
rit addaꝛ epithimū ⁊ illico ab igne
remoueaꝛ ⁊ dimittaꝛ donec ifrigi-
dari ceperit. cūqꝫ ifrigidata fue it
māibꝰ fricata coleꝛ: deide sumāt a
garici due ꝑtie. ℥. vnꝰ. aloes. ℥. i. sa
lis indi. ℥. v. ellebori nigri q̄rta vni
us. ℥. cōficiāꝛ cū melle aut cū iulep
⁊ fiāt ex eis pillule q̄ ꝑ tres horas
āte decoctiōis acceptiōez sumēde
erūt. postea sumat decoctōez. deīn
de tribꝰ diebꝰ q̄escat. In his autē
diebꝰ q̄bꝰ q̄escit nutriaꝛ ex his q̄ p̄
diximꝰ ⁊ i potu sumat vinū subtile
⁊ clarū ⁊ bn̄ odoriferū. pꝰ hec qꝫ ite
rū soluēdꝰ ē ut priꝰ. hoc v̄o ita ut p̄
diximꝰ ꝑtio iterādū ē. Quarta qꝫ
potio ei dāda ē. Eger v̄o ab oībꝰ
q̄ colerā generāt nigrā abstinēdꝰ
ē: ut sꝛ carnes siluestres oēs ⁊ caro
vaccina ⁊ porcina ⁊ magnar capra
rū ⁊ fabe ⁊ caro salita ⁊ caseꝰ vetus
⁊ ꝓpe lētes ⁊ oīa holera nisi hume
faciētia, Vitet ꝑterea vinū grossū

⁊ laborē ⁊ vigilias: neqꝫ patiaᷣ famē neqꝫ siti: vino v̓o subtili ī potu vtaᷣ: ⁊ ꝑcipiēdū ei ut dormiat ⁊ studēdū ī splenis curatōe ex his q̄ ī seq̄ntibꝰ ī caplo ꝺ splenis curatōe q̄ augmētaᷣ dicturi sumꝰ. os q̄ꝫ stōi cōfortādū ē ⁊ ꝓpe ex medicis q̄rū mētionē ī seq̄ntibꝰ facturi sumꝰ cū egritudīes stōi noīabimꝰ. Si autē cū melācolia ea q̄ noīauimꝰ nō fuerīt acciderit q̄ pꝰ frenesim aut lōgā morā sub sole aut ꝑcussionē ī capite ī ꝑncipio ex cephalica flōmia ē faciēda ⁊ capiti studiū adhibēdū ⁊ reliquo regīe qꝺ diximꝰ ꝓpe. aq̄ ꝑterea tepida ab alto loco sup caput fūdēda ē. deiñ olꝫ rosaceū cuꝫ aceto vini capiti īfūdaᷣ ⁊ lac mulíebre desup mulgeaᷣ. Paribꝰ etiaꝫ oleū ꝺ semīe cucurbite dulcis ⁊ lac mulíebre imiciāᷣ In balneū q̄ꝫ sepe mittēdꝰ ē: ⁊ multū ex aq̄ tepida capiti ē supfūdēdū. Eger etiā oīa odorifera q̄ frigida sᷣ odoret. Si aūt cū mlīa nihil fuerit eoꝝ q̄ diximꝰ in ꝑncipio matrix vena dextri brachii apiēda erit ⁊ sāguis erit cōsiderādꝰ: ⁊ ut ꝑdiximꝰ faciēdū ⁊ regēdū ut diximꝰ. Et postq̄ꝫ hoc regimē īfirmo adhibueris ꝑ aliquot dies q̄escere dimittēdꝰ ē: deide ut prꝰ ī cura eiꝰ īcipiēdū donec sanitasꝫ fiat restitutio. Studiū v̓o totū qꝺ erga mlīcos ē obsuādū ē ut impinguēᷣ ⁊ carnosi fiāt. ex quo eniꝫ pīgues ⁊ carnosi fuerint illico sani erūt. Cibi aūt q̄ illis cōgruūt sᷣ caro arietina ⁊ hedina ⁊ gallinacea ⁊ panis de simula. Opirꝰ aūt panis nullo mō ē eis cōgruꝰ. Vinū q̄ꝫ subtile ⁊ clarū eis cōueniēs est vinuꝫ v̓o grossū ñ ē eis bonū neqꝫ nigrū. lac aūt recenᷣ ab vberibꝰ extractū dū adhuc calet eis cōfert ⁊ pisces recentes et sisami de zucc. facti et olꝫ amigda. preterea audire cātilenas et gaudeᷣ et hr̄e añ se ris dormire plīmū cōfert eis. Ecōtrario v̓o cogitare ⁊ solꝰ morari ⁊ vigilare maxie nocet eis. Pille que colerā nigrā expellūt ex q̄bꝰ datur his q̄ decoctōeꝫ sumere neq̄ūt. ℞ epithi cretēsis. ʒ. xx. polipodii. agarici āboꝝ añ. ʒ. x. ellebori nigri. sal idi āboꝝ añ. ʒ. v. sticados. ʒ. x. pulueris yerapigre. ʒ. xv. bibat ex eis ʒ. iii. in diebꝰ v̓o q̄bꝰ q̄escit eger dꝫ sumere ⁊ ex electuario qꝺ vocaᷣ letificās qꝺ. ℞. mellisse corticū citri gariof. galie mus. masᷣ croci orieᷣ cinamomi. nucis mꝰ. cardamomi neheremisch beē albi ⁊ rubei zedoarie doronici semis ozimi maioris seīs ozimi gariofilati oīuꝫ añ. ptes eq̄les musci q̄ꝫtū ē decia ps vniꝰ. deide sumaᷣ kebuli. xx. ⁊ embl. xx ⁊ teraᷣ ⁊ ī tribꝰ ll. aq̄ coq̄ᷣ donec ad vnā redeāt ⁊ coleᷣ. i colatᷣa v̓o mittaᷣ mell ll. i. deide bulliāt donec aq̄ cōsūpta sit. pꝰ ex hoc melle ꝯficiāᷣ ꝑdcē spēs qꝺ tñ in pōdere sit triplū ad spēs de quo cū nece

fuerit ad magnitudinē auelane su
mēdū ē. Hoc eni medicamē letici-
am ⁊ coloris pulchritudinē ⁊ dige-
stiōis bonitatē operat̄ ⁊ retardat
canos.

D Emelācolia .i. ꝺ aliēa
tiōe ⁊ cor
ruptōe mētꝫ ⁊ rōis sine fe. ⁊ a tpe. Diᵒ
notāter a tpe ⁊ sine fe. q꞉ ille sūt alte-
rius ꝯsideratiōis. ¶ Nota ꝙ alienatio mētis si-
ue corruptio duplex ē. q̄dā ē a gn̄atione. talis ꝺr̄
stoliditas mētis q̄ ē dispō sil̄is fatuitati: infātie.
talis fit ut pl'imū a maᵃ hūida flāᶜᵃ. de ista non
loquit̄ rasis hic in isto caᵒ. ꝫ de ista loquit̄ i toto
ꝯtiᶜ libro p̄ᵒ caᵒ 1ᵒ de mēoria ⁊ intellectu intitu-
lato. Alia est alienatio mētis seu eiꝰ corruptio si
ne febre a tpe. ista vocat̄ ml'ica passio. ꝺ ista raꝭ
intelligit in isto caᵒ. ⁊ intitulat eā noīe sue cause:
puta ml'ie ut ē mos helenoꝝ: ut recitat Ga. 2ᵒ de
ingeᵒ caᵒ 2ᵒ. ¶ Ulteriꝰ nota ꝙ ista passio dicta
ml'ia a tpe sine fe. fit aliqn̄ de hūore ml'ico inna-
turali multiplicato in cerebro: ut in hn̄tibꝰ cōple
xionē frām ⁊ siccā in cerebro: ut sūt plures maci
lēti hn̄tes a gn̄atōe pilos sꝭalbidos. qm̄ maᵃ ta-
lis in suba cerebri imbibit̄. Aliqn̄ fit a fumo me-
lācolico multiplicato in venis ⁊ in arterijs cor-
poꝝ ꝑ viā adustiōis rōne excellētis caliditatꝭ fit
hec in brunis pilosis venosis crispis cum labijs
grossis. hoc dic̄ raꝭ in suo ꝯtiᶜ. nā fumꝰ inde ele-
uatꝰ inficit subam cerebri ꝭm eiꝰ diuersas ptes:
ꝓpt̄ qꝺ corrūpit eiꝰ actiōes regitiuas ꝭm plus ⁊
minꝰ Aliqn̄ fit ⁊ eleuat̄ t'lis fumꝰ a sāguie ml'ico
multiplicato ꝭm eiꝰ corꝑis naturā non euacuati
nec expulsi ꝭz eiꝰ naturā mō assueto ꝑ emorroiꝺ.
ꝑ mēstrua: ꝑ flōmiā. talis sanguis calefit in ve-
nis illis ⁊ circūstātibꝰ: ⁊ sic fumꝰ multꝰ semiad-
ustus eleuat̄ ad cerebrū. q꞉ oīs fumꝰ adustionem
acq̊rit rōne subtilitatꝭ in eiꝰ suba. ut declarat ga.
de pilis capitꝭ 3ᵒ de cōplexiōibꝰ. Aliqn̄ eleuat̄ ta-
lis fumus ml'icus a melancolia multiplicata in
splene ratione debilitatis eiꝰ expulsiue. Isti sunt
splenetici cū duricie splenis. Aliqn̄ mittit̄ maxia
q̄titas talis sordidi melācolici a splene ad ipsuꝫ
stōm ꝑ poꝝ occultū q̊ t̄miat̄ in orificio stōi: ⁊ in-
de fumꝰ horribil' eleuat̄ ad ipsūcerebrū a matia
grossa t̄rea sordida semiml'ica ⁊ tēta in stō in ypo
cūdrijs in mesaicis sine ap̄ate q꞉ tūc febricitarꝫ
¶ Rasis appellat ml'iam mirachiam qn̄ cāt̄ ab
vno istoꝝ locoꝝ ut dicit. auc̄te filij hebeᶜ q̄tres
sūt spēs ml'ie. illa q̄ fit a capite. ⁊ illa q̄ a toto cor-
pore modis dictis. ⁊ illa q̄ fit a stō ypocūdrijs ⁊
mesaicis quā mirachiā vocauit ut dictū est. Un̄
fumꝰ ex his locis eleuatꝰ. q꞉ a maᵃ diuersa ⁊ par
tes diuersas cerebri ꝭm plus ⁊ minꝰ inficit. Iō
sūt decē mille spēs ml'ie ⁊ vltra. ut dic̄ Ga. 3ᵒ de i
teriorībꝰ caᵒ 4ᵒ nō videbis duos eiusdē ꝯditiōis
vnus estimat ꝙ celū cadat. alt̄ ꝙ sit gallus. ⁊ sic
de singulis. ¶ Et suꝑ hoc aduerte ꝙ maᵃ q̄ i ve
nis: in arterijs: uel in ꝯcauitatibꝰ adurit̄ diuersa
est in se ⁊ in sui adustiōe. nā si sit in vltio adusti-
onis diceret̄ mania. potissime si talis maᵃ sit sā-
guinea: colerica: aut coᶜᵃ solū. Si nō sit in vltio
adustiōis dicet̄ ml'ia. nā sꝑ retinet aliq̊d de nat̄a
p̄mi hūoris: ut qn̄ sāguis solū adurit̄ dicet̄ ml'ia
canina. vbi est rixa rōne adustiōis tripudiū rōne
sanguis. Qn̄ co. adurit̄ dicet̄ lupina ul' demonia
ca. Iste oēs passiōes dicūt passionē siccā in cere
bro ⁊ in corᵉ. ⁊ iō intentio p̄ncipal' curatiua erit
humectare ut dicetur.

P rimo tu queres. ml'ica passio cuꝰ pti
cule ē paᵒ. Soluit Ga. 3ᵒ de in-
teriorībꝰ caᵒ 4ᵒ ⁊ 4ᵒ de intiorībꝰ cᵒ 3ᵒ ꝙ ē passio
sube cerebri. nā eiꝰ suba ē alt̄ata a mala cōplexio
ne fra ⁊ sicca cū maᵃ ul' sine ꝭm ptē. ꝓpt̄ qꝺ non
pōt in actiōes sibi debitas ꝑ naturā. naꝫ suba ⁊
spūs eiꝰ sūt obūbrati ⁊ obscurati ꝓpt̄ qꝺ nō pōt
in eiꝰ actiōes. q꞉ virtutes nō senescūt nisi rōe ob
iecti ul' organi in erroribꝰ de aīa. ꝓpt̄ qꝺ hn̄tes
subam cerebri ⁊ ipsoꝝ spirituū clarā hn̄t oppor-
tunū iudiciū. sic̄ multi nobiles sūt q̊ sunt gn̄ati ꝺ
sanguie claro bono ⁊ inde nutriti. vn̄ Hebeᵉ dic̄
ꝙ cibaria tēꝑata velut galline ⁊ silia augmētāt
rōnē rectā. ꝓpt̄ qꝺ agētes penitētias ⁊ male vi-
uētes ⁊ magni potatores sūt mali iudicij. ut ru-
stici ⁊ q̄plures bequini. Un̄ btūs paulꝰ loquēs
de talibꝰ ⁊ ad tales dic̄ ꝙ obsequiū cuiuslibꝫ de-
bet eē rōnale: ꝙ bono mō natura possit tollerare
cū sanitate virtutū regitiuarū.

S ecūdo tu q̄res. Ista passio ml'ica ē
ne passio ꝑ se uel ꝑ colligātiā
Soluit Auic̄. 3ᵒ can̄. caᵒ ꝓpō. ꝙ interdū ē ꝑ se: ut
qn̄ cerebrū ē lapsū ad f'rm ⁊ siccū naturalit̄ ex q̊
lapsu multiplicat̄ maᵃ fra ⁊ sicca obumbrās eiꝰ
subam ⁊ ipsoꝝ spirituū. hoc ꝯtingit multis ml'icꝭ
⁊ macilētis naturalit̄. Uel pōt eē ꝑ colligātiā. et
hoc ē ut pl'imū q꞉ venit a venis: a stō: ab ypocun
drijs: a mesaicis: splene: matrice: ⁊ a mirach ad
ipsū cerebrū qꝺ venire nō debꝫ ꝭm naturā: puta
fumꝰ semiadustꝰ niger eleuatꝰ a colera nigra ꝭꝫ
plus ⁊ minꝰ in mēbris ꝓdictis 3ᵒ de interioribus

ca°.3°. Idē auič.3°.cañ.c.ꝑpo.

Tertio tu q̄res cuiꝰ mēbri colligātia pluries fit. Soluit Rab in suo ↄtine ꝙ nō in venosis ꝛ gulosis fit magis ꝑ colligantiā sto¹. ypo. duaꝝ meseraicarū cuiꝰ rei ꝓbatio quia tales remediātur ꝑpter vētris remollitiōem ꝛ exitum vētositatū in brunis ꝛ venosis fit magis per colligātiā venaꝝ ꝛ arteriarū in q̄bus fit adustio rōne excedētis caliditatis cordis ꝛ epatis. vel q2 multiplicātur tales matie in ipis ꝑpter nocumētum expulsiue venarū matriq̄ ꝛ ani.

Quarto tu q̄res mlia q̄ passio ē in se i genere ꝛ in spē. Soluit lra.3° de interioribꝰ.c.4. Idē auič.c.ꝑpo ꝙ est mala ↄ° fria ꝛ sicca cū maa vel sine. totū cerebꝝ alterans ꝛ offuscās aut aliquā sui ptem puta anteriorē: ꝑpter qd imagiatiua ē lesa interdū vt recitat gaꝰ. de seipo febricitāte.3°.de interioribꝰ.c.2°. Interdū mediā ptem ꝑpter qd discretio errat alijs virtutibꝰ aiatis satis saluis vt ipe vult loco dicto: ꝛ 2°.de morꝰ.c.2°. Interdū puppi seu ptē posteriorē: pꝫ ꝙ aliqñ errat vtus memoratiua. Et de h dat exēplum in illis duobꝰ locis allegatis q̄liter quidam noia ꝑpa dederūt obliuioni alijs regitiuis saluis. Hoc tn̄ raro accidit q2 cōiter ad lesionem vniꝰ partis ps vicina ledit in pte ꝑpter vicinitatē ꝛ colligātiam ꝑpt qd vna sola regitiua aiata de raro sola leditur ꝛ ꝑpter istā diuersitatē particulariū ꝛ cārū matialiū dictarū sunt q̄si infinite spēs mlie vt recitat Gaꝰ.3°.de interioribꝰ.ca°.4 subdit Gaꝰ ꝙ oēs pñtem vitā vituperāt ꝛ odire hoies omibꝰ mlicis ptinet. amare vo mortē nō ē omibꝰ mliq ↄe. nā q̄dem semp timēt mortē. Alij mōstrāt se nō timere eā s; desiderāt put dicūt Io ypo. dicit mliam esse timorē mētis: nā ꝑpter corruptiōem mētis q̄cq̄d vident odio hn̄t ꝛ semp tristes sunt ꝛ timorosi ꝑpt tenebrositatē sube cerebri ꝛ ipoꝝ spirituū vba sunt Ga¹ in loco allega°

Quinto tu q̄res cuiꝰ vtutis mlia est nocumētū passiue intelligēdo ꝑ morbo descripto. ¶ Dicēdū vt supra ꝙ regitiue natalis ꝛ vitalis expulsiue ↄnr mēbri mādantis puta sto¹ meseraicaꝝ ꝛc. vt est declaratū.3°.ꝛ.6° de interioribus.

Sexto tu q̄res quibus magis accidit. Soluit Rab in suo ↄtie. ꝛ auič. 3°.cañ.c.ꝑpo ꝙ viris q2 lapsi sunt ad calidum ꝛ siccū ꝛ stant in malo regimie: ꝛ si mlieribꝰ accidat tanto deteriꝰ est: q2 est cū discōueniētia particulariū maiori ꝑpt qd arguit maior cā. Et si tu q̄ras quibꝰ homibꝰ magis acadit, soluit rab i suo ↄtie.li°.p°.c.vi. de mlia ꝙ pluries accidit ꝛ magis cito brunis calidis ꝛ sicc̄ clamosis ꝛ iracundis ꝛ leuis lingue. Potime his q̄ sunt subtiles ingenio ꝛ multe ꝑspicacitatis tales de facili incurrūt mliam: ꝑ colligātiā venarū ꝛ arteriarū in q̄bus sanguis adurit: q2 sunt veloces motꝰ ꝛ multe per meditatiōis ꝛ imagiatiōis ꝑpt qd tales ꝑseruamus cū balneo aq̄ tepide ꝛ flōmijs pluries reiteratis. ꝛ iō vinosis accidit magis vicio sto¹ ypocūdrioꝝ ꝛ meseraicarū vt vult Rab. isti tales cōit habēt mliam mirachiā

Septimo tu q̄res cuiꝰ virtutis mlia ꝑ morꝰ descripto ē passio actiue. Dicēdū ꝙ regitiuarū aiatarū pncipaliū occulte cōprehēdunt puta imaginatiue discretiue ꝛ meōratiue. vel aliq̄rū harū fm ꝙ sedes earum alterat vt dic gaꝰ.3° de interioribꝰ.c.4. idē.c.2°.

Octauo tu q̄res q̄bus tēporibus magis accidit mlia. Soluit ypo. 2°.amph.cañ. illo. vere siq̄dē ꝛ cañ. illo. Autuno vo ꝙ in vere fiūt ꝑpter dissolutiōem huoꝝ in autūno ꝑpt mltitudinē mlie nige: tpe estiuo calo ꝑcedēte ꝑ viā adustiōis. hec dic ypo. vi. aph. cañ. illo podagra ꝛ mania ꝛc.

Nono tu q̄res q̄ ē res magis ꝑseruās. soluit ypo. vi. aph. ꝙ emorroide fluētes tpe suo ꝛ flōie frequētate: si ex colligāa dictarū venaꝝ ꝛ artiaꝝ fiat. Si āt colligāa sto¹ vel ypocūdrioꝝ vel meseraicaꝝ fiat. Rab dic ꝙ velꝰ absin¹ magis ꝑuat i decoce ꝛ potꝰ yerape. dissolute ē illa

Decimo tu q̄res i q̄bꝰ abundat colla adusta h videmꝰ i flōmijs potissime i fine inuētur. 2°. tegni i fine ꝑ augmastice etatis nō fiūt q̄rtanarij in fine illꝰ etatis de facili q̄ ē cā q̄re nō patiūt istā pacm. Dicēdū ꝙ ex benitate regitiaꝝ natalium vtutis talis mlia ñ sic pmiscetur cū sanguie ꝙ turbet ipꝫ: yꝰ residet in fūdo: sic dꝫ ꝑpt qd nō seqt tal idebita effūa° ad cerebꝝ iō dictū ē pluries ꝙ oēs mor¹ matiales cāt ex nocumēto regitiaꝝ digestie ꝛ explsiue ꝛ aliaꝝ naturaliū virtutū.

Undecimo tu q̄res q̄re patientes istā passionē ꝑdicāt futura meliꝰ ceteris. soluit rab i suo ↄtie q2 aia i talibꝰ tōlr cessat a regie corpis ꝛ mltū abstinēt a cibo. iō q2 aia exuta a mola carnis ē spūal. iō videt spūalia i iferno ꝛ in padiso narrādo d̄ his aliq̄lr q̄n sunt excitati a somno.

Duodecimo tu q̄res vbi nc q̄lit nec quō tal matia adurit nec i mliam ↄuertit: sic aui.3°. cañ.c.ꝑpo.

ꝙ i epate ⁊ i venis:nã calor epatꝭ excedẽs ↄcute do chilũ aduritꝗ ipm nisi sint ꝺ fris ⁊ grossis cib ꝙ sit ꝓpor⁹ agẽrꝗ ad passuz q̃ ꝓpor⁹ stat i debita resistẽtia:ꝑpt qꝺ mltũ calidi vt ruffi ⁊ nimiũ laborãtes vt rustici hñt dolorẽ capitꝭ i die qñ sumũt pullos ⁊ vitella ouor ⁊ silia. Adurũtꝭ ẽt i artijs cordis mltum calidi velud i hñtib⁹ pectoralia ⁊ mãmillas pilosas. vñ q: splẽ creat⁹ ad attrahẽꝺ feculẽtã san. a venis ⁊ arterijs si dicta attractia ⁊ expulsiua ei⁹ errauerit mltiplicatꝭ vltra debitũ tal' mlia i corpe ꝑpt qꝺ q: ipa nccio effũat ad superiora ĩficiẽdo cerebꝝ cãt dictã mliaz potiᵐᵉ certis horꝭ ⁊ q̃dris lũe: q: mot⁹ debetꝭ hũorib⁹ ex eorũ natꝭa ⁊ ab orbe vt dꝫ p⁹ diamidiarũ. Jdẽ ↄtingit qñ regitia natꝭal' potiᵐᵉ expulsiue alior mẽbror nõ vꝫ i actũ ꝑpꝛiũ puta matrĩ vapor spermaticor vt satꝭ põit Ga. vi. ꝺ intꝭ. in fine.

Jstis clarificatis. Cura mlie tibi patescit añ ꝙ in cura ꝓcedas oꝫ scire quam spẽm mlie patitꝭ q: i h̃ cura diũsificatꝭ: nã si talis mlia fuerit ex hũore melãcoᶜᵒ spso ⁊ mltiplicato i venis ⁊ suba cer' ex natꝭa ipi⁹ q: frie ⁊ sicce ↄ⁹nis digestiue ⁊ expulsiue ⁊ alie virtutes natꝭales deficiẽt nõ bñ decoq̃rẽt nec depurarẽt nutrimẽtũ appositũ i venis ⁊ suba cerebri exsiccãs ⁊ p ↄñs corrũpẽs ei⁹ regitiuas q: ṽtutes nõ senescũt nec iuuenescũt nisi rõne instri vl' organi vt i errorib⁹ ꝺ aia. ¶ Ad qꝺ cõitꝭ fac ↄ⁹ eadẽ i ꝑncipalib⁹ prouidẽs ipi cer⁹ ꝺ tali nutrimẽto tales sunt q̃dem macillẽti male barbati male colorati ĝciles cum venis strictꝭ: itẽtio ĝ ꝑncipal' erit bñ hũectare cõpetẽter calefacere intꝭ⁹ ⁊ extꝭ⁹ vt põit Ga. 3ᵒ. de intꝭ. c. 4. iõ ipe curabat cũ assidua balneatõe ⁊ bonis cib bonũ chimũ seu hũorẽ ⁊ vĩo claro. Jdez põit ad lr̃az rafꝭ i suo ↄtiᶜ. mutatꝭ ĝ tal' gallinis p dicib⁹ edulo capto. Rafꝭ laudat talib⁹ carnes edulꝭ: q: hũiꝺe auicule vitella ouor ⁊ silia eis conferũt teneatꝭ solaciosci camera pulcẽ clara cũ vĩo bono claro limphato vt docꝫ. Jn ꝑmis ĝ detꝭ sibi cassiafꝭ. supi⁹ dicta ⁊ cõitꝭ hñt sorditiẽ aliq̃lem in sto⁰ ↄñr fiat sibi sirup⁹. ℞. radicꝭ brusci spagi añ. m. ß. cũ toto fumiterre scabiose lupuli mellis añ. m. i. se. peonie. ℥. ij. mediani cortiꝗ fraxi genestẽ tamarisci. añ. m. i. aceti passulati. ℥. ß. panis zuc. ℔. i. fiat sirup⁹ bñ coct⁹ ⁊ clarificat⁹ ad q̃rt. vᵉ. dentꝭ. 4. coclearia cũ. 8. cicerũ rub. Vl' cũ aq̃ simplici bullita sit tepidũ si vis fac mellictũ cuz q̃r. i. ⁊. ß. mell'. ß oꝫ renouare ipm de q̃nqꝫ i q̃nqꝫ dieb⁹ ꝑualebit ꝙ sumat mediũ gobellũ sine alia mixtura: dũ vtetꝭ isto balneet se pluries. vi. horis p⁹ cibũ in aq̃ tepida dũ erit in balneo in exitu vl' añ parũ abluatꝭ sibi caput cũ aq̃ decoctiõis istꝭ⁹. ℞. flor viol' camo. mellilotĩ. añ. p. ij. folior sene. p. iiij. cortiꝗ papauerꝭ albi. m. ij. misceãtur capiatꝭ duo pugilli ⁊ bulliãt i aq̃ vna ebullitiõe ↄtinet h̃ cũ balneo dicto. vtatꝭ isto elct⁹ añ introitũ balnei ⁊ añ cibũ illa hora. ℞. pul' letiᵉ gal. ℥. i. elct' resumptꝭ. ℥. ij. puluis diapapauerꝭ. ℥. ij. serici crudi. ℥ ß. ãbre grise. ℥. i. auri ãtiꝗ puluerisati. ℥. i. panis zucari. ℔. ij. aq̃ rosꝭ. aq̃ mellisse qꝺ suffꝭ. f. elctᵐ i bol' ¶ Vlteri⁹ da sibi loco mellicti ꝺ mãe sel' aut bis in septiana. de sero capno sic. ℞. sene polipodij epithimi q̃rt. añ. ℥. ß. fiat decoc⁹ in sero capno qꝺ sufficꝭ fiat pot⁹. Vel da sibi in. xv. dieb⁹ vl' tribus septianis. istã colaturã in q̃ infundatꝭ. ℥. 4. boĩ gera logodion sufficiãt ista ꝓ ista spẽ mlie. Si ista talis mlia fuerit ex fumis mliꝗ eleuatꝭ a sanguine ⁊ co. adustis in venis ⁊ arterijs rõne caliditatis excedẽtꝭ in epate ⁊ in corde vt fit in q̃busdaz brunis venof barbatꝭ crispis. Pilosis i pectoralibus ⁊ alijs ꝑtib⁹ cum labijs satis coloratꝭ. Passio sicca ẽ sicut ⁊ alior oĩm hñtiũ passionẽ istam b̃m pl⁹ ⁊ min⁹ rõne calorꝭ Vl' tal' adustiõis. intẽtio ĝ curatiua in his ꝑncipal' erit hũectãte ipum cũ somno cibo ⁊ potu vini clari bñ liphati ⁊ exterius cũ assiduatiõe balneor euacuãdo materiaz talẽ siccã ꝙ p sui ꝑñtiã purgatꝭ ĝ sic. ℞. flor violarũ boragꝭ. sene polipodij epithimi q̃: cini. añ. ℥ ß. tamarinꝺ elector. ℥. iij. fiat decoctio in sero capno in q̃ dissoluãtur. mãneĝnate ℥. i. ß. vel cassiefꝭ mũꝺ. ℥. i. ß. Qñ col'a sine flãte abũdat in stomachis eor tẽ cõpetit mãna. Si cũ flãte tũc cassiafꝭ fiat pot⁹ vel yeralogoꝺ. ℥. iij. vel lapiꝺ armenici. ℥. iij. fiat pot⁹. vtatꝭ triasandal' vel papauerꝭ. ℥. iij. fiat pot⁹ pul' triasandal'. ℥. ij. 4. se. fꝛiorꝝ. añ. ℥. i. aq̃ enꝺ aq̃ scolopẽꝺ. añ. qꝺ sufficꝭ panis zuc. q̃rt. i. f. elctᵐ in bolis. Si vis adde auri fini. ℥. ß. ṽn mineralia nõ hñt locũ in passionib⁹ sicꝗ in q̃ pauci adũtũt. ⁊ sic de ista spẽ mlie sufficiat. ¶ Si melãcolia fuerit ex fumis mliꝗ ad cerebꝝ eleuatꝭ ex sanguie melãcolico turbido mltiplicato in corᵉ nr̃o. Potiᵐᵉ in regiõe splenis ꝑptꝭ retẽtiõem. m. aut emorroydarũ: q: feculẽᵃ p ipm splenẽ natꝭalꝭ attracta p dictas venas cõiter expellitꝭ ⁊ ab eo p tp̃s corp⁹ ⁊ splen in magꝭ ꝑte depuratur ꝙ si nõ splẽ induratꝭ ⁊ magnificatꝭ ꝑptꝭ qꝺ medic⁹ ↄculcat⁹ in ꝑmis inuestigat talia vt distiguat intꝭ species spãlissimas ⁊ p ↄñs in earũ cura rafꝭ in suo ↄtiᶜ ipi⁹ mlie dicit ꝙ in tali mlia nõ ẽ melior cura ꝙ flõia in ꝑmis ⁊ assidua purga⁰ hũor mlici infrigidare epar ↄfortare splenẽ aperire orificia emorroiꝺ assuefacere balneũ flõia, de saluatellã

nõ est negligẽda vt ipe põit in p̃mis. ĝ deƚ cassi afist. cõis tibi posita supi⁹. ꝯñr flectur de sophenis ⁊ dic tertia: p⁹ de epatica vtriusqȝ brachij vƚ de mediana si grossior fuerit. vel ď saluatella manus sinistre si mulƚ splenetiq̃ fuerit non dubites satis euacuare de tali sanguine fetulẽto. vtaƚ cũ hoc isto mellicto. ℞. radiĉ brusci spagi. añ. m. ß. enď scolopẽdrie citrac politrici fumiterre buglosse cũ toto sũmitaƚ lupuli. añ. m. i. anisi marat⁹ amcos. añ. ʒ. ß. se. cucuste. ʒ. ij. aceti. ʒ. ß. melƚ albi de spũati q̃rt. i. ß. fiat mellictũ bene clarificatuȝ ad ƚƚ. ij. Vtaƚ mane ⁊ sero sine alia mixtura renouetur de. v^e. in. v^e. dieb⁹. Postq̃ vsus fuerit isto mellicrato q̃busdã dieb⁹ sumat colaturã sequẽtẽ ℞ flor viol. borag. añ. ʒ. ß. sene epithimi polipodij q̃rcini. añ. ʒ. ß. agarici electi. ʒ. iij. ʒʒ¹. anisi. añ. ʒ. i. fiat decoc⁹ in sero capno i q̃ dissolvaƚ geralogodion. ʒ. ß. lapiď arme^{ci}. ʒ. ij. fiat pot⁹. Vel da sibi ʒ. vi. de geralogoď dissoluƚ in decoctiõe cicerum rub. liq̃ri^e sene epithimi. añ. ʒ. ß. Vel da sibi. ʒ. i. yerapigre duplata coloq̃ntida dissoluta. ʒ. i. lap. arme^{ci} multũ appropatur huic passioni vt vult raƀ in suo cõtinẽte. Añq̃ des sibi istã medicinaȝ ⁊ p⁹ medicinã q̃busdã dieb⁹ balneeƚ sepe in aq̃ tepida: ⁊ si necesse fuerit reiterenƚ flõie dictc. Et raso capite abluat caput q̃libet die poti^{me} in exitu balnei cũ decoctiõe stati dicta in cura mƚie cãte a sanguine ⁊ co. adusta in venis ⁊ arterijs potest vti isto electuario. ℞. ꝯserue buglosse. ʒ. i. cõserue roƀ. ʒ. ß. pulƚ. leti^e. g̃l. ʒ. ß. pulƚ. diamarg̃l. ʒ. ij. se. triti crudi. ℈. ij. 4. se. frior maior. añ. ʒ. ß. panis zuc. q̃d sufficit fiat electua^{m} in boƚ cum aq̃ roƀ ⁊ scolopẽdrie. Si taƚ mƚia fuerit ex fumis mƚicis eleuatis ad cerebrũ ab hũore sordido ⁊ fetulẽto sto¹ ibidẽ g̃nato vel misso ab ipo splene ingrossato p̃ por occultũ assistentẽ circa ei⁹ officium: de natura eruginosa vel ypocũdrior vel meseraicarũ vel venarũ vẽtris q̃ omẽs iste mƚie dicuntur mirachie ꝓpt colligantiã ⁊ vicinitatẽ cũ ipo mirac. Verũ raƀ vult q̃ interdũ fum⁹ eleuet¹ ab apostemate calido venarũ vẽtris tardãte suã rupturã faciẽs mƚiam mirachiã cũ fe. ¶ Sig̃ melãcolie mirachie stomachaƚ ẽm rasim in suo cõtinẽte sunt eructua⁹ acetosa in p̃nti ⁊ in p̃terito hũidantia sputi humidi ardor sub ypocundrijs rugitus. Hec sig̃ p⁹ horã comestiõis apparẽt: nã aliqualƚ cessant: post horã comestiõis q: non fit talis effima⁹. ¶ Cõiter sunt gulosi voraces sub dit rasis q̃ tales alleuiãƚ post laxatiõem vẽtris ⁊ exitũ ventositaƚ ⁊ post cõpletã digõem. ¶ Signa ista dicta cõicãt cõiter mƚiam mirachiã ipo cũdrior ⁊ nõ apparẽt sig̃ supi⁹ ꝯsiderata i alijs speb⁹ mƚie: cõiter iste spes i regiõib⁹ friis q: gulosi ⁊ in calidis q: comedũt fruct⁹. ¶ Sig̃ mirachie meseraica: cõcomitãƚ illã opilatiõem ⁊ repletiõ carũ: caliditas manuũ vrina subtiƚ radio sa citria mod⁹ viuẽdi gulosus. ¶ Sig̃ mirachie venarũ vẽtris nob sunt occulta: ß p̃ absentiã aliorum signor ⁊ per aliquales q̃relas patiẽtes in p̃senti ⁊ in p̃terito venimus in aliqualem cognitionem.

Cura mƚie mirachie ẽm q̃libet ei⁹ speciẽ ꝓuoceƚ vomit⁹ de cõci⁹ raƀ. ⁊ ẽ. euacuatio hũor mƚici cũ. ʒ. ß. epithimi. ⁊. ʒ. i. polipodij bulliƚ in aquis casei: deƚ de mane ꝯtinuetur trib⁹ aut. 4. dieb⁹. ꝯñr ꝓuoceƚ vomit⁹. ℞. aq̃ decoctiõis attriplic q̃rt. i. ß. cortiq̃ eƚƚi albi nõ ꝯq̃ssati. ʒ. ß. inuoluaƚ in pãno lineo raso ⁊ remoliaƚ i dicta decoctiõe tepida p̃. 4. horas coleƚ ⁊ addatur oximeƚƚ squilltici. ʒ. i. olei oliuarũ. ʒ. ß. fiat potus administreƚ de mane. Si nõ est ꝓmpt⁹ ad vomitũ deƚ p̃ horã p⁹ prãdiũ: ꝯñter denƚ sibi in aurora q̃libet mane q̃tuor coclearia siru¹ acetosi cõpositi cũ aq̃ ciceri rub. vbi sit modicũ folior absinthij ꝯtinuãdo istũ sirupũ ⁊ deƚ sibi p̃ duos dies in septiana pot⁹ stati dict⁹ cũ aq̃ casei cũ epithimo. ʒ. ß. ⁊. ʒ. i. polipodij ẽ. decoc⁹. Si videaƚ talis mƚia ꝓcedere a meseraicis vel a venis ventris da syrupũ acetosum ⁊ sit tertia p̃s sirupi de absinthio ꝯtinuãdo istũ ꝓcessum fac fieri istam massaȝ pilƚar ⁊ da sibi de ꝯci⁹ raƀ. ℞. cortiq̃ mirabolƚ indor epithi. añ. ʒ. iiij. eƚƚi nigri. ʒ. ß. salƚ indi. ʒ. ß. polipodij lapiď arme^{ci}. añ. ʒ. ß. conficiaƚ massa cũ sir⁹ acetoso de q̃ fiãt pilƚe denƚ. ʒ. ij. potes addere vel diminuere da p̃ma vice. ix. pilƚas vel. x. hoc remittiƚ discretiõi tue. Hoc facto reitatur ad siru^{m} stati dictũ aliq̃n in septiana da sibi decoctiõem dictã aqua casei ⁊ semel in. xx. dieb⁹ de pilƚis dictis. Si splenẽ durũ habuerit cathaplasmeƚ ter aut quater de mane cuȝ spongia vel pãno lineo infuso in aceto decoctionis floruȝ tamarisci sint ibi q̃diu durabit calor: postea vngatur cũ isto vngento. ℞. armo^{ci} dissoluti in aceto ʒ. i. vnguẽn. dialtee. ʒ. iij. misceantur fiat vnguẽtũ Libentur carnibus eleeƚ cum bono vino claro vel albo limphetur competenter cum aqua electa ⁊ balneenƚ sepe post cibum per. vi. horas saltim vna die ⁊ alia non in exitu balnei abluatur sibi caput cum floribus superius dictis: in cura melancolie ex humore melancolico sperso ⁊ multiplicato in venis ⁊ substantia cerebri de consilio Rasis in suo continẽte insuffleƚ in naribus

inficí modicũ de puluere sequti cũ lacte mlieris puellá lactát̃. ℞.croci musci aloes añ.℈.i.cápho re.℈.ß.panis zuc.ʒ.i.ß.℞.puluis capiat̃ de pluere modicũ misceát̃ cũ dicto lacte ⁊ i nares ei insuf-flet̃. Si tal' patiens maniá habuerit cura parũ diũsificat̃.verũ oz patiẽtẽ mag' infriare in dieta. ⁊ in sirupis ⁊ i vnctiõib⁹ ⁊ ablutiõib⁹ capit̃ ad-dẽdo olea mag' fria vngõ dicto ⁊ radiq̃ mádra-gore ɔ̃coctiõib⁹ dict̃ p ablutiõem capit̃:⁊ sic ter minet̃ cura mlie.

De amore hereos

De amore hereos. Et nota q amor hereos cũ sit vna spẽs mlie ex q̃ ẽ ibi aliena⁹ ⁊ corruptio rõnis ⁊ apõ q̃sdá antiq̃s ɔ̃: sollicitudo mlica q: vltra rõem sũt solliciti v-sus mlierẽ ppt̃ ɔcupiscẽtiá carnalẽ ɔceptaz ab eis ⁊ vltiate deliciosaz habẽdá ɔfidẽtes. ¶ No-ta istud.ca^m.c^o.dicto nũc ɔtinuare volui qm̃ ɔ̃ ea dẽ matia peccáte ptractát. ¶ Et nõ q amor he-reos ẽ amor mlt̃ũ excedẽs sine rõne:iõ ɔ̃: amor cũ isania mẽt̃ ppt̃ multũ delectabile ab eis ɔce ptũ iá h̃ndũ.ná hereos grece ẽ multũ delectabi-le latine:⁊ lz tal' amor excedẽs seu cũ isania mẽt̃ se extẽdat apõ plures hoies ad p'les res vt ad fi liũ ad equũ ad pecunias ad diuitias ⁊ ad p'les alias res estimátes illá eẽ vlti^m deliciei ⁊ felicita tis mũdane.iõ ribaldi aliq̃ h̃nt talẽ amorẽ ad lu dũ ⁊ amorẽ i tabna estimátes h̃ eẽ vltimũ delici-ci ⁊ cõplacẽtie tollerátes tales miserias ppt̃ ta-lem cõplacẽtiá h̃ndá.ppe tñ amor hereos vertit se ad mlierẽ ppt̃ deliciá carnalẽ vltiate eis deli-ciosam habẽdam. Nam q̃busdá iuuenib⁹ libidi nosis videt̃ q pticipatio carnal' cũ q̃busdá muli erib⁹ ẽ vlti^m deliciei ⁊ felicitat̃ mũdane:nam isti ex spẽ mũdana sensata alicui⁹ mlier' infixa ĩme-moratiua p meõriá freq̃ntatá ymaginádo ɔditi ones subiacẽtes:puta delicias vltiatas carnales cũ q̃b⁹ mlierib⁹ capti i amore tali ex ɔcupia car-nali dicta vltiate ei deliciosa formát spẽm imagi natiuá táq̃ sensatá q illa melior ⁊ pulcrior hone stior ⁊ delectabilior q̃cũq̃ alia mliere q̃ pluries ⁊ pluries p̃ntata discretiue ipse iudicat ipam fore amádá sup oẽs res ppt̃ illá cõplacẽtiá vltimatá ɔceptá:iõ amát eá vltra rõnẽ ⁊ cũ insania mẽtis ¶ Ex q̃b⁹ pz tibi q tal' pa^o cát̃ a re pmitiua ex-trinseca cũ sollicitudie imagiatiue ɔtinuata ɔ̃ctá exsiccáte cere^m q: ẽ pa^o cere' sicca ppt̃ qõ forti⁹ infigit̃ ydolũ in ipo ⁊ ẽ pa^o cere' poti^me i media ⁊ anteriori cellula q: p actiõe illa lesa ẽ nocumẽ tũ p̃ncipal' ipi⁹ discretiue p colligátiá imagiati-ue q̃ habitat in ill' cellul' ⁊ illud nocumẽtũ discre tiue ⁊ imagiatiue ẽ pa^o seu nocumẽtũ actiue se-sus cõis mediáte morbo dicto sicco: q̃a dormire nõ p̃nt:ná accñs pt eẽ cá morbi.3°.de morbo. cõ sequẽter ẽ pa^o regitiuarũ naturaliũ male digert̃ ⁊ male appetũt ⁊ male nutriũt̃: iõ demacerátur p^o p'les moriũt̃ nisi eis succurrat̃.

Cura istĩ bñ clarificat̃ amor' hereos t'pa tescit poti^me ex dict̃ a'ra si in dĩonib⁹ suis balneent̃ ⁊ h̃uectẽtur ab extra q̃a pa^o sicca mediocrit̃ dietet̃ vt ma^a mlta in testicul' nõ mul tiplicet̃ mutet̃ de regiõe i regionẽ ⁊ ab ea elõge tur cũ alia coeat vt amor ex talib⁹ ab ea mutet̃. Rab vult q fortit̃ inebriẽtur q̃busdá dieb⁹ vt ce-rebrũ h̃uectet̃ ⁊ ipar̃ũ obliuiscat̃:q: sic modica i ebriatio insitat luxuriá ita mag' obfuscat ppt̃ ex-cessiuá h̃uiditatẽ obliuiscũt̃ talẽ actũ dormiunt velud stupidi:de q̃ somno multũ indigent. Et sic termietur cura amoris hereos.

¶ Capl'm.xv.de catarro.

Quãz caput alicui⁹ i egressiõe balnei discooptuz fuerit aut p⁹ exercitiũ aut p⁹ ali ud fueritq̃z aer frigid⁹ ⁊ vẽt⁹ septẽ trional' ⁊ acciderit ide narib⁹ ⁊ pa lato prurit⁹ ⁊ cõmotio ⁊ sternuta-tio pãn⁹ tũc calefaciẽd⁹ erit ⁊ ca-piti supponẽdus in quo tã diu mo ret̃ donec eger calorẽ in capitis p funditatẽ penetrasse sentiat. Dei de nigellá odorare incipiat ⁊ puo cet̃ sternutatio ⁊ caueat ne supin⁹ iaceat ⁊ cõcedat parũ a vino q̃z om nino abstineat. Nõ si passio ex ap positiõe pãni calidi alleuiata non fuerit neq̃z minuit̃ p ip̃z fiat flõia ex cephalica ⁊ soluat̃ nat̃a ex reb⁹ q̃ nõ exasperát sicut hec decoctio quá i potu sumere debet q̃ tussim patit̃ ⁊ in pectore asperitatẽ habet ⁊ indiget vẽtris solutõe que. ℞ iu iubas.xx.sebestẽ.xxx.pas̃ enucle-atarũ.ʒ.x violarum siccarũ.ʒ. iiii.

rad. liq̄ri.fricate.ʒ.v.fic⁹ citrinas coq̄nt̄ i.iij.ll̄.aq̄ donec redeāt ad vnā ꝛ colēt̄ ꝛ i colat̄a dissoluāt̄ cas sicfi.ʒ.vij.t̄raniabi.ʒ.x. qđ si neqꝫ flōmia ꝑfuerit neqꝫ vētris solo et mat̄ia ad pect⁹ descēderit ꝛ cōmo ueāt̄ tussis ꝛ febris illico fiat flōia ꝛ patiens a carne abstineat ꝛ vi no ꝛ i potu sumat aquam ordei ꝛ muraba violatū q̄ diu calor fixus pseuerauerit ꝛ tuss̄ fuerit sicca ꝛ a spera sꝫ p⁹ q̄ calor q̄euerit ꝛ tussis mollificata fuerit ꝛ screare icepit hec decoctō q̄qꝫ die cū muraba vi olata dāda erit donec pect⁹ mūdi ficet̄ ꝛ tuss̄ sedet̄ ꝛ vox clara red daf̄ q̄. ℞.fic⁹ citri.v.iuiub.x. sebe stē.xx.pass̄.alba.ꝛ enuclea.ʒ.x.li q̄ri.excorticato.ʒ.v.coq̄nt̄ vsqꝫ ad dissol'onē ꝛ colēt̄ ꝛ dent̄ ex hoc oi die.ʒ.iij.i potu cū murab.viol'.ʒ.v si vō tuss̄ iuet̄auerit ac diu ꝑmāse rit tūc ondem⁹ q̄l'r curāda sit cū đ tuss̄ cura tractabim⁹.ꝙ si cursus i narib⁹ diu pseuerauerit ꝛ ñ fuerit calor flux⁹ erit restrīgēd⁹ suffumi gādo nares p traiectoriū.ꝛ si qđ p nares effluit sb̄tile ac acutū ac citri nū fuerit suffumigatō fiat ex sul fure ifuso pri⁹ i aceto ꝛ p⁹ea sicca to aut ex fabis aut ordeo excorti cat̄ ꝛ i aceto pri⁹ ifus̄ ꝛ p⁹siccatis aut ex ʒucc.al.ꝛ sādal.al.ꝙ sineqꝫ color neqꝫ rubeđ.i facie fuerit suf fumi.fiat ex costo aut thure. Hec nāqꝫ suffumigatō fluxū restrīgit.

De catarro

De catarro.ꝛ de eius cura. de catarro id est de humore cadente ad inferius ad par tes subiacentes vel de reumate ꝑut in titulatur a quibusdam modernis.i. de hūore ru ente ad ptes vicinas ꝛ subiacētes q: đ rōne gra uis ē descēdere ꝛ ruere ad ptes subiacētes ꝛ bas sas.vel̄ intdū ruit ad ptē q̄si latalē ꝛ ad h̄ facit natura expulsiua irregulata vt pꝫ in obtalmia q̄ fit cōit̄ p viā catarri ꝛ reumatismi mat̄ᵉ cerebri.ꝛ ista noia sūt sinonima idē significāᵃ.lꝫ reuma sit nomē gn̄ale ad quēcūqꝫ hūorē cadētē.iō dicit au ctores ꝙ reuma ē mat̄ oiūꝫ egritudinū q: ruit ꝛ cadit ad mēbꝝ qđ venire nō dꝫ ꝭm naturā ꝑpt̄ qđ fac̄ morbū p colligātiā. Sumēdo ꝑpe ē hu mor ruēs a capite ad alia mēbra.vñ v̄. Si fluat ad pect⁹ dicat̄ reuma catarr⁹. Ad fauces branc⁹ ad nares dico corisam. Si fluat ad stōm fac̄ do lorē stōi. Agnoscim⁹ ꝙ dolor stōi fit a tali cā qñ venit post sōnū diurnū vl' tpe australi. Aliqñ flu it ad lat⁹ fac̄ pleuresim.ꝛ q: hūor ruēs ꝛ cadēs ad ptes subiacētes ē subtilis i suba alit̄ nō cade ret nec rueret.iō in oi maᵃ reumatica cū febre et sine fe.ꝑhibem⁹ syruᵐ nisi in ꝑnᵒ ꝛ augᵒ ꝛ oia subtiliātia ꝛ apiētia q: maior flux⁹ ꝛ casus hūo rū ꝑuocaret̄. Si sit sine fe. tl'is reuma ꝛ hu. sint calidi frōs in tactu erit calid⁹ ꝛ erit aliq̄lit̄ sitibū dus ꝛ ecōtra. ¶ Ult̄i⁹ nō.ꝙ ois catarr⁹ vl' reu ma ruit vl' cadit vno de trib⁹ modis. Unoᵒ p viā dissolutōis a calido: tl'e calidū cōit̄ ē extīsecū vt calor sol' potissime capite discoopto nimia coop tura capit̄ vl' foderatura đ varijs gss̄is de die et nocte facit hoieꝫ reumaticū p viā dissolutiōis ni mi⁹ mot⁹ balneū odores fortes lilij.mētastri. q: vapores calidi descisi ab illis reb⁹ subintrātes p nares ocl'os ꝛ aures q: calidi dissoluūt hūidita tē cerebri.auster h̄ idē facit q: ē ibi vapor marin⁹ calid⁹ mot⁹ subitrās p nares ꝛ alijs modis dis soluit hūiditates capit̄ ꝛ alioꝝ mēbroꝝ intdū tl'e calīn ē extīsecū vt fum⁹ eleuatus a cibis calidis ad caput puta ab allijs cepis porris potagio cū sat̄ spēb⁹: a vino puro.multa reumata sūt đ pin talpho seu de pinta a crapula cibi ꝛ pot⁹ ab ebri etate seu potu magno vini puri seu male liphati Flomia sil'r ē cā tl'is eleuatiōis fūositat̄ p viam dissolutōis: nec nō ipsa dissoluit hūores ex se sic fac̄ ruere ꝛ currere hūores p corp⁹ in nō suo lo co potissime facta i medica q̄titate ē casus quē dubito in magnatib⁹ flōmādo eos q: ex hoc pe ius sentiūt fcā flōmia p.ʒ.vel.4.dies. ꝭ nos pal liam⁹ dicētes eis ꝙ nō bñ se custodierūt a frigo

re vel parū extraximꝰ de sanguie. Silr sōnꝰ diurnꝰ cito factꝰ pꝰ cibū replet caput ppt magnā effumationē ad caput. qꝫ cibꝰ nōdū descēderat ad locū bone digōnis puta ad fūdū stōi. nā fūdi ē digerere sic orificij appetere. 4° de morbo. ¶ 2° ruit ⁊ cadit tlis hūoꝝ p viā cōpssiōis pelliclaꝝ ⁊ nurigaꝝ cerebri a frō extrīco. nā frigꝰ extrīsecū pōt p° ledere caput vel ɔñr p colligātiā pedū. nā pedes ifrati infrant ptē pꝰ partē supiorē sic ꝙ venit talis frītas si fortr fuerit ad stōm ⁊ cerebꝝ. ⁊ iste casus sepiꝰ ɔtigit qꝫ plēs sūt catarrizati ⁊ hūt lesionē stōi a frigore pedū mirātes de h cū teneāt caput satr cooptū. silr si tlis cōpssio pelliclarū cerebri ab aere vaporoso gsso reumatico attracto per nares put ɔtigit dormiētibꝰ in cameris freis et bassis. nā tlis aer ē grossus ppt vapores gssos freos nō depuratus nec euētatꝰ ab illis. iō attractus p nares mordicat pelliclas cerebri ppt quā mordicationē ɔstrigūt i se ppt eaꝝ naturā. vt declarat ga. 5 archigenē 2° de intio. ad quā ɔctionē nccio seqr exalatio suaꝝ hūiditatū. ⁊c tales hūiditates fluūt ⁊ ruūt ad ptes subiacētes. iō dicimꝰ tlibꝰ accubātibꝰ i talibꝰ cameris teneatr ibi de paleis ⁊c nō eleuātr illi vapores frei reumatici ⁊ sint fenestre apte de die potissime opposite vt vapor meliꝰ coletr. Quibusdā delicatr ɔtigit tle reuma p viā ɔpssiōis si exeāt camerā tpe vētoso nec eqtēt nā vētꝰ ē vapor motꝰ q subitrās per nares mordicās dcās pelliculas cerebri ē cā ɔctiōis earū ex natura eaꝝ ppt quā ɔstrictionē ruit ⁊ fluit ab ipis hūiditas i ipsis ɔtinue ɔgregata p viam effumatōis. ¶ 3° mō ruit ⁊ cadit hūor pelliclaꝝ cerebri ex sui multitudie gūāte ɔtētiuā ipsaꝝ ppt qd ipsa debilitata a ꝙto desinit abire dictas humiditates. iste casus ɔtigit in pn° veris qꝫ hūores incipiūt rarificari. ¶ Et notādū ꝙ hūtes caput rarū cal'm: catarrizāt a cā extrīca sic hūtes caput frīm catarrizāt a cā intrīca cal'a a cibo ⁊ potu calid. vt ab alliata pipata. imo forti pigmēto ⁊ similibꝰ dissoluētibꝰ hūiditates supfluas gñatas ⁊ multiplicatas i capitibꝰ eoꝝ ppt debilē digōnē rōne cal' natural' claudicātr qdē hoꝝ ɔtc vel q si sūt catarrizati loqntes cū naribꝰ ppt ɔtim descēsū hūoꝝ a modica cā intrīseca qꝫ multi.

Primo tu qres cuiꝰ pticle capitr catarrꝰ ppe dictꝰ ē pa° pnr. Dicēdū ꝙ i reumate vel catarro a cā extrīca pellicla coopiens craneū patitr pnr vna cū lacertis illis assistētibꝰ nā declaratū ē supiꝰ. c. de cephalea qlr in dolore capitis talis pellicla patitr pnr. ⁊ si tlis cā extrīca fuerit fortiꝰ coicāt pelliclē coopiētes ⁊ frenātes ipm cerebrū vna cū ipso cerebro. ppt qd i reumate a cā extrīca fra valēt pāni linei calefacti plies applicati i itroitu lecti sup caput vt vult rasr ē cura platoꝝ in reumate qñ fecerūt offm suū in missis tpe frō. Et si vltīꝰ pānꝰ vltio applicatꝰ suffumigetr cū thure erit meliꝰ in reumate. A cā intrīseca pticla pnr patiēs sūt pelliclē coopiētes cerebꝝ vna cū eo in q catarro valēt sacculi positi sup cōmissurā capitr de milio ɔqssato paꝝ ⁊ paꝝ exiccato sup tegulā calidā in tribꝰ ptibꝰ ⁊ 4a pte salis ɔtriti fiūt duo vel tres sacculi successiue vnꝰ pꝰ alium sepe ⁊ sepiꝰ applicētr. fiāt sacculi imbastati i lōgitudie digiti ⁊ in latitudie triū digitoꝝ. ga. xij. de inge°. c. vltio dic ꝙ miliū gñu ē leue ⁊ resoluit ⁊ exiccat sine pūctiōe. Auēzoar in pn° sui libri p pseruatiōe ⁊ cura reumatismi ⁊ catarri veniētr a debilitate vtutr nutritie cerebri put ɔtigit hūtibꝰ cerebꝝ frīm a gñatōe ⁊ a tpe iubet potissime tpe frō spgere sup antiorē capitr puta sup cōissurā oi nocte in itroitu lecti gariofilos puluerizatos. et ābo gña mētastri ⁊ alijs tpibꝰ anni puta vere ⁊ autūno iubet spgere maq pluerizati supra cōissurā dictā ⁊ cortid citri. pluerizati qꝫ cortex citri. nō ē tāte cal'itatr sic maq. ⁊ mētastra sūt minoris caliditatr ꝙ gariofili. Istis remedijs silr ego vtor cura ⁊ pseruatiōe catarri antiqti in magnatibꝰ: quia ē remediū gtū ⁊ vtile. loco huiꝰ facio puluerē de anthos. ⁊ pono supra cōissurā silr.

Secūdo tu qres si catarrꝰ ē passio per se vel p colligātiā. Dicēdū ꝙ si tlis catarrꝰ cāretr a mlta maa gūante ɔtētiuā in pellicul' cerebri cā eīn extrīca cessāte qd raro ɔtigit tūc ē passio p se qꝫ ex nocumēto ppo ɔtētiue pelliculaꝝ cerebri put ɔtigit qbusdā ⁊ pauq i medio veris. Si aūt fiat a pmis duabꝰ cāis dictr puta a calido dissoluēte vel frō cōpmēte pelliculas cerebri extrīco vel a vapore calido vel frō subitrāte p nares cū vēto vel iacēte in camera frea. Dico ꝙ tūc ē p colligātiā rei extrīsece qꝫ tūc venit ad caput seu ad pelliclas dictas qd venire non dꝫ fm naturā puta calitas excedēs dissoluens vel frītas excedēs cōpmēs dcās pelliclas vel vapor gssus freꝰ vel vētosus nā tl'ia venire nō dēnt ad ipsum cerebꝝ fm naturam in suo conseruari

Tertio tu qres catarrꝰ q pa° ē in gñe ⁊ i spē. Dicedū ꝙ official' in via quia oppilatio viaꝝ a maa fluēte ⁊ morbꝰ i receptaculo qꝫ replet a tli maa fluēte ɔcomitādo secū morbū ɔsil'em calidū vel fri. tāꝙ cām ⁊ h vult ga. vi°. de morbo. c. penul°. ꝙ sit ɔsil'is ⁊ official' ad lraꝫ ⁊ ɔcomitatr morbꝰ in supficie qꝫ guttr ⁊ cāna pulmōis exaspantr. iō damꝰ penidias aqm tepidā cū satr de zucco vitella ouoꝝ tremulosa i itroitu lecti

Quarto tu qres cui⁹ vtutis catarr⁹ ē nocumētū pn^r passiue intelligēdo. Dicēdū qꝫ ꝑ cā gñata matiali ē nocumētū regitiē natural' digestiē ⁊ nutritiē cerebri ⁊ ipsius expulsiue natural' ⁊ vitalis: nā si iste nō errasset tlis ma^a nō fuisset gñata. h vult ga. 6° de morbo c. vltio. Idē vltio de igenio. c. 2°. in cā veniēte per colligātiā ledit silr digestiā ⁊ expulsiua natural' mēbri mādāt⁹ vt vult ga. in loc allegat. ꝑ casu ⁊ fluxu hūoris ē nocumētū pncipal'r ⁊ imediate ipsi⁹ ɔtētiē pelliculaꝝ cerebri q̄ debilitas ē sibi ꝑ colligātiā vt plᵐūvt ē bñ declaratū in qdā qōne ɔtētia a q̄to gnat ⁊ icitat sic expulsiua a qli. vi. d̄ morbo i plib⁹ loc. Idē. vi. d̄ intio. c. pmo.

Quinto tu qres. catarr⁹ cui⁹ vtutis ē nocumētū seu passio pn^r actiē. id est cui pn^r tlis catarr⁹ infert nocumētū. Dico qꝫ ē nocmētū pn^r regitiaꝝ naturaliū mēbroꝝ ad q̄ fluit ma^a puta digestiē retētiē attractiē ⁊ expulsiue nam talis ma^a male qlitat altat mēbra ad q̄ fluit cōit ad malā frām ⁊ hūidā cōplōnē ⁊ sic cōplexionē ꝑpriā corrūpēdo. ⁊ ꝑ ɔ̄ns actiōes eius naturales: q: vtutes nō senescūt nisi rōne instrumēti vl' organi in erroribus de aia. ⁊ ɔ̄nr ē pa⁹ seu nocumētū actiē officialiū vtutū. nā cadēdo ⁊ ruēdo tlis ma^a oppilat replet ⁊ ɔ̄traspat vias ɔcōitātes supficies mēbroꝝ ad q̄ fluit ⁊ opilādo pōt inducere malā cōplōnē calidā vt videm⁹ in matia fluēte ad stōm qꝫ cābūt malā frām ⁊ hūidā i stō. ⁊ malā calidā in epate venas meb'oicas opilādo ꝑpt qđ in catarro frō appēt vrine intdū rubee.

Sexto tu qres qb⁹ hoīb⁹ catarr⁹ plies accidit. Dicendū qꝫ colericē raris caluis ⁊ nō caluis de facili a cā calida ⁊ fra cito accidit. nā rōne rare ɔtexture stati patiūt a cā extrinseca. Flatici aūt cito catarrizāt a cā intrīseca vaporosa dissoluēte. nā q: tales hñt debilē digestiuā ⁊ nutritiuā in capitib⁹ coꝝ in cerebro ⁊ pellicl'is nutrimētū eueniēs ꝑ venas in supfluitatē ɔuertit. h vult ga. 6° de morbo. c. vltio. ad quam matiaꝫ multiplicādā i cerebro ⁊ pellicul' facit debilitas stōi ⁊ epat. ꝑpt calorē naturalē claudicātē in eis i qbusdā horis ruit matia a cerebro ꝑximalit ter aut qter. ad pect⁹ ad stōm a cā modica extīseca vt ab austro vl' a sōno diurno vl' sine cā extīseca māifesta rōne mltitudis ma^e fluit et ruit a debili ɔtētia. ⁊ iste cas⁹ ē i qbusdā dn̄s cardinalib⁹ ⁊ alijs dn̄s. In istis multū ꝑficit ɔsilū auēzoar ponere sup cōissurā puluerē gariofi. vtriusqꝫ mētastri. ⁊ alio maġ ⁊ corticꝫ citri. ⁊ anthos nā tl'es pl'es exiccāt ⁊ ɔfortāt digestiuā cerebri ⁊ pellicl'aꝝ calefaciē⁹ ⁊ altādo malā cōplōnē coꝝ.

Septimo tu qres a quib⁹ cāis plies hodie ɔtigit catarr⁹. Dicēdū qꝫ a cooptura capit idebita de nocte ⁊ de die capita rarefiūt ⁊ debilitāt sic catarrizāt cā duplici. nā tlis cooptura rarificat cōpositionē capitis sic debilitāt ei⁹ actōes nafales ⁊ aiales. auic. 3°. can. c. ꝑpo. q: ɔpō fac ad vtrāqꝫ actionē lꝫ pncipali⁹ ad officialē. ¶ 2° mō q: tlis cooptura excedēs dissoluit hūiditates cerebri. ⁊ fac ruere ⁊ cadere hūores ad stōm: mlti hñt debilē stōm ex h ⁊ malā ɔplōnē frām ⁊ hūidā cū ma^a in stō. ⁊ ex hoc etiā mlti disponūt ad ptisim ex tli excessiua cooptura capit ꝑpt talē dissolutionē hūiditatū cerebri. Silr ɔtigit tlis catarr⁹ cōit hodie plus ex potu vini excessiuo. nā ex tli potu i cerebro maġ mltiplicat per viā effumatōis. silr ex tli fumositate mltiplicata calor natural' cerebri ⁊ pellicl'aꝝ debilitat ⁊ heb etat. sic cā duplici ex tli potu catarr⁹ multiplicatur.

Octauo tu qres si ma^a catarrisās ⁊ fluens a capite ad ptes iferiores fluit ꝑ venas ⁊ artias aut ꝑ poros capit aut al's. Dicēdū qꝫ si ma^a catarrizās ⁊ fluēs a capite ad ptes iferiores fuerit sāguinea i toto vl' in pte vel co^ca tc ruit ⁊ cadit iferi⁹ ꝑ vēas ⁊ artias qđ pꝫ in obtal^a co^ca ⁊ san. qđ demōstrat ēt flux⁹ vētris hūoral' ⁊ coleric⁹ spūos⁹ ⁊ forsā aliq̄ pleureh. nā talis ma^a ɔcidit a vēis ⁊ artijs cerebri ⁊ pelliclaꝝ ei⁹ ⁊ ptiū supioꝝ i qb⁹ pauci medici adūtūt ꝑpt qđ i istis cāib⁹ rab ⁊ alij auctores faciūt flōmias trās act trib⁹ dieb⁹. si āt tlis ma^a catarrizās fuerit flatica tc ē ex vēas q: ibibita i pellicul' cerebri ⁊ suis ɔcauitatib⁹: tc fluit ꝑ poros ⁊ meat⁹ diūsos puta ad ocl'os ad nares ad palatū ad stōm ad pectus ad collū ꝑ ɔcauitates lacertoꝝ. iō q: lacti colli ⁊ nerui colli reūsiui ⁊ iuuēiles hūectāt nimis faciētes advocē. iō catarrici st rauci. fluit aliqn̄ ad lat⁹ ad dorsū i mlt ē qrela ptiū dcāꝝ stōi colli dorsi lateri ꝑpt ma^am ruētē catarrizātē. ⁊ si venerit p⁹ sōnū vl' tpe pluuioso vl' australi tc cognscim⁹ qꝫ h est ꝑ viā catarri ⁊ reuma' vt declarat ga. 2° d̄ ɔplōib⁹

Nono tu qres vtꝝ flōia cōpetat i catarro. vr̄ qꝫ non expiē^a vulgi male se hñt ⁊ fiūt rauci i tota vita coꝝ ꝑpt qđ abhorrēt facere i catarro. itē augmētat cāꝫ ⁊ catar. pꝫ q: flōia ex se fac currere ⁊ ruere hūores. itē ꝑ substratiōe ma^e trahit matias magnas ifra vēas q̄ pa⁹ erāt ex. ¶ In ɔ̄riū ē rab ⁊ alij i ista ma^a i. c. d̄ pleuresi ⁊ d̄ sqnātia ⁊ i mlt cāib⁹ reūatic. Dicēdū ē qꝫ solutū ē itelligēti ꝑ dcā i qōe pcedēti qꝫ i catarro de ma^a sāguinea col' vl' salsoza ɔpetit trāsact pmis diebus. h vult rab ⁊ alij auctores ⁊ interdū 2ª die

aut 3a vt in pleuresi i catarro de maa fria flatica in toto vel i parte nõ cõpetit flõia ppt rõnes dictas nisi faceret apa in pte nobili vt in gula ⁊ in pectoralib⁹ vt ipleumõia vl' plesi ⁊ nõ cõpetit potime in pn° nã si talis catarr⁹ plongaretur ⁊ maturaret ⁊ pa. haberet venas latas ⁊ eet assuetus facere flõiam tũc posset cõpetere nã oẽs cõueniũt q in catarro antiqto ⁊ digesto cuiuscũq mae fuerit nõ ẽ melior medicia q flõia ⁊ stupha q2 matia tũc neccio ẽ venal' ⁊ fit p flõiam ⁊ p stupham maa optime repellit.

Undecimo tu q̄res q̄re plres flõati in pn° catarri ⁊ reumatis facti sunt i tota vita eoꝝ rauci: Soluit lra. pimo de int. c. vij. ⁊ 4. de int. c. de nocumēto voc: vbi dicit q qñ nerui iuueniles ⁊ nerui reũsiui q̄ sunt nerui pprij voc ⁊ sũt in faucib⁹ qñ isti nerui vna cũ lacertis ⁊ pelliculis guttur ⁊ colli patiuntur: q̄cũq mõ patiãtur potime si patiãtur malaz 9°nem hũidã ⁊ friam tũc vox amputat: ⁊ q2 i catarro frio dicte ptes patiũtur dictã malã 9ploez friam ⁊ hũidã ppt maam cadentẽ in ptibus ill' p vias ⁊ cõcauitates lacertoꝝ: iõ catarrici rauci sunt ⁊ q̄a in flõia fit maior flux⁹ ⁊ cursus hũor ad loca dicta: iõ fit ita forꝫ mala cõplo fria ⁊ humida in ptib⁹ ill' q̄a bñ curari nõ põt. ¶ Et si curat nõ curat de mag tempe forsan de anno. Et aliqñ auctores dicũt q hũores capit ita habilitantur in fluxu illo ex hoc q semp ruũt ⁊ fluũt p ptes illas: iõ semp sunt rauci qd nõ 9tingit i catarro calido de sanguine vl' de cola q̄a matia est intra venas ⁊ arterias cerebri ⁊ ei⁹ pellicularuz nec forsan fit i catarro frio antiqto ⁊ maturo q̄a matia intrauit venas potime in venosis in habẽtib⁹ venas latas q̄a vie sunt pmpte ⁊ aperte: q̄ vie 9tinguãtur cũ dicta matia cerebri ppt qd talis matia in pcessu subitrat venas illas ⁊ h fit d possibili in cõcauitate pector q matia in concauo pector detẽta aliqñ subintrat vt declarat ga. vi. de interiorib⁹. c. iij. in fine capli.

Duodecimo tu q̄res: q̄ sunt illa q̄ mag preseruãt a reumate potime in hoib⁹ q̄busdã dispositis ⁊ paratis ad reuma. Dicẽdũ q cooptura capit moderata: nã excedẽs cooptura capitis cõtinuata de die ⁊ d nocte rarificãdo caput dispõit ad reuma Simil' ire ad stuphas siccas bis vel ter in ãno sto° ieiuno pseruãt. Simil' sumere d metridato bis in septimana vel ter si tps pluuiosum vl' frigidũ fuerit in qtitate duarũ fabarũ grossarũ cũ vino modico claro dissoluto det in aurora vel p⁹ cenã. 4. aut. ve. horis. ¶ Aduerte tñ q vina alba ⁊ subtilia ⁊ petrociliũ sunt multũ vitãda q2 reuma puocat vias aperiẽdo hũorẽ subtilẽ generãdo: tales ergo suspecti vtant riso bis in septimana cocto cũ brodio carniũ vl' al's vtãtur coctanis piris coctis in fine mẽse in modica qtitate tñ vtatur vino grosso vitãdo potũ int duas comestiones. vitẽt etiã 9sortiũ mulierũ potissime p⁹ cibũ.

Cura catarri. Istis clarificat cura catarri cũ fe. ⁊ sine fe. tibi patescit. Nã 9clusum est in pcedẽtib⁹ q matia q̄ fluit in catarro a capite ad ptes subiacẽtes ẽ subtilis: alit nõ flueret ingrossetur ergo in partib⁹ supioꝛib⁹ in pmis dieb⁹ ne fluat ad dicta mẽbra ⁊ ledat ea naz cadens ad organa sensuũ ledit ea ⁊ p 9ns sensus cadens ad fauces causat raucedinẽ remolliẽdo neruos iuueniles reũsiuos q̄ sunt neruivoc mouẽtes lacertos guttur in formã cãpane informãdo vocẽ. p° ⁊. 4°. d intio. ⁊ q2 motiui debẽt eẽ sicci in eoꝝ natura cadẽs in gutture: vl' in cãna pulmonis facit apa squinãticũ: vel aspitatẽ guttur ⁊ cãne: q2 matia mordax ex q̄ est fria salsa acuta vl' colica: vl' q̄a ineqlr inheret in ptib⁹ ill': iõ exasperat: cadẽs ad pulmonẽ ⁊ pect⁹ cãt tussim vel apa pipl'onicũ: nã sensitiua illarũ partiuz sentiẽs nocumẽtũ incitat expulsiuã naturalẽ vt expellat fortiter cũ conatu motiue aiate. Illud nocumentũ talis mot⁹ d tussis vt declarabit in sequẽtib⁹ cadẽs ad stomachũ facit dolorẽ stomachi. cadẽs ad lat⁹ facit pleuresim: neccium est ergo talẽ materiã ingrossare vt talis fluxus nociu⁹ sedetur in pncipio g cuiuscũq catarri cal'i vl' fri frigida cũ substãtia mediocri vel grossa admistrẽtur vt materia cadẽs in catarro igrosset ⁊ casus ei⁹ phuetur. ¶ Si qs catarrũ de matia cal'a vel fria sine fe. habuerit in pmis dieb⁹ vtat risi ordeato integro bñ cocto cũ aq pulle vl' cũ lacte amigd. vtat pull' pdicib⁹ auicul'puis edulo bullitis vl' assatis ⁊ meli⁹. vtat piris ⁊ coctanis coctis in modica tñ qtitate: vino grosso limphato cũ aq 9fracta semi tepida. vl' q in tacea ponat tosta panis cal'a qñ voluerit potare qd faciu⁹ pncipalib⁹ potime tpe frio postponãt somnũ ⁊ offas. Si mlrs tal' catarrisat⁹ guaret da sibi 3a vl' 4a die cassiaf. ℞. pꝛunoꝝ damasc vuarũ pass. mũdatis ab arill' caricaꝝ piguũ iuiube sebestẽ. añ. p. b. ff. decoc° i du ab⁹ lb. aq donec redeat ad lb. b. in q̄ dissoluat medulle cassief. bñ mũdate a gnul. ℥. i. b. vl'. ℥. ij. in q̄busdã cõpactis dure eductiois ff. pot⁹ det i ortu solis iaceat i lecto p tres horas capite basso sũptã cassiaf. abluãt os cũ cassiaf. postq iacuerit in le

cto p tres horas surgat vadat p domū ad vnā
horam ⁊ vltra. Postea dato q̄ parum assellaue
rint: potent de brodio pulle macriori ⁊ pran-
deāt q2 mag̃ assellabūt p⁹ prādiū si nō placeret
sibi da ei clistere cōe. ℞. maluaꝝ sicle mercurial'
añ. m. i. an' marat'. añ. ʒ. ß. furfur grossi. m. ß. fi. de
coc° i q̄ dissoluat̃ yerapig° gal'. ʒ. ß. cassief. mūd
ʒ. i. olei cōis q̄rt. ß. sal' cōis ß. clistere. pl⁹ vz i° cas
siaf. q̄. x. clisteria i h casu. ¶ Cōseqnt si maª ca
tarri fuerit cal'a qd patescit q2 vrine colo° facies
aliql'r rubea calor i frōte si sit venosus ⁊ assuetus
flōia fac sibi flōiaz. 6° dic d epatica vl' mediana
si grossior fuerit vtat̃ diadrag. frio l' diapapauer
i pn° catarri vsq3 ad mediū augm̄ti. postea pote
ris pmiscere vnā p̄tē diairis salomōis: q2 t'tiā vel
q̄rtā p̄tē vt mat'ia fluxa sat̃ ingrossata p sputum
expellat̃ trāsacto medio augm̄ti ipi⁹ catarri faci
es viceūsa. Pōc eql'r d iss el'cijs vl' pl⁹ d diairijs
facies sic. ℞. ⁊serue capilli vener. ʒ. ß. ⁊serue iso
pi. ʒ. ß. diairis salomōis. q̄rt. i. ß. diadrag. fri q̄rt. i.
pānoꝝ auri puri ß. ⁊ditū i modū zuc. ros. vl' da si
bi de diaysopo. ¶ Tu dices i q° cognoscā pnci™
augmēti ipi⁹ catarri. Dicēdū q̄ pn™ catarri du-
rat q̄diu mat'ia ē subtil' aq̄sa intelligas pn™ ca
tarri q̄ ad digōēz mō expont̃ pn™ augm̄ti ē qñ
mat'ia q̄ icipit igrossari ⁊ qñ cōpetēt ingrossatur
ē i fine augmēti vl' i pn° stat⁹ qñ bñ ⁊ fortit̃ ē in-
grossata tūc ē stat⁹ catarri q̄ ad digōēz m° puta
q̄diu mat'ia spuit̃ subtil'r debem⁹ dare igrossati
ua vt tibi p̄dixi. ¶ Nota tñ q̄ tp̄a catarri q̄ ad ca
sum seu descēsuz mat'ie nō distiguūt̃ penes illa
q̄ dicta sūt h̄ q̄ ad maiorē g̃uitatē p̄tiū subiacētiū
⁊ abūdātiā tal' mat'ie in ore ⁊ i gutture cōit̃ mate
ria currit ⁊ fluit p maiori p̄te i trib⁹ ⁊ q̄tuor die-
b⁹ p̄pt̃ qd ē ⁊ciliū q̄ 3ª vl' 4ª die des sibi cassiā-
fistu. dictā vt mat'ia fluxa i pectoralib⁹ ⁊ sto° eua
cuet̃ postq̄ trāsiuerit. 6. dies ⁊ catarr⁹ q̄ ad dige
stionē mat'ie fuerit i statu facta flōia si p̄dicta fu
erit faciēª ad h. Stuphet̃ sibi caput i introitu le-
cti prudēt̃ ⁊ sudabit ⁊ dormiet stati tota materia
spuēdo ⁊ sudādo erit euacuata. ℞. floꝝ cāomil-
le mell'. añ. p. i. ysopi. p. ij. vuaꝝ pass. p. ij. fi. decoc°
i aq̄ cū aq̄ stuphet̃ i facie ⁊ i frōte ⁊ i introitu le-
cti vt dictū ē. ¶ Sup h nō q̄ ad catarrū cōit̃ sub
seq̄tur tussis aliq̄l' q2 portio aliq̄l' descēdit ad pec
toralia: q2 patiens a tali modica tussi nō m̄ltū
g̃uat̃ nō stam⁹ i remedijs sup tali tussi qd si esset
fortis̃ admīstram⁹ de pillis q̄s teneat vnaz in ore
pti°. Et lz infra in. c. de tussi hēat locū mag̃ inter
dū pill'e hñt locū i isto casu q2 mat'ia m̄lta i pn°
catarri icipit fluere ad pect⁹ teneat d ill' pill'is q̄

sunt satis placide ⁊ p̄hibēt casū mat'ie ad pecto
ralia, maª igrossando i pn° catarri añq̄ maª spu
at̃ grossa spissa d q̄cūq3 maª fuerit siue cal'a siue
fria q2 q̄cūq3 mat'iaz igsāt. ℞ se. pap. al. se. portu
lace caude pendiarū dragagā' ifusi. añ. ʒ. i. opij.
℈. i. ⁊ficiātur cū sir° mirtino vl' de papa° fiāt pil-
lule ad modū lupini vl' medie fabe. Uel° de q̄b⁹
vtimur i curia romana. ℞. gūi arab. ʒ. ß. gūi albi
drag'. ʒ. i. amidi. ʒ. ij. zuc. cādi q̄r. ß. panis zuc. q̄r.
i. gūi i aq̄ ros. dissoluāt̃ p duos dies ⁊ sil' icorpen
tur fiāt pill'e pue ad modū lupini vl' pue fabe q̄
exsiccēt̃ p duos dies: Iste pill'e igrossant mat'iaz
ið sedāt tussim h vult serapio p° suoꝝ simpliciūz
c. de medicis sedātib⁹ tussiz: verū mag̃ appropri
ant̃ i mat'ia cal'a lz i vtraq3 valeat q2 quēcunq3 i
grossant: postq̄ mat'ia spuit̃ bñ igrossata nō de-
bes vti istis pillis h vtar de diairis salomōis. vl'
de carnib⁹ iris ⁊seruat̃ cū melle faciūt ad expl'si
onē m° p̄tiū pectoraliū cōpetēter teneat i ore lo°
pill'aꝝ: ⁊ p⁹ pausaz trāsglutiat si nō sit curat⁹ a
tali reumate ifra. x. vel. xij. dies da sibi cassiāf. ite
rū dictā mō dicto. ¶ Postea vadas ad stuphas
nā mat'ia digesta i catarro flōie ⁊ stuphe sūt vlti
me medicie p̄pt̃ qd reiterāda ē sil'r flōia: si p̄ticu
laª req̄rāt añq̄ vadat ad stuphas. Si q̄s aūt ca-
tarrū de mat'ia cal'a vl' fria cū febre effimera ha-
buerit qd pluries ⁊tigit tūc apparēt vrine aliql'r
inflāmate ⁊ nō multū ⁊ ypostasis appet hñt ca
lorē p̄ter naturā h nō multū intēsuz. Ul' putridā
habuit vbi vrīa ē ⁊fusa icol' eleuata sine residēª
multū calid⁹ ⁊ sat̃ sitibūd⁹ cū dol'. cap. tali cōpe
tit dicta igrossatia i pn° p. 4. vel. 5. dies vt dictū
ē supi⁹ vt sedet̃ flux⁹ mat'ie ⁊ casus ad p̄tes sub
iacētes: i pmis g̃ vtat̃ aduenato nisi coct̃ cū lac-
te amigd. dulciū. Uitet carnes si p̄t alit̃ capiat d
brodio pue pulle vtat̃ pir ⁊ coctanis coct̃ in pri
mis p tres ⁊ p. 4. dies i pn° dūtaxat postponant
vinū. verū si patiat̃ effimerā tuci⁹ p̄t sibi ⁊cedi vi
nū ⁊ pulla ⁊ p̄dices ⁊ auicule pue si al'r non pōt
transire: vtat̃ ptisana poti™° p se vel cū seic pap.
in pmis dieb⁹. Si putridā habuerit. ℞. ordei cū
cortice. ʒ. iij. se. papa. al. ʒ. i. iuoluāt̃ i pāno lineo ⁊
bulliātur i aq̄ font̃ electa. vl' potet de aq̄ sim° bul
lita cū iulep. ros. cū. i. coclear iulep. vl' sir' ros. po
tes facere vnā taccā plenā aq̄ bñ mixtis. Trāsa
ctis pmis dieb⁹ puta. 4. vl'. 5. post ponas pira: ⁊
coctana ⁊ suffic̄ tibi aq̄ ordei simplex sine se. pa-
pauer. 2ª vl'. 3ª die da sibi clistere cōe. ℞. quinq3
herbarū cōiuz. añ. m. i. anisi marat'. añ. ʒ. ß. fi. de-
coc° in q̄ dissoluat̃ olei cōis q̄r. i. cassief. mūd. ʒ. i.
sal' cōis. ʒ. iij. fiāt clistere. Cōciliū ē vt nō ponas

opiatas in febricitātib⁹:q3 exsiccāt itestina ꝛ cale
faciūt ꝓpt' qd̄ postponas q̄tū potis ꝺ ꝯci° Ga'.
ad glauconē.4ª die da sibi cassiāf.cōe3 stati di
ctā i cura catarri sine fe.mō dicto. Et si pticulaª
ꝯcurrāt q̄ sit saf colorat⁹ i facie cū vrinis saf colo
raf ꝛ sit venosus assuetus flōias flōef in.6°.die
¶ Cōseqnt̄ q3 matia q̄ exponef erit cōpetēt in
grossata ponas loco fe.papauer| cu3 ptisana de
capill' ve.aut q3 subtiliāt matias ß q3 matia in
spissaf ꝛ deopilat ptes pectorales pōs ꝛ cū hoc
modicū ꝺ isopo i ptisana ista.ptisana hēbit locū
siru'. Adūte tñ q̄ i catarro cū fe.ꝛ sine fe.non cu
res siruppare q3 si sint stiptica nocebūt fe.opilā
do si sint apitia erūt subtiliātia matiā sic ꝯriabū
tur itētiōi curatie i q̄ errāt moderni.el'ctª eis cō
petētia dicta sūt i cura catarri sine fe. ¶ Cura tñ
ꝺ ꝯci° ga.ad glauconē ꝛ ꝺ inge°.ꝛ ꝯtra moder
nos seqntes auic.q̄ i aliq fe.mūdi'ri des medici
nā attractiuā q3 illa ē cal'a ꝛ augmētat discrasiā
ꝛ attrahēdo pmiscet nccio malignū cū benigno:
iō ex nccitate augmtaf malignū ꝛ ꝓlōgaf mor
b⁹ q3 trahif ps subtil' ꝛ rēanet grossa:ꝛc ꝓlōgat
ꝛ nō solū ꝓlōgat:imo ēt ex talib⁹ piclitaf ꝛ multi
nō dubito moriūf.vtiná tenuissez istud ꝯciᵐ tpi
b⁹ p̄terif qd̄ nō feci ibut⁹ i erroꝛib⁹ modernoꝝ ex
q̄busdā dicf auic.male itellecf vt t' explicaui i ex
positiōe.xi.ꝺ ige° sanitaf.cassiaf,māna clisteria
cōia sūt medicie btē i febricitātib⁹ ꝛ potes reite
rare i.4.dieb⁹ clisteria si op⁹ fuerit ꝛ sel' in q̄tuor
dieb⁹ cassiaf.ꝛ māna sine piclo. Et q3 tales cōit
hñt doloꝛē capif rōne catarri cū fe.ꝛ sine fe.ego
facio eis sacculos ꝺ rof.ex itētiōe galteri q̄bus
mirabilr sedaf doloꝛ. ℞.rof.rub.nō ꝯcassataru3
qd̄ suffic f.sacculi p frōtē ꝛ iterbastati i pāno li
nco raro iterbastati cū duab⁹ basf in me° duo ex
ill' ponāf i aq̄ vsq3 q̄ icipiat ebullire. postea capi
af vn⁹ ꝛ cōpssus cū scissoꝛijs postea cū manib⁹
frōti applicef stet ibi q̄diu durabit caloꝛ. postea
capiat alf de olla ꝛ sic cōpssus frōti applicef ꝛ
ille reitromittaf i olla q̄libet applicef bis vl' ter ß
fiat māe ꝛ sero.q̄b⁹ facf terti⁹ saccul⁹ sicc⁹ capia
tur ꝛ frōn applicef ligef cū benꝺ i vtroq3 capᵉ ꝛ
doꝛmiāt cū isto sicco. Et sic termief cura catarri.

¶ Capl'm.15.de obtalmia.

CŪ3 ea q̄ ī ocul' alba sūt ī
rubedinē mutata fuerit
fluxeritq3 lacrime ī āgu
lis oculoꝝ lacrimalib⁹ lippitudo
collecta fuerit.dicem⁹ tūc egꝝ pa
ti obtalmiā ꝛ q̄nto pl⁹ sintomatu3
vehemētia aut ipoꝝ affuerit mio
ratio tāto erit obtalmie foꝛtitudo
aut ei⁹ debilitas. Deterioꝛ āt ob
talmia ē cū alba oculoꝝ videf isla
ta ꝛ adeo eleuata vt oculoꝝ coope
riāt nigredinē ꝛ palpebꝛe iuersen
tur. In p̄ncipio v̄o curationis ob
talmie cephalica ē flōmāda ex ma
nu vl' bꝛachio ptis ꝯtrarie i q̄ ē o
cul⁹ infirm⁹ nisi leuis fuerit obtal
mia. Et q̄nto foꝛtioꝛ fuerit obtal
mia tāto pl⁹ ē minuēdū ex sangui
ne:deide vēter ex mirabolanis ci
trinis ꝛ terraniabi ꝛ succo fructu
um soluēd⁹ ē ꝛ eger a carne ꝛ vino
ꝛ a reb⁹ dulcib⁹ abstinere d3 ꝛ ci
bū minuere. Qd̄ si ista nō suffece
rit sief albū i lacte puellā lactātis
fricādū ꝛ i ocl'o distillādum. Et si
lippitudis multitudo ī oleo colle
cta fuerit radi⁹ coto iuoluaf ꝛ ma
defiat i aq̄ ꝛ cū eo ocul⁹ ab illa lip
pa mūdef. Deide puluis alb⁹ asp
gaf ꝛ supponendo ocul' aliq̄d sua
uiter sustētef ꝛ ligef.ꝛ eger in do
mū tenebꝛosa3 mittaf ꝛ igeniādū
ē q̄ntū possibile ē vt somn⁹ ꝓuoce
tur. Caueat tñ ne sup oculū ifirmū
doꝛmiat ꝛ ne caput depssum sit s3
superi⁹ eleuatū neq3 vestimētoꝝ
caputia sint stricta neq3 i facie3 se
diu ꝓijciat. Si āt oculus leuioꝛ fi
at ꝛ doloꝛ sedef ac lacrie minuāf
flōia iā facta ꝛ vētre soluto balne
um multotiēs ꝛ freq̄nter igredia
tur. Ex hoc em̄ passiōis reliq̄e dis
soluef, Qd̄ si i aulo hūerositas et

grauedo remāserit puluis citrin⁹ erit imittēd⁹. ¶ Ex his āt q̄ habēti obtalmiā multū ꝯferūt ē vt frons ꝛ palpebre ex hoc liniāt epithimate qđ ℞. sicī memithe rosaꝝ aloes licij sandali rubei faufel croci oziē tal' oīm añ. ptes eq̄les fiāt ex his pille ¶ Cūqꝫ necesse fuerit resoluat vna ex eis i succo coriādri aut i succo ēdiuie aut cū aq̄ rosata ꝛ liat cū coꝛ liberabit si ds voluerit. ꝯfectō sicī albi ℞. ceruse ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iiij. dragagā. ʒ. i. opij ʒ. ß. fiāt ex his forme lēti siles. puluis citrin⁹. ℞ sarcocolle. ʒ. x. aloes ʒ. ij. croci. ʒ. ij. mirre. ʒ. i. licij. ʒ. ij. ex eis optie tritis imittat puluis cū op⁹ fuerit. ¶ Puluis albus ℞ sarcocollā albā ꝛ pīguē q̄ mittat i lac mulieris qđ meli⁹ erit cū alicuius iuuēcule fuerit ꝛ dimittatur in vmbra donec siccet ꝛ terat optie ꝛ oīb⁹. ʒ. x. ipsius addāt de sicī memithe. ʒ. ij. q̄ iterū optie trita reponantur ꝛ cum opus fuerit in oculum mittantur.

D Eobtalmia. i. de apa͞te sanguineo ca. cū portiōe col'e vl' flāȝ vtplrm vltie tunice ocl'i puta ipi⁹ ꝯiūctie. Nō p̄° ꝙ obtalmia duplex ē vera ꝛ nō v̄a. nō v̄a fit p dissolutionē ꝛ rarificatiōeꝫ hūorū i ocl'o a cā aliq̄ extriseca puta a fūo a puluere cāute dol'. sui q̄lita te pūgēte vl' mordicāte. ista đ facili curāt remota illa cā p̄mitia. ppt qđ dic ga⁹. ꝯ archigine p̄° de int. c. ij. ꝙ tal' passio nō ē i eēn^a oculi q꞉ nō remanet cā fluēte cessante. Locu° ē ppa i arte naȝ Ga. vult ꝙ morb⁹ nō dicat eē in eēn^a mēbri nisi remaneat cā fluēte remota. ħ declarat ibidē ꝛ in c. 5. de in digestiōib⁹ sto^i a radicibus vl' ab ouis friris ual' ꝛ i silib⁹ ꝙ q꞉ ill' cib euomiȝ ꝛ expulsis sto⁹ ē curat⁹ a tali nocumēto ꝛ idigōnē ꝙ sto⁹ egrotabat ħ nō in eēn^a. Ista tal' obtalmia p̄t venire i verā q꞉ tal' cā extriseca p̄t eē ita forȝ ꝙ erit cā notabil' flux⁹ hūoꝝ ad oculos ꝛ tūc q꞉ tal' obtalmia remanebit i ocl'o cā illa p̄mitia siue extriseca remota ꝛ cessante necnō illo fluxu hūorali cessante tūc bñ dicet tal' obtalmia eē i eēn^a oculi. Iste sūt locutiōes ppe ꝛ i q̄b⁹ ñ adūtūt moder^i nři rūpētes ꝛ excoriātes p̄ncipē arȝ i locutiōib⁹ suis. v̄a obtalmia ē apa calīn sāguineū extō° vl' i pte cōit cū portiōe colere vl' flāȝ qđ flā p putrefactōeꝫ ꝛ motū calefit i ocl'o꞉ tal' cāt p fluxū hūorū dictoꝝ ad ipm oclīn ppt qđ tal' pa° ocl'oꝝ sp dr eē p colligātiā vt dicet hūores fluētes ad dcꝫ oclīn replēt vēas ꝛ porositates ipi⁹ ꝯiūctie. ꝛ^c ꝙ ꝙ imedi^e isit ipi ꝯiūctie erit pp⁹ ꝛ p̄ncipal' morb⁹ ocl'i vt declarabit p̄° ꝛ 3° q̄sito. ¶ Ulti⁹ nō: vt videas bñ passiōes diūsas ocl'oꝝ n^c ñ ptīcl'as q̄b⁹ imedi^e isūt passiōes tl'es ꝙ i ocl'o sunt duo nui q̄ obtici dn^r ts hūores ꝛ. 7. tūice. isti duo nerui q̄ obtici dicūt sūt p^m par neruoꝝ capiȝ. 4. đ it. c. 5. idē dic saȝ i. c. p̄°. isti solū sūt sensibil'r ꝯcaui. 4. đ mor° i. c. 3. vt portēt spūs visibiles ꝙplures ad ipos ocl'os ppt ꝯti^am actōeꝫ eoꝝ circa obiecta ppiq̄ ꝛ remota q̄ spūs diffūdūt ad ocl'ꝫ p totū oclīn ipꝫ illūinādo pn^r vsqꝫ ad cristallinā ꝯnr vsqꝫ ad corneā vltimā pelliculā q꞉ exeūt pupillā vsqꝫ ad corneā vt dic ga. 4. đ mor°. c. p̄°. idē dic. i. pnosti. ꝯ° illi⁹ mobilitaȝ sig̃ manuū ex q̄ mlti dicūt ga. opinasse ꝛ fuisse itētiōis ꝙ visio fieret extmittēdo qđ ñ ē v̄m q꞉ ñ vult ꝙ exeāt corneā. isti tl'es ñui obtici pcedūt a capite a dex°ad sinist^m crucisignādo vt tm̄ sit ibi vnū foramē i q̄ cācellētur ydola rerū visibiliū ꝛ tāqꝫ vnū a q̄cūqꝫ re sensui cōi p̄ntet꞉ ne vna iudicet dupl'r q̄ nerui obtici v^a c̄ pāicul' q̄busđ sūt i orbita ocl'i ꝛ extrēitates ipoꝝ obticoꝝ i q̄libet ocl'o dilatāt ꝛ extendūtur ꝛ āpliāt ꝛ cōp̄hēdūt tres hūores q̄ sūt i q̄libꝫ ocl'o ꝛ isti nerui obtici stāt tēsi vt ꝯcauitas coꝝ rēaneret i suo eē ꝛ tēdūt cū q̄busdā laceȓ puis q̄ đ facili i senib⁹ paliticāt rōe exceden̄ hūiditaȝ cere^i: eoꝝ ppt qđ ñ ē i ipis dicta ꝯcauitas libera ppt qđ cessat trāsit⁹ spūuꝫ visibiliū p eos ꝛ^c pdūt visuꝫ c̄ pulcritudie ocl'oꝝ. 4. đ intio. c. p̄°. q̄ cas⁹ sil'r ꝯtigit q̄busdā añ seniū ꝛ ego vidi sic nerui illi patiūt p colligātiā illoꝝ lacertoꝝ nō tēdētiū dictos neruos. Tūice sūt. vij. p̄^a tūica imedi^e assistēs ipsis obticꝭ est tunica sclirotica. i. dura que oritur a dura mr̄e puta a pellicula sup̄iori ipsius cerebri natura creauit ipsam duram ne ocul⁹ a duricie cranci lederet. Secūda tunica stati adherēs est secūdina q̄ orit a secūda pellicl'a cerebri puta a

pia matre. Tertia tunica seq̄ns imediate ē reti
na q̄ ꝯphēdit ocl'z mag̃ sic rethe ꝯphēdit vēatō
nē q̄ orit᷑ a rethe mirabili q̄ orit᷑ a pelli^a sbtili^ma
cere^i ꝯphēdēre cerebꝝ ad mo^m ret̄. ꝯn̄t vēit pri⸗
mꝰ hūoꝛ ab itra q̄ dicit᷑ vitreꝰ q̄ ē semirubeus ad
modū vitri liq̄facti ex q̄ nutrit᷑ hūoꝛ cristallinus
ꝓpt̄ qꝺ nō sūt in eo v̄tutes naturales ex quo est
suba nutm̄etal' tm̄. Cōseq̄nt̄ venit imediate hu⸗
moꝛ cristallinꝰ q̄ nutrit᷑ ex illo ꝓpt̄ qꝺ adheret
sibi imediate ⁊ ē clariꝰ ad modū vt meliꝰ recipe
ret spēs reꝝ visibiliū tāq̄ speculū rē in medio cir
culi sic rex in regno: q2 ē ꝑs p̄ncipalioꝛ oculi. ta⸗
lis hūoꝛ in se ē mēbꝛū ꝯsil'e ꝓpt̄ qꝺ pōt sibi ines
se mala cōpl'ō. 4° de moꝛbo. c. p̄°. rōne officij est
official' ꝓpt̄ qꝺ p̄t sibi ineē p̄mo moꝛbꝰ official'
puta toꝛtio. Idē ē intelligēdū de alijs ꝑtibꝰ ocl'i
⁊ alteriꝰ oꝛgani. Cōseq̄nt̄ venit 4ª tunica q̄ dici
tur aranea q̄ nascit᷑ ex extremitate rethine: ⁊ iste
due tunice se ꝯiūgūt sic due scutelle cōtinentes
duos liq̄res ꝯdiusos ⁊ diuersos sat̄ inspissatos.
Cōseq̄nt̄ venit hūoꝛ albugineꝰ q̄ ē tāq̄ sup̄fluí⸗
tas hūoꝝ cristallini q̄ in creatiōe ocl'i seq̄strat᷑ ⁊
ꝯti^e augmētat᷑ ꝑ nutritionē cristalline. iō nō hn̄t
v̄tutes naturales ꝓut dictū ē de hūoꝛe vitreo lꝫ
sit ꝑs sꝑmatica coadiuuās in oꝛga^co puta actōe
visiua ocl'oꝝ nā positꝰ ē an̄ vt defēdat cristallinā
a rebꝰ extn̄seq̄ potissime a siccatōe sup̄flua ex ca
loꝛe solis ⁊ aeris vl' ignis. ꝓpt̄ qꝺ medici ꝓhi⸗
bēt ne p̄lati vl' p̄ncipes qn̄ calefiūt teneāt faciē
apud ignē s voluūt doꝛsū: nā in senectute hu. o⸗
culoꝝ minorāt᷑ ⁊ exiccāt᷑ in ꝓcessu etatū: ꝓpt̄ qꝺ
oculi ꝑuificāt᷑ in eis. ⁊ ita intelligas de oī hūidi
tate sꝑmatica. ꝓpt̄ qꝺ si cā extn̄^ca coadiuuet foꝛ
tiꝰ ⁊ de facili mag̃ mioꝛabūt᷑ ⁊ ꝯsūmēt᷑. Cōseq̄n
ter venit 5^a tunica q̄ dicit᷑ vuea colorꝭ medij int̄
nigrū ⁊ viridē vt virtꝰ visiua fortificet᷑ ꝑ vnionē
spirituū q̄ tunica vuea orit᷑ a secūdina ⁊ sūt sicut
due scutelle mediocres ꝯphēdētes illos tres hu
mores dictos vt dcm̄ ē cuiꝰ foramē dꝛ pupilla.
Cōseq̄nt̄ venit 6^a tunica q̄ dꝛ coꝛnea coloꝛis ad
modū coꝛnu lucidi ꝯtexta ex q̄ttuoꝛ pellicl'is ē la
tis foꝛt̄ cōpacta lucida vt p̄ntet spēs visibiliū et
defēdet cristallinā a nocumēt̄ extnseq̄. 7^a tūica
dꝛ ꝯiūctina q̄ ē alba piguis cū venul' ꝯtexta oc⸗
ulꝭ p̄ma frōte ⁊ ē ꝑs tunice coopiēt̄ cneū vt di
cit rasꝭ in suo ꝯti^e. c. ꝺ passiōibꝰ ocl'oꝝ in p̄n° ꝓpt̄
qꝺ citiꝰ apat᷑ ⁊ in ea fit obtalmia.

Primo tu q̄res cuiꝰ ꝑti^e oculi obtalmia
ē passio p̄n^r. Dicēdū obtalmia si
ꝑua fuerit ē pa° p̄n^r ipsiꝰ ꝯiūctie vt ē ꝑs cōsil'is.
q2 tc̄ tl'is obtalmia ē moꝛbꝰ ꝯsil'is ꝓpt̄ qꝺ tm̄ iest
sibi p̄° ⁊ p̄n^r ⁊ imediate ⁊ secūda° ipsi toti ocl'o

q2 h̄ ē de rōne moꝛbi ꝯsil'is ꝙ p° isit ꝑti ꝯsil'i ꝯn̄r
ipsi toti seu ꝯposito toti. h̄ declarat ga. p° de moꝛ
bo i duobꝰ capl'is vltimis. Si aūt obtalmia ma
gna fuerit ꝙ ledit rōne tūoꝛis motiuā ⁊ visiuā o
culi sil'r tūc tl'is obtalmia mag̃ imediate iest ipsi
ꝯiūctie vt ē ꝑs official' p̄n^r ⁊ p̄mo ierit in toto o⸗
culo ⁊ erit p° ⁊ p̄n^r pa° ocl'i. rōnē dat ga. p° ꝺ moꝛ
bo. c. vltio q2 actō totiꝰ ledit᷑ p̄n^r ⁊ moꝛbꝰ dꝛ re⸗
spectu actōis lese imediate. p° ꝺ moꝛ° i p̄mis ca
pitul' ⁊ vltis ⁊ in. c. 8°. 7°. ⁊ ꝯiūctina nō hꝫ actio
nē i oꝛganico. Sꝫ iuuamētū ꝓpt̄ qꝺ lꝫ imediate
sibi isit p̄n^r ⁊ p̄° ierit toti ocl'o. h̄ tibi explicaui in
expōne p̄^i de moꝛ° in. c. vltio. ¶ Et tu argues ꝯ
h̄ tl'is obtalmia iest sibi imediate. g̃ p̄mo sibi in
erit. an̄s ē ꝑ me stati. ꝯn̄a tꝫ ex v̄tute vocabuli ex
q̄ sibi imediate ierit. Itē textꝰ dic̄ p° de moꝛ. c. vl
timo si vulnꝰ magnū sit i coꝛnea ꝙ vuea egredi⸗
at᷑ tc̄ oculꝰ lederet᷑ in actiōe visiua ⁊ tl'e vulnꝰ so
li coꝛnee ꝑtinꝫ. ¶ 3° arguit᷑ sic: qꝺ soli iest p̄n^r ⁊
illi p° iest tl'e vulnꝰ soli coꝛnee ꝑtinet vt dic̄ gaꝰ.
¶ 4° qꝺ iest toti rōne ꝑt̄ nō iest p̄n^r ipsi toti: sed
accn̄^r. pꝫ ꝑ ga. in. c. vltio p^i. de moꝛ° nā ex h̄ ꝑua
obtalmia q2 ē moꝛbꝰ ꝯsil'is ⁊ iest p° ip̄ ꝑti vt dc̄
ad l'ram in capl'o vltio p̄mi ꝺ moꝛ° ꝙ ē accn̄^r in
toto. mioꝛē ponit q2 rōne coꝛnee vulnerate. Itēꝫ
oculꝰ ledit᷑ in actōe ad lesionē ꝑt̄ igit᷑ nō leditur
p̄n^r nec p̄mo. Itē ꝑs coadiuuās in oꝛgāico pōt
eē cā imediata subiectia moꝛbi official'. igit᷑ pri⸗
ma ⁊ p̄ncipal'. an̄s ē ga. p° de moꝛbo. c. 7°. ⁊ 8°.
⁊ moꝛbꝰ i nūero diminuto ē i loco in q̄ fuit facta
abscisio ꝑt̄ ⁊ nō i toto p̄n^r nec p̄mo. Dicēdū ad
h̄ rōnes iste foꝛtes sūt p̄ma frōte s q̄ bn̄ videt di
cta ga. p° de moꝛbo nulliꝰ sūt valoꝛis. ¶ Et sciē
dū ꝙ q̄libꝫ scia hꝫ ꝓp̄as locutiōes ⁊ ꝓp̄os t̄mi⸗
nos. vn̄ s̄m locutionē aristo. p̄ma rō ꝯcluderet. s
locutōes aꝝ. si aliq̄n obs̄uet᷑ in medicia vt arist.
ponit faciūt errare medicū vt vult hali 2° tegni.
nā qꝺ imediate inest alicui nō iest p̄mo nec p̄n^r
apud medicū. Cā dicti ē q2 moꝛbꝰ dꝛ respcū acti
onis lese imediate nā actio lesa seq̄t᷑ moꝛbū ime
diate velut vmbꝛa coꝛpꝰ. 3° ꝺ moꝛ°. mō ꝑs coad⸗
iuuās i oꝛga^co sic ꝯiūctia nō hꝫ actōeꝫ i ocl'o s iu
uamētū nō p̄mo nec p̄n^r. g̃ p̄t eq̄tare actio totiꝰ
ocl'i puta visiua p̄mo ⁊ p̄n^r ledit᷑. igit᷑ tl'is moꝛbꝰ
p̄mo ⁊ p̄n^r sibi ierit: imediate tm̄ ierit ip̄a ꝯiūctie
vt ē ꝑs official' vt vult ga. p° ꝺ moꝛ°. c. 7°. dic̄ ꝙ
ꝑs coadiuuās ⁊ p̄ncipal' ꝯueniūt ꝙ vtraq̄ pōt
eē cā imediata subiectia moꝛbi sic in passiōibus
oculoꝝ est explicatū in pꝛoposito in obtalmia et
in vulneribus coꝛnee quando coꝛnea exit lꝫ im⸗
mediate insint talia coniūctine ⁊ coꝛnee p̄n^r ⁊ p̄
mo inerunt toti oculo. Ex quo actio totius ocu

li puta visiua ⁊ motia ledit̄ p̄mo ⁊ p̄nci^r. Ad idē loquit̄ ga. 4° de morbo. c. p̄° dicit φ si ꝯiūctia ob talmiā h̄ūerit magnā p se ⁊ p̄mo visui nocebit ⁊ p̄nci^r lʒ imediate insit ipsi ꝯiūctie. sic pʒ tibi rō p̄ma. que prima fronte est apparens φ est nulla. ¶ Ad 2^m dicendum φ tale vuln⁹ soli cornee pti net q: sibi inest imediate: lʒ p̄mo ⁊ p̄n^r insit toti ocl'o: q: actio toti⁹ ledit̄ puta visiua ⁊ motia ocu li ⁊ cornea nō habet actionē in ocl'o. ꝫ iuuamen tū ut ē dictū in anatho^a ocl'i. ¶ Ad 3^m qd̄ soli in est. dicēdū φ soli cornee ⁊ imediate inest tl'e vul nus. p̄mo ⁊ p̄n^r inest toti ocl'o in nocumēto actō nis visiue. ¶ Ad 4^m φ inest toti verū ē si iesset pti ei⁹ actionē corrūpēdo: ꝫ nō iest sibi nisi cor rūpēdo iuuamētū. ꝑpt̄ qd̄ ñ pōt sibi p̄mo nec p̄n cipalit̄ in eē ꝫ toti ex q̄ actio toti⁹ po: p̄n^r leditur ¶ Ad aliud verū ē si lederet̄ ad lesionē ptis in actiōe ꝫ nō ledit̄ nisi ad lesionē ei⁹ in iuuamēto. ⁊ respectu iuuamēti lesi nō dicit̄ morb⁹ ꝫ cā mor bi ut ē declaratū p̄° de morbo c°. 7° ⁊ 8° ⁊ vltimo ¶ Ad vltimū ꝓcedē° añs: nego ꝯñam ꝑpt̄ cām dictā p'l'ies q: nō habet actionē i organico ꝫ iu uamētū. Jsta verba ⁊ ista decisio nō intrabūt ca put asini nec medici abortiui. ¶ Cōtra aliud ver bū φ obtalmia pua q: ē morb⁹ ꝯsil'is nō isit p̄° nec p̄n^r in ꝯiūctiua. Tu argues fortit̄ q: si hoc es set tūc morb⁹ ꝯsil'is p̄mo inesset pti officiali. conse quēs ē falsū in p̄mo de morbo q: tūc nō eēt cōsi milis. q: morb⁹ cōsil'is dicit̄ ꝯsil'is q: p̄mo inest mēbro ꝯsili ⁊ p̄mo ledit actiōes mēbri ꝯsil'is q: differētie ꝓpe morboꝝ sumūt̄ a mēbro cui p̄mo insūt vt vult ga. p̄° de morbo in capl'is p̄mis ꝓ bat̄ ꝯña q: ꝯiūctia ps officialis ab offō in oculo vt defēdat cristallinā. ⁊ ē ꝯtexta mollis rara cum venul'inl'ris. Dicēdū φ ꝯiūctia pōt ꝯsiderari 2^r. vno° rōne officij ⁊ sic ē officialis q: ps ñ saluat rōnē toti⁹ i recto. sic nō inest sibi pua obtalmia ꝫ mag̃ vt dictū ē stati. Alio° pōt ꝯsiderari i se seclu dēdo offm̄ sic ē ps ꝯsil'is ⁊ sic pōt sibi p̄mo incē morb⁹ ꝯsil'is vt pua obtalmia declarat ga. p̄° de morbo capl'is duob⁹ vltimis. nā lʒ veridice cōpo nāt̄ ex diuersis ptib⁹ q: tl'is p̄ma frōte sēsibil'nō ꝯsiderat̄ a medico i locutiōib⁹ coib⁹. ⁊ nō ꝯside ram⁹ illā nisi velim⁹ deuenire ad vltimā inq̄sitio nē veritat̄ nō alit̄ vt dic̄ ga. p̄° de morbo. c. 4°. et c. 5° ⁊ de cōplōib⁹ in. c. 4°. Tunc ad rōes nego ꝯñam q: ipsa ꝯiūctina in se ē ps ꝯsil'is p̄ma frō te ex q̄ p̄ma frōte nō ꝯficit̄ ex diuersis iō pōt fieri sibi inesse morbus puta obtalmia parua.

Secūdo tu q̄res q̄re obtalmia melius inest ipsi ꝯiūctiue φ̄ cornee. Dicēdū φ cornea ē mag̃ dēsa ⁊ dura min⁹ veno sa. ꝯiūctia ē magis mollis porosa venosa: iō de facili fluit san. in porositatib⁹ ei⁹ inducēdo tumo rē apostemosū. sil'r q: ē ps tunice coopiētis cra neū magis sil'r approxiat̄ venis lacertoꝝ capitis iō restringim⁹ fluxū h̄uoꝝ ad eā per applicata in tempoꝝib⁹ q̄n venerit a sāguie venarū extra cra neū q̄n venit a pellicul' intrīsec̄ nō restrīgūt̄.

Tertio tu q̄res obtalmia est passio p se vel p colligātiā. Soluit lr̄a 4° de intio. c. p̄mo φ ois passio oculoꝝ potissime maxi alis ē p colligātiā q: venit a venis pelliculaꝝ ce rebri vel a venis pellicule coopiētis craneū san. coleric⁹ vel flātic⁹ p viā catarri qd̄ venire nō de bet ꝫm naturā. vex aliq̄n auctores dicūt φ fit de cā p̄uata q: venit a pellicul' cerebri ꝑpt̄ vicinita tē: ⁊ q: pellicl'e oculi decidūt̄ a pellicul' cerebri vt dictum est statim.

Quarto tu q̄res. obtalmia q̄s morbus est in se i gñe ⁊ i spē. Dicēduꝫ φ pua obtalmia ē morb⁹ cōsil'is q: mala cōplo ca. cū ma^a q̄ p̄mo inest pti puta ꝯiūctie vt est ps ꝯsil'is vt dictū ē. ꝯñr ipsi toti vt ē bñ declaratum in p̄cedētib⁹. ¶ Magna v̄o obtalmia ē triplex gen⁹ morbi mala cōplo dicta mala cōpositō: q: mala figura ⁊ solutio ꝯtinui q̄lit̄ mala cōplo pri mo inest pti ꝯsili puta ipsi ꝯiūctie mala cōposi tio ipsi ꝯiūctie imediate vt ē ps officialis lʒ p̄° ⁊ p̄ncipalit̄ insit ipsi toti. hoc ē bñ declaratū statim questione prima.

Quinto tu q̄res. cui⁹ v̄tutis obtalmia ē passio p̄nci^r seu nocumētum passiue intelligēdo. Dicēdū ꝑut ē sup̄⁹ p'l'ies di ctū φ regitie natural' ⁊ vital' mēbri mādātis pu ta digestiue ⁊ expulsiue natural' ⁊ vital' vt pʒ. p̄° de igē°. c. 2° ⁊ 8°.

Sexto tu q̄res. cui⁹ v̄tutis obtalmia est passio p̄n^r seu nocumētū actiue Dicēdū φ pua obtalmia ē passio regitie natural' ⁊ vital' ꝯiūctie ⁊ toti⁹ oculi. Mag̃ aūt est passio aiate motie ⁊ visiue ocl'i ꝯñr regitiaꝝ nāliū dcāꝝ

Septimo tu q̄res. q̄b⁹ ocl'is obtal mia mag̃ iest seu accidit Soluit ga. 3° āpho. cōmēto illi⁹. de tpib⁹ v̄o si q̄ dē φ ocl'i calidi ⁊ mobiles p̄ ceteris patiūt̄ obtal miā. nā tunice ocl'oꝝ ortū h̄nt a pellicul' cerebri vt ē dictū i anatho^a. ⁊ tl'es ocl'i mobiles arguūt caliditatē in pellicul' cerebri ⁊ i cerebro i q̄ nccio abūdat h̄uoꝝ ca. subtilis q̄ modica occasiōe cāe p̄mitiue puta cal'. vl' frigoris fluit ⁊ cadit ad ocu los potissime a pellicl'a coopiēte crueū vt pl'imū.

Octauo tū q̄res. in obtalmia debꝫ ne
dari medicina forꝭ ꝛ attractiua
in ꝑncipio morbi nō ꝓcedēte syruꝰ. Soluit litte-
ra.xiijꝰ. de ingeꝰ.c.6ꝰ ꝙ obtalmia ꝛ si forꝭ ꝛ mag̃
fuerit curat̃ in pricipio cū forti medicina laxatia
scꝫ cū pilł.cochijs si maª fuerit in ꝑte flātica. vel
cū aureis si fuerit colerica in crastinū sūt curati
dic̄ ga. ibidē ꝛ de facto videmꝰ. idē vult raß in to
to ꝯtiᵉ. Hoc idē dicit de passiōibꝰ iūcturarꝝ dic̄ ꝙ
cū forti medicīa ꝗ̄pl'es curati sūt in crastinū a ta
li ꝑoxꝰ. Ex q̇bꝰ verbis ꝯcludit̃ ꝙ tales morbi cu
rant̃ a bono medico in ꝑncipio vł' augmēto vł'i
absq; hoc ꝙ veniat ad statū nec ad declinationē
sūt verba notāda. Si arguas ex dictis ga. ꝑmo ꝛ
2ꝰ de crisi ꝙ ois morbꝰ salubris habꝫ q̄tuor tꝑa
Dicēdū ꝙ verū ē ex se nō aūt si bonꝰ medicꝰ ap-
ponat manū. nā pl'es curant̃ ꝯfesti vt ꝑꝫ in sino-
cha nō putrida nono de ingeꝰ. verꝝ fe. putride for
san nō curāt̃ q̄n h̄eant q̄tuor tꝑa de alijs morbis
loq̄bāt̃ textꝰ allegati

Istis clarificatis cura ob-
talmie ti-
bi patescit q: ꝯclusū ē intelligēti ꝙ ois obtalmia
venit ꝑ viā catarri cū hūor cadat ꝛ ruat a venis
pellicularū cooꝑiētiū cerebrū vel a venis pellicu
le cooꝑiēꝭ craneū qđ ē vt pl'imū q: ꝗ̄tꝰ vł' q: q̄-
lis vel vtrūq;. Ad qđ facit īt̃dū dispō totꝰ cor-
poris coadiuuāte cal'a extīseca ꝑmitia caliditā
te vel frāte aeris vel fumo vel puluere pūgētibꝰ
ꝛ stimulātibꝰ pelliculas dictas ꝛ cōmouētibꝰ hu
morē in orbita oculi ꝛ ꝑtiū vicinarꝝ. Regēdi sūt
tl'es i ꝑmis diebꝰ aūt catarriꝰ q̇etādo hūorē ꝛ ali
q̄lit̃ ingrossādo hūores ne fluat. In ꝑmis g̃ sit i
loco semiobscuro ꝛ ligādo caput cū bēda vt hu-
mores nō fluāt ad eos lucē effugiēs q: hu. cōmo
uēt ꝛ subtiliāt. dormiāt supra ꝑtē sanā capite ele
uato raso vł' tōso. pili retinēt fumos. ꝛ supponat̃
tiporibꝰ ꝛ oculis empl'in factū de folijs populi i
aceto pistaꝭ ꝛ applicaꝭ ab intra. ponat̃ colliriuꝫ
factū de selo sumac cū aq̄ eiꝰ. Ista valēt multuꝫ
in ꝑnꝰ obtalmie q: reꝑcutiūt mat̃iaꝫ. cōit̃ valꝫ in
obtalmia cū rubore notabili in ꝑmis diebꝰ puta
ꝑ q̄tuor dies ponēdo tuthia seq̄nti duas vł' tres.
hoc vult raß in suo ꝯtiᵉ. ponat in tiporibꝰ de hoc
ꝑ modū empl'i i forma digiti grossi. ℞. fariē thu
ris myrrha aū. ʒ. ß. albuminis oui qđ sufficit: fiat
empl'in vt dictū ē vł' fiāt empl'a supra frōtē ꝛ suꝑ
duobꝰ tiporibꝰ ex ꝯsilio raß in suo ꝯtiᵉ diminuat̃
cibꝰ. vitet vinū potissime clarū ꝛ bn̄ potet aquā:
cibꝰ sit auenatū ordeatū risi amidū. Et infra ocu
lū iponat̃ albugo oui agita cū aq̄ roß, vel plāta-
ginis vł' decoctōis se. fenugreci abluti prꝰ cū aq̄
calida pl'ies i die ꝛ nocte vł' hēas lanā mollē ifū
de in albumē oui cū aq̄ roß. vł' cū modico lactis
vł' aq̄ end. vł' plātag̃. vł' decoctiōs sumach vel se.
fenugreci ßm qđ maª ē cal'a posita supra ocl'os
de nocte bis vł' ter q: sedat dolorē. si aūt ifra tri-
duū cū istis reꝑationē notabilē nō hūerit sumat
clistere cōe vł' sumat cassiāꝭ. coēm positā in caꝰ ꝑ
cedēti i cura catarri i ꝑn. ꝛ faciat i crastinū flō-
miā de vena cephalica ꝛ i bona ꝗ̄titate de ꝑte
opposita q: i plectoª nō suffic̄ vnꝰ diamet̃. ß vult
raß in caꝰ. de ꝯsilio aūt ga. xiijꝰ đ ingeꝰ.c.6ꝰ ꝛ me
liꝰ sumat syruꝰ nō ꝓcedēte medicinā fortē in for-
ma pilł. Si fl'a coicat cū sanguie sumat. ʒ. ij. ꝛ ß.
pilł. cochiarꝝ ꝛ vltra. i. pilł. si coª coicat reꝑantur
bn̄, imo curāt̃ aliq̄n. Postea 2ª die seq̄nti si opus
fuerit flōmet̃ de cephalica eiusdē ꝑꭍ i bona ꝗ̄ti-
tate. tm̄ raß dic̄ in ꝯtiᵉ ꝙ flōmia de vena frōꭍ mul
tū valꝫ ad curā obtalmie i ābobꝰ ocul' sic̄; flōmie
āgulorꝝ seu tiporꝝ q̄libꝫ in cura obtalmie oculi il-
liꝰ ꝑtis. ꝯñr si opꝰ fuerit ponat retro aures i fine
augmēti vł' i statu in fōtinella colli cauteriū istđ
℞. cantaridarꝝ remoꭍ capitibꝰ ꝛ alis pl'uerizata
rū fermēti aū. ʒ. ß. misceāt̃ cū aceto ꝛ modico sal
uie qđ sufficit: fiat pācilla saꭍ liq̄da: applicet̃ cū
pāno ꝑforato vt decet i crastinū crepet̃ āpulla et
apponat̃ foliū caulis rubei pl'ies i die renouādo
foliū 3ª die cuꭍ erit renouata. Istud aūt colliriū
nō dꝫ applicari vsq; q̊ ē i fine augmētı vł' i statu
nā ꝑnᵐ obtalmie dicit̃ ꝗ̄diu lippa ē subtil' aq̄sa.
tūc nec colliriū nisi albumē oui dictū. nec caute-
riū applicādū. Augmētū obtalmie ē cū lippa no
tabilit̃ igrossat̃ statꝰ q̄n lippa ē grossa claudens
palpebras. raß dic̄ in ꝯtiᵉ ꝙ palpebre nō adhe-
rēt nisi obtalmia fuerit de sāgnie vł' de flāte. In
augmēꝰ obtalmie calide ponimꝰ tl'e colliriū cōit̃
factū de muscilagibꝰ ꝛ lacte. m. ℞. muscilag̃. se.
psilij se. citōiorꝝ fcē in aq̄ roß vł' i decoctōe papa
ueris albi si maª ml'tū coᶜª fuerit aū. ʒ. ij. exꝑmā
tur fortit̃ ꝛ cū modico albuminis oui bn̄ despūati
bn̄ agitet̃ ꝛ addito modico lactꭍ. m. fiat colliriū ß
eni sedat dolorē ꝛ reꝑcutit maªᵐ posset eē tātus
dolor ꝙ oporteret addere. ℈. ß. opij i fine augꝰ ali
q̄n addimꝰ modicū đ muscilag̃. se. fenugreꝰ. q̄m
maturat tl'e aꝑa obtalmicū. vł' sic. ℞. ceruse plū
bi. ʒ. ij. pistet̃ cū aq̄ roß. ꝛ desiccet̃ ter: addat̃ cam
phore. ℈. ß. fiat puluis vł' misceat̃ cū aq̄ rosa fiat
colliriū seu sief. In statu aūt fiet tale colliriū. ℞.
muscil'. draḡgāti gūi arab. se. fenugꝰ. aū. ʒ. ij. exꝑ-
māt̃ fortit̃ ꝛ cū lacte mulierꝝ icorꝑent̃ fiat colli-
riū, oia q̄ ifra ocl'ꝫ administrāt̃ dēnt applicari actu

Fra.xiiij. de inge° in.c.6° ifra aures cal'a: ꝯñt i ꝓ-
cessu stat⁹ aliqñ lac.m.puellā lactāt in ocul' inij-
ciat qm̄ maturat abstergit ⁊ mūdificat ⁊ dol'.se-
dat. Lippa mūdificet cū pāno lineo ātiq̄ itincto
lacte.m. In declinatōe aūt vtat collirīū sarcocol'
℞.sarcocoll' nutrite i lacte.m.aq̄ ros.qd̄ suffic̄ fi
at collirīū.oēs ātiq̄ ꝯueniūt q̄ sarcocol'.nō cōpe
tit i obtalmijs nisi i decliatōe spōgia ifusa i deco
ctiōe se.feng' pl'ies applicata valz ⁊ i declinatōe
obtal^ca qñ fiā i q̄tita^e notabili cōicat applicam⁹
i fine stat⁹ ⁊ i declinatiōe pl'ies spōgiā ifusā i aq̄
vbi sit ʒ^a ps vini albi floꝝ camo.mellil'.⁊ facim⁹
collirīū de sarcocol'.nutrita ⁊ distēꝑata cū lacte
m.vl' asine cū.ʒ.i.aloē vl' myrrhe l' cinamōi subti
lissime puluerizato vt alchool. Ista sufficiāt tibi
ꝓ cura obtalmie.

¶ Caplm.16^m de vlcerib⁹ oculoꝝ.

CUm in ocl'o fortꝫ doloꝛ
⁊ pūctio nociua ac puls⁹
sētiūt ⁊ lachrimaꝝ fluit
m̄ltitudo ⁊ palpebre ele
uāt ⁊ ocl'i apiūt loca q̄ sūt i albis
ipsoꝝ īueniūt rubea ⁊ si totū fue-
rit rubeū ⁊ vn⁹ loc⁹ magis rubere
īuenit aut i nigredīe loc⁹ aliquis
alb⁹ apparet pustula iā in ocul'o
exorta ē ad hāc v̄o curādaꝫ passio
nē necessari⁹ ē medicus in curis
oculoꝝ valde īstruct⁹ nos tm̄ cu-
ratiōis ipius sūmas ⁊ aggregatō
nes dicem⁹. Dicim⁹ itaqꝫ q̄ vlce
ra q̄ in cōiūctiua nascit hoc ē in
albis oculoꝝ ñ adeo sūt timēda
vt ea q̄ i cornea hoc ē i ocl'i nigrdi
ne fiūt. Deteri⁹ v̄o vlceꝝ est illud
qd̄ i nigredīe sb̄ pupilla existit emi
nētia naqꝫ ad istud ē velocioꝛ.ho
rū āt vlceꝝ curā cū flōmia īcipe de
bem⁹ ⁊ sāguis extrahere m̄ltitudi-
nē ſm qd̄ possibile fuerit.ꝯñr aūt
vēt soluēd⁹ ⁊ eger sibi cauere dꝫ a
carne ⁊ vino dulci ⁊ eē ꝯtēt⁹ herbis
frigidis ⁊ in potu sola aq̄ vti. In
oculi v̄o initio sief albū cum lacte
mulieris mittēdū ⁊ si puls⁹ iā alle-
uiari ⁊ sedari videt sperādū est q̄
egritudo soluet ſm sanici collectōe
Quo si pulsus post sanguinis ex-
tractōēꝫ ⁊ vētris solutōēꝫ ac sief
albi īmissiōēꝫ q̄escere nō videtur
ꝑua fiducia i hoc qd̄ dixim⁹ ē ha-
bēda. Est itaqꝫ tūc sief d̄ olibano
mittēdū i ocreū ⁊ pila aliq̄ oculos
supponēda ⁊ cū ligat'a stringēda.
āte v̄o q̄ hoc eueniat ocul⁹ suaui-
ter ē ligād⁹ ⁊ sine suppositiōe pi-
le et nō cesses i oculū de sief de thu
re sepe distillare donec sanies in
pila videat. Ex quo em̄ hoc visū
fuerit sief d̄ plūbo vti erit necesse
vsqꝫquo ꝓfunditas fiat plana et
tota caro generet. Ea tñ que dixi-
m⁹ tūc sūt faciēda cū pustula ñ est
magna qm̄ cū magna fuerit fue-
ritqꝫ iux pupillā: aut iferi⁹ ea erit
tūc necesse vt cū eliescir medicetur
ne ocul⁹ emineat. Ad pile q̄ꝫ sup-
positionē ⁊ ligaturā erit redeūduꝫ
Eger p̄terea sp̄ supin⁹ iacere debꝫ
⁊ a forti motu abstinere. cū aūt ca
ro in loco vlcerū ꝑfecte gn̄ata fue
rit vl' vlc⁹ ꝑatis carne replet⁹ fue
rit remanebit ibi i ocl'o albedo.q̄
si vlc⁹ fuerit ꝓfūdum albedo erit
grossa ⁊ si i supficie tm̄ cornea fue
rit subtil' vlc⁹ q̄ꝫ si a pupilla fuerit
remotū ⁊ steterit sepati ꝑ se vestigiū

illud quod remanet nihil mali faciet si autem iuxta pupillam fuerit quandoq; post vlceris curationem vestigium remanēs prohibebit visionē. Qua ppẗ tūc ē vtēdū medicis q̄bus vestigiū q̄d diximꝰ abstergi ꝛ deleri possit. ¶ Sief d̄ thure. ℞. armōiaci sarcocolle ābo rū ana. ʒ. v. thuꝛ. ʒ. x. croci. ʒ. ij. cōficiāẗ ex muscillagie fenugreci ꝛ fiāt ex eis sief / Sief d̄ plūbo. ℞. plūbi adusti āthimonij tuthie ablute calcuce caumenō gummi arabici dragagātis oīuz aā. ʒ. viii. opii. ʒ. v. teranẗ ꝛ cū panno sericino qui sit subtilissimus cribellenẗ ꝛ consperganẗ ex pluuiali ꝛ fiāt ex eis sief. ¶ Sief ex quo caro in vlceribꝰ oculoꝝ generaẗ ꝛ vuee egressio ꝓhibeẗ ꝛ vestigiū subtilieẗ. ¶ ℞. climie ablute tuthie ablute ceruse antimonii thuris oīuz aā. ʒ. ii. myrrhe. ʒ. i. sarcocolle grosse. ʒ. i. ꝛ ß. sāguinis draconis aloes apii oīum aā. ʒ. i. fiat ex eis sief. ¶ Elescir quo est vtēdū cōtineẗ ne ex vlcere vuee sequaẗ egressio. ℞. antimonii ematistis āboꝝ aā. ʒ. x. achachie. ʒ. iii. aloes. ʒ. i. teranẗ ꝛ fiant ex eis sief. ꝛ administrenẗ apud necessitatem.

De vlceribus occloꝝ puta coniūctiue vel cornee q: vlcera oculoꝝ sūt in aliq̄ istarū tunicarū vt vult rasis ꝛ alij auctores. veꝝ alij auctores q̄plures faciūt duo capitula de vlceribꝰ istarū tunicaꝝ. Raß q: breuiloquꝰ tm̄ facit vnū caplm̄. ꝛ q: cura lꝫ sit magis difficiẗ in cornea. ¶ Nō. q̄ vlcera istarū tunicaꝝ sūt duplicia. q̄dā sūt ꝓpe dicta: in talibꝰ est deꝑditio famosa sube tunice. Alia sūt vlcera istaruꝫ tunicarū largo mō dicta que dicūẗ solutō ɔtinui simplex istarū tunicaꝝ sine deꝑditiōe sube ꝛ sine samie manifesta: q̄ vlcera ꝓpe vel iꝓprie dicta cāuẗ interdū ab aliqua cā extrīseca vt trāseundo ꝑ nemora vel ab ictu. Alioꝰ inẗdū ꝛ pluries cāuẗ a cā intrīseca puta ab hūoribꝰ acutis salsis fluētibꝰ ꝑ modū catarri ad oculos soluētes vlcerantes ꝛ corrodētes vnā de dictis tunicis oculoꝝ et tale vlcꝰ cū deꝑditiōe lꝫ imediate isit isti vel illi tunice vt tibi demōstrat sensus visus puta ipsi corneevel ɔiūctie p̄mo tm̄ inest toti oculo q: actō totiꝰ oculi p̄nʳ ꝛ p̄mo lediẗ. Ulcus largo modo dictū puta solutio modica simplex ē passio p̄ncipaliẗ ꝛ p̄mo ipsiꝰ tunice ꝛ illi imediate primo ꝛ p̄ncipaliẗ inest vt est ps cōsilis q: talis solutio ē morbꝰ ɔsilis ꝛ ē ad modū capitis formice quādo ē i cornea ꝛ sp̄ ē ꝑ colligātiā venit ab itra ad oculos quod venire nō debꝫ s̄m naturā a venis ꝛ arterijs pelliculaꝝ cerebri vel coopiētiū c̄neuꝫ cā extrīseca coadiuuāte talis solutio cū deꝑditōe sube saniosa ē morbꝰ officialis puta i figura lꝫ imediate insit ipsi tunice p̄mo ꝛ p̄ncipaliẗ inerit ipsi toti oculo: q: actio totiꝰ puta motiua ꝛ forsan visiua lediẗ p̄mo ꝛ p̄ncipaliẗ vlcus istaꝝ tunicaꝝ largo mō dictū put ē simplex solutio ɔtiꝰ ē morbꝰ cōis consilis. ¶ Nota ex intētōe ga. sup illo caᵒ. xiᵒ. p̄mi de morꝰ vt maᵃ tibi clarescat q̄ spēs imediate sequētes tertiū genꝰ morbi puta solutionē ɔtiꝰ sūt morbꝰ cōis cōsilis vt modica solutio ɔtinui in vena vel alia pte ex q̄ nō lediẗ actio officialis ß naturalis digestiua illius ptis. Alia species ē morbꝰ cōis officialis oculi vel alteriꝰ mēbri: lꝫ vtraq; eaꝝ imediate insit ipsi pti. p̄ma solutio puta simplex ꝛ modica p̄mo ꝛ p̄nʳ inest ipsi pti: quia illa p̄mo egrotat secūdario inest ipsi toti q: morbꝰ ɔsilis p̄mo inest pti ɔn̄r ipsi toti p̄mo de morbo caplis p̄mis ꝛ duobus vltimis in. ca. xiᵒ. Mag̃ solutio ɔtiꝰ q̄ diciẗ morbꝰ cōis officialis lꝫ imediate insit ipsi pti p̄mo ꝛ p̄ncipaliẗ ierit ipsi toti: q: p̄mo totꝰ oculꝰ egrotat. q: actio eiꝰ p̄mo ꝛ p̄ncipaliẗ lediẗ ꝛ nō ptis q: ps in organico non habet actionē ß iuuamētū vt pl'ies est dictū. ꝛ sic pꝫ tibi maᵃ clara. verū ista maᵃ nō itrabit caput asini. Et ē nocumētū passiue regitie natural' mēbri mādātis vt ē pl'ies dictū ex intētiōe ga. xiᵒ. de ingeᵒ. caᵒ. iiᵒ. ꝛ 8ᵒ. nā si iste nō errasset cā tlis nō fuisset gn̄ata. ꝛ est passio p̄ncipaliẗ seu nocumentū actiue aīate motiue oculi ꝛ visiue ɔn̄ẗ ipsoruꝫ

naturaliũ ipius oculi ⁊ sepius insũt ocul' cal'is: ⁊ hñtibus caput reumaticũ ⁊ hñtib⁹ oculos debiles passibiles rõne cõtexture rare cõiter insũt colericis raris ⁊ rare cõtexture.

Justis clarificatis in cura horũ pcedas ante ne sis deceptus ,put plures decipiũtur estimantes q͡ sit modica obtalmia ⁊ nõ est. Si dolor cũ multitudine ⁊ punctura lachrymaꝝ in oculo fuerit ⁊ loca aliqua cõiunctiue rub. inueniãtur aut cũ tota paꝝ rubescit vn⁹ locus mag͡ rub. inenit͛ aut nigrescere cum q̄dam cõcauitate occl'ta parũ saniosa ad modũ capitis vnius musce vl' formice: scias q͡ vlcus iam factũ ē in illa pte. ⁊ nõ ē modica obtalmia vt plures credũt bene cognita da sibi cassiamf͛ cõem datã ter in recepta pluries spãliter in cura catarri in pncipio. Cõseq̄nt͛ flõma ipm de cephalica eiusdem ptis. Cõseq̄nt͛ pone sibi cauteriũ de cãtaridib⁹: ,put ordinaui in cura obtalmie ⁊ in fine augmẽti vel stat⁹. Infra oculũ tu pones pmis diebus de albũie oui agitato cum modico aque plãtag͡ ⁊ ex spumato pone de hora in horã vnam guttã p duos aut tres dies. Cõsequẽter pone ibi de lacte mulieris puellã lactãtis pluries in die: abstergit Vel fac sief de olibano seu de cortice thuris puluerizato: vt alcohol cũ lacte mulier͡ dissolue cũ lacte. post q͡ erit exiccatũ ⁊ pulueres pone desup. Et si cũ istis non curet͛ ⁊ talia vlcera augmẽtãt͛ ,ppt͛ fluxum matie multe reumatice ad ipos oculos. vel q: cõsequũtur obtalmias malas vel aliã sol'õnẽ cõtinui malã: remitte curã alicui syrurgico bñ instructo ⁊ expto in curis oculoꝝ: ⁊ ipse vtat͛ sief: vel collirio de thure vel de plũbo datis tibi a rasi in capl'o ⁊c̄.

Capl'm. 17m. de hijs que in oculo cadũt.

Sumatur resina id ē gũma pini ⁊ per oculuz trahatur: ⁊ extrahit illud qd̄ in oculo cecidit.

De his Que i oculo cadũt vt stramina vel areste bladi ⁊ similia. Nota q͡ talia rasis iubet remouere cum resina liquefiat ⁊ gutta in oculis ponatur cum pluma ratõne gũmositatis attrahit. Loco huius nos ponimus lac ab vbere mulieris cum capite corrigiole vel panni linei extrahatur ⁊c̄.

Capitulum .18. de albugine oculorum.

Albugo q̄ in oculo cõtingit ē vestigiũ post vlceꝝ curationẽ remanens q͡n cõsolidatur. Que cũ in ocul' pueroꝝ sit: leuior ē ad curandũ q͡ cũ accidit annosis. Cũ em̄ in ãnosis fit fortis ad sanãdũ: forrassis ipossibilis existit: nisi subtilissima fuerit. Hec aũt passio ex hijs medicaminib⁹ curãda est postq͡ eger balneũ egressus fuerit: aut faciẽ super vaporẽ aq̄ calide vsq͡ quo rubea sit tenuerit. Si tñ ex hoc medicamine in venis oculi rubedo ⁊ dolor prouenerint: p aliquot dies ab eo quiescẽdũ est donec ocul⁹ quiescat. et post ad id redeundum. Medicamẽ valde vtile ad albuginẽ rẽouẽdã ⁊ cito eradicãdã. Ego q͡ nõ vidi qd̄ eo meli⁹ aut eq̄le eẽt ad albuginẽ delẽdã. R͛ massacume spume maris stercoris magni lacerti baurach zuccari higeri oĩum ptes equales. Deinde sumãtur achori celidonie seni ãboꝝ añ. ʒ. x. coq̄nt͛ in libra vna aque donec ad q̄rtaꝫ redeat ⁊ colẽtur. ⁊ ex hac aq̄ imbibãtur spẽs q̄s pdixim⁹ ita q͡ conficiãt͛ ex ea siccẽtur i vmbra. deide interĩ terãt͛ ⁊ cõspergãt͛ vt pus et siccẽtur. Qd̄ postq͡ quater factũ fuerit siccẽt͛ ⁊ terãt͛ ⁊ i ocl'o mittãt͛ Hoc em̄ medicamẽ nulli vt pdiximus cõpar existit in remotõne albugis. Remouet em̄ hoc medicamẽ grossã albugiẽ ex ocul' aĩaliũ

De albugine oculoꝝ .i. de macula alba vel subalbida oculoꝝ seu de cicatrice remanēte in cōiūctiua vl' cornea post vlcerū curōnem. ¶ Nota albugo duplex est Una ē cicatrix maclosa remanēs post vlcerū curatione in obtalmijs ꝛ variol'. Rasis ad curā hoꝝ ponit in puericia .in senectute reparat̃ ꝟ non curat̃. ¶ Alia ē albugo sine cicatrice in cōiūctiua l' cornea ex fluxu humorꝫ flātici gn̄ata ꝑ viaꝫ coagulatōnis ꝛ nō est ibi cicatrix. ꝛ medici cursores curāt interdū cum sit cicatrix magna ꝛ sunt decepti: ꝛ fugiūt habita pecunia. Est ꝯsiliū ꝙ in āntiqꝫ nec i senib' n̄ pōas manū vt breuit̃ ꝑcedā i istis passiōib' ocl'oꝝ: vt n̄ ꝑcedā' q̄stionādo. dico ꝙ tal' albugo inest in medi' ꝯiūctiue vel cornee ꝑ° ꝛ pricipal'r tn̄ inest: ꝛ ē passio toti' oculi motiua est: et forsan visiua ꝑmo ꝛ principaliter leditur. Jdeo totus oculus egrotat ꝛ est ꝑ colligātiam venarū venit ad oculos quod venire nō debet scd̄m naturam: puta humores flegmatici q̄ coagulantur Et est passio officialis in genere. in specie ē morbus in nūero. quia ibi est res addita numeralis ꝑter naturam: ꝛ ē nocumētū passiue regitiue mēbri mandātis: vt plures est dictum ex intentōne galieni .xi. de ingenio in .c. 2. ꝛ. 8°. ꝛ est passio nocumētū actiue ꝛ visiue. q2 si ocul' male mouet̃ nō pōt bene videre ad vtrāq3 differentiā positōnis

Istis clarificatis ꝛ bn̄ declarat̃ multi medici decepti sunt ex dictis rasis i cura istius ꝛ illi' albugis ꝛ post vlcerū curōeꝫ puta variolarū vel similiū in cornea pueroꝝ. nā accidit q2 nulla cicatrix curatur: lꝫ aliqualit̃ in pueris nouelle etatis si antiq̄ta nō fuerit subtilietur ¶ Alia aūt albugo q̄ nō consequtur curatōem vlcerū ꝟ fit ex flāte grosso coagulato in porositatib' cornee. illa magꝫ de rōne est curabil' cū abstersiuis. ¶ Si q̄s ḡ puer īfra .x. ānū sue etat̃ fuerit l' circa maculā i sua cornea post curatōꝫ variolaꝝ l' alioꝝ vlceꝝ habuit ꝛ antiq̄ta nō fuerit: ꝙ īfra mediū ānū fuerit: subtilieť lꝫ nō curet̃. ꝑ hūc modū ponat̃ d lacte mulierꝫ masculū lactātis. q2 hꝫ maiorē abstersionē pl'ies i die abstergēdo subtiliabit infra duos aut tres mēses. Uel alit̃. mollifica dictā cicatricē ꝑ aliquos dies: īponēdo vnam guttā isti' sir' pl'ies. l' aquā decoctōis. ℞. folioꝝ maluaꝝ bismal. an̄. m. ß. se. lini. ℥. ß. suc' q̄r. i. ꝟ sirup' bn̄ coct'. Jste siru' multū mollificat si pl'ies ponat̃. postea ponat̃ de osse sipie subti^{me} puluerizato: vt alcohol. Uel pone desup de stercore lacerte. Aliq̄ dubitāt ꝙ talia vlceratia: q2 augmētāt cicatricē. io applicāt de lacte mulierꝫ pl'ies i die ꝛ melius. Uel applicare de puluere anabati sic de pane zuccari ꝛ de zucc° cādi. mollificat et abstergit ꝛ mollificādo ꝑ aliquos dies cū siru° dicto ꝛ abstergēdo cū dicto puluere bonū rascare dictā cicatricē ꝯfero ad hoc. ¶ Si q̄s autē puer maculā i cornea habuerit ꝛ antiq̄ta nō fuerit ex fluxu hūorꝫ flāci: i ipa cornea ibidē coagulati q̄d tibi pꝫ: q2 nō ꝯseq̄t̃ curationē variol'. vel alioꝝ vlceꝝ: vtarꝫ lacte mulierꝫ vt dictū ē i alia albugie: ꝛ de osse sipie vel de stercore lacerte nigre vel de spūa maris. vel sic ꝛ forti' ¶ ℞. succi papa. rub. succi cētau^{e} mi. an̄. ℥. ß. misceat̃ cū melle. applica vnā vl'. ij. guttas sepe. istud reme^{m} ꝑcul dubio curat albugies ꝛ macl'as i puerꝫ nouelle etat̃ si āntiq̄te nō fuerint. ¶ Jdē fac succ' ligue passerine q̄ appellat̃ poligonia apud diascoridē assil'at̃ mirabilit̃ cētinodie. Jsta eīm ē herba quā hyrūdines portāt pull' suis cū ꝑforat̃ ocul' eoꝝ cū acu: ꝛ recuperāt visū. ¶ Si aūt herba nō īueniat̃: ꝑforēt̃ oculi pulloꝝ hyrūdinū: ꝛ post triduū accipiāt̃ q̄ recuꝑauerūt visū: ꝛ ꝟ puluis q̄ i ocul' hn̄tib' maculas insījciat̃. Si aūt macula fuerit īdurata: vix curat̃: mollificet̃ cū syr° sup' dicto. ¶ vel ē aq̄ decoctiōis maluaꝝ bismalue ꝛ modico zuc°. Postea applica vnū de dictꝫ remedijs vt .s. capim' cētinodiā ꝑ lingua passerina succū de trib' in trib' dieb' ꝑmiscē' aliq̄s guttas mell' ꝛ ipomm'. ij. guttas bis l'ter i die n̄li ꝯsūt albugies ꝛ telas ꝛc̄

¶ Capitulum .19^{m}. de scabie ꝛ de sebel.

Quāꝫ palpebra inuersat̃ ꝛ iteꝝ' appet rubea ꝛ aspa scabies adest. ꝛ cū sup alba oculoꝝ ac sup nigredine videtur silitudo pāniculi ex venis rubeis ꝛ grossis texti: adest passio q̄ vocat̃ sebel. Hec e° due passiones graues sūt ꝛ cronice ꝛ vix curabiles. patiēs tn̄ dū san' ē flōia ex brachio ꝛ frōte ꝛ vētris solōne vti dꝫ: vitare dactilos ꝛ sisamos de melle ꝛ i comestione vitet ebrictatē. Et qn̄ nō ē plen' sepe ingredi balneum ē ei vtile: et frequēter immittere ocl'o sief rubeū sil'r cōfert. ¶ Sief rubeū. ℞. mathicis colcothar cōbu

sti ābor āñ.ʒ.iij.eris vsti.ʒ.ij. mir re croci abor āñ.ʒ.i.piperis lōgi.ʒ ß.cōspgant ex vino veteri ꝛ fiāt ex eis inf. Hijs p̄terea egritudib' viride cōfert sief: cui' descriptio i capitulo de vngula contineř. Qđ si passiōes iste vetuste fiāt scabiel fricatiōe idigebit ꝛ sebel collectione: nō tñ tōsure huius libri cōgruit vt de hijs tractemus.

De sebel .i. de venis rubeis dilatař vlt̄ debitū s̄ cōiūctiuā ad modū pāniculi. iō gord' i titulat đ pāniculi i cōiūcti^a ꝛ đ scabie ocl'oꝝ .i. đ grossi^c prurigiosa c̄ rubore a spitate aliqli i labijs palpebraꝝ q scabies p̄cedit inuersatōnē palpebraꝝ ꝛ vlcera ipoꝝ. nā tal' scabies ē i ocul' caliginoř ꝛ obtalmiq rubicūdis p magnū tp̄s. Rab ponit curā haꝝ passionū sil' in isto capl'o. q2 cura hoꝝ ē cū abstersiuis ꝛ exiccatiuis ꝛ ꝯsūptiuis. sebel ē passio venarū cōiūctiue. scabies oculi ē passio venaꝝ oculi p colligātiā. venit qđ venire nō dꝫ puta san. ca. dilatās ꝛ replēs venas vltra debitū. Scabies silit̄ ē p colligātiā venit san. colic' vel salsus ad palpebras qđ venire nō dꝫ scđm naturaꝫ. Sebel et prurit' palpebraꝝ sūt passiōes officiales. sebel āt i sui p̄n^o ē morb' i via. q2 dilata^o venaꝝ cōiūctiue. ꝛ repletio ꝛ i pcessu sebel ē morb' i nūero q2 pannicul' q manu cirurgici ē remoueđ' tāq̄ res nūeral' distincta. h̄ vult rab i.c. Prurit' aūt i specie est mala figura: q2 mal' tumor palpebraꝝ: ꝛ in p̄n^o sui ē morb' i supficie. ꝛ forsan i pcessu. q2 ꝓsperitas labioꝝ palpeb^c. Sebel ꝛ prurit' sunt nocum passiue intelligēdo regitiē n̄lis mē'mādanř ꝛ recipiēns digtie ꝛ expulsiue. nā si nō errassent: causa tal' mor' nō fuissꝫ. Et sebel ē passio vtut̄ motiue oculi ꝛ visiue. scabies aūt ē passio motie aiate palpebraꝝ oculi. Iste passiōes mag' insūt calis ꝛ venosis h̄ntib' ocl'os caligiosos.

Isti clarifi. cura sebel ꝛ scabiei palpebraꝝ tibi patescit. pl'es patiētes sebel flōati de vtraq̄ cepha^c ꝛ de vena frōtis vel tipoꝝ cura ti sūt. h̄ vult rab i suo ꝯtinēte: eo q m̄ltitu^o san. ca. ē i cā flux' ipi' ad vēas p̄ꝫ ē qđ sola ꝛ bōa ci' abstrac^o libat eos. qđ si ñ leueř aliq sebel c̄ istro ferreo ꝛ icidař sōdit q caꝝ icisio ē melior vt ē eleua^o vene ē dctō istro posita sb vēa acu c̄ filo: ꝛ remoueař istr̄ ꝫ vt ligeř vēa: ꝛ h̄ fiat i oib' alijs vēis qꝰ icidere voluerꝫ. ꝛ caute t̄has fila ipi' ve^c ꝛ icide subito: ꝛ ē valde leuis opatōis. vba sī ipi' rab i suo ꝯti^c. Si q̄s ḡ sebel i cōiūctiua h̄ueit: sūat p̄^o cassiař cōeꝫ i ortu sol' positā ter l' pl'ies i p̄mis capl'is ꝛ i cura catarri i p̄n^o. ꝯñr flōeř de vtq̄ cepha^ca i eadē hora successiue tñ p̄us ñ de p̄te opposita exq̄ m̄l'titu^o san. colici ē i cā. ꝯñr p' q̄sdā dies flōmeř de vēa frōt̄ l' tipoꝝ de p̄te eadē. Si istud ñ suffic̄ da.ʒ.ij.pill' aꝝ aureaꝝ i itroitu lecti sine sir^o: i materijs reumatiq ñ ꝯpetit sir' vt sup' dictū ē i cura catarri. q2 puocař cōiř flux' hu. ad me^m ꝓpt ap tionē vēaꝝ ꝛ subtiliatōꝫ ma^c. Si ista tibi ñ sufficiāt: h̄ēas cyrurgicū ꝛ iscide mō dicto. vl' pōe desup đ isto pul'. R̄. testaꝝ ouoꝝ recēt. postoꝝ tpeř i ace^o forti^mo p.ix. dies inouā^o ace^m bis l' ter in ill' dieb' desicceř in vmbra. postea pluerizeř. R̄ pl'. testaꝝ ouoꝝ patoꝝ.ʒ.ꝛ.aloē.ʒ.ß.misceāt ꝛ ē .pul'. subtil' vt alcohol c̄ sindōe. Si vis facere colliriū adde aq̄ eufra^c qđ suff. colli^m mag' approbo in pul'. vl' facies sic. R̄ thutie ablute.ʒ.ij.gūmi ara.ʒ.i.eris vsti.ʒ.ß.pulūzeř c̄ sindo^c vt alcohol ꝛ misceat c̄ aq̄ pluuiali. ē colli^m. ista valēt i p̄n^o sebel. q̄a restrigūt vēas illas. l' fctā mag̃ substractōe sā. iā dicta. sil' vꝫ colli^m c̄ solo sumach fcm̄ cū aq̄ đcoctiōis ei' q2 restrigit ꝛ repcutit. Si q̄s pruritū seu scabiē palpebraꝝ h̄ueit siruper. R̄. sir' sīca. sir^a acetosi ꝯposit āñ. lī.i. capiat sero ꝛ māc. A clocle^a c̄. vi. aq̄ cice. ru. vbi sit modi^m maiora^c yso'. q facto sūat.ʒ.ij.pill' aꝝ cochiaꝝ i itroitu lecti. assidua distilla^o lact m̄l'ier' mascl'in lactāř i ocul' seu i palpebr' m̄ltūvꝫ abstergit ꝛ r̄solut. ablu^o ocl'oꝝ potissi^c palpebraꝝ assidua l' pl'ies reitata c̄ aq̄ đcoctōis sc. fen' multūvꝫ. l' q spō^a ibiđ ifusa tepida appōř ꝛ deteřa ꝛ reitata plies q̄diū tepida fuerit. vl' lauěř palpe^c it' ꝛ eř ē vi^o al. ꝛ claro rob guano in q̄ ifusū ꝛ dissolutū fuerit aloē pulūiza^m dissoluat qđ occl'tū ē resoluit ꝛ abst̄git. iō reiteř đ hora i horā Adūte tñ q itđū tal' ḡsliciet ꝛ duricies palpebraꝝ ē ita ātiq̄ta q̄ñ p̄t ē istis r̄mouer ꝯoꝫ r̄currere ad sief viride qđ pōit rab R̄. flor' er'.ʒ.i.calcātivsti.ʒ.ij.arse^c'nit' spūe mar' āñ.ϡ.ß.sal' armo'ϡ.ij.sal armo^m. i succo rute dissoluař ꝛ spēs co dispgāř. ē: ex his sief cū qb' palpe^c fricēř. pl'es hu. hūdi i ātiq̄ta sca^c seu duri^c cū rub i ip̄is pal. Adūte tñ q fctā purgatōe vadāt ad stufas stō^o ieiū^o bis i septi^a i fine vꝫ ablu^o palpebraꝝ c̄ aq̄ celid^c l' fenicli l' vbe ne ꝛ pōere sup palpebrā m̄usatā đ pul' s̄btili gala rū vt alcohol. nā r̄mouet radicē scabiei palpebrarū stiptica^o ꝛ restrigē^o p̄tes nevl' r' ma^am recipiāt h̄ sufficiāt tibi p cura scabiei palpebraꝝ ocl'oꝝ ꝛ c̄

¶ Capituluꝫ.20. de lachꝛymalib⁹ cū pruriū̄t.

Adiuia tenera sumat̄ et
cōterat̄: et fiāt ex eo mag
daliones pui ⁊ ex oleo vi
olato inungat̄: ⁊ oculis supponat̄
⁊ in hoꝛa doꝛmiēdi ligētur rosatū
tamē meli⁹ est ⁊ citius cōfert. Et si
hoc nō suffecerit: lētes absqꝫ corti
cib⁹ ⁊ sumach ⁊ rose rubee ⁊ granati
carnositas sumat̄. ⁊ contrita ex ca=
reno cōspergant̄ ⁊ moꝛe emplastri
supponātur. Qꝫ si nō suffecerit:
ex cephalica ꝑus flobothomet̄ pa=
tiens. Deinde ex vena frōtis ⁊ ex
venis que sunt in angul' lachrima
lib⁹. Uenter qꝫ frequēter soluatur
⁊ balneū multotiens ingrediatur.

DE lacrimalibus

cū pruriūt. i. de pruritu lacrimaliuꝫ.
nā lacrimale ē duplex. mai⁹ ⁊ min⁹
Mai⁹ in angulo maioꝛi q̄ ē iuxta nasum. minus
lachꝛymale ē i angulo oculi v̄sus tīpoꝛa. Et qꝫ qꝫ
prurit⁹ de possibili fiat in vtroqꝫ angulo vt pl'imū
fit in maioꝛi. qꝛ vie sunt mag̃ late ꝑ q̄s fit flux⁹ ꝑ
viā effumatōis colere ⁊ flegmat̄ salsi ꝓsequēdo
clarificationē. 4. c. sine qōnib⁹ dicas qꝫ prurit⁹ ꝓ
moꝛbo descripto ē passio ꝑncipaliter lacertoꝝ la
chꝛymal' oculi ⁊ coniūctiue. nā ibi sūt lacti clau
dētes ⁊ apientes oculū: ⁊ ab intra sūt lacerti reti
nētes lachꝛymas oculi. q̄ lacerti vna cū alijs ꝑti
bus oculi hn̄t motum a secūdo pari neruoꝝ capi
tis. 4. de int̄. c. 5. oꝛto a pꝛoꝛa cere¹: vt dicit. 4° de
inte. c. 3. ¶ Ad l'ram ponit. ⁊ ē passio ꝓ moꝛ° de=
scripto ꝑ colligātiam venarū intrinsecarū retme
venit ad eos qꝺ venire non debet scꝺm naturaꝫ
puta ma^a colerica vel salsa. ⁊ ꝓ moꝛbo descripto
ē moꝛbus official' in receptaculo. ⁊ in via: qꝛ ve=
ne ⁊ poꝛositates replent̄ vltra debitū illaꝝ ꝑtiū
concomitādo secū moꝛbū ꝯsil'em. i se aūt ē mal⁹
mot⁹ expulsiue. natural' ipoꝝ lacertoꝝ mag̃ debi
lis inter alios malos motus. 5. de moꝛ°. c. vltio.
Et est nocumētum passiue ꝓ moꝛbo descripto re
gitiue natural' digestiue ⁊ expulsiue mēbꝛi man
dantis vt pluries ē dictū. ⁊ ꝓ ipo malo motu est
nocumētum passiue v̄tutis expulsiue natural' ip
soꝝ lacertoꝝ lacrymal' oculi. qꝛ ē ei⁹ mal⁹ motus
puta impetuosus ⁊ innatural'. ⁊ ē passio ꝑncipa
lit̄ ꝓ moꝛbo descpto motiue aiate oculi. ⁊ ꝓ ipso
malo motu puta ꝓ ipo pruritu ē passio seu nocu
mētum actiue vna cū moꝛbo descripto ipsi⁹ mo=
tiue aiate oculi sil'r qꝛ ipedit ei⁹ motū volūtariū.

Istis clarificatis

Et bn̄ intel
lectis: cura
prurit⁹ lacrymaliū oculi tibi patescit. ¶ Aduerte
tn̄ nō negligas talē pruritū. qꝛ cōiter si durauerit
rubescit lacrymale ⁊ fistulat̄. stufet̄ g̃ bis i se=
ptimana ⁊ lacrymale lauet̄ cū aceto tepido lim=
phato. Et emplastret̄ loc⁹ cū folijs populi recēti
bus bullitis cū aceto pistatis desuꝑ applicatis.
Si cū hijs prurit⁹ nō cessauerit: purget̄ cum. ʒ. ij.
pill'aꝝ aureaꝝ. ista tibi sufficiant.

¶ Capitulum. 21. de vngula oculi.

CUm aliq̄d pāniculo sil'e
ex angulo que ē a parte
naris oꝛiri videt̄ ⁊ albuꝫ
oculi coopire ⁊ ꝑuenit vsqꝫ ad ni=
gredinē: generatur passio q̄ vngu=
la dicit̄. Cui⁹ nocumētū tūc soluꝫ
ē peius cū ꝑuenit ad nigrediniſ ꝑ=
tem q̄ est iuxta pupillam. Hec igi
tur passio dū subtil' ē cū sief viridi ⁊
sief da calcātho ē medicāda Si āt
vetusta fiat ⁊ grossa: cū ferro ē ex=
poliāda. Sief viride qꝺ cōfert se=
bel ⁊ scabici: ⁊ angule ⁊ albedini.
℞ simar. ʒ. iij. colcothar vsti. ʒ. vi.
arsenici ru. baurach spūe maris oiꝫ
an̄. ʒ. i. sal' armōiaci. ʒ. v. armōiaci.
ʒ. ij. armōiacō i succo rute dissolua
tur ⁊ spēs ex eo cōspgāt̄: ⁊ fiant ex
eis sief. ē em̄ mirabile. Sief de cal
cātho qꝺ cōfert vngule ℞ eris vsti
calcāti āboꝝ an̄. ʒ. v. simar. ʒ. ij. sal'
armōiaci baurach arsēici sublima
ti oīm an̄. ʒ. i. terāt̄ ⁊ ꝑ ebdomadā

vnā dimittať. deinde fiant ex eis si
eť ⁊ fricetur vngula cum eis.

DE vngula oculi ⁊ ei⁹ cura ¶ Nota φ vn-
gula ocl'i ē excrescētia modica carno
sa in ɔiūctina ad modū vngule puuli
pueri nouiť geniti: vt pl'rm fit i maiori āgulo pp
ter latitudinē venaꝝ. ⁊ lȝ insit imedi^e i ɔiūctia: vt
ē ps official' ē pa^o pncipal'r oculi. q2 morb⁹ offici
al' pino inest toti: ɔſr pti. lȝ imediati⁹ sit ipi parti
h̄ ē bn̄ declaratū aucte ga^l. in capl'is pcedētibus
de obtalmia ⁊ vlcerib⁹. q2 actio official' p^o ⁊ pnci
pal'r lediť motiā oculi. ⁊ ps coadiuuās i orga^co
non hȝ actōem ꝟ iuuamētū i orgāico. morb⁹ diciť
r'spectu actōis lese. cā mor^l respectu iuuamti. p^o ð
mor^o i pl'ib⁹ loq̄ poti^me i. c. 8. ⁊ ē passio p colligā
tiā venaꝝ intrisecaꝝ rethine. venit p eas inl'titu^o
hu. puta sāguis q̇venire nō dȝ ꝟm naturā i tanta
abūdātia. ⁊ ē morb⁹ official' i gn̄e: ⁊ in spē ē mor-
b⁹ i nūero. q2 diċ vnū suppo^m nūerale cāns ma-
lā ɔpositōȝ i re addita nūerali. iō vngl'a n̄ ē mor
bus. q2 ē suba. ꝟ describit morbū dictū tāφ cā. nā
rōe cāe interdū describun^t mor^m. 2. de inge. c. 2°.
Et ē nocu^m passiue regitie n̄ lis digtie ⁊ expulsi^e
mēbri mādanť ⁊ recipieť. Et ē nocum^m actie seu
passi vtur motiē oculi ⁊ al'n si multū excrescat vi
siue sil'r ipsi⁹ oculi.

Istis clarificatis cura vngu le ql'r ē pos
sibil' tibi patescit. nā nō pōt curari nisi cū corrosi-
uis puta cū sief viridi fricādo dictā vngulā cū si-
ef dicto stati i cura scabiei ātiq̄te ipaꝝ palpebra-
rū vl' cū sief ð calcāto qð ponit raꝟ i. c. de cura vn
gule. pus tn̄ purgādo cū. ʒ. ij. pill'aꝝ coch. ⁊ stu-
fando sto^o ieiuno ⁊ vngulā remolliēdo q̇busdā
dieb⁹ cū aq̄ decoctōis folioꝝ malue bismalue ꝟ
fumigādo oculū ⁊ ab intra ponēdo. veꝝ magi cō
sulere φ remoueref cū manu cirurgici bn̄ expti i
talib⁹: ⁊ sic termineť cura eius.

Capitulū. 22^m de macula ru. ex pcussiōe l' alia re

QUm in oculo ex pcussio
ne aut ex re alia pūctū ru
beū fieri cōtingit: sāguis
q̇ ibi ē dissolue d⁹ ē postφ estuatio
q̇euerit. Sumāť igiť arsēici rubei
olibani mirre amōiaci oim ptes
eq̄les et fiāt ex eis sief. q̇ i succo co
riādri fricenť et i oculū distilleť tā
diu φ dolor pseuerat. albugo oui
sumēda ē et oleo roseo miscēda et
cotū ex eis inuolutū ocl'o ē super-
ponendum.

DE macula rubea oculi. i. ð sang. aggrega
to ⁊ coagulato ad modū gutte san. in
ɔiūctia iā ð2 macula rubea ɔiūctine.
⁊ lȝ imediate insit ɔiūctine ē passio pimo ⁊ pnci^r
oculi. q2 ipedit ⁊ corrūpit ei⁹ actōeȝ motiuā: ⁊ est
p colligātiā venaꝝ intrisecaꝝ retine. venit q̄titas
san. ex ictu vel alias. q2 multū acut⁹ q̇ inspissať ⁊
coagulať supra ɔiūctinā. ⁊ ē morb⁹ official' i gn̄e
in spē est in nūero. q2 res addita nūeral' corrūpeť
actōem naturalē: ⁊ p ɔñs actōem motiuā ei⁹ ocu
li. ⁊ ē nocu^m passiue regitie n̄ lis digtie ⁊ expl'si^e
mē^l mādanť ⁊ recipiētis ɔiūctine ⁊ retine. nā si
nō errassȝ. tal' ma^a nō fuisset gn̄ata nec flu. a nec
ibidē coagulata. Et ē nocu^m actie seu pa^o motie
aiate oculi. nā illa res cāns malā ɔpl'oem nūera
lē ledit mediate motū volūtariū oculi.

Istis clarificatis cura macu le rub^e in
ɔiuctina tibi patescit. in pn^o ei⁹ floēť ð cepha^ca
euisdē pt. teneat dictā tenuē ne ocul⁹ apolteineť
Agiteť albumē oui ⁊ spumeť ⁊ cū modico aque
roꝟ. ⁊ boliar^l subti^me puluerizati incorpeť ⁊ i o-
culo distilleť. h̄ ꝟ cū de nouo tal' macula euenerit
Uel pone guttati de h̄. ¶ ℞. succi coriandri. ʒ. ij
albuminis oui agitati ⁊ expumati. ʒ. ß. misceant i
modū collirij ⁊ sup locū pcussū ⁊ maculatū pōa
tur. In pcessu lac. m. cal'm sepe i ocl'o distilleť: et
si nō cureť cū hijs: infudant. ij. vel. iij. gutte san.
cal'i de ala poti^me dex colūbi extct⁹ vñ exhuur in
oculū distilleť calid⁹. h̄ ꝟ freqnt. Uel distilleť aq̄
ra fam distillata vbi sit modicū mirre ⁊ aloē sub-
tilissime puluerizať. si cū istis nō cureť recurre ad
sief raꝟ qð ponit in. c. tal' macule rubee.

¶ Capitulū. 23^m. de lachrymis oculoꝝ.

QUȝ lacrimales ocl'oꝝ an
guli sp hūidi videť pati-
ens quotidie ieiun⁹ bal-
neū igrediať ⁊ i oculū alcohol istō
imittat. ¶ Istō āt alcohol ℞ thu-
tie. ʒ. x. coralli rub. mirabol. citrini

fricati aloes oīꝫ an̄.ʒ.ij.piperis.ʒ.
ß.fiat ex his pul.q̄ assidue imittaꝛ

De lacrimis oculoꝝ

¶ Nō ꝙ lacrime ve
niētes i angul oculoꝝ veniūt intdūꝫ
a cāis ꝑmitis extriseq̄:sic̄ a casu ꝑcus
siōe.nā rōe ꝯcussiōis ꝛ dol.fluūt hūores ad ocu
los ibi ponim⁹ albumē oui cū san.dra. Intdū fi
unt,a calore sol ꝛ a cal.febrili:tūc fluūt hu.ad o
culos ꝑ viā dissolōis hūoꝝ i pellicul cere¹.intdū
fiūt a frigore penetrāte ꝑ viā ꝯpssiōis pellicłaꝝ
cer¹ fluūt hūiditates ad oculos.intdū fiūt ex ac
cidētib⁹ aie ex gaudio ꝑ viā rarefactōis pellicła
rū cere¹ exalanꝛ hūiditates ad oculos. De istis
lacrimis raß nō loq̄ꝛ hic.nā tales lacrime n̄ fiūt
i eēntia oculi.q꞉ cāis ill ꝑmitis remot̄ remoueꝛ
lacrime.ꝓpt̄ ꝙ tales lacrime nō dicūt passionez
i eēntia oculi.vt declarat ga⁹ ꝯ̄ archigenē ꝑ°.de
int̄.c.2. ¶ Idē declarat i nocumēto actōis sto¹ i
eodē ꝑ°.c.4.Et h̄ aln fiūt ab alia cā ꝑmitiua ex-
trinseca,puta a cyrurgico ꝯsumēte carnē musc̄li
in lacrimali i cura fistule cū cauterio actuali.De
ista raß nō loq̄ꝛ hic sil̄r:q꞉ tal ē incurabil. ¶ In
terdū fiūt lacrime a cāis intriseq̄ puta a v̄tute de
bili retētiua ꝛ digestiua oculi vt qn̄ ocul⁹ ē moll
ꝯ albid⁹ ¶ Intdū etiā fiūt ab alia cā itriseca pu
ta a fluxu hūoꝝ a cer°,ꝓpt̄ mltitudinē hūoꝝ mul
tiplicatoꝝ i ip̄o cer°.a debili digtia ip̄i⁹ tales lacri
me lꝫ immedie insint ip̄i cōiūctie distribuūt pas
sionē eē ꝑ° ꝛ ꝑncipalr toti oculo.q꞉ actio totius
puta motia ꝛ visiua lediꝛ sit accn̄s imediatū ip̄i
moꝛ°.ʒ.de moꝛ.ꝛ insūt tales lacryme ꝑ colligātiā
cere¹ꝛ ei⁹ pelliculaꝝ ꝛ venaꝝ.venit ab eis qđ ve
nire nō debet scđm naturā.ꝛ ē moꝛb⁹ official lo-
quēdo i spēaū ē moꝛb⁹ i receptacło.replenꝛ po-
rositates ꝛ lacrimale oculi.ex q̄ replōe cāꝛ mala
actio motia ꝛ visiua oculi.ꝛ ē nocu^m passie regiti
ue n̄lis ꝯgtie ꝛ explsiue me¹ mandan̄ ꝛ recipien̄
ꝛ ē nocu^m actie motie ꝛ visiue ocłi ꝛ palpebraꝝ
oculi c̄ aliq̄li ardore illaꝝ ꝑtium.

Istis clarificatis

cura lacri
maꝝ ocło
rū tibi patescit. ¶ Anq̄ in cura ꝓcedas scire oꝫ
dispōnē oculoꝝ quōꝛ q̄ de cā patiūꝛ.nā q̄daꝫ o-
culi lacrimanꝛ ex eoꝝ debilite n̄li a gn̄atōe:lꝫ i ꝑ
mis etatib⁹ parū. ¶ Sūt em̄ creati rari laxi rare
ꝯtexture cū debili calore n̄li cū v̄tutib⁹ n̄lib⁹ debi
lib⁹ potissie cū debili digtia ꝛ retētiua: vt sūt q̄dā
mlici adusti ꝛ macilēti q̄ h̄nt ocłos molles hūi-
dos subalbidos san̄ ꝑuos,tales em̄ ocłi recipiūt
matias ꝛ hūiditates aliq̄s a cer° đ facili:dato ꝙ
excessū nō fecerit:ꝛ illas n̄ digerūt nc resoluūt in
sensibilr ꝑut alij q̄ nō bn̄ digerūt nutri^m appo^m
tales curari nō ꝑn̄t:lꝫ i aliq̄ possint repari. ¶ Si
oculi lacrimanꝛ ꝓpt̄ fluxū hūoꝝ supfluoꝝ a cae
seu pellicul ei⁹ ꝛ vēis intdū a vēis q̄ st ex̄ c̄neum
qđ ꝑcipiꝛ ꝑ tēsionē seu plectoriaꝫ vēaꝝ fron̄ ꝛ ti
poꝝ i tali casu applicam⁹ stiptica ꝛ sicca tiporib⁹
vt farinā thur̄ mirre cū albūie oui mixt̄ ꝛ sup pā
no extēsis ß empl̄m i forma digiti g̊ssi. Uel scin-
danꝛ vee in tiporib⁹. Intdū recipiūt matiaꝫ a ve
nis itra craneū:qđ ꝑcipiꝛ qn̄ sig̃ ꝑdicta deficiunt
ꝛ flux⁹ antiq̄ꝛ cū sternutatōib⁹.v̄ba sūt raß i suo
ꝯtinēte. Isti tales diūsificanꝛ.q̄daꝫ eoꝝ n̄ habēt
ocłos multū g̃uatos nec plenos hūorib⁹ ß soluꝫ
lacrimanꝛ lacrima san̄ clara modicū ca.sine cali
gine ꝛ rubore nōbili oculoꝝ ꝛ palpeb. Quidā la
crianꝛ ꝛ h̄nt ocłos caligiosos ru.i se ł i pal.plēos
hūiditatib⁹ ca.vt st q̄daꝫ vetle flētes ꝑctā sua po
tātes intdū bonos haust⁹:ꝓpt̄ qđ ocłi repleti
st hūiditatib⁹ salß ꝛ calis supfluis ꝛ excedētib⁹.
¶ Si q̄s lacrimas i ocul hūerit q꞉ debiles i eoꝝ
ꝯpōne ꝛ ꝯplōe seu calore n̄li ꝛ ꝑ ꝯn̄s iv̄tutib⁹ n̄li
b⁹ vt ē declaratū ꝓpt̄ qđ i ꝑma senectute icipiūt
mag̃ abluāt caput semel i.xv.dieb⁹ cū aq̄ decoc-
tiōis betho e exiccate i vmbra,vł floꝝ camo.melli¹
seue vtriusq̄ sticađ.sero ꝛ mane ocłos suos cuꝫ
vi° al.roß gnano vel alio clare°.vł cū aq̄ fenicł vł
celidoe istis abstersis pōat modicū đ isto pul:℞
oliba¹ seu thur̄ c̄ cortic̄ subtime pulūiza¹:vt alco-
hol.ʒ.ß.infūdaꝛ i lacte mlier̄ masculū lactān̄ qđ
suff̄ vt dissoluaꝛ stet i vit° vsq̄ꝫ q̄ totū sit bn̄ exsic-
catū teraꝛ iteꝝ ꝛ coleꝛ c̄ sindoe talit̄ ꝙ sit pul.sb-
til vt alcohol ꝛ i pixide diligēt̄ r̄seruet.đ isto pul
sepe pōas i ocło modicū cū plūa.ł ꝙ bōbax ibiđ
appodieꝛ.ꝛ c̄ h̄ ocłi apti abstergāꝛ vt pul spgaꝛ
sup totū ocłm. Ulꝛ vtaꝛ isto colli° mirabili i h̄ cāu
Accipiaꝛ vn⁹ mirabol kebul⁹ ł duo ipasteꝛ c̄ pa-
sta ꝛ asseꝛ i tegula supra ignē doc rubescat pasta
ꝛ exinde sumaꝛ cortex illi⁹ mirabol.ꝛ teraꝛ ꝛ pul-
uerizetur subtime vt alcohol cū sindōe ꝛ cū valde
modico croci.cum.6.granis croci fiat collirium.si
sūt duo mirabo¹.pone.℈.ß.croci ꝛ vltra modicuꝫ
si ncc̄e fuerit est mirabile in hoc casu. ¶ Si quis
lacrimas multas in ocul hūerit sine caligie mag̃
seu rubore oculoꝝ nec palpebraꝝ:vt ē dictū stati
de q̄busdaꝫ. Cōsidera si lacryme veniūt a venis
exteriorib⁹ vł intiorib⁹ ꝑ sig̃ tibi data supi⁹ q̄ mō
veniat.vadat sepe ad stufas sto° ieiuno.Et pur-
geꝛ cū pillis cochijs.ʒ.ij.ꝛ ß. Naꝫ q̄buscūq̄ hūn-
tib⁹ lacrias,stufa ꝯpetit:q꞉ ꝯsumit supfluitates

cere'. ¶ Si maª venit a venis ex̄ cn̄eū pōe i tim-
poꝛib⁹ qd̄ stati dictū ē de farina thurꝭ mirre cū al
buīe oui. vel scindant̄ vene in ripib⁹ hn̄tib⁹ sic
lacrimas sine caligie ⁊ ruboꝛe mag̃ i ocul' ⁊ pal-
pebrꝭ a vēis ex̄ cn̄eū vel ifra pōe ifra ocl'os d̄ pul'
tali. hēas. 4. mirabo. citrios. stēt p tres dies i aq̄
tepida. deīn coleṫ aq̄ illa ⁊ i ilª ibibaṫ ātꝭioᵐ ablu
tū p alios tres dies. ʒ. i. postea exsiccēṫ ⁊ subtiᵐᵉ
terātur ⁊ cribellētur c̄ sindoᶜ ⁊ ꝟ pul' vt alcohol q̄
vtarꝭ: colliᵐ stati dictū factū d̄ coꝛtice adusto mi-
rabol' ⁊ croco. siṁr vz i h̄ casu pul. raꝑ quē ponit i
c. bonū ē accipe mediā dosim ⁊ fac p̄cedēte pur-
gatōe cuz. ʒ. ij. ⁊ ß. cochiaꝝ ⁊ stufis frequētaṫ. Si
q̄s lacrimas habuerit a venis ex̄ vl' itra c̄neū cuz
caligie seu ruboꝛe oculoꝝ vel palpebraꝝ pleīs mi'
tis hūiditatib⁹ calis ⁊ salsis: vt sunt q̄daz vetule
vt ē tibi dictū stati purgeṫ p̄mo cū. ʒ. ij. ⁊ ß. pill'a
rū coch. p̄cedēte oxicelle cū aq̄ ciceꝝ. 4. vel. 5. die-
b⁹. ꝯn̄r stufet se semel i septiana: ⁊ abluat caput
suū cū aq̄ decoctōis betḥoᶜ ⁊ sticad̄ ⁊ sene addi
ta modica lexiua: ⁊ vtaṫ isto colliᵒ. ℞. thutie ba
p̄pate. ʒ. ij. calamine. ʒ. i. coralli ru. vsti. ʒ. ß. oia s̄b-
tiliṫ puluīzentur vt alcohol: ⁊ adde axūgie poꝛci
ne sine sale. ʒ. ij. ꝟ colliriū. reseruetur vt decz ⁊ vta
ris. habui amoꝛē vetulaꝝ ex hoc collirio. vel vtarꝭ
isto pul'. ℞ ossiū mirabo. nigroꝝ bellericoꝝ cōbu
stoꝝ an̄. ʒ. iij. gallaꝝ cōbustaꝝ. ʒ. ij. oia subtiᵐᵉ pl'-
uerizenṫ ⁊ colētur bis vel ter cū sindone ꝟ pul' vt
alcohol q̄ vtaris. ponas sero ⁊ mane in ocul' Si
videas in talib⁹ venas timpoꝝ magnas ⁊ infla
tas: signuꝫ ē q̄ talis materia fluit a venis ex̄t
craneū scindantur ibi vene in tipoꝛib⁹ vel poꝛtet
ibi empl'm statim dictū factū d̄ farina thurꝭ mirre
si vis addere farinā fabaꝝ cū albūie oui. Ista ti-
bi suffi. p cura lacriaꝝ q̄cū q̄ mō venerit ⁊c.

¶ Capl'm. 24ᵐ. de debilitate visus.

Si cū d̄bilitate vis⁹ hūidi
tat̄ sig̃ appuerit maīfe-
sta q̄ i tpe famis exercitij
parūp dissoluaṫ. Pill'e cochie mi'-
totiēs erūt assidue tribuēde. Nu-
trimētū q̄ patiet̄ desiccatū eē d̄z ⁊
eger sepe vomere cogēd⁹ ē. pulue-
res etiā desiccatiui ocul' sꝭ imittē-
di. Nō si cū p̄dicta egritudie affu
erit siccitas ⁊ coꝛpis obfuscatio:
nutrimētū erit augmētādū ⁊ vinū
i potu tribuēdū: ac sup caput ip̄i⁹
aq̄ tepida fundēda ⁊ icuruatio su
per eā faciēda. Balneū p̄terea in
grediaṫ: i quo tn̄ n̄ multū sudet na
rib⁹ q̄ oleū de amigdal' dulcib⁹ at-
q̄ aurib⁹ ē imittēdū. Ocul' vō lac
mulieris adolescēt̄ quolibet die ē
imjciēdū qd̄ etiā freq̄nṫ fieri cōue
nit. hec q̄ debilitaṫ vis⁹ sp̄ēs foꝛ-
tioꝛ fit i tpe famis ⁊ dū vēt vacu⁹
fuerit. ¶ Cōfectio alcohol quod
valde acuit visum qui causa humo
ris debilitatur. ℞. thutie ablute
⁊ exiccate. ʒ. xx. deide extrahaṫ suc
c⁹ sāsuci viridis ⁊ p noctē vnā resi
dere dimittaṫ ⁊ coleṫ: ex quo thu-
tia cōspsa dimittaṫ quousq̄ siccēṫ
postea teraṫ. deide sumāṫ ʒ ʒ ib. pi
peris ni. macro pipis celidōie oiꝫ
an̄. ʒ. ij. sal' armōiaci. ʒ. i. cuꝫ thutia
fuerit. ʒ. xx. pᵒ hec oia teraṫ ⁊ ex suc
co teneri feniculi cōspergāṫ ⁊ sic-
cata iteꝝ teraṫ ⁊ reponāṫ. ⁊ cū ne-
cesse fuerit ocul' imittaṫ ad hoc p̄-
terea valde cōfert sicꝭ de fellibus

De debilitate visus ⁊ ei⁹ cu
ra. Adūte de
bilitas vis⁹ iꝑe plēs gd⁹ hꝫ i sui maliª:
⁊ plures cās ⁊ diu'sas in spē. ⁊ lꝫ sp̄s mutati i q̄
to ⁊ in q̄li puta in claritᵉ ⁊ obscuritᵉ ⁊ in multituᵉ
eoꝛum faciant ad diuersitatem actōnis visiue vt
vult galien⁹. 4ᵒ. de moꝛbo. in. cᵒ. p̄mo. Hic tamē
in ista materia p̄iacēte volum⁹ loqui de intētiōe
rasis de debilitate vis⁹ rōne humiditatis materie
vel non grosse sup̄uenientis in vijs visibilibus ⁊
tunicis maxime coꝛnee ⁊ alijs exterioꝛib⁹ ingros
santibus ip̄as. Qua de causa Rasis in isto. ixᵒ.
Almanꝭ ⁊ in libro diuisionū multuꝫ procedit in
cura talis debilitatis: euacuando cerebrum cum
yerapiª ⁊ gargari'mis ⁊ a stoᵒ ⁊ impoñeᵒ collirıa
s̄btiliāª hūiditates ibi fu. ⁊ ip̄as tunicas extrisecas

Si alñ supuenit alicui a tpe debilitas visus pau
latine ꝙ vix iudicat int̃ hoies de ꝓpe ꝓpt̃ hūidi
tates fluētes ab ipo cereº. qꝛ augmētātur post co
mestionē ⁊ sonnū ꝑ capita venarū spuētium il-
las humiditates supfluas in vijs visibilibꝰ ⁊ su
ꝑ tūicas potissime exterioꝛes eas igrossantes ꝓ-
pter qđ spēs visibiliū non pñt subintrare in earū
ꝑfectōne ꝓut dependet a re visibili obiectia nec
nō obscurātes ⁊ obfuscantes dictas spēs visibi
les subintrātes q̇bus de causis non bñ appꝛehē
dunt̃ a ṽtute. nec visiua iudicari a sensu cōi quia
lux interioꝛ ⁊ exterioꝛ forma ē visionis. 4. đ moꝛ.
⁊. 2º de aia. Aliqñ talis humiditas fluens a cere
bꝛo ⁊ eius venis est ita grossa terrea nigra ꝙ ita
obfuscat ⁊ denigrat dictas spēs subintrātes ⁊ in
spissat dictas tunicas potissime exterioꝛes ꝙ nil
appꝛehēdunt nisi stantibꝰ radijs solaribus. ideo
non videt̃ post occasum solis. hoc cōtingit qua-
dꝛagenarijs causis iam dictis ⁊ in fine senij qui
sunt quasi cētenarij silr̃ contingit. ¶ Aliqui ad-
dūt ⁊ bñ ꝙ ex talibus spūs visibilis in eis igros-
santur ⁊ obfuscātur ⁊ denigrātur faciētes ad ma
ioꝛem debilitatē visus. Ex q̇bus patescit tibi cla
rificatio capl̃i de noctilupa: ⁊ sic nō reiterabo i. c.
de noctilupa. ¶ Interdum venit talis debilitas
visus a fumis eleuatis ab ipo stoº puta a mat̃ia
ꝯtēta flātica ad oculos tūc oculi nil mali habēt
in eoꝝ eēnª saltim ꝑ tēpus aliqđ. dic̃ Raꝭ in di-
uisionibus. Idē dicit gaꝰ. contra archigenez pº.
de inter. quia cā fluēte cessante curati sunt. vnde
talis fumositas eueniēs ad oculos: puta in vijs
visibilibus obfuscat ⁊ obumbꝛat spēs visibiluz
subintrātes ꝓpter qđ non bñ apphendūtur a ṽ-
tute visiua nec ꝑ ꝯsequēs iudicātur a sensu com
muni nisi spēs subintrātes visibiles. ⁊ si durauerint
ingrossant tunicas oculi ꝓpter quod debili
ter vident ⁊ apphēdunt res mediocres in cōpe-
tenti distātia nisi multū appꝛoximet̃. In isto ca
su Raꝭ vult ꝙ sepe purget̃ cū pillis coq̇ ⁊ sepe
cogant̃ vomere et imponātur pulueres desiccati
ui in oculis. ¶ Aliqñ talis cā stomachal' non est
foꝛtis nec magna ꝓpter qđ effumās ad oculos
debilitans eos in actiōe visiua dūtaxat in rebꝰ mi
nutis in litteris legēdis ⁊ silibus. Ista cā cōtin
git cuiq; in ꝑ̄ncipio senij ꝓpt̃ quod indigēt beri
cul': vt spēs visibiᵐ subitrātes ꝑ corncā ispisset̃ ꝑ
reflexionē ⁊ melius apphēdat̃ a ṽtute visiua. si-
milit̃ debilitata in essentia rōe paucitatis spūuz
aduenientis in senio.

Sed tu queres ꝑ̄mo q̄re ista debilitas visꝰ eue
nit oibus in ꝑ̄ncipio senij dūtaxat ⁊ nō an: cum i
ꝑ̄ma senectute flegma ꝯgreget̃ i stomachis eoꝝ
qꝛ caloꝛ ñalis incipit claudicare. ideo dicit ypocr̃
Senes facilime ferūt ieiuniū. Dicēdū ꝙ veꝝ ē ꝙ
cōiter talis debilitas visus inest. qꝛ indigent be-
ricul' in ꝑ̄nº senij in. lv. āno vel circa. qꝛ licet fleg
ma ꝯgreget̃ in stōachis eoꝝ in ꝑ̄ma senectute: n
tātū nec ita grossum mel'icū. qꝛ ṽtus digestia foꝛ
tioꝛ. silr̃ ē ibi poꝛtio colere cōiter cū tali flāte. ⁊ sic
tal' fumꝰ inde eleuatꝰ non sic obfuscat spūs sub-
intrātes nec denigrat: nec ṽtus visiua ē ita debil'
adhuc in radice. ꝓpter quod vidēt satis ꝯpetēt
res minutas nec indigēt ita bericulis.

Secūdo Tu q̄res. quare in ꝑ̄nciº senij
magis indigēt bericul' q̄̄ i me
dio senij. nam de facto videmꝰ multos i medio se
nij legere sine bericul' postq̄̄ attingūt. lxv. annū
⁊ vltra: qđ videt̃ esse ꝯtra rōem: qꝛ maioꝛ debꝫ eē
debilitas ṽtutis in medio senij q̄̄ in ꝑ̄nciº: ⁊ ma
ioꝛ copia flātis in oꝛificio stōachi. Dicēdū ꝙ verū
ē qđ tu ponis ⁊ de facto videmꝰ in aliq̇bꝰ ⁊ i plu
ribus. cā est: qꝛ in ꝑ̄nº senij flā grossū acetosū a-
būdat in stoº potissime i eius oꝛificio: in processu
aūt oꝛificiū stomaᵗ inanit̃ flāte ꝑ viam cōpssiōis
ipiꝰ oꝛificij stōachi a mala compl'one fria excedē
te ipiꝰ oꝛificij. sic flā descēdit ad fūdū stoᵗ: sic ces-
sat effumaº directa ad ocl'os ⁊ vias eiꝰ visibiles.
iō qꝛ spēs subintrātes ñ sūt sic obscurate a dicto
fumo. iō ꝑcipiūt̃ meliꝰ solito. ꝙ ꝑ̄dicta sint vera:
ꝙ tūc oꝛificiū stoᵗ sit inanitū: patꝫ. qꝛ tūc tpe illo
pl'a appetūt ⁊ pl'a comedūt ꝓpter illā ꝯtinuā ia-
nitionē oꝛificij qꝛ fames ē inanitº sēsata. 4. đ moꝛ.
ꝓpt̃ istā cām. frigidꝰ ṽ ovent̃ bonꝰ ē appetere: ma
l'ꝰ ṽo digerere. 2. tegⁱ. In h̄ senes decepti sunt cre
dētes ꝙ ṽtꝰ visiua i eis foꝛtificet̃ qđ nō ē. silr̃ qꝛ tē
poꝛe illo coꝛnea aliq̄lit̃ igrossat̃ ꝯpetēt̃ ⁊ nō i ex-
cessu ꝓpt̃ hūiditates fluētes a cerº ad ipos ocu-
los: q̄ sic igrossata tꝫ locū bericlis ꝓpter qđ vidēt
sine bericlis. Oppoᵐ ē i fine senij: tātū igrossāt̃
ꝙ ꝑdūt visū. ex h̄ qꝛ spēs visibiles ñ pñt subitrare
sic ꝑdūt visū i senio i fine. ¶ Intēdū venit debili-
tas visꝰ alicui a tp̄e rōe ianitōis spuū ⁊ exiccatōis
⁊ ꝯsumptōis hūiditatꝫ oculi ⁊ siccitatꝫ coꝛnee rōe
fe. ardētissiᵉ. vel ex appꝛoxiatōe lōgeua igni ma
gno sicṽtꝰ deficit rōe instrī ⁊ oꝛgani. h̄ vult raꝭ. i
c. qꝛ spēs nō bñ pñt subitrare. ⁊ si intrēt ñ bñ ap
phēdūt̃: ex q̄ṽtꝰ defic̄. Ex q̇bꝰ pꝫ tibi ꝙ paº descp-
ta i debilitᵉ vt pl'm ē paº ꝑ̄ncipal'r spūs visibil' a
cruci figtiōe ad extremū coꝛnee. Aliñ ē paº ꝑ̄nciʳ
ipiꝰ coꝛnee: ⁊ ē ꝑ colligātiā cerᵗ stoᵗ vel rei extᶜᶜ:
⁊ ē moꝛbꝰ official' in gñe in receptaculo est in spē

vel ꝯsillis cornee ⁊ totius oculi q: mala siccavl'of
ficialis in sup̱ficie:si sit grossities cornee ⁊ est no
cu^m passiue digestiue mēbri mandantis ⁊ recipiē
tis ⁊ est passio virtutis visiue.

Istis clarificatis. Cura debilitatꝭ visus ti
bi patescit. p̄us tñ ꝙ in cura p̄cedas
optet te scire ⁊ cog̃scere cām talis debilitatꝭ puta
an sit fumositas a capite veniēs. vel a sto° vel sit
manitio ⁊ exsiccatio ocl'i ⁊ p̱tiū ei⁹ vel igrossa° cor
nee ip̄i⁹ ⁊ scire optet g̃dū in mali^a tal' debilitatis
ip̄ius visus. In p̄mis g̃ si q̇s debilitatē visus no
tabil' ⁊ magnā patiat̃ ex humiditatib⁹ fluētib⁹ a
capite ad ip̄os ocl'os obscurātib⁹ dictas sp̄ēs visi
biles ⁊ ingrossantib⁹ corneā. ⁊ si g̃ssa nō fuerit vl'
grossa terrea qd̓ dem̄rat q: nō videt post occasū
solis qd̓ demōstrat plectoria capitꝭ ⁊ tēsio venaꝝ
ei⁹ et nō decrescit nec augmētat̃ tp̱e famis. Pur
get̃ cū yerapig̃ ga^l vel cū pill'is cochijs paulati
ne: ⁊ sepe flōctur ex duab⁹ cephalic̄ q nō inuēta
de mediana ꝯn̄r ex frōte si necesse fuerit dādo si
bi dictā senn̄ abluat̃ cap̄. i septi.a^a cū d̓coctiōe floꝝ
camo. melli^l fol' sene. vtriusq; sticad̓ bethonice.
Si q̇s debilitatē visus notabil' habuerit ex fumo
sitatib⁹ a sto° eleuatꝭ qd̓ dem̄rat q: fit fortꝭ cū ē sa
cietas nauseatiā ⁊ tp̱e famis destruit̃. vel parum
dissolui ⁊ minorari videt̃. De ꝯci° ratꝭ purget̃ cū
pill'is cochijs. ʒ. ij. ⁊ ß. Cōseq̄nt̄ sirupet̃ pl⁹ ⁊ ꝑ
nocet̃ sibi vomit⁹ talis. ℞. aq̄ decoctōis attripli
cis q̄rtꝭ. i. ell'i al. ꝯq̄ssati in pāno lineo raro remol
liti ibidem p̱. 4. horas. ʒ. i. colet̃ ⁊ addat̃ oximell'
squilli^ci. ʒ. i. croci pilos. v. aceti. ʒ. i. ꝭ pot⁹ si tal' de
facili euomat det̃ de mane: si nō detur post p̄rādi
um p̱ duas horas vl' circa ista paulati exequet̃ ⁊ c̄.

¶ Si q̇s tñ debilitatē visus a cerebro vl' sto° for
tē nō habuerit q so^m attēdit̃ penes ꝯp̄hentōem
rerū p̱uaꝝ puta l̄raꝝ ⁊ siliū. q: nō app̄rehēdūt ni
si cum bericlis: vt dc̄m est. vt purget̃ cū yerapig̃
bis in anno p̄mittē° tale mellicratum. ℞. salue
mēte maiorane absin^l mellisse ysopi añ. m. i. rad̓
herbe tunice. m. ß. an^l marat^l ameos añ. ʒ. ij. mell'
albi despūati q̄rtꝭ. ß. ꝭ mellicratū bñ clarificatum
ad. ll'. ij. large. Si est em̄ multū delicat⁹ pōe her
bas q: mag̃ placidas remoue absin^m potet q̄libꝫ
mane sine mixta alia q̄ facto potet illā yerapigrā
¶ ℞ yerapigre ga^l. ʒ. i. pulpe coloq̄u^c. ℈. ß. misce
ant̃ incorporent̃ ⁊ fermentet̃ p̱ duos dies postea
distēp̱et̃ cū aq̄ d̓coctōis cicerū ru. vbi sit liq̄ri^c qd̓
suffic̄ ꝭ pot⁹ ex talib⁹ nō curabit̃ ß repabit̃ ⁊ p̄ser
uabit̃ a peiori. Si q̇s sit patiens debilitatē visus
fortē sup̱ius dictā vel debilē istā stati dictā vtatur
metridato bis i septimana tp̱e frio: ⁊ semel i tp̱e

calīo de mane ieiuno sto°: vel post cenā q̄ttuo: vel
q̇nq; horis i ꝯp̄tr^e vni⁹ amig^e g̃sse depilate: cum
modico vini. vel p̱ se si mag̃ sibi placuerit: lꝫ n̄ tm̄
valeat si i illo vino bulliat̃ saluia maiorana meli⁹
erit. Vtant̃ silr̄ de mirabolanis kebulis ꝯfectꝭ p⁹
cenā q̄ttuor horis vel in aurora ⁊ vtant̃ isto pul'.
cū tosta panis in fine mēse sine potu. ℞. eufrasie
salue mēte exiccatoꝝ i vmbra añ. ʒ. ij. an^l marat^l
siler̄ mōtani añ. ʒ. ß. ꝫꝫ^l gariofꝭ pip̱is longi. añ. ʒ.
i. interiori cynamo^l. ʒ. i. nuq̄ muscate. ʒ. ß. pāis zu
cari q̄rtꝭ. i. ꝭ pul' ꝯfuet̃ in sacculo de aluta aliq̄ ad
dūt cortic̄ mirabol'. kebul'. ʒ. ij. in p̄dicto pul' non
placet eis potes facere in q̇busdā. Quilꝫ horum
abluat ocl'os suos cū aq̄ seq̄nti sero ⁊ mane ꝑpt
hūiditates fluxas ad dictos ocl'os ing̃ssantes cor
neā. ⁊ aliā tunicā. ℞. celidonie fen. rute syler̄ mō
tani eufrasꝭ v̓bene añ. ll'. ß. rosaꝝ ru. ʒ. i. gariofꝭ pi
per̄ lōgi añ. ʒ. ij. cōquassent̃ ⁊ ponāt̃ in alēbico d̓
vitro ⁊ fiat lēnis ignis ⁊ ꝭ aq̄ distillata. Vel po
nant̃ de collirio seq̄nti d̓ q° magr̄i mōtispessulani
habuer̄t mltos honores. ¶ ℞. siler̄ mōtani ma
iorane eufrasꝭ rute celido^e summitatū fenicl'i ana
ʒ. iij. ꝫꝫ^l spicenardi pip̱is lōgi gariofꝭ thucie extin
cte ⁊ nutrite sarcocoli nutrite in lacte azine ligni
aloes añ. ʒ. i. fel aq̇le ⁊ ancipitris yrci incolātꝭ mō
tana vnū de q̄lꝫ balsami. ʒ. ß. mell' rosacei. ʒ. i. cō
q̄ssanda ꝯq̄ssent̃ in vlti° sicut decꝫ colirīa liq̄faci
enda liq̄fiāt. si fuerit estas misceāt̃ in sole cal'a p̱
dies. xl. ꝯti^e sp̱ agitādo. ⁊ si fuerit hyēs ꝯficiant̃ i
cinerib⁹ vbi sit cal'. ad modū galline cubātꝭ: ⁊ agi
tent̃ ⁊ ꝑuent̃ in vase vitreo ⁊ ocl'is instillet̃. ē tan
te v̓tutis ꝙ decrepitū facit lr̄as minutas leger e
sine bericlis. Tales vitent pisces offas potissime
remollitas. poma: pira: magnā cenā: somnū subi
tū post cibū: potū inter duas comestiones vorācē
comestionē vtat̃ vino rubeo grosso: carnib⁹ elec
tis bene coctis. Ista tibi sufficiant p̱ cura.

¶ Capl'm. 25^m. de tumore palpebrarum.

Epithimētur ex epithi
mate quod in capitulo
de obtalmia nominaui
mus.

DE tumore palpebrarum. ¶ Nō: ꝙ pal
pebre inflant̃ a causa extrinseca vt a
ranee punctura ⁊ siliuin: vel ab odo
ratione ruthe ⁊ similibus in puncturis tu appo
nes tiriacam. In odoratione rerum calidarū. tu
appones oleum rof̄ ꝯufancinum; aliquando in

grossatur a causa intrinseca ab humore aquoso coquatur mentastrum in aceto comprimatur: et applicetur supra palpebras vel teratur cuminum: et distempetur cum vino albo secundum emplin. Vel pannus lineus vel spongia infundatur in aqua ardenti vel celidonie: vel acbori et applicetur tepidum etc.

Capitulum. 26m. de pilis palpebrarum qui curuati intrant oculum et pungunt eum.

Si pilus fuerit vnus aut duo alijs palpebrarum pilis cum mastice aut oleo sceni sunt annectendi aut radicitus euellantur et in loca a quibus euulsi sunt cum ferro acuto vt acus adurantur. Si autem multi fuerint necesse est vt caro palpebre incidatur: loqui tamen de hoc nostri libri mensuram pretergreditur.

De pilis palpebrarum qui curuati intrant oculum. te remitto. Pro cura pili euellatur et locus inunguatur cum sanguine rane: aut catuli canis.

Capitulum. 27m. de cataracta. i. de aqua descendente in oculum.

Quandoque alicui videtur quod ante se habeat cinices aut alia parua corpora subtilia et radiosa Quod aliquando cum stomacho aliquando ex proprio nocumento ipsius oculi contingit. ideoque differentia inter hec duo consideranda est neque pro paruo est habendum: cum hoc accidens euenerit Ex eo namque quod causa tam stomachi accidit non est multum timendum quod oculo nocumentum inferat. Ex eo vero hoc enim aque principium existit quod ex proprio vitio oculi contingit valde timendum est. hec autem passio dum recens est vt in principio cum medicinis curabilis est sed cum iam ad perfectionem deuenerit sanari non potest nisi cum incisione et fortasse etiam incisio prodesse non poterit. Quapropter differentia inter hec duo predicta diligenter est inuestigandum que est prout dicemus. Quando ymaginationes que videntur vtrique apparent oculo extimandum est contingere hoc ex vitio stomachi et econuerso Et cum ymaginationes in hora fastidij et in hora male digestionis plura solito videntur in hora autem famis et laboris pautiora apparent extimandum est etiam hoc ex stomacho esse. Et si ex quo iste ymaginationes acciderunt duo preterierunt menses aut plures et in pupilla non fuerit visa conturbatio extimandum est etiam hoc esse ex stomacho. Cum autem iste extimationes tibi aggregate fuerint pillulas cochias in potu tribue et si passio omnino remouetur iam extimationes predicte certificate fuerunt. Si autem vni tantum oculo apparuerit et vno modo in omnibus horis permanserit extimandum est vitium aque adesse: precipue cum in pupilla non fuerit obfuscatio. Obfuscatio namque si fuerit in pupilla dubitatio iam tunc erit sublata Cum autem passio hec in oculo propria fuerit: prohibendum est infirmo ne cum ventosis minuat sanguinem neque ex brachio: neque comedat pisces nec omnia que humectare possunt. Venter vero frequenter soluendus est ex pillulis cochijs: et

eger ex calefactiuis et deſiccatiuis nutriēdus eſt. ydromel ꝑterea in potu ei tribuendū ⁊ in oc̄lis ſiet de fellibus mittendū. Sic̄ de fellib⁹ qđ ꝓficit aque a ꝑncipio ⁊ dilatationi pupille ⁊ eis q̄ poſt occaſum ſolis nō vident ⁊ tenebroſitati viſus q̄ ē ex hūore. ℞. fellis gruis fellis ſaboth fellis yrcini fellis ancipitris fellis aq̄le fellis ꝑdicis oīm ſiccoꝝ vnū aut plura. Sumat̄ q̄ꝫ ꝑ omībus. ʒ. x. iſtoꝝ ſiccoꝝ euforbij coloq̄ntide ſerapini oīm añ. ʒ. i. trita aggregentur ex ſucco feniculi teneri ⁊ mittantur in oculo.

De cataracta id ē de aq̄ in oc̄lo deſcendēte. Nō: q̄ꝫ aqua nō deſcendit ſꝫ fumus q̄ ꝑ coagulatōem a frio in ip̄iſ oculis in aquā cōuertit̄ ſicut vapores qui a terra eleuant̄ ad mediū inteſtitiuꝫ aeris in aquā ↄuertūtur a frio inteſtitij congelante talis fumus q̄ in aquam ↄuertit̄ eſt groſſus humidus ſatis q̄ etuſ in ſcothomia fumus eſt magis ſiccus. mobil̄ vētoſus ꝑpter qđ non coagulatur nec in cataractā ↄuertit̄ que cōiter euenit col̄icis: vel in iuuētute vel poſt egritudines acutas vel aliqual̄r caluis: ⁊ de facili hn̄tibus vertiginē: q̄ꝛ ē vna vl̄ duab⁹ reuolutioib⁹ ⁊ durat ꝑ menſes ⁊ annos ſine nocu° oculi in eēntia: oculi oppo^m eſt de ꝑn° cataracte vt dicetur. In cura iſta ſunt notāda Ga⁹ vult. 4° de morbo c°. ꝑ°. circa mediū capl̄i: q̄ꝫ talis fum⁹ diſꝑgitur in humore albugineo q̄ꝛ groſſior q̄ꝫ dictus humor albugine⁹ cauſat ſpēm ſuam in humore criſtallino ⁊ ſic venit ſe multiplicando vſq̄ꝫ ad crucisignationē: ⁊ ꝑ ↄñs ꝑn̄tatur ſenſui ↄmuni q̄ hꝫ indicare ſuꝑ tali ꝑſentatōe. Ideo indicāt ſe videre muſcas ⁊ muſculas ⁊ cimices tūc cataracta: non eſt firma ſꝫ incipiens firmari dicit raſ in diuiſionib⁹ ſuis ca° ꝓꝑo. ſꝫ qñ talis fumus eſt in aquā ↄuerſus qđ ꝑtꝫ q̄ꝛ tunc ceſſat apitio muſcaꝝ cum obfuſcatione pupille tūc eſt firma ⁊ ꝑmanens ⁊ firmata: ⁊ hꝫ ſua tꝑa ꝑn^m q̄ꝫdiu nō cōgelatur augmentū qñ ↄgelatur ſtatum qñ eſt cōgelata. Tūc dicim⁹ cataracta ē ꝑfecta ad deponē-

dū iſta clari⁹ dicet̄ i executōe cure. Alii i febribus ꝑnicioſ tales ſbi aliq̄l̄r oblōgi ad oc̄los ab hūorib⁹ q̄ diſꝑſi i hūore albugi^co q̄ꝛ g̃ſſiores ip̄o ⁊ in foramie vuee cāntes ſpēꝫ ſil̄eꝫ i hūore criſtallio ⁊ ꝑ ↄñs i crucisignatōe ⁊ ſēſ⁹ cōis iudicat ſe videre paleas filos. Et recitat ga⁹ de ſeip̄o. 4. đ inr̄. c. 2° Iđ vult ypo. ꝑ° ꝓnoſtic. manuū mobilitaꝝ ſignū ē caſus mortalis al̄n appent q̄buſđ mli̇q̄ fumi tales g̃ſſi terrei hn̄tes figuras diūſas ancez vel alteri⁹ aīalis vt dyaboli alati ⁊ iudicāt tales mli̇ci ſeu inſēſati ſe videre dyabolos alatos ⁊ alias res ꝑutioſas ⁊ timoroſas vt recitat ga⁹. 4. đ inr̄. c. 2. Iſti tales mli̇a ſt̄ cōit̄ cū oculis emınētib⁹ ⁊ rotūdis ⁊ diſtātib⁹ ſeu elōgaꝝ a naſo ē ↄꝑō mala in phiſono^a ↄn̄r fiūt demētes an̄q̄ꝫ ſint i. xl. āno. Ulteri⁹ nō: q̄ꝫ vlt̄ iſtos duos caſus pl̄es hn̄t apitōes tales muſcaꝝ ⁊ cunicū i. 4. caſib⁹: vt vult ga⁹. 4° de mor°. c. ꝑ°. i catactādiſ. De q̄b⁹ ē pn̄s ca^m i ſcoto^a. ⁊ eſt ſupi⁹ dc̄m i c°. ꝑ°. in hn̄tib⁹ vlcera ⁊ cicatrices i cornea i opp° pupil^e nā talis cicatrix cāt ſpēꝫ ſuā ab itra i criſtalinā ꝓcedē° ꝓut ⁊ alie ſpēſ viſibiliū ⁊ hn̄tib⁹ hūorē albugineū ſbtiliſſi^m ⁊ ſēſuꝫ viſ⁹ acutiſſi^m. iō q̄ꝛ vaꝑes ↄti^e ſubitrātes oculos q̄ ↄti^e exalāt̄ q̄ꝫtūcūq̄ꝫ fuerit ſubtiles cābiūt ſpēꝫ aliq̄lē i criſtalia ⁊ q̄ꝛ cū ſꝫ i talib⁹ ſēſus viſus ē acutiſſim⁹. iō iudicāt ſe videre muſcas ꝑuulas ⁊ n̄ cadūt i aliđ nocu^m. Iſta đclarat ga⁹. 4. đ mor° c°. ꝑ°. Iđ dic̄ ſatis ꝑ°. đ inr̄. c. 2. cataracta iūe^e i eſt ip̄i vuee puta forami ei⁹. ꝑ° đ mor°. c. vlti. ⁊. 4. de mor°. c. ꝑ°. ſꝫ q̄ꝛ ip̄a vuea n̄ hꝫ actōeꝫ ſꝫ iuua^m in orga^co. iō n̄ dꝫ dici morb vuee: ſꝫ dꝫ dici morb⁹ et pa° oc̄li q̄ꝛ actio oc̄li pri° ⁊ ꝑnci^r ledit̄. ꝓpꝛe ⁊ ſtricte loq̄ndo ſꝑ ē ꝑ colligātiā q̄ꝛ vēit a ſto° l̄ a capite qđ vēire n̄ dꝫ ſm n̄am. 4. đ inr̄. c. 2°. Verū raſ vult: ſi vēiat a capite q̄ꝫ ſi pa° oc̄loꝝ ꝑ ſe cāl̄e dupl̄x vna ē: q̄ꝛ hn̄t vicinitatē ⁊ colligantiā ⁊ ortū ꝓpinquū a cerebro q̄ſi ſint vnū. Alia cā ē. q̄ꝛ ſtati ſt̄ ſibi ꝓpꝛia ⁊ eēntialis qñ fit a cerebro ꝓpt̄ qđ cauēda ē vt vult raſ i c°. ē morb⁹ offiq̄. i gn̄e. pri° đ morbo. c. vlti°. In ſpē āt ē opila°. 4. đ. mor°. c. pri°. lꝫ tal̄ fum⁹ ſꝑgat̄ ſuꝑ albugi^co ip̄ꝫ ing̃ſſan° vt dicit ibiđ. nō ledit actōeꝫ i orga^co putaviſiuā niſi interpo° ſe i foramie cauē° ſpēꝫ ſibi ſil̄eꝫ: vt opilan° et ꝓhibē° tn̄ſitū ſpēruꝫ viſibiliū ꝑ albugineū ad criſtalinaꝫ ⁊ ad crucisignatōeꝫ ꝓpt̄ qđ cataracta firmata ⁊ ꝑmanēs ē ꝓpꝛie opila° foramis vuee eſt nocu^m vt pluries ē dc̄m regitie n̄alis ⁊ vitalis mēbri mandanꝭ ⁊ recipieꝭ. naꝫ ſi digeſtie ⁊ expulſiue nō errarēt nō adeſſet talis vapor i mēbro mandante ⁊ recipiente ⁊ eſt paſſio principaliter virtutꝭ viſiue, nam ip̄a leditur: vt dictum eſt;

Istis clarificatis Cura cataracte tibi patescit pus tñ q̄ i cura ꝓcedas scire oꝫ an tal' cataracta sit icipiẽs firmari. vel sit firma ⁊ ꝑmanẽs seu ꝯfirmata: ⁊ si tũc est in pn° vel augmẽto vel i statu. 2°. aũt optet scire an talis cataracta icipiẽs a stomacho vel a capite: q2 cura in h' diũsificat. Adũtẽ tñ sup h' ná talis cataracta incipiẽs a sto° cõiter euenit flegmaticiq vel in pª senectute vl' hñtib⁹ emigneá ⁊ nõ venit caluis nec colericiq nec disposit'q ad vtiginẽ in q̄b⁹ euenit scotħª q̄ sũt tibi plimũ ꝯsiderãda. ¶ Si q̄s cataractá icipiẽtẽ firmari seu ymagines ⁊ aptões corã ocl'is muscl'aꝝ ⁊ cinucũ ⁊ silia. ipis absentib⁹ habuerit ⁊ ab ipo sto° habuerit: q2 i ãbob⁹ ocl'is ⁊ alleuiãt tpe vno ⁊ aggrauant alio fm aliá dispõeꝫ sto' hora replectõis ⁊ indigõis pl'a hoꝝ apparet ⁊ vnũ vl' duos mẽses trásiuerint q̄ ocl's nõ fiat alit obfuscatus tũc certũ ẽ q̄ tales apitões dicunt mihi. Cataractá incipientẽ firmari ab ipo sto° de q̄ nõ ẽ nil'tũ timẽdũ q̄ venit in cataractá firmá seu ꝯfirmataꝫ vt dic Ga⁹. 4. de inf. in. ca. 2°. Verũ ipe curabat hñtes tales ymagies seu apitões cũ potu yerapigre vt ipe recitat ibidẽ. det ḡ sibi semel i mẽse. ʒ. i. yerapig° dissolute cũ aq̄ citrinũ m. l' cũ decoctõe absin' qd̄ suffic. ħ pot⁹ detur i auroza. Det de metridato semel i septimana i q̄ti° amigdã cũ modico vini i introitu lecti vel q̄tuor hor' post cibũ. Vitet pisces salsi in mag q̄tit° fruct⁹ spál'r pira poma offas spáliter ĩmollitas cená nisi modicá nl' ti sunt libati cũ abstinẽª cene q̄ paꝝ saltum tenet q̄ tibi sufficiũt ꝑ cura illi⁹ ¶ Si q̄s cataractá incipientẽ firmari seu ymagines apitões corá oculis muscaꝝ ⁊ ciniciũ ⁊ sil'in habuerit ⁊ ab ipo cerebro q2 in vno ocl'o sine aliq̄ interpolatõe seu alleuiatõe: y⁹ ꝯti° vniformit appent ẽ etiá pauci tpis q̄ incipit h' valde timẽdũ est: q2 nisi cito ei succurrat: venit breuit in cataractá firmá ⁊ cõfirmataꝫ Iste vitare dꝫ pisces offas ⁊ ꝯino oia q̄ hñectant ⁊ nutriat cũ cibis aliq̄l'r calidis ⁊ siccis. ⁊ sumat bis in septimana de metridato in q̄ti° amig° cũ modico vini sumat de mane i auroza vel añ ortuꝫ solis minoret cená: vitet somnũ festinũ post cená vigilet ad min⁹ tribus hor' post cená capiat sepe de pill'is cochijs ⁊ in modica dosi suffic. ʒ. i. ħ. vel capiat ⁊ meli⁹ de yerapigª duplata coloq̄nª fiat sic. ¶ ℞. yerapig° ga'. ʒ. iij. pulpe colloq̄n° gresso modo puluerizate. ʒ. i. misceant ⁊ incorporẽtur sil' vt totũ fermẽtetur fac pill'as de ista massa. Capiat de. 15. in 15. vel. 20. diebus. vel. xi. vel. xiij. in itre itu lecti taliter q̄ assellet bis vel ter vltra solitũ augmẽtendo vel diminuendo numerũ: vt tibi videbitur loco sirupi. non cenabit illa nocte. Et q̄libet die sumet duos vel tres bolos herbaꝝ istaruꝫ in brodio carniũ. ℞. saluie mente maiorane basilico. melisse ana folia. 6. vel. 5. ligentur cum filo ⁊ decoquant vna ebulitione. Si esset hyems ⁊ átiquus puta in prima vel secunda senectute sumat duos bolos de mane de rutha in vino madefacto Abluat caput suum stomacho ieiuno semel in septimana cum aqua decoctõis betonice absin' sit tertia vel quarta pars vini albi vel clareti vl' le giuij. ħ caueat illa die poti'me avẽto Si q̄s cataractá firmatá l' cõpletá hũerit: q2 tales apitiões cessát cũ obfuscatõe pupille. scire optet an talis cataracta confirmata sit in sui pncipio q̄ aqua so'm sit congregata ⁊ in aliquo nõ congelata: quia cognoscitur q2 ymagines p̄dicte iam cessant: ħ videt nebulá magná: ⁊ hoies non tm̄ distingũt inter hominẽ ⁊ hoiem vident digitũ eleuatum: sed non distingũt digitũ a digito vel sit in sui augmẽto q̄ aqua incipiat cõgelari tunc minus vident ⁊ peius distingũt rem a re ⁊ pupilla mag' obfuscatur vl' dealbat vel sit in sui statu q̄ nihil videat nisi vmbrá ⁊ in sui ꝓcessu nil vident nisi radicẽ sol' nam q̄n est in sui pncipio ⁊ mediũ augmenti nõ transiuerit adhuc cũ medicinis ⁊ collirijs curabilis est. Dicter ḡ ⁊ purget sicut dictũ est de hñtibus cataractá incipientẽ firmari vitio cerebri. Et vtatur collirijs de fellibus. ra. ħ. fel austarde auis curat cataractá ꝑ modũ collirij: fel acipitris mixtũ cũ modico mell' ⁊ modico succi fen' ꝑ moduꝫ collirij multũ vꝫ dissoluit illam aquá ne cõglet: ⁊ consumit eam. Idem facit balsamũ. ¶ Si q̄s medium augmenti transiuerit vel in statu fuerit: q̄ non videt nisi quandam vmbram: vel nihil videt nisi radium solis: tunc signuꝫ est q̄ illa aqua congelatur ibi multum: vel est congelata. talis non potest curarari nisi cum acu ꝑ cyrurgicũ expertum in hoc. Nam opoztet anteq̄ deponat: q̄ sit bene inspissata cõmuniter tardat per annũ ad bene spissandum postq̄ ex toto perdiderũt visuꝫ dempto radio solari ⁊ cognoscimus talem inspissatam congelatam quando est bene deponibilis quando est col' aeris: vel fungi non alba nec nig' nec citrina: nec gipsea tũc nimis sunt antiquate vel indurate non possunt capi ab acu ⁊ quádo alter oculus clauditur ⁊ pupilla illius cum pollice fricatur ⁊ subito aperitur si pupilla per fricatione dilataret: signũ est cure. 4°. de morbo in c°. p°. q2 opticus nõ videt opilatus ex q̄ spũs dilatátes tráseũt ad pupillá ⁊ q̄ cataracta tenet mediũ

in substantia purget ergo modicū cū pillis supi⁹ dictis: et post p tres dies deponat p cyrurgicū expertum et emplet locus: scꝫ oculus cum vitellis ouorum et modico albuminis et stupis canabinis et stet in silentio et in obscuro decem diebus cū dieta tenui. Ista sufficiant tibi pro cura.

¶ Capitulū. 28^m. de victolopis: id est qui post solis occasum non vident.

Ad hoc vtile existit epar caprinū scidere et ponere sup vnā sectōnez pip longū et coopire ipaꝫ ex alia sectōe pipe lōgo i medio exnte Deinde ponere ipm in furno et dimittere sibi donec asset et nō desiccet. Mō pfecto piper longū quod in medio erat sumat et bn terat cū q̄ pauco musco. deinde ex liquore ex epate assato expssus fuerit cōspgat et siccet et in oclm mittat. Aut fel caprinū cū melle mixtū in cucuma sup ignē misceat: deide radius co illinit⁹ imittat oculo. Mō aūt ad magis valet est vt siet de fellib⁹ in oculo mittat. Si aūt hoc nō sufficerit vēter soluatur et sanguis ex duabus cephalicis et ex fronte minuatur et regimen subtiliet.

De his qui post occasuꝫ solis nihil vidēt. Materia hui⁹ capli tractata est in speculatōe et i cura supius in ca°. de debilitate visus explicando cām diuisitatis cause hui⁹ passiōis et debilitatis intellecte in illo ca°. Jdo remitto te ibi.

¶ Capitulū. 29^m. de dilatatione pupille.

Cum pupilla hoc ē forame qd est in nigredine oculi adeo dilatari videtur vt vndiqꝫ ptīgat ad albedinē fueritqꝫ post vehementē cephalice dolorē pua habēda ē fiducia in ei⁹ cura: sꝫ si dilatatio pua fuerit tūc assidua solutōe vētris ex cochijs multotiēs et siet de fellib⁹ in oculo mittendū. Mō si pupillā post pcussionē dilatari cōtingat n̄ est inde timēdū qꝫ remouebit: fiat itaqꝫ emplm ex farina fabaꝝ et camomilla et euisco cuꝫ vino et aqua.

De dilatatione pupille sup accntali: qꝫ n̄alis est icurabil. Tu dices q̄re rubrica tacet de ꝯstrictōe pupille. Dicēm: q intelligēti non tacuit: qꝫ ꝯstrictio pupille hꝫ tres causas q̄ꝫ due sūt incurabiles ex vna cā facta curat sicut dilatatio cū sief de fellib⁹ vt patebit ppt qd apud scientē nō tacuit. ¶ Nota: q dilata° pupille accntal: qꝫ de illa est pns sermo fit causa duplici: vt dic̄ Ga⁹. 4°. de morbo. c° p°. vna cā pōtīa sūt humlti fluētes p vias catarri vl ex ictu vel al's i sravueaꝫ extēdētes ipam. Jō extendit foramē sic videm⁹ in vtre et vesica plenis dilata° accntalis fit ex ista cā hūoral fluxa sic naturalis ex magnitudine albuginei: qn̄ talis accidental dilata° magna ē: q q̄si ptingat ꝯiūctinaꝫ: tūc incurabil est qꝫ arguit magn⁹ fluxus hūoris a capite dilata° pua subito facta: qꝫ fit a puo hūore. fluxa ipa est curabil: qꝫ nō arguit tātus fluxus hūoris: q̄ intelligit Rab in ca°. ¶ 2ª. causa dilatatōis pupille est aliqual siccitas excedēs i vuea qꝫ mag et forꝫ ꝯstringit pupillā corrugando ipaꝫ vueam. vt dicet statim: modica aūt dilatat pupillam: qꝫ trahūt ptes cētrales circa ꝯferētiam: ista fit paulatim ista ē incurabil. qꝫ nō possum⁹ medicamen bn̄ hūectans ipaꝫ vueaꝫ approximare. iō Rab tacuit de ei⁹ cura. ¶ Cōstrictio aūt pupille fit causa triplici: vt dic̄ Ga⁹. 4°. de morbo ca°. p° ¶ Una causa ē fortis exsicca° vuee corrigās ipsaꝫ sic coria fortit exsiccata corrugant et foramina corrugan° claudūt et pusificat. h demōstrat sens⁹ et expieⁿ sensus et facti ¶ 2ª. cā ē nimia hūiditas remolliēs ipaꝫ vueā et ipaꝫ molificāt: tūc ptes ei⁹ extēdūt sic foramē ei⁹ diminuit: vt pꝫ in crebro p foraro remollito ¶ 3ª. cā est si albugine⁹ minoret inftū: qꝫ tūc vuea cadit sup cristallinā sic corrugat et ei⁹ foramē pusificat: sic puitas pupille pessimos morbos ꝯcomitat. iō mala. Ga. in lo° alle° ex se.

aūt nō: q₂ mag̃ repleť spiritibꝰ facta a pa cā ⁊ vltima ē incurabil'. a secūda cā est curabil'is: lȝ cum difficultate cū sieť de fellibꝰ sicut distillatio facta cū aliq̄li fluxu hūoris: sic pȝ tibi ꝙ in rubrica nō tacuit intelligēti de ꝯstrictōe pupille ꝓut tu credebas ¶ Et scias ꝙ lȝ dilatatio ⁊ ꝯstrictio pupille imediate insint ipi vuee sunt tm̄ passiones ꝑ rescripta ⁊ pmo ⁊ pnci[r] ipius oculi q₂ actio ocl'i puta visiua ⁊ motiua pmo ⁊ pncipal'r lediť ⁊ morbus ō₂ rōne actōis lese imediate: vt pl'ies ē dcm̄ supꝰ. Et sī passiōes ꝑ colligātiā venit mala ma[a] vl' q̄litas acq̄riť ab aliq̄ cā primitia q̄ venire n̄ dȝ f̄m naturā. Et ē morbꝰ in via ipa dilata[o] cōcomitādo f̄m morbū i receptacl'o puta ianitōez spūuȝ ꝯstrictio aūt exse nō ē morbꝰ q₂ ex h̄ nō fit nocu[m] actōis visiue: q₂ tūc repleť mag̃ spiritibꝰ. Sȝ bn̄ ꝯcomitať pessimos morbos dictos ꝯsil'es l' officiales. ⁊ ē nocu[m] regitiue n̄al' digestiue ⁊ expulsiue mēbri mādātis ⁊ recipiēt. paꝝ ptiū ocl'i ⁊ sī passiōes v̄tut visiue. ⁊ pȝ tibi ꝙ dilata[o] n̄al' ē peior: q̄ᵽ accn̄tal': q₂ accn̄tal' ē curabil': vt ē dcm̄ Et ꝯstri[o] pupille fctā a nimia siccita[e] ē deterior. q̄ᵽ illa q̄ fit ꝓpter hūiditatē ⁊ q₂ illa icurabil' facta ab hūidi[e] ē curabil' facilꝰ ē exsiccare q̄ᵽ hūectare. h̄ vult Gaꝰ 4. ō mor[o]. c. p[o]. ⁊ timieť pulc̄ specula[o] ⁊ sciētifica

Istis clarificatis cura dilatatōis pupille tibi patescit: verū si mag̃ fuerit ꝙ q̄si ptigat ꝯiunctiuā q̄ cōiter fit post magnū dolorē capit nō apponas manū: q₂ icurabil' ē. ar[r] mltitu[o] ma[e] ibiō fluxe. Si āt modica fuerit ⁊ subito euenerit et in vna hora sig[m] ē ꝙ modica ma[a] fluxa ē ifra vueā extēdēs dictā vueā ⁊ ꝑ ꝯn̄s dilatās eiꝰ foramē sic videmꝰ i vtre ⁊ vesica repleť. Cōsidera tm̄ si talis ma[a] ē ibi fluxa ꝑ viā catarri vl' ex ictu nā in h̄ cura diuisificať ⁊c. ¶ Si q̄s aliquē dilatatōez pupille subito ex ictu habuerit n̄ tm̄ timēda ē stati flōetur de cepha[ca] einsō ptis i ꝯpetēti q̄ᵽti[e]. Et ocl's empl'eť. ¶ ℞. farine fabaꝝ. ℥. iij. floꝝ camo[e]. ℥. i. ⁊ ß. vini ⁊ aq̄ qō suffic̄ fiat emplȝ cuiꝰ vna ps s̄ oculū ponať renouā[o] dcm̄ emplȝ de. 6. in. 6. horis Cōseq̄nt eadē die de sero appliceť vētosa cū scarificatōe i fontinella colli i oppo[o] ocl'i in crastinū flōetur de vena q̄ ē in angl'o ocl'i. Bonū ē ad cautelā stati in pn[o] empl'e timpora cū san. dra. t̄ra sigillata mixt cū modico albuminis oui extēsi s̄ pānū lineū vel cū thure mirra ⁊ albumie oui subtiliter puluerizat. Teneat sp dictā tenuē de auēato de amido paꝝ de vino liphato. Trāsact tribus vl' q̄ttuor diebꝰ distilleť ifra oculū lac. m. calidū ⁊ appliceť sepe spōgia desuꝑ ifusa in aq̄ calida decoctōis se. fenu[ct]. Postea distilleť ab itra san. calidꝰ dū exierit ab ala colūbi ⁊ appliceť illa q̄ applicāť i cura macl'e rubee l' ipiꝰ obtal[e] dū ē in decliatōe Si q̄s āt dilatatōez pupille subita habuerit ꝑ viā catarri: q₂ sine ictu purgeť stati cū pill'is cochijs deť. ℥. ij. ⁊ ß. n̄ p̄cedēte sir[o]. Cōseq̄nt reitereť vt. 10. vel. 12[o]. die. i minori tm̄ q̄ᵽti[e] sufficiūt. ℥. ij. ⁊ sieť. seu collirīū ō fellibꝰ dcm̄ i cura catharache ipōať caueas tm̄ a falß ꝓmissiōibꝰ: q₂ cū max[a] difficul[e] talis ma[a] substrahiť ⁊ ꝯsumit dato ꝙ i pn[o] vocatꝰ fuerit. Si āt macilētꝰ eticatꝰ dilatatōz pupille paulatine habuerit: h̄ fit q₂ vuea aliq̄l'r exsiccať q₂ cōtrahūť ptes cētrales v̄sus circūferētiā. ista icurabil' ē: q₂ n̄ possumꝰ medicinā hūectatiuā bn̄ appꝓxiare ipi vuee ꝓpť qō rab tacuit ō eiꝰ cura. Verū vt i aliq̄ sibi ꝓficiamꝰ ordinamꝰ sibi dietā hūectatiuā seu resūptiuā: viuat i ocio et i q̄ete. Balneeť freq̄nť fomēteť ocl's cū aliq̄s fris tēpat cucurbite ⁊ similiū. ⁊ ab itra ⁊ ab extra distilletur lac. m. iuuenis puellam lactantis. Et sic terminetur.

¶ Capitulū. 30[m]. de fistula in lacrimali

Cum angulus lacrimalis resudat et cōprimiť sanies ⁊ virꝰ ab eo egrediť fistulā pati itelligiť q̄ cū cauterio curať. De hoc tm̄ loq̄ plus ē q̄ᵽ huic nostro attineť libro Nos tn̄ iā ei adiūgimꝰ medicamē qō si adhibitū fuerit ipam ꝑ multos menses adeo tardare facit. vt eger sanꝰ videať. Medicamē āt illud. ℞. aloes thuris sarcocolle sanguis draconis balaustie ātimonij alūis oim̄ ptes eq̄les zimar q̄ᵽtuȝ est q̄nta ps viniꝰ fiāt ex eis sieť. Cū ꝙ necesse fuerit fistula in tm̄ p̄matur vt q̄cq̄d sanici in ea cōtineť egrediať. Dein de infirmꝰ suꝑ latꝰ in quo n̄ ē fistula iaceat de p̄dicto sieť aliq̄d dissoluať in aqua ō quo in angulo lacrimali tres gutte aut q̄ttuor inq̄natizētur magno exū

te īterstitio inter ꝓiectionē vnius gutte ⁊ alteri⁹. Quo facto eger p tres sic iaceat horas. in mane quo q̧ seq̄nti die similiᷓ fistula bñ pri maᷓ ⁊ fiat eadē cura. Pōs p ebdomadā vnā fieri cōuenit ⁊ etiā tā diu donec nihil a fistula egrediaᷓ cōprimāᷓ. Ex hac naq̧ cura locus multis mēsib⁹ siccus permanebit De curis oculoꝝ q̄tuꝫ huic loco necessariū eē putauim⁹ iā satis dictū est credimus. Alia vero q̄ suā de curis q̄ p ferrū exercētur dimittamus. q̄ multis indigēt medicaminibus Sūt tamē quedā ex eis: q̄ in locis in q̄bus de decoratōne tractauimus ⁊ sanitatis custodia cōtinetur.

De fistula q̄ fit i lacrimali angulo ocl'i. Nō. q̄ fistula ñ ē aliō q̄ vlc⁹ in carne soꝛdidū cū ꝯpimiᷓ ō mane ⁊ de sero exit pus ⁊ ē vlc⁹ ꝯcauū ⁊ iteri⁹ ⁊ callosū. i. durū i labijs interioꝛib⁹ exteri⁹ āt nō ē ꝯcauū: y° strictū. Iste ꝯditiones sᷓ sp̄ i fistula in q̄cūq̧ pte fuerit rubrica ca' de fistula oculi. i. de vlcere soꝛdido ꝯcauo ⁊ calloso āplo magꝭ iteri⁹ q̄ exteri⁹ i carne maiorꝭ anguli ocl'i. ¶ Nō: q̄ fistula causaᷓ i p̄dicto āgl'o ocl'i ex ꝯti° ⁊ fluxu lōgeuo hūoꝝ acutoꝝ coꝛrodētiū carnē ibidē. h̄ cōit ē p̄viā collectōis trūbose ⁊ apostaᷓ, occlte pue sᷓ albide l' sᷓ bru. aliñ fit bothoꝛ a p ua pustula i dc̄o āgl'o. In alijs āt mēbrꝭ cōit ꝯseq̄ᷓ apa magꝭ māifestū. tal' fistula ocl'i l' alteri⁹ mēbꝛi iterdū ꝑfūdaᷓ vsq̧ ad os. Istō ē q̄ñ durat per ānū ⁊ vlᷓ. itē° ypo. 6ᵃ. āpb. cañ illo. Vulnera q̄cūq̧ ānua fuerit l' lōgi tp̄is os necē ē emitti ⁊ cicatrices cauas fieri tē sil'r exit pus magꝭ citrinū tal' fistula nō p̄t curari sine cautio actuali: h̄ vult raᷓ. Et scias q̄ tal' fistula ē pa° p̄nci' lactoꝝ lacrimal' ocl'i ꝯñr p̄uīuiciaꝝ: ⁊ ē pa° p colligātiā vēit q̄d ve nireñ dꝫ h̄ īn ñaꝫ. Et ē moꝛb⁹ offic̄. mala ꝯpo° ⁊ i figura ⁊ ē nocu'ᵐ mēbꝛi mādāᷓ ⁊ recipiēᷓ, nam si digestia ⁊ expl'iīna hoꝛ mēbꝛoꝝ ñ errasset m.ᵃ tal' ī. fui s'ct g̃nata. Et ē pa° metie īpoꝛ lactoꝝ ⁊ ocl'i Cōie q̄ aᷓ naturaliᷓ vtutū p̄tiū illaꝝ ⁊ ocl'i ꝯs'ᷓ, pipter q̄ō transit ⁊ rubescit caro vicina.

Istis clarificatis cura fistu' ocl'i tibi patescit. i cura fistule ocl'i q̄ nō ē annual' sic ꝓcedaᷓ Purgeᷓ p° cū pill'is cochijs dēᷓ sibi. ʒ. ij. ⁊ ß. p̄ precedēte oximelle diure'ᶜᵒ p. 5. vel. 6. dies. Cū aq̄ ciceꝝ ru. vbi sit modicū saluie maioꝛane toto tp̄e purgatōis ꝯpꝛimaᷓ de mane fistula ⁊ mūdificeᷓ Et fomēteᷓ locus cū spōgia ifusa i aq̄ decoctōis roᷓ. vbi sit q̄rta p s vini l' duo coclea' mell' ista fiāt tp̄e sir' ⁊ medicie. ¶ ꝯñr ꝓcedam⁹ cū potu ap ꝓpato ad h̄ ⁊ cū pl'ib⁹ ap ꝓp̄riaᷓ; vtaᷓ de mane isto potu p tres mēses. ℞. fol' agrimōie. ʒ. ij. fol' olive silvestris cetrac. añ. ʒ. ß. ꝯq̄ssēᷓ ⁊ remoliāᷓ p noctē i modico vini al. clari roꝛe regni. De mane to'ᵐ tepefit coleᷓ ⁊ pot⁹ detur de mane añ oꝛtū solis. Dū vteᷓ isto potu dilateᷓ foꝛamē fistule cū modica tēta laureole l' gētiane l' bꝛiōie ⁊ iponas ab itra ter i die vel bis l' q̄ter guttas succi agrimōie vel ō lacte titimali. Ista foꝛtiᷓ abstergūt callositatē illaꝫ q̄ mollificata labia vniūᷓ moll' cū molle faciliᷓ vniᷓ. 6°. ō moꝛ°. Iō dic̄. 13°. de ige°. lo° hoꝛ foꝛamie dilatato iponim⁹ de pul' 1° q̄ foꝛti⁹ opaᷓ i moꝛtificā° fistula. ¶ ℞. alūis. ʒ. ij. sal' armo'ᶜ. ʒ. i. floꝛ eris ʒ. ß. ᷓ pul' subtil' vt alchool iponaᷓ de isto pul' in foꝛamie l' addaᷓ feq̄ ol'i q. s. ᷓ vng'ᵐ cū q̄vnguaᷓ tēta q̄ ponaᷓ i foꝛamine Vel ponaᷓ de isto pul' q̄ vtebaᷓ Goꝛdo⁹. ℞. viride eris attramēti salis armoniaci vitreoli calc̄ viue auripigmēti cātaridarum aluminis añ. ʒ. i. fiat pulvis subtilis q̄ imponatur in foꝛamie fistule i p̄uissima q̄titate: tamē Vel misceantur cū vꝛina pueri non polluti ⁊ fece olei antiqui fiat vng'ᵐ de quo tenta intinguatur q̄ foꝛamini fistule imponatur. Fiat vnguentū moꝛtificata fistula seu remota illa callositate q̄ ꝯmuniter fit in. 20. vel. 30. diebus. pone de succo pillo selle q̄buſdam diebus intra illam. concauitatem fistule vt raro regnēᷓ. Vel inūguaᷓ tenta cū h̄ vnguēto vt caro regnēᷓ. ℞. aloes olibani sarcecol' nutrite añ. ʒ. ij. ᷓ vng'ᵐ Aliq̄ ātiq̄ scripsēᷓ q̄ colligaᷓ ō agri' ⁊ oꝛōe dn̄ica ⁊ poꝛtet i collo ⁊ curāᷓ. si cū isᷓ ñ curāᷓ l' ifra ānū diu aūit rcurrēō ē ad manū cirurgicā vt appōat cautiū actu' i q̄ cōiᷓ tal' ē ꝓcess⁹. ¶ p° āpliaᷓ foꝛamē cū ſᷓōmo ꝯñr appōiᷓ tēta ō medul' sābuci sicca bñ ꝯp̄ssa cū digiᷓ bis i die ꝓcedē° sic ꝯti' g̃ssioꝛ ꝯñr appo' tēta gētiāe cō p̄ssa cū digiᷓ l' laureole l' bꝛiōie. Aliq̄ apponūt tentas modicas bñ ꝯp̄ssas cū digiᷓ cū spōgia marina q̄ ē salsosa ⁊ coꝛrosiua verū attēdiāᷓ i h̄ rōe sēsibilitaᷓ ꝑicl'e lo° illo a pte vsq̧ ad os nasi tūc cauterizaᷓ locus apponitur patula lōga argenti inter oculū ⁊ foꝛamen factum ne oculus ledatur

⁊ applicātᷣ tria vꝪ q̄ttuoꝛ cauteria ꝯpetēter ignea
Hoc ꝯmittitᷣ arbitrio opantis coquēdo ⁊ caute
rizādo in latitudine. i. digiti pui: vt nihil remane
at de osse coꝛrupto. Interdū fistula ē antiq̄ta q̄t
tuoꝛ vel q̄nqꝫ annoꝝ: ꝙ os nasi est tm̄ coꝛruptum
ꝙ nō pōt cauterizare vndiqꝫ. Ideo ad cautelam
cū vltimo cauterio pfoꝛamus os nasi bn̄ impin
guēdo vt soꝛdities ibi fluens euacuetᷣ: ⁊ exeat p
nares ad cautelā facimus si est dubiū: ꝙ os coꝛ
ruptū nō fuerit cauterizatū ꝫm oīes ptes appo
nimus ħ facto coꝛrūpentia scarā de vnguēto po
puleō ⁊ silibꝰ. Ista tibi sufficiāt p cura fistule an
nualis vel antiquate in angulo oculi.

Capitulū. 31[m]. de doloꝛe auris.

Si cū doloꝛe q̄ fit ī aure fuerit ī facie inflāmatio ⁊ pulsatio sanguis ex cephalica erit minuēdꝰ et oleū ro. aut olm̄ de floribꝰ salicis tepidū cū pauco aceto imittēdū: lac q̄ʒ ita calm̄ vt ex māmilla egreditᷣ multotiēs distillādū erit vēter p̄terea ex mirabolanis citrinis ⁊ scamonee ⁊ aloe vehemēter soluatur. Nō hoc mō fiet mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ℥. xx. sumantᷣ ⁊ puluerizati in duabꝰ libris aq̄ coq̄ntᷣ dōcc ad duas vnīꝰ libre tertias redeāt ⁊ colētᷣ. Post hec sumatᷣ aloes. ℥. i. scamonee sexta ps. ℥. i. aggregētur cū rob de citoniꝭ ⁊ fiāt ex eis pillule q̄ p duas horas an̄ decoctiōem sumantᷣ, deīde bibatᷣ decoctio. Nō si doloꝛ nō q̄euerit paꝝ opij ī oleo ro. resoluti in aurē mittatᷣ ⁊ si pulsatio redierit ⁊ tribꝰ diebꝰ pseuerauerit olm̄ sisaminū ī quo anatꝭ aut galline adeps fuerit resolutꝰ in aurē sepe mittatᷣ. Ibi nāqꝫ est pustula q̄ maturatōe indiget. Cū āt doloꝛ q̄euerit putredo iā tūc collecta erit: ideoqꝫ pus subito extinsupato de aure egreditᷣ. Cū aūt doloꝛ ī aure fit pꝰ fastidiosā satietatē: aut pꝰ vētos frigidos olm̄ ī quo ruta aut sepe cocte fuerint in aure distilletᷣ. Aut olm̄ de lilio sumantᷣ: ⁊ cuiqꝫ ℥. ex eo misceatᷣ euforbij recentꝭ ℥. i. castoꝛee ℥. i. sꝫ si hoc nō suffecerit vēter ex pillulis cochijs soluatur. patiēs q̄ʒ balneū ingrediatᷣ ī quo etiā sudet vinū q̄ʒ vetus ⁊ foꝛte ei tribuatᷣ. Si āt cū doloꝛe auris fuerint sonitꝰ ⁊ tinitus atqꝫ vētositas panicū siue miliū ī sartagie toꝛrefactū calm̄ multotiēs supponatur. Et auris q̄ʒ sup vapoꝛē aq̄ ī q̄ sint cocta mētastrū ⁊ sticad arabicus ⁊ sansucus teneatᷣ de castoꝛeo p̄terea ⁊ euforbio in olo sambucino dissolutꝭ quoꝝ vnīuq̄ dōqꝫ q̄tuoꝛ grana oꝛdei pōderet in aurē mittatᷣ

De doloꝛe auris: vt videas ꝑticulā pncipalꝛ patientē in doloꝛe auris: in vlcere auris: in tinitu ⁊ sonitu auris: in grauedine auditꝰ ⁊ in his q̄ intrant aurē. ¶ Nō. ꝙ auris put est oꝛganū auditꝰ ꝯstat ex q̄ttuoꝛ ꝑtibꝰ inter q̄s est vna pncipalꝛ. cetere sunt sibi coadiuuantes sicut in oclo ⁊ in q̄cūqꝫ alio oꝛgano alicuiꝰ sēsus seu vtutꝭ aīate. 4°. de moꝛbo. 2°. c. Jō dicit Auic. 3°. can̄. fen. 4ª. ca°. p̄°. Est ibi neruus durꝰ veniēs ab vno pari neruoꝝ capitꝭ hn̄s oꝛtū magꝭ a puppi 8. ⁊. 6. de iuuamētꝭ caplis secūdis. Jō aui. 3°. can̄ fen. 4ª. c°. p̄°. cuiꝰ extremitas ē ps pncipalꝛ in oꝛgano auditꝰ seu in auribꝰ vt dicetᷣ. ⁊ est creatꝰ durus a n̄a vt cito nō lederetᷣ a ꝑcussione aeris extrinseci: vt dic̄ Gaꝰ. in loc̄ allegatꝭ ⁊ sunt nerui ꝯcaui post opticos vt multitudo sp̄uum recipetᷣ cā ap̄p̄hendēdi ⁊ iudicandi obiecta remota ꝓpt̄ q̄d sensus auditꝰ est magꝭ subtilis ⁊ inuestigatiuꝰ post sēsu ʒ visus. 4°. de int. ca°. 3°. in p̄n°: ꝓpt̄ q̄d moderni nr̄i mōtipedēses puta Gilbertꝰ goꝛdoꝰ ī psalterijs suis vocāt istos obticos ¶ 2°, ē ibi os durū

perforatū tortuosum qđ ꝺ petrosum ē creatū tortuosum ne exteriora subito subintrēt ꝛ ledāt viij. de iuuamētis ꝛ .ix. cal. scōis. ¶ Per cuiꝰ foramē subintrat caput illiꝰ nerui dictū cooperiēs ipsuꝫ foramē ꝛ inuoluēs ipm̄ ꝑ modū pellicule āplian tis se ꝛ dilatātis ꝑ modū cuiusdā cōcauitatis: ꝛ ista extremitas nerui sic se ampliātis ꝛ extēdenꝭ sup foramā ossis petrosi est ꝓs pncipalꝰ in organo auditꝰ: cetere sunt sibi coadiuuātes sicꝰ cristallia est in oclo.4.de morᵒ.c.2. Idē in libello de iuua mētis anhelitꝰ.c.ij. ¶ Tertio ē ibi aer cōnatura lis stās in illa ꝯcauitate pelliculosa ipius nerui dicti rōne cuiꝰ ꝛ inundatiōis ꝛ motꝰ a ꝑcussiōe aeris subintrātis exteriꝰ cōprehēditꝰ sonitꝰ ꝛ vox in aure ꝛ fit auditꝰ. Et si inundatꝰ ꝛ moueatur a vapore fit sonitus ꝛ tinitꝰ vt dicetꝰ: qꝛ sitis per pu pillam subintrat spēs visibiles ad cristallinā: sic per aerē illum quietū cōnaturalem in dicta ꝯca uitate pelliculosa subintrat aer percussus percu tiēs ꝛ inundās pdictū aerē pᵒ pn̄r pdictaꝫ pelli culā que plena in suo ꝯcauo spiritibꝰ audibilibꝰ cōprehēdit ꝛ audit illā inundatiōem sensu com muni iudicāte sup tali sensatiōe sic. Vel sic tonā te vel percutiēte vociferāte ꝓpꝰ qđ bn̄ ꝯcluditur ꝙ illa extremitas nerui pelliculosa cooperiēs il lud os petrosum cū quadā ꝯcauitate est ꝓs pnci palior in dicto organo auditꝰ. ¶ Quarto est ibi in organo auditꝰ cartilago plicabilis tortuosa ē plicabilꝰ vt decētius adhereat in latere sub pilis Aliter staret auris eleuata sicꝰ auris chati vel al terius aīalis ꝛ tortuosa est vt melius defendat organū a rebꝰ extrinsecis ne subito subintrēt ꝛ me lius formaretꝰ sonꝰ: qꝛ elōgatio organi ꝛ instru mēti facit ad hoc vt vides in cornu ꝛ in tuba hoc dicit Ga. ꝛ auic. locis allegatꝭ. Et nō est in orga no auditꝰ vmis vt vulgꝰ credit nisi exteriꝰ subin tret vel ibidē per putrefactiōem generetꝰ. ¶ Vl teriꝰ nota ꝙ dolor in aure neccio causatꝰ ab apate vel a matia generāte vel pūgēte dictā pelliculaꝫ vel a vētositate descēdēte illam neruosam ꝛ sol uēte ipam vel ꝭ.ab vtroqꝫ tūc est fortis dolor mo dicꝰ arguit modicā matiam vel modicā ventosi tatē. Et licet talis morbꝰ immediate insit ꝺ possi bili ipi pellicule pmo tn̄ ꝛ pncipalꝰ inest toti or gano qꝛ actio totiꝰ pncipalꝰ leditꝰ puta auditiua Et morbꝰ ꝺ respectu actiōis lese sicꝰ cā morbi re spectu iuuamēti lesi hoc ē bn̄ declaratū supra in caplo de obtalmia. auctē ga.pᵒ de morbo.c.vlti. nā matia illa exn̄s in illo ꝯcauo rōne qn̄ti ꝛ qlis gn̄at ꝛ extēdit ipm ꝛ pūgit eam soluēdo eam in ꝯtinuo ꝓpꝰ qđ causat dolorē satis fortē. Aliqn̄ est ibi sola vētositas distēdēs eā aliqualꝰ resol uēs ꝓpter qđ causat aliqualē dolorē in ipa auri cula loqꝫ ꝓpriē de dolore auris ab intra ꝛ nō de dolore in parte vicina puta in pelliculis cerebri: ꝛ in trūco nerui illiꝰ venictis tunc dolor ē magis ab intra ꝑ colligātiā venit a capite ab intra vl'a liūde matia qn̄ta ꝛ qualis. vel vapor vētosus vel qlitas mala acqritꝰ ibidē. vel aliqua cā pmitiua vel a matia ibidē fluēte illū ventū generās q̄ vē tositas soluit ꝛ distēdit dictā pelliculā extēsaꝫ su pra ipm os. ¶ Pro morbo aūt descripto ē morbꝰ officialis puta apata vel in receptaculo repletur vltra debitū a tali matia hūorali qn̄āte pun gēte distēdente ꝛ soluēte ꝯtinuū in dicta pellicla ve rū talis morbꝰ in receptaclo associat secum mor bū ꝯsilem puta calꝰ in cōit. iō ponitꝰ olim rob cū vna gutta aceti mixti vt vult Rab. Dolor aūt in se est accn̄s morbi puta actio lesa i genere in spē ē actio corrupta: nā oīs dolor causatꝰ ex sensu rei cōtrarie cū corruptela .3ᵒ. de morbo.c.2ᵒ.ꝛ.3ᵒ Verū in dolore puo ē pua corruptela talis est in morbo incipiēte firmari q̄ morbꝰ noīe cōi appel latꝰ neutralitas.2ᵒ.tegꝰ. Torcō vo in vētre in do lore magno ē magna corruptela qꝛ ē accn̄s mor bi firmi ꝛ pmanētis dolor in aure. Pro morbo ꝺ scripto ē nocumētū passiue itelligēdo regnie na turalis mēbri mandanꝭ ꝛ recipiētis nā si digesti ua ꝛ expulsiua dictoꝝ mēbroꝝ nō errassent cau sa morbi ibidē nō fuisset. hoc vult ga.xi. de ingeᵒ cᵒ.2ᵒ.ꝛ.8. vt est pluries dictū: nā vene q̄ ibi conti guantꝰ portātes nutrimētū interdū replentꝰ a qn̄ to ꝛ a quali. Dolor aūt in se ē nocumētū vtꝭ sen sitiue: qꝛ dolor fit ex sensu rei cōtrarie cū corrup tela organi in ꝯᵒne vel cōpōne ꝛ in vtroqꝫ. Do lor auris ꝓ morbo descripto ē passio seu nocum tū actiue pncipalꝰ auditiue pn̄r aliarum natura liū organ seu ꝑtiū organi.

Istis clarificatis cura doꝰ. auriū tibi patescit: pus aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire oportꝫ cām pncipalē ꝛ imediatā ipius dolorꝭ nā talꝰ cā multiplex ꝛ diuersa est in genere. aliqn̄ ē sola vē tositas interdū sa extēdēs pelliculā illaꝫ ꝛ alias partes dilatabiles organi. aliqn̄ est calꝰtas vl fri giditas sine matia qđ raro fit aliqn̄ tn̄ matia flu ente ꝑ illas ꝯcauitates in ipo organo ꝑ viam ca tarri qđ ē vtplꝰm fit aliqn̄ ab illꝰ qlitatibus cum maᵃ apostēosa fluēte ꝑ venas illas q̄ magꝭ imbi bitur in porositatibꝰ pellicule organi ꝓpꝰ qđ ge nerat apa alterans dictā pelliculam ꝓpter qđ ē maior dolor p ceteris causis potiᵐᵉ. qn̄ matia est

cal'a;imo inducit piculū ex h in iuuenib⁹ rōne a cuitat; ma'ie vt vult ypo.3°.pnost.vt dicet̄ i cura Si quis ergo aliqualem dolorem in auribus habuerit rōne vētositatis qđ cognoscit̄ q2 tal' dol'. venit paulati añq̄ sit bene fortis q2 tardāt p diē vnā ꝛ vltra ꝛ nō est excedēs in malicia:q2 cā nō est fort̄ q̄litatis solum extendit pelliculam illam Jō est dolor extensiu⁹ sine magna ponderositate partis:q̄a sine ma'ia hūorali sil'r equitauit c̄ vento. Uel fuit capite discoopto flante vēto fiāt ḡ sibi sacculi pui q̄drati in pāno lineo raso antiquo de milio vel panico cōquassatis sup tegulam ꝛ aurib⁹ pluries bñ cal'i applicet̄ ipos renouādo đ hora i horā:nā miliū ꝛ ḡna sui gener| resoluūt q2 fu⁹ eleuat⁹ a milio resoluit ꝛ ɔsūit illā ma'iaz ventosaz sine mordicatōe vt dic̄ ga.xij.de ige°.c. vlt̄.Et i itroitu lecti euaporet̄ aur| cū decoctione sambuci ysopi maiorane ꝛ origani ꝛ in fine aliq̄ gutte de illa aq̄ tepida aurib⁹ istillet̄. Oleū amigđ.amararū valet sil'r q̄ aliq̄ gutte tepiđ q̄tuor vel q̄nq3 in aurib⁹ distillētur mane ꝛ sero. ꝛ claudat̄ auris cū lana succida.Et si q̄s dol'.auris habuerit ex ma'ia cal'a ꝛ fria ibidem fluxa p viā dissolutiōis a cal'o extriseco excedēti. Uiper viā cōpressiōis a frio excedēti vel al's qđ cognoscit̄ q2 satis subito puta i media die talis dol'.fortis est ꝛ est dolor ponderosus ḡuatiu⁹ cū cōitate cā extriseca excessiua iam dicta. Et si ma'ia ē calida erit dolor aliq'l'r pūgitiu⁹ cū calore in tiporibus ꝛ cōpl'one colica etate faciente ad hoc.Et si ma'ia sit fria erit ecōtra.Et si q̄s ergo dolorem habuerit de ma'ia cal'a mō dicta stati in primis dieb⁹ inungat̄ ab extra cū oleo ro𝔟. vnfancino. cū modico aceto simul'agitatis infra aures distillet̄ sero ꝛ mane modicū olei ro𝔟.tepidi vbi fuerit vna pars aceti bene agitati:ꝛ nisi s̄cđa die sit reparatus sumat de sero.3.ij.pill'arū aurearū nō p cedēte sir° vt cōclusum est supi⁹ in passionibus capitis ꝛ ocl'o2 intētiōe ga.xij.de inge°.c.vi.hoc idem vult ra𝔟 in passionib⁹ capitis ꝛ mēbro2 in capitis. Uel flōmet̄ tertia die loco medicine ꝛ flōmet̄ de cephalica eiusdē partis. Si venosus fuerit q̄ nō inuēta fiat de mediana in pua q̄tita^e Et si dol'.habuerit de ma'ia fria mō dicto qđ cognoscit̄ cū signis dictis ꝛ loc⁹ nō est excedentis caliditatis ꝛ etas ꝛ ɔ° faciūt ad hoc inungat̄ auris intus ꝛ extra cū oleo camo.tepido:oleū lauri tepidū positū infra aurē ꝛ extra est de nobiliori bus medicinis in dolore aur| a causa fria dic̄ ra𝔟 in suo ɔti^e ꝛ suffumiget̄ auris cū decoctiōe absintei abrotani mētast^r. Postea imponat̄ auri đ ol'o tepido rađ pet°. Uel de oleo muscatellino vl'

de oleo nardino:si nō habeas in pmptu ista ol'a de ɔcilio ra𝔟 bulias modicū de allio in oleo ꝛ ipone aliq̄s guttas illi⁹ olei tepidi infra aurē ꝛ ipone aliquas guttas aque decoctiōis absinthij poti^me sicci tepidi infra aurē.hoc vult ra𝔟 in suo ɔtinēte.vñ Ga⁹.xiij.de inge°.c.vi.vult q̄ tepida aurib⁹ instillētur ꝛ fria actu oculis iponātur habēdo ɔsideratiōnē ad naturā mēbri. ¶ Aduerte tñ q̄ nisi s̄cđa die cū istis dictis repatiōem non habuerit.da sibi.3.ij.𝔟.pill'arū cochiarū non precedēte sir° vt dictū ē stati intētione ga.ꝛ ra𝔟 .Et si q̄s dolorē magnū in aurib⁹ habuerit ex ma'ia apostemosa qđ cognoscit̄ q2 talis dolor est fort̄ ꝛ molestus in pauq̄ horis ppt̄ subitū fluxū materie in tali casu ꝛ febris cōcomitat̄ faciēs ad subitū fluxū ma'ie calefaciēdo ꝛ dissoluēdo ipam ꝛ est dolor fortior p̄ ceteris:q2 est ibi triplex cā doloris poti^me si cā fuerit ca.imo est ita fortis ꝛ acutus q̄ iuuenes periclitāt rōne magne sensibilitatis ppt̄ cōpassiōnē cerebri ꝛ moriūtur anteq̄ auris saniet̄ vt vult ypo.3°.pnost. Aurium đo dolor.idem vult Ga⁹.in cōmēto.Jn tali ḡ dolore siue sit de causa cal'a siue fria in pmis diebus instillet̄ infra aurē oleū ro𝔟 tepidū.Uerū si ma^a fuerit cal'a qđ cognoscit̄ in acuitate dolor| ꝛ i rubore ꝛ dolore faciei ꝛ cal'.pmiscem⁹ q̄ntā vel.6. partem aceti boni simul'agitat;:qđ nō facimus si ma'ia sit fria 𝔟 solum oleū ro𝔟.tepidū duob⁹ diebus iponim⁹ infra aurē vel extra .Aut iponim⁹ in cā ca.de oleo tepido viol'.vel se.iusquiam.vel de aq̄ distillata folio2 saliq̄ vel decoctiōis folio2ū ¶ Scđa die vel 3^a ad longi⁹ flōmetur in cā calida si plen⁹ fuerit de cephalica ptis cōtrarie qua nō inuēta de mediana eadem die de sero si dolor crudelis fuerit flōmet̄ de cephalica eiusdē ptis q̄ nō inuēta de mediana cōciliū est ga.4.de int. Uel purget̄ cū pill'is aureis puta cū.3.ij. ꝛ i cā fria purget̄ cū cochijs.3.ij.ꝛ 𝔟.large.Sed si fuerit in cā ca.ɔtinuētur inunctiōes frie dicte q̄busdam dieb⁹ in cā fria ɔtinuet̄ inunctio ca^e cōtinuet̄ inunctio cū oleo camo.quo facto instillet̄ i vtraq3 cā duob⁹ dieb⁹ lac M.duz exit ab vbere in causa multū cal'a misceat̄ modicū opij.Jn cā fria ɔiīr valet axūgia anat; ꝛ galline guttati istillat; infra aurē ꝛ ex dū fuerit in augmēto cū q̄ cōcomitat̄ pulsa° fort;:nā iste axūgie maturāt ac sedant dolorē resoluēdo.Hoc vult Ra𝔟 in suo cōti^e ꝛ sic pcedēdo cābit̄ sanies.Uerū in pl'ib⁹ iuuenib⁹ de cā cal'a natura nō pōt expectare ḡnatiōnē cōpletā saniei p̄ nimio dolore ꝛ cōpactiōe cerebri moriūtur vt vult ypo.in loco allegato.iō o2 ponere opiū cum ol'o ro𝔟.in vtraq3 cā vic3 i au

gmēto ⁊ circa statū ⁊ in declinatiōe saccellatio-
nes facte cū decoctōe camo. ⁊ cōnr cū olō eiusdē
iniungere in augmēto ⁊ in statu intꝰ ⁊ ex: cōnr ab
extra dūtaxat: qꝛ ab intra poneinꝰ ea q̄ dicentur
in cura saniei exeūtis ab auribꝰ. Et sic termietur
cura dolorꝫ auriū.

¶ Capl'm. 32. de vlcere ⁊ sanie auris.

Cum pus ab aure egredi-
tur idromel tepidū mul-
totiēs ī vna die ī aure ē
distillādū. Beide hoc medicamē
optie faciēs ad hoc ē īmittēdū qđ
℞. sarcocollā aloē ⁊ sanguinē dra-
conis thꝰ squamā ferri simar. Ex
eo ī aceto dissoluatꝰ ⁊ ī aurē mittatꝰ
⁊ liciniū melle illinitū ī p̄dictꝫ inti-
gatꝰ ⁊ sic īmittatur patiēs itaqꝫ ex
hoc medicamīe ⁊ idromelle medi-
cetur donec sanꝰ sit.

De vlcere ⁊ sanie auris

Nota q̄ vlcera fiūt in auribꝰ puta in
illa pellicula īuoluēte illud os petro-
sum cā duplici vno mō ꝓpt̄ apa dictum qđ inter-
dū gn̄atꝰ in auribꝰ vt fuit dictū crepatꝰ ⁊ soluitur
in ꝯtiᵒ illa pellicula ⁊ ꝑ ꝯn̄s vlceratꝰ ab illa ma-
teria acuta corrosiua tūc exit sanies q̇buſdā die-
bus in mag̃ q̄titate p̄cedēte dolꝰ. satis forti. Ali-
qn̄ fiūt vlcera in aure puta in dicta pellicula ꝓpt̄
acutos hūores q̇ fluūt ꝑ capita illarū venarū cō-
tiguatarū tūc est sanies in modica q̄titate prece-
dēti aliq̄li dolore in aure: interdū exit sanies fecu-
lēta sine vlcere aliqn̄ ī mag̃ q̄titate diebꝰ aliq̇bꝰ
interdū multꝫ ⁊ postea iterpolati tūc venit a cere-
bro post magnū ⁊ cronicū dolorē capitꝫ ⁊ sorditi-
es talis exit ꝑ capita venarū ꝑ viā crisis ⁊ mun-
dificatiuis nature. ¶ Ulteriꝰ est sciēduꝫ q̄ ī isto
caplō possumꝰ itelligere de sanguie exeūte ꝑ au-
res. verū cōiter exit ꝑ aures ꝓpt̄ cās p̄mitiuas ꝓ-
pter casum vel ꝑcussionēꝫ de possibili: aliqn̄ exit
ꝑ viā crisis in magno dolore capitꝫ: nā vene ibi a-
peruūtur rōne q̄titatis vel q̄litatꝫ san. iō fluit ad
ꝯcauū auriū. vn̄ pellicula illa coopiēs illud os pe-
trosum patitꝰ imediate. verū totū organū auditꝰ
patitꝰ p̄ᵒ ⁊ p̄ncipalꝰr qꝛ sua actio puta auditia p̄-
mo ⁊ p̄nʳ leditꝰ vt dictū est supiꝰ pluries ⁊ ī passi-
onibꝰ oclōꝝ auctate. ga. q̄ morbꝰ dꝛ respectu ac-
tiōis lese imediate sic cā dꝛ respctū iuuamēti ⁊ ē
paᵒ ꝑ colligātiā illaꝝ vēarū ꝯtiguatarū spuētiuꝫ
illud sordidū ī dicta pelliclꝰa auris ⁊ est morbꝰ of-
ficialꝰ mala figura qꝛ ꝯcauitas cū aliq̄li deꝑditio-
ne sube sanies āt n̄ ē morbꝰ ī se. bn̄ dic̄ morbū in
receptaclō receptaculū repletꝰ vltra debituꝫ sue
natꝰe đ sordido inatꝰali. Et vlcꝰ ⁊ sanies sunt ex
nocumēto regitie natꝰalis expulsiue mēbri mādā-
tis ⁊ recipiētꝫ vt pluries ē dictū ⁊ ē nocumētū re-
gitie natꝰalꝰ actie seu passio aiatc auditiue

Istis clarificatꝫ cura vlcerꝫ ⁊ saniei aurꝫ ti-
bi patescit. pꝰ āt q̄ in cura ꝓcedas
ꝯsiderare oꝫ q̄titatē ⁊ modū exitꝰ saniei: qꝛ sani-
es veniēs ab auribꝰ pꝰ dolorē capitꝫ vlꝰ eiꝰ ꝯcuti-
onē vēit ꝑ viā mūdificatiōis ⁊ aꝑtiōis venaꝝ cō-
tiguataꝝ ī cōcauo aurꝫ ⁊ nō ī vlcere: sanies āt ve-
niēs pꝰ dolorē aurꝫ ex matꝰia apostemosa vel alꝰs
fluxa potissime q̄ nō q̇escit nec intꝰpolat bn̄ argu-
it vlcꝰ ī ꝯcauo aurꝫ vt dicetꝰ. Si q̇s saniē ī auribꝰ
habuerit ī mag̃ q̄titate ⁊ sic aq̄ fetens tenuis se-
misaniosa pꝰ ꝯcussionē vlꝰ laborē seu g̃uitatē ca-
pitꝫ q̄ tp̄e subseq̄nti intꝰpolāt ⁊ ꝑoxismāt ⁊ ī modi-
ca q̄titate notū ē rctō artifici q̄ talꝰ venit ꝑ viaꝫ
mūdificatiōis cerebri ⁊ nō ex vlcere aurꝫ ꝓpt̄ qđ
talꝰ nō dꝫ ꝓhiberi vt dic̄ Rasꝰ ī suo ꝯtiᵉ ꝫ dꝫ diuti
⁊ ꝓhiberi ne gn̄etꝰ ⁊ ꝑ aliā ꝑtē euacuari ꝯfortan-
do ꝑticulā recipiētē ⁊ mādātē. In p̄mis succur-
ramꝰ mēbᵒ mādāti abluēdo caput đ tribꝰ ī tribꝰ
diebꝰ stoᵒ ieiūo cū aq̄ decoctiōis floꝝ camomil-
le mellilloti folioꝝ sene vtriusqꝫ sticađ an̄. m. i. mi-
sceātꝰ ⁊ decoquātꝰ ī aq̄ vna ebullitione vadat ad
stuphas stoᵒ ieiūo selꝰ ī. xv. diebꝰ teneat patiēs ī
manu rađ yreos ꝯq̄ssatꝫ ⁊ odoret vt sepe sternu-
tet ⁊ suꝑfluitates cerebⁱ expellat ꝑ nares ⁊ ma-
sticet masticē cū pipe ⁊ᶜ attrhat suꝑfluitates per
palatū ⁊ gargarizet đ māe bis lꝰ ter đ mostardo
dissoluto c̄ aq̄ citrini vlꝰ c̄ brodio carniū vlꝰ cū aq̄
sunᶜⁱ tepida: ista sūt ꝓ euacuādo ⁊ diūtēdo ⁊ mi-
norādo matꝰiaꝫ ne ad aures fluat ꝓut erat assue-
ta fluere patiēs tn̄ sꝑ dormiat supra aurē lesaꝫ nē
ꝯfortemꝰ ⁊ stipticēꝰ ⁊ alterēꝰ ꝑticlꝰaꝫ lesā qꝛ ē ca-
lefcā ⁊ debilitata rōe talꝰ suꝑfluitatꝫ currētꝫ calꝰe ⁊
mordicātꝫ rōe cuiꝰ intꝰdū silꝰ vlceratꝰ qđ ꝯg̃scitꝰ qꝛ
n̄ itꝰpolat sanies yᵒ ꝯtiᵉ exit tc ē ꝓcedēdū sic̄ ī vl-
cere vt dicetꝰ istilletꝰ īfra aurē sero ⁊ mane. 4. 5.
gutte succi tepidi folioꝝ saliq̄ clarificati ꝑ r̄sidētiā
nō est vltimatū remediū in b̄ casu alteraꝫ confor-
tat ꝯstrigēdo vias sine violētia vlꝰ suffletꝰ in aure
cū camilla đ gallꝰ vlꝰ đ aluie vsto puluerisatꝫ.

¶ Si q̇s veram saniem in auribus cum v cere

habuerit subseq̄ntē ad dolorē forte auriū rōne materie fluxe ꝛ fluentis acute vel apostemose ab ipso cerebro vel nō subsequētis ad dolorē aurium ꝟ veniēs a cerebro ꝑ viā mūdificatiōis ꝑ ꝯtinuationē vlcerauerit pelliculā ab intra q: mordax et acuta qđ cognoscit̄ q: ex toto nō interpollat nec q̄escit. Et sic bis vel ter in die instillet̄ infra aurē lac. in. dū exit ab vbere renouādo lac ꝛ eijciendo bis vel ter: ꝛ inijtrat̄ infra aurē de hoc ydromelle tepido ad abstergēdū ꝛ mūdificādū vlcus. ℞ aque fontis in q̄ntitate vni⁹ vit' mell'. ℥. ß. vl' duo coclearia bulliat̄ sil' modica ebulitiōe imo dū incipiet ebulire deponat̄ ab igne vel inijtiat̄ đ vino albo. ¶ Conseqūnter imponat̄ de hoc medicamine nullū habēs par in desiccādo vlc⁹ in aure. ℞. squamā ferri subtilissime pluerisatam vt alchool ꝛ colatā cū serico. ℥. ij. aceti fortissim. ℥. 8. decoq̄tur vsq꜅ ꝙ cōsumat̄ ꝑ mediū ꝛ tūc imponat̄ in aure cū tenta sero ꝛ mane post instillationē ꝛ ablutiōem cū lacte dicto vl' cū ydromelle dicto. Uel sic. ℞. aluis vsti. ℥. ij. mirre. ℥. i. puluerizetur subtilissime incorpet̄ cū melle liciū inuoluat̄ ꝛ intromittat̄. verū ꝑpter antiq̄tatem vlceris aliq̄n labia fiūt callosa semidura. iō đ: ꝙ loc⁹ fistulatur qđ demōstrat citrinitas ꝛ virulentia saniei tūc facta mūdificatiōe cū supius dict̄ imponam⁹ de hoc medicamie ℞. thuri sarcocolle arsenici ruffi. añ. ℥. i. ß. puluis subtilissim⁹ vt alchool colatus cū sindone habeat̄ liciū seu tēta de panno lineo inuoluātur modicū ꝛ intingat̄ cū melle deinde inuoluat̄ in puluere ꝛ infra aurē imponat̄: hoc ꝯtinuet̄ vsq꜅ sit curat⁹. vel loco istius pulueris capiat̄ solū arcenicū ruffuz vel vitriolū puluerisēt ꝛ cribelletur vt dictū est ꝛ tenta illa dctā asꝑgat̄ intromittat̄. ¶ Aduerte interdū exit sanguis in q̄ntitate sufficiēti ꝑpter cām ꝛ percussionē: vel q: mult⁹ ꝛ acut⁹ in istis casib⁹ facim⁹ flōmiam de cephalica ꝑtis cōtrarie iterū in crastinū si nō sit repatus de cephalica eiusdē partis q̄ non inuenta de mediana ꝛ iponim⁹ infra aurez de succo v̄ge pastoris vel plātaginis clarificatis per residentiā. vel habeat̄ aqua decoctionis sumach ꝛ iponat̄ modicū đ san. draco. subtilissime puluerisato ꝛ collato cum sindone qđ. s. vt sit ad modū mell' clari istillet̄ infra aurē tres vl' quattuor gutte.

¶ Capl'm xxxiij de sonitu ꝛ tinnitu auriū.

Mortasse q̄nq꜅ ꝯtingunt ex subtilitate sensus auditus ꝛ ei⁹ claritate. Cui⁹ signum ē ꝙ in tp̄e famis auget̄ ꝛ in hora ebrietatis ꝛ sacietatis minuit̄. Qui ꝑpa nō indigēt cura nisi supfluitatē obtineāt. Tūc eīn de opio dissoluto in oleo imittēdum ē in aure q̄ntū duo ordei grana pōderāt. Si aūt hec cū grauedine capitis ꝛ audit⁹ debilitate affuerit oleū de semie raphani ꝛ oleuz de amigdal' amaris ꝛ oleū rosa. in quo castoreum fuit resolutū sunt remittenda auris q̄z sup vaporē aq̄ in q̄ sansucus sticados arabicū absinthium mētastrū origanū cocta sīt ponēda. Et venter multotiēs ex pillis cochijs est soluēdus ꝛ cibaria minuēda ꝛ vinū dimittēdū.

Nota ꝙ sonus ꝛ vox fit ꝛ percipitur in aure ex ꝑcussiōne pellicule cooperiētis os petrosum q̄ pellicula est extremitas nerui venientis a q̄nto pari neruo꜅ capit̄ aures vt fuit sup⁹ dictū: nā percutit̄ ab inundatiōe aeris cōnatural' ibidē existis cū modica innouatiōe: iō dicit̄ ꝯnatural': nā dict⁹ aer inundat̄ ꝛ mouet̄ ab inundatione ꝛ motu aeris extriseci subintrantes ꝑ aures nā vox ꝛ sonus seu ꝑcussio facta ab extra in aere ꝛ in reb⁹ cōmouēt aerē assistentē ꝛ ille aer mot⁹ mouet aerē vicinū sic ꝑcedēdo ꝑ modū aliq̄lis inundatiōis mot⁹ subintrāt aures ꝛ tunc subitrādo mouet illū aerē cōnaturalē ibidē stātē contic q̄ est bn̄ calid⁹: q: pax in ꝑte solū innouat̄ ꝑpter qđ illa ꝑcussio apphēdit̄ a v̄tute auditiua mediātib⁹ spiritib⁹ audibilib⁹ in illa ꝯcauitate existib⁹ in illa ꝯcauitate pelliculosa dicta ꝛ iudicat̄ talis vel talis vox a sensu cōi interdū inundat̄ ꝛ mouet̄ ille aer cōnaturalis dictus a vēto intercluso seu a vapore grosso moto interi⁹: q: vētus est vapor mot⁹ ꝛ percutit dictā pelliculā ꝑpt̄ qđ facit modicū sonū: ideo facit tinitū ꝛ modicū sonituz nā per caput illarū ꝑuarū venarū ꝯtiguatarum aliquādo fluit aliqual' materia licet modica ad cōcauitatē auriū q̄ materia mota a natura: i. ab expl'siua mediāte cal'. naturali effumat ꝛ euaporat q̄

vapoꝛ grossus mot⁹ mouet dictū aerē cōnatura lē ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑcutit dictā pelliculā ꝛ facit sonū grossum vel subtilē ƀm quod fum⁹ est grossus vel subtilis in quo cognoscim⁹ naturā hūoꝛis qui fluit ad aures. silr eleuať a sto°rōne gulositatꝫ ꝛ indigestiōis: vt in ꝯualescētib⁹ in crapula: in ebꝛietate: in multiplicatiōe ciboꝝ nō bñ digestoꝝ intādū eleuať vapoꝛ a toto coꝛpe sič in crisi. intādū inūdatur aer cōnaturaľ auriū a re violēta ꝑuntia a vomitu: a cursu foꝛti: a circūuolutiōe cōmouēte hūores capitꝫ ꝛ coꝛpis ꝛ faciēte effumationē illā vapoꝛosā grossā mobilē mouētē inūdatōe dictū aerem cōnaturalē in ipsis aurib⁹ tlis inūdatio ꝛ ꝑcussio dicte pellicľe curať illa cā ꝑuntia cessante p⁹ea curať cū remedijs rasis positꝫ in c°. Tu dices cōiť fit aliqlis expulsio aliqlis sup̄fluitatꝫ colericeꝑ capita artiaꝝ in oib⁹ vt pꝫ tibi in soꝛdicie exeūte ꝑ aures. ğ fit ꝯtinua euapoꝛatio ꝛ inūdatio illi⁹ aeris cōnaturaľ in oib⁹ ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑcussio illi⁹ aeris cōnaturaľ in oib⁹. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑcussio illius pellicľe q2 coꝛpa nr̄a ꝯti° effumāt. 2° de cōplōnib⁹. ğ ꝯtinue ꝑcipiť sonit⁹ ꝛ tinnit⁹ aliqľ in oib⁹ ꝛ tinnit⁹ aliqľ in oib⁹. tꝫ ꝯñs ex sup⁹ dictꝫ. Dicendū ꝙ tu bñ arguis. Jō rat vult ꝙ illud ꝑcipiť ex subtilitate sensus audit⁹: puta qñ illa pellicula q̄ ē ps ꝑncipaľ est multū subtiľ ꝛ spūs audiuui sūt bñ subtiles. hoc fit in q̄busdā ꝓut ē dcm̄ de aptōnib⁹ imaginū in hūtib⁹ subtiles spūs in suba et q̄litate q2 sicci ꝛ nō fit in oib⁹: q2 ille vapoꝛ nō sp̄ eleuať a chīmis malis in naturalib⁹: nec sp̄ ē bñ grossus nec mot⁹: iō nō ꝑcutit nec mundat vltra naturā ꝓpaꝫ illū aerē cōnaturalē vltra sui naturā ꝓpť qđ nō bñ cōp̄hēdiť.

Sed quereret aliqs qđ ē sonus. Quidā dixerūt ꝙ ē mot⁹ aeris nō valꝫ q2 mot⁹ ē de nūero cōiuꝫ sēsibiliū 2° de aia. son⁹ aūt est ꝓpꝛium obiectū sēl⁹ audit⁹ 2° ď aia 3° de moꝛ°. c°. 2°. Alij dixerunt ꝙ ē aer. nō valet q2 singulū eoꝝ q̄ sūt ƀm passioneꝫ sensuū passibiliū q̄litas ď2. 3°. de moꝛ°. c. 2°. Ideꝫ aristo. in ꝑdicamētꝫ. ğ son⁹ ē q̄litas. ꝯñs tꝫ. q2 sonus ē passio audit⁹. ibidē. Dicēdū ğ ex itetōe ga. de iuuamētꝫ. c. 2°. ꝙ vox ꝛ son⁹ ē aer ꝑcussus seu collectio in aere seu q̄dā q̄litas ex ꝑcussiōe aeris gñata in oꝛgano ꝛ app̄hēsa ab eo. Tu dices si sonus ē ꝑcussio in aere seu collectio in aere. ğ son⁹ erit in aere. Dicēdū ꝙ sic ꝫ nō app̄hēdiť nisi ille q̄ subintrat oꝛganū audit⁹. ğ ꝛc.

Secūdo tu q̄res aer cōnaturaľ auriuꝫ inouať ne vľ ꝯfuať sine inouatōe durāte sensu audit⁹ in oꝛgano. Dicēdū ꝙ q2 aer ꝑmot⁹ exterioꝛ subitrat mouēs ipsū ꝙ in aliquo inouať nō tn̄ ex toto: imo diu remanēs fit in oꝛgano cōnaturaľ ꝛ calid⁹. q2 oꝛganū audit⁹ est bñ calidū in sui natura qđ demōstrat soꝛdicies citrina colerica q̄ discidiť a dcō oꝛgano ꝛ qđ decidiť ab alio attestať ei a q̄ desciďiť. ga. p° amp̄b Et si tu dicas cū cerebꝫ sit multū frigidū vñ potest venire tlis sup̄fluitas multū colerica. Dicendū ꝙ natura oꝛdinauit ꝓ dci oꝛgani ꝯfuatiōe in sui natura vt aliq̄ arteria cū dcō oꝛgano ꝯtigueť op⁹ nature ē op⁹ intelligētie 3° de cretiq̄ diebus

Tertio tu q̄res q̄re obiectū audit⁹ est sic accñtale ꝛ successiuū obiectuꝫ tn̄ alioꝝ sensuū ē mag̃ actuale ꝛ ꝑmāsiuū. Dicēduꝫ ꝙ q2 cā ei⁹ ē successiua ꝛ impmanēs puta mot⁹

Quarto tu q̄res. cui⁹ ꝑticule auris tinnit⁹ ꝛ sonit⁹ ꝑ moꝛ° descripto ē passio ꝑncipaliť. Dicēdū ꝙ nō ē passio ꝑncipaliť alicui⁹ partꝫ. nā actio toti⁹ oꝛgani ꝑncipaľr lediť ē passio ꝑmo ꝛ ꝑncipaľr toti⁹ oꝛgani. nā moꝛbus ď2 respectu actōis lese imediate ꝛ ꝑncipaľr vt ē declaratū sup⁹ in passiōib⁹ oculoꝝ. c. de obtalmia. auctē ga. ꝑmo de moꝛbo. c. 8°. Silr quia est moꝛb⁹ official vt diceť stati ꝑmo inerit ipsi toti. ꝯñr ipsi ꝑti vt ē dcm̄ ꝑmo de moꝛbo. c. vltio. ꝛ lꝫ insit ꝑmo ꝛ ꝑncipaľr ipi toti iest tn̄ immediate illi pellicľe q̄ ē ps ꝑncipaľ ipius oꝛgani q̄liť hoc ē sup⁹ tibi explicatū est in. c. de obtal^a. Uel posse mus dicere ꝙ immediaci⁹ inest ipsi aeri cōnaturali. nam ille aer cōnaturaľ ē ps coadūnās in oꝛganico vt est dcm̄ in anatho^a ꝑcutiēs dcām pellicľam. ꝫ q2 tlis aer nō ē ps sp̄matica nec sāguinea ꝛ ꝯtinue inouať in aliq̄: veri⁹ ē ꝙ attribuam⁹ ipsū inesse imediate ipi pellicule dicte.

Quinto tu q̄res. tinnit⁹ ꝛ sonit⁹ in auribus ꝑ moꝛbo descripto est nepa° ꝑ se vel ꝑ colligātiā. Dicēdū vt pľies ē dcm̄ intētōe ga. ꝙ semp ē ꝑ colligātiā. venit qđ venire nō ď2 ƀm naturā ad ipsas aures nisi tinnitus fiat rōne subtilitatꝫ audit⁹ vt ē declaratū supꝛa.

Sexto tu q̄res. tinnit⁹ ꝛ sibil⁹ auriū qs ē moꝛb⁹. Dicēdū ꝙ in se non est moꝛb⁹ ꝫ ē actio lesa. immo est actio coꝛrupta sp̄ si modic⁹ aut foꝛtꝫ fuerit. lꝫ aliq̄ dicant ꝙ sit actio diminuta. quod est cōtra ga. in locis dictis. 3°. de moꝛbo. capit°. 2°. idē. 2°. teg^l. in fine cañ. illo. ƀm auditū ƀo iō est accñs moꝛbi descriptiue tn̄ ē moꝛbus in receptaculo in oꝛgano audit⁹ quod non debet recipi ƀm naturā.

Septimo tu q̄res. tinnit⁹ ꝛ sibil⁹ cuius virtutꝫ ē nocumētum

Passiue intelligēdo. Dicēdū q in se ꝯsiderādo est nocumētū passiue itelligēdo ṽtutꝭ auditie: qꝛ est actio corrupta ipius ꝑ morbo descripto ē nocumētū regitie naturalꝭ digestie ꝛ expulsiue mēbri mandantis ꝛ recipientis vt est pluries dictum in intentione galieni .xi°. de ingenio capitulo secūdo ꝛ octauo.

Octauo tu q̄res. tinit⁹ ꝛ sibilus cui⁹ virtutꝭ ē nocumētū actie. Dicēdū q itelligēdo tinitū ꝛ sibilū i se ē nocumētū itellectiue. nā accn̄s morbi pōt eē cā morbi. 3°. de morbo. pl'ies declaratū. hoc itelligēdo morbū descriptū est nocumētū ṽtutis auditie. qꝛ sibi ifert passionē ꝛ nocumētū. qꝛ actōnē corruptā.

Iusti sclarificatis cura sonit⁹ ꝛ tinnitus tibi patescit. Pri⁹ aūt q̄ i cura ꝓcedas scire oꝫ cām tinnit⁹ ꝛ diuersitatē cāꝝ cognoscere. qꝛ i hoc cura diuersificatꝭ. nā tinit⁹ ꝛ sonit⁹ fit aliq̄n ex debilitate sensus audit⁹: vt in ꝯualescētib⁹. ꝛ aliq̄n fit ex acuitate ꝛ claritate sensus audit⁹: vt fit i q̄busdā colericꝭ delicatꝭ. Et aliq̄n fit ex maᵃ vaporosa inclusa in aurib⁹. hoc vult rasis i diuisionib⁹ suis. ¶ Tu obijcies ꝯtra hoc. ois tinnit⁹ fit ex vapore agitāte ꝛ mūdāte aerē cōnaturalē in aurib⁹. ꝛ ꝑ ꝯns pelliculā extēsā sup os petrosū. igitꝭ erit vna sola cā tinitus. Dicēdū ad hoc q verū ē q ois fit mediāte vapore agitāte ꝛ inūdāte illū aerē cōnaturalē ꝛ illā dcām pelliculā. ꝛ ē verū q corpa nostra ꝯtinue effumāt. 2°. de cōplonib⁹. ex actōe caloris naturalꝭ in hūores. ꝛ illa effumatio vadit ad ext ꝑ porositates ꝛ spgit ꝑ organa sēsuū ad oculos ꝛ aures ꝛ alios sēsus. verū tlis vapor eleuat⁹ aut ē natalꝭ ꝛ modic⁹ qꝛ ex calore natali agēte in hūorib⁹ natalib⁹ illi corpi tlis veniēs nō pcipitꝭ a sensu auditus. sēsus audit⁹ fit subtilissim⁹ i se q aer cōnatalꝭ ꝛ pellicla illa intrīseca sint subtiles i se ꝛ clare: ꝛ spūs auditiui sint subtiles i se ꝛ mltū clari: vt fuit dcm̄ in sēsu visus. q rōne ei⁹ subtilitatꝭ appḣēdit tles vapores natalitꝭ eleuatos vl' tlis sēsus audit⁹ fit i se debil': vt i ꝯualescētib⁹. nā in tlib⁹ sēsus sūt debilitati ꝓpꝭ resolutōnē ꝓtiuꝫ organi in eaꝝ suba ꝛ ꝓpꝭ resolutionē spirituū. et qꝛ poᵃ patitꝭ ab obiecto. 4°. de mor°. ꝛ 2°. de aia. qꝛ in appḣendēdo ipsū poᵃ laborat ꝛ fatigatꝭ. qꝛ nccio aliqd de organo resoluitꝭ. Jō ipe sēsus debilitat⁹ a re obiecta impmēdo patitꝭ. cū appḣēsione eiusdē. sic pꝫ q̄litꝭ in ꝯualescētib⁹ fit tinit⁹ auriū. Aliq̄n tlis vapor q̄ eleuatꝭ ē inatalis excedēs in q̄to ꝛ q̄li, qꝛ grossius ꝛ mult⁹ q̄ eleuatꝭ a malis chimis: tlis vapor aut eleuatꝭ a maᵃ i organo tūc ꝑseuerat tlis tinit⁹ vno° aut eleuatꝭ tlis fum⁹ a materia cerebri vl' sto¹: lꝫ nō duret nisi q̄tū durat ebrietas vl' crapula vl' alti⁹ ꝑtis corpis ꝑ capita venaꝝ vel alias porositates: tūc tlis tinnitus dr a rasi i suo ꝯti° magꝭ vētosus: tlis intꝭpollati incitatur ꝛ mitigatꝭ. verba sūt rasꝭ in suo ꝯti° ꝛ sūt ṽba notāda in cura. qꝛ q̄n maᵃ est fluxa in organo oꝫ magꝭ ꝓcedere cū iscisiuis ꝛ subtiliatis infra aures cū stuphis seu vaporositatib⁹ auriū ꝛ alijs vt dicetꝭ. Sic pꝫ solu° tue obiectōi. qꝛ ꝯcedē° q ois tinnit⁹ fiat mediāte vapore agitāte: ꝫ ille vapor iterdū ē modic⁹ debilitꝭ agitat⁹ ꝑ ꝑtes illas. igitꝭ nō appḣēditꝭ nisi vl' a sensu acutissimo ꝛ claro vl' debilitato: vt ē tibi bn̄ declaratū. ¶ Sꝫ tu dices q̄n tles vapores appḣēdunꝭ ex debilitate sēsus audit⁹ vt in ꝯualescētibus notū ē. Sed tu queres q̄liꝭ cognoscā q̄n appḣēdūꝭ tles vapores ex subtilitate ꝛ acuitate sēsus auditus. Soluit rasꝭ hoc i suo ꝯti° q in tlib⁹ in tpe famis tinnit⁹ augmētatur. qꝛ sēsus remanet magꝭ clarus tpe saturitatis miorat: qꝛ ei⁹ claritas ꝯturbatꝭ. silr tles patiētes sūt velocis sēsibilitatꝭ ꝛ teneritatꝭ i alijs mēbris: vt sūt colerici delicati. Silr augmētatꝭ tinnit⁹ in tlibus post sternutationē frequentatā q non fit in alijs ꝓpter diuersionē ꝛ euacuationē materie ¶ Si q̄s tinnitū habuerit ex subtilitate ꝛ claritate ipius sensus auditus, nō indiget cura nisi multū magnificetꝭ. q si sic istilletꝭ i aure duo gn̄a opij dissoluti cū olo rosaceo qd̄ suffic̄ retineret ista q̄titas post quosdā dies. Uel fiat sic. ℞. castorei iusq̄ami an̄. 3. ß. terantꝭ ꝛ dissoluantꝭ cum aceto tepido guttatim ꝑ vices in auribus imponatꝭ tepide quattuor vel quinq̄ gutte. Et si q̄s tinnitū habuerit ex debilitate sensus auditus vt cōtingit ꝯualescētibus impone in aure guttatim. ꝑmo de decoctōe absintij tepidi ꝛ lauetꝭ tota auris ꝛ calefiat cū illa decoctōe tepida: deide imponatꝭ ifra aurem oleū rosaceū tepidū vbi sit .7ᵃ. vel. 8ᵃ. pars aceti simul bn̄ agitatis. ¶ Si q̄s tinnitū i aurib⁹ habuerit a vapore grosso innaturali in ipsis auribus agitāte ꝛ mundāte violentꝭ aerē illum ꝛ dictam pellicłam. oꝫ considerare si talis vapor veniat a materia inclusa in organo auditus. qd̄ fit vt plrīmū ꝛ cognoscitꝭ in duobus. ꝑmo qꝛ ꝑseuerat ꝛ ꝓcedit vniformitꝭ in suo sono. qꝛ maᵃ ē ibi vniformitꝭ assistēs ꝛ sonat grosso sono: quia tlis materia grossa flātica: ideo fum⁹ grossus humidus eleuatꝭ q̄ facit sonum grossū coiter ad modū aque cadentꝭ in molendino. verū de possibili pōt esse colera grossa: ideo sonus erit mri⁹ grossus.

vel si veniat a vaporib⁹ capit̄ vel alteri⁹ membri considerare opꝫ ꝙ cognoscit̄.q꞉ cōicat ḡuedo capitis ⁊ auditus debilitas:⁊ nō perseuerat nec ꝓcedit vno modo: q꞉ interpolatim incitat̄ ⁊ mitigatur.hoc vult rasꝭ in suo ꝯti^e.talia sunt ex inten to considerāda.q꞉ quādo venit ꝑmo indigemus plus medicinis incisiuis ⁊ subtiliatiuis interius infra aurē applicandū ꝑ modum liquoris ⁊ vaporatōis cum decoctōe herbarum.Sed q꞉ talia remedia ⁊ quecūqꝫ alia valēt in vtroqꝫ casu licet ſm plus ⁊ min⁹. ideo rasis execut⁹ est curam silꝭ amborum ⁊ nos idem faciem⁹. Et illa modica uersitas in remedijs applicādis tue discretōi cōmittat̄ cum consideratōe predictoꝝ.¶ In ꝑmis igit̄ purgetur cuꝫ yerapigra duplata.ga.ʒ.ij. pulpe coloquinti de grosso modo puluerizate.϶.ʃ.ß bdellij.϶.ß.incorporēt̄ simul ⁊ fermentet̄.cū fiat ʒ.6.pmo precedēte isto syrupo duobus aut trib⁹ diebus.℞.oximellis sq̄litici q̄r.i.aque cicerū ru beoꝝ vbi sit modicū saluie maiorane.ℓꝭ.i.misceā tur.talis sumat mediū gobellū sero ⁊ mane.p⁹ea capiat pilꝭ.suas:⁊ de.xv.in.xv. diebus sumat.ix. vel.xi.de illis pilꝭ. talit̄ ꝙ ascellet ter vel quater vltra solitū.Et loco syrupi sumat in fine cene duos vel tres bolos saluie maiorane ⁊ basiliconis ysopi ligati cum filo ⁊ bulito in brodio carnium vna ebullitōe.quolibꝫ mane gargarizet bis aut ter de synap̄.seu mostarda dissoluto cum aqua cicerū rub.vel masticet de mastice mixto cum pipe euacuat flā a capite:vadat ad stuphā hoc semel i x.diebus stomacho ieiuno.ꝯūr prouocet sternutatōes constringēdo ⁊ claudendo nares sternutando vt vētositas cōtenta in auribus cōmoueatur ⁊ expellat̄. teneat in manu de maiorana vel de radice yreos ꝯquassata ⁊ odoret:ut ꝓuocetur sternutatio.vel ponat infra nares de illis lꝫ pōat̄ īfra nares ꝺ i⁹pl'uere c̄ cānula.℞.ꝯdisi.ʒ.ij.ß.puluis subtilis.vel de isto. ℞.piretri stafisagrie.aā. ʒ.i.castorei.ʒ.ß.fiat puluis subtilis.Vel ꝺ isto.℞ eℓꝭ.albi.ʒ.ß.condisi.ʒ.i. fiat puluis subtilis.Consequenter euaporēt a longe:non sit nimis calid. auris quolibet sero ante cenam cum ista decoctione.℞.origani.ysopi.maiorane.aā.m.ij. vtriusqꝫ sticad.florum camomille.melliloti.aā.m.ß. anisi.cimini.maratre.decoquant̄ vt decet ⁊ perfumetur auris cum emboto.Istud consumit ventositates ⁊ commouet materiā infra aurem. Ideo peius se sentiunt per aliquos dies.Sed continuentur omnia supradicta cum dieta tenui ⁊ modica cena.Ista decoctio valet tribus vel quattuor diebus.Consequenter in fine euaporationis infunde in aurem.v.vel.vi.guttas tepidas huius. ℞.nitri puluerizati.ʒ.ij.dissoluatur cum aceto tepido ⁊ auri instilletur. Vel loco huius post aliquos dies facta euaporatione instillentur in aure.v.gutte vel.vi.decoctionis ellebori nigri. Vel teratur elleborus niger vel albus si niger non inueniatur conficiatur puluis cum melle despumato:liniatur supra lichiniū seu tentam ⁊ ponatur infra aurem. Vel instillentur in aure sero ⁊ mane.vi.aut octo gutte aque decoctionis coloquintide tepide. ¶ Rasis dicit in suo continente ꝙ parum castorei ad modum lenticule misceatur cum oleo nardino ⁊ in aure iniciatur.nam plus confert ventositati aurium alijs rebus si guttatim ponatur in aure sicut oleum rosaceum valet contra tinnitum causatū ex cal. quando inijcitur.¶ Aduerte super hoc quando plueres inijciuntur cum oleo seu alio liquore propter residētiam aliquando opilant meatus ⁊ inde causant surditateꝫ:propter quod non bene placet mihi,

¶ Capitulum.34^m.de grauedine auditus.

Cum in auditu cōtingit grauitas cōsiderādū ē an sit ibi sorditics q̄ vocat̄ cera q̄ fit in aure: q̄ si in etrauerit mūdet̄ aut cū medicinis ſm quod diximus aut cū cura man⁹.Si aūt sordes non affuerit ⁊ euenerit hoc post sacietatē fastidiosam que eam ꝑcessit aut egritudinē acutā auris ponēda est super vaporē aque in qua ea que ꝑdiximus cocta fuerit traiectorio ipposito quousqꝫ fum⁹ ascēdat.Mꝺ hoc mō fieri cōuēit res iste in cucuma habente os acutū coquant̄ Deīde traiectoriū ori cucume superponat̄ ⁊ ne vapor egredi possit pann⁹ obuoluatur:⁊ auris super os traiectorij ponatur Istud ꝑterea sief in aurē mittatur, Mꝺ

℞.coloq̄ntide.ʒ.i. baurach terti-
aʒ.ʒ.i.castorei aristologie rotund̄
succi absintij oīm.an̄.ʒ.ß.costi q̄r-
tā.ʒ.i.euforbij sextā.ʒ.i.fellis vac
cini q̄ntū sufficit ad p̄dicta sufficiē
da fiat ex eis sief.Cūq3 necesse fu
erit vnū i oleo de amigdal' amaris
resolutū auri imittat᷑.Hoc em̄ val
de vtile existit dolori flegmatico ⁊
vētositati ac sonitui ⁊ tinitui q̄ ex
grosso vēto fuerit ⁊ sorditati q̄ ē ex
grossis hūorib⁹.Si aūt debilitas
audit⁹ ꝯtigit p⁹ ieiuniū aut vigili
as:fueritq3 facies extenuata ⁊ ocu
li cōcaui:eger balneū sepe igredia
tur ⁊ largiori cibo ac potu vtat᷑:et
i somno fiat ꝓfūdior sup caput q̄3
aquā tepidā cū oleo fūdat donec
sanet᷑.Qđ si p⁹ frenesiʒ cōtingat
ex medicis p̄mis curet᷑.

De grauedine

De grauedine audit⁹: ⁊ đ acti
one diminuta audit⁹ q̄n diminute au
dit:puta q̄n nō audit nisi cū clamore
magno vt videm⁹ i plurib⁹ i p̄ma senectute ⁊ de
ei⁹ cura:nā de actiōe corrupta ipi⁹ auditus puta
de sibilo ⁊ sonitu obiecto extriseco absente dcm̄
ē i.c.p̄cedēti.De actiōe ablata ipi⁹ puta de ipsa
surditate q̄ est nihil audire rab nō fac mētiōeʒ h̄
q2 illa cōiter ē a gn̄atōe ⁊ illa ē incurabil'.¶ Ul-
teri⁹ nota ꝙ ꝯsiderata anathomia ipi⁹ orgāi au
dit⁹ ⁊ alijs ꝯsideratis q̄ dicta sunt i capl'is p̄cedēti
bus satis de facili p̄t cognosci ꝑticl'a seu imediate
patiēs i grauedie audit⁹ seu i actiōe diminuta au-
dit⁹ q̄n nō audit nisi cū maḡ clamore ⁊ in actiōe
ablata ipi⁹ puta in h̄ ꝙ ē nihil audire ⁊ pōt cito
cognosci causa q̄ pluries accidit a tempore ⁊ a
generatione.nam surditas a generatione perfe
cta que ē nihil audire illa fit ex errore informa-
tiue ꝓpt̄ qđ ē incurabil':nā illi nerui q̄ sunt q̄ntū
par neruoꝝ capit̄.4.de iuāo.sūt de possibili idu
rati nō bn̄ ꝑforati callosi:potissime i extremitate
pelliculosa i osse petroso qđ nō sentiēt iundatio-
nē nec ꝑcussionē aeris.istā credo esse cām potissi-
mā surditatis a gn̄atiōe:surditas āt aliq̄l'a tp̄e q̄
ē male audire:si nō alleuiet᷑ ex se q̄busdā tp̄ibus
potissime flāte vēto aliq̄.vel tp̄e claro illa curati-
onem nō h3 arguit᷑ cā fortis valde ⁊ ecōtra qđ est
valde ꝯsiderādū an̄ꝙ manū apponas.Ista tal'
a tp̄e q2 fit cā triplici.aliq̄n fit a sordido feculēto
ad modū cere nigre fluxe ꝑ capita venarū ⁊ ex-
pulso ab ipis venis i radio sol' videt᷑ tal' sorditi-
es.Intdū fit a grosso fluxo ⁊ expulso per capita
venarū ibi ꝯtiguataꝝ q2 plene vl' q2 cōp̄sse a fri-
gido vel dilatate vl' rarificate a cal'o:nā ista duo
adherēdo pellicule i ꝯcauo auris opilāt meatū ner
ui ꝑ quē veniūt spūs ⁊ ꝓhibēt ꝑceptiōeʒ iunda
tiōis ⁊ ꝑcussiōis venientis ab aere extriseco mediā
te illo aere cū nal'i sic diminuūt auditū.Tertia
cā ē vētositas grossa fria igrossans illū aerē con
naturalē ⁊ indurās sbam illi⁹ pellicule ꝓpt̄ qđ
nō recipit nec ꝑcipit iundatiōeʒ aeris cōeʒ.nisi sit
valde fortis ⁊ clamosa ad modū tube fctā.Ista
distiguit᷑ a 2ª:q2 cū ista stat tinit⁹ gross⁹ ad mo-
dū aq̄ cadentis in molēdino fit etiā ex carne addita
que est incurabilis:fit etiam ex ap̄ate causato in
ꝑticula ista curat᷑ curādo ap̄a ⁊ ei⁹ reliq̄as.Ex q̄
bus iā dictis via curatia erit tibi apta.

Primo tu q̄res cui⁹ ꝑticl'e auris grauedo
audit⁹ ē pa° p̄ncipal'r.Dicēduʒ
ꝙ grauedo audit⁹ ē accn̄s i se q2 actio lesa puta di
minuta vt statī dictū ē ꝓ morbo descripto ē pas-
sio p̄° ⁊ p̄n'r toti⁹ organi ꝑ qđ toti⁹ actio p̄ncipa
liter ⁊ p̄° ledit᷑ ⁊ morb⁹ đ2 respectu actionis lēse
p̄°đ morbo ⁊.3°.imedi^e tm̄ iest ⁊ p̄n'r ipi pellicule
ꝯcaue.vl' neruo illi opilato ab hūore a tp̄e vel in
durato ⁊ opilato opilatiōe coartatoria a gn̄atōe

Secūdo tu q̄res grauedo audit⁹ ꝓ mor
bo descripto ē ne ꝑ se vl' per
colligātiā.Dicēdū ꝙ sꝑ ꝑ colligātiā venit qđ ve
nire nō d3:abla° aūt ipi⁹ audit⁹ a gn̄atiōe p̄t in-
eē ipi organo ꝑ se a creatione:q2 a creatione illa
pellicl'a erit multū idurata:vl' ille neru⁹ ē opilat⁹
opilatiōe coartatoria:q2 idurat⁹ multū.

Tertio grauedo audit⁹ q̄ morb⁹ in gn̄e ⁊ i
spē.Dicēdū ꝙ in se nō ē morbus
ß accn̄s morbi q2 actio dīnuta sensus audit⁹ pro
morbo āt descripto ē official' i gn̄e i spē aūt ē vt
pl'rīn morb⁹ in receptaculo replet᷑ illa ꝯcauitas
pelliculosa sordi° feculento flā^{co} vel ventositate
grossa ⁊ frigida vel cū portiōe flātis vitrei vl' al-
teri⁹ speciei.Jđ nō p̄t bn̄ ꝑcuti ab iūdatiōe ae
ris cōnatural' inundātis ⁊ agitātis ⁊ ꝑcutientis ipsaʒ
aliq̄n ē in spē ipa opila° i neruo illo venienti a v°

pari neruoꝝ capitꝫ nã opilatᷣ a materia fluẽte ꝑ ca
nalẽ nerui. vl'a materia adherẽte in ↄcauo pellicu
le claudẽte viã ibi spuũ descẽdẽtiũ a cerebro.

Quarto tu q̃res q̃uedo audit⁹ cui⁹ vir
tutꝫ est nocumẽtũ passiue itel
ligẽdo. Dicẽdũ vt pluries ẽ dictũ ꝙ regitiue natu
ral' puta digestiue ⁊ expulsiue mẽbri mãdãtꝫ ⁊ re
cipiẽtis. Idẽ pt dici de surditate a re tpali q: sur
ditas a gñatiõe ẽ nocumẽtũ iformatiue vtutꝫ errã
tis in figuratiõe mẽbri.

Quinto tu q̃res: q̃uedo audit⁹ cui⁹ v
tutꝫ ẽ nocumẽtũ actiue seu pa°.
Dicẽdũ ꝙ ipi⁹ intellectiue idẽ intelligas de surdi
tate ⁊ de actiõe corrupta ipi⁹ vt de tinitu ⁊ sibi
lo vt fuit dictũ: nã audit⁹ porta ẽ itellect⁹ in h cõ
uenerũt oẽs ãtiq̃ ꝓpt qd surd⁹ a natiuitate ẽ mu
t⁹: nã accñs morbi. 3°. de mor° i plib⁹ loq pt eẽ cã
morbi. Si itelligam⁹ morbũ descriptũ tũc ẽ pa°
seu nocumẽtũ actiue vtutꝫ auditiue: q: sibi ifert pn'
nocumẽtum: q̃re q̃dã sunt surdi naturalr seu a
natiuitate dictũ ẽ ad hoc stati in pn°.

Sexto tu q̃res q̃re surd⁹ naturalr ẽ mu
tus. Dicẽdũ ꝙ audit⁹ porta ẽ in
tellect⁹ ⁊ itellect⁹ ẽ cã locutiõis q̃ cessante cessat
locutio. Iõ cessante illo cessat actio intellect⁹ in
exterioribus ⁊ ꝑ ↄñs in iterioribus: q: nihil ẽ in itel
lectu q̃n p° fuerit in sensu. 3°. de aia.

Istis clarificatꝫ. Cura surditatꝫ tibi pate
scit. Prinsq̃ aũt in cura ꝓcedas sci
re ⁊ inuestigare oꝫ si est antiq̃ta q: ex q̃ ãnũ tran
siuerit male curatᷣ cã est habituata silr q̃cũq; in
uestigare oꝫ si ex q̃ accidit alleuiatᷣ aliq̃n vel nõ:
ꝙ si nõ incurabil' ẽ fugias manũ nõ iponas naꝫ
causa tal' nocumẽti videtᷣ eẽ fortꝫ ⁊ fixa si alleuia
tionẽ aliq̃n habuerit scire ⁊ iuestigare oꝫ cãꝫ ei⁹
q: i hoc cura diuisificatᷣ vt dicetᷣ. ¶ Si q̃s ĝ sur
ditatẽ aliq̃lẽ a tpe habuerit q̃ alleuiatiõeꝫ aliq̃n
hꝫ aliq̃lẽ respicias aurẽ ab itra i radio sol': an sit
ibi sordities feculẽta ad modũ cere sub citrine ⁊
subnigre adherẽtis infra aurẽ ⁊ ꝓhibẽtis sensa
tiõem ꝑcussiõis aerꝫ rõne adherẽtie ꝙ si sic rmol
liatᷣ cũ oleo cõi tepido istillãdo bis vel ter in die.
q̃nq; vl'. 6. guttꝫ cũ oleo fenugreci vl' cũ ol'o vmb^e
pisciũ. Uel cũ pinguedie ãguille cadẽte dũ assa
ta vl' cũ aq̃ ramuloꝝ vitꝫ albe recollecte dũ cõburi
tur. Multi paupes curãtᷣ cũ vno solo hoꝝ reme
dioꝝ. Et euaporetᷣ de sero ipa aurꝫ cũ aq̃ decoctio
nis foliorum maluue bismalue: q̃ sordicie reollita
remoueatᷣ ↄcrẽta. Uel alio instrũo vt erit possibile
⁊ ꝓuocetᷣ sternutatio strigẽdo os ⁊ nares vt me
li⁹ expellatᷣ ẽ puluere cõdisi vel cũ puluere piret^r

⁊ stafisa^e. castorei ellr̃i al. añ. ℈. i. vel ß. Uel faciat
puluerẽ de vno solo insuffletᷣ infra nares cũ can
nula ⁊ ipone cãnul' in aure ⁊ sugge fortr̃ ⁊ sepe
ista ↄtinuetᷣ donec ista extrahatᷣ. Et si q̃s ĝuẽ au
ditũ vl' surditatẽ aliq̃lẽ habuerit rõne sugfluitatꝫ
fla^ce grosse fluxe a capite ꝑ capita venarũ quoq̃
mõ rõne plectorie venarũ capitꝫ ⁊ corꝑis. Ul' ra
tiõe catarri vl' ↄcussiõis vl' frigiditatꝫ vl' calidita
tis excedẽtꝫ extrisece. vl' habuit surditatẽ rõne vẽ
tositatꝫ vaporose multũ frie ibidẽ gñate. a modi
ca portiõe materie sordide multuꝫ ⁊ magꝫ frie silr
mõ fluxe a qua vapor multũ actu frigid⁹ ꝑ actio
nẽ cal'i eleuatᷣ: q̃ mot⁹ a cal'. debili dicit mihi vẽtũ
Uel de possibili fluit tal' vapor frigid⁹ a cerebro
q: a materia multũ fria i venis ei⁹ recõdita ⁊ ꝑ eo
rũ capita expulsa, ad ↄcauũ aurꝫ. nã istis duabus
de causꝫ fit cõit mali^a audit⁹ ꝓpt qd cuꝫ vtraq;
cõit stat tinit⁹ grossus debil' cũ pina fortꝫ ad modũ
aq̃ cadẽtis de molẽdino cũ scda. Et fit mali^a
audit⁹ causꝫ iã dictꝫ ꝓpt pl'a. pmo q: talia alterãt
⁊ imutãt ↄ°nẽ natᷣalẽ pellicle ⁊ toti⁹ organi cuꝫ
q̃ fiebat sensa° rei obiecte debita q̃ alterata ñ pt
cũ ipa fieri. ¶ Scdo q: tales ma^e adheret cũ ip
sa pellicula ꝓpt qd ꝓhibẽt ↄtactũ inundatiõis
⁊ ꝑcussiõis aerꝫ cõnatural'. ¶ 3° q: sic adherẽdo
claudũt vias spuum audituoꝝ. ¶ 4°: q: ista ta
lia ingrossant illũ aerẽ cõnaturalẽ q̃ ingrossato
⁊ sensu dicte pellicule diminuto nõ apphẽditᷣ inun
datio aerꝫ connatural': nec ei⁹ ꝑcussio a pellicula
nisi sit valde fortis ⁊ clamosa ad modũ tube ve
rũ aliq̃n de possibili lꝫ talia raro fiunt a mala cõ
plexiõe multũ fria aerꝫ subintrãte cui⁹ cura fit sb
intrãdo facilr instillãdo in aureꝫ olea cal'a: ⁊ fit
silr a mala ↄ°ne sicca acq̃sita in organo aurꝫ ꝓ
pter vigilias ⁊ abstinẽtias cui⁹ cura fit humectã
do cũ sõno ⁊ balneo aq̃ tepide ⁊ plimo nutrimẽto
¶ Si q̃s ĝ hñs surditatẽ a causꝫ duab⁹ iã dictis
sic purgetᷣ cũ yerapig^a duplata cuꝫ coloq̃ntida.
℞. yerapig^e ga. ʒ. i. pulpe coloq̃ntide grosso mõ
pl'uerisate. ℈. i. bdellij. g̃. v. incorꝑentᷣ silr capiat. ʒ.
ß. i pill'is. ꝓcedẽte oxil^e squillitico ꝑ. 3. vl'. 4. dies
gargariset q̃cũq; mãe bis vel ter de sinapi vl' de
mostarda dissoluta cũ aq̃ cicerũ rub. masticet po
stea ẽ mastice mixto cum pipe vt flã a capite ex
pellatᷣ: euaporetᷣ aurꝫ cũ aq̃ decoctiõis cala^i ab
sintij folioꝝ lauri origani. fiat aliq̃l'r a lõge vt va
por nõ sit nis calid⁹. q̃ facto istilletᷣ in aure due vl'
tres aq̃ tepide decoctiõis ellr̃i nigri vl' de ol'o ra
dicũ ⁊ saxifrage. ℞. cortiq radicꝫ fen. petrosi rafa
ni. petrosi exsiccati ꝑ duos dies i vmbra. añ. m. i.
saxifrage ꝯq̃ssate. ʒ. ij. baccaꝝ lauri. ʒ. i. olei cõis

q̄ȯ suffic̄ ad cooperiēdū recōdāt̄ i amphora bñ
coop̄ta ⁊ ponāt̄ ad solē.xl.dieb⁹ p⁹ festū bti Jo.
baptiste. In defectu hui⁹ ponas sup̄ cineres ca-
lidos p̄ duos ⁊ tres dies. Uel iponat̄ i aure de h̄
q̄ȯ ē valde bonū. R̄.coloq̄ntide.ʒ.i.nit¹. ℈.i: ca-
storee aristol'.rotūde succi absin¹.añ.ʒ.ß.costi.℈.
i.eufor:bij ḡna.vi.fell' vaccini q̄ȯ scʒ fiat ex eis si
ef cū ncc̄e fuerit vnū ȯ ill'in ol'o amigȯ.amararū
resoluat̄ ⁊ auri.4.vl'.5.gutte immittant̄ istud re
mediū ē forte ⁊ bonū: q̄libet die añ prādiū ⁊ an-
te cenā p̄uocet̄ sternutatio restrigendo os ⁊ na-
res cū iā dicℽ stati ⁊ i p̄cessu p̄clamēt̄ i aure pa-
magne voces ⁊ clamose vt tube.

¶ Capl'm.35.de vermib⁹ auriū alijs aialib⁹ ipsam
ingrediētib⁹.

Cum i aure fuerit titilla-
tio ⁊ prurit⁹ ⁊ dolor: dei-
de ceciderit v̄mes ab au
re imittat̄ auri succ⁹ mētastri: aut
de folijs p̄sicoꝝ: aut oleū de nucle
is ipoꝝ. aut aloes i aq̄ dissoluāt̄ ⁊
imittat̄. hec em̄ v̄mes auris p̄ua
aialiū igrediētia ipaʒ q̄ñ erūt i au
re ⁊ i vlcerib⁹ nascūtur interficiūt

De vermibus auri

um ⁊ alijs aialib⁹ ipas ingrediētibus
vt sūt pulices ⁊ silia. ¶ Nota q̄ v̄mili
⁊ alia aialia aliq̄ñ subitrāt dormiēdo i terra seu i
vmbra arborℽ ⁊ pulices tp̄e estiuo aliq̄ñ ḡnāt̄ v̄-
mes i aurib⁹ p̄ putrefactiōeʒ sic̄ i pl'ib⁹ flātiℽ pu
trefiūt sup̄fluitates apostemose. vl' nō apostemo
se ⁊ v̄tute orb̄ fora i matia disposita itroducit̄ sic
fit i mēbris. ¶ Notū ē cuiqʒ q̄ morb⁹ descriptus
ē p̄o: p̄ncipalr̄ i toto organo q: official' vt stati di
cet̄.p° mest toti ꝯñr p̄ti ꝫ imedi^e insit ipi ꝯcaui-
tati auriū ⁊ ē p̄ colligātiā venit q̄ȯ venire nō dꝫ:
⁊ ē morb⁹ officialꝭ i ḡñe i spē morb⁹ i nūero q̄ res
ē suba ß dicit malā cōpōnē ex re addita nūerali:
⁊ ē nocumētū passiue regitiue aiate puta discre-
tiue: q: si nō errassent tl'ia nō subintrassent. Et ē
pa° v̄tutℽ auditie: q: illi nocet ⁊ illi infert nocumē
tū rasis curat tales iponēdo succū mētast¹ vel
folioꝝ p̄sici vel succū absin¹ vl' cucumerℽ asi¹ vl' ȯ
aceto ⁊ baurach sil' mixtis.

¶ Caplm.36.de his q̄ cadūt i aurē extrisec⁹ vl' que
eam impediūt.

Cum aliq̄d figitur i aure
oleū tepidū ē imittēduʒ
⁊ patiēs balneū igrediēs
ibi morā faciat donec corp⁹ eius
mollificet̄. deide narib⁹ isufflet̄ cō
disi ⁊ teneat̄ āhelit⁹ donec sternu
tatio seq̄t̄. forsitā em̄ sic egrediet̄.
Sin āt fuerit difficile ⁊ nō exierit
erit necesse vt cū ferro auri imisso
extrahat̄. Qȯ etiā i narib⁹ ē faciē
dū: si q̄d eas igressum fuerit q̄ȯ ex
trahi nō possit. Qȯ si aq̄ itrauerit
capite ad p̄tē auris illi⁹ icliatio sa
liat eger ⁊ si nō exierit p̄uocet̄ ster
nutatio vt diximꝰ. deide tepidum
multotiēs imittat̄ neqʒ hoc p̄ par
uo ē habēdū: ⁊ p̄cipue si res malā
hñs q̄litatem igressa fuerit. Ex ea
nāqʒ grauis sequetur dolor.

De his que cadunt in aure extrinsecus vel que eam impediūt.

Rubrica clara
i passione ⁊ i p̄ticl'a ⁊ i colligā^a ⁊ i no
cumētℽ v̄tutū ita ē itelligēdū vt ē dictū i.c.p̄cedē-
ti. ⁊ pꝫ ma^a auriū clarificata. Ras vult q̄ cū ster
nutatiōib⁹ retinēdo āhelitū ⁊ claudēdo os ⁊ na
res expellāt̄ ⁊ nō debeat tardari i cura q: ei⁹ mo
ra lōga iduceret p̄iculū ⁊ dānū audit⁹ ml'tū vti
cōdisi herba ē q̄ assil'at̄ spatule: flos ei⁹ assil'atur
viol'. ⁊ q̄dā sūt citri¹ ⁊ glauci ꝶ.pl'uis ⁊ narib⁹ in
sufflet̄ loco cōdisi facim⁹ puluerē de piret° casto
reo staphisag^e ell'o vel de vno eoꝝ termiet̄.

¶ Capl'm.37.de sanguie ex narib⁹ fluēte

Ex his q̄ sanguis ex nari
b⁹ fluxū retinēt ē succus
albeduragi cū cāphora
fuerit i eo dissoluta narib⁹ imissus
Cōfert em̄ ei q̄ hāc passionē icur-
rere solit⁹ ē añ eā iiect⁹. Aut i ho-
ra egestiōis aut sumat̄ gipsum: ci-

nis carte ꝺ pāno galle ſāguis dra
conis calx ſegi ⁊ pulueriſata nari
b⁹ iſufflet. Aut liciniū i eis intictū
mittat i nares: aut alumē iameni
pulueriſatū vt alcohol cum amilo
eiuſdē q̄titatis narib⁹ iſufflet. qꝺ
ſi adhuc vehemēter manauerit ſu-
periores adiutoriū ptes apud aſ-
cellas cū iſtitita ⁊ coxe apud igui
na ligēt ⁊ teſticuli ſilr ſūt ligandi.
Si vo paſſio inualuerit flōmet ce-
phalica eiuſdē ptis de q̄ fluit ſan-
guis. Si āt nec hoc mō ſtrict⁹ fue
rit: magne vētoſe cū igne ſuperpo
nant vētri ab ea pte de q̄ fluit ſan
guis. ¶ Medicamē qꝺ vehemē
ter valet ad ſanguinē ꝯſtrigēdum.
Sumat calx alba ⁊ leuis q̄ vtūtur
aurifices ⁊ ſepe narib⁹ iſufflet ſi-
ne interpolatiōe ⁊ liciniū albumi
ne oui illinitū ea iuoluat ⁊ narib⁹
imittatur

De ſanguine a naribus fluēte.

No
ta ꝙ ſāguis fluit a narib⁹ q: vēa i na
rib⁹ ſeu i frōte apit. 3°. ꝺ mor°. c. penl
timo. Idē vult ga. 6. ꝺ mor°. c. 5. Vn̄ vena apitur
i frōte ſeu i narib⁹ cā triplici ſi a cā itriſeca apiat
vt dic ga. i loq̄ allegat. vno° apit vena i fronte a
forti expulſiua expellēte put dꝫ i bōa criſi ſignis
digōis p̄cedētib⁹ vt in plreſi in ſinocha in tertia
nat freneſi piplo ⁊ ſilib⁹ ⁊ ꝯſilr ꝯtigit h̄ in q̄dā
neutralitate decidētie i etate ſanguis ⁊ ivenoſis
talis nō ē reſtrigēd⁹ niſi q̄titatē excedat. q̄ autē
ſit illa q̄titas hoc dicet ſtatim. alio° apit vena
a ſanguie mutato a ſui nat a i q̄tīc excedētī: naꝫ
q̄titas excedēs appit venā: h̄ vult ga. 6. de mor°
c. 5. Alio° apit vena i frōte a ſang mutato a ſui
nat a i qli: q: acut⁹ pūgitiu⁹ rōne cu⁹ apit caput
vene rōne cu⁹ q̄litat icitat expulſiua ad expellē
dū i debi te, 6. de mor°. capi. de exeūtib⁹ p veſicā
ſic rōne q̄titat dicte exceder ꝯtētiua debilitat ⁊
guat. 6. de intio. c. p° in fine. ¶ Iſtis duob⁹ dicti
modis ſilr ſi vena ſapiat nō dꝫ ſubito reſtrigi niſi
tal ſanguis q̄titate excedat: q̄ aūt ſit illa q̄titas
ſtati dicet. Si autē exeat p venas matriq̄ vel ani
aperiūtur vene iſtis de cauſ dictis ⁊ aliq̄n ſimili
ter aperiūtur vene in ill duobus locis rōne defe
ctiōis venarū: q: rara tenuis moll a gn̄atōne vl
tēpore ꝑpt hūiditates fluētes ad ptes illas. Ex
iſto caſu multe mē. flātice vel rare ꝯtexture hn̄t
fluxum mē. in exceſſu quas curam⁹ cū ablutiōe
decoctionis aluis ruppe ⁊ pluuie ⁊ galarū ⁊ cū
ſtuphis p embotū cū cortice thuri. hoc dicet in-
fra ſuo loco crepātur aliq̄n in pectoralib⁹ tuſſien
do ꝑpt iſtā defenſionē vel ꝑpt vltimā duriciē ibi
nō apiūtur cōit ſ crepāt: h̄ dicet in ſequētibus.
¶ Vlterius nota ꝙ ſanguis exiens p nares vel
aliunde eſt accidēs morbi dictū exiēs a corpore
mutatū q: eſt accn̄s morbi vt exiēs: quia exit ex
nocumēto contentiue vel expulſiue vel vtriuſq̄.
Vel eſt accn̄s morbi vt tale exiēs puta, q: mutat⁹
in q̄to vel in quali vel vtroq̄ modo vt ſtati dicet

Primo tu q̄res ſanguis exiēs p venas
narū cu⁹ vtut ē nocumētū ſiue
ꝑticle ē pa° pn̄r loq̄ndo ꝑ mor° deſcpto. Dicēꝺ
ꝙ orificior venarū nariu: q: ſāguis exit a narib⁹
q: vene illarū priū apiūt. 3°. de mor°. c. penultio.
Idem. 6. de morbo, c. 5.

Secūdo tu q̄res flux⁹ ſang. narū eſt
ne paſſio p ſe vl p colligātiā
loq̄ndo ꝑ mor° deſcripto. Dicēdum ꝙ ſi aperia-
tur a vtute expulſiua forti expellēte ⁊ curāte mor
bū tūc nō erit pa° i capitib⁹ venaꝝ q: illa dilata
tio orificij venarū fit a natura ⁊ n̄ ē cā imediata
nocumēti actiōis venaꝝ. iō ē cā ſanitat corpis ⁊
venarū q: ſanitas acq̄rit: iō ē actio nate n̄ mor
h̄ vult ga. 3°. de mor°. c. penul. aucte theophili. ſi
aūt venit illa aptio venarū illarū rōne ſāguinis
mutati i q̄to vl i qli vl i vtroq̄ mō tc ē p colligā
tiā q: veit ad venas frōt qꝺ venire n̄ dꝫ ſm natu
rā: q: ſan. mutat⁹ ſiue vene apiāt i mrīce. l i ano
rōne raritat dicte ⁊ molliciei a ſuꝑfluitatib⁹ aq̄
ſis q̄lūer ē declarabit infra ſuo loco puta in. c. de
menſtruis. ⁊ emorroiꝺ. ⁊c̄.

Tertio tu q̄res flux⁹ ſan. narū q̄s mor-
b⁹ ē. Dicēdū ꝙ flux⁹ ſan. nariuꝫ
⁊ vniuſcuiuſq̄ alti⁹ pt i ſe ē accn̄s mor: dēm exi
ens a corpe mutatū: nā erit accn̄s vt exiēs ſi nō
ſeq̄t iuuamtū q: exit a nocumēto vtut ꝯtētiue ſi
peccet tm̄ ſui q̄titate: nam expulſiua excitatur a
qli: ſicut cōtētiua a q̄to. 6. de intio. c. pmo in fine
Idē dicit Ga. 6. ꝺ morbo, c, de exeūtibus per ve

sicaz. Tu dices ḡ si flux⁹ sanguis ⁊ q̄cunq̄ alia res exiēs sit accidēs vt exiēs. q: exit ex nocumēto ꝯtentiue vl' expulsiue. ḡ tale exiens erit actio lesa ⁊ nō erit accn̄s distinctū in ḡn̄e ꝯtra actionē lesā Cōtrariū tu ponis ⁊ ponit ga. 3°. de morbo. c. 2° Dicēdū ꝙ adhuc ē accn̄s morbi distinctū ab actione lesa. aliud est illud qd̄ exit ꝓut idebite exit ⁊ aliud ē actio alicui⁹ virtutꝫ dcē expulsiue vl' retentiue indebite agētis. Vez̄ istud exiēs nocumēto actōis ꝑtinet. 6°. de morbo. c. 5°. q: cōsequit̄ ad illā actionē malā ⁊ nō est actio mala ꝫ cōseq̄tur ad illā. Jō ga. in locis allegatꝫ dic̄ ꝙ interdū non est accn̄s morbi vt exiēs q: consequit̄ sanitas. ⁊ sic pꝫ rō ad rōnē apparēte q̄ facit musare debiles in arte. idē diceim⁹ infra. c. de retētiōe mēstruoꝝ d̄ eo qd̄ est clausū ⁊ detētū vltra naturā qd̄ est accidēs morbi vt detētū ⁊ vt mutatū ꝑ morbo descripto. tl'is sanguis exiēs ē officialꝭ mala cōpositio in via: in spē dilatatio viaꝝ sanguis. nā vene dilatant̄ vltra debitū in capite aptio ē capitꝫ dilatatio. ad quā sequit̄ in receptaclo: q: inanitio sit̄. nā vene sunt vie ꝑ q̄s portat̄ sanguis ad mēbra. ⁊ sunt receptacl'a san. nā loc⁹ sanguis sunt vene Vez̄ si apiat̄ a forti virtute expulsiua sic̄ in crisi: vel alit̄ in cura discrasie: talis dilatatio capitꝫ vene nō est morb⁹. q: nō ē cā nocumēti actōis ꝫ sanitatꝫ. hoc vult ga. 3°. de morbo. c. penultio. Tu dices si apiat̄ vena cū flōmīſs in cura q̄ morb⁹ est Dicēdū ꝙ q: actio officij ꝙ ē ꝯtinere san. ſm naturā corpis nō ledit̄. imo iuuat̄ corpus ⁊ acq̄rit̄ sanitas in toto corpe nō erit morb⁹ officialis ꝫ erit illa solutio vene morb⁹ ꝯsil'iter. q: digestia illi⁹ pticule vene ⁊ carnis solute solū. iō modicuꝫ rubescit ⁊ pustulat̄ in crastinū. Utilius est in natura ꝙ totū corp⁹ iuuet̄ cum modico nocumēto alicuius ꝑue pticule: cum nihil iueniat̄ i curatōe alicuius q̄n sit alicui⁹ lesiōis. xi°. de ige°. m. c. 6°. in fine. ꝫ q: iuuamētū mai⁹ est iō eo vtēdum est. Si aūt tl'is flōia seu apertura vene fuerit tpe indebito vel in q̄titate idebita ꝙ sequat̄ nocumentum corpi vt tota die ꝯtigit tl'is solutio vene erit morb⁹ cois officialꝭ. q: officiū vene sibi debitū ledit̄ immediate puta ꝯtinere san. debitū ac ꝯuenientē nature corpis. ⁊ erit morb⁹ cois cōsil'is ⁊ officialꝭ vt dictū est. Tu dices: videt̄ ꝙ flōmia facta semꝑ dato ꝙ sequat̄ iuuamētum corpis qd̄ necessario fit morbus officialꝭ ⁊ consil'is: tl'is solutō idiget cura puta clausiōe restrictōe. ḡ necessario erit morbus officialꝭ. ꝯn̄a tꝫ 3° teg¹. cura debetur morbo cāe p̄ſuatio. Dicēdū ꝙ illa clausio ⁊ restrictio nō fit ꝑ cura solutōis dcē. ꝫ ꝑ p̄ſeruatōe exitus san. ne idebite ⁊ vltra modum exeat. Jō debet dici p̄ſuatio non cura°. imo pōt dici ꝙ talis aptio vene non ē morbus officialꝭ ꝫ cā morbi: q̄si tpe ꝯueniēti nō claudat̄ erit morb⁹ officialꝭ q: cā imediata nocumēti actōis ipius vene puta contentiue sanguinis.

Quarto tu q̄res. fluxus san. nariū cui⁹ virtutꝫ ē nocumētū passiue itelligēdo. ꝑ alia verba querit̄ vtraq̄ subsequēs per ora venarū nariū cui⁹ virtutꝫ est nocumētū. dicit̄ vtraq̄ subsequēs 3°. de morbo. q: ꝯseq̄t̄ actōem lesā alicui⁹ virtutꝫ ⁊ q̄litatē mutatā cōp̄hēsā ꝑ aliquē de sensib⁹ q: cōiter sunt mutati in p̄mis: vl' i secūdis vt i colore. ꝑ alia verba pōt queri de sanguie exeūte ꝑ nares: ꝑ matricē: ꝑ emorroyd̄. si exeat in modica q̄titate min⁹ debite. 3°. de morbo. c. 5°. sanguis exiēs: ⁊ qd̄ clausū ē seu retētū ꝑ ora venarū nariū cui⁹ virtutꝫ ē nocumētū passiue itelligēdo. expone exiēs ipfecte vt i crisi diminuta. vel alias vt i plectoria magna ⁊ in etate 2ª. ⁊ qd̄ clausū ē seu retētū de sanguie q̄ deberēt expelli cui⁹ virtutꝫ ē nocumētū vt ibidē dicet̄ ifra i: pas siōib⁹ matriq ⁊ ani i emorroyd̄. Multos feci musare i examie publico. Dicēdū ꝙ i fluxu sanguis nariū a forti v̄tute expulsiua non est nocumētuꝫ v̄tutꝫ nisi excederet q: seq̄tur sanitas. nec illa aptura vene ē morb⁹. q: nō est cā nocumēti actōis i vena nec i corpe ex q̄ sanitas acq̄rit̄ nisi tūc excederet flux⁹ tl'is. tūc ē nocumētū ꝯtētie q: contentiua debilitat̄ ex orificijs venarū apertis ⁊ dilatatis non potest in actōne sua ꝓp̄a ⁊ naturali. iō desunt humores abire orificijs venaruꝫ apertis ꝓpter quod male continet ⁊ sequit̄ actōnis sue lesio. Si autem talis sanguis imperfecte ⁊ diminute exiret vt in crisi imperfecta exit non est accidens morbi vt exiens ꝫ vt mutatū. Sed quod ē retentum ⁊ clausum in corpore vltra debitum est nocumentum expulsiue. quia sibi inest ex sui natura expellere superflua. vi°. de morbo. Verū est ꝙ est virtus fatua nec bene expellit nisi incitata a q̄sli. p̄mo de interioribus. caplō p̄mo. ⁊ expulsiua non valet in actione ex clausione viarum et orificiorum venarum: propter quod sequitur mala actio ipsi⁹ expulsiue. s. ꝙ nō bn̄ expellit cū tl'i opilatōe orificioꝝ sic̄ ꝯtētia venit i malā actiōez: ex vijs dilatatꝫ vt dcm̄ ē. si aūt tl'is san. exeat rōne q̄titatꝫ san. excedētꝫ apiētꝫ venā tūc ē nocumētū ꝯtētiue. nā ꝯtētia ḡuat̄ a q̄to. 6°. d̄ initio. c. p°. idē. 6° de mor°. ꝓpt̄ qd̄ venit i malā actōez suā sic ꝙ male retinet. si aūt sāguis exit ⁊ exeat sui qualitate puta acuitate pungēte ⁊ aperiēte venam ⁊ incitante expulsiuam talis fluxus sanguinis est nocumētū expulsiue p̄ncipalit̄. q: expulsiua incitat̄

a q̄li vt dictū ē:ꝛ a q̄litate forti excedēti icitatᷣ vltra debitū:ꝛ sic veniti actionē suā indebitā sic ꝙ vltra debitū expellit.

Quarto tu queres fluxꝰ sanguis excedēs cuiꝰ vtutꝭ ē nocumētū actiue seu passio. Dicēdū ꝙ natᷣalis mēbroꝝ puta digestie ꝛ aliaꝝ natᷣaliū. q꞉ instrumētū ipsoꝝ puta spūs ꝛ hūores expellūt ꝛ defic. iō venūt in ydropisim ꝛ ad alias egritudies.

Quinto tu q̄res cū sāguis exeat intēdū in bona crisi ꝛ a bona vtute expulsiua q̄rtlis fluxꝰ faciet excessū. Dicēdū ꝓut stati dictū ē in q̄ōne p̄cedēti ꝙ in tlī cāu nō fit excessus a vtute expulsiua ꝫ ab ipa vtute ꝯtētia. nā expulso sup̄fluo ꝓut dꝫ q꞉ orificia venarū remanēt intēdū mltū apta. ꝯtētia nō valꝫ in actōe debita ꝑ naturā. iō ē nocumētū ꝯtētie nō expulsiue. iō succurrimꝰ tali excessui cū stiptiq̄ appositis in frōte ꝛ int̄ supcilia in radice nariū vt dicet.

Sexto tu q̄res q̄ ē ꝙ̄titas sāguis exeūꝭ tollerabilꝭ ꝑ nāꝫ i q̄ nō ē restrigēdus. ꝛ vltra quē ē restrigēdꝰ. Soluit ga. li. suo de flōmia doc. 2ª sūma pª. c. 3º de flōie ꝙ̄titate circa finē capl̄i q̄nti diē neq̄ꝙ̄. igitᷣ possibile ē p̄scriptionē i vnoq̄. ꝑ vnā dētmiare euacuatōis mēsurā. q꞉ q̄sdā vidit a q̄bꝰ sufficienᷣ auferebat. vi. lī. san. ꝛ nulla seq̄batᷣ malignatio vtutꝭ. in q̄busdam vnā ꝛ mediā ꝛ in aliq̄ ledebātᷣ in q̄busdā si duas euacuasset nocuisset vnq꞉ vltime. ꝓpᷣ qđ noui ꝛ vnā auferre. lī. q̄nq꞉ ꝓficit:ꝛ q̄nq꞉ ex ꝫ minꝰ. nā etas ꝛ habitudo corꝑis est multū ꝯsiderāda si ē venosus vel albꝰ. mollis. parū venosus. ꝓpᷣ qđ huic q̄ōni nō pōt vniꝰ vbo rn̄deri. vn̄ auic. viaticus. gilbertꝰ. gordoniꝰ oēs ꝯuenūt ꝙ pōt exire i ꝙ̄titate q̄tuor. lī. sine nocumēto. Credo ꝫ in multū venosis vt vult ga. lꝫ nō in oibꝰ. Scio ꝙ ego habui ter fluxū san. in q̄libꝫ fluxu ꝑdebā plusꝙ̄ vij. lī. vl̄. viij. in duobꝰ diebꝰ:ꝛ nō poꝰat restringi donec faciebā flōmiā ꝺ mediana vtriusq꞉ brachij tāta erat caliditas san. q̄ incitabat expulsiuā venaꝝ quā sentiebā i spatulꝭ. nā venosi ꝛ mollis carnis. nec tollerassēt tātā euacuatōnē sine dāno suffecisset eis vna. lī. vel vna cū dimidia. Cōitᷣ nos restrigimꝰ postꝙ̄ exiuerit in ꝙ̄titate duaꝝ. lī. estimatiōe coi. Auic recitat in 3º cañ. ꝙ aliq̄ tollerāt fluxū sāguis narium vsq꞉ ad. xx. lī. ꝛ alij vsq꞉ ad xxv. ꝫ postea moriūtᷣ.

Octauo tu q̄res cū san. arterialꝭ sit magis calidꝰ ꝛ acutꝰ pūgēs ꝑcutiēs ꝛ ꝑforās ora artiaꝝ q̄re minꝰ fluit ꝑ capita artiaꝝ frōtis ꙫ san. q̄ ē in venis cū sit minꝰ calidus ꝛ minꝰ ꝑcutiēs ora venaꝝ. Soluit Auic. 3º. cañ. fen. 5ª. c. de fluxu sāguis. q꞉ vena ꝯtexta est ex vna tunica ꝓpᷣ qđ citiꝰ soluitᷣ i ꝯtinuo seu apitur in capitibꝰ a modica ipulsiōe. iō in pulmone creauit natura mirabilitᷣ venā artialē cū duabus tuniq̄ ꝯtinētē sāguinē epaticū vt i motu pectoraliū cito nō rūpetᷣ. Intēdū aūt artie in ꝑra cerebri apiūntᷣ ita ꝙ san. tlis nō restrigitᷣ ē saltꝰ ꝯtinuus ꝓpᷣ qđ q꞉ remedia sup artias nō possumꝰ applicare. nō bn̄ curātᷣ imo aliq̄ moriūtᷣ casus ē rarus lꝫ aliquando insit.

Iitis clarificatꝭ. Cura sanguis fluēꝭ a naribꝰ tibi patescit. Priꝰ aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire ꝛ cog̃scere oꝫ cōplx̄ōnē etatē ꝛ ꝯsuetudinē. q꞉ ex his cura aliq̄lr diūsificatᷣ saltē i dieta ꝛ flōmijs ꝛ vētosis. Cōplx̄ōnē: vt si ē co. potissime de colera rub. q̄ fuerit sp̄ coloratꝰ. q꞉ tl̄es paucū nocumētū patiūtᷣ ex fluxu san. nariū inteso vt dicit rasᷣ aucte ga. in suo ꝯtiᵉ. vel si est sanguineꝰ cū tl̄es silr sanꝭ tollerāt magnū fluxū sine nocumto. hn̄t venas latas cū mltitudie sāguis ꝛ hūoꝝ ꝯriū ē de flātiq̄ ꝛ fri. q꞉ necio hn̄t venas strictas. 3º de cōplōnibꝰ parū abūdāt in sanguie ꝛ hūoribus in venis. Et etatē oꝫ ꝯsiderare siue i etate sāguica vl̄ circa. Et ꝯsuetudinē ꝯsiderare oꝫ si ē assuetꝰ habere fluxū in puericia vl̄ alꝭ. nec si ē assuetꝰ facere flōias. nec si distulit. ista plura indicant medico in cura. ꝛ in ꝓnostico. ¶ Si q̄s colericꝰ de colera rub. vl̄ alꝭ venosus vl̄ sanguineꝰ ꝛ venosus magnū fluxū de naribꝰ habuerit. puta in ꙫtitate duaꝝ. lī. vel circa assuetꝰ habere ꝛ facere flōias. q꞉ in ꝫ arguitᷣ maior abūdātia sāguinis potissime si fuerit in etate sanguiea vl̄ circa. vl̄ nō assuetꝰ restrigatᷣ. sic tl̄es vitet vinū oino nisi colorē mutauerint:ꝛ debilitati fuerit. q꞉ vinū incitat fluxū. diē rasis in suo ꝯtiᵉ. Et si sint mutati i colore vel debilitati potēt vinū rubeū g̃ssū bn̄ limphatū. teneat in ore aq̄m vinosaꝫ frigidam puta vbi sit q̄rta pars vini remouende sepe eam. non mūdificēt nares de sanguine coagulato. odorēt camphoram vel cuminū tritū cum aceto modico dissoluto. ligētᷣ aures ꝛ alie extremitates ligatione dolorosa. ꝛ dimidimū testiculoꝝ. ꝛ testiculi in aceto ponantᷣ. vētosētᷣ cum vētosis magnis ꝛ sine scarificatōe in ypocūdrijs eiusdē partꝭ ꝛ in vētre sepe eas remouēdo. ꝛ fronti in radice narium applicētᷣ vrtice aspe conquassate. Dyascorides ꝛ macer hoc posuerunt ꝛ est remedium expᷣtū. Veꝝ de facto videmꝰ ꝙ magꝭ valēt in flātiq̄ purꝭ Vel istud applicetᷣ frōti in radice nariū q̄o vtebatᷣ gordoniꝰ in pauperibꝰ. ℞. argille. ℥. ij. pistē

tur cū aqua rof. ꝛ albu. oui ꝛ extēdat̄ supra pan
nū ꝛ frōti in radice nariū applicet̄: ꝛ in collo pā
nus line⁹ infusus in aqua frā cum modico aceti
applicet̄ sepe. Uel sic i diuitib⁹. ℞. boli armeⁿⁱ
ʒ. ß. san. ro. ʒ. i. argille. ʒ. i. acacie ypoq̄s. an. ʒ. ij.
aque rof. albu. oui cū modico aceti qđ sufficit. fi
at p modū empl̄r liquidi ꝛ ab intra ponat̄: tenta
de bōbace facta supra frōde fen¹. vl̄ supra aliā rē
duram: ꝛ intingat̄ in succo plātag. vel in aq̄ rof
đ stipitib⁹: ꝛ tēta postea inoluat̄ in puluere isto.
℞. aluis iameni pulnerizati. ʒ. ij. amidi. ʒ. ij. misce
ant̄. iste puluis bñ valet ꝛ restrigit posit⁹ ꝛ appli
cat⁹ put dictū est. Uel ꝙ insufflet̄ cū cānula in-
fra aures ꝛ sit ifra aurē modicū. cū istis in tl̄ib⁹
sanguis nō restringat̄: flōmet̄ de mediana vtri-
usq; ptis: extrahat̄ vna bona scultella barbiton-
sōris potissime assueti facere flōiaz vl̄ habere flu
xum sanguis p nares. Rasis recitat i suo ɔtiᵉ ꝙ
ipse vtebat̄ flōmia in tl̄ib⁹ vsq; ad sincopim fcā
in pncipio: nō valet nisi sit bñ magna fcā in po-
sterū sufficit aliq̄lis vt dcm̄ ē. nā intēdū ꝛ pluries
ꝛ sāguis ē ita calid⁹ ex se at ex ei⁹ motu. ꝛ q: p⁹
posuerit flōiam ꝛ laborauerit fortit̄ in calorib⁹
ꝙ nccio oꝫ euentare ꝛ infrigidare sanguinē cuꝫ
flōmia ꝛ ego sū expertus pluries i me ꝛ pl̄ib⁹ alijs
colericq̄ laboriosis. Et si q̄s flātic⁹ vel puer coleri
cus infra. xvᵐ fluxū san. habuerit puta in q̄ntita-
te vni⁹. lī. fiāt q̄ dicta sūt ꝙ vētoset̄ in ypocūdrijs
eiusdē ptis sine scarif. ꝛ vertice aspe ɔq̄ssate frō-
ti applicet̄ ꝛ liget̄ ibidē extremitates ligatōe do
lorosa. Pn̄t vētosari in vltia nccitate in spatulis
cū q̄dā scarificatōe. Dieta hoꝝ sūt lētes bñ cocte
expulsa pma aq̄. risi. oua dura. pira. pruna. guido
la si occurrāt. case⁹ recēs sine sale. lac fortit̄ bulli
tū. breuit̄ valēt oia q̄ sanguinē ingl̄ssant. ꝛ si mu
lier fluxū sanguis nariū habuerit stati flōmet̄ i
bona q̄ntitate de sophenis. sūt pl̄es mulieres in
q̄b⁹ sunt abscissa mēstrua in toto vl̄ in pte q̄ hn̄t
bis vel ter in āno fluxū sanguis nariū excessiuū
tl̄es debēt quolibꝫ mēse flōmari de venis in q̄-
dra lune eis ɔueniēte in bona q̄ntitate si sūt mē-
strua eis abscissa in toto. Et si nō sūt eis abscissa
ex toto: fiat modica flōia an̄ mēstruū vna die de
vna. alio die de alia: ꝛ q̄libꝫ die extrahat̄. ʒ. ij. Et
si natura facit p venas matricq̄ qđ iest sibi fm̄ na
turā. nā ista fit tibi regula ꝙ tl̄es flōmie pceden
tes mēstrua debēt eē in modica q̄ntitate vt natu-
ra cxtl̄i cursu ꝛ fluxu san. ad inferiora habilitet̄
ad magnū mēstruū. ꝛ flōie stati fcē p⁹ menstruū
diminutū dēnt eē i mag̃ q̄ntiᵉ. ifra. c. đ mēstru. fcta
bim⁹ ex itēto ista si deo placuerit. ista t¹ sufficiāt.

¶ Caᵐ. 38ᵐ đ vulnerib⁹ q̄ fiūt i inf̄iorib⁹ nariū

Cum in narib⁹ fuerint
escare: cera ꝛ oleū ac a-
deps gallinace⁹ eis im
mittant̄ ꝛ aquā calidaꝫ
narib⁹ in mane multotiēs per ali
quot dies odoret. Cumq; pustule
egredi ceperint liciniū aceto for-
ti infusū in quo sal positū sit nari-
bus imittat̄: ac sup eas sil̄r ponat̄
Siccabūt̄ eni ex hoc ꝛ nō plōga-
bit̄ eoꝝ mora. Qđ si vlcera ibi af
fuerit ex vnguēto de cerusa curēt̄

De vulneribus q̄ fiūt i itiorib⁹
ptib⁹ nariū. Nō. ꝙ vlcera fiūt i narib⁹
per viā reumatismi qñ crusta ē tenuis
subtil̄ modica videt̄ eē đ colera qñ crusta ē mag
spissa g̃ssa videt̄ de flāte salso. istud est vt pl̄imū.
Notū ē ꝙ ē passio cartilagis lacertose ꝛ ē p col-
ligātiā venit qđ venire nō dꝫ fm̄ naturā ꝛ ē offi-
cial̄ q: mala figura. ꝛ ē nocumētū regitie natu-
ral̄ mēbri mādān̄ ꝛ recipiēn̄. ꝛ ē passio expulsiue
supfluitatū veniēs a cerebro ꝛ attractiē aeris p
nares ad cerebꝝ vt spūs aialis gn̄et̄ seu ɔfuet̄ i
eoꝝ tpe in cerebro. 8ᵒ. de iuuamēn̄. c. 3ᵒ. Ras cu-
rādo docet priorē remouere crustā cū remollitis
cū oleo ꝛ cera vl̄ axūgia galline vl̄ cū butiro sine
sale. ɔn̄r exiccare cū aq̄ salsa: vl̄ cū vnguēto de ce
rusa qđ ē bonū. Et ego feci curā pl̄ies cū eo. naz
exiccat ꝛ consolidat.

¶ Capl̄m. 39. de polipo nariū ꝛ emoroy. ipsarū.

Cum int⁹ in narib⁹ ca-
ro supflua mollis ꝛ qua
si dissoluta rubea aut al
ba exorta fuerit: ꝛ na-
res ingrossari ceperint: ac ex car-
ne pdicta repleri: cephalica prius
erit flōmāda. deinde liciniū ex vn
guēto viridi qđ in capl̄o de corro
dētib⁹ carnē noīauim⁹ liniendū
ꝛ narib⁹ erit immittendū. Si ve-

ro istud non suffecerit: medicamē acutū qd ibi descripsim⁹ apponatr donec ex toto mūdificetr. Hec preterea passio qnq₃ cū ferro curatur radicit⁹ oīno incidendo. Medici tñ qnq₃ in hoc errāt: nam ex corū cura eger maximū incurrit nocumētum. In hoc nāq₃ loco cancer plerūq₃ exoritr. Verū cancer quādo in hoc nascitr loco neq₃ acutas tollerat medicinas neq₃ incisionē que fit cum ferro: imo indiget vt suauitr tractetr ꝛ medicamib⁹ lenientib⁹ ꝛ flōmia ꝛ vētris solutiōe curetr. Cognoscitr aūt an illud accñs sic cācer: q₂ est dur⁹ ptingēs qnq₃ vsq₃ ad palatū. Sz cū nares sicce sint ꝛ dure nec sit in eis humiditas aliq̄ sūope cauendū ē ne hec egritudo aut ei simul ferro aut acuto medicamine tāgatr. Sinaūt qd in narib⁹ exoritr caro mollis ē: fluxerintq₃ ex eis hūores ꝛ cum nares stringūtr inueniūtr molles: ꝛ cū tāgantr tract⁹ nō sentitr solid⁹: nō est timēdū qn ex medicaminib⁹ acutis ꝛ ferro mederi possint.

De polipo narium ꝛ de emorroyd. ipsarū. i. de excrescētia carnis moll vt ē emorroys vel medie. i. polipp⁹. Nō. q in naribus fiūt cōitr q̄ttuor passiōes vulnera vlcera dcā polip⁹ emoroys ꝛ cancer. Polip⁹ ē excrescētia carnis medie i mollicie ꝛ duricie ꝛ medie q̄titatis. Emorroys ē excrescētia carnis bñ moll ꝛ maioris quātitatꝫ. Cācer ē excrescētia pua dura calida actu ad modū grani frumēti grossi. fit cōitr in labijs nariū quia sunt partes sicce cartilaginose tales nō tāgūtr ferro nec medicina dicit rasi: q₂ fieret cancer vlcerat⁹. Vn cācer nō vlcerat⁹ cōitr ē nodositas oblōga ad modū amigdale cū radicib⁹ grossis venosis. iste ē in q̄titate pue veruce: ꝫ forma nō ē eadē est pa⁹ ptis in q̄ est ꝛ ē p colligātiā venit qd venire nō debꝫ. ꝛ ē morb⁹ grauās in nūero vt res addita nūeralis ꝛ opilās ꝛ ē nocumētū regitie naturalꝭ mēbri mādātꝫ ꝛ recipiētis: ꝛ ē passio expulsiue supfluitatū illarū ptiū ꝛ attractiue aeris extrīseci ad cerebꝝ vt ex eo spirit⁹ aialis nutriatr ꝛ ꝯfuetr. 8°. de iuuamētꝫ. c. 2°. 3°. 8° Pz rasi ponit curā polipi pmittēdo flōiam de cephalica. ꝯnr cū lichinio ex ceroto viridi alitr cūꝫ ferro curatr. dic q qnq₃ ex errore pa. vēit i mag^m nocumētū d facili gñatr cancer vlcerat⁹ in tlib⁹ curis ꝛ ego vidi. iō fugias tles curas.

Capitulum. 40^m. de amissione odoratus.

Cum sēsus quo odorāda pcipiūtr amissus fuerit: in narib⁹ caro superflua creuerit ꝛ aer ita leuiter vt pri⁹ attrahitr: ꝛ ocli ac sensus naturalitr existūt: narib⁹ erit insuffland⁹ puluis adeo subtilis vt alchool: q̇ fiat ex cōdisi ꝛ arthanita ꝛ sale armoniaco. Egro q̄ pcipiatr vt nares vapori ex aceto calido pcedēti multotiens apponat. Si aūt hoc nō suffecerit qd noiabim⁹ narib⁹ isuffletr. Cui⁹ descriptio hec ē. ℞. nigelle fellis gruis: coloq̄ntide: ellebori albi: oīuꝫ añ. ptes eq̄les: pulueriꝫētr ꝛ ponātr in vrina cameli arabici q̄ntitate tāta q̄ ea coopire possit: ꝛ ponātr ad solē donec siccētr deīde fiāt ex eis sictr Cūq₃ necesse fuerit vnū ex eis lētꝫ hñs magnitudinē i olo sāsucio intinctum narib⁹ immittatur: optimum enim ad hoc existit: Si autē ex hoc quod naribus immittitur

fortis sequat̃ dolor oleū de semīe cucurbite eis imittat̃ ⁊ aqua calida sup caput fundat̃: ⁊ sorbeat calida ea q̄ humectant: vt ptisana et qđ fit đ aq̄ furfuris ⁊ đ farina ⁊ similia. ⁊ hoc q̄dē ē medicamē ⁊ ad missionē odorat⁹ ꝓbatissimū: qđ sic cōficit̃: nigella puluerisat̃ donec fiat vt puluis: ⁊ misceat̃ cū ol̃. veteri: deīde eger implēs os suū aqua reclinet caput retro q̄to pl⁹ poterit: ⁊ tūc ex p̄dicto medicamine aliquāte gutte narib⁹ distillentur. Egro q̄ꝫ p̄cipiat̃ vt quantū ei possibile ē aerē extrinsecū interi⁹ attrahere nitat̃. Qđ in trib⁹ diebus trib⁹ vicibus fieri ꝯuenit. Si aūt mordicatio superuenerit: fiat hoc quod noīauimus.

De amissione odoratus. supple a tēpore. ¶ Nota ꝙ amissio odoratus duplex ē. a gñatiōe ⁊ a tp̄e. Illa que est a gñatiōe ē icurabil̃: q: fit vitio naturali alicui⁹ ꝑtis organi p̄ncipal̃ vel coadiuuantis vt dicet̃. Alia est a tp̄e t̃lis fit ex oppilatiōe carnosa vl̃ fetulēta qđ est vt plimū in vētricul̃ anterioꝛib⁹ cerebri vl̃ in osse colatorij: vl̃ ex corruptiōe cōpl̃onis eoꝝ ꝓpter q̄ cōit̃ cum t̃li nocumēto cōicat fetor anhelit⁹ rōne matie fetulēte sordide retēte ibi diu ⁊ aliq̄lit̃ putrefacte. iō in pl̃ib⁹ h̄ntib⁹ meat⁹ nariū supiores strictos de facili opilatos ꝯtingit malicia seu fetor ipsi⁹ anhelit⁹ ⁊ oris de q̄ faciem⁹ vnū capl̃ꝫ infra. q: ē de pane lucrando. ¶ Ulti⁹ nota ꝙ instrumētū seu organū odorat⁹ ꝯstat ex pl̃ib⁹ ꝑtibus q̄rū vna ē p̄ncipal̃ cete sūt adiuuātes sic dictū ē de illis organis sensuū. h̄ vult ga. 4° đ morbo. c. 4°. q̄rū p̄ma est vētricl̃i anterioris cerebri inuoluti q̄dā pellicula orta ⁊ decisa a 3° pari neruorū capitis. h̄ vult ga. 4°. de intio. Idē vult nono de iuuamēt̃ mēbroꝝ. idē auic. p̄mo can̄. fen. p̄ma do. 5ª. c. de anath. neruoꝝ capit̃. nam isti vētriculi iuoluti dicta pellicl̃a sūt sic nerui obtici in ocul̃ nam ꝑ dictos vētriculos descēdūt spēs odorabiles ad dcm̄ organū. iō dicūt̃ p̄mū instrm̄ odoris a ga. 2° venit os colatorij inuolutū dcā pellicl̃a 3° venit carrūcl̃a sil̃is capitib⁹ mām̄illaꝝ spōgiosa ꝯcaua modicū vt meli⁹ vapores recipiat ⁊ retineat coopta dcā pellicula. oīs moderni dicūt istā carūcl̃am sic ꝯcauam ⁊ cooptā dicta pellicula esse ꝑtē p̄ncipalē in dcō organo. nam ibi fit app̄hēsio. ¶ 4° venit cartilago nasi cōfuans ⁊ colligās ipsū vaporē. ¶ 5° veniūt lacerti nariū q̄ sēsum ⁊ motū h̄nt a 3° pari neruoꝝ capit̃. 3° de interioꝛib⁹. c. 5°. circa mediū ca¹ mouentes nares in expellēdo sup̄fluitates ⁊ in attrahēdo aerē. ¶ Ulteri⁹ nō. ꝙ ista pellicl̃a veniēs ad os colatorij ⁊ ad carrūculā illam spōgiosam diuidit̃ et bifurcat̃. pars grossior tēdit ad organū gustus ad linguam q̄ est ꝑs p̄ncipalior in sensu gustus ꝑs subtilior remanet ⁊ extēdit̃ ꝑ dcm̄ organum odorat⁹. hoc vult ga. in de iuuamētis mēbrorū m. ix. ⁊. 4°. de morbo. c. 6°. circa mediū ca¹. vbi dicit ꝙ sensus odorat⁹ ⁊ gustus non differūt inē se. supple rōne ꝑticule p̄ncipal̃ nec rōne obiecti nisi q: sensus gustus est grossioris sub̃e ꝓpt̃ cāꝫ dictam: ⁊ quod sapit gustui sapit odoratui ⁊ ecōtra in comestibilib⁹. Fumus nō est aliud q̄ humiditas subtiliata vt dic̃ ibidē. ꝓpt̃ quod i odore sentiens cibū cōplacibilē sentiet delitiosum. ⁊ ecōtra. Ulteri⁹ nota ꝙ triplex est actio lesa sēsus odorat⁹. 4° de morbo. c. 4°. actio diminuta corrupta ⁊ ablata. Dicit̃ actō diminuta sensus odoratus qn̄ ꝑcipit odores sic̃ sunt in gñe diminute tamē. vt rosas parū aromaticas. Ista actō est diminuta in hoībus respectu alioꝝ aīalium: ꝓpt̃ magnā humiditatē cerebri. 2° collectorij. c. de iuuamēt̃ organoꝝ odorat⁹. đr actio ablata odorat⁹ qn̄ nihil sentit. Iste actōes lese easdē cās h̄nt in gñe. q: opilatōes 4° de morbo. differentes t̄m ꝭm fortitudinē ⁊ debilitatē. ꝭm qđ dcm̄ ē in sensu. audit⁹ đr actō corrupta sēsus odoratus tripl̃r. Uno° qn̄ app̄hēdit rē alit̃ q̄ sit: vt si aliq̄s dicat rosas fetidas. 2° mō qn̄ app̄hēdit odores malos nat̃ales nullo obiecto extrīn̄co p̄n̄te. q: h̄ ē rōne mali humoris inclusi i dcō organo vl̃ i loco vicino. vt dic̃ ga. 4° de mor°. c. 4°. idē dic̃ 2° teg¹ ca°. vltio. 3° mō corrūpit̃ actio qn̄ app̄hēdit obiectū eo mō q̄ ē in latitudie cū q̄dā t̄m corruptela organi vt i maxio fetore ꝯtigit illi mali fumi corrūpūt illā pellicl̃aꝫ dictā in ꝯpl̃one vl̃ soluūt ꝯtinuū in ea. ¶ Ulti⁹ nō ꝙ iste sēsus ē mediū in ꝗ̄̃ffinie ⁊ subtili° in se ⁊ rōne obiecti. vt dicit gal. 4° de intio. c. 3°. in p̄n°. qđ p̃ꝫ etiā ex iā dictis.

Primo tu q̄res sensus olfactus lesus vl' ablat⁹ cui⁹ pticule organi est nocumētū seu pa° pn^r: Dicēdū put sup⁹ fuit dictū sup obtalmia ⁊ nocumēto audit⁹ ꝙ q2 ē morb⁹ official'vt dicet ē pa° p° ⁊ pn^r ipi⁹ organi qa tā inest toti ꝙ pti loquēdo ꝑ mor° descripto imediate aūt ⁊ pn^r inest pti: q2 ipi pellicule vl' ipi carūcule vl' ipis meatib⁹ seu ventricul' p2e: q2 sunt opilati ⁊ dicit ga.4.de mor°:⁊ ē pa° ꝑ colligātiam: q2 vēit qd venire nō d3 fm naturā: ⁊ ē morb⁹ official': q2 opilatio vt plrm vt dic̄ ga.4.de mor° c.4. Vel morb⁹ i receptacl'o q2 mali hūores claudūt ⁊ recipiūt ibi ꝑpt qd rab fac̄ istos pulueres vt mat'ia illa euacuet q̄ ē cā mali ⁊ fetidi ālelit⁹ vt dicet infra pt eē silr morb⁹ i supficie: q2 1ª pellicula coopeiēs illā carūculā pt eē idurata ñ apphēdēs illos vapores. Et ē nocumētū ꝑ morbo descripto regitie nat al'mēbri mādātis vl' recipientis. Et ē nocumētū actie seu pa° vtut odorabilis. Cōtr sensus cōis q̄re sol⁹ sensus odorat⁹ cōphēdit vapores. Soluit lra.8.de iuuamētꝭ.c.p°. Idē dicit.4.de mor°.c.6.q2 sensus odorat⁹ ē vaporosus sic sensus visus ē lūinosus.⁊ sic sensus auditus ē aere⁹. Et q2 null⁹ sensus apphēdit nisi suū silē i nat'a vt dic̄ ibidē. Io sol⁹ holfact⁹ apphendit vapores sic sensus visus colores: ⁊ sensus audit⁹ voces: q2 aere⁹ vt dic̄ ibidē q̄re iste sensus delectat ⁊ tristat⁹ in extremis vt i forti aromatico fetido ⁊ non delectantur in medijs sensibilibus ꝑut delectant alij sensus. Soluit lra.8.de iuuamētis.c.ij.quia iste sensus magis est posit⁹ ab intra inter testā ꝑpter qd nō sic immutat a medijs obiectis sicut alij sensus q2 reqrit fortiorem immutatiōem ꝑpter elongatiōem organi. Iste sensus delectat ⁊ tristatur in causis extrinsecis: sic alij sensus. in causis āt intrīsecis nō delectat sicut alij sensus. visus audit⁹.4. de mor°.c.6.qa nō imprimit fortiter in sensu. q̄n̄qꝫ tamē tristat in causis intrinsecis.4.de mor°.c.vi. sic sensus auditus qd de facto videm⁹ in tinitu.

Istis clarificatis Cura amissionis odoratus a tempe tibi patescit. ¶ Prius autem ꝙ in cura ꝓcedas scire ⁊ cognoscere oportet cau sam pticulam imediate patiētem qa in hoc cura aut qualiter diuersificat. verū actio diminuta ⁊ ablata sensus odoratus cōiter fiūt ex opilatione modica vel magna illius ossis: qa simile est colatorio vel vētriculoꝝ antioꝝ cerebri.4.de mor°.c° 3°.⁊.4. Vel fiūt talia nocumēta ex mala cōplexione poti^me frigida. vel illoꝝ ventriculorum ex intētiōe ga. in loco allegato. Idē vult rab in suo pti^e. Corruptio aūt actiōis ipius sensus odoratus fit ex mat'ia fetida ⁊ sordida recōdita in illis receptaculis magꝭ ꝙ ꝑ viā opilatiōis effumante illo fumo fedo ⁊ putrido in dicto organo ꝑpter qd rab euacuat mat'iam in q̄libet hoꝝ nocumentoꝝ ab ill' meatibus cū sternutationib⁹. Si quis actiōem diminutā vel ablatā sensus odorat⁹ habuerit aut corruptiōem ipius sensus absente ob iectorabluat caput suū semel in decē dieb⁹ cum aqua decoctiōis bethonice ⁊ absintij exsiccatoꝝ in vmbra addita 3ª pte lexiuie ⁊ ꝙ bethonica exsiccata in vmbra recōdat in illa lexiuia seu infūdat ligata cum filo. ¶ Cōtr de mane ante prandiū ⁊ ante cenā gargariset bis vel ter de sinapi seu mostarda dissoluta cū modico sirupi acetosi ⁊ modico aq̄ ciceꝝ rub. purgat ꝑrām cerebri de flāte grosso q̄ facto ꝓuocet sternutatiōem cū puluere sequēti. ℞.cōdisi.3.ij. fiat puluis subtilis insufflet ifra nares cū canul'la pforata.l'de isto. ℞ piretri staphizagrie.aā.3.i. castorei nigelle. aā.3.ß. fiat puluis subtil'vt alcool. Vel pulueris̄a de elleboro albo insufflet infra nares l'misceas.Э.1. ell'i albi in recepta stati dicta. Et si in narib⁹ sequeret dolor ⁊ calefactio ꝑpt istos pulueres imponat infra nares cū pluma de aliq̄ frio oleo de ol'o cucurbite vel nenuf. vel viol'. vl' mādragore. Vel de oleo iusq̄ami abluas os cū aq̄ ordei vel cū aq̄ vbi sit vi^a ps aceti loco sternutatiōis post gargarisma dictū masticet de mastice mixto cū pipe de mane ⁊ aā cenā sufficiāt ista ꝑ cura passionis nariū super fetore nariū loq̄mur infra in c°. de fetore oris si deo placuerit.

De gutta rosacea in pectore in facie seu in naso. Vel de rubore faciei ⁊ nasi. nā a q̄busdā itulat d gutta rosacea, faciei. a q̄busdā puta. a rasi in v° almāsoris.⁊ in diuisionib⁹ suis. In fine intitulat d rubore faciei. Rubor in istis ptib⁹ diuersificat. q̄dā vergit ad rubore clarū q̄ attestat sup portiōe colere: tal' fit in naso magꝭ pn^r ⁊ aliq̄lr in ptib⁹ faciei: q̄dā fit ecōtra cū rubore obscuro: ⁊ fit de sanguie magis pn^r in facie ⁊ aliq̄lr in naso. Intētio curatiua in his in gn̄e erit vna: in spē erit diuersa euacuare a pticula ⁊ ipam infrigidare. In rubore faciei magꝭ ē intēdēdū ad euacuādū illam mat'iā ꝙ ad infrigidādū in rubore claro magꝭ intēdere debem⁹ ad infrigidādū vt dicet. Ista tal' passio fit de sanguie innaturali aliq̄lr salso. vel de colera simpl'r vel cōmixti apud laicos indicat lepram

ff

futurā. Uel incipiētez firmari qđ nō ē necessariū
licet aliquādo assimulatiua carnis in facie aliq=
liter erret: quia nō dealbet magis nutrimentum:
nō cōcluditur ex hoc ꝙ caro faciei leprosetur: ſ3
declarabitur ista passio ꝓ morbo descripto ⁊ pro
illo colore est in carne lacertosa faciei ⁊ nasi q̄dā
opinātur ꝙ solum sit in cuti ⁊ sit morphea: falsū
est q: ꝓfundat ille rubor in carne ⁊ per ꝯñs illa
mala cōplo calida ⁊ est in carne dicta ꝑ colliganti
am: venit a venis supioribus puta capitis: sic ros
cadēs desup ad carnē faciei ⁊ nasi qđ venire nō
debet ſm naturā: q: san. inaturalis falsus. vel colera
innaturalis in q̄ntitate excedēti ⁊ in q̄litate acuta
Jdeo subtrahūr in cura. Et est pa° consimil' ꝑ
morbo descripto: quia mala cōplo calida cū materia
ria dicta causans nocumētum in ꝓpa digestiua
seu assimulatiua carnis: q: nō assimulat bene in
q̄litatib' ꝯñtib' p̄mas: quia i colore nō dealbat
nutrimētū dū assilatur mō cōuenieti nec natura
li: quia caro debet esse subrub. ⁊ aliqualis caloris
seu caliditatis ista excedit in his. ideo errat in ac
tione nec ꝓpter hoc cōcluditur ꝙ ibi sit lepra vt
statim dicet ⁊c. Rubor aūt tal' in se ē accñs mor'
qui đ: qualitas mutata apphensa ꝑ sensum vi=
sus: talis rubor pro morbo descripto est nocumē
tū digestiue ⁊ expulsiue natural' ⁊ vitalis mēbri
mādantis intentiōe Ga. xi. de inge° in. c. ij. ⁊. viij.
vt est pluries dictū. nā si ille nō errassent non ve=
nisset matia calida talis alterās complonē natura
lē ipius carnis faciei: nec per ꝯñs corrūperet ei'
actionē naturalez puta assilatiua in qualibet ſ3
sequētibus ad p̄mas ꝓpter qđ ē nocumētū illa
rū ⁊ est passio actiue v̄tutis assilatiue carnis: q̄a
causat nocumētū puta ruboris. Rubor aūt tal' ex=
cedēs i facie in se ē nocumētū seu mala actio as=
similatiue ipius carnis non assilat nutrimētum
i colore. nec calori nāli ipi' carnis puta in sub
rubore: nec i calore debito: q̄a caro hūana nāl'
est subrubea ⁊ calitatis aliqualr excedētis quia i
scđo g̃du. 2°. de cōplonib'. ¶ Tu argues cōtra
hoc fortit' g̃ opio laycoꝝ v̄a est ꝙ tal' rub. excedēs
indicabit leprā incipiētē: q: lepra fit ex errore assi
milatiue carnis. vi. de mor°. in. c. v. g̃ erit ibi lepra
ꝑticlaris ⁊ erit leprosus i facie. Dicēdū ꝓut dixi
in expōne. 6. de mor° sup. c. 5. ꝙ assimulatiua car
nis potest errare in assimilando nutrimētū mul
tipliciter. Uno mō in suba ⁊ in qualitatib' se te=
nētibus ex parte substātie vt q: nō assimulat nu
trimētū in verā carnē ſ3 cōuertit nutrimētum in
carnē corruptam: puta granulosam exanguez ⁊
subalbidā: tunc talis caro est leprosa ⁊ corrupta

Similiter tūc errat in qualitatibus sequētibus
substantiam carnis: quia talis caro corrupta ⁊
granulosa nō est plana imo est trūbosa error in
his ergo est lepra in illo mēbro: quia lepra ē par
ticularis morbus ꝑ temp' ꝯña tenet. Alio modo
assimulatiua carnis pōt errare in qualitatib' p̄=
mis ⁊ sequētibus p̄ncipalr illas vt in cal'. fri. h.
⁊ sic. vl' in cal'. tali vel tali tūc nō est lepra. ſ3 vult
Ga. in. c. 5. 6. de morbo: quia in yposarcha errat
assimilatiua carnis quia gñatur caro nimis hu=
mida ⁊ moll'. Jdem dicit in. 3°. de morbo in fine
Jdcirco generatur malus color in carne puta ci
trinus ex errore assimilatiue carnis. nam in qui=
busdam est sanguis totus corrupt' puta in habi
tantibus in insulis: ⁊ assimilatiua carnis nō pōt
ipm assilare in colore debito: ideo errat ⁊ non est
lepra. Jdem potest dici in permutatiōe cōplexio
nis si cluna remotū habitauerit per tempus suf
ficiens mutabitur cōplexio carnis ⁊ assimulati=
ua carnis errabit a sui natura g̃ pz.

Jstis clarificatis cura talis ruboris tibi
patescit. Prius aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire opor
tet an talis rub. sit clarus vel obscur': quia mate
ria in hoc est magis sanguinea vl' colerica ⁊ cu
ra in hoc diuersificatur. Si quidē g̃ rub. de san=
guine habuerit quod tibi patescit: quia est rub.
obscuri ⁊ cum pruritu satis delectabili cū pustu
lis trahentibus ad saniem de facili purgetur cū
geralogi. ℥. ß. nouiter facto dissoluto. vel in pillu=
lis precedente sirupo de fumo terre. Uel det sibi
cassiās. cōmunē dictam in p̄mis caplis. ⁊ in ca°.
de catarro. Quo facto post biduum flōmetur de
vtraq3 cephalica extrahatur vna scutella barbi=
tonsoris de quolibet brachio. consequēter post
quosdam dies ventosetur in spatulis cum scarifi
catione. ¶ Jstis premissis ad localia accedam':
apponantur sanguisuge super eminentia maio=
ri vt decet. Consequēter liniatur facies cum sa=
pone per noctem. Deinde de mane abluatur cuz
aqua calida decoctionis furfuris: intret balneuz
cōmune loco huius teneat faciem supra vapo=
rem aque calide decoctionis foliorum malue pa
learum ordei ⁊ anene. post apponat saponem sa
racenicum de mane abluat vt dictum est ⁊ post
illam faciat illā que sequitur per pausam caue=
at a vento ⁊ frigore poti^me. ℞. aq̄ arnaglos. lib.
ij. aceti albi. q̄rteriū. i. litargiri subtilissime pulue
risati vt alcool. ℥. i. ceruse subtilissime puluerisa=
te. ℥. ij. agitentur bene in mortario. Postea colen
tur cum filtro albo ⁊ fiat lac virginale. Uel ab=

luat cum hoc. ℞. aque serpentarie distillate de radice ⁊ colo albo. lb. ij. cāphore. ʒ. iij. sarcoco. thuris. añ. ʒ. i. boraḋ. ʒ. ß. misceatur ⁊ stet in sole in dieb⁹ canicularibus ille ablutiōes corrigunt calorē carnis: qb⁹ vtimur cōiter siue in vnctionibus silr̄ loco saponis saraceni⁹ vtimur isto vnguēto. ℞. cortiḋ rad lapacij acuti bene lauate ⁊ mūd. ℥. ij. terātur in mortario subtilime ac si fient salsamtū subtile arg⁹ viui. ℥. i. ß. incorporāt bn̄ cū pistello: postea ponat axūgia porcina antiq sine sale liq̄facta ⁊ colet p pānū c̄ modico cere ⁊ fiat vnguētū q̄ iniungat sero p̄cedēte stupha cōtinuetur q̄usq3 sit curat⁹. Et si q̄s rub. in naso ⁊ facie habuerit de colera qd patescit q̄a rubore ē magis clarus cū pruritu maiori ⁊ pustul' q̄ nō trahunt ad saniē purget ⁊ flōmet vt dictū est in cura rubor obscuri. Verū nō indiget tātis flōmijs nec sanguisugis purgatio dicta sat ē sibi sufficiens cū geralogodio vel c̄ cassiaf. vtat balneis cōib⁹ sepe vel euaporatiōibus dictis. ¶ Consequēter iniungat cū sapone saracenico de sero de mane abluendo vt dictum est: postea cū vna de ablutionibus dictis inungatur cū isto vnguento. ℞. camphore. ʒ. ij. farine cicerū rubeo⁊. ℥. ij. ⁊ ß. conficiātur cum succo lapacij acuti ⁊ mell' albi despumati q̄r. ß. ⁊ fiat vnguētū. Vel fiat sic: ⁊ est expertū satis. ℞. gariof. ʒ. ij. se. cartami mūdi. ʒ. ß. argēti viui. ʒ. ij. ambre grisie. ʒ. i. axungie porcine antique ablute q̄rt. i. ß. incorporētur simul ⁊ fiat vnguentū. vel sic. ℞. rad vtriusq3 lilij. añ. ʒ. ij. decoquātur in oleo cōmuni vsq3 ad ꝯsumptionem medietatis coletur: adde sulphur. ʒ. i. cere quod sufficit fiat vnguentum.

¶ Caplm. xli. de dolore dentiū.

Si gigiua cū dolore dētium fuerit sanguinolēta ⁊ apostemosa ⁊ rubea fueritq3 apostematio cū pulsatione extrahat̄ sāguis cum vētosis flōia ex cephalica p⁹ facta. Deide hora aliq̄ diu acetū ⁊ oleū roseū teneat qd postq̄ eiecerit: idē iterū faciat P⁹ hoc oleū roseū i ore teneat ⁊ si ex hoc nō euaserit: fueritq3 pulsatio vehemēs ⁊ cū inflāmatiōe cāphora ⁊ piretrū terāt ⁊ i radicib⁹ dētiū ponāt. Cumq3 dissoluta fuerit iterū mittāt. Cotū q̄3 oleo roseo illinitum desup ponat. Qd si dolor aliq̄n augmētat ⁊ vehemētior fiat: opij sexta ps. ʒ. i. in oleo roseo dissoluat. Ex quo cotū illinitū radici dolēt dēt adhibeat. Si aūt necdū sedet: loc⁹ scalpellād⁹ est: ⁊ sanguisuge supponēde sunt. Si in gigiua vo si nō fuerit sanguinolēta neq3 apostemosa neq3 dolor ē cū pulsatiōe: neq3 i facie fuerit inflāmatio: aut dolor acciderit post fastidiū ⁊ satietatē ⁊ post cenā comeditq3 ex cibo frigido multū: vēter egri ex pillis cochijs soluēd⁹ erit: ⁊ dolētiū dentium radices ex hoc medicamīe fricāde: qd sic fit Sūatur piretru3 sinap. sceiteragi indi. baurach pip zinziber: ⁊ ex eis pulucrisatis dentiū fricētur radices. Cotū q̄3 eis illinitū sup dētiū radices ponat. Postq̄ eger os ex aceto in quo piretrū ⁊ mētastrū atq3 origanū cocta fuerīt collucrit. A foris p̄terea panicū siue milliū in sartagine torrefactu3 super maxillam est ponēdum: aut ex pipis puluere melli cōmixto: dens ⁊ ei⁹ radix fricētur. Et si ex hoc nō suffecerit in dētiū radicibus hec tiriaca ponatur que ℞ castorei asse piperis zinsiberis storacis opij omniū partes equales. Cōficiat ⁊ administret. Eger p̄terea per aliquātulū tēporis a comestiōe abstine-

50

at mane atq̄ famelic⁹ ingrediat̃ balneū ⁊ vtat̃ motu. Si āt nec sic q̇escat: ferrū ignitū radices denti multotiēs apponat̃ aut eradicet̃. Si vero dens corrosus fuerit: repleat̃ ex medicaminib⁹ q̄ noīabimus: ⁊ quia sunt corrosiua: aut extrahatur.

De dolore dentiū.

Nota ꝙ dētes sūt ossa distiguūt̃ tamē ab alijs ossib⁹ in duob⁹. Primo i coꝝ maª gn̄atiōis: q: alia ossa sunt ex spermate cū mēstruo dealbato ab ip̄o spermate: q: sp̄ma nō sufficeret ad gn̄atiōem mēbroꝝ sp̄maticoꝝ ꝫ q̇a ibi intrat aliq̄ portio spermatū ꝫm Gal̃. Et alia mat̃ia ē dealbata ab ip̄is sp̄matib⁹: iō dicūtur gn̄ata a spermate. Et d: sp̄mata hūiditas illius mat̃ie sic ꝯfecte. vocat̃ hūidū radicale q̄ ē acq̇sita in massa illa an̄ꝙ fet⁹ nutriat̃: cui⁹ vna ps est restaurabil̃ puta illa q̄ fluit a sanguie mēstruoso. alia ps q̄ fluit a sp̄matib⁹ illa ē irrestaurabil̃ 2° teg¹. medie v̇o regiōes: ꝫm illā enūerati sunt dies vite q̄tū illa durabit ꝑ pabulo calor̄ naturalis vna cū alio hūido qd̄ fuit ibidē fluxū post actū coit⁹. Dauid in p̄s. enūerasti dies meos ⁊c. imaginer̄ ꝙ. ʒ. i. olei i lāpade ꝫuabit flamā in licinio certis hor̄ si custodiatur a vēto ⁊ vltro non p̄teribit. Dentes aūt gn̄ant̃ ex sanguie i q̄ remāsit v̇tus sp̄mat̃ vt dic̃ auic̃. p° can̄. fen. pª doctria 5ª. ca. singulari de mēbr̄: q: ex sup̄fluitate nutrimētali in q̄to os sui capit̃ puta cranei in q̇b⁹ adhuc remāsit puta in p̄mis etatib⁹ v̇t⁹ sp̄mat̃ nō renascūtur vt dicit auic̃. in loco allegato. Scd̄o distinguūtur dentes ab alijs ossib⁹ in sensibilitate q̇a alia ossa sunt de se insensibilia ⁊ nō sentiūt nisi rōne colligā̃e ⁊ pāniculi. iō debiliter sentiūt dētes aūt sentiūt de se ⁊ rōne colligātie ꝓpt̃ qd̄ fortit̃ sentiūt ⁊ dolēt fortit̃: vt docet experiēª hec ponit auic̃. doct̃. de mēbris. c. de anathoª dētiuꝫ auc̃te ga. ⁊ pꝫ rōne: q: in cōcauitate ip̄oꝝ intrant nerui subtilissimi portātes sp̄ūs sensitios: ꝓpter qd̄ de se sentiūt. Sil̃r de se sentiūt rōne colliᵉ lacertoꝝ seu gingiuarū ⁊ natura fuit sollicita i his causis ꝓpt̃ nc̄citatē vt dic̃ auic̃. c. p° de anathoª dētiū ⁊ discernūt bn̄ int̃ cal̃in ⁊ friūn. Et sup̄ hoc adūte qn̄ dētes dolēt ꝓpt̃ malā ꝯ°nē cal̃iaꝫ frigidā cū mat̃ia ⁊ sine mat̃ia dolēt mediocrit̃ qn̄ cū tali cā inest solu° ꝯti¹ tūc ē fort̄ dolor: q: sunt ibi due cāe dol̃. nā mat̃ia fria cal̃a soluit ꝯtiᵐ. qn̄ est fort̄ q̄litat̃ rarificādo ⁊ cōp̄mēdo gingiuā. Int̃dū gingiua ap̄atur tūc dolet fortit̃ q: ē triplex gen⁹ morbi ⁊ due cāe fortes ip̄i⁹ dolor̄ gingiua est ꝯtexta ex filis neruoꝝ subtilissimis alit̃ nō esset ita sensibil̃ ⁊ ex venis alit̃ nō sanguiarēt: q: ista cōpō est p̄ma frōte occulta. iō d: caro simplex a q̇busdā actorib⁹. ¶ Ulteri⁹ nota ꝙ dentes sunt xxxij. cōiter q̄tuor sunt in vtraq̄ maxilla q̇ dicūt̃ icisiui: q: cū ill' incidim⁹ panē ⁊ carnes. ⁊ sunt duo ab vtraq̄ ꝑte q̇ dicūt̃ canini q: sūt acuti ad modū dēt̃ canis. ꝯnr sunt q̄tuor ab vtraq̄ parte q̇ dicūtur molares: q: cū ill' hō molit ⁊ terit cibū sic sūt. xvi. i q̄libet maxilla. verū citra mortalitatē plures nō h̄nt nisi. xxviij. incisiui nascūt̃. p° nam gn̄antur a sup̄fluitate nutrimentali mag̃ subtili in q̄ est v̇t⁹ sp̄mat̃: ⁊ sunt magni ꝫm q̄titatē illi⁹ sup̄fluitat̃: ꝓpt̃ qd̄ dētes magni arguūt hoīeꝫ lōgeuū: q: arguit̃ v̇t⁹ fort̄ i cereb°. Dētes canini fiunt ex mediocri sup̄fluitate h̄nt radicē sat̄ lataꝫ Dētes molares fiūt ex sup̄fluitate nutrimentali grossa ꝓpt̃ qd̄ tardi⁹ nascunt̃. Isti molares h̄nt duas radices oblōgas. Illi q̇ sunt i maxilla superiori h̄nt tres radices bn̄ lōgas q: pēdēt ⁊ qui sunt mag̃ vlti h̄nt pl⁹ vnū radicē ꝓpt̃ qd̄ molares iferiores h̄nt tres radices ⁊ sup̄iores q̄ttuor in q̇busdā. iō cū maiori difficultate extrahūt̃. vn̄ ꝯcludit̃ q̇ dētes eē mēbra sanguiea ⁊ sūt i se mēbra ꝯsil̃ia ex officio loq̇ndi ⁊ masticādi sūt officialia: q: ps n̄ saluat rōnē toti⁹ i recto supple i offōtu q̄res cū tal̃ sup̄fluitas nutrimētal̃ in q̄ ē v̇t⁹ sp̄mat̃ abūdet

Primo multū in puer̄ infra duos vl̃ tres mēses: q: q̄libꝫ hora suggūt lac: q̄re q̇ nō ꝓijciūt dētes in p̄mis mēsib⁹. Dicēdū ꝙ op⁹ nature ē op⁹ itelligētie tc̄ natura nō indiget cū nutriat̃ lacte ⁊ cibo liq̇do Tꝑe ꝫ aūt, seq̄nti p⁹ mediū ānū nat̃a incipit ꝓijcere dētes: q: tūc natura icipit petere cibū grossuꝫ ⁊ vsq̄ q̇ natura ꝓiecit dētes molares debēt suggere lac. ex q̇ natura nō ꝓuidet in terēdo cibum grossuꝫ. iō cōiter dꝫ suggere lac vsq̄ ad q̄tuor vl̃ q̇nq̄ ānos antiq̇t⁹ faciebāt: nūc aūt suggūt lac tm̄ ꝑ duos ānos aut parū pl⁹. Et pꝫ ꝙ dolor dentiū ꝑ mor° descripto ē pa° p̄ncipal̃r gingiue vna cū radice dent̄ ꝓpt̃ neruos subtiles subintrantes dētē. dātes sensuꝫ ei. talis pa° ē dolorosa mul̃tū ⁊ est pa° ꝓpt̃ mat̃iaꝫ ibidē fluxā talē vl̃ taleꝫ puta cal̃iaꝫ ⁊ friam. Et est morb⁹ ꝯsilis cū materia int̃dū ꝯsil̃is ⁊ cōis: tūc est fort̄ dolor ꝓpt̃ cāꝫ duplicē dol̃. nā mat̃ia ml̃tū fria ⁊ mat̃ia multum

calida soluerit ꝯti^m in gingiua.xij.de inge° in fi⸗
ne. Idē dicit libello de mala ꝯ°ne diuersa puta
cal'a subintrādo ⁊ frigida condēsando ꝑs sepat̄
a pte ⁊ est nocumētū passiue regitiue naturalis
mēbri mādant̄ ⁊ recipiēt̄ vt pluries dictū est:et
ē nocumētū actiue seu pa° descriptiue loquēdo
sensitiue gingiue ⁊ radicis dētis ꝓ dol'.illo ē pa°
sensus cōis:q: dolor apphēdit̄ a sensu cōi ⁊ non
a vtute sensitiua q: est act⁹ sensitiue ⁊ nulla vt⁹
reflectit̄ supra actū ꝓpriū nisi intellectiua.3°.de
anima.ergo ⁊c.

Istis clarificatis. Cura dol'.dentiū tibi pa
tescit. Prius aūt ꝙ in cura ꝓcedas
scire oꝫ ⁊ cognoscere diuersitatē cāꝝ tal' dolo⸗
ris an sit de mat̄ia fri.vl' cal'a in toto vl' in maiori
pte apostemosa l' nō apostemosa veniēte ꝑ viā
catarri:⁊ si fuerit tal' dēs ꝑforat⁹ putrid⁹ seu cor⸗
rosus vl' nō.vel fuerit ibi vuius q: cura in talib⁹
diuersificat̄ vt pꝫ in sequētib⁹. ¶ Si aūt tal' hu⸗
mor veniēs a capite ad radicē dent̄.puta ad gi⸗
giuā eius ꝑ viā catarri venit nec ꝑ venas vel per
alios meat⁹. Dicēdū ꝙ mat̄ia cal'a puta sangui⸗
nea.vel col'ica in tota vel in minori pte q: portio
mat̄ie flātice pt ee cōmixta:q: talis sp habitat c̄
sanguie:q: fluit per furculas venaꝝ vel arteria⸗
rū ad gingiuā dictā:q̄ mat̄ia rōne acuitat̄ pūgit
⁊ aperit ora venaꝝ illi⁹ gingiue ad quā fluit:et
si illa portio interponit se inter lacertos seu ꝯca⸗
uitates gingiue sic facit tūorē ruborem ⁊ apa in
gingiua.⁊ q: est ibi triplex gen⁹ morbi:ē ibi forti
or ⁊ maior dolor ꝙ in alia cā dol'. Si aūt tal' ma
teria sit frigida in toto vel salti in maiori pte: q̇a
talis recōdit̄ in cōcauitatib⁹ cerebri talis fluit ꝑ
poros ⁊ meat⁹ sat̄ occultos ⁊ assistētes furculis
neruoꝝ dētiū ad gingiuā dent̄:⁊ alterat ⁊ infri⸗
gidat dictā gingiuā:⁊ dētē cōiter corrūpit in tali
bus iō cōiter cātur dolor ꝫ nō tant⁹:⁊ q: materia
licet sit subtilis in suba:aliter nō flueret est gros
sa in actiōe:q̇a fria nō pōt sic intrare in ꝓfunduꝫ
ꝑ porositates nec cōcauitates lacertoꝝ gingiue
nec ptiū vicinaꝝ. Iō nō causat verū apostema
nec ꝑ ꝯn̄s tantū dolorē sicut in cā dicta .bn̄ cau⸗
sat aliqn̄ quēdā inflatiōem in maxilla rōne ma^e
fluxe in dict̄ porositatib⁹ illaꝝ partiū supficia⸗
lib⁹ ⁊ de facili expuit̄ cū sputo apposit̄ ⁊ appro
ximat̄ q̇buīdā calis sic patet tibi quare in causa
ca.est modica saliua.in causa fria est multū spu⸗
tū ⁊ multa saliua. ¶ Si q̇s dol'.a cā ca. habue⸗
rit in toto ⁊ in maiori pte i dētib⁹:qō patescit ex
fortitudine ⁊ malicia dol'.⁊ ex rub. ⁊ tūore ipius
gingiue cū aliq̄li pulsatiōe ad qō facit etas ꝯ° ⁊

paucitas saliuie ⁊ calor maxillaꝝ ⁊ ardor dolor
⁊ quies aliq̄lis ex frigida aqua detēta in ore:tal'
teneat in ore de diamoron dissoluto cū aq̄ rosaꝝ
vel aquā friaꝫ cū aliq̄li portiōe aceti sepe eijcien
do ⁊ renouādo faciāt flōiam de mane vel ꝺ sero
ante cenā.de cephalica q̄ nō inuēta de mediana
Et si necesse fuerit postea transact̄.x.vl'.xij.hor
vētoset̄ in initio spatularū in fine colli bn̄ scarifi
cando.vel faciat flōiam de venis q̄ sunt sub lin⸗
gua. Illa stati curat:ista sunt de cōcilio Rab.in
suo cōtinēte lauet̄ os cū aceto frio detēto decoc⸗
tiōis radic̄ iusquiami ⁊ plātag acetose.vl' cornu
cerui pulu erisati:vel puluis capparis vl' folioꝝ
mirte.vel cotū albū ibi infundat̄ ⁊ gigiue ⁊ den
ti applicet̄ trāsact̄ duob⁹ dieb⁹ teneat in ore ole⸗
um rosaꝗ.cū vna gutta aceti.vel sine aceto:q: re
soluit ⁊ infrigidat aq̄ decoctiōis rad plātag detē
ta in ore bn̄ valet alijs dieb⁹ ⁊ scarificare gingi⸗
uā stati tollit dolorē dentiū. Ab ex̄ vꝫ oleū rosaꝗ.
cū portiōe aceti cū bombace ibidē infuso .vl' ole
uꝫ ros.vbi sit.ℨ.ß.opij tebaiꝗ dissoluti i dicto ol'o
⁊ ponāt̄ supra maxillā totū albū seu bōbax ibi⸗
dē infusuꝫ talis mat̄ia cal'a q̄ fluit per venas ad
radiꝗ dent̄ cōiter nō ē cā corruptiōis:nec putre⸗
factiōis nec ꝑforatiōis dentiū:sic est mat̄ia frigi
da fluēs ꝑ viā catarri ꝑ porositates.al's hoc vult
ras in suo.ix.⁊ i diuisiōib⁹ suis circa finē. Credo ꝙ
cā sit q: frequētatur magi tal' fluxus ⁊ ꝓpt̄ illaꝫ
ꝯti^am frequētatiōem mat̄ie fluētis cōiter fit cor
rosio dētiū in ill'.⁊ isti tales sunt satis flātici ⁊ in
pte sanguinei:nā ꝓpt̄ qō in sola mutatiōe tēpo
ris ad hūiditatē patiūtur modicū dolorē plures
magnates patiūtur istū casuꝫ. ¶ Et si q̇s dolo⸗
rē de cā fria habuerit in dētib⁹ qō patescit ex si⸗
gnis cōtrarijs supradictis:ex dol'.cōpetēti nō vl
timate malicie:q: patiēs nō multuꝫ molestat̄ ⁊
sine rubore gingiue ⁊ tūore ⁊ calore seu ardore
cū multitudine saliue ad qō facit ꝯ° hūida vl' fri
gida teneat̄ in ore de tiriaca vel metridato fricā⸗
do radiꝗ dēt̄ ⁊ gingiuā ⁊ extra supra maxillā silr
apponas in pāno.fricet̄ et dēs ⁊ gigiua cū mel⸗
le ⁊ ℥ꝫ^e.puluerisato donec calescat gingiua. vel
masticet de bono cinamo°.vel teneat supra gin⸗
giuā vitellū oui calidū coctū in patella vsqꝫ q̄ fue
rit induratū:vl' totū infusuꝫ in aq̄ ardēti. vel fri⸗
cet dētē ⁊ gingiuā cū allio. Vel teneat in ore de
aceto tepido decoctiōis allioꝝ thuri vel piret' vl'
pipis vel mētastri potes plura de his simul bul⸗
lire vel vna per se acetū decoctiōis coloquintide
detētū in ore multū valet ꝫ est magne amaritu⸗
dinis. Vꝫ oleū calidū detētū in ore decoctionis

radicis bismalue ⁊ camo. multū valet cera liq̄fa
cta posita int⁹ ⁊ extra valet in vtraq̄ cā. Simili
ter acetū decoctiōis mirabol' citrinoꝝ detētū in
oꝛe aut accipiat̃ cōdisi terat̃ ⁊ conficiat̃ cū vino
⁊ denti applicet̃ ē de vltiatis remedijs. dic̄ Rab
Et si q̄s doloꝛē in dēte coꝛroso vl' ꝑforato ex mo-
dica cā fluxa cal'a vel fria qᵭ vt pl'rm est habue-
rit. Rab vult ꝙ cauterizet̃ igniat̃ ferrū subtile
⁊ sepe intromittat̃ nō bene pōt fieri. Rab dicit:
ꝙ melioꝛ cura in dēte coꝛroso seu putrefacto est
dentē eradicare aliq̄n est magn⁹ cū magna ra-
dice nō sum⁹ ausi facere dubitātes de lesiōe ma
xillarū ⁊ doloꝛe foꝛtioꝛi ꝑtūc ponat̃ infra dentē
modicū de pipe cōtrito: vl' de mirra: vl' de sale vl'
de mastice vl' de nigella puluerisata ꝯfecta cum
aceto vl' vna gutta terebētine. vl' olei amigdala-
rū dulciū ⁊ masticet de cinamo° electo ⁊ supꝛa
gingiuā ⁊ dentē applicet. Vitellū oui coctum in
patella induratū cal'm ⁊ teneat supꝛa. vel habea
tur radix ʒ³. coquat̃ in aceto teneat ⁊ masticet ⁊
si de eo puluerisato poneret̃ infra dentē m'ltū vʒ.
¶ Et si q̄s dol'. in dēte ꝑfoꝛato ex v̄mie ibi gene-
rato in ei⁹ cōcauo habuerit qᵭ patescit: qꝛ doloꝛ
est aliqualis nō foꝛtꝭ ⁊ est cōtī cū q̄dā titillatiōe
⁊ pꝛurigine ⁊ durauit interpolatiue multꝭ dieb⁹:
⁊ est sine notabili saliua ⁊ sine ruboꝛe caloꝛe ⁊ ar
doꝛe gigiue tūc signū est ꝙ v̄mis ē ibi generat⁹.
Ponat̃ infra dentē de aloe in duab⁹ ꝑtibus ⁊ i
tertia ꝑte de mirra subtilissime puluerisata ⁊ lb-
fumiget̃ dens cū colōq̄ntida. Vl' teneat̃ in oꝛe ᵭ
aceto tepido decoctōis colōq̄ntide rōne magne
amaritudinis moꝛiet̃. Et si q̄s dētes suos a dolo
re ⁊ ab eoꝝ coꝛrosiōe seu putredine ꝯseruare vo-
luerit vitet mūdificatiōem eoꝝ cū aliq̄ instrumē
to duro: nā tale gingiuas ⁊ dētes molestat ꝑpt
fluxū hūoꝝ: ꝫ mūdificet dētes de residuo cibi cū
ablutiōe vini limphati sine molestia ⁊ tepido fri
cet dentes semel aut bis i septimana ⁊ gigiuas
lenta fricatiōe cū modico mell'. vl' decoq̄tur mel
in aq̄ ⁊ aceto ⁊ fricētur cū illo illa die ter vl' q̄ter
in. xv. dieb⁹ m'ltū p̄seruat dētes ⁊ gigiuas. Vitet
cibos ⁊ pot⁹ actu itēse caliditatꝭ ⁊ frigiditatꝭ vuā
acerbā ⁊ alia acetosa. vitet frāgere nuces auella
nas ossa: qꝛ raᵭ dentes cōmouēt ⁊ fluxū hūoꝛū
in eisdē ꝑuocant. ¶ Si quis pueros in cunabu
lis dentes sine doloꝛe ꝓijcere voluerit. linīat̃ gin
giue cū butiro cocto: vel cū cerebꝛo leporis co-
cto vl' cū butiro ⁊ tertia parte mell' gingiue fri-
centur pluries in die. Ista tibi sufficiāt in casib⁹
pꝛedictis.

¶ Caplm. 42ᵐ. de extractione dētiū putridoꝝ.

Medicamē qᵭ i dēte coꝛ-
roso ponit̃: ipsius sedat
doloꝛē: ac ipm cōfringit
Sumātur zebilzegi ⁊ pip: ⁊ trita
ex alcatrino ꝯspergantur ⁊ impleat̃
ex eo. ¶ Medicamē qᵭ dētes de
biles ac dolētes q̄ sunt extrahēdi
eradicat. Cortices radicū moꝛi: ⁊
radicū capparis: ⁊ piretrū ⁊ lac ti-
timali: atq̄ lac ana bule ⁊ arseni-
cū rubeum ⁊ radix colloq̄ntide su
mātur: ⁊ trita ex tāto aceto qᵭ eis
sufficiat ꝯspergātur. Acetū q̄ per
ebdomadā vnā semel in die vt p̄-
us addat̃ p⁹ hoc dētes in circuitu
scapellētur ⁊ ex p̄dictꝭ decies i die
epithimētur donec ad mouēdum
sint faciles ⁊ sic extrahāt̃: aut fiat
epithima ex fece aceti acutissimi ꝑ
multos dies ⁊ postea extrahātur:
aut rane fluuiales in oleo coquāt̃
donec dissoluāt̃. Cūq̄ necesse fue
rit dētiū radices scapellentur ⁊ ex
oleo multotiēs inungāt̃ donec fa
cile moueri possint: postea cum in
strumēto extrahendi dentes euel
lantur.

De extractiōe den

tiū putridoꝝ. ¶ Nota ꝙ dētes putri-
di vl' coꝛrosi in ꝑte vl' in toto cōit ex-
trahūtur. aliq̄n nō: nā aer frigid⁹ subintrās ꝯca-
uitatē l' matia reuma^ca^ alterās soluēs ꝯti^m^. in
gigiua causat foꝛtē dol'. ꝑpt magnā sensibilitatē
dētiū in cētro eoꝝ rōne neruoꝝ subtiliū subintrā
tiū vt ē dictū supi⁹. ¶ Alteri⁹ nota ꝙ in subtrac-
tiōe dētiū ē ꝑiculū causa duplici. vno mō ratione
sensibilitatꝭ ⁊ doloꝛꝭ potissime in delicatꝭ interdū
inflant̃ maxille. istud ē toll'abile. Alio° cadit pe-

riculũ q: in q̃busdã est arteria situata in radͦ dẽtꝭ ꝛ san bñ rstringi nõ põt, pptꝛ qd̃ si in tali dolore patiẽs sentit pcussionẽ in radic̃ dẽtꝭ.ñ apostema ta dimittas: q: hoc ẽ rõne sanguis arteriał. veruꝫ dolor pulsatiuꝰ põt eẽ in apate qñ materia est venalis vt dic̃ ga. cõtra archigenẽ. 2ͦ.d̃ intio. pptꝛ qd̃ si sit dolor pulsatiuꝰ in tali dẽte inuestiga si sit ibi apostema vł nõ: si sit adhuc habes dubitare de arteria verũ qñ arteria est ibi forꝭ pulsaͦ. ꝛ illd̃ inuestigauiꝰ. Unꝰ doctor in legibꝰ fuit mortuꝰ i mõte pessu. fuit tantꝰ fluxꝰ san. rõne arterie aperte qd̃ nõ potuit restrigi. Felix quã faciũt aliena pericula cautũ. g̃ extractͦ dẽtꝭ cõittit̃ cirurgico b ẽ ex officio. verũ q̃de dicũt q̃ cera malapata cũ lacte titimali sup emplãta eradicat dentẽ. Idẽ fac succꝰ lauree le appositꝰ denti intus ꝛ extra si per horã apponat̃ eradicat dẽtẽ.

¶ Caplm. 43m. de dẽtiũ cõgelatiõe ꝛ stupore ꝛ mollicie eorum.

P Ortulaca ꝛ amigdale amare masticẽtur aut his similia aut fiat fricatio cũ sale ꝛ masticetur cera

D E congelatione dentiũ. ¶ Nota q̃ cõgelatio seu stupor seu sopor dentiũ ꝛ gingiuarũ cãtur a re multũ frigida diutiꝰ applicata ꝛ a rebus ponticis stipticis ꝛ acetosis exterius applicatis necnõ intrisecꝰ cũ stringentibus fila neruorum tendentiũ ad gingiuas. ideo q: opilatur opilatione coartatoria cessat tm̃ transitus spũum motiuorꝫ ꝛ sensitiuorꝫ ad illas: necnõ talia soluũt cõtinuũ stiptica ꝛ põtica ↄstrigendo acetosa penetrãdo vt videmꝰ in prunis, in maturis ꝛ silibꝰ ꝛ in aceto ꝛ in flãte acetoso venẽti p viaꝫ catarri q̃ talia cãnt stuporẽ in dẽtibꝰ ꝛ gingiuis: necnõ videmus in potu aque multũ frigide: vel in ablutione oris longeua cum illa, ppter qd̃ calła ꝛ glutinantia curãt: ꝛ si in vna re cõcurrãt illa duo melius curat stupor: talis in se est accñs morbi descriptie. tñ ẽ morbꝰ officiał puta opilaͦ ad quã seq̃t̃ ianitio spirituuꝫ sensitiuorꝫ. ꝛ aliquando morbꝰ cõmunis cuꝫ hoc ꝛ est passio illorꝫ neruorꝫ dictorũ ꝛ ẽ p colligãtiã ꝛ est nocumẽtũ regitiue aiate ꝛ ẽ passio descriptiue loquẽdo ipiꝰ motiue ꝛ masticatiue dentium. Et patet.

Istis clarificatis Cura tibi patet

cit q̃ calida masticata curant ꝛ conglutinatiua Veruꝫ aliqua sunt glutinatiua tm̃; vt portulaca que valet. aliqua sunt całꝫ tm̃ que valent vt sal masticatũ. aliqua sunt całꝫ ꝛ conglutinatiua vt succ̃. masticata cera nuces torrefacte masticate pãis ca. masticatꝰ. Et sic t̃mi̇et̃ cura stuporꝭ dẽtiũ

¶ Caplm. 44m. de dentibus qui dolent cum a re frigida tangũtur.

O Leũ calefactũ in panno desup est ponẽdũ: aut vitellus oui assatus calidꝰ multotiẽs masticet̃: aut calidum panẽ multotiẽs mordeat: aut fiat fricatio ex balsamo: aut ex oleo de lilio silucstri.

D E dẽtibus qui dolẽt ex tactu rei frigide vt ex vento frigido et aqua frigida vel vino frigido in hyeme ꝛ ex masticatione fructuum in hyeme friorũ ꝛ ex tactu alicuiꝰ gladij multũ violentat ipos dẽtes. Et quia talia infrigidãtia cãnt dolorem ꝛ talia cõstringũt gingiuã modo statim dicto in caͦ precedenti. Ideo ad talem dolorem cõmunit̃ sequitur aliqualis stupor dentium: ideo stupor concomitatur. si causa talis doloris fortis fuerit illd̃ caplm differt a precedenti quia hic intelligit de causa communi tali frigida causante dolorẽ pn̄cipaliter concomitatiue stupente ipsos notum ẽ q̃ descriptiue loquendo dolor dentium est passio dentis ꝛ gingiue ꝛ est per colligantiam: ꝛ est morbus consimilis primo ꝛ p̄ncipaliter cõcomitatiue officialis: quia opilatio dicta illorꝫ neruorꝫ Et est nocumẽtum p morbo descripto regitiue animate puta discretiue male se regẽtis: ꝛ ẽ passio motiue puta masticatiue cibi ꝛ loquendi pro ipso dolore est passio sensus cõis: ꝛ sic patet de passionibus dentium.

Cura talis doł. a causa frigida exterius applicata tibi patescit. Applicẽtur pan in calidi: aut vitella ouorꝫ assata calida dura: masticentur: aut panis calidus masticetur: ꝛ sic terminet̃ cura talis doł. a causa fria extꝰ applicata

¶ Caplm. 45m. de vlceribus oris ꝛ pustulis eiꝰ.

S I pustule fuerit rubee sumãt̃ antere amili spodij lentiuꝫ excorticata.

rū semis portulace coriādri sicci se minis sene de mecha oīm ana p̄tes equales cāphore parū. Ex his puluerisatis fiat fricatio cū aceto mixta ꝛ oleo roseo ꝛ aqua rosata in ore teneātur ꝛ sanguis minutio cū vētosis fiat. albe vbi si fuerit pustule cū sale ꝛ melle fricētur ꝛ sirupus acetosus in ore teneatur aut almuri

De vlceribus oris

ꝛ pustulis eius. ¶ Nota ꝙ vlcera ꝛ pustule in ore q̄to magis se ꝑfūdāt ad interius tanto sunt deteriora. Et si tales pustule vḡāt ad nigredinē sunt deteriores: q2 signant maiorē putrefactiōem ꝛ materie adustionē. ¶ Vlterius nota ꝙ vlcera ꝛ pustule in ore semp fiunt p colligātiā stomachi vel cerebri. stomachi q̄n fumi corrupti calidi a stomacho supius eleuātur vt in sumētibus lac ꝛ cibos fumosos corruptibiles de facili. vel fiūt p colligātiā cerebri puta p viā reumatismi qđ ē vt plurimum ꝓpter qđ artificiale ē statim mūdificare stomachū vt dicētur stati de materia flātica colerica vel salsa. ¶ Notū est ꝙ vlcera ꝛ pustule sunt passiōes earū partiū in q̄bus fiūt ꝛ sunt p colligantiā stomachi vel cerebri vt dictū est: ꝛ sunt passiōes communes puta solutio cōtinuitatis. vel mala figura sic sunt officiales q2 cū deperditiōe substantie ꝛ est nocumētū regitiue naturalis mēbri mādātis ꝛ recipientis: ꝛ est pa° motiue gule motiue masticandi: ꝛ loquēdi: q2 causat passionē in actiōe illa q̄ depēdet a v̄tute motiua: ꝓpter qđ est passio motiua illarū partiū ꝛ patet.

Istis clarificatis. Cura vlcerū oris tibi patescit mūdificetur stomachus cū cassiafistula ꝛ sene ꝛ epithio cū polipodio q̄r. abluatur os cum decoctiōe foliorū oliue balaustiarū ꝛ plantaginis vbi sit modicū mellis rosati mediū coclear. ꝛ medium coclear vini al. m. ʒ. iij. succi. ablu° cū vino albo: ꝛ modico mellis rosate valet ꝙ fiat ante alias ablutiones ad ꝑus mūdificandū illa vlcera abstergēdo sorditiē illam. ꝛc.

¶ Capitulum. 46m. de fluore sanguinis a gingiuis.

Cum ex gigiuis sanguis subtilis assidue manauerit ꝛ vtriusq3 arsenici scz rubei ꝛ citrini calcis gallarū aluis oīm ptes sumātur eq̄les ex q̄bus puluerisatis ꝛ cu3 aceto mixtis parui formētur trocisci. Cūq3 necesse fuerit ex eis puluerisatis sumatur q̄ntū ē sexta ps. ʒ. vnius ꝛ fricētur gingiue ex eo optīe ꝛ ꝑmaneat sic parū. Deīde teneat oleū roseū ī ore. Est em̄ hoc mirabile ad hāc egritudinē curandā ꝛ putredinem et herpetē estiomenū q̄ ē in ore

De fluore sanguinis a gigiuis.

¶ Nō ꝙ gingiua ꝑ̄a frōte ē caro simplex. s. sīe radice āt est caro lacertosa rara ꝛ tenuis cito passibilis rōne ꝯtexture rare ꝛ laxe ꝓpter qđ cito patitur a cā hūorali catarisante ꝛ mollificāte putrefaciēte ipa3 ꝓpter quā molliciē ꝛ relaxatiōe3 de facili fluit sāguis ab eis cā extrīseca ꝛ itrīseca supueniēte modica. si excessiua nō fuerit vt videmus de facto: ¶ Vlterius nō: ꝙ san. fluit a gigiuis ꝛ a q̄libet alio mēbro: q2 vene apiūtur. 3°. de mor°. c. penultio. ꝛ. 6. de mor°. c. 5. Et l3 vene apiātur q̄ttuor de causis cōiter vt pōit ga. ibidē. et ē dictū. c. đ fluxu san. narium vene āt gigiuarū apiūtur a cā i° potissime a mollicie teneritate ꝛ relaxatiōe earū rōne materie reumatice a cerebro vel rōne fūositatū stomachalium eleuate qđ p3 in q̄busdā colericis gulosis nā q2 sūt laxe ꝛ molles a cā facili puta a sanguie parū murato ī q̄to vel ī q̄li: q2 parū acuto đ facili capita illarū venarū cito ꝛ đ facili apiūtur. vt dic̄ ga°. đ venis mirid. 6°. đ mor°. nā ex isto capite multe mulieres hn̄t fluxum mē. iordiatū: dato ꝙ ī eis excessu3 magnū nō faciāt ī q̄to vel ī q̄li vt dicetur īfra suo loco ꝓpter qđ intētio cōcuratia p̄ncipalior ē gigiuā firmare solidare ꝛ indurare cū certis ablutiōibus de rebus stipticis vt ipse gingiue ꝛ earū vene bene solidentur idurētur exsiccētur vt stati dicetur ꝓhibēdo fluxū similiter ad eas. ¶ Vlterius nō ꝙ ī talibus gigiuis laxis ꝛ hūidis ꝛ sāguiolētis vēit ī q̄busdā excrescētia carnis ꝛ diminutio ꝛ corrosio in quibusdam de illis gingiuis ꝛ fetor anhelitus. ꝛ per ꝯñs dicendum ꝙ talis fluxus sanguinis pro morbo descripto est passio p̄ncipaliter orificij venarū gigiuarū ꝛ ē per colligantiam vēit materia reumatica salsa ꝛ hūida actu a capite vel fumosa calida a

sto°.vel ab vtroq3 puta in gulosis i colericis san.ra ris ⁊ est passio officialis puta in via dilatant᷑ capita illarū venarū ⁊ laxant᷑ ⁊ nō bñ stringuntur vt debent restringi cōcomitādo secū malā cōplonem calidā humidā relaxantē dictā gingiuā et venas ⁊ est nocumētū virtutis regitie naturalis mēbri mandātis ⁊ recipientis vt plures est dcm̄ supi⁹ ⁊ est passio dentiū seu nocumētū actie coꝝ. nam dentes citrinant᷑ ⁊ corrūpūt᷑ ⁊ tremēt ⁊ citi⁹ cadūt. Et nota ad istas passiōes sequunt᷑ alie: mala figura.q: supuenit cōiter excrescētia carnis vel ei⁹ corrosio ⁊ putrefactio ⁊ sequit᷑ qualitas mutata apphēsa p sensū odorat⁹.q: fetor anhelitus rōne putrefactōis carū. Ista declarabunt᷑ in ca° sequenti vbi ponem⁹ curā hoꝝ.

Istis clarificatis cura mollicieī ⁊ fluxus san.a gingiuis tibi patescit. ¶ Aduerte m̄ q in pinis etatib⁹ curet᷑ t'lis mollicies ⁊ flux⁹ sāguinis a gingiuis.alit᷑ gingiue venirēt in excrescentiā ⁊ corrosionē ⁊ malā figurā. ⁊ p ɔñs in fetorē oris ⁊ anhelit⁹.nam ista necessario ɔsequūtur nisi t'ia in pinis etatib⁹ curent᷑. In pinis lauet os suū semp post cibū cū aqua fra vbi sit modica portio aceti in estate ⁊ tepida i hyeme: vt nihil remaneat de cibo int᷑ dentes fricādo aliq̄liter gingiuas ⁊ nō dētes vt gingiue indurent᷑ ⁊ solident᷑. In pinis flōment᷑ vene q̄ sunt infra labia: ablutio oris cum succo plantagīs: ⁊ detētio eius in ore est remediū efficax in restringēdo fluxū sā. a gingiuis. Ablutio oris cum aceto idem facit: ſ caue ne ibi sit corrosio ⁊ ablutio oris cū aceto et aqua decoctōis aluis idē facit. Alumē scissū pulverizatū subtilissi° appositū supra gingiuā idem facit. ⁊ terminet᷑ cura molliciei ⁊ fluxus san. a gigiuis si sine corruptōe talia fuerint. ⁊c.

¶ Ca^m de fetore oris ⁊ anhelitus.

De fetore oris ⁊ anhelit⁹. Nota q fetor oris ⁊ anhelitus fit q̄nq3 de cāis. Aliquādo fit a materia sordida diu retēta in pra in colatorio nasi: que interdū corrūpit᷑ vel aufert sēsuz odorat⁹. Istud nocumentū ɔtingit in habētibus illos meat⁹ strictos vt sunt illi aq̄lini cū naso g̃cili. Interdū fit a gingiuis tumefactis replet̄is malo sanguie effumāte malos vapores corrūpētes anhelitū. vel a gingiuis tumefact̄ ⁊ aliq̄lit᷑ corrosis. t'lia non indigēt alia inq̄sitōe ad sensū vidēt᷑ Interdum fit a dente putrido ⁊ corrupto vt contingit plurib⁹ i p^a senectute. ⁊ q̄busdā licz pauq in pinis etatib⁹. Interdū fit ab humorib⁹ corruptis in spiritualibus potissime in pulmone. Interdum fit ab humorib⁹ corrupt̄is in stomacho q̄n fit in febribus flāticis ɔtinuis vel quotidianis ē signū mortale q: vt plimū moriunt᷑. arguit᷑ etiam magna putrefactio humoꝝ in sto°. notū est q fetor oris ⁊ anhelitus p morbo descripto est passio alicui⁹ de illis pticulis dict̄is. ⁊ est passio p colligantiam. venit ibi humor q̄ venire nō debz ꝑm naturā. puta expulsio ⁊ mūdificatio illius sordidi a virtute expulsiua vt quando materia superflua sordida naturalis venit ad colatoriū nasi ⁊ nō expellit᷑ vt dz. ibi nō venit qd̄ venire debet ꝑm naturam. Et p morbo descripto est morbus in receptaculo: receptacl'a illa replent᷑ vltra debitū. pōt eē morb⁹ in via q: opilatio q̄n os colatorij nasi claudit᷑ ⁊ nō mūdificat᷑ ppt̄ malā siccā cōcomitantē vel stricturā viarū cōiter ipsius colatorij. fetor talis in se est accñs morbi q: q̄litas mutata apphēsa p sensū odoratus p morbo descripto est nocumentū regitie naturalis pncipal'r illi⁹ vel illius pticule recipient̄is. nam si expulsiua mēbri talis sit recipient̄is non crassent. nam g̃naret᷑ in pticula illa morbus dictus p illo fetore est nocumētū virtutis expulsiue illi⁹ pticule si expulsiua dcē pticule pa tient̄is illum morbū bene expelleret superfluū vt naturalit᷑ debet non sequeret᷑ talis fetor in pticula nec in partib⁹ vicinis p morbo descripto est pa° pncipal'r seu inferēs passionē ⁊ nocumentū in ptibus anhelitus ⁊ odoratus ipsius patient̄is ⁊ assistentiū in sensu odorat⁹ q: corrūpūt ipsū in patiēte ⁊ in assistētibus vt notū est. ¶ Et si q̄s fetorem oris ⁊ anhelitus habuerit ex materia sordida fetida diu retenta in colatorio nasi. qd̄ cognoscitur quia a lōge mag̃ sentit᷑ ⁊ ore clauso fortit᷑ sentitur qd̄ nō erit in alijs causis. Purget᷑ t'lis cum yerapigra vl' cum pill'. cochijs vel aureis p̄cedēte oximelle p quattuor vel q̄nq3 dies. quo facto gargarizet bis vel ter de mane ⁊ ante cenam de mostarda dulci: distempet᷑ cum aq̄ ciceꝝ rub. et sit totū tepidū. Uel fiat sic. ℞. se. sinapis. ℥. ij. se. staphisag°. ℥. ß. conq̄ssent᷑ ⁊ puluerizent᷑ ⁊ distēperent᷑ cum syrupo acetoso quod sufficit. fiat gargarisma ad modū aque ciceꝝ rub. Loco huius masticet de mastice cum pipere ō mane per pausam. quo facto prouocet statim sternutatiōnē. odore de rad. yreos bñ pl'uerizat°. faciat vnū pomū in panno rarissimo. ⁊ si vis adde mediū de puluere mentastri quod portet in manu de mane et ante cenam. Uel si vis fortius puocare insuffla in nares vel odora de puluere condiū vel ellebori albi. post istas sternutatōes impone infra na-

res cum pluma de oleo viol. vel distilla de eo infra nares: quia partes illas exiccatas mirabiliter confortat et contempat. ideo sine sternutatoriibus potes eo uti in quibusdam colericis. Uel fac istud remedium quod mirabiliter et potentissime valet in deopilando os colatorii. ℞. se. nigelle. ʒ. ii. pulverizentur subtilissime: distempera cum oleo veteri quod sufficit. patiens impleat os suum de aqua. declinet caput suum retro et distilla de hoc in eius nares. patiens attrahat anhelitum. quia talis liquor ascendet magis. Fac hoc semel vel bis in die potissime de mane. Rasis vult quod instilletur infra succus menastri vel succus hedere clarificati per residentiam. Aliqui volunt fortius facere et contemperant nigellam per unam diem in aceto postea dissolvunt cum dicto oleo et instillant infra nares dicto modo. Aliqui distillant infra nares mediam testam nucis vini albi decoctionis hedere vel absinthii bis vel ter in die. Vidi bonum effectum de vino absinthii. quia materias malas colericas educit. Et si sit ex ulceribus vel ex opilatione ex polipo. vel alia excrescentia carnis superius dedimus curam. ad hoc sufficiant. ¶ Et si quis fetorem oris et anhelitus habuerit ex dente putrido extrahatur et eradicetur. vel interim impone in concavitate illa putrida et corrosa dentis granum piperis parum contriti vel modicum de myrrha vel unum granum masticis: vel unam guttam mellis cocti cum alumine et sit gutta tepida. laudatur hoc a rasi in suo continente. ¶ Et si quis fetorem oris et anhelitus habuerit ex gingiuis putrefactis multum repletis sanguine flatico fetido effumante fumo horribili, put contingit quibusdam flegmaticis per viam catarri. similiter tales vitent somnum festinum post cibum et evitent dormire in loco ventoso potissime fenestris aptis et evitent voracem comestionem: masticent bene cibum: et evitent potagia actu calida: carnes salsas: et caseum siccum: et semper abluant os suum sumpto cibo ut dictum est in cura mollitiei gingiuarum et fluxus san. ab eisdem. Consequenter purgentur flegmatici cum. ʒ. iiii. yerapigre ga. addito ℈. ß. coloquintide et grana. iiii. bdellii in pill. illis vel cum. ʒ. ii. et. ß. pillularum cochiarum. ¶ Purgentur colerici cum cassia fi. simplici dicta in primis capitulis et in capitulo de catarro. flebotomentur de cephalica modicum vel de venis sub lingua. similiter de venis que sunt infra labia. consequenter scarificentur gingiue. et postea de consilio rasis fricentur cum vitriolo: postea lauentur cum aceto. Loco huius. ℞. aluminis mellis an. ʒ. i. decoquantur in aqua et aceto quod sufficit. lauentur et fricentur mane et sero. vel frica gingiuas putridas lenta fricatione cum isto puluere. aluminis psisi. ʒ. ß. myrre. ʒ. ii. cornu cerui usti. ʒ. i misceantur fiat puluis subtilis quo fricentur gingiue. si vis adde modicum mellis ad incorporandum bonum est et gingiue abstergantur. Et si gingiue sunt multum corrose et dentes discalciati spergetur desuper de isto puluere ad regenerandum carnem et ad mortificandum corrosionem illam. ℞. coralli rubei. ʒ. i. aluminis cisi. ʒ. ß. thuris cum cortice. ʒ. ß. radicis yreos pulverizati. ʒ. ß. aristologie rotunde. ℈. i. fiat puluis subtilis que spergatur supra gingiuam vel loco eius frica gingiuas cum hoc. ℞. thuris cum cortice sua. aristologie rotunde. sanguinis draconis. yreos. farine orobi. an. ʒ. i. ista subtilissime pulverizentur et distemperentur in aceto squillitico et melle quod sufficit. liniatur gingiue mane et sero dulciter si vis. precedat aliquando ablutio statim dicta aque et aceti decoctionis aluminis mellis in hyeme saltem sit tepidum. ¶ Et si quis fetorem oris et anhelitus habuerit ex humoribus putridis in pectoralibus. quod patescit quia uniformiter apparet post cibum sicut ante cibum tales curari non possunt utantur dyarriis salonis et teneant in ore de radice yris vel conserva. vel unam de istis pill. ad palliandum. ℞. macis. ligni aloes. an. ʒ. i. nuci. ʒ. ß. carnium yris. ʒ. ß. amidi. ʒ. ß. misceantur statim pill. quarum una teneatur in ore ad palliandum fetorem assistendo personis honestis. Credo quod si sunt venosi quod competeret flobothomia de mediana vel de basilica. et usus aceti in salsamentis. ¶ Et si quis fetorem oris et anhelitus habuerit ex corruptione humorum in stomacho eorum. quod cognoscitur quia ante cibum maior est. et sumpto cibo talis fetor notabiliter minoratur aliis querel. dictis abeuntibus sumat de syrupo acetoso composito cum aqua cicerum rub. si videtur tibi misceas unam partem syrupi de absinthio postea da sibi. ʒ. ß. yerapigre ga. addito ℈. ß. pulpe coloquintide. grana. iii. bdellii. dissoluantur cum aqua cicerum rubeorum. fiat potus. hoc fiat de tribus in tribus septimanis usque quo fuerit curatus. vitet pisces et offas remollitas. Ista tibi sufficiant.

¶ Ca^m. 47^m. de casu vuule.

Cum eger senserit aliquid radici lingue sue insistere aut gutturi: et cum iubetur aperire os et ex

trahere linguam vuula eius iā eē fluxa ⁊ elōgata ramech ⁊ sal armoniacus sumantur ⁊ bene puluerizata cum instrumento insufflandi super vuulam insufflet̄ ⁊ ex eis in sūmitate predicti instrumenti aliquid ponatur: ⁊ radici vuule cū eo dirigatur: ⁊ ipsa cum instrumē to parum exterius extrahat̄. Aut granatum acetosū cum pulpa sua teratur ⁊ fiat ex eo gargarismus. Nō si diu permanserit taliter et elongata fuerit: eiusq̄ pars superior subtiliata ⁊ caput eius rotundum fuerit tunc radicitus erit incidenda. Cauendū tamē est ne anteq̄ ita vt diximus sit disposita incidatur. Ex hoc enim sequitur qn̄q̄ sanguinis fluxus qui constringi non potest.

De casu vuule i. de relaxatiōe ⁊ palisi ipsi᷒. ꝓpter quod cadit quodāmō sup epiglotū ⁊ meri ipediēs loquelā ⁊ trāsglutionē cibi. naȝ vuula ē pellicula parū carnosa seu rotūda seu oblōga situata in palato supra caput cannule pulmonis ⁊ supra meri seu ysofago similis paruе vngule seu granovue maioris. ¶ Nota q̄ vuula habȝ actiōnē ⁊ iuuamētū vnū ꝑncipale vt dic̄ ga. 4°. de morbo. ca°. 8°. iuuamētum habet seu facit ipsi pulmoni q: ꝓseruat ipm̄ a materia reumatica ne distillet supra ipsum et ne ledat ⁊ percutiat ⁊ transglutiendo cibum cadat supra ysophagum seu caput canne pulmonis ne aliquid de cibo subintret in cānā pulmonis. ⁊ habet actionem q̄a ex intento nature loquendo ⁊ vociferādo claudit scđm plus ⁊ min᷒ ipsum epiglotū seu caput canne pulmonis. ⁊ se habet sicut digitus in foramine fistule. nam voluntarie cum ea ⁊ lacertis epigloti facimus vocem acutam ⁊ grossam scđm plus ⁊ minus ad placitum vna cum palato. dentibus. naribus. labijs. quia iste sunt partes coadiuuantes in voce ⁊ in loquela. Lingua est pars ꝑncipalis. quarto de interioribus. caplō de nocumēto vocis. ꝓpter quod dicit Gal. ꝑmo de morbo caplō. viij°. q̄ si membrū aliquod habens actionē ⁊ iuuamentū vt vuula abscindatur. erit morb᷒ in numero diminuto ꝓ eo q̄ habet actionē. ⁊ erit causa morbi ꝓ eo q̄ habet iuuamētum. nam erit causa infrigidatōnis pulmōis ⁊ ipsius lesiōis est passus male intellectus a plurib᷒. ¶ Tu argues cōtra hoc fortiter pars coadiuuās in actōne organi nō habet actionē sed iuuamētum. patet ꝑmo de morbo caplō. viij°. dicit q̄ in vnoquoq̄ organico est dare vnam partē principalē actōnis. cetere autē sunt sibi in adiutoriū. propter quod morbus officialis non potest ꝑmo inesse alicui parti. q̄a actio totius ꝑmo ⁊ ꝑncipaliter ledit̄. necessario primo inest toti. hoc declarat Gal. ꝑmo de morbo in capitlō vltimo. sed vuula est pars coadiuuās in actione que est loquela ⁊ cant᷒ vt statim est dcm̄. ergo non potest habere actionē sed iuuamentū. ꝓpter quod non poterit sibi ꝑmo inesse morbus si abscindat̄ vel paraliticet̄. cuius oppositū statim est dcm̄. obiectio: fortis est. ¶ Dicendū q̄ refert dicere q̄ pars in organico habeat iuuamētū in actiōe organici. ⁊ refert dicere q̄ aliquod mēbrum faciat ad aliquā actionē cum qua concurrunt plura mēbra habētia actionē in se q̄ facit ad actionē vnā cōmunē sic̄ ⁊ actio alioꝝ membrorū nam vuula habet actionē dcām in se. puta clausionē talē vel talē ipsius epigloti cantando ⁊ vociferando vt dcm̄ est. Ex qua actōne sequit̄ iuuamentū in actōne dicta. s. in voce ⁊ loquela. ꝓpter qđ quia abscisio eius vel ei᷒ palisis q̄ est morb᷒ in situ est causa inmediata nocumēti talis actiōis puta tlis clausiōis vel tlis ipius epigloti seu capitis canne ipius pulmōis erit morb᷒ in numero si abscindat̄ vel est morbus in situ si paraliticetur q: claudet ⁊ situabit̄ modo indebito. ⁊ tlis morbus erit causa morbi in pulmone vt dcm̄ est. ¶ Nota q̄ relaxatio vuule ē passio ipius ⁊ inest sibi ꝑ colligantiā. venit quod venire nō debȝ ꝓm naturā. puta illa humiditas reumatica relaxans est passio officialis in genere. in specie est passio in situ. q: paraliticata extenditur indebite super parte vicina potest etiam apostemari tūc erit triplex gen᷒ morbi pōt abscidi tunc erit morbus in numero rōne sue actōnis: sed erit cā morbi rōne alteratiōis pulmōis a ma^a^ superueniēte ad ipm̄ ⁊

est nocumētū regitiue naturał membri mādanꝭ ꝛ recipienꝭ. ꝛ est passio seu nocumētum actie loquele ꝛ vociferatōis ꝛ trāsglutitōis.

Iudices q̄bus mag accidit. Dicēdū ꝙ pueris lactātibus ꝓpter quod non sugūt lac ab vbere. Silr̄ accidit q̄busdam flegmaticꝭ ꝛ sanguineis.

Istis clarificatis Cura casus vuule tibi patescit. Priꝰ aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire oꝫ an tł̄is vuula sit ingrossata ꝛ apata vel sit relaxata ꝛ paliticata: ꝛ sit cum vehemētia caliditatis ruborꝭ ꝛ signis attestātibꝰ sup dn̄io san. an sit sine calidita ꝛ rubore excedēti. ꝛ si sit decliuis ad albedinē cum aliis signis attestātibus sup dn̄io flātis ꝛ aquositatꝭ cum tumore quod est vt pluri mū qꝛ in hoc cura diuersificaꝛ. Isti omes vix aliq̄d trāsglutiūt ꝛ cum difficultate loquunꝛ ꝛ anhelant. ¶ Si q̄s ergo vuulā relaxatam ꝛ longā cadentē sup epiglotū ꝛ esophagū modo indebitoꝭ habuerit: vel ingrossatā tumefactā ꝛ apatam cum vehemētia caliditatis ꝛ eius rub. ꝛ aliis signis attestātibus sup dn̄io san. flōmeꝛ statim de cephalica in cōpetēti q̄ntitate ꝛ gargarizet acetū cum aqua ros. silr̄ mixtꝭ ꝛ pone supra vuulam de puluere isto cum coclearī vel spatula modica cōprimēdo vuulam leui compssiōe releuando ipam aliq̄ltr̄. ℞. ro. ꝛ se. eius. an̄. ʒ. ß. sandalꝭ. coralꝭ. rub an̄. ʒ. ß. balaustie. ʒ. i. camphore. ℈. ß. fiat puluis subtilꝭ apponaꝛ vt dcm̄ est. Aliq̄ faciūt gargarisma de dyamaron distēpato cum aqua ros. de stipitibus decoctōis sumat cum modica portiōe aceti. Et si ista tibi nō sufficiāt ꝛ vides attestantia sup dn̄io san. ventoseꝛ in initio spatularū scarificando vel fiat flōmia de venis sub lingua in processu suffumigeꝛ cum ramulꝭ aneti qꝛ talis ꝯstringit vuulā. Aliq̄ i ꝓcessu faciūt istud gargarisma conteraꝛ malū granatū cum toto ꝛ succus colligatur addita 6a. pte mellis misceꝛ. accipiatur portio modica. addiꝛ modica aqua. fiat gargarisma. Et si a casu vuula apata apate calo ꝓpt gargarismata stiptica cēt nimis indurata inungaꝛ in occipitio ꝛ in partibꝰ vicinis cum musilaginibus dragal. ꝛ gūmi arabici addito modicum olei amigd. dulciū ꝛ cum pluma ptes ille ab intus illinianꝛ dulciꝭ ꝛ frequenꝛ. Aliq̄ tendūt ad iscidendū. Ypo. aūt in ꝓnosticis dicit ꝙ timendū est vuulā tumidā incidere ꝓpt fluxū san. intꝭ dux non pōt restringi. Et si apa fuerit maturū sequitur magnꝰ dolor. silr̄ iuuamēta q̄ facit perduꝛ. Et si q̄s casuꝫ vuule habuerit sine rub. ꝛ caliditate. imo declinet ad albedinē cōit sine tumore sumat clistere cum satis de yerapigra gargarizet de isto. ℞. se. sinap. ʒ. i. oximellis. diuretici quod sufficit ad distēperādū capiat vnū coclear tepidum gargarizet. Consequenꝛ gargarizet de aq̄ decoctōis myrrhe. thuris gallarū conq̄ssatarum an̄. ʒ. ij. fiat decoctio in aqua quod sufficit. aliqui addūt aluis. ʒ. ß. vł de puluere hoꝝ bn̄ subtili cuꝫ coclearī appōaꝛ supra vuulā ipsā eleuādo aliq̄ltr̄ in situ suo. vn̄ a cā tł̄i h̄ūida frā aq̄sa cōi nō apaꝛ ß elōgaꝛ. Rasꝭ vult ꝙ sistēte tł̄i cā in radice subtilieꝛ ꝛ bn̄ nō cureꝛ ꝙ incidaꝛ. qꝛ in cāu isto nō ē dubiū de fluxu san. ꝛ fcā insicisiōe ꝙ gargarizet de aceto ꝛ aq̄ ros. vł de aq̄ decoctōis ros. tepidaꝝ Et si ifantes cāꝫ vuule ꝛ relaxationē a maa aq̄sa q̄ꝺ fit vt plm̄ū h̄uerit q̄ꝺ tibi patescit qꝛ nō pn̄t sine difficultate lac trāsglutire. Rasꝭ vult i suo cōtie ꝙ galle pulurizenꝛ. adustꝭ. ꝛ dissoluaꝛ cū modico aceti. ꝛ p modū emplr̄i vł vnguēti ponaꝛ supra cōmissurā capitꝭ ꝛ fōtinellā ꝛ ptibꝰ vicinis ꝛ ꝙ potēt de melle cū aq̄. Vł fiat sibi emplr̄m sup cōmissurā de modico myrrhe thurꝭ vł galbani vł se. nasturtij. agrestis cū modico galbani ꝛ gallarū cōbustarū subtilissime puluerizataꝝ ꝛ incorporataꝝ. Interdū i pueris lactātibꝰ ista vuula relaxaꝛ qꝛ claudit epiglotū seu viā anhelitꝰ ꝛ suffocaꝛ in die naturali potissime qꝛ q̄uati sūt ꝛ dicta vuula mag relaxātꝛ cadēdo claudit vias dcās anhelitꝰ. ꝛ sic termineꝛ cura.

¶ Cam. 48m. de sāguisug q̄ igrediūꝛ guttur.

Cum aliq̄s i gutture suo titillationē sēserit ꝛ sanguis subtilꝭ īde manauerit extimādū ē tūc sāguisugā i ore eē ꝛ pcipue si aq̄m loci i quo sāguisuge fuerit biberit. Os igiꝛ egri ē apiendū ꝛ lingua exhēda ꝛ inferius p̄mēda ꝛ guttur i sole est inspiciēdū: ꝛ si sanguisuga in loco ꝓpiquo pēdere visa fuerit cū forpicibꝰ q̄bꝰ sagitte educūꝛ exhēda erit. ꝙ hoc mō fiet caput a quo pēdet ē strīgēdū ꝛ sic exhaꝛ. ꝙ si n̄ fuerit māifesta eger mł̄totiēs gargarizet sinapiꝫ. cū aceto qꝛ ꝺ loco

in quo est mouebit͛. Aut fiat gargarismus ex aceto ⁊ assa aut ex aceto ⁊ sale. Nigella preterea ⁊ sinapi trita insufflentur gutturi. fiat etiā gargarismus ex succo cepe. Si autem post eius casum remāserit egro sanguinis r̄sudatio fiat gargarismus ex apozimate in quo cortices granati ⁊ balaustie ⁊ sumach. cocta fuerint: ⁊ gutturi insuffle͛t puluis de balaustijs ⁊ thure ⁊ sāguine draconis ⁊ amido. Si autē sanguisuga stomacho annexa fuerit medicamina quibꝰ vermes expelluntur sumantur in potu. Ex his etiam que sanguisugā exire faciunt est vt eger balneū ingredia͛t ⁊ moretur in eo donec magnā patiatur sitim: ⁊ tunc aquam in niue infrigidatam frigidissimaꝫ scꝫ in ore aliq̄diu teneat. Cūqꝫ ceperit tepefieri eam expellat ⁊ aliam sumat. sanguisuga enim qn̄qꝫ venit ad os frigiditatem querēdo.

De sanguisugis que itrāt guttur. Cuiqꝫ notu e ꝙ sanguisuge sūt aialia pua oblonga nigra semiuiridia habitātia in aquis quodāmō turbidis q̄ tpe calido apparēt dūtaxat ⁊ tpe fr̄o submergunt͛ in luto. Si q̄s ḡ titillationeꝫ in gutture h̄uerit ⁊ sanguis subtilis inde emanauerit post potū aq̄ aliqualit͛ turbide font͛ vbi sanguisuge nutriri ꝯsueuerūt extimādū ē sanguisugā in ore suo eē. Os igit͛ illiꝰ apiendū ē: ⁊ guttur eius in radio sol' inspicia͛t linguā extrahēdo ⁊ iferiꝰ cōprimēdo: ⁊ si sanguisuga i loco ꝓpinquo pēdere visa fuerit capia͛t in capite cū tenacul' cū q̇bꝰ sagitte extrahātur. Qđ si videri nō pōt q: est in ꝓfūdo gutturis vel in meri ex q̊ san. subtilis ab ore exit patiēs sepe gargarizet de synapi distēpato cū aceto tepido. vl' distēpa modicū asse fetide ⁊ salis cū aceto tepido ⁊ gargarizet sepe. vl' de succo cepe gargarizet. vl' de cinibꝰ distēpatis cum aceto. hoc vult raſ in suo ꝯti͛. dicit ꝙ illud aial cū aceto multuꝫ valet in expulsiōe sāguisugaꝝ infixarū in gutture. de istis sepe ⁊ frequent͛ gargarizet ⁊ siti magnam tolleret. ⁊ pꝰ ista reiterata gargarismata sitim magnā tollerando teneat in ore aquā frām vl' spōgiā infusā in aq̄ fra: ⁊ cū ceperit tepefieri illam expellet ⁊ aliam bene frām sumat. q: sāguisuga veniet ad os querēdo aquam frām. Et siti talem magnā tollerādo insuffle͛t in gutture eius de nigella ⁊ synapi ⁊ absinth. puluerizato. ⁊ ꝯn̄r aquam frāmvel spongiā infusā in aq̄ fra in die teneat eā sepe renouādo cum ceperit tepefieri: sic sanguisuga exibit querēdo illā aquā frām. Aliq̄ volūt ꝙ cum illa aqua fra teneant͛ folia saliq̄ recentia in ore ea renouādo cum aqua. Raſ bene laudat in suo ꝯtinēte auc͞te vadigeri antiq̄ medici valet a ꝓꝓetate. Et si quis sanguisugam magis in ꝓfundo habuerit q: in stomacho qđ patꝫ q: sanguis nō exit ab ore eiꝰ da sibi de pulueribus qui vermes expellūt de semine cētonice ⁊ đ sūmitatibꝰ abrotani ⁊ absinth. grosso mō puluerizat͛. vt sub͛a eoꝝ magꝭ diu tolleret actionē caloris sto' ante eoꝝ dissolutionē. ga. dicit se pluries extraxisse sanguisugas cū comestiōe allioꝝ vt recitat raſ in suo ꝯti͛. ⁊. ix. almāsoris ꝙ patiēs pona͛t in aq̄ bn̄ calida vsqꝫ ad gulā: ⁊ more͛t ifra vsqꝫ magnā patia͛t sitim: tūc teneat i ore aquā frāꝫ đcām vl' spōgiā infusā sepe illā aquā renouādo. nā sanguisuga siue sit in gutture siue in sto° egredie͛t ad illā aquā frām ⁊ expone͛t extra ⁊ patiēs est curatus.

Ca^m. 49. de his que guttur ingrediunt͛ siue sint spine siue alia.

Cum illud quod guttur ingredit͛ ⁊ infigitur ī eo aut meri fuerit bolꝰ magnus aut eius simile de his que non habēt frustra scissa cōtenta in eis aut acuta confert plerūqꝫ percutere egrum in collo. posterius multotiēs ⁊ aquā sepe traijcere: fortasse enim descendet īferius. Eger quoqꝫ balneū ingrediatur ⁊ oleum multotiēs traijciat.

Quod postq̄ factum fuerit magnos deglutiat bolos. Qđ si non descēderit instrumentū quo huic simile inferi⁹ duci consueuit in os mittatur. Est autē instrumentuȝ illud de plumbo: quod cum sit rethi simile est longū gibbositatem in se habens.

De his que guttur ingrediūt. ¶ Nō. ꝙ guttur ē spatiū qđ videt post linguá qn̄ os apitur ⁊ lingua p̄mit. 3°. pnosticoꝝ cōmēto illi⁹ cañ. Squinātia pessima ē ⁊ cito mortifera in tali ⁊ cito mortificant in tali spacio seu gutture fiūt vlcera seu pustule quoꝝ curá dixim⁹ in p̄cedētib⁹. c° p̄mo. in ipso gutture subitrát sanguisuge interdū: siue intdū frustra ossiū. cū tenaculis debēt extrahi vt vult rasis. ⁊ si nō vident aliter debēt extrahi vt dicet stati in tali spacio post liguá vident duo meat⁹: vt dicit ga. 3°. pnosticoꝝ cōmēto allegato quoꝝ vn⁹ est caput canne pulmōis q̄ dicit epiglot⁹. q̄ epiglotus coopit seu clipeat ab ipsa vuula potissi^e comedēdo ⁊ potádo ⁊ ne reuma descēdat supra pulmonē. iō abscila ē cá morbi rōne isti⁹ iuuamēti vt dcm̄ est supi⁹ quia infrigidatōis ⁊ solutōis oti^e ipsi⁹ pl'onis. Alt ē meatus q̄ est via cibi. aristo. ⁊ greci vocát ysophagū. arabes vocát meri. nos latini vocam⁹ os sto^i. vt legit. v. de intio. c. 4°. đ passiōib⁹ gule. Istud meri hȝ iuuamētū ⁊ actōem. c°. illo facit iuuamētū vt ē via trásglutiēdi ⁊ via expeūtiū p vomitū: ⁊ hȝ actionē in vtraqȝ penetratōe. ná sūt ibi tunice diuerse ⁊ villi cū q̄bus attrahit ⁊ expellit p vomitū Notū est ꝙ tūc ē passio meri in via in q̄ adheret illud. ná actio deficit ipsi⁹ in attrahēdo tūc ē pa° p colligātiá ⁊ est morb⁹ in nūero addito: ⁊ ē nocumētū regitie aiate puta discretie. ⁊ ē passio regitiue puta attractie meri ⁊ partiū vicinaruȝ. ¶ Si aliquid durū solidū os alicui⁹ intrauit. Rasis ponit curá pcutiēdo i collo retro in occipitio: ⁊ aq̄ȝ sepe vl' vinū trásglutiat. Si aūt acutū vl' angulare fuerit vt spina vl' os gracile ⁊ talia visa fuerint in gutture extrahat cū tenacul' delicatis cū q̄bus sagitte extrahunt. Et si talia visa nō fuerint rasis vult in suo oti^e ꝙ liget caro mollis cū filo firmo ⁊ patiēs trásglutiat carnē: deide extrahat cū filo ⁊ hoc sepe reiteret donec qđ visū ē egrediat. Aliqui dicūt ꝙ hoc fiat cū spōgia. piculū ē si remanet infra. Rasis dicit in suo oti^e ꝙ stercus fureti illinit⁹ in gutture gargarizádo dissoluat cū aqua decoctiōis carnis bullite ad extra in gula trahit ossa infixa ⁊ spinas in gutture a tota nat'a spe^ca.

¶ Capiculū. 50. de grauedine lingue.

Cum lingua absq̄ alijs membris grauedinem passa fuerit ⁊ eger neq̄ febrem neq̄ acutam incurrerit egritudinē sal armoniac⁹ ⁊ piper ⁊ zinziber ⁊ sinap. alba ac piretrū ⁊ staphizagria ⁊ baurach atq̄ origanum ⁊ sal indum ⁊ nigella ⁊ sásucus siccus sumantur ⁊ in aqua coquant ⁊ fiat ex eis gargarismus. Caueat tamē patiēs ne ex eo aliq̄d trásglutiat: aut eger ieiunus multis diebus gargarizet et almuri nabati. Aut fiat gargarismus ex aceto ⁊ piretro. postq̄ vo gargarizare cessauerit sumant salis armoniaci piretri piperis sinapis oīum partes equales: ⁊ ex eis bene puluerisatis lingua diutius fricetur. Qđ si cum lingue grauedine audit⁹ ac reliquorum sensuū grauitas fort' affuerit fiat egri curatio s'm doctrinaȝ qua paralisis curatur. Si autē loquela in acutis febribus aggrauata fuerit ⁊ videris ipsá cum grauitate in loquela extenuatū ⁊ abbreuiatá ⁊ spasmatam aqua calida ab alto sup spondiles colli ⁊ auris p̄ncipia fundat ⁊ cum oleo fricent. Eger q̄ȝ oleuȝ tepidū in ore tenere debet: ⁊ si diu est ex quo loquela minui non ces-

sauerit: vel etiam semꝑ considerandum est an ligamentū quo inferius lingua cōnectitur maius sit q̄ꝫ debeat. Quod si ita fuerit ex eo parum est incidendū ⁊ zegi puluerizatū immittendum.

De grauedine linGue puta in motu eius ⁊ loquela a tēpore ⁊ a generatōe sine apostemate. quia de hoc loq̄mur in capitl'o sequēti. ¶ Nota q̄ꝫ grauedo lingue vt sit in suo motu fit ꝑpter eius aliqualē paralisim quādo paralisis est incipiens firmari. nam si paralis esset firma ⁊ permanens non posset in aliquo moueri. Ras ponit curam paralisis incipient̄ firmari cū gargarismis ⁊ alijs vt patebit. Potest etiam fieri grauedo ex spasmo de repletōne: vt quādo apostemat̄ tunc remanet tensa ad modū tethani. de hoc loq̄mur in capitulo sequēti. Aliquando fit ex spasmo de inanitōe in fine acutorū. Aliquando fit ex mag̃ inanitōne spirituū motiuorū vt in ꝑpinquis morti. Aliquando fit ex grauedine lingue ꝑpter eius ligamenta inferiora cum q̇bus lingua nectitur. vnde iste casus inest multis pueris. ꝑpter quod quia non possunt bene plicare linguam non bene sugunt lac. Ideo demacerant̄: patiunt̄ ethicam senilem nisi adhibeat̄ remediū ras. q̇a pluries in die sugunt lac non cōsolidant̄ illa ligamēta scissa quando inscindunt̄ post statim consolidant̄ ⁊ vniunt̄ q̄ꝛ pluries in die non plicant linguā. Casus quottidie occurrit in practica. ¶ Ulteri⁹ nota q̄ꝫ in lingua sunt duo nerui mouentes ipsam linguaꝫ qui descendūt a septimo pari nervorum capitis puta a puppi. 4°. de interioribus capl'o. 1°. in p̄ncipio. ꝑpter quod in malo motu lingue ex tali mollicie mungimus carinas colli retro aures ⁊ est vna pellicula in ipsa neruosa q̄ est pars p̄ncipalis in sensu gustus ⁊ tactus que pellicula decidit̄ a tertio pari neruoꝝ capit̄. 4°. de interiorib⁹. ca°. 3°. in p̄ncipio. que pellicula est vna ⁊ non diuisa ibidē. Sed quare videmus pati sensum gustus ⁊ non sensuꝫ tactus in lingua. Soluit littera ibidē q̄ꝫ sensus gust⁹ est mag̃ subtilis ⁊ inuestigatiuus plures sp̄ūs req̇rit. ⁊ licet sp̄ūs sint ibidē satis homogenee nature: subtiliores inter eos faciūt magis ad gustū grossiores ad tactū. ꝑpter q̄d sensus tact⁹ est mag̃ grossius ⁊ materiał' dicit ibidē. Idē dicit aristo. 2°. de aīa patꝫ igit̄ quare sensus gustus mag̃ patit̄ in febribus ꝑpt cām fumosā alterātē organū ⁊ corrumpentē sp̄ūs subtiles magis. ¶ Ulteri⁹ nota q̄ꝫ sub lingua sūt duo orificia ad modū stili: ⁊ sūt duo fontes saliue: q̄ orificia veniūt ad carnē glandulosā in radice lingue q̄ caro noīat̄ gn̄atiua saliue. Ista duo orificia noīant̄ fontes ꝯſuātes rorem lingue q̄ multū exiccant̄ in discrasia febrili. ideo lingua nimis exiccata non bene sapit saporem tibi in flāticis ⁊ reumaticis vltra debitū humectant̄. Notū est q̄ꝫ in debilitate mot⁹ lingue a tp̄e passio ē in neruis motiuis dict̄. Dico bene a tp̄e quia si esset a gn̄atōe passio erit in ligament̄ inferiorib⁹. ⁊ est passio tūc ꝑ colligātiā venit q̄d venire nō dꝫ s̄m naturā si sit debilitas mot⁹ lingue a gn̄atōe tūc ē passio ꝑ se. q̄ꝛ vitio iformatie ⁊ ē morb⁹ in situ quoq̄mō sit. ⁊ ē nocumētū regitiue natural' mēbri mādāt̄ ⁊ recipiēt̄ si sit a tp̄e. si a generatōe ē nocumētū iformatie ⁊ ē pa° seu nocu^m actie ipsi⁹ motie volūtarie puta loq̄le.

Istis clarificat̄. cura g̃uis ⁊ debil' motus ligue in se ⁊ i loq̄la a tp̄e ⁊ sine ap̄ate tibi patescit. Pri⁹ aūt q̄ꝫ in cura ꝑcedas scire oꝫ an cā hui⁹ sit mollicies vl' siccitas neruoꝝ ei⁹ vl' ei⁹ ligamēta sūt maiora debito: q̄ꝛ in hoc cura diuersificat̄. Si q̇s grauē ⁊ debilē motū in ligua habuerit ex mollicie q̄dā neruoꝝ suoꝝ q̄ꝛ incipit paraliticari ⁊ incurrit paralisim icipiētē firmari q̄d patescit q̄ꝛ a tp̄e ⁊ sine ap̄ate ⁊ febre nō p̄cedēte. Cōsidera si cū hoc sit grauedo audit⁹ ⁊ aliorū sensuū. q̄d si sic scias q̄ꝫ tūc lingua nō solū incurrit ꝑalisim incipiētē firmari. immo ⁊ cerebꝝ ꝑpter q̄d remittit te rasis ad curā ꝑalisis sepe dictā. Si aūt cū tł'i grauedīe mot⁹ ligue nō sit grauedo dicta sensuū sufficit q̄ꝫ lingua exiccet̄ cum gargarismis ⁊ puluerib⁹. ℞. ʒ3'. piperis lōgi. piretri. se. sinap̄. aā. ʒ. ij. fiat puluis subtil'. Et si q̇s grauem motum lingue in loquela habuerit ex siccitate neruorum vt in acutis puta in spasmo de inanitione incipiente firmari super carinas colli aquam calidam de alto infunde ⁊ oleum violaceum ⁊ aquam tepidam in ore teneat. Et si quis grauem motū lingue ⁊ loquele habuerit ex paucitate spirituum ⁊ quadaꝫ siccitate neruoꝝ dcōꝝ vt in ꝑpinquis morti infūdimus in ore ei⁹ aquā frām vel aquam rosaceam vel brodium galline: vel modicū vini limphati de hora i horā cū coclearī imponim⁹ in ore ei⁹. Et si q̇s grauē motū lingue in se ⁊ in loq̄la habuerit ꝑpt ligamēta mag̃ que sūt sub lingua ei⁹ incidant̄ aliq̄lit̄ ⁊ modicū

de calcãto seu vitreolo subtilissi^e puluerizato de sup ponat. dico bñ modicũ ne sit occasio subitrã di infra in gutture ·rc.

¶ Capitulũ. 51. de magnitudine lingue supfluã: ita vt os egrediatur.

(C)Um contingit linguã adeo inflari vt pre magnitudine os egrediatur: fricanda est ex cepis aut ex citri acetositate. aut cum ribes aut ex granato acetoso donec saliua multa ab ea profluat. Hoc nãq3 modo detumescet 7 ad primam redibit mensuram. Si autẽ non sufficit fiat fricatio ex sale et aceto. Si necdum sufficit fiat minutio ex vtrisq3 cephalicis prius: 7 postea ex venis q̃ sunt sub ligua

(D)E magnitudine lingue ita vt os egrediat. ¶ Nota. ꝙ talis magnitudo lingue ẽ apostemosa aliqñ a flãte grosso viscoso vt vult raß 7 ẽ saña subalbida. Aliqñ fit a flãte subtili cũ portõe san. tũc ẽ coloris rubicũdi vl' subrubicũdi vt est spẽs tethani. lingua tẽdit multũ ppt plectoriã venaꝝ 7 arteriaꝝ. Jõ tendit ad modũ tethani. semel vidi istũ casũ: cũ flõmijs feci curã: ligua exibat ex p duos digitos. Vel aliqñ ẽ magna 7 grossa vltra debitũ a gñatõe. iõ sunt muti dicit raß in suo ɔti^c: q2 nõ circũfert nec circũflectit ifra os ad formãdũ vocẽ: q2 nerui audit⁹ hñt colligãtiã cũ neruis lingue. ideo si natura errauit in creatiõe lingue errauit in creatõe neruoꝝ audit⁹. iõ sunt surdi a gñatõe. Sil'r quia audit⁹ porta ẽ intellect⁹: 7 intellectus porta est loquele. iõ istis duabus ꝺ causis sũt mag muti. nam lingua deb3 eẽ mag subtil' vel gracil'. verba sũt raß in suo ɔti^c. est pa° ꝑncipal'r neruoꝝ 7 arteriaꝝ ille fuerũt ꝑmo replecte 7 tẽse. ɔñr nerui 7 ɔcauitates lacertoꝝ. 7 est p colligãtiã venit qꝺ venire nõ d3 ꝺm naturã. Et est passio official' in gñe. in spẽ est morb⁹: in q̃titate augmẽtata ɔcomitãdo malã figurã 7 morbũ in sitũ p loco ꝙ nõ pōt se mouere. 7 ẽ nocumẽtũ regitiue natural' mẽbri mãdanꝭ 7 recipienꝭ. Et ẽ passio motiue volũtarie i anhelitu, 3° ꝺ inferiorib⁹

(I)Stis clarificaꝭ. cura magnitudis lingue a tpe tibi patescit. Pri⁹ aũt ꝙ in cura ꝑcedas scire oz an t'lis lingua sit magnificata ex flãte viscoso in ea imbibito. vl' ex flãte subtili cũ portõne san. q2 in hoc cura diuersificat. Si q̃s ĝ linguã magnificatã habuerit ex imbibitõe flãtis viscosi in ea qꝺ patescit q2 est subalbũ cu3 alijs signis attestãtib⁹ sup abũdãtia flãtis viscosi fricet cũ cepis vl' cũ malo granato acetoso. 7 si cum istis flã inde fluxerit fricet cu3 sale 7 aceto. Si q̃s aũt liguã magnificatã hũerit ex flãte subtili cũ portõe san: qꝺ patescit: q2 ligua ẽ cũ q̃da3 rubore: flõmet de ambab⁹ cephalicis i bona q̃titate. ɔñr de venis duab⁹ vl' trib⁹ q̃ sũt sub lingua fricãdo p intualla liguã cũ sale 7 aceto, 7 sic terminetur cura.

¶ Ca^m. 52. ꝺ nodo q̃ ẽ sub ligua, 7 vocat ranula

(C)Um sub lingua glãdula nociua fuerit: in principio ex sale armoniaco 7 gallis fricanda est. Si autem vetusta fiat ex medicamie gingiue sanguinolente fricanda est: quod est medicamen acutum Eger autem acetu3 7 salem in ore teneat.

(D)E nodo q̃ ẽ sub ligua. i. de glãdula gñata. nã ẽ collectio flãtis gssi gipsei. ppt qꝺ raß curat cũ stiptici. Raß dic i toto ɔti^c ꝙ illud apa durũ sub ligua 7 vocat ranula: 7 ẽ pa° p tis cui iest 7 ẽ p colligãtiã: 7 ẽ morb⁹ i nũero addito. p° de mor°. c. 8°. 7 ẽ nocumẽtũ regitie natal' ipsi⁹ ligue potissiṁe digestie 7 expulsiue. 7 ẽ pa° aiate motie ligue puta loq̃le 7 masticatõis. Raß curat fricãdo cũ sale armo^co 7 gall' pulueriza 7 ex medicamie cũ q̃ gingiua sãguinolẽta curatur vt ẽ dcm̃ supi⁹ q2 cũ desiccatiuis.

¶ Ca^m. 53. de pustulis lingue.

(I)Sta eisdem sunt curanda, ex quibus cola quas supra nominauimus: 7 sq̃nantia sanantur.

(D)E pustulis ligue. i isto ca° remittit nos rasis ad vlcera 7 pustulas oris. p3 ca^m.

¶ Caplm. 54m. de squinantia.

CUm in glutiẽdo sentit̃ ãgustia: adest passio q̃ sq̃nantia vocat̃. Cuius gravitas vel levitas scd̃m angustie q̃titatẽ dep̃hẽdi potest. Cũq; cum traijciendi angustia fuerit in facie ⁊ oculis rubedo ⁊ repletio: ĩ principio curatõis cephalica flobothomet̃ ⁊ gargarism⁹ ex succo granati muzi cum carnositate sua fiat. aut ex rob mori de seni ⁊ post hoc fiat gargarism⁹ cuz aqua rosata ĩ qua sumach fuerit infusum. Pd̃ postq̃ per tres dies sic factũ fuerit ⁊ vẽter ex succo fructuũ sicut prunorũ tamarindi cassiafistule ⁊ terraniabin solutus fuerit: fiat gargarism⁹ ex apozimate ficuũ citrinarũ ⁊ passulaꝝ: aut ex medula fistule: cum idromelle. Pd̃ si passio inveteraverit: ex gargarismis ⁊ insufflatione fortiũ medicaminũ que dicturi sumus curãda erit. Si autẽ in facie nõ fuerit rubedo: fluxeritq; ab ore saliue multitudo: ⁊ eger fuerit humect⁹: in p̃ncipio soluat̃ vẽter ex cochijs: ⁊ fiat enema ex clisteri acuto qd̃ in capitulo de apoplexia noiauimus. Cum tamẽ passio inceperit: fiat gargarismus ex sirupo acetoso: aut cum idromelle ⁊ pipe ⁊ oximelle: ⁊ deinde ex almuri nabati. Fiat etiã gargarism⁹ ex idromelle ⁊ sinapi. De hijs p̃terea que male sq̃nãtie cõferũt: ẽ vt ex veis q̃ sunt sub lingua fiat minutio: et vt ventose absq; scarificatõe in collo ponant̃. ⁊ epithimet̃ collũ ex melle anacardino donec vesice in eo generẽtur: ⁊ fiat gargarismus cuz sinapi: ⁊ gutturi fiat ĩsufflatio ex h⁹ medicamie qd̃ sic fit. Sinapis sal ammoniacũ piretꝝ: nitrũ: assa: piper: mẽtastrũ sumat̃ ⁊ ex eis cum idromelle fiat gargarismus.

DE squinantia. Id est d̃ apostẽate gutturis squinãte seu suffocante. Nam fuit denominatum tale apostema ab actõne lesa anhelitus seu ab accidẽte ipius. ¶ Nota q̃ guttur ꝓprie ẽ spaciũ qd̃ videtur post linguã quãdo os apitur ⁊ lingua p̃mitur. 3°. ꝓnosticoꝝ cõmẽto illi⁹. Sq̃nãtia pessima ẽ. In tali spacio vidẽtur duo meat⁹ vt dicit galien⁹ ibidẽ. quoꝝ vn⁹ est caput cãne pulmonis: q̃ dicit̃ epiglotus. Alterẽ meatus q̃ vocat̃ a q̃busdam puta a grecis ysofag⁹ ab arabiq̃ meri a latinis os stomachi: vt dicit ga⁹. 5°. de interio. c°. x. d̃ passionibus gule. Actores interdũ vocãt gulam ꝑtem anteriorem: ceruice ꝑtem posteriorẽ: guttur comp̃hendit totũ. ⁊ sũt ibi lacerti seu musculi cũ suis pelliculis q̃ interdum apostemãtur isto tali ap̃ate qd̃ dicit̃ sq̃nãtia. Propt̃ qd̃ p̃mo cõquerũtur de mala trãsglutõe q̃ de malo anhelitu. 4. de inter. c. de nocumẽto voc̃. ⁊ tale ap̃a ĝnat̃ ibidez ex col'a ⁊ ex sanguine ꝑmixt̃. 3° ꝓnostic. cõmento illi⁹ can̄. Tertia vo spẽs. Aliq̃n autẽ fit ex hijs cũ aliquali parte flegmat̃ subtilis ⁊ semiuiscosi ꝓpter qd̃ subintrat: ⁊ talis humor in cõcauitatib⁹ lacertoꝝ dictoꝝ. ¶ Ulteri⁹ nota q̃ tres sunt species seu modi ipius squinãtie distincti rõe ꝑticule principaliter patiẽtis: vt vult ypo. ⁊ ga⁹. 3°. ꝓnosticoꝝ c. illo. Sq̃nãtia pessima ẽ. ⁊ in duobus can̄. sequẽtibus. Idẽ vult Galien⁹ in cõmentis. Prima ẽ quãdo ẽ dolor i gutture acutissim⁹ cuz orthomia anhelit⁹ rubore nec tũore interi⁹ p̃mẽdo linguã nec exterius appente. ista ẽ mortalis valde. nullus euadit: causa ẽ. quia in talibus apostema est in lacertis medijs inter duos meat⁹ cõprimẽtes dictos meat⁹. ꝓpter qd̃ necessario cessat anhelitus ⁊ cibi trãsglutio: ꝓpter quod neces

fario cito moriuntur: et hoc infra tertiã vel q̃rtã
die. ¶ Secunda spẽs ẽ in qua rubor ⁊ tumor in
gutture appet. vez in quibusdã apto ore solũ
appet in q̃busdã nõ appet ore aperto nisi ligua
fortiter cõprimatur. Gordoni⁹ ⁊ quidã alij diui-
dũt istã in duas spẽs. q: si rubor appet sine com
pssiõe ligue ẽ vna spẽs: si c̃ opressiõe: ẽ alia spẽs
non placet mihi locutio ista. est simili᷑ mortalis
quia vt plurimũ moriũtur: sed magis illa in qua ru
bor et tumor magis pfundat᷑. quia tũc magis fit
apostema int᷑ duos meatus dictos phibẽs ãhe-
litum ⁊ trãsglutionẽ. ¶ Tertia spẽs est in q̃ gut
tur ⁊ collũ seu ceruix rubẽt ⁊ aliqualiter tument:
ista satis salubris ẽ nisi tumor ad interiora redie
rit seu q materia magis declinet ad interi⁹. verba
sunt ypo. in cañ. dicto. Ga⁹. aũt. 4. de int᷑. c°. 1. ad
dit quartam spẽm in qua tumor ⁊ rubor solũ est
exteri⁹ in ceruice ista salubris ẽ tũc vexatur i an-
helitu ⁊ trãsglutiendo ʒ non vltima vexatõe. ⁊
subdit Ga⁹ in fine capli dicti: q si spõdiles colli
dislocẽtur potissime ab intra tũc moriunt᷑ ad mo
dum squinãtie. q: tunc anhelit⁹ fit cũ difficulta-
te et orthomia: ⁊ simili᷑ trãsglutio cibi. quia vie
seu meatus dicti stringũtur ⁊ cessat actio q̃libet
illarũ ⁊ p ɔsequẽs patiens: necessario moritur
Notũ est ex dict᷑ ypo. in locis allegat᷑. dicit ga⁹ in
4°. de interio. c°. de nocumẽto vocis q squinãtia
est passio pn̄cipal᷑ lacertor interior gutturi. et ẽ
passio per colligãtiam. venit ad eos qd̄ venire ñ
debet scd̄m naturã: ⁊ est morbus officialis mala
cõpositio in qua est mala figura ⁊ triplex genus
morbi ⁊ opilatio cõcomitãs: illa interficit propt᷑
puationẽ anhelitus. Et ẽ nocumẽtum regitiue na
tural᷑ digestiue ⁊ expulsiue mẽbri mandant᷑ ⁊ re
cipiẽtis: ⁊ est passio motiue natural᷑ ⁊ vital᷑ cor-
dis ⁊ aialis motiue ptiũ pectoraliũ ⁊ oĩm ṽtutũ
naturaliũ mẽbror subiacentiũ cõsequẽter.

Istis clarificatis cura squi nãtie tibi patescit. Prius autẽ q in cura pcedas scire op-
tet ⁊ inuestigare quã spẽm squinãtie patit᷑ ⁊ cau
sam diuersitatis talis apostemat᷑ si sit ex sangui
ne vel ex colera vel ex flãte ex toto vel in maiori p-
te. q: cognita ei⁹ spẽ pnosticatio diuersificat᷑: et
cognita ei⁹ cã sili᷑ necnõ ⁊ cura. q: si sit ex san. et
co. magis piclitant᷑ ʒm ei⁹ spẽm dictã. q: tal᷑ mãtia
rõe eius acuitat᷑ ⁊ subtilitat᷑ magis extra venulas ⁊
magis subintrat cõcauitates lacertor gule ⁊ poro
sitates pelliculas gutturi. ppter qd̄ vie anhelit⁹
⁊ cibi magis claudũt᷑ a tali materia tumẽtes ptes
venas dictas. si sit mãtia flãtica nõ sit: q: portio

aliqua flãtis extra venas licet aliqual᷑ portio ve-
nas sili᷑ dictas exeat in dictis pellicul᷑ in lacertis
Et si q̃s pmã spẽm squinãtie habuerit de san. vl᷑
de co. in toto vel in maiori pte q: dolorẽ acutissi᷑
sentit in gutture. vel de flãte: q: dolorẽ aliqualez
tumore nec rubore in gutture nec extra apparẽte
fugias: q: morie᷑ infra tertiã vel quartam diez. ʒ
q: ʒm charitatẽ dei hõ dz iuuare primũ pmissa
pnosticatõe facias ea que statim seque᷑ ⁊ dice᷑
Et si q̃s spẽm secũdã sq̃nãtie habuerit vt plurimũ
moriũtur. pmittas pnosticatõem añq vlteri⁹ p-
cedas. q pmissa in ista ⁊ i alijs spẽbus dict᷑ de q̃-
cũq cã fuerit sic pcedas. Scias tñ ⁊ in mẽte te
neas ex intẽtiõe rasis i suo ɔtinẽte: q clauis sa-
natõnis cuiuscũq spẽi sq̃nãtie ꝺ cã q̃cũq fuerit
⁊ pseruatõis piculi suffocatõis ⁊ mort᷑ stat i du-
obus. Primo q in pn° repcutit᷑ mã ne ad gut᷑
fluat q̃tuz erit possibile. Scd̄o q p flõias diuer-
sas fortiter cã substrahat᷑: diuertat᷑ ⁊ euacuetur:
meli⁹ est ipm cum flõmijs debilitare ⁊ a morte p̄
seruare q ipm pdere ⁊ penitus dimittere de tali
substractõne forti vsq ad defectõem in oĩ apo
stemate pnicioso ex se vel rõne pticule facie᷑ ga⁹
sili᷑ hoc intẽdit vt ipe ponit. xij. de inge°. in cura
flegmonis. ⁊. xiiij. de inge°. in cura apatum ãtro
sor. vbi ponit q tales flõmie sũt vehemẽtiores i
cura. In primis ǧ statim ⁊ ɔtinue gargarizet a-
quã friam cũ aceto in q̃cũq spẽ ⁊ de q̃cũq cã fu
erit. l᷑ gargarizet ꝺ succo cortic̃ nucũ r̃cẽtiũ p se l᷑
c̃ modica aq̃ fria nã ista gargarismata repcutiũt
materiã ne ad guttur fluat. vel decoq̃s mirtã glã
des ⁊ sumach i aq̃ añ. m. ß. ⁊ de illa decoctõe fra
vel mixta cũ succo cortic̃ nuc̃ gargarizet Et si q̃s
fuerit multũ colic⁹: succ⁹ ṽge pastori ⁊ solatri ⁊ ra
mor viri cũ decoctõe dicta. talia gargarismata s᷑t
vehemẽt᷑ iuuamẽti i pma die ⁊ scd̄a p pte ¶ Si
milit᷑ gargarisma factũ cũ aq̃ decoctõnis gall᷑.
⁊ alũs i pn° puta in pmis dieb⁹ multũ vz. Caue
as tñ ne tal᷑ pa. dormiat. parz sumat de cibo. vinũ
nõ potet. Ista exequẽdo in pn° statim i pma die
flõme᷑ de vtraq cephalica. q nõ inuẽta ꝺ media
na vtriusq ptis: extrahẽdo magnã q̃titatẽ san. p⁹
vij. vel. vi. horas disliga brachia ⁊ flõiam reitera
⁊ post. vi. vel. vij. horas flõe᷑. de venis ligue api
ant᷑ due vel tres ⁊ extrahat᷑ san. q̃tũ potit exire.
¶ Si velles pponere vẽtosas i collo cũ scarifi-
catõe bonũ eẽt. dic̃ ras i suo ɔti°. ppt᷑ piculũ suf-
focatõis. nã nulla vehemẽtior me° ẽ in tali cura
q tales magne flõie. Idẽ dicit ga⁹. iz. ⁊. 14. de i
genio: vt tibi resistã ɔtinuãdo dicta gargarisma°
duob⁹ dieb⁹ vel q̃si sint actu fria. 12. de inge. c. 6°.

⁊ teneat vētrē laxū ē clisterib⁹ ⁊ cassief. simplici scripta plies tibi i pmis caplis ⁊ ꝙ capiat i ortu sol. ⁊ nō comedat de qttuor hor. In pmis ḡ die b⁹ duob⁹ inungat sibi collū duab⁹ ptib⁹ olei ros. ⁊ tertia pte olei mirtillor mixt. dieref ill pmis di eb⁹ subtilissime alijs cū modico ordeati clari vel auenati trāsact duob⁹ dieb⁹: qr fact⁹ est flux⁹ ma ex toto vl q̄si a vēis capitꝫ ⁊ tale apā ē i augmēto Quo ad digōem maᵉ alit ē pcedēdū. qr i seq̄nda ē intētio in h ad resoloem ⁊ euōnē maᵉ fluxe: propter qđ pꝫ tibi ꝙ gargarismata dicta nec iunctio nō hñt bñ locū: extūc trāsact ḡ duob⁹ dieb⁹ inun gat collū cū oleo camo. vel aneti in duab⁹ ptib⁹: ⁊ tertia pte olei ros. h fiat 3ª ⁊ 4ª die. ⁊ ħ garga risma de diamorō de duab⁹ ptibus ⁊ 3ª oximell diuretici. si videt tibi addas parū de aceto. ⁊ i fi ne q̄rte diei reitera vētosas cū scarificatōe i collo ⁊ in pn° spatular. Cōseq̄nt post aliqs horas rei tera flōias venar q̄ sunt sub liguavt maª q̄ fluxa ē i venis assistēnb⁹ gutturi expellat. q̄ lꝫ nō sit cō iūcta ppue: ē q̄si piūcta facta ipi apati ⁊ collū tē emplet sic. ℞. farine fenugre¹ farine ordei. an̄. p. i. oximell diure¹¹ qđ suf ad incorpandū ⁊ ħ eplm Rab vult in suo ptinēte ꝙ in pcessu sq̄nātie fiat emplm de cinere yrūd cū q̄rta pte mirre ⁊ modi comell ⁊ fiat emplm: desiccat ⁊ resoluit vꝫ a to ta nā. silr resoluit cinis yrūd pbustarū insufflet in gutture desiccat vꝫ a tota nā. Jō valēt q̄cunq̄ tpe spālit pcst duos dies. rab dic i suo pti° ꝙ mi tigāt sq̄nātiā cāis iam dict. vel i corpe cū modi° vel dissoluat cū aq̄ cicerū vel ros ħ gargaᵐᵃ vꝫ a tota nat a ⁊ a q̄lita°: lꝫ mag i sq̄nātia flāᶜᵃ: vt di cūt q̄dā aduenēte. vi. die applica int⁹ ⁊ ex ex toto maturatia gargarizet lac calin vel oximel diure ticū vel sq̄llitᵐ dissoluat cū decoctōe ficuū: ⁊ fiat emplm ab extra cū faria fenug¹ ⁊ ficub⁹ bullit ħ emplm cū modico butiri vel aq̄ decoctōis eorū. ¶ Si aūt i statu vltio tal apat cū difficultᵉ anhe lādi ⁊ mag̃ orthomia āhelit⁹ s: spūa appet mors ē de ppe. inungant spatule cū oleo fenug¹ vt p tes ille dilatet. Et qr ipe sup oia idiget repatura ill⁹ apat: alit morit: nisi cā piūcta apat expellat p ei⁹ apturā ⁊ crepaturā q̄ p naturā nequit fieri teneat cōsiliū aliquor maxie platarij crepet cuꝫ instro ligneo acuto: alit nisi fiat morat hēat fur cula ligni bñ acuti ⁊ polti iponat i gutture bene frigēdo vt rūpat ⁊ apiat apā ⁊ maª fluat ⁊ sic cu rabūt. Dico tibi ꝙ semel vidi casum tpe meo. v nus mercator hñs sq̄nātiā de san. cū portōne co. veniēs ad statū talis apat ⁊ ad difficultatē āhe lit⁹ q̄si suffocabat nō potat loq̄ hñs adhuc boᵐ intellectū intellexit ꝙ optebat ipm mori: nisi cre paret apa: ⁊ fuit sibi mōstratū instrm ligneū: ipe accepit timēs mortē: infixit ita fortiter i gutture vbi sentiebat dolorē ꝙ crepauit dictū apa: fluxit san. ⁊ virulētia in magna q̄titate gargarizando: postea oximel diureticū dissolutū cū aqua cicerū rub. fuit curat⁹: aliter mortu⁹ fuisset. Est cas⁹ no tand⁹ i ope. multi moriūtur: qui euaderēt isto mō

DE NOCUMENTO

Uod ⁊ raucedine. nā huic actōni tria supueniūt nocumēta. put alijs actōib⁹ ālib⁹ dicet Dicit ga⁹. pmo de interio. in. c. vi. ⁊ in. 4. de inte. c. de nocumēto vod. ꝙ vox in gutture sicut in or gano pprio i quo ē vna ps pncipal. cetere sūt si bi in adiutoriū: vt ponit ga⁹ i locis allegat. ⁊ hoc est de rōe cuiuslibet organi: vt dic̄ g⁹. pmo đ mor bo. in. c. vij. ¶ Nota ꝙ guttur put ē: ē instrm ⁊ or ganū vod q̄ est actio volūtaria continet i se tres cartilagines cū suis ligamētis ⁊ q̄sdā lacros mo uētes illas cartilagies i faciēdo vocē ⁊ duos ner uos q̄ vocantur reuersiui. quia extēsi in collo re uertūtur ad gulam. vij° de iuuamētis. c°. pmo. iō isti vocātur pprie nerui vocis. pmo de interiori. ca°. vi°. vbi ipse recitat: ꝙ ipse inuenit eos p sua thomiā quos magistri sui nō cognouerāt. similit cōtinet duos neruos qui dicūtur iuuenules. Isti sunt nerui vocis similit: sed nō ita pprij: quia ex tēduntur magis inferi⁹. istir illi dāt motuꝫ lacert mouētib⁹ dictas cartilagines: ⁊ sunt de compositione gutturis in concauitate gutturis stant iste tres cartilagines: que constituūt vnuꝫ corp⁹: qđ a grecis vocat epiglotus: quod lingue fistule as similat in actōne p° de interio. ca°. vi. qr sicut lin gua fistule est pars principalior i voce fistule: ita iste epiglot⁹ q̄ pstat ex trib⁹ cartilagib⁹ dissilib⁹ q̄r interior est maior due extiores sūt minores sub intrātes se adinuicē mediantib⁹ suis ligamentis ⁊ habētes motū a lacertis ⁊ a neruis iam dictis volūtariū stāt sub figura tube. vba sunt Ga¹. in libro de voce ⁊ anhelitu in ca° primo. Iste epiglo tus est ps principalior i vociferādo lacerti dicti ⁊ nerui iam dicti sunt ptes coadiuuātes: q̄ nerui dicti habēt ortum a dicto. vi. pari neruor capitis 4°. de interio. c. de nocumēto vocis cum istis fit vox in gutture cum magna q̄titas aeris cuꝫ fla tu ⁊ ictu ad guttur venerit: ⁊ dictum epiglotū p cussent potissiᵉ i capite superiori dilatato ad mo dum tube. Iste flat⁹ aeris venit a pulmone medi antib⁹ lacertis: q̄ sunt intra costas pectoris im pellentib⁹ cum impetu aerem ad supi⁹. primo đ

interio.c.6.¶ Alteri⁹ nota: ꝙ in om̃i nocumẽto
voc̃ ⁊ ◌̃ diminuta ablata vel corrupta puta ĩ raucedi
ne ſꝑ guttur patit̃ tãꝙ̃ inſtrumẽtũ voc̃: vt vult g⁹
p̃mo de int̃.in.c.6. Verũ aliq̃n patit̃ ꝑ ſe ⁊ ĩ eſſe
aliq̃n ꝑ colligãtiam: vt vult ga⁹.in.c.dicto vbi dic̃
ꝙ ſi guttur patit̃ ſm̃ aliquã ſui ꝑtẽ ꝙ lacerti mo
uẽtes epiglotũ ſcindant̃ vel nerui dãtes motuꝫ
ill̃ vel ſi alterẽt̃ a frĩo ext̃n⁰ vel ſi alterẽtur a maᵃ
hũida fluẽte ꝑ viam catarri tũc guttur patit̃ ĩ ſui
eſſentia q² paſſio remanet in ea cã p̃mitiua vl̃ cã
ꝑ colligantiã ceſſante fluẽte. ⁊ h̃ vult ga⁹.in ca⁰.
⁊ cã eſt q² nerui illi nec lacerti nõ dant motũ de-
bitũ epigloto infigurãdo ipm̃ in figura tube. Jõ
non bñ vociferat. Sil̃r q² epiglot⁹ cũ ꝑtibus vi-
cinis eſt ꝯ debitũ humectat⁹ ꝓpter qð rauce ſo-
nat. q² humidũ ꝑcuſſum nõ clare ſonat non ſine
cã. g̃ catarrizati rauci facti ſunt ex morbo ĩ eſſen
tia gutturi. h̃ vult ga⁹.in.c.p̃dicto. ¶ Aliq̃n autẽ
patit̃ in mala voce ꝑ colligantiã q² non venit ad
cũ qð venire debet ſcðm naturã puta flatus aeri
cũ impetu ⁊ ictu: ⁊ hoc eſt interdũ vitio lacꝫtoꝝ
intra coſtas pectoris exiſtentiũ q² g̃uati a mat̃ia
vt in pl̃reſi. vel q² g̃uati a frio extrinſeco vt ĩ ma-
le coopertis. vel q² g̃uãt̃ ĩ neruis ꝓpriis venientib⁹
a medulla ⁊ ſpõdilib⁹ dorſi vt fuit ille q̃ cadens
in terrã ferijt ĩ dorſo ⁊ ideo ꝑdidit vocẽ vt dicit g⁹
in l̃ra. ¶ Aliq̃n iſte flat⁹ aeris venit vitio pulmo
nis. q² leſus in ſuba vt in ptiſic̃. ꝓpter qð ptiſici
rauce ⁊ debiliter loquunt̃. vl̃ quia pulmo multũ
ledit̃ ĩ ꝯpl̃one ad hũiditatẽ vt ĩ antiq̃to reumate.
Vel ad ſiccitatẽ vt in leproſis. ꝓpter qð leproſi
rauci facti ſũt. ꝓpter qð guttur in talibus ꝑ col-
ligantiã hoꝝ ſil̃r non venit flat⁹ aeri vitio pectori
vulnere penetrãte. Patet g̃ tibi qualit̃ ĩ nocumẽ
to vocis guttur ſemꝑ patit̃. aliq̃n in ẽẽntia: inter
dũ ꝑ colligãtiã ¶ Notũ ẽ ergo ꝙ raucedo ꝓ mor
bo deſcꝑto ẽ vox diminuta ⁊ ablata ſunt paſſio-
nes p̃ncipal̃r gutturis ſeu toti⁹ organi dicti ipſi⁹
voc̃. q² actio toti⁹ p̃mo ⁊ p̃ncipal̃r ledit̃ puta vox
lꝫ ĩmediate inſit talis morb⁹ ꝑti p̃ncipali vel ali-
cui ꝑti coadiuuãti ĩ organo vel extra organuꝫ: vt
pulmõi. nam q² ꝑtes tales coadiuuãtes nõ hñt
actõeꝫ ſ; iuuamẽtũ in actõe non eis p̃t p̃mo ĩeſſe
morb⁹ nec principal̃r: lꝫ ĩmediate eis inſit de poſ
ſibili vt ẽ bñ explicatũ in.c.de obtalᵃ q̃ſtiõe p̃ma
ex intẽtõne ga¹.pri⁰ de mor⁰ in cap̃lis vltimis. Et
ẽ ꝑ colligãtiã q̃n venit qð venire nõ dꝫ ſm̃ natu
rã q² mala ꝯpl̃o c̃ maᵃ l̃ ſine mᵃ. vl̃ ñ vẽit qð vẽire
dꝫ ſm̃ naturã puta flat⁹ aeri cũ ictu a lact̃ int̃ co-
ſtas. ⁊ eſt morbus conſimil̃ cõmunit̃ pro morbo
deſcripto cũ materia vel ſine materia poteſt eſſe
cõmunis. quia ſolutio cõtinui cũ deperditõe vel
ſine poteſt eſſe morbus officialis q² opilatio. vel
in receptaculo inanitõnis puta ſpũum. vel ſi fla
tus aeris non venit vel repletõnes ſi ꝑtes ille ml̃
tum repleãtur a materia fluxa ꝑ viam catarri vel
al̃s. Jn ſe autem raucedo ẽ accidẽs morbi dicti.
Jdem intelligas de actione diminuta ⁊ ablata
Et ꝓ morbo deſcripto ẽ nocumentum ſeu mala
actio regitiue natural̃ mẽbri mãdant̃: puta dige
ſtiue ⁊ expulſiue ⁊ vitalis expulſiue cerebri: vt ẽ
dictum intẽtõne ga¹.6.de morbo in.c. penultio.
Pro nocumẽto vocis ẽ nocumẽtũ motiue aial̃
ꝑtium organi vocis vel ꝑtium facientiũ ad vocẽ
nã vox ⁊ loquela eſt actio volũtaria. ideo fit per
motiuã aiatam ꝑtium dictaꝝ. Et eſt paſſio actie
loquẽdo ꝓ morbo deſcripto motiue aiate orga-
ni ⁊ ꝑtium eius: ⁊ ſic in ſe malicia vocis ẽ nocu-
mentũ motiue animate ꝑtium organi dictarum
facientiũ vocem ⁊c̃.

Jſtis clarificatis

Cura raucedinis ⁊ aliorꝫ nocumẽtoꝝ vocis tibi pateſcit. ¶ Prius au
tem ꝙ̃ in cura ꝓcedas ſcire ⁊ cognoſcere dꝫ mo-
dum ⁊ nocumẽtum vocis. Si ſit actio diminuta
quia clara in forma debita licet modica vl̃ ſit ab
lata vl̃ ſit corrupta q² rauca l̃ aſꝑa vel tremuloſa
ſimilit̃ cõſiderare oportꝫ ſi ẽ ãtiquata. quia ſi an
nũ trãſiuit nõ curatur. Et ꝯſiderare oportet cãm
diuerſitatis talis nocumẽti Si ſit ex mala frigiᵃ
humida veniẽte a capite ꝑ viam catarri extrave-
nas ex frigore l̃ ex cantu: vel alio motu exceſſiuo
ad guttur et pulmonẽ vel ad fauces: quod eſt vt
plurimũ in raucedine vocis. Vel fit a materia ca
lida humida ſanguinea veniẽte ſimiliter a capi-
te ꝑuẽas ꝑ viã catarri ibidẽ. q̃ cauſa pluries cõti
git ſanguineis ⁊ habẽtibus venas latas in col-
lo ⁊ in ꝑtibus ſuꝑioribus. vel fit ex caliditate vl̃
ſiccitate ſine materia quaſi. quia modica in car-
tilaginibus ⁊ in epigloto ſeu in capite cãne pul
monis veniẽte ꝑ viam effumatõnis a portõe co
lere aduſte in regione epatis vel ſtomachi. prop
ter quod p⁹ ſomnũ ſentiũt ardorẽ aſperitatem ⁊
ſiccitatem quaſi ſine ſputo vel cum valde modi-
co ſputo aliqualiter ſubnigro in gutture. Nam
iſta cauſa raro ẽ: licet q̃buſdam colericꝫ aliqualit̃
aduſtis inſit. Similit̃ ſi habeat tale nocumẽtuꝫ
vocis ex re facta appoſita gutturi. Vel ſi habet
nocumẽtum vt recitat galien⁹ p̃mo de interio.in
ca⁰.7⁰. Jſta om̃ia oportet primit⁹ ꝯſiderare. q̃a
cura ex hijs diuerſificat̃: vt patebit in proceſſu.
¶ Exequamur p̃mo curam raucedinis ſuꝑ cau

sa que pluries cōtingit. Si q̄s raucedinē habuerit ex mat̄ia fri̇a hūida veniēte a cerebro p viam catarri p porositates extra venas ad guttur⁊ ad ptes ei⁹ facientes ad voces supius explicatas q̄ ptes vltra debitū humectate si pcutiāt a flatu aeris cum ictu veniētis p impulsionē pulmonis lacertoꝝ intra costas existentiū vt ē dictū ⁊ clari⁹ dicet̄ in clarificādo cās tussis in.c.sequēti nō pnt bn̄ sonare: ideo rauce cum surditate sonāt. Hoc vides in pcussiōe terre ⁊ lapidis. rauce sonāt cū q̄dam asp̄itate vocis rōne inequalis inherentie medi⁹ in gutture. Silr̄ est ibi modica portio cole vel flātis salsi que sunt cā talis aspitatis. silr̄ ꝙ sit ex tali causa ipa raucedo: patꝫ q: hūidat i sputo ⁊ tussi ⁊ fuit infrigidatus in capite vel in pedibus vel in alijs ptibus que fritas attingēs pelliculas cerebri p viam cōpressionis dictaꝝ pelliculaꝝ fuit fact⁹ casus seu catarrus illarū humiditatū ibidem ꝯgregatarū p viam effumatōnis et indigestiōis cerebri ⁊ ptium eius. vel fuit factus fluxus: quia ptes gutturis vltra debituꝫ laborauerūt. ideo quia fatigate et vltra debitum mote ⁊ calefacte fuit fact⁹ mot⁹ ⁊ dissolutio ma⁹ ptiuꝫ viciarū ad eas. ¶ Et si q̄s talē raucedinē p aliq̄s dies ⁊ mēses hūerit: parū cōedat paꝝ dormiat minus bibat. cena sua sit modica aut nulla. quia talia reuma curāt. ad quod ex intētōe est intelligēdum. quia raucedo nō curat̄ nisi p̄us curet̄ reuma. Ras in suo ꝯtinēte. Cena sua sit de ficubus sicc̄ calefact̄ vsq; incipiāt sudare. vel de vitellis ouoꝝ de festucis l' pineis vel de risi cum zucc̄: poma bene dulcia cocta cū satis de zucc̄ sat̄ sibi cōpetūt. Uel cenet de lacte bullito vel de pedibus capti. vel salsa viridi vbi sint spēs ⁊ parum aceti Potet vinū grossum limphatū de aqua tepida. vel ꝙ ponat tostam panis calidi in tacea dū voluerit potare. vitet offas ⁊ pisces. Insup in p̄mis dieb⁹ sufficiet sibi dieta dicta ⁊ cassiafistula simplex pluries tibi scripta in capitulis p̄mis ⁊ i.c⁹ de catarro. ⁊ vitet sirup. quia reuma ⁊ fluxum pꝛouocāt: apiendo ⁊ subtiliādo materiam. ⁊ cōtinue teneat in ore interdum masticādo de cubeb. naꝫ ꝯsumūt materiā fluxam ad guttur. Silr̄ granuꝫ mirre vel thuris albi. nam detēta in ore valēt. cōsumūt mat̄iam exsiccādo ptes vocem clarificāt. mirra amara est. allū coctū in aqua vel assatum si teneat̄ in gutture valet: cōsumit materiam ibi fluxam: ⁊ exsiccādo clarificat vocem faciet istud gargarisma calin pluries in die. ℞. de sapa vini seu de vino cocto vel vinacula vel alio vino bo⁹ ⁊ dulci vt de ripa mell' an̄. ℥.iiij. coquat̄ ⁊ exprimentur. gargarizet d̄ hoc dissoluto cum modico. aque calide decoctionis saluie ysopi cicerum rubeoꝝ. ⁊ facto gargarismo potet in hac sapa vini bullita cū melle infundat̄ lana succida: vl' tosta panis ⁊ parum cōpressa cal'a apponat̄ in faucibus de nocte. vel infundat̄ lana dicta in oleo bene calido ⁊ faucib⁹ applicet̄. In p̄cessu raucedinis si bn̄ non repetur cū hijs sumat. ℨ.ij. ⁊ ß. pillulaꝝ cochiarū vel de aga^{co}. postea sumat in facie ⁊ capite euaporatōem vsq; ad sudorē decoctionis aneti ⁊ se. ei⁹ ysopi vtriusq; sticad. postea inuoluat caput ⁊ frontē cum pānis lineis bn̄ calidis fricādo. vel teneat de pane zuccari i ore masticādo ⁊ trāsglutiēdo. aliqui vtūtur istis pill'is: tenēdo in ore. ℞. mirre. ℨ. ß. thuris albi. ℨ.i. succi liq̄ri⁹. ℨ. ß. carniū duoꝝ dactil'. vini cocti vel vinace quod suff. f. pill'c ad modū fabe. oēs etiā conuenīūt ꝙ succ⁹ cauliū rube. exsiccat ptes illas si gargarizet̄. Ideo multi approbāt ꝙ masticetur trūcus caul'. rub. teneris paulatie ⁊ sugatur ¶ Et si q̄s raucedinē habuerit de ma^a cal'a humida: puta sanguinea fluēte a ptibus supiorib⁹ per venas ad fauces ⁊ ad pulmonē. quod patescit q̄a satis coloratus ⁊ in cōpl'one sanguineus cuꝫ venis latis in capite ⁊ in collo cum dulcedine oris aliquādo. purgetur talis cū cassiafistu. communi tibi data supius. vel cū pill'is de agarico l' cochijs si plectora habuerit parū comedat: parum dormiat: parū potet: cena sua sit modica. finaliter dicta sua exiccatiua. vtatur risi cū brodio carniū. insup vtatur carnib⁹ cōmunibus cōiter assatis: ⁊ vtatur eis cū succo citrāguli: vel agresta vel salsa viridi. trāsactis tribus vel quattuor diebus ⁊ post illos dies flobothomet̄ de vtraq; cephalica reiterādo si necesse fuerit. qua nō inuēta: de mediana. si non vult: vētosetur scarificando in spatulis ⁊ extrahat de quolibet brachio vnaꝫ scutellā barbitōsoris satis magnā: ita ꝙ extrahat quasi librā vnam de ambobus brachijs. naꝫ cū tali magna p'ries reiterata substrac⁹ sāguis pficitur cura talis: exquo est mat̄ia venalis abundans in quanto. quod patescit ex latitudine vēarum in ptibus supioribus cū alijs signis dictis. ¶ Cōsequēter vtat̄ pluries in die malo granato non dulci cocto inter prunas. vel decoquat̄ ⁊ remoto cortice cōprimat̄ colетur ⁊ addat̄ modicū mell' ros. agitent̄ simul gargarizet de hoc tepi⁹: tenēdo in ore: addēdo modicū aque decoctionis saluie ysopi. vel faciat gargarisma supius dictuꝫ de sapa vini cū melle cocto: dissoluēdo cum ista decoctōne dicta. si velles addere in declinatōne

modicum de thure esset melius.teneat diu in ore
gargarizãdo interdũ potest trãsglutire aliqd. vl
gargarizet de succo cauliũ rub.tepido lingam ⁊
ꝑtes illas exsiccat:vt ponũt antiqui.vel masticet
trũcuz cauliũ ru,sepe ⁊ sepi⁹ suggẽdo spaciose ⁊
moram faciat in gutture. Teneat in ore de istis
pillis vsq; sint dissolute. ¶ ℞ thur al.ʒ.i.⁊ ß.a-
midi.ʒ.ß.se.bombacis.se.cauliũ rub.añ.ʒ.ß.mu-
scillg.se.citonioꝝ.ʒ.ij.formentur pille cum siru°
acetoso quod suff.gargarizet sepe de syru° ace-
toso cõposito dissoluto cum aqua decoctõis sal-
uie maiorane tepide apponat sibi in faucib⁹ ab
extra de sapa vini bulliti cum melle vel ꝺ oleo be
nedicto:vt est dictũ in raucedine de cã frigi^a. nã
ista iz sint cala multũ exsiccãt illam malã cõple-
xionẽ humidã fauciũ ⁊ mẽbroꝝ faciẽtiũ ad vocẽ
¶ Et si q̃s raucedinẽ habuerit ex mala cõploe
cala ⁊ sicca sine materia qꝺ rarissime contingit i
pulmone vel in epigloto ⁊ in cartilagibus clau
dentibus ipm causata a fumo calo eleuato a co
lera multũ cala stomachi vel epatis vel cistifell
vt cõtingit q̇busdã colericis semiadustis qꝺ ptz
q: non habet sputũ:⁊ si habẽt:ẽ valde modicuz
⁊ subcitrinũ vel subnigrũ.⁊ sensiũt ardorem cuz
aspitate notabili in gutture:potissime post som-
nũ in quo talis fumositas min⁹ exalat per alios
poros corꝑis ab extra.⁊ habẽt vocẽ ad modum
gruis cum tussi ⁊ auiũ habẽtiũ lõgum colluz:vt
dicit Rasis in suo ꝯtinẽte.nã tal fum⁹ eleuatur
in q̇busdam acistis: vel a colera alia per poros
nobis occultos exsiccãs ꝑtes illas:⁊ ꝑ cõseqns
corrũpens vocez.talis indiget dieta ⁊ remedijs
cõtrarijs supradictis. ¶ Iste vitabit insuꝑ salsa
oia ⁊ acuta.mostardã.allia.spẽs oĩs cepas .lo
co salsamẽti vtat agresta vel succo citrãguli.vi-
tabit assata.vtat potagijs in prãdio ⁊ in sero: v-
tetur vino bene limphato.capiat cassiam ff.cõez
vel sumat sic. ℞.sirupi acetosi cõpositi.ꝶ.ß.siru
de papa.q̃r.i.misceat:detur cũ aqua cicerũ ru.
in duabus ꝑtibus .si nõ placet sibi sumere siru^m
sumat de aqua enꝺ.de mane.4.vel.5. coclearia
vel ꝑ se.vel cum modico aque cicerũ rub.quo fa-
cto ꝑ aliquos dies sumat istã colaturã. ℞. pru-
noꝝ vuarũ passarũ iuiuba.añ.nũero.x.thimi epi
thimi sene polipodij q̃r.añ.ʒ.ß.fiat decoctio in
qua dissoluat cassie ff mũꝺ.ʒ.i.reuba.infusi in a-
qua enꝺ.ꝑ pausam.ʒ.i.⁊ ß.spicenardi.ʒ.ß.vi cla
ri.ʒ.ij.fiat pot⁹. ¶ Vel facias sic:et est medicina
magnatũ ⁊ ꝑncipum . ℞.reubarbari electi.ʒ.ij.
dissoluat ꝑ noctem in quar.ß.sirupi viol. si nõ
habes;in syrupo acetoso dissoluat de mane cum
aqua decoctõis prunoꝝ quod suff. assellabit.6.
vel septẽ vicib⁹.⁊ reub.ꝑdit saporẽ suũ i magna
ꝑte.vtat triasanꝺ.stomacho ieiuno nouiter fctõ:
⁊ in clarificatõe zucc̃ ponat aqua ros.aq̃ endi^e
añ.quar.ß.⁊ si est tẽpus calm :potest capere p⁹
vnũ coclear aque enꝺ.vel duo gargarizet sepe ꝺ
aqua enꝺ.vel de sirupo viol limphato cũ aq̃ sim
plici limphet ꝑ mediũ ⁊ vltra tepidũ in hyeme.i
estate teneat sub lingua vnam de istis pillis ℞
dragagã amigꝺ.dulciũ añ.ʒ.i.dactill amigda.
amararꝝ añ.ʒ.ß.semis papa.al.ʒ.i.gummi arabi.
ʒ.ij.opij.℈.ß.terant bene ⁊ distempent cum mu
scillagi^e se.citõioꝝ ff pille saꝛ grosse aliq̃lẽ ama
ritudinẽ hñt rõne opij. Sed habẽt efficaciam in
casu oĩs isti rauci ex tribus causis dictis. vitẽt
rasurã ⁊ ablutõnem capitis :nisi statim exsiccẽt
cum pãnis lineis calidis. Et suꝑ hoc nota : ꝙ ex
causis tribus iam dictis vox corrumpit ⁊ rauce
do generat. Possunt tñ tales cãe intãtũ excedere
ꝙ vox quasi amputaret ⁊ quasi aufe ret.⁊ tales
cause possunt esse cã corrupte ⁊ ablate tal actio-
nis q̃ est vox ⁊ nõ pñt esse cã diminute tal actio-
nis q̃ ẽ vox.q: actio tol diminuta saluat formaz
actõis sicut fit in q̃cũq; alia cã diminuta. iõ si sit
pauca seu modica vox nõ in aliquo corrupta:ne
cessario erit clara.qꝺ nõ põt fieri a cãis iam dic
ꝓpter corruptõem tꝑamẽti organi vocis suꝑius
tibi explicati.fiat autẽ tal actio dinuta ⁊ clara ex
debilitate lacertoꝝ intra costas existentiuz. quia
labũtur in se vel rõne ꝑtis colligate:puta lacꝛtoꝝ
dyafragmatis vel pulmonis cordis vel epatis l
stomachi vel lacertoruz extra costas qui debent
primo moueri in anhelitu:ad quorum motuz se-
quitur motus fortis ⁊ insufflatio aeris cum ictu
ipꝛorum:vt clarius dicet in.c.sequẽti de tussi. Ad
quarũ ꝑtium colligatarũ lesionẽ potest vox simi
liter auferri:stante anhelitu sufficienti. quia di-
cti lacerti existentes extra costas quib⁹ inest fa-
cere flatum aeris i gutture nullo modo poterũt
se mouere. Ista tu vides in casu in cõcussionib⁹
vel ex materia pũgente grauãte fortiter aliquaz
de ꝑtibus vicinis ⁊ colligatis.ideo in talibus ca
sibus si venosus fuerit flõmanus : ⁊ pectoralia
inungimus cũ oleo aneti ⁊ fenugre.⁊ damus ꝺ
triaca dissoluta cũ modico vini albi: seu succi ci
trãguli si tẽpus calm fuerit. Põt etiã vox aufer-
ri ⁊ corrũpi ex solone ꝯtinuitatis cõtinui neruo
rũ dictoꝝ gutturis in curando scrofulas vel alia
apostemata gutturis vel ex eoꝝ infrigidatiõe ex
medicina exterius apposita:vt recitat ga⁹.p°de
interio.c.7°,⁊c.

¶ Capitulum,55^m.de tussi

CUm tussis acciderit fueritq3 aspa ⁊ sicca ⁊ cū ru bedine ⁊ calore egro mu roba violatū ptisana tribuēda erūt. fabas q3 excorticatas ⁊ spinachia cū oleo de amigdal' dulcib⁹ in comestione accipiat. in ore v̄o sēp tenere debet pill'as bichicas. aq̄ āt quā bibit sirup⁹ violat⁹ ē admiscēdus. ¶ Cōfectio pill'ar bichicharū. ℞ succi liq̄ritie zuncti albi ābo rū an̄ ʒ. x. amidi dragagāti amigd dulciū excorticatar oīm an̄ ʒ. v. ex cis cū musc̄illagie se. citonij cōspꝫ īformenẗ pill'e. Q̄d si cū tussi multū affuerit sputū qd cū expuendo expelli nō pōt. nocumētū infert s3 neq3 febris neq3 vehemēs ventris solutio ipam cōmittaẗ ex hijs trociscis dandū erit infirmo. Qui. ℞ semis feniculi semis apij succi liq̄ ritie capillisue. amigdal'. oīm ptes eq̄les. Ex hijs cū musc̄illagie se. lini cōspsis informēẗ trocisci ex q̄ bus ʒ. iij. tribuāẗ. Decoctōez aūt quā i hac egritudie vtēdū ē i capl'o de catarro iā descpsimꝰ: cui tn̄ ʒ. v capillisue. sūt addēde Q̄d si tussis āti q̄ ⁊ nociua fuerit adeo vt egrū i nocte dormire nō pmittat: pillule storacine sūt dāde: q̄. ℞. mirre storacis opij oīm ptes eq̄les iformēẗ ex eis pill'e ad lupinor silitudiez ex q̄b⁹ vna aut due patiēti tribuaẗ Jn potu v̄o sumat sirupū d papa. ⁊ comedat semē albi papa. cū zuccaro. Qui hāc p̄tea patiẗ egritudinē: vitet i cōestiōe acetosa salsa pōtica acria at3 amara Suffumigiū ad antiquā tussim ⁊ sputū fetidū. qd. ℞. aristo. mirre storacis galbāi oīm ptes eq̄les. arsenici rubei ad pond⁹ oīum. Oia puluerizata ex butiro vaccino cōspgāẗ. Ex q̄bus magdaleōes ad pile pue silitudinē informenẗ. ⁊ cū necesse fuerit i ieiunio ex vno cor p traiectoriu3 suffumigetur.

DE tussi. i. de anhelitu cū sufflatōe fortissi^a acri exeūt̄ c̄ instr̄is āhelit⁹ h̄ ē qd tussim vocamus 5°. de mor°. c. 5. circa mediu3. ppt̄ qd ↄcludiẗ ibidē φ tussis ē mal⁹ mot⁹ expulsiue ūlis pulmōis ⁊ ptiū vicinar coadiute a motia aiata lactor interior pectoris vt rē nociuā ḡuantē pl'mone ⁊ ptes vicias expellat. vn̄ q: expl'siua ūlis pulmonis de se ē ipotēs rē illā nociua3 grauātē vias anhelit⁹ expell'e q: canales eius sūt duri cartilaginosi nō pn̄t p se cōprimēdo expell'e. iō fuit necessariū ui nat̄a: vt motia aiata lacertor inter costas adiuuaret expulsiua3 naturalē pulmonis ⁊ ptiū vicinar cū valido ipetu ⁊ flatu illor lacertorū: q̇ flatus validus ⁊ forẗ ip̄ius aeris exeūtis dr̄ tussis. v̄ba sunt ga¹. in loco allegato. Tu dices. pulmo ⁊ canna eius de se sunt ptes insensibiles hoc vult galie. 7. de iuuamētis. ⁊. 4° de inte. q̄liẗ ergo illa res grauans ip̄m ⁊ ptes pulmonis sēsabiẗ ab eisdē. Dicēdū qualiẗ pulmo sentit illam rem nociua3. Soluit ga. 4°. de interio. c. de exitu san. a pl'mone. Jdē dicit. c. vltio. φ pl'mo coopiẗ vna pellicula neruosa ad quē duo nerui ex subtilibus veniūt a. vi. pari neruor capit; q̇ diuiduẗ p supficiē dicte pellicl'e iteri⁹ minime penetrātes. q̄liter canna pulmōis sentit illa3 rem nociuam Soluit l'ra. 7°. de iuuamētis. c°. primo circa principiū: φ canna pulmonis coopiẗ q̄da3 pellicula neruosa q̄ fit sensus: ⁊ iste due pellicule ortu3 habent a pellicula interiori tegente costas: vt dicit Auicēna primo cano. fen. prima: doct. de membris capl'o singulari circa finem. Ex quibus patet sensatio rei nocentis ⁊ grauantis partes illas. ⁊ tunc virtus sensibilis sentiens rem illam

60.

nociuam: incitat expulsiuā naturalem pulmonis
⁊ ꝑtium vicinarū: vt expellant illud. quia expulsi
ua naturalis non expellit nisi incitata. p̄mo de i-
terio. c°. p̄mo. tunc expulsiua naturał incitata ꝑ
sensitiuam sentientē illam rem grauantē venit i
actum expellēdi: coadiuta tamē a motiua aīata
lacertorū interioꝝ pectoris. ¶ Ulterius tu dices
quid mouet aīatam motiuā lacertorum interioꝝ
pectoris ꝙ adiuuet expulsiuam naturalē pulmo
nis: ⁊ ꝑtium vicinarū cū sint virtutes distincte in
genere. nam ex hoc videret̃ talem motiuā anima
tam pectoraliū habere memoriam ⁊ intellectuꝫ
¶ Soluit Gaꝰ intelligēti. 5. de morbo. c. 4. Idē
dicit viaticꝰ ad lr̄am libro. 3°. cano. ꝓ̄po de tussi.
Nam v̄tus naturalis fortiter incitata ab ip̄a sen
sitiua pectoraliū dicta a nociuo pungēte ⁊ gra-
uāte non potēs ex se expellere expellit: ⁊ req̃rit
ex instinctu nature motiuam animataꝫ lacertoꝝ
pector̄: vt ip̄am adiuuet cum valido impetu ⁊ fla
tu aeris quē tussim vocamus. qui flatus aeris ⁊
impetus fit cꝰ motiua animata lacertoꝝ intra co
stas existentiū. 4°. de interioribꝰ. c. de nocumēto
vocis ¶ Ulterius nota ⁊ aduerte quia non itra
bit caput asini: quinqꝫ sunt actōnes in ꝑtibꝰ pe-
ctoralibus: quarum vna seq̃tur aliaꝫ: ⁊ subseq̄ns
supponit p̄cedentem ⁊ nō ecōtra: ⁊ leditur ad le-
sionē ip̄ius ⁊ nō econtra: vt ponit gaꝰ. 4°. de int̃.
ca°. de nocumēto vocis. ¶ Prima actio in pec-
toralibus ē anhelitus naturalis q̄ fit per plures
ꝑtes quarum vna est p̄ncipalis: cetere sunt coad
iuuantes. 4°. ⁊. 5°. de interioribꝰ in pluribꝰ locis
Ista actio seu anhelitꝰ naturalis fit p̄ncipaliter
ꝑ ipsum pulmonem. nā pulmo ē principalis ꝑs
in anhelitu: vt ponit galienꝰ. 4° de interio. caplo
vltio. Idem dicit. vi. de iuuamētis anhelitus. ca°
3°. Idē dicit in libello de malo anhelitu. Idē di-
cit auerroys. 2°. collectorij. ca°. de iuuamētis pul
monis in anhelitu. ergo tu dices. Gaꝰ in. vi. in fi
ne dic̄ ꝙ pl̄mo cōtiet̃ a thorace sic̄ spōgia a māu
⁊ sic̄ spōgia cōstrigit̃ ⁊ dilatat̃ ad dilatatōꝫ ⁊ cō
strictōnem manus: ita pulmo cōstringit̃ ⁊ dila-
tatur ad ꝯstrictōem ⁊ dilatationē ⁊ cōstrictioneꝫ
thoracis seu pectoris: vt dicit ibidem. ergo videt̃
ꝙ pulmo non sit ꝑs principalis in anhelitu: imo
thorax seu lacerti comp̄hendētes ⁊ mouētes pe
ctus dilatādo ⁊ constringēdo: ex quo p̄mo ⁊ p̄n-
cipaliꝰ mouētur in anhelitu mag̃ ꝙ̄ pulmo. Di-
d ēdum ꝙ bene volo ꝙ lacerti comp̄hēhētes pe
ctus dilatātes ⁊ ꝯstringētes ip̄m p̄mo mouean
tur in anhelitu. hoc vult galienꝰ. 4°. de interiori.
ca°. de nocumēto vocis. Sed ꝓpter hoc non cō-
cluditur ꝙ sit pars p̄ncipalis in anhelitu: q꞉ ꝑs
coadiuuās iterdū p° mouet̃: ⁊ potest p̄poni i iu
uamēto actōnis ꝑti p̄ncipali. hoc vult Galienus
in loco allegato. ¶ Secūdo fit anhelitus natu-
ralis ꝑ ip̄m dyafragma. p̄mo de interio. c°. 3. ideꝫ
dicit. 4°. de interio. c°. 6. Idem in libello de iuua
mētis anhelitus. c°. 3°. q꞉ ē origo respiratōis. idē
dicit Auerroys. 2°. collectorij. c°. de iuuamentis
organoꝝ anhelitꝰ ⁊ pulmonis. Cām dat auicen.
p̄° cañ. fen p̄ᵃ doc̄. 5. c°. de anathōia musculoruꝫ
pector̄. q꞉ musculi dyafragmat̃ qñ mouent̃ dila
tāt pectꝰ. ꝓp̄t qd̄ dic̄ gaꝰ. 4. de inte. c. 6. ꝙ anheli
tꝰ sine angustia exn̄te scimus solū cū dyafragma
te fieri tāꝙ̄ ꝑ ꝑtem p̄ncipałr coadiuuātē: ⁊ motꝰ
dyafragmat̃ ꝑtim est naturał: ⁊ ꝑtim aīatus: vt
dicit gaꝰ. in libello de iuuamētis anhelitꝰ. c. 3. q̊a
a q̄rta ⁊ a q̊nta spondili colli recipit neruū sensiti
uum ⁊ motiuū: vt pꝫ. 4. de interio. c. 6. ¶ Tertio
fit anhelitꝰ naturalis ꝑ lacertos comp̄hendētes
pectꝰ: q꞉ ip̄am dilatāt ⁊ cōstringūt: vt dicit gaꝰ 4
de interio. c. de nocumēto voc̄. i fine. vbi dicit: ꝙ ꝓ
prie moueret̃. i. p̄mo in anhelitu: lꝫ sit ꝑs coadiu
uās in ip̄o anhelitu naturali: ⁊ tales lacerti com
p̄hendētes pectus ⁊ vnū par lacertoꝝ: bñ exten-
sum sub radicibꝰ costarū suꝑioꝝ: quoꝝ oꝑatio est
sꝑ ꝯstringere ⁊ dilatare pectꝰ in anhelitu: vt dicit
avi. c. illo alleg°. d̊ anathoᵃ musculoꝝ pector̄. cāꝫ
huiꝰ dilatatōis ⁊ ꝯstrictōis pector̄ sꝑ i āhelitu dat
gaꝰ 5. d̊ int̃. c. 2. i fine. q꞉ pl̄mo ꝯtinet̃ a thorace vt
stati dc̄m ē sic̄ spōgia ꝯtinet̃ a manu. ⁊ sic̄ spōgia
dilatat̃ ⁊ ꝯstrigit̃ ad dilatōeꝫ ⁊ ꝯstrictōꝫ manꝰ: sic
plmo fac̄ actōes suas. nā dilatā° q꞉ spōgiosꝰ att-
hit aere v̄tute ꝓp̄a. h̄ dicet̃ i. c. seq̄nti d̊ asmate. et
ꝯstrigē° expellit aere v̄tute ꝓpria expl̄siᵃ: lꝫ ꝯstri-
ctio thorac̄ ⁊ dilata° sit nccia ad h̄: vt dc̄m ē. h̄ fit
ꝑ modū folliū fabroꝝ: vt dic̄ auer. 2. collectꝰ. c. de
iuuamt̃ plmōis i āhelitu. sic pꝫ tibi ꝙ actio āheli
tꝰ fit a duplici v̄tute ñli plmōis ⁊ ñli aīata thorac̄
⁊ ꝑtiū eiꝰ: nā torax seu eiꝰ muscłi motū hn̄t aīatū
a neruis q̊busdā venietibꝰ a cer°: potiᵐᵉ a puppi
⁊ spōdilibꝰ pris colli ⁊ a. 4°. ⁊ 5 spōdili. 4. de in
te. c. 6. 8. ⁊. 11°. q̊ nerui i somno ñ opilāt̃ nec quie
scūt ab actōe sua: q꞉ sōnꝰ ñ q̊es ois aīate v̄tut̃ ꝓp
ter nccitatē motꝰ āhelitꝰ. nā opꝰ nat̃e ē opꝰ itelli-
gētie: vt inuit gaꝰ. 4. de int̃. i plibꝰ loc̄. Id̄ dic̄. 3°
de cretic̄. pꝫ g̃ tibi ex q̊bꝰ stat āhelitꝰ ñlis i nob̄ q̄ ē
priᵃ actio i ñlibꝰ ¶ Scd̄a actio i pectoralibꝰ ē fla
tꝰ aer̄ aliq̃lis maior solito āhelitu. ista actio cōp
hēdit primā dictā puta anhelitū ñalē. q꞉ fit cū oi
bꝰ ꝑtibꝰ dictis priᵉ actōis puta āhelitꝰ ñlis dicti
rōe flatꝰ fit princip̄r cū lactis q̄ sunt itra costas: vt

dicit Ga⁹.4.de inte.c.de nocumēto vocis. Idē dicit.7.de iuuamētis mēbroꝝ.c.pº. Isti lacerti intra costas sunt coopiētes costas ab itra aliq̄ estimāt q̄ sint lacerti capitis dyafragmatis adherētes s̄ costas ab itra q: pelliclosi ꝛ lati bn̄ flantꝛ faciliter modus p̄ma frōte ꝛ pbabilr̄ fm Gam.4.de int. caº penultiº.ꝛ nō est verus q: vltra illos sūt alij. Iste flatus aeris exeūtis p anhelitū fit interdū vigilādo iterdū:ꝛ sepi⁹ dormiēdo ppt̄ necessitatē anhelit⁹ in expellēdo vapes ꝯcaui pectoris ꝛ in attrahendo aerē ꝯstrigendo ꝛ dilatādo h̄ fit q: n̄alr̄ expulsiua pulmonis expedit ꝛ req̄rit ppt̄ necessitatē ipam aiatam motiuā dictoꝝ lacertoꝝ vt adiuuet ipam in expellendo vapores ꝛ in attrahendo aerem frigidū vt est dictum in p̄nº ca¹.

Tertia actio est flat⁹ cū ictu aliq̄li aerisꝛ exeūti cū āhelitu. Ista tertia actio ꝯp̄hendit duas dictas q: anhelitū ꝛ flatū ꝛ cū h̄ plus q: flatū maioꝛē illoꝝ lacertoꝝ vt itra costas exītū cū ictu aeris in gutture ꝛ potiᵐᵉ in tribus cartilaginib⁹ gutturis cū laceris exītib⁹ in gutture

Quarta actio i pectoralib⁹ ē vox ista actio ꝯp̄hēdit tres p̄cedētes q̄a fit cū ptib⁹ ipaꝝ ꝛ supponit eas:ꝛ supponit pl⁹. q: flatū aeris cū maiori ictu supple ipi⁹ gutturis. nā lacerti gutturis mouenī strigēdo se et dilatādo vna cū trib⁹ cartilagib⁹ ad modū cāpāe adueniēte flatu aeris miori cū ictu maiori. iō vociferat et causat̄ vox q̄ nō fiebat cū flatu ꝛ ictu maiori lacertoꝝ gule dicto in 3ª. actōe:nec fine ꝯstrictōe ipoꝝ lacertoꝝ gutturis cū trib⁹ cartilagibus supi⁹ dictis in nocumento vocis.

Quinta actio i pectoralib⁹ ē loq̄la Ista ꝯp̄hēdit q̄ttuoꝛ dictas ꝛ adhuc pl⁹ q: motū ligue vt variet ꝛ diuidat vocē ꝛ flatū illū magnū cum magº ictu lacertoꝝ gule potiᵐᵉ gutturis ꝛ ꝯpleat loq̄lā cū ptib⁹ q̄busdā coadiuuātib⁹:vt sunt dētes labia palatū nares. vt dic̄ ga⁹. 4.de int.c.illo.de nocuº voc̄ q̄ motus lingue fit p neruos veniētes a.7º.pari neruoꝝ orto a puppi: vt dictū ē supi⁹ itētōe ga¹.4.de int.c.3º.circa p̄nᵐ ꝛ sic p3 tibi q̄ iste actōes ptim sunt n̄ales.partim aiate.in p̄mis trib⁹ actōib⁹ v̄tus naturalr̄ pulmonis ꝛ ptiū vicinaꝝ supat motiuā aiatam.i. magis fiūt a v̄tute n̄ali:expulsiua pulmonis ꝛ attractiua ꝛ ptiū vicinaꝝ ꝛ cāne ipi⁹ q̄ ab aiata motiua lacertoꝝ dictoꝝ in 4ª. actōe pectoraliū aiata motiua interdū supat n̄alē pulmonisꝛ ptiū vicinaꝝ:q: magis fit ab ipa vt videm⁹ i tussi volūtaª interdum n̄alis supat aiatā motiuā ꝛ volūtaª:vt p3 i tussi inuolūtaª ꝛ violenta i hac actiōe motiua aiata superat naturalē pulmonis ꝛ partiū vicinaꝝ dictarū ꝛ magis fit ab ipa q̄d p3 q: sistimus a loquela quando volumus:ḡ ꝛc̄.

Primo tu q̄res q̄t actōes dictoꝝ ꝯcurrūt in tussi. Dicēdū q̄ notū ē ex declarat̄s q: q̄ttuoꝛ actōes dicte de p̄mis ꝯcurrūt i tussi nam in flatu cū ictu aliquali lacertoꝝ gule nō est vox. in tussi est ictus fortis lacertoꝝ gutturis mouentiū ꝛ stringentiū cartilagines tres gutturis ad modū campane. Ideo fit vox ḡ ꝛc̄.

Secūdo tu q̄res cui⁹ pticule pectorali um tussisē pa°p̄nci^r. Dicēdū q̄ pulmonis nā pulmo ḡuat⁹ coactus ē expellere nociuū ꝛ naturalis expulsiua pulmōis expetit ꝛ req̄rit motiuā aiatam lacertoꝝ vt adiuuet ipam vt declaratū est in p̄nº ca¹. opus n̄e est opus itelligētie 3º.de cretiq̄. naz illis laceris iest facere flatū aeris simplicē aliquoꝝ lacertoꝝ guleꝛ nōdū est vox ꝛ cū ictu forti lacertoꝝ gutturis vt est dc̄m statim in p̄cedentib⁹ tūc est vox q: illi lacerti mouent cartilagines gutturis strīgēdo ad modū campane.

Tertio tu q̄res tussis ē paº p se vl̄ p colligantiā loq̄ndo p morbo descpto Dicendū est p colligantiā venit q̄d venire nō dz fm naturā ad pulmonē ꝛ ptes eius puta mala q̄litas cū maª vel sine interdū est paº p se q: lapis ḡnatus in suba pulmonis pviam ꝯgestiōis a calido resoluente ꝛ exsiccante ideo causat̄ res numeralis p̄ter n̄am faciens malam ꝯpōnem:vt dicit Ga⁹.4º.de int.c.vltimo.

Quarto tu q̄res tussis q̄s morb⁹ est in ḡne ꝛ in spē. Dicēdū q̄ tussis i se est malus motusꝛ actio lesa expulsiue naturalis pulmonis p̄nci^r q: expellit ḡuata ꝛ coacta et expellit cū malo ꝛ violēto motu coadiuta a motiua aiata lacertoꝝ vt dc̄m est ꝛ ad istā actiōem lesam expulsiue naturalis pulmonis q̄ ꝯseq̄t̄ morbū descriptū imediate ꝯnr alia duo d̄ possibili accidēª i ḡne disticta q̄ ꝯsequūt̄ morbū mediate.q: mediāte actōe lesa dicta puta q̄litas maª app̄hēsa p sēsū odorat⁹ ipi⁹ ꝛ assistētis puta fetoꝛ āhelit⁹ ipi⁹ tussiētis.3º.de morº.cº.4º. Silr̄ de possibili ē accn̄s morbi dc̄m exiens mutatū p morº d̄scpto tussis cōit̄ ē morb⁹ ꝯsilis ca.hu.f.ꝛ sicc⁹:cū maª vel sine maª potiᵐᵉ q̄n̄ ē a cā extriseca vl̄ a fumo vel puluere ꝛ cōiter ꝯcomitatur morb⁹ in receptaculo in ꝯcauo pectoris q̄n̄ est cū materia rōne hu.fluxi p viam catarri.

Quinto tu q̄res si tussis ivolūtaª semp ē mal⁹ mot⁹ n̄c mala actio expul

siue naturalis pulmonis ꝛ ꝑtium vicinaꝝ: ꝛ vide tur ꝙ non illud ex quo acquirit sanitas: non est malus motus seu accñs morbi: pꝫ q2 istud perti net actioni naturali: vt dicit Ga⁹. 3°. de mor°. c. 5. circa finem. minor pꝫ in catarro facto fluxu aliq̄ li. q2 tussiendo expellitur maª fluxa sic curant tus siendo ꝛ exscreando ꝛ aliter n̄ pn̄t curari. Item ille motus seu illa actio que fit a forti virtute non est malus motus nec est accñs morbi. maior nō est de se: minor ptꝫ in bona crisi maᵉ in pectorali bus i catarro ꝛ aliis passionib⁹. tunc fit expulsio per naturā expulsiuā q2 illi inest facere crisim. 3°. de creticis. In ꝯtrium est Ras in caᵒ. aliter nō da ret curā. In ꝯtrium est Ga. 5. de morbo in capl'is ꝑmis. nā ponit tussim malū motū expulsiue na turalis pulmonis ꝛ partium vicinarum. Dicēdū ꝙ tussis inuoluntaª duplex est: q̄dam cuꝫ qua fit magna expulsio maᵉ cū alleuiatōne patientis ex q̄bus seq̄tur sanitas ꝛ alleuiatio manifesta talis tussis lꝫ sit inuoluntaª non est malus motus ex pulsiue naturalis pulmonis nec motus talis dꝫ dici violentus ex quo seq̄tur alleuiatio ꝛ sanitas q2 h̄ fit ab expulsiua forti ꝛ ꝑ tūc sana expellenti fortiter q2 sine flatu cū ictu forti ꝛ voce nō pōt ex pellere: ꝛ ideo fortiter expellit q2 est fortiter icita ta: vt dictū est supius. nō t̄n possumus negare q̄n i pectoralib⁹ sit morb⁹ etª lesio aliq̄ꝝ virtutū. s ꝑ tunc expulsiua non est lesa quia aliter null⁹ mor bus curaretur ꝑ naturā sil'r tunc exiēs a pectori bus semꝑ esset accñs morbi vt exiens ꝯñs falsū 3°. ꝛ 6°. de morbo in pl'ibus locis spāliter in caᵒ. 5°. ꝛ est bene declaratum supius in caᵒ. de fluxu san. a naribus. ¶ Alia est tussis violenta cū qua fit modica expulsio vel magna: nō t̄n est aliqual' alleuiatio ꝑpter qd̄ talis semꝑ est malus motus ꝛ accñs morbi: sic patet tibi solutio ad rōnes.

Sexto tu queres tussis quis mal⁹ mot⁹ est naturalis vel aiatus vl' vterq̄. Dicendū ꝙ naturalis ꝛ aiatus: vt est declaratum supius ꝑpter qd̄ non desistimus q̄n volumus: ꝙ naturalis supat motū animatū in prioritate ꝛ pn cipalitate lꝫ aial superet in maioritate: ꝑpter qd̄ diuersimode actores locuti sūt de malo motu tus sis quid̄ magis attribuūt aiali: quid̄ naturali ma lo motui ꝑpter intentiones dictas statim.

Septimo tu queres cui⁹ ꝟtuꝭ tussis est nocuᵐ si tu petas d̄ tus si: vt est malus motus dc̄m est ꝙ ꝟtuꝭ natural' ex pulsiue ꝛ motiue aiate. Si tu q̄ras de tussi ꝑ mor bo descripto. Dicen. dū: ꝙ regitiue naturalis puta digestiue ꝛ expulsiue membri mandanꝭ ꝛ recipien tis: vt pl'ies dictum est intentione Ga'. iiᵒ. de ige nio. caᵒ. 2°. ꝛ. 8°.

Octauo tu q̄res tussis cuius virtuꝭ est paᵒ ꝑ morbo descripto. Dicen dū: ꝙ expulsiue natural' pulmōis ꝛ ꝑtiū vicinaꝝ ꝛ motiue aiate lacertoꝝ ītra costas ꝑ malo motu est paᵒ seu cā passiōis: q2 accñs morbi pt esse cā morbi. 3°. de morbo ꝟtutū naliū cerebri ꝛ gule et venaꝝ pulmonis: interduꝫ crepant' final'r causat lesionē in partibus vicinis naturalib⁹ ꝛ motiuis animaꝭ nō bn̄ loquūt' nec bn̄ cantant.

Nono tu q̄res sordities h̄uōral' exñs i cō cauo pector̄ vl' in pellicl'a interiori costaꝝ sicut in reumate fluxo ꝛ in pl'resi ꝑuocans tussim q̄lit' subitrat cānas pulmōis. Ga. 5. de int'. c. 2°. i fine arguēs ꝯ archigenē: videlꝫ ꝙ tal' maª subitrabat cānas pulmōis attrahēdo aerē ꝑ mo dū dilatatōis pector̄. vl' dū q̄escit ab istis motib⁹ soluit Ga. i c°. 2°. dicto i fine: ꝙ maª ꝯcaui pectō ris subitrat cānas pulmōis dū pect⁹ ꝯstringit' q2 ꝯstrigēdo se ipoīt sordidū expellēdo a se i anul' pulmonis. nā q2 sunt duri ꝛ cartilaginosi ad mo dū circulꝛiō nō claudūt' nᵉ ꝯstringūt' a capitib⁹: sic vene ꝯstringūt' ꝛ expulsiua expellit ꝑm ꝯstri ctionē laterale mēbri. vt declarat ga⁹. 6. de int'. cᵒ vlti°. declarādo i gomorrea: ꝛ maª sordida pecto rali subintrās cānas pulmonis ꝑ ꝯstrictōꝫ pecto ris ḡuās ipm pulmonē cogit ꝛ cohibet ipm pul monē expellere cuꝫ forti conatu ꝛ flatu.

Istis clarificatis Cura tussis tibi patescit Prius aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire ꝛ ꝯsiderare oꝫ cāꝫ talis tussis an sit mala ꝯ° cū maª vl' sine i ipo pulmone ꝛ ꝑtib⁹ vicis. ꝛ ꝯsiderare oꝫ an tal' maª tussis veniat ꝑ viā catarri a supiorib⁹: vel ḡnet' ibi tussis ꝑ pte: vt in semb⁹ al'nvenit a lapide ḡnato in pulmōe: vt dicit Ga⁹. 5. de int'. in cᵒ. vlti°. aliq̄n venit ꝛ ꝯcomitat' ꝑ iploªⁱⁱ pl'res ptisim ifra dice mus suo lo°: q2 h̄ solū ꝑncⁱ' intendim⁹ d̄ cura tus sis q̄ fit a mala ꝯᵉ pulmōis sine maª vel cū maª veniēte ꝑ viam catarri. ¶ Sil'r scire ꝛ ꝯsiderare oꝫ ꝙ talia tussim ḡnant q2 pungūt ꝛ mordēt pul monē ꝛ ptes ei⁹ ex q̄bus icitat' expulsiua ei⁹ ꝛ cū motu forti cām ei⁹ expellat. Intētio ḡ curatiā du plex est circa q̄litatē ꝛ materiā fluxā vt sedet' coꝝ pūctio ꝛ mordicatio. ꝛ ꝑ ꝯñs reducat' ad mediū sic cessabit tussis: vt dicit Serap. ꝑmo suoꝝ simpli ciū: q2 cessabit illa punctio ꝛ incitatio expulsiue natural': istud facim⁹ cum dieta cibi ꝛ potus ꝑm ꝙ materia est ꝛ cum pill'is de ḡūm dragaganti ꝛ aliis detentis in ore: vt dicetur. ¶ Alia intentio

curatiua erit talem fluxū materie sistere ipam in-
grossando: qr rōne subtilitatis mag fluit τ vias
illas stringēdo quodāº qđ facimus cū dieta ad h
vel cū gargarismis τ pill'is qdāº stiptiq: vt dicet
¶ Si quis tussim ex mala 9plōne cal'a pulmōis
sine maª habuerit qđ patescit: qr sitibūdº cū ma
gnitudine anhelitº τ pulsus tussis aspa τ sicca ni
hil spuendo τ rubore τ calore faciei: vt 9tingit q̄
busdam colericis macilentis habentibus tussim τ
vocē asperā ad modū gruis τ auiū hn̄tiū longū
collū. vt est dictū intentōe Ras in caº p̄cedēte in
suo 9ti. Jđ ponit aui. 3º. can̄. in tractatu de voce
dietet c̄ frīs τ hūidis: puta c̄ spinargijs τ lactuc̄
τ potet de ptisana simplici. vel se. papa. albi vl' a-
quā bn̄ friam: vl' potet de iulep vel de sirº viol: vel
sirº ros cū vno cocleari. pt facere vnā taceā aque
plenam pulis vtatur τ extremitatibº porcoꝝ τ fru
mēto in potagijs τ cucurbitis. teneat in ore de istis
pill'is. ℞. succi liqr. ʒ. iij. se. cucurbite citrulli por
tulace an̄. ʒ. i. ß. 9fice cū muscilagine psilij τ mo-
dico albuminis oui fiāt pill'e teneāt i ore p pausaꝫ
in fine transglutiat τ inūgat pectº τ collū c̄ h vn
guēto. ℞. olei viol. lb. ß. iuiubar. seu infundat p
pausam in muscilagine psilij: vel in aqua lactu-
ce addatur cere quod sufficit: fiat vnguētū liqdū
¶ Et si qs tussim ex mala 9e sicca pulmōis sine
maª habuerit: qđ patescit. qr sine sputo τ sine ru
bore τ calore faciei τ siti mag: τ sine vehemēª τ
magnitudine anhelitus: yº ē cū q̄dam paruitate τ
9strictōe τ alleniat ex sorbitōe amidi clari bn̄ co
cti τ apud comestionē τ potū vini mltū liphati τ
apud somnū τ tussis fit fortis tpe famis: vtat ol'o
amigđ dulciū cuꝫ oleribº. vtat iulep stati dicto et
pill'is stati dictis. istas teneat in ore sepe reficiatur
cū cibo τ potu vini mltū limphati τ alijs iā dictis
¶ Et si qs tussiꝫ ex causa duplici iam dicta i pul
mone habuerit: vtat iam dictis arbitrio tuo cōtrat
¶ Et si qs tussim habuerit ex maª acuta colerica
vel salsa descēdēte a capite p viam catarri ad ipꝫ
pulmonē: qđ patescit. qr đ nocte post somnū ma
gis g̃uat ipm τ qđ exspuit qn̄qꝫ sentit salsuꝫ qn̄
qꝫ acutū. τ si in p̄nº tal' tussis fuerit 9siderāº p̄nm
respectu digōis maᵉ qđ expuit paucū: τ subtile
quia cum materia adhuc sit subtil: nō pōt capi a
v̄tute expulsiua pulmōis donec fuerit inspissata
τ ad mediū reducta in suba. Jsti tales ex labore
tussiendi τ ex acuitate maᵉ sunt in piclo ptisicādi
ppt qđ talis tussis nō est p̄uipēdēda nᵉ p modi
co ē hn̄da cū q̄pl'es sic ptisicet. Jntētio ḡ dupl' ex
curatiua supius dicta mēti est mltū tenēda. Pri
mo circa materiā fluxā vt igrosset in suba τ i q̄li-
tate τ qr sic cessabit pūctio τ insultatio tussis. hoc
vult Serapio p̄mo suoꝝ simplicium in caº de medi
cinis sedātibº tussim. Jđ sal' ponit ga. 12º. de igeº
caº pº in fine. vbi admīstrabat fria τ somnifera i
fortissima tussi: vt maª ingrossaret τ tussis seda-
ret. ¶ 2º. circa materiā fluentē ne fluat qđ fiet ip
sam igrossando qr igrossaº resistit fluxui vias ali
qual' claudēdo oia ista fiūt cū cibo τ potu pill'is
detētis in ore τ gargarismis. vt stati patebit. ¶ Si
quis ḡ talē tussim habuerit: in p̄mis diebº dietet
cū carnibº electis risi: ordeato: amido: τ aueato spi
nargijs cū lactuc̄ bn̄ coctis: τ vino grosso liphato
cū aq̄ tepida tpe frio. coctanis coctis: piris coctis:
paꝝ dormiat: τ cena sua sit modica de ordeato vel
amido vel risi cum modico zuccari τ modico co
ctani vel piri sine zuccaro. Et qr talis maª est cal'a
τ fluit a capite p viam catarri calidi purget priº
cū cassia 9muni quaꝫ recipiat in ortu solis τ q̄e
scat in lecto p tres horas anq̄ comedat. ℞. pru-
noꝝ damascenoꝝ vuaꝝ pass mūđ ab arill' caricaꝝ pin
guiū iuiube sebesten. an̄. p. ß. fiat decoctio in dua
bus. lb. aque vsqꝫ ad. lb. i. in q̄ dissoluatur cassie
ʒ. i. τ ß. fiat potus. Consequēter die sequēti flōetur
de cephaᶜᵃ q̄ non inuēta de mediana in bona q̄n-
titate τ sumat sirupū de papa. limphatū cum aq̄
decoctōis rosaꝝ: τ potādo gargarizet in fine per
pausam: τ sumat de dyadragāto frio: vl' de diapa
pauere pluries in die τ nocte τ teneat in ore đ pil
lulis albis s̄m intētionē Mesueᵉ q̄s tenēt apotheˢ
9muniter factis de amido τ gūmi dragagāˢ τ a-
rab. cum zuccaº dissoluat in ore τ ingrossant ali
qual' materiā fluxam τ reprimūt eius acuitateꝫ
τ claudunt vias rōe amidi: τ sic sedant tussim ali
qual'. ¶ Recepta cōis est ista. ℞. muscill. gūi
dragagāˢ. ʒ. i. muscilag. gūmi arab. ʒ. ß. gūme dis
soluat in aqua ros p duos dies τ inde muscilag.
extrahant. amidi. ʒ. ij. zuccari candidi q̄rt. i. panis
succˢ q̄rt. ß. 9quassent oīa in mortario: et fiant
pill'e que exsiccent in sole vel ppe ignē. Jste pil
lule 9petenter valent in p̄ncipio tussis de cā cal'a
τ de fria causis iā dictis. Vel teneat in ore de pil
lulis bichijs que sunt magis fortes quas ponit
Rasis 9. almansoris. ¶ ℞. succi liquir. zuccari
albi an̄. ʒ. x. amidi: dragaganti amigđ dulcium ex
cortic̄ an̄. ʒ. vi. formentur pillule cuꝫ muscilagine
psilij: et seminis citoniorum. Jste pillule magis
ingrossāt materiā fluxaꝫ τ magis reprimūt eius
acuitatem et punctionem τ claudunt vias ratio-
ne amidi in bona q̄titate τ muscilag. se. citonio
ruꝫ. Vel teneat in ore de istis pill'is que sunt for
tiores in isto casu positis a Rasi in suo cōmēte.

¶ R. amidi dragaganti amigd' dulciũ excorticq̃ & fabarum excorticq̃ sc. papa. albi & corticq ei⁹. gũmi arabici boli armeci añ. ʒ. ij. cõficiãtur cũ muscillagi se. psillij & se. citõiorum qd' s. formẽtur pill'e ad modum lupini. Iste pill'e ingrossant ma^am fluxam & stringũt magis vias gutturis: & sic preseruant casum & fluxũ materie ad pulmonẽ. ¶ Ad vltimum si cũ istis non curent' reiteret' cassiaf' supius dc̃a & vadat ad balnea. Rab' vult q̃ sumat de istis pillulis & transglutiat in introitu lecti: mihi nõ placent. R. thuris masticis succi liquirie añ. ʒ. ij. mirre opij croci. añ. ℈. ij. fiant pill'e de quibus transglutiat duas aut tres qñ intrabit lectum. Rab' vult q̃ si istud reuma acutum colericũ ledens pulmonẽ cũ talib⁹ non cesset q̃ cauteriset sup cõmissura capitis cũ cauterio actuali & cutellari vt ma^a tal' consumat' q̃ cõtinue fluebat & gñabat' in capite p̃ timore ptisis ¶ Si q̃s tussim habuerit ex ma^a frigida hũida descendẽte a capite p viam catarri ad spiritũ pulmonẽ qd' patescit q: de nocte post somnũ manifestat eum & qd' exspuit' in prin^o est paucũ aq̃sum sine aliquo sapore eueniens post corrisam vl' catarrũ. In cura huius intentões curatiue supi⁹ dicte sunt ex intento cõsiderand' primo vt ma^a fluxa ingrosset' in suba: vt facilius expellatur & vt reprimatur in eius qualitatib⁹ vt pulmonẽ nõ mordeat nec pungat nec incitet ad expellendum cum illo motu violento q̇ d' tussis. ¶ 2°. vt mate^a nõ fluat ad pulmonẽ a supioribus qd' fit ip̃am materiã ingrossando & vias ad inferius claudendo Ista fiunt cum cibo & potu dictis in cura tussis de materia calida & pill'is & electuarijs dictis in cura illius ¶ Finaliter om̃ia que dicta sunt in cura illius valet in cura tussis de ma^a frigida dempta frõia q̃diu sputum est subtile & paucũ. nam adueniente sputo grosso vel viscoso ista om̃ia medicinalia q̃ dicta sunt in cura tussis de ma^a cal'a nocerent notabil'r. nam tunc indigemus incisiuis & subtiliatiuis vt ma^a illa fluxa in cõcauo pectoris expellat'. Sumat ḡ tunc cassiãf' dictam: vel si necesse fuerit. ʒ. ij. & ß. masse. pill'arum cochiarum talia potest sumere incipiẽte sputo aliqual'r ingrossari p̃cedente sirupo de papauere: vel nõ p̃cedente Et si tussis minoratur cũ screatu cõpetẽti & igrossato vtatur sero & mane de decoctione ficuũ iuiube sebest, cum ysopo & capilli ve. vel sumat de decoctione calida ysopi cum sat, de zuccara vel fiat sibi mellicraton de ysopo sic. ¶ R. ysopi recenti m. ij. mell' albi despumati. ʒ. iiij. fiat mellicraton bene clarificatum ad. lb. i. & ß. nam iste potus abstergit cum quadã incisione ma^e partes pectorales. Ga. i3^o. de ingenio. ca. 7°. in ma^a igrossata & fluxa i pectoralib⁹ vtebat' mellicrato cũ modico cala^i ysopi rad' yreos: & qñ ma^a erat multũ ingrossata cũ quadã viscositate ponebat de puluere radicq̃ yreos in tali mellicrato. Electuaria q̃ valent ad h' sunt dyaysop. dyaprassium. Aliq̇ faciunt pill'as capiunt duas partes zuccari & tertiã partem carinum rad' yris tenent more. ¶ Si q̇s tussim habuerit sine catarro manifesto ex mlta materia s'btili flã^ca in pectoralibus ibidẽ fluxa p viã resudatõis & catarri a ptibus vicinis & supiorib⁹ & ibidẽ gñata ex debili digestiua pulmonis et partiũ aliarum: vt cõtingit in senibus a senio & mlt̃i alijs flãticq̃ in p̃ma & 2^a. senectute. talis vtat' ysopo recẽti cocto cũ carnib⁹ cũ mag̃ q̃ti^e & sumãt de decoctõe bñ cal'a cũ sat, de zuccaro. vel vtat' de mellicrato facto cũ ysopo & modico cala^i purgent' cũ cassiaf' cõi dicta. vel cũ yeraruf'ini capiãt d' metridato cũ modico vini tepidi i aurora l' q̃ comedãt p se in q̃ti^e castanee sumat de duob⁹ dieb⁹ i duobus dieb⁹ tpe frio maxie pluuioso. vtat' dyatrion pipeon tyriaca senũ est. vt dic' ga⁹. 4. & 6. de regimie sanitat, dyaisopo dyaprassio dyayris salomõis Rab' laudat q̃ potet in introitu lecti mediũ vitrũ hui⁹ decoctõis. R. rad' lilij rad' yreos añ. p. i. ysopi sicci. m. ij. ficuũ albarum se. fen^i se. apij se. raphani se. vrtice se. nasturcij piperis longi añ. ʒ. i. conquassentur & inuoluant' in panno lineo & cũ alijs decoquant' vl' facias de istis mellicratõ cũ q̄rte^o i. ß. mell' despumati quo vtantur sero & mane tepido. Potes facere vnã cõfectionẽ cũ melle d' istis seminib⁹ cũ pipere. R. ʒ. ß. de quolibet mell' despumati qd' sufficit. ¶ Nota tñ: q̃ in p̃ma senectute cõiter incipit multiplicari subtile in concauo pectoris & in canalibus pulmonis causis iam dictis faciens sonitum gurgulationẽ al'n dormiendo & iacẽdo quo in posterũ multiplicato: puta i senio p vices facit tussim siccam cuius curam diximus ¶ Curam talis gurgulationis tu facies vitando potum inter duas comestiones: spãliter post cenã: & q̃ vtãt' p iterualla brodio galline vel capõis farcitorum & allijs & vuis & ysopo & vtantur quibusdam diebus p interualla de decoctione statim dicta de radicq̃ lilij yreos & ysopi & alijs dictis. Uel de confectione illorum sc. dictorum cum melle capiatur de mane & sero in quãtitate castanee sine potu vel q̃ sumant de metridato post cenam per quattuor horas et de mane per se in quãtitate amigdale. vel cum modico vini. Et non des aurẽ dicentib⁹ q̃ metridatũ non debet capi nisi semel in septimana: quia pueriliter locuti sũt. & contra

Hebe^e in paſ.fri.capitis ⁊ in tremore qui ꝯſulit
ꝙ capiant quolibet die:⁊ in metridato nihil in-
trat niſi alteratiuū diſcraſie frie:in capite ⁊ i ꝑti-
bus ſupioꝛibꝰ ⁊ ṗncipalibꝰ:⁊ nō excedit ſm gra
dū calitat̄ ſicut ⁊ tyriaca:vt ponit Aui. in de viri
bus coꝛdis in fine. Et iſta tibi ſufficiant ꝓ cura
hoꝝ in ſeq̄ntibus dabimꝰ curam tuſſis in ptiſis.

Capitulum.56^m.de aſmate.

QUa3 aliq̄s aſſidue patit̄
tuſſim ⁊ aerem attrahit
queādmodū fit pꝰ curſū
aut poſt vehementē mo
tū ⁊ cum iacet ſupinus eſt ei dete-
rius ſed cū ſedet eſt ei melius. De
coctio ei danda eſt que. ℞.ficuū ci
trinaꝝ.ʒ.io.dactiloꝝ maioꝛē hūi-
ditatē habētiū ſe.apij ſe. feniculi
capilliſue.liq̄ritie yſopi praſſij oīʒ
an̄.ʒ.v.coquātur in tribꝰ libꝛis aq̄
dulcis donec redeāt ad vnā ⁊ cole
tur de hac vō decoctiōe tribus die
bus egro in potu tribuat̄ cum pō-
dere duoꝝ aureoꝝ huius cōfectio
nis que.℞.ſucci liq̄ritie yſopi ca-
pilliſue.oīm an̄.ʒ.io. coꝛdumēi pi-
peris amigdalaꝝ amaraꝝ ariſto-
logie ro.ſeminis vꝛtice oīm an̄ .ʒ.
v.mellis deſpūati q̄ſ ſufficit. Hec
eīn cōfectio ſupfluitates que ſunt
in pectoꝛe mirabiliter expellit et ē
optima dāda eſt itaq̄ꝫ ꝑ ebdoma-
dā vnā cōtinuo.deinde eger poſt
q̄ꝫ comederit ſinapim ⁊ mel vome
re cogendus eſt:⁊ vēter ex his pil
lulis ſoluēdus que recipiūt agari
ci grana oꝛdei.xviij.coloq̄ntide in
terioꝛis grana oꝛdei.vi.elacterij ḡ
na.iiij.ſucci liq̄ritie.ʒ.ß.fiāt ex eis
pillule ⁊ ſufficiūt ad doſim vnam.
Poſtq̄ꝫ hoc q̄ꝫ iterū redeat ad bi-
bendā confectionē ſumendā ⁊ po
ſtremo ad vomitū ⁊ ventris ſolu-
tionē vt ṗus.hoc faciendū eſt do-
nec eger ſanitati reſtituat̄. Interī
tamen a cibis groſſis ⁊ ſtipticis ⁊
acetoſis abſtineat.

DE aſmate id eſt de egritu
dine pulmona-
ri ex q̄ fit offēſio durities āguſtia āhe
litus cū cantu ſeu ſonitu pauco ꝟ mul
to nā aſina grece:idē eſt ꝙ cantꝰ lati
ne. Dicit,ſymon ianuēſis in ſuis ſynonimis. Un̄
Gaꝰ in ſuo paſſio^o ca^o ꝓꝓo dicit reſpirātes velut
currentes ab aduentu.q: cū cantu anhelant vo-
cant aſmaticos.ſic iſta paſſio deſcribit̄ ab actiōe
leſa ꝯditionata:quia a malo anhelitu cum cātu:⁊
ſonitu aliq̄li. Ergo nō:ꝙ iſta paſſio deſcpta que
aſina vocat̄ duplex ē ꝓpꝛie dicte ⁊ largo mō dc̄a.
Q̄ꝺ diſinia vocat̄.aſina ꝓꝓe dc̄m ꝓ moꝛ^o deſcpꝛo
ē pa^o pulmōis ſm q̄ꝫlibꝫ eiꝰ ꝑtē ṗnci^r cū duri^e et
anguſtia ⁊ freq̄ntia anhelitꝰ attrahēdo anhelitū
vel expellēdo vꝟ vtroꝝ̄ q̄ꝫ modo cū cātu ſonitu ⁊
tuſſi aliq̄li:ꝓpter q̄ꝺ actoꝛeſ dixeꝛ̄t tres eē ſpecieſ
aſmat̄:⁊ i h̄ curā diuiſificauerūt in aliq̄ vt dicetur
verū talis pa^o ſeu mali^a anhelitꝰ cōiter maḡ fit i
attrahēdo anhelitū q̄ꝫ in expellēdo.vt vult Raſ
in ca^o.q: canne ſeu pēne ipiꝰ pulmōis nō pn̄t bn̄
libere dilatari cā mꝟtiplici vt dicet̄. Alterꝰ nō
ꝙ cā anhelitus mali ſeu aſmat̄ q̄ꝫples ſūt ponit
Gaꝰ.4.de int̄.caplis vltiſ. Iꝺ ponit Aui.i.ʒ.can̄
Una cauſa ⁊ maḡ cōis ſunt hūoꝛes groſſi viſco
ſi in canalibꝰ ⁊ pennis pulmonis ꝓhibētes eaꝝ
dilatōeꝫ rōne viſcoſitat̄:⁊ ſic anhelitꝰ offenditur
in attrahēdo aerē:⁊ eaꝝ ꝯſtrictōeꝫ rōe ġſſitiei hu
moꝛis iterpoſiti.cum q̄ cōcomitatur q̄lis ventoſi
tas ex natura humoꝛiſ:⁊ ſic anhelitꝰ offenditur i
expellendo aerē vtroq̄ꝫ modo:ſꝫ maḡ ſm ꝙ ma^a
maḡ peccat in viſcoſitate vel groſſitie ad q̄ꝺ bn̄
intendimus in cura. Alia cauſa q̄ rarius accidit
ſunt humoꝛes q̄ imbibunt̄ exteriꝰ in ſupꝑficie po
roſa pulmonis ⁊ rara rōe ciuꝰ molliciei ⁊ ꝯꝑſſio
nis pulmo libere:⁊ bn̄ nō pōt dilatari ſic anhelitꝰ
offendit̄ i attrahēdo aerē.oēs iſti hūoꝛes veniūt
ꝑ viā catarri ꝑ ꝯcauitatē ⁊ cānas pulmonis:vꝟ ꝑ
ſupꝑficiē extremitatū. Interdū tn̄ aliq̄ poꝛtio ma^e

cadit sup capita lacertosa dyafragmatis q lacerti faciunt ad dilatatoez pectoris.4°.de int.c.penulti°.de mali^{a} anhelit^{9} qbus lesis ledit ipa dilata° ꝛ p ↄns attractio anhelit^{9}. Uel veniut huores a ptib^{9} vicinis.na deterior anhelit^{9} fit istis duob^{9} modis:qn spaciu pulmois repletur catarro a capite descedete:vl a ptib^{9} vicinis fluete.vt ga^{9} i eod ca°.❡Alia ca sut huores colici vl sanguinei i arterijs pulmois cu portoe vetositatis tedentis ꝛ spasmantis arterias ꝛ venas pulmois p modu thetani ppt qd vene ei^{9} libere no pnt dilatari nec ↄstringi.io anhelit^{9} vexatur vtroqȝ modo. Neqȝ magis in attrahedo ista cam ↄcomitatur tremor cordis in pcessu por^{l}:vt recitat ga^{9}.4°.de int.i ca°.vlti°.i fine narrado cam:athu inero me^{ci} paciens casu veru vetositas ↄmixta e maior ca offesiois anhelit^{9} qȝ ma^{a} ppt tenione dicta:h magis explicat Aui. Ista talis ca venit silr p via catarri ab arterijs cerebri cu ista stat sputu modicu i fine vex cu ista pt ↄcurrere alia ca dicta hnt al'n fm plus ꝛ min^{9} de sputo qn liberatur a poxismo:na qr cae iste veniut coiter p via catarri ꝛ flux^{9} Jo asma coitur poxismat in qrtale ani:vl inmutatoe tpis mag:qr ma^{a} ↄgregatur p tps i cerebro ꝛ fiunt p tps ad ptes pulmois iste cae digscut in se ex mltorꝛ puo sputo:ꝛ ex tremore cordis ↄcomitate.❡Alia ca pt ee frias acqsita i pulmoe ab aere extriseco:sic fit i traseutib^{9} p mōtaneas frias ꝛ niueas.na plmo ita ifriatur:qȝ dilatari no pt sufficienter ex se n^{c} rone ptiu^{l} pectoralium q silr reducutur in suo motu ppt eade cam hap c°.de niue fac magna metoez d h. Rasi i suo ↄti^{c} addit vna alia cam qua silr poit aui.i 3°.can. dic: qȝ pt fieri ex sola vetosi^{e} i pulmoe ꝛ ptib^{9} ahelit^{9} ppt qua plmo no pt bn dilatari n^{c} ↄstrigi. Jo offedit ahelit^{9} vtroqȝ mo:na pot subito gnari:sic videm^{9} i tibia qn hnt rampa seu spasmu ventosum Dicit asma ppe seu disnia qn est mali^{a} ahelit^{9} sine catu ꝛ sonitu ex nocu° lacertor ext costas vl infra mouetium pect^{9} i anhelitu. vel ex solo nocu° in lacertis velamis:puta dyafragmatis q faciunt ad dilatatoez pectoris vt e dcm: q interdu ledut ꝛ relaxatur:vt fuit i sefido medico rono. Jdo no potat bn ahelare nisi strigeret se: ꝛ sonaret se fortiter s dyafrag:vt recitat 4°.d int.c.8. Uel fit tal' mali^{a} ahelit^{9} a replectoe stomachali pori^{me} motu forti supueniete opprimente dcm dyafrag.ꝛ p ↄns pulmone sine ma^{a} i canis pulmois vl venis:vl fit a fumo frio eleuato a mrice roe spmatis retecti na spma recees acceptat ꝛ hȝ nam veneni fri.6.de int. na tal' fum^{9} frigid^{9} eleuatus ↄpmit ꝛ opprimit seu sp asmat seu tedit ipm dyafragma ꝛ phibet eius motu.ꝛ p ↄns motu pectoris ꝛ ahelit^{9}:ymo videt mortue.6.de int. Uel pt esse talis mali^{a} anhelit^{9} ex apate ꝛ vlcere pulmois:vel ex lapidibus gnatis in pulmone.4.de int.c.vltimo circa finem.

Primo tu qres cui^{9} pticle asma e pa° pncipalr. Soluit lra.4.d int.ca.vltimis:qȝ i vo asmate cane pulmois coit pnci^{r} patiutur:vt e declaratu in pn° capli.qlit nec quo h fit in no vo qd disnia vocatur patit pulmo silr s no ex ma^{a} in ei^{9} canis.nec suba:n^{c} venis exnte s patit ad passione mebror faciētiu ad ei^{9} motu l' ipedietiu ei^{9} motu Jo e sine sonitu vocatur disnia coiter

Secundo tu qres cu plmo attrahat aere p ahelitu ꝛ expellat qlit h fit. Soluit lra ga.tacite tn. 7.de iuuamtis.ca p°.na lȝ exteri^{9} plmo ꝛ cane ei^{9} iuoluatur qd pellicula ad modu camisie q fit sensus nuc i tussi dcm e:interi^{9} tn hȝ cooptoriu villosu ligamtosu cu fil' logis ꝛ latis cu qbus fit melior attractio anhelit^{9}: ꝛ expulsio ꝛ vltra h hȝ raritate in sui suba:sic spogia roe cui^{9} attrahit ꝛ respicit aere ab exteriorib^{9} sic spogia suggit aqua roe spogiositatis. io plmo suggit aere extrinsecu. Et sup h no:qȝ illd cooptoriu villosu qd dcm e ipi^{9} pulmois ꝛ canar ei^{9} no hȝ motu:n^{c} ortu a cerebro.s e in plmoe a sui creatoe ppt qd mot^{9} illor i ahelitu e nal' no aiatus: Jta dicedu de villis sto^{i} itestinor mrid vesice epatis splenis ꝛ mltor alior mebror: vt dic ga.2.de ↄplxoib^{9}.ca°.4.qb^{9} attractiua ꝛ expulsiua nal' iporu opatur meli^{9}:ꝛ fac motu suu nale seclusa motiua aiata ipius cerebri ppter qd ois vtus naturalis d: motiua naturalis.5°.de morbo.c.p°. circa pn^{m}

Tertio tu qres asma ppe dcm e pa° pulmonis p se vl p colligantia. soluit rasi i suo ↄti^{c}.qȝ asma qd veit paulati e vitio ppo plmois:qr a mala ↄ^{e} fria no pt bn digerere nutrimetu ꝛ i pauc dieb^{9} puta i duob^{9} vl trib^{9} mesib^{9} pulmo iplebit huiditatib^{9}:qd sepe accidit decrepitis qn accit subito vt i pauc dieb^{9} fit p colligatia cerebri vl ptiu vicinar totu fit p via catarri. Jdeo coit asma pprie dcm: lȝ sit pa° cronica qr sp rmanet aliqd de vestigio.est tn poxismal' ppt cam dicta in prin° ca^{l}:qr vno tpe ↄgregatur in mebro madate alio tpe expellit fortit p modu catarri ad ipsum plmone:lȝ ↄti^{e} fiat aliqlis fluxus ad ipsum.

Quarto tu qres qre asma est pa° poxismal'. Solutu e intelligeti qr comuniter fit p viam catarri: vt est bn declaratu qȝ ↄgregatur vno tpe: ꝛ alio expellitur.

Quinto tu qres qre g in oi reumate qs no patit asma. Dicedu qȝ cata

rilati: q: maᵃ nō sꝑ hꝫ viscositatē nᵉ grossitiē, ꝓpꝥ qꝺ nō remanet in cānis ⁊ pēnis pulmonis: ſꝫ cadit sui subtilitate ad ꝯcauū pectoris. iō i reumate cōiꝥ maᵃ est subtilis in prin°: aliter nō caderet ex causa facili ⁊ modica. Ideo ꝓhibetᷣ sirupatio in q̄ errant moderni medici. cōiter om̄es.

Sexto tu q̄res asina ꝓ mor° descꝑto q̄s morb⁹ ē ꝑnciʳ. Dicēdū ꝙ offiq̄. q: in receptacl'o ⁊ i via ꝯcomitatie ē cōsillis: q: mala hūida cū maᵃ i se āt est mala actio motiue n̄alis pulmonis. asina aūt largo mō dictū pōt esse multiplex morbus in ꝑtibus diuisis: vt statim dictū ē.

Septimo tu q̄res asina ꝓpe dc̄m cuius vtuꝭ ē nocᵐ ꝑicipal'r Dicēdū ꝙ ꝓ mor° ꝺscꝑto ē nocuᵐ passiue regitie n̄al' mēbri mādātꝭ ⁊ recipiētꝭ. vt vult gā⁹. ii°. ꝺ ige° vt pl'ies ē dc̄m: asina āt i se ꝓ actōe lesa est nocᵐ attractiue ⁊ expulsiue naturalis pulmonis.

Octauo tu q̄res cui⁹ vtuꝭ ē nocᵐ actie seu pa°. Dicēꝺ ꝙ ꝓ mor° descriꝑto ē pa° ꝑnciʳ vtuꝭ n̄al' pulmōis attractie ⁊ expl'siue ꝯn̄r vital' cordis ꝓ actōe lesa ē pa° oim vtutū regitie n̄aliū ⁊ vitaliū ⁊ aialiū. nā oēs vtutes cōꝓuāꝥ medi° tēꝑie vtuꝭ cor ꝺ ⁊ cor cū āhelitu ꝯſuaꝥ.

Nono tu q̄res maᵃ asinaᶜᵃ i ꝯcauo pectoris ⁊ pulmōis exn̄s ꝑt ne ꝑ secessū cū mediᵃ laxatia expelli. videtᷣ ꝙ sic ītētōe Rasꝭ i suo ꝯti°. Iō vult aui. i. 3°. cañ. nā dāt agaricū cum pulpa colloq̄nᵉ i pill'is: vt maᵃ q̄ ē in pectoralib⁹ expellatᷣ. Itē ꝓbo h̄ textu gaˡ. 6. de intꝭ. c. 3°. i fine caˡ. Ubi ad l'razꝫ pōit ꝙ maᵃ ibi exn̄s ꝑt ꝑ egestionē ⁊ ꝑ vrinā expelli: h̄ facꝭ n̄a ꝑ se in q̄busdā q: ibi ꝯtiguatᷣ: q̄dā vena ꝑ quā sanies i ꝯcauo pectoris ⁊ san. exiēs a pulmone expellitᷣ ꝑ n̄am. al'i ḡ ꝑ artē ꝑt fieri q: ars imitatᷣ n̄am inq̄tū ꝑt. In ꝯriū est ypo. ꝑ° amph̄. cañ. illo. Que oꝫ ducere ⁊c̄. Idem vult ga⁹. i. 5°. Rō est: q: ibi nō sꝥ vie ꝑ q̄s maᵃ ꝑt venire ad stoᵐ. Dicēdū ad dubitatōꝫ de maᵃ q̄ ē īfra venas pulmōis: ⁊ aliaꝝ ꝑtiū nō est dubi° illa ꝑt trahi ad ꝯcauū epatꝭ: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ad ꝑᵃ iīestina. ſꝫ de illa q̄ est dubi° ē nōndū ꝙ ꝯpōnes ꝑtiū corꝑis nō sunt vniformes. nā tu vides ꝙ arteria q̄ cōiter est i ꝑte domestica brachij: ē in q̄busdā i ꝑte siluestri. Ga⁹ dicꝭ in lo° alle° ꝙ i q̄busdā arteria ⁊ vena ꝯmiatᷣ in ꝯcauo pectoris ꝑ q̄s ꝑt subitrare sanies ⁊ san. ⁊ ꝑ egōnē ⁊ ꝑ vrinā expelli h̄ tn̄ raro ꝯtingit q: ē passiōe q̄ raro ꝯtigit sequūtᷣ accn̄ᵃ q̄ raro cōtigūt vt dicꝭ ibiꝺ ¶ Pono ꝯclusionē ꝙ i q̄busdaꝫ maᵃ tal' sic ꝑt expelli: i q̄busdā ꝑt venas subitrare ꝑ n̄am: igꝛ poterit ꝑ artē ⁊ ꝑ secessū ⁊ ꝑ artē deduci. Añs ē gaˡ. ꝯn̄a ē nō de se. sic ꝯcludo ꝙ fit in q̄busdā ⁊ nō i oib⁹. Sic pono secūdā ꝯclusionē: ꝙ in oib⁹ maᵃ subtil' ꝑt ꝑ porositates mēbroꝝ subtrahi nō trāseūdo ꝑ venas igꝛ poterit ꝑ secessuꝫ educi. ꝯn̄a nō ꝓbato añte. ꝓbatᷣ añs nūq̄ 2ᵉ. humiditates trāseūt ꝑ porositates mēbroꝝ. sil'r colera flā. salsū. dū faciūt scabiē exeūt venas sub forma hūoris naturaꝭ ⁊ sꝑgūtᷣ innatural'r ⁊ sꝑgūtᷣ ſ carnē: ⁊ ꝑ porositates carnis fluūt ⁊ expellūtᷣ ad cuti. ⁊ h̄ ē bn̄ explicatū i expōe q̄rti ꝺ mor° i fine suꝑ illo malo motu q̄ ꝺr prurit⁹: sic pꝫ tibi ꝙ cōiꝥ mateᵃ ꝑt per secessū cū medicina attrahi ⁊ expelli ḡssa āt nō ꝺ cursu cōi. nā dicꝭ ypo. Que ducere oꝫ ⁊c̄. Sic solute sꝥ ꝯrictates ātiq̄ꝝ q̄ appēt ꝑᵃ frōte

Istis clarificatis cura asinatis tibi patescit. ꝑus aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire oꝫ an sit ex maᵃ grossa viscosa descēdēte a cerebro per viā catarri ad canulas ⁊ pēnas pulmōis: vl' fluit ab ex̄ in spa° illo per ei⁹ suꝑficiē ⁊ ꝑ venas ei⁹ cū portōe vētositatꝭ. Et si talis maᵃ istis modis descendēs ꝑoxisinetᷣ tn̄ mag' ⁊ forti⁹ al'i ꝯtiguat capita lacertoꝝ dyafragmatꝭ q̄ faciūt n̄al'r ad dilatatōeꝫ pectoris tūc ḡuati nō faciētes ad dilatatōeꝫ ei⁹ ꝓut debet. talis patiēs coact⁹ ē pect⁹ ⁊ hūeros eleuare in anhelitu cū mag̃ ⁊ forti violētia: vt ponit Ga⁹. 4. de intꝭ. c. de malo āhelitu Cōsiderare etiā ⁊ scire oꝫ si talis maᵃ fluat ad ip̄m pulmonē a ꝑtib⁹ vicinis: lꝫ nō tn̄ ꝑoxisinal'r. nā si cā tal' asinatis sit vētositas gn̄ata i partib⁹ faciētib⁹ ad āhelitū ⁊ si ē ex mala ꝯpl'one fria pulmōis a gn̄atōe vl' a ꝑte q: cura i hoc diuᷣsificatᷣ. Et si q̄s asina habuerit ex maᵉ descēdēte ꝑ cānas pl'mōis ꝑoxial'r tn̄ mag': qꝺ pꝫ q: fit sbito ꝺ maᵃ ḡssa rōe cui⁹ pulmo n̄ bn̄ ꝑt ꝯꝑimi. Et viscosa rōe cui⁹ pl'mo n̄ bn̄ ꝑt dilatari: ⁊ cū cātu sic ipeditᷣ āhelit⁹ i expellēdo ⁊ attrahēdo aerē ad qꝺ bn̄ itēdim⁹ vt i noticiā cāe veniam⁹. vel si asina habuerit ex tali maᵃ ꝺscēdēte a capite q: subito ⁊ ꝑoxisinatᷣ: tn̄ mag' ꝑ suꝑficiē extrisecā ⁊ spaᵐ i pl'es porositates ipi⁹ rōe cuius pl'mo ꝯꝑimitᷣ ex q̄ libere nō dilatatᷣ descēdēs etiā a capite aliq̄ portio maᵉ venal' colerice l' sanguinee in parte cū portōe vētositatꝭ ꝓpꝥ qꝺ taleꝫ difficultatē āhelit⁹ ꝯcomitatᷣ al'i tremor cordis vt pōit ga⁹. 4. de intꝭ. c. vltio. circa finē narrādo q̄liꝥ ꝯtingit anthimerō medico romano Et ꝯsiderare oꝫ si portio aliqual' medicine sit subito cadēs attigat capita lacertoꝝ diafragmatꝭ ꝓpꝥ qꝺ seq̄tᷣ malitia āhelit⁹ iā dicta. In q̄lꝫ hoꝝ fit flux⁹ ꝑoxisinal' ⁊ subito: ſꝫ cū pri° est maior tussis ⁊ mīor difficultas expellendi aerē ad ex̄ rōne maᵉ ḡsse intꝑosite, ꝓhibētꝭ in aliq̄ ꝯstrictiōe pulmonis ad qꝺ

adiuuat aliq̄ aliq̄ ventositas ꝯcomitans ip̄m hūo rē ex eius natura rōne eius grossitiei ⁊ istū casū nō ꝯcomitať tremor cordis: ꝫ bene ẽ dictū Uel si q̄s asma habuerit ex maᵃ veniente a ptibus vicinis. qd̄ patescit: qꝛ fit paulatim in q̄buſdā diebus ⁊ nō in paucis horis vt fit a capite: vt dicit Raſ in suo ꝯtinēte. nec fit sic ꝑoxiʳ cum ꝑoxiᵒ subito ⁊ violēte: nec cū tanta tussi lꝫ ꝑ tpa aliq̄ plus vel minus aggrauať ex natura tpis ⁊ diete. In cura aūt hoꝝ triū sic ꝓcedať teneat mediā dietaꝫ vt humores nō augmētenť. vtať pane bn̄ cocto ⁊ facto cū se. anisi fen. ⁊ modico cimi: ⁊ sp̄ vtať eo parū calefacto ad ignē cena sua sit modica. vitet offas qꝛ sibi multū cōtrarianť ⁊ sil'ia. ⁊ fructꝰ fri. hu. velut pruna: poma: pira: cesara: psica. nam dieta hoꝝ dꝫ esse aliq̄l'r desiccatiua. Intentio aūt curatiua erit vt talē materiā reconditā ḡssam subtiliemus viscosam incidamus ⁊ ip̄am ꝑ spuťū ⁊ ꝑ secessum euacuemꝰ. nam ista intētio cōuenit cuilibꝫ triū specierū dictaꝝ ⁊ vni immediate seq̄nti puta q̄n fit ex mala ꝯplōne fria pulmonis ꝓpter q̄ non pōt bene digerere. Cōseq̄nť ne ip̄a ḡneť ⁊ vt ḡnata in capite vel in ptibus vicinis ne fluat ad pulmonē grossa subtilieť cū aqua mell'. vel cum aqua ordei viscosa inscidať cū sirupo acetoso cōposito vel cum aceto squillitico: vt dicit Raſ in suo ꝯtiᶜ: aq̄ mell' fiat sic. ℂ ℞. mell' albi despūati. lb. ß. aque fōtis electe. lb. ij. fiat sic ⁊ meliꝰ. ℞. aque decoctōis ysopi. lb. ij. aceti squilliᵗ. lb. ß. vl'. i. mell' al. despumati q̄rť. i. ß. fiat mellicratō sumat de isto sine aliqua ꝯmixtura: sero ⁊ mane. Uel sumat de aqua ordei vbi sit modicū in fine decoctionis vtendo de istis potibꝰ sumat semel in. xv. diebuſ modicū de iure seu brodio galli antiq̄ in quo bullierit. ʒ. i. polipodij q̄rcini ⁊. ʒ. i. se. v'tice pulpe colloq̄nᵗᵉ non puluerizate. ℈. ß. addēdo ⁊ diminuēdo ꝓut tibi videbiť. Ista sunt de ꝯciᵒ Raſ in suo ꝯti' loco huius da. ʒ. i. pill'aꝝ de agarico semel in mense: ⁊ qꝛ stomachus egrotat in ḡnatiōe talis materie fluxe in pectoralibꝰ: de ꝯciᵒ Raſ ꝓuocetur vomitꝰ ꝑ interualla sic. ℞. succi squille mell' an̄ q̄rť. i. spissenť supra cineres cal'os dentur duo vel tria coclea cum alijs duobꝰ vel tribus aq̄ de coctionis attripliq̄ ⁊ raphani an̄ prandiū ⁊ post prandiū vsq̄ ꝓuoceť vomitꝰ. Et si vis satis fortē medicinā vomicā ministrare pone ꝑ diē ⁊ noctē modicuꝫ de ell'o albo. in radice illiꝰ raphani postea remoueaſ anteq̄ decoq̄s aliqui comedūt duos vel tres bolos de illo raphano an̄ prandiū. ⁊ post remoto ell'o. 2ᵃ die hn̄t vomitū vel ifunde parū ell'i albi in q̄tiᵗᵉ vniꝰ amigᵉ ꝑ duas vl' tres horas de decoctōe rad raphani apij folioꝝ attriplicis ⁊ se. eius coleť ⁊ administreť cum. ℈. ß. croci silluestris. Raſ in suo ꝯtiᶜ laudat pill'as seq̄ntes. ℞. mentast' ysopi yreos pipis anᵗ an̄. ʒ. ß. terant bn̄ ⁊ distempenť cū melle: ⁊ capiať in q̄titᵉ auellane ⁊ transglutiat. Uel deť in q̄titate auellane de hoc. ℞. se. sinap. ʒ. ij. puluerizenť subtilit' ⁊ incorpenť cum cariq̄ qd̄ sufficit. Et si paſ. fuerit multū flaticus sumat vnam de istis pill'is l' duaſ in itroitu lecti. ℞. mirre pipis se. v'tice. se. apij se. sinap. an̄. ʒ. ß. teranť ⁊ misceātur ⁊ fiant pill'e. Et ꝯciᵐ q̄ tales vtanť a p̄nᵒ prādij de ficubꝰ c̄ puluere ysopi ⁊ tertia parte vel quarta parte pulueris pulmonis vulpis. vl' q̄ sumat ante prandiuꝫ: ⁊ ante cenā duos bolos sine potu dyaysopi vel dya prasij. Isto primo expedito veniamus ad ꝫm qd̄ intendimꝰ. s. q̄ talis materia in capite nec in partibus vicinis ḡnatur qd̄ fit cum dieta supius dicta caput ⁊ pectoralia ꝯfortādo cū stuphis siccis semel in. xv. diebus stoᵒ ieiuno ⁊ cū metridato q̄libꝫ sero ⁊ q̄libet mane tp̄e frio. tp̄e aūt cal'o bis in septimana ⁊ in numero ⁊ in q̄titate q̄ vtať in potagijſ saluia menta maiorana mellissa potissime tp̄e frio. ⁊ q̄ tp̄e frio ponat s̄ cōmissurā capitis d̄ garioꝭ ⁊ cubeb puluerizať subtil'r vel de vtroq̄ mētastro puluerizať subtiliter ℂ Isto secūdo expedito veniamus ad tertiū qd̄ intendimꝰ. s. q̄ talis materia ḡnata in capite vel in ptibus vicinis pulmoni non fluat ad pulmonē qd̄ fit ꝑ ceteris rebus cum bolo armeᶜᵒ. nam Serap. in caᵒ ꝓpo ⁊ om̄s antiq̄ dixerūt q̄ nisi reuma ꝓhibeat ne fluat cum vsu boli armeᶜⁱ nō ẽ spes q̄ alio remedio ꝓhibeatur capiať cum tribus digitis ⁊ cum modico vini bn̄ limphati capiatur ante prandiū per duas horas vel ante cenā. Uerū aliqui ꝯq̄rūtur q̄ trachea arteria multū ex hoc exsiccať. ideo miscemus de zuccara in tertia parte vel ꝑ medium Aliq̄ cum ꝯfuis de rosis faciūt ꝯditūꝫ ⁊ capiūt de mane sicut zuc̄ roſ. Et si quis hoꝝ ꝑoxiᵐ subito ⁊ violēter habuerit: q̄ sint coacti pectus ⁊ humeros eleuare cum forti ⁊ magna violenᵃ in tātū q̄ q̄si credūt suffocari a cibo ⁊ potu oio abstineāt q̄diu durabit ꝑoxismus. ⁊ si ꝑ diem cuꝫ dimidia vel per duos dies durauerit ⁊ sint in aere tempato ⁊ erecti sedeant vt facilius pectoralia dilatentur ⁊ da sibi de hora in horā vnum coclear sirᵘ aceto si cōpositi squillitici sine aliqua mixtura. ⁊ sumat vnā de pill'is supradictꝭ. de quattuor in quattuor horis: vel de semine sinapi cum ficubuſ. Et si q̄s asma habuerit ex mala ꝯpl'oe fria vel fria ⁊ humida pulmonis a ḡnatōe vl' a tp̄e vt ꝯtingit qui

busdā senibus a senio ⁊ q̇busdam flāticis alteri
us etatis rōne cuius in q̇busdā diebus impletur
humiditatibꝰ grossis ⁊ viscosis: ⁊ tardius ꝙ ex q̄
cū q̄ꝫ alia cā dicta manifestat̄: ꝓcedēs quasi coe
q̄lit̄ magꝭ pre ceteris spēbus ⁊ non ꝑoxismaliter.
Intētio curatiua p̄mitus dicta est tenēda ⁊ sub
tiliare ⁊ incidere materiam ⁊ ipam euacuare qꝺ
fiat cū supradictis in aliīs spēbus. Et secūda in
tētio siliter est tenēda nō diuersificādo nisi ratōe
ꝑticule in q̇busdam. nā oia dicta cōpetūt ⁊ adhᶜ
plus: q: calefacere magꝭ pulmonē: quod fit cum
fumo calcis viue dū extinguit̄. capiat̄ de mane
vnus lapis calcis viue: extinguat̄ cum aq̄ vt faci
unt lapicide apto ore recipiūt fumū: ⁊ vtatur re-
mediīs dictis in cura tussis frig. ⁊ hu. rōne male
cō ꝑlonis frie pulmonis. q: ꝯueniūt in cā spālit̄
de semie vrtice in duabꝰ ꝑtibus: ⁊ i tertia de se-
mine nasturciī cū modico mellꝭ cōfect̄ capiat q̇-
libet mane in q̄titate castanee ⁊ vtat̄ ante cibū
de puluere pulmonis vulpis cum modico ysopi ⁊
cinamoⁱ ⁊ maq̇ cum vna ficu. ¶ Et si quis asma
habuerit ex solꝭ vētositatibꝰ in pectoralibꝰ i aliīs
ꝑtibus vicinis facientibꝰ ad ꝓ ānhelitū qꝺ patescit: q:
stat cū maiori leuitate pectoraliū: ⁊ sine sputo: ⁊
cū minori cā. t̄n Rasis dicit in suo cōtinēte ꝙ pe
ctori applicent̄ calꝭa deopilatiua ⁊ in lateribꝰ vt
camomilla anetū maiorana ⁊ silia bullita. Loco
hoꝝ vtimur oleis calidis sat̄ anodinis de camo
milla mltiplicato de aneto de lilio in ꝑtibꝰ illꝭ stu
fe valēt ⁊ metridatū ⁊ exercitiū brachioꝝ ⁊ pec-
toraliū vt cātare ⁊ silia. ysopus pulueriẓatꝰ cum
cinamoº maq̇ ⁊ modicū de gariof̄ pulueriẓatis
dent̄ cum ficubus in p̄ncıº comestionis. ¶ Et si
q̇s asma habuerit a mala complōne fria pulmo
nis sine materia: vt fit in trāseūtibus ꝑ loca frigi-
dissima ⁊ niuosa: sumāt sero ⁊ mane de metridaº
dissoluto cū vino calꝭo decoctiōis saluie maiorāe
mellisse: ⁊ in p̄ncipio mēse sumāt cum duabꝰ fi-
cubꝰ de ysopo cynamoº gariof̄ mellissa pulueri-
ẓatis. vadat ad stufas siccas ⁊c̄.

¶ Capitulum. 57ᵐ. de pleuresi.

Cum aliq̇s sub costis su
is dolorē sentit pungiti-
uum ⁊ ꝓprie q̄n siccā pa
titur tussim ⁊ febris expetit vt si do
lor ꝑtem costaꝝ ⁊ furculā tēdit: fi
at minutio ex basilica eius partis
in qua ē dolor: nisi totum corpꝰ mlꝭ
to sanguine repletū fuerit. tūc eñ
ex latere ꝯtrario sanguis detractio
facienda ē. Egritudo q̄ꝫ si iaꝫ per
aliquot dies a sui p̄ncipio infesta-
uerit egrū: flōmia siliter a ꝑte dolē
te facienda ē. Meliꝰ t̄n ē vt flobo
thomia fiat: deinde aq̄ ordei cum
ẓuccaro assidue tribuat̄. Et si vide
ris tussim eius vehemētis siccitat̄
da ei in diluculo oī die iulep: dein-
de da ei in potu aquā ordei. Et si
eger fuerit debilꝭ: nutriat̄ cū pane
⁊ ex ẓuccaro. Si aūt fortis fuerit:
aq̄ ordei vsq̄ꝫ ad diem q̄rtū suffice
ret. Cūq̄ꝫ screare cepit: decoctiōeꝫ
quā in caplꝭo de reumatismo noīa
uimꝰ quotidie sumat anteq̄ꝫ aquā
ordei bibat donec sanet̄. Si auteꝫ
febris ⁊ acuitas ꝑseuerēt ⁊ eger in
exscreatōne difficultatē patiatur:
det̄ decoctio quam i caplꝭo de asma
te noīauimꝰ. qꝺ siliter ē faciendū
cū saniei fit exscreatio. Qꝺ si i p̄n
cipio passiōis qꝺ exscreatur niger-
rimū aut valde citrinū appet ⁊ sic
ꝑmāserit ⁊ febris nō q̇euerit neq̄ꝫ
calor vsq̄ꝫ ad diē septimū: timoro
sum ē. Et si cuꝫ hoc toto aeris ex-
tractio n̄ alleuiet̄: i maxillꝭ rubedo
⁊ in oculis stupor: morti ē ꝓpiquꝰ
Si aūt exteriꝰ i latere appuerit ru
bedo aut apostēatio ⁊ cū p̄mit̄ lo-
cus: dolet: ponat̄ desup vētosa aut
emplm̄ ex sinapi ⁊ ficubꝰ ⁊ dimit-
tatur ibi donec locꝰ vlceret̄. de his
vero que ex ore stolidorū ad aug-

mētum nocumēti accidūt: hanc egritudinē patiētib⁹ ē: ꝙ cū doloꝛ in ꝑncipio sentitur sub costis extimāt grossam foꝛe vētositatē. iōq; electuariū diamuscū: aut ei silia egro tribuēdū: eūq; oīno interficiunt. Hec passio vocaꝫ birsen: cui⁹ cā est apā qꝺ oꝛiꝫ interi⁹ in costis ypocundrioꝛum.

DE pleuresi .i. de apate costaꝝ seu ꝑtium ligātiū costas: puta pelliculaꝝ ꝛ lacertoꝝ assistētiū dilatātiū ꝛ ꝯstringētiuꝫ pect⁹: qꝛ pleura grece idē ē qꝺ costa latine cū suis ligamēꝭ. dicit symō ianuēsis i suis synonimis Et inde ē pleureƀ et pleuretic⁹. ¶ Nota pleureƀ duplex ē. vera ꝛ nō vera. Vera plꝛeƀ fit i pāniculis exn̄tib⁹ itra costas ligatas c̄ cosꝭ. 2° ꝺ inꝫ. ca. 2°. isti pāniculi sunt ipi⁹ dyafragmaꝭ. qꝛ dyafragma ē lact⁹ pelliculosus: imo capita sūt ligata c̄ costis faciētia ad dilatatōem pectoꝛꝭ: vt dicit ga⁹ 4. de inꝭ. c. de malo anhelitu. nā ipo exn̄te i sanitate nō sunt necessarij lacerti supioꝛes ad faciēdū sufficientē anhelitū i sanitate: vt dicit ibidem Vel fit i pellicul' ligātib⁹ costas qꝺ fit vt plin: vt dicit ga⁹. 5. de inte. c. 2. circa ꝑn^m. Idē dicit: 6. amphoꝭ. sup illo cañ. Acide eructuatōes. Ideo qn̄ iste ꝑtes apostemāꝫ: min⁹ dolēt qn̄ appodiāt supra costas eiusdē lateris. qꝛ min⁹ soluūtur in ꝯtinuo: qꝺ statim i ꝑma visitatōe inuestigam⁹: sup q̄ ꝑte meli⁹ q̇escūt interrogādo: tal' plꝛeƀ vera fit cōiter de sanguie vel de co. in toto vel i maioꝛi ꝑte: nam rōe subtilitatis in suƀa ꝛ acuitatis tales hūoꝛes subintrāt suƀam pelliculaꝝ ꝛ pelliculoꝝ dictoꝛū. ꝛ rarissime fit de ma^a flātica vel melꝛica ꝓpter cām ꝯtrariā: vt dicit ga⁹. 6. amph. sup illo cañ. Acide eructuatōes. de possibili fit ꝛ rari^me ꝓpꝫ cōmixtionē alicui⁹ poꝛtōis co. vel san. colꝛici i modica q̄titate. ꝛ fit talis plꝛesis vera in partibus dictis qn̄ vene ꝛ arterie q̄ cōtiguanꝫ cū dictis pellicul' sunt nimiū replete ꝛ spuūt coleram ꝛ san. ad ipam pelliculā vel spuūt dictū san. colericū ad dictas pelliculas ꝑ viā catarri seu dissolutionis a motu foꝛti: a cōcussiōe foꝛti: a cal'o vl' frō excedēti: vt dicit ga⁹. 5. de inꝭ. i. c. 2. ¶ Pleuresis nō vera fit i lacertis q̄ sunt intra costas ligātib⁹ costas i medio: q̄ faciūt flatū in anhelitu ꝛ in lacertꝭ exn̄tib⁹ ex costas q̄ faciūt ad cōstrictiōeꝫ pectoꝛis ꝑ modū dictū spuiꝫ ma^a a venis ꝛ arterijs ꝛ gn̄aꝫ de possibili ex quolibet hūoꝛe. qꝛ q̇cunq; hūoꝛ pōt suƀam illoꝝ lacertoꝝ ꝑ eoꝝ cōcauitates subintrare: imo ꝛ a vētositate a dn̄io vel in toto: iō ypo. 2° regimēti docet apponere calefactoꝛia vt videaꝫ an sit vētositas sola vel cū alia plecto^a hūoꝝ. hoc facit qn̄ dicti lacti grauātur ꝛ dolēt: et nō facit hoc in vera pleuresi ꝛc̄.

Primo tu queres. Cuius ꝑticulꝛe pectoralıū plꝛeƀ vera ē passio ꝑncip^r Soluit lra: 2. de inte. c. 2. Idē dicit raƀ i suo ꝯti^c. ꝙ pellicularū q̄ sunt infra costas ꝛ q̄ faciunt ad motū eaꝝ ꝛ sūt capita diafragmaꝭ. 4. de inꝭ. in. c. de malo anhelitu. post ꝑn^m capꝛi. vel ē passio ꝑncipaliꝫ pelliculaꝝ ligātiū qꝺ ē vt plꝛrīı. vt dic̄ ga⁹ 5. de inte. c. 2. Idē vult ga⁹. 6. amphō. sup cano^e illo. Acide eructuatōes. Idem vult Rasis i suo cōtinēte. ¶ Pleureƀ non vera ē passio ꝑncipaliter lacertoꝛū q̄ sūt inter costas ꝛ extra: vt ē dc̄m

Secundo tu q̄res. plꝛeƀ vera ꝛ nō vera ē ne pa° ꝑ se l' ꝑ colligātiā Solutū ē ꝙ ē ꝑ colligātiā venaꝝ assistētiū spuētium humoꝛes illos ad ꝑtes illas.

Tertio tu q̄res. Plꝛesis moꝛb⁹ q̄s ē. Dicēdū ꝙ moꝛb⁹ official' i q̄ sūt tria genera moꝛboꝝ ex q̄ ē apā ex q̄ mag̃ ledit. Dicēdū ꝙ interdū a cōplꝛoe mala: vt in fe. interdū a ꝯpositōe mala: vt in malo anhelitu. interdū a solꝛone ꝯtinui: vt in accubitu ꝛ tussi.

Quarto tu q̄res. cuius ꝟtutis pleuresis ē nocumētū ꝑncipaliꝫ passiue intelligēdo. Dicendū vt pluries est dictū ꝙ regitiue natural' digestiue ꝛ expulsiue mēbri mādantis ꝛ recipienꝭ ꝯsequēter.

Quinto Tu q̄res. cuius ꝟtutis plꝛeƀ ē nocumētū vel passio ꝑncipaliꝫ Dicēdū ꝙ motiue aīate lacertoꝝ intra costas existentiū flatum in anhelitu foꝛti: vt ē dictū in. c. ꝺ tussi. ꝯn̄r est passio natural' motiue pulmōis. ꝯn̄ꝫ vitalis coꝛdis ꝛ oīm mēbroꝝ.

Sexto Tu q̄res. si fria q̇dā mō repcussiua cōpetāt in ꝑn° plꝛesis vere et nō vere applicādo ab extra: put in alijs apatib⁹. Videꝫ ꝙ sic intētōne hebe^e. c. ꝑpo. rō sua. talia diminuūt fluxū hūoꝝ ad ꝑtē illā. Itē intētōe auicēne. 4. cañ. ca° illo. Antiq̄ssimi āntiquoꝝ. vbi dat curā apatū antrosoꝝ i emūctoꝛijs. vbi docet applicare in prin° oleū roƀ. ꝛ oleū mirtinū. qꝛ talia fria nō repcutiūt materiā: ƀ q̇etāt eā ꝛ foꝛtificant ꝑticulā: coꝛrigēdo discrasiam ꝑticule. Itē inten

tione ga^l.i4.de inge^o.in fine vbi dicit. hoc idē fa cit in antracib^9 ꝛ carbūculis i emūctorijs ꝛ i a lijs locis applicādo arnagloſſ. In ꝯriuz sūt mo derni Gordoni^9 ꝛ alij ꝓhibēt applicare fri. i ꝓn cipio.cām dāt.in interiorib^9 vie sunt late ꝛ apte rōne caloris.ꝛ in momēto fit fluxus si medic^9 eēt ꝑsens dū tale apostema incipit ꝛ portaret medi cinā in manu possent cōferre fria tu nc opposita. Dicendū ꝙ opio hebe^e ꝛ auic.mag placet. quia postꝙ cōfestim fiat flux^9 notabil: q2 vie sunt ap te ab intra:fluxus durat cōiter duob^9 diebus Jō dolor augmentaꝛ illꝭ dieb^9.silr̄ hoc videm^9 in cō cussionib^9 extrinsecis ꝛ in apatibus emūctorioꝝ vbi sunt vie late.q2 destinate ad recipiēdū super fluitates a principalib^9 mēbrꝭ qd̄ durat flux^9. ꝓ pter qd̄ in primis dieb^9 cōperit oleū ros.cuz por tione olei camomille.ꝛ illi q̄ ponūt olea calida i prin^o:augmētant fluxū.❡Et si dicas.ypo.2°.re gimēti applicabat cal'a ꝛ calefactoria.Dicēdum ꝙ ipe iubet hoc qn̄ passio ꝛ dolor ē in lacertis ex costas ꝛ est dubiū an sit ab hūore vel a vētosita^e q2 qn̄ ē do^r a vētositate ex talib^9 applicaꝛ do^r mu taꝛ in pte vicia ꝛ minoraꝛ:ꝛ sic rō gordonij non vz:

Septimo tu q̄res si in ꝓcessu compe tāt maturatiua scd̄m ꝙi a lijs apatibus.Dicendū ꝙ oēs ꝯueniūt ꝙ sanies in pectoralibus ē periculosa.q2 corrosiua.iō nō ꝯpeiūt maturatiua nec putrefactiua ꝓut in alijs apatibus.ꝫ debent applicari resolutiua cum pau ca maturatione.

Octauo tu q̄res pleureſ in quo latere ē deterior.Soluit auic.3.cano. c:ꝓprio.Jdē dicit Raſ in suo cōtinēte ꝙ plreſ i pte sinistra supueniēs est deterior:picl'osior ꝛ bre uior.q2 mag appropinq̄t cordi. iō seq̄ꝛ maior a cuitas ꝛ molestia.Si fiat in pte dextra:non ē ita piculosa:ꝫ ē mag lōga ꝓpꝛ cām ꝯriam. q2 mag elongaꝛ a corde.ideo nō facit tantā molestiā nec acuitatē accidentiū.

Nono tu queres.si in plresi sit ꝓcedēdū subtiliādo in dieta vsq3 ad statum ꝓut in alijs egritudibus.Dicendū ꝙ nō:q2 i pri^o pleureſ q̄ ad digōem ma^e ē stat^9 q̄ ad accn̄a ꝛ q2 accn̄tia multū molestan naturā. ideo natura nō est occupāda in cibo:nisi valde tenuiꝛ.ideo quā do parꝝ spuit:parū ē dandū de cibo . qn̄ multum spuit:plus ē dandū de cibo in ꝓcessu.

Decimo Tu q̄res.q̄bus magis accidit pleureſ vera.nec q̄ facili^9 in currūt.Soluit Raſ in suo cōtinēte: ꝙ colici ma gis ꝛ facili^9 incurrūt plresim verā:q2 ma^a abun dans q̄to acutior:tāto citius penetrat ꝑ pellicu lam ligantē costas ꝛ ꝑ illū pāniculū lacertosum ligatū cū costis facientē ad eius dilatatōem pu ta ꝑ capita diafragmatꝭ sanguinei flatici:tn̄ citius incurrūt plresim non verā.nā i talib^9 san. calid^9 abūdans exit capita venaꝝ ꝛ subintrat cōcauita tes ꝛ porositates lacertoꝝ existentiū intra costas ꝛ extra.ideo tales si tāgātur cū digitis in latere: dolent:qd̄ nō faciunt in pleuresi vera.

Istis clarificatis Cura plreſ tibi patescit ꝑrius autē ꝙ in cura ꝓcedas scire ꝛ cognosce re oꝫ in quo latere est.Et si ē plresis vera:vl' nō vera.ꝛ si dolor ascēdit vsq3 ad spatulas seu furcu las.vel descēdit ad ypocūdria subtus costas.ꝛ i quo tp̄e morbi sit.nā ex talib^9 cura ꝛ ꝓnosticatio diuersificaꝛ. Et si q̄s plresim verā habuerit cuz dolore ascendēte vel descendente:qd̄ patescit ex octo signis. Primo q2 ibi est dolor pūgitiuus ꝛ extensiuus,ꝛ nō pulsatiuus.q2 illa pellicula ꝛ il le pelliculus diafragmatꝭ ꝑuati sunt arteria:vt di cit ga^9.2.de intꝭ.c.2. Jdem dicit Raſ in suo ꝯti^e ❡Scd̄o est ibi malicia anhelitus q2 ille pellicu le q̄ mouētur in anhelitu ḡuate a materia tali:n̄ ꝑnt bn̄ moueri.ꝛ lacerti q̄ sunt infra costas ꝯpa tiūtur:q2 faciūt flatū in anhelitu. ❡Tertio ē ibi tussis ꝓpter vapores eleuatos,ad pulmonē pun gētes ꝛ grauātes ipm̄.ꝛ fit cōiter tussis cū aliq̄ li sputo pauco l' multo ex q̄ ma^a ē i ꝯcauo vt dicit raſ i suo ꝯti^e.❡4°.ē ibi fe.ꝯti^a vt plrm̄:lz qnq3 i terpollet ꝑ modū tiiāe.vt. d.raſ i suo ꝯti^e.❡5°.ē ibi pulsus serrin^9 dur^9 vt dic̄ ga^9.v.de intꝭ.c.2° q2 illa pellicula apata appodiat se supra diafra gma ꝛ diafragma cōpssum apatū vel nō apatuz appodiatū supra capsulā cordis.iō arteria cordi ꝯpssa cū duritie ꝛ violētia moueꝛ ad modū serre hostij.vt dicit ga^9 in loco alle^o.❡Sex^o tales me lius cubāt supra ptē egrā cū minori dolore licet c̄ maior tussi.q2 ps egra q̄escit supra costas.nō sic soluiꝛ in ꝯti^o sicut qn̄ pēdēt.iō meli^9 q̄escūt:sed mag tussiūt.q2 pulmo mag adheret hūori vt dic̄ raſ i suo ꝯti^e.iō i augmēto plresis ꝛ i statu iace at supra ptē egrā:vt cū tussi meli^9 mūdificeꝛ cuz sputo. ❡Septi^m signū ē ꝙ qn̄ tangiꝛ in latere cū digitis nō dolēt:quia pticula patiēs est infra costas. ❡Octauū ꝙ cū cōcomitaꝛ pafreneſ:ꝫ istud accn̄s solū cōcomitaꝛ plresim i diafragma te:vt dicit raſ in suo ꝯtinēte.q2 neru^9 q̄ ꝯtinuaꝛ c̄ diafragmate ꝓpinquus ē cer^o:vt dicit ibidē.iō cerebꝝ lediꝛ a ma^a eleuata ꝑ illū neruū:istis ac cidētib^9 ꝯcomitātib^9 notū ē ꝙ est vera pleureſ.

In p̃mis igit̃ dieb⁹ fiat flõmia de basilica parꝶ
ↄ̃rie fm rasim in suo ↄtinēte dato ꝙ doloꝛ descē
derit ab ypocūdria ꝛ i bona q̃titate ad.lb.i.Et si
venosus ꝛ coleric⁹ fuerit:fiat ad.lb.i. cū dimidia
vel ad duas.lb.reiterādo bis in die.hoc vult raſ.
i suo ↄtinēte.ꝛ ga⁹.in libello de flõmia. Et si tu
arguas ex datis a ga°.13°.de inge°.i.c.6.ꝙ debꝫ
fieri de pte eadē.nā dicit ad lr̃am ꝙ in apostēate
epaꝶ pectorꝶ ꝛ pulmonis i p̃ncipio: dū fit fluxus
mat̃ie dꝫ fieri flõia de epatica eiusdē partis dat
cām:qꝛ melioꝛ sit diuersio ꝛ euacuatio a pticula
lesa.Dicēdum ꝙ Rasis sil'r cõcoꝛdat hoc: q̃a
vtplurimuꝫ fit complectoꝛia venaꝝ ꝑpter quam
spuit̃ ma^a ab ip̃is venis ad dictas pelliculas . iõ
dꝫ fieri de pte opposita si de possibili eēt sine ple
ctoꝛia de eadē pte.sic intellexit Ga⁹ i loco alle°.
dietet̃ cū oꝛdeato claro ꝛ cum ptisana:ꝛ sirupet̃
quousq; incipiat notabiliter spuere cū sirupo de
papa.postea nõ:qꝛ sputū restringit vt dicit Raſ
i suo ↄtinēte.vel nenuf̃ vel viol'.dicit ibidē veruꝫ
fatigat̃ cū sirup̃.Aqua oꝛdei hꝫ vim sirupi ꝛ sibi
sufficiat.¶ Secūda die sue egritudis purget̃ cū
cassiaf̃ simplici:vt stomach⁹ denudet̃ a soꝛdi^e co
lerica ꝛ flātica:ꝛ natura in hoc releuet̃. ℞.p̃ũo
rū damasc̃.vuarum pasſ.caricarum albaꝝ.iuiu
be sebestē aã.p.ß.fiat decoctio i duabus.lb.aque
donec redeat ad.lb.ß.in q̃ dissoluatur cassiaf̃ mū
da.bñ pinguis ꝛ electe.ʒ.i.ꝛ ß.ꝛ fiat potus.de:ur
ante oꝛtū solis.nõ comedat nisi post tertias i p̃n
cipio prādij sumat de aq̃ oꝛdei tepida ad mūdifi
candū stomachū.postea comedat de auenato vl'
oꝛdeato claro:ꝛ post vespas sumat clistere ablu
tiuū:dato ꝙ competēter ascellauerit ¶ ℞.aq̃ oꝛ
dei q̃r.v.mellis viol'.ʒ.ij.ꝛ ß.olei cõis.ʒ.i.cassief̃.
mund.ʒ.i.fiat clistere.¶ Tertio die flõmet̃ de p
te eadē:lꝫ non in tāta q̃titate: dietādo ip̃m vt.s.
p̃ma ꝛ secūda die inungat̃ cū oleo roſ vel mirti
no.in tertia die fiet empl'm istud sedatiuū doloꝶ
ꝛ correctiuū mat̃ie fm intētionē rasis i suo cõti^e
¶ ℞.farine oꝛdei.lb.i.sandal'.pulueriʒatoꝝ.ʒ.ij.
floꝝ viol' roſ rub.grosso° pulueriʒatoꝝ.aã.ʒ.i.de
coquātur in aq̃.¶ Si vis:adde medicū olei roſ
vel camo.fiat emplm de quo capiat̃ ꝛ lateri ap
plicet̃.Ista sufficiāt ꝑ toto p̃nci° pl'resis sumen
do p̃n^m vsq; quo ma^a incipiat notabiliter digeri
ꝛ expelli cum sputo. Adueniēte g̃ augmēto ip̃i⁹
pl'resis in quo appebit subrub.sputum vl' ingros
satū aliqual'r digestū ꝛ cū minoꝛi laboꝛe nullo°
flõmes:qꝛ impediret maturatõem apatis.dicit̃ ra
sis i suo ↄtinēte.vnde si tale sputū in q̃rta vel q̃n
ta die appeat:moꝛbū inchoatū abbꝛeuiat ꝛ ecõt.

Ipo.p̃mo ampho.:qꝛ signa manifeste digõnis di
uidūt tp̃s moꝛbi.4.ampho.cañ.illo.Quib⁹ egri
tudo septima die terminat̃ si sputū appeat rube
um:malū qꝛ sig̃t rupturam vene.subrubeū venit
ꝑ resudatõem.ꝛ si nigrū peius:vtpl'rim moꝛiunt̃
¶ Adueniēte g̃ sputo subrubeo dieta põt aliq̃li
ter ingrossari:potes dare sibi de bꝛodio pue pul
le:ꝛ in ꝓcessu de colaticio ꝛ de vino aquoso sim
plici fracto cum aq̃ bullita:qꝛ sputū ꝓuocat. h°
vult Rasis.da sibi de aqua mellis per interual
la sputū mirabiliter ꝓuocat.In materijs grossis
decoq̃tur aqua pone in fine modicū mellis suffi
cit in amphoꝛa.ʒ.i.vel ß.mellis: fm ꝙ amphoꝛa
ē.interdū da sibi de aqua oꝛdei in ꝓcessu.si vide
res viscositatē materie i sputo:da sibi de sir° ace
toso vnum coclear de hoꝛa i hoꝛā sine alia mixtu
ra.vel misceas eq̃liter cum aqua bullita.si velles
forti⁹ ꝓuocare sputū viscosum : adde modicum i
dicto siru° aceti squillitici. Et si vis in aq̃ mellis
potes ponere aceti sq̃llitici.ʒ.ß. vtat̃ ad placi
tum loco sirupi.¶ Si tu dubitas:siru^m acetosuꝫ
ponas in aqua mell' modicū liquiri^e ꝛ q̃ttuoꝛ fo
lia prassij.vtat̃ isto potu loco sirupi.naꝫ iste pot⁹
mirabil'r maturat mat̃ias in pectoꝛalib⁹ ꝛ line
facit sputū .raſ in suo ↄtinēte.sil'r tenere faciē su
am supꝛa aquam cal'am existem i olla. multū fa
cit ad leue sputū.dicit Raſ i suo continēte.appē
te dicto 14 uto facies istud empl'm maturatiuꝫ
ꝛ sedatiuū dol'.¶ ℞.farine oꝛdei.p.iij. folioꝝum
bismalue.p.i.furfur.p.i.floꝝ camo.p.ß.se.ane^i se
lini se.fenug^i.aã.ʒ.ß.decoquat̃ in aqua bñ ꝛ di^s
stempet̃ cum modico olei camo.vel ptisanū:ꝛ q̃
titas tepida lateri applicet̃.Uel i ꝓcessu inunge
cū oleo camo.vel aneti vel fenug^i vel siꝫanuꝫ te
pidū.vel applica sepe spõgiā infusam i aq̃ deco
ctionis bismalue ꝛ se.fenugre^i. postea inunge.
Et si indiget bñficio ventris:da sibi clistere cõe.
vel da sibi.ʒ.ij.ꝛ ß.māne granate dissolute in bꝛo
dio macre pue pulle.vel i decoctõe vuaꝝ liquir^e
ꝛ prunoꝝ. qđ scꝫ caueat ꝙ recidiuet.qꝛ oēs mo
riunt̃ ex recidiuo.iõ sit caut⁹ ꝙ nõ infrigidetur.
¶ Et si q̃s pl'resim nõ verā habuerit : qđ pates
cit qꝛ ibi ē doloꝛ pūgitiuus ꝛ extēsiu⁹ ꝛ pulsati
uus rõne arteriarū ꝛ venarū q̃ pulsant in apati
bus ꝑpter ebullitõem materie.2°.de inte.ꝛ si tā
gat̃ i loco cū digitꝶ dolet tussis sine sputo maife
sto i p̃n° ꝛ i ꝓcessu cū mali^a anhelit⁹. qꝛ illi lacti
flant i magno anhelitu.4.de inte.c.de nocu° vo
cis.ꝛ meli⁹ q̃escūt i accubitu pꝶ ↄ̃rie:qꝛ tūc lacti
apati q̃escūt supꝛa costas ꝛ nõ soluūtur i ↄtinuo
tm:ꝛ sunt cū pulsu aliq̃l'r molli.qꝛ capsula coꝛd

nō opprimit sicut i vera plresi flōetur:purgetur: inungat i primis dieb⁹ vt ē dictū i vera plresi q: dr̄a ē solū rōe pticule patiētis.⁊ q: plresis nō.va mag fit ex flāte flāticoꝛ:imo in pte vētoso in pnci pio cura nō diuersificet. Jn augmēto tn̄ aliqlit diuisificat.⁊ q: p sputū augmētū nō bn̄ manifestat.q: maria ē ex̄ concauū pectoꝛis: nō expellit p sputū ꝙ fit q̄titas manifesta: ꝫ oꝫ attēdere ad febrē ad pulsatōem apatis ad inquetudinē.dic ra sis in suo ɔtinēte.¶ Et dicūt ples alij: ꝙ factis flōmijs in prin⁹ ⁊ alijs substractōib⁹ ma^e facto fluxu ma^e ꝙ apposi⁹ vētose sine scarificatōne est cura sūma.q: trahit ma^a ad extra ⁊ sic potit api ri qn̄ ē bn̄ ab itra nō apit ab intra:nō cōiter moꝛi unt.Maturet cū farina oꝛdei cocta in aq̄ cū mo dico olei roſ ⁊ floꝝ camo.puluerizat^e in 6^a parte. Raſ dic i suo conti^e: ꝙ fiat emplm̄ de cinerib⁹ra dicis caulū cū axūgia poꝛci veteri multuꝫ resol uit.¶ Et aduertere oꝫ ꝙ curet p resolōnē mate rie vel p apturā ab extra cōiter moꝛiūt:imo ples q̄ de plresi vera.q: tal'ma^a ab intra resudādo ad ɔcauū pectoꝛis cū sputo expellit.reiterent clistē ria ⁊ cassiat.put fuerit necesse ⁊c̄. hec de pleure si sufficiant.

¶ Capitulum.58^m. de pipleumōia.

Cum hoi supuenerit febris ⁊ in anhelitu tm̄ patitur ɔstrictiōem vt se p̄focari putet ⁊ in maxillis ita vehemens fit rubedo vt tincte videat: ⁊ anterioꝛ pectoꝛis ps dolet:tussis adest.⁊ qd̄ cū exscreatōe emittitur existit spumosum ⁊ in pectoꝛe sentitur grauitas sine punctōe ⁊ sine caloꝛe cui oīa hec accidūt acutum i pulmōe patit apostema. Et vocatur hec passio pipleumōia. Jn p̄ncipio igit curōis ei⁹ basilica minuenda ē.deinde eger ex eis q̄b⁹ medicat pleuresis curandus ē.

De peripleumōia id ē de apate pulmonis.2.de inge.c. 2°.nā piplon grece idē est qd̄ pulmo lati.dicit symō ianuēsis i suis synonimis, sic pa^a describit noie pticule patiētis ex intētōe ga^1 i lo co alle^o. Jdē dic ipe i passio^o suo. ¶ Nō pipleu^a fit duplr. Uno mō ex ppria plectoꝛia venaꝝ pul monis.nā vene ei⁹ replete nō pn̄t sustinere sanguinē:spuūt ipm i ei⁹ poꝛositatib⁹ ⁊ facit tumoꝛē ⁊ apa. Alio mō fit ⁊ vtplrm succedēdo catharro vel sq̄nātie vel asmati vel plresi.q: ma^a exn̄s infra venas illaꝝ ptiū fluit ⁊ delegat ad ptes pulmonis alr.q̄ vene replete nō potentes sustinere san.rōe q̄ti vel q̄lis spuūt san.ad ei⁹ poꝛositates ⁊ cāt tumoꝛē seu apa.⁊ q: tūc passio lōga:nō oīt sic flōmari sic si fieret non succedendo ad aliū moꝛbū.qn̄ nō succedit:flōmet ⁊ soluat vēter. dic rasis i suo ɔtinēte. vnde tale apa fit cōiter de sā. flātico.ideo seq̄t sputū flāticū. q: decidit a suba eius rara plena aere sicut plresis ⁊ vera fit ex co. vel ex san. colico:nō seq̄tur sputū colicū q̄si citrinū.vn̄ pipleumo^a ⁊ plreſ cōicant i plurib⁹ signis ⁊ i magna pte in cura.verū sig̃ cōia salutis sumūt i pipleu^a ex facilitate sputi sicut in plresi ex miti gatione doloris.dicit raſ i suo ɔti^e.nā pipleu^a alr curat flōmijs ⁊ cassiat. ⁊ q: ibi non ē mag̃ so lutio:ideo nō seq̄tur ptisis neccio. Silr curat:q̄a ma^a q̄ ē ifra venas pulmonis ⁊ q̄si ɔiūcta ipsi a postemati trāsmittat i sui augmēto ad alias ptes a n̄a foꝛti retro aures i collo vel i humero.2. pno stic.vide ꝫ plres.Jntn̄dū curat p ɔuersionē ei⁹in saniē tātū crepat ⁊ fit vlc⁹ ⁊ sanies coꝛrosiua tūc sequit ptiſ neccio ⁊ alr empima:vt dicet Notū ē ꝙ pipleu^a ē pa^o pulmōis ⁊ ē p colligātiā. veit qd̄ venire nō dꝫ fm naturā ad ipas vēas pulmōis. Et ē triplex moꝛb⁹ i gn̄e ⁊ i spē.⁊ ē nocu^m regiti^e n̄alr mē^l mādāt ⁊ recipiēt intētōe ga.xi.de inge^o i.c.2.⁊.8. Et ē passio p moꝛ^o descripto vtut n̄lis expulsiue plmōis ⁊ ei⁹attractōe ɔn̄r motiue coꝛdis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ. Et ē cū tali pipleum^a pulsus molr:q: pulmo est molr sicut culcitra.iō capsula non oppmit:⁊ p ɔn̄s non mouet cū duricia sicut fit in plresi.

Jstis clarificatis cura peripleu^e tibi patescit. Pri⁹ aūt ꝙ i cura pcedas scire ⁊ ɔsiderare oꝫ an tal'pipleu^a venerit icipiēdo vel succedēdo catarro māifesto vl'squinā^c vl'asmati l'plresi.q: i ꝫ cura diuisificat. q: qn̄ fit icipiēdo:flōia ē eis mag̃ neccia.nā si succedat ad aliū moꝛbū:cuitet flōia:q: sic nō reiteret.q: pa^o fuit lōga ⁊ vtus debilitata.dicit raſ i suo ɔti^e. Silr ɔsiderare oꝫ i pipleu^a ⁊ i plresi si vēter soluat ex se vltra semel aut bis.q: tal'solu^o sine cā māifesta moꝛtificatōꝫ vtutis n̄alis sigt in sto^o vl'i epate. vt dic raſ i suo

ꝯtinētc. ¶ Et si q̇s ꝑipleumoniā incipiētē ⁊ nō
succedentē habuerit: qđ patescit: qꝛ nō p̄cessit a-
liq̇s de morb dicꝶ ⁊ est cū dolore i pectore ⁊ i spa
tula sinistra cū tussi mag̃ ⁊ mag̃ mali^a anhelit⁹:
imo cū maiori ꝙ̄ i pl'resi ⁊ fe. ꝯtinua cū sputo flā-
tico semispūosi cū pulsu molli ⁊ vndoso cū rubo
re maxillaꝝ. ista oīa signt apa esse i pulmone. In
primis ḡ flōmet̃ de epatica ꝑtis dextre in crastι-
nū fiat' iterū flōia de basilica pꝶ sinistre: dietādo
ipm cū ordeato auenato caudaruso ⁊ aq̃ ordei ⁊
aq̃ mell' finaliter sequēda ē cura sicut i pl'resi di
ctū ē. qꝛ multū ꝯueniūt i cura poti^{me} i euacuādo
materiā cū sputo ⁊ resolutis i ꝑte vel i toto ꝭm di
uersa tꝑa ipi⁹ ꝑipleu^e. veꝝ rasͣ dic̄ i suo ꝯti^e. ꝙ vē
tose cū scarificatōe ꝯpetūt supra pect⁹ ⁊ costas
magnas qn̄qꝫ: ⁊ ipe vtebat̃ qn̄qꝫ ipis. ¶ Et si q̇s
ꝑipleumoniā succedentē ad vnū de morbis dicꝶ
habuerit qđ patescit: qꝛ p̄cessit vn⁹ de dicꝶ morb:
purget̃ cū cassiaꝶ dicta. ⁊ flōmetur de epa^{ca} vel
media^a eiusdē ꝑtis ⁊ nō reiteret̃ flōia. qꝛ pa^o fu-
it lōga ⁊ vt⁹ debilitata: vt dicit rasͣ in suo ꝯti^e ⁊ i
tendat̃ ad expulsionē cū ꝓuocātib⁹ sputū ⁊ alijs
resolutis applicādis ab extra: vt ē dictū in. c. p̄ce'
de cura pl'resͣ: hn̄do oculū ad reliq̇as ma^e morbi
primeui cū cathaplasmatib⁹ ⁊ alijs reso'onibus
cū florib⁹ anedis ⁊ se. aneti ⁊ fenugreci ⁊ sil'ib⁹.

De empimate

i. de collectōe sa
niosa in concauo pectoꝶ. ¶ Nota: ꝙ
ista tal' collectio saniosa fit in pectore
cā multiplici. al'n fit ex reumate antiq̄to fluxo ad
ꝯcauū pectoꝶ qđ ibidē diu retētū ⁊ ꝯculcatū se
micorrūpit̃ ⁊ inascit̃ sanies. sil'r fit intꝰdū ex rup-
tura vene i pectoralib⁹. nā i q̇busdā ma^a m'lta flā
tica expellit̃ ꝑ rupturā vene: q̄ ma^a ibidē ꝯculca
ta ⁊ retēta semicorrūpit̃ ⁊ i saniē ꝯuertit̃. Fit etiā
al'n ex pl'resi vl' ꝑipleu^a. nā ipis apātib⁹ maturaꝶ
crepāt̃ ⁊ sanies illa i ꝯcauo detinet̃ ꝑ tp̄s. iō dicit
ypo. 5. a^o. can̄. 16°. Quibuscūqꝫ vo ex pleuretide
empici fiūt si purgāt̃ infra. xl. dies a q̄ die ruptu-
ra fit curant̃: euadūt. si nō: i ptisim trāseūt. q̇a in
tꝑe lōgo vlcerat̃ pulmo ab illa sanie corrosiua:
Et adūte ꝙ ex tali sanie dū morā traxerit i conca
uo pectoꝶ ꝯficit̃ etiā pulmo absqꝫ h̄ ꝙ non corro
dat̃. ⁊ sic nutri^m sibi adueniēs corrūpit̃: ⁊ sic sani
es m'ltiplicat̃. vn̄ empici sūt duplices. improp̄e ⁊
largo mō dicti. Isti oēs spuētes saniē vt pl'reti^i
ꝑipleu^{ci} reuma^{ci} de lōgo tēpe. Empici ꝓprie qn̄
spuūt saniē cū ifectione plmonis saniosa. isti ta
les macillent̃ ⁊ extenuati fiūt cū collo ḡcili ⁊ cū
difficultate āhelādi cū tussi cū facie subtūida dis
colorata ⁊ cū tumore ocl'oꝝ ⁊ al'n febriūt: al'n non
qđ dinoscit̃ ex cal'. vole manuū ⁊ plāte pedū ⁊ si
ti aliq̄l'r: ⁊ tal' ma^a putrescit i diuisa ꝑte ꝯcaui pec
toꝶ qn̄qꝫ i ꝑte sinistra: qn̄qꝫ i ꝑte dex̄ mag' qn̄qꝫ i me
dio thorac̄. qn̄qꝫ rct^o: qđ ex ꝑticl'e dolore discerni
m⁹ ⁊ tussiēdo ⁊ spuēdo ꝓpt̄ motū ebullitōis m^e
i loco ifecto ꝭ dol'. mag'. vn̄ si m'lta sanies fuerit n̄
potit ꝑ sputū mūdificari. iō dubitādum ē de suf
focatōe. dic̄ rasͣ i suo ꝯti^e. iō iubet ipm cū cautio
apiri ne suffocet̃ qđ tēptare non audem⁹ ꝓpt̄ pe
riculum: ꝭ eos dimittimus.

Istis clarificatis

cura empi
maꝶ tibi pa
tescit. Prius āt ꝙ̄ in cura ꝓcedas scire oꝫ modū
sui euēt⁹: si veniat a reumate l' ex rupt̃a vene: l' si
venerit ex crepat̃a pl'resͣ l' ꝑipleu^e nec ad quā ꝑtē
pectoꝶ mag' declinat. nec si ē ibi mag̃ q̄ntitas sa-
nier: qꝛ i hac cura ⁊ ꝓnostica^o diūsificat̃. ¶ Et si
q̇s veꝝ ēpima habuerit ex catarro l' ex ruptura ve
ne i pectoralib⁹ l' ex ruptura pl'resͣ vel ꝑipleum^e
qđ patescit: qꝛ tal' spuit multū de sanie c̄ tussi vel
mali^a āhelit⁹ ⁊ fe. q̄ ipm mag' affligit ꝺ nocte cū
facie discolorata aliq̄l'r macilēt⁹ ⁊ rubore maxil-
laꝝ p̄cedēte aliq̇ illoꝝ i q̇z reliq̇s ocl'⁹ ē tenēdus
ꝓuocet̃ ma^a ꝑ sputū cū aq̃ mell' sim^{ci} si sputū fu
erit ḡssum a mo^{co} tꝑe ⁊ sine fe. l' ꝙ ibi ponat̃ mo
dicū aceti sqll'^{ci}. ʒ. ꝭ. vel min⁹. ⁊ ꝙ det̃ sibi aq̃ or-
dei c̄ mo^{co} mell' l' zuc' l' aq̃ farꝶ. si fe. affuerit illa q̄
dicta sunt i. c. de raucedi^e ⁊ de pl'resi ꝑ ꝓuocatōe
sputi valēt. vel det̃ sibi de aq̃ decoctꝶ. liq̇ri^e vuarū
pasͣ. cū mo^{co} ysopi ⁊ liq̇ri^e. Et si mūdifica^o fue-
rit difficil': pone i decoctōe liq̇ri^e vuaꝝ pasͣ mo-
dicū prassij ⁊ modicū orobi vl' fiat aq̃ ordei de aq̃
pluuiali cū mo^{co} melle ⁊ modico liq̇ri^e vuaꝝ pasͣ
c̄ modi^o p̄ssij vl' yreos. Ista valēt siru^m vtat̃ ꝯtie i
cibo ⁊ potu de aq̃ pluuiali. rasͣ dic̄ i suo ꝯti^e qꝛ q̇
dā spuebat saniē fetētē p⁹ sputū sā. ⁊ curati fuerīt
ꝑ lac caprinū ⁊ q̇dā ꝑ lac asininū. P⁹ mediā horā
sue m'ctōis. iō ꝯpetit vl⁹ coꝝ. Inūgat sibi pecto
ralia bo ⁊ māe c̄ isto. ℞. ol'i lauri' q̄rt. i. ol'i siza'.
q̄rt. ꝭ. butiri sine sale q̄rt. i. ⁊ ꝭ. cere ꝙ suf. ꝭ vng^m
addat̃ rađ lilij cocti ⁊ ꝯq̄ssati. ʒ. ij. icorꝑā^o ꝑ mo^m
vnguēti. l' iungat se i pectoralib⁹ c̄ ol'o lauri^o vta
tur dyarr̄. salomōis. l' vtat̃ el'c^o. ℞. plmōis vulp.
ʒ. ij. se. fe. ʒ. i. succi liq̇ri^e. ʒ. ij. pāis zuc'. lꝭ. i. aq̃ ca-
pillisue. lꝭ. ꝭ. terāt̃ sil' ⁊ ꝯficiāt̃ c̄ zuc̄ sup ignē. fiet
el'ct^m de bol'. sumat cassiāꝶ simplicē sel' i mēse ꝙ̄
tibi posui i. capitulo. de cura pleuresis ⁊ supius
Veꝝ empici tales si ma^a fuerit satis exuberans
nō curant̃ nisi materia expellat̃ ꝑ vias vrinales
qđ fit i q̇busdā ⁊ raro. fit tn̄ de possibili: vt ponit

ga⁹.6.de interio.in.cap.3.in fine capl'i. vbi dicit modū introit⁹ ma^c in q̄busdā ifra venaꝫ q̄ tendit ad vias vrinales.nā ꝓponēm q̄ raro cōtingit seq̄ūtur accidētia que raro cōtingūt:vt dicit ga⁹ ibidem. Ista sufficiāt tibi.

Capitulum.59^m de sputo sanguis cū rascatōe.

Quam sanguis cū rascatione aut puo vomitu q̄ fit sine tussi egredit᷑ non est egro inde timēdū. Poterit eñ sanari gargarizādo ea q̄ in caplo de sq̄nantia noīauim⁹ ꝛ regimen subtiliando.

De sputo sanguis cū rascatione. Nota ꝙ oēs antiqui cōcordati sunt ꝙ sanguis exiens cū vomitu necio exit de stoma^o vel de meri ꝛ de ptibus subiacētibus.exiēs cum tussi necessario exit de ptib⁹ spūalibus: puta de pulmone ꝛ ptibus subiacentibus scdm ꝙ via distat a via exitus scdm hoc tussis ē magna vl' modica.de istis duobus tractabimus in.c^o.sequenti.Exiens cū sputo simplici exit a gingiuis.exiēs cum rascatione:necessario exit de gutture. verba sunt ga¹.4.de interio.c.9.de exitu sanguis g^o. p os.in principio capl'i. Alteri⁹ nota ꝙ sāguis exit de gutture q̄ꝛ vene ibi apiuntur.3° de mor.c^o penultio: ꝛ apiūtur vene in gutture a sanguine mutato in quāto vel in quali vel vtroꝗ modo.et istud est vtplurimū.nam sanguis excedēs in q̄litate vel in q̄titate q̄ꝛ mult⁹ ꝛ acut⁹ in venis gutturis apit capita illaꝝ venaꝝ:ideo exit: ꝓpter qd̄ ē nocu^m expulsiue:q̄ꝛ q̄lis:ꝛ ꝓtentiue:quia q̄tus vt declarat ga⁹.4° de mor^o ꝛ in.6°.de interio.in c^o pmo.hoc est bn̄ declaratū in ca^o fluxu sanguis p nares.iō talis san.est accidēs dictū exiēs a corpore mutatū sequens imediate nocu^m actionis ꝓtentiue vel expulsiue venaꝝ gutturis. naꝫ talis exiens nocumento actōnis ptinet:vt dicit ga⁹.6 de mor^o. Notum est ꝙ san. exiens cū rascatōe ꝓ morbo descpto ē passio principal'r venaꝝ gutturis:vt dicit ga⁹.in illo cap^o.4° de inte. in prin^o capl'i.ꝛ ē p colligātiā morbi. venit qd̄ venire nō debet p naturā.q̄ꝛ q̄litas ꝛ q̄titas sang.indebita apiens venas. Et est morbus in cōpositōe puta in receptaculo:q̄ꝛ capita venarū recipiētiū san. vltra debitū replent᷑ postea dilatant᷑ ꝛ aperiunt᷑ cū san.mutato i quanto vel i quali i gutture,ꝛ ē nocu^m ꝓtētiue q̄ꝛ q̄t⁹:vel expulsi^e q̄ꝛ q̄lis.nā expulsiua incitat᷑ a q̄li sic ꝓtētiua a q̄to.6.de mor. 6.de inf.c.i.ꝛ tal' morb⁹ puta aptio ꝛ dilata^o capitū venaꝝ est passio seu nocu^m actiue vtuť ilis illaꝝ ptium ꝛ ptium vicinarum.

Istis clarificatis cura sputi san.cum rascatōe tibi patescit. Uisa passiōe duplici puta plectoria san.q̄ti ꝛ q̄lis ꝛ aptōe capitū venarū gutturis.intētio curatia duplex erit subtrahēdo sāguinē illū de ptib⁹ ill'.alia erit stipticare ꝛ claudere capita illaꝝ venaꝝ. Si q̄s sputū san.habuerit cū rascatōe det᷑ sibi cassiaf simplex tibi pluries posita i.c^o.de pl'resi ꝛ i caplis pmis.postea flōet᷑ ō vena media^a vel epa^{ca}.postea i 3^a die ō cephā^{ca} gargarizet de succo malignati ē ei⁹ carno sita^c terat᷑ malūgnatū cuꝫ to^o supspergē^o modi^o aceti ꝛ bn̄ exprimat᷑ ꝛ gargarizet sepe:ꝛ gargarizet de aq̄ rose de stipitib⁹ decoctōis sumas ō rob citonioꝝ dissoluto ē illa aq̄ dicta.vitabit salsa acuta vt mostardū:allia cepas nisi sint bn̄ repsse vinū purū seu male limphatū ꝛ silia.vitabit cātū ꝛ lecturā i cathedra.sil'r oīa alia q̄ faciūt sā.i gutt'e i ptib⁹ supiorib⁹. Adūte i q̄busdā ē tāta abūdās sā.subtil' colici ꝙ oꝫ plies reitare flōiaꝫ cepha^{ce}

Capl'm.60^m de vomitu sanguinis.

Quam vomitu ꝙ si exierit sanguis:nō magnum affert timorē. Curat᷑ nāꝗ hoc flobothomado egrū. ꝛ si comederit stiptica sicut sumach ꝛ succ⁹ vue acerbe. In potu pterea sūat ex boli armenici gūmi arabici balaustie sanguis dra.thuris oīm ptibus eq̄lib⁹ denf ex eo.ʒ.iij.cū rob simplici de citonijs.q̄busdā autē solet accidere sanguis exitus cum interpolatōe:ex quo nullū sentiūt nocumētū imo remediū ideoꝗ sic ē dimittendū. Qd̄ si cū tussi supueniat sanguis egressio ē timorosū.ē tū icipiēdū in curatiōe egri cū flobothōia ex basilica:deide ex trociscis istis i potu tribuēō.q̄ ℞ thuris

sanguĩs draconis amboꝝ añ.ʒ.iij
ꝛ tertiaꝫ karabe.ʒ.v.ematistis ꝶre
sigillate āboꝝ añ.ʒ.x.alũis.ʒ.ij.et
ꝶ balaustie.ʒ.iij.opij.ʒ.ij.reuba.se
ni.ʒ.ij.Ex hijs oīb⁹ fiāt trocisci.x
de q̄bus quotidie vn⁹ ĩpotu sumaꝶ
cũ succo ozimi maioris aut portu-
lace.Et si egritudo vehemēs fue-
rit:ali⁹ circa noctē dād⁹ ē.Adiuto
riũ q̄ꝫ ac coxaꝝ ptes sup̄iores sunt
ligāde ꝛ extremitates fricāde.Pe
ctus etiā p̄cipue si in eo fuerit loc⁹
dolēs ex trociscis p̄dictꝭ cũ aceto ꝛ
aq̄ epithimeꝶ.Ei⁹ p̄terea cibaria
succũ vue acerbe ꝛ sumach ꝛ eis si
milia admixta habeāt ꝛ patiēs su-
pin⁹ iacēs :de terra sigillata aliq̄d
post aliq̄d paulatim comedet.

De Evomitu san.ꝛ ei⁹ sputo ꝛ tussi.nam ru
brica cōis ē diminuta.Nō vōit⁹ ē
mal⁹.4.de mor°.c.i.ꝛ.4.Et ē malus
mot⁹ expulsi^e sto¹.6.de mor°.i.c.ʒ.i fine.veꝝ sang.
exiēs cũ vomitu ꝛ q̄cũq̄ꝫ alia res lꝫ i se sit suba ē
accñs morbi dictũ exiēs a corꝑe mutatũ.nā vt ex
iens:q: exit ex nocu°scu mala actōe expulsiue vl'
ꝯtētiue ē accñs morbi.ꝛ vt mutatũ in q̄to ꝛ i q̄li
ꝛ vtroq̄ꝫ mō tal' san.vomit⁹ venit a sto° ꝛ a meri.
4.de inꝶ.c.ix.de exitu san.ꝑ os.ꝛ qñ ē in q̄titate
mag̃ refocillat a venis epatꝭ ꝛ splenis.vl' in mē-
struis retentꝭ vel in ociosis ꝛ repletꝭ q̄ dimiserunt
exercitia ꝛ labores.c° penul°.nā expulsiua vena
rũ fortꝭ incitata ꝛ grauata expellit al'n ꝑ vomituꝫ
al'n ꝑ secessũ.interdũ ꝛ vtpl'm venit ꝑ viā mũdifi
cationis ꝛ est bonũ.nā tal' san.exiēs nō ē accñs
morbi vt exiēs:ꝫ vt mutatũ ĩ q̄to vl' i q̄li vl' vtroq̄ꝫ
mō.ꝑpꝶ q̄d al'n tal' vomit⁹ san.non ē mal⁹ y° ē sa
lubrꝭ ꝛ non dꝫ restringi.dic̄ rasͭ in suo ꝯti^e.ꝑpter
q̄d ꝯsiderem⁹ si ꝯfert ꝛ bñ ferũt ꝛ ecōtra:ꝫm ħ ꝑ
nosticem⁹ vt diximꝰ eē accñs vel vt mutatũ solũ
siꝭ fe.tal' vomit⁹ san.supuenerit: tũc ꝯsiderem⁹ si
venit post siḡ digōnis tũc venit ex actōe nature:
ꝛ non ē mal⁹ si venit añ signa digōnis vl' post si
gna digōis corrupte ē:tũc malũ mortē p̄nũciat.

Interdũ tal' vomit⁹ san.venit a venis sto¹ apertꝭ
a sanguisuga.vel ab alia re puta ab emorroydis
natis ibi ꝛc̄ ē i modica q̄titate ꝛ ꝑ intualla ꝛ iu-
uanꝶ.dicit rasͭ i suo ꝯti^e.san.exiēs i tussi cũ sputo
sꝑ ē mal⁹ q: arguit rupturā vene i pulmōe vel in
pectoralib⁹.4.de mor°.4.de inꝶ.c.9°.ꝑpꝶ q̄d est
multũ timēdũ de corrosiōe seu vlcere pulmōis q̄
noīe cōi ptisis dr.iō tal' exit⁹ san.sꝑ mal⁹ ē :seu ti-
morosus:ꝛ ē accñs dictũ exiēs a corꝑe mutatuꝫ
vt exiēs ꝛ vt mutatũ:q: nũq̄ꝫ exit ꝑ natā regl'atā
ꝑ talē locũ:q: vene ibi apiũꝶ a san.mutato i q̄to
vel i q̄li vel vtroq̄ꝫ mō ꝛ nō i ṽtute forti vel sana:
q: ñā nō intēderet q̄d melius ē.ꝯñs ē falsum.ʒ°.
de cretiq̄.ꝑbaꝶ ꝯña exq̄ ꝯseq̄reꝶ corrosio ꝛ vlcus
pulmonis.Notũ ē q̄ vomit⁹ san.ꝑ mor° descp̄to
est passio sto¹ ꝛ meri.4.de inꝶ.c.4.de exitu san.ꝑ
os.Idē dicit.5.de inꝶ.in.c.4.i fine.ꝛ ē pa°sto¹ ꝛ
meri ꝑ colligātiā venaꝝ epatꝭ ꝛ splenis refocillat
ab eis.in ip̄o tal' san.qñ exit ꝛ euomiꝶ i mag̃ q̄-
titate.Qñ i ꝑua q̄titate:ē ꝑ colligantiā rei extri-
sece puta sāguisuge vl' alteri⁹ rei extrīsece appro
ximate vlcerātis vel apientꝭ venas ip̄i⁹ tũc est in
modica q̄titat^e vel ab excrescētia aliq̄ ad modũ
emorroid in sto°.dicit rasͭ i suo ꝯti^e.a q̄ fit fluxus
al'n.Et ē morb⁹ in receptaculo.nā ille san.malus
acut⁹ vel semicorruptus expelliꝶ a natura:puta i
ṽtute expulsiua venaꝝ a natura:puta a ṽtute ex-
pulsiua venaꝝ ꝑ viam mũdificatōnis vtpl'imuꝫ
interdũ ꝑ viā sinthomatꝭ q̄d cognosciꝶ si confert
ꝛ bñ ferũt.Vomit⁹ aũt in se est mal⁹ mot⁹ ꝛ vio-
lētus cōiter ꝛ cũ molestia ꝛ grauitate.ꝑpter q̄d
ē malus mot⁹ ꝛ nocu^m expulsiue sto¹.6.de mor°.i
c.ʒ.Idē.5.de mor°.in.c.5.circa mediũ capl'i.vbi
dicit.oīs actio ñalis ē sine molestia sicut mala et
inatural' cũ molestia.verũ vomitus san.qñq̄ꝫ i se
nō ē mal⁹ mot⁹ nec mala actio expulsiue sto¹.q̄a
acq̄riꝶ sanitas:ꝛ ē leuis cũ alleuiatōe:ꝛ fiat a bo
na expulsiua venaruꝫ ad sto^m vl' ad itestina ꝯñr
expelliꝶ sine mag̃ molestia ꝑ vomitũ siue ꝑ seces
sum:imo ē bona alleuiatōe:vt declarat ga⁹.5°.ꝺ
inꝶ.in.c.penul°.q̄d pꝫ:q: acq̄riꝶ sanitas.ꝑpꝶ q̄d
nō dꝫ dici accñs morbi.ꝯña pꝫ ꝑ ip̄m Ga^m.ʒ°ꝺ
mor°.c.pe°.aucte theophili Veꝝ cum ħ non ne
gaꝶ quin ibi sit morbus i receptaculo q̄ tñ expel
liꝶ ꝑ naturā expulsiuā illoꝝ mēbroꝝ ꝛ mō satꝭ cō
uenieēti.Et est passio ꝑ illo malo motu naturali-
um ṽtutũ i sp̄ualib⁹ mēbrꝭ.Notũ ē q̄ sanguis
exiēs in sputo cũ tussi ē passio p̄ncipaliꝶ venarũ
pulmonis vel pectoris:vt dic̄ ga⁹.4.de interio.c°
9°.vnde qñ san.est clarus spumosus subalbid⁹
cũ tussi cōpetēti ꝛ sine dolore tũc est pa°p̄ncipa^r

pulmonis qn̄ san. est grossus q̄si niger ⁊ aliq̄l'r spumosus ⁊ par̄ ⁊ cū tussi mag̃ cū dolore infra pect' tūc ē pa° venar̄ pector̄ ⁊ ē pa° illar̄ venar̄ p colligantiā venit ad illas sanguis mutat' in q̄tō vel in q̄li vel vtroq̄ mō q̄venire nō d3 ƀm n̄am: ⁊ est morb' cōis: q: solutio tal' vene vel talis: p morbo descpto in se aūt talis san. exiēs: cū tussi ē accñs morbi dēm exēs mutat' ū a corpe: seq̄ns imediate malā expulsiuā: ⁊ violētā pulmōis ⁊ aliar̄ ptiū pectoraliū ,ppt̄ qd est nocu^m expulsiue illar̄ ptiū ɔn̄s malā expulsiuā venar̄ illar̄ ptiū ,ppt̄ rupturā ⁊ solutōez factā i ill' venis: q̄ de cā expellit' in ɔcauo pectoris ⁊ ē pa° seu nocu^m actiue inferēdo sube pulmōis tal' sanguis exiēs cū tussi ,p pte retētus. nā q: ipossibl'e ē q̄n aliq̄ portio remaneat i ɔcauo pector̄ q̄ ncc̄io corrūpit' ⁊ corrodit pulmonē. ⁊ iō tal' exit' san. cū tussi est timorosus ,p eo q̄ necessario remaneat: ƀ intendūt actores oēs

Istis clarificatis cura vomitus tibi patescit ⁊ ei' sputi cū tussi. Pmus āt q̄ in cura ,pcedas scire ⁊ ɔsiderare o3 an̄ alias sibi paroxismalit' ɔtigeret ⁊ sine magno nocu° vel nō: q: in ƀ cura diuisificat'. ¶ Et si q̄s ḡ vomitū san. paroxismaliter habuerit ⁊ sine mag̃ nocu° vtur̄ vital' ⁊ aliar̄ virtut̄. de ɔsi° raƀ i talib' par̄ ē faciendū. ƀ dietam' ⁊ aliq̄d facim' ad regulandū n̄am i suis actōib' cibet' ḡ cū ris ⁊ lēticib': vel ordeato vl' auenato det' sibi par̄ de rob d̄ citonijs cū aq̄ sumach: vel siru° de citonijs vl' de mlep rob: cū aqua rob fleƀ' bis vel ter in anno de epatica: vl' mediana si grossior fuerit vel de sophenis ⁊ meli' vitabit salsa acuta spēs allia: cepas. ,puocent' emorroid: ad ꝑhuādū talē vomitū paroxismalē si ē possibl'e flōando d̄ sophenis ⁊ fricādo ptes illas cū cepa ⁊ folijs fic'. ¶ Et si q̄s vomitū san. habuerit cū aliq̄li grauitate corpis ⁊ alteratōe pulsus: stati fleƀ' de epatica vena: vt mali^a. san. corrigat' aliq̄ ex tali vomitu moriunt' subito l3 pauci ƀm q̄ san. ē niger vl' malus mot' facta flōia dietet' ⁊ sirupet': vt stati dēm est. ⁊ vtat' isto puluere. ℞. boli ar. san. dra. an̄. ʒ. ƀ. thur̄ cū cortice. ʒ. ij. ƀ puluis subtil' det' d̄ isto puluere modicū cū rob de citonijs ⁊ aq̄ decoctōis sumat. q̄l3 mane: ⁊ an̄ cenā p duas horas. ¶ Aduerte tū: q̄ q: ista tal' euacua° ē horribil' ⁊ stupēda ⁊ aliq̄ subito moriunt': iō fortit' est intēdēdū in ꝑhuatōe tal' vomit' san. q̄ ꝑserua° stat in duobus in ,puocatōe emorroyd̄ si sit possibile. in fricatiōe venar̄ ani cū cepa ⁊ aloe ⁊ folijs fic'. ⁊ cū flōia sophenar̄ q̄ flōia bis vl' ter reiterata i anno multū ꝑseruat in se euacuādo san. calefactū ⁊ acutū. ⁊ ,puocādo emorroyd̄ dictas: vt san. tal' expellat'. Insup vitabis salsa ⁊ acuta: vt dēm est. balneum aq̄ tepide de duob' i duob' mēsib' multū ꝑhuat: q: sanguis infriat infriando fumos capnosos a sanguie ⁊ alijs h̄ūorib': iō eo sepe vtendū est de mane vl' an̄ cenā. ¶ Ad curā sputi san. cū tussi. pius aūt q̄ in cura ,pcedas scire ⁊ ɔsiderare o3 q̄litatē ⁊ q̄titatē san. exeūtis cū tussi. si sit clarus subtilis subalbid' spumosus cū aliq̄li tussi ⁊ sine dolore: q: tūc venit a venis pulmōis: vel si sit aliq̄l'r grossus par̄ spumosus tēdēs ad aliq̄ualē nigredinē č mag̃ tussi ⁊ dolore notabili i pectoralib' tūc est a venis pector̄ q̄ facil' ɔsolidant' cū ille ptes sunt in maiori q̄ete. 4. de inf̄. in. c. 9. de exitu san. p os. iō talia sunt ɔsiderāda. ¶ Si q̄s ḡ sputū san. h̄uerit istū vl' illū h̄uerit: stati fleƀ' de epatica pt̄ dextre. ⁊ ifra paucos dies fleƀ' de epa^ca ptis sinistre freq̄nt' iste flōie ⁊ fiāt in modica q̄ti^e. dic̄ raƀ in suo ɔti^e: ⁊ facta flōia potet modicū de ptisana ⁊ si multū replet' fuerit ƀ de mediana: flōia d̄ sophenis multū v3: dicit raƀ in suo ɔti^e. ¶ Vtatur portulaca in p̄n° cōestionis cū modico aceti limphati: ⁊ intingat carnes in succo ei' lo° alterius agreste: ⁊ potet de illo succo q̄l3 mane p se vel cū modico terre sigillate. ista cōtinuet isup. ¶ Et si q̄s habuerit sputū san. vgens ad nigredinē cum tussi: q: de vena rupta in pectore si cal'e ɔpl'e ms multū fuerit potet par̄ de aceto limphato p multas vices i die fac̄ cessare sputū san. venient̄ a vena pectoris ⁊ nō a vena rupta in pulmone. dicit raƀ i suo ɔti^e q̄ q̄ hor̄ sumat quol3 mane coclear puluis mastic̄ subtil' cū vino malor̄. vel cū succo vge pastoris vl' cū succo portulace clarificat̄ p residētiā vl' de terra sigillata de ābob' ꝑncipatū tenēt i casu. dic̄ raƀ i suo ɔti^e. ,ppt̄ qd i dic ɔti^e q̄tū poterit i ore teneat de t̄ra sigillata ⁊ paulati ɔti^e aliq̄d trāsglutiat. Vel sumat sepe d̄ isto ɔdito. ℞ ɔfne rob. qrt̄. i. ɔserue simphiti qrt̄. ƀ. boli ar. ʒ. i. tre sigillate. ʒ. ƀ. panis zucc' qrt̄. iij. vl'. ıƀ. i. ƀ coditū ad modū zucc' rob. iūgat' pect' cū fris icorpetur bol' ar. t̄ra sigillata acatiacū ol'o rob vnfācio p modū vng' vt feruor san. i pectoralib' mitiget'. ¶ Si tal' pa. macillēt' fuerit. vtat' lacte ⁊ nō alia q: nimis replet venas pulmōis. dic̄ raƀ i suo ɔti^e y° raƀ curauit mltos č solo lacte lo° vini potato. vt ipe recitat Sil'r lac coctū q: ɔglutiāt ⁊ adheret sil'r v3 aq̄ lact̄ vaccar̄ acida extcto butiro multū v3 raƀ i suo ɔti^e. ¶ Case' recēs sil'r v3. vtat' carnib' volatiliū. vtat' pedib' aialiū bn̄ coct̄. amido cāda riso aucato ordeato siti silētio iaceat erect' ne ,puocet' tussis: q: tussis ,p̄hibet ɔsolidatōez. vtatur

vino ſtiptico ⁊ coctãis coctis. Vitabũt tales irã coitũ:vocẽ:mltiloquiũ:apiũ al's opiũ:caſeũ veterẽ:vinũ vetꝰ:ſalem aquã calꝫ:cibaria cal'a:nimium frigus:repletõem nimiã:reumata magᵐ motũ:ne anhelitꝰ fiat frequens. caueat a fumo a puluere a dormitione ſuper terrã abſq; lecto:q: illḋ ſputũ ſanguinis ꝓuocat, naꝫ iſti euitando ⁊ alia faciendo curabuntur.

Capitulum. 61ᵐ. de ptiſi.

Quum aliqs carniũ diminutionẽ pati videt̃ poſt tuſſim ex cronica paſſione et ſputo ſanguis aut ſaniei ꝓcedẽte lac aſininũ i potu tribuat̃. Qḋ ſi iuenire nõ poterit: lac caprinũ cũ pauco zuccaro dãdũ eſt. Cũ quo etiã panẽ ſepe cõcdat ipmq; q̃to plus poteſt loco aq̃ in potu ſumat. Vinũ tñ ſubtile et tẽperatũ alñ eſt tribuẽdũ. Nutrimẽtũ aũt egri ſit ex carnibus auiuꝫ et edina. Eger ꝑterea ante comeſtionẽ ⁊ poſt balneũ ingrediat̃:qḋ nõ ſit calm ſed tepidũ. ⁊ in ſemicupio morã faciat Sũmope v̄o cauendũ eſt ne vẽter ſoluat̃. Cui tñ ſi ſolutus fuerit ex huiꝰ pulueris bibitione ſuccurrẽdũ ẽ. q̃ ℞. gũmi arabici ſpodij boliarmeni ſemirtini omniũ añ. ʒ.i. fiat ex eiſ puluis ḋ quo in die. ʒ iij. cũ ſirupo de papauere albo aut rob mirtino dent̃ huius q̃ꝫ pulueris bibitio oĩbus ventris ꝯſtrictiõe indigentibꝰ q̃ tuſſiꝫ patiãtur remediũ affert. Cui plerũq; addunt̃ xilocaracte de ſyria. et bdelliũ de mecha. Qḋ ſi lac egro febrẽ generauerit auferendũ ẽ ei lac ⁊ ptiſana quouſq; febris recedit dãda Deinde lac inde denuo tribuendũ. Et ſi febris iterũ redierit rẽoto lacte ptiſana eſt danda. Poſt cuiꝰ receſſionẽ vt prius ad lac ẽ redeũdũ. Hoc aũt ſp ẽ faciendũ cũ neceſſitas vrget ⁊ vẽter ſũmope cuſtodiendus ne ſoluatur.

De ptiſi id eſt de vlcere pulmonis cũ ſputo ſanguieo vt dicit Gaꝰ. i paſſionaᵒ. alit̃ ḋr caplꝫ de ptiſi. i. de ſputis malis ſanguineis ⁊ ſanioſis:q: ptiſis grece idẽ eſt ꝙ ſputũ latine dicit ſymõ ianuenſ i ſuis ſinonimis. Idẽ ptiſicꝰ idẽ eſt ꝙ ſpuẽs latie. Moderni:vt Gordoꝰ ⁊ alij dicũt ꝙ ptiſis ẽ vlcus pulmõis cũ ꝯſumptõe corporis. Gilbertꝰ dicit ecõtra. Ptiſis eſt ꝯſumptio corpis ꝓpter vlcꝰ pulmõis ꝓpt̃ qḋ vulgares vocant oẽm ꝯſumptũ ptiſicum cum vlcere pulmonis ⁊ ſine vlcere. lꝫ ſit ꝓpe ꝯſũptio cũ vlcere pulmõis. Aui. i 3ᵒ. cañ. dic̃ ꝙ ptiſ ẽ paᵒ mala vlceroſa pulmõis quã ꝯcomitat̃ ſputũ ſanguineũ ⁊ ſanioſuꝫ:q: i tali vlcere cum tãgit̃ caput alicuiꝰ venule pulmõis ⁊ poſterũ fortiꝰ ⁊ pl'ies. ꝓpt̃ qḋ ꝑ iterualla ſpuũt q̃titatẽ manifeſtã ſanguis ꝓpt̃ corroſionẽ ꝓfũdataꝫ. ¶ 2ᵒ. ꝯcomitat̃ tuſſis ꝓpt̃ nocuᵐ pulmõis ſenſatũ peteñ illḋ expellere cũ conatu ⁊ flatu. ¶ 3ᵒ. ꝯcomitat̃ duricia ãhelitꝰ aliqual'. q: pulmo g̃uatꝰ libe non p̄t in actiones debitas per ñam:vt dilatare ſe nᶜ ꝯſtrigere. ¶ 4ᵒ. ꝯcomitat̃ rubor aliqual' maxillaꝝ ꝓpt̃ fumũ ab vlc̃e eleuatũ ¶ 5ᵒ. ꝯcomitat̃ dolor aliq̃lis i ſpatula maxᵉ ſiniſtra vſq; ad hũerũ ꝓpt̃ pelliculã pulmõis colligatã in ill' ꝑtibꝰ. vt dicit Gaꝰ. 4. de inſ. in caᵒ vltio. ¶ 6ᵒ. ꝯcomitat̃ ethica fe. ſeu ꝯſumptio corpis vñ mala acciᵃ dicta ſũt ſtati ꝯcomitãᵃ ptiſim fe. aũt dicta nõ niſi in ꝓceſſu tpis ꝑ tp̄s ſtat ſine fe. ethica ⁊ cauſat̃ talis vlceraᵒ in pulmõe pl'ibꝰ ḋ cãis alñ ex catarro colerico acuto vl' ſalſo cadẽte ſ̃ ipſum ⁊ ꝑ ꝯñs vlcerãte vel ex maᵃ tali veniẽte aliũde ſi duraũt. 4. de inſ. in. c. vltiᵒ. aut a pipleumoᵃ vel pl'reſi lõga ⁊ ſanioſa aut apturavene i pectoralibꝰ:q: portio ſanguis ibidẽ remanẽs ſaniat̃ ⁊ corrũpit̃. ⁊ ſic corrcdit ipm ⁊ vlcerat. ¶ Vlteriꝰ nõ ex intẽtõe Ga'. 4. de inſ. c. 9. ⁊. c. vltio. pulmo interdũ patit̃ apturã vene:vt dictũ eſt in caᵒ illo. interdũ pl'ino vulnerat̃ vulnere ſimplici abſq; ſanie:vt in p̄nᵒ expna de cauſis dictis quibuſdã me

bid antiqs visum ē talia vlcera simplr sine sanie esse incurabilia ꝓpter ꝯtinuū motū pulmonis ꝛ qꝛ ꝯsolidanª bn̄ approximari nō pn̄t Ga⁹ aūt in fine illi⁹ ca' dicit: ꝙ talia vlcera saniosa: puta qn̄ sunt in pn̄º diuturna a bono medico efficiūt ꝛ q̄busdā tpib⁹ sanāt nō ꝓlōgant qꝛ a bono medico tale vuln⁹ crustat cū exsiccantibus sicut scabies ab extra in brachijs vel alibi. vt dicit ibidē. veruꝫ talis patiēs ꝑua occasione cū forti anhelitu cum dovel tussiēdo vel alta voce ꝓclamāte corticem illum exspuūt ꝛ cū tussicula eijciūt cuꝫ duabus vel tribus guttis sanguis ꝓpter qd̄ talia in summū vitāda sunt ne tussicl'a. illa añ tps exeat vsq; q̄ sub t⁹ crusta illa fuerit fctā ꝯsolidatio. qꝛ iterū iterū oportebit illā crustā regn̄are cū exsiccatiuis si curare intēdit. ¶ Notū est: ꝙ ptisis ē paº ꝑncipalit̄ pulmonis ꝑm aliquā ptē eius. 4. de int. in. c. vltimo. Idē dicit. 5. de inge°. c. 9°. ꝛ 11°. ꝛ ē ꝑ colligātiā venit qd̄ venire nō dꝫ ꝑm naturā puta illa materia acuta corrodēs ꝛ est ibi triplex gen⁹ morbi mala ꝯº: mala ꝯposiº: qꝛ mala figura cū ð pditione ꝛ solutio ꝯtinuitat̄ ꝛ est nocumentū regitiue. naturalis mēbra mandant̄ ipius pulmōis nō bn̄ expellent̄ nec digerent̄ vt deberet verū dispositio pticule bn̄ facit ad h̄ in q̄busdā dispositis ad ptisim cū pectore stricto ꝛ humeris eleuat̄ vocant̄ alati collo longo cū eminētia guttur̄. nā talis mala ꝯpositio ex errore informatiue facit ad facilem receptionē materie. i. ad debilē expulsionē materie ꝛ ptisis est paº naturalis pulmōis ꝑncipal'r ꝯñr vitalis cordis ꝛ alioꝝ membroꝝ

Istis clarificatis cura ptisis ꝓut ē possibilis tibi patescit. nam in cura hui⁹ vna ē intētio curatiua ꝑncipalis. s. exsiccare tale vlcus cū exsiccatiuis ꝛ abstersiuis: qꝛ vulnera non sanant̄ nisi ꝑus exsiccent̄. 6°. amph. ꝛ ꝑ ꝯñs cōsolidare ꝛ ipsum crustare ꝓut est possibile. ꝓpter qd̄ oīs ptisici habeāt in collatū suū seu māsionē suā in aere sicco dicit Rab in suo ꝯtiᵉ. qꝛ aer siccus attract⁹ ꝑ anhelitū exsiccat tale vlcus. h̄ idē dic̄ Ga. 5. de inge°. in. c. 10. ꝛ 11°. vbi ipe recitat ꝙ ipe existēs rome eligebat ipis ptisicis montes calidos siccos ꝑcussos a sole: ꝛ elongatos a paludibus a locis bassis. Et mittebat eos ad montē altū in cecilia vbi est continuus ignis. Propter eandē causam ꝛ inūgebat eis nares cū oleo siccovt ē oleo rosarum fancino vt aer attractus magis exsiccaret vlcus ꝛ dabat eis metridatū ꝛ tiriacā vt ipe recitat. 4° de int. in. c. vltimo. in talibus eis ꝓlongabat vitam in finalibus moriebantur non obstantib⁹ remedijs suis attributis nullus eorum euasit. vt ipse recitat in eodem loco. Utant̄ ḡ tales ptisici de bolo armeᶜº puluerizato cum modico vini bn̄ limphati ante cenā ꝑ vnā vel ꝑ duas horas ꝛ sumat de eo ꝑ modum pulueris in modica q̄titate sepe de die ꝛ de nocte sepe: ß qꝛ bol⁹ ex se exaspat guttur misceat̄ cū pane zuccari in eqli q̄ntitate vel in maiori vel i minori ꝑm ꝙ tps est lapsum ad istaꝫ vel illā q̄litatē. Idē dico tibi de terra sigillata. nā ista duo tenēt ꝑncipatū in exsiccādo ꝛ in crustan do vlcus. 5. de inge° Idē dicit rab in suo cōtinēte Utant̄ lacte dicit rab in suo cōtiᵉ. Id̄ dicit Ga⁹ 5°. de inge°. nam lac abstergit sua aq̄sitate ꝛ mūdificat ꝛ cōglutinat ꝛ consolidat sua caseitate verum rōne butirositat̄ humectat ꝓpter qd̄ nō cōpetit. Ideo dicit rab in suo cōtinēte extrahat̄ butirū deinde coq̄tur cum ferro calido vel cū lapidibus fluuialib⁹ ignit̄: vel saltim decoquat̄: qꝛ tūc melius cōglutinat ꝛ administrat̄. ꝓpter istā butirositatē modicā laudat̄ mag̃ lac asine. postea lac capre cū modica zuccara vt mag̃ abstergat cū q̄ etiam panē comedat. ꝛ in potu sumat nisi cenco mitaret̄ fe. putrida: qꝛ tūc cōpetit aq̄ ordei cuꝫ fe. papa. vl' cancris fluuialib⁹ nutriat̄ aui.cul' pull̄. ꝑdicibus auēato ordeato risi cādaruso vino subtili ꝛ claro bn̄ liphato summoꝑe cauendū est ne venter soluatur: quia fluxus ventris talibus est periculosus: ꝙ si superuenit vtatur magis bolo armeᶜº cum sirupo mirtino: vel de sumac. vel aq̄ decoctionis: vel vtatur sirupo de ribes ꝛ cetera.

¶ Capitulum. 62ᵐ. de pulsu tremore cordis.

Si cum cordis tremore fuerit pulsus velocitas ꝛ febris eger ex basilica est minuēdus ꝛ trocisci cāphorati cum succo maloꝝ acetosoꝝ in potu sunt tribuēdi que. R. spodij semis cucumeris citroli endiuie lactuce portulace rosaꝝ sandali albi oīm ptes equales ꝛ ꝑ vno quoq; pondere auri vni⁹ ex eis sumat̄ cāphore triū ḡnoꝝ ordei pondus ex q̄b⁹ cū succo macianoꝝ cōfectis fiant trocisci de q̄bus in potu quotidie vni⁹ aurei pōdus qua

40.

q̄ȝ die tribuat͛. Poſt ꝑ duas ebdomadas fieri ꝯuenit. ſi aūt hec non ſuffecerint: lac de quo butirū ſit ex tractū ad bibendū det͛. Ipſe vo nutriat͛ ex pullis cū aceto ⁊ ſucco vue acerbe ⁊ ex acetoſo. Sirupū ꝑterea acetoſuȝ de zuccaro factū bibat Si aūt cū cordis trēore ñ fuerit febris trociſci muſcati in potu ſumāt͛ q̄. ℞. maſticis ſpice xiloaloes cynamomi gariofi. gallie muſcate nucis muſcate cubebe cardamomi maioris ⁊ helbaq̄ corticis citri oīm ana pōdus vni⁹ aurei muſci ſexta ʒ. i. ex his oīnibus cū vino redolente cōſperſis fiant trociſci: hi āt trociſci cōferūt ſincopi ⁊ tremori cord̄

¶ Electuariū dyamuſcū ꝓcioſū

Dyamuſcū ꝓcioſum q̄d ad ſincopim ⁊ triſtitiā ⁊ cordis tremorē ⁊ tediū faciēs. ℞. maſticis cinamomi ſe. ozimi maioris ſe. ozimi gariofilati ſe. melliſſe ſe. ſinſimbri ſemis ſanſuci macropipis oīm partes eq̄les ex q̄bus oībus pulueriȝat͛. ʒ. x. ſumāt͛ margaritaꝝ minutaꝝ coralli rubei carabe ſete crude been albi et rubei. folij oīȝ aā. ʒ. x. muſci tubatia corconijs puri. ʒ. ß. conficiant͛ cū melle de mirabolāis kebulorū. Hoc eñ electuariuȝ ad frigiditatem ſtomachi ⁊ digeſtiue egritudinē optimū exiſtit.

De pulſu ſiue trēore cord̄. iſta ē rubrica raſ i iſto. c. i ꝯti^e. Rubrica d̄ ſaltu cord̄ ⁊ iectigatōe ei⁹. ga. 5. d̄ int͛. c. ꝑ°. rubricat d̄ titillatōe cordis ⁊ paſſionē deſcriptā vocat cardiacā. Aui. 3°. cañ. rubricat d̄ tremore cord̄. Iſti ātiq̄ varie rubricauerīt iſtū malū motū ſeu ſaltū cord̄ ꝓpt͛ varias ꝯditōes tal' mali mot⁹ cordis: vt d̄clarabit͛ moderni i pſalterijs ſuis diūſimode rubricāt ab ipis ātiq̄s. ¶ Nō. q̄ trēor ꝓp̄e ñ ꝑt īneē ipi cordi q̄ȝ tremor ꝓp̄e dict⁹ ē noc^m ſeu mala actio motiē aiate. 5°. de mor° i. c. 2°. mō i corde ñ ē tal' motiua aiata: ȝ ñal' motiua puta vital' dilatās ⁊ ꝯſtringēs ipm ⁊ artias: ȝ bñ ieſt ſibi pulſa° ſeu dilata° ⁊ cōſtrictio treml'oſa: nā q̄ȝ oppⁱmit͛ a capſula ſeu pellicul' circūſtātib⁹ rōe male ꝯpl'ois cal'e vel frie cū ma^a mltipli^a i ca libe ñ ꝑt dilatari n^c ꝯſtrigi. ȝ ad vtrūȝ feſtiat ⁊ neut^m bñ pagit ſic̄ feſtiat āhelit⁹ i hoīe volēte ſuffoca^i. nā feſtiat ad att͛hēd̄ ⁊ ad expellēd̄ aerē ⁊ neut^m bñ pagit. Iō tal' āhelit⁹ ē tremuloſus. Ita ēm pl'ſu cord̄ pulſat dilatat ſe ⁊ cōſtrigit ē violē^a: iō tremuloſe mouet͛ Et q̄ȝ cor ꝯpſſū ē a ꝑdict͛ pellicul' ſeu capſula rōe male ꝯpl'ois vl' frie c̄ ma^a hūorali vl' vētoſa ⁊ ſufficient͛ ꝓut ſibi ꝯuēit ñ dilatat͛: iō caleſcit i ſe ex h°. ⁊ q̄ȝ vt pl'imū eſt cal'a, ꝓut dic̄ raſ i ſuo ꝯti^e. Iō dic̄ i diuiſiōibus ſuis. c. ꝓꝑo i fine. Iō ē q̄dā ſaltu ⁊ auiditate dilatat͛ ꝓpt͛ neceſſitatē att͛hēdi aerē extriſecū fr̄ȝ vt refrigeret ipm. iō raſ ex iſto itēto rubricat i ſuo ꝯti^e vt ē dc̄m de ſaltu cord̄. ēt rubricat ibid̄ de iectigatōe cordis: q̄ȝ ſic̄ iectiga° ꝓp̄e dicta ē ſola dilata° mēbri poteꝝ ſe dilatare rōe vētoſitat͛ incluſe: vt fit tota die i ſpatul' ⁊ i ocul': vt dic̄ ga⁹. 6°. de mor°. c°. 3°. ⁊ appet ifirmo q̄ cor ſolū dilatet͛ ꝓpt͛ auiditatē dictā att͛hēdi aerē extriſecū rōe neccitat͛ rōe puta iſrātōis iō ex tali ſil'itudie raſ rubrificauit d̄ iectiga^e cord̄. ſilr̄ q̄ȝ de poſſibl'i va iectiga° ꝑt ieſſe ipi capſule ꝯꝑmit ꝓpt͛ vētoſitatē iercluſam ⁊ ibi gñatā ſm q̄ ineſt alijs mēbris potētibus ſe dilatare et talis dilatatio ſeu iectigatio in capſula comprimit cor ⁊ ꝓhibet eius dilatationē naturalē ⁊ ſibi debitā. Et q̄ȝ ex talibus cauſis titubat ⁊ titillat in motu ſuo naturali: vt apparet ifirmo vt dicit Ga. 5°. de interiorib⁹. c. ꝑ°. Vocat iſtum malū motū titillicū cordis morbū ſubſcriptū ſeu intellectū q̄ eſt cauſa talis mali motus vocat cardiacā paſſionē: vt ipe recitat in ca° i°. ⁊ in ca° precedenti vltimo 4^i. li^i circa finē ca^i. quia cardian grece idē eſt q̄ cor latie cardiaca paſſio cordis: l' ſue pellicule ꝑncipal'r dicit Symon ianuenſ in ſuis ſinonimis. Auic̄. aūt. 3°. cañ. vocat talem malum motum tremorem cordis ſeu motū tremuloſum cauſis et modis iam dictis, quidam autem modernoꝝ in pſalterijs ſuis ſequūtur iſtum modū. quidā illū cū dictionib⁹ diuerſis ꝯſiderat͛: ſic

pꝫ rubrica diu̅soꝝ antiq̄ꝝ clarificata bn̄ itelligeti. ¶ Ulterius nota: ꝙ causa talis motꝰ mali ⁊ saltus cordis duplex ē i gn̄e: vt dic̄ rab i suo ꝯtinēte. Jd̄ dicit in diuisiōibꝰ suis. c. ꝑpo i fine. vna ē mala ꝯº cal'a cordis cū maª seu i suis pellicul' mltiª rōne ocij vl' crapule excessiue: puta i venis eiꝰ ⁊ ex in ꝑositatibꝰ eiꝰ ꝑ viā resudatōis ꝑ viā plectoᶜ ipsius capsule. ¶ Alia ē mala ꝯº fria cū maª apōsa aq̄sa l' dura l' hūorali l' vētosa i capsula cordis seu in suis pellicul' multiª sil'r rōne ocij inassueti vel crapule ciboꝝ maloꝝ ⁊ male ꝑatoꝝ. Jsta tal' maª stat ibibita in ꝑositatibꝰ sic̄ in tunic̄ ocl'oꝝ caliginosoꝝ: verū talis capsula de possibili apāt apate aq̄so. est vna vesica plena aq̄sitate: vt recitat Gaꝰ .5. de mt̄. i. c. p̄º de simia sua qd̄ ē ita possibl'e i hoibus sicut in simia. Et de possibili apāt q̄d g̃ssitie dura ac si pellic'la sup pellic'la eēt. vnita: vt r̄citat Gaꝰ de gallo suo in eodē loco qd̄ est ita possibl'e in hoibus. Jn veritate vidi nō est diu in corde cuiusdā comit̄ q̄ fuit apātus q̄ndā grossitiē carnosam ⁊ villosam semipellicl'osaꝫ ad q̄ntitatē nucis iuxta cor iter cor ⁊ capsulā iherentē cordi plusq̄ capsule ⁊ ꝑ vnū annū fuit demaceratꝰ mltū vltra suā naturā corpulētā ꝓpter quā demaceratōeꝫ sine cā ml'ta multi dubitabāt ipm̄ fuisse potōnatū ꝓpter qd̄ pꝫ tibi difficultas artis: optet nos loq̄ sup cā nō sensata nisi ex q̄busdā signis extrisecis opinar̄. ¶ Ulteriꝰ nota cardiaca paº que ē cā tal' mali motꝰ ⁊ saltꝰ cordis ⁊ iectigatōis duplex est q̄dā fit a mala ꝯpl'one cū maª hūorali vel apōsa vel vētosa cal'a vl' fria in capsula cordis mltiplicata: vt est dc̄m rōne ocij iassueti vel crapule magne vel ꝑ viā catarri s̄ capsulā cadent̄ ꝑ vēas pulmonis: vt ꝯtigit anthimeron medico rōno q̄ priº passus est materiā g̃ssam invenis pulmonis facientē sibi duritiē anhelitꝰ et pulsus postea mat̄ia illa fuit expansa in capsula cordis ⁊ fuit factꝰ cardiacus: vt recitat Gaꝰ .4. de inte. in. c. vltiº in fine caˡ. Jd̄ dicit .5. de inte. in caº p̄º in p̄nº. Jsta talis passio cū mat̄ia cal'a vel fria hūorali vl' apostemosa dicta in capsula mltiplicata d̄r cardiaca vera a modernis nr̄is. q: cā est in ip̄a capsula magꝭ cōiūcta. ¶ Alia est cardiaca passio q̄ est causa tal' mali motꝰ ⁊ saltus cordis ⁊ iectigatōis q̄ fit a sanguine: vl' colera adustis veniētibꝰ ꝑ viā fluxus ab epate splene: vl' vēis advenas dyafragmat̄ ⁊ ad receptacl'a cordis ⁊ venas capsule faciēdo saltū ⁊ malū motū in dyafragmate ⁊ corde ⁊ partibus cordis caus iā dict̄: vt dic̄ rab in suo ꝯtiᵉ. Jsta est nocibilior ⁊ det̄ior: vt dic̄ rab i suis diuisiōibꝰ. yº ista pl'es it̄fic̄i ꝑoxº ꝓpt̄ suā horribilitatē ⁊ venenositatē maᶜ mltice aduste. Unꝰ mg̃r fuit mortuꝰ in mōtepessulāo tꝑe meo. Jsta cā inest mult̄ sāguineis ⁊ epatiq̄ splenetiq̄ venos semiadustis q̄ curāt ⁊ p̄seruāt cito flōijs reiterat̄ mltiplicat̄ et ꝯtinuat̄ regimie attenuatio: dic̄ rab ibid̄. Uel fit a fumis eleuat̄ a maª stoˡ pūgitia pūgēte ⁊ mordēte orifiᵐ stoˡ ⁊ effumāte ad supiꝰ ꝓpt̄ quā effumatōeꝫ ⁊ ꝯpassionē orificij rōne vicinitatis et colligāᶜ cū corde cor titillat ⁊ titubat .s. i suo motu: vl' fit a fumis eleuat̄ rōe v̄miū mordētiū orificiū stoˡ ꝓpt̄ quā effumatōeꝫ ⁊ cōpassioneꝫ cord̄ ꝯsil'r patit̄: vt ē dc̄m ⁊ ꝑ eūdē modum fit a morsu aialiū venenosoꝝ vl' fit a discrasia ⁊ fumositate totius corꝑis ꝓut ꝯtigit febribꝰ q̄busd̄. cū ista cā stat sudor frigidꝰ dyafroreticꝰ ⁊ iste occurrit pluries i febribꝰ pestilētialibꝰ ⁊ i ꝓpinq̄s morti talis cardiaca facta istis modis d̄r cardiaca nō vera a modernis: q: cā nō est ꝯiūcta cordi. Notū est bn̄ itelligēti ex declarat̄ ꝙ tal' malꝰ motꝰ cordis tremulosus vl' iectigatiuꝰ vl' saltus eiꝰ ꝓ morbo descripto ē paº p̄ncirᶦ capsule cordis ⁊ ꝯn̄r. cord̄ per colligātiā eiꝰ. Et h̄ vult Gaꝰ .5. de intē. c. p̄º. verū Aui. intēdit in 3º. ⁊ Rab in suo ꝯtiᵉ. ꝙ al'n ē paº cord̄ p̄ncirᶦ q̄n ē mala ꝯº cal'a febril' cū maª. vel sine maª resoluēs sp̄ūs cū sudore frio dyaforeᶜº vt in aliq̄bus ꝓpinq̄s morti a mala cal'a cordis in aere calidissimo l' in ethica vl' ptisi. Et ē sp̄ ꝑ colligantiā istiꝰ mēbri vl' illiꝰ. vt ē dc̄m in se ꝓ morbo descp̄to ē mala ꝯº cal'a cū maª ⁊ ē ibi morbꝰ i receptacl'o i se aut tal' saltꝰ seu motꝰ mal' titilicꝰ seu iectigatiuꝰ ē nocuᵐ seu malꝰ motꝰ vital' cordis ⁊ ꝓ morbo descripto ē paº p̄ncirᶦ nocēs v̄tuti vitali cordis ꝯn̄r alioꝝ mēbroꝝ: vn̄ tal' paº via ē ad sincopi sic̄ sincopis via ē ad mortē vt ē dc̄m nec sit tibi mirū ꝙ ois maª mala venit ad ꝑtes illas ꝑ viā fluxꝰ seu catarri vl' ꝑ viā effumatōis: vt i p̄nº ꝑoxismoꝝ nō faciat saltū cordis seu tremorē q: materia q̄cūq̄ effumās nō est sufficiēs ad h̄ rōe tāte malicie i nᶜ q̄ntitat̄ faciēt̄ illā oppressiōeꝫ cord̄ in se. q̄busd̄ pestilētialibꝰ vl' alijs l' in fumo eleuato a co. prassina vl' eruginosa icipiēte ebulire putrescere posset h̄ ꝯtigere: ⁊ ꝯtingit de facto ꝙ fumus ide eleuatꝰ ad cor fac̄ saltū cordis ⁊ eiꝰ motū iectigatiuū seu titillicū in q̄busdā tertianarijs in q̄busdā coleric̄ adustis: in q̄busdā rōne discrasie mouet̄ aliq̄ portio colere eruginose ⁊ fac̄ ꝑoxismū: q̄si sincopalē yº cū pulsu tremuloso h̄ vidi in tribꝰ coleric̄ adustis discrasie tꝑe meo q̄ moriebantur de tertiana ratiōe motus colere prassine ⁊ eruginose. de quo quidam ignorantes causam mirabantur: ꝙ non est mirabile.

Istis clarificatis cura treo⸗ ris cordis seu iectigatōis seu salt⁹ cordis ⁊ titillatio cordis tibi patescit. Prius aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire ⁊ ꝯsiderare oꝛ quā spēm cardiace passionis coꝛ patiť si verā ľ nō verā. ⁊ si verā quā patiť ⁊ colligātiā q̄ capsula cordis ⁊ patiť modū gñatōis sue passionis: qꝛ in h̃ cura diūsificať. ⸿ Si qs ꝑ motum tremulosū ľ saltū cordis patiť de maᵃ aq̄sa i āplagñata i cordis capsula vľ de maᵃ gˢsa villosa ľ pelliculosa trumbosa ⁊ indurata ꝑ modū apař qḋ patescit: qꝛ talˈ mot⁹ tremulosus ⁊ salt⁹ cordis seu mot⁹ titillicus ĩiectigatiu⁹ ē q̄si ꝯtrari⁹: qꝛ cā vniformis sꝑ approꝛiať cū pulsu duro ꝓpť oppressionē cordis ⁊ arterie et patiēs ex h̃. qꝛ ꝯtinue lediť in actōe cordis ꝯtinue demacerať ꝓpť actōꝫ cordis ñalē debilitatā. Cura hu⁹ talˈ impossibilˈ est: ꝫ iuuabim⁹ coꝛ ⁊ pectoralia cū inūctōe pectoraliū cū anodinis ⁊ exerciᵒ moderato ꝑtiū pectoraliū inungātur ꝑ sibi pectoralia cū olˈo cisamio i duabus ꝑtib⁹, ⁊ tertia pte olˈi camoᵉ. vľ aneti ľ amigḋ dulciū: sero ⁊ mane ⁊ faciet exercitiū debitū i pectoralib⁹. Dentur sibi vitella ouoꝝ tremula c̄ modico zuccaro in itroitu lecti loco electuarij. vel dētur sibi de dyābra duo boli de māe ⁊ sero sine potu. Utať lacte capᵒ in q̄ lapides fluuiaľ. sint extincti: vľ ꝙ pař decoquať. Utať oꝛdeato auēato cū sař de zuccᵒ i cena: vľ in fine pradij carnib⁹ volatiliū eduli: ⁊ mutōis si tp̄s tēpatū fuerit balneeť i aq̄ tepida semel in q̄ndena añ cenā ꝑ vnā horaꝫ vel de mane. ⸿ Si qs motū tremulosuꝫ seu titillicū vľ saltū cordis habuerit ex maᵃ aliq̄lr calˈa i capsula coꝛḋ mˡtiplicata ex ocio coꝛpali ⁊ ex crapula excessiua: qḋ patescit. qꝛ talˈ est coꝛpulēt⁹ sāguine⁹ fuit sař coloꝛat⁹ cū velocitate pulsus cū vrinis coloꝛař i pectoralib⁹ ḋ facili icurrere difficlˈtatē ãhelit⁹ viuens i ocio coꝛpali ⁊ i crapˡa ⁊ lediť poꝛisinalr̄ freq̄nť ex tali malo motu ⁊ saltu coꝛḋ eūdo fortiť potiᵐᵉ ascēdēᵒ i altū. de ꝯsiᵒ rab i suo ꝯtiᶜ. ⁊ ga⁹. 5. ḋ inř. i cᵒ. p̄ᵒ. circa finē. ⁊ aui. in 3ᵒ: cañ. floeť talˈ ḋ basiᶜᵃ brachij sinistri pliēs ⁊ teneat regimē attenuatiᵐ sumat dūtaxat ḋ vno fercˡo i mēsa ⁊ pař cenet plˈes curati sūt cū solo h̃ ⁊ ꝓuati. ⁊ si talˈ floia fieret ḋ vēa iferioꝛi pedū. al'n mlˈtū laudat rab i suo ꝯtiᶜ: ⁊ mutet se de regiōe calˈa ad friaꝫ facieᵒ exercitiū ꝯueniēs sꝑ añ cibū: q̄n ꝙ icipiat pař sudare ex h̃ māifeste iuuabiť ña Et sumat añ tales floias bis ľ ter c̄ aq̄ ⁊ 3ᵃ. ꝑte vini clari. 3. ij. aloes citri¹ mirre. 3. ß. croci siluestř. ℈. ß. ꝶ pluis: si nō p̄t potare sumat in pillˈis Et qꝛ i talib⁹ sīt sup fluitates aliq̄les flāᶜᵉ i pectoralib⁹: ⁊ i stoᵒ

eēt sař sibi ꝯueniēs sumere cassiaꝶ: vľ māna ľ de pillˈis de agaᶜᵒ. 3. ij. verū qꝛ agaric⁹ ꝯmouet materiā i pectoralib⁹ iduč tremoꝛē cordis a sellāᵒ: iō ē piclm̄. Iō da. 3. iij. yerap̄ ga¹ dissolute cū aq̄ ḋcoctōis absin¹ recenť. Ista yerap̄. laudať mlˈtū a rasi ēpleť ⁊ epithieť coꝛ. Si coꝛ sit mlˈtū caliн qḋ ptz ex plˈsu ⁊ vrial' hitudīe coꝛpoꝛ: ⁊ ponaꝶ s̄ māmillā sinistrā c̄ sanḋ pulueriꝫař ⁊ roß ⁊ spodio ⁊ aq̄ roß. ℞. sanḋ al. ⁊ ru. añ. 3. ß. roß ru. 3. ij. cāfoꝛe. ℈. i. spo¹. 3. i. aq̄ roß. lib. ij. aq̄ plātag̃ vel poꝛtuᶜᵉ aceti 3. i. misceaꝶ ꝶ epithia s̄ coꝛ de mane in auroꝛa appliceť bis ľ ter: vľ ꝶ vngᵐ tale si multū coꝛ sit ca. ℞. olei roß vnfācini. lib. i. olei nenuꝶ. lib. ß. sanḋ al. ⁊ ru. subtiᵐᵉ pulueriꝫatoꝝ añ. 3. iij. cāfoꝛe. ℈. i. coralli ru. 3. ij. spo¹. 3. i. cere ꝙ suffic. ꝶ vngᵐ liq̄ḋ de q̄ inūgat se aliн de mane vľ de sero i pectoꝛe remolliaꝶ ꝑ pausaꝫ bugloß. i vino suo vel i aq̄ cum qua liphat vinū ľ lipheꝶ viᵐ ḋ aq̄ distillata buglosse ⁊ da sibi isup in itroitu lecti duo cocleaᵃ succi buglosse ⁊ sꝑ vtaꝶ boꝛagib⁹ ⁊ buglossa i potagijs ⁊ vtaꝶ isto electuaᵒ de mane stoᵒ ieiuᵒ. ℞. buglosse sicce exsiccate i vmbꝛa ⁊ subtilr̄ pulūiꝫate. 3. ß. basilicōis gariofilate ḋ rōici roß. añ. 3. ß. limaꝶe auri ⁊ argēti añ. 3. i. serici crudi. 3. ß. coralli ru. 3. i. spodij se. lactuce endḋ poꝛtuᶜᵉ añ. 3. ß. musci fini. ℈. ß. si videꝶ ponesꝫ de cāfoꝛa. ℈. i. panis zucc¹. lib. i. ⁊ ß. aq̄ buglosse ľ succi q̄rť. i. ꝶ electᵐ i bolus pauꝑib⁹ faciū⁹ pliuerē de buglossa exsiccata i vmbꝛa cū 4ᵃ pte coꝛalli ru. ľ 3ᵃ. pte deꝶ cū moᶜᵒ vini clari liphati cū aq̄ roß de mane vľ de sero añ cenā in itroitu lecti. vitabit spēs allia: cepas: vinū purū. lac acetosū excepto butiro. vꝫ sibi i potu sup die loco vini vľ aq̄ oꝛdei: vel sir⁹ violˈ vel rosace⁹. cū. i. cocleari fit vna tacea plēa aq̄. Uel deꝶ sibi. i. coclear pulūis seq̄nť cū moᶜᵒ vini ḋ mane. ℞. se. lactuce. se. endḋ se. poꝛtuᶜᵉ spo¹ sāḋ coriādri sicci ⁊ ꝓpati buglosse basilicōis coralli caraß margař. añ. 3. ij. ꝶ puluis deꝶ vt dēꝫ ē: ⁊ vtaꝶ regimie frīo. Rab vult i 9ᵒ ꝙ sumat de trocisc̄ de cāfoꝛa de māe c̄ succo ꝑnato ľ cū aliq̄ aq̄. ⸿ Et si q̄s talē motū tremulosū titillicū habuerit a maᵃ aliq̄lr̄ fria i capsula coꝛḋ mlˈtiplicata ex ocio coꝛpali vľ ex crapula excēdēti per viā indigōis qḋ rari⁹ ꝯtigit ex tali discrasia fria. qḋ patescit ex signis p̄rijs s̄ dicꝶ: qꝛ talis ē coꝛpulēt⁹ flāticus de facili. ⁊ c̄ moᶜᵒ forti motu icurrit difficultatē ãhelit⁹ viuēs i ocio coꝛpali ⁊ i crapˡa vlˈ solitū cū vrinis remissis ⁊ lediť poꝛisinalr̄ ex tali malo motu ⁊ saltu coꝛḋ eūdo foꝛtiꝶ ⁊ laboꝛāᵒ De ꝯsiᵒ rab i suo ꝯtiᶜ teneat regimē extenuatiᵐ. cōedat ḋ vno fercˡo dūtaxat pař isup ñ potet inť duas cōestiōes. vtaꝶ exerciᵒ bono añ pradiū ⁊ añ

cenā vtaꝛ ſtuphis ſiccis. Sumat bis in anno. ℥.i. ß. caſſieꝶ diſſolute i decoctōe prunoꝝ vuaꝝ paſſ. caricaꝝ iuiube ſebeſten ꝑut pl'ies poſui i cº ꝺ catarroꝛ de pl'reſi. vel ſumat. ℥.x. bone yerap. ga'diſſolute cū decoctōe abſin'. Et etiā rab multū laudat i maª flāca ꝛ co. groſſa pill' de agaco būvalēt ī doſi. ℥.ij. ß ꝯmouēdo maªm i capſula aſſellāº ſin copizāt al'nvidi ß de facto. iō libēt effugio ſi moreret i tali porº eēt horrēd. Sūat de mirab. nigr| ꝶ kebul'ꝯdiꝶ bis i ſeptiaª ꝺ māe i aurora: potet. ℥.i. garioꝶ maſculioꝝ tritoꝝ ꝛ diſtempatoꝝ c̄ lacte vaccio: l'ouio faciat ß pl'ies ꝛ ſūatvnū coclear pl'ueri| ſeqnꝶ c̄ vino liphato ꝺ mane. ℞. bugloſſe exſiccate i vmbra oꝫini gariofilate nuc̄ muſcate ꝛ indice deroīci roſ.'aū.℥.ß. pāis zucc'.℥.i.ß. ꝶ puluis de q̄ vtaꝛ vt ē dc̄z: vtaꝛ meliſſa bugloſſa borragib' i potagijs ſuis. Vtaꝛ dyābra dyamuſco metridato vno: vl'alio q̄lz die. Rab vult i.9. almāſor| ꝑ vtaꝛ q̄lz māe ꝺ trociſc̄ muſcaꝶ. receptā pōit ibi ſūt bū ad ꝑpoᵐ. Vel faciāt puluerē de ill' ꝛ vtaꝛ qꝛ bū ſt oīa ad ꝑpoᵐ. Vtaꝛ bugloſſa remollita i vino vel i aq̄ cū qua liphabit vinū: vl' liphet vinū cū aq̄ diſtillata ei': eodē mō vtaꝛ baſilicōe ſpālit fol'latoꝝ. Vel iſto electº tali. ℞. pl'ueri| leticie ga. pulueri| dyacapar|. aū.℥.i. cardamōi ℈' al. raſure ebori| raſure cornu maroſcoroſ ſeuvnicorni aū ℥. ß. garioꝶ galāge zedoarij yſo'aū.℥.i. nuc̄ ambre aū.℥.ß. limature argēti.℥.ß. limature auri.℥.i. ſerici crudi.℥.ß. floꝝ borag| ꝛ bugloſſe aū.℥.ß. aq̄ meliſſe q̄r.i.ꝛ.ß. pāis zucc'. ꝶ.ij.ꝶ electᵐ ⁋ Et ſi q̄s talē motū tremuloſū ꝛ titillicū hūit in corde ex vētoſitate i capſula l'circa gūata. q̄ꝺ pateſcit ex velocitate reſolutōis ei'. nā i ſpaº vni' l'duoꝝ pr̄ nr̄ euaneſcit ꝛ pateſcit ex leuitate labori| ꝛ expaucitate diuīſitaꝶ i pulſu. vtaꝛ electuarijs dicꝶ ſtati in cura tremori| ꝛ titillatōis ꝺ cā fria ꝛ pl'uerib' final'r oīa'q̄ ꝑdicta ſūt i cā illa ſt: qꝛ tal'cā vētoſa cāꝶ a calore claudicāte. Jō vna erit intēº curatia ⁋ Et ſi q̄s talē malū motū tremuloſū ꝛ vt titillicū hūit in corde ex ſup fluo ſan. cal'oꝛ aduſto veniēte ab epate l'ſplene ad corꝑ venas dyafragmaꝶ. vt dicit rab i ſuo ꝯtiᵉ ꝑpt q̄ꝺ icipit ſalt' ꝛ mal' mot' i diafragmate fieri. Q̄ꝺ pateſcit ex ſignis calitaꝶ ꝛ iflāmatōis i eis ſt epatie: ſplenecl. colici i exceſſu ſemiaduſti c̄ veloci ꝛ mag̃ pulſu i alia hora. Jſta cā tremori| peior ē ꝛ mag| mortal': qꝛ ſanguis aduſtus ml'ic' hꝫ rōēꝫ veneni. ß itēdit rab i diuiſionibus ſuis in fine ca' Jſti cureꝶ ꝑ flōias reiteratas ſicꝫ in tremore ꝛ titillatōe a|cā cal'a ml'tipliª in capſula cordis ꝛ pl' regio cal'a ē eis nociua ꝛ mutano ad regionē friam. eis ml'tū ꝯpetit: ſinaūt regimen illoꝝ ſuppleat illud ſi tranſferri non pn̄t ad aliā regionē teneāt regimē infriatiuū ꝛ hūectatiuū cū dieta hūectatia ꝛ attenuatia ꝛ exerciº ꝯueniēti ex balneo aq̄ tepide ſemel in q̄rta le āni: vtatur ſero capno c̄ ſene ꝛ epithio ꝛ vtaꝛ mirabol'nigriſ vl' mō ꝯdiꝶ ꝛ alijs remedijs dicꝶ i cura ml'ie paſſiōis. ꝛ vtanꝛ bugloſſa vt ē dc̄m in alia cauſa. ⁋ Et ſi q̄s tremorē vl' titillatōeꝫ cordis habuerit ex hūore colenco pūgēte ꝛ mordēte orificiū ſto'. multū ſenſibilis ex ꝯpaſſiōe cui' ꝛ ex effumatōe corꝑ patiꝶ. q̄ꝺ pateſcit ex diſpōne corꝑis colerica ſitibūda iraſcibili venoſa vrinis tincꝶ ſirupeꝶ cū ſirupo acetoſo ꝯpoſito i duab' ꝑtib': ꝛ in 3ª. par te ſirupi abſin'. ꝯūr purgeꝶ cū caſſiaꝶ cōi. ꝛ reub. vel cū yerapig̃ diſſoluta: vt dc̄m eſt. ꝛ poſt purgatiōnē ſirupeꝶ ſil'r ꝑ tp̄s vtendo bugloſſa: vt ē dc̄m ſupius: qꝛ ex ſui natura valet quoq̄mō adminiſtrata. ꝛ ꝑmuteꝶ iu aerē frigidū: ꝛ vtatur acetoſis ꝛ aceto ꝛ non obliuiſcaris epithiata frigida nec vnguēta frigida nec alia dicta ſupius in cā cal'a multiplicata in capſula cordis: nec alia tibi explicata. ⁋ Et ſi quis talez motū cordis habuerit ex materia frigida in ſtoº puta ex flē vitreo. q̄ꝺ pateſcit ex diſpōnibus ꝛ ſignificatōibus ꝛ appetitu ſignificātib' ſup tali diſpōe ſto' ſirupeꝶ cū oxielle diuretico l'ſquillitico ꝛ cū potu yerapigᵉ ꝛ alijs remedijſ dicꝶ in cura tremori| de cā fria ml'tiplicata in capſula cordis. nam oia ibidē poſita ſunt ꝯueniētia i iſta cā. iō ibi recurre ex intētōne ꝑncipali ⁋ Et ſi quis tremorē ſeu malum motū in corde habuerit ex lūbricis accedentib' ad ſtemachū ꝛ mordentib' ipm. q̄ꝺ pateſcit ex dolore pungitiuo in orificio ſtomachi ꝛ ex diſpōnibus alijs ſignificantib' ſup vermes: vt qꝛ puer guloſus vtēs fructibus. Denꝶ ea que faciūt cōtra vermes ſe. lumbricoꝝ non cōquaſſatū: nec remollitū in aceto: ß ꝑ ſe detur cum ficu vel modico mellis ꝛ nō comedat de duabus horis in craſtinū detur. ℥.i. aloe cicotrini cum decoctōe abſin': dando ꝛ exequēdo illa q̄ dicta ſunt in cura tremori| de cā fria in ſtoº i capſula. ⁋ Et ſi q̄s talē motū cordis tremuloſuꝫ ex punctura ſcorpionis vl' alterius aialis habuerit: q̄ꝺ pateſcit deꝶ ſibi tiriaca q̄lz mane ꝑ.x. dies: ꝛ denꝶ ſibi pulueres ꝛ alia que dicta ſunt in cura tremoris cordis de cauſa frigida. nam ſimil'r talia venena frigida ſt. Jdeo vtaꝛ tyriaca metridato et dyambra. ⁋ Et ſi quis tremorem cordis habuerit ex diſcraſia calida: forti et fumoſitate totius corporis et quibuſdam febribus peſtilentialibus: dietetur prout in acutis fe. eſt facien dū ꝛ ſirupetur cum rob de ꝑ omie; ꝛ cum ſirupo de

accetositate cicer et oriza simplici et sir limonum ná tal salt cord cōit fit ex discrasia cord ignea:c. aliqli fumositate horribili semivenenosa et pōat istud emplm s pectus poti s mamillā sinistrā ℞.farine ordei.p.ij.farie fabar.p.i.sand al.et ru. an.ʒ.ij.caphore.ʒ.ß.aceti q̄rt.aq ros qd suffic mi sceat i mod empli liqdi de q ponat vna portio s mamillā sinistrā sepe rnouado postq fuerit exsic catū:verū cor patit interdū malā cplōne q lz nō sit sufficiēs ad saltū et tremorē cordis ē via tn ad b sic tremor:et salt cordis ē via ad sincopi:vt dic Rab i suis diuisiōib.Jō curet ex intēto tal ma cō añq veniat ad illā malitiā.Signa tal male cō plōnis Rab ponit ibi in loco alle.

Capitulū de cura fastidij.

De cura fastidij abhoiatōis et nausee sto.Nō:q ista tria dicūt angustiā et gustatē stoma et hnt cuenietiā:q oia dicūt mihi malū motū expulsiue orificij sto:q tremorē ipi:vt di cet. et hnt dria iter se:q fastidiū et abhoiatio dicūt maiorē gustatē et minorē malū motū sto q nausea.Ulteri nō:q ista tria dicūt malū mo tū:q tremorē orificij stomachi.3.de mor.i cap. 6.nā stantib istis sto eqlit tremet et mouetur in seipm bm plus et min ad expellēdū nociuum q i nausea plus verū sūt pui mot in nales sto.et sunt debiles mali motiue expulsiue respectu vo mit ppt nocu ptētiue et p ons digestiue.6.de mor in.c.3.nā qn ptētiua nō apphēdit bm vtrū q angulū digtia nō bn digerit q obiectū nō bn cōtangit a vtute digtia sto. Ulteri nō:q isti tremores sto seu dbiles mali mot expulsiue bm plus et min:vt dcm fuit ppter materiā ptētā in viscatā in villis sto in pma tunica:vl inter duas tunicas:et ista talis ma aut ē cal'a a dnio qd est vt plimū.tūc pcomitat sitis aliqual rubor faciei cō colica vl sanguiea:vel ē fria tūc cal'a.nō cōco mitant.Notū ē q tales mali mot p morbo de scpto st passiōes.orificij sto:et ē p colligātiā vēit p indigōnem vl p fluxū ma aliūde poti p viā catarri et ē morb i receptaclo i se aūt sunt mali mot expulsiue:lz debiles i respectu vomit q st qsi vomit icipiēs.Jsti mali mot st nocu expul siue sto:q mala actio ipi p morbo descripto est nocu regitie nalis:puta digtie sto et mēbri mā dant si ma aliūde venerit et p morbo dscripto ē passio expulsiue orificij stomachi pncipal r.

Jstis clarificatis Cura hor tibi pates cit. Prius aūt q in cura pcedas scire et psidera re oportet cām talis gustat et mali motus sto si est cal'a vl fria a dnio.Et si qs fastidiū seu ab homiatōe seu nauseā ex cā cal'a habuerit qd pa tescit.q aliqual r ē sitibūd:et ē sat cole cplōis et cal'e cū aliqli amaritudie oris. al'n de psi Ga. 7.de igenio ca penulti vtat mellicrato d absin cū radicib.℞.cortic rad feni petro infusor i ace to p horā vnā an.ʒ.ij.absin' re.m.ij.mell albi de spumati q̄rt.i.et ß.ß mellicratū bn clarificatū ad lb.i.ß.large sumat qlibz mane mediū gobellū te pidū sine alia mixtura renouado dcm mellicratū de.5.in.5.dieb.Loco hui sumat de isto sir.℞ sir acetosi pspositi.lb.ß.sir de absin q̄rt.i.misceā tur vtat sero et mane cū aqua cicerū loco hui.su mat de mane de colatur cicerū rub.vbi sit modi cū absin.Jstis fact p aliqs dies sumat cassiāf. simplicē in ortu sol. Postea qescat in lecto añq cōedat p.3.horas.℞.pruno damasc vuarū pass. mūd.ab arill carid ping iuiub.sebest an.p.ß.ß decoctio in duab.lb.aq donec redeat ad.lb.ß.in q dissoluat medull cassiaf.ʒ.i.ß.ß potus Loco hu ius sumat i ortu sol.ʒ.ij.puluis pig.Ga.cū aqua cicerū put Ga.in isto casu vtebat.vt d.7.de ige nio in c penulti.Utat tal patiēs salsa viridi ace tosa vl citrāgul et extremitatib porci:pedib ca preti cū aceto poti i cena.fabe cū cortic bn co ctis:vbi ponat modicū aceti laudat mltū a Rab in suo pte i fastidio nausea et abstinē talib sil r cpetit.Et si qs talia patiat de cā fria qd pate scit ex signis crijs dict. vtat oximelle diure vel squilli cū aq cicerū rub.postea vtat cassiaf sim plici dicta.vel puluere pig.addēdo i qlz sumptōe ʒ.ß.turbith al.et gūmosi pulueriзati зз an an.ʒ. ß.Jstis addit dab.ʒ.i.et ß.puluer pig cū isto tur bith stuphe sto ieiuno sat eis cpetūt et exercitiū añ comestionē.Loco horū in qcūq cā aliq dant medicinā simplicē vomicā ℞.aque decoctōis ra phani squille.se.attriplic q̄rt.i.oximell squilliti ci.ʒ.i.aceti.ʒ.ß.pilor croci quattuor olei cōis.ʒ.i. ß.misceātur detur post prandium p horam.

Capitulum de cura vomitus.

De cura vomit.Nō:q vomi tus ē malus mot expl siue natural sto.6.et 5.de mor.c.3 et cātur tal mala et violēta actio expul siue nal sto ppter rem malā exñtem i pcauo sto Uerum talis materia hz diuersos gradus in mali tia.vñ vomit q fit ex cibo sordido:vel ex matia humorali mala non est statim restringend nisi facta expulsione competēti talis materie nociue tunc confortatur stomachus vt dicetur.Notū

est q vomitus p morbo descripto e passio sto. pca ui et orificij. et e p colligatia rei extrisece puta ma loru ciborum vel malorum potuu. vel pot esse tatu expe des vt i colica passioe dicet qd est p colligatiam epatis mittetis mala materia colica ad fundu sto. ppter qd fit vomitus excedes et secessus tal mate male colice. ¶ Et e morbus i receptaclo p mor bo descripto. in se aut e malus motus et violentus ex pulsiue sto. ppter qd nocum seu mala actio ipius Veru vomitus est aliqn sine magna grauitate et si ne magna violetia nature et p eu acqrit sanitas ppter qd no dz dici accns morbi sed bona actio vtutis expulsiue natural sto. hoc cocludit ga. 3o de mor. auete theofili in. c. penl. et p morbo de scripto e nocumetu regitiue natural puta digtie ipius mebri madant. Et e passio p morbo descri pto expulsiue natural sto. qz illi infert passiones ppter qd facit motu violetu: tn puta ipm vomi tu p illo malo motu e pa nat aliu pectoralium et capitis. nam caput et oculi patiutur et organa se suu: vt notu est.

Istis clarificatis cura vomi tus tibi pa tescit. Prius aute q in cura pcedas: scire et cosi derare oz malicia matie et gradu in sui malicia et si materia talis est copeteter euacuata. et si fe. co comitat vel no. qz i hoc cura diuersificat ¶ Et si qs voitu sine fe. d qcqz ma huorali colica vitelli na et citrina eruginosa vel nigra huent tolerad est vomit p aliqs horas: vt matia aliqualit ex pellat. pnr sto. pfortet exten et interi sumat de sir de ribes vel de sir citoniorum vel mirtillorum l de sumach vel pomorum acetosorum: vbi sit modicu spo dij i clarificatoe. ℥. ij. Vel sumat de sir mete cum aliq hor q si vna portio capiat de istis cu aqua pluuiali cocta. vel sumat duo coclea al in de hoc. ¶ ℞ succi malorum granatorum musorum. lb. ß. succi me te qrt. i. decoquat sil vsqz incipiat inspissari da p se vel adde terta ptem vel qrta aq pluuial bulli te sumat bis vel ter in die. vel de succo citragulo ru. ¶ Paupib facim. ℞. mete re. ℥. i. distepent cu vino malorum granatorum qd sufficit. vel cu citran gulorum succo pot vel cu aq cisterne bullite cum modico aceti. ¶ Rasis dicit i suo ptmete q ponā tur extreitates i aq fria: multu sedat vomitu. por tulace valet ad voitu et fabe c corticib coctevbi sit modicu aceti valet ad nausea et vomitu. Ras i suo pti. sil ponit poma acetosa cruda et assata cu pasta laudant a rasi et rob eorum. Vtat pu co ctanis mespul sorb: ordeato pus tn exsiccato qsi torrefacto. vtat carnib volatiliu, capto assatis cu

aq ros et vino malorum i modico aceti in modu sal sameti. ¶ Mirabolani pfecti sibi valet: du tam sint citrini i ma cala vel kebuli. si fla coicant: su mat de mane an die duos vel tres. h cotinuet duo b dieb. ab extra pfortet sto. infudat tosta pais in succo mete: postea supspgat pul. mastiq desu per et sto. supponat renouado de trib in tribus horis. vel decoquat meta cocta no coqssata i vi no grosso cu. ℥. ij. mastiq cubebarum spice. an. ℥. ß. pl uerizent grosso mo et decoquat sil in dicto vino: et spogia plies ibi infusa cala sto. applicet p ali quas horas. postea pot apponi de empl is stati dict. vel applicet in ca cala istud empl in supra stom. ¶ ℞. psidie balaustie sumach an. m. ß. de coquat in aceto vel aq coquassat et empl in su pra stom. in vomitu colico nigro valet spogia vel lana ifusa i aceto fortificato. Ras i pti. i qcuqz vomitu excedeti laudat vetosas i spatul l supra stom sine scarificatoe ligatio extreitatu iferiorum fort dolorosa sil valet. Rasis in suo continente ¶ Et si qs vomitu sine fe. de ma fla ca hueri: vt pueri et sil es eplet sto. et mungat cu oleo nardi nor supspgat mastiq subti e pluerizati. Vel sic ℞ gariof subtilit puluerizat. ℥. ij. tpent p nocte i. ℥. i. aq colet de mane et addat mastiq. ℥. i. pul q aspgat supra stom pcedete inuctoe c oleo ma stiq. sil valet ista ifusa i succo mete i q supspgat pul mastiq et sto. applicet. vl decoqt mete. m. ij. ros. m. i. i vino pais assi ifusi i vino. ℥. ij. pqssent sil et supspgat mastiq subtil pulriza. ℥. ij. applicet vna ps supra stom du voluerit cibare ipm. i ca ca. valet ista si decoqret i ace et tosta ifuderet i ace l det vnu coclear succi mte c duob gariof pului zat sero et mane an cibu p duas horas. l det si bi mediu coclear rute sicce pului c mo co vini vl det sibi d coriad ppato c ruta sicca puluiz. Vel det sibi d isto pul. ℞. gariof. ℥. ij. ligni aloes. ℥. i. pul det sibi mediu coclear c mo co vini an cibu p duas horas. ¶ Et si qs vomitu habuerit c fe. si i pn por fuerit bonu. io no e restringed vo p uocad. qz ex h fe. cito curat. qz ca an te minorata na e potetior supra materia piucta. io fit por bre uior. et si i fine porif vel i ei statu vomitu huerit: no e restriged. qz p de dris fe. dic ga. q ca ma terial piucta por intdu expellit p secessu: intdu p vomitu: qz grossa n bn pt expelli p capita puarum venarum. na fac qd meli e. io remittit ea ad pcauum epatis: et p pus euacuat ea p inferi vl supi. io bo nu e. ¶ Et si qs vomitu huerit cu fe. pti a si i pn fuerit bonu e sibi no e restringedus nisi multum excederet: qz tal vomit fit ex tali reple stoacha

li. Si i augmēto venerit vel statu aliq̄l' ⁊ n̄ ex- cedēs nō restringat͛ nisi multū excederet: ꝫ ꝯfor tet͛ sto⁹ vt dictū ē i cā calā stati. ⁊ sic t͛minet͛ cura

Caplm. 63m. de colerica passione.

Cum puus doloꝛ pūctio ⁊ tristicia alicui supuene rit: affuerintq̄ꝫ cū ea vel post ipam vomit⁹ ⁊ vētris solutio aq̄ cala multotiēs cōtinue i potu tribuat͛. ⁊ si adhuc pseuerauerit vo mitus ⁊ vētris flux⁹: aq̄ cala iterū det͛. sedabit͛ em̄ passio. Cū autem egritudo q̄euerit: eger balneū in- grediat͛ i quo p vni⁹ hoꝛe spacium moꝛet͛. Egressus aūt de balneo le ui alat͛ nutrimēto: deinde doꝛmi- at. Sꝫ lꝫ vomit⁹ ⁊ vētris flux⁹ vehe mētes fuerit ⁊ sinthomata t͛refa- ciētia supuenerint: nō tn̄ ē timēdū: imo cū medicamib⁹ q̄ ego noīabo succurrendū. In pncipio itaq̄ꝫ tro cisci de olibano cū aq̄ ⁊ niue ⁊ rob granatoꝝ dent͛ sel' q̄ itē etiā sūt dā di si vomit⁹ n̄ cessauerit. duoq̄ꝫ ad- iutoꝛia ⁊ coxe i supmis ptib⁹ ligēt͛ ⁊ aq̄ in niue infrigidata sup crura ⁊ pedes fundat͛ ⁊ in ipam etiā mit tant͛. Tent͛ q̄ꝫ ex sandal' roꝫ cāfo- ra gallia aq̄ rosacea ꝯspsis epithi- met͛ ⁊ pān⁹ aq̄ rosata i niue infri- gidata īfusus desup ponat͛ q̄ post q̄ꝫ tepefact⁹ fuerit ē remouend⁹ et ali⁹ vt pus desup mittend⁹. Ad po tandū aūt paulatim tribuat͛ vinuꝫ vetus tpatum cū rob granatoꝝ. et qn̄ vomuerit iteꝝ tribuat͛. Panē q̄ꝫ in succo granatoꝝ infusū cogē- dus ē sumere cū vino ⁊ comedere quē si vomuerit: iteꝝ dand⁹ ē do nec q̄escat. Qd si sincopis supue- nerit: musc⁹ cū vino dare ꝯueniēs ē inde inferēdo ⁊ succ⁹ carnis edi ne ⁊ pulline cū pauco citonioꝛum succo ī vino mixt⁹ i potu ē tribuen dus. Pulli pterea sūt assandi ⁊ an̄ nares ipi⁹ discerpēdi. thus etiam dand⁹ ē vt ipm masticet ⁊ paulati traijciat. Et postremo bolū coꝛa- scenū cū cāphoꝛa ꝯditū tribuatur. Quicq̄d aūt de hui⁹ passiōis cura nūc vsq̄ꝫ dixim⁹ donec vomit⁹ se- det͛ ⁊ stomach⁹ cibuꝫ recipiat fieri ꝯuenit. Postq̄ꝫ vo stomach⁹ ipsi⁹ cibū recipe poterit: nutriend⁹ ē e- ger ⁊ parū vini veteris bn̄ redolē tis i potu sumat ⁊ doꝛmire īcipiat.

Trociscꝰ de olibano ad vomi tū dicti. ℞. boli coꝛasceni thuris ā- boꝝ an̄ ʒ. x. cubebe cardamomi ā- boꝝ an̄ ʒ. xi. ⁊ ß. cāfoꝛe gallie gario fi. oiꝫ. an̄ sextā ʒ. i. fiāt trocisci pō- der aurei vni⁹. Hij ei vōitui mlt̄ū ꝯferūt. rob de granat͛ succ⁹ gnato rū acetosoꝝ sumat͛ ⁊ p noctē vnaꝫ aut ampli⁹ dimittat͛ dōec q̄d gros sum ē i fundo resideat. deinde co- quat͛ ⁊ despūet͛ donec iulep siīitu- dinē habeat in quo ab igne depo- sito adhuc tn̄ calido mēte viridis stipites mittant͛ ⁊ in ipso manere dimittāt͛ quousq̄ꝫ īfriet͛. Cūq̄ꝫ īfri gidatū fuerit exhat͛. ad cui⁹ siītitu- dinē sir⁹ de citonijs ⁊ sirup⁹ dī mal' macianis fieri ꝯuenit. Si āt vomi t⁹ hoꝛa aliq̄ nimis iualuerit ⁊ sup-

fluerit magȳ ētosa stōaco suppōat

De cura colice passiōis.i. de imoderato vomitu ⁊ secessu seu solone vētrꝭ sil' cueniētibus vñ colica pa° nō dic̄ ꝙ cola ꝑ sugius effūdit:ꝫ q: ma ħūoꝛal' coꝛrupta subito ꝑ supi⁹ ⁊ inferi⁹ īfūdit.nā greci dicunt coli qđ nos dici m⁹ vētrē ⁊ intestina.⁊ inde cole passio a calidos ꝫm grecos đ: qñ ma ꝑ supi⁹ ⁊ inferi⁹ infundit simul ⁊ nos dicim⁹ immoderat⁹ vomit⁹ ⁊ secessus vētris. Ista tal' pa° acutissima ē ⁊ breuis.q̄a multū molesta sincopim cito inducēs ꝑpt mali ciā ma flātis ⁊ ledenꝫ orificiū sto.⁊ lꝫ sincopi cito inducat:curant cōiter ꝯfoꝛtādo sto interi⁹ ⁊ exteri⁹ cū stiptic̄:vt dicet.interduꝫ āt exit sterc⁹ seu ma fetidi ꝑ supi⁹ q: ꝑ os q̄ ꝑsentit i poꝛta camere tales nō curant.nā ifra q̄rtā diē cōiter moꝛiunt.nā expulsiua venaꝝ epaꝫ sto nō p̄t pl⁹ esse irregulata nec inoꝛdinata.iō sis auisat⁹ i ꝑnostico.prudētes medici dimittūt eos oꝛdinatis q̄busdā q̄ dicent stati. ¶ Notū ē ꝙ ista passio descripta ē passio fundi sto ⁊ ei⁹ orificij.ꝫ vult viatic⁹ c̄ suo expositoꝛe.nā ex debilitate fundi ⁊ primoꝝ intestinoꝝ a tali passiōe puta a tali ma coleрica pūgitiua adusta i pte veniēte ab epate ⁊ a venis coꝛdis seq̄t flux⁹ vētrꝭ ⁊ ex debilitate orificij sto a tali mat̄ia vaposa moꝛdicatia maliciosa eleuata ad supi⁹ moꝛdicādo cānt tremoꝛeꝫ in ip̄o orifi° q: nauseam p̄° ⁊ fastidiū vt dictū ē i.c° supi⁹ dc̄o.Coñr vomit⁹ ꝑpt ꝯtinuatiōem cāe tal' vt de facto videm⁹ in subintrātib⁹ mare:ꝙ vapores marini subintrātes per ip̄m meri moꝛdicādo cānt tremoꝛē i ip̄o orificio sto puta nausēā ⁊ per ꝯñs ꝑ ꝯtinuatōem cānt fetoꝛē malū motū expulsiue ñlis ꝑ vomitū vt de facto videm⁹. veꝝ ad talē debilitatē orificij facit debilitas orificij a gñatione q: rare ꝯtexture ⁊ multū sensibil'.nā ei⁹ magna sensibilitas ē cā multaꝝ passionū:q: sincop ⁊ ꝯpassiōis coꝛdis vt ē dictū i cāis tremorꝭ coꝛđ. Et tal' pa° fundi ⁊ orificij sto ē ei⁹ ꝑ colligātiaꝫ epaꝫ ⁊ venaꝝ.⁊ ē passio seu moꝛb⁹ i receptaculo q: mala ma colica cal'a calefaciēs fundū ⁊ orificiū ⁊ ꝫ ē vtpl'rm.q: qñ ma ñ ē cal'a ml'ta a dñio nō seq̄t vomit⁹ ꝫ flux⁹ vētrꝭ:q: vapes acuti moꝛdicatiui cāntes cōit tremoꝛē ⁊ titillatiōem i orifi° sto nō eleuat.tal' vomit⁹ ⁊ secessus in se ñ ē moꝛbus:ꝫ actio moꝛbi dictū exiēs mutatū vt exiens. q: exit ex mala ⁊ violēta actōne expulsiue fundi sto ⁊ orificij.ꝑpt qđ dicit ga⁹.in.vi.de moꝛ°. i.c. 6°.ꝙ istud accñs actōi lese alicui⁹ vtutꝫ ꝑtinet q: ꝯseq̄t ad illā actōem lesā ⁊ ē moꝛbi vt mutatū,q: etiā mutat tale exiēs i malas q̄litates .⁊ ē noc passiue itelligēdo seu mala ac° tal' moꝛb⁹ descriptus regitiue natural' mē mādāꝫ ꝑnci.ꝯñr regitiue ñalis mē recipiēꝫ. nā si digtie hoꝝ mēbroꝝ nec expulsi nō errassēt:nō fuissent tales cāe moꝛbi gñate:vt declarat ga.xi.đ inge°.i.c.ij.ꝑ illo exeunte ⁊ malo motu:puta ip̄i⁹ vomit⁹ ⁊ secess⁹ eſt nocu seu mala actio expulsiue ñal' fūdi ⁊ orificij sto.q: expulsiua a q̄li icitat. 6° de moꝛ°.⁊.6.de iteri.i.c.1.i fine.sicut ꝯtētiua a q̄to.⁊ ꝑ moꝛ° descp to ē pa° ꝑncip expulsi ñlis ip̄i⁹ sto.q: ill' infert passionē ꝑnci ꝑ ill' mal' motib⁹.s.ꝑ vomitu ⁊ secessu imoderaꝫ ē pa° ꝑnci regitiaꝝ ñlū ⁊ aiatoꝝ cer ⁊ alioꝝ mēbroꝝ ꝑncipaliū ⁊ ñ ꝑncipaliuꝫ q: tal' vomit⁹ ⁊ secess⁹ oib⁹ vtutib⁹ ifert noc. nā accñs moꝛ p̄t eē cā moꝛ vt dic̄ ga.3 đ moꝛ°.⁊ i.xi đ ige°.c.2.nā mala actio seu actio lesa ñal' dgtia epaꝫ,veaꝝ cānt istā passionē descriptā colicā passionē:vt ē declaratū intelligenti.

Istis clarificatis cura col'e passiōis tibi patescit.ꝑus āt ꝙ i cura ꝑcedas scire ⁊ ꝯsi oꝫ si ma q̄ euōit ē ħuoꝛal' colica cōis.l'si ē ml'tū fetida t̄hēs ad naturā ⁊ fetoꝛē stercoꝝ q̄ fetoꝛ ꝑsentit stati i poꝛta camere.nā p̄ ē curabil'. ista āt exto° ē icurabil'.nā expulsi sto ñ p̄t pl⁹ coꝛrūpi in actōe:iō fugias:ꝫ ex caritate dei iuuāda ē ña cuꝫ poꝛbus ⁊ alijs q̄ stati dicet. ¶ Si q̄s col'icā passionē patit đ m ml'tū co q̄đ patescit ex exeūtibus.⁊ q: tales sīt ml'tū colici a gñatōe cōit ⁊ a t ē cplsu debili submisso ⁊ amaritu orꝭ ⁊ siti c̄ mag estuatōe ⁊ gūit q̄si sicopali.regat i cibo ⁊ potu vt ē dc̄m ⁊ sirup̄.i.c.đ voitu excessi° curā° ip̄ꝫ vomitū potet đ sir° đ ribes l'đ sir° citōioꝝ l' mirtilloꝝ de sumach l'đ rob pomoꝝ acetosoꝝ.l'sūat đ acetosi ci t' vtat isꝫ c̄ aq̄ pluuia coct a ⁊ ferrata. aliq̄ ponūt mo đ cāfo vnū g̃.l'.ij.qñ admistrāt ip̄os pot⁹.l' decoquūt i aq̄ đ sumach q: ñ imutat sapoꝛē bonū.cōcedat đ carnib⁹ volatil' assaꝫ c̄ salsa° acetoso vidi l' c̄ aq̄ rob ⁊ ace°.vtat piꝛꝭ coctāis piꝛꝭ nespul soꝛb oꝛdea°ꝑus exsicca° lētib⁹ p̄ aq̄ expl'si.vtat poꝛulaq̄ c̄ ace° ⁊ pemis aceto ꝫ crudis ⁊ coct. et vtat đ ꝯsua roꝫ.sic.l'đ diacitoniitō sine spēb⁹ et sp̄ teneat extrēitates i aq̄ fri.aquā illā fri.ꝯti ino uādo.nā ex itētōe raꝫ i suo ꝯti ꝫ ml'tū sedat vōitū ⁊ sto° applicet istđ ēpl'ir ℞ coꝛtic̄ maloꝝ granorū ⁊ folioꝝ ei⁹ āñ.m.ij. sūach.m.i.acac.m.ꝫ đco qñ oia i aq̄ ⁊ ace° ꝯq̄ssēt.⁊ si tibi vr:ſup asꝑgat mastic̄ subtil' pluer.ʒ.ij.fꝫ ꝑ mođ ēpl'i de q̄na ꝑs sto° applicet. Aliq̄ bulliunt mētā in aceto cū coꝛtice ⁊ de floꝛib⁹ maloꝝ granatoꝝ cōi noie dicūt psidie balaustie ⁊ iponūt spōgiā i tali aceto

⁊ tepidã vel quasi friam ⁊ nō calidã applicant
sto° plˀies inouãdo. Uel ℞ istud empl'in supra sto
machũ ⁊ supra vētrē vsq ad virilia. ℞. farie ordꝫ
lb.i. spodij subtilissime puluerizati. ʒ.ij. distēpenť
cū albūne oui ⁊ succo plātagī qđ suffic ℞ empl'm
applicãs totū vētrē ⁊ sup anchas. Silr i cã fria
faciũˀ cū farina tritici ⁊ distēpa cū succo mente.
loco succi plātagī. qñ talis vomitˀ ⁊ secessus ven
tris multū excedũt aliq faciũt pill'as ꝓuocatiaſ
somni ⁊ restrigētes silr ℞. se. iusqãmi al. ʒ. ß. an=
tere sumach cappis añ. ʒ. i. ⁊ ß. pluerizenť ⁊ icor
poreť cū succo citonioꝝ. ℞ pill'e denť tres vl' qt=
tuor l' quinq hora dormiēdi de sero qualibꝫ nocte
vel añ diē. nã sōnˀ multũ restringit: ⁊ ista talia
silr ex eoꝝ natura restringũt. Et sic termineť cu=
ra colerice passiōis q oia ista pñt applicari i solo
vomitu: non i solo fluxu vētris. ideo talia sũt no=
tanda in ope: cū casus pluries occurrũt.

¶ Capl'm. 64m. de hijs q cōfortãt stomachum ⁊
⁊ ciboꝝ pficiunt digestionem.

Cum stomachi debilitas
cū pauca siti ⁊ tarda cibi
de stomacho descēsione ⁊
acido ructu fuerit fuerit q oia acci
dētia hec pua neq fuerint vetusta
stomachˀ cū trociscis de rosis erit
curãdus. De qbus eger quotidie
i mane pondˀ aurei vnius ⁊. ß. cuꝫ
℥. i. decoctōis de semibˀ sumat. de=
coctio aũt de semibˀ hec ē: sumať
cimini nabati ⁊ ameos ⁊ bulliant i
mina donec aq̄ fiat rubea: de q̄ p̄=
terea cū trociscis de rosis vt predi
ctum est in potu tribuať. Trocisci
v̄o de rosis sunt. q. ℞. pul'rosaꝝ ru.
ʒ. iij. xiloaloes spice masticis. xilo=
cassie sq̄nanti cinamomi absintij.
oim añ. ʒ. i. ꝯsperganť ex vino vete
ri ⁊ informenť trocisci. Nutriatur
v̄o ex hijs q cito digerunť ⁊ pauco
rum sunt hūoꝝ ac paucaꝝ supflui
tatū q etiam ex redolētibˀ ⁊ semi=

bus sint ꝯdita: sicut sũt calagie et
mutagenat. Ipse q̄ añ comestiōeꝫ
multo vtať exercitio: ⁊ aquã minˀ
solito bibat: ⁊ post comestionē m'l
tum dormiat. De vino q̄ veteri ⁊
puro parū bibat: totãq nutricati
onē minuat. Qđ si hec accidētia
vetusta fuerint: electuariū diacimi
ni electuariū diaolibani ãboꝝ añ.
vniˀ aurei pondˀ cū. ℥. i. veteris vi
ni puri in potu sumať. Regimē ãt
eiˀ sit vt p̄diximˀ. Electuariū diaci
minū. ℞. cimini carmeni. ʒ. c. ʒinʒi
beris. ʒ. xx. pipis. ʒ. x. folioruꝫ rute
baurach panis amboꝝ añ. ʒ. x. hec
oia cū melle despumato ꝯficiãtur
⁊ deť de hoc electuario si vēter stri
ctus fuerit. Qđ si solutˀ fuerit vē
ter: electuariū diaolibanū ē dãdū.
Cuius descriptio in capl'o de ven=
tris sol'one ꝯtineť. Si aũt nō suffe
cerit: squama ferri cū vino tribua
tur. ¶ Scoria aũt ferri hec ē. ℞.
se. apij se. fenicli anisi. cimini ame
os amidē origãi kreisim carui se.
coriãdri melan opipis macropipis
cinamomi thuris spice gariof. nu=
cis mus cipi ʒiʒiberis oim añ. pō=
dus aurei vniˀ scorie aureos. x. oi=
bus sextuplū vini addať ⁊ coq̄tur
donec ad medietatē redeat ⁊ cole
tur. deinde eger de hoc sirupo post
q̄ colabiť pondˀ. ʒ. xxx. quotidie
bibat ⁊ nutricatōem alleuiet. Qđ
p tres ebdomadas faciēs: caueat
sibi ab acetosis ⁊ a fructibˀ recen=

tib⁹ ⁊ ab aqua fria. vinū ꝟo mensu rate bibat Emplm stomachū con fortās ⁊ calefaciēs. ℞. storacē spicā squātū absinthiū calamū aroāticū masticē. Ex hijs cū vino vete ti ⁊ succo citōioꝝ cōspsis empl'z super stomachū ponat᷑. ad hoc p̄terea ꝓfert vt stomach⁹ fricādo iūgatur ex ol'o qd fit de spicanardi ⁊ cipo ⁊ vt lana carmiata i p̄dicto ol'o cale facto iuoluta sup stōachū ponat᷑ ⁊ cū panno liget᷑. Eger q̄ꝫ vinū vet⁹ bibat aut miuā aut ydromel.

¶ Miua aūt hoc mō fiat. Succus citonioꝝ muzoꝝ sumat᷑ ⁊ p di em ⁊ noctē vt residere possit dimittat᷑ ⁊ colet᷑. deinde ei⁹ qd claꝝ ē ptes due sumāt᷑ zuccari ꝑs vna vini veteris vna ⁊ incipiat coq̄ suauit᷑ ⁊ despumari donec i iulep silitudiēz trāseat. postea ꝑ vnaq̄ꝫ libra ex toto sumant᷑ ziziberis spice cinamomi gariof. oīm aā. ʒ. i. masticis. ʒ. ij oīa hec pl'uerizata i pāno ligent᷑ ⁊ int⁹ dū calin ē mittāt᷑ ⁊ cū ifrigidari cepit pān⁹ ex̄hat᷑ ⁊ exp̄mat᷑. dein de sirup⁹ recōdat᷑. Qd si digestiue debilitas fuerit cū m'lta cibi ⁊ paucoꝝ ciboꝝ appetitu ⁊ fetido ructu sirup⁹ acetosus d citonijs bibatur

¶ Sirup⁹ acetosus de citonijs. ℞. succi citōioꝝ acetosoꝝ ptē vnaꝫ zuccari al. ptē vnā aceti clari q̄rtā ptē vni⁹. coq̄nt᷑ oīa sil' donec ispissent᷑. Est āt sirup⁹ iste stōachi cōfortatiu⁹: ⁊ ad suas pagēdas actiones iuuatiu⁹ ⁊ vehemētiā iflammationis ⁊ incēsiōis q̄ i eo ē sedat Egri vo nutricatio sit resi i q̄ sil' cōgregāt᷑ acetositas ⁊ stipticitas: vt ē caro cū succo vue acerbe cocta et cū mal' macianis similiter cocta et cū ribes ⁊ fria ex alhulē ⁊ amososi. ⁊ ill' silia ex cib. De isto p̄terea debet᷑ pl'uere plies vt trāsglutiat q ℞. rosarū ru. ʒ. x. spodij. ʒ. iij. semis coriandri. ʒ. v. dos ei⁹. ʒ. ij. cū succo g̃nati muzi ⁊ cū sirupo acetoso de citonijs Si aūt cū hoc qd diximus fuerit i corpe extenuatio ⁊ iflāmatio: egro lac ⁊ aq̄ ordei dāda sūt. ipse q̄ꝫ ex herb hūectātib⁹ ē nutriend⁹: vt sūt lactuce malue cucurbite. citrulli carnes hedoꝝ ⁊ agnoꝝ lactantiū ⁊ pisces recētes. balneū p̄terea aāq̄ cōedat ⁊ postq̄ cōederit tinā quotidie igrediat᷑ ⁊ vinuz claꝝ valde tpatū bibat ⁊ assidue vtat᷑ q̄ete: ⁊ motū ⁊ exercitiuz vitet: sitq̄ꝫ totū ei⁹ regimē vt ei⁹ q corpis grossiciē adipisci desiderat. ⁊ si cū hac dispōne iflāmatio fuerit ⁊ icēsio vehemētissima: sto⁹ ex reb⁹ fris erit liniēd⁹ ⁊ aq̄ ordei danda. sitq̄ꝫ ei⁹ regimē vt ei hicā habentis.

De cura debilitatis digtie sto' vn̄ q̄ꝛ mor⁹ debet᷑ cura p se: accn̄tib⁹ morboꝝ p accn̄s: q̄ꝛ ad curōnē morboꝝ 3⁹ teg'. ⁊. ii⁹. ⁊. i2. de ingenio. ꝑp̄t qd morbi curāt᷑ ⁊ accn̄a sedāt᷑ seu remediāt᷑: ideo ista rubca itelligit᷑ p mor⁹ d̄scpto d cura morbi debilitāt᷑ ⁊ corrūpēt᷑ digtiam sto'. Et sup b nō q sto⁹ insūt de possibili. i3. passiōes q̄ describūt᷑ noie suoꝝ accidētiū vt vult raꝫ i suis diorib⁹. ¶ Pri⁹ ē fastidiū ⁊ nausea ¶ 2ª ē vōit⁹ ei⁹

qđ cōedit ⁊ hūoꝝ de istꝭ tractabi9.3ª ē debilitas
digōnis sto' q̄ hȝ plres cās vt dicet stati:qꝛ ē pñtꝭ
speclatōis.4ª ē dol.sto'q̄ hȝ plres cās vt dicet.5ª
ē debilitas appetit9 ⁊ ei9 corrup°.6ª ē singlt9.7ª ē
eructua°. 8ª ē tēsio ⁊ infla° sto'9ª est innata° cibi i
ore sto'.10ª ē apā sto' .11ª ē vlc9 in pelle intrinseca
stomac'. 12ª ē diarria sto'.13ª ē lienteria sto'.de q̄
b9 loqmur i seqntib9.¶ Ulti9 adūte digō cibi i
sto° nihil aliud ē q̄ ꝯūsio cibi seu muta° i q̄litatē
subalē ⁊ ꝯplonalē ꝯūtibilē ad assilandā mēbris
toti9 corpis.ga9.i.6° đ mor.c.i.i prin°.nā ibi acq-
rit nouā formā subalē qꝛ formā chili silis ptisaᵉ
inlte decoctōis in liqre ⁊ spissitudie ⁊ silis i colo
re ipi sto° exq̄ sibi i aliq̄ assilauerit. iō ē sui coloris
subalbidi qđ pȝ i egestis in fluxu stōachali vt di
cet infra.ppt qđ đꝛ p̄ma digō fit i sto°.Et ista ta
lis digō i sto° fit instralit p ꝯploem ⁊ ꝯpōnez.6°
de mor°.m.c.i.eq̄ p̄° lȝ p̄ncipalr fiat forti9 p ꝯplo
nem.qꝛ ꝯplo est magis de essenª sto' vt vult ibi.qꝛ p
eā fit altatio ⁊ decoc° cibi.Sȝ qꝛ tal digtia sto'ꝭ
ñalit official' p toto ⁊ corpe ⁊ forma officialiūȝ ē
ꝯpō.p̄°de mor° i.c.7.⁊.8°.⁊ actio depēdet a forª
vt vult ga9 ibidē.⁊ aristo.i.9.methaᶜᵉ.nccīū ē q̄
ꝯpo° ei9 faciat ad actōem eq̄ p̄mo sic ꝯplo:lȝ nō
ita fortit nec ita princiʳ.ppt qđ dic ga9.6.đ mor.
c.i.i p̄nc° q̄ ꝯplo ē magis de eēntia vtutꝭ digtie sto'
q̄ ꝛ p ꝯploem altat ⁊ assilat ⁊ ꝯūtit i q̄litatez ñlē
⁊ assilanda mēbris.Et sup h̄ adūte q̄ lȝ sto9 dige
rat ⁊ cibū mutet p ꝯploez ⁊ ꝯpōem lȝ ineq̄lit vt
dēm est ad h̄ p̄cipali9 assilat i q̄litate seu forma
subali ex forma specifica q̄ ex ꝯploe ⁊ ꝯpōne qꝛ
illa dirigit decoctōez iponen° formā subalem vt
dic ga9.4.de ꝯploib9.c.2.q̄ corp9 nō imutat nec
resoluit corp9 nisi p seipm princiʳ.i. p naturā spe
cificā.nā ista iponit formā chili i aliq̄ sili ipi sto°
falti in colore.Et qꝛ tal forma specifica subal est
ꝯñs talē ⁊ talez mixtiōis mēsurā elemtoꝝ in mi
xto vt vult ga9 ibidez.Idez vult auerrois.4° sui
collectorij.Iō cibi q̄ magis ꝯuenīūt in tali forma
specifica cū forma speciᶜᵃ sto' ⁊ membroꝝ citius
digerūt ⁊ imutāt ⁊ i chilū ꝯūtūt ⁊ i subaz mem
broꝝ.ista de cā equ9 cito digerit ⁊ sibi assilat in oi
b9 digtis fenū qđ ñ faceret leo nᶜ canis nec alia
aialia magis calā.h̄ tibi lati9 explicaui.6. đ mor.i
c.i.Ista tal cibi digō i sto° ledit put alic actiōes
ei9 ñales ⁊ alioꝝ membroꝝ:qꝛ aut diminuit ⁊ vo
cat tarda digō quā ꝯcomitat eructua° cibal aut
aufert aut corrūpit ⁊ cib9 mutat i malas q̄litates
q̄ nō patiunt cibū corpi assilari pfecte:vt dic ga9
6° de mor.m.c.i.in p̄n°.Et subdit ibi q̄ h̄ fit qꝛ ci
b9 est male q̄litatꝭ i se vel excedentꝭ q̄titatꝭ.vel qꝛ-

sūit tpe icōueiēti l ex mala maliª exñte i sto° ex q̄
corruptōe digōis ascēdit fum9 capnosus calid9
semifetid9 si corrūpat a cā cala.vel acetos9 si cor
rūpat a cā fria:qꝛ tal vētositas p̄hibet ipm assila
ri corpi pfecte.Et sup h̄ adūte ex dictꝭ Ga'.vi.de
mor° m.c.i.in p̄n°.⁊ i pn° de intio.i.c.5.q̄ ista di-
gestiua sto' ⁊ alioꝝ mēbroꝝ ledit vno de duobus
mōis in gñe.qꝛ ledit ex mor° q̄ ē i eēntia sto'.vel
ledit ex morbo q̄ nō ē in essenª stomachi Appel
latur morbus in essentia stomachi qñ gñat i eo
vitio p̄prio seu cā p̄uata vt si mala ꝯplo ca.l fria
gñet in eo ex mala ꝯploe p̄pa cala vel fria vel si
gñaret tal morb9 cāns deblitatē digtie p colligā
tiā alicui9 mē' vel cāe extrīsece si remaneat mor-
b9 firm9 ⁊ p̄manēs cā ei9 fluēte cessante.vl ꝭ plu
ries i mala matia multiplicata i sto° i lōgo tpe p
colligātiā.nā mala ꝯplo remaneat i sto° cū maª
hūorali vel apōsa cā fluēte seu p colligātiā alti9
mē' seu cā extrīsece cessante tal morb9 đꝛ eē i eēn
tia sto' de locutōe cōi medicoꝝ.vt declarat g9.i.đ
int.i.c.2.ꝯ archigenē de passiōe capitꝭ oculoꝝ.p̄p
ter fumū eleuatū ad caput ⁊ oculos. Idē decla-
rat i 2°.de int.m.c.vlti° in fine.⁊ in.4.de int.i.c°
2.Et appellat morb9 q̄ nō ē in eēntia ñali qñ fit
p colligantiā alicui9 mē' vel cāe extrīsece q̄ nō re
manet in mēbro vel ab extrīseco cāte.qꝛ tūc tale
nocuᵐ ē leue ⁊ facile .vt declarat ga9. in loq̄ alle
gatꝭ.potiᵐᵉ.2.de intꝭ.c.2.⁊.5.i q̄ errauit archig.d.
q̄ tūc nō erat morb9 ꝭ vmbra morbi qđ ē falsum
qꝛ actōe lesa vniuscui9 q̄ȝ mē' mēᵐ nccīo egrotat
vt ipe ponit i eodē p̄mo ⁊ 2° Idē ponit.3.đ mor.
caplis p̄mis.qꝛ actio lesa seqt morᵐ imediᵉ sicut
vmbra corp9.h̄ declarat ga9.in p̄mo đ int.in.c.5.
multiplici exēplo dandū. vnū exēplū q̄lit digesti
ua diminuit p colligātiā.⁊ tria exēpla q̄lit corrū-
pit p colligātiam.⁊ dādo vnū exemplū q̄lit aufer
tur p colligātiā sine nocu° in ei9 eēnª. Quidā ce
nauit de ouis frixis i nimia q̄titate:de mane sēsit
ructuariū eoꝝ.tal digtiua fuit diminuta ⁊ tarda
ta nō ex morbo in sui essenª:qꝛ fuit ex errore extri
seco cibi:qꝛ i excedēti q̄titate:q̄ euomito vl expul
so p abstinētiā vel alio mō stomatic9 fuit curat9.
Iō pȝ q̄ stomatic9 egrotauit ex mor° nō i sui eēn
tia. Subdit.q̄dā cenauit de radicib9 mal.de ma
ne fetide eructuauit ecce digtia in tali fuit corru
pta ex morbo q̄ nō erat in ei9 eēntia qꝛ ex morbo
puta i receptaculo ex errore extrīseco. q̄ euomito
⁊ expulso stōach9 fuit curat9.¶ Idē q̄dā cenauit
de ouis frixis putridis fetide eructuauit de mane
digtia sto' fuit corrupta nō ex mor° i sui eēnª.q̄a
erat ex errore cāe extrīsece , q̄ euomito vel explso

p abstinentiā vel alio quouis modo stomachus curatus est. ideo talis morb9 non erat in essentia. Itē qdā assumpsit arillos cū uuis ꝛ ossa prunoꝝ cū prunis. ita est dicēm de cerasꝭ psiq. ossa exiuerūt put ingressa fuerūt ꝛ talia fuerūt indigesta: que indigō subē nucleoꝝ ptinet in talib9 digō sto1 fuit ablata. sꝫ qꝛ talia sunt indigestibilia: suba sto1 nō ē iculpanda. Jō bonū est ꝙ dicam9 substātiā sto1 esse sanā: exq̄ de eoꝝ natura ñ sunt digestibilia. unno supfluū est q̄rere: an ille sic egredientib9 sto9 sit san9 vel infirm9 in sui suba. nam dicim9 ei9 subam sanā dato ꝙ sint indigesta exq̄ erāt idigestibilia. peccatū ḡ sue actōis non ē ex mor° in ei9 essena exñte. sꝫ p colligātiā venit qd venire non dꝫ ꝛ egrotabat mor° in receptaculo: ñ in ei9 eēna. ita ē dicendū si talis capet carnes crudas: q̄ nō sūt digestibiles in sto° hcis. ideo qꝛ non digeruntur suba sto1 nō est inculpāda. pctm ḡ sue actōis seu indigestibilitas non ē ex mor° in sui eētia sed p colligantiā rei extrinsece: qꝛ venit qd venire non dꝫ scdm naturā: ꝛ talis erroꝛ rei extrīsece venit ex nocumēto aiati desiderij seu volūtario reficiendi cognitōne posito i executōne cui9 sedes ē in pra capitꝭ. ꝛ ē quint9 act9 in fame: regulās appetitū seu famē i approximatōe rerū extnsecaꝝ ꝯueniētiū. 4. de mor°. in. c. 1°. in brutꝭ qꝛ non hñt animatum desiderium cuꝫ intellectu. ad hoc regulatur ex olfactu vt videmus. Sic pꝫ tibi declaratum ꝙ sto9 egrotat interdū in sui eētia. interdū egrotat seu hꝫ actōem lesam sine nocu° seu mor° in eius eētia exñte.

Contra ista Tu argues fortiꝭ pbādo ꝙ in oi nocu° digtie sto1. sto9 egrotet i sui essena ꝛ morb9 cāns tale nocumētū in digtia sto1 nccio sit sp in essena stoma1 Ois bona ꝯplo sto1 ꝛ ois ꝯposi° stoma1 sunt de essentia digestiue sto1: patꝫ. qꝛ sunt cā instral' ipius actōis digtiue sto1 vt dictū ē ꝛ sunt in essena sto1. qꝛ sunt forma natural' ꝛ ppria ipi9 vt mēbrū ñale ꝛ organicū hñs actionē naturalē officialeꝫ: qꝛ digestiua pro toto corpoꝛe. istud añs notum ē ḡ ois mala complo ꝛ oie mala cōpositio supueniens ipi stomacho quocūqꝫ mō veniat siue ex erroꝛe extrīseco vel al's erūt in essena sto1. ꝯña tenet p regulam thopicā. si oppom in opposito ꝛ ppositū in pposito. Silr etiā puatio ꝛ habitus circa idē in erroꝛib9 de aia. Silr ꝯria vicissim insunt i pdicamētis. ꝛ. 11°. de inge°. igitꝭ mala ꝯplo super ueniēs sto° ex mala col' ica veniēte ab epate vel ab aliquo. ꝛ mala cōpo° veniēs ex tali materia l' alio cibo rōe eiusdem q̄titatis vel qualitatꝭ facientibus morbū in receptaculo erūt necessario in essentia stomachi: ꝛ stomach9 sp egrotabit i quocūqꝫ nocumēto sue actōnis in sui eētia. rō ista fortis est. ¶ Secūdo sic. ois morbus ē in substātia mēbri. pꝫ primo de morbo in multis locis. qa morbus est passio mēbri actōnes ei9 corrūpen°. ideo ois erit in essentia morbi. ꝯseqntia tenet: qa substātia mēbri est eius essentia. Concludo igitꝭ: ꝙ locutio Galieni non potest stare saluādo dicta sua alibi. ¶ Dicendū ad hoc put est dictum ex intentōne galieni p colligantiam nō est in essentia stomachi nec alterius membri nisi remaneat cā illa fluente ꝛ veniente ad mēbruꝫ cessante: imo Archigeñ. ꝛ plures alij opinati sunt ꝙ talis lapsus non sit morbus sed vmbra morbi: vt recitāt primo de interioꝛib9. ca°. 2° In fumositate capitis ꝛ oculoꝝ ascendēte a stomacho. ꝛ q̄ꝙ bōa complexio naturalis stomachi sit de essentia vtutis digestiue stomachi ꝛ sit in essentia stomachi quia ē eius forma naturalis instrumētalis actionis digestiue: vt dictum ē. si p possibili depdatꝭ seu corrūpatur ex se vel ex erroꝛe extrīnseco quia reformatur p colligantiam cū alijs ꝛ reformatur cum emplastris: vnguētis: ꝛ dieta: remedijs: nisi sit firmata ꝛ pmanens. quia remanet illis remedijs remotꝭ. Jta paꝝ dicetur eētialis vtuti digestiue. nec dicetur ꝙ sit in essentia stomachi. quia nondū est firmata. nec pmanens: illis auxilijs remotis. pter quod patet tibi ꝙ pma ps rationis seu antecedentꝭ dicti non tenet vniuersaliter: qꝛ bona complo stomachi vel alterius mēbri si reformetꝭ non erit de essentia mēbri de locutōe galieni. nec remaneat firma. ꝛ pmanēs in membro illo remedijs oibus curatiuis cessantib9: exquo nondū perfecta ꝛ pmanēs quocūqꝫ extrīnseco remoto. Jta dicendū de eius compositōe naturali que est debita ordinatio ptium eius puta tunicarū ei9 i eo. nam ipa ē in essentia mēbri ꝛ de eētia ipi9. qꝛ ipa ē cā instralis actōis. ꝛ ē forma ei9 put sto9 ē mēm officiale si depdatꝭ ꝛ dissoluatꝭ ex ptinuo ex re vlcerāte vl' ex apate. qꝛ tal' solo remanet cū illa faciēte illā solutōem cessante. ideo dictū est bñ ꝙ tal' morb9 sit in eius essentia: ꝛ si restauretꝭ illa solutio quasi ex to° ꝛ remedijs remotis illa reformatio non tenet. ista talis consolidatio non dicetur de essentia vtutis nec in eēna mēbri. qꝛ nondū est firma ꝛ pmanēs causa inducente cessante. verū ga9. pmo de inꝭ. in exemplis dictis loquitꝭ de compositōe sto1 q̄ se tꝫ ex debita approxiatōe ciboꝝ extrīsecoꝝ ꝛ ex sui receptacꝉ ꝛ q̄ꝙ tal' ꝯpō debita q̄ se tenet rōne receptaculi

ordinati ex aiato desiderio regulāte q̄ntitatē ⁊ q̄li
tatē offerēdoꝝ ipi sto° sit cā actōis bōe seu eius
digōnis. tal' ꝯpo° nō ē de eēntia v̄tutis nec ē i es-
sentia sto¹. q2 nō durat nisi ꝑm p̄sentiā tal' cāe Jō
q2 nō ē firma nec ꝑmanēs q̄cūq3 extīseco remo
to nō d3 dici de essen^a v̄tutū. nec i essen^a mē¹: l3 sit
i mē°. nec p ꝯn̄s ei⁹ mala ꝯpō veniēs ex errore ex
trīseco vel alicui⁹ mē¹ qd dic̄ morbū i receptacl'o:
dic̄ morbū i essen^a sto¹. sic p3 tibi rō soluta q̄ fecit
musare mltos i arte. ⁋ Ad secūdū. ois morb⁹ in
sub̄a mē¹ ꝯsiderā°. igr̄ i ei⁹ eēntia. nō t3 ꝯn̄a: q2 a-
lit̄ capit̄ eēntia q̄ sub̄a apud medicū. nā nō dicit̄
eēntial' morb⁹ nisi sit ꝑmanēs firmat⁹ i mē° cā ip
sum iducēte cessāte. ⁋ Alteri⁹ nō q sto⁹ ꝯtext⁹ ē
ex duplici tūica vt dic̄ aui. 3. can̄. fen. 13. c. i. idē vult
raſ. l3 auerroys dicat i p^a ꝑte sui collectorij q cō
texit̄ ex triplici tūica qd nō credo. p̄ma tūica ē vil
losa c̄ vill' lōgitudialib⁹ ad attrahēdū cibū ⁊ c̄ trās
uersalib⁹ ad retinēdū cibū. ⁊ isti villi insunt sibi a
creatōe ⁊ n̄ a cer° vt dic̄ ga⁹. 2. de ꝯpl'o. c. 4. Vez
sensū recipit a cer° p vnū neruū q̄ veit ad orifi^m
cū q̄dā rei ol'one vt pōit aui. i lo° dicto. h̄ fec̄ n̄a vt
sentiret i anitione orificij ⁊ successionē fūdi ab o-
rificio. 4. de mor. i. c. 7. ⁋ 2^a tūica ē villosa c̄ vill' i
latitudialib⁹ faciētib⁹ ad expl'siō3 vt dic̄ aui. ibid
q̄ sīt sibi a creatōe sil'r ⁊ n̄ ex cer°. nā iste due n̄ h̄nt
motū a cer°. q2 solū h̄nt motū n̄alē q̄ iest eis ex ea
rū creatōe. q2 v̄tutes n̄ales cōicant̄ c̄ mē°. p° d in
ter. i. c. vl°. aiate aūt n̄: y° venīūt a cer°. Ista tūica
scd̄a ē magl spissa carnosa ꝑut ei debet̄. caro ista
ē p̄ncipal' i digerē° cibū ⁊ i gn̄an° chilū vt pōit a-
uicē. fen illa. 13^a. in. ca°. 1. Jdē dic̄ p° can̄. d mēbrl
i. c. singl'. i fine ca¹. Ista iponit formā chili i cibo
assil'ans sibi i aliq̄ salti i colore aliq̄li ⁊ ipm mu-
tat i q̄litatē ꝯueniētē ⁊ assil'andu3 oib⁹ ꝑtib⁹ cor-
poris cū maiori imutatōe ⁊ alt̄atōe eorūdē i po-
steriū ⁋ Notū ē ex p̄cedētib⁹ q tal' debilitas dgtie
loq̄ndo p mor° descp̄to ē pa° sto¹. Et si sit morb⁹
p colligātiā p̄ta i receptacl'o qd ē vt pl'rm: erit
pa° toti⁹ stc¹ p̄° ⁊ p̄ncī^r: l3 p̄mit⁹ isit p̄me tūice. q2
morb⁹ official' p̄° iest toti l3 imediati⁹ ꝑti isit q2 i
mediati⁹: c̄ tāgit tūicā iteriorē. Si āt sit officialis
morb⁹ puta aꝑa p̄t iesse imediati⁹ scd̄e tūice l3 p̄°
insit toti sil'r. Si aūt sit morb⁹ i eēn^a sto¹ q2 cōit ē
ꝯsil'is p̄° ⁊ p̄ncī^r iest ꝑti: ꝯn̄r toti. h̄ ē d rōe morbi
ꝯsil'is: vt ē dictū s̄. c. d obtal^a aucte ga¹. p̄° d mor.
i capl'is vltis. Et si sit p colligātiā: ꝯn̄r ē morbus
official' i receptacl'o. si sit i eēn^a ē morb⁹ ꝯsil'is p
illa debilitate ē accn̄s mor¹. Et ē nocu^m princip^r
digtie sto¹, ꝑpt noc^m ⁊ expl'siue epar̄ si ab ipo ve
niat ma^a vel cerebri si ab ipo veniat materia per
viam catharri. ⁋ Et si veniat ex errore r'atiōe ci-
bi in quāto vel in quali vel aliter quouis modo ē
nocu^m p̄ncipal'r digtie sto¹, ꝑpt nocu^m aiati desi
derij seu volūtar̄ posita executōi sin̄ debita ꝯione
iō cū errore exeq̄tur actū suū cui⁹ sedes ē in pro-
ra cer¹: ⁊ ei⁹ execu° ē q̄nt⁹ act⁹ ⁊ vltim⁹ in famere
gulās ipam famē i exhibitōe cibi. 4. d. morbo. in
c°. 7. Et ē nocu^m a ctie p mor° descp̄to digtie sto¹.
p illa mala actōe sto¹ ē pa° seu cā passiōis v̄tutū
n̄liū ⁊ vitaliū ⁊ aialiū oīm mēbroꝝ corpis: vt dic̄
g⁹ i eod. c. q2 accn̄s mor¹ p̄t eē cā mor¹. 3° de mor°
vt i ꝑposito: q2 ē cā mor¹ i receptacl'o q2 i anitōis
spasini ⁊ h̄uoꝝ i mēbrl.

Jstis clarificatis cura debi-
litatis seu
male digtie tibi patescit. Pri⁹ āt q i cura ꝓcedas
scire ⁊ ꝯsiderare o3 an tal' cā sit mala ꝯpl'o ca. vl'
fria. hu. vel sicca. ⁊ si tal' cā sit i essen^a sto¹. vel isit
sibi p colligātiā: q2 cura i h̄ ⁊ ꝓnosticū diuisificat̄
Et si q̄s malā dgō3 h̄nt ex ma^a ꝯ°e fri. i eēna sto¹
l' fri. ⁊ sicca. vt ꝯtingit q̄busda3 mli'q vel ex mala
ꝯpl'oe fria ⁊ aliq̄lit̄ h̄uida i eēntia sto¹: vt ꝯtingit
q̄busda3 flātiq qd patescit: q2 dato q nō sit error
manifest⁹ i q̄ntit^e vel q̄lit^e cibi vel i alia cā extrin
seca reuma^ca vel eructuatōe acetosa cu3 lenita^e
vētrl ⁊ inflatōe sto¹ ⁊ multitudine vētositar̄ ⁊ lō
ga mora i ore sto¹ vel natatōem cibi i orifi° sto¹ c̄
pauca siti ⁊ pauco sputo rōe lenitar̄ vētrl nisi ex-
cedat humiditas i orifi° p via3 magne indigōis
rōe cui⁹ ⁊ calorl claudicār̄ oia illa supuenerūt: y°
⁊ ma^a cū vētositate aliq̄li in ei⁹ ꝯcauo: rōne cui⁹
vētositar̄ si eleuet̄ i orifi° sto¹: q2 ꝑs sensibil' ꝯco
mitat̄ intdū dolor rōe ei⁹ itētōis ⁊ mordacitatis
illi⁹ vapis vētosi: l3 intdū tal' dolor fiat a tali sup
fluitate flā^ca mordāte ⁊ pūgēte dictū orifi^m sto¹.
Jsti tales reꝑant̄ ad tp̄us nūq̄ ꝑfecte curāt̄. q2 ē
laps⁹ firmat⁹ a tp̄e l' gn̄atōe: ex q̄ sin̄ error nō bl'i⁊
extriseco puta cibi i q̄nto vel i q̄li vel al's supuēit
eis illa acetositas ⁊ alia dicta acci^a. Jsti tales co
medāt spaciose: masticēt bn̄ cibū ⁊ comedāt car
nes bn̄ coctas electas puta mutōis iuuēis edu-
li siue capti volatiliū: vitādo carnes porci ⁊ bo-
uis. vtant̄ puo potu ⁊ vtant̄ vino ru. bn̄ maturo
vitādo isup oēs fruct⁹ dēpr̄ vuis ⁊ ficub⁹. potū it̄
duas comestiōes sumāt d melle despūato duos
vel tres bolos cū pane i p̄n°. Jste tal' dormiē° te
neat manū supra sto^m. vel assistat sibi in lo° puer
dū tn̄ nō sudat. vel teneat supra stoma^m sacculū
de garch anceru3 seu d pluma minutissi^a s̄ sto^m
empl'm de mastice. vel empl'm de lapda° in dua
b⁹ ꝑtib⁹ ⁊ vna ꝑte mastiq̄. vel teneat istud cerotū

℞.olei nardi¹. ℥.ß. cere.℥.i.masticis.℥.ß. aloes
ʒ.ß.ꝶ cerotū extēsū s̄ alutā ꝑ modū scuti.l'sic.℞
lapdani mastiq̄ añ.℥.i.mēte absin¹ siccoꝝ añ.ʒ.ß.
coralli ru.ro.ru.añ.℈.ß.terebētine.ʒ.i.ꝛ.ß.l'ꝙ suf
fic̄ ꝶ empl'm ꝑ sto°.vl'ꝶ vngᵐ de istis.℞.oli nar
dini q̄rt̄.i.olei mastiq̄ q̄rt̄.ß.mastiq̄ al.subtiᵐᵉ pul
uerizati.ʒ.ij.cere modicū ꝶ vngᵐ liq̄d:vl'vnguas
stoᵐ cū solo ol'o nardio vl'cipi mastiq̄ vel absin¹ vl'
ꝯpōas de istis capias.2.l'.3ª.inūgat sto⁹: postea
sinapizet̄ c̄ pl'ue mastiq̄ꝛ 4ª pte pul. absin¹ l'ma
stiq̄ l'spice celtice Vl'ꝶ ēpl'ʒ.℞.mēte absin¹ recē.
añ.m.ij.decoq̄nt̄ i vino ꝛ ꝯq̄ssent̄ꝛ addat̄ mastiq̄
subtil'r pulūizati.℥.i. spice celtice.ʒ.ij.misceat̄.ꝶ ꝑ
modū ēpli de q̄ sumat̄ modicūꝛ stomacho super
ponat̄. Vtat̄ ʒʒᵉ ꝯdito diacimiō diarodō abbis.
dyatriō pipcō diacitonitē c̄ spēb⁹.nā dic̄ rab i suo
ꝯtiᵉ:ꝙ qꝛ c̄ ista cā stat hūiditas i ꝯcauo sto¹: ꝑ in
digōnē relaxās ꝙ stiptica c̄ cal'is ꝑmixta debent
admistrari. vtat̄ sto° ꝯfortatiuo. vtat̄ galagága
pulūizato'ꝑ se:l'c̄ moᶜᵒ mell' despūati:qꝛ calefac
ꝛ ꝯsumit vētositates sto¹.iō sedat dolorē sto¹ ex cā
fr̄a ꝛ vētosa.dic̄ rab i suo ꝯtiᵉ. sil'r cubebe sumpte
an¹ marat¹ sto° ieiūoꝛ i fine mēse.ꝛ vtat̄ pulue re
gine cū tosta pāis ifusa.℞.ʒʒ¹ an¹ interiorꝫ cina-
momi.añ.℥.ß.galāge pipis lōgi.añ.ʒ.ij ḡnoꝝ pa
disi.nuq̄ muscate.añ.ʒ.ß.cubebaꝝ gariofꝫ.añ.ʒ.ß
se.basiliq̄.℈.ß.pāis zucc¹.℔.i.ꝶ pl'us de q̄ sumat
vt dc̄m ē:p̄t etiā cape sto° ieiūoꝛ in itroitu lecti si
ne potu n̄ excedit i cal'itate credo sit calid⁹ in p̄n°
2¹ ḡd⁹ ꝯsiderata q̄tit ᵉ zucc¹ ꝛ sabitrātiū qñ i ta-
lib⁹ ē mag̃ idigō ꝺ ꝯsi°rab.sumat in itroitu lecti
tria l'q̄ttuor ḡna mastiq̄:l'thurꝫ al.integ¹ vl'ꝶ pul
uis vl'potet c̄ moᶜᵒ vini.vipa ivino cocto:l'in vna
chia bñ valēt in p̄n° prādij.dū tñ nō potetꝛ i fine
mēseꝛ etiā p̄t potare paꝝ. ¶Et si q̄s malā dige-
stiuā sto¹ hūit ex mala fria sto¹ l'friaꝛ hūida non
exn̄te:ß ex errore cibi i q̄tto vl'in q̄li: vl'qꝛ comedit
voracit̄ vel qꝛ st̄ frie ñc vt offe.potiᵐᵉ remollite vt
fruct⁹ fr̄i.vl'qꝛ infriat⁹ potiᵐᵉ i capiteꝛ flā descen
dit a capite ad stoᵐ.vl'qꝛ infrat⁹ i pedib⁹ ꝛ ꝑ coꝝ
colligātiā in sto°.qd̄ patescit:qꝛ eructua° acetosa
cū lenitate vētrisꝛ inflatōe sto¹ꝛ natatōe cibi in
ore sto¹ ꝑpt̄ vētositates ꝯcomitātes rōe idigō nil
occurrūt tali patiēti circa modicū tp̄s:qꝛ q̄busdā
illoꝝ māifeste p̄cedētib⁹ l'ex mutaᵉ etat̄ potiᵐᵉ i
p̄ª.ꝛ 2ª.senectute dato ꝙ stoᵐ cal'ʒ hūit a ḡnatōē
Iste tal' curet̄ vt dc̄m ē i cura male ꝯpl'ois frie in
cēna sto¹.ß isti idigēt magꝫ mūdificatōe sto¹ c̄ ci
bisꝛ potib⁹.iō vtaᵐʳ melle vt dc̄m ēꝛ pipata bis
i septiaª facta c̄ carnib⁹ mutōis.abstineāt a cena
bis i septimana bis sumat in āno cassiāꝶ sunᶜᵉᵐ
supi⁹ positā pl'ies mō dicto.l'sumat da isto mellic̄-
to ca.de māc sine alia mixt̄a.℞.mēte pulegij ori
gāi melisse.añ.m.i.rad̄ acho¹.rad̄ cipi.añ.℥.i.bac
carū lauri.℥.ß.an¹ marat¹ ameos.añ.ʒ.ij.mell' al.
ꝺ spūati.q̄rt̄.i.ß.ꝶ mellicratū clarifiᵐ ad.℔.ij.ꝯñr
da sibi i potuꝛ recurre ad alia remedia posita sta
ti in p̄cedētibus.¶Et si q̄s malā digtiaʒ hūit ex
mala ꝯpl'oe cal'aꝛ hūida sto¹ i cēna sto¹ exn̄te qd̄
raro ē.l'ex errore cāe extriᶜᵉ qd̄ c̄ vt pl'in.qd̄ pate
scit:qꝛ i tali sto° ē paucitas appetit⁹ c̄ mltituᵉ sa-
liueꝛ c̄ q̄d nausea seu volūtate vomēdi.vtat̄ mira
bol'.ꝯdit̄ potiᵐᵉ kebul'q̄ cog̃scūt̄ qꝛ sūt maiores
alijs sumat vno die.ʒ.x.yerap.ga.dissolute c̄ deco
ctōe cicerū ru.ꝛ absin¹.ꝛ vtat̄ coriā° ꝯfecto i fine
mēse.trifera mior sar̄ꝫ eis ꝯpetit.ꝛ rad̄ cipi vitād̄o
vuas:offas potiᵐᵉ remollitas potū excessiuū som
nū diurnū:ꝛ omia q̄ humectāt nimis. Et si quis
malā digōnē sto¹ habuerit ex mala maª cal'a ꝛ sic
ca in eēna sto¹:vel non in eēna sto¹ exn̄te c̄ matia
cal'a mltipliª i cor̄ vel flura ab epate ad ipm.qd̄
patescit:qꝛ ipa mala digtia stat c̄ sitiꝛ siccitate orꝫ
nausea ꝛ vōitu.ꝛ c̄ eructuaᵉ ciboꝝ leuiū ꝛ ouoꝝ ꝛ
carniū leuiūꝛ pulloꝝ.nā sumēdo talia ꝯcomitat̄
dolor capit̄ꝛ eructua° fumosaꝛ stat c̄ bonitate di
gōis ciboꝝ ḡssoꝝꝛ carniū vaccaꝝꝛ leguminū ꝛ si
miliū. Iste curet̄ ꝺ ꝯsi°rab i suo ꝯtiᵉ c̄ sir° aceto°
potu yerap̄.ꝛ aq̄ infusiōis aloes sumat q̄busdaʒ
dieb⁹ de māc q̄ttuor cocleaª sir¹ acetosi c̄.vii. aq̄
cicerū ru.ꝯñr sumat yerapigᵉ.ga.ʒ.4. dissolute c̄
aq̄ decoctōis absin¹.l'sumat aquā ifusiōis.ʒ.ij. et
ß.aloes.vl'sumat istas pill'as in itroitu lecti.℞.
aloes cicotrini.ʒ.i.mirabol'.nigroꝝ.ʒ.ß.ro.ru.℈.ß
incorpent̄ c̄ succo end̄ fiat massa de q̄ fiant pill'e
vtāt̄ acetoß i salsaniet̄ aceto succo citrāguli salsa
viridiꝛ silib⁹.vtat̄ vino bñ liphatoꝛ intdū potet
de aq̄ fr̄a fōtis in vespisꝛ i introitu lecti tpe cal'o
si sitibūd⁹ fuit mltū vitabit.vinū forteꝛ male lim
phatū spēs.allia.cepas.mostard̄. carnes salsas
fruct⁹ fr̄i ꝛ hūidi.vt pruna.cerasa.ꝑsica.pira.po
ma talibus ꝯpetūt ¶Et si q̄s malā digōem sto¹
hūit ex mli'a adusta fluxa a splene ad ipʒ stoᵐ qd̄
patescit qꝛ ē c̄ icēdio añ cōestiōeʒ ꝛ comestio mi
nuit.ꝛ ē c̄ magnituᵉ splēisꝛ si sit vōit⁹ ē acetos⁹:
faciēs ꝯgelatōeʒ i dētib⁹:iste curet̄ cū aqua casci
decoctionis epithimi pluribus diebus ministre
tur.ꝛ terminet̄ cura male digestiue stomachi.

¶Capl'm.64ᵐ.de dolore ꝛ ardore stomachi.

Si cū dolore stomachi ad
sūt tribulatio ꝛ nausea e-
gro aq̄ tepida i potu ē tri
buēdaꝛ vt vomat p̄cipiē-

dū: ꝛ si hoc nō suffecerit vent̄ ex ye rapigꝰ soluat̄ q. ℞. pul. rosaꝝ rube arū spice masticis xilobalsami car pobalsami cinamomi xilocassie a- zari oīm. an̄. ʒ. ß. aloes cicotrensis duplū oīm qđ bn̄ tritū cū alijs mi- sceat̄ medicis triti ꝛ cū pāno sericio subtilissimo cribellat̄ q̄ꝝ trituratō cū aloe secūdo iteret̄. Cuiꝰ dos sit a pōdere duoꝝ aureoꝝ vsqꝫ ad. ʒ. ij. Egro q̄ꝫ quotidie det̄ pāis ī vi- no ꝛ succo malignati ifusus ꝛ in si rupo acetoso de citonijs. Qđ si cū dolore fuerit ructuū mltitudo ꝛ ex tēsio atqꝫ singultꝰ egro electuariuꝫ dyaciminū ꝛ đ calamēto ꝛ alie ꝯfe ctōes q̄ vētositatē dissoluere ꝯsue- uerīt q̄ in caplo đ colica noīabimꝰ dāda erūt Cibaria vo eiꝰ sunt cala gie ꝛ mutagenat cū semibꝰ vini ve- teris puri paꝝ bibet ꝛ vtat̄ motu ꝛ īgrediat̄ balneū. Stomachꝰ q̄ꝫ ex oleo de neridē vt diximꝰ in pāno ī uoluto vapet̄. Si aūt cū dolore sto machi fuerit febris ꝛ apa manife- stū: ꝛ cū tāgit̄ sentit̄ calidꝰ eger pri us ex basilica flōmet̄: ꝛ loco dolēti duo supponant̄ sandali ꝛ rose ꝛ cā phora cū aq̄ rosata ꝛ succo citonio rū. Nutrimētū vo eiꝰ nō sit nisi so la ordei aq̄ ꝛ custodiat̄ a carne ꝛ vi no ꝛ ꝯfectōibꝰ q̄ đ melle fiūt ꝛ bi bat succū ḡnatoꝝ musoꝝ ꝛ rob de fructibꝰ fiigidis. Cūqꝫ caloris ve- hemētia sedata fuerit egro cassia- fi. in succo endiuie dissoluta ꝛ bul

lita ac despumata ad bibendū det̄ Cū aūt egritudis dies elōgati fue rit ꝛ calor oīno q̄euerit: si remanse rit apa cuꝫ duritie. Ex hoc emplo epithiet̄ locꝰ qđ. ℞. violaꝝ sicca. ʒ. x. roß ru. ʒ. ß. spice odorifere masti cis ābo an̄. ʒ. v. spice odorifere ma sticis ābo an̄. ʒ. iij. cipi sq̄nāti cala mi aromatici oīm an̄. ʒ. ij. farie fe nugreci. ʒ. xx. floꝝ cāomille se. mal uauisci albi farine ordei oīm. ana ʒ. x. ꝯspgant̄ oīa ex muscillagie se. lini. Deide locꝰ ex olo đ neridē te pefacto inunctꝰ empl̄et̄ ex p̄dict̄ p q̄ttuor horas an̄q̄ ꝯmedat ꝛ post q̄ cibꝰ fuerit digestꝰ ꝛ stomachus fuerit euacuatꝰ ex olo de neriden cū lana vt diximꝰ vapet̄. ¶ Confe ctio olei nardini simplicis. ℞. olei de been. lī. i. spice. ʒ. ß. masticis co sti cipi sq̄nāti calami arōatici oīm an̄ octauā. ʒ. vnīꝰ oīa hec p̄luerīza ta ī p̄dicto olo posita ad solē p eb domadam vnā vasis ore clauso di mittet̄. Deide colēt̄ ꝛ exp̄māt̄ fe- ces ꝛ scophe q̄ in manibꝰ remāse- rit emplis admisceant̄. Optie em̄ erūt. Cū aūt apa in stomacho in- ueterauerit: trocisci de spica erunt dādi q. ℞. floꝝ squināti xilocassie rauetd seni calāi arōatici spicis oīꝫ an̄. ʒ. iij. croci mirre anisi costi pipe ris oīꝫ. an̄. ʒ. i. bdellij varij ʒ. iij. ma sticis. ʒ. ij. amoniati. ʒ. i. informet̄ trocisci quoꝝ vnusquisqꝫ vnū pon deret aureū ex q̄bꝰ vnꝰ quottidie c̄

vino cocto detur. Empl'in q̄ ista fiat qd. ℞. bdellij moll'. ʒ. x. armoniaci. ʒ. v. se. been se. apij. amborū añ. ʒ. x. spice masticis nigri ambo⁊ añ. ʒ. v. cere olei de neridē. ʒ. xv. gūme invino dissoluāt. Deide omīa ꝯiungātur ⁊ fiat ex eis empl'z. Ad dolorē tamē stomachi ⁊ epatis curandū medicus valde eruditus est necessarius q̄ ipo⁊ diligenter attēdat dispōnes. Nos tamen aggregationes ⁊ summas ad hoc ꝯferētes iam diximus: lz inq̄tuz potuim⁹ in hoc abbreuiauerim⁹ ꝑmōez

De dolore ⁊ de apate sto¹ q² de co⁊ cura itelligēdo ꝑ morbo descp̄to cāute dolorez q² ibi debet cura pnci^r c̄ sibi isit ꝯriū formale ꝑ qd fit cura omīs imediate: lz mediate fiat ꝑ ꝯriū effectiue. 4. de mor°. in. c. 6. Idē dic̄ 3° tegni. i1°. de inge°. c. 7. ad cui⁹ curationē curāt accidētia seu sedant ipa accidētia: vt declarat Ga⁹ 12. de inge°. ¶ Nota q̄ dolor stoma¹ cātur multiplici de cā: vt vult Raß in. c. Idē in suo ꝯti^e. Idē vult ga⁹. 4. de morbo in. c. penulti°. Interdū cāt a ma^a cal'a colerica pūgitiua pungēte ⁊ mordēte pelliculas sto¹. ideo dr̄ dolor pūgitiuus q² pūgit talis dolor ꝯtingit al'n q̄busdā iuuenib⁹ circa. 25. annū cōiter potissime si postponāt ꝟoiam q² colera acuta refocillat ab epate ad sto^m. ideo Raß i p̄n° dabat potū ycrap. ⁊ potū aloes. Interduz ꝯtingit tal' dolor a tali ma^a in q̄busdā febrib⁹ colicis. Iō dam⁹ sir^m acetosuz aquā font; curā dicemus: al'n fit a co. eruginosa vl' prassina tūc est dolor fortissim⁹: q² mordet ⁊ pūgit forti^me. ideo cāt spasmū. 5. amph. ꝯ°. p°. ⁊. 5. de inte. c. 5°. q̄ euomita curati sunt. Al'n cātur tal' dolor sto¹ a vētositate interpolata iter pellicl'as distēdēte pelliculas iō est dolor extēsiuus ⁊ ḡuis: lz nō sit mvltiinata malitia. h̄ vult raß i 2^a. ꝑte ca¹. talis dolor iest vt plin ⁊ euenit multis eel'icis macilentis. q² ꝑtes assistētes sto° sunt denudate pinguedine q̄ fac̄ ad augmentū cal'. naturalis. 2°. amph. cañ. illo. Omnibus morbis q̄ circa vmbelicū ⁊ pectinē. ⁊ euēit eis cū cibus ē semicoct⁹ in sto°. q² tūc vētositas eleuatur. iō damus dyagalanga. dyanisū vt dicet verū al'n talis vētositas est multū fria ꝑpt̄ fritatē mordet ⁊ pūgit q̄si soluit ꝯtinuū. iō est dolor ḡuatiu⁹. extēsiuus. pūgitiuus. iō est dolor m'l'ū fortis iō q̄si sincopalis. 4. de morbo i. c. penulti°. nā rōe colligātie cū ꝑtibus vicinis ipi cordi cor ꝯpatit̄: vt ꝑbat ga⁹. ibid. q² cōpatit̄ articulo dolēti cum colligantia remota. iō merito cū tali vbi est colligātia ꝑpinqua. Istam tm̄ vētosam debilē: vel fortē ꝯmuniter ꝯcomitat̄ eructuatio vel singult⁹: vt dicet̄ in cura. Al'n cātur talis dolor sto¹ a ma^a fra pūgente ⁊ ḡuante cū ista cā ñali fra cōicat de cōi cursu ventositas. iō facit mag; dol'. talis cā dolor; sto¹ bñ inest pl'ibus. ꝟlāticis ⁊ q̄busdā alijs ⁊ i fe. ꝟlāticis. vel de colera ḡssa ꝟlātica spāl'r q̄n reuma ꝯmunicat in t'l'i fe. verū al'n talis ma^a est multuz frigida: q² ꝟlā acetosum vel vitreum. 4. de morbo in ca° penulti°. tūc est fortis dolor ymo quasi sincopalis. nam q² cā fortis ⁊ sensibilitas orificij est fortis ꝑtes cordis ⁊ anhelitus ꝯpatiunt̄. iō anhelitus ḡuatur interdū aufert̄. vt dicit ga⁹. ibid. eod modo cāt̄ dolor al'n in eo ex cibo vel potu frigidissimo. vel medicina frigidissima. vt dicit ga⁹. ibid. Al'n cāt̄ dolor sto¹ ex apate in orifi° ḡnato. qd vt pl'imū est colericū: vel sanguineū. vt dicit Raß in diuisionibus suis. in c° ꝑprio. Al'n causat̄ dolor stomachi ex solo vlcere causato ⁊ ḡnato dādo curam totum explicabitur. ¶ Notū est q̄ dolor sto¹ loquēdo ꝑ morbo descripto est passio p̄ncipalit̄ pellicule interioris: nisi causa talis dol'. sit aposteina tunc 2^a. pellicula est patiēs sil'r eque p̄ncip^r ⁊ est ꝑ colligantiā rei extrinsece: puta cibi vel potus: vel aeris frigidis corꝑe: vel in pedibus venit qd venire non debet scdm ñam illa causa vel illa ¶ Et ꝑ morbo descp̄to ē morb⁹ in receptacl'o cōcomitando secū morbū ꝯsil'em: nisi causa tal' fuerit apostemosa. tunc est triplex genus morbi. dolor aūt in se est actio lesa. ymo omnis dolor est actio corrupta. 3°. de morbo in ca°. 2°. bene intelligenti. hoc vult Galien⁹. explicite. 2°: tegni. in c° 5°. ⁊ vltimo. de signis corꝑis neutri. nūc qd ca^m incipit. Egrotātiū q̄d ⁊c̄. vbi dic̄. q̄ agrediamur p̄ora ⁊ i m'l'tis cañ. seq̄ntib⁹ exēplificādo. puta in q̄ttuor canonib⁹. q̄ accidētia morbo⁊ firmo⁊ ⁊ ꝑmanētiū ⁊ p̄ntis neut̄litat; nūc seu morbi icipiēt; firmari q̄dā sunt q̄ sunt preter naturā solū rōe q̄ntitatis excedētis. vel tp̄is mutati: vt ē appetit⁹ excedens vel mutatus in tp̄e assueto. vel somnus ⁊ vigilia. ⁊ fluxus ventris. flux⁹ menstruo⁊. ⁊ sic de alijs. Ista talia q̄n sunt ꝑua sunt acci^a neut̄litat; seu morbi incipientis firmari. hoc vult Ga⁹. 2°. tegni capl'o vltimo cañ. illo. Tortio vo in vētre ⁊c̄ ⁊ in q̄busdā cañ. seq̄ntibus: si aūt accidentia ista

maḡ fuerit tūc dicūt⁊ sūt actio multū corrupta ⁊
sunt acciª morbi firmi⁊ ꝑmanēt; ꝙ āt dolor ꝑuꝰ
⁊ magnꝰ sꝑ sit actio corruª: paꝝ corrupta vł mltū
corruª ꝓbať itēe ga.4.de morº.ca.6. q꞉ ois dolor
ē cū corruptela q꞉ ois sēsꝰ rei ꝯrie c̄ corruptela or
gani i ꝯplōne łin ꝯpōne: łinstr̄i.puta spūuz sēsi
biliū ibiđ q꞉ resoluūť. Itē in dolore aliq̄ n̄ saluať
forma actōis n̄ł mēbri ꝓbať: q꞉ sēsaº rei n̄ałstat
cū delitia: sic̄ sēsaº n̄n̄ał c̄ tristiª ⁊ dolore igr̄. Itē
talis sēsaº fit a n̄a mēbri corruª: q꞉ a ṽtute mēbri
mediāte ꝯplōne łꝯpōne mēbri corruª ex q̄ est sꝑ
c̄ corruptela orgāi vł instr̄i ṽtuꝝ igr̄ illa sēsaº erit
corruª. Itē ois dolor ꝑuꝰ ⁊ magnꝰ ex eiꝰ n̄a ⁊ cē
sꝑ ē pter n̄aꝫ.igr̄ sꝑ erit actio corruª.an̄s ⁊ ꝯn̄s ſt
ga.2.tegⁱi.c.vlº.de signis neutri.vt nūc. Et dolor
stoⁱ ꝑ morº descpto ē nocm reguie n̄ał digtie⁊ ex
pulsiue ipiꝰ stoⁱ ꝑ dolore ipo ē nocm seu mala a⸗
ctio ṽtuꝝ sēsitie: q꞉ appꝑhēdit c̄ corruptela vt ē dc̄m
ipiꝰ orgāi łinstr̄i: puta spūū sensibiliū q꞉ corrūpū
tur⁊ anullāť.3º.de mor.ca.2. Et dolor i se est paº
sēsꝰ cōis: q꞉ dolor n̄ appꝑhēdiť a sēsu ꝑticłari cꝰest
actꝰ: c̄ nłla ṽtꝰ reflectať s̄ actū ꝓpriū nisi itellecti
ua.3º.de aia: s̄ a sēsu cōi. Iđ lesi i ꝓra cerebri nō
sētiūt dolorē. Cōseqnť ē paº oīm ṽtutū n̄ri corꝑis
q꞉ doł.n̄ri corꝑis ꝓsternūt ṽtutes ypo.2º.ꝑno. ꝓ
pť resołoꝫ spūuꝫ i mēbriꝗ rōe colligāe ꝑťꝗ dolorose

Istis clarificatꝗ. Cura doł.stoⁱ tibi patescit
pus āt ꝙ i cura ꝓcedas scire⁊ ꝯsida
re oꝫ cām tał doł.an sit maª cał'a ł fr̄a ł vētositas
vel ap̄a ⁊ c̄ fe.⁊ si sine fe. q꞉ i h̄ cura diuisificatur.
¶ Si q̄s ꝑ doł.stoⁱ ex h̄ūore cało⁊ sine feb.h̄uit
qđ patescit q꞉ h̄ꝫ estuatōeꝫ ⁊ nauseā aliq̄lē c̄ aliq
li siti łsiccitate oris aliq̄li gaudēs in fr̄is ⁊ eꝯ ad
qđ fac̄ ꝯº etas⁊ alia. Precipiēdū ē egro vt i potu
sumat aquā cał'aꝫ decoctōis rađ raphāi apij foł.
attripliq̄ c̄ se.eiꝰ deť cū moco olei⁊ croci ł c̄ qr̄ꝗ.ꝭ.
sirⁱ acetosi ꝯpoⁱ de q̄ sūpto ꝑ modicū spaciū: ipo
nat plumā i ołō itinctā ifra guttur vt stoꝰ ꝓuoceť
ad expellēdū sordidū illđ⁊ si h̄ n̄ suffic̄: da sibi po
tū yeraꝑ. Dissoluať.ʒ.i.yerapigᵉ ga.c̄ aq̄ decoctio
nis absinⁱ qđ suffic̄ ꝑ porꝰ vel dissoluāť.ʒ.ij.ꝭ.alo
es cicotrini cū aq̄ sinci ł cū aq̄ decoctōis absinⁱ.
⁊ meliꝰ mltū apꝑpať decoctio absintⁱ i nocº stoⁱ
succꝰ āt eiꝰ mał ē stoº⁊ fac̄ dolorē capiꝗ raꝭ i suo
ꝯtiᵉ.⁊ ga.7.de igcº.i.c.penulº.loco hoꝝ da sibi đ
mane mediū gobellū mellic̄ti de absinº tepido si
ne alia mixtura. ℞.absinⁱ rec̄.m.ij. mełł al.đspu
mati q̄rꝗ.i. ꝑ mellic̄tū bn̄ clarificatū ad.łł.i. ⁊.ꝭ.
vel da sibi.ʒ.i.ꝭ.cassieꝑ simpliq̄ c̄ decoctōe cōi pł⸗
es tibi poª i ortu sol.⁊ ꝙ q̄escat s̄ lectū vsqꝫ i t̄cijs
¶ Et si cū venis laꝗ epaꝗ flōcť de vena epaꝗ pau
perib꞉ damus ꝑ duas ł tres dies mediū gobellū

aq̄ enđ postea flōmanꝰ eos. ¶ Et si c̄ tali doł.fue
rit fe.sicut ꝯtingit q̄busdā coleriq̄.qđ patescit ex
signis dicꝗ ⁊ ex maª q̄ euomiť ałn sine adiutorio
medici deť sibi de malo ꝑnato.de sirº acetoso cō
poº: vel de sirº de citonijs cū aqua sinci cocta: et
deť sibi cassieꝑ.ʒ.i.ꝭ.cū decoctōe cōi suꝑ iꝰposita
vel deť sibi decoctio stati dicta ad vomendū⁊ ab
ex ꝑ tał sacculꝰ ꝑ stoº. ℞.ro.ru.ʒ.i.⁊.ꝭ. psidic ba
laustie an̄.ʒ.ꝭ.sanđ al.⁊ ru.coralli ru.coriādri pre
pati.an̄.ʒ.ij.panis assi infusi in aceto.ʒ.ꝭ.pulue⸗
rizenť oīa:⁊ ꝑ sacculus in pāno lineo.raro an⸗
tiquo ad modū scuti. Ponať iste sacculus supra
tegulā calidā supra quā sꝑgať modicū aceti⁊ a⸗
qua ro.⁊ applicet. ¶ Et si q̄s dolorē stoⁱ habue⸗
rit ⁊ sine fe.ex ventositate interclusa ipm stom di
stendēte. Et ałn interposita inter illas pelliculas
stoⁱ qđ patescit q꞉ ꝯcomitať cōiter aliqualis eru
ctuatio: vel singultꝰ⁊ incitaº cibi in orifiº stoⁱ rōe
illiꝰ ventositaꝗ⁊ talis dolor p̄n̄tiť an̄ comestionē
⁊ post q̄busdā horis digestio ē semifacta: q꞉ tc̄ vē
tositas maior eleuať ex actōe debili ipius caloris
naturalis in cibū. Vel dolorē habuerit a stoma⸗
cho a maª frigida de se: vel cōcomitāte dicta vē⸗
tositate magna.de ꝯciº Raꝭ vtať de galāga pul
uerizato ꝑ se: vel cū modico mełł: vel vini calidi⁊
vtať dyacumiō⁊ dyagalāga dyatriō pipeō. Vtať
de pipata facta cū pipe lōgo⁊ cū carnibꝰ mutōis
⁊ de remedijs positꝗ.ex intētōe Raꝭ in cura debi
litaꝗ digtie stoⁱ a mala ꝯᵉ frigida stoⁱ cū maª vł si
ne maª.nā illa remedia h̄n̄t locū i hoc cāu.veruꝫ
in sedatione talis doł indigemꝰ fortioribꝰ remedi
is⁊ magꝗ cał'is: q꞉ cā fortior est ex q̄ dolorē induc̄
ideo infūdať lana in oleo ruthe calido vel in ołō
nardino: vel in oleo de absinº cū tertia ꝑte olei de
castoreo:⁊ fricet orificiū stoⁱ. ⁊ supra applicetur
renouando de hora in horā. metridatū siłr vꝫ in
tali dolore. Ventosa sine scarificatōe: puta supra
vmbelicū laudať a Rasi: q꞉ ꝯmouet materiā. iđ
cadit ad inferius ⁊ subtrahit vētositatē. Pauꝑi⸗
bus dicimus bulias ruthā⁊ absinm ⁊ mētā q̄bus
bullitis ꝯꝑmas⁊ inuoluas in panno lineo raro.
⁊ totū całin applica. s̄ orificiū stoⁱ. vł torrefacias
s̄ tegulā absinm⁊ ruthā⁊ applica ipsi stomacho.
¶ Et si quis istū dolorē habuerit in q̄busdaꝫ fe
bribus flāticis in parte vel in toto potiᵘˢ ex maª
reumatica ibidē fluxa.vel in stoº ꝑn̄ata. qđ pate
scit: q꞉ nō est multū sitibūdꝰ: nec cū vrinis multū
coleriq̄ qđ fac̄ etas ꝯº seu modꝰ viuēdi apponas
spongiā calidā infusam in aq̄ decoctōis roꝭ ab⸗
sinⁱ⁊ spice celtice sepe renouādo tałr ꝙ ibi nō te
neať nisi dū erit cał'a⁊ postq̄ plies fuerit explica.
ta inungatur stoꝰ cum lana infusa in oleis dictis

¶ Et si q̄s dolorē sto͡i hūerit ex apate cal'o i orifi° sto¹ qd̄ sp̄ fit de col'a vel de san. i toto vel i maiori pte. dic̄ ras̄ i suo 9ti͡e. ⁊ in dionib⁹ suis. qd̄ patescit ex fe. ardente 9cōitāte ⁊ ex dol'. sto¹ si tāgat̄: ⁊ ex modica saliua: siti itēsa: siccitate oris: ex d̄bilitate īspirādi ⁊ deglutiēdi flōet̄ stati de epa͡ca: 9ñr det̄ sibi cassiaf̄ c̄ decoc͡e end̄ ⁊ scariole applicet̄ stati in p̄n° ol'm ros̄ vnfācinū. vl'f̄ sibi tale vng͡m. ℞. olei ros̄ q̄rt. i. s̄. ros̄. ru. sand̄ al. ⁊ ru. sp̄āl'r pulueri zato℞. añ. ℨ. ij. cere modicū. fiat vng͡m liq̄d̄ nutriat̄ ordeato auenato. potet de ptisana. dū ꝓseq̄t̄ ⁊ fuerit i aug° tale apa faciēs vng͡m mīn⁹ frīm ⁊ maf̄atiuū. Gilbert⁹ vidit bñ i casu isto ⁊ ꝑmiscebat tertiā ꝑtē ol'i camo. ⁊ altee i statu pl⁹ reiterā° cassiāf̄ ⁊ flōiam i aug° si ncc̄e fuit. Si tal' dol'. fuit ex apate frio ⁊ hūido. qd̄ patescit ex multitudie saliue ⁊ fe. mag̃ lēta sine duri͡e i tactu qd̄ rari͡me 9tigit detur tali aq̄ infusiōis: aloes cicotrini colata abhorreat vomitū ēpl'z sic. ℞. cineri vit. ℨ. ij. cipis sq̄nāti. añ. ℨ. ij. aceti qd̄ suffic̄f̄ ꝑ modū vng¹ liq̄di addēdo modicū olei rosati: vt tm̄ ñ exsiccet̄. ¶ Et si q̄s dol'. ex sto¹ hūit ex vlc̄e i ꝑte iteriori sto¹. qd̄ patescit: q: pl⁹ dolet. lz 9sumit res acetosas ⁊ acutas ⁊ appet i vōitu aut i egōne sanguis: aut sanies c̄ dolore loci: aut int̄ vtrasq͡z sp̄atulas: vt sub collo: aut s̄vmbelicū: det̄ ei i potu aq̄ ordei: si ibi fuerit cal'itas. deīn det̄ ei p⁹ duas horas de isto puluere ℞. thuri͡s san dra. añ. ℨ. ʒ. ro. balaustie cacabre. añ ℨ. ij. boli ar͡ci. ℨ. iij. det̄ de isto pulu̅e cū sir° de citonij͡s liphato: vl' c̄ aq̄ portu͡cce l' plātagī. nō vidi istū casum nisi bis toto tp̄e vite mee. ⁊c. h̄ sufficiant.

¶ Capitulum de eructuatione stomachi

De eructuatiōe sto¹ et ei⁹ cura. ¶ Nō: q̄ eructua° ē mal⁹ mot⁹ expulsiue sto¹. expellēt̄ vētositates sto¹. c̄ male violēto. ⁊ iordinato motu. ʒ. de mor°. c. p̄°. ⁊ 4. q: deberet expellere ꝑ iferiora c̄ peditu ⁊ trulla: s̄ ē debil' mal⁹ mot⁹ ip̄i⁹ expulsiue respectu singult⁹ q̄ fit sil'r al'n ad expellēd̄ vētositates g̃ssas extēdētes ⁊ mordētes ip̄m sto͡m. ¶ Alteri⁹ nō q̄ ois eructua° ē vaposa vētosa tūc tal' vapor vētos⁹ aut eleuat̄ a ma͡a col'ica cal'a ex se: tunc ē fumosa cal'a. sine sapore aut eleuat̄ a ma͡a cal'a ꝑ putrefactionē: tūc ē fūosa fetida cal'a: aut eleuat̄ a materia flā͡ca i ñali ex̄ite i sto°: vt cōit̄ a flāte pontico: vl' acetoso tūc ē acetosa. aut eleuat̄ a cibo par̄ cocto ⁊ dimute cocto. tal' ē cibal' tenēs saporē cibi aut eleuat̄ a cibo q̄si cocto: lz ñ ꝑfecte tūc ē semivētosa isipida: aut eleuat̄ cocto ⁊ mutat̄ i malas q̄litates frias acetosas rōe debil' ⁊ idebite seu in ñlis ⁊ corrupte decoctōis: tūc ē acetosa eructua°: ⁊ digō q̄dā° corrupta: q: talis cib⁹ sic mutat⁹: nō p̄t corrūpi ꝑfecte assil'ari. vñ tal' eructua° a calore dimuto ex se: l' ꝑ resolutōez vapor̄ a cal'. excedēti: vt fit i vino qñ acetat. ¶ Et sup̄ h̄ nō: q̄ eructua° q: vētosa subleuat cibū i sto°: iō fac̄ natare cibū i orifi° sto¹. ꝓpt̄ qd̄ corrūpit̄ cib⁹ ⁊ digtia sto¹ corrūpit̄ si mltiplicet̄. v̄ba s̄t ras̄ i suo 9ti͡e: ⁊ in dic nibus suis. ⁊ si ñ fiat tal' vētositas iflat sto͡m: ⁊ subleuat sil'r cibū: ⁊ fac̄ eū natare seu stare i orifi° venar̄: h̄ mag̃ durat q̄ aliō. Iō excitāda ē tunc eructua° si sto⁹ repleat̄ vētositatib⁹ nisi fuit mltū debil'. h̄ vult ras̄ i suo 9ti͡e ¶ Notū ē q̄ eructuatio ꝑ mor° d̄scp̄to ē pa° p̄nci͡r sto¹: lz imediati⁹ isit iteriori pellicl'e ⁊ ē ꝑ colligātiā rei extrisece cōit̄ q: cibi rōe ei⁹ q̄titat̄ exceden̄t l' q̄litat̄: q: frigid⁹ in ñalis vl' male digōis ⁊ ē morb⁹ ꝓ morbo descp̄to i receptacl'o: q: ma͡a tal' fria: vel cibal' male cocta i se āt ē mal⁹ mor⁹ expulsiue ñlis sto¹: vt ē dc̄m autorit͡e. ga¹ p̄°. ꝓ mor° descp̄to ē noc͡m digtie p̄nci͡r sto¹ ⁊ expulsiue: q: ñ digerit n͡c expellit sordidū tale: sed tale nocu͡m digtie sto¹ venit iterdū ex noc° digtie ⁊ expulsiue epat̄ vel cerebri: si vēiat ꝑ viā catarri. vel ex nocu° aiati desiderij: nō bñ regulāt̄ sto͡m in fame i q̄li͡e ⁊ q̄ti͡e cibi: 4. d̄ mor°. i. c. 7. in se aūt ē nocu͡m expulsiue sto¹: q: ei⁹ malus mot⁹ idebite ⁊ violēter expellit ꝓ morbo ē pa° digtie ⁊ expulsiue ꝓ illo malo motu ē pa° v̄tutū naturaliū orgāi sensus gustus: sp̄āliter fetida: ⁊ fumosa calida.

Istis clarificatis cura eructuatiōis tibi patescit. ꝑus āt q̄ in cura ꝓcedas scire ⁊ cōsiderare oz cāmm eructuatōis si ē fumosa cal'a vl' fetida: vel isipida: vel cibal' acetosa: q: i h̄ cura diūsificat̄. ¶ Et si q̄s fumosaz cal'az eructuatōez hūit q̄ cōit̄ euenit de māe sto° ieiuno. purget̄ sto⁹ d̄ illa ma͡a mala cal'a c̄ mellicto de absin°: vel sir° acetoso 9po°. 9ñr capiat. ℨ. i. yerapig͡e ga¹ dissolute c̄ decoctōe absin¹. vel. ℨ. ij. ⁊. s̄. aloes cicotrini dissoluti i ead̄ decoctōe: vel c̄ vino bñ liphato. l' sumat semel i septia͡a istas pill'as ℞. aloes cicot. ℨ. i. mirabo. s̄. ʒ indor̄ ros̄. ℈. s̄. icor ꝑcnt̄ c̄ succo end̄ fiāt pill'e. ras̄ mltū apꝓbat i ma͡a cal'a sto¹ ista reiteret̄ se l'āt bis ifra. 15. ʒl'. 20. dies tenēdo dietā friaz ⁊ hūidā. ¶ Et si q̄s eruct. fetidā hūit. purget̄ cuz sir° acetoso ⁊ cassiaf̄. ⁊ si fe. ñ fuit 9comitās: purget̄ sto⁹ cū stati dicti͡s. Et si q̄s eruct. cibalē vl' vētosaz isipidā hūit. dietet̄ cū cibis cal'is in p̄°. ⁊. 2°. g̃dū p̄dictis i q̄to ⁊ i q̄li. sumat tria vl' q̄ttuor g̃na thuri͡s in introitu lecti ⁊ de cimiō ⁊ de dyatriō pipeō. facias illa q̄ dicta s̄t in debili digestia ex mala 9͡e

fria ñ oꝫ ħ reiterare. ¶ Et ſi q̇s eructuatōꝫ aceto
ſá ħūit. recurre ab illa q̄ dicta ſt i. c. de cura male
ꝛ debił digeſtiue: ratione male cōplonis frigide
cum materia frigida ꝛ humida. in ip̄o ſto° ꝛc̄.

¶ Capitulum. 66^m. de ſingultu ſtomachi.

Cum ſingult⁹ poſt groſſi
cibi comeſtionē aut vini
valde tēpati bibitōeꝫ ſu-
peruenerit aq̄ ca'a ī qua
ciminū ꝛ mēta ꝛ mētaſtrū ꝛ paruꝫ
thuris bullierint multotiēs in po
tu erit ſumēda ꝛ egro vt dormiat ē
p̄cipiendū ꝛ vēter vaporādus ꝛ ie
iunādū eſt ei. Cū aūt p̄ mltos dieſ
a comeſtione abſtinuerit iubēduſ
eſt balneū ſepe ingredi. deīde pau
cis cibis deſiccātib⁹ tñ ē alēdus ſi
cut ſunt calagie ꝛ mutagenat cum
ſeībus: ꝛ vini puri parū in potu tri
buēdū. Et ſi hec nō ſuffecerit tro
ciſci iſti dādi ſunt q̄ dicunť trociſci
Troc de thure — de thure ꝛ ℞. thuris. ʒ. ß. cimile. ʒ.
iij. mētaſtri folioꝝ ruthe ſicce am-
boꝝ. añ. ʒ. ij. ſe. nemē. ʒ. iij. ꝛ. ß. in-
formēť ex his trociſci pōdere vni⁹
aurei ex q̄bus vn⁹ in die cū apoꝫia
te cimini tribuať. Qđ ſi ſingult⁹
poſt febrē acciderit fueritq̄ cū co
tribulatio aut nauſea aut ſitis: aut
in ore ſiccitas aq̄ ca'a egro multo-
tiēs dāda erit nō tñ repēte ſꝫ pau
latim ꝛ ſi ſedatuſ non fuerit aqua
ordei cū oleo de amigdalis dulci-
bus deť ſpōdiles q̄ꝫ colli ꝛ dorſi ex
oleo tepido inūgāť ꝛ fricenť ꝛ mu
ſcillago pſillij cum iulep ꝛ ſucco ḡ-
nati in potu tribuať. Singultui p̄
terea ꝛ ſternutationi conferūt re-
tinere anhelitum.

De ſingultu ſto¹. Nō q̄ ſin
gult⁹ eſt ma-
lus mot⁹ expulſiue ñalis ſto¹: potiⁿ ᶜ
orificij ꝛ meri: lꝫ poſſet ieſſe i toto cor
pore ei⁹ deſideranť deſiderio ñali nocitiuū ſenſa
tū expellere de ſto°. 6. de morbo i. c. 3°. Vñ q: ex-
pulſiua ñalis ē v̄tus fatua ñ expellit niſi icitata a
re nociua. p̄°. de inť. in. c. p̄°. Jō dič. 6°. de inť. Jō
incitať veire in actū ꝓpť ſenſationē rei nocentis
a ſenſitiua orificij: ꝛ in ħ aſſil'ať tuſſi: q: ſič in pe-
ctoralib⁹ ſenſitiua aiata ſentiēs nocitiuū incitat
expulſiuá naturalē pulmonis: vt nocitiuū expel-
lat: iſta fit in ſto° ꝫ q: ſenſitiua aiata in tali motu
coadiuuet ñalē expulſiuá ſič fit in tuſſi: ħ nō ē cre
dendū in q̄ male dicūt q̇dá modernoꝝ dicētes ſin
gultū eſſe motū ꝯpoᵐ ſič tuſſis: q: ſingult⁹ ē ſol⁹
malus mot⁹ expulſiue ñalis. Verū bñ ē ꝯpoſit⁹
ſeu dupl'x mot⁹ inť q̄s cadit q̇es vñ curuať ꝛ recti
ficať ſtomachus: vt nociᵐ meli⁹ expellat: ſič ſal-
tans curuet ſe vt meli⁹ ſaltet: ita ē in ña expl'iua
ſto¹. vt meli⁹ expellat ꝛ forti⁹ mēbꝝ ex inſtictu ñe
curuat ſe vt meli⁹ expellat rē nocētē ſenſatá. Vl-
teri⁹ nō: q̄ q: i ſingultu fit curuatio ſeu ꝯctio pti-
um orificij ſto¹: vt nociᵐ expellat ꝯuenit cū ſpaſ-
mo: ꝫ differt ab eo: q: in ſingultu nō eſt ver⁹ ſpaſ
mus. 3°. de inte. c. 4. q: tūc nō rectificareť ꝫ rema
neret curuat⁹ ſp̄: ꝛ ſpaſm⁹ ſp̄ fit i neruis ꝛ lacerť
tñ ſto⁹ ꝛ meri ñ ħnt lacertū: ꝛ ſpaſm⁹ ē actio mor
bi: ꝛ ſingult⁹ ē mala actio v̄tuť expulſiue ñalis vt
eſt dcm̄ de intētōe ga. 6. de morbo m. c. 3°. ¶ Vl
teri⁹ nō: q̄ ſingult⁹ hꝫ cām duplicē in gñe ſič ſpaſ
mus: vt vult ypo. ꝛ ga. 5. ꝛ. 6. amph. Jō dič. 3°. đ
inť. vna ē reple° orificij a re q̄tavel q̄li ſenſata ꝛ
nocitiua incitás expulſiuá naturalē expellere eá:
Alia ē manitio ſēſata vt q̄lis: q: acuta q: ſiccitaſ
ꝯcomitās eſt q̄litas pūgitiua ḡuás: ideo ſenſitia
ſentiēs rem talē nocitiuá icitat expulſiuá expelle
re: ꝛ venire in actū cū violenᵃ. tñ q: rōe nocumēti
ſenſati iſta tal' cá ſubſeq̄tur ſp̄ euacuatōnes exce
dētes ſič fit in fine febriū acutaꝝ ꝛ euātōeꝫ exce-
dētiū. iō ſingult⁹ a frio extriᶜᵒ ē de repl'oe ꝓpť cāſ
tres q̄ dicēť: ꝛ q: ibi nll'a ē euātio ¶ Pria aūt cá
hꝫ duas ſ. ēs ſub ſe imediatas. ná tal' repl'o orifi
cij nocet: q: q̄ta excedēs pellicl'as ſto¹ vel q: q̄liſ
pūgēs: vt dič raſ i ſuis dionib⁹. cá tal' extēdēs o-
rificiū ſto¹ cū violēᵃ ē vētoſitas ḡſſa. Sigᵐ h⁹ eſt
q: fit p⁹ ſatietatē nauſeatiuá: vt accit puer p⁹ mlť
tá ſucciōꝫ mámilľ ꝛ mulieib⁹ gulof: q: i talib⁹ gñā
tur ꝛ mľtiplicať vētoſitas. Cá aūt maťial' nocēs
q: q̄lis pūgēs mľtiplex ē: vna ē cib⁹ corupť⁹ mu

tat' i sto° i q̄litates mordicatas ꝓpt̄ imūdicie sto' ꝛ
q: cib' ē liq̇d' ꝺ̄ facili corruptibilis ad qꝺ̄ fac̄ fre
q̄ns ꝛ idebita cibi r̄focilla° ꝓut ꝯtigit q̇busꝺ̄ pu̇is
lactātib' c' sigm ē q: fuer̄t q̇busꝺ̄ dieb' i qꝺ̄ neutre
ꝛ ꝯtigit q̇busꝺ̄ febrib' sc. putrida. c' sigm ē q: h̄nt
cōit egōnes chilosas liq̇ꝺ̄ q̇b' euenietib' sine cā
māifesta mōstrat̄ mortifica° ỽtuṫ nl' in sto°. rab̄ i
suo ꝯtic. ꝓpt̄ qꝺ̄ singl'tū supueniēte c̄ talib'. nos
etiā ꝓnostica' ad mortē q: ar cā ꝺc̄a fort. nā ma^a
cibal' corru^a ꝛ mutata i q̄litates mordicatas mor
dēs ꝛ ꝯtāgēs orifim sto': q: q̄ta l' ex accubitu tali: l'
vapor vētos' calid': iđe eleuat' sēsat'. vt nociu' ici
tat c̄ violē^a expl'siuā n̄lē. q̄uis orifi' veniēte i actū
suū: iō expellit cū q̄dā ꝯctōe ꝛ violē^a vt citi' expel
lat rē illā nocituā sēsatā. l' cā tal' ē cib' acut' vt pi
ꝑ. pl'uizatū som l' ꝯmixm: max^e si ꝙ postea sūpserit
vinū bn̄ liphatū c̄ aq̄ tepi^a. i. pip tūc iuiscat̄. ꝛ ibi
bit̄ i sba sto' pūgēs ip̄z orifim icitat ip̄z singl'tū vt
dic̄. 6. āph. ꝯ° illi' cañ. spasm' fit ex splenetiq̄ sigm
h': q: subscribr̄ sūptōe rei tal' cal'e pūgitiue. A^a cā i
spē ipi' singlt' ē hūor col'ic' r̄manēs i orifi° sto' p'
vōitū col'e ru. āt vidi sāt ni. pūgēs mag̃ ip̄z orifim
sto' ꝛ icitās singl'tū. A^a cā i gn̄e ipi' singlt' faciēs
singultū: q: q̄lis mordax ē f̄ras extri^ca aer̄ subin
trās ꝑ meri c̄ āhelitu ꝛ penetrās ꝑ ꝑos vt puer̄ cō
tigit ꝺlicat̄ potme i cunabil': vl' ci. c̄ i tp̄e f̄ro. nā cū
h̄ nō c̄ abūdēt i hūiditatib' f̄ris i stomachis eoꝝ.
ꝛ se n̄ custodiāt frigorib' cito ledūt̄ ab eo: ꝛ cito
cadūt i singl'tū. vt dic̄ ga. 6. āph. ꝯ° illi' cañ. Sin
gultu h̄ito. vn̄ tal' f̄rās mordēs orifim sto' fac̄ sin-
gultū q: mordet ꝛ reddit hūiditatē illā i orifi° sto'
q̄si isepabilē ip̄az coagulā° ꝛ ifrando ꝛ ꝑ ꝯn̄s pū
gēdo orifim sto' ꝛ ꝑos ipi' ispissādo. vt dic̄ aui. 3°.
cañ. i. c. ꝓp̄o. Al'n tal' cā f̄ra ē vaꝑosa. q: vaꝑ actu
f̄ri' eleuat̄ ad os sto' i tp̄o febrīū ꝺ̄ ma^a f̄ra mor
dēs ꝺc̄z orifim cāns ibi nocum mō triplici ꝺc̄o: vt
dic̄ aui. lo° alle°. bn̄ ḡ ꝯclu^r itelligēti ꝙ singlt' fit
ex sex cāis iā dict̄ ꝛ q: puer̄ in cunabul' sanis exn̄
tib' fit cōit ex vētosi^e gn̄ata i sto° rōe gulositat̄ vl'
fit i eis rōe f̄ritat̄ penetrāt̄ mō ꝺc̄o q: se nō bn̄ cu
stodiūt. Et si tales pu̇i n̄ fuerit i neutrali l' egritu^e
cōit fit sing. i eis ex lacte corrupto i sto. coꝝ i mu-
tato i q̄litates mordicatas ꝯtigēte ꝛ mordēte ori
fim sto' i sba l' i vaꝑe eleuato ꝛ sil' vt pl'in fit iuue-
nib' sanis adult̄ ex vētosi^e sil' exce^e stom gn̄ato i
eis rōe gulositat̄ ꝛ iordi^e vite. Si āt sint ifirmi seu
febricitātes fit i eis vt pl'in rōe corruptiōis cibi ꝛ
mutati i q̄litates mordicatas ledētes ꝛ mordētes
ex se l' ex vaꝑe eleuato: ex ide n̄ negādo q̇n al'n s̄
i eis ex cāis alijs iā dict̄. Notū ē itelligēti ex intē^e
ga. 6. ꝺ̄ mor° i. c. 3°. ꝛ. 6. āph. ꝯ° illi' cañ. Spasm'
fit aut ex plenit^e, ꝛ aui. 3°. cañ. i. c. ꝓp̄o: ꝙ singlt'

ꝓ mor° descp̄to ē pa° p̄nci^r tūice inf̄ior̄ sto' in ei'
orifi° ꝛ meri ꝯn̄r aliaꝝ ꝑtiū. Et ē ꝑ colligantiā rei
extric^e puta cibi l' aer̄ l' ma^e sordide venīēt̄ qꝺ̄ vei
re n̄ ꝺz ꝭm n̄az. ꝛ ē morb' i receptacl'o cōit̄ ꝓ mor
bo ꝺ̄scp̄to ꝯcomitā° morbū ꝯsil'ez q: malā calidā
l' f̄raz verū si s̄ a f̄ro aere penetrāte viceūsa ē mor
bus ꝯsil'is p̄nci^r ꝯcomitātes secū morbū officia
le i receptacl'o cā du^cl ꝺc̄a supi'. Sigult' āt ima
t̄ial' sꝑ ē morb' ꝯsil'is dūtaxat. singult' āt i se sꝑ ē
mal' mot' expulsiue n̄l' sto': q: ē mot' violēt' ipius
ꝛ ꝑ ꝑtē idebitā puta ꝑ portā supiorē ꝑ quā nō ꝺz
fieri expulsio s̄ attractio ꝛ receptio fit expulsio inest
ipi' singult'. Et dato ꝙ acq̇rat̄ sanitas ꝑ talē ex-
pl'sionē cāe c̄ tali motu violēto n̄ ꝺz dici actio n̄e s̄
mala actio ỽtuṫ lese ex q̄ c̄ violē^a fit. nā actōes lese
ỽtuṫ expl'siue faciūt ad curā morbi: int̄dū ꝓpt̄ ex
pulsiōez cāe c̄ tali motu. violēto n̄ ꝺz dici mala a-
ctio s̄ bōa ꝛ actio n̄e. vt dic̄ ga. 3°. ꝺ̄ mor°. i. c. 5. i fi
ne. r̄citā° ꝺc̄a theofili s̄ sudore q̇ expellit̄ sine noc°
actōis expulsi^e. Si āt s̄ c̄ violē^a ꝛ malo motu ꝛ no
cu° actōis erit mala. Et ꝓ morbo ꝺ̄scp̄to ē nocm
digtiue sto'. nā ex ei' mala actiōe gn̄at̄ tal' cā mor'
ꝓ illo malo motu ē nocm p̄nci^r expulsiue n̄al sto'
vt ē ꝺc̄z ex mala actōe retētiue. 6. ꝺ̄ mor° in. c. 3°. q:
r̄tētia retiet ꝛ ꝯphēdit c̄ utillatōe ꝛ tremore. 3°. ꝺ̄
mor°. c. penul. ꝛ singult' ꝓ mor° ꝺ̄scp̄to ē pa° p̄n
ci^r expulsiue n̄l' sto': q: i illa sp̄cāt nocm p̄nci^r. s̄ ꝓ il°
malo motu ē pa° scu° nocm actiue ỽtutū n̄alū attra
ctiue sto' ꝛ animate motiue partiū viciaꝝ. nā nō
bn̄ loq̇tur nec bn̄ cōcedit n^e bn̄ facit alias actōes
naturales seu animales in membris sp̄ūalibus.

Istis clarificat̄ cura singlt' tibi patescit.
p' āt ꝙ i cura ꝓcedas scire ꝛ ꝯsiꝺ̄are
oꝫ cāz tal' sing. q: cura i h̄ diuisificat̄ vt patebit. et
q: itē° curatiua h' ē cām illā mat̄ialē ꝛ vētosā eijce
cn̄ando diūtēdo ꝛ ꝯsumēdo. iō illa q̄ valēt ad istā
cāz duplicē: lz valeāt ꝭm pl' ꝛ min' valēt i cura cu
iusq̄ꝫ singlt'. Ista āt s̄t. 8. reme^a ꝭm itētōez ātiq̄ꝝ.
¶ P̄rim ē sternu° vētosa ꝫ̄ stom sine scarificatiōe
aq̄ cal'a paulati sūpta. sꝑgere aquā f̄raz ꝫ̄ faciē. li
gare ꝛ fricare extrema ligatōe ꝛ fricatōe dolorosa
torrefacere hoiez c̄ ỽbis adurāꝺ̄ ꝛ stupēꝺ̄. clamar̄
ꝛ loq̇ alta voce. sōn' ꝓfūd'. iō ista ꝓuocēt̄. vn̄ ypo.
6. āph. cañ. 1°. A singl'tu h̄ito. h̄ etiā itēdit ga. i ꝯ°
Iꝺ̄ dic̄. 5. ꝺ̄ mor°. i. c. 4. q: i tali motu forti sup̄flui
tates p^c toraliū ꝛ ꝑtiū viciaꝝ expellūt̄: q: expl'siuā
i ill' ex sternutatōe fortificat̄. i cā āt hūorali l' ciba
li i speciali valet vomitus ꝛ sir' acetosus. Rab̄ in
diuisiōib' ꝛ in suo cōtinēte. In causa ventosa de-
cisa a ma^a indigesta vl' f̄ra. vz in speciali galanga
pulurizatū datum cū vino calido. vel ceētū cum
melle ꝛ administratū ꝛ cinamomū pulūizatū datū

cū aq̄ cal'a. silr carui ameos mastix gariof̄ mēta
thus puluīzatū datū i modico aceti. raſ i suo ɔtic
In singultu ex frigore put ɔtigit puerl̄ inūgim'
gulā collū spatulaſ de ɔſi° raſ c̄ olō cal'o aneti ca
storei ⁊ silib' ppt̄ qḋ pȝ ex itēc ci':ꝙ ē singult' ḋ
repl'oe ⁊ ñ de ianitōe. put ē supi' dc̄m. verū cōit
pmittim' remedia cōia tibi recitata. De singultu
ex apate epar ⁊ cerebri q̇ fit rōe vapis: semiueto
si cali nō loq̇r: q: curaf̄ ad curatōeȝ illoꝝ. De cu
ra sigltꝰ ex ianitōe ñ loquor c̄ dieta h̄ūectatia ⁊ re
sumptiua: ⁊ oleis calidis ⁊ humidis iuuanf̄: licet
non curenf̄. Ista tibi sufficiant ista ma^a p nunc.

¶ Capitulum. 67^m. de appetitu canino.

Quam aliq̄s famē assidue
patif̄ ⁊ cib' post cōestio-
nē ado ḡuat eū vt autvo
mere aut p iferiorē regio
nē ipm eijcere cogaf̄ risi dādū ē ei
qḋ dū coq̄tur ex liquore q̇ fluit ab
agno q̇ in furno assaf̄ ipinguaf̄ ⁊
cauda ⁊ ei silia ex oī cibo q̄ vnctuo
sus ē ⁊ vinū vet' purū dādū est de
quo q̄tū poterit bibat. Deinde p
cipiēdū ē ei vt euomat: ⁊ hoc regie
ɔseruādus ē donec sanef̄. Qḋ si
neq cibus eū ḡuat neq ipm euo
mit neq p secessuȝ expellit carnes
vaccine sūt dāde ⁊ frumētū coctuȝ
vt puls ⁊ risi cū lacte ⁊ aquā friam
in potu sumat: ⁊ i aere frigido mo
ref̄. Hac aūt egritudie laborās nil
acetosuȝ ⁊ stipticū neq acutū cōc-
det sȝ dulcib' ⁊ vnctuosis solū vtaf̄

De appetitu canino seu ḋ fame canina
itēsa ad moḋ canis. nā ista pa° descri
bif̄ ſm silitudieȝ rei extrīsece: mos fu
it helenoꝝ aliī sic ḋscriberē vt r̄citat ga. 2. ḋ ige°. c.
2°. Tu dices q̇ fuerīt isti heleni. Diceḋ ex itēc ei' i
pmis librl ḋ ige°: ꝙ hebrei fuerīt i studio magl an
tiq̄ grecoꝝ sic dicem' ſ i mōte pl'o: pisiēses: saler-
nitāi assueti sīt sic noiare ⁊c̄. Et videas subseq̄n^a
q̄ sīt magl electa saſ i speculatōe ⁊ puatōe p hitus

cog̃scūf̄ i erroib' ḋ aia. Nō ex itēc ga'. 4. ḋ mor°
in. c. 7. ꝙ appetitus cibi ⁊ potus duplex est. q̇daȝ
est q̇ fit in mēbris rōe inanitōis tal' fit sine cogni
tōe sensitiua inanitōis in ipis: ſ aial in cognitiōe
ex instinctu ñe: tal' appetit' ē in oib' mēbris i eoꝝ
creatōe: nā v̄tus appetitia ñlis ɔcreaf̄ cū mēbris
⁊ ē v̄tus mistrās alijs v̄tutib' ñalib' appetēs cō
ueniēs in nccitate: puta stāte inanitōe i alijs mē
bris. q: ex instinctu ñe ⁊ ñ cognitōe sensitiua cui'
obie^m ē futurū in q̇ differt ab alijs v̄tutib' mistrā
tib' se tenēs ex toto in actōe ex forma spe^ca mēbri
ppt̄ qḋ cog̃scit a ña spe^ca mēbri ⁊ illā appetit vt
vr̄ dicere ga. 3°. de ɔpl'onib' in. c. 2. in q̇ differt ab
alijs v̄tutib' mistrātib' q̄ꝝ obie^m pñs ē: ⁊ q̄ꝝ actio
se tenet p pte aliq̄ instral'r ex pte ɔpl'ois ppt̄ quā
cām Aui. fec̄ maiorē mētōeȝ de alijs v̄tutib' mini
strātib' ⁊ paucā ḋ ista: q: ei' instrm ñ cadit ſb cor
rectōe medici: vt declarabif̄ q̄stiōe p^a. ¶ Alter ē
appetit' cibi ⁊ pot' q̇ fit in sto° cū sensatiōe inani
tōis: tal' ē pa° orificij sto'. 4. de morbo. c. 7°. Iste
talis appetit' cibi in orifi° sto' dupl'x ē: q̇dā est ñl'
alter ē iññalis. ñalis ē ille q̇ v̄saf̄ circa cibū assue
tū. vl' ɔuenietū in mō ⁊ mēsura: ⁊ tpe ɔuenienti:
iññal' ē ille q̇ ñ v̄saf̄ circa cibū ɔuenietē in mō n^c
mēsura: n^c tpe ɔuenieti. vt ē appetit' canin' ⁊ bo
lisim' ⁊ fames sincopal'. Vñ in appetitu ñali ɔse-
satōe dicta in ipo orifi°. v. mot' ɔcurrūt nccio vn'
seq̄ns aliū. vt dic̄ ga'. 4. ḋ. mor. c. 7°. ¶ Prim' est
ianitio mēbroꝝ. nā mēbra inanīūf̄ a cal'o ɔsumē
te ⁊ ab aere circūstāte v̄tute stellaꝝ. vt dic̄ ga. in lo
co a'le°. Iḋ dicit aui. 2^e. fen. p'. do. 2^a. ¶ 2'. mot'
est ñale desideriū qḋ est in ipis manif̄. nā mēbra
inanita ñal'r desiderāt ⁊ appetūt cognita ianitōe
ex instinctu ñe. ¶ 3'. mot' ē attractio ⁊ succio mē
broꝝ a venis venaꝝ ab epate sto°. ¶ 4'. motus ē
sensus orificij sentiēs talē succionē ⁊ ianitōeȝ ipi
us orificij talē vl' talē: vt dictū est talis sensus ori
ficij sentiens inanitionē ⁊ succionē fames appel
laf̄. vt dicit Ga'. in 1°. c. 7. Propter qḋ dicūt aliq̄
in locutōib' cōibus. fames est inanitio sensata ta
lis locutio nō est formalis: ſ effectiua. ppter ta-
lē sensationē sto' est ad determiatū puatū: q: ad
cal'ȝ ⁊ siccū. iō dic̄ aui. p°. cañ. fen. p^a. c. vlti°. ḋ v̄tu
tib' ꝙ cibi desideriū seu appetit' ipi' i orifi° ɔplet
a du^ci v̄tute: q: a v̄tute ñli attētia mēbroꝝ sugēte
⁊ attrhēte ab ipo orifi° iducēte ianitōȝ ⁊ a v̄tute se
sitia q̇ ē in ore sto' sēsitie illā ianitōeȝ talē vl' talē.
¶ 5'. act' ē mot' q̇ fit i sto° c̄ sēsatōe ianitōis i ipo
⁊ vlteri' i fame ē aiatū desideriū c' sedes ē p ratiōe
re' seu volūtas aiata reficiendi regulas refectōȝ
sto' in cibo ɔuenieti. nam si aiatum desideriū seu

volũtas reficiẽdi veniẽdo in actũ errauerit in administratiõe cibi cõuenietis in suba vł qualitate q: crud⁹ ł corrupt⁹ vł venenosus vł in q̃titate excedẽti tũc stomach⁹ patit̃ ex errore extrinseco ex nocumẽto isti⁹ aiati desiderij sine nocumẽto i ei⁹ eẽntia vt est sup⁹ declaratũ in.c.de debili digestiue sto¹ intẽtiõe ga.p° de intio.in.c.6.q̃ casus q̃tidie ꝯtigit. Iste talis appetit⁹ naturał fit innaturalis. Et ledit̃ in actiõe tripl'r. nã diminuit̃ i actione: q: succio mẽbroꝝ a sto° ẽ modica: q: hũiditates parũ ꝯsumũt̃ rõne ocij vł al's: ł q: sensus orificij sto¹ modic⁹ ẽ ꝑpt̃ resolõem spirituũ sensibiliũ vt pluries ꝯtigit in mulieꝝ ꝯualescẽtib⁹ ł ẽ modic⁹ ꝑpt̃ ingrossatiõem ꝛ induratiõez neruorũ in ipo orificio a frio extrinseco subintrãte per ipm meri ãhelãdo ꝛ loquẽdo ꝛ aperiendo os vt ꝯtingit pluries in trãseũtib⁹ ꝑ loca fria: ꝑpt̃ qꝺ p̃mo cãtur inanitio fortis sensata ꝛ stati cessat il la sensatio: ꝑpt̃ qꝺ stati cessat appetitus vt videmus in bolisino vt stati diceni⁹. Et auferẽ aliq̃n talis appetit⁹ in actiõne q̃n talis succio mẽbroꝝ ꝛ attractio eoꝝ ex toto cessat: ł q: sensus nõ est i ipo orificio aut corrũpit̃ q: vltimate appetit vt i canino appetitu in bolisino ꝛ in fame sincopali: vt dicet̃: vł q̃a extranea cibaria appetit ꝛ desiderat vt fit in pregnãtibus vt dicit ga.4.de morbo c.7. ¶ Cã aũt corrupti desiderij si fuerit vltimate q̃titaꝝ vt in canino appetitu duplex est vt dicit ga.in loco allegato. vna cã est hũoꝛ acetosus frigidus pũgẽs stomachũ cãns inanitiõem i ipso rõne frigiditaꝝ eius comprimẽtis ipm: iõ frigid⁹ ꝟo vẽter bon⁹ ẽ appetere. 2°.teg¹. Alia cã tał magne inanitiõis orificij sto¹ ẽ magna dissolutio ꝛ ꝯsumptio mẽbroꝝ a calo excedẽti: ꝑpt̃ qꝺ fit magna succio ꝛ attractio ab ipo sto° ꝛ ꝑ ꝯñs mag̃ inanitio in ea: q̃ sensata facit magnũ ꝛ ꝯtinuũ appetitũ. vñ cib⁹ est ꝯti^e necessari⁹. Verũ si in talib⁹ fuerit raritas ꝛ passibilitas in orificio sto¹ cãbit̃ doloꝛ coꝛ cõpatiet̃ dicet̃ fames sincopalis q: sincopisant. ¶ Cã ãt corrupti desiderij q: extranea cibaria desiderat sunt mali hũores interclusi in pelliculis sto¹: sic sunt ꝑgnãtes q̃ p̃mo ꝛ 2° mense diligũt ꝛ appetũt acetosa põtica. aliq̃n carbones testas olle chimoleã ꝛ silia. nã q: isti hũores sunt aq̃si hũdi in sto° ꝑ viã refocillatiõis: q: nõ hñt menstrua nec ꝯsumuntur ꝑ fetm i p̃mis mẽsibus appetũt cõtraria ꝑpter desideriuz q̃escẽdi vt vult Ga.in.c.allegato. Idẽ dicit 2° tegni.cañ. illo. Et ex egritudinib⁹ cũ in vẽtre vbi dicit ꝙ distẽperãtie naturales in sto° ꝛ in alijs mẽbrꝭ faciunt appetere silia vt colici appetũt cala salsa ꝛ acutã vinũ paꝝ limphatũ: ꝫ distẽperãtie accñtales seu a tꝑe faciũt appetere ꝯtraria ꝑpt̃ desiderũ quiescẽdi a lesione. Idẽ vult Serapio.7.sue practice. Hoc videm⁹ in febricitãtib⁹ oẽs appetũt aquã frigidã. ¶ Vlteri⁹ nota ꝙ nos hẽmus appetitũ caninũ bolisinũ seu famẽ vaccinã ꝛ famẽ sincopalẽ. vterq꜓ eoꝝ dicit appetitum corruptũ: q: intensuz.4.de moꝛ°.c.7. Differũt tñ q: canin⁹ ẽ mag̃ intẽsus ꝑpt̃ maioꝛẽ inanitiõem: bolisin⁹ est appetit⁹ intensus: ꝫ stati cessat ꝑpt̃ defectũ ꝟtutis sensitiue oris sto¹ nõ apꝑhendentis illam inanitiõem. Sed fames sincopalis dic̃ intensum appetitũ cũ passibilitate oris sto¹: ꝑpter quã de facili cũ tali intẽso appetitu vexãte dictũ orificium rõne raritaꝝ ꝛ passibilitaꝝ sincopisant Ista oĩa mag̃ clarificabũtur in q̃siꝫ seq̃ntibus

Primo tu q̃res cũ ꝟtus appetitiua naturalis mẽbroꝝ operetur ex forma spe^{ca} tanq̃ ꝑpo instrumẽto vt est dictũ sup⁹ ex intẽtiõe ga.3°.de ꝯ°mbus. ¶ Tu dices que est illa forma spe^{ca} in mẽbris nec in cibis. Dicẽdũ ex intẽtione Ga.in loco allegato ꝛ auerrois.v°.sui collectorij ꝙ est vna forma subalis ꝯñs mixtõis mẽsurã elemẽtoꝝ inmixtorũ cibi q̃ mag̃ cõueniunt in tali mẽsura mixtiõis cũ mẽbris appetunt̃ ꝛ attrahũt̃ a mẽbris facilius ꝛ citius: adeo nutrimentum mouetur a tota natura specifica ad mẽbrũ.viij.phisicoꝝ. ꝛ mẽbrũ ipm cognoscit magis conueniens ex tali natura specifica ex instinctu nature.

Secũdo tu queres an papetit⁹ mẽbroꝝ ꝛ sto¹ possit esse naturalis seu bona ac° ꝟtutis appetitiue ł sit seḿ ꝛ necessario innaturalis seu mala actio virtutis dicte. ¶ Videtur ꝙ sit necessario innaturalis et mala actio virtutis. Illa actio est innaturalis ꝛ mala que est in mẽbro infirmo: patet q̃a mẽbꝝ infirmũ hꝫ actiones lesas ꝛ defectas.p° ꝛ.3°.de morbo.c. ꝛ locis multis: sic est q: appetitus nõ est in mẽbris nisi dũ sunt inanita ꝛ talis inanitio est morbus in receptaculo ledẽs actiões naturales: q: non bene p̃nt nutriri ad sufficiẽtiã. ¶ Vlterius ꝓbo ꝙ necessario appetit⁹ in orificio sto¹ necessario sit innaturalis seu mala actio intẽtiõe Ga.4.de morbo in.c.7°. dicit ꝙ stomach⁹ conatur querere cibũ vt sui curetur nocumẽtũ: igit̃ in fame stomachus egrotabit ꝛ sue actiões erũt lese. similit̃ fames est passio doloꝛosa grauatiua ꝛ angustiosa orificij sto¹: igit̃ necessario erit moꝛb⁹ ł cã morbi ł accñs: ꝫ quia nocumentum actiõis videt̃ ꝙ sit

accidens morbi.

Tertio sic: in forti fame ē dol'. notabil' orificij stomachi a mala cōplexiōe humida inaturali ipīus orificij: igitur erit morb' vl' accñs morbi. añs est Ga. in libello de malicia cōplexionis. in. c. 3°. in fine. Ubi probat q mala complexio humida sit causa doloris in orificio i fame ꝓpter melancoliā venientē a splene ad ipsum orificium vt dicit Auicē. ꝑmo cañ. de hūoribus. capitulo ꝑmo circa finem q venit ꝛ promulgendo profluit per vnum poꝝ ad ipm orificium ¶ In contrarium est Ga. in. 4. de morbo in. c. 7 vbi dicit in ꝑncipio capli q est ꝓpria passio ꝛ naturalis ꝛ semper cōcomitatur actiones naturales dum naturalis fuerit. ¶ Ad istam dubitationē sciendum q refert loqui de appetitu mēbroꝝ ꝛ stomachi. ꝛ refert loqui de incitante appetitu: nam appetitus naturalis in mēbris ꝛ in stoma° versatur circa cibum debitū modo ꝛ mensura ꝛ tempore cōuenienti. In naturalis p oppositum ꝛ fit innaturalis quia diminutus vl' corruptus vel ablatus vt dictum est in precedentibus. Causa ipius appetitus in mēbris est inanitio in membris apprehēsa ꝛ sensata ex instinctu nature nō ex sensu animali. Appetitus in stomacho fit in ratiōe inanitiōis sensate ꝛ apprehense per virtutem sensitiuā ipius orificij stomachi. vnde talis inanitio aut est modica aut magna. modica dic̄ morbū in receptaculo incipientē firmari qui dic̄ nomine cōmuni neutralitatē decidēte talis stat sub latitudie sanitatis. 2°. teg¹. ꝛ tal' oz q fiat naturaliter in mēbris ꝓpter qđ appetitus cum t[illegible] est naturalis sequēs actiones naturales vt di[illegible] Ga. in. c. vij. in ꝑncipio. si sit mag' dic̄ morbū firmū ꝛ permanētem. ista bene est cā; appetit' corrupti: q2 intensi vt declaratū est in appetitu canino seu in fame canina ꝛ vaccina. Conclusio q appetitus in mēbris ꝛ in stomacho est natural' si fiat ꝓpter inanitiōem incipientē: q2 ille appetitus est naturalis qui est regulatus circa cibū cōuenientem in modo ꝛ mēsura tempe cōuenienti: ꝛ fit a causa naturali cōcomitādo actiōes naturales nota ē: sic est patet ex declaratis. ¶ Restat rñdere ad rōnes. Ad ꝑmā illa actio est innaturalis que fit in mēbris infirmo cōcedo. sed sic ē quia appetitus fit causa inanitiōis solutū est q in fame naturali membroꝝ ꝛ stomachi est inanitio incipiens firmari que stat cū neutralitate decidēte ꝛ talis stat sub latitudine sanitatis vt est dictū. Appetit' aūt excedēs ꝛ corrupt' quia intēsus ille fit ex inanitiōe firma: ꝛ permanente ista dicit morbū ꝛ appetitū innaturalem corruptum. ¶ Ad alias rōnes p idē. Ista bene' dicit morbū rarū petitū innaturalē corruptū. ¶ Ad alias rationes p idem est passio stomachi petit cibum vt sui curetur nocumētū incipiēs firmari: quia inanitio incipiēs. si aūt ꝑ possibili sit inanitio excedēs ꝛ firmata tūc bene egrotat ꝛ appetitus erit innaturalis: quia excedens ꝛ corruptus quia intensus. ꝛ isto mō patet solo ad alias rōnes.

Tertio tu queres si fames que ē passio orificij. 4. de morbo i. c. vij. sit appetitus calidi ꝛ sicci. videtur q nō. oīs appetit' ē ad rē ꝑuatam ista ꝓpō nō ē q2 hītib' pñtib' in mēbris cessat mot' appetitus. igit' fames nō erit appetit' cal'i ꝛ sicci. ɔña patet. vij. amphoris. cañ. illo. Corpib' hūidas carnes hñtib' fames ei corpa nr̄a desiccat. ¶ In cōtrariū est Aristo. 2°. de aīa ad lr̄am ponit. fames est appetitus calidi ꝛ sicci. ¶ Dicendū ad dubitatiōes q fames ꝛ sitis sunt passiones orificij. c. de morbo in. c. 7° ꝭ fames est appetit' composit' q̄a complet' a duplici virtute a naturali attractiua mēbroꝝ cāte inanitiōem in ipso orificio ꝛ a vtute sensibili sentiente illam inanitiōem tūc ɔsurgit ꝛ incitat' appetitiua illis duobus precedētibus ꝓpter qđ dicit Auic. ꝑ^a fen. ꝑ. cañ. in. c. vltio. q appetitiua cibi in orificio stomachi cōplet' duplici vtute dicta ꝛ in se est appetitiua sola natural'. ¶ Ulteri' nota q ad ipm orificiū sto¹ ꝓfluit ꝓmulgēdo aliq̄lis portio melāc[o]lie ab ipo splene p vnū poꝝ occltū: vt dic̄ Aui. ꝑ° cañ. doc̄. de hūorib'. c. ꝑ° circa finē. hoc fecit natura vt corroboraret ipm orificium sua acredine ꝛ inanitiōem in eo causaret q̄a frigida cōprimēdo. Et q2 acetosa vna cū attractiua mēbroꝝ. ista de cā. frigid' vo vēter bonus est appetere. 2°. teg¹. cāndo talem inanitiōem ꝛ ista talis inanitio sensata incitat appetitiuā naturalem eius. Ista talis portio melācolie: q2 actu hūida ꝛ fria in respectu dimittit malā cōplōem friaꝫ ꝛ hūidā sine ma^a in ipo orificio: iō ē appetit' ad rē ꝑuatā q̄a ad calidū ꝛ siccū vt tu arguebas: iō stomach' appetit hoc ꝓpt' se vt sui curet' nocumtū. 4. de mor° in. c. vij. Et in lapsib' a tpe sp ē appetit' ad cōtraria ꝓpt' desideriū q̄escēdi a lesiōe superueniēte ꝛ accñtali. 8 vl't Ga. 4. ō mor° in. c. 1°. 7°. declarādo de appetitu 1° corrupto in ꝑgnātibus. ad testas olle ad stiptica acetosa ꝓpt' malam cōplōem hūidā cū mat'ia hūida in ipis primis duobus mēsibus. Idē dicit. 2°. teg¹. cañ. illo Ex egritudinib' vo in ventre: vbi hoc ponit ad lr̄am. Idē dicit Serapio. 5. sue practice ꝛ in. vij°

vnde corpus nostrũ conficitur ex tribus .vt dicit Ga.xi.de inge°.in.c.pmo circa mediũ capli puta ex hũorib⁹ cũ spiritibus ⁊ ex carne:⁊ ex spermatic:ideo in regimie conseruatiuo ⁊ curatiuo optet attēdere ad oīa ista p oseruatiōe eorũ in eorũ natura cũ cibis diuersis subtilibus medijs ⁊ grossis in quo nō aduertũt debiles in arte postponētes in cōseruatiōe cibaria grossa ⁊ carnes grossas ⁊ subam leguminũ ⁊ silia. Et quia stomachus minister est omnium mēbrorũ oībus puidet vt dicit Ga.4.de morbo.c.6°. Licet ex maiori intētione nature sit minister mēbrorũ spmaticorũ:qa plura ⁊ pncipalia oñter aliorũ Et licet ipa spermatica sint frigida ⁊ sicca respectu tēperamēti ad iusticiā vt viuētia tamen in se sunt calida a dñio aliter nō viuerent quia vita stat p calidũ.2°.de compłonib⁹ Et quādo maniũtur primo acquiritur in eis mala cōplo calida ⁊ sicca i materialis que curatur ⁊ ipa mebra cōseruātur in eorũ natura p nutrimētũ caliñ ⁊ siccũ .Merito ergo stomachus pncipalr appetit illa pter se ⁊ ppr mēb ͣ spma ͨ ͣ oñr appetit alia propter alia mēbra vt tu vides in refectōnibus q stomachus in diuersis delectatur:quia qd sapit ori ⁊ sibi deliciosum sapit stomacho.2°.amphorĩ.pro se ⁊ alijs mēbris.❡ Conclusio q fames est appetitus stomachi ad calidũ ⁊ siccum pter se ⁊ pter alia mēbra ad deperditũ in natura est appetitus p conseruatiōe vt illud restauretur. igit ad illud erit appetitus. Itē appetitus semper ē ad contraria lapsui superuenienti patet ex declaratõ ⁊ probatis:igitur erit ad calidũ ⁊ siccũ:oña patet ex dictis.❡ Ad rōnes oīs appetitus est ad rē puatam.ocedo añs.nego oñam:qa calidũ et siccũ cũ ma ͣ est puatũ in stomacho.licet ca. ⁊ sic ē sine ma ͣ sit i mēbris ⁊ ad illō ñ ē appetit⁹ ⁊ pz

Quarto tu queres: appetitus canin⁹ cuius particule stomachi est passio pncipalr.soluit lra.4°.de morbo.in.c.7°. q orificij stomachi.nam orificij est appetere sic fundi est digerere.

Quinto tu queres si appetitus canin⁹ inest stomacho per se vel per colligantiã. Dicendũ q morbus descriptus venit p colligātiā:qr venit mal⁹ hũor acetosus vel alter q venire nō dz ꝑm naturā cāns ibi manitio nē excedētē ⁊ venit p indigestionē ex errore extrinseco.vł venit p viā catarri.vł venit inanitio i debita in orificio sto¹ q venire nō debet ex indebita attractiōe membrorũ pter indebitā cōsumptiōem hũorũ illorũ.

Sexto tu queres appetitus canin⁹ q̃s morb⁹ est pro morbo descripto. Dicendũ q offił.quia fortis imo maxia inanitō orificio stomachi qui morbus causatur causa duplici superius dicta:quia ab hũore frigido acetoso vł alio vł a forti dissolutiōe ⁊ consumptōe mēbrorũ ratione caloris excedētis in membris.in se aũt est actio corrupta vt est dictuz superi⁹ qr itē⁹

Septimo tu queres appetitus caninus pro morbo descripto cuius virtutis est nocumentum. Dicēdũ q regitiue naturalis ipi⁹ digestiue ⁊ expulsiue si talis inanitio causet a flāte acetoso vł alio. Si autem causetur a forti dissolutiōe mēbrorũ tũc est nocumētũ regitiue naturalis membrorũ pncipalr.s.digestiue ⁊ retētiue ⁊ expulsiue ⁊ hoc erit per colligantiā rei extrinsece cōiter in se aũt est nocumētum seu mala actio virtutis appetitie stomachi

Octauo tu queres appetit⁹ canin⁹ cuius virtutis est passio. Dicendũ q p morbo ē passio sensitiue orificij stomachi pncipalr:oñr virtutis appetitiue p ipa actiōe lesa ē passio actiue loquēdo q: infert passionē vitalis cordis ⁊ virtutũ aliarũ naturaliũ sto¹ ⁊ epatis venarũ rōne cibi excedentis q assumitur.❡ Restat loqui in speciali ꝺ appetitu stomachi qui dicitur bolisinus a Ga.ab Auic.dicitur fames vaccina. Dicitur bolisinus:quia vno bolo satiat: sic ista passio describit a cōditiōe cōcomitāte extrinseca.mos fuit helenorũ vt est pluries dictũ. Nota q bolisinus est appetitus stomachi magn⁹ ⁊ intensus ideo est appetitus corruptus.4°.de morbo in.c.7°.vt est dictũ supra. Uez nō durat sicut incipit ita desinit pter mortificatiōem virtutis sensitiue ipius orificij stomachi pter qd sũpto cibo pauco vł nō sumpto statim cessat. Uerum bolisin⁹ ⁊ qcũq appetit⁹ sto¹ ñał vł iñał ł rōe ianitōis sensate ꝑm qd ē ianitio i orifi° sto¹ si ē mag vel parua ꝑm hoc ē appetit⁹ cōnaturał ⁊ tēperat⁹ innaturalis ⁊ intēsus.vñ in bolisino cāt manitio i orificio sto¹ ab illr duab⁹ cauꝭ dicĩ a qb⁹ cāt in appetitu canino.vt dic Ga.i fine capli.7¹.puta a forti succiōe venarũ ab ipo sto° rōne mag ͤ dissolutiōis a calo excedēti.silr cāt a flāte acetoso vel alio per viam cōpressionis:vt est superius dictum.ideo dicit auic.q ipm bolisinũ vt plimũ antecedit fames canina. Ultra istas duas causas causatur ab aere frigido pluries :vt patet in itinerantibus per viaz cōpressionis.silr vt volũt omnes. Et si in talibus sit raritas ⁊ passibilitas orificij stomachi : erit dolor in ipso orificio in

ꝑncipo talis inanitiōis ⁊ ex tali forti succiōe vł ex alteratiōe cū qua cōpatiet̄ cor rōne colligātie ⁊ vicinitatis de possibili sincopisabūt ł quasi ꝭ pluries videm⁹ in pueris circa .x. annū ⁊ infra ⁊ hoc intēdit auic. in .c. ꝓpo: qñ dicit ꝙ famies sincopalis subsequitur ad bolisinū. Ideo nō elōgatur a cura eius. Sensitiua aūt orificij stomachi mortificat̄ causa multiplici in talib⁹ de possibili nam nerui illi infrigidātur in excessu rōne resolutiōis in forti suctione. vł infrigidātur rōne flāꝗ acetosi assistenꝗ. vł rōne aeris frigidi subintrantis per os: quib⁹ infrigidatis deficiūt in actione ꝓpria: puta in sensitiua sic cessabit appetitus ex quo cessabit sensatio talis inanitiōis: ⁊ hoc ē qđ intendūt actores in breuiarijs suis. Verū auic. addit aliam cām mortificatiōis sensitiue ipsius orificij: nam de possibili sunt ibi hūores frigidi adherētes q̄si inuiscati rōne frigiditat̄ subseqnꝗ i poster cooperiētes dictos neruos orificij ꝑpt qđ nō poterūt apphēdere illam inanitiōem adueniēte ergo bolo panis cū tali debili sensitiua. apprehendetur tanꝗ replēs ⁊ remouēs dictam inanitiōem. Hoc erit in ꝑncipio mortificationis ipius sensitiue orificij: ⁊ in posterū nam adueniente aliquo bolo cibi: similiter cessabit ꝑpter cāꝫ dictam puta ꝑpter mortificatiōem ipius sensitiue. Super particula ⁊ passione ⁊ nocumētis nō est aliud inuestigandū nisi ꝑut est inuestigatuꝫ in canino appetitu. ¶ Restat adhuc loqui i speciali de fame intensa ⁊ sincopali: nam ex dat̄ in precedētibus patescit ꝙ quādo cū dictis causis ipius inanitionis fortis in appetitu in orifi° stomachi potissime cum forti succione mēbror ab orificio rōne caliditatis excedentis dissoluentis membra. Vel cum alia cā humorali frigida dicta stat raritas debilitas passibilitas neruorum in orificio stomachi vt ꝯtingit pueris delicatis ⁊ delicato modo nutritis cum vitellis ouorum ⁊ ꝑdiculis tunc orificiū stomachi de facili patit̄ a tali succione ⁊ a dicta alteratiōe: ⁊ dolet cum quo dol. cor de facili cōpatitur: ⁊ sic cor deficit ⁊ cadit ⁊ hoc est sincopis. Ideo dicit Auic. ꝙ talis fames sincopalis curatur cura bolisini. sup particula nec passione nec nocumētis nō est aliud inuestigādum nisi prout est dictum in alijs iā dict̄.

Istis clarificatis

Cura appetitus caninum ⁊ alior malor appetituū stomachi tibi patescit. Prius aūt ꝙ in cura procedas scire ⁊ ꝯgnoscere oportet spēm talis mali appetitus ⁊ causā diuersitatis ipsorum. Si quis ergo appetituꝫ caninum habuerit ꝑpter magnā dissolutiōem corporis rōne magne caliditatis excedētis in membris qđ patescit: quia egesta sunt pauca ⁊ apparent alia signa caliditatis: quia audax: pilosus: musculosus cibetur cū cibis dure digestiōis: puta de frumēto. de risi de leguminib⁹. de carnibus grossis. de bouinis de mutoninis nō multū coct̄ de extrēitatibus porci cum aceto. de lactuc̄ ꝺ portulacis cum aceto ⁊ cum vino claro debili vł albo bene limphato. vitādo species salsa. allia cepas ⁊ oīa salsamēta dempta agresta ⁊ citrangulis. Vitabit etiā carnes leues puta pullorum capreti perdicū columbor auicularū paruarum ⁊ similia. Et si quis appetitū caninū habuerit ex humore acetoso pungēte ⁊ inaniēte orificiū stomachi. Cuius signū est ꝙ habet egesta mixta et apparēt alia signa frigiditatis stomachi contraria supradictis cibent̄ per contrariū supradictis puta cū cibis facilis digestionis: puta cum carnibus leuibus ⁊ bene coctis ⁊ vnctuosis ⁊ vtatur speciebus potissime pipere ⁊ cinamomo ⁊ vino rubeo allijs ⁊ cepis coctis. Vtatur melle in ꝑncipio comestionis. vtatur diatrion pipereon pliris cū musco dianthos. ʒ1 condito aniso maratro confectis ⁊ nō confectis. Vtatur saluia mēta serpillo mellissa parū coct̄. in fine mense. purgetur cuꝫ yerapigra in potu dissoluātur .x. ʒ. cum aqua decoctiōis pulegij origani serpilli mente saluie maiorane ⁊ silium precedente oximelle squillitico. Aliquādo autē est appetitus aliq̄liter excedens ⁊ intensus ꝑpter vermes ad quos oportet intēdere cū appropriatis cum abrotano ⁊ cento^ca: vt dicit Ga. xiiij. de inge° in fine: ⁊ cū absintio ⁊ aloes ⁊ similibus: ⁊ quia ista amara interficiūt eos ⁊ faciūt eos ꝟtiginosos vt dicit Ga. ibidē. ¶ Si quis aūt appetitū corruptū habuerit ad mala cibaria vt ad carbones terrā testas olle vł ad acetosa ⁊ pontica vt videmus in multis melancolicis ⁊ in mulieribus pregnātibus sirupetur cum oximelle diuretico ⁊ squilli^co ⁊ sumat yerapigrā impetu vt est dictū ⁊ vtatur electuarijs dictis statim in cura appetitus canini ab humore frigido acetoso in ore stomachi. ¶ Et si quis bolisinuꝫ habuerit. i. appetitum magnū ⁊ intensum q̄ cessauerit cū vno bolo vel sine bolo. Considera causam ipsius si est magna caliditas mēbror dissoluens ⁊ maniens mēbra ⁊ per consequēs ipsum orificium stomachi ꝑpter magnā attractiōeꝫ ipsor. Vel si est frigiditas hūorū acetosor inaniens ipsum orificium per viam constrictionis vt est dictum in cura appetitus canini.

Cura ibidem dicta est: ideo nõ optet reiterare. Si aũt sit causa ipi⁹ frigiditas aeris da sibi odorifera in manu vt fructus odoriferos: quia talia fortificãt appetitus. ⁊ da sibi panẽ infusum in vino odorifero ⁊ potẽt de eo. galãga confert sibi masticatũ ⁊ datũ in puluere multũ valet in passionib⁹ frigidis sto¹ ꝓpter qd̃ ista valent in cura ipius si ab hũore frigido etiã fuerit talis bolisinus cãtus ligẽtur extrema ligatione dolorosa ligãdo ⁊ disligãdo ⁊ ꝑcutiãtur cum ỽgulis. Ista valent dũ tñ causa nõ fuerit caliditas excedẽs ꝑfumatio cũ ambra valet eis multũ Et emplr̃are stomachũ cũ emplr̃o de mastice cuꝫ modico lapdani vl' cũ ceroto facto cum. ʒ. ß. olei nardini. ⁊. x. ʒ. cere. ⁊. ʒ. iij. mastiđ. ⁊. ʒ. ij. alc es cicotri¹ ⁊ applicẽtur c̃ aluta supra stomachũ. Et ista valẽt. ⁊ si suꝑueniat sincopis poti^me ex dolore a causa frigida ſpergẽdo suꝑ faciẽ aquã frigidam vel ro. ⁊ meli⁹ ⁊ extẽdat̃ nasus ei⁹ ⁊ capilli ⁊ cũ euadũt a sincopi cibent̃ c̃ vipa dicta. Si aũt tal' sincopis subsequat̃ bolisinũ vl' aliã famẽ intẽsã rõne inanitiõis orificij rõne caliditat̃ excedẽtis in mẽbris rõne cui⁹ attrahũt cũ violentia ab ipo orificio sto¹. Vl' si fuerit rõe caliditat̃ colere mordẽtis ipm orificiũ sto¹ qd̃ bene ⁊ pluries ꝯtingit In actu sincopis ſpergunt̃ aqua frigida vel ro. ß. suꝑ faciẽ vt dictũ est ⁊ extẽdat̃ similiter nasus ⁊ capilli ⁊ fricẽtur ligentur ⁊ ligẽtur extrema ligatione dolorosa. Et qñ euadũt a tali sincopi cibet̃ cũ frigidis: puta cũ fructib⁹ frigidis ⁊ malegña to ⁊ nõ tardet̃ ⁊ fiãt illa que dicta sunt i cura doloris sto¹ a causa cal'a. ⁊ ista sufficiũt ꝓ nũc.

¶ Capl'm. 68^m. de dolore epatis ⁊ apãte ei⁹.

Cum qs male fuerit coloratus ⁊ cũ hoc malam habuerit formaꝫ habueritq; dolorem in dextro latere apud costas posteriores ⁊ fuerit ei⁹ malus color citrin⁹ ⁊ fuerit cum hoc in ore siccitas ⁊ sitis vehemẽs aq̃ ordei ⁊ succi herbarũ vt endiuie et solatri et cuscute cum sirupo acetoso ex zuccaro albo facto in potu tribuãtur. Emplastrum quoq; ex duobus sandalis ⁊ rosis ⁊ cãphora ⁊ aqua rosata cum pãno lineo loco superponatur. Mõ hoc modo fiat pãnus in predictis inuolutus superponatur. Cunq; tepere ceperit remoueatur ⁊ ali⁹ loco ei⁹ apponatur. In potu preterea sumat granatoꝝ succũ ⁊ robur qui i frigidare consueuerunt hic quoq; a vino ⁊ a confectionibus que de melle fiũt sibi caueat ⁊ a cibis calefaciẽtibus ⁊ sumat trociscos de berberis qui ℞. succi berberis. ʒ. x seminis endiuie citroli semis portulace semis oĩm añ. ʒ. iij. rosaruꝫ ʒ. ij. rauetđ seni. ʒ. i. spice. ʒ. ß. informẽtur trocisci põdere aurei vnius ex q̃bus detur vnus cũ sirupo acetoso de zuccaro: aut cuꝫ succo granati. Venter q̃ꝫ si necesse fuerit cũ succo fructuũ soluatur vt sunt pruna ⁊ tamarindi ⁊ zuccaro albo. qd̃ si malus color qui ẽ cũ dolore epatis fuerit albus medius videlicet inter eũ qui est cum fluxibilitate ⁊ eum qui ẽ cum tumore fuerintq; cum eo vẽtris solutio ⁊ palpebrarũ atq; extremitatũ tumor trocisci de rauetđ seni cũ sirupo acetoso d̃ melle in potu dandi sunt q̃ ℞. masticis succi eupatorij succi absintij seminis feniculi anisi omniũ ana ʒ. ij. rauetđ. ʒ. x. informent̃ trocisci põdere aurei vnius ex quibus vn⁹ in potu oĩ die tribuat̃: sumãtur preterea spica mastix ciperũ squinãtũ calamus aromaticus crocus mirra. Deinde mirra ⁊ mastix in

vino dissoluta cum alijs misceant̄
7 ex eis emplr̄m epati supponatur
Eger vero a cibis grossis 7 frigi-
dis abstineat. Si aūt hec nō suffe
cerint trocisci de lacca cum aposi-
mate de radicibus sunt dandi. tro
cisci autem d̄ lacca sunt qui ℞ .lac
ce rauetd seni āboꝝ an̄. ʒ. iij .spice
semis apij ameos masticis squinā
ti se. iuniperi amigdalaꝝ amara-
rū costi amari rubee succi eupato-
rij azari aristologie ro. gētiāe om
nium ana. ʒ. i. 7 ß. informentur ex
his trocisci pondere vnius aurei.
¶ Aposima d̄ radicib⁹. ℞. corti-
cis radicū apij feniculi āboꝝ ana
ʒ. x. semis apij semis feniculi flo-
ris squināti ameos omniuz an̄. ʒ.
v. rosarū rubearū spice odorifere
amboꝝ ana. ʒ. iij. coquātur i libra
vna aque donec ad tertiam rede-
at 7 detur in potu cum predictis
trocisis. Si autē apostemata in
epate fiant coꝝ cura erit vt apo-
stematū q̄ in stomacho generant̄

De dolore 7 apāte epatis Nota ꝙ epa
ti insunt cōiter. 7. egritudines vt vult
Rab i suo ꝯtinēte 7 in diuisionibus
suis. Una est apostema hūorale spāliter calidū
puta de sanguie colerico vt vult Rab: quia illi⁹
ponit curā p̄ncipaliter in locis dictis. Causa est:
quia sanguis flāticus vel melancolic⁹ nō p̄t sub
forma ꝓpria penetrare p̄ subām mēbri solidi. idē
vult ypo. 7 Ga. cān̄. illo 7 cōmto ipi⁹. acide eru-
ctuātes. 6°. amphor. Alia pa° sibi eueniēs ē apo
stema vētosum seu vētositas grossa congregata
sub eo faciēs morbū in receptaculo.

Cura hoꝝ est p̄ntis speculatiōis in hoc. c.
Et ista duo sunt causa potissima do-
loris eius subām grauādo 7 soluēdo cōtinuum

poti[me] in eius pāniculo q̄a est pars magis sensi
bilis. Alia passio est magis cōmunis epati sup-
ueniēs ē mala ꝯ°: ista nō causat dolorē in eo: q: ē
mēbrū d̄ se insensibile: ideo nisi cōcomitet̄ vētosi
tas nō sentit illā malā cōplōnē sensu aiato: ß bn̄
naturali ex instinctu nal̄ali nal̄a sentit ꝯrietatē
7 lapsum suū: aliter nō lederet̄ in suis actionib⁹
naturalibus nec appeteret ꝯtrariū ꝓpter deside
riū q̄escēdi a lesione: cui⁹ oppo[m] ponit Ga. 2. te-
gni. Alia pa° est ictericia cuius causa p̄ncipalis
est mala ꝯ° epat̄ cal̄a. v. de interiorib⁹. c. penultio
nō negādo qui aliq̄n causet̄ vicio ꝓpo cistifell⁹:
puta in eius suba vl̄ in meatib⁹ eius. 7 ex q̄buſ-
dam alijs caus̄ vt dicit Ga. in loco allegato. alia
passio est opilatio viarū ei⁹. Alia ē ydropisis. cu-
ius causa p̄ncipalis licet mediata ē opila° vena
rū gibbi epatis. v. de interiorib⁹. c. penultio. nam
ex ip̄a regurgitat aquositas nō potens transire
advenas p̄ vnū porū int̄ cifach 7 mirach: vt dicet̄
in. c. ꝓprio. Ideo opilatio potissime gibbi vocat̄
mater ydropisis: quia illam causat 7 generat in
ducendo sil̄r malā complōem cōiter cal̄am licet
aliq̄n frigidā. Alia passio sibi eueniēs p̄ncipalit̄
est fluxus sanguis ad modū loture carnis. Cui⁹
causa est mala complō dic̄ Rab in suo cōtinēte:
7 in diuisionibus suis 7 cura dicet̄ infra. ¶ Ul-
terius nota ꝙ epar ē mēbrū creatuz a natura in
sui suba carnosum, rubeū 7 quasi sit sanguis cō
gelatus vt chilū, ad eū venientē assil̄ando sue na
ture rubificaret: 7 in sanguinē cōuerteret: q̄a intē
tio cuiuslibet mēbri ex instinctu nature est assil̄a
re illam rē quā alterat. Ideo ip̄m epar est p̄nci-
pale instrumētū gn̄ationis sanguinis. 4°. de iu-
uamētis membroꝝ. c. iij. Et subdit ꝙ caret villis
neruoꝝ ꝓpter qd̄ d̄ se ē insensibile vt pulmo splē
renes ꝓpter eandem cām vt simil̄r vult Auic. c.
singulari de mēbris subdit Ga. ibidē. ꝙ cooperi
tur quodā pāniculo neruoso extenso supra eum:
immo supra originē venarū ꝓpter qd̄ vene in ea
rum protensione sunt coop̄te illo panniculo sub-
tili. ideo sentiūt. 2°. de interioribus orto a q̄dam
pari neruo orto ab alijs spondilibus colli facien
te ip̄m epar acquirere sensum 7 ligare ip̄m cum
viscerib⁹ stoma° 7 dyafrag[e]: ꝓpter qd̄ ad passio
nē ip̄ius seq̄tur passio colligatarū p̄tium diuersi-
mode tamē ꝯm sitū cause passionis. Nā q̄n apo
stema est in gibbo vel vētositas in illo panniclo
tūc plus leditur diafragma. Et quia dyafragma
est particula multum coadiuuās in anhelitu. 4.
de interioribus. Ideo leditur anhelitus quia le-
ditur eius motus: 7 causatur tussis propter cas

dem causas. Si autē causa apostemosa vel ventosa fuerit in concauo versus stomachū: tūc magis patitur stomachus ꝛ tunc sequitur singult⁹ magis. Et subdit Ga. in littera ꝙ ipsius epatis substantiam subintrat vna vena pulsatilis ad cō temperandū ꝛ viuificandum eius ꝓpriam naturam. Et ex tali arteria seu vena pulsatili a sui creatione epar est calidum ſm plus vł minus respectu temperamēti ad iusticiam: propter qđ quia talis vena pulsatilis seu arteria procedit a corde ꝛ orta attestantur a q̄bus oriunt. 2°. teg¹. Et qđ deciditur ab alio attestatur ei a quo descinditur. p̄mo amphorī. Ideo habentes cor calidum habent arterias satis magnas: quia de ratione calidi est dilatare. 2°. de complōnibus: ꝛ epar satis calīm ꝛ per consequēs venas satis latas licet ħ semper non sequatur quia informatiua aliquando ꝯ operatur. Patet ergo tibi quare aliqui naturaliter habent epar calidum ꝛ econtra accidit autem ex opilationibus vel alias potest, etiaꝫ acquirere caliditatem excedentem. Et subdit Ga. in littera: ꝙ epar est p̄ncipium venarum q̄ sunt radices earum que protendūtur in corpus dispˀtite quoꝝ villi suggunt ꝛ attrahūt hūores a paruis venis parue a magnis. mag^e ab epate epar a meseraicis. meseraice a stomacho ꝛ expellunt ꝛ retinet ſm diuersitatem villorum. Nam bñ declaratum est. 2°. de complōnibus. in. c. 4. ꝙ villi venarum pulsatiliū ꝛ nō pulsatilium non habēt ortum neq; motum a cerebro: sicut neq; villi stomachi intestinorum vesice ꝛ matricis sed insunt eis ex eorum creatione: subdit ꝙ vene que p̄mo habent ortum sunt due. Una est que ē porta seu portanaria dicitur. Ista oritur in concauo epatis seu in sima. Isti inest attrahere chilum a venis filosellis seu meseraicis ab ea ortis que filozelle seu meserayce de facili opilantur: quia stricte ꝛ graciles propter quod attractiua vene p̄ncipalis dicte deficit. Et cum tali opilatione cōmuniter cōcomitatur magna egestio liquida ꝛ chilosa vt dicetur infra. Alia est vena principaliter ab ipso epate que oritur a gibbo que vena vocatur concaua que graciliatur ꝛ stringitur naturaliter. Ideo de facili opilatur Rasis in suo continente immo aliqui habent hoc ex vicio parētum magis ibi sequestratur ꝛ depuratur hoc ab hoc. Propter quod dicit Gal. in loco allegato ꝙ isti inest expellere ꝛ seminare nutrimentum ad mēbra cum aquositate necessaria in cursu humorū ꝓpter quod dicit Galienus. 5°. de interioribus. caplō penultimo ꝙ si ista opilatio non bene vrinat. Ideo venit necessario ad ydropisim: nam sicut alia opilata facit fluxuꝫ ventris eo ꝙ chilus non potest transire. sic ista facit ydropisim eo q̄a aquositas vrine non potens transire regurgitat ad alios meatus vicinos: qui sunt inter cifach ꝛ mirach. puta ad meatum qui tendit ad vmbilicum per quem veniebat nutrimentum ad epar pro toto corpore ad membra in vtero materno ꝛ veniendo resudat per quem veniebat nutrimētū ad epar ꝓ toto corpore ad membra ī vtero materno ꝛ veniendo resudat per viam sudoris congregatur illa aq̄sitas inter cifach ꝛ mirach: ꝛ intestina. Propter quod notum est ꝙ non quecunq; opilatio epatis non est causa ydropisis: nisi illa que fit in gibbo propter causam dictam: vt bene declaratum ꝛ conclusum est. 5°. de interioribus. in caplō penultimo. Propter quod illa est deterior ꝙ̄ sit in aliis venis epatis.

Ulterius nota ꝙ epar interdū apostematur in sui substantia puta in gibbo in quo communicat pannicul⁹. Tunc sequitur tussis necessario ꝛ difficultas anhelitus propter compressionem diafragmatis ligatum cum panniculo suo: vt dcm̄ est ꝛ est figure lunaris ꝛ sequitur necessario idropisis. Interdum apostematur eius substantia in concauo tunc minus dolet quia minus tenditur panniculus propter quod dolor min⁹ ascendit ad spatulas ꝛ appodiatur supra stomachum: et stomachus compatitur ꝛ conatur expellere illam rem grauantem vel fumuꝫ pungentem. ideo singultat cum isto est maior egestio ꝙ̄ cum alio. ¶ Interdum apostematur in venis meseraicis tunc dolet aliqualiter propter panniculum extēsum super eas in earum creatione ꝛ protractione tunc est maior egestio quia minus transit de chilo ad ipsum epar. ¶ Interdum apostematur in lacerto supra ipsum epar tunc est figure oblōge vel trāsuersalis: quia lacerti sunt diuersi quorum aliqui tendunt ad longum. aliqui in transuersum. propter quod tumor lacerti¹ apostemati communiter sequitur figuram lacerti talia apostemata communiter sunt đ sanguine subtili colerico vt dictum est de intentione Rasis in diuisionibus suis ꝛ in suo continente.

Primo tu queres vtrū epar sit membrum spermaticum vel sanguineum. ¶ Uidetur ꝙ sit sanguineum: quia est ve-

lud sanguis coagulatus. vt dicit littera quarto de iuuamētis membrorum in.c.4°. Idē dic Auic. 3°.cañ.fen.14ª.in pncipio.igitur erit membrū sanguineū igitur deperditū poterit restaurari ɔñs falsum est. ¶ In cōtrariū est Ga.4.de iuuamētis in.c.4: et auic.p° cañ.doct. d mēbris.c.singulari oia pncipalia sunt creata et cōfecta ex spermatibus fm pus et posterius:nā cerebrū fm ypoc. Cor fm pbos Ga.aūt in libro d sentētijs dic q epar Sed credo illū librū nō esse Ga.qui fuit pnceps artis Ra bimoyses dicit in floribus.g.li°.xxv. q duo fuerūt ga. Ille scds fecit aliqs libros Similiter dicendū ad quesitū q epar ē mēbrum spmaticum ex spermatibus cōcreatū cū multo sanguie menstruali coagulato inspissato in modū carnis dure rubee ex intēto nature:vt chilū a stomacho attractū alterando sibi assiīlando:rubificaret et in sanguinē conuerteret cum sit intentio ex instinctu nature in quolibet mēbro assimulare rē quam alterat vt dic Ga.4.de iuuamētis in.c.3°. ¶ Ad rōnem cōcedo q est sanguis cōgelatus cū spermatibus pter qd spermaticū:nam omia membra spermatica sunt confecta ex sanguine menstruali et ex spermatibus fm plus et minus:ideo in alijs sanguis fuit dealbatus ex spermatibus. ¶ Tu dices in vnione spermatū qñ occurrit talis sanguis mēstruus nec quare occurrit. Dicēdū q hora certa nescitur apud nos solus deus scit. Dicitur cōiter q infra aliqs horas vel infra mediā vel circa vt bene declarabitur infra in.c.de signis ɔceptiōis ex intētione rasis in suo ɔtinēte. Et natura puidet de sanguine illo mēstruoso:quia sperma nō sufficerēt ad cāndum omia mēbra spermatica cū sperma potissime viri sit in modica qntitate. Ideo humidū qd acquiritur in mēbris ante fetus nutritiōem ex spermatibus et ex illo sanguie mēstruali dicitur hūidum radicale.apud nos hūiditas radicalis acquisita in mēbris ex luba spermatū.illa est irrestaurabilis qr ita pura nō potest per nutritionē acquiri.illa que est in mēbris acqsita a sanguie mēstruali. Illa ē bene restaurabilis hoc vult Ga.2°.teg.cañ.illo. Medie vo regiones ideo dicit psalmista. Enumerasti dies meos qs preterire nō potero. Regimie ɔseruatiuo adhuc supposito illa hūiditas spmatica q ē in mēbris tanq pabulū pprium calidi innati habet tps limitatum ad ɔseruādum illud calidū innatum. sic.3.i.olei in lampade habet certas horas durationis pro conseruatione flāme in lampade supposito q conseruetur a vēto et ab alijs. Ideo dic auic.doc. de cōplonibus in.c.pmo q dato q vtus generatiua sanguinis et nutritiua infinita foret ad restaurandum corpus adhuc non duraret in mo limitationem et finem haberet. Et est passus male intellectus a modernis.

Secūdo tu queres apostema epatis cuius particule epatis ē passio principaliter. ¶ Dicendum q interdum gibbi interdum concaui: interdum lacertorum supra epar interdum meseraicarum signa dicētur apostema autem in gibbo epatis est deterius: quia citius causat ydropisim propter causam dictam:licet quodlibet apostema epatis per viam indigestionis et generatiōis aquositatis sit causa generatiōis ydropisis.quinto de interioribus capitulo penultimo.potissime si durauerit. Et talia sibi insunt per colligantiam venit quod venire nō debet fm naturam puta sanguis excedēs in quanto vel in quali vel ventositas. Et apostema humorale est triplex genus morbi vētositas interclusa dicit morbū in receptaculo. Et apostema humorale et ventosum sunt ex nocumento digestiue et expulsiue epatis pncipaliter dolor autem est nocumentū virtutis sensitiue.4°.de morbo in.c.vi.quia est actio corruptiua sensitiue virtutis.dolor autem est nocumētū actiue seu passio sensus cōmunis quia dolor a virtute sensitia non apprehenditur sed a sensu cōmuni quia nulla virtus reflectitur super actū pprium nisi intellectiua.apostema autem est nocumētum actiue seu passio virtutum naturaliū ipius epatis et partiū vicinarum puta generatiue sanguinis et aliarum omes cōicant in nocumento vt dicetur caplo de ydropisi. Et fit dolor magis in epate a solo ɔtinuitatis ratione pāniculi quia extenditur rōne tumoris humoralis vel vētosi.

Vlterius tu queres opilatione venarum epatis vel meseraycarum vel aliarum cuius virtutis est nocumentum principaliter actiue intelligendo seu sit passio q sit causa sue male actionis. Videtur q non sit nocumentum alicuius virtutis nec causa lesionis actionis alicuius virtutis:et sic non erit morbus cuius oppositum supponitur in quesito. Si opilatio venarum epatis inferret nocumentum actioni alicuius virtutis:aut illa actio esset animata aut naturalis pz ex sufficiēti diuisione:quia non sunt nisi iste due actiones in corpore nostro.4°.de morbo in ca° primo.sed nulli istarum infert nocumentū pz nō aiate qr ibi nō est nec naturali quia tunc opilatio esset morbus consimilis et non officialis.

ꝯñs est falsū. ꝓbat̄ ꝯña. q2 omīs morbus est cā immediate nocumēti actōnis eiusdē gener̄. puta cōsil'is actōis natural'. official' actōis official' ⁊ aīate vt ponit ga. ꝑ alphabeto in pᵒ de morbo ⁊ in 3ᵒ. nam morbꝰ ꝯsilis dr̄ q2 pˢmo inest in consilibus eoꝝ imediate actionē corrumpēdo. satis est fortis ista rō illis qui non viderunt expositōnem libri de morbo datam in lecturis ordinarijs. Dicendū ꝙ actio nostri corpis bene est duplex i genere vt est dcm̄ intētōne ga. cᵒ. pˢmo. 4ᵗ. ꝺ morbo. q2 ois est natural' vl' aiata. ꝸ ista natural' duplex ē. q̄dam est pure natural' ꝑticularis. ista ē in mēbris pl'ibus. Alia est natural' official'. q2 ex officio ꝑ necessitate corpis debet̄ membris. vt digestiua stoᵗ. epatis attractia. sanguis retētia. expulsiua san. ⁊ aquositas venarū. nam ꝑ seruitio cōi totius corpis debent̄ iste actōnes ipsis venis sic patz tibi solutio clara ꝙ opilatio que est in venis est morbus official' ⁊ causa imediata nocumenti actōnis natural' official' in vēis. s. attractiue ⁊ expulsiue sanguis ⁊ aq̄sitat̄ ꝑ venas ⁊ pz.

Istis clarificatis cura apostematis epatis tibi patescit. Prius aūt ꝙ in cura procedas scire ⁊ cognoscere oꝫ locū ⁊ cām talis apostematis. ¶ Si q̄s ergo apostema in meseraicis vel in ꝯcauo epat̄ quod sima a quibusdā dr̄ habuerit. quod patescit ex dolore ⁊ aggrauatōne ⁊ calore magno sub dextro ypocūdrio. verum q̄n est in meseraicis tunc se extēdit mag̃ vsqꝫ ad vmbilicū ꝑpter colligantiā cum singultu ⁊ fe. continua. aliq̄n cum nausea ⁊ vomitu. cum lenitate vētris. q2 chilus nō bn̄ pt trāsire. ideo crescūt egesta cum malicia decubitꝰ. mag̃ tn̄ supra ptē sinistram. Et si sit mag̃ ex sanguie est cum aliq̄li dulcedine oris ⁊ vrina satis rubicunda. vel quasi in ops alba oculoꝝ rubescūt. Si sit mag̃ de co. vrine sunt subcitrine cum spuma quasi citrina seu crocea cum liuore sub circulo ⁊ alba oculoꝝ citrinescūt. Si sit de materia flātica fe. est mag̃ moll' ⁊ vrina mag̃ remissa turbata grossa cum ꝑuatione signoꝝ supradictoꝝ. Uez in omī apostemate epatis vrina cōiter est turbida in substātia si sit ꝺ materia flātica fe. est mag̃ mitis ⁊ mollis ⁊ vrina mag̃ remissa turbida grossa. Cōiter in oi apostemate epat̄ vrine sunt turbide ꝺm plus ⁊ minꝰ si sit de materia mel'ica fe. mag̃ remittuntur ⁊ est ibi duricies mag̃. ¶ In pˢmis sex vel septem diebus si signa attestant̄ sup dn̄io san. vel colere fiat flōmia dē epatica brachij dextri intentōe rab in suo continēte ⁊ in diuisionibꝰ suis. ⁊ Ga. xiijᵒ de ingenio. caᵒ. 6ᵒ. p̄cedente clisteri lenitiuo cuꝫ sola decoctōne cōmuni cassief. ⁊ oleo violaceo. sine aliqua opiata. nam yerapigra nec benedicta valent in hoc casu. Et fiat sil'iter de vena que est inter indicem ⁊ mediū digitū vt vult rab in suo continēte. Epithimet̄ epar in pˢmis tribus diebꝰ cum stuppis canabinis intinctis in succo solatri tepido vel quasi tepido. de sex in sex horis renouando. vel epithimet̄ cum sandalis puluerizat̄ ⁊ aq̄ rob. vbi sit. ℥. ß. aceti. ⁊. ℈. i. camphore. Utat̄ aqua ordei ⁊ vino maloꝝ granatoꝝ cum aq̄ simplici bullita. vtat̄ auenato ordeato postponendo vinū ex toto. Uez post tres dies epar non debet tantuꝫ infrigidari. ꝸ sirupet̄ post illos dies cum aqua enꝺ. vel cum aqua solatri vel cum sirupo acetoso simplici ⁊ laxet̄ si necesse fuerit cum. ℥. ij. cassief. dissolute in aqua enꝺ. vel cum prunis et ℥. ij. thamarindoꝝ. postponant̄ diuretica ne materia ꝑfundet̄ ad intra. Et post illos dies dum erit in augmēto epithimet̄ epar cum oleo rob. vbi sit decima ps aceti simul agitat̄ ⁊ incorpat̄. vel applicamꝰ farinā ordei coctā cum aqua ⁊ 3ᵃ pte vl' quarta succi absinthij. postea veniedo ad statuꝫ vel prope loco farine ordei applicamꝰ farinam tritici coctam cum aqua ⁊ modico olei violacei vel rosacei. Uez endiuia hortēs ⁊ siluestris sumpta cum modico aceti in pˢncipio comestionis ē multū vtilis in omī mala complexione epatis calida apostemosa ⁊ nō apostemosa. rab in suo cōtinente. Uerū talia apostemata in cōcauo epat̄ terminant̄ tribꝰ modis. per sudorē. per fluxū ventris ⁊ per vomitum. ⁊ aliquando t'lia apostemata resoluunt̄ sine collectōne saniei ⁊ sequit̄ sanitas. signū huius q2 alleuiatur infirmus ⁊ sedat̄ febris ⁊ quiescunt omīa accidētia. Aliquādo colligitur sanies ⁊ sequit̄ vomitus saniei ⁊ sanguis ⁊ egestio vtriusqꝫ. Aliquando resoluitur magna portio materie ⁊ seq̄tur duricies ⁊ ydropisis: vt patet ad sensum. ¶ Si vo tale apostema fuerit ꝺ flegmate vel de melancolia tūc si non competūt flobothomie nec tanta infrigidatio epatis. Cōsilium est pauca ⁊ cōmunia facere in talibꝰ apostematibus occultis membroꝝ pˢncipalium. q̄a ad ista seq̄tur cōmuniter ydropisis licꝫ non tātū sicut ad apostema gibbi epatis ⁊ modicus error est causa magni erroris in talibꝰ. Sufficiant tibi auxilia cōmunia in talibus quia magis secura cum bona dieta in cibo ⁊ potu alteratiua ꝺm plus ⁊ minus ꝺm diuersitatem cause ⁊ temporū morbi cōmittendo vnam partem cure deo ⁊ nature. ¶ Et si quis apostema epatis in gibbo ha

buerit calidū quod cōiter fit de sanguie cum por-
tione co. quod patescit ex signis dictis pterq̄ pau-
cis. qꝛ malicia decubit⁹ est maioꝛ supꝛa latus dex-
trum ⁊ doloꝛ sentit̄ iuxta spinā ⁊ circa furculas
⁊ vēter cōstipatus ꝑpter caliditatez epatis et ne-
cessario cōcomitat̄ tussis sicca loco singult⁹ ꝑpt̄
cōpssionē dyafragmatis ⁊ ꝓhibitionē aliqualē
eius motus. Cuius figura est in foꝛma lunari pu-
ta in foꝛma gibbi ſm qd̄ materia est mag̃ calida
ſm hoc est maioꝛ sitis ⁊ ariditas lingue ⁊ maioꝛ
febꝛis. Cura huius non diuersificat̄ a cura alioꝝ
dictoꝛum nisi q̄ in apostemate gibbi competūt
mag̃ diuretica ⁊ materia debet trahi mag̃ ad p-
tes vꝛinales sicut in aliis ad ipsa intestina. vnde
ista apostemata gibbi magis sunt pernitiosa. qꝛ
cito ducunt ad ydropisim ꝑpter opilationē vena-
rum gibbi. ideo necessario aqua regurgitat int̄
cifach ⁊ mirach ⁊ in paucis diebus tumescūt in
ventre. ⁊ terminant̄ ⁊ curātur talit̄ qualiter vno
de trib⁹ modis. per vias vꝛinales: per sudoꝛem ⁊
per fluxū sanguinis narium. Vitande ergo sunt
medicine laxatiue attractiue. qꝛ medicine tunc re-
plerent ipsum epar ⁊ grauarent. Teneat̄ venter
laxus cum clisteribus lenitiuis sine aliqua opia-
ta. Potest etiam dari cassiafi. ℥. ij. cum decoctōne
vel aqua endiuie. ⁊ si necesse fuerit. ℥. ij. thamari-
doꝝ cum decoctōne pꝛunoꝛum. In pimis diebus
flobothomet̄ ⁊ sirupet̄ ⁊ dietet̄ vt est dcm̄ in cu-
ra apostematis in cōcauo epatis. Postea dum
fuerit in ꝓcessu augmenti vtat̄ decoctōne filicis
nam ras̄ multū laudat in suo continēte qꝛ aperit
opilatōnes epatis sine calefactōne ⁊ sine infri-
gidatōne. spica ⁊ squinātum conferunt silit̄er in
apostematibus epatis in potu ⁊ in emplastris.
simulit̄ ysopus in decoctōne. fiat sibi talis sirup⁹
℞. radic̄ sparagi. ℥. ij. endiuie scariole capilli ve-
neris añ. m. ß. folioꝛum absinthij. ℥. ß. ysopi filicis
añ. ℥. ij. spice squinanti. añ. ℥. ij. seminis melonū.
cucur. añ. ℥. ß. ace. ℥. ß. pāis zuc. lb. ß. fi sir⁹ ad. lb. i
d q̄ vtat̄ c̄ aq̄ bullita. Sirup⁹ acetosus similit̄ va-
let sibi cum aqua simplici bullita. Utaris cōmu-
nibus auxiliis in talibus passionib⁹ occultis pn-
cipaliū vt p̄dictum est tibi qꝛ modicus erroꝛ i ta-
libus est causa magni erroꝛis. Et si cum tali apo-
stemate apparent signa materie flegmatice in si-
rupis ponas rad. mag̃ fortes ⁊ magis calidas.
feni. petro. apij. achori. multa cōmittunt̄ discretō-
ni operantis. Et si q̄s apostema flegmaticū ha-
buerit in lacertis supꝛa epar supꝛa lacertum lon-
gum vel transuersalem quod patescit ex figura
oblonga vel transuersali ipsius apostematis re-
tinentis figuram membꝛi curet̄ pꝛout debet cu-
rari. flōmes cum flobothomiis ⁊ infrigidatōni-
bus dictis in pmis diebus. ⁊ dum pꝛocedet i au-
gmento diuersifica ꝑut dcm̄ est in aliis. Et si q̄s
apostema in mirach habuerit quod patescit ex
doloꝛe ⁊ tumoꝛe particule. ⁊ quia febꝛis non cō-
comitatur ꝓcedas ꝑut in cura apostematū fle-
gmaticoꝛum est ꝓcedendum diuersificando ſm
tempꝰa ipsius. ¶ Et si quis apostema ventosuz
seu ventositatem grossam in concauo epatis vel
in alia parte epatis habuerit. quod patescit quia
tenditur ⁊ patitur doloꝛē ⁊ grauitatem ⁊ tentio-
nem in dextro ypocundrio cum singultu vel tussi
ſm situm talis ventositatis ⁊ sine febꝛe cum di-
geritur cibus minoꝛat̄ illa tentio. ⁊ econtra ven-
toset̄ cum ventosis magnis sine scarificatōne ⁊
saccelletur locus cum milio camomilla ⁊ furfu-
re ⁊ anisi conquassatis ⁊ toꝛrefactis. inungan-
tur cum oleo de ruta. vel fiat sacculus talis q̄ ca-
lidus applicet̄. ℞. masticis subtilit̄ puluerizatı.
℥. ß. spice squinanti. añ. ℥. ß. folioꝛum absinthij sic-
ci. ℥. ij. fiat sacculus paruus quadrat⁹ interbasta-
tus in panno lineo raro vel duplet̄. recepta fiant
duo sacculi qui calidi applicent̄ alternatis vici-
bus reiterando ventosas sero ⁊ mane ante cibū
Ista sufficiant.

¶ Capitulum. 69m. de ycterıcia.

Si cum ycterıcia fuerit febꝛis: succus endiuie ⁊ solatri ⁊ aqua oꝛdei egro in potu tribuatur. Ipse quoq̄ ex cucurbita ⁊ crisolo canna ⁊ citrolis ⁊ his similib⁹ herbis frigiditati attinentib⁹ nutriēdus est ⁊ syrupū acetosum ex foꝛtissimo aceto in potu sumat. Epati preterea emplastruz ex duobus sandalis est superponēdus ⁊ venter ex succo pꝛunoꝛū ⁊ zuccaro sol uendus. Que si non suffecerint trocisci de camphoꝛa cū succo granatoꝛū dandi sunt.

¶ Trocisci de camphoꝛa.

℞. zuccari spodij ros. rubearū om-

niuz ana.ʒ.iij.seminis endiuie se minis citrolorū cucurbite lactuce portulace se. ex omnib⁹ sandali ru bei omniū ana.ʒ.i. informent̃ ex his trocisci pondere.ʒ.ij. ex quib⁹ quotidie vnus cum sexta.ʒ. vnius de camphora detur. Si autē eger venas habuerit plenas: fueritqꝫ diu ex quo minutus non fuit: flo- bothomet̃. Post si ycterícia fuerit sine febre venter ex his pillulis sol uatur que. ℞. aloes.ʒ.i. scamonee quarta.ʒ.i.agarici partes.ij.ʒ.vni us.succi eupatorij tertia.ʒ.i. Ex his cum succo endiuie cōfectis fi- ant pillule sufficiēt ad dosim vnā Deinde dentur trocisci de lacca cum apozimate de radicibus. Si autē ycterícia in oculis remanse- rit eger fortissimū acetum paulatī olfaciet ⁊ balneum ingrediat̃. ei⁹ quoqꝫ oculis qui ycterícíam cum febre patitur aqua rosata immit- tenda est ycterície preterea valde confert vt eger per tres hebdoma das serum bibat.

De Eictericia ⁊ eius cura. De ycterícia. i. de malo ⁊ fedo colore cutis. nam ista pa° describit̃ noīe accidētis ⁊ a silitudine cuiusdam auis crocei coloris incolātis loca fra ⁊ deserta in estate que dicit̃ yctaris. a colore vt dicit symon iauuensis. vnde ycterícia est color fe- dus innaturalis cutis corporis tendens ad ci- trinitatem vel ad viriditatem vel ad nigredinem propter sparsionem humorum citrinorum vel vi ridium vel nigrorum ad ipsam cutim vt dicit ga lienus quinto de interioribus.c. penultimo. ꝓpt quod sūt tres spēs subalterne ipsi⁹ ycterície. ci- trina viridis ⁊ nigra. que ex cā materiali triplici diuersa causant̃. vt dicit ga.in.c.illo penultio. nā ycterícia citrina fit de co. rubea vel citrina spar- sa in membris. Viridis fit de colera prassina vel eruginosa seu innaturali colera tendente ad na- turā illorū. Nigra fit de melācolia sparsa in mem bris ⁊ in cuti. quelibet harū subdiuidit̃ in duas species specialissimas distinctas rōne cause effi- cientis ⁊ materie in sui malicia rōne q̄ti vel qua lis vel rōne vtriusqꝫ. naꝫ ycterícia citrina duplex est vt dicit ga.in.c.illo penultimo. Quedaꝫ est q̄ fit subito a virtute expulsiua venarū epate existē te sano. Ista aliquādo fit in crisi acutarū febriū. Alia est que fit paulati. ista fit vitio cistifellis. q̄a nō attrahit colerā illam rubeam nec citrinaꝫ ab epate. nec eam expellit ꝓut debꝫ. quia vie seu po ri sunt opilati. vel cistis in se deficit q᷑ multū ple nus non potēs se latitudinalit̃ comp̄mere sicut vesica multum repleta. vt declarat ga.in.c.illo pe nultimo in fine. nec pōt per consequēs bene at- trahere. Ista magis fit a colera naturali q̄ꝫ alia. q᷑ febris fit mag꜄ a colera innaturali ex se ⁊ rōne putredinis. Ycterícia viridis duplex est similiter quedā est que fit ⁊ eius causa materialis multi- plicat̃ vitio epatis. nam epar ꝓpter innaturaleꝫ complexionē calidā ipsi⁹ acquisitā a cibo vene- noso ca. vel medicina vl'alias in eo ⁊ i stomacho cum opilatōne apostemosa vl'non apōsa corrū pit hūores in eorum generatione. nam aliquan do color corporis fit ex hoc sicut color herbarum inter viriditatem ⁊ albedinem. ⁊ aliquando sicut color plumbi. vt dicit Gal'. in illo. v°. de interiori bus capl'o penultimo. Alia est que fit vitio vena rum ⁊ sanguinis ipsarum. nam sanguis aliquā- do corrumpitur in venis ex morsu ⁊ punctura a- nimalium venenosorum. vt declarat Gal'. in eo- dem capitulo penultimo. De ministro regis cu- ius officium erat capere tyros. qui morsus a ty- ro factus est ycterícus ad modum coloris prassi ni qui curatus fuit cum potu tyriace continuato per aliquos dies vt ponit Galienus ibidem. Et subdit q̄ꝫ idem potest fieri ex malis ⁊ venenosis medicinis. Ad quod etiam facit caliditas vena- rum ⁊ sanguinis totius corporis. vt dicit Auicē- na in tertio canone in capitulo proprio. acquisi- ta ex longa mora in sole cum laboribus magnis inassuetis tempore multum calido ⁊ in regione multum calida cum aere multū turbido. ad q̄d etiam facit aliquādo retentio menstruorum ⁊ e- morroidarum. siliter facit ad hoc refectio cibor̄ de facili corruptibili vt pisciū lacnuꝫ vt scarpaꝫ

⁊ lactis. nam ſanguis inde generatus modica occaſione corrumpit̃ ⁊ in colerā innaturalē i ſui ſubſtātia non per viam mixtiōis cōuertitur. quia in naturā colere praſſine. ſic patet tibi ꝙ ſunt due diuerſe ſpecies rōne cauſe efficientis ⁊ materialis. imo illa que eſt vitio epatꝭ eſt magis aduſta: ideo eſt magis eruginoſa ⁊ peior. Ycutericia nigra ſilr̃ duplex eſt. quedā eſt cuiꝰ materia cōgregat̃ in corpore vitio ſplenis. quia nō attrahit nec expellit modo debito fetulentiā naturalē ſanguinis ab epate q2 porus per quē attrahit ē opilatus ⁊ per quem expellit vel ſplen in ſe multuȝ plenus non potens ſe latitudinaliter comp̄imere non poteſt illam fetulētiam expellere ad inteſtina per illum porum. ꝓpter quod gal. in groſſicie ſplenis ipſum docet inungere cum vnguētis ſtipticis vt ipſe recitat. xi°. de ingenio. in caplo. 8°. nec poteſt aliter mundificari quia nō habet viaȝ ad renes vt ipſe ponit. xiij°. de ingenio. ca°. 6°. in fine capituli. ¶ Alia eſt yctericia nigra cuius cā materialis congregat̃ vitio epatis. nam epar ꝓpter innaturalē complexionē calidam aliquādo adurit humores ⁊ generat multum de melancolia innaturali que rōne multitudinis non poteſt ſufficienter attrahi ab ipſo ſplene: dato ꝙ ſplen non errauerit in actōne. De poſſibili autem ſplen poteſt cōmunicare in nocumēto tl̃i. Patet ergo tibi duas ſpecies yctericie nigre eſſe diſtinctas rōne cauſe efficientis dicte ⁊ cauſe material. q̇a vna ſpecies fit magꝭ de melancolia naturali. alia de innaturali magis. Patet ergo tibi ꝙ tres ſūt ſpecies ſubalterne ipſiꝰ yctericie. ⁊ ſex ſpecialiſſime. oīa iſta explicant̃ a gal. in i°. v°. de interioribus in ca°. penultimo. ¶ Alteriꝰ nota ꝙ ciſtis fellis creatus eſt a natura ad extrahendū humorem colericum ab ipſo epate ⁊ ad depurandum ſanguinē ab ipſa colera rubea ⁊ citrina vt dicit Gal. v°. de interiorib' in. ca°. penultimo. ⁊ habet vnū porum qui adheret ipſi epati per quē attrahit cum villis ipſiꝰ pori longitudinalibus q̇ non habent ortum nec motum a cerebro ſed a ſeipſo vt dicit Gal. 2°. de complexionibꝰ. ca°. q̄rto. Interdum opilatio a colera groſſa ꝓpter quod non poteſt attrahere. ⁊ habet aliū porū qui tendit et adheret p̄inis inteſtinis. ſ. ipſi duodeno per quē expellit ipſam ad ipſa inteſtina vt mundet ea et incitet ad expellendū ſupflua. Interdū opilatur ꝓpter quod ſequitur colica ex ſuperfluo flegmatico ⁊ vētoſo non bene expulſo. ⁊ ſequit̃ mala ſāguinis mundificatio ⁊ ꝑ cōſequēs yctericia. Interdum iſtis poris nō opilatis ipſe ciſtis eſt multum plenus qui nō valet ſe latitudinalit̃ comprimere. nec per cōſequēs illam colerā a ſe expellere vt contingit veſice multū replete ꝙ quia non valet ſe latitudinalit̃ comprimere non poteſt vrinam expellere interdū: vt dicit in illo cap° penultimo in fine capli. verꝫ ille porus qui tēdit ad inteſtina cōmuniter eſt vnus. ſed aliquādo eſt error nature in duobꝰ. vt dicit gal. 2° de complonibus in ca°. quarto. Uno mō in ſitu: q2 ſituat̃ quaſi in fundo ſtomachi tūc colera multū regurgitat ad ſtomachū ⁊ euomūt colerā aliquādo. ideo dicit gal. 2° tegni in ca° de ſignis corꝑis egri ſimpliciter in cōpoſitōe caū. illo. Alterū v̓o vidi flāticū totū vomentē quottidie co. ꝙ flātici aliq̄n abundant in colera in ſtomachis eorꝫ. in quibus viuētibus de rapina eſt hoc vt cruda ⁊ dura meliꝰ digerant. ariſto. in de partibꝰ aialiū. Alio mō errat natura in hoc q2 talis porus bifurcat̃ in q̇buſdā hoībus vt dicit gal. in illo 2° de cōplexionibꝰ in ca°. 4°. Una furcula vadit ad fondū ſto' ⁊ facit illa que dicta ſunt. Alia furcula vadit ad p̄ma inteſtina. vnde q2 natura errat in iſto poro in quibuſdam hoibus ꝙ eſt paruus ⁊ ſtrictꝰ ⁊ non ſituatus in inteſtinis vt debet: habēt ventrē ſiccuȝ ſeu conſtipatū ⁊ habent vrinas coloratas. quia ſanguis nō mūdificat̃ a co. illa vrina tincturatur ꝑ viam cōmixtōis illiꝰ colere cuȝ vrina in ſui expulſiōe. ¶ Alteriꝰ nō. ꝙ ſplen creatꝰ eſt a natura vt fetulentiā ſanguis attrahat ⁊ ſanguinē mūdificet ab illa fetulētia vt dicit ga. v°. de interioribus in fine. Idē dicit. 4°. de iuuamētis ca° vltio vbi dicit ꝙ ſplen habet duos poros ſeu duo colla. vnū qui ſe extēdit vſqꝫ ad concauū epatis. aliud qui protendit̃ ad orificiū ſtomachi. in vtroqꝫ ſunt vene que ſunt de genere venarum. per primum attrahit fetulētiam ſanguinis a cōcauo epatis: ⁊ talem fetulētiam ſtatim nō eijcit ad ſtomachū per porū ſuperiorem. vt dicit ga. ibidem Sed illam fetulentiā digerit in ipſis venis cum calore fluēte a corde ⁊ in ſanguinē ſubtilem cōuertit vt inde nutriat̃. ⁊ illud quod cōuerti non poteſt ſplen eijcit tanꝙ ſuperfluū ad orificiū ſtomachi per illum porum ſuperiorem dictum per quem ꝑmulgendo profluit illa ſuperfluitas ſeu melancolia vt dictum orificium corroboret ⁊ appetitum ad cibum incitet. vt dicit Auic. doct. de humoribus in capitulo primo in fine. Iſta ſunt a ſplene in ſui naturali exiſtente diſpoſitione. quia ſi ſplen fetulentiam humoralem vel apoſtemoſā haberet per ſe vel cum adiutorio medicine expellit per illum porum inferiorem ad ipſa

intestina dcām sup fluitatem vt dicit ga. xiij. de ingenio. in ca°. 6°. in fine. nam fit in eo fm quod fit in epate in plectoria eius et venarū qꝫ expellit sup fluitates eius ad intestina per venas meseraicas per quas attraxerat dcōs humores sub forma chilositatꝫ quod patet in fluxu dyarrico. Idē fit in splenenco in dyarria splenetica vel in simili euacuatōne.

Primo tu queres. Cuius particule est passio pncipalit ipsa yctericia. ꝑ morbo descripto. Dicendū qꝫ ꝑ ipso fedo colore qui est accidēs morbi est passio cutis vt pꝫ ad sensum et coniūctie oculi. finalit est passio supficiei toti⁹ corporis ꝑ morbo descripto. est passio pncipalit aliquādo cistis fellis: aliqñ epatis: aliqñ venarū et sanguis eius. qa sanguis et humores sunt in gñe membrorꝫ consimiliū vt dicit Auerrois. 2° sui collectorij. Si ycetericia nigra fuerit est passio ꝑ morbo descripto pncipalit ipsi⁹ splenis et epatꝫ vt est dcm̄ superi⁹. ¶ Tu dices ꝯtra hoc accidēs morbi sequit morbū imediate sicut vmbra corp⁹. hoc vult ga. in. c. ꝑmo et 2°. ergo pticla patiēs ycterecie ꝑ morbo descripto erit cutis exq̄ est ibi malus color. ¶ Dicēdū qꝫ accidēs morbi triplex est in gñe puta actio lesa. istud inest imediate ipsi morbo sicut vmbra corpi. ideo insūt in eadē pticula. nam morb⁹ est cā immediata corrupte et male actōis in mēbro vbi est. Aliud est accidēs morbi dcm̄ qualitas mutata. et aliud ē accidens morbi dcm̄ exiēs a corpe mutatū. tria accidētia sequūt morbū mediāte actōne lesa et insunt de possibili in pte alia corpis a morbo. vt in ꝓposito silr exiēs a corpe mutatū est in via exit⁹ alicui⁹ pori in corpore nostro. et morb⁹ erit infra corpus in aliquo membro vt declaratū est in fluxu sanguis narū. et declarabit in caplo de fluxu ventris. Et sic patet solutio.

Secūdo tu queres si ycetericia ē passio ꝑ se vl ꝑ colligantiā. Dicēdū qꝫ semꝑ est ꝑ colligātiā in se vt accñs vl loqndo silr de morbo descripto vt magis declarabitur in quesito sequenti.

Tertio tu queres. ycetericia q̄s morb⁹ est in se. Dicēdū qꝫ i se ē accñs morbi. qꝫ qualitas mutata nisi sit in pellicul oculorū qꝫ tunc est morb⁹ formalit vt dicet stati ꝑ morbo descripto. est multiplex morb⁹ official cōcomitās secū morbū ꝯsilēm. nā ē opila° et morb⁹ i receptaculo i mēbris dicꝫ cū mala cōplone in ipsis.

Quarto tu queres. ycetericia cui⁹ virtutis est nocumentuꝫ seu mala actio. Dicēdum qꝫ ꝑ morbo descripto ē nocumētum regitiue natural membrorꝫ in quo est talis morbus puta digestiue et expulsiue. vt vult ga. xi de ingenio in ca°. 2° et 8°. ꝑ ipso malo colore est dicendū qꝫ ycetericia duplex est. quedā est que fit ex materia fluēte et expulsa ꝑ viam superflui tūc est nocumentū expulsiue nisi expellat per viam crisis bone. Si autē talis malus color generet sine fluxu et sine expulsione supflui: sed venit ex sanguine nutrimentali alterato aliqualit ad citrinitatē ex natura regionis et aeris vt in q̄busdā insulis: vt in sardinia. tunc talis ycetericia est ex nocumēto nutritiue. quia nō bene assimilat nutrimentū in colore bone carnis. sic loquit Ga. 3° de morbo. ca°. vltimo parte penultia et vltima libri. nec ꝓpter hoc debet dici lepra vt declarat galien⁹. 6° de morbo ca°. 4°. pte illa. Multe quoqꝫ species. vbi dicꝫ qꝫ si caro vel cutis mutent in caliditatē vel in frigiditatē vel in aliquā qualitatem preterqꝫ in forma substātiali ex tli errore non generatur lepra nisi sit error in substātia carnis et i qualitatib⁹ sequētibus formā substantialē. vt in planitie seu lenitate: et si sit trumbosa vel granulosa tunc bene est lepra.

Quinto tu queres. ycetericia cuius virtutis sit passio. Dicēdum qꝫ ꝑ morbo descripto est passio virtutū naturaliū regitiuarū digestiue et expulsiue membri in quo est. nam causat ex mala actione illarū vt est dcm̄. et causat maius nocumentū in illis virtutib⁹. quia causat corruptionē actōis maiorē in eis in ipis mēbris et in alijs membris silr ꝑ illo malo colore cutis cum portōne materie inbibite in ipsa causat nocumentū in digestiua eius mediate tn̄ quia mediāte vapore imbibito in porositatibus eius qui dicit morbū in receptaculo. De malo colore citrino oculorꝫ coniūctine et cornee est aliter dicendum. nam quia est causa immediata nocumēti actōis virtutꝫ visiue. quia talis oīa que videt iudicat citrina. Dico tibi qꝫ est passio et morb⁹ formaliter tunicarū oculorum et causat nocumētum dcm̄ in actiōe visiua immediate. et est morb⁹ in superficie. quia morbi in supficie non fuerunt expressati a ga. ꝑmo de morbo. nisi magis famosi vt lenitas asperitas membri manifesta tamen veridice. Iste color citrin⁹ est morbus in supficie nam superficies oculi puta tunicarū corrumpit quia pellicule et humores oculorꝫ debent esse ab scolon dyaphane et dyaphani. quia alit obiecta non apprehenderent sicut sunt. sic patet tibi qꝫ superficies oculi corrupta est in se. et causā nocu

menti actõis.hoc est bene tibi explicatũ τ lati⁹ 4°de morbo sup caplo pmo.

Sexto tu queres yctericia ex quo est infectio cutis in quo differt a morphea. Soluit Galienus sexto de morbo.quia morphea est infectio cutis maculosa et particularis ex materia nutrimẽtali cutis horrida τ mala in substãtia Yctericia est infectio vniuersal' ex materia superflua si fiat per viam expulsionis superflui τ si fiat aliter vt est dictũ fit ex materia nutrimẽtali mala τ horrida in qualitatibus:q̃a in colore non in substãtia.quia tunc esset lepra cutis quod nõ est pp̄ter cãm dictam.

Septimo tu queres quare yctericia ante septimum diem est mala in febrib⁹.Soluit Galienus quarto. amphor super canone illo.Quibuscunq3 in febrib⁹ in septima aut in nona.τc.q: cum yctericia fiat de materia aliqualit' grossa nõ potest esse digesta in paucis diebus τ quia crisis que fit ante digestionẽ materie ẽ mala ideo yctericia cretica in febrib⁹ ante septimuʒ diem mala est.

Octauo tu queres si yctericia viridis nec nigra possit venire per viam crisis in febribus. Dicendum q viridis non.quia materia cum attieat aliqualiter malicie colere prassine τ eruginose natura non posset pati nec tollerare ebullitionem eius ad febrem.cor autem non tolleraret. ¶ Nigra de possibili potest venire. s3 q̃a talis materia est multũ grossa τ terrea nõ potest sic bene expelli ad extrema corporis nisi sit multum subtiliata tunc expellit' per sudorem. Quot sunt spẽs yctericie.dcm̃ est q sunt tres in genere τ sex in specie. Et qualiter epar solũ patit' pncipalit' in vna specie yctericie viridis τ in vna specie yctericie nigre. In aliis aliquãdo nil mali patitur.aliquãdo modicũ mali patit' per colligantiam potissime in illa que fit vitio cistifellis in se vel in viis.vt p3.5°.de intio.c.penultio.

Nono tu queres Quare yctericia non causatur a flegmate vel a melancolia sicut a colera. Soluit gordonius quia non potest sic spargi per extrema corporis ratione eius grossiciei τ viscositatis τ terrestreitatis

Istis clarificatis cura yctericie tibi patescit.prius autẽ q in cura procedas scire et cognoscere oportet speciẽ τ diuersitatẽ yctericie: τ modũ sui euentus.q̃a in hoc cura diuersificat'. nam bene cõclusum est ex precedentib⁹ intẽtõe ga.in q̃nto de interiorib⁹ in caplo illo penultio q yctericia citrina fit per viam crisis in febribus acutis vel vitio cistifellis. Et yctericia viridis fit vitio epatis vel vitio venarũ τ sanguinis ĩparuʒ Et yctericia nigra fit vitio splenis vel vitio epatis adurentis humores τ generantis multũ de melancolia innaturali. ¶ Si quis ergo yctericiã citrinam habuerit f'm crisim in febre acuta ante septimã diem malũ est:vt plurimũ moriunt'.quia crisis fuit anticipata. quia materia aliqualiter grossa nõ potuit esse digesta in ita paucis dieb⁹ Premisso pronostico vtat' sero τ mane syrupo acetoso composito super diem potet de aqua simplici bullita cum vno cocleari syrupi dicti vl' vini malorum granatorũ in vna tacea aque bone fontis bullite sumat vno mane in ortu solis.ʒ.i. τ ß.cassief.cum decoctõne cõmuni pluries tibi data superi⁹. Vtatur de cõserua ro. violarũ cum quattuor seminibus f'ris maiorib⁹.τ pane zuccari quod sufficit per modũ conditi ad modum zuccari rof.dietetur prout in acutis debent dietari. Si vero talis yctericia citrina in die septima vel post in febre acuta superuenerit:vt plurimũ tendunt ad bonũ.vnde intentio solum debet esse ad resoluendum de cute cum balneo aque calide et regimine attenuatiuo τ humectatiuo. vt dicit rasis in suo continẽte. Si vero talis yctericia cretica post septimam diem veniẽs febre cessante:nõ obstantibus istis ablutionib⁹ pluribus diebus permanserit.tunc de consilio gal'. in q̃nto de interioribus.in caplo penultio circa finem respice egestionem τ vrinam: que si fuerit scd'm cursum nature sanitatem epatis ostendunt. potissime si sudor fuerit subtilis τ aquosus tunc est credendum q colera illa que per cutim erat sparsa τ diuisa q est grossissima.propt' quod cum difficultate erit dissoluenda. Tunc precipiendũ est infirmo vt balneet se in aqua calida surgente a terra in ea que est dissolutiua.quia in aqua sulphurea puta in balneo naturali sulphureo. Et q vtatur rebus humidis subtiliatiuis τ dissoluentib⁹ grossos humores.verba sunt.Gal'.in fine capituli penultimi. Rasis autem in suo continente. q loco illius tales balneentur in aqua calida τ inungãtur in exitu balnei cum oleo camomille τ aneti. Potent potus prouocatiuos vrine τ incisiuos: aqua cum aceto confert.vel cum syrupo acetoso vel q limphetur vinum cum aqua,capilli vene-

ris ⁊ radicis rubee tinctorum. ꝙ ponatur vnum
coclear de vna aquaq̄. ⁊ duo de vna in cipho tenē-
do dictam subtilissimam. Et si videris expulsa:
puta egestionem ⁊ vrinam non scd̄m naturā cuꝫ
sudore multum colerico ⁊ citrino febre cessante
vel quasi cessante. Galie⁹. dicit in illo capl'o pe-
nultimo ꝙ in talibus multa colera generatur. q2
talia non monstrant epatis temperiem sed malā
complexionem calidaꝫ. Dietetur ergo cum frigi-
dis ⁊ humidis. sumat de mane de aqua endiuie
vel de syrupo acetoso. potet super diem de aqua
simplici cum modico vini malorum granatoruꝫ
vel aceti. vel ꝙ potet aliquando de aqua ordei.
malum granatum sibi competit. Si ista nō suf-
ficiant emplastretur vel epithimetur vt dicetur
statim in cura ytericie viridis vitio epatis. ⁊ fi-
ant illa in oculis que statim dicetur in cura illi-
us. Et si quis ytericiam citrinam sine febre ha-
buerit: notum est ex precedentibus ꝙ hoc est vi-
tio cistifellis: quia non attrahit prout debet illaꝫ
coleram rubeam nec citrinam regurgitāt ad ve-
nas cum sanguine citrinans ipsum corpus. naꝫ
humores assistentes cuti colorant ipsam scd̄m
naturam eorum tales sentiunt grauitatem in de-
xtro latere sub ypocundrio. dicit Gal'. in fine ca-
pituli. Et si porus inferior cistis per quem ema-
nat colera ad intestina fuerit opilatus albescit
egestio: ⁊ sunt quasi constipati cum ore amaro ⁊
siti vehementi. facies ⁊ oculi citrinantur propter
effumationem colere ad superiora cito ⁊ fortiter
Et si porus superior per quem attrahit coleram
ab epate fuerit opilatus: vrina erit grossa ruffa:
crocea: ⁊ egestio citrina. ⁊ aliquando faciet cole-
ricam passionem cum in toto corpore colera ru-
bea manat ad intestina per concauum epatis eo
ꝙ cistis fellis non attrahat eum. verba sunt ipsi-
us rasis in suo continente. Et si cistis multū ple-
nus illa colera fuerit non expellens dictam cole-
ram quia non potest se comprimere latitudinali-
ter prout contingit vesice vt est dictum intentiōe
gal'. in fine capl'i. sequuntur ista ⁊ illa accidentia
dicta in parte aliqua. in fine capituli penultimi
pluries dicti. Dicit ꝙ ipse curabat tales cum ape-
rientibus opilationes ⁊ cum cibis ⁊ potibus ad
hoc. Postea dabat eis vnam medicinam com-
munē euacuantem coleram. vnde plures cura-
uit in vna die cum tali medicina. Quibus autē
non profuit talis medicina cōmunis dabat eis
medicinam euacuatiuam colere multum fortem
ꝙ patiens sentiebat in fine egestionis ardorem
⁊ ascellabat colerā cōmixtam rubeam ⁊ citrinaꝫ

verba sunt Gal'. in loco allegato: Rasis in suo
continente dabat eis loco syrupi de sero caprino
per aliquos dies. postea dabat de scamonea co-
cta puta. ℈. ß. dyagredij cum illo sero caprino. me-
dicina est bene appropriata. Et si bene non cura-
bantur dabat illis. ℈. i. dyagredij cū illo s'o cap°
malū granatū acetosū multū eis confert: ⁊ po-
tus aque cum vino malorum. Aloes cum myr-
rha ⁊ croco siluestri sanat ytericiam vitio cistis
fellis ⁊ epatis. dicit Ras' in suo conti^e. ℞. aloes
cicotri. ʒ. vnā. myrrhe. ʒ. ij. croci siluestris. ʒ. vnaꝫ.
fiat pl'uis: sumat de quattuor in quattuor diebus
vnum magnum coclear argenti cum vino lim-
phato cum aqua achori vel endiuie vel scollopē-
drie. ⁊ alijs diebus sumat medium gobellum se-
ri caprini in quo remollierit per noctem modicū
scollopondrie vl' fumiterre. vel rad. apij vel acho-
ri. vel omniū. vnde quia materia grossa est ibi in-
terclusa in illis poris vel in folliculo cistis fellis
talibus non competit epithima infrigidatiuum
nec emplastrum ad hoc. hoc esset magis concul-
care materiam in membro. ⁊ in hoc egritudo p-
longaretur. ¶ Principalis intentio est euacua-
re cum violentia talem materiam. puta cum sca-
monea cocta seu cum dyagredio in bona dosi.
puta cum. ℈. vno puluerizato infuso in aqua ca-
sei vt dictum est pro ytericia oculorum fiant ea
que statim dicentur in cura ytericie viridis.
¶ Et si quis ytericiam viridem habuerit vitio
epatis. quia epar habet malam complexionem
calidam apostemosam quod patescit ex graui-
tate dextri subypocundrij cum febre continua cū
siti ⁊ amaritudine oris. vrina crocea cum spuma
simul. Curetur apostema: cum potu cassief. dis-
solute in decoctione communi vel in sero. ⁊ cum
flobothomijs basilice in bona quantitate ⁊ alijs
dictis supra. Postea sumat de aqua endiuie vel
de aqua solatri. De endiuia enim sumat quolibꝫ
mane. ij. iij. iiij. bolos sine pane cum aceto bono.
vel de syrupo acetoso cum aqua decoctionis ci-
cerum rubeorum ⁊ cucuste ⁊ alkekengi. similit'
malum granatum. Utatur de mane aqua casei
in qua remollierit per noctem modicum endiuie
scolopendrie capilli veneris re. Syrupus de ca-
mepitheos ⁊ de camedreos laudatur a rasi in
hoc casu premittendo pronosticum ꝙ commu-
niter hydropizantur. ⁊c. ¶ Et si quis ytericiaꝫ
viridem habuerit ex mala complexione epatis
acquisita ratione cibi venenosi vel medicine ca-
lide corrumpentis complexionē stomachi ⁊ epa-
tis, ⁊ per ꝯn̄s ḡnationē chili ⁊ humorꝫ in eis q̄d

patescit q: venit subito fortiẽ cum perceptõe talis rei extinsece: vt ex relatu eorũ habetẽ: statim vtatur vomitu si possibile est cum decoctiõe aque calide decoctõnis attriplicꝪ ꝛ semis eius ꝛ olei cõmunis ꝛ parũ aceti ꝛ croci imponẽdo in gutture suo plumã intinctã in oleo. ꝯñter statim sumat cassiãf. simplicẽ pluries supius dictã. ꝛ sumat de mane per duos dies de sero caprino cum modico mellis. quo non inuento de aqua ordei. ꝯñter sumat per. xv. dies de mane ante ortum solis modicum de tyriaca vel metridati cum aqua acetose vl' succo citrãguli: ꝛ vtaẽ syrupo acetoso ꝛ succo acetoso ꝛ similib'. Uel habuerit rõne opilationis suaꝝ venaꝝ ex materia nõ apostemosa corrumpẽte humorẽ in eoꝝ generatõne que magꝪ et pluries ꝯtingit. quod patescit ex grauitate laterꝪ sub dextro ypocũdrio sine febre cum siti cõtinua forti ꝛ magna amaritudine oris ꝛ siccitate ꝛ egestione colerica ꝛ magna citrinitate ꝛ viriditate i facie ꝛ in oculis. q̃a quãq̃ corrũpanẽ humores i epate in eoꝝ generatõe remanet aliq̃ portio sub forma colere citrine vel vitelline. Purgetẽ. cũ reubarbaro sic. p̃cedẽte sero capño de mane p aliq̃s dies in qua remollierit p noctẽ enđ. ꝛ solatrũ ꝛ fumiterre. ℞. reubarb. electi pulueri͡zati. ʒ. ij. dissoluatur p noctẽ in aqua enđ. vl' in aqua solatri. vel in aqua alkekengi: ꝛ distemperetẽ de mane cum modico seri capñi. fiat pot'. vel detẽ. ℈. i. dyagredij cum sero capño de mane. Postea vtaẽ apitiuis ꝛ infrigidatis dicꝪ. vt de aqua enđ. solatri. alkekengi sumat sero ꝛ mane mediũ gobellũ vel de syrupo acetoso composito cũ aqua cicerũ rube. ꝛ granoꝝ alkekengi ꝛ semis cuscute. Dum potauerit de istis p aliquos dies flõmetẽ đ basilica vl' de assellina que est ramul' inferior basilice. vtaẽ de mãe de aqua decoctõis berulle p se ꝛ i cibo cũ vino. est herba que nascitẽ iuxta nasturtiũ aquaticũ. Facta flõmia detur mediũ coclear lumbricoꝝ terrestriũ exiccatoꝝ ꝛ pulueri͡zatoꝝ cum vino albo vel cum aqua alkekẽgi vel sero caprino ꝯtinuetẽ hoc per q̊nq̃ vel sex dies. ꝯtinuet illa aperitia. Põt etiã vti syrupo de camedreos vel de camepitheos fiat syrup' tl'is. ℞. corticꝪ rađ. fen'. apij. rađ. plantagꝪ. añ. ʒ. i. enđ. nouelle nõ ablute. scolopẽdrie. capilli veneris re. añ. m. i. folioꝝ camedreos. folioꝝ camepitheos folioꝝ absinthij re. añ. ʒ. i. iiij. se. froꝝ maioꝝ. añ. ʒ. ß. semis cucuste asari. añ. ʒ. ij. granoꝝ alkekẽgi. ʒ. ß. aceti albi. ʒ i. panis zucca'. lƀ. i. fiat syrup' bene coct' ꝛ bene clarificat' ad q̃r. v. sumat sero ꝛ mane q̃ttuor coclearia cum. viij. aque cicerũ ꝛ granoꝝ alkekẽgi.

Postea purgetẽ iterum sic. ℞. enđ. nouelle. m. ij. agarici electi. ʒ. ij. ꝛ. ß. ʒʒ'. an'. añ. ʒ. ß. semis cucuste azari. añ. ʒ. ij. fiat decoctio in sero capño i quo dissoluatẽ reubarbari infusi in aqua alkekẽgi. ʒ. i. ꝛ. ß. spice nardi. ℈. ß. vini boni clari vel albi. ʒ. ij. cassiefẽ. munde. ʒ. ß. fiat pot' si patiẽs sit satis robustus addas diagredij pulueri͡zati infusi in colatura. g̃. vij. l'℈. ß. q: ista egritudo indiget eradicatõe materie cum violẽtia dic̃ raß. Hoc fcõ nõ dimittas pot' aperitiuos supi' dcõs. Aduerte q: tl'is opilatio fit a colera multũ grossa ꝛ viscosa. vel q̄ vtatur de sero capño de mane per. xv. dies ꝛ vltra in quo remollierit p noctẽ modicuȝ enđ. nouelle. q: est potus cõplacibil' põt vti vel de aq̃ alkekengi. Raß dic̃ q̄ sumere modicũ de vrina i fanꝪ p aliquos dies velocitẽ curat ycterictã. quia multũ deopilat. Istud valet in opilatõe cistifell' ꝛ epaꝪ a causa grossa ꝛ viscosa. Epar epithimetẽ facta purgatõne p̃ma ꝛ flõmia. ℞. aque enđ. aq̃ solatri. añ. lƀ. i. aque plãtagꝪ. aque portulace. aq̃ lactuce. añ. lƀ. ß. aq̃ ro. q̃r. i. ꝛ ß. sandali albi ꝛ rub. plueri͡zatoꝝ subtilissiͤ. añ. ʒ. i. spodij. ʒ. ij. aceti ʒ. i. fit misceãtẽ fepithiͣ. Applicetẽ pãn' line' triplat' ibi infusus bene actu frigidus de hora in horaȝ: talitẽ q̄ sentiat frigiditatẽ interi' penetrare ꝛ vrina remittatẽ. Et aduerte super hoc q̄ in ycterica q̄to vrina ex se erit abũdantior ꝛ in maiori q̄tita te ꝛ erit magꝪ colorata laudabilior erit ꝛ econtra q: ex ista causa ycterice q̄plures cadũt in ydropisim p̄pter opilatões causantes indigestiones in epate ꝛ refocillatõe aquositaꝪ intẽ sifach ꝛ mirach ¶ Pauperibus loco epithimaꝪ dicti habemus enđ. plantagꝪ. solatrũ spuiuã singl'aritẽ vl' cõiunctim cõquassentẽ ꝛ supspergantẽ cuȝ modico aceti ꝛ sup epar applicantẽ actu f'ra de hora i horam. Talia p̄sequẽdo bonũ est intendam' in p̄cessu: p̃missis tamẽ euacuatõibus ꝛ q̊busdã apitiuis dicꝪ. ¶ Ad remouẽdũ fedũ colorem illum a toto corpe ꝛ potissime a facie ꝛ ab ocul' flõmetẽ de venis sub lingua. balneetẽ ergo in toto corpe cum decoctõe capilli veneris aut virge pastoris. Aliq̃ laudãt stuphã factã cum aqua decoctõnis linarie vel caprifolij. ista fiant ad remouẽdũ illuȝ fedum colorẽ toti' corpis. ¶ Pro ycterica oculorum acetũ fortissimũ tepiduȝ vl' f'rm olfaciat per horã pluries in die ꝛ in narib' detineat mirabilitẽ ꝯfert. Et in ocul' ponatẽ modicũ aque ros. mixte cũ quarta pte aceti ter vel quater in die cum pluma. Idẽ facit succ' blete cũ modica portione aceti vl' panis porcini cũ modico aceti. verba sũt raß in suo ꝯtiͤ. subdit q̄ succus fruct' asinini cu

cumeris eq̄s partib⁹ cū lacte mulierꝗ vł cap^e po sit⁹ cū pluma bis vł ter in die.idē facit.Aliq̄ laudant ꝙ facies subfumiget ter vel q̄ter in die cū aq̄ decoctiōis carnis bouine antiq̄ ⁊ recētis .Et due vł tres gutte inciātur in angulis oculoꝝ vł initiātur aliq̄ gutte malignati marciani decocti sub cinerib⁹ ⁊ inuoluti in stuppis madefactꝗ vel in folijs caulꝰ.ipo cocto remoueat cortex ⁊ exprimatur succ⁹ de q̄ ponātur aliq̄ gutte bis vel ter i die in angulis oclo̾ꝝ bene vȝ.Et si q̄s yctericiam viridē habuerit ex corruptiōe sanguis ⁊ hūoꝛuȝ in venis puta ꝓpter aliquā cām ꝑmitiuā supius dictā:qd̄ patescit:q̄a nō ꝯq̄rit de grauitate nec detentiōe dextri ypocūdrij:nec est ibi caliditas nec sitis nec siccitas lingue:nec vrina russa coīr:imo est satis remissa in coloꝛe.Verū spūa est crocea viridis aliq̄lr̄.Vtaꝛ sero capno in q̄ remolliatur ꝑ noctē modicū enđ nouelle nō ablute fumiterre scolopēdrie:si sit ex moꝛsu venenoso vtatur tyriaca.p.xx.dies cū vino limphato cuȝ aq̄ alkekengi.Et si sit ex alijs causis vtaꝛ aqua alkekengi.Vtaꝛ isto sirupo.℞.radic̄ brusci spagi gm̄is an̄.m.ß.radicis achoꝛi.m.ß.enđ scolopēdrie capilli ve.fumiterre scabiose an̄.M.i.folioꝝ camedꝛeos camepitheos.an̄.ʒ.i.4.se.frigidoꝛum maioꝝ.an̄.ʒ.ß.gnoꝝ alkekēgi.ʒ.i.liq̄ri.rasꝰ.ʒ.ij.aceti ʒ.i.panis zuc̄.lꝰ.i.fiat sirup⁹ bn̄ coctus ad q̄rt.v.ꝯn̄r purget sic.℞.enđ nouelle capilli ve.an̄.m.i.agarici electi.ʒ.ij.⁊ ß.ʒʒ^1.an^1an̄.ʒ.ß.fiat decoc^o i sero capno in q̄ dissoluaꝛ cassiex.mūđ.ʒ.i.reubarbari electi infusi in aq̄ enđ.ʒ.i.dyagredij g̃.vij.vini boni.ʒ.i.fiat potus.Conseq̄nt post q̄sdaȝ dies flōmet de vena mediana ⁊ post q̄sdā dies reiteret ꝯtinuādo serū capnū dictū:vł đ alijs potib⁹ vł sirupis dictis balneet se semel in septimana i aq̄ decoctiōis capilli veneris vł v̄ge pastorꝗ dietando ipm cum frigidis ⁊ humidis aperitiuis ⁊ salsa viridi vel aceto.Vtaꝛ extremitatib⁹ poꝛci ⁊ capti cū aceto ⁊ ponaꝛ in oculis de remedijs di ctis stati plura posse dicere multa coittūꝛ discretioni tue plegēdo supradicta.sufficiat ꝑnunc de ycteneia viridi.Et si q̄s yctericiā nigrā habuerit vicio epatꝗ multiplicantꝗ melancoliā in coꝛpe adurēdo hūoꝛes seu massaȝ illam in cōcauo epatis in gn̄atione hūoꝝ qđ patescit q2 talis hȝ epar a gn̄atōe mltū lapsū ad calitatē qđ demōstrat latitudo veāꝝ nigredo ⁊ pilositas coꝛpis sine tiīoꝛe ⁊ sine doloꝛe splenis: ⁊ sine aliq̄ q̄rela notabili i splene:nec in regiōe illa.Et est talis yctericia cū egestiōe pauce nigredinis q2 co.illa adusta tota vitiur cū sanguie ꝑ venas:licet aliq̄ poꝛtio ⁊ modica in respectu eius q̄titatꝗ attrahaꝛ a splene ꝑ ei⁹ officio ⁊ alijs vtilitatib⁹ dictꝗ. ⁊ dicēdis in q̄dam.c.seq̄nti.Intētio curatiua est ꝑmo discrasiam epatꝗ reprimere ⁊ illā co. adustā rēollire ⁊ humectare ⁊ ad mediū reducere ꝯn̄ter eā euacuaꝛ.

In ꝑmis ergo.sumat mediū gobellū aq̄ enđ.vel solatri in auroꝛa.ꝯn̄r sumat duos vł tres bolos enđ nouelle cū modico aceti sine pane ante pꝛandiū ꝑ duas hoꝛas.Hoc facto q̄busdaȝ dieb⁹ sūat loco illius aque enđ de sero capno in auroꝛa in q̄ remollierit ꝑ noctē enđ nouelle.folia.x.Et si vult sumere de dicta enđ mō dicto placet.Hoc facto p.viij.vel.x.dies purgeꝛ sic.℞.radic̄ capparis.ʒ.i.scolopendrie fumiterre enđ camomille.an̄.ʒ.ij.polipodij q̄rcim epithimi.an̄.ʒ.ß.vuarū passarū.ʒ.ß.agarici electi.ʒ.ij.⁊ ß.ʒʒ^1 an^1.ana.ʒ.ß.ꝗ decoc^o in sero capno in q̄ dissoluaꝛ cassiex.mūđ.ʒ.i.geralogodion.ʒ.ß.fiat potus. loco geralogodion anteꝙ infundas cassiāꝛ.infunde in decoctiōe dicta ꝑ noctē coꝛticis ell'i nigri.ʒ.ß.⁊ de mane remoueanꝛ coleꝛ ⁊ administreꝛ.Hoc facto sumat iterū ꝑ aliquos dies de sero capno vt dictum est. Et faciat flōiam modicā de vena epatica.Et reiteret ipam semel in.xv.diebus de mediana :quia freq̄ēs ⁊ modica flōia depurat sanguinē a melancolia ꝺm om̄es antiq̄s.ꝯn̄r epithimeꝛ eparvt est dictū supꝛa in yctericia viridi vitio epatis.

¶Cōseq̄nter siruperꝛ cū sirupo seq̄nti sero ⁊ mane ⁊ iterū balneeꝛ in aq̄ tepida de.4. in q̄tuoꝛ diebus.℞.radic̄ brusci spagi gm̄inis an̄.m.ß.enđ. scolopēdrie sicoꝛee capilli venerꝗ fumiterre.ana m.i.pentafilon geneste buglosse cum toto boꝛagims cū toto sumitatū lupuli.an̄.m.ij.coꝛtic̄ capparis.ʒ.ij.mediani coꝛticis fraxini geneste tamarisci. an̄.ʒ.ij.polipodij q̄cini.ʒ.ij.an^1.maratri cuscute.an̄.ʒ.ij.floꝝ violarū boꝛagꝗ ⁊ buglosse liq̄rꝗ.mūđ.an̄.ʒ.ij.iiij.se.frigidoꝝ maioꝝ.an̄.ʒ.i. aceti passulati.ʒ.ij.succi pomoꝝ dulciū.q̄r.ß.mell'rof lꝰ.ß.panis zuc̄.lꝰ.i.fiat sirup⁹ ad.lꝰ.ij. sumat de isto sirupo per tres septimanas ⁊ renoueꝛ sirup⁹ quacūq; septimana.⁊ de q̄tuoꝛ in q̄tuoꝛ diebus sumēdo sirupū balneet se Et in ꝓcessu sirupi iterū sumat medicinā supius dictam vel de dyasene si nō potest potare colaturā.vel de diacatolicō nouiter factis ⁊ in magna dosi.ʒ.i. vel.ʒ.x.reiterando.flōiam de mediana plunes in modica q̄ntitatē tamē.¶Et si quis yctericiam nigram habuerit vicio splenis quia opilatus repletus non attrahit bene feculentiam sanguinis pꝛout debȝ multiplicatur melancolia in venis cū sanguine: ⁊ quia est nigra:nigrificat sanguinē:qđ patet q2

habet splenem durū grossum cum dolore aliqua
li ratione extentiōis indebite sui pāniculi. Et cū
tali yctericia est egestio nigra valde: qꝛ ꝙꝙ splē
deficiat de possibili in actione ꝓpria puta in at-
trahendo illam feculentiam sanguinis ab epate.
ratione illius pori qui adheret epati tamē cōmu-
niter deficit in actione tali: quia splen replet⁹ est
vltra debitum qd̄ demōstrat eius grossities ⁊ du
ricies: ⁊ quia se nō potest cōpmere latitudinalit̄
nō potest expellere illam matiam sufficienter vt
est dictū de cistifell': ⁊ de vesica: ideo nō valet at
trahere verum expellit aliq̄ portionē ad intestia
que nigrificat egestionē multum quia ipsa est ni
gra sic̄ tincta. Ideo dicit Rasꝭ ꝙ in tali yctericia
egestio est nigra valde. Talis purget̄ ⁊ sirupet̄
vt est dictum. sed plus ponatur de cortice cappa
ris ⁊ de scolopēdrie ⁊ ꝙ sepe flōmetur. De salua
tella ⁊ applicet sero ⁊ mane super splenem ter vl'
quater reiterando ⁊ durabat de filtro infuso in a
ceto forti calido. Consequēter inungat splenem
cū vnguento dyaltea. hoc faciet tribus vel quat-
tuor diebus. Consequēter applicet per aliquos
dies. Istud empl'm. ℞. armoniaci dissoluti i ace
to. ℥. ij. extendatur supra alutam fiat emplastrum
applicetur supra dum tenuerit q̄ttuor vel quinq̄
diebus remoueatur empl'm ⁊ redeat ad filtrū in
aceto infusum ⁊ ad vnguētum de dyaltea. ista sic
cōtinuet cum sirupo ⁊ laxatiuo dicto ⁊ flōijs rei
teratis adminus q̄rū quoq̄ lūatiōe ista tibi suffi
ciūt pro cura yctericie citrine viridis, ⁊ nigre, ⁊ sic
est finis ycteri
cie.

Capl'm 70. de ydropisi.

CUm venter post epatis
dolorē ⁊ febres augmē
tari ceperit ⁊ qd̄ ē ab vm
bilico vsq̄ ad femur exterius pro-
minuerit ⁊ cutis que ibi est subti-
liari ⁊ albere visa fuerit ⁊ cū ven
ter vometur auditur sonus quasi
aque in vase non pleno mote. Et
si cum his vrina fuerit rubea par-
ua habenda ē fiducia ⁊ proprie si
virtutis nō affuerit fortitudo his
tamen si virtus fuerit fortis ⁊ vē-
ter vehemēter siccus pillule de ra
uetd q̄ recipiūt sī dāde. pillule āt
d̄ rauetd sūt q̄. ℞. rauetd seni succi
eupatorij seminis ēdiuie omniū
ana. ℥. iij. agarici. ℥. v. mesereon. ℥.
x. fiant ex eis pillule quarum dosꝭ
sit. ℥. ij. ⁊ ß. ex q̄b⁹ q̄q̄ ebd̄a dosis
vna sumatur. Quod si virtus de-
bilis fuerit trocisci de meserēō sūt
dandi qui ℞. seminis endiuie. ℥. x.
mesereon. ℥. i. ⁊ duas tertias agari
ci succi eupatorij similiter tantūdē
rosarum seminis citrolorū ambo
rum ana. ℥. ij. ⁊ ß. Ex his omibus
fiant trocisci decē d̄ quibus vnus
in die cum sirupo acetoso de zucca
ro dandus est. Si autem vēter fu
erit solutus dentur trocisci de ber
beris cū sirupo acetoso. Eger q̄
nutriatur ex cibregi ⁊ bibat sirupū
acetosum de citonijs. Et si vētris
solutio vehemens fuerit citonioꝝ
rob solum dandum est. Si autem
cum hac passione nō fuerit vrina
rubea neq̄ calor pellule iste dāde
sunt que ℞. meserion serapini am
borum ana. ℥. ß. salis indi. fumi co
lumbini amborum ana sextam. ℥.
i. Pillule enim iste aquā vehemē
ter expellunt ⁊ descendere faciunt
trocisci: preterea de lacca cū apo-
simate de radicib⁹ dādi sunt. Em
plastrum aschliti conueniens. ℞.
farine ordei ciperi stercoris oui-
ni veteris baurach boli armēi om-
nium partes equales. Ex his om
nibus tritis fiat epithima sup vē-

trem. Huius namq; proprietas ē
aque magnam partem exsiccare.
Quod si in palpebris ⁊ extremita
tibus fuerit apostema molle ⁊ te-
sticuli apostemātur facies q; ac to-
tum corpus mollicie quadam te-
neantur ⁊ erit tunc ydropisis spe-
cies que yposarcha nominat᷑. Ee-
gro itaq; hac laboranti trocisci de
lacca cum aposimate ꝺ radicibus
sunt tribuendi ⁊ venter quaq; eb-
domada ex pillulis de reubarba-
ro est soluendus ⁊ patiens in are
na calida sepeliendus. Et prete-
rea est precipiendum vt exercitio
vtatur ⁊ famem ac sitim sepe pati
atur. Si vero vēter inflatus ac tē-
sus fuerit ⁊ cum percutitur sonum
reddit vt timpanū ydropisis speci
es adeē significabitur que timpa-
nites dicitur. Quaꝫ qui patitur a
comestione olerum abstinere de-
bet atq; eorum omniū que vento-
sitatis sunt generatiua. Vēter ꝙ
omni die ex panico est vaporādus
⁊ ventose super ventrem ponen-
de, medicamina tumorem dissol-
uētia danda sunt vt diaciminū e-
lectuariuꝫ de bacchis lauri quod i
capitulo de yliaca nominabimus
Eger preterea exercitio vti assue
scat ⁊ famem pati ⁊ ex collirijs que
ventositatem dissoluunt quorum
faciemus mentionem sibi subijci-
at. Venter quoque cum mandili
donec incipiat rubere fricetur Et
ex oleo rutaceo clisterisetur.

De idropisi .i. de aqua tu-
mēte ventrem
vel de hūore aquoso tumente ⁊ inflā
te membra corpis. nam ydrops gre-
idem est ꝙ aqua latine. Simon ianuensis in su-
is sinonimis. nam ydropisis est tumor vētris vl'
corporis ex maª aqſa &ſa innaturali ⁊ vētosa ge
nerata ex mala generatiua sanguinis in epate:
ratione male cōpl'onis calide vel frigide. Ideo
ydropisis est duplex in genere de modo loquēdi
grosso ꝗrundā medicoꝝ de cal'a ⁊ de fria. lꝫ apud
rectos artifices dicat᷑ esse triplex in specie subal
terna. Yposarca alchites timpāistes: qꝛ rōe maᵉ
diuersitate medici assueti sūt distiguere morbos
in spē ꝗlibet hoꝝ subdiuidit᷑: qꝛ aut fit a cā cal'a:
aut fria. Ydropisis igit᷑ tres sunt species Una di
citur yposarca cuius causa ma͠tial' l'est sanguis
flāticus. humidus aquosus cum vl'i tumore q mē-
brorum seu corporis. Alia est species que dicit᷑
alchites cuius causa ma͠tialis est multa aquosi
tas ⁊ cum pauca ventositate. Alia est spēs ydro
pisis que dicitur timpanistes: cuius causa mate-
rialis est multa ventositas cum modica aquosi-
tate. Quelibet harum subdiuiditur ratione cau-
se instrumentalis efficientis qꝛ quelibet harum
est de cal'a vel de fria: sic sunt tres spēs ⁊ sex spe
cialissime. Prima ergo species ydropisis ē ypo
sarcha: cuius causa ma͠tialis ē sanguis flāticus
hūidus aquosus cū vl'i tumore mēbroꝝ corporꝭ:
ꝓpt͠ malā vnionē ⁊ assil'ationē nutrimenti cum
nutrito: nam talis sanguis generat᷑ in epate ex
debili digestiua ipius ratione male compl'onis
frigide ⁊ hūide vt pl'im: ꝓpter qꝺ cōmunit᷑ inest
hūidis in natura epatis ex malo regimie cibi et
potus: potissime potus aque frigide vl' ex nimio
fluxu sanguinis per emorroydas vel alias. Vel
ex nimia retentione eius in menstruis vel emor-
roydibus: tunc fit a causa efficiente instrumenta
li calida: vnde talis sanguis sparsus per membª
infrigidat ⁊ humectat ea qui dum exit capita ve
narum dealbatur ⁊ conuertitur in secūdas hūidi
tates a digestiua tertia. Et quia scꝺa digestia be-
ne non corrigit errorem prime: nec tertia errorē
scꝺe: nec ꝗrta. 3ᵉ. 6º. de morbo. caº. 4º. ⁊. 5º. Ideo
ille humiditates scꝺe necessario erunt vltra debi
tum frigide ⁊ humide que sperse in membris in
friant ⁊ hūectāt mēbª vlt͠ debitū ex se sil'r qꝛ ma
le cōuerse ⁊ assil'ate ipi mēbº vt dicet᷑. sic nutrim͠
tū imutat nutritū ad sui naturā. 5º. de morº. c. 4.

Aliter yposarca nec lepra generaretur de nouo.
vnde attractiua ipoꝝ membroꝝ attrahit ⁊ ap
ponit tales humiditates ꝑ porositates vsq̄ ad
centrū mēbri ꝑ nutritiōe sic̄ virt⁹ ministrās ipsi
nutritiue. ¶ Consequēter ipsa retentiua tanq̄m
ministrās ipi nutritiue que opatur per siccū vel
per minus hūidum.vi.de morbo. Idem dic̄ auic̄.
doc.de virtutib⁹ retinet ⁊ stringit ⁊ vnit nutrimē
tum cum nutrito in isto lapsu nō ſm vtrūq̄ an-
gulū rōne excedentis humiditatis nutrimēti et
ipius membri ꝓpter qd̄ caro remanet aliqualit̄
tumida ⁊ inflata. Et ipa nutritiua nō bene assi-
milat tale nutrimētū quia nō potest corrigere be
ne errorē 3ᵉ digestiue. Similiter quia retentiua
nō approximat nutrimentū ipi mēbro: nec strin-
git modo debito. ꝓpter qd̄ generat̄ caro tumida
laxa frigida ⁊ hūida vltra debitum nō bene assi-
mulata in pimis q̄litatibus. nec secūdis cadenti-
bus ex illis vt in duricie ⁊ mollicie. nec ꝓpt̄ hoc
potest dici ꝙ in yposarca sit lepra. 6. de morbᵒ in
caᵒ. 4. ꝑte illa. Multe q̄q̄ spēs vbi dicit Gal̄. ꝙ
nutritiua potest errare in q̄litatib⁹ pimis ⁊ scd̄is
⁊ nō erit lepra nisi sit error in forma subali nutri
mēti cū carne: vt quādo gn̄atur caro gn̄ulosa cor
rupta. Idem declarat. 3ᵒ. de morbo. c. vltio in fine
loquēdo de ycterícia q̄ fit sine fluxu suꝑfluitatis
colerice ad cutim vt fit in q̄busdā ycteric̄ ratione
sanguis eis ꝯnaturalis rōnē regiōis: vt in q̄bus
dam insulis fit vt in sardinia: ⁊ tm̄ ibi nō ē lepra.
Ista latius tibi explicaui in expōne tertij de mor
bo super eodē loco. ¶ Alia est spēs ydropisis q̄ *Asclites*
dicit̄ alchites. cuius causa matialis ē aquositas
multa cū modica vētositate rōne hūiditatꝫ epatꝫ
subintrātꝫ ꝯcauitates ventris potissime duos me
atus vmbilici illum ꝑ quē mingebāt: ⁊ illū ꝑ quē
recipiebāt nutrimētū in vtero matno. Et ꝑ viaz
resudatiōis multiplicat̄ in modū sudoris in con
cauitate vētris inter cifach ⁊ mirach. imo resuda
tiue cadit suꝑ intestina timētes partes illas: dic̄
Raß in suo cōtinēte ꝓpt̄ qd̄ quādo diu processit
est incurabilis: ista talis aq̄sitas cū illa ventosi-
Tympanites tate generat̄ in epate vicio epatis: puta ex debi-
li generatiua sanguinis in eo. v. de interioribus
c. penultio. Ista tal' debilitas generatiue sangui
nis in eo interdū habet originē a seipo. aliquan
do a splene: aliqn̄ a renibus a seipo vt qn̄ a gn̄a
tione est rarū debile in sui natura vt sunt haben-
tes longos digitos. vel habet vias gibbi satꝫ stri
ctas vicio informatiue proprie que de facili a cā
modica opilātur. Dicit Raß in suo cōtinēte. Iō
adueniente 3ᵃ etate vel circa de facili manifestā
tur ista: quia virtutes incipiunt declinare. ideo a
causa modica opilantur in gibbo epatis ⁊ gn̄a
tiua sanguinis ⁊ talis aquositas multiplicatur
⁊ sic ydropicantur: ꝓpter qd̄ sunt plures ⁊ plu-
res qui vicio parentū ⁊ generis ydropicant̄ cir-
ca. xl. annū. hoc vult Raß. in suo cōtinēte ⁊ d̄ fa
cto videmus. Aliquādo tale viciū gn̄atiue. ⁊ mul-
tiplicaᵒ talis aq̄sitatis habet originē a splene q̄r
nō bene attrahit illam feculentiā sanguinis. Iō
ipm epar paulatim grauatur ⁊ debilitatur ⁊ ꝑ
ꝯn̄s fit generatio talis aquositatis cū portiōe vē
tositatis. Aliquādo tale vicium generatiue san-
guinis ⁊ multiplicatio talis aquositatis habet
originē a renibus: quia debiles in eoꝝ natura a
generatiōe vel a tempe ꝓpter coytū vel casuz nō
potētes bene attrahere aquositatē a venis ⁊ ab
epate ꝑ illos duos meatus qui cōtinuātur cū ve
na cōcaua post exitū eius a gibbo. Dic̄ Raß in
suo continente vel q̄a illi meat⁹ sunt opilati. Et
subdit ꝙ si attrahāt ⁊ sint fortes ⁊ v̄tuosi expel-
lunt ad vesicā qd̄ si nō talis aquositas regurgi-
tat ꝑ venas suꝑius in totum corpus ⁊ epar ne-
cessario replet̄ ⁊ debilitatur. ⁊ sic talis aquositas
multiplicata ⁊ nō retracta ab ipis necessario re
gurgitat ad viā vmbilici ꝑ quā mingebat in vte-
ro materno ⁊ adhuc mingeret si nō eēt ꝯsolidata
dicit Raß in suo ꝯtinēte. Vidi aliq̄s ydropicos
multū inflatos q̄ audiētes ista fricabāt ⁊ scalpe
bant se tm̄ in vmbilico vsq̄q̄ aperiebāt ipm ⁊ v-
rinabāt ꝑ vmbilicū viuebāt ꝑ tēpus ⁊ nō multū
q̄a epar erat in eis multū debilitatū. Ideo fiebat
cōtinua regeneratio illius aquositatis in finali-
bus moriebātur. Similiter talis aquositas mul
tiplicata cum hoc regurgitat ad viam vmbilici
ꝑ quā veniebat nutrimētū ad ipm epar in vtero
materno: nam ibi sunt illi duo meatus. Dicit raß
in suo ꝯtinēte: ⁊ talis aquositas ex̄ns in ill' mea
tibus multiplicatur ꝑ viam resudatiōis in cōca
uitatē vētris inter cifach ⁊ mirach. imo cadit sic
super intestina per viam resudatiōis vt dic̄ Raß
in suo cōtinēte. Alia est spēs ydropisis que dici
tur timpanistes. Cuius causa matial' est vento-
sitas multa cū pauca aquositate rōne siccitatis
epatis que originē habet cōmunit̄ in stomacho
dicit Raß in suo cōtinēte. verum non perficitur
ydropisis vsq̄q̄ materia generet̄ in epate: ⁊ mul
tiplicetur in illis vijs dictis vmbilici. nam in hoc
cōueniunt oēs antiqui ꝙ oīs species ydropi
sis causatur ⁊ generatur ex nocumento accidē-
te in virtute generatiua sanguis in epate. v. d̄ in
terioribus. c. penultio. 3ᵒ. de morᵒ. c. 3ᵒ. 2ᵒ. ꝓnosti.

tometo pmo. Idē vult Auic. 3°. can̄. in c. pprio. bene ergo ↄcluditur ꝙ ydropisis est tumor ventris vel mēbroꝝ corporis vt est dictū in pncipio. c.

Primo tu q̄res que est causa immediata efficiēs ydropisis. Videt̄ ꝙ bonitas digestiue epatis sit causa imediata idropisis bonitas digestiue epatis cū cal. tēpato est causa immediata efficiēs gn̄atiōis sanguinis ⁊ aquositatis ex re q̄ bibit̄: igit̄ erit causa efficiens immediata ydropisis. an̄s est Auic. p° can̄. doc. de hūoribus in c. 2°. ↄn̄a tenet: quia si talis aq̄sitas fluat ad meatū vmbilici per quē fluebat in vtero materno causabit̄ ventris tumor ⁊ ydropisis: ⁊ si ad mēbra causabit̄ yposarca dicit Rab. i suo cōtinente. ❡ Scdo pbo ꝙ malicia ⁊ error digestiue epatis sit causa efficiēs immediata textu Ga. v. de interioribꝫ in c. penultimo. Idem dicit 3°. de morbo in c. 3°. Idē dicit. 2°. pnostic̄. cōmto pmo. Idem dicit Auic. 3°. can̄. c. pprio. ❡ Tertiō pbo ꝙ opilatio venarū gibbi epatis sit cā efficiens immediata textu Ga. v. de interioribꝫ. c. penultimo. Vbi videt̄ dicere ꝙ est causa conīūcta ⁊ mater ydropisis quia est causa talis situs aq̄sitatis in vijs vmbilici. Idem sentit Auic. in loco allegato. ❡ Vlterius pbo ꝙ malicia ⁊ error expulsiue naturalis epatis sit causa efficiēs immediata ydropisis: quia talis v̄tus cum malicia sui ⁊ errore actiōis: impellit ma̅tiam aq̄sam in vijs vmbilici ⁊ inter cifach ⁊ mirach ex quo non pōt expellere ad venas corporis: igitur erit causa imediata efficiens ipsius ydropisis. an̄s notum ē, pꝑter causam dictā: ⁊ ↄn̄a nota qꝛ ydropisis q̄ ad eius duas species est tumor ventris rōne ma̅tie aquose interposite. ❡ Vlterius pbo: ꝙ mala attractiua renū sit cā imediata ipsius intētiōe Ga. v. de interioribꝫ in c. penultio. Dicit ꝙ si nō faciunt officiū suū illa aq̄sitas remanēs circa epar regurgitat in vijs vicinis causans tūorē. Idē dicit Rab in suo cōtinēte. ❡ Vlterius pbo ꝙ mala expulsiua venarū sit causa imediata ipiꝰ textu Rab in suo cōtinēte vbi dicit ꝙ qn̄ renes attrahunt ⁊ sunt v̄tuosi ⁊ fortes expellunt illam aq̄sitatem ad vesicā. ⁊ si debiles tūc vene expellunt illam aquositatē ad vētrem ⁊ causatur alchites: aut expellunt per totum corpus tunc causat̄ yposarcha seu ydropisis carnosa. ❡ Dicendū ad pulchram dubitationē. ⁊ aduerte qꝛ ma̅tia alta est. Quid sit ydropisis dictum est. Unde loquendo de causa efficiēte immediata ydropisis: possumꝰ intelligere de cā efficiēte immediata talis ma̅tie aquose, Vel de causa efficiente immediata situs talis maᵉ in vijs ill' vmbilici ⁊ inter cifach ⁊ mirach vel in alijs mēbris in flātis ⁊ tumētis partes illas. Unde causa immediata ⁊ efficiens generationis talis materie aquose est ipsa digestiua. 2ᵃ i epate. sc3. generatiua sanguinis male generans ⁊ errans in sui actione puta in tali gn̄atione: nam deberet generare bonum sangumem ⁊ generat aquositatem nitrosam perviam indigestionis ratione alicuius male complexionis puta calide vel frigide. pꝑter quod textus intitulāt causam talem nomine accidentis seu actiōis lese qm̄ dicunt ꝙ causa talis est error gn̄atiue sanguinis. istud est actio lesa: ⁊ actio lesa non generat maᵃᵐ: sed virtus cum actione lesa fuit locuᵉ transferentium de lingua arabica in latinam. Et nō est vera locutio nec propria nisi intelligeret̄ vt dictum est. Verum aquositas generata cum sanguine naturaliter ex bonitate digestiue epat̄ si retineatur pꝑter opilationes venarum gibbi epatis. vel propter debilem attractiuam ⁊ expulsiuam renum poterit esse causa materialis ydropisis incipientis firmari vt est dictum seu illius qui est in neutralitate decidēᵉ ad ydropisim ꝺ. locutōe cōmuni sit generatiua sanguinis non errans erit causa efficiens immediata generatiōis ma̅tie ydropisis incipientis firmari que multū retenta causis iam dictis generatur lapsus ad caliditatem in ipo epate rōne opilatiōis firmate ⁊ regurgitationis ad ipsum epar talis aquositatis nitrose: propter qꝺ epar ledet̄ in generatiua sanguinis ⁊ dicta ydropisis firmabitur ⁊ etiā ydropisis erit firmata ⁊ permanēs: quia talis ma̅tia notabilit̄ fluet ad partes vmbilici. ❡ Scdo dico ꝙ causa efficiens immediata sitꝰ talis materie in vijs vmbilici iam dictis inflātis ventrem ⁊ tumentis ⁊ per consequens facientis ydropisim ē malicia expulsiue epatis ratione opilationis venarum ⁊ viarum gibbi epatis que causa est vt plurimū propter quod dicūt actores ꝙ illa opilatio mater est ydropisis: nam talis virtus si eēt regulata expelleret ad venas corporis talem aq̄sitatem ⁊ non facit quia non potest ratione illius opilationis: quia vie non sunt prompte Vel illa superfluitas aquosa ꝙ quia non expellitur ad venas transcurrit ex sui natura: quia liquor ad meatus vicinos potissime ad assuetos in vtero materno ad vmbilicum ⁊ ad spaciositatem illā que est inter intestina. verba sunt Rab in suo continente. Illa duo possunt cōcurrere nam expulsiua grauata in epate expellit̄ ⁊ talis superfluitas qꝛ liquor currit ad meatus vicinos ⁊ patos. Aliqn̄

talia: fiunt ratione multitudinis talis aquositatis ratione regurgitationis ipsius per venas ad partes epatis ratione debilitatis renum non attrahentium illam modo debito vel non expellentium ad vesicam. dato quod illam attraxerint: hoc vult Rasis in suo continente. Ista duo possunt reduci ad unam causam in genere: quia ad opilationem gibbi epatis ratione qualis vel ratione quanti. Ista talis opilatio vel talis est causa potissima et coniuncta situs talis materie facientis tumorem ventris et per consequens ipsam ydropisim alchitem et timpanistem propter quod intentio fortior in curatione harum specierum erit aperire opilationes gibbi epatis et provocare urinam cum alterantibus et confortantibus ipsum epar ut dicit Rasis in suo continente. Et sic patet dubitatio.

Secundo tu queres. Ex quo generatiua sanguinis in epate errans in actione sua ratione alicuius male complexionis est causa immediata efficiens talem materiam dictam. Tu queres si mala complexio frigida sit semper et necessario causa efficiens instrumentalis immediata generationis talis materie aquose ipsius ydropisis. videtur quod sic intentione Auic. 3°. can. ca°. proprio circa principium: ubi dicit quod egritudines complexionales epatis faciunt ydropisim cum gradatione resolutionis caloris eius naturalis vel eius extinctionis. propter quod concluditur per omnes exponentes intentionem Auic. quod causa immediata talis erroris digestiue epatis in ipsius ydropisi sit frigiditas seu mala complexio frigida epatis. Arguunt sic moderni nostri credentes demonstrare in materia: quod causatur per viam resolutionis caloris naturalis vel eius extinctionis. Illud necessario causatur a mala complexione frigida epatis sed ydropisis est huiusmodi ergo etc. maior nota est de se. minorem declarat littera Auic. per eos: quia mala complexio calida epatis resoluit calorem naturalem et mala complexio frigida extinguit calorem naturalem. Concludunt ex hoc quod necessario mala complexio frigida epatis erit semper causa talis erroris generatiue sanguinis et generationis talis materie ydropisis. Istam ratio quia apparens et male intellecta facit errare modernos in materia. ¶ Tertio arguitur sic intentione Ga. 6°. de morbo in c. 4°. ubi dicit quod mala complexio calida calidos morbos generat et coleram. frigida frios et materiam flaticam vel aquosam. Sed omnis materia ydropisis est frigida cum sit aqua et ventus Concludo igitur quod mala complexio frigida semper et necessario erit causa immediata instrumentalis generationis materie ydropisis. Gordonius gueraldus super viatico et omnes moderni communiter sunt de ista opinione facientes fundamentum in textu Auic. dicto male intellecto ut patebit. ¶ In contrarium arguitur textu Ga. 6°. de morbo in c. 5°. ubi dicit quod caliditas aliqualiter excedens causat nebulam: sicut frigiditas aliqualiter excedens Arguitur ratione sua in textu sicut est in exterioribus ita est in interioribus nostri corporis. Istam ponit in littera: sed sic est in exterioribus quod caliditas aliqualiter excedens est causa nebule et aquositatis ut patet in medio veris et autumni multum excedens non ut in estate. ergo sic erit in interioribus nostri corporis quod caliditas aliqualiter excedens erit causa generationis materie frigide puta aquositatis in ydropisi. ratio est Ga. in loco allegato. ¶ Secundo arguo ex textu rasis in suo continente dicit quod firmum est et certum quod aquositas sanguinis in ydropisi est cum calida complexione epatis preterea quia abundanter dissoluit ex chilo et eleuat fumum aquosum de chilo quia humidus. Et subdit noli obscultare illos qui dicunt quod ydropisis semper indiget calefactione et desiccatione: quia vidi plures ydropicos sanari cum infrigidatis quod non fieret si mala complexio frigida esset causa semper et necessario generationis talis aquositatis. ¶ Tertio arguitur sic: intentione Ga. 5. de interioribus in c. penultimo. stante flone calido in epate generatur materia ydropisis: igitur mala complexio calida erit causa immediata generationis talis materie aquose consequentia tenet aliter mala calida egritudinalis et mala frigida stabunt simul quod fieri non potest: quia tunc vel esset equaliter vel inequaliter. Si equaliter tunc resultaret temperamentum. Si inequaliter solum erit ibi unus solus lapsus. hoc est bene improbatum in primo de morbo. Dilatatio et constrictio pororum simul stare non possunt. nec hoc est credibile ut dicit. 2°. de morbo: quia caliditas remissa non facit morbum sed intensa: ideo simul stare non possunt. ¶ Quarto arguitur sic. quod est causa nocumenti contentiue est causa diminute actionis digestiue et medie concoctionis obi digestiue. patet per Ga. 3°. de morbo ca°. 3°. Sed excedens caliditas epatis vias rarificando et aperiendo est huiusmodi. concludo igitur quod mala calida epatis est causa immediata instrumentalis aliquando ipsius ydropisis. ¶ Dicendum ad dubitationem plures modernorum tenent se cum primis motiuis propter malum intellectum textus Auice. nam ipsi intelligunt quod ad resolutionem caloris naturalis semper et necessario introducatur mala

complexio frigida qd nō est verum: quia tūc omnis febricitans fe. ethica vel putredinali haberet malā complōnem frigidā in corde. consequēs est falsum nō est dicendū. Unde calor naturalis interdum extinguitur tunc mala complō frigida introducitur extinguens et mortificās sic cōtrarium extinguit et mortificat contrarium. Intērdū calor naturalis resoluitur vt in fe. et discrasijs calidis quia spūs naturales et tēpati resoluūtur pro magna parte cum ista resolutione nō stat mala complō frigida sed mala calida. Numqd in fe. est calor. compositus ex naturali quasi resoluto. et ex accñtali Auerrois. 3°. collecto. Et ibi est pauc9 calor naturalis licet sit aliqualis realiter nō formaliter quia temperies corrupta est: causa est quia aliter natura non curaret morbum nisi aliqd remaneret de calore naturali et instrumēto nature. Uerum quia vltimū habet rationem forme. 3°. de mor°. c. pmo. totus formaliter ē preter naturā quia mutatus in igneum. propter quod dic Ga. in libello de mala complōne diuersa in ca°. 3°. q̄ hoc est cōmune omniū male cōplōni diuerse q̄ in membro vbi est non est vna cōplō immo sunt due realiter: licet sit vna formalis: sic patet fundamentum opionis modernorū esse nullū propter falsum intellectum dictorū auic. quia aliquando mala complō calida est causa generationis tal' aquositatis in ydropisi. immediata instrumentalis: aliquando mala frigida: licet omis causa materialis ydropisis sit frigida fm plus et minus: quia magis salsa vel min9. Sic intelligebat ga. in pronosti q. Omis ydrops ex frigidis caus na scitur. Intelligit quo ad causam illam materialē ¶ Ad aliam rōnem mala cal' calidos morbos generat. Uerum est de per se per accidens debilitando contentiuam vel per viam effumationis excessiue eleuat vaporem et nebulam vt est dictū intentione Rasis et Ga. in textibus adductis. et sic patet materia declarata.

Tertio tu queres ex quo mala complexio calida et frigida epatis sunt causa generationis diuersarum specierum puta alchitis et timpanistis qualiter aquositas et ventus simul generantur ab eodem agente et ab eodem obiecto. ¶ Soluit Ga9. 2°. de complōnibus circa finem. Idem dicit Gilbertus in ca° proprio. q̄ hoc est ex natura ciborum. nam partes ciborū etherogeneitatem habent in se aliqualem Nam alique partes cibi sunt magis frigide humide grosse tales euaporant et cedunt magis in vaporem humidum aquosū: quia quod deciditur ab alio attestatur ei a quo deciditur pmo amphorismorū. ¶ Et alique partes cibi sunt magis aeree et sicce tales euaporant et tendunt magis in vaporem siccum per rationem dictam: natura agentis puta calor talis vel talis in tali membro minus. vel magis humido facit ad hoc vt latius declarabitur in quesito sequenti.

Quarto tu queres Quare in quibusdam qui ydropicantur de calida causa vl' de frigida plus generatur de aquositate et minus de ventositate in quibusdam fit econtrario et sic fiunt diuerse species ydropisis. ¶ Dicendum q̄ licet natura ciborum faciat aliquid ad hoc vt est dictum statim fm q̄ est siccus vel humidus. effumatio tamen eleuata a chilo recepto in concauo epatis principalius limitatur et diuersificatur ex complexione et ex discrasia epatis: quia calida et sicca magis effumāt in ventum. Calida et humida in aquam. Rasis in suo continente. Propter quod corpora calida et sicca melancolica cōmuniter incurrunt timpanisten minus siccā. vel aliqualiter humida alchitem. hoc vult Rasis in suo continente. Et hoc videmus de facto. Et ratio dicti est quia caliditas euaporās et eleuās fumū licet de se acuat et subtiliet fumū. magis tamen vnita cum siccitate seu in membro sicco ex sui natura: propter quod in talibus plus de vento generatur q̄ de aqua. Contrarium fit in alijs.

Quinto tu queres que species ydropisis sit deterior: intelligēdo q̄ particularia concurrant q̄ vtraqz sit cum apostemate vel sine. Uidetur q̄ yposarcha sit deterior. q2 complexio totius corporis in ea magis corrumpitur quia epatis venarum et carnis. Hoc dicit Rasis in suo continente auctoritate Iohānicij Item fit magis cum disconuenientia particularium: quia communiter fit a causa frigida. Alia communiter a causa calida. ¶ Item mafia yposarche magis occupat totum corpus. hoc notū est. consequentia nota: quia plura membra leduntur. ¶ Postea probo q̄ timpanistes sit deterior quia fit a maiori lapsu quia a maiori calor quarto amphorismorum cōmento illius. Quibuscunqz tortiones circa vmbilicū et lūbos igit erit deterior. Itē qñ duo morbi tēdūt ad vnū finē

vltimus est deterior quia in eo est maior lapsus et virtus magis debilis alchites et timpanistes tendunt ad vnum finē in corpore nostro quia ad tumorem et corruptionez corporis et ex alchite fit timpanistes. hoc vult Rasis in suo continēte. Ratio dicti est: quia calor continue magis augmētatur et tūc magis de vento generatur hoc ponit Rasis Idem ponit Ga. 4°. amphor. cometo cañ. dicti. Quibuscunqꝫ tortiones quia vētus a maiori calido generatur ꝙ aquositas. hoc ponit similiter ille Gilbertus et om̄es moderni. ¶ Ulterius probo hoc intentione Rasis in suo continente. c. proprio. vbi hoc ponit ex causa dicta: quia ventus fit a maiori lapsu: quia a maiori calore et cum maiori disconuenientia epatis quia a mala sicca complexione epatis. Et epar in sui natura est humidum immo fons humiditatis 2°. tegni. ¶ Ulterius probo hoc intentione Auerrois. 3°. collectorij. ca° de accidentibus contingentibus digestiue epatis: vbi dicit ꝙ timpanistes ē deterior species. ¶ Postea probo ꝙ alchites sit deterior primo intentione Auiceñ. 3°. cañ. c. proprio qui dic ꝙ dignius est ꝙ alchites sit deterior. Idē dicūt omnes moderni in psalterijs suis. Ratio eorum quia alchites habet initium ab epate: timpanistes a stomacho modo magis leditur natura ex nocumento epatis ꝙ̄ stomachi. ¶ Ulterius arguitur sic: quando duo morbi tendunt ad vnum finem vltimꝰ est deterior quia in eo est maior lapsus et virtus magis debilis: sed alchites et timpanistes tendunt ad vnum finem quia ad tumorem et inflationem et corruptionez corporis et alchites est vltimus: quia ex timpaniste de frigida fit alchites de frigida. Hoc vult Rasis in suo cōtinente. Gilbertus hoc declarat: quia si fiant a causa frigida dum plus procedūt frigiditas magis augmentatur et sic plus de aqua generatur. quia aquositas a causis frigidioribus et ventus a calidioribus generatur. 4°. amphor. cōmēto illius. Quibuscunqꝫ tortiones etc. et sic in alchite est maior lapsus. concluditur ergo ꝙ alchites necessario sit deterior species. ¶ Dicendum ad istam dubitationem est sciendū ꝙ quelibet harū specierū ydropisis fit a causa calida vel frigida quia a mala complexione calida vel frigida epatis generāte instrumētaliter tamen talem ventositatem et aquositatem. Uerum yposarca fit semper de causa frigida et non fit de causa calida nisi fiat ex retentione sanguinis magna in mēstruis et emorroydibus tunc fit subito tūc competit flomia, aliter non vt ponit Rasis in suo continē

te. ¶ Aliter fit de sanguine aquoso flātico quoquo modo fiat Rasis. Auicenna et omnes conueniunt ꝙ est minus mala. quia licet discrasia sit magis vniuersalis et cum quadam disconuenientia non est ita fortis in epate renibus et splene. Alchites et timpanistes fiunt de causa calida et frigida: quia a mala complexione epatis calida vel frigida que est causa instrumentalis generationis maxime ydropisis vt est dictum supra. s. aquositatis et ventositatis. ¶ Tu dices: ventositas semper generatur a calore claudicante et modico. hoc vult Ga. vi. de morbo in. ca°. 5°. in multis locis ergo non poterit generari a calido excedenti. ¶ Dicendum ꝙ verum dicis ꝙ ventositas semper generatur a calore naturali modico et claudicante: sed calor naturalis claudicat et fit modicus dupliciter. Uno modo per viam extinctiōis a frigido subintrante sic generatur in alchite et timpaniste de causa frigida: sed quia aquositas fit a causis frigidioribus et vento sitas a calidioribus vel a minus frigidis cōmento illius. Quibuscunqꝫ tortiones. Ideo timpanistes de frigida parum durat statim conuertitur in alchitem de frigida. Alio modo claudicatur calor naturalis et fit modicus per additionem caloris innaturalis et per eius resolutiōem: quia spūs qui sūt calor naturalis resoluūtur. nam calor naturalis dicitur concretū subm et accñs. 2°. de complexionibꝰ: quia vaporē illū seu spm. Et q̄nto calor innaturalis plus augmentatur plus naturalis resoluitur et debilitatur: quia eius forma puta tēperies corrūpitur: nā calor naturalis ē tēperatꝰ sic vētositas a calore modico naturali generatur per modicā decoctiōem rei obiecte quia accñtalis nō decoquit sed corrumpit Ideo oportet ꝙ in omni discrasia sit calor naturalis realiter. aliter nulla fieret digestio cibi nec humoris. Uerum est ꝙ vltimū habet rationem forme totus calor nostri corporis formaliter ē preter naturam. licet realiter ibi sint duo calores: hoc est commune in omni mala diuersa vt ponit ga. in libro de malicia complexione diuersa in. c. 3°. ista verba nō apprehendunt moderni nostri debiles in arte. Cum ergo alchites et timpaniste fiat de causa calida et frigida vt est dictum que horū sit deterior. ¶ Dicendum ꝙ in causa calida timpanistes ē deterior quia ex alchite fit timpanistes in processu: quod patet ex declaratis: quia ventositas a causis fit calidioribus magis ꝙ̄ aquositas in cōmēto cañ. allegati. Et dū plus procedūt lapsus ille ad caliditatem augmentatur propter quod plus de vēto generatur et sic alchites de calida mutatur in

timpanistez de calida in quo erit maior lapsus. ideo erit deterior. Si aūt fiat a causa frigida tūc, dicemus ecōtra per rōnem cōtrariam. Alchites est deterior quia est vltima. Et timpanistes de frigida fit alchites frigida. quia in pcessu lapsus ad frigiditatē augmentat. ideo plus de aqua generat q̄ de vento per textum gal. ergo timpanistes de frigida fiet alchites de frigida. Sic solute sunt rōnes vtriusq̄ partis sup hoc. Tu dices: comparem⁹ extremū extremo que est deterior an alchites de frigida an timpanistes de calida. Dicendum q̄ vtraq̄ in pcessu est mortalis. vez auerroys dicit ꝛ auicēna. q̄ alchites in vltimo est mors innati caloris.

Sexto tu queres. in pncipio quelibz earum est curabilis: in pcessu incurabilis: que istarū erit difficilioris cure. Dicendū q̄ si alchites de calida fuerit in pncipio ꝛ timpanistes q̄ timpanistes est deterioris cure. Causa duplex est: q: quāq̄ sit in pncipio in timpaniste ē lapsus maior. q: ventositas a maiori calido generat. ꝛ per cōsequēs maior debilitas epatis. similit q: talem cām materialē capere non possumus cum medicina attractatiua. oppositū est in alchite de calida si in pncipio silr fuerit. Si autem fiat a causa frigida licz in alchite de frigida sit maior lapsus per rōnem cōtrariā. q: cā materialis non potest capi virtute specifica ab aliqua medicina. Dico silr q̄ timpanistes est deterioris sic intellexit auerroys loquēdo de maiori malicia ꝛ plures auctores silr.

Septimo tu queres. Cuius particule epatis ydropisis est passio pncipalit. Dicendū q̄ p generatōne illi⁹ aquositatis est passio pncipalit concaui. ibi est mala complexio calida cōiter pter opilatōnes gibbi. Si intelligam⁹ ydropisim p tumore tunc est passio viarū vmbilici ꝛ partiū que sunt inter cifach ꝛ mirach cōcomitando passionē aliorū mēbrorum stomachi in timpanisten. ꝛ renuz vl splenis in alchite.

Octauo tu queres. ydropisis ē passio p se vel p colligātiam. Dicendum q̄ p gn̄atōne cause material ꝛ p tumore illo semp est per colligantiā. venit quod venire nō debet sm naturā. s. discrasia ꝛ mātia. Vez cā aliqua coadiuuās potest ibi cōcurrere que nō erit per colligantiā s per sevt debilitas epatis in sua cōpositione. q: est rare cōtexture in quibusdaz vt in habētibus longos digitos de facili ydropicātur circa quadragesimum annum.

Nono tu queres. ydropisis q̄s morbus est in se in genere ꝛ in spē. Dicendūz p tumore illo est triplex gen⁹ morbi mala cōplexio humida de humiditate salsosa sm plus ꝛ minus: sm q̄d est discrasia calida ꝛ mala cōpositio ꝛ solutio cōtinui. Ideo aliqui moderni dicūt q̄ ydropisis est apostema aquosū ꝛ vētosum. p causa aūt efficiēte ydropisis est morb⁹ consimilis mala calida vl frigida.

Decimo tu queres. Dictū est in pcedētibus q̄ opilatio est vna causa fortis ydropisis: puta talis sit⁹ materie in vijs illis. Tu dices cuius ptīcle epatꝭ opilatio epatis est passio pncipalr. Soluit ga. v°. de interiorib⁹. ca°. penultimo q̄ venarū gibbi pter quā aquositas regurgitat ꝛ fluit ex se vl ab expulsiua regulata ad vias assuetas in vtero materno. quia ad vmbilicū per quem natura expellebat illā aquositatem: q: per partē illam vrinabāt.

Undecimo tu queres. Cui⁹ virtutꝭ epatis ydropisis ē nocumentū passiue intelligēdo. Soluit lr̄a. v° de interiorib⁹ in ca° penultimo q̄ gn̄atiue sanguinis epatꝭ pter colligantiaz expulsiue pprius si sit ibi opilatio in gibbo vl per colligantiā attractiue renum vl splenis si tales nō faciāt officiū suū.

Duodecimo tu queres. Cui⁹ virtutꝭ ydropisis ē nocumentū actiue seu passio pncipalr. Dicēdum q̄ p tumore est passio regitiuarū naturaliū ventris ꝛ partiū vicinarū. p cā gn̄atōnis materie est passio regitiuarū naturaliū oīum membrorꝝ. nā non puidet eis de obiecto sufficiēti nutritōnis circa quod agūt mistrātes ꝛ mistrate virtutes. hec sufficiant de clarificatōne ydropisis.

Istis clarificatis cura cuiusq̄ speciei ydropisis tibi patescit. Prius tamē q̄ in cura pcedas scire ꝛ cognoscere oportz quā speciez ydropisis patit ꝛ cām' immediatā instrumētalez gn̄atiōis materie. puta an sit mala calida aut frigida. ꝛ cōsiderare oꝫ cām situs materie in vētre ꝛ in alijs membris. Et cōsiderare oportz temp⁹ sui aduent⁹. nam si sit incipiēs firmari seu in neutralitate occidētie q̄ cachecia dr ab auic. faciliter curat nisi sit ex febre vel apostemate epatꝭ vl splenis vel renū. Si aūt firmata fuerit p mensez cum difficultate curat specialr calida potissime illa in qua vrine tendūt ad ruborē notabilez. Repant aūt in aliquo ꝛ in vita plōgant a bono medico. Vez oēs cōuenūt q̄ yposarca est mag pꝓpinqua

sanationi.lȝ quādo permutatꝰ in lēcofleumanci am sit difficilis sanatōnis.qꝛ tunc vtus est magꝭ debilis ꝑpter quod materia est magꝭ aquosa et inaturalis licȝ sit minus ventosa.qꝛ illa mala cō plexio frigida ⁊ humida in membris cōtinue pe ioratur ⁊ augmentatur sic magis de aquositate ⁊ minus de vento generatur. Ex ista ratione yposarcha transmutatꝰ in lēcofleumātiā ⁊ timpa nistē de frigida ⁊ in alchitem de fria vt est dictū

Si quis ergo iposarcham habuerit ex retentione mēstruorum vel emorroydarum quod patescit ex relatis. ⁊ quia subito inflatur in facie ⁊ supercilijs ⁊ alijs mēbris cum plenitudine ⁊ inflatione venarum tales flobothomentur de consilio rasꝭ in suo continente.precedente tamen cassiafꝭ. Et licȝ in talibꝰ sit mala complexio excedens humida ⁊ aliqualiꝰ calida illa excedens humida hebetando calidum causat in modico tempore malā frigidam.ꝑpter quod post paululum ista a quacūqꝫ alia yposarcha in cura nō diuersificatꝰ. Intentio autē curatiua cuiuscumqꝫ yposarche in processu duplex erit. Una est malā cōplexionem frigidā ⁊ humidam epatis ⁊ membrorū corrigere ⁊ reparare. Secunda erit materiā per secessum. vomitum.vrinam ⁊ sudorē euacuare ⁊ consumere hoc vult rasꝭ in suo cōtinente.qꝛ materia flegmatica aquosa multa abundat in stomacho ⁊ in epate ⁊ in toto corpore. Uerꝫ in yposarcha non est opilatio in gibbo epatis sicut est in alchite ⁊ in timpaniste quia illa materia aquosa non trāsiret ad membra remota sed flueret ad partes vmbilici: ⁊ vēter pre ceteris membris inflaretꝰ.ꝑpter quod non est intendēdum ad deopilandū ꝑut in alijs speciebus ydropisis:sed.ad educendū materiaȝ per vrinas. In pmis ergo mundificetꝰ stomachꝰ cum cassiafꝭ.sic. ℞.prunorꝫ damascenorum.vuarum passarū mundatarū ab arillꝭ. caricarū pinguium.iuiube.sebesten.aā.ʒ.ß.fiat decoctio in.ij. lꝭ.aque donec redeat ad.lꝭ.ß.in qua dissoluātur cassiefꝭ.bene mundate.ʒ.ij.fiat potus.detur in ortu solis ⁊ quiescat in lecto capite basso. In somno per duas horas ⁊ non comedat nisi post tertias.Hoc facto si initiū habeat ex sanguine retēto in menstruis vel emorroydibus fiat flobothomia de epatica. Consequēter post aliquos dies flobothometꝰ de sophena domestica in vno pede.qua non inuenta de siluestri. Post aliquos dies de sophena alterius pedis. ¶ Patiens istā yposarcham vel quamcunqꝫ aliam vtatur mellicrato tepido sequenti sine alia mixtura. ℞.corticis radicis feniculi.petrocilij.apij.raphani.ana. m.ß.corticis radicis yreos.ʒ.vnam.radicis achori.ʒ.duas.maiorane.valeriane.centauree minoris.mentastri.mellisß.ana.m.ß.azari.ʒ.vnam.ameos.cuscute.ana.ʒ.ß. anisi. maratri. dauci. seminis apij domestici ⁊ montani aā.ʒ.duas.mellis albi despumati quartꝰ.vnum ⁊ ß. aceti squilitici.ʒ.ß. fiat mellicratum bene clarificatum ad lꝭ.duas.sumat sero ⁊ mane. renouetur de quinqꝫ in quinqꝫ diebus. Quo facto per decem vel duodecim dies sumat iterum cassiam fistulā dictam vel istam colaturam. ℞.vuarum passarum mundatarum ab arillꝭ.ʒ. vnam.polipodij quercini.ʒ.vnam. sene epithimij.ana.ʒ.ß. radicis yreos.ʒ.ß.azari.ʒ.ß. seminis cuscute.ʒ.duas. agarici electi.ʒ.tres.turbith electi gummosi.ʒ.ij.ʒʒ.asisi.aā.ʒ.vnā.salis gēme.ʒ.ß.fiat decoctio in qua dissoluatꝰ cassiefꝭ.mundꝭ.ʒ.vna.fiat potus. fiat de sero decoctio ⁊ temperentꝰ oīa per noctē. Uel sumat de pillꝭ.de agarico.ʒ.ij.vlꝭ.ʒ.ij.⁊.ß Istis expeditis sumat sero ⁊ mane quibusdam diebus de metridato in quantitate amigdale.dissoluatꝰ cuȝ modico vini vel sumat per se. Ista prosequendo vtatur exercitio bono ante prandium ⁊ ante cenam.parum comedat ⁊ minus potet.vtatur carnibus electis. Et talia prosequēdo stuphetꝰ in stupha sicca facta cum lapidibus fluuialibus candentibus superspar so vino albo vel claro. Stuphetur ad placitū duobus diebus de mane reiterando semel in quidecim diebꝰ. Loco huius stupha naturalis sulphurea sibi compent qꝫ stuphetur pmo de mane. Consequēter balneet se in aqua illa sulphurea vel salsa loco horum. De consilio Rasꝭ sepeliantꝰ in arena bene calefacta a sole tempore calido.⁊ obumbretꝰ ne ledatur a sole in capite. Aliqui auctores volunt qꝫ prius inungantur cum stercore recenti bouis. loco horum ponantur in furno pane extracto taliter calido qꝫ possint tollerare.ponant postem ab intra ⁊ iaceant ibi tenendo caput extra.vel ponantꝰ in fouea bene calida.faciant vnam foueam ad modū putei lati profundam per quattuor palmos ⁊ calefaciunt cum vitibus vel ramulis de iunipero vel alijs.quo facto extrahunt prunas ponunt ibi postem ⁊ folia ebulorum sedent ibi inuoluti. nam optime tollerant quia attrahunt aerem frigiduȝ sine fatiga est optimū remedium. Et si vngerentur cum stercore bouis vt dictum est esset meliꝰ

quia magis exiccarentur in carne ⁊ in alijs mēbris. talia prosequendo, redeant ad mellicratuz dictum ⁊ ad metridatum per vices. Loco metridati sumat de ista dyalacca per se vel cum vino claro vel albo vel in pillulis in quantitate castanee. ℞. costi spice. carpobalsami. xilobalsami cassielignee. azari. cinamomi. croci. squinanti. zinziberꝭ. reubarbari. masticis. aristologie longe. et rotunde. añ. ʒ. vnam. myrre. gentiane. anisi. apij polij gariofiloruz. eupatorij. absinthij. nucis muscate. ana. ʒ. ß. cubebarum. ʒ. duas. lacce. ʒ. duas mellis despumati quod sufficit. reseruentur in pixide. ¶ Aduerte ꝙ non sit nimis coctum. capiat de sero vel de mane vt dictum est. vtatur pane duorum dierum vel trium. quando pistabitur superaspergatur modicum anisi maratri ⁊ calefaciat ad ignem panem quem comedat dum erit in mēsa vtatur vino claro subtili antiquo in modica quantitate tamen. vtatur carnibus electis capreti mutonis iuuenis ⁊ bipedalibus potissime columbis iuuenibus ⁊ auiculis paruis. assentur. ⁊ si elixentur pone ibi satis de maiorana.

Et si quis iposarchaz

habuerit ex nimio fluxu emorroydarum vel menstruorum. succurratur illi fluxui ⁊ male humide stomachi et fiant illa que dicta sunt. ¶ Et si quis yposarcham habuerit sine istis succurratur male humide stomachi et membrorum cuz stuphis siccis et alijs. Vtatur sale sacerdotali. cuius receptam inuenies in antidotario. Vitet cibum in magna quantitate ⁊ maxime potum. vitet offas insuper potum inter duas comestiones. Ista tibi sufficiant pro cura cuiuslibet yposarche.

Et si quis alchitez vel

timpanitez de causa frigida habuerit. quod patescit quia extenuantur corpora eorum cum tumore ventris qui sonat velud vter plenus aqua vel sicut timpanum. ⁊ sunt cum vrinis remissis in colore. grossis in substantia ⁊ modica siti. ad quod faciunt etas ⁊ sexus. Vterꝫ horum indiget fortiter deopilantibus propter fortem opilationem in gibbo epatis. ratione cuius aquositas ⁊ venter tendunt ad partes vmbilici. Et quia talis timpanistes. cito ⁊ in modico tempore mutatur in alchitem. quia cito frigiditas in epate augmentatur propter quod plus de aqua generabitur cum a frigido potentiori generetur magis ꝙ ventus. quarto amphorismoꝝ.ꝶ quibuscūꝫ tortiones ⁊c. Ideo simul possunt exequi in cura. quilibet horum purgetur cum cassiafistꝭ. dicta supra ⁊ fiat mellicratum dictum addendo spicam vtramꝫ ⁊ squinantum. ana. ʒ. tres. ad deopilandum gibbum epatis renouando ipsum vt dictum est. Quo facto decem vel duodecim diebus sumant colaturam superius dictam vel pillulas de agarico. Aliqui dant. ʒ. vnam yerapigre dissolute cum aqua cicerum rubeorum. ⁊ aliqui duplicant coloquintidam in yerapigram ⁊ dant ʒ. sex. Aliquꝰ dant. ℈. ß. de coloquintida grosso modo pulverizata. ⁊ grana duo bdellij. cum ficu. Gordonius loco horum laudat succum yreos crudum. quattuor vel. ʒ. sex. mediam closcaui oui per se vel cum modico oui sorbilis ducuntur ter qualibet sine violentia de illa aqua citrina. Gordonius laudat multum in ydropisi de frigida nec curabat de alio laxatiuo. ¶ Facta purgatione auctores multum laudant vrinam propriam ꝙ sumant de mane vel vrinam capre cum. ʒ. ß. spice nardi vel celtice puluerizate vel serum caprinum cum. ʒ. ß. spice nardi puluerizate. vel ꝙ ʒ. vna vtriusꝫ spice parum ibi decoquatur. fiat potus. nam ista fortiter deopilant gibbum epatis. ⁊ faciunt magnum exercitium ante prandium ⁊ ante cenam ⁊ dietentur prout dictum est. de alijs. specialiter cum sale sacerdotali. Vtatur dialacca dicta. repetantur laxatiua per interualla prout tibi videbitur. vel prouoca vomitum.

¶ Aduerte tamen ne des medicinas violentas dyagrediatas nec laureolam nec mesereon. naz multum debilitant epar propter eorum maliciaz Non vidi bonum finem cum illis licz auctores dent in suis practicis. Et stuphentur in stupha sicca facta cum lapidibus candentibus vt dictū est vel in stupha naturali sulphurea ⁊ in balneo illo postea balneentur ibidem. Et si tumor ventris non bene recedat cum laxatiuis dictis ⁊ alijs aperitiuis. Applicetur istud emplastrum. ℞ stercoris capre. decoquatur in vrina pueri masculi ⁊ extendatur supra ventrem. Vel sic. ℞. stercorum vaccarum pascentium desiccati et subtiliter puluerizati quod sufficit. distemperetur cum vino limphato ⁊ oleū addendo quartam partem sulphuris non extincti. applicetur per modum emplastri. Gordonius laudat ꝙ in isto casu fiant duo vel tria cauteria subtus vmbilicum ⁊ in bursa testiculorum vt resudando paulatine materia aquosa purgaretur. ¶ Contra inflationez

burse testiculorum. Aliqui faciunt sic. ℞. anisi. marathri cimini. an̄. p. vnum. pulverizentur subtiliter et incorporentur cum quart. i. olei sambuci vel ebuli et cum succo ebuli et sambuci addendo. ʒ vnam chimolee. et per modum emplastri supra oceum et virgam si inflata fuerit: et super tibias. gilbertus et rogerius ambo laudant cauteria in tibiis sic inflatis inferius in basso loco non placet vel quod scarificentur vt illa aquositas paulatine expellatur. istud magis placet. ¶ Et si quis alchites de causa calida habuerit quod patescit quia tumescit venter cum extenuatione corporis et cum vrinis coloratis et residentia arenosa in processu aliquando ratione adustionis humorum in venis. Ideo erit in timpanisten vel cum vrina sanguinolenta ad modum loture carnis clare vel obscure. vt dicetur in capitulo de mictura sanguinis et sitis magna. et si venter percutitur auditur sonus aque. ¶ Adverte tamen quod si vrine fuerint multum colorate et in magna quantitate arguunt magnum lapsum in epate in calore et magnam opilationem in gibbo propter quod signant talem non esse bene curabilem. Isti indigent vt talis discrasia calida epatis et stomachi corrigatur et vie gibbi aperiantur et deopilentur et materia per secessum et vrinas et sudorem expellatur. In primis ergo purgetur cum cassiafistula simplici dicta. vel cum colatura ista. ℞. fumiterre. m. vnum. vuarum passarum mundarum. ʒ. vnam foliorum sene. epithimi. polipodii quercini. ana. ʒ. ß. agarici. ʒ. ii. et ß. ʒ ziziberis. anisi. salis gemme an̄. ʒ. ß. fiat decoctio in sero caprino in qua infundatur per noctem corticum mirabolanorum citrinorum pulverizatorum. ʒ. vna. fricentur de mane fortiter et colentur et colature addatur cassiefistule. munde. ʒ. vna. reubarbari infusi in aqua endivie. ʒ. vnam. spice nardi. ℈. ß. vini boni. ʒ. ii. fiat potus. vel da de illo succo yreos vt dictum est. Verum gordonius magis appropriat in causa frigida postea sumat per novem vel decem dies de mane medium vitrum vrine sue. quia fortiter deopilat vias gibbi epatis. Aliqui laudant et bene post quod ante prandium per duas horas sumat tres bolos endivie cum aceto quia corrigit caliditatem inde impressam et confortat epar. placet quando vrine sunt multum rubee. vel sanguis ad modum loture carnis. vel sumat de sero caprino cum. ℈. ß. spicenardi pulverisate. vel quod de vtraque celtica et modicum de absinthio bulliatur in illa aqua casei et potest novem vel decem diebus. vel sumat de sero caprino cum modico seminis cuscute et endivie pulverizatorum vel quod misceas de aqua eius cum illo sero caprino vel quod bullias ibi decem grana alkekengi si vrina fuerit multum colorata. ¶ Rasis laudat multum sirupum acetosum distemperatum cum aqua cuscute. Dicit quod non habet par in ydropisi de calida. nam aperit opilationes epatis et laxat vrinam et provocat. vel detur modicum de succo fumiterre cum aqua casei. Multi approbant quod sumat sepe de epate lupi subtilissime pulverizato cum aliquo de istis liquoribus faciat vnum istorum per novem vel decem dies. Postea aliud reiterando cassiafistule. dictam vel colaturam vel succum yreos vel temperetur per noctem. ʒ. i. et ß. corticum mirabolanorum citrinorum pulverizatorum in modico sirupi acetosi calidi. fricentur de mane fortiter et colentur et distemperentur cum sero caprino quod sufficit fiat potus. Rasis multum laudat istam medicinam in isto casu. Vel detur clistere simplex sine aliqua opiata et sine sale. quia consequenter magis constipat. ¶ Adverte super hoc quod tibi dixi quod pro aliquo non det pillulas de mesereon nec laureole nec medicinas dyagrediatas. quia licet laxent fortiter in modica dosi et approbentur a quibusdam nunquam vidi bonum finem propter malum vestigium quod dimittunt in stomacho et epate. nam ista membra multum calefiunt ex hoc. Et quia alchites de calida in processu permutatur ad timpanistem de calida vt est declaratum. Ideo postquam processerit per mensem et vltra communiter est permutata et est ibi magis de ventositate quam de aquositate propter quod procedatur vt in timpanisten: in qua indigemus plus dissolutivis propter ventositatem. ¶ Et si quis timpanistem de calida habuerit incipiendo. vel quod alchites in eam est permutata in tali est minor discrasia. quia aliter plus de vento quam de aqua non generaretur. ideo indigemus remediis magis frigidis. Ideo aliqui approbant duo vel tria coclearia succi morelle per novem dies. Et indigemus aperitivis opilationum gibbi sicut in alchite et eductione materie per secessum et per vias vrinales cum illis que dicta sunt. Et magis indigemus dissolutivis propter plures ventositates. propter quod potus vrine proprie nec spicenardi in tanta quantitate nisi reprimantur cum. ℈. vno. vel. ʒ. i. ß. seminum frigidorum minorum. quia mixtum cum duplo spice vel cum vrina propria non habent sic locum propter discrasiam calidam maiorem. Et applica emplastra dicta supra ventrem de stercore capre. sed cum vrina pueri pone modicum aceti si videas vrinas multum rubeas. ¶ Et in emplastro facto de stercore vaccarum pone acetum limphatum

loco vini ⁊ olei. Gilbertus ⁊ rogeri⁹ laudant in istis speciebus ydropipis de calida ventosas cuȝ scarificatōne supra epar vt illa opilatio dissoluatur cum sanguisuga similiter: dum tamē ibi non sit febris nec apostema. ⁊ ꝙ tibie scarificentur vt dictum est supra. Stuphe dcē similiter eis competūt ꝓpter consumptionē materie aquose ⁊ ventose. Dieta in p̄mo gradu ⁊ temꝑata in passiuis eis competit: q₂ epar est magis calidum ⁊ siccū propter quod plus de vēto ꝙ̄ de fria aq̄ generatur vt ē superi⁹ explicatum.

¶ Capitulum. 7m. de dolore splenis.

Si cuȝ dolore splenis fuerit calor ⁊ vrine rubedo ⁊ febris: eger ex his trociscis sumat trocisci de agno casto. ℞. seminis agni casti. tamarisci. seminis amborū an̄. ʒ. x. seminis endiuie. seminis portulace amborū an̄. ʒ. v. ex his fiant trocisci de quib⁹ quotidie detur vnus cum sirupo acetoso de zuccaro cuius pondus sit. ʒ. iij. Eger vero si repletus fuerit ex saluatella que ē in sinistra manu flobothometur. Splen quoqꝫ ex frusto filtri aceto calido infusi ēbrocetur ⁊ obseruetur a rebus dulcib⁹ ⁊ cibis grossis Nō si cuȝ predicta egritudine nō fuerit calor egro trocisci de cappare dandi sunt. qui. ℞. corticis radicū capparis. seminis agni casti. amborū an̄. ʒ. x. scolopendrie. ʒ. vij aristologie lōge. foliorū ruthe. seminis nasturtij. achori. nigelle. oīm an̄. ʒ. iij. amoniaci. ʒ. iij. Armoniacum in aceto dissoluatur ex quo cetera ꝯficiantur ⁊ informentur ex eis trocisci ponderantes. ʒ. ij. ex q̄bus vnus cum sirupo acetoso de melle ⁊ apozimate de radicibus in potu sumatur. Si autē splen tensus fuerit ⁊ comprimitur audit̃ sub eo rugitus ex predictis trociscis cum apozimate de radicibus est dandum ⁊ vinū vetus bibendum ⁊ potus aque minoretur quantum plus possibile fuerit. Emplastruȝ ad duriciem ⁊ ventositatem que ē sub splene. ℞. foliorum ruthe. ʒ. x. baurach mentastri sicci amboruȝ an̄. ʒ. iij. amoniaci. ʒ. viij. amoniacum in veteri vino dissoluatur ex quo cetera ꝯficiantur ⁊ fiat ex eis emplastrū quod loco superponatur

De dolore ⁊ alijs passionib⁹ splenis. ¶ Nota ꝙ splen nō dolet ex se: q₂ est membruȝ insensibile cuȝ careat neruis ⁊ filis eorum. Auicē. tertio can̄. fen. xva. in ca°. 2°. Ideȝ dicit p̄mo can̄. fen p̄ma in ca° singulari de mēbris. Verū sentit rōne panniculi cooperientis ipsum ⁊ ligantis ipsum cum dyafragmate. qui pānicu lus oritur a cifach: vt dicit Auicēna in locis dictis. Ideo si talis panniculus extendatur vltra debituȝ q₂ soluitur aliqualiter in cōtinuo ⁊ partes ligate offenduntur: potissime dyafragma in suo motu faciē te anhelitū. Ista de causa splenetici cōiter habēt maliciam anhelitus specialiter post motū. q₂ ventositas magis generatur ⁊ cōmouetur dolor. ergo fortis non cōcomitatur oēs passiōes splenis q̄ dicentur sed grauitas aliqualis. ¶ Vlterius nota ꝙ splen est membrū oblongum ad modū lingue rarum spōgiosum vt facili⁹ superfluitatē feculentam sanguinis recipiat ab epate per porum ꝓtēsum ad concauū epatis. 4°. de iuuamentis mēbrorum in capl'o vltimo. idē dicit auicē. in locis dictis: ⁊ habet duos poros seu duo colla. vt dicit gal. ibidem. vnū habet qui protendit̃ ad concauum epatis. alium habet qui ꝓtendit̃ ad orificium stomachi. in vtroqꝫ sunt vie que sunt de genere venarū: vt dicit Gal. ibidem. per p̄mum attrahit feculētiam sanguinis a cōcauo epatis: ⁊ talē feculentiā statim non eijcit ad stomachū per porum ꝓtensum ad ipsum, vt dicit Gal. ibideȝ: sed

.illam feculētiam digerit in ipſis venis cum calo-
re fluente ⁊ in ſanguinē aliqualiť ſubtilem cōuer
tit vt inde nutriať. ⁊ illud quod cōuerti nō poteſt
eijcit tanꝙ̄ ſuperfluū ad orificium ſtomachi per
porūm dcm̄ per quem ꝓmulgēdo profluit illa ſu
perfluitas pontica ⁊ acetoſa vt dcm̄ orificiū ſto-
machi corroboret ⁊ inſpiſſet ⁊ appetitū eius ad
cibos incitet. vt dicit Aui. p̄° cañ, doc, de humori
bus in caplo p̄mo in fine. cauſando ibi inanitio
nem rōne eius ponticitatis ⁊ aliqualꝭ frigiditaꝭ
in reſpectu per viam compꝛ̄ſſionis. ꝓpter quod
dicit Gal. 2°. tegni. ꝙ frigidus venť bonus ē ap-
petere. ⁊ ex tali ſuperfluitate melācolica actu ali-
qualiť humida acquiriť in orificio ſtomachi ma
la complexio humida ſine materia: qꝛ eſt ibi in-
anitio. ⁊ qꝛ fames eſt paſſio orificij ſtomachi. 4°
de morbo. ⁊ om̄is appetitꝰ eſt ad cōtraria p̄uata
⁊ non ad p̄ſentia. Ideo dicit fames eſt appetitꝰ
calidi ⁊ ſicci priuati in orificio ſtomachi. ⁊ eſt ꝓ
poſitio ariſto. male intellecta. cum in fame om̄ia
mēbra caleſcant ⁊ exiccenť. quia fames corpora
exiccat. vij. amphoꝝ circa finem dempto orificio
ſtomachi ꝓpter cām dcām. ⁊ per iſtum porū ſu-
periorē fit expulſio illius ſuperfluitatis dcē. Ve
rum ſi ſplen feculentiā magnam habuerit humo
ralē vel apoſtemoſam expellit per porū alium in
feriorem ad p̄ma inteſtina ⁊ non ad vias vrina-
les. xiij. de ingenio in ca°. ſexto in fine capli. nam
per porū per quem attrahit expellit ꝑut fit in e-
pate. vt videmus in fluxibus ventris. ⁊ hoc vide-
mus in dyarria ſplenetica. licꝫ interdum ſiliter ex
pellat in tali abundātia per poꝝ ſuperiorem dcm̄
ꝓpter quod in quibuſdam fit vomitꝰ colere ni-
gre licꝫ de poſſibili talis vomitꝰ ſimiliť poteſt fie
ri a colera illa veniente ad cōcauum epatis ſeu
ad p̄ma inteſtina per illum porū inferiorem. hoc
fit in habentibus fundū ſtomachi debilem. rō-
ne cuius de facili recipit talem ſuperfluitatem.

¶ Vlterius nota ꝙ ſpleni de poſſibili inſunt. vi.
egritudines in ſpecie. Interdū dolet ⁊ grauať
ex ſola ventoſitate. Interdū ex aquoſitate circū-
ſtante cum aliquali ventoſitate. Interdū opilať
in poro ſuperiori ꝓpter quod ſtomachus nō be-
ne appetit ꝓpter p̄uationem colere acetoſe dicte
non negando quin talis debilitas appetitus. ſi-
mili iter fiat alijs de cauſis, aliquando puta ex d
bili ſenſitiua ipſius orificij vt fit pluries in con-
ualeſcētibus ⁊ in quibuſdam delicatis vel ex de-
bili attractiua membroꝝ ꝓpter quod ſtomachuſ
non maniť. Et interdum grauať ⁊ opilatur in
poro inferiori dicto ꝓpter quod non bene attra-
hit feculentiā ſanguinis ab epate. ⁊ ſic melanco
lia multiplicať in venis totiꝰ corporis ⁊ inde ac-
cidunt egritudines melancolice. vt ycthericia ni-
gra. cancer. varices. elephantia. impetigo. lenti-
go nigra. morphea nigra. melancolica in venis
totius corporis dupliciť. vno modo per viam ad-
uſtionis chiloſitatis in cōcauo epatis. vt fit in iu
uentute potiſſime in piloſis brunis. Ideo dicit
gal. 2°. tegni ꝙ talis humor abundat in corpore
noſtro in fine peraugmaſtice etatis. Alio modo
multiplicať in corpore noſtro per viā putrefactō
nis ſine ebullitōne ꝑut ligna putreſcunt ⁊ inci-
nerenť. ꝑut fit in quibuſdam in quibus regitiue
naturales venarū ſunt debiles vitio ꝓprio vl pa-
terno. ⁊ ex tali cauſa plures fiunt leproſi in ꝓceſ-
ſu etatū vel incurrunt egritudines alias melan-
colicas. ¶ Aduerte ꝙ cōmuniter in alijs etatibꝰ
a iuuentute melancolia multiplicať ex opilatio-
ne dicti pori inferioris ꝓpter quod quia talis o-
pilatio fit a groſſo terreo ſplen indiget fortiter a-
peritiuis magis ꝙ̄ ipm epar. vt aceto ſquillitico
⁊ ſimilibꝰ vt dicit Gal. in caplo ſexto in fine. Idē
dicit raſis in ſuo continēte. Interdū ipe ſplen tu
meſcit ⁊ ingroſſať ratione feculentie indebite in
eo. ꝓpter quod panniculus extenditur ⁊ dolet ⁊
grauať. interdū ingroſſatur ⁊ tumeſcit ex groſſi-
cie apoſtemoſa. Interdum fluūt humores ab eo
vt fit in dyarria ſplenetica. ſic patitur vno de ſex
modis de poſſibili. Notum eſt ꝙ tales paſſiones
ſunt paſſiones ſplenis p̄ncipaliter vel ſui panni-
culi ⁊ inſunt ſibi per colligantiā. venit quod ve-
nire non debet ſm naturam. Puta illa feculen-
tia vel ventoſitas vel aquoſitas. ⁊ ſunt paſſiōes
officialis in figura vel in via vel cōmunis. quia
ſolutio cōtinui cōmunicando morbum conſimi-
lem cōmuniť ⁊ fiunt nocumentū paſſiue ⁊ deſcri
ptiue intelligēdo regitiue naturalis eius digeſti
ue ⁊ expulſiue cōſequenť partis mandantis. Et
ſunt paſſiones oīum virtutum naturaliū ſplenis
⁊ epatis ⁊ aliorum membrorū. nam om̄ibus in-
ferunt nocumentū per priꝰ ⁊ poſteriꝰ.

Iſtis clarificatis *Cura paſſionū ſplenis* tibi pateſcit. Priuſꝙ̄ in cura ꝓcedas oportꝫ
ſcire quā ſpeciē morbi patiť. qꝛ i hoc cura diuerſi
ficať. ¶ Si quis ergo dolorem ſplenis habuerit
ex ſola ventoſitate ſoluente cōtinuū in ipſo pan
niculo. qd pateſcit qꝛ eſt forꝭ dolor ſine duricie ⁊
groſſicie ⁊ ſine rugitu ⁊ durat ꝑ diem vl circa in
ſui malicia ⁊ nō ē dolor cōtinuꝰ immo potiſſimat
poſt cibos ventoſos illis vitet potū aq̄ ⁊ vitet car

nes bouinas ⁊ siluestres ⁊ substātiā legūminū3
⁊ potū inter duas comestiōes. fiāt sacculi de mi
lio cōquassato ⁊ exiccato supra tegulā cum' mo
dico salis puluerizati ⁊ torrefacti. vel fiant de ci
mino vel semine ruthe ⁊ agni casti exiccatorum
supra tegulā ⁊ cōquassator ponant in forma ꝓ
pter iuuenes practicos. ℞. milij parū cōquassa
ti ⁊ exiccati sr tegulā. p. ij. sal' cōtriti ⁊ exiccati su
per tegulā p. ß. fi duo sacculi parui medij palmi i
longitudine iterbastiti in pāno lineo raro. Uel
sic. ℞. cimini parū exiccati super tegulā ⁊ contri
ti grosso modo. p. ij. seminis agni casti. semis ru
the exiccatorum sup tegula ⁊ conquassatorum.
añ. ℥. i. misceantur. fi duo sacculi pui interbastati in
panno lineo raro antiquo. Isti sacculi applicen
tur calidi supra splenē sepe reiterādo vnū post a
liū. ventosa siliter potest applicari pluries an
te cibum ⁊ sine scarificatōne. ⁊ potest siliter inun
gi regio splenis cum oleo thamarisci. Uel fiant
sacculi de floribus thamarisci pulurizatis. ℞.
florū tamarisci. ℥. ij. ß. puluerizent subtiliter. fiāt
duo sacculi parui interbastati in panno lineo ra
ro. applicent calidi sepe reiterādo vel fricentur ⁊
splen cum vrina ꝓpria vel cum filtro infuso in a
ceto decoctōnis florū tamarisci. ¶ Et si quis
dolorem splenis habuerit ex ventositate cōmixta
cum aquositate. quod patescit q2 sentit rugitus
⁊ est cōtinuus dolor ꝼm plus ⁊ minus cum gra
uitate toti' lateris ⁊ cōmunit fortificat talis ru
git' ꝼm q̄dras lune magi frigidas ⁊ post plenilu
nium ⁊ post cibos flegmaticos ⁊ melancolicos
vitet talis carnes bouinas ⁊ porcinas ⁊ substā
tiam leguminū potū aque ⁊ potū vini inter duas
comestiōes. sacculi statim dicti ⁊ alia satis cōpe
tunt sibi valent ventositati. ⁊ aliqualit valēt con
tra illā aquositatē cōmixtā. Uel applicet istud
℞. radicis achori. p. iiij. coquat in aceto forti bñ
⁊ fortiter conquassent ⁊ supra pannū lineū extē
dat ⁊ per modū empl'i applicet vna pars. Uel sic
℞. farine se. fenugreci. p. ij. semis nasturtij pulue
rizati. p. i. aque decoctōnis achori qd sufficit. fi
at empl'm. accipiat qd sufficit supra pannū line
um duplicē ⁊ spleni applicet. Renouet de sero
de eo quod remāsit ⁊ si necesse fuerit addat mo
dicum de aqua decoctōnis achori. Uer bonum
est vt anteq̄ vlterius procedatur q purgetur ali
qualiter propter illa que constituunt morbum
in receptaculo. ℞. scolopendrie. p. duos. corticis
radicis capparis corticis tamarisci salicis. añ. ℥.
duas. radicis rubee tinctorum. radicis achori
azari. añ. ℥. vnam. aceti squillitici. ℥. ß. mellis albi
despumati vel mellis antozati. qr. i. ⁊ ß. fiat melli
cratū clarificatū ad. lb. ij. vtat sero ⁊ mane in q̄ti
tate medij gobelli tepidi sine alia mixtura. Hoc
facto purgetur sic. ℞. florum tamarisci. florum
boraginis ⁊ buglosse. añ. ℥. ß. sene. thi'. epithi' po
lipodij qr. azari. añ. ℥. ß. agni casti. seminis ruthe
añ. ʒ. ij. agarici electi. ʒ. iij. ⁊ ß. 33'. an'. añ. ʒ. i. fiat
decoctio in qua dissoluatur dyacatolicon facti in
modū opiate. ℥. i. vel loco ei' medulle cassi ex. ℥. i.
⁊ ß. fiat potus. Hoc facto potest applicari pluri
es ventosa magna sine scarificatōne ⁊ reiterate
dicta emplastra. vel ista que sunt fortiora. ℞. se
minis fenugreci. p. ij. seminis nasturtij. p. i. coquā
tur bene in aqua cum modico aceti. vel in vino si
vrine sint remisse ⁊ inde cōquassent ⁊ super splē
applicentur in modū emplastri. Uel sic. ℞. rad.
achori cocti in aqua cum modico aceti. lb. ß. cor
ticis capparis qrt. i. armoniaci qrt. ß. distempe
rentur oia cum decoctōne achori. applicetur per
modum emplastri. vtat etiā conserua achori fa
cta cū melle ⁊ capparū confectar. cu3 addito mo
dicum aceti ⁊ olei. ¶ Et si quis opilationē sple
nis in poro inferiori habuerit quod patescit. q̄a
grauatus in latere illo cum casu appetitus ⁊ est
coloris liuidi subnigri in facie ⁊ in albugine ocu
lorum ac si intraret yctericiam nigram. ⁊ est cum
aliquali tristicia ⁊ sollicitudine: cum somnijs ma
lis: cum vrina tenui remissi coloris ⁊ egestis sub
nigris vt plurimū purgetur ⁊ sirupet. vt statim
dictum est in dolore splenis rōne ventositatis cō
mixte cum aquositate. consequent flobothomet
de saluatella sinistra. cōsequent ventoset cum vē
tosa magna in regione splenis pluries mane et
sero sine scarificatione. Utatur capparib' cōfe
ctis cum oleo ⁊ aceto incidūt illam feculentiam
terream opilationē. vel sumat de mane stoma
cho ieiuno duas ficus cum modico pulueris yso
pi vel piperis vel 33'. Ista multū deopilāt splenē
Rab in suo continente. Utat etiam aqua pluui
ali cum vino in potagijs. sumat de mane. xx. die
bus modicum vini clari decoctōnis scolopēdrie
sanat splenem induratū ⁊ opilatum. Rab in suo
continēte. Et si talis haberet vrinas bene tinc
tas signum est q talis feculentia opilans est be
ne calida. vtat ergo quocūq3 mane de sero capri
no in quo remollierit per noctem modicum sco
lopendrie vel ibi bulliatur sola vel cum modico
radicis achori. Uel capiat modicum de semine
portulace pluerizato cū modico aceti bñ liphati.
vl' cū modico syru'. acetosi limphati ⁊ meli'. vl' su
mat de cortice cucurbite exiccate subtil'me codē

modo nam ista duo valēt etiam si febris affuerit Rasis in suo continēte caplo proprio. Potest etiā vti quibusdā que dicent statim in cura grossiciei magnitudinis et duriciei splenis. Et si opilationem in poro superiori habuerint. quod patescit quia cōqueritur de grauitate lateris cum appetitu pstrato et colore liuido et fedo fiant ea que dicta sunt in cura opilatōnis facte in poro inferiori fiant statim p parte que omia comittantur discretōni tue. ¶ Et si quis grossitiē magnitudinem et duriciē splenis humoralis et nō apostemosam cum aliquali dolore habuerit et de causa calida terrea quod est vt plurimū: quod patescit qz talis inest epaticis venosis calidis et in regione calida vt plurimū cum vrinis coloratis q̄nq3 radiosis et quādoq3 confusis in substātia et colore. ad quod facit cōplexio et etas paugmastica. 2°. tegni que grossicies et duricies patescit ad sensum tactus cum grauitate lateris et ipsius anhelitus potissime super forti motu. Talis vtat vino cum aqua potissime pluuiali extinctōnis ferri et vitent ea que dicta sunt. Et digerat materia cuz subtiliatiuis et remollitiuis sine forti calefactiōe ne humor ingrosset hoc tamē subito fieri nō potest sed in longo tempe dicit ras in suo continēte fiat hoc cum tali mellicrato. ℞. rad. brusci. sparagi. rad. gramis. an̄. ℥. ij. mediāi corticis fraxini. genestre. tamarisci. cortic capparis. an̄. ℥. i. et ß. mellisse. borag. cum toto buglosse cum toto. sumitatuz lupuli. capilli veneris re. camedreos. camepitheos. cicoree. an̄. m. ß. scolopendrie. m. ij. quattuor semmū fror maiorū. semis cucuste. an̄. ℥. ij. aceti passulati qrt. i. mell rosacei quart. i. et ß. fiat mellicratū bene clarificatum ad. lb. ij. sumat de isto mellicrato sero et mane vnum gobellū sine alia mixtura. renouet de quattuor in quattuor diebus potes facere sirupū cum. lb. i. zuccari si vis. s vtilius est mellicratum. continuet istud mellicratuz p. xv. vel. p xx. dies qz cura est. vi. mensiuz. Dū potabit de mellicrato inungat sibi splenē sero et mane cum isto vnguento mollificatiuo postea cum dissolutiuo et incisiuo. ℞. radicis lilij. an. ij. maluę bismalue. brance vrsine. an̄. m. i. squille. m. ß. decoquant in vino et oleo an̄. vsq3 ad consumptōnem vini. addat agrippe quart. vnū. cere quod sufficit fiat vnguentū. vtat isto vnguento dum continuabit mellicratū dcm̄. loco huius inunga tur cuz agrippa. Istis expeditis per. xx. dies purgetur sicut dcm̄ est in cura doloris splenis ex vētositate et aquositate cōmixta. sed addatur reub. infusi in aqua scolopendrie. ℥. i. vel. ℥. i. et ß. hoc cōmittat discretōni tue. Aliq addūt lapidis armenici. ℥. ß. vel. ℈. i. vel. ß. abluat tn̄ ne ledat stomachum. potet cum cipho de tamarisco vel de fraxino et teneat vinum in vase tamarisci vel de fraxino. hoc facto inungat cum tali dissolutiuo et incisiuo. ℞. armoniaci dissoluti in aceto forti quart. vnū et ß. fiat per modū vnguenti. liniat splen et bombax applicet desup. Vel sic. ℞. armoniaci quart. i. et ß. bdellij myrre et thuris an̄. ℥. ß. storacis liquide. ℥. ß. fecis olei de lilio. ℥. ß. axungie porci. ℥. i. cere modicum. fiat vnguentum liquidum quo inungatur et bombax supra applicetur. Rasis vult q pulluis corralli ministrat9 dat9 de mane cum modico aceti bene limphati vel sirupi acetosi multū valet. Idem vult de semine portulace et de cortice exiccato ipsi9. cucurbite possunt dari per se qlib3 cuz modico aceti limphati. vel fiat puluis de omibus q sint due ptes corralli et tertia pars horum triū. Omēs splenetici possunt vti capparibus cōfectis et sumāt cum aceto et modico olei. et omēs possūt vti cōserua achori sero et mane preterq in grossitie apostemosa. et possunt vti vino vel aqua infusiōis scolopēdrie. et possunt vti vino decoctōnis scolopendrie de mane potest vti isto electuario. ℞. conserue achori. ℥. iiij. corticis radicis capparis. ℥. ij. semis portulace. corticis cucurbite exiccate et subtiliter puluerizate an̄. ℥. ij. mellis albi despumati quod sufficit fiat cōditum. Ista cura sepius occurrit. ideo quilibet medicus debet esse prouisus. Anti qui dant in tali grossicie trociscos de rosis cum sirupo acetoso et laudant multū et habent pro experto dare in puluere cum vino purissimo modicum de puluere splenis asini siluestris et pulli equini prius exiccentur et subtilissime puluerizentur. Et laudant calamētum et rutham q coquātur in aceto forti conquassent et calida supra splenem sero et mane per modū emplastri applicentur. vel filtrum in illo aceto infundat et compressus spleni sepe et sepius applicet. Similiter laudant puluerem corticis capparis dat9 de mane cum modico sirupi acetosi limphati cū aqua scolopendrie. vel cum aqua decoctōnis eius. vl cuz aqua cicerum et ipsius scolopendrie potest dari cum aqua ipsius scolopendrie et in isto processu cure oportet semper redire ad vnguenta remollitiua per se vel cōmiscendo mollitiua cum incisiuis dictis continuet vnū de rebus dictis per qnq3 vel sex dies. ¶ Et si quis grossitiē apostemosam habuerit quod patescit. quia dolor fortis ex febre concomitat talem duriciē. Purgetur primo

cum cassiafistꝗ. dissoluta in decoctōne communi pluries dicta. cōsequentꝰ flobothometꝰ de eadem parte. cōsequentꝰ sirupetꝰ cum sirupo acetoso limphato cum aqua scolopēdrie vel cicerū per se. vꝰ ponatꝰ de puluere semis portulace, ⁊ corticis cucurbite ⁊ arnaglosse exiccate subtilissime puluerizatorū cum trib⁹ digitis. vel capiatꝰ de isto puluere cum aceto passulato bene limphato. inungatur splen in pͥmis diebus cum oleo rosaceo vbi sit modica portio aceti simul bene agitatꝗ. vel inungatꝰ cum oleo rosaceo vnfancino solo. post pͥmos dies puta in quarta vel quinta die inungatur cum oleo rosaceo vbi sit quarta pars olei camomille ⁊ post aliquos dies pones equis partibus dietando ipsos ꝑut febricitantes debet dietari cum auenato: ordeato: lacte amigð. spinargiis: brodio: parue pulle ⁊ similib⁹. Puluis dict⁹ receptus de mane vt dictum est habet vim sirupi. Ista tibi sufficiant pro cura passionū splenis. Et si quis fluxū splenis habuerit curetur vt dicetur infra in ca°. de fluxu ventris a splene.

Caplm. 72ᵐ. de colica ⁊ yliaca passione.

Si cum dolore ventris fuerit ipsius cōstrictio ⁊ nausea: sed neqꝫ febris neqꝫ calor affuerit ea ergo danda sunt que ventrē sine vomendi desiderio soluant: vt est electuariū de gallia: quod. ℞. masticis gariofiloꝝ zinziberis melano pipis macro pipis cinamomi nucis muscate gallie omniū ana. ʒ. x. scamonee. ʒ. decem. postea exprimantur citonia acetosa ⁊ recentia ⁊ succus eorum cum eiusdē quantitatis melle misceatur ⁊ coquatꝰ vsqꝫ ad spissitudinē paulatim ⁊ cōficiatur ex eo medicamē quod tamen eiusdem sit quātitatis cuius species sunt. Cuius dosis sit a duabus. ʒ. vsqꝫ ad duas ⁊ ß. Quod si nausee vehementia non fuerit ne qꝫ eger medicinas vomuerit. Pillule yliatice sunt dande que. ℞. coloquintide. serapini amboꝝ ana. ʒ. decem. scamonee. ʒ. iij. ⁊ tertiaꝫ informentꝰ pillule de quibus vni⁹ aurei pondus est dandū velociter enim passionem dissoluūt yliacam Si autē passio yliaca difficilis fuerit neqꝫ medicamina ventris solutiua ei contulerint. Hoc suppone colliriū quod. ℞. salis panis. ʒ. x. coloquintide interioris. scamonee amborū ana. ʒ. ij. ⁊ ß. fiant ex eis colliria longa ⁊ supponantꝰ. et si non contulerit ex enemate leui clisterizētꝰ quod. ℞. ficus citrinas v. furfuris quantū manu vna capi potest. maluauisci. m. vnum. hec ī panno ligata ⁊ siccle folia. x. in duabus libris aque coquantꝰ donec ad vnam redeant. deinde colctur ⁊ ponatur super eam baurach pōdus aurei vnius. olei zizamini. ℥. vnā. ⁊ fiat clistere ex eo Si quis autem fortius ⁊ acuti⁹ facere voluerit pondus aurei vnius de collirio quod prius diximus admisceat. Clistere vehementer soluēs quo tunc vtendum est cum medicamina non cōferunt neqꝫ venter soluitur. ℞. coloqntide interioris. ʒ. x. centauree. ʒ. v. bothor marien arthanite amboꝝ ana. ʒ. ij. mētastri rute origani omniū ana. m. vnum omnia in trib⁹ libris aque donec ad duas tertias libre vnius rede-

aut coquant᷑ ⁊ colent᷑. deinde dis- soluantur in ea allzitrã mellis am borum ana.ʒ.tres.castorei serapi- ni.oppoponacis.collirij quod pre diximꝰ omniũ ana.ʒ.duas. misce- antur oĩa ⁊ dum tepidum est fiat ex eo enema ⁊ si sq̄bale ñ exierit ite retur clistere donec exire videant᷑ hoc namq̧ clistere admĩstrari de- bet cuꝫ res fortissima est ⁊ pessima ⁊ in colica mala ⁊ est illa in qua sit nausea valde vehemens ⁊ inferiꝰ nihil egredit᷑. Huic preterea egri- tudini quandoq̧ fetida superue- nit eructuatio ⁊ plerũq̧ stercus ꝑ os egreditur quod cum hoc acci- dit sepe portendit morteꝫ. Qd si cum ventris dolore non fuerit ipsi us strictura sed inflatio ⁊ rugitus ac tentio in ventre existũt. Confe ctio de bacchis lauri danda ẽ que ℞.foliorum rute siccorum.ʒ. decẽ ameos cimini nigelle lzeisin origa ni carui alexandrini seminis ami- gdalarum amararũ melano pipe- ris macro piperis mentastri dau- ci achori baccaꝝ lauri castorei om niũ ana.ʒ.duas.serapini.ʒ.iiij.op- poponacis.ʒ.iij. conficiantur cuꝫ melle eiusdem ponderis cuius do sis sit vt auellana vna aut nabac- ca multis vicibus cum.℥.vna vini calefacti aut cuꝫ apozimate de ra dicibus.huic enim confectioni in remouendã ventositatem ⁊ dissol- uendam nihil equiparat᷑. Hoc ꝑ- terea suppositoriũ subijciat᷑ quod ẽ ventositatis dissolutiuũ.℞.cimi ni foliorũ ruteviridis amboꝝ aã. m.vnũ.bothor marien arthanite amborũ ana.ʒ.ij.baurach.ʒ. vnaꝫ cõficiant᷑ ex melle ⁊ supponat᷑ cuꝫ spongia vel lana.Hoc enim dissol uit ventositatẽ ⁊ inferiꝰ expellit. Venter quoq̧ assidue ex panno calido vaporandus ẽ ⁊ eger in ti- nam mittendus. Si autẽ hec non suffecerint ventosa cum igne ĩpo nenda ẽ ⁊ locus donec rubere inci piat fricandus.post.hec vnctio fi eri cõuenit ex oleo rutaceo ⁊ ex a- lijs oleis calidis ⁊ ex eis clisterizã dus ẽ eger pꝰq̄ꝫ eis admixta fue- ritˡcastorei euforbij amboruꝫ aã. ʒ.ꝭ.Hanc vero solitus pati egritu dinem dum sanꝰ ẽ caueat ne vinũ aqua mixtũ bibat:nec etiaꝫ sumat vinum nisi purũ ⁊ forte neq̧ aquã multam bibat: ⁊ abstineat ab her bis ⁊ lacte ⁊ omnibꝰ inflatiuis.fi- loniũ faciẽs yliosis cum maximo cohartãtur dolore ⁊ timet᷑ ne sin- copis egro superueniat vẽtositatẽ carminat somnũ prouocat.℞. pi- peris ⁊ ameos foliorum rute mẽ- tastri castorei baccaruꝫ lauri cimi ni oĩum aã.℥.i. opij mandragore iusquiãi semĩs oĩum aã.℥.ꝭ.cõfi- ciãtur cum melle eiusdem quãtita tis det᷑ ex eo põdus vniꝰ aurei.hu ic q̄ꝫ electuario addit᷑ plerũq̧ sca- monee.℥.tertia. ⁊ fit tũc medicamẽ

vētris solutiuū. Si aūt cū dolore etiam febris affuerit ꝛ cassiafist. ī succo endiuie bullito ꝛ despumato dissoluta egro ē dāda ꝛ sirupꝰ violatꝰ in potu ē tribuēdꝰ ꝛ nutriēdꝰ ē ex tafea cum oleo de amigd. dulcibꝰ cōditaꝛ ex leni clisteri clisterizandꝰ. Cum aūt locꝰ doloris ī vētre apparuerit grossus ꝛ apostema habēs eger in pricipio flobothomet deīde cassiafist. cū succo herbarum sepe dāda. ꝛ sit cibꝰ eiꝰ cuiꝰ hic dolor ex ↄsuetudīe accidere solet tafea vnctuosa cum zuccharo ꝛ cum oleo sizamīo ꝛ abstineat a rebus stipticis ꝛ acetoꝛ ꝛ cibis grossis ꝛ vētrem stringētibꝰ. Qui aūt cum hoc dolore vētositatē pati solitꝰ ē cibetur cum calagie ꝛ mutagenat cōdit cum semībꝰ ꝛ abstineat ab oleribꝰ ꝛ lacte ꝛ ab oībꝰ que inflāt. ꝛ bibat vinū forte ꝛ nō viciatum. aut ydromel cum speciebus que pro ↄdimēto ponūtur vt pip: quas dicemꝰ. ydromellis cōfectio ℞. mellis mūdi libram vnā. aque libras sex. misceātur ꝛ coquāt diu ꝛ spumētur bene donec fiat ad similitudinem iulep. Cūqꝫ hoc factum fuerit in vnaquaqꝫ libra ex eo mittātur. ʒ. due piperis puluerizati in pāno ligati donec appropīquet finis decoctiōis eiꝰ ꝛ cum infrigidatur extrahatur pānus ꝛ exprimatur ꝛ cum necesse fuerit propinetur. Cōfert etiam cui hec passio ex vētositate ꝛ grossa superfluitate accidere solet: oleum de herua recēti cum aposimate de seminibus sumptū. Apozima autē de seminibꝰ ē hoc. ℞. ameos cimini here isim carui origani nigelle oīm añ. p. i. istis admisceant aque libre. iij ꝛ coquātur donec redeāt ad librā vnā ꝛ ß. De hoc itaqꝫ apozimate sumātur ℥. due. quibꝰ. ʒ. iij. olei de herua addant ꝛ multis diebꝰ bibātur. Sed si cui dolor iste cum calore superuenerit pruna. xx. ꝛ ficꝰ citrine. v. ꝛ passarum enucleatarū ʒ. v. sumātur ꝛ coquant ꝛ colētur deīde cassiafist. in eo dissoluta coletur ꝛ cui oleum amigd. admisceatur ꝛ sumatur ꝛ ex apozimate qd in capitulo de reumatismo diximꝰ in potu tribuatur. Venter vero si multum fuerit siccꝰ predicto apozimati addātur polipodij turbith amborum añ. ʒ. duas ꝛ coquantur cum eo ꝛ detur donec venter soluatur. Cum autem solutus fuerit remoueantur polipodium ꝛ turbith. Electuarium qd ventrē soluens inflationem ꝛ resoluit grauedinē ℞. turbith albi fricati ꝛ puluerizati. ʒ. xx. ziziberis. ʒ. decē. zuccari ʒ. xxx. huius pulueris. ʒ. tres. ad bibendum. dentur pillule de quibus cum quis ventrem soluere voluerit vnā sumere debet que appetitū excitāt ꝛ īflationē reprimunt et grauedinē ꝛ cibū digerūt. ℞. masticis

zinziberis cinamomi gariofilorum
neheremiste melano piperis ma-
cro piperis scamonee violarũ zuc
chari omniũ ana.ʒ.vnam. fiant ex
eis pillule ad magnitudinẽ ciceris
⁊ sumat᷑ vna mouet ei sel᷑. aut bis.

De colica ⁊ yliaca passiõe. id
est de passione mul
tum dolorosa intestini dicti colon. vel g̃-
cilis dicti yleos. nam iste passiones de-
scribunt᷑ nomine particule patientis vt est mos
helenoꝝ. vt dicit littera 2°. de ingenio in ca°. 2°

¶ Nota ꝙ lʒ intestina sint vnũ cõtinuũ: tamẽ cõ
siderãdo ipsa ſm eorũ cõpositionẽ in grossicie et
subtilitate ⁊ ſm eoꝝ reuolutionẽ sex sunt tria sub
tilia seu gracilia: ⁊ tria grossa seu magꝭ spissa. vt
dicit gal᷑. v°. de iuuamẽtis. in ca°. ṗmo. Gal᷑. autẽ
in. 6°. de interiorib⁹ in caplo ṗmo. non ponit nisi
quattuor. q: non subdiuidit ṗmũ nec vltimũ sic
loquẽdo. ṗmũ est caput secũdi ⁊ secũdũ caput pe
nultimi. Primũ intestinũ ſm dicta gal᷑. 5°. de iu-
uamentis vocat᷑ duodenũ. q: cõiter est. xij. digi-
torũ in longitudine vt dicit gal᷑. ibidẽ. vel 2°. de
cõplexionib⁹ in ca°. 4° vocat ipsum portanariuʒ
q: est porta aliorum. ꝓpter quod in. 6°. de interio
ribus in ca°. ṗmo non distinguit ipm a secundo.
puta a ieiuno. q: est porta ieiunij ad istũ duodenũ
seu portanariũ venit porus cistis fellis per queʒ
mandat᷑ co. ad ipm ⁊ ad alia intestina vt pungẽ
do incitet expulsiuã ipius ⁊ alioꝝ. vt dicit ga. ibi
dem. ꝓpter quod si porus ille opilet᷑ ⁊ colera nõ
veniat expulsiua intestinoꝝ incitat᷑. ideo rema-
nent intestina repleta fecib⁹ ⁊ flegmate. ⁊ ꝑ con
sequẽs opilata per multiplicationẽ illarũ super-
fluitatũ ⁊ sic causat᷑ yliaca vel colica passio ſm
quod illa materia remanet in hoc vel in illo inte
stino. vt dicit gal᷑. ibidẽ vt est dictũ in ca° de ycte
ricia. Et ista est causa potissima quare aliqui pa
tiunt᷑ colicã pluries. Verũ aliqñ errat iste porus
in duob⁹. in forma vel situ in quibusdã hoibus i
sui creatõne. In forma q: est aliquãdo multũ g̃-
cilis. ideo venit parũ de colera ad intestina. ideo
cõiter sunt cõstipati naturalit᷑ ⁊ habẽt intestina
frigida ⁊ vrinas colericas ꝓpter diuersionẽ cole
re ad vias vrinales. Istũ lapsũ quia fit a datore
medicus non potest reparare bene. Et in qbus-
dam errat iste porus in situ quia situat᷑ magꝭ in
alio loco. q: iuxta fundũ stomachi. ideo dicit gal᷑.
2°. tegni, Vidi iuuenẽ flegmaticũ pluries vomẽ
tem colẽram. In quibusdam bifurcat᷑ iste porus
vna furcula vadit ad intestina ⁊ alia ad fundum
stomachi. vt ponit gal᷑. in. 2°. de cõplexionib⁹ in
caplo dicto. Secundũ intestinũ d: ieiunũ. q: con
tinue fugit ab ipso epate ⁊ inanit᷑. nam licʒ que-
dam vene meserayce terminent᷑ ⁊ ꝓtendant᷑ ad
duodenũ ⁊ ad intestina alia inferiora maior ꝑs
illarũ ꝓtendit᷑ ad ieiunũ. vnde medicine laxatie
post paululã reductionẽ de potẽtia ad actum in
fundo stomachi ꝓpter bauracitatẽ ⁊ punctionẽ
earũ: stomach⁹ q: membrũ sensibile ⁊ nobile in
actõne respectu aliorũ viscerũ expulsiua fũdi sto
machi incitat᷑ ⁊ stimulat᷑ expellere ⁊ expellit ta-
lem medicinã ad istud intestinũ eo q: istud inte
stinũ non habet tantã sensibilitatẽ vel tantã no-
bilitatẽ non expellit eam ad inferi⁹: immo ibi re-
tinet᷑ per temp⁹. ⁊ ibi morã faciens per aliquas
horas attrahit virtute specifica humores per cõ
ueniẽtiam specificã. q: quod ẽ imperfecte in ma
teria est imperfecte in humore ⁊ imperfectũ na-
turalit᷑ mouet᷑ ad perfectũ. Medicine autẽ alte-
ratiue vt sirupus ⁊ electuaria vadunt ad mem-
bra ⁊ membra attrahũt illa virtute specifica ꝓ-
pter cõuenientiã in natura ⁊ ꝓpter desideriũ qe
scendi illec eẽ. nam ex instictu nature coguoscũt
⁊ eligũt illa vt tale conueniens in reparatõne dis
crasie vel vt nutriẽs. Opus nature est opus in-
telligentie. istud declarat serapio in. v°. ⁊. vij°. sue
practice. Tertiũ intestinũ vocat᷑ yleos. q: longũ
⁊ gracile. inde passio sua assumit nomen yliaca
passio. Ista tria intestina vocant᷑ gracilia. Dein-
de sequunt᷑ tria intestina grossa ⁊ magis carno-
sa ꝓut caro debet᷑ eis. quorũ ṗmum vocatur oro
bus aliquando vocat᷑ a gal᷑. saccus. aliquando
monoculus. quia est ad modum sacci seu saccu-
li habens vnum foramen. Ideo vermes vel ven
tositas subintrantes diu morãtes pungũt ⁊ gra
uant. q: feces ibi similit᷑ exiccant᷑ ⁊ faciunt ali-
quando colicam non verã. Istud intestinum si-
tuatur versus partem dextrã magis ꝓpe epar.
Ideo dolent solum circa partẽ illam. Secunduʒ
intestinum grossum est colon ⁊ inde colica pas-
sio. Istud incipit a regione epatis sub orobo et
facit reuolutionẽ ad partem sinistrã versus sple-
nem. 6°. de interiorib⁹ caplo ṗmo ⁊ secũdo. ꝓpt
quam causam dolor colicus extenditur per totũ
ventrem plus ꝙ̃ dolor yliacus nec nefreticus in
hoc distinguitur ab illis vt dicit Gal᷑. ibidem. In
noticia passionum istarum multi medici decepti
sunt. immo Gal᷑. fuit deceptus in scipso credens
habere nefresim seu passionem renum quia lapi

dem τ habebat colicā a flegmate vitreo vt ipse recitat 2°. de interiorib⁹ in caplo. 2°. Tertiū intestinum grossum τ vltimū dicitur longaon claudens anū. Istud intestinū est axungiosum τ caput colon. ¶ Ulteri⁹ nota ꝙ colica passio ē passio colon. τ yliaca est passio yleos. Ue⁊ de possibili colica potest fieri in orobo: tunc dicetur colica non vera. Ista non circūdat totum ventrem ꝑm quod colica ex causa dicta. Yliaca fit in yleos τ de possibili potest fieri in ieiuno intestino. tūc erit yliaca non vera a quibusdaꝫ modernis vt a gordonio vocaꝭ. talis yliaca tortio intestinorum in qua est dolor fortis stomachi cū punctura forti τ angustia τ inquietudine vehemēti τ mutatōne decubitus ꝑpter colerā τ humores acutos inclusos in illo intestino colligato τ vicino ipsi stomacho ꝑpter quod stomach⁹ patitur. Causa harum duarū passionū vna est in genere. scꝫ opilatio in illis intestinis ꝑpter quam opilatiōem ꝑ sunt constipati cum grauitate τ dolore in ventre ꝑm plus τ minus ꝑpter quod rōne colligantie stomachi sepe incurrūt vomitum τ nō nocet eis si superueniat rasis in suo cōtinente. Talis causa opilans diuersificatur in specie septem modis: q₂ septem reb⁹ de possibili opilātur intestina q₂ ex fecibus induratis vl' ex ventositate grossa: vel ex multo flegmate grosso vitreo vel viscoso: vel ex multitudine humorū calidorum inuiscatorum in ipsis intestinis. vel ex descensu τ casu intestini in oceum. vel ex vermib⁹ cumulaꝭ τ globatis in ipsis intestinis. vel ex apostemate generato in ipsis intestinis. ¶ Notum est ꝙ iste passiones sunt passiones ꝑncipalr istius vel illius intestini ꝑm hoc describunꝭ τ sunt passiōes per colligantiā: venit quod venire non debet ꝑm naturam. q₂ talis causa vel talis nō venit quod venire debet. vt colera incitans expulsiuā eorum τ est morbus officialis cōcomitando secum morbum cōsimilē q₂ malam complexionē frigidam τ aliquando calidā per quod non diuersificatur in cura colica ab yliaca. τ est nocumentū passiue intelligendo pro morbo descripto digestiue τ expulsiue membri mādantis τ recipiētis. Uerum ꝑ illo dolore est nocumētū sensitie τ ē passio pro morbo descripto seu nocumētū actiue naturalis expulsiue ipsorum intestinorū cōsequēter ipius stomachi ꝑpter quod patitur nauseam τ vomitum ꝑ illo dolore est passio sensus cōmunis. q̄a ab alio non apprehēditur. ve⁊ ꝑn̄t ē passio aliaꝝ ꝟtutū q₂ dolores ꝑsternunt ꝟtutes secundo pronosticoꝝ.

Istis clarificatis Cura colice τ yliace passionis tibi patescit. Prius autem ꝙ in curā procedas scire τ considerare oportet passionē in se qualis sit nec que sit. τ cām talis passionis q₂ cura in hoc diuersificatur. Si quis ergo dolorem colicum habuerit. puta dolorē ventris satis magnum: sed non in vltimata malicia ab vmbilico inferius τ in pectine per vētrem totū τ latera ꝑpter reuolutionem ipius colon nisi passio sit in sacco seu orobo. q₂ tunc est magis fixus. Uel dolorem yliacum habuerit puta dolorem vētris ab vmbilico superius. Ue⁊ quando est in superiori intestino patitur stomachus vt est dictum ex fecibus diu retentis ꝑpter debilitatem expulsiue iporum. q₂ sufficienꝭ non stimulabaꝭ a colera veniente per porum. vel quia desiise a rebus seu a cibis stipticis. vel quia exiccate a calore excedente epatis vl' rōne venti borealis quod patescit ex relatis. Diu est ꝙ non ascellauit τ vsus est quibusdam diebus cibis stipticis vel duris τ est dolor satis fortis sed non in vltimata malicia In tali casu vitanda sunt clisteria acuta τ mordicatiua q₂ tunc feces magis exiccarētur. Fiant ergo clisteria lenitiua τ mollificatiua sine sale et sine opiata. ℞. quinqꝫ herbaꝝ cōmuniū. scꝫ maluarum. sicle. mercurialis. branche. visiue. herbe violarum. an̄. m. vnū. seminis fenugreci. ʒ. vnaꝫ. anisi. ʒ. duas. fiat decoctio vsqꝫ ad cōsumptionem medietatis in qua dissoluatur cassieꝭ. munde. ʒ. vna τ ß. olei cōmunis vel olei. fenugreci. quarꝭ. i. τ ß. mellis quarꝭ. ß. Fiat clistere: teneat quantuꝫ poterit τ reiteratur sero τ mane. cōsequenꝭ inungatur circa vmbilicum cum dyaltea vel cum butyro. vel ponatur butyrū in testa nucis τ ligetur cum bēda supra vmbilicum. vel applicētur herbe decoctōnis clisteris τ cōquassate applicenꝭ supra ventrem per modū emplastri. Consequenter potest balneare anchas in dicta decoctione. Ista oīa reiterentur donec exeant ille feces indurate. postꝙ feces fuerint expulse balneat anchas suas τ ventrem in decoctōne herbarum dictarum ꝙ diu τ bene decoquatur. ¶ Et si quis dolorem colicum vel yliacum habuerit. quia in partibus iam dictis ex vētositate grossa frigida tendente replente ipsum τ soluēte continuum in ipsis intestinis. quod patescit q₂ dolor mutaꝭ de loco ad locum cum aliquali rugitu τ vomitu et tortione cum punctura ad moduꝫ acus τ de possibili aliqua portio ventositatis interponiꝭ inter tunicas intestini tunc dolor remanet fixus lꝫ ex-

tendat se per latera ꝓpter causaꝫ dictam. vt dicit Gal. xij. de ingenio in caplo vltimo. quando est in colon illa ventositas. ⁊ si sit in yleos non sic similit̄ cognoscit̄ in expulsione egestionū cum clistere ⁊ cōferentibus applicatis cōtra ventositates. vt ex vētosis applicatis vt dicit Gal. in loco dicto. q̄ꝛ vel curat quando est sola vētositas. ꝙ si non curet indicat aliqualit̄ humorē ibi esse. ideo premisso clisteri cōmuniter applicamus vētosas magnas ⁊ plures.

Curetur in p̄mis colica ⁊ iliaca vētosa. Fiat tale clistere. ℞. maluarū sicle mercurialis an̄. m. vnū. anisi cimini. an̄. ʒ. ij. fiat decoctio in qua dissoluatur. olei ruthe q̄rt. i. cassief. mūdate. ʒ. vna. tyriace magne. ʒ. ß. fiat clistere: teneat quantū poterit. expulsis egestiōib⁹ applicētur vētose magne sine scarificatōne pluries in ventre circa vmbilicum. nam si sit ex sola vētositate curatur vel in magna parte. Si nō curatur arguit̄ ꝙ ibi sit humoꝛ aliqual. hoc dic̄ ga. xij. de ingenio in caplo vltimo. cōsequent̄ applicetur filtrū vel spongia: infundat̄ in vino calido decoctōnis anisi cimini pluries applicetur calidum. Et si videt̄ tibi fiat consequent̄ clistere de oleo decoctōnis anisi cimini folioꝛū ruthe p̄missis ea que dicta sunt. vnde regula est auctoꝛis ꝙ in p̄ncipio debēt applicari intra ⁊ extra resolutiua ⁊ carminātia vētositatem debilia. q̄ꝛ dissoluēdo ⁊ carminādo aliquādo talia augmētant dolorem. Detur ergo ter vl' quater in die ⁊ nocte modicū de vino decoctōnis carui semis ruthe ⁊ se. cimini. bonū est tamē ꝙ in colica ⁊ yliaca de causa vētosa ⁊ humoꝛali frigida ꝙ abstineat a cibo ⁊ potu duobus dieb⁹ vel circa. vl' saltim parū sumat. Fiant sibi talia suppositoꝛia ⁊ carminantia ventositatem. ℞. ruthe subtilissime contrite. ʒ. ij. cimini parū toꝛrefacti ⁊ subtilissiͤ pl'uerizati. ʒ. i. mellis despumati quod sufficit. fiant suppositoria cum lana ibi inuoluta ad modum glandis ⁊ supponātur mirabilit̄ sedāt dolorē vētosum. Aliqui faciūt istud emplastrū in ꝓcessu cure. ℞. ruthe subtilissime cōtrite. p. ij. nigelle myrre cimini subtilit̄ puluerisatoꝝ an̄. ʒ. i. mellis despumati q̄d sufficit fiat ꝑ modū emplastri ⁊ applicetur supra ventrē: sufficit ꝓ sero ⁊ mane. ¶ Et si quis dolorem colicū vel yliacū habuerit ex cā frigida humoꝛali. q̄ꝛ ex flegmate frigido innaturali vl' vitreo in toto vl' in parte maioꝛi. q̄ꝛ cōiter vētositas aliqualis cōicat ⁊ ꝯcomitat̄. nam talis materia pungit ⁊ moꝛdet intestina rōne frigiditatis excedentis ⁊ vētositatis cōmixte tendētis ipsa intestina ⁊ opilat ea in illa plicatura si mlta fuerit ⁊ sūt constipati. quod patescit q̄ꝛ doloꝛ est multum foꝛtis ac si terebello ꝑfoꝛaret̄ cum aliĳs signis attestantib⁹ super humoꝛe frigido vt est etas cōplexio dieta ⁊ sic de aliĳs. Uerū vꝛine in ista colica ⁊ in vētosa de natura cause debēt esse remisse. ꝫ quia intestina sunt opilata. ideo colera a cistifellis non potest ad partes illas descēdere. ideo diuertit̄ ad partes vꝛinales ꝓpter quod vꝛine sunt tincte ⁊ ignite ⁊ coloꝛate dato ꝙ causa passiōis sit frigida. Regula est auctoꝛū ꝙ in p̄ncipio huius cure applicent̄ intus ⁊ extra calida ꝫ nō foꝛtia. q̄ꝛ talia dissoluēdo augmētant vētositatē ⁊ ꝑ consequēs doloꝛem. Gal. xij. de inge. in caplo vltimo. Fiat ergo clistere p̄mo cum solo oleo decoctōnis maluarū bismalue ruthe an̄. m. vnū. anisi aneti cimini an̄. ʒ. duas. in ꝓcessu fiat clistere cuꝫ oleo decoctōnis ruthe ⁊ seminū dictoꝛū: vt faciebat gal. in seipso habēte istam colicam vt recitat 2° de interioꝛib⁹ in caplo secūdo. naꝫ dolebat tantū videbatur sibi ꝙ terebello perfoꝛaretur. vt recitat ibi ꝓpter frigiditatē materie flegmatice vitree. ⁊ sic emittebat quātitatem magnā illi⁹ flegmatis actu frigidi. Cōsequenter ventoset̄ cum igne cum pluribus vētosis. q̄ꝛ partes ille calefiūt ⁊ euacuant ventositatem cōmixtam ⁊ sumat de bꝛodio pulle vbi decoquatur semē cartami ⁊ cicera rubea. potes addere pulpā coloquintide. ʒ. ß. sed est multū amara. ideo lꝫ valeat in causa p⁹ponimus si non potest potare sumat istas pillulas. ℞. yerapigre ga. ʒ. vnā. pl'pe coloq̄nͤ. ℈. vnū bdelliĳ. ḡ. quinqꝫ. fiant pill'e: sumat in introitu lecti. Uel sumat istas. ℞. aloes. ʒ. vnam. turbith. ʒ ß. zinziberis. ℈. ß. pulpe coloq̄ntide. ℈. i. bdelliĳ. ḡ quinqꝫ. fiant pillule. Alliata eis competit vl' bꝛodium galline: decoctōnis allioꝝ. ysopi. maioꝛane saluie. allium per se non competit eis quia dissoluendo foꝛtiter generat ventositates. ideo decoctio allioꝛum valet. verba sunt gal. xij. de ingenio caplo vltimo. Idem dicit rasis in suo continēte recitat gal. in loco dicto ꝙ quidam rusticus comedebat panem cum alliĳs ⁊ sanabat se foꝛtiter ⁊ ibat ad opera assueta. ꝓpter quod dicebat ga. ibidem ꝙ allium est tyriaca rusticoꝛum: quia curat tl'es indigestiones. Aliqui faciunt suppositoria de melle vel de penidĳs cum satis de pulpa coloquintide ⁊ stercoꝛe muris ⁊ satis de sale gēma ad modum glandis cum filo in medio oblongo. Et dat sero ⁊ mane vinum decoctōnis cimini ⁊ galange calidum in modica quantitate. Aliqui dant pillulas de eufoꝛbio in pꝛocessu: m

non in primis diebus sunt experte in hoc casu rab in suo continente. Aliqui applicant desuper spō gias infusas calidas in ista decoctōne eas renouando. ℞. Absinthij maiorane mente origani calamenti abrotani prassij. ana. m. vnum. radicis cipi. m. vnum. baccarum lauri sileris montani anisi cimini seminis vtriusq3 nasturtij. aā. m. vnum. coquantur in aqua salsa vsq3 ad consumptionem medietatis. hoc facto per pausam applicant per modum emplastri de istis herbis cō quassatis. Vel vngatur cum isto vnguento. ℞. olei de lilio. lb. ß. euforbij castorei ana. ʒ. duas. cere modicum: fiat vnguentum liquidum. Aliqui inungunt locū cum arogon marciaton a tota proprietate valēt in cura colice. immo in eius preseruatione tenere pellem lupi supra ventrem. inungatur venter cum stercore lupi dissoluto cum olo de lilio per modum vnguenti. Rasis in suo continente. Similiter intestinum lupi exiccatum et pulverizatum datū cum modico vini sero ⁊ mane curat a tota proprietate ⁊ est fortius omni re scdm antiquos in cura colice ⁊ yliace. Abstineat tamen duobus diebus a cibo ⁊ a potu. vel ꝙ parum sumat vt est superius dictum.

Et si quis colicam vel yliacam de causa calida humorali habuerit quod patescit a manifeste conferentibus ⁊ nocentibus. vt ponit Gal. xij°. de ingenio in caplo penultimo vbi ponit casum ad litteram ⁊ curaz in genere. nam isti multū leduntur a calidis clisteribus emplastris ⁊ embrocatōnibus ⁊ iuuantur a frigidis cōplexio etas officium ad noticiaz talis cause tali detur clistere de decoctōne quinq3 herbarum cōmuniū cum oleo violaceo ⁊ cassief ⁊ modico electuarij de succo ros. vel fiat clistere sicut in febrib⁹ acutis de ptisana ⁊ oleo violaceo ⁊ cassief. sine sale ⁊ sine melle. Detur vna tacea de mane de decoctōne prunorū ⁊ florum violaꝝ cōmuniter conceditur eis potus aque frigide: ⁊ mirabilit iuuant ⁊ sedant dolorem vētris. cōmuniter purgantur cum scamonea sic ex intentōne gal. in loco allegato. ℞. dyagredij. ℈. ß. vl ℈. i. si est grossus compactus dissoluatur in aqua ordei vel in sero caprino quod sufficit fiat pot⁹. Inungatur vent cum oleo violaceo vel panni linei infusi in aqua frigida compssi applicētur statim sedat dolor qñ cā ē talis maª coᶜª raro occurrit colica nec yliaca. & fit ꝺ facto possūt poni in aq̄ tepida nō calida. iuuātur quia dolor sedatur.

Et si quis colicam vel yliacā habuerit ex vermib⁹ cumulat opilantib⁹ ⁊ pungētib⁹ ipsa intestina quod patescit ex etate. q2 in etate puericie vl pubertat cum vsu fructuū accidit talis colica ⁊ dolor satis adheret in vno loco. fiant ea que dicentur contra vermes infra in capitulo proprio.

Et si quis colicam ex ruptura cifach seu ex descēsu intestini vel zirbi in oceū seu in bursam testiculorum habuerit reducatur intestinū cum mollificatiuis ad situm proprium ⁊ fiant illa que dicentur in caplo de ruptura.

Et si quis colicam vel yliacam habuerit ex materia apostemosa. quod patescit q2 dolor est magis in vno loco cum punctura ⁊ talis loci ⁊ fe. cōtinua anteq̄ vlterius procedas in cura cōsiderare oportet si tale apostema sit de materia calida vel frigida. Vm q2 ibi sunt venule satis stricte cōmuniter causa ē calida bene calida vel aliqualiter calida. flobothometur ergo primo ꝺ parte opposita in qua minus declinat, in crastinum vel in tertia die flobothometur de parte in qua magis declinat. ¶ Si causa est multū calida in pncipio applicētur pāni linei vl spōgia infusi in aq̄ fra vbi sit 3ª vel 4ª ps aceti sepe vl sepi⁹ renouādo ita cito sicut calescet. vl inungat cū oleo rosaceo vnfancino vel alio rosaceo cōi vbi sit sexta ps aceti simul bene agitatis. In defectu illi⁹ inungas cum oleo mirtillorū vl citonior. hoc facies in primis trib⁹ vl q̄ttuor dieb⁹ pmittēdo clisteria lenitiua simplicia sine sale ⁊ sine melle ⁊ sine opiata. Si aūt sit maª nō tātū calida nō o3 tātū infrigidare in pn° sufficit vnū de oleis dictis p se vl addita octaua parte vl decima aceti. pñter dum fuerit in augmēto adde pdictis oleis modicū de oleo camomille in posterū facies sputibula de farina frumēti ordei cū vitello oui ad maturandū vel pones dt medulla panis bullita in aq̄ cū modico olei ros. teneat dietam alteratiuā sic febricitās dietet dādo sibi vinū limphatū. pot⁹ aq̄ multū incrudat apata interiora. ideo phibetur a gal. in. 8°. de ingenio ⁊ in decimo sepe reiterādo illa clisteria lenitiua. Ista tibi sufficiant.

¶ Capitulū. 13m. de fluxu ventris.

Cum cibus i stomacho more solito non moratur immo citius egreditur non mutās nisi parum fuerit cum hoc mordicatio et

dolor in vētre ꝛ sitis: cum quo etiā plerūqꝫ adest ventris flux⁹ in quo ante comestionē inuenitur purulentum. Detur ergo rob de succo vue acerbe. aut de succo ribes aut de succo granatorū cum spodij rosarꝫ amborum ana. ʒ. vnā. Trocisci qꝫ de spodio constrictiui itidem tribuatur. Nutriatur vero ex adesia citrina ꝛ pullis cum aceto coctis ꝛ assatis ꝛ in succo vue acerbe positis. In potu sumat sumach cum aqua rosata ꝛ deinde nutriatur ex cibo cui admiscetur sumach quivocatur sumachia. Totumqꝫ eius regimen ad hoc perducatur vt infrigidare possit ꝛ constringere. Quod si non fuerit cum eo mordicatio in ventre neqꝫ quod egreditur pus habet admixtum sed est viscosum et adest inflammationis paucitas ꝛ pauca sitis ꝛ rutus acidus. Egro sicla ꝛ sinapis ꝛ pisces saliti tribuantur. Deinde cogatur ea vomere sumendo salem ꝛ mel ꝛ anetuꝫ coctum. Que si nō suffecerint medicamen quod expellit flegma tribuatur. quod. ℞. aloes. ʒ. vnaꝫ. coloquintide interioris. ʒ. quattuor. salis indi. ʒ. quattuor. turbith. ʒ. i. Ex istis fiant pillule ꝛ sufficiunt ad dosim vnam. Vomitu preterea sepe vtatur: ꝛ cibaria quibus vtitur in almuri sparso intingantur: ꝛ comedat sulcita que sale cōdiuntur ꝛ que acrimoniaꝫ habent que appetitum prouocare consueuerunt. Si autem cum hoc quod diximus nihil egredit̄ quod si super fluum neqꝫ quod expellitur aliquid purulentū vel flegmaticum habet admixtum: egro vinum purū ꝛ forte tribuendum est ꝛ dyaolibanum dandum. quod. ℞. olibani. ʒ. decē piperis ameos spice keisim anisi nigelle oīum ana. ʒ. duas. balaustie. ʒ. deceꝫ. mellis despumati quod sufficit ad conficiendum: detur ex hoc in potu quia stomachū calefacit ꝛ vehementer desiccat. Apozima quoqꝫ de seminibus quod in capitulo colice passionis nominauimus detur ꝛ assuescat in potu sumere vinum purum. Si vero cibus non egreditur sed res subtilis ꝛ alba ꝛ aquosa cum qua sūt ea que epatis significant debilitateꝫ egro tribuatur id quod fit de scoria ꝛ diaolibanum ꝛ trocisci calefacientes epar quos nominauim⁹ ꝛ electuarium dyacalamentū. quod. ℞. foliorūꝫ rute foliorum calamenti siccorum ameos carui keisim ʒiʒiberis cinamomi macropiperis omniū partes equales conficiant̄ cum melle cocto ꝛ dentur alia medicamina que nominauimus in capitulo epatis. Ex his que ipsū calefaciūt ꝛ confortāt. Si aūt cū p̄dcā egritudine non fuerit significatio debilitatis epatꝭ: imo quod egredit̄ cū fluxu subtile est ꝛ albū ꝛ fiat in

stomacho grauitas puluis de granatis ad transglutiendū dandus est q. ℞.ossium granatoꝝ acetosorum assatoꝝ tritorum vt alchohol ʒ.c.carui semis coriandri amboꝝ aceto acerrimo infusorū ꝛ postea assatorum ana.ʒ.xx.xilo caracte sumach balaustie oīm aā.ʒ.x. Pulueriʒantur optime ꝛ cōmisceantᷣ ꝛ detur ex eis puluis ad transglutiēdum. Electuariuʒ qḋ dr carazi detur qḋ.℞.arilloꝝ passarum tritorū vt alcohol librā vnā mirtilloꝝ siccorum pulueriʒatoꝝ vt alcohol librā mediā xilocaracte nabati balaustie semis tamarisci ameos oīm aā.ʒ.x.ꝯficiantur cū melle de cana mellis aut cū melle apum optime despumato ꝛ ex electuario sumatᷣ. Si auteʒ qḋ egreditur citrinū fuerit ꝛ anū mordicat ꝛ eger sitim patiatur ꝛ febreʒ trocisci ꝯstrictiui de spodio ꝛ aqua sanich ordei detur. Trocisci ꝯstrictiui ḋ spodio ℞.rosarum rubeaꝝ spodij amborum aā.ʒ.x. semis acetose sumach balaustie gūmi arabici oīm. aā.ʒ.v.informētur trocisci pōdere.ʒ.ij. quorū vnus cū.℥.i.de rob citoniorū simplici sumatur aqua vero sanich ordei quaʒ diximus ita sit ordeum fractum in aqua ipsum cooperiente bulliat donec aqua inspissetur deinde coletur ꝛ bibatur ex ea.℥.iiij.cum tribus.ʒ.spodij ꝛ gūmi arabici eadem quātitate. Qḋ si ex fluxu ventris euenerit: excoriatio puluis de bolo ad transglutiendum detur qui.℞.psillij.ʒ.xx. seminis plantaginis.ʒ.x.gūmi arabici boliarmeni amboruʒ aā.ʒ.iij. psillium assetur ꝛ gummi ꝛ bolum pulueriʒetᷣ ꝛ ꝯmisceantur ꝛ sumantur in potu ex eo in mane.ʒ.iij.cū rob de citonijs ꝛ circa noctem tantūdem. Cibus vero eius sit pulmētum factum cum granis granatorū et passis cuʒ aqua et aceto et cibus factus cuʒ succo vue acerbe ꝛ sinnachia et tafea admiscetur succus sumach ꝛ his similia cibaria. Trocisci de balaustijs qui ꝯtinue ꝯferunt dyarrie dandi sunt cū fluxus fuerit superfluus: siue habeat sanguinem admixtuʒ siue non. ℞ gallarum silliquarū nabatis seminis tamarisci olibāi balaustie oīm partes equales opij gummi arabici amboꝝ ana parteʒ mediā informentur trocisci pondere.ʒ.ij. ex q̄bus vnus cū vino sumatur. Si neq̄ calor affuerit neq̄ febris. Sʒ si febris affuerit cuʒ rob de citonijs acetosis sumatur: qui tunc dandi sunt cū ventris fluxus superfluus fuerit. Trocisci ad tenasmonem. Qui dandi sunt cū caloris absentia fuerit ꝛ ventositas erit nociua ꝛ sonitꝰ. ℞.seminis iusquiami albi.seminis aneti.seminis feniculi omniū.ʒ.v. ameos.ʒ.ij.ꝛ.ß. opij. ʒ.iij.seminis apij.ʒ.x.fiant trocisci

de quibus pondus vnius aurei in potu sumatur. Confectio de stora ce que antiquo ventris fluxui conferens ac tenasmon cum neq; febris neq; calor affuerit: sed erit ventositas nociua danda est. ℞. castorei opij azari storacis liquid mirre semis iusquiami nigri thuris omnium ptes equales mellis quod sufficit ad specierum confectionem. Cuius dosis sit. ʒ. ij. vsq; ad tres. Si autem postq; tenasmon decem transierit dies non visa fuerint medicamina conferre et eger supra pectinem sentit dolorem redeundum est ad clistere. Clistere constrictiuum ℞. panici excorticati lentium excorticatarum rosarum siccarum balaustie capullarum glandium oim ana. m. i. omnia in tribus libris aque coquntur donec ad libram vnam et mediam redeant et colentur deinde sumantur ceruse cineris papiri babilonici aut cineris papiri amborum ana. ʒ. i. boli armenici. ʒ. ß. vitellus oui vnius assati durus olei rosei. ℥. ß. Ex his omibus in predicto apozimate fricando dissolutis clisterizetur eger semel aut bis. Quod si tenasmon fuerit longi temporis in quo non egreditur sanguis: sed casura alba muscillagini similis. Medicamen putredinis qd in caplo de cura gingiuarum putridarum nominauimus dandum est Ex quo in apozimate eorum qd nominauimus fricato dissoluto clistere semel aut bis fiat. Et si ex ventris fluxus in ventre vehemens mordicatio secuta fuerit clistere fiat ex oleo roseo tepido Si autem nullo modo mordicat clistere fiat ex illo medicamine multotiens addatur donec sanetur epithima de quo venter cum fluxus superfluit et virtus est debilitata liniendus est. ℞. gallie acassie ciperi mirre gallarum cipressi chiris omnium partes equales. Ex his omnibus vino veteri aut succo citoniorum conspersis liniatur venter. Huic quoq; quandoq; additur panis biscoctus de furia. Si autem cum hac egritudine fuerit calor epithima fieri conuenit ex duobus sandalis et rosis: et bolo armeno et sansel et gallie et pane bis cocto cum succo marianorum et citoniorum et mirtino. Os si eger vehementer patiatur tenasmon et sepe vadat ad sellam et tamen nihil egrediatur collirium istud subijciatur. Est enim mirabile ad sedandum tenasmon quod Recipe thuris litij croci gummi arabici omnium. ana. ʒ. i. opij. ʒ. ij. informentur collinia et superponantur

De fluxu ventris pestilentiali. i. forti verum aliqua species dyarrie dicitur pestilentialis. vt dicetur. ¶ Aduerte fluxus ventris in genere triplex est lyentericus. inde dicitur lyenteria. Dyarricus inde dicitur dyarria. Dissintericus inde dr dissinteria. de hoc sunt vs. Cruda lyen simplex q; dyar. cum sanguine dissin. Lyenteria est velox exitus cibi et potus a stoma-

cho in eisdem qualitatibus vel quasi quib⁹ come
sti sunt. 6°. ampho. comento pmo. dicit Ga⁹. ad
litteram. ¶ Causa talis velocis exitus cibi a sto
macho ante eius digestionez duplex est. Una est
mala complo humida lubrica cum materia vel si
ne in fundo stomachi. verum vt plurimu est talis
lubricitas in fundo stomachi: rone materie flati
ce adherentis ibidem ¶ Alia causa est vlceratio
aliqualis in fundo stomachi: quia bothor de pos
sibili ibi fuit generatu vel materia colerica de pos
sibili vlcerauit partem illam: ideo cibo aduenien
te fit mordicatio et incitatio expulsiue vt inde ex
pellat casus ptingit plies qbusdaz adustis ppt
vnam istarum causarum: stomachus no potest re
tinere tepore sufficienti pro digestione ei⁹ qd te
pus comuniter in sanitate. xij. vel. xv. horarum vl
circa scdm lenitatem vel grossitiem maiorem vel
minorem cibi. vt dicit Auic. 3°. can. caplo de tar
ditate decoctonis cibi a stomacho. verum in egri
tudinibus et in fluxibus ventris est breuius tep⁹
et in quibusdam egritudinibus longius: quia di
gestiua debilior. Et intelligas talem moram cibi
in stomacho. quantum ad eius partem grossiorem
quia pars eius subtilis continue transcolatur ad
intestinum ieiunu. Et inde attrahitur per mese
raycas ab ipo epate: et sic paulatiz pars superior
stomachi ianitur. ideo post sex vel septem horas
appetimus cibum et famescimus. licet in fundo
stomachi sit porto magna cibi preassumpti quia
fames est inanitio orificij stomachi sensata. 4°.
de morbo in caplo. 7°. ¶ Dyarria est fluxus ven
tris humoralis et iste est multiplex in specie. quia
sunt nouem species vel decem ratone particule
mandantis et recipientis cum nocumento et ra
tione cause materialis quod est in dyarria que fit
a cerebro per viam catarri materia descendit a ca
pite ad stomachum per poros meatus extra ipas
venas. talis fluxus est de materia flatica que de
scendens ad stomachum commouet chilositate
et humores existentes in concauo stomachi et fa
cit eos fluere ad inferius. Silr talis materia reu
matica descendens corrumplt aliqualr cibum in
stomacho. ex ista causa duplici fluxus vnetris p
viam catarri a capite durat quibusdam dieb⁹ ter
vel quater in die et egesta sunt aliqualr spumosa
cum grauitate capitis. ypo. 7°. ampho. Quibus
cunqz spumosis. Aln talis fluxus ventris p via ca
tarri a capite fit a materia contenta in capite in
fra venas et arterias capitis et tunc est mateª co
mixta colica et flatica et talis materia venit per ve
nas capitis ad inferius: et comouet humores in
venis subiacentib⁹ et facit eos fluere ad epar. et p
pseques ad intestina talis est maior post somnu
et non possunt bene dormire somniant mala. In
pncipio egesta fuerut quasi spumosa textu dicto
ypoc. 7°. ampho. Iste fluxus de possibili subseqt
ad pmu: et durat. ¶ Alia est dyarria que fit a sto
macho. Ista dyarria stomachalis est multiplex.
Quedam est peroxisinalis durat duobus aut tri
bus diebus. nam materia sordida congregat in
stomacho in quibusdam potissime in gulosis vel
crapulosis talis materia congregata in cocauo
stomachi. insultat a natura stomachi ab ipa ex
pulsiua: sed materia acuta: vel pugitiua fuerit vl
ab ipa ptentiua si pungitiua non fuerit nam ipa
desinit talem materia non potens eam sustinere
Ideo ascellat qbusda vicib⁹ duobus aut trib⁹ die
bus. veru talis materia augmentat et multiplica
tur ex cibo supueiete. qr aliqua portio ei⁹ corrupi
tur rone talis maͤ pmote. Ideo non est miradu
si duob⁹ aut tribus diebus ascellet de tali maª sto
machali quibusdam vicib⁹. ¶ Alia e dyarria sto
machalis q inest qbusdam delicatis macilleti ex
debilitate digestiue que durat plribus dieb⁹. nam
cib⁹ in talib⁹ male digeritur et quasi aliquali cor
ruptione semicorrupitur. Ido a stomacho expel
litur ad ipa intestina. nam ptentiua grauata a ta
li sordido desinit abire. 6°. de morbo in caplo p°
Idem dicit. 6°. de morbo in c°. penulti°. Aln ista
dyarria stomachal ex debilitate digestiue et ex ali
quali corruptoe cibi in stomacho: vt est in die na
turali vsqz ad duas vel tres sellas quibusdaz fe
bricitantib⁹ feb. ptinua: vel qbusda pleureticis. et
coiter coicat in tali fluxu ventositas in intestinis.
Ideo qdam cor habent singultum. coiter oms
moriuntur: quia virtutes naturales stomachi in
cipiunt mortificari: ymo febricitantes in regione
extranea potissime senes moriuntur cum ista spe
cie dyarrie est casus notandus. ¶ Alia est dyar
ria stomachalis et intestinalis: quia primor inte
stinorum pmuniter et de possibili inferiorz simi
liter que pluries fit in pueris. et fit a nerub⁹ lon
gis lubricantibus ipa prima intestina fundi sto
machi. nam isti sunt vermes longi qui lubricant
intestina. ideo dicutur lumbrici a lubricitate qua
inducunt. ¶ Alia est dyarria que fit ex opilatio
ne meseraycaru venarum que fit comuniter a ci
bis grossis et dulcibus: potissime in gulosis. fit si
militer interdum ex materia humorali apostemo
sa. sed tunc concomitatur feb. cum notabili dol.

dextri ypocundrij. 5°. de iterioribꝰ in ca. penulti°. ¶ Alia ē dyarria epatica fellea in qua multa co. ab epate ⁊ eius venis: ⁊ a cistifellis expellitur de ista communiter vlcerátur intestina ⁊ venit in dis sinteriam intestinalem. ¶ Alia est dyarria humo ralis a toto corpore. Ista fit interdum per viam crisis ⁊ mundificatōis. interdum fit per viam sin thomatis quod cognoscitur si confert ⁊ bene fe rant ex bona tollerantia ⁊ econtra. in ista euacu antur omnes humores. ex ista veniunt in dissinte riam intestinalem. sed non tantū sicut ex predi cta. ¶ Alia est dyarria que fit a toto corpore de materia corrupta semiuenenosa ex se vel ratione veneni preassumpti cum cibo vel alias cum qua communicat submersio pulsus ⁊ eius debilitas ista contingit pluribus post comestionem funga rum malarum vel vuarum arance vel sicuū cum culo aperto quia ibi intrant aranee ⁊ similes ba bote talis fluxus dyarricus dicitur pestilentialis communiter moriuntur: ⁊ si conualescunt rema nent debiles. quidam depilantur in cuti. quidam perdunt vngues. ¶ Alia est dyarria splenetica: cum egestione subnigra. tunc venit materia a ve nis ⁊ arterijs regionis splenis: vel cum egestis multum nigris. tunc venit materia a spongiosita te splenis. si tal' veniat in principio mortale. 4°. ampho. canone illo. Ex egritudinibꝰ quibuscun q; incipientibus. ⁊ in. 4. cañ. sequentibus: q2 ma teria pessima ⁊ incorrepta expellitur arguens vir tutem debilem: non potentem expectare tempus correctionis ipsius. ¶ Alia est dyarria que fit ꝓ pter liquefactionem humiditatum membroꝝ: vt fit in ptisicis ⁊ quibusdam ꝓpinquis morti in a cutis. ¶ Dissinteria est fluxus ventris sanguineꝰ cum sanguine multo per interualla vel pauco. 6° de morbo caplo penultimo. Idem dicit. 5°. inte rioribꝰ in caplo penulti°. nam dissinteria nomen grecum est describens fluxum sanguinis per in feriora. vt dicit Symon ianuensis in suis sinoni mis. ¶ Unde dissinteria duplex est epatica. alia est intestinalis. ⁊ ista a quibusdam modernis ap pellatur dissinteria vera. alia appellatur nō vera. Gaꝰ aūt in. 6°. de morbo in caplo penulti°. vocat vtrāq; veram. Epatica est fluxus humoralis cū portione magna sanguinis per interualla veni ens sine excoriatione intestinorum. 6°. de morbo in caplo penultimo. Idem dicit. 5°. de interiori bus in caplo penultimo. Ista habet tres species vt dicit Gaꝰ ibidem. Una species dissinterie epa tice est in qua expellitur sanguis satis naturalis per egestionem a bonitate virtutis expulsiue ve narum epatis: vt contingit in pluribus casibus. puta in ociosis crapulatꝫ qui dimiserunt exercitia ⁊ labores. ⁊ quibusdam emutilatis. ⁊ quibusdā qui dimiserunt flobothomias assuetas: vel alias euacuationes sanguinis perdiderunt. ⁊ quibus dam repletis sanguine multo qui sumpserūt me dicinas leues ⁊ non violentas. ⁊ in crisi bona ali quarum febrium signis digestionis apparenti bus. Debiles in arte dubitant in tali ege. hōe sā guinis: quia ignorant ea que raro contingunt vt dicit Galienus in locis allegatis statim. ¶ Alia est species dissinterie epatice in qua expellit̄ san guis ad modum loture carnis dum animal inter ficitur ex debili contentiua epatis. 6°. de morbo in caplo penulti°. In processu exit sanguis gros sior ⁊ exit cum quadam erugine sanguinis. post ea cum grossiori quasi fece vini quia contentiua epatis fortificatur. ideo digestio epatis plus dige rit. ideo exit plus sanguinis inspissatus ad mo dum fecis vini. Uerba sunt Galieni in locis di ctis. ¶ Alia est species dissinterie epatice in qua exit sanguis nigrior naturali sanguine ⁊ lucidꝰ. quasi mixtura sanguinis ⁊ colere nigre. quia san guis nigrescit in mora aliquali in ipsis intestinis quia refrigeratur ⁊ claritas amittitur. vt dicit ga lienus. 6°. de morbo in caplo penultimo. Idē di cit. 5°. de interioribus ī caplo penultimo. In isto leduntur plures virtutes naturales epatis ⁊ vena rum. vt dicetur statim in sequentibus. ¶ Dissin teria intestinalis est fluxus colere cum portione modica sanguinis in processu propter excoriatio nem intestinorum ratione materie acute. Aliqn do est purus sanguis et interdum sicut sanguis suga cum sanie mixtus. Aliquando cum cortice seu pellicul' intestinorum causa quorum sunt vul nera intestinorum. 6°. de morbo in caplo penul timo. Idem quarto ampho. cōmento illiꝰ. ¶ Dis sinteria si a felle nigro inchoauerit ⁊c. Et cōmen to illius cañ. Si a dissinteria iam habito. Idem 6°. ampho. cōmento tertio ⁊c̄. Ista talis dissinte ria fit interdum in superioribus ⁊ gracilibus in testinis tunc est dolor supra vmbelicū ⁊ q̄titas pinguedinis ⁊ sanguinis ē valde modica ⁊ cum hoc sunt satis permixta cum egestis ⁊ in ꝓcessu exeūt cortices satis subtiles. Interdū fit talis dis sinteria in grossis ⁊ medijs itestinis: tunc est dol. sub vmbilico ⁊ q̄titas sanguis ⁊ piguedis ē ma ior ⁊ minꝰ ꝑmixta c̄ egestis ⁊ i ꝓcessu exeūt corti ces intestinoꝝ magis grossi ⁊ materiales, q2 illa sūt

magis grossa ꝛ carnosa. vba sunt Ga. 6. de inter. in ca°. p°. Interdum fit talis dissinteria seu vulnera fiunt talia in vltimo ꝛ recto intestino tunc dicitur talis dissinteria ꝓprie thenasmon. 6. de morbo in. c. penulti°. ꝛ in. 6. de inte. in. c. pmo. Ubi ad litteraꝫ distinguit ex istis quia tunc maior q̄titas piguedinis ꝛ sanguinis exit ꝛ minus permixta cū egestis ꝛ dolor est in ano: vel in anchis seu in partibus illis. verba sunt Ga. in loq̄ dictis. Iste species dissinterie intestinalis: potissime prime due habent tres gradus in malitia. 4°. ampho. commento illi⁹ can. Si dissinteria iam habito ꝛc.

Primus gradus est quando incipit exire cum egestis aliqual' piguedo. nam tunc vulnera sunt in principio.

Secundus grad⁹ est quando incipiunt exire cum egestis cortices de superficie intestinorum quasi cortices exteriores pellis.

Tertius gradus est quando dissinteria plus procedit ꝛ pars notabil' substantie intestini expellitur. tunc vulnera non sunt in principio nec in augmento. Sed potius facta et completa sunt tunc mortale: quia impossibile est carnem notabiliter deperditam in ipis regenerare in primis duob⁹ gradibus curantur scd̄m plus ꝛ min⁹. Uerba sunt Galieni in loco allegato.

Primo tu queres lyenteria cuius particule est passio principaliter. Soluit Ga. 6°. de interiorib⁹ in ca°. primo. in fine capli. Idem dicit. 6°. ampho. cōmento pmo. ꝙ est passio fundi stomachi principaliter cōsequenter per ei⁹ colligantiam est passio ipsorum intestinorum Nam intestina non possunt modico tempore cōtinere ea que veniunt inde ad ea. Ideo expellunt ea velut inde grauata: sicut cōtingit vesice in dissuria. verba sunt Galieni. 6. de interiorib⁹ in ca° pmo. ꝓpter istam causam Ga. in loco statim dicto vocat eam passionem ventralem: quia tot⁹ vēter patitur. Et est passio fundi stomachi: per colligantiam: quia venit quod venire non debet fm naturam: quia materia talis flācᵃ ibidem adherens: vel vlc⁹ similiter venit ipis intestinis p colligantiam stomachi: vt dictum est. Et est morb⁹ official' pro morbo descripto ipius fundi stomachi: quia in receptaculo ꝛ in superficie qui est lenitas in se autem est accidens morbi dictum exiens mutatum. Et sic est nocumentuꝫ contentiue stomachi ꝛ intestinorum quando fit a tali materia flācᵃ. 6°. de interiorib⁹ in caplo pmo. ꝛ. 6°. de morbo in. c. penulti°. Si autem causa fuerit vlceratio dicta tunc est nocumētuꝫ expulsiue: quia expulsiua a quali acuto incitatur. vt dicit Ga⁹ i loq̄ statim dict. ꝛ hoc est in om̄i exeunte per inferius ꝛ superi⁹. vt dicit Ga⁹ in loq̄ dict. ꝛ est nocumentum actiue seu passio regitiuaruꝫ virtutum toti⁹ corporis rōne diminutōis nutrimenti.

Secūdo tu queres dyarria cuius particule est passio principaliter Dicendum: ꝙ in dyarria particula pricipalit' patiens est aliquādo cerebrū: ali stomach⁹: aliqñ meserayce. interdum intestina prima. interdum epar. interdum vene toti⁹ corporis. interdum splen vt est superi⁹ declaratum. Consequēter patiunt' ꝓpter colligantiam hoꝝ ipa intestina. Nam licꝫ intestina debeant naturaliter detinere. x. ꝛ. xij. horis feculentiā cibi decidēt. a prima digestiua stomachi. ꝛ ibi ipam putrefieri ꝛ in stercus mutari: ex officio eorum. talem superfluitatē humoralem veniētem a membris istis vel ill' ad ipa nō pñt modico tēpore cōtinere. Ideo expellunt illa velut inde grauata ꝛ lesa sicut contingit ipi vesice in dissuria. 6. de interiorib⁹ in ca° p°. Ideo om̄is dyarria est passio ventris: quia intestinoꝝ ꝛ toti⁹ ventris si sit stomachal'. Ideo talis bene potest dici passio ventral': sicut ipa lyenteria. ꝓpter istam causaꝫ in omni dyarria ex secunda intentione curatiua intendimus confortare contētiuaꝫ intestinoꝝ cū stiptic ab intra cum dieta ꝛ ab extra cum vnguētis ꝛ emplastris ꝛ silib⁹. Et sic patꝫ: ꝙ est passio ipsorum intestinoꝝ per colligantiam cerebri vel stomachi vl' alioꝝ membroꝝ dictoꝝ. Et ꝓ morbo descripto est morb⁹ official': quia in receptaculo istius vel illi⁹ interdum opilatio autem i se est accidens morbi dictum exiens a corpore mutatum Et est nocumentū cōtentiue ꝓ illo exeunte si materia pungitiua non fuerit. vt est pl'ies dictum in tentione Ga. 6. de interiorib⁹ in caplo pri°. in fine capli. ꝛ est nocumētum actiue seu passio virtutum naturalium ꝛ animataꝝ oīm membroꝝ ꝓpt' diminutionē nutrimenti in ipis.

Tertio tu queres dissinteria cui⁹ membri est passio principaliter Soluit littera. 6. de morbo. ꝛ. 5°. de inte. in capitul' penulti. ꝙ dissinteria epatica est passio epatis pncip' ipsorum intestinoꝝ: ꝛ semper sunt per colligantiā venit ad ipa res que venire non debet fm naturam quia humor tal' ꝛ tal' ꝛ mala qualitas. Et in prima specie ꝛ tertia dissinterie epatice est morbus in receptaculo concomitando secum alium officialem: quia opilatōnem in secūda specie dissin-

terie epatice est morbus cōsimilis. quia mala cōplexio calida vel frigida in epate corrumpens ipsam contentiuā in actione. Ideo talez morbum cōcomitatur morbus officialis qui est i receptaculo puta mar itio. Et licet de possibili talis morbus cōsimilis possit esse mala complexio calida cum aliquali materia infecta corrumpens cōtentiuam in actione. vt plurimū tamen est mala cōplexio frigida epatis corrumpens contentiuam i sui actione ꝛ per cōseqns eius digestiuam ꝛ sic expellitur sāguis ad modum loture carnis. quia contentiua in de grauata desinit ipm abire: ante sui digestionem. quod patet: quia vt plurimū incipit quibusdam diebus sine febre. ꝛ cum bono appetitu ad cibum. vt vult Galienus. 5°. de interioribus in caplo penulti°. quod non fit in mala complexione calida epatis vt inferius in cura declarabitur: ymo incipit cum febre aliquali communiter. ❡ In dissinteria intestinali est morbus in receptaculo: quia replo humorum acutorum in eis cōmunicando secum morbum cōmunem: quia solutionem continui. ❡ Quelibet harum pro morbo descripto est nocumentū digestiue ꝛ expulsiue dictorum membrorū. ii°. de ingenio in caplo. 2°. et. 8°. vt superius pluries dictum est ❡ Pro illo exeunte in prima specie dissinterie epatice non est ex nocumento expulsiue nec alterius virtutis. ymo ē a bonitate expulsiue epatis: ꝛ venaruz. Ex quo acquiritur sanitas: vt declarat Galienus in simili. 3°. de morbo in caplo penultimo auctoritate diodij. ❡ Pro illo exeunte i specie secunda dissinterie est nocumentū contentiue epatis. nam ipsa inde grauata desinit abire illuz chilum semicōuersum in sanguiem. ideo exit ad modum loture carnis nouiter decollati animalis Consequenter est nocumentum ipsius digestiue epatis: quia contentiua epatis non detinet vsquequo ipsa compleuisset actionem. ❡ Pro illo exeunte in tertia specie dissinterie epatice est nocumentum expulsiue ꝛ contentiue epatis ꝛ venarum. nam quelibet deficit in actione propria ꝛ sibi debita per naturam cōmuniter tales moriuntur. ❡ Pro illo exeunte in dissinteria intestinali cōmuniter est nocumētum ipsius expulsiue incitata a materia pūgitiua: quia expulsiua a quali incitatur contentiua a q̄to. quia ab illo grauatur: ideo desinit ipsum abire. 6°. de iterioribus in caplo pmo. Idez dicit. 6°. de morbo in ca° penultimo. Talia exeuntia in dissinteria epatica ꝛ intestinali sunt nocumēta actiue seu passio principaliter virtutum naturalium totius corporis ratiōe inanitionis spirituū naturalium ꝛ nutrimenti. ❡ Exiens autem in prima specie dissinterie epatice non est nocumentū actiue nec passio alicuius virtutis: quia non infert nocumentum: s̄ iuuamētum vt est dictum.

Istis clarificatis cura cuius ꝙ fluxus ventris tibi patescit. Prius autem ꝙ in cura pcedas scire ꝛ cognoscere oportet quem speciem fluxus ventris patitur: quia in hoc cura diuersificatur.

Si quis ergo lyenteriam perfectam vel incipiētem firmari habuerit post dissinteriam in febre putrida mortale fugias: fingas te non posse vacare in cura. quia signum est ꝙ virtutes naturales stomachi incipiunt mortificari potissime retentiua ꝛ digestiua. propter qđ omnes moriūtur.

Si quis ergo lyenteriam patitur sine febre ex mala cōplone humida cum materia flātica lubricāte fundum stomachi ꝛ ipa intestina. quod patescit ex substantia exeūtis: quia cum limositate ꝛ muscilagine ꝛ ex habitudine corporis sumat om̄i mane in aurora vl ante duos mirabolanos kebulos cōditos quos cognoscere poteris: quia tales sunt maiores alijs. ꝛ in itroitu lecti: vel post primū somnū sumat q̄n decim grana vel circa piperis integra transglutiat: ꝛ ante prandium ꝛ ante cenam per vnam horaz sumat de dyatrion pipereon duos bolos sine potu: vel dyacitonitē cum speciebus vtatur in cibo piperata facta cum carnibus mutonis iuuenis. Vtatur brodijs galline cum allijs coctis saluia maiorana menta. ysopo. ꝛ vtatur carnibus tostis cuz salsa piperis vel c̄ alliata vel mostarda. et similibus. Et si in processu cure cum hoc oxireia id est eructuatio acetosa prius non existens superueniat bonum. arguitur auctoritate ypoc. 6°. amphorismorum. cañ. pmo. Idez dicit Galienus in cōmento signū est ꝙ contentiua stomachi fortificatur. ꝛ per cōsequens eius digestiua. Vtatur vino grosso paruz limphato cuz aqua ferrata in qua remolhat massticis. p. i. ꝛ cum illa aqua coquātur carnes.

Et si quis lyenteriam ex vlcere stomachi: puta in fundo habuerit quod patescit ex aliquali dol. supra vmbilicum et punctionem in parte illa: ꝛ ex natura exeuntium quia non sunt multū viscosa: nec cum limositate mag. Detur mediū coclear boli arm subtilissime pulucrizati cū modico vini limphati cū aqua ro. fer

rata vel cū aqua cōmuni ferrata bis in die ante prā diū, et ante cenam. vel detur sic modicū de cortice thuris subtilissime pulverizati vel fiat pulvis de istis duobus. vel fiant pillule iste de quib⁹ sumat iij. vel quattuor ante cenā: et ante prādiū p duas horas. ℞. boli ar. cortic thuris añ. ʒ. iij. coralli rub. ʒ. ij. terre sigillate. ʒ. ij. et. ß. sumach mirtillor. ʒ. i. sanguinis draconis. ʒ. ß. fiāt pillule cū aqua sumach viscosa eis competūt pedes porci: vituli bene cocti. loco horum de mane detur modicū lactis capre vel oviū cum modico boli ar. et san. dra. subtilissime pulverizati vel per se. nam lac de se abstergit ratōne partis serose: ideo consolidat. Ido sumat sero et mane ante prandiū et ante cenam duabus horis in q̄titate medij gobelli.

Et siquis dyarriam habuerit ex materia fla^ca descēdēte de capite ad stomachū p poros extravenas. qd patescit q2 tal' dyarria stat cum gravitate capitis et stomachi et egesta sūt aliqualiter spumosa et ampullosa et ascellant cōmuniter magis post somnū vt dicit ypo. 1°. ampho. cañ. illo. Quibuscunq3 spumosi egestiones. talis teneat dietam exsiccativam. paruz dormiant. Vtatur risi cocto sero et mane cū brodio carnium pullis perdicibus auiculis carnib⁹ mutonis iuuenis assatis. piris coctis. coctanis coctis. ¶ Fiāt sacculi parui de duabus vel trib⁹ partibus milij conquassati. et aliqualiter torrefacti super tegula et quarta parte salis pulverizati. et torrefacti applicentur calidi super commissurā capitis: pluries innouando bene calidos. Perfumetur pluries in naribus ter vel quater in die et nocte cum olibano seu cum cortice thuris. sic confortato cerebro mandante: cessabit fluxus. dum tamen membrum recipiens confortetur: puta stomachus cum emplastro de solo mastice. vel sic. ¶ Recipe lapdani. ʒ. i. masticis. ʒ. ß. terebentine. ʒ. ß. mente sicce. ℈. i. coralli rubei. ℈. ß. malaxentur omnia cuz oleo de mastice fiat emplastrū ad modum scuti supra alutā pro stomacho. Vel fiat istud vnguentum. ¶ Recipe olei mastic q̄rterium. i. olei nardini quarterū. ß. masticis subtilissime pulverizati. ʒ. i. coralli rub. ℈. i. mente sicce. ʒ. ß. aloes cicotrini. ʒ. i. cere modicum. fiat vnguētum liquidum cum quo inungat sibi stomachum sero et mane.

Et siquis dyarriam humoralez habuerit ex materia descendente a venis cerebri et partium superiorum. quod patescit: quia talis fluxus est de materia fla^ca et colerica cum spuma in principio, et aliquali gravitate capitis cum debili somno et malis somnijs. et est maior post somnnuz. In primis tribus aut quattuor diebus sufficit sibi dieta dicta. ¶ Consequenter loco vini grossi si febricitans fuerit detur sibi de syrupo de ribes: vel mirtillorum: vel citoniorum: vel de papauere cum aqua ferrata. fiat plena cassea modica cum vno cocleari horum pare tur cibus cum aqua ferrata. ¶ Consequenter circa sextum diem si vrine sint satis colorate. vel patiēs benevenenosus fuerit flobothometur de mediana vel de capitali vena. si bene grossa et apparens fuerit. ¶ Consequenter si non constringatur circa decimū vel duodecimū diem sumat quolibet mane in aurora duos mirabolanos conditos kebulos vel citrinos. Vel detur sibi in duodecimo die vel in. 4i. non ante: quia magis prolōgaretur passio in quo est error cōmunis. De reubarbaro assato et mirabolanis assatis fiat sic. ℞ reubarb. assati super tegula. ʒ. ij. corticuz mirabolanorum kebulorum assatorum. ʒ. iij. pulverizentur et incorporentur cum modico syrupi mirtillorum fiat massa que dissoluatur cum modico syrupi dicti limphati cum aqua rob. fiat potus detur in aurora. Et si cum his dictis non restringatur: in. 14°. vel. 17°. die: tunc indiget medicina vomica ad divertendum intentione ypo. 6. ampho. canone illo. ¶ A dyarria habito diuturna spontaneus vomitus superueniens soluit egritudinem ga. in cōmento dicit. q in hoc dat auctoritas medico dandi medicinam vomicam. vt materia divertatur, et p cōsequens talis fluxus restringatur Fiat sibi potus de decoctione raphani et attriplicis cum toto cum oleo et modico croci et aceti. fiat potus pro vomitu sumpto cibo post vnam horam. Vel comedat tres vel quattuor bolos de raphano in principio prandij per duos dies. Consequenter detur iste supradictus potus ad vomēdum.

Et siquis dyarriam stomachalez sine febre habuerit: puta ex sordido ibidem congregato ratione mali regiminis vt quia gulosus et laboriosus. quod patescit similiter ex natura expulsorum: quia egesta semichylosa subalbida cuz querela aliquali ipsius stomachi et ascellant post somnū: quia cibus preassum ptus quodāmodo corrumpitur et materia stomachalis insultatur: talis non est restrigendus nisi cum dieta de duobus aut tribus diebus. Vtatur risi cocto, cum carnibus et pullis et auiculis tostis Vtatur vino grosso rubeo parz liphato cuz aqua ferrata, cū qua etiā paret cib⁹ et. xx. gña masticis

remolliantur in ea per diem et noctem. In tertia vel quarta die si necesse fuerit: sumat in aurora duos mirabolanos kebulos conditos continuando duobus aut tribus diebus. in principio prandij capiat tostam infusam in bona vernacha vel in vino cocto nil potando desuper. Vel sumat de coriandro confecto. i. coclear ante cibum. Vel capiat de puluere sequenti cum modico vini vel vitello oui: vel cum tosta. ℞. coriandri bene preparati. ʒ. ij. arillorum. ʒ. i. mas. ʒ. ij. sumach spodij an. ʒ. ß. panis zuccari ad pondus omnium. fiat puluis subtilis prouocet sibi somnum ¶ Si hoc durauerit non obstantibus istis prouocetur sibi vomitus. intentione ypocra. 6°. amphorismorum. canone statim dicto. nam fit diuersio materie: nec non euacuatio materie sordide stomachalis que est potissima causa talis fluxus.

Et si quis dyarriam stomachalem sine febre habuerit ex debilitate digestiue stomachi. quod patescit: quia talis fluxus venit per interualla et sepe cum rugitu stomachi et laterum chilosus aquosus per unam diem vel duos. talis vitet frigida et humida ut offas et brodia utatur aqua ferrata in omnibus in qua remollian tur mastic. xx. vel. xxx. grana. Et detur sibi de mane lac ouinum in quo ferrum ignitum sit extinctum pluries utantur zinzibere coriandro confecto: et cynamomo et galanga per se ante cibum et cum cibo. Utatur puluere sequenti ante prandium cum modico lactis: vel cum vitello oui: vel cum vipa sine potu. et in fine mense cum vipa in prandio et in cena. ℞. mas. coriandri preparati an. ʒ. ij. interioris cynamomi. ʒ. ß. galange. ʒ. i. gariofilorum. ʒ. ß. spodij assi arillorum ana. ʒ. ß. panis zuccari. quartam. ß. fiat puluis. Potest uti de dyacitonitem cum speciebus ante cibum per horam: et teneat emplastrum supra stomachum de mastice solo. vel de mastice in tertia parte et duabus partibus lapdani: vel inunguatur stomacus cum oleo mastic. superspergendo desuper puluerem mastic. ¶ Pro preseruatione utatur isto puluere cum tosta vini in fine mense. ¶ ℞. coriandri preparati cubebarum ana. ℈. ij. zinzibri albi. ʒ. ß. cynamomi. ʒ. ij. piperis longi gariofilorum nuc. musca. granorum paradisi macis ana. ℈. ij. galange. ʒ. i. panis zuccari. ʒ. 4. fiat puluis regia. ¶ Et si alicui febricitanti fe. putrida dyarria stomachalis superuenerit non in die cretica nec per viam crisis: sed ex debilitate digestiue stomachi et aliquali corruptione cibi in stomacho cum qua communiter communicant singultus, communiter et ut plurimum moriuntur: quia virtutes naturales stomachi incipiunt mortificari. quod patet: quia in illo expulso apparet cibus non perfecte digestus. ymo portio aliqualis ipsius exeuntis apparet sub forma cibi preassumpti. Ideo estote cauti in pronosticando. Ideo utatur carnibus tostis in suo colaticio cum puluere mas. in duabus partibus. et tertia parte coriandri preparati. et magna per se alias et magna parte. quia immediate cinamomi electi quo puluere potest uti similiter cum tosta infusa in vino in fine mense.

Et si quis in infantia vel in pueritia dyarriam stomachalem vel intestinalem habuerit ex sordido stomachali vel lumbricis lumbricantibus fundum stomachi. et ipsa prima intestina communiter damus eis per duos dies ante prandium et plus. i. coclear seminis cetotonice non conquassati ut eius virtus plus duret in stomacho: et non infusi in aceto. quia tunc parum valet. sed si fuerint febricitantes damus cum modico aque ros. vel portulace. si non sint febricitantes damus cum modico mellis vel cum vitello oui aliqui infundunt per noctem in aceto: ut reprimatur eius excedens caliditas malefaciunt. quia tunc parum operatur contra vermes cum operetur ratione amaritudinis et odoris causantis vertiginem in eis. ut dicit G. 4. de ingenio i fine Et facimus eis emplastrum contra ipsos vermes. ℞. succi foliorum persici. succi crassule minoris. succi absinthij. an. ℥. ß. fellis bouis. ʒ. i. aceti. ʒ. ß. se. contra lumbricos ʒ. ij. farine lupinorum. farine ordei quod sufficit. fiat emplastrum satis liquidum applicentur sero et mane renouando ipsum faciendo ista damus sibi dietam restrictiuam: sorbas: coctana: pira cocta. de risi de carnibus assatis. de carnibus citoniorum paratorum cum pane zuccari. talia damus in principio refectionis. et damus de coriandro preparato subtiliter puluerizato. ¶ Damus de lacte ouium cocto: ut butyrum consumatur. et si ponimus modicum de sumach preualeret. ¶ Aliqui ponunt modicum coralli cum ipso sumach bonum est: quia confortat stomachum. et infrigidat a tota natura et infrigidat aliqualiter. Si cum istis non restringuntur. demus de coagulo leporis: vel pedi in deffectu illius. ℈. ß. vel. ℈. i. vel ʒ. ß. cum modico aque frigide in estate. vel si fortiter febricitat. Vel damus pro modico lactis cocti tempore frigido. i defectu coaguli habeamus caseum bene antiquum duorum annorum si possumus et bulliamus in aqua dulci: ut salsedo bene remoueatur. tunc exsiccamus. et ipsum puluerizamus. et damus modicum

tũ modico lactis ouiũ bene cocti vt butirũ bene extrahaẗ: quia laxat relaxando vias. vel dam⁹ cũ modico aque rosa. vel portulace loco hoꝝ dam⁹ modicum de semie psilij assi grosso modo cõqssati: ꝛ damus cũ modico lactis ouiũ cocti ł ferrati vel cap similiter sed coquaẗ in eo ferrũ vel lapilli fluuiales igniti extinguãtur ꝛ inungam⁹ eis totum vẽtrẽ cum oleo mastiq̃: vbi sit aliqua portio olei mirtilloꝝ vel citonioꝝ superspergẽdo de puluere masticis vbi sit quarta ps puluerꝭ mirtilloꝝ Ista vltima remedia sunt cõia ad istam dyarriã ꝛ ad venalẽ totius corporis: vt diceẗ infra. ¶ Et si q̃s dyarriam ex opilatiõe meseraicaꝝ habuit: qḋ patescit: q: est fluxus chilosus subalbid⁹. ꝛ si fuerit coloris subrubicũdi scḋm eius ptem: signuꝫ ẽ ꝙ talis opilatio ẽ ab intra quasi i cõcauo epaẗ q: in capitibus illaꝝ venarũ q̃ cõtiguãtur cũ ipo epate: vbi talis chilositas incipit rubifieri ꝛ q̃si in sanguinẽ conuerti. Siłr talis fluxus fit cõmuniẗ sex horis vel octo post cibum cũ grauitate ypocũdrij dextri cum vrinis aliqualiter coloratis ꝛ siti aliquali. ꝛ patiẽs vsus ẽ tpibus p̃teritis cibarijs grossis ꝛ dulcibus ꝛ patiẽs voraciter comedit ꝛ festinãter. Et talis lediẗ a cibis stipticis quia cũ illꝭ fluxus talis augmẽtatur. ¶ Talis ergo in dieta ꝛ alias vitet stiptica: ꝛ vtaẗ apitiuis: ꝛ abstersiuis vt colaturis cicerũ ꝛ pisoꝝ vel lentiuꝫ. ꝛ ꝙ i vẽtre pulle ponãtur cicera. ¶ Et si fuerit paup: potet ante prãdium p tres horas ꝛ ãte cenam p duas de decoctõe radicis petrocilij absinthij rc. ꝛ cicerũ ru. vel fꝫ sibi tale mellicratum ℞. corticis raḋ. feni. per⁹. apij. achori añ. ℥. ij. absintij re. m. i. azari. ℥. i. se. vtriusq3 apij. añ. ℥. ij. anisi maratri ameos añ. ℥. iij. cicerũ rub. p. i. mellꝭ al. despumati q̃rt. i. fꝫ. mellicrtum clarificatũ ad. lꝭ. i. ꝛ. ß. ꝛ in clarificatiõe addaẗ acet. ℥. ß. loco istius mellicrati valet aqua achori vel pureta simplex cum petro. Si talis nõ curetur i quibusdã dieb⁹ ꝓuocetur vomitus post prãdium. ℞. radicis raphani. m. i. se. attriplicis cõquassati. ℥. i. olei cõis quarẗ. ß. aceti. ℥. i. croci. ℈. ß. fꝫ potus. post pausaꝫ intingaẗ pẽna i oleo ꝛ ponatur infra i gutture. si cum hoc nõ euomat: detur sibi. ℥. i. succi mediani corticis sambuci vel cũ ouo sorbili vtatur perdicib⁹ ꝛ auiculis tostis ꝛ bullitis. Et vtaẗ cũ salsa viridi vtaẗ vino albo ꝛ clareto. vtaẗ cinamo⁹ electo ꝛ aniso ꝛ marat⁹ de mane ꝛ in introitu lecti. ¶ Et si q̃s dyarriam epaticã felleã ꝛ venalẽ habuerit quod patescit: quia multa colera rubea citrina ꝛ vitellina flãtica paulatim expelliẗ ꝛ iterdum viridis per aliquas vices ꝛ i modica quãtitate. quia si i plurib⁹ cellꝭ seu ascellatõibus exeat ꝛ i quãtitate notabili: mortale. quia mãia pessima ꝛ venenosa. similiẗ talis dyarria fellea ẽ cum siti aliquali ꝛ calore ꝛ insomnietate ꝛ infra paucos dies cõcomitaẗ dissinteria intestinalis saltẽ in p⁹ gradu: q: exit muscillago seu axũgia sãguinolẽta i modica q̃ntitate ratõe acuitaẗ mãie. Jõ dicim⁹. patiẗ dyarriam tenasmonicã aliquãdo: sicut dicimus i spẽbus dissinterie epatice. talꝭ subito nõ ẽ restringẽdus de decem vel duodecim diebus: nisi cũ dieta alteratiua ꝛ stiptica. Et nõ cuꝫ medicis vsq3 quo materia sit ꝑ maiori pte euacuata. i quo errãt practici moderni vt plurimũ dantes nucletã vel reubarb. assum ꝛ mirabolanos assos i septima die vel circa. Nã talis passio ẽ acuta: ideo mãia nõ est euacuata ꝑ maiori parte infra. xij. vel. xiij. dies Jõ cõiter dam⁹ tales medicinas circa. xij. ꝛ nõ ãte. Hoc faciẽduꝫ ẽ de cõcilio medicoꝝ. aliter faciẽtes ꝓlõgant talem dyarriaꝫ ꝛ ponũt eum i periculo. tales nõ debẽt ire ad cellam in quacũq3 infestatõne intẽtiõe Rasis i suo ꝯtinẽte. nec debẽt sumere ea que appetitũ ꝓsternũt. intẽtione eiusḋ ẽ. ideo dãtes trocistos in ista passiõe ꝛ in alijs ꝙ ꝑlurimũ errãt ex isto capite. q̃a appetitu ꝓstracto: v̾tutes necessario debilitãtur. ypo. 6. amph. in dissinteria ꝛ i oi fluxu potissime elõgato p aliquos dies abstinẽtia mala. Dieteẗ ergo in pricipio refectõis cum sorbis vel coctãis vel piris ꝛ carnib⁹ citonioꝝ paratoꝝ addito coriandro. q: facit ad retẽtonem cibi i stoma⁹. Rasis i suo ꝯtinẽte. vel de portulaq̃ cum aceto ꝛ risi ordeato ꝛ auenato exiccaẗ seu torrefaciẗ aliqualiter vt depdaẗ laxitas eoꝝ ꝛ parẽtur cuꝫ brodio carniũ pullꝭ pdiq̃: intãtum ꝙ repleãtur semie sumach. nã sumach ẽ frigidũ stipticũ ꝛ nõ h3 saporẽ malũ. siłr lac amigḋ. c̃ paucis amigḋ ꝛ decoctione sumach. Potest etiã sumere de lẽtib⁹ bene coctis vel fabis. Si rusticus fuerit coctis cũ brodio pulle in cui⁹ vẽtre ponaẗ semis sumach ꝛ addaẗ in scutella modicũ aceti. potẽt aquã ferrataꝫ potissime cisterne vel cũ modico zuccari rosa. vel detur iulep rosa. vel de syrupo citonioꝝ. vel de syrupo de ribes: de medio coclearij hoꝝum potest impleri aqua p̃dicta vna tacea. Aliq̃ dãt aquam rof. ad potãdum approbo aduẽiẽte sexto vel septimo die. ꝓuocet sibi vomitum leuẽ post prandium per mediã horã. intẽtione Jpocraẗ ꝛ Galiẽ 6⁹. amphorꝭ. ponẽdo digitos ab itra. vel plumaꝫ infusam in oleo. vel ꝙ sumat de decoctõne radiq̃ raphani ꝛ attriplicis. vbi addatur modicum olei ꝛ croci. fiat pot⁹ per mediã horam post cibũ. post

n

ca post aliam mediā horam incitet naturam ad
vomēdum cum pluma infusa in oleo ꝙ ponatur
īfra i gutture. Et postꝗ̄ fuerit vomitus ꝓuocat⁹
sumat de mane ⁊ ante cenam mediū vitrū aque
rosa. de stipitibus: vel aque distillate de balausti
is: vel aque prunellorū ⁊ similiū: vel fiat sibi sy-
rupus talis. ¶ ℞. folioꝝ plātag̃. portulace. ana
m. i. sumach mirtilloꝝ aā. ʒ. ij. balaustioꝝ. ʒ. ij. co-
ralli rubei. ʒ. ß. rosaꝝ rubeaꝝ. p. ij. panis zuccari. lb.
ß. Fiat sirup⁹ cū aq̄ plātag̃. ⁊ portulace. ⁊ rob. ⁊
balaustiarū. ¶ Si videres vrinas tinctas ⁊ ve-
nas latas flobothomet̄ circa sextū vel septimuz
diem de vena epatis anteꝗ̄ vomitus ꝓuocetur
sic regat̄ vsqꝫ ad vndecimū vel duodecimuz diē
possunt cū illo tempe applicari vētose magne si
ne scarificatōne supra stomachum ꝓpe vmbeli-
cum: Cōsequēter i duodeci° vel in tredeci° detur
sibi medicina restrictiua que laxādo restringat.
Sumat ante cenam ⁊ de mane in aurora duos
vel tres mirabolanos citrinos cōfectos. hoc fa-
ciat duobus aut tribus diebus. Vel sumat istaz
medicinam fortiorē. ¶ ℞. cortic̄ mirabolanorū
citrinoꝝ torrefactoꝝ super tegula. ʒ. iij. ⁊. ß. reub.
assi. ʒ. i. ⁊ ß. fiat puluis. incorꝑetur cum siru° mir-
tilloꝝ vel citonioꝝ. fiat massa que postea distēpe
tur cum aqua rob. ⁊ modico horum sirupoꝝ. vel
distemperetur cum aqua ferrata decoctionis su-
mach. Vel detur micleta sero ⁊ mane q̊busdam
diebus in quātitate castanee cum aqua pluuiali
decoctōnis sumach bene valet. Et si isto mō nō
curet̄: restringatur decima quarta die ꝓuocet̄ ite
rū mag̃ fortiter vomitus de cōcilio ypocrat̄. 6°.
amphor̄. canone illo. A diarria habito diuturna
quia aliter non possunt bene curari. Ideo dic̄ g⁹
in commēto. ꝙ ypo. dat autoritatē medico ꝙ di-
uertat materiā ad diuersa loca per vomitū Ideo
detur. ʒ. i. succi mediani corticis sambuci cū ouo
sorbili. vel cum modico decoctōnis statim dicte i
cura dyarre ex opilatōne meseraicaruz. Et detur
post prādium per horam. postea post horam inci
tetur vomitus cum pēna infusa in oleo posita in
fra in gutture ⁊ ꝯtinue regatur vt supra dictuz ē
Et aliqui laudāt post oua dura cocta i aceto. Et
lac ouium coctum acetosum. in quo etiam ferruz
ignitum sit extinctum pluribus vicibus i quo sit
modicum choriādri ꝑpati pulverizati cū mo-
dico choralli rubei ⁊ spodij sit quarta vel quinta
pars. Aliqui addūt modicum de cornu cerui ad-
usti ⁊ de squama ferri subtilissime pulverizata ⁊
de semie acetose ⁊ portulace. Rasis multuz lau
dat ista in suo continēte. Et laudat coagulum le

poris vel hedi vt est dictum. Et ꝙ detur de caseo
antiquo bullito in duab⁹ aq̊s ⁊ pulverizato ⁊ d̄
semie psillij assi grosso modo cōquassati: damus
ista cum modico lactis ouiū cocti ⁊ ferrati de vl
timis remedijs est i v̄tute. dicit Ras i suo conti-
nente ⁊ laudat istud emplastrū. Simil̄r ꝙ lima-
tur venter ⁊ femora retro. ¶ ℞. mastic̄. thur̄ alu
minis acassie ypoquistidos balaustiarū ro. san-
dalis aā. ʒ. ij. fiat puluis ⁊ distemꝑetur cum rob
citoniorum vel cum sirupo cytoniorū: aut mirtil-
lorum aut sumach. vel cum aqua decoctōnis su-
mach ⁊ modico olei rosa. vel cum oleo rosa. dein
de vēter liniat̄ ⁊ femora. Vel sic. ¶ ℞. balausti
aruz cupule glandiū acassie thur̄ aā. p. i. myrrhe
ʒ. ß. opij. ʒ. i. iusq̊ami. ʒ. ij. distemꝑentur oīa cum
aqua decoctōnis papauer̄ iusquiami. liniat̄ ven-
ter ⁊ femora retro ꝑ modum emplastri ¶ Rasis
etiam multū approbat istū puluerem. ℞. spodij
ʒ. ij. camphore gra. 5. fiat puluis sumat modicū
de isto pul'e̅ vitello oui in aurora vel ante. Vel su
mat cum modico de syrupis dictis. Ras recitat i
suo continēte: ꝙ multi tales non possunt curari
de tali fluxu colerico: nisi i processu circa. xiiij. v̄l
post sumat de lacte vaccino cocto ⁊ acetoso cuz
modico squame ferri subtilissime pulverizate su
mant i aurora vel ante. vel sumant de lacte dicto
vaccino vel ouino acetoso cocto cum aqua deco
ctionis sumach eq̊s ꝑtibus: vsqꝫquo incipiat
bene inspissari. quiescat ⁊ infrigidetur: ⁊ acetet
aliqualiter si possibile est. ¶ Et si quis dyarriaz
flegmaticam mag̃ a dn̄io ⁊ a toto corpore habu
erit sine febre vel cum febre: quod ē vt plurimuz
q̊ est accidens fluxus quod patescit ex natura ex
euntis. quia humoralis materia flegma^{ca} subal-
bida cum grauitate totius corporis cum siti ⁊ ca
lore aliquali. Iste talis non idiget potib⁹ ita fris
scdm ꝙ illi q̊ patiūtur dyarriam fellcā epaticam
nec emplastris ita frigidis. Post ꝑmos dies su-
mat ante cibum duos bolos de carnibus citoni
orum paratoꝝ cum pane zuccari: vel citonijs coc
tis i prunis. vel capiat vipam i vino cocto. vel in
vernacha si febr̄ sit tepida: ⁊ sitis nō sit magna.
vel sorbis vel fistuq̄ tostis cum pane vel sine pa-
ne. Consequēter sumat de risi cocto cum brodio
pulle in cuius ventre sit sumach. Et vtatur pull̄
gallinis auiculis perdicibus tostis. Vtatur vino
grosso: vtatur i omibus aqua ferrata: i qua ma-
stix remolliatur. quia non imutabit saporē: ⁊ con
fortabit stomachuz ⁊ itestina si febr̄ non sit mul
tum valida: da sibi tostam ifusam i vernacha. vel
ypocrate vt dictum est. Potest caꝑe ante cibum

⁊ post: scđm q̄ magis sibi placuerit. Cōsequēter euacuata materia p maiori pte quod patescit ex q̄titate materie excūtis seu expulse ⁊ hoc post nouem vel decē dies tūc capiat de mane vnū mirabolanū conditū vel duos: ⁊ sint kebuli ⁊ illi sunt maiores alijs. vel capiat vnū coclear seminis nasturcij assi ⁊ parum cōquassati cum modico lactis vaccini vel ouium cocti ⁊ ferrati: ⁊ cum modico oui. vel capiat d̄ semine psillij ↄquassati eodē mō Uel sumat de eodem lacte vaccino vel ouino cocto ⁊ ferrato. Et si i dicta coctōne poneretur modicū aque decoctōnis sumach rōne febris eēt bonū aduenēte die. xij° vel. xiij°. potest sumere istā medicinam ⁊ non ante i quo cōmunit̄ errāt moderni. ℂ ℞. corticis mirabolanor kebulor torrefactor sup tegulam. ʒ. ß. reubarb. assi. ʒ. i. ⁊ ß. pulverizētur ⁊ incorpent̄ cum sirupo mirtillorꝫ qd̄ suffic. fiat massa que postea distemperetur cū aqua rob. ferrata qd̄ suffic. fiat potus. detur in aurora. vel detur sibi sero ⁊ mane de mileta per duos dies in q̄titate castanee cum aqua pluuiali. hoc facto fiat sibi emplastrū: liniatur venter ⁊ femora. ℂ ℞. mastic thuris aluminis acassie ypoqstidos balaustiarū rob. sandal. añ. ʒ. ij. fiat pul. distēperetur cum rob vel syrupo citoniorum deide liniatur venter ⁊ femora retro: bene valet. Uel istud ℂ ℞. balaustiarū cupule glandiū thuris añ. m. i. myrre. m. ß. acassie. ʒ. i. fiat pul. distemperet cuꝫ aq̄ decoctōnis rob. balaustiarū ⁊ modico olei citoniorū: liniātur vēter ⁊ femora retro. Potest cape postea de semine nasturcij assi vnū coclear cuꝫ lacte vaccino cocto ⁊ ferrato: vel de squama ferri subtilissime pulverizata cum lacte dicto. vel d̄ coriandro pręparato ⁊ pulverizato cum lacte dicto. silr vel de omibus istis hoc committit̄ tue libertati. Facta euacuatōne valent simil'r ventose sine scarificatōne posite supra stomachū ⁊ supra vmbilicū. Aliqua sunt dicta in cura dyarrie epatice fellee que simil'r valent finaliter si i decimoquarta die non restrigatur puocetur vomitus de concilio ypocratis ⁊ Galie'. 6°. amphor. put dictum est i cura illa tūc valet sibi simil'r bona tyriaca ⁊ lac vacciniū ⁊ ouium bene coctū: vt dictuꝫ est ⁊ ferratum. Aliq addūt vnū granū opij m. ʒ. vna tyriace: quam dāt vna vice cū modico vini. ℂ Et si quis dyarriam pestilentialem habuerit quia de materia infecta i se vel ratōne venenī p̄assumpti vel cibi venenosi i toto corpore: vt sunt fungi vel ficus cum culo aperto vbi sunt arance ⁊ similia tempe meo fuit mortuus vnus magister in medicia quia comederat duas ficus albas cum culo aperto: non vixit nisi p duos dies. Qd̄ patescit: quia ascellant materiam ad modum lactis corrupti cum magna grauitate corporis: et magna submissione pulsus: ⁊ magna mutatione coloris faciei versus nigredinem. Quem casum pluries vidi: tempore autūnali cōmunit̄ moriuntur circa nonum diem. Illi qui euadunt sūt longe cōualescentie. Et quidam depilātur in cuti corporis. Quidam perdūt vngues. ℂ Ualet istis syrupus de ribes: quia satis cordialis. Uel syrupus mirtillorū vel citoniorum: vt talis materia quodāmodo quietetur: ⁊ paulatine expellatur. Ualet tyriaca bona data in aurora. Dietetur prout statim dictum est in cura dyarrie fellee vniuersalis ⁊ flegmatice statim dicte. Utatur auro in decoctōne pullorum et perdicum ⁊ margaritis ⁊ smaragdis saphiris. Et vtantur sepe i die isto electuario. ℂ ℞. ↄserue rosa. ʒ. i. ↄf. corticis citri. conditi cum pane zuccari. ʒ. vnam. corticis citri. ʒ. i. ⁊ ß. margaritarum electarum. ʒ. i. iacinctorꝫ smaragdorum añ. ℈. ß. serici crudi. ℈. i. seminis citri mūdati. ℈. ij. semis. acetose. ℈. ij. boli armeniaci. terre sigillate. añ. ʒ. ij. limature auri. ʒ. i. panis zuccri. quart. iij. pannorum auri puri. x. fiat conditum ad formam zuccari rosa. terendo cum aqua rosac. muscata. vtatur cum potagijs ⁊ colaticijs factis de perdicula tosta isto puluere. ℞. limature auri. ʒ. i. pulveris dyamargariton noui ter facti. ʒ. ß. nucis muscate. ʒ. ß. panis zuccri. ʒ. ß. fiat pulvis. Dietetur sicut dictum est. vtatur vino electo ⁊ aq̄ ferrata in vino ⁊ i potagijs vt dictū ē

Et si quis dyarriam spleneticam habuerit quod patescit ex egestis nigris vel subnigris cum grauitate in regione splenis. Et quia talis est spleneticus semiadustus si egesta fuerint multum nigra in p̄mis diebus: mortale. auctoritate Ypocratis i quarto āphorismor in duobus cancimbus: quia materia pessima ⁊ incorrigibilis. Si vero subnigra fuerit: in p̄mis diebus teneat regimen in cibo ⁊ potu dictum in cura dyarrie fellee ⁊ embrocetur regio splenis cum aceto tepido decoctōnis florꝫ tamarisci. Infundatur ibi filtrum vel spongia: ⁊ expressum applicetur sepe et sepius ante prādium ⁊ ante cenam i sexta die vel circa flōmetur de saluatella sinistra si venosus fuerit. Consequēter in octaua vel. ix^a sumat colaturā sequetꝫ. ℞. flor tamarisci sene epithimi añ. ʒ. ß. ff decoctio i sero cas no in qua infundātur per noctem

cortices mirabolanoꝝ indoꝝ puluerizatoruꝫ et
torrefactoꝝ.ʒ.i.fricetur de mane fortiter ⁊ colent̄
⁊ colature administret̄. Postea tertia die pꝰ rei
teret̄ flobothoª si vtus stet hoc cōmittat̄ prudē-
tie tue in casu quo nō sit restrictꝰ.xiiij.de cōciᵒ ypoc̄
tis.6ᵒ.amphoꝛ.ꝓuocetur vomitus.nam Gaꝰ.i
commēto illiꝰ. A dyarria habito diuturna dat cō
ciliū ⁊ auctoritatē medico ꝓuocandi vomitum:
vt materia diuertat̄. Multa sunt posita in cura
dyarrie fellee ⁊ epatice que habēt locum in cu-
ra huius dyarrie splenetice. que omnia tue pru-
dentie cōmittātur. ¶ Et si quis dyarriam propt̄
liquefactōem humiditatū ipsorum membroꝝ ha
buerit: ꝓut fit in quibusdam ptisicis ⁊ alijs pro-
pinquis morti nutriātur cum colaticijs factis de
perdiculis tostis vel turturibus vel gallinis. Et
detur sibi lac ouiū bene coctum ⁊ ferratū cū hoc
¶ Et si in decoctōne poneret̄ modicū seminis su-
mach esset melius. detur sibi farine frumēti coc-
te cum aqua ferrata: ⁊ in fine addatur modicuꝫ
lactis capre vel ouium ferrati. de quo lacte potest
potare loco vini potest potare per interualla d̄ vi
no grosso vel subtili limphato cum aqua ferra-
ta. abluat extremitates cum aqua tepida simpli
ci ante cenam ⁊ de mane ante prandiū. Ista ti-
bi sufficiāt.

Ad curam dissinterie epatice. veni-
amus. Prius autem q̄ i
cura procedas: scire ⁊ cognoscere oportet quaꝫ
spēm dissinterie epatice patiatur: quia i hoc cu-
ra diuersificatur. ¶ Si quis ergo primā specieꝫ
dissinterie epatice patiat̄. quia fluxum vētris cū
multo sanguie per interualla peccāte solum sui
q̄titate qd̄ patescit. quia exit sanguis satis natu
ralis cito ⁊ cū impetu ⁊ i magna q̄titate sine de
bilitate corpis. verū aliquādo ꝯcomitatur graui
tas dextri ypocūdrij. ⁊ patiēs est satis coloratus
cū venis inflatis q̄ tenuit regimē multiplicatiᵐ
sanguis in ocio vltra solitū non habuit labores
assuetos nec euacuatōnes sanguis ꝑ flōmias lꝫ
ꝑ emorroyd̄ vel mēstrua vel alias sibi assuetas. lꝫ
qui habet mēbrū mutilatū. vnde natura expulsiª
epatis ⁊ venarū eius fortis in se vel excitata a co
lera acuta cōmixta vel ꝑ medicinā expellit a in-
testina illū sanguinē exeūteꝫ: q̄ interdū coagula
tur in intestinis ex fritate eorum. Fatui medici ⁊
debiles credūt substātiā epatis egeri ⁊ expelli. ꝯ
de interio. in. c. penultio. ¶ Aliquādo expulsiua
intestinoꝝ est regulata ⁊ fundꝰ stomachi ē debil̄
⁊ de facili recipit illam materiaꝫ: ⁊ natura expel
lit per vomitū. In tali ergo dissinteria statim fi-
at flobothoª de epatica in bona quātitate extra-
hatur vna. lib. ⁊ plus: ⁊ teneat dictā parum san-
guinis generatiuā ¶ Utat̄ ergo spinargijs attri
plicibꝰ risi piris pomis grudolis ⁊ similibꝰ. vitet
carnes multū nutritiās ꝓut ꝑdices capones gal
linas antiquas. potet aquam bullitā ferrataꝫ cū
modico iulep roſ. vel cū modico sirupi de ribes
vel mirtilloꝝ vel citonioꝝ vel cum zuccaro rosac̄.
vtatur malogranato. nam ista q̄etant sanguiem
cōmotū. ⁊ sic natura expulsiua expellet cum ma
gis regulata. Modo isti tales in ꝓseruatōne de
bēt flobothomari bis vel ter i anno: nisi supueni
ant eis emorroyde ⁊ menstrua i quātitate bona
¶ Et si q̄s secūdam speciem dissinterie epatice
habuerit: quia egestiōes sanguis in pncipio sūt
ad modū loture carnis dum aial interficit̄: post-
ea i ꝓcessu exit sicut fex vini. quia cōtētiua epat̄
fortificatur. ideo digestiua eius magꝭ in eo opat̄.
Nam talis dissinteria fit ex nocumēto: seu mala
actōne seu debili cōtētiue epatis ⁊ venarū eius:
vt ē supius dictum intētōne Galiem. 6ᵒ. de mor.
⁊. 5ᵒ. de inter. i caplis penultis. ꝓpter quod di-
gestiua epatis parū ⁊ diminute digerit ⁊ chilum
i sāguinē couertit. verū ista cōtētiua deficit ⁊ le-
ditur a mala complōne calida vel fria quod ēvt
plimū: vt dicit gaꝰ. 5ᵒ de inter. c. penultimo ¶ Si
quis ergo spēm dissinterie epatice habuerit rōe
male complōnis calide in cōcauo epatis: ⁊ i eiꝰ
venis. quod patescit. quia incipit fluxus cum fe-
bre ⁊ ꝓstratōne appetitus ad cibum ⁊ cum aliq
li appetitu ad potū. vt ponit gaꝰ: i illo. 5ᵒ. de iter.
i. c. penultᵒ. ⁊ pluries cōcomitat̄ tenasmon. Of
ferātur pluries i die cōfortātia cōtētiua epat̄ ⁊ a-
liqualit̄ infrigidātia ipm. Detur ergo sibi pluries
i die ⁊ nocte de zucco roſ. vbi sit tertia pars tria-
sandali. ⁊ sepe sumat de coriādro bene prepato:
⁊ de pticis exsiccat̄. Utatur aqua ferrata in cibo
⁊ i potu. potet loco vini de syrupo roſ. vel ribes:
vel mirtino vel citonioꝝ de medio coclearij. faci-
at vnam taccā cum aqua ferrata dicta. Si vis fa
cere fortiorē sirupū ℞. plātagꝭ. m. i. roſ. rube. m. i.
mēte. m. ß. mirtillo. ʒ. ij. sumach. ʒ. ij. sandalorum
añ. ʒ. ß. balaustiarū. ʒ. i. zuccari. ro. lib. ß. fiat siruꝰ
cum aqua ferrata ad. lib. i. Et epar emplastret̄ ab
extra sic. ℞. roſ. m. ij. balaustiarum. m. ß. spodij.
ʒ. iij. puluerizentur ⁊ cōficiātur cum equali q̄ti-
tate farine ordei. conficiatur cum aqua rosacea.
⁊ modico succi mente ⁊ aceti. fiat emplastruꝫ sa
tis liq̄dum: de quo ponatur supra epar. Actores
vtūtur trociscis de spodio ⁊ lacca cum q̄busdaꝫ
alijs. Sed quia sunt mali saporis: destruūt appe-

titum ꝓpter quod debilitātur. q̄ non possunt re
fici. ideo ego do in forma pill'ari. ℞. spodij rosꝫ.
cinamomi lacce añ. ʒ. ß. boli arc' amidi seminis na
sturcij. añ. ʒ. ß. sanguis draco. seminis papauerꝫ añ
ʒ. ß. ꝛempentur cū succo mēte ⁊ plantagis. fiant
pill'e ad formā cicerꝫ. deꝫ quolibet sero circa me
diam noctē q̇nqꝫ vel sex. Si vis breuiꝰ opari: fac
pill'as de spodio ⁊ de lacca ⁊ amido cum succo
plātagꝫ ⁊ aduinistra eodē modo. potes facere istō
emplastrū si non vult cape istas pill'as. ℞. spo-
dij. ʒ. i. oim triū sādal' añ. ʒ. ß. rosꝫ. rub. ʒ. i. foliorum
absinthij. ʒ. ß. aceti. ʒ. ß. succi plantagis q̄ꝺ suffic̄
fiat emplastrū liq̄duin' aliqualit̄. ¶ Et si q̇s talē
dissinteriam dictam epaticā ad modū loture carnis
nis habuerit ex mala compl'one fr̄ia epatis cor-
rumpēte actōem contētiue ipsius quod patescit:
quia incipit talis fluxus sine febre q̇busdam die
bus: lꝫ in processu febricitēt. ⁊ habēt satis bonuꝫ
appetitū ad cibum: vt ponit Gaꝰ. 5°: de interio. i
ca° penultio. Detur sibi in p̄mis diebus quia nō
febricitāt de semie nasturcij assi conq̄ssati. Detur
sibi cum modico lactis cocti vel ferrati vel cuꝫ vi
tello oui inūgatur regio epaꝫ cum oleo masticis
⁊ supaspgatur de isto puluere. ℞. masticis. ʒ. iij.
storacdcalāite. ʒ. ij. thurꝫ al. ⁊ nigri añ. ʒ. ß. ꝭ pluis
subtil'. Deꝫ etiam sibi modicū de lacte ouium co
cto ⁊ ferrato cū modico gariofꝫ subtiliter pulue-
rizatoꝝ. potest epar cathaplasmari cū spongia i-
fusa in vino tepido decoctōnis masticꝫ thurꝫ sto-
racis calamite rosꝫ folioꝝ cipressi. De cortice thu
ris cuꝫ tertia parte cinamomi. potest sibi dari cū
modico lactis cocti vel ferrati. Dieteꝫ cum risi et
pull' perdicibꝰ ⁊ auiculis assis ⁊ sil'ibus. Veruꝫ
isti tales i processu incurrūt feb. vt dicit Gaꝰ. 5°.
de intio. in ca° penul° circa mediuꝫ capl'i. ¶ Sꝫ
medici talem febrē ꝑuipendūt: dicentes ipos nō
febricitare: nisi ex abstinētia cibi febricitare puta
febre effimera. ideo cibus corrumpitur ⁊ egredi
tur cum epatica egestione Verba sunt Galieni
i loco statim dicto. propter quod oportet i proces
su cure remedia dicta contempare ⁊ minus cali
da approximare: addendo remedijs dictis modi
cum spodij vel seminis portulace vel coralli rubei
l' antere vel arilloꝝ. ⁊ cum semie nasturcij pona-
tur quarta pars spodij vel chorallı rubei ⁊ i pul
uere q̇ spargitur supra epar addatur coralli rub.
ʒ. i. ⁊ cum gariofꝫ. ⁊ corallo ꝙ sit tertia pars. vel
ꝙ detur lac coctum ⁊ ferratum vt dictum est per
se. vel cum. ℈. i. coralli rubei pulverizati. Si febrꝫ
valida fuerit componādo corticem thuris vel cō
municando cum eo vnam partem coralli rubei:

prout est dictum in alijs. Nam ex tali febre sup-
ueniente simplici illa mala frigida complexꝰ epa
tis deprimitur: licet per ipsam non curetur: quia
superuenit in minori gradu ⁊ cum nocumēto ac
tionis put ⁊ alia dicta sunt.

Et siquis Illam speciez dissinterie e-
patice habuerit in qua exit
sanguis niger sanguine naturali lucidus quasi
mixtura sanguis ⁊ colere nigre propter q̄ꝺ san-
guis nigrescit ⁊ ex mora aliquali in ipis intesti-
nis. Similiter quia refrigeratur claritas amitti-
tur: vt dicit Galienꝰ. 6°. de morbo. in ca°. penul-
timo. Idem dicit. 5°. de interioribꝰ. in ca°. penul
timo. Unde quādo globatur in ipis intestis ꝑ-
pter moram i eis fatui medici dicūt ꝙ sit substā-
tia epatis. vt dicit Galienꝰ i locis dictis. In ista
specie peccat sanguis i quāto ⁊ i quali. Ideo ta
lis fluxus est ex nocumēto expulsiue ⁊ contētiue
epaꝫ ⁊ venarum eius. nam expulsiua icitata ali-
qualiter expellit ⁊ contētiua desinit abire quātū
illorum humorū grauatur ipis. Ista species in
p̄ncipio cum difficultate curatur inueterata: vel
i senibus non curatur vt plurimuꝫ: talis ifra q̄r-
tam diem flobothometur de vena epaꝫ: reiteran
do flobothomiā de mediana vel de epatica sini-
stra i sexto die vel circa. Teneant dietam datam
i alijs speciebus dissinterie epatice de causa cal'a
epithimādo epar ⁊ sic ponēdo vt dictuꝫ est in a-
lijs speciebus de causa calida. Tamen si egestio
nigra vel viridis fuerit vel eruginosa superuene
rit: vt plurimū moriūtur. hoc videmꝰ de facto. Et
ypo. vult hoc. 4°. ampho.

Ad curam dissinterie

Intestinalis veniamꝰ. Prius autē ꝙ in cura ꝓ
cedas: scire ⁊ cognoscere oportet quam speciez
dissinterie intestinalis patiatur si illam que i gra
cilibus vel grossis intestinis, vel in vltimo intesti
no qui tenasmon dicitur patiatur ⁊ in quo gradu
quia in hoc cura ⁊ ꝓnosticū diuersificatur.

Siquis autem aliquam harū specierū
in primo gradu habuerit: non
periclitabit. Si vero secundū graduꝫ attingerit
periclitabit: maxime si egestio viridia vel erugio
sa vel nigra superuenerit. quia tunc mortale. Et
si tertium gradum cum hoc vel sine hoc attinge-
rit: tunc talis ē mortalis valde. intentōne ypocꝫ
4°. amphorꝫ. in duobus canonibꝰ. ¶ Si quis er
go dissinteriam i gracilibus intestinis habuerit:
quod patescit ex dictꝫ Galiēi. 6°. de interioribꝰ. in
ca°. p̄mo, quia dolet circa vmbilicum. ⁊ sanguis

in egestis ē valde paucus ⁊ satis permixt⁹ cum
ipīs egestis ⁊ cum egestis exit modica muscila-
go axungiosa si in p̄mo gradu fuerit. vel quedaȝ
pellicule subtiles cum sicut cortices pellis interi
ores si i secūdo gradu fuerit. vel cū hoc pellicu-
le magne seu pars itestini gracilis ⁊ satis permi
xta cum egestis expellat̄ si in tertio gradu fuerit
¶ Vel si quis dissinteriam intestinalem in gros
sis vel mediīs intestinis habuerit quod patescit
ex dictis galieni i loco dicto. quia dolet sub vmbi
lico: ⁊ sanguis ⁊ pinguedo exeūt in competenti
quātitate fuerit. vel cuȝ hoc pustule de superficie
intestinoꝝ excoriata quasi cortices pellis sat̄ ma
nifeste exeūt si in tali gradu fuerit. Vel cum hoc
pars substātie intestini notabilis exierit si talis i
tertio gradu fuerit. Isti mag̃ curātur cum medi-
cinis p̱ partem inferiorem sicut cum colaturis ⁊
clisteribus ⁊ p̱fumatōnibus sicut aliī statim di-
cta cū medicinis per os. vt dicit Galien⁹. 6°. de in
teriorib⁹. in ca°. p̄mo. Idem dicit. 13°. de ingenio.
in ca°. 6°. in fine capl̄i. Verum isti i specie regi-
minis cibi ⁊ potus nec in specie medicinarū nō
differūt: sed in modo approximandi: vt dictuȝ est
De istis ergo duabus speciebus dissinterie simul̄
p̱cedamus. Et quia iste dissinterie intestinales
cōmuniter post p̄mos dies ad dyarriā felleā epa
ticam vel venalem dictam Regantur in cibo et
potu ⁊ aliīs remediīs dictis p̱ut regūtur haben
tes illas: ex quo semp̱ succedūt ad illas rōne acui
tatis humorum descendentium ad ip̄a. Et quia
istas dissinterias intestinales tenasinōicas cō-
comitatur dolor magnus i ip̄is ratōne mat̄ie ca
lide vlcerātis. Fiat eis clistere sedatiuuȝ doloris
quod non habet par i sedando dolorem ratione
talis materie acute vt dicit Rasis in suo continē-
te. ¶ ℞. olei rosa. vinfancini. ℔. i. ⁊ ß. quo non i-
uento fiat d̄ cōmuni muscillag̃. seminis psilliī. ʒ. 4
miscētur. fiat clistere. reiteretur bis vel ter in die
naturali p̱ aliquos dies: ⁊ supra ventrem vbi est
dolor fiat sibi istud emplastrum. naȝ cōfortat ip
sa intestina ne tātum ledantur a materia calida
acuta veniēte ad ea. ¶ ℞ sanguis dracōis. boli
armenici añ. ʒ. iiī. mūmie ʒ. iī. seminis plantagis. ʒ.
i. fiat puluis. conficiat̄ cum albumine ouorum ⁊
modico olei rosa. fiat emplastrum. applicet̄ vna
pars cum pāno lineo sero ⁊ mane: recurre simil̄r
ad pulueres ⁊ emplastra posita in cura dyarrie
fellee epatice ⁊ venalis. Et fiant sibi collíria que
sequūtur. teneātvnū de ill̄. multum sedant appe
titus illos ascellādi. sunt ip̄ius Gilberti. ℞ myr
re. ʒ. ß. corticis thuris. ʒ. iī. ameos. ʒ. iī. croci. ℈. i.
opiī. ʒ. i. conficiātur suppositoria cū p̱stello ⁊ mo
dico mell̄ cum filo in medio. Vel fiāt colliria ra-
sis. ¶ ℞ corticis thuris liciī croci gummi arab.
añ. ʒ. iī. opiī. ʒ. i. fiāt colliria ad formam glādis cū
filo in medio. ¶ Aduerte Rasis ponit de opio. ʒ.
iī. sic q̄ opiuȝ est i tertia p̱te nimis ē. quia stupes-
cit sensus sunt obdormiti. vidi periculum in hoc

In processu Istius dissinterie duȝ
intrabit secūdum gra-
dum ipsius superius dictum: fiant clisteria laua-
tiua ⁊ consolidatiua. quia fluente materia q̄ non
dum est euacuata pro maiori parte non possint i
testina consolidari saltim talia p̄seruabunt ab vl
teriori ⁊ maiori vlceratōne. ⁊ hoc ad p̄sens suffi
cit. ¶ ℞. aque ordei cum cortice bone decoctio-
nis albe ⁊ satis spisse. quart̄. ℥. mell̄ ros. ʒ. iiiī. mi
sceātur fiat clistere. Istud clistere lauat: abster-
git ⁊ mūdificat ip̄a intestina teneat p̱ut poterit.
Reiteretur bis vel ter donec exeat clistere clarū
mūdum sine sanguine ⁊ sanie. ¶ Aliqui ponūt
in isto clisteri ablutiuo modicum de sero caprino
quia abstergit. ¶ Et aliqui faciunt istud clistere
lauatiuum cum aqua decoctōnis lenticum ⁊ fe-
nugreci cum melle rosa. Magis placet primuȝ.
Isto clisteri lauatiuo mistrato administretur cli-
stere consolidatiuū tale quod consolidat ⁊ p̄ser-
uat a maiori vlcere. ¶ ℞. cepi hyrcini de renib⁹
hyrci vel capre liquefacti p̱tes. iī. olei rosa. parteȝ
vnam ne cepum cito coaguletur. administretur
tepidū. Nā talis adeps adherebit sup̱ficiei inte
stinorum. sic consolidabit ⁊ p̄seruabit ipsa tanq̄
lorica eorum. Aliqui post clistere lauatiuū dictuȝ
loco huius clisteris administratur clistere restricti
uum tale. ¶ ℞. succi plantagis vel corrole vl̄ ca
meleonte. ℔. i. ⁊ ß. miclete. ʒ. iī. fiat clistere admi-
nistretur. Vel faciūt tale clistere cum decoctōne
herbarum dictarum ⁊ balaustiarū cum. ʒ. i. vl̄. iī.
ipsius miclete infuse. Primū p̄ualet: quia mag̃
preseruat intestina p̱pter adherentiam cepi hyr
cini. Aliqui vero non curāt cap̱e tot clisteria. faci
emus eis talia suppositoria ad infrigidandum
intestina ⁊ ingrossandum materiā ibi fluxam et
fluētem ex quib⁹ iuuant̄ in aliquo. ℞. acassicy-
poquistidō. añ. ʒ. iī. liciī. ʒ. ß. succi simphitivel plan
taginis albuminis ouorum quod sufficit. fiāt sup-
positoria cum lana ad formam glandis magni:
quādo redibit de cella: ponat alium. ¶ Et si ali-
qualis lesio vltimi intestini cōcomitetur talē dis-
sinteriam quod est vt plurimū. propter quod di-
cimus q̄ tenasmon concomitatur pluries dyar-
riam felleam epaticam ⁊ venalem: tunc vt tolla-

inus pluralitatem cellarum: suffumigamus cuz emboto sic. ℞.pineam gūmosam.scindatur in frusta modica que inuoluantur in pice nauali liquefacta addito modico cimini. capimus duo vel tria frusta successiue ponimus super vno carbone ne sentiatur magnus calor: ꝛ cum emboto imponimus fumū.mirabiliter valet quādo cū tali dissinteria cōmunicat querela vltimi intestini.propter quam pluries appetūt ascellare ꝛ tenasmon cōcomitatur.nam ratōne picis consolidat: ꝛ ratōne cimini vētositas interclusa in axungia ipsius intestini cōsumitur que erat causa fortis incitans ascellam. Vel stante ista querela vltimi intestini cōcomitante dissinteriam dictam ꝛ dyarriam felleam incitāte ipm longaonē ad plures cellas.fiant colliria statim dicta. ¶ Sed q̄a cōmuniter in processu dyarrie fellee fit vlceratio aliqualis in capite ipsius longaonis ratōne materie acute non bene competit myrra nec mel ad sedandū illā mordicatōnem. ¶ ffiant ergo ista. ℞.gūmi arabici.ʒ.ß.licij.ʒ.ij.corticis thuris.ʒ.ij semis ameos.ʒ.ß.croci.ʒ.ß.opij.ʒ.ij.conficiantur cum albumie oui.fiāt suppositoria cum filo quādo ibit ad cellam: remoueat ꝛ abluat ipm cuz vino ꝛ reponat ipm vel alium ¶ Postq̄ fuerit dissolutum Rasis dicit i suo continēte: q̄ q̄dam faciebant su:positoriū de opio vt puocaretur somnus ꝛ debilitaret̄ sensitiua intestinoꝝ: ꝛ moriebātur.de facto videmus q̄ quādo ponim⁹ multum de opio in talibus suppositorijs q̄ patientes fiūt stupidi. vidi hoc ordināndo suppositoria seu colliria Rasis posita in.9°.almansorj. Ideo sis auisatus in talib⁹ q̄ non sit de opio nisi.ix.l'x. pars i consideratōne alioꝝ materialiū. ¶ Adūte tamē q̄ clisteria lauatiua dicta ꝛ cōsolidatiua ꝛ restrictiua non curāt ex toto vsq̄quo materia sit p maiori parte euacuata lz proficiāt: pter quod adueniēte decima vel vndecia die q: materia est in magna pte euacuata: dam⁹ medicinā ꝺ reubarb. ꝛ mirabolanis assat̄ ꝛ non ante. q: passio ē acuta cōmuniter vsq̄ ad.xiiij. ꝛ interduz vsq̄ ad xx.durat. ¶ Post istā medicinā reiteram⁹ clist̄eᵃ lauatiua: ꝛ consolidatiua: ꝛ suppositoria dicta. Tūc complet̄ cura. Detur ergo ista medᵃ i materia colerica. ℞.reubarb.assi.ʒ.iij.pulueriz et̄ subtiliter ꝛ incorpetur cum syrupo mirtilloꝝ vel citonioꝝ quod suffic̄. fiat massa que postea distempetur cum aqua roſ.ferrata.vel cuz modico syrupi dicti ꝛ aque roſ.cōi detur in aurora.vel sic ¶ ℞ reubarb.assi.ʒ.i.ꝛ ß.vel.ij.cortiq̄ mirabolañ.citri. bñ assatoꝝ.ʒ.iij.l'.ʒ.iij.ꝛ ß.pluerizent̄ subtiliter fiat massa modo dicto que dissoluet̄ sicut dictū ē. ¶ Si vero materia fuerit flegmaᶜᵃ salsa in magn̄ q̄titate loco mirabo.citrioꝝ si pōas ꝺ cortice mirabolanoꝝ kebuloꝝ assatoꝝ modo sup:adicto loco medicine sumat de mirabolanis cōfect̄ ꝺ mane.ij.vel.iij. ¶ Iste tales medicie euacuāt residuū matie.ꝛ tūc hoc facto clisteria lauatia dicta ꝯsolidatiua habēt locum ꝛ complēt negociuz ꝛ colliria dicta ad alia remedia fortīt consolidatiua que sunt ista. Quidam dāt pillas de sero q̄libet sero de cera virginea seu noua dat quiq̄ sex: vel dāt duo vel tria vitella ouorū cocta bene cum aceto q̄ sint dura.dant ante cenam ꝛ ante prādium vel distempant cū aceto parū liphato cuz aq̄ roſ.ferrata ꝛ admistrant p viaz potus vel admistrāt istum cibū fortīt restrictiuū i dissinteria vtra q̄z maxie q̄ñ est i gracilib⁹ intestis.capiant̄ pdicule vel turtures assent̄ i fine decoctōnis repleatur cera v̄ginea ꝛ mag̅ decoquātur ꝛ ide patiēs cibet̄.vel vtat̄ puluere tali i cibo.vel det̄ modicū rob vel syrupo citonioꝝ.vel siru° mirtilloꝝ. Capiatur turtur impleat̄ san.dra.boli arᶜᶦ.mūmia q̄ꝺ poterit recōdi i vētre ꝛ ponatur i olla ꝛ olla claudatur cum pasta bene e vt decet.ponat̄ i furno: vt totum cōburat̄: extrahat̄ ꝛ pulueriz et̄. Iste pul'. mirabiliter cōsolidat: restringit. Multi habent p experto pmissis p̄cedentib⁹ euacuatiōibus dare p tres dies de mane i aurora.ʒ.i.vel.ʒ.ß.coaguli leporis vel hedi cū modico lact̄ ouiū cocti.vl' cū modico succi plantagis clarificati p residentiaz vel cū modico aque ferrate decoctōnis seis portulace plantagis.lac ouiū bene coctū ꝛ ferratuz acetosum valet in vtraq̄ dissinteria intestinali p ut dictū ē i cura dyarrie fellee epatice i p̄cedētib⁹

Et siquis Tertiā spēm dissinterie intestinalis pncipal'r habuerit puta tenasmonē seu difficultatē egerendi cū conatu maxio ꝛ volūtate egerēdi cū impotētia aliquali emittēdi ꝛ cū graui pondere anchaꝝ ꝛ vltimi itestini.nā videt̄ patiēti q̄ icessant̄ debeat ascellare ꝛ potētiā nō hꝫ ascellādi Ið ē p̄pria passio lōgaonis. Et q̄ꝺ iste ascellat ē albū muscilaginosum sāgumolētū cū maᵃ aliq̄li p citrina l'seminerugiosa cōcomitāte. Ista pūctio ꝛ incitatio ascellādi fit ex acuta matia colerica vel salsa flegmatica vel ex flāte frio viscoso rōne mot⁹ corpis vel al's: ꝛ imbibitis i parte axungiosa ipsius longaonis. ¶ Ad quoꝝum punctōnem ꝛ incitationez expulsiua eius epatis ꝛ venarum quodammodo incitatur expellere superfluos. Propter quod concomitantur humores venales in tali

expulsione in processu. ideo aliquando venit cum materia longaonis modica materia citrina vel flatica vel viridis seminigra. Causa autem humoralis excitans expulsivam longaonis qualis sit in se cognoscitur ex punctura ex ardore et egestis pro parte. ¶ Si vero ista punctio et incitatio ascellandi cum dolore ani fuerit ex materia colerica et flegmatica commixta: vel fuerit ex flegmatica salsa vel flegmatica fria viscosa quod cognoscitur ex natura egestorum. Quecunque causa fuerit imbibita in ipso longaone incitans eius expulsivam: et per consequens partium superiorum fiat encatisma. ℞. foliorum malue bismalue ana m. iij. seminis aneti fenugreci. se. lini ana ℥. ß. ß. decoctio usque ad consumptionem tertie partis. infundatur spongie in ista decoctione calida vel filtrum et compresse applicentur ano et in anchis pluries reiterando et sedeat desuper. Consequenter si doleat in anchis inungimus anchas cum oleo aneti et lilij equis partibus. Et postea applicamus pannum lineum desuper. Et si talis tenasmon fuerit de causa multum fria: addimus in decoctione iam dicta de ysopo origano calamento: ana m. ij. Et in dolore magno ipsius intestini longaonis a materia flegmatica fria et ventosa posset fieri clistere de ista decoctione cum sale et de oleo aneti et lilij. ana. quartam. i. et melle rosato. quartam. ß. et cassie. ℥. i. fiat inde clistere. Consequenter in tali materia flatica in toto vel in magna parte facimus suffumigationem cum eboto. habemus pincam gummosam eiectis nucleis dividimus in parvis frustis et involvimus ea in modico anisi maratri ameos et duos vel tres de illis peccijs successive ponatur super uno carbone ne patiens multum calescat et inde perfumetur cum emboto de mane et ante cenam et de nocte. Ista perfumatio bene valet in tenasmone de causa frigida. Et de causa calida et fria similiter valet multum in causis dictis frigidis et calidis suppositoria dicta superius in tenasmone concomitante dissinteriam intestinalem potissime collirie dicta gilberti superius dicta. ¶ Et si tenasmon fuerit de causa multum calida: bulliatur filtrum potissime blavium in aceto albo et exprimatur et ano calidum sepe applicetur: et abintra inungatur cum isto vnguento ¶ ℞ olei rosati. quartam. i. olei salicis vel nenufaris. quartam. ß. axungie porcine. ℥. i. coriandri subtilissime pulverizati. ℥. i. cere modicum. fiat vnguentum liquidum. ¶ Si vero causa fuerit mixta: calida et frigida: quia colerica et flegmatica: tunc imponimus filtrum vel spongiam in aceto et aqua. Et facimus sacculos de furfure grosso addito interdum modicum ysopi et florum camomille ratione materie facte et bullimus in aceto et aqua similiter comprimantur et supersedeant: vel teneant in ano sepe renovando. ¶ Si vero tenasmon fuerit propter vlcera in ipso longaone potissime in capite quod patescit ex dolore forti: potissime si tangatur locus ab extra et quia multum durauit cum expulsione materie sanguinolente et eruginose. inungatur cum hoc vnguento. ¶ ℞. ceruse plumbi. ℥. i. muscilaginis gummi arabici. ℥. ß. opij. ℥. ij. olei rosati. quantum sufficit ad incorporandum per modum vnguenti. vel cum isto. ℞. muscillaginis gummi dragaganti gummi arab. ana ℥. ß. aloe lotis. ℥. ij. mastícis corticis thuris ana ℥. ij. olei rosati quod sufficiat ad incorporandum cum modico cere. si sit necesse fiat vnguentum liquidum primo aut antequam inungatur locus abluatur cum vino tepido et melle rosato. ¶ Si vero talis dolor et mordicatio fuerit in ano in capite longaonis propter medicinam laxatiuam fiat vnguentum ℞. muscilaginis gummi dragaganti gummi arab. seminis psillij ana ℥. ß. olei rosati. quod sufficit cere modicum. fiat vnguentum liquidum. saccellatio facta cum pannis lineis vel spongia infusis in aqua tepida valet et sedat dolorem. reiteretur sepe inunctio loci cum oleo rosato. similiter valet et sedat dolorem illum. Ista sufficiant.

¶ Capitulum. 14m. de difficultate mingendi.

Quum vrina minuitur aut ex toto retinetur neque in femore apparet tumor neque grauitas neque dolor in renibus sentitur: succurrendum est ex medicaminibus vrine prouocatiuis que nominabimus. Unum quorum est hoc quod ℞. semis apij nitri rubee tinctorum olixatri seminis iuniperi semis azari ameos semis feniculi spice amigdalarum. semis melonis omnium ana ℥. x. cantaridarum quarum capita et ale abscisa fuerit. ℥. i. armoniaci. ℥. iij. armoniacum in vino dissoluatur et alie species ex eo conficiantur. Ex quibus fiunt forme auellanis similes de quibus sumatur abvna. ℥. ad. iij. ℥. hoc enim medicamen valde confert et cor

cum dissolutionem patitur et laxitatē ꝛ yposarche: ꝛ ad expellenda omnia accidentia causa quorū corpus desiccari oportet. Quod si cōtingat mingendi difficultas ex casu aut percussione in femore aut in ano aut in eorum circuitu eger ex basilica minuatur. deinde aqua calida loco sepe superfundatur et vsqꝫ ad spaciū medij diei exoleis fricet̄ Egro qꝫ precipiatur vt vrinam expellere nitatur. Si aūt mingendi difficultas contingat vesica existente plena et extensa ꝛ sit hoc pꝰ sanguis aut saniei mictū medicamina que trombos sanguis aut pus quod in vesica generatur soluere consueuerunt ꝛ liquare dāda sunt. Medicamē quod trombos sanguinis aut saniei q̄ in vesica fit dissoluit. ℞. cordumeni mirre rubee de qua tingitur seminis iuniperi armoniaci asse omniū partes equales. Armoniacuꝫ dissoluatur ꝛ informentur pillule ex alijs speciebus ex eis confectis de quibus quater in die sumatur cum apozimate de seminibus quod nominauimus. Sirupus etiam acetosus ex forti aceto factus multotiens detur per siringam preterea īmittatur in vesicam aqua in qua dissolutꝰ fuit sal aut aqua cineris ꝛ ista est confectio aque que fit de cinere. ℞. cinerem de ilice: cinerem de vitibus cali calceꝫ. His omībꝰ ad misceatur tantū aque vt ex ea cooperiri possit ꝛ dimittātur sic ꝑ tres dies: deinde colent̄ ꝛ per siringam in vesicam initiatur Herba qꝫ croci ortulani ꝛ esula cocta supponātur Tinam preterea assidue ingrediatur in qua sit aqua ī qua cocta sint camomilla sticados arabicus sansucus sinsibriuꝫ aut in aqua extremitates caulium ꝛ esular ꝛ fimꝰ columbinus cocte fuerunt. Eger in decoctiōe earum sedeat ꝛ ex herbis istis sic coctis fiat emplastruꝫ super femur ꝛ partes ei circūadiacentes ꝛ dum in tina moratur sumat in potu que vrine ꝓuocatiua existunt. Et si hec omnia non profuerint ad instrumentuꝫ cum quo vrina ꝓuocatur est recurrendum. Si aūt mingendi difficultas post lapidis signa affuerit eger supinꝰ iaceat ꝛ pedes eius diuersis mōis ꝛ fortiter quatiendi sunt. Et si vrina non egressa fuerit oportebit vt cum instrumeuto curetur: per qꝺ membro immissuꝫ sit ipulsio. Cauendū tamen est ne virge immittatur cum est ibi apostema. Ad difficultatem qꝫ valde cōfert sepe ingredi tinam ꝛ vngere loca ex oleis ꝛ medicamīa vrinā ꝓuocātia in potu sumere ꝛ abstiere a nutriētibus acetosis ꝛ ponticis ꝛ grossis

De difficultate mingēdi: q: de stranguria seu de strāgulata et retēta vrīa vltra velle i toto: tē actio

expulsiue vesice ē ablata. Si in pte ⁊ actio ē corrupta ¶ Iste due male actiones vesice: nec non. ⁊ si actio eius diminuta solum fuerit vocatur ꝓpe strāguria. 6. de morbo in caplo penulti°. pmo de int. in ca° pmo. 6. de inte. in ca°. 3°. Moderni appellant in psalterijs suis suriam. qñ vrina ex to° strāgulatur seu retinetur vltra velle dicētes. Stranguria guttatim. sur. nil. dissur ꝙ p horas. ga⁹. āt in locis dictis vbi ex intēto tractat de passiōib⁹ vesice nūꝙ posuit suriam: sed stranguria ⁊ dissuriā. Que dissuria ꝓprie est parua ⁊ sepissima mictura libera tamen. hoc vult Rasis in suo cōtinente. ⁊ ga⁹ 6. de iteriorib⁹ in caplō 3°. Quia magna ⁊ libera dicit dyarria vrine: vel dyabetica passio. Uerum aliquādo Ga⁹ in locutiōibus suis capit vnum ꝓ alio ⁊ capit stranguriam ꝓ dissuria appellat talem ⁊ liberam sepissimā micturā stranguriam. 5°. amphο. ꝯmēto illius can. In ano flegmone patiente: sicut capit aliquādo dissuriam ꝓ guttatim ⁊ quasi in sensibili ⁊ inuoluntaria mictura. p°. de int. in c. p°. circa finem. que ꝓprie appellatur distillatio vrine ex paralisi lacertoꝝ colli vesice: qui lacerti ex officio claudunt collum vesice: quib⁹ remollitis seu paraliticatis nō possunt in illam actionē Ideo guttatim ⁊ quasi continue mingūt: q: sicut in vesica ꝯgregatur exit inuoluntarie ex nocumēto ꝯtentiue ipius. Ille ꝯstantinus monachus q̄ trāstulit librum de morbo. de inte. ꝯmētū ampho. ꝓnostic. regimenti acutorum de arabica in latino dedit nobis istas labes ⁊ ples ꝯsiles ex suis locutōib⁹. Ex q̄bus Gor. male ⁊ iproprie locut⁹ ē in materia. Gilbertus. Rogerius. Galterus. Plotеpus. ⁊ plures alij diminute locuti sunt in psalterijs suis in ista materia. ¶ Tēporibus istis oēs passiones vesice in q̄bus offenditur ꝯtentiua vel expulsiua vesice in suis actōibus. ¶ Prima frōte appellamus stranguriam. licet ꝯnr veniamus ad locutōnes tibi dictas ꝓpas. ¶ Ulterius nota: ꝙ vesica est membrū cōtextum ex duabus tunic: vt sit receptaculum vrine inter virgam ⁊ anū locata pmo de inte. in. c. p°. Idem clarius ponit. 5. de iuuamentis membroꝝ. in. c. 2°. cuius collū voluitur ⁊ extenditur sub ossibus pectinis ⁊ ascēdit ad radicem virge. Et est figure littere. g. latine: quia talis ꝯtortio seu figura facit ad meliorem retentōcꝫ vrīe. Ad quā silr faciūt lacerti colli vesice stati dicti claudantes ⁊ aperientes dictū collum vt dicit ga. 5°. de iuuamentis in. c. 3°. 4. ⁊. vltimo. et in p°. de inte. in. c. pmo in fine Et subdit littera in. 5°. de iuuamentis. Idem dicit. 6. de inte. in. c. 2°. ꝙ fuit necessariū ꝙ essent due canales: duo colla, duo pori inter vesicam ⁊ renes qui venirent a renib⁹ ad vesicam a quolibet rene vnus q̄ dicuntur porivritides. Rasis vocat colla per quos vrina transit a renis ad vesicam. ⁊ omnis feculentia renalis saniosa vel humoralis. a renulis: ⁊ lapilli q̄ descendentes soluūt ꝯtinuū in eis ꝓpter quod causant dolores fortes versus inginaria quia ibi ꝓtēdūtur. dicti pori cōmunit lapilli tardant transire ad vesicam cum dolore septem diebus ⁊ vltra s̄m ꝙ sūt magni. ¶ Et si pro possibili ambo pori dicti clauderentur ⁊ opilarentur opilatione feculenta viscosa vel apostemosa ex toto cessaret transit⁹ vrine a renibus ad vesicam. ꝓut vidi bene quater tēpore meo non appetebant vrinare: nec cum argalia, poterat exire vna gutta vrine a vesica. quia ibi non erat post paucos dies: q̄dam illorum euomebant vrinam. ⁊ iam erant facti icterici. erāt semiuirides sicut color herbaꝝ semiviridium. ꝯmuniter viuebant sic quasi per viginti dies. Ga⁹ dicit. 6. de morbo in. c. penulti°: ꝙ si vrina cursum solitum nō habeat ad vesicam: eo quia illi pori sunt ex toto clausi. dato ꝙ vrina retineatur non debet dici stranguria nomine. quoq̄modo volueris ydoneum nomē nō reperitur tali retentioni vrine. ¶ Nam si vesica vrina repleatur ⁊ non possit expellere illam non est idem ac si vesica sit vacua ⁊ non effluat vrina: quia quando vesica plena est ⁊ vrina non valet exire. hoc est: quia collū vesice est opilatum. vel vesica in sui substantia defecta nō pōt se comprimere ⁊ vrinam emittere. si vesica vrinā nō recipiat hoc nō est ex defectu suo: s̄ ex opilatione illoꝝ poroꝝ vritides. ꝓpter quod sic retēta nō debet dici stranguria. Auerroys. 2°. sui collectorij in caplō ꝓprio dicit: ꝙ in foraminib⁹ vesice p quos subintrat vrina veniens p illos poros ē copertura ad modū coriiq̄ q̄ apitur dū vrina subintrat vesicam ⁊ statim claudit ne vrina reueniat ad renes in reuolutōne corpis. hoc est: q: natura semp operat q̄d melius est. 3°. de creticis diebus Opus nature est opus intelligentie nō errantis quia gubernat ab orbe. 5. de iuuamētis mēbroꝝ in. c. 2. et in. c. vltimo dicit ꝙ vesica hꝫ duas virtutes officiales naturales ꝓ s̄uitio totius corpis. s. retētiuā ⁊ expulsiuā vrine. pter illas q̄ttuor q̄s hꝫ pticulares ꝓ sui nutritiōe ⁊ ꝯseruatōe. Idē dicit 6. de morbo i. c. penulti°. ⁊. 6. de inte. in. c. 3°. Auerroys dicit. 2°. sui collectorij in. c. ꝓprio: ꝙ vesica habet attractiuā cōem. vt attrahat aq̄sitatē ⁊ intestina vt attrahāt feculentiā sicut cistis fell' hꝫ ad attrahendū colerā. ¶ Dicam⁹ ꝙ possibile est ꝙ habeant: s̄ habent valde debilē. Ideo Ga⁹ nō fecit

mentionē. ⁊ sic sunt ꝯcordati.

Primo tu q̄res stranguria seu difficultas mingēdi cui⁹ ꝑticule vesice: ē pa° ꝑncipalr̄. Soluit lr̄a ꝑ°. de inte. in. c. ꝑ°. ⁊. 6. ꝺ ite. in. c. 3°. et in. 6. de morbo in. c. penulti°. ꝙ vt pl'im strāguria ꝓꝑe dicta qꝺ est nihil expellere vl' paꝝ cum offensione vel guttatim cū difficultate ē pa° colli vesice grauati opilati ex toto vl' in parte. que fit octo de causis vt statim dicet̄. alij aūt̄ de possibili est pa° sub̄e vesice nō potētis se latitudialr̄ ꝯp̄mere: q: multū repleta ⁊ extēsa. q: ois expulsiua n̄alis official' fit ꝑ ꝯꝑ̄ssionē latitudialem. vt vult Ga⁹ in loc̄ dict̄. Idē ponit ꝑ° de inte. in. c. ꝑ° in fine ca¹. vbi dicit: si dubitas in h̄, fac vt collum vesice iaceat inferius appodiendo se ac si velles egerere ⁊ cū manu tua vesica inflata ex vrina retēta intus ꝯp̄mat̄. scias ꝙ si vesica deficiat ex se: ꝙ ex hoc vrina egrediet̄. his aūt factis nll'o ꝑ signo appēte scias strāguriā eē ꝓꝑt̄ opilatōꝫ colli vesice dictā. ꝓꝑt̄ qꝺ cā stranguriē vere duplex erit ī gn̄e ꝯsil'is vl' officialis in sub̄a vel in collo. ¶ Dissuria āt ꝓꝑe dc̄a ē pa° ꝑncipalr̄ sb̄e vesice in seu r̄ rōne morbi officialis puta in receptaculo: vt statim dicet̄. Et ambe iste due sunt passiōes ꝑ morbo descripto sunt passiones ꝑ colligantiā vēit ab alijs membris ad vesicā qꝺ venire nō debet ꝺm naturam: quia morbi dicti.

Secūdo tu q̄res strāgu^a ⁊ dissuria qui morbi sunt in gn̄e ⁊ in spē. Dicedū ꝙ strāguria in se est accn̄s morbi dc̄m exiēs retentū. 6. de morbo in. c. penulti°. ⁊ in. 3°. de morbo in. c. 5.° quia ma^a que deberet exire ⁊ expelli a corꝑe retinet̄ ex nocumēto expulsiue: vt statī dicetur. ¶ Strangu^a loq̄ndo desc̄ptiue ē morb⁹ officialis vt pl'in: q: opila° colli vesice q̄ fit octo ꝺ cāis vt ponit ga⁹. 6. de morbo in. c. penlti°. ⁊ ꝑ° ꝺ inr̄. in. c. ꝑ°. ⁊. 6. de inte. in. c. 3°. q̄ fit interdū ex feculatione humorali ꝓut sepe ꝯtingit nouit nat̄ ex gulositate lactis ⁊ pl'ib⁹ alijs pueris ⁊ adultis viuētibus in ocio ⁊ q̄ete cū cibis grossis viscosos hūores gn̄antib⁹. Interdū fit a sanie grossa multa veniente a renib⁹. Interdū fit a sanguie coagulato fluxo a renib⁹ vel ab vlcere vesice. Interdū fit ab apate orto in collo vesice coartāte collū. iō erit opilatio coartato^a. De h̄ ponit exēplū ꝑ° de inte. i ca°. ꝑ°. q̄liter qꝺ fuit ꝯcussus ⁊ apat⁹. ⁊ inde vrina fuit retēta. Si aūt oriat̄ in ꝯcauo vesice vl' in ꝑte colligata causat̄ dissuria vt dicet̄. q̄ est ꝑua ⁊ sepissima libera mictura q̄ alij appellat̄ stranguria. 5. amph. in ano flegmonē patiēte. Interdū ex lapillū infra collū vel circa. Interdū a carne addita ⁊ gn̄ata i collo vesice ꝑ modū verruce. Interdū fit a repl'one ⁊ extensione vesice compaiēte et coartante collū eius tortuosuꝫ erit opila° coartatoria vt fit in multū retinētib⁹ vrinā vltra volūtatē stantes in ꝯuiuio vel in alio loco venerabili. Ista talis opilatio coartato^a. alij fit opilatio colli vesice ex spasmo de inanitione lacertorum colli vesice restringēte collū vesice. talis opilatio dicetur sil'r coartatiua ꝓut ꝯtigit in acutissime febricitātibus al'n. Patet g̃ tibi: ꝙ strangu^a vt pl'in ꝑ morbo descripto est morbus in receptaculo q̄n multū repletur ⁊ extendit̄. ⁊ al'n est morbus in figura colli vesice. vt ponit Rasis in suo cōti^c. q̄ vlceratio in ip̄o collo que dicit aliqualē deperditionem in substantia colli. vnde q̄n vesica nitit̄ vrinam expellere sentiens ardorē ip̄ius ipsa vesica coadunat̄ in se ⁊ vrina retinetur ⁊ guttatim emittitur causa ista pluries fit in habentibus lapideꝫ in vesica ꝓcessu tēporis. De possibili strangu^a sil'r est al'n nodositas apostemosa in ꝯcauo vl' in superficie extrinseca vesice ⁊ morbus in figura. ꝓpter qꝺ nō pōt se latitudinalr̄ ꝯp̄mi nec ꝑ ꝯn̄s libere expellere vrinā. ymo cū difficultate expellit. iō strangulat̄ aliqualr̄. Si aūt apā fit in parte viciña tūc fit parua ⁊ sepissima mictura ꝓpter quod ꝺr dissuria. Aliquando ⁊ pluries stranguria pro morbo descripto est morbus ꝯsimilis in substantia vesice quia mala ꝯpl'o frigida vel humida: vt plurimū. Et aliquādo calida ⁊ quibus debilitatur in se quod nō potest se latitudinaliter ꝯp̄mere nec per ꝯn̄s expellere. ꝓpter qꝺ cōcludit Ga⁹ 6. de morbo in ca° penulti°. ꝙ si vesica fuerit plena ⁊ vrina exire nō potest. hoc est duabus de causis. aut quia eius collum opilatur vna de. 8°. causis dictis. aut substantia vesice deficit quod nō potest se exp̄mere latitudinaliter. nec per cōseq̄ns expellere quod fit per consimiles: vel officiales morbos statim dictos. Dissuria autem in se est accidens morbi dictum exiens mutatum descriptiue tamen est morbus. vt plurimū officialis in receptaculo: quia vrina multum acuta ratione humorū calidorū. vel materie salse saniose vel non saniose veniente a renibus incitans expulsiuam vesice. vel est morbus officialis in figura: q: mala ꝯpositio apostemosa in ꝑte vicina vt in matrice vel intestinis ex quibus grauatur contentiua vesice. 5. amph. super illo can̄. In ano flegmoneꝫ patiente interdum est morbus consil'is: quia mala ꝯpl'o frigida vel humida debilitans contētiuā vesice. de Ista omnia ponit Ga⁹ in ꝯ° can̄. allegati. ⁊. 6°. de int̄. in. cap°. 3°.

Tertio tu q̄res strāguria ⁊ dissuria cuius virtutis est nocumētum passiue itelligēdo seu mala actio. Dicēdum: ꝙ iste passiones pro morbo descripto sunt nocumētuꝫ passiue itelligēdo digestiue ⁊ expulsiue membri mādantis ⁊ recipientis. iiº. de ingenio in. cº. 2º. ⁊. 8º Stranguria autem in se est nocumentum expulsiue vesice seu eius mala actio ablata vel corrupta. ¶ Dissuria autem in se est nocumentum contentiue pricipaliter: quia grauatur vesica ab hoc vel ab hoc. Veruꝫ quando est ibi vrina nimis acuta ratione materie salse venientis a renibus vel aliunde tūc est nocumētum expulsiue. naꝫ expulsiua grauatur ⁊ incitatur a quali sicut cōtentiua a q̄to. 6. de iterioribus in caº pmo in fine caˡ. Et sunt passiones seu nocumētum actiue in se principaliter sensitiue animate ipius vesice cōsequēter regitiuarū naturaliū vesice ⁊ aliorꝫ membrorꝫ Stranguria autem ⁊ dissuria pro morbis descriptis dictis sunt nocumētum actiue seu passiones inferentes nocumētum seu malā actōem principaliter expulsiue ⁊ ꝯtentiue naturali officiali ipius vesice. quia aliter morbi nō distinguerētur nec enumerarētur in genere ex distinctōe actionū lesaruꝫ in gn̄e quod esset cōtra intentionē Gaˡ. pº de morbo in caº. 7º. prout in expōne quā feci ibidē que nō itrabit caput asini fuit tibi declaratum

Istis clarificatis Cura strāgurie ⁊ dissurie tibi patescit. Prius auteꝫ ꝙ in cura passionum procedas scire ⁊ cognoscere oportꝫ que sit causa pucipalis stragurie: si est opilatio colli vesice vel si est morbus cōmunis vel officialis i substantia ipius vesice. vt est dictum supius. Idē dicēdum est de dissuria. Nam causa talis strangurie ⁊ dissurie pre ceteris atqꝫ presentibꝰ accidētibus cum denotatᷣ. vt dicit Gaꝰ. pº. de inte. in caº pº. vnde circa causam horū multū est insistendū: quia intētio fortior curatiua circa talē cāꝫ existit ¶ Si q̇s ergo strāguriam seu strāgulatam vrinā in toto vel in parte habuerit: ꝙ nihil vrinet vel parum. ⁊ guttatim vrinet ex feculentia humorali. vt pluries accidit nouiter natis ex gulositate lactis ⁊ ex ꝯstrictōe pororꝫ ⁊ illꝭ qui sunt duorꝫ ānorꝫ vel triū ⁊ maioribꝰ silr̄ accidit lꝫ raro rōe ocij ⁊ ciborꝫ grossorꝫ grossos humores gn̄antiū q̄ talia cogn̄scūtur ex notitia preteritorꝫ p̄sentiū ⁊ priuatōe signorum lapsus ⁊ aliarum rerum. ¶ Si q̇s g̃ nouiter natus hᵒ incurrerit balneetᷣ in anchis sepe ⁊ sepius. in aq̄ decoctōis folꝫ malue bismalue. arthemesie maiorane pitarie se, fenuˡ se. aneti. Et anq̄ꝫ intret balneū p horaꝫ sumat potū frigidū de adipe pullorꝫ columborꝫ cum vino albo infra ponetᷣ. Et nutrix vtatur rebus attenuātibꝰ lac vt blet. cimio anisi petro. nō lactetur puer nisi parꝫ ne vesica nimiū repleatᷣ: ⁊ tunc collum vesice plus ꝯpmeretᷣ ⁊ p ꝯn̄s clauderetᷣ opilatōe coartatoria nō obstāte illa q̄rat ex feculētia humorali. Et in exitu balnei suggatur virga ore alicuiꝰ psone seruilis. Cathaplasmādo partes illas cum pānis lineis: vel spōgijs ifusis i decoctōe supradicta inūgueᵒ pectine sic. ℞. olei petro. olei apij olei raphani ana. q̄rtᷣ. i. ⁊. ß. mirre subtiˡᵐᵉ puluerizate. ʒ. ij. cere modicū. ꝼ vngᵐ liq̇dū. vel sic. ℞. cimices in bona q̄ꝫtitate teranᷣ cū modico allij ⁊ p modū vngˡ pectini ⁊ capiti virge applicetᷣ. vel habeatᷣ cimex vel pediculꝰ viui foramiˡ capitꝭ virge itromittātᷣ. loº horꝫ fila croci itromittātᷣ l' modicū sal in ano stati mingūt. Silr̄ paupibꝰ inūgimꝰ pectinē cū axūgia cuniculi l' petrocilū l' pitariā coctā i patella cū modico olei ātiq̇ pectini bn̄ calꝫa applicaꝰ. de possibili ꝯtigit iste casꝰ pueri q̇ magꝭ pcesserūt ex gulositate eorꝫ. lꝫ raro: q: cōiter strāgulatᷣ in eis vrina ex lapillo itercluso in collo vesice. Et si puer fuerit. xv. ānorꝫ vel circa vel vltra ponatur argalia g̃cilꝭ. Isti tales abstineāt a cibo ⁊ potu q̄ꝫtū potuerūt ne vesica mltū repleatᷣ. ⁊ p eius extētiōeꝫ collū ꝯpmatur ⁊ coartetᷣ ⁊ opiletᷣ vltra hoc opilatōne coartatoria. q: in hoc plꝭes ⁊ plꝭes medici dātes potus apitiuos in mag̃ q̄ꝫtitate sunt causa pditiōis pa. ppter qᵭ adūte. ¶ Istis satis abstinētibꝰ vt dc̄ꝫ est detᷣ modicū aq̄ ruthe cū modico aq̄ decoctōis radᵭ fenˡ apij ⁊ cicerū nigrorꝫ aū cocleaᵃ tria q̄ter in die n̄ali potiˡᵐᵉ aū balneū p horā ⁊ pꝰ balneū. ¶ Et si q̇s strāgulatā vrinā ex sanie habuerit qᵭ patescit: q: p̄cessit paº dolorosa ⁊ vlcerosa in renibus vel i vesica l' in ptibꝰ supioribꝰ p̄sumēdū ē qᵭ de possibili fluxa est sanies multa ⁊ g̃ssa q̄ opilauit collū vesice tortuosum. ¶ Et si nꝭl in horꝫ extiterit ⁊ subito vrina fuerit strāgulata i toto l' in pte vt ē supius dc̄m. ⁊ in tpe p̄cedēti q̄relā aliquā nō habuerit. Et nō ꝯcomitatᷣ pūctura nᶜ pruritꝰ i radice vge nec erectio aliq̄lis ipius interroga quā dietā tenuit in tpe si vixerit i ocio ⁊ q̇ete cū cibis g̃ssis viscosis. g̃ssos ⁊ viscosos humores gn̄antibus q̇ expulsi p vias vrinales ad vesicam de possibili opilauerūt collū vesice. put dictū est in pueris. ¶ Vel si q̇s strāgulatā vrinā habuerit in toº vel in parte ex sanguine coagulato in collo vesice quod patescit ex dictis Gaˡ. pmo de inte. in pnº ⁊ in sexto libro in cº 3º. q: sciuit in vesica vulnera fuisse de possibili ex illo vulnere fuit exitꝰ sanguis

qui paulatim coagulatus in collovesice ipm opilauit: vel sciuit mictuȝ sanguinis a renibus vel a ptibus illis habuisse. Istis duob⁹ de ɔsi° Ga¹. p°. de inte. ponatur argalia in virga q̄ est virgula de argento solida ñ pforata: in q̄ differt a siringa intromittat̄ p foramen virge dulciter tenendo virgā nō nimis oppressam nec nimis eleuatā nā sic intrabit sine aliq̄li violentia: ⁊ intromittat̄ p mediū palmū ⁊ vltra. Et de ɔsi° raȝ in suo ɔti^e flōmetur de basilica in pn°. ⁊ de sero flōet̄ de sophena pedis in pte sinistra. ¶ Cōseq̄nt̄ ponat ⁊ balneet modicū ⁊ sepe anchas suas in aq̄ decoctōis herbaꝝ statim dictaꝝ in cura pueri exñtis i cunabul' ɔtinuando sepe ⁊ sepius argaliā. q: saltim in modico: q: guttatim vrina expellet̄ Ga. recitat. in. 6. de inte. in. c. 3°. ꝙ ipe dabat talib⁹ ea q̄ lapidē frāgunt q̄ pñt talia dissoluere sic lapides talia dicemus in ca° seq̄nti. ¶ Sil'r istis talib⁹ ɔpetit potus alliate clare. vt vult raȝ in suo ɔti^e. terant̄ allia ⁊ dissoluant̄ cū aqua decoctōis rad' petro. ⁊ cicerū nigroꝝ vel cū aqua raphani vel achori vl' sauine. ꝶ potus in modica q̄titate ter vel quater in die ñali abstinēdo a cibo ⁊ alio potu q̄tū poterit ⁊ ɔtinuando balneū ⁊ argaliā. Vel det̄ eis pot⁹ d' nido yrūdinū dissoluat̄ cū modico vini albi clari. Vel cū aq̄ petro. l' apij vel achoꝝ vl' sauiē. Raȝ mltū laudat vel ℞. ℞. adipis pulloꝝ' colūboꝝ dissoluat̄ ⁊ liq̄fiat i vase mūdo addat̄ vini albi ⁊ subtilis in duab⁹ vel trib⁹ partibus ꝶ potus Raȝ in suo ɔti^e laudat istū potū in pueris hñtib⁹ strangurias ex luto humorali vel habeāt cortices seminꝫ melonū puluerizent̄ subti^{lite} vt alkool distēpentur cum aqua achori vel petro vl' fen¹ vel cū vino albo claro subtili l' cū aqua decoctōis radiq̄ fen¹ petro ⁊ cicerū nigroꝝ. Isti potus p̄cedāt balneū soluȝ p horā ⁊ vltra. ¶ Aduerte tñ: ꝙ in vrina diu retēta nō vtaris magnis potib⁹: q: vesica est plēa ⁊ mag' repletur: ⁊ sic multuȝ extenderet̄. ⁊ p ɔñs collū ɔpmeret̄ ⁊ p ɔñs clauderet̄ ⁊ opilaretur ⁊ patiens citius pderet̄: vt supius dixi. ¶ Sed vtaris in pcessu pill'is posit̄ a Rasi in. 9. almansoris vel istis. ℞. mirre ru. ʒ. ß. amoniaci dissoluti in vino. ʒ. iij. miscent̄ fiant pill'e ad formam cicerū. sumat ter in die ⁊ nocte sumat. x. vel. xij. ɔtinuando balneū in anchis ter quater in die naturali ⁊ argaliā dictam. sil'r abstinēdo q̄tū poterit a cibo et potu ppter dictā causam. ¶ Et si q̄s strangulatā vrinā habuerit ex apate orto in collo vesice q: circa radicē virge. qd' patescit ex ɔcussione ⁊ dolore ⁊ tumore i pte illa subito cuenietib⁹ ⁊ infra paucas horas: tūc ex q̄ ē ibi tumor apostemosus cōprimens collū vesice ⁊ strangulās vrinā. pcedendū est resolutis anodis. put faciebat Ga⁹. vt ipe recitat in exemplo p̄°. de inte. c. p̄°. in pn° dicit sic Quidā fuit pcussius in piteneō: q: inter anū ⁊ virgā ⁊ loco tumefacto nō potuit vrinare. vesica aūt inflata ⁊ extēsa appebat nō pmisit vt argaliā poneret eo q: apa rōe doloris quē argalia induceret augmētare. vidit esse meli⁹ aquā tepidā suplo cū infundere. deide locū ol'o anodino inūgere. vt oleo camo^e ⁊ melli¹: ex q̄ ma^a erat fluxa. q̄tuor horis ista fuerūt facta tūc tūor fuit diminut⁹ ⁊ dolor mitigat⁹ testāte ifir°. tūc p̄cepit pa. vt se ad migēdū exp̄meret ⁊ tumorē colli vesice a supiori lo° ad infer⁹ manu sua ɔp̄meret: q̄ facto minxit. Et causa strangurie notificata fuit Sivo in pn° ɔcussionis ifra duas modicas horas añq̄ vrina retineatur seu strāgulet̄ sis vocat⁹. fiat put facim⁹ i pn° apatū inūgat̄ loc⁹ et ptes vicine cū oleis repcutiētib⁹ vt cū ol'o ro. vn fancino q̄ nō inuēto cū ol'o roȝ cōi. vbi addat̄ modicum boni aceti. ⁊ sil'r bñ agitēt̄ ⁊ miscēt̄. ⁊ cū ipo inūgat̄ sepe ⁊ sepi⁹ ol'in mirtinū vȝ sil'r ad ß. ⁊ facta inūctōe spgat̄ s̄ locū puluis mirtilloꝝ ⁊ roȝ subtil' statiȝ etiā flōet̄ d' vena epatica. ɔñr de sophēa iteriori. Iste due flōie ɔpetūt sil'r facto ⁊ veniēte strāgulatōe vrine ex cā dicta. Postea hñt mag' locū embrocatōes ⁊ inūctōes q̄s faciebat ga. tibi' statim dicte Sivo apa fuit circa ɔcauū vesice: l' in pte vicina vt in matrice vel circa anū. nō strāgulās vrinā: ꝶ cāns dissuriā verā: seu strāguriā largo° dictam. ꝶ ead' cura. Facto tumore ⁊ facta embrocatōe ⁊ inūctōe d'ca sil'r vȝ medulla panis bullita in aq̄ ⁊ ol'o ro. resoluit ⁊ maturat verū nō posset expectare tps maturatōis: nec viue cū tāta retētōe vrine. iō si applicatur de hō in horā remoueat̄ ⁊ ēbrocet̄: put faciebat ga. ¶ Et si q̄s strāgulatā vrinā ex lapillo interclusō i collo vesice hūit: ꝙ nihil vrinet nisi guttatī qd' patescit ex. 4. signis q̄ ponēt̄ in. c. de cura lapidis vesice. vel strāgulabit̄ vria. q: paꝝ vrinabit cū difficul^e ⁊ offē^e ex lapillo i ɔcauo vesice. qd' patescit ex. 5. sig̃s q̄ dicēt̄ infra de ɔsi° ga. p̄°. de ite. i c. p̄°. facias talē patiētē supine iacere ⁊ eleuat̄ pedib⁹ ⁊ tibijs mag' toto corpe moueāt̄ tibie bñ agitā° huc ⁊ illuc fortiē vt lapis d' collo vesice egrediat̄. postea pat̄ exp̄mat se vt mingat ⁊ si non vrinat pat̄. 2°. ⁊ forti⁹ moueat̄ ⁊ agitet̄ pedib⁹ mag' eleuatis toto cor^e ⁊ agitet̄ radix v'ge ⁊ pcutiat̄ cū vola manus fortit̄. dic raȝ i suo ɔti^e. postea exp̄mat se vt migat. Et si ñ vrinat adhuc ipone argaliā p foramē v'ge vt lapis remoueat̄ d' collo vesice dū lapis de collo vesice fuit remot⁹ tal'r ꝙ patiēs

possit vrinare. ꝗ cura lapidis ꝑut dicet᷑ i cap° ꝓpo
de cura lapid̓ renū ⁊ ve^ce. ¶ Et si q̇s strāgulataꝫ
vrinā hūit ex carne addita in collo ve^ce ꝓpt̄ aliqd̓
vuln⁹ ibid̓ gn̄atū qd̓ patescit: q: p̄cessit vulnus i
collo vesice vt patuit ex aliq̄li dolore i radice v̓ge
tp̄ibus p̄terit᷑ ⁊ ex mo^ca sanie l'aliq̄ gutta sangui
nis exeūtib⁹ tp̄ib⁹ p̄terit᷑ añ exitū vrie ⁊ c̄ vrīa exi-
bat cū mordicatiōe forti dolorosa in radice v̓ge
q̄ oīa p tp̄s cessauerāt i q̄ vrina icepit aliq̄l'r strā-
gulari ⁊ guttati expelli p tp̄s. de ꝯsi° ga. p̄° d̓ int.
in. c. p̄°. ⁊ intromittat᷑ argalia poti^me i p̄te illa vbi
extimabat vulnera fuisse. nā stati vria egrediet᷑: ⁊
si bn̄ iponat᷑ frustū carnis ibi exorte c̄ guttat᷑ san-
guis mox egrediet᷑: vt ip̄e ponit ⁊ recitat. p̄° d̓ in-
teri. i. c. p̄°. loco d̄co. ¶ Et si q̇s strāgulatā vrinam
hūit ex repl'oe ⁊ extēsiōe ve^ce ꝯp̄mer᷑ collū ve^ce tor-
tuosuꝫ ⁊ debilitatē ei⁹ expulsiuā rōe extēsiōis lati-
tudial'r: vt vrina i aliq̄ non valeat exire. qd̓ patescit
q: diu fuit c̄ volū^e ⁊ appetitu mīgēdi. ⁊ vrina ssꝫ si
habuisset locū: ꝗ exn̄s i loco venerabili i ꝯsi°: l'co-
rā p̄ncipe: nō potuit hēre locū: vl' q: dormiuit bn̄
potat⁹ p. 15. vl'. 20. horas. ⁊ sēsitia vesice fuit dimi
ta. ꝓpt̄ qd̓ ve^ce fuit ml'tū repleta: ⁊ p ꝯn̄s extensa
ꝯp̄mēs ei⁹ collū tortuosū claudēs ipm opila°e co
artato^a. vt p̄ōit Ga. 6. de mor°. i. c. penl'ti°. ⁊. 6. de
inte. in. c. 3°. Iste tal' pat᷑. oīno vitet pot⁹ apitiuos
⁊ oīno abstineat a cibo ⁊ potu. q: vesica mag̃ iple
ret᷑ ⁊ sic patiēs p̄deret᷑. nā debiles in arte stati ad
ministrāt aq̄s apitiuas crete. marine. petro. pan
thafilō ⁊ sil'es aq̄s ⁊ sine dubio iterficiūt pacieteꝫ
igrātes cām tal' strāgu^e. Medic⁹ ciuitat᷑ castrañ
lx. ānoꝝ c̄ appetitu vrinādi vsq̄ ꝓpe meridiē i cōs°
ville veniēs ad domū non potuit vrinare. stati vo
luit sumere pot⁹ apitiuos positos ab actoribus ⁊
inde vrina fuit ex toto retēta cāis iā dict᷑ mortu⁹ ē
i. 8°. die Iste iterfec̄ seip̄m. Istū errorē tota die in
currūt medici. Deus misereat᷑ nr̄i. nō sine cā popu
lares dicūt nos homicidas. Et sup ꝭ nō: q̄ ista cā
strāgu^e sp̄ ꝯseq̇t᷑ alias cās strāgu^e ex opilatiōib⁹
s̄ dict᷑. Si vltra diē n̄alem vrina strāgulet᷑ ⁊ retinea
tur q: tūc nec̄cio ve^ca ml'tū replet᷑ ⁊ nec̄cio extendit᷑
⁊ sic collū mag̃ ꝯstrigit᷑ ⁊ coartat᷑. ꝓpt̄ qd̓ i stran
gulata vrina i toto q̄ nihil exeat l'in p̄te. qd̓ pat᷑ ⁊
guttati exeat si ꝭ diu añt p diē n̄alē vrīādi sūt po
tus apitiui i mag̃ q̄ti^e ⁊ cib⁹ ⁊ pot⁹ oīno p dies a-
liq̄s p̄t ex pill'is ad ꝭ ⁊ balneis ⁊ argal' vt statim
declarabit᷑. ¶ Iste g̃ patiēs abstineat ex toto in
cibo ⁊ in potu ⁊ ab oīni potu ap̄rio. ⁊ accubet se
vt collū vesice iferi⁹ iaceat ⁊ cū manu sua int⁹ tu-
mor vesice replete ⁊ tumefacte ex q̄ti^e vrine ꝯp̄ri
mat᷑. tūc vrina nec̄cio i aliq̄ paulati ⁊ guttati egre

dietur. ꝭ ꝯtinuet nocte ⁊ die c̄ abstinētia d̄ca Et c̄
ꝭ imponat᷑ argaliā in ꝓfundū. q: trahēdo ad ext̄
aliq̇d saltim de vrina expelletur. Et balneet se in
anchis par᷑ ⁊ sepe ne v̓tus debilitet᷑. Ras cū de-
coctōe herbe camo^e edere caulīū ru. vtriusq̄ sti-
cados fumi colūbini. ¶ Et duꝫ fuerit in balneo
vrinet manu sua ꝯp̄mēdo intus in radice v̓ge. et
ad iferius vt d̄cm est. Istud faciat pluries ⁊ pl'ies
nā balneū resoluit. locus balnei embrocet᷑ locus
cū pānis lineis ifusis in aq̄ tepida plib⁹ horis. ⁊
pl'ies accubando se ⁊ cū manu sua ꝯp̄mēdo int⁹
⁊ ad inferi⁹ in p̄itoneō vrinā incitādo vt exeat sal
tim guttati ⁊ paulatim minorādo si possibil'e sit: ꝭ
fiat de ꝯsi° ga^l. Ras dic̄ i suo ꝯti^e in c° de renib⁹
⁊ vesica in fine ca^l: q̄ si vrina ex toto strāgulet᷑ ex
aliq̄ cāꝝ dictaꝝ: q̄ pat᷑. nullo° possit vriare de. 4.
āt trib⁹ dieb⁹ cū remediis dict᷑: l'aliis expedit q̄
ꝗ fissura anteq̄ sit debilitatus inter cellā ani ⁊ te
sticulos p̄uo mō Et ponat᷑ cannula i ea ad emit-
tendū vrinā q̄m meli⁹ erit q̄ viuat cuꝫ ea q̄ q̄ alio
modo moriat᷑. v̓ba sunt ad l'raꝫ ip̄ius ras in loco
dicto. ¶ Et si q̇s strāgulatā hūit aliq̄lē ex debili-
tate v̓tutis expulsiue vesice: q: vesica nō p̄t se lati
tudinal'r ꝯp̄imere rōne male ꝯpl'ois fric l'hūide.
vel rōne alicui⁹ nodositatis gn̄ate in ei⁹ sup̄ficie
rōne q̄ꝝ vesica nō p̄t se p̄fecte latitudinal'r ꝯp̄ime
re. Ad qd̓ etiā faciat eius reple° ⁊ extētio in latus
vltra debitū. si vrina fūit diu retēta vt dic̄ Ras in
suo ꝯti^e: ⁊ ga. 6. de morbo. in. c. penulti°. ⁊ in. 6. de
interiori. in. c. 3°. qd̓ sil'r patescit ex p̄uatōe signo
rū attestantiū sup alias cās ⁊ ex ꝯferētia accubi-
tus. vt collū vesice inferius iaceat vt d̄cm est. ⁊ di
cet᷑ statim ex intētōe ga^l. p̄°. de inte. in. c. p̄°. circa
finē. ⁊. 6. de morbo in. c. penulti°. talis accubat se
vt collū vesice inferius iaceat ⁊ cū manu sua int⁹
tumor vesice inflate ⁊ tumefacte ex vrina ꝯtenta
ꝯp̄imatur tūc vrina necessario. paulatiꝫ egrediet᷑
ꝭ iterādo dū erit necessitas. q: p talē ꝯpressionē
latitudinalē expulsiua vesice fortificat᷑. Et inun-
gat sibi p̄itoneō cū oleo nardino mastiq̄ vel cum
ambob⁹ Vel sic. ℞. olei nardini q̄rt. i. ⁊. ß. ol'i ma
stiq̄ q̄rt. i. olei antiq̄ nucū. q̄rt. i. olei nuc̄ indice q̄r
teriū. ß. mastiq̄ sil'r puluizati. ʒ. iij. absin^l sicci. ʒ. ß.
nuc̄ muscati. ʒ. ß. cynamomi cipi cassieligneę ga
riofiloꝝ añ. ʒ. i. cere modicū ꝗ vng^m liq̇dū. ¶ Et
si q̇s strangulatā vrinam habuerit ex vlcere i col
lo vesice. vt vult Ras in suo ꝯtinēte in ca^l. de re-
nibus ⁊ vesica ꝓpe finem ca^l. q: vesica q̄n nititur
vrinam acutā expellere sentiēs ardorē in ea con-
dunat᷑ ⁊ ꝯstringitur. ⁊ nō ē causa se latitudinal'r
ꝯp̄rimere nec p ꝯn̄s expellere, ideo vrina retinet᷑

⁊ gūttatim cū dolore intollerabili ⁊ ardore fortis
simo ac si ignis transiret expellit̃. maxime qbus⸗
dam hoīs in mutatōe tpis ⁊ diete in qbus vrina
est mag̃ ardens ⁊ saniosa: vlcus est magis denu
datū a sanie. q: tunc caro magis contangitur. Et
patet sit̃r: quia tunc exeūt ꝯmuniter cortices par
ui ⁊ magni cum sanie multa cum ipa vrina inci⸗
tās expulsiuā vesice ad frequētē ⁊ sepissimā micturā
hoc fit pluries in ꝓcessu tpis in hn̄tibus lapillū
vel lapillos triangulares asperos in ipa vesica ra
tione agitatiōis ipor vna cum feculentia salsosa
calida multum ⁊ adusta fluxa in vesica a ptibus
vicinis grauatis rōne colligantie ipius. In qb⁹
oīb⁹ in ꝓcessu tpis vlceratur vesica ⁊ potissime
in collo vel circa. quia pars magis moll' ⁊ carno
sa si lapillum vel lapillos habuerit. ¶ Isti tales
abstineant a salsis acutis ⁊ acetosis ⁊ nutriantur
cum parū frigidis ⁊ ꝯglutinatiuis aliqualit̃. vt
cum portulaca ⁊ extremitatib⁹ porcor. vinum mul
tum limphatū sumant loco vini. potēt inter duas
comestiones: ⁊ in introitu lecti de iulep. vel siru⸗
po violaceo .i. coclear cum media tacea aque ele⸗
cte vel de lacte amigd. Ista fiant tempore multū
calido: ⁊ in ardore intollerabili vrine sitim tamē
non tolleret. quia fit acutior ⁊ si talis venosus cū
latis veis venis fuerit flobothometur in medica
q̃titate bis vel ter in anno de vena epatica. aliq
antiqui Rasis ⁊ plures alij laudant in hoc casu
floīam de sophena. si ardor vrine durauerit. Sz
vidi ex tali floīa vnū militem magis vexari ex flo
bothomia autez basilice semper iuuatur. q: acui
tas sanguinis ⁊ colere ⁊ aquositatis sanguinis
diuertitur ⁊ euacuatur. In tali vlcere cōpetit po⸗
tare modicum de mane lactis asine vel capre. ℥. 3. l'
4. ℥. vel comedere. i. vel. ij. coclearia seminis me
lonum mundatorū. vel facere lac amigd. cuz se
mine melonum. balneat anchas i aqua decoctio
nis seminis lini ⁊ fenugreci equis partibus. Et
si tempus sit multum calidum ponantur q̃ttuor
semina frigida cum amigdal' equis partibus fi⸗
at cum aqua electa ⁊ potet medium vitrū de ma⸗
ne. ⁊ in introitu lecti: quia ardor vrine quo patiēs
multum vexatur remittitur. ¶ Rasis antē in suo
continente pre ceteris potibus laudat per inter
ualla aquam casei seu serum caprinum in vlceri⸗
bus renum ⁊ vesice quia lauat illa loca ⁊ prouo⸗
cat vrinam ⁊ mundificat saniem ⁊ corrigit acui⸗
tatem vrine ⁊ declinat coleram ad intestina. v̄ba
sunt Rasis in suo continente. opinor autem: ꝙ
si fuerit acetosa magis valeret. Rasis laudat si
militer sumere modicum boli armenici cum aq.
plantag̃ ⁊ modicum sanguinis draconis. Et lau
dat puluerem de quattuor seminib⁹ frigidis ma⸗
ioribus ⁊ se. papaueris ponitur sic in forma. ℞.
se. melonum excorticator. ℥. ij. se. citrulli. cucurbi
te portulace papa. albi. an̄. ℥. ß. seminis iusq̃ami
℥. ij. panis zuccari. ℥. iij. fiat puluis sero ⁊ mane ca⸗
piat vnum coclear cum sirupo viol' vel iulep viol'
vel cum modico aque ordei vel lactis amigd. vl'
aque plantag̃. vel portulace. Rasis in suo conti
nente vult: ꝙ in isto casu iniſciatur p virgam cuz
siriga: seu clisterizetur vesica cum lacte capre vbi
sit modicū sarcocolle amidi ⁊ ceruse subti^me^ pul
uerizator: quia ꝯsolidat ista iniectio. Ideo fiat ter
vl' quater in die. vel fiat iniectio de muscillagine
seminis bismalue ⁊ citonior cum lacte mulieris
quia non grauat eos. ¶ Et si qs strangulatā vri
nam habuerit ex opilatione ⁊ coartatōe colli vesi
ce ratione lacertorū colli spasmator ratione ma⸗
le ꝯpl'onis sicce ꝓut contingit in febribus ardē⸗
tissimis mūgatur in partibus illis cum oleo viol'
⁊ fiant illa que fiūt in spasmo. de inanitōe. ¶ Et
si quis strangulatam vrinam habuerit ex toto: ꝙ
nihil vrinet eo ꝙ vesica est vacua. q: nihil de vri⸗
na transit a renibus ad vesicā ꝓpter opilatōz hu
moralē viscosam feculētā vel apostemosaz in ill'
vijs seu poris vrinides p qs trāsit vrina a renib⁹ ad
ipam vesicā q̄ ꝓprie non debet appellari strāgu^a^
nec habet nomē ydoneū. vt est sup̱ius recitatum
intentōne Ga^l^. in. 6. de morbo in ca^o^. penul^o^. qd
patet: q: tales non appetunt vrinare. nec intromis
sa argalia aliquid possunt vrinare nec multū: q̇a
vesica est vacua ⁊ talis vixit in ocio corpali i abū⸗
dantia cibi ⁊ pot⁹ g̃ssos hūores ⁊ viscosos gn̄an
tib⁹ vt sunt cibi ⁊ pot⁹ romani. q: pl'es hn̄t istū ca
sum trahēdo morā in ciuitate romana. vt ē certū
de cardinali Vabrcn̄. q vixit. 17. dieb⁹ sine vrina:
verū q: pl'ies vomebat vrinā. Ido cas⁹ ꝯtigit dn̄o
Grego^o^ feliq recordat̃. pp̄. ii. Isti icurrerūt casu z
ex opilatōe hūorali dolebāt i anchis qd pz q: nō
febricitabāt nisi i fine ap ꝓpinq̄nte morte. Nn̄ ē
casus ex opilatōe apōsa stati febricitāt c̄ dolore i
āchis ꝯtigit qbusd ex ꝯcussiōe l' cāu. Quē casuz
vidi i vno nobl'i ꝯcusso forti^me^ i āchis ab inimiq su
is q vixit febricitā^o^ sine aliq vria vsq ad. i4. diē Fu
it tn̄ fact⁹ tot⁹ citrin⁹ i colore herbar semiviridiuz
⁊ fuit mortu⁹ i. i4^a^. die. Istis talib⁹ fiat floīa de
epatica vtrinsq brachij. Cōseqnt̃ de siluestra so⸗
phena extrahat̃ de sanguine tal'r. ꝙ possit tollera
re pa. Cōseqnt̃ si nō patiat̃ ex apostemate balne
entur in anchis i herbis remollituis posit̃ supra
in cura strangurie puerorum nouiter natorum.

Et deīt potus ordinati supius in cura strāgurie
ex opilatōe collivesice a sordidoviscoso feculēto
vel hūoralivel ex sanie l'ex sanguie coagulato. ñ
oꝫ b illa reiterare c̄ q̄bus spvtari aq̄ achori q: for
tit ꝓuocat ⁊ apit. Sapio i simplicib' i p° tc. de me
dicis ꝓuocātib' vrinā. Medicine frāgentes lapi
dē silr valēt ex q̄ dissoluūt lapidē in renib' ⁊ ve^ca
⁊ dissoluūt sanguiem coagulatū i collovesice. vt
recitat ga'. 6. de inte. in. c. 3°. ꝓpe finē ca^l. bn̄ pn̄t
dissoluere feculentiā poꝝ vrtrdes. Vel sic ex rasi
i suo ꝯti^e ℞. lxx. ḡna pipis fac. 7. trociscos da ho
⁊ mane. i. trociscū in potu cū aliq̄ aq̄ achori l'pe
trovel cicerū nigroꝝ q: mltū apit dissoluē°. ⁊ fiat
sibi vng^m de mirra ⁊ armo^co. ℞. mirre ru. ʒ. ij. ar
monaci dissoluti i vino. ʒ. iij. olei sisamin l'de lilio
lb. ß. cere modicū ꝭ vng^m liq̄d inūgāt ptes ille ⁊
lūbi ⁊ renes sero ⁊ manevtat pill'is d' sola mirra
sero an̄ cenā ⁊ de mane. ʒ. i. vl'plus. ¶ Et si q̄s dis
surriā seu sepissimā paucaꝫ ⁊ liberā micturā hūit
q: mag̃ mictura attinet diabetice vl'diarrievrine
⁊ nō dissuric. vt'vult raß i suo ꝯti^e. ista pauca liba
sepissima mictura. alī a ga. appellat' smone cōi
strāgu^a. sic loq̄t'. 5°. āph. sup illo can̄. in ano fleg
monē patiēte: lꝫ ꝓpe ñ sit strāgu^a ex q̄ est liba mi
ctura. Et tal'sepissima mictura: ⁊ liba fit cā du^ci.
vt vult ga'. in ꝯ°. can̄ stati dicti. nā fit q: ꝯtētiave
sice deficit i actōe sua q̄ est ꝯtinere vrinā rōe apa
tis ani. vel matriq̄: vl'intestini vl'in seipa. vel defic
in illa actōe rōe male ꝯplōnis fric ⁊ hūide. vl'fre
⁊ hūide in ea. vel fit q: expulsiua ei' vltra debitū
incitat' expellere ab vrina acuta in se ⁊ poti^me rōe
ma^e saniosevenietis cūvrina a renib' l'a ptib' su
perioꝝib' ⁊c. ¶ Si q̄s ḡ istā sepissimā micturam
rōe apāt ani l'matriq̄ l'intestini l'ipi' vesice hūit.
q̄d patescit ex dolore forti in ill' ptib' cū fe. nōbili
flōet' stati d' epa^ca ⁊ capiat. ʒ. ij. medullaꝝ cassief
cū decoctōe prunoꝝ vuaꝝ ⁊ caricaꝝ. ¶ Cōnr flōet'
de sophenis ptis domestice inūguēdo i ill' pinis
dieb' oīs illas ptes cū ol'o roß vnfancino. ⁊ i de
fectu miscēt' cū cōi de aceto modicū bn̄ agitā° et
incorpando sil' in morta°. vel inūgat' cū ol'o mir
tilloꝝ tpib' seq̄ntib' addat' modicū olei camo^e ʒ^a
ps ⁊ cōr medietas vel ponat' desup medulla pāis
bullita in aq̄ ⁊ ol'o. ro. ⁊ fiāt alia ꝓut dꝫ fieri i cura
apatū. ¶ Et si q̄s sepissimā micturā ⁊ liberā sat
⁊ sine dolore hūit ex mala ꝯ^e fria ⁊ hūida debilitā
te ꝯtentiuā ipi' vesice sic alī debilitat ei' expulsi
uā. vt est dc̄m supi' invna causa strāgu^e. q̄d pate
scit. q: fuit ifratus in āchis. ⁊ vrina nō est acuta n^c
hꝫ dolorē in ptib' ill': nec alia sig̃ attestā^a apata.
in ptib' ill'. Inūgatur i ptib' ill' cū ꝯpo° de cesto

vel cū ol'o de castoreo. vl'cū ol'o mastiq̄ l'nucū an
tiq̄. Vel sic. ℞. olei mastiq̄ olei ātiq̄ nucū. an̄. q̄rt
i. olei nuq̄ idice: oli d' absin° an̄ q̄rt. ß. nuq̄ musc. lb
ti^me puluizate. ʒ. ij. mastiq̄. ʒ. iij. coralli rub. ʒ. ß. sal
uie sicce. ʒ. i. castorei. ʒ. ß. cere modicū ꝭ vng^m liq̄
dū. vtat' diacimio ⁊ calefaciat āchas suas an̄ ⁊ re
tro pl'ies in die ad ignē. ⁊ cū pānis lineis multuꝫ
calefact'. vtat' dieta cal'a ⁊ herbis cal'is saluia ma
iorana. vino ru. g̃ssovitando offas. ¶ Et si q̄s dis
surriā hūit ex acutavrina i se vl'cū multa sanieve
niēte a renib' pūgēte ⁊ incitāte expulsiuāve^ce vlt
debitū. ꝓpt q̄d sepe ⁊ sepi' expulsiua ei' libe vēit
in actū ⁊ vrinat q̄d nō fit'q̄n cū tali vrina ⁊ sanie ē
lapis g̃ssus in ipave^ca: q: ē ipediēs aliq̄lr trāsitū
vrine p collū' assistē° q̄si iux collūvesice. silr nō pt
se latitudinalr ꝯpmere ꝓpt q̄d q: strāgl'at' vrina
in aliq̄: ⁊ nō exit libere dꝫ dici tūc strāgu^a ⁊ nō dis
suria. lꝫ sit pua ⁊ sepissima mictura rōe ꝯtētie ve
sice debilitate rōe g̃uitat' lapilli ⁊ rōe expulsiueve
sice vltra debitū icitate ab acuitate vrine ⁊ saniei
veniēt' a supioꝝib': vt ē dc̄m. Tal' sumat. ʒ. ij. me
dull' cassief' disso^e cū decoctōe prunoꝝ vuaꝝ ⁊ ca
ricaꝝ ⁊ vtat' aq̄ mell' vl'aq̄ ordei vbi sit modicuꝫ
mell'. vtat' ho ⁊ mane i q̄ti^e medij gobelli vt ptes
ille purgētur a sanie. Raß vult i suo ꝯti^e. q' vtat'
lacte asine cū melle ⁊ aq̄ mell' facta cū seib' cucu
meri ⁊ melonū ¶ ℞. se. cucumeri ⁊ melonū an̄. ʒ.
ij. mell' electi. q̄rt. i. ꝭ mellicrū colatū c̄ du^ci pāno
de lana ad. lb. i. ⁊ ß. l'ꝭ aq̄ mell' cū decoctōe capil
live. vl'rad' raphani vl'achori vitā° acuta salsavtē
do ol'o sisamiō. Tales potēt lac capre de se vl'cū
luto armeō tales balneēt anchas suas i aq̄ deco
ctōis seis lini ⁊ fenu^ci mltū ꝓfici sanie renū ⁊ ve
sice. raß in suo ꝯti^e. Ista tibi sufficiāt in ma^a ista
tibi sat delucidata p grām dei.

¶ Capl'm. 15. de lapide renum.

Quum eger virgā sepe fri
cat ⁊ manu tractat ipa q̄
q̄nq̄ erigit' ⁊ arescit ⁊ vri
na difficulter ⁊ cū dolore
egreditur in q̄ egritudine fortasse
etiā longū q̄nq̄ exit lapis in vesica
esse significat'. Si aūt eger sētit cū
difficultate mingēdi vehemētē do
lorē in renib' ⁊ in emūctoriis ⁊ nau
seā ⁊ vētris cōstrictionē in renib'

lapis esse mõstrat lapidi vo qui ẽ in vesica ↄfectio ista vtilis existit. ⁊ ẽ optima ad frãgẽdũ lapidẽ cuꝫ vetust⁹ fuerit. Ego q̈ꝫ iã fregi cuꝫ eo magnũ lapidẽ in spatio minore q̈draginta dierũ. Cui⁹ ↄfectio ℞. carpobalsami seminis raphani dauci olixatri seīs corticis radicũ oppoponacis corticis radicum capparis amigdalaꝝ amararũ dãno cocti squinãti ciperi spice inde cassielignee sacculo fundurĩõ harmel gẽtiane aristologie rotũde azari cordumẽi armoniaci serapini bdellij pipis achori oĩꝫ ptes eq̈les gũme sufficiẽti balsamo dissolute malaxẽt ⁊ ex eis alie spẽs ↄficiãt Ex q̈bus informẽtur pillule ⁊ sumãtur ex eis in die .ʒ.i. cum apozimate de seminib⁹. Quãdoqꝫ etiã sexta ps .ʒ.i. de cinere scorpionuꝫ simul cũ eis dat cinis vo de scorpionib⁹ hoc mõ fit scorpiões sumãtur ⁊ in ollã nouã positi os habẽtem opilatũ sup lacertulũ ĩ furno mittãtur in quo nõ sit vehemens calor ⁊ sint ibi sex horarum spatio Deinde extracti pulueriꝫent ⁊ reponãtur. Eger vo nutriat ex aq̃ ciceris ⁊ caligie ⁊ mutagenat . Et abstineat a lacte ⁊ caseo ⁊ ab alijs cibis grossis ingrediat tinã ĩ qua sit aqua ĩ qua cocta sint folia caulũ⁊ esulaꝛ berẽgesif ⁊ mẽtastrum ⁊ fim⁹ colũbin⁹ ⁊ medulla seīs croci ortulani femur etiam iunga tur ex oleo ꝺ scorpiõib⁹ ⁊ distillet ex eo in vgam oleũ de scorpionib⁹ ℞. aristologie rotũde gentiane ciperi corticis radicũ capparũ omnium aã. ʒ.i. hec oĩa in libra .i. olei ꝺ amigdalis amaris posita ad solem p ebdomadam vnã dimittantur ⁊ colẽtur ⁊ exprimãtur ⁊ ꝓvna quaqꝫ libra ex eo adiũgãtur ei scorpiones decẽ ⁊ totũ in vase cui⁹ os opilatũ sit missum ad solẽ p duas septimanas moret. Deinde colet ⁊ reponat. Est eñ optimũ mirabile de quo quotidie in virgã guttati fundẽdus ẽ postq̈ eger de tina egreditur. Qꝺ si lapis magn⁹ fuerit nõ inuenit aliud remediuꝫ nisi vt cũ inscisione extrahatur de hoc tam̃ loqui cũ libri hui⁹ modũ excedit. Cũ aũt in renib⁹ fuerit lapis eger frequẽter tinã ingrediatur et renes ⁊ ylia ⁊ ex oleis inungãtur ⁊ ex eis q̃ locum calefaciunt desup cũ panno ponantur vt sunt ea q̈ noiauim⁹. In potu quoqꝫ sumãtur ea q̈ lapidẽ frãgunt. si aũt lapis ceciderit ⁊ ĩ vga ⁊ obstaculum fecerit aq̃ calida ab alto distillãdo ei supfundat donec rubere videatur. Deinde oleũ tepiduꝫ guttati supiaceat ⁊ fricet . ⁊ si necesse fuerit ad exteriora sugat. Ex hoc eñ mouebit lapis ⁊ exibit sꝫ si magn⁹ fuerit ⁊ difficilis necesse est vt virga infeři⁹ incidatur ⁊ extrahatur.

De lapide renū ⁊ vesice q̈a de cā ⁊ modo generatiōis ⁊ de coꝝ ꝓseruatiōe ⁊ cura. Prius aūt loquamᷣ de cā ⁊ mō gn̄ationis lapidis ⁊ arenularū in ipsis renibus cum talia magis ⁊ frequētius ꝯtingant ꝑncipibus ⁊ alijs maiorib⁹. Scriptū est a ꝑncipe artis. v°. de iuuamētis mēbroꝝ. ⁊ Rażi in suo cōtinēte. ⁊ ab auic. in. 3°. cañ. ꝙ renes sunt duo mēbra creata a natura vt sanguinē mundificēt a sup̄fluitate aq̊sa ipam attrahēdo. Et q꞉ talis sup̄fluitas ē multa ⁊ plurima in corꝑe nostro fuit necessariū i. natura vt crearet̃ vnū mēbꝝ magnū aut duo parua ad attrahendū illam. Si eēt vnū magnū forsan coartaret partē vicinā ⁊ opp̄meret ipsam. loco ḡ vni⁹ creata sunt duo ⁊ est iuuamentum in hoc vt cū nocumētū acciditvni alter stet cū magna ꝑte opationis puta attractiōis talis aquositat̃. Verba suut ad litterā. Et subdit in lr̃a ꝙ sunt mēbra creata dura vt meli⁹ attrahāt semirubea cū concauitate satis magna ⁊ oblonga in q̄ recōdatur magna ⁊ multa aquositas in qua multi lapilli simul p̄nt generari vt dicet̃ stati in sequētibus. Et positus est ren dexter supra sinistrum in altiori loco q̄si cum tangat ip̄m epar vt mag̃ ⁊ melius attrahat ab eius gibbo in quo abūdat talis aquositas. quilibet eoꝝ habet duo colla seu duos meatus vn⁹ ꝓtendit̃ a q̄libet ad gibbū epatis cū q̄ fiat cōtractio aquositatis dicte que si deficiat ex opilatiōibus vel ex defectiōe eoꝝ vt pluries contingit vltra debitū coeūtib⁹ regurgitabit ad ꝯcauitates ꝓpinquas: puta inter cifach ⁊ mirach: ⁊ sic vēter tumescet ⁊ cābitur ydropisis. Alter est por⁹ in vtroq꜄ q̇ ꝓtēdit̃ ad ip̄aꝫ vesicā ꝑ quos ipsi expellunt dictā aq̊sitatē ad ip̄am. Postq̄ receperūt vnctuositatē sanguins a dicta aquositate ꝓ eoꝝ nutrimēto. Isti pori vocātur pori vrītides 5°. de iuuamētis. ⁊. 6°. ꝺ interiorib⁹. Si t'les claudant̃ de possibili a feculētia vel ab hūorib⁹ apostemosis cessabit trāsit⁹ aquositat̃ ex toto ad ipsam vesicā. iō nō mingūt in aliq̊ nec migere appetūt. Vidi tres tp̄e meo vt tibi recitaui in ca° p̄cedenti de stranguria.

Secūdo nota generatiōem lapidū ⁊ arenularū in renibus ex materia ibidē retēta ⁊ multiplicata ⁊ ex calore renū exsiccāte illam ⁊ lapidificāte tanq̄ a cā materiali ⁊ efficiēte cōplet̃ q̄ calore renū excedēti nefretici cōiter sunt libidinosi. Matia vō hoꝝ est aliq̄liter viscosa humida mediocriter grossa trahens ad naturā sanguis flātici ⁊ colorē flātice: puta vitelline vel citrine: ꝓpt̃ qꝺ ex natura talis matia lapilli ⁊ arenule contrahūt ⁊ acq̊rūt aliqueꝫ ruborē ſm plus ⁊ min⁹ ſm ꝙ est matia talis vl' tal̃. Verū natura renū ad hoc sil'r adiuuat: q꞉ substātia eoꝝ carnosa ē cū rubore aliq̄li fit rōne matie: ⁊ loci sunt rubicūdi: ꝫ ꝙ gn̄ati in vesica sunt aliqual'r albi rōne matie: ⁊ loci vt dicet̃ infra. Et viscositas in tali matia dicta est satis subtilis ⁊ aerea in suba qꝺ patescit sil'r q̈a cito i pauc̄ diebus resoluit̃ ⁊ euaporat̃ a calore excedēti ipoꝝ renuꝫ ⁊ arenule generantur. Nam aliqn̄ illa viscositas matie recōdite in cōcauo renali ex toto resoluit̃ ⁊ i ei⁹ exiccatōe tūc ⁊ ꝑtes illi⁹ matie exiccate nō remanēt ligate in aliq̊: imo diuise ⁊ sepate sic generātur arenule q̄ cū vrina q̊tidie expellūtur. Aliqn̄ illa viscositas nō est ita subtilis nec aerea ꝓpter qꝺ ex toto nō sic resoluit̃: nec euaporat̃ a calore renū excedēti exiccante illam matiā ꝫ remanet aliq̄lis nō tn̄ sufficiēs ad ligandū totā materiā ꝯtentā in toto cōcauo renali oblongo in longitudine digiti ꝑui insimul: ꝫ bn̄ ſm ꝑtes. iō plures lapilli simul generātur in dicto ꝯcauo renali ꝓpt̃ qꝺ videm⁹ in fine poxismi in nefresi successiue expellere cū vrina pl'es lapillos aln̄. 3. alia q̄tuor aliqn̄ plures: ⁊ sunt magni vel ꝑui ſm pl⁹ ⁊ min⁹ ſm ꝙ remāsit de viscositate dicta in matia qn̄ fortit' exiccabat̃ verū ex arenulis gn̄atis i dicto ꝯcauo renali p̄nt lapilli sil'r gn̄ari ꝓpter materiā viscosam supueniente cuꝫ aquositate dicta ligante ⁊ cumulāte plures arenulas in vnū. ideo arenule apparentes in vrina ꝓnosticāt futurū lapidē in renib⁹. ex se ꝑ viā cumulatiōis dicte. Vel q꞉ signt fluxū matie viscose ad ip̄os renes veniētis aut in fine poxismi in nefresi signt ei⁹ dissolutionē. ¶ Et sup ꝫ. nota ꝙ talis matia gn̄ationis lapidis ⁊ harenularū in ip̄is renib⁹ mag̃ multiplicat̃ ⁊ ꝑ ꝯn̄s lapidis ⁊ harenulaꝝ gn̄asa. xxxv. anno vsq꜄ ad. xl. vel circa: q꞉ tūc digestiue prime potissime incipiūt claudicare. Et ipi volētes fortificare eoꝝ digestiuas vtūtur cibis ⁊ vinis calidis magis solito ⁊ q̇busdam alijs faciētibus ad festinū trāsitū chilositatis ad epar ⁊ hūoꝝ aquositatis ad venas ante ꝑfectā depuratione coruꝫ ⁊ ꝑ ꝯn̄s ad renes vt stati declarabit̃. In senio āt ⁊ in infantia ⁊ pueritia multiplicātur mag̃ maᶜ grosse flātice cū viscositate grossa n̄ sic adherēte in concauo renū: potissime in mulieribus ⁊ i flāticis ꝓpter qꝺ nō generātur in eis lapilli in renibus. Similiter quia in talibus nō concurrit causa efficiens lapillum puta calor renuꝫ excedens lapidificans matias tales ⁊ retinēs in ip̄is reni

bus vt dicetur statim. nec talis matia in eis ē sic lapidificāda quia est magne humiditatis ꝓpter qđ nō fit in eis sic generatio lapidū ⁊ arenularū ꝑut in alijs iam dictis.

Tertio nota ⁊ aduerte talis matia lapillorū ⁊ arenularum retinetur in renibus vltra debitum tribus de causis. vna satis ꝑncipalis est caliditas renū excedens que exsiccando reddit eam inabilē fluxui ⁊ expulsioni. ℂ Similiter quia talis caliditas excedēs debilitat expulsiuā renū: quia oīs expulsiua membri officialis opatur suam bonā actionē cū minori calido ⁊ nō cū calido excedēti. 6°. de morbo in. c. penultimo. Idē dicit Auic. ꝑmo cañ. d. de vtutibus Propter qđ dicūt ꝙ virtus expulsiua opatur in sui excellentia ꝑ frigidū ⁊ humidū in respectu q2 per min⁹ calidū. Sic talis calor excedēs est causa retētionis indebite talis materie in ipis renibus modo duplici dicto. Propter qđ dicit Auic. 3°. cañ. f. xviij. in. c. ꝓprio. quia calor excedēs renū est forꝫ retentiōis talis matie in ipis renib⁹. ℂ Scđa causa talis retētionis matie in eis est natura ipius matie quia viscosa viscositate subtili aerea est magis adherēs ⁊ minus obediens expulsioni. Et quia iste due cause deficiūt in pueris ⁊ in flātiq ⁊ in mulieribus. ideo matia flātica que cū vrinis eoꝝ expellit nō cōuertit in lapidem nec in arenul in ipsis renibus sed bñ in vesica vt infra dicetur. ℂ Tertia causa est retētōis indebite talis matie in ipis renib⁹ ⁊ magis ꝑncipalis est strictura ⁊ clausio viarū ⁊ meatuū iposrū renū ⁊ partiū subiacētiū a gñatōe vt vult ga. xiiij. de inge° in. c. x. vbi dicit sic ꝙ balneati p⁹ cibū nō incurrūt lapillos i renib⁹ nisi habētes renes spissos ⁊ viscosos ⁊ vias eoruꝫ angustas ⁊ strictas. maxie si vtant cibis opilatiuis grossum sanguinē gñantib⁹. ⁊ p⁹ saturitatē taliter balneent: sic pꝫ tibi matia lapilli q2 sanguis grossus i se vel ex portione co. grosse puta vitelline commixte. Ista lrā allegat ꝑpt istā cām lapilli mag generātur in corporibus carnosis ⁊ corpulentis ad talē stricturā viarū facit cōstipatio ventris coartans dictas vias rōne fecis.

Quarto nota ⁊ attēde talis matia lapilloꝝ ⁊ arenularū multiplicat in ipis renib⁹ triplici de causa in gñe. ⁊ multiplici in spē plurib⁹ cōcurrētib⁹ interduꝫ. Una causa in genere ⁊ magis ꝑncipalis est caliditas renū excedēs per viam attractionis indebite aq̄sitatis sanguinis ⁊ non bene depurate: nam q2 renes calescunt ⁊ exsiccant vltra debitū magis sitiunt ⁊ magis attrahunt auide volentes refici de vnctuositate aq̄sitatis sanguinis. sic illa multiplicatur. ℂ Scđa causa in genere multiplicās materiā talem in ipis renib⁹ est abundantia materie innaturalis flāce ⁊ colerice in ꝑmis duab⁹ digestiuis puta stomachi ⁊ epatis que matie ex quatuor rebus ꝑmitiuis cōiter multiplicant: puta ex cibo grosso viscoso ⁊ male digestionis. Similiter ex aquis turbidis vel limosis vel multuꝫ frigidis. Similiter ex facietate nauseatiua potissime diuersarum carnium ⁊ diuersoꝝ pisciū. Similiter ex voracitate comedēdi seu ex mala cibi masticatione. Iste explicabuntur magis infra i preseruatione. ℂ Tertia causa in genere multiplicans talem materiam in ipis renibus est omnis res faciens ad festinū transitū humoꝝ ⁊ aq̄sitatis ad ipsas venas. Iste res sunt septē in specie. ℂ Quarum vna est ⁊ magis cōmunis latitudo viarum ⁊ venarū epatis ad ipos renes: ⁊ latitudo orificioꝝ venarum que continguantur cum ipsis renibus. ⁊ hoc est ratione caloris excedentis: nam per venas latas ⁊ meatus festinat transitus materie multe non depurate ab expulsiua expellente ⁊ per orificia lata venarum contiguatarū cum ipis renibus ad quod de possibili adiuuat strictura concauitatis ipsorum renum ⁊ partium subiacentiū ex errore informatiue vtutis ex tali causa calculus est passio hereditaª calculosus calculosum generat. ℂ Alia res festinans transitum est cibus multū calidus puta in scđo gradu ⁊ vltra: nam eius chilositas ratione acuitatis festinat transitum ad epar ⁊ humores inde generati ad venas. ℂ Alia res festinās trāsitū ē vinū forte ⁊ multū calidū in nakā vt vernacha vinū coctū ypo. vinū purū ⁊ male liphatum ꝑpt eandē cām. Ex isto capite plēs fiunt nefretici ⁊ guttosi credētes ꝯfortare ꝑmas digestiuas qđ nō faciūt nā talia vina ꝑpt citā penetratiōeꝫ sunt cā gñatiōis flātis. hoc vult Rab in suo continēte. Idē dic auic. 3°. cañ. hoc ponit gordonius auctē illoꝝ in. 6°. li° in. c. ꝑ°. ℂ Alia res ⁊ 4ª est vinū subtile vt vinū albū ⁊ clarū: nā talia ex eoꝝ natura q2 subtilis sube aliqualiter cal'e nccio penetrāt ad mēbra añ coꝝ depurationē. Silr talia aptius ex suba ⁊ ex q̄litate nccio portāt ⁊ ducūt secū aliqđ de sordido ad partes renū. nam tātuꝫ ⁊ pl⁹ apponūt ipis renib⁹ q̄tū deponūt ab eis ꝓpter qđ rasis in suo cōtinēte iubet ꝙ talis occasionatus vtatur cōtinue incisiuis ⁊ nō prouocantibus vrinam nisi semel in septimana. Et in hoc errat maior pars medicorum administrantium

vina alba et subtilia talib⁹ in dicta vt diceť infra Quita res festinás transitū et aq̄sitatē advenas ante coꝝ pfectā depuratōem ē festin⁹ potus i p̄n cipio prādij cuiuscū q̄ vini.nā chilositas inde ge nerata nō inueniēs obstaculū et quia subtilis in suba cū aliquali acuitate cito penetrat et festiat transitū ad epar et ab epate ad venas.Et cū hoc addit in cām efficientē lapilli et arenularū. Alia res et.6ª.faciēs ad festinū trāsitū hūoꝝum ad ve nas renuz est malicia exercitij poti^me in anchis ante cōplemētum p̄me et scđe digestiōis vt eq̄ta re equū asperi port⁹ vel tāgere mulierē de facto: q2 ptes illas rarificāt et causat motū violentū in hūoribus.Septima res festinās transitū hūoꝝū ad venas est calefacere anchas et dorsum ad ig= nē vel iacere sup plumā potissime viceuersa illa calefaciūt et rarificāt ptes illas et humores.et ad dūt in cām efficientē dictā.patet ergo tibi causa triplici in genere et multiplici in specie q̄ matia multiplicať in renib⁹ q̄s opoꝛtebit euitare et coꝛ= rigere in preseruatiōe vna cū quattuoꝛ causis re tinētibus materiā in ipsis vt clarius diceť infra. ¶Si tu q̄ras lapilli rub. et arenule ex quo sunt passiōes renū.cuius particule renū sunt passio nes p̄ncipalr̄.Sol.gal.6°.de intioꝛib⁹ in.c.scđo in p̄ncipio capli.Idem dicit Auic.3°.cañ.f.xviij. in.c.2°.q̄ sunt passiōes ꝯcauitatis ipoꝛuz renuz p̄ncipalr̄ que satis est oblonga.Ideo plures la= pilli simul possunt generari vt dictū ē in p̄ceden tib⁹.Et aliq̄n sunt passiones p̄ncipalr̄ meatuuz et viarū que sunt inter eos et vesicā.Istud cū pa= rū sit vt dicit ibidē tūc acq̄rūt ruborē solū a maª vt est supi⁹ dictū.ideo nō habēt tm̄ ruborem.Et sunt passiones illarū partiū p colligātiā q2 venit ad illas ptes qđ venire nō dꝫ s̄m naturam. puta matia viscosa ibidē retenta et m̄ltiplicata.¶Si tu queras lapilli p̄n̄t ne generari preterq̄ in re= nib⁹ et vesica.Sol.lr̄a in de itioꝛib⁹ in pl̄ib⁹ locis aliꝰ gn̄anť in pl̄mōe 4° de int.in c°. penultimo aliq̄n in stomacho et in intestinis.6°.de intioꝛi= bus in.c.p̄mo.Simil̄r in epate p̄n̄t generari et in splene.videm⁹ hoc in aīalib⁹ vt in mutone et poꝛ co.Et de facto videm⁹ in hoib⁹ cāe sunt possibi= les:igiť illud erit possibile q2 sup̄fluitates imbi= bite in poꝛositatib⁹ mēbroꝝ et in concauitatibus possunt exsiccari et p resolutiōem parť subtil' la= pidificaᵗ hec fit sil̄r in iūcturis.¶Si tu queras harenule apparētes in v̄ris p̄n̄t ne generari in a lijs locis preterq̄ in renibus et vesica .Dicenduz q̄ sic:q2 p adustionē matie aliq̄n generāť in ve= nis ꝓpinq̄s matrici,iō in muliere harene magᶜ

vel subnigᶜ in vrina sign̄t lōgeuā retētionē mē= struoꝝ:hoc vult auic.3°.cañ.Et silr̄ generanť ali q̄n in venis ꝓpe renes in q̄busdā hoībus et tales sign̄t suplongeua retētiōe emoꝛroidarū.hocvult auic.in.3°.cañ.interdū generātur in venis epaț̄ p adustionē matie flātice. ideo sūt subalbide vt videm⁹ in vrinis ydropicoꝝ de calī vt dictū est. sil̄iter generātur in venis alijsvt in q̄rtana potiss sime flāᶜª et colica.Et in q̄busdā febrib⁹ acutis et cronicis pluries videm⁹ in vrinis.Similiť vi= dem⁹ in q̄busdā leproſis dum sunt pfecte leproſi generātur harenule p viā adustionis:imo q̄si la pilli apparētes in vrinis et in sanguine q̄n ꝓba= mus eos q2 lepra in fieri est moꝛb⁹ calid⁹.Facta sūt et pfecta est moꝛb⁹ frigid⁹ cū mala figura et hūoꝛes incineranť p putrefactiōem sine ebulli= tiōe sic incinerantur ligna q̄n putrescūt ꝓpť an= tiquitatē.¶Si tu queras lap. in renib⁹ q̄s moꝛ bus est in genere et in spē.Dicēdū q̄ nō ē moꝛb⁹ in se:q2 est suba q̄ describit et cōstituit moꝛbū in cōpositiōe q2 cāt malā cōpōem tanq̄ res addita numeralis.veꝝ arene licet sint paruuli lapilli q2 nō sunt lapilli manifesti causant moꝛbū in rece= ptaculo:nā receptaculū ipoꝝ renum repleť vltra debitū.¶Lapis q̄ expelliť et arenule q̄ expellūť sunt accn̄ˢ dicta exeūtia a coꝛpoꝛe mutata:sed vt retēta sunt accidētia moꝛbi dicta exeūtia clausa seu retēta deberēt exire talia et expelli et retinetur ex nocumēto expulsiue hoc declarat Ga.in.3°.et in.6°.de moꝛbo.¶Si tu q̄ras lapis et arenule i renibus p moꝛbo descripto:cui⁹ v̄tutis est nocu mentū passiue itelligēdo.Soluit lr̄a.xi.de ingeᵒ. in.caᵒ.2°.et in.c.1°.q̄ est nocumētū digestiue et expulsiue renū p̄ncipalr̄.Consequēter mēbroꝛū mādāciū supioꝝ.si iste v̄tutes nō errassent talia nō fuissent generata et talia retēta vt retēta sunt nocumētū expulsiue renū et partiū vicinarū.
¶Si tu queras lapis renū cuius v̄tutis est no= cumētū seu passio actiue loquēdo.Dicendum q̄ sensitiue illarū partiū nam causat doloꝛē magᵐ soluēdo continuū in vijs ill' dilatando vltra de= bitū partes illas.¶Si tu q̄ras in quib⁹ magis generātur lapilli et harenule in renibus. Dicen= dū q̄ in carnosis epaticis et constipatis et ociofi et cocūtibus ante cōplementū p̄me et scđe dige= stiue:nā isti incurrūt cōiter caloꝛē excessiuū ipo= rum renū a tempe et renes coꝝ aliq̄n sunt a gn̄a= tione cum vijs aliqualiter strictis:ꝓpter qđ ma= terie retinētur de facili que retēte et exsiccate cō= uertuntur in arenulas et lapillos.¶Si tu q̄ras in qua etate hoꝝ magis generātur in eis. Dicē=

dū ꝙ in p̄ma senectute q꞉ due cause magis concurrūt materialis ⁊ efficiēs vt est superius declaratū ratione regiminis eoꝝ. Ista tibi sufficiāt ꝑ modo generatiōis ⁊ causa lapid' ⁊ arenulorum in ipis renibus.

Nunc restat loqui d' eoꝝ preseruatiōe. Ex q̄ conclusum est in p̄cedētibus intētiōe Rasis ⁊ alioꝝ ꝙ lapilli ⁊ arenule generantur in renibus a materia mediocriter grossa: aliqualiter viscosa. humida ibidē retenta ⁊ multiplicata tanq̄ a causa materiali. Et a calore renū excedēti illam exsiccante ⁊ lapidificante tanq̄ a causa efficiente. ❡ Notum est recte speculanti ꝙ preseruatio talis generationis stabit super istis duabus causis. ❡ Prio super tali causa efficiēte puta super calore renuꝫ excedēti vt corrigatur q꞉ nō solū talis lapillū efficit꞉imo materias in ipsis retinet ⁊ multiplicat vt est superius dictū. ❡ Scd'o sup tali causa materiali retenta in renibus vt a renibus expellatᷣ anteq̄ in lapillum vel in arenulas conuertatᷣ obuiando causis retētionis dictis ⁊ euitando ⁊ corrigendo tres causas in genere ⁊ multiplices in specie multiplicātes talem materiā in ipsis renibus superius declaratis. ❡ Exequatur ergo p̄seruatio super causa efficiente dicta puta sup calore renū excedēti ipos refrigerādo ⁊ euitando ea q̄ ipsos calefaciūt꞉nā magna pars preseruationis stat super correctione talis cause efficientꝭ quia nō solum lapillū efficit꞉imo materiā retinet in ipis renibus ⁊ multiplicat vt est dictū. ❡ Si quis ergo occasionatus in talibus fuerit inungatur de sero per interualla in anchis cum oleo roƀ vnfancino vel cum oleo roƀ. cōmuni vbi sit modica portio aceti simul agitatis. vel applicetᷣ desuper istud cerotū. ℞. olei roƀ. vnfancini. si tēpus fuerit calidū. vel olei roƀ. cōmunis si temp' nō sit nimis calī. ʒ. iij. musellaginis semis psillij. ʒ. ij. cere noue. ʒ. v. q' sufficit fiat cerotū extensuꝫ supra alutā i forma oblōga q̄drata teneat de nocte dumtaxat. Et vtatᷣ dieta infrigidatiua fructibus infrigidantib' beneficiū ventris in p̄mo prandij vel duos bolos de nasturcio aquatico cū modico lactucarū in p̄ncipio refectionis spinargijs cum aliquali portiōe lactucarū brodijs simplicibus cū agresta ⁊ vitellis ouoꝝ. auenato ordeato. puretis in diebus feriatis tempore calido si fuerit sitibūdus stomacho ieiuno potest sumere duo vel tria coclearia sirupi limonū vel sirupi acetosi cum. 6. vel. 7. aque decoctionis cicerum ruƀ. ⁊ semis melonū. vel sumat. i. coclear se. melonū. mūd' sine aliquo potu. ❡ Vtatur vino mediocri in suba ⁊ in colore bene limphato ⁊ non albo nec claro nisi rarissime ⁊ per interualla: vt dicetur infra. nam in hoc errant q̄plures medicoꝝ vt clarius dicetur in sequētibus. Vitabit etiam cibos calidos in scd'o gradu ⁊ vltra vt potagia cū multis speciebus. porros cepas allia mostardā. carnes salsas. vitabit vina fortia vt vnacha vinū coctum muscatelluꝫ ypo. ⁊ similia. Vitabit etiā vinū purū ⁊ male limphatuꝫ. Vitabit etiā vipā in quocūq̄ vino in p̄ncipio prandij. nā epar calefaciunt ⁊ renes sic addunt in cām efficientē ⁊ materialem vt est dictum sitim nō tolleret꞉quia addit in suam causam. rasis in suo continēte nō calefaciet dorsum nec iacebit i culcitra molli nec viceuersa seu resupinus. Et sic corrigitur etiam causa p̄ncipalis retētionis materie in renibus si sup꞉adicta intelligātur. ❡ Secundo exequatur p꞉eseruatio talis generationis sup cā materiali꞉⁊ hoc fit tripl'r. Pri° vt ipsa mat̄ia retenta in renibus expellatur anteq̄ in lapillū vel arenulas conuertatur. Scd'o causas retentionis eiusdem superius dictas corrigendo ⁊ remouendo. 3° cās multiplicationis superius dictas resecando expellendo ⁊ annullando. Primū exequitur cum incisiuis rasis in suo continēte: q̄a talia cōtrariantur cause forti retentionis ipsius materie in ipsis renibus puta eius viscositati. et cum hoc v꞉inam prouocant aliqualiter. ❡ Secūdo exeq̄tur cū ꝓuocātibus v꞉inā fortiter ⁊ cuꝫ violentia ꝙ vtatur talibus per interualla semel i septimana. Rasis in suo continēte꞉nos t̄n tales potus facimus vel administramus in. xv. vel. xx. diebus cōmuniter in p꞉eseruatiōe generationis taliū per duos aut tres dies cōtinuos. Vtatᷣ ergo talᷣ occasionat' in dieta salsis acetosis vt salsa viridi succo citrāguli꞉succo limonū. agresta. de vuis aceto limphato. eruca facta cū bono aceto: camelia simplici facta cū agresta ⁊ modico aceti. Potet duobus aut tribus diebus continuis d' mane in. xx. diebus vnū paruū vitrū decoctionis incisiue sequētis. ℞. rad' spagi. rad' rubi parui de terra culta an̄. m. ƀ. foliorum betonice. folioꝝ polij montani. an̄. p. i. cicerū nigroꝝ. p. i. seminis melonū. p. ƀ. fiat decoctio in aqua pluuiali si sit possibile decoquēdo prius rad' per pausam modicā ⁊ dum potabit ponas in vitro. 5. vel. 6. guttas aceti squillitici. Ista decoctio sufficiet ꝑ duabus vel tribus vicibus. Iste potus incidit lapillū interponēdo se in porositatib' lapilli multo fort' incidet ma^am Ga. 5. de simplici medicia. Idem

ponit Serapio in principio suarum simplicium Et si cum dicta decoctione tu poneres .ʒ.i.tantū quātum caperes cum duobus digitis de puluere icisiuo puta sāguinis hyrci vel lapidis spōgie vel iudaici vel mı subtilissime puluerisatorū esset melius. Iste potus de se vel cū modico pulueris dicti tenet pncipatum in preseruatione generationis lapilli ꝛ arenularum. ꝛ in cura similiter in principio peroxisini quia fortiter incidit: et cum hoc satis prouocat per vrinas materias illas incidendo. ¶ Loco huius potus incisiui aliqui dant de concilio Rasis in suo continente de tali potu multum prouocatiuo vrine sine notabili incisione. ℞. rad achori.m.i.maiorane valeriane ana.m.i. betonice polij montani sauine.ana. m.ß. seminis melonum.m.ß. cicerum nigrorum. m.ß. seminis apij domestici ꝛ montani seminis feniculi dauci seminis siselcos ameos conqssatorum ana .ʒ.ij. cinamomi.ʒ.iij. fiat decoctio in aqua pluuiali si sit possibile capiat de mane vnū vitrum per duos aut tres dies. Et addatur in vitro medium coclear aceti squillitici. Iste potus similiter valet in cura post primos dies. ¶ Loco horum aliqui dant de syrupo limonum vel de syrupo acetoso cum aqua cicerum rubeorum modo similiter. Rasis in suo continente laudat preceteris potibus auctoritate Galieni in libro secretorum suorum potum sequentem pro preseruatione qua vtor communiter ꝛ bene me inuenio in opere. ℞. ramorum primorum seu nouellorum caulium rub. duꝫ incipiunt apparere .p.i fiat decoctio cum modico sale duabus inundationibus paruis potet vnum paruum vitrum illius decoctionis tepide hoc faciat quocūqꝫ mane per.ix.vel.x.dies tunc preseruabitur per plures dies: quia per quartale anni: Nam iste potus est abstersiuus ꝛ in parte incisiuus propter nitrositatem. Ideo preseruat inter ceteros pot⁹ intentione Rasis. ¶ Contra exequatur ꝭm scꝫ preseruatio super causa materiali super quatuor causis retentionis materie superius dictis in ipsis renibus quarum correctio dicta est in duab⁹ causis principalibus: puta caloris excedentis in renibus cuius correctio dicta est corrigendo causam efficientem ꝛ lapilluꝫ. Similiter dicta ē correctio cause secunde pncipalis retentionis ipsius materie in renibus: puta viscositatis ipsius materie dando potus incisiuos dictos statim. ¶ Restat solum loqui de correctione tertie ꝛ q̄rte cause retentionis materie in ipsis renibus puta opilationis coartatorie ratione constipatōis intestinorum. Et ocij indebiti illarum partium. ¶ Primū corrigitur cum dicta prouocante beneficium ventris ꝛ cum clisteri mollitio. Scđm corrigitur ꝙ equitet equum asperi portus ante cibum semel in septimana potissime in dieb⁹ in quibus sumet de potibus supradictis.

Nunc restat loqui de

preseruatione super causa materiali .pro causis tribus multiplicantibus talem materiam in renibus. si fuerit intrinseca ꝙ corrigatur et extrinseca ꝙ euitetur. Nam declaratum est superius ꝙ sunt tres cause in genere ꝛ multiplices in specie multiplicantes materias in ipsis. ¶ Quarū prima est ꝛ principalis caliditas renuꝫ excessiua ꝑ viam attractionis vt est superius declaratū. Correctio huius dicta est superius corrigendo taleꝫ calorem prout lapillum efficit ¶ Scđa causa in genere multiplicans tales materias in ipsis renibus superius dicta est abundantia materie in naturalis in primis digestiuis. Ista causa multiplicans materias dictas corrigitur dupliciter: vt dicit Raß in suo continēte. vno modo diuertēdo ꝛ euacuando talam materiam per internalla puta bis vel ter in anno cum medicina lenitiua. quia nefretici non debent farmacari cuꝫ alia medicina. Rasis in suo continente vel cū medicina vomica. ¶ Secūdo modo preseruatur super tali causa vt euitentur res primitiue que taleꝫ abūdantiam materie multiplicant in primis digestiuis que sunt quatuor in specie vt est superius dictum. ¶ Exequantur ergo isti modi in ista preꝭuatione. Primo primus modus est ꝙ detur sibi saltim bis in anno. ʒ.i. ꝛ ß. cassieꝭ. cum decoctiōe primorum caricarum mollium vuarum passarū mundꝰ ab arillis iuiube sebesten. aā.p.ß. decoqnt in duabus libris aque donec redeat ad. lꝫ.ß. in qua dissoluatur cassiaꝭ. dicta ꝛ sumat ante ortum solis ꝛ quiescat in lecto ꝑ duas aut tres horas vt misceantur bene cum illo sordido stomachali. ¶ Loco huius prouocetur sibi vomit⁹ bis vel ter in anno comedat de raphano tres vel q̄tuor bolos per tres dies sero ꝛ mane i principio mense. Et die tertia comedat diuersas carnes ꝛ satis pingues ꝛ potet satis de diuersis vinis. Consequenter post horam vel quasi sumat vnā taceam aque decoctionis radꝰ raphani ꝛ attripli cis ꝛ seminis eorum conquassatorum ꝛ oximellis squillitici: postea addatur magna pars olei cum modico croci siluestris ꝛ aceti qua sumpta post mediam horam habeat plumā ꝛ infun

dat in oleo ⁊ intromittat in gutture. Et si cū ista decoctione non provocetur vomitus addas in decoctione predicta mediani corticis sambuci. m.i.vel.ij.rascando dictum corticem ad superi⁹. hoc volunt antiqui. Et in refectione sequenti sumat istum potum. Loco horum aliqui dant clisteria mollitiua. Ista tibi sufficiant pro correctione talis abundantie materie colerice ⁊ flegmatice innaturalis per modum diuersionis ⁊ euacuationis. ¶ Nunc exequatur scd̄s modus preseruationis super tali abundantia materie in stomacho: ex qua materia multiplicatur in ipsis renibus. ¶ Et iste modus preseruationis stat in preseruatione q̄ttuor rerum primitiuarum in specie vt dicit Rasis in suo continente. Idem dicit Auicen̄.3°.can̄.in.ca° proprio. quia tales multiplicant dictam abundantiam in ipso stomacho. quarum vna est grossus cibus vel viscosus: vel dure digestionis: vt sunt carnes bouine porcine (nisi de extremitatibus ⁊ cum aceto) carnes salse carnes venatiue vt ceruine aprine lepoꝛie pisces magni beluales. substantia leguminū potissime fabarū simula tritici amidum caseus pinguis ⁊ recens oua dura vt cocta in ventre galline vl' alias. offe remollite fructus dure digestionis vt sūt poma nisi dl'cia pira hyemalia. guidola seu cerasa acria castanee ⁊ similia. verba sunt Rasis ⁊ Auicen̄. ista om̄ia sunt euitanda in bona preseruatione generationis lapilli ⁊ arenularum in ipsis renibus. ¶ Alia res primitiua multiplicans tales materias in stomacho est aqua turbida vl' frigida vt sunt aque montane ⁊ aque puteorum: aqua limosa vt sunt aque am̄ouentes. Ista non solum materiam multiplicant in stomacho. imo materiam retinet in renibus ratione limositatis seu viscositatis. propter quod talia sunt in talib⁹ euitanda sed vtantur aquis electis de fontibus. vel de fluuio clarificatis per residentiaʒ. ¶ Alia res primitiua euitanda multiplicans dictaʒ habundantiam in stomacho est satietas nauseatiua potissime diuersarum carnium vel diuersoꝝ piscium. propter quod talis occasionat⁹ desistat a cibo cum bono appetitu. ⁊ sic contentus de duabus carnibus ad plus seu duobus piscibus et ferculis preponendo magis subtilem si multum differant in eorum substantia ratione grossitici in substantia vel dure ⁊ male seu facilis dig̃o͞is. ¶ Alia res primitiua abundantiaʒ multiplicās hūoꝛuʒ in stomacho euitanda est voracitas comedendi seu festina ⁊ mala cibi masticatio quia ex hoc necessario digestiua prima claudicat ⁊ secūda magna fit iniuria stomacho apponitur sibi inconueniens. patet ergo tibi qualiter in bona preseruatione talis generationis. Iste quattuor res primitiue sunt euitande. ¶ Restat loq̄ adhuc de tertia re in genere que multiplicat materias in ipsis renibus vt intrinseca corrigatur ⁊ extrinseca euitetur. Ista res ē om̄is res festinās trāsitū chilositatis ad epar hūoꝝ ⁊ aquositatis ad ipsas venas vt est sup⁹ dictuʒ. Iste res sunt septē in spē que multū sunt euitāde in dicta p̄seruatiōe. quarū vna est latitudo meatuū ⁊ venarū epatis ad renes. Ista corrigi nō p̄nt ex se ſ; i euitando res aperitiuas quas statim dicem⁹. ¶ Aª res est cibus calid⁹ in natura plures sunt tales euitādi vt est supius dictū corrigēdo caloreʒ renum excedentē in p̄ncipio preseruationis. Alia res ē vinū calidū in sui natura vt vnacha. Ypo. ⁊ similia vt declaratū est in p̄ncipio p̄seruatōnis Alia res est vinū albū ⁊ subtile continuatū vt ē superius declaratū. Potet duntaxat in dieb⁹ feriatis modicū: quia homo vtit̄ piretis ⁊ aliis p̄uocātibus. Et qn̄ sumet de il'is potibus superi⁹ dictis. Alia res euitāda est festin⁹ pot⁹ cumscun q; vini in p̄ncipio prandij cā dicta est superius. Alia res euitāda festinās transitū chilositatis ⁊ hūoꝝ ad venas est malicia exercicij potissime in anchis p̄mis digestiuis nōdū cōpletis vt eq̄tar̄ potissime equū aspi por⁹ tāgere mulierē ꝺ fetō. Alia res est calefacere anchas ad ignē vl' p al's vt dormire in culcitra molli vel resupin⁹. Ista talia q: festināt trāsitū chilositatꝫ ⁊ hūoꝝ ad venas ante perfectam depuratione sunt multū euitanda in preseruatione gn̄ationis lapidis ⁊ arenularum in ipsis renibus. Tales ergo occasionati vitent supra dicta. ⁊ vtantur insuper carnibus mutonis iuuenis de extremitatibus porci cum aceto carnibus volatilium vsualium demptis auibus degentibus in aquis vel paludibus. Et sit contentus de duabus carnibus vel piscibus ad plus in vna refectione bene ⁊ spaciose mastican do: ⁊ desistat semper a cibo cum bono appetitu. Uina sua sint media in substātia ⁊ colore ⁊ bn̄ limphata vt vina de nemauso ⁊ silr̄a. Aque sue sint de fontibus electis. vel de fluuio clarificate per residētiā ⁊ nō potabit potissime in prādio nisi sumpserit tertiā partē cibi vel quasi vt dictuʒ ē ¶ Ista tibi sufficiant in preseruatione lapidis ⁊ arenularum.

Istis clarificatis cura

lapidis renū si ex negligētia preserua tionis oc-

currerit tibi clarius patescit. ¶ Ut cura tibi magis clarescat. Nota ꝙ passio renum ex calculo et colica passio cōicat i. v. accidētib⁹ lȝ sint fortiora ⁊ maiora i colica vt expsse pōit ga. 6°. de intio. in caplō pmo. ꝓpter qḋ eis competūt eedē medicine in genere in pncipio mitigātes dolorē interi⁹ vt clisteria mollitiua ⁊ exterius vt inunctiones anodine sedatie dolorj ⁊ cathaplasmatōes vt pōit Ga. ibidem. Idem ponit Rasis in suo continēte. Nam colice ⁊ nefresi insunt abhominatōnes ⁊ vomitus malitia appetitus: dolor ventris ⁊ constipatio vētris. Propter qḋ plures medici sunt decepti in noticia ⁊ idigr o: ōe harum: vt recitat Ga. de seipso in. 2°. de interiorib⁹ in. c. 2°. vbi dic ꝙ ipse dolebat multum inter renes ⁊ vesicam ꝓpter qḋ credebat habere passionem renuȝ seu in viis lapidem renū ⁊ vesice eo simil' quia dolor erat mordicatiuus ⁊ pungitiuus. materia autem expulsa cum clisteri mollificatiuo facto cuȝ oleo ⁊ dolore quietato cognouit ipm nō habuisse lapidem in viis vrine nec passionē in renibus nec in aliquo intestinoꝝ subtiliuȝ: ꝫ in vno grossorum intestinoꝝ: ⁊ per ꝯsequēs colicam. non est ergo mirū si moderni medici decipiātur. Uerum acci⁹ dicta sunt fortiora in colica: nam in colica magis ⁊ fortius euomūt ⁊ magis de flāte corrupto ⁊ dolor ventris magis circūdat latera extendens se magis ad superius supra renes stomachū ⁊ epar ⁊ splenem ꝓpter reuolutionē illius intestini grossi colon qui reuoluitur per ambo latera. 6°. ḋ interioribus in. c. pmo. Similiter sunt magis constipati ⁊ magis remediantur ex clisteribus mollitiuis ⁊ ascellant sterc⁹ inflatū ventosum ad modū stercoris bouis seu vacce. aut forsan expellent cū clisteri flā vitreū ⁊ multā vrinaȝ qḋ nō fit in passione renū: vt ipe recitat ibidem. ¶ Si quis ergo lapidem in aliquo renū habuerit qḋ patescit ex dolore ventris fixo magis sup renes circa spinā dorsi extendente se ad inferius versus iguinare cum abhominatione ⁊ vomitu ⁊ constipatione ventris ⁊ malicia appetit⁹. Et si cum hoc adhuc non discernas an sit nefresis vel colica. de cōcilio Ga. vi. de interiorib⁹ in ca°. pmo. ⁊ Ras in suo cōtinēte. Inquire super trib⁹ Primo si vrina prius fuit arenula quia in principio nefresis necessario vrina erit clara ⁊ aquosa: sed postea fundus in processu erit arenosus. propter dissolutionem lapilli. Et aliquādo c̄ hoc inest stupor pedis eiusdem partis ⁊ do^r extēdit versus testiculum magis propinquū. verba sunt

Rasis in suo continente. ¶ Talis patiens confestim clisterisetur sic. ℞. foliorū malue bismalue. añ. m. ij. paritarie crete marine tribuli marini ana. m. ß. anisi maratri ameos seminis siseleos: ana. ʒ. ß. seminis fenugreci. ʒ. ß. fiat decoctio inq̄ dissoluatur medulle cassief. ʒ. ij. olei ḋ lilio. vel sisamini vel malueuisci. vel de aneto quart. i. fiat clistere. ¶ Aduerte tamen de concilio Rasis in suo continente non fiat clistere in magna quantitate sed in modica econtrario in colica ne partes renum comprimantur ⁊ patiens magis grauetur quantum poterit non fricando ventreȝ donec desideret ire ad cellam. ¶ Reiteretur istud clistere in primis diebus bis vel ter. ⁊ aliquando addatur yerapigre vel benedicte. ʒ. i. Uerum non multum approbo ponere opiatas in clisteribus: quia parum proficiunt quia non trahunt morā longā nō possūt deduci de potentia ad actum ⁊ cum hoc exsiccando intestina constipant consequenter. ¶ Si cum hoc superueniat nausea incitetur vomitus cum pluma infusa in oleo intromittēdo in gutture sepe ⁊ sepius. Sumptꝭ duobus clisteribus in prima die. Et facto vomitu si stomachus eius requirat. si dolorem mag^m quasi intollerabilem habuerit balneet anchas suas in decoctione sequenti. ℞. foliorum malue bismalue. ana. m. iiij. paritarie herbe camomille. ana. m. iij. seminis fenugreci. m. i. seminis aneti. m. semis fiat bona decoctio vsqȝ ad consumptionem medietatis aque. ibi balneet anchas suas pluries primis diebus. si vexatur ex dolore per modicum: spacium tamen ne virtus debilitetur relaxando ⁊ resoluendo vltra debitum. ¶ Et si non placet sibi balneum quia non vexatur multum ex doloribus. Uel alias infundātur spōgie in dicta decoctione ⁊ sepe loco dolenti tepide applicentur. In exitu balnei nec alias non des sibi tyriacam nec metridatum: nec aliam opiataȝ de concilio Rasis in suo continente. Licet plures auctores dicant ⁊ consulant: quia talia lapidificant magis materiam ⁊ superfluitates in renibus ⁊ vesica: quia sunt multum calida. Omia in secundo gradu vt ipse ponit. Idem dicit Auicēna in deviribus cordis in caplo vltimo. Idem ponit Auerrois in tractatu de tyriaca. Sed dabis sibi de potibus incisiuis. Et non dabis illis primis duobus diebus de cōcilio Rasis. potus nec aquas fortiter aperitiuas ⁊ cum violentia quia violentiam inducunt vsquequoq; vie sint relaxate ⁊ lapilli in aliquo remolliti in bal-

neo ꝛ inunctõibus quas statim dicemus. Et sint in aliquo diminuti cum aliquo de potibus incisiuis quos statim dicemus. ¶ Post clisteria ꝛ alia iamdicta inungatur statim in primis de sex in sex horis vt vie ille bñ dilatentur ꝛ relaxentur: vt lapillus remolliatur cũ vngēto dyaltea qđ bñ valet in proposito: vel cũ oleo fenugreci vel malueuisci. vel de lilio simplici. vel sic. ℞. olei se. fenugreci olei maluenisci a ñ. quarti. i. olei de lilio olei sizami añ. q̄r. ß. axūgie anatis. ʒ. ij. butiri sine sale. ʒ. ij. cere modicũ. fiat vnguētum liq̄dũ. istud vnguētũ sedat dolorē ꝛ vias relaxat ꝛ materias mollificat. loco horũ facim⁹ tale emplm̄. ℞. folioꝝ malue bismalue añ. m. ij. caricarũ citrinarũ bñ pinguiũ. p. ij. se. fenuci. se. altee añ. ʒ. ij. axūgie. anatis. ʒ. ij. butiri sine sale. ʒ. iij. decoquēda decoquātur ꝛ conquassentur fiat emplm̄: applicetur vna ps sero ꝛ mane: dilatat vias: lapidē remollit. ¶ Per primos dies cõtinuetur istud emplm̄ ꝛ iunctões dicte: ymo cõtinuetur q̄diu doloꝛ erit fortis ꝛ fixus in regione renis: q2 lapilli nec sordidũ arenosum nõ põt aliter cito expelli a ɔcauo ip̄ius renis nĭsi vijs ille dilatatis ꝛ relaxatis. Cõmuniter hoc durat. iiij. vel. v. diebus. ꝛ non nũgas ip̄m put debiles in arte faciũt d' illis primis diebus. Quādiu durabit doloꝛ fix⁹ ꝛ fortis: cũ oleis multũ calidis ꝛ siccis puta cũ oleo scorpionũ cõposito nec cuꝫ oleo de lilio cõposito. q̄a q̄ꝛ q̄ꝛ ɔsumat vētositates cõcomitātes lapillum ꝛ sordiciē arenosam in renibus. ꝛ in hoc sedat doloꝛē aliqualiter put fit aliq̄n in senio: plongant tñ doloꝛes ꝛ moꝛbum ꝛ retardat festinā expulsiõeꝫ lapidis ꝛ feculētiam ab ip̄is renib⁹: stringendo vias illas. Verũ in declinatõe ꝛ facta eradicatione lapilli ꝛ feculētie dicte cum iūctõib⁹ relaxantib⁹ iam dictis ꝛ cũ vētosis ꝛ potibus icisiuis ꝛ puocātibus vrinam cũ violētia q̄ dicentur satis cõpetũt illa. prima tamē die ex toto abstineat a cibo ꝛ potu vini. sed potabit in auroꝛa invespis tertia vel quarta hora noctis mediũ vitrũ aque pluuialis decoctõnis istius. ¶ ℞. rad spagi rad. rub. parui q̄ nascitur in terris cultis. añ. m. ij. folioꝝ bethonice. folioꝝ polij mõtani añ. m. ij. ciceꝛũ nigroꝝ. m. i. fiat decoctio i aqua pluuiali p̄us radicē p pausaꝫ decoquēdo. in fine decoctõnis addatur aceti sq̄llitici ʒ. i. coletur dicta decoctõne cũ panno albo de lana duplato: vt potus sit magis clarus: potu illo vtatur vt dictum est. Iste potus ē multũ incisiuus ꝛ icidit lapillũ p̄ ceteris reb⁹. 5°. de simplici medicina. Idē ponit ille bonus serapio primo suoꝝ simplicium i principio. nā iste res sunt subtiles in suba ꝛ caliditas eoꝝ nõ est magna. propter qđ eoꝝ decoctio subintrat per poꝛositates lapilli ꝛ materie feculente cumulate in renibus: ꝛ sic incidũt lapillũ ꝛ materiam: ꝛ diuidũt ptem a pte. propter quod in toto pcessu vtatur isto potu quocꝫ die semel vel bis nõ obstātib⁹ q̄buscꝫ potib⁹ puocātib⁹ vrinas cũ violētia q̄b⁹ solũ vtetur in pcessu vt dicemus. Et cũ isto potu tu addes quādo volueris mistrare secunda die ꝛ in toto pcessu modicum sanguis hyrci: vel lapidis spõgie val lapidis iudaici vel vitri cõbusti subtilissime pulueꝛizatoꝝ in quātitate auellane q̄ntum poteris capere cum duobus digitis. naꝫ talis potus facit miracula i natura in frangendo lapidē renum ꝛ vesice si non fuerit antiquat⁹. Secunda die ꝛ tertia continuād o potum dictuꝫ: de mane ꝛ ante cenam ꝛ i introitu lecti sufficit sibi brodiũ galline: cuius vēter repleatur radicibus spagi ꝛ rubi parui ꝛ folijs bethonice ꝛ polij. q̄a non immutabũt saporem. ꝛ vtatur cũ modico panis. si non potest vti sic: pone in vētre galline de ciceribus nigris cum radicib⁹ spagi dumtaxat. Tũc i tertia die vtēdo potu dicto ꝛ emplastro dicto vel vnguentis remollitis dictis: tempus ē sequestrandi lapillũ a cõcauo renis cũ ventosis pluries ibi applicatis. Consequēter cum potibus puocantibus vrinas cũ violētia ꝛ non ante: vt dicit Ras i suo cõtinente: ne vtus renis debilitetur propter violentiam quā inducũt tales ante viarũ relaxationē ꝛ lapilli remollitõnem: ꝛ eius aliqualem minoꝛatõnem cum potibus incisiuis dictis applicentur ergo vētose cum paucis stupis sine scarificatõne. quia lꝫ inducant grauitatem aliqualeꝫ eradicando lapillum a cõcauo: mirabiliter faciunt ad citam expulsionē lapilli a vijs ꝛ a concauitatibus illis ad vesicam: ꝛ p cõsequēs ad curam. ¶ Applica ergo vitra loco ventosaꝝ. q2 non inducunt tātam violētiam in remouēdo. ꝛ applica pdo super ip̄o rene vbi ē doloꝛ fortis ꝛ fixus: ꝛ stēt ibi per spaciũ Miserere mei. Consequenter deponātur ꝛ applicētur in partibus subiacētibus versus inguiaria modo simili reiterando. Nam cum istis lapillus erit eradicatus a suo loco ꝛ tũc erit tempus dandi potus puocantes vrinam: ꝛ et impellētes lapillum cũ violentia: vt vult Rasis in suo continēte. ¶ Et super hoc nota: q medicine frangentes lapidem: ꝛ medicine puocantes vrinam cũ violentia multum differũt i eoꝛum natura: puta in substantia ꝛ in complexione: vt dicit Galien⁹. 5°. de simplici medicina. Idem dicit ille Serapio primo suoꝛum simplicium in principio. quia medicine frangētes lapidem sunt subtilis substantie ꝛ pauce caliditatis. propter quod

subintrāt ptes hūoris ⁊ per porositatem lapilli. Ideo diuidūt ptem a pte:⁊ incidūt. ideo dicūtur incisiue ⁊ frangentes lapillum:⁊ sic subintrādo ⁊ incidendo ꝓuocant vrinam aliqualiter. Ideo sunt ꝓuocatiue vrine parum ⁊ debiliter. Et iste medicine que sunt magis electe ad frangendū lapidē renū ⁊ vesice fm Galium. 5º de simplici sunt septē. rad spagi rad. rubi. bethonica: poliū mōtanū: lapis spōgie: vitrū combustū: acetū squillitum Serapio pmo suar simpliciū ponit istas met. s loco lapidis spongie ponit lapidez iudaicū. Rasis in suo cōtinēte ponit medicias magis electas in frāgendo lapidē renū ⁊ vesice. xv. quar qnqꝫ sunt de magis elect a Ga°. stati dict. ⁊ sunt lapis spongie: camepitheos: poliū maius: cicera nigra rad spagi bdelliū arabicū: cortices cappar rad. rubi cortex lauri. se. raphani: aq distillata folior eius vitrū albū cōbustū: sanguis hyrci: cinis scorpionis. ⁊ vtilior oibus istis scdm istū est auis puula dicta cauda tremula data i puluere. Et subdit qꝫ scdm alexandrū non ē medicamen melius ad frangendū lapidem sanguine hyrcor. ¶ Paulus dic. Recipiatur hyrcus tpe i quo vua floruit qꝫ ante festū bti Johannis triū aut quattuor annorū ⁊ recipiatur sanguis medius i vase mundo obturato ⁊ bene clauso cum frōdibus fen. desiccato i vmbra in camera occulta: verba sunt ad literam. ¶ Medic autē ꝓuocantes vrinam fortiter sunt cale ⁊ sicce: ⁊ habēt calorem acutū in secūdo gradu ⁊ vltra. 5º. de simplici. ¶ Idem dic Serapio pma suar simpliciū i pnci°. ꝓpter qd de natura eor penetrāt: ⁊ penetrādo diuidunt ⁊ sepant grossum a subtili aquoso: ⁊ illud grossuz coagulat ⁊ condēsat ⁊ aliqualr lapidificat. ⁊ ista erit causa qꝫ renes attrahant illam ptem subtilē aquosam i breui tpe. Ista de causa sunt medicie fortiter ꝓuocantes vrinā. Et iste medicie fortiter ꝓuocantes vrinā ⁊ magis electe apud Serapionē sunt decē: vt ipe ponit pmo suarum simplicium i pn°. semē apij mōtani ⁊ domestici. se. fen. semen dauci. se. sizeleos. se. ameos. valeriana. maiorana. azarū ⁊ achor. Patet tibi ergo dña mediciar frāgentiū lapidem ⁊ ꝓuocantium vrinas. ¶ Ultra istas medicinas fortiter ꝓuocantes vrinā Rasis bn ponit. xxx. ⁊ vltra i suo continēte Et sunt flos camomille maioris ⁊ aqua eius: sqnantū sauia: plus dic Ras. absinthiū: agnus castus: caro ⁊ semē melonū ⁊ cucumeris. rad. pastice siluestris. poliū maius cynamomū. ysopus. aq cicerū potissime nigrorū. orobus: cyminū. ortē se. cubebe. camedreos. porra. cappis, amigdale amare, dragūtea spicanardi. fortis sinzibriū. cassielignea mētastrū. origanum calamus aromaticus. arthemesia. fumusterre. squilla. camepitheos. Iste oēs sunt ꝓuocant: lz non ita fortiter. qbus vtimur i opilatōnibus meseraicarū ⁊ venarū matricis ⁊ splenis: ⁊ i multis discrasijs Sed de medicis pmis magis elect vtimur i hoc casu. ¶ Adueniēte tertia die vel quarta pmissis ⁊ continuat inunctōnibus ⁊ emplastro dicto dilatātibus vias illas ⁊ relaxantibus: ⁊ pmisso potu dicto incisiuo superius dicto i pseruatōne vel sili frangēte lapidem. Et pmissis ventos appositis: vt dictum est eradicātibus lapillum a suo loco continuādo dictum potū incisiuū saltim semel in die: puta i aurora. Tūc competūt medicie ꝓuocātes vrinā fortiter ⁊ cū violētia vt lapilli ⁊ feculētia arenosa renū ⁊ viarum eor expellātur ad vesicam cōtinuādo adhuc inunctōnes supradictas vsqꝫ quo cognoscat qꝫ lapis descēdit a pectine ex dolore ibidem. q: vbi dolor ibi egritudo. ⁊ tūc ingrediatur tinā. ⁊ i exitu inūgatur in pectine ⁊ i femore cum oleo scorpionū cōposito. q: tunc penetrabit ⁊ iuuabit vias illas ad expellendū lapillum: maxime si p vgam iniciat. ⁊ hoc dic Ras. Moderni nostri statum inūgunt cū isto oleo ante viarum relaxatōnem nō intēdentes ad vias artificiales curatiuas sunt de secta aristarchij q de talibus non curabat: vt recitat Gal i de ingenio sanitat. Utat ergo isto mellicrato supius dicto in pseruatōne ꝓuocatiua vrine fortiter. R. rad achori. m. ij. maiorane valeriane an. m. ij. polij maioris. sauine an. m. s. semis apij mōtani ⁊ domestici se. fen. se. dauci. se. sizeleos. se. ameos. an. ʒ. s. cinamomi electi. ʒ. s. aceti sqllitici. ʒ. s. mell albi despūati ʒ. iij. s mellicratuz bene clarificatum ad. lb. ij. sumat de isto mellicrato ter in die. postqꝫ sumpserit in aurora de potu incisiuo dicto ad frangēduz lapidē. sumat de isto mellicrato mediū vitrū ante prandiū p duas vel circa ⁊ ante cenā ⁊ post cenā p tres horas: ita cōtinuet vsqꝫquo cura sit finita intrando tinā. aliqn vt vie ille bn dilatētur ⁊ fordidū expellat. sic pcedendo i septē diebus vl circa lapilli sunt dissoluti ⁊ in arenulam cōuersi. vl sunt expulsi ad vesicam tūc cessant dolores lateris ⁊ vētris. ⁊ sentiūt dolorē cōmunit ⁊ punctiōem in radice vge: ꝓpter quod bonū est qꝫ vtat adhuc potibus suis incisiuis ⁊ frangētibus lapidē dictum: ⁊ de ꝓuocantibus vrinas fortiter ⁊ cum violētia vt est dictū: ⁊ nō veniet vsqꝫquo bene appetat mingere: ⁊ tūc fortiter impellat vrinam vt cū vria lapilli exeant. ¶ Et si adueniēte appetitu vrinandi magno intraret tinā: ⁊ post paululum

ibi vrinaret tūc lapilli facilr exirent: quod nō est p modico habendū. nam lapilli remanētes ī vesica ꝯgregādo sordidū augmentatr: ꝓut dicem⁹ infra: ⁊ patientes inde veniūt ad magnū nocumētum. Et si lapillus talr intrauerit colluz vesice ꝙ vrinam impediat ⁊ strāgulet ipam ꝙ nō possit bene nec libere vrinam expellere: argalia intromittatr: vt remoueatr de collo: ⁊ tibie eleuentr fricando bene ⁊ agitādo radicē vge vt est superius dictum in. c. de strāguria vt lapill⁹ descēdat ad fūdum vesice. Et bonū est ꝙ vtatr potu dicto incisiuo ⁊ frangēte lapidem adhuc p aliquos dies: et abstineat a potu ꝓuocante vrinam cū violentia: vsqꝫ quo lapillus sit in aliquo minoratus. Si autē lapillus in vga fortiter intrauerit ⁊ obstaculū fecerit in vrinando qui non possit impelli: embrocetr vga p pausā cū aq decoctōis folioꝝ malue bismalue seminis fenugreci conquassati donec vga rubescat. Deinde inūgatur ab extra cū oleo malue uisci vel fenugreci vel sizami ⁊ viol. añ. ⁊ d istis oleis cum siringa in vga iniciatr. ⁊ post sugatur vga a vili psona. Si sic nō exiuerint: tūc necesse est vt vga incidatr infer⁹ de cōsilio rasis in. ix. almāsor. ⁊ lapis extrahatr ⁊ postea cōsolidetr. ¶ Ego meo vidi tres quos oportuit sic incidere iuxta radicē vge in pte inferiori erāt lapilli angulares fuerunt sanati ⁊ in vulnere cōsolidati. Ista tibi sufficiant pro preseruatōne ⁊ cura lapidis renū.

Nunc veniamus ad causam ⁊ modum lapidis ⁊ arenularꝫ in vesica. ¶ Antiq ⁊ moderni ꝯcordati sunt ꝙ renes ⁊ vesica cōmunicāt in causis ⁊ modis gñatōnis. qꝛ in vtroqꝫ generantr a calitate excedenti coꝝ resoluēte. qd subtilius ē in tali materia retēta: ⁊ per ꝯñs lapidificāte ⁊ indurāte residuū. veruz lapis in vesica gñatr a materia mag grossa flegmatica terrea. ideo fit grossior durior declinās ad albedinē. io cū maiori difficultate dissoluitur.

Ulterius nota ꝙ lapis vesice duplex ē. Quidaz ē lapis ī vesica q non est gñatus in ea ſ in renib⁹ q expulsus ad vesicam si moram ibi traxerit per dies ⁊ mēses ꝙ non expellatur adherēdo feculētie ⁊ sordiciei vesice facit crustā ⁊ augmētatur sic ꝓcedendo i tpe faciūt duas tres crustas vsqꝫ q sunt in quātitate ꝑui oui. Et ꝙplures nefretici i qbus lapilli ⁊ arenule gñantr i renib⁹ coꝝ incurrūt istud dānū circa. l. annū. qꝛ cessantib⁹ dolorib⁹ laterū i fine paroxismi non vtūtur qbusdā dieb⁹ balneo aque tepide ⁊ mellicrato icto supius ꝓuocatiuo vrine fortiter ⁊ cum violētia. ¶ Tu dices. in quāto tempe retēti in vesica faciūt illam crustaz Dicendum ꝙ punctualr nescitr sed estimatur ꝙ i quartale anni vel in tertia parte anni. ⁊ sup hoc sunt tales auisati. qꝛ tales in qbus lapilli retinentur incurrunt pruritum ⁊ puncturam in radice vge cum aliquali impedimēto in expellēdo vrinā ⁊ cū quadam erectōne in assueta rōne vētositatꝫ ꝯcomitantꝫ. Et si hoc incurrūt: vtātur potib⁹ incisiuis supius dictis. Quidam de dñis cardinalib⁹ q erat multū calculosus in renibus ⁊ pluries i āno habebat paroxismū. Dum fuit post mortez cuisceratus vt moris est: habebat qttuordeciz lapillos in vesica q oēs erant rubicūdi i cētro ⁊ oēs venerāt de renib⁹. quoꝝ qdam erant in forma ꝓpria. qdam fecerāt vnam tunicam: qdam duas. ⁊ q vidit: testimoniū perhibuit. ¶ Alter ē lapis in vesica q est gñatus in vesica. Iste generatr a duplici cā materiali in specie. Quidā est q gñatur a materia flegmatica grossa viscosa ex acqsito. nā ipa materia retēta ꝓpter stricturam meatus vesice per eius calefactōnem ⁊ quādam putrefactionē ⁊ ptium subtilium resolutōem acqrit quādaz viscositatem ligantē materiam dictam in ei⁹ exsiccatōe ⁊ lapidificatōe: ⁊ sic lapilli ꝑuuli ad formā ciceris vel auellane ⁊ maiores ꝙplures generantr. Rasis dicit i suo cōtinente. ꝙ decē aliquādo Ista de causa generātur lapilli in vesica infantium ⁊ pueroꝝ: vt vult Ras i suo continēte. Idez dicit auic. quia sunt gulosi: ⁊ vtuntur lacticinijs ⁊ offis remollitr. habent vrinas grossas: turbidas rōne flegmatis multi expulsi ad vesicam: in quibus tal materia non bene expellitur a vesica ꝓpter stricturam meatus virge ⁊ vesice. ꝓpter qd generantur lapilli in eis: potissime in puerꝭ macilentis. quia in talibus vesica est magis calida. ¶ Uerum istud raro ⁊ rarissime contingit puellis seu mulieribus. quia collum vesice earum ē breue: latum non sic tortuosum sicut in masculis 5°. de iuuamentis membroꝝ. Idem dicit Auicēna. 3°. canone. ¶ Alter est qui generatur in vesica a materia saniosa fluxa a renibus vel a partibus vicinis: vel a multo spermate: puta a materia antecedente spermatis expulsa ad vesicam ⁊ ibidem retenta ⁊ male expulsa propter earum grossiciem. Rasis in suo continente. Idem dicit auicēna. 3° cano. ¶ Istis de causis generantur lapilli i vesica hominū quadraginta annoꝝ ⁊ circa ⁊ mulierū eiusdem etatꝫ. Nam quia concussi-

vel grauati i anchis: vel q: facti sunt continētes
vltra solitum p̄ timore dei ⁊ mūdi. vidi duas mu
lieres habere viduatas. nam ponendo digitum
in orificio vulue sentiebant lapillū infra mediuꝫ
digitum in parte inferiori. vna illarum fuit sciſ-
sa infra collum matricis lapis magnꝰ fuit expul
sus: fuit curata. ¶ Puelle ⁊ v̄gines incurrentes
hanc passionem scindūtur iuxta naturam in ꝑte
sinistra sicut masculi. verū raro eis contingit ꝓ-
pter cām dictam.

Visa causa multiplici ⁊ modo generationis lapidis in infantibus: pueris ⁊ addul
tis: restat videre p̄seruatōnem talis generatōnis
i ipsis. Unde notum est recte speculāti ꝙ p̄serua
tio tal' generatōnis stabit i duobus. Primo i bn̄
expellendo materias i vesica reconditas ⁊ reten
tas. Secūdo i p̄seruando generatōnem ⁊ multi
plicatōnem tal' materie que continue fluit ad ve
sicam cum vrina. ¶ Primū complet̄ c̄ duobꝰ. p̄
mo vtatur diuretiq̄ ⁊ aliqualiter ꝓuocantibꝰ vri-
nas: vt sunt purete: colature piscīū: cicerum: len-
ciū: lac amigdalaꝝ: vina subtilia clara: vina alba
limphata quasi per medium. ¶ Secundū com-
pletur cū balneo aque tepide semel in quindena
vel i mense. ⁊ si sunt suspecti ex regione vl' ex ge-
nere ꝙ in exitu balnei sumāt de aqua raphani l'
achori vel crete marine vel petro. per se vel cum
aqua cicerū rub. vel ꝙ sumāt haustū aque deco-
ctionis cicerū nigroꝝ cū petrocilio. hoc ꝓ p̄mo.
¶ Secundū complet̄ in infantibus: ꝙ vitet sal-
tim ꝓ ꝑte lac: q: lac declinās ad coleram gene-
rat lapidem in vesica. Rab i suo continēte. ⁊ lac
ticinia. vt caseum. oua dura. offas remollitas.
pultes: vina grossa: aquas malas turbidas: li-
mosas ⁊ multū frias. vitabit fructus ⁊ substātiā
leguminū i magna q̄titate. Istud secundū com
plet̄ in adult̄ i q̄bus generat̄ ex sanie seu ex ma-
teria saniosa fluēte ad vesicā curādo illā saniem:
vt dicet̄ in. c°. quodam sequēti. Et si est ꝑiculum
ꝙ generet̄ ex materia āteçedēte sꝑmatica ꝙ nu
bat i christo si pōt. vel ꝙ vtatur aceto ⁊ acetosis
⁊ ieiunet: q: ieiuniū vitia carnalia comp̄mit: q: re
p̄mit suꝑbiam carnis ex abundantia nutrimenti
cōiuncti. Ista tibi sufficiant ꝓ tali p̄seruatiōe.

Istis cū precedētibus
bn̄ clarificat̄ cura lapidis vesice clare tibi pate-
scit. ¶ Aduerte tn̄: lapis gn̄atus i vesica iterdum
ē ꝑuus sat̄ rotundꝰ iterponēs se ifra collū vesice
claudēs meatū vrine ⁊ impediēs eiꝰ exitū: ⁊ strā
gl'at vrinā ex toto m̄dū ē ꝑuꝰ aliq̄l'r āgular̄ ⁊ nō
claudit collū vesice ex toto q: nō subitrat. ſꝫ q: assi
stit meatui n̄ bn̄ adherēdo strāgl'at vrinā in ꝑte.
iō exit vrina guttatim. ⁊ vltra tales lapilli n̄ mul
tū grauāt vesicā rōne pōder̄. ſꝫ q: impediūt trāsi
tū vrine ⁊ eiꝰ exitū. Tales lapilli q: nondū sīt bn̄
idurati facil'r curant̄ cū potibus icisiuis suꝑius
dict̄ i cura lapidis renū: q̄ eadē de cā facilit̄ fran-
gunt̄ cū ill'. aliq̄n lapis gn̄atus i vesica ē sat̄ ma
gnus de se. vel q: fac̄ crustā adherēdo feculentie
sordide i fundo vesice sicut pasta fac̄ adherendo
farine. Iste tal' lapillus grauat vesicam rōe eius
pōderositat̄. iō dolent in pectine ⁊ i peritoneon
in expellēdo vrinā duobus aut tribꝰ de cāis vt sta
tim dicet̄. Tales si duos ānos trāsiuerit: vix cu-
rant̄ sine incisione.

Siquis ergo Infans vl' puer la
pillū ꝑuulum vnuꝫ
vel pl'es gn̄atū habuerit: qd̄ patescit ex q̄ttuor si-
gnis dat̄ a ga°. p̄mo de int̄. i. c. i. ⁊ a rasi i suo ꝯtīc
q: vrina eiꝰ ꝓtūc ē clara aq̄sa q̄ p̄us fuit arenosa
vel turbida. ¶ Scd̄o q: hꝫ ꝓruritū ⁊ pūcturam i
radice v̄ge ꝓpter qd̄ sepe scalpit pectinē: et fri-
cat v̄gam. ¶ Tertio q: eiꝰ v̄ga sine cā sepe erigit̄
⁊ inclinat̄ rōne ꝓruritꝰ ⁊ vētositat̄ ꝯcomitantis.
¶ Quarto q: eiꝰ vrina ꝯstringit̄ ⁊ strāgulat̄ ex
toto vel i magna ꝑte. Dico ꝙ ex signis istis asser
tiue iudicat̄ ꝙ talis lapidē ꝑuum hꝫ in collo ve͠ce

In cura huiꝰ teneat̄ cōsiliū ga¹. p̄mo de
int̄. i. c. p̄mo. facias ip̄m puerū
supine iacere: ⁊ eleuat̄ pedibꝰ maḡ toto corꝫ huc
⁊ illuc moueat̄ vt lapis ille de collo vesice moue
at̄ ⁊ cadat ad fundū. nā fūdꝰ ve͠ce situat̄ i lo° ma-
gis alto q̄ collū ſm anathomizātes. ⁊ collū aliq̄
lit̄ inclinat̄ ad iferiꝰ. ꝓpt̄ qd̄ lapilli cōiter magis
adherēt in collo ve͠ce. ex q̄ vrinādo maḡ corrūdet
dolor i v̄ga rōe colligāc vt dicet̄. Post hec p̄cipe
puero vt exp̄mat se si vrina egrediat̄ bn̄ stat. Si
v̄o vria nondū egrediat̄: puer scd̄o ⁊ fortiꝰ simili
mō moueat̄: ⁊ radix v̄ge agitet̄ ⁊ ꝑcutiat̄ cū vola
manꝰ. dic̄ rab i suo ꝯtīe. Et si cū h̄ nō possit minge
re ⁊ strāguria ꝑmāserit: intromittas argaliā ifra
v̄gā i ꝓfundū vt lapis de collo ve͠ce remoueatur ⁊
vrina egrediat̄. v̄ba sūt ga¹ in lo° alle°. Cōnr ex q̄
poterit vrinare da sibi potꝰ incisiuos frāgētes la
pidē p̄us dictos iunguēdo inguina a pectinem ⁊
ꝑitoneō cū dialtea ⁊ aliis vnguent̄ mollificatis
⁊ empl'is ⁊ balneis mollificatis vt lapillꝰ molli-
ficet̄: ⁊ post quosdā dies ⁊ ꝑ intualla inūgat̄ ibi-
dē cū oleis frangētibꝰ lapidē vt c̄ oleo scorpionū
ꝯposito ⁊ silibꝰ ⁊ d̄ eo iniiciat̄ ꝑ v̄gā cū siringa.
Et sic fiet cura in. xx. diebus vel circa. Et ego

pluries feci dei gratia. τ tunc videbit in fundo vrine residentiam arenosam τ fecalem subnigram τ subalbidam. Et vtatur vino subtili: rubeo: vel albo bene limphato. Sitim non tolleret. dic̄ Rasis i suo continēte. quia vesica calescit τ lapillus mag⁹ induratur. Similiṫ non potet: nisi vrgeat magna necessitas ne vrīa magna necessitas: ne vrīna sine causa multiplicet̄: q: i expellēdo eam patiēs grauatur. ¶ Et si q̄s lapidem satis magnū i vesica habuerit ex sui generatōne. vel q̄a fec crustā vnā vel plures: vt ē supius dictum q̄d patescit ex octo signis dat̄ a Rasi i suo cōtinente. Primo q: ē antiqua querela duoꝝ annoꝝ vl' circa. Secūdo q: dolet τ grauat̄ in pectie τ i peritoneon rōne ponderis ei⁹. Tertio q: vrīa i talib⁹ cōmuniter ē turbida lactea propter concursū superfluitatū ad vesicam rōe dolor τ grauitat̄ ei⁹. Quarto q: aliquādo aut sunt ibi alique pelliculę ad q̄ntitatem pui vnguis si vrīa fuerit clara val de: signū ē q̄ lapis ē planus non asper. iō nō grauat tātū ꝑpter q̄d non currūt ibi humores. Ras i suo cōtinēte. Quito q̄a frequēter vrinat. q: grauata a lapillo non potest tenere vrinam. Sexto q: vrinat cum difficultate ꝑpter duo. Primo q̄a vesica non pōt se latitudinaliter cōprimere propt̄ quod non pōt vrinam bn̄ expellere. Scd̄o q: vrinādo dolet mag⁹ ex ardore τ ex cōmotōne lapilli Ideo apph̄ēso illo dolore retrahitur vt vrinā nō expellat: τ sic vrina i parte retinet̄ τ male τ corrupte expellit̄. Septio q: vrinādo dolet mltum i virga maxie i capite. q̄a pars carnosa mag⁹ sensibil'. Et dolet ex colligātia eius cum vesica dolorosa τ grauata sicut dolet vnguis ex dolore digiti: vt dic̄ Ras i suo continēte. Ex quo dolore apprehēso aut expellēdo vrinā vesica in se mag⁹ retrahit̄ vt vrinā non expellat. sic strāgulat: τ corrupte τ male expellit̄. τ fortius retraheret̄ si concomitet̄ vlcus i vesica ꝑpter fortiorē dolorem intollerabilē. de cura cuius loq̄mur i. c. sequēti ꝺ ardore vrine. Octauo q: post emissionē vrie semp τ quasi cōtinue appetūt mingere τ expell'e illam rem grauātem. Verba sunt Ras i suo cōtinente. ¶ Et si tu queras. ex quo ē ita magnus τ antiq̄tus: i quo cognoscetur si ē frangibil' cū medicis τ p ꝯn̄s curabil'. Soluit Ras i suo cōtinēte q̄ si arene appeant i vrina: signū est q̄ frangibil' est: vel q̄ ibi sunt duo lapides concurrētes se adinuicem τ frāgētes. ¶ In cura ergo horum p̄mittēdo clisteria lenitiua vel cassiāt̄ simplicem τ vnguenta mollificatiua supradicta eleuādo tibias contra parietē bis vel ter i die: vt lapis cadat de collo vesice ad fundum percutiēdo τ agitādo fortiter radicem vrge cū vola manus dabis de puluere scorpionū: vel leporis combusti cū aqua de coctionis seminū maioꝝ vel cū modico vini simplicis bene limphati. vel dabis de confectōe data a Rasi i. 9°. almāsoris. vel dabis de medicinis frangētibus lapidem tibi supius recitat̄: puta ꝺ puluere caude tremule. ē auis regia: loco cui⁹ de puluere hyrūdinū ponātur i parua olla sine pluma: ibi cōburant̄ talit̄ q̄ possint puluerizari. Et dabis de istis cū modico vini albi limphati. vl' cū aqua distillata folioꝝ raphani. Ras laudat' illam aquā. vel dabis quolibet mane. ℥. succi radꝺ rafani p multos dies de cōcilio Ras i suo cōtinēte. vel dabis de vitro combusto. vel de lapide spongie vel iudaico. vel de sanguie hyrci subtilissime puluerizati cum vino subtili vel cū aqua distillata folioꝝ rafani. talia possunt dari de mane τ an̄ cenam p duas horas. vel dabis sibi potū icisiuum supius dictum i fractōe lapidis renū: q̄ est petusi' mag⁹ electus a Ga° in. 5°. de simplici medicina. τ a Serapiōe p̄mo suarū simpliciū i p̄ncipio cōtinua de istis medicis per q̄dragita vel q̄nq̄gita dies. ¶ Et respicias i vrinali si arenule sint magis solito q: signū est q̄ lapill⁹ dissoluit̄: si i tāto tempe nō curētur: vel manifeste repentur: signū est q̄ nō potest curari sine icisione pueri. τ puellę v̄gines scindūtur i parte sinistra i peritoneon i collo vesice p hominem exptum digito ītremisso ano: cū quo sustineat lapidem q̄ scindit̄ desuper. Et post incisionē cōsolidet̄ cum mūmia puluerizata spersa desup vesicam: vitādo locū a fluxu humoꝝ ꝑpter periculū apostemādi locum: q̄a ex hoc piclitāt. Mulieres aūt corrupte scindun tur eodē modo. A q̄busdā aūt scindūtur iuxta collū matricę. q: ibi tāgit̄ lapis de facili intromisso digito. verū melius fit alio modo dicto. Ras i suo continēte dic̄: q̄ infantes q̄plures moriūt̄ ꝺ scisura facta i eis propter lapidem ex debilitate virtutis ipoꝝum. Et iuuenes moriūtur de apātibus cal'is q̄ sequunt̄ illud: τ ꝯuenietiores ad scissurā p lapide sunt illi q̄ sunt vltra. x. annos vsq ꝑpe xx. τ decrepiti de eo sanātur velocit̄: q: i eis non accidit apa cal'in nec ipoꝝ corpa sit tātū fria: q̄ nō possint ꝯsolidari vlcera i eis. Et sanabuntur cū vlcera coꝝ nō r̄ndeāt ad ꝯsolidatōem. V̄ba sunt ras i suo ꝯti^c. Et subdit ras i l̄ra q̄ scissura n̄ ꝯsolidat̄ i maiori pte: vn̄ accidit flux⁹ vrie. Subdit q̄ in dol' p⁹ extiū lapiꝺ pa. sedeat i decoc^c malue ortēs τ se. lini facta in aq̄ τ oleo tepido. postea emplastretur: τ terminet̄ vt decet.

¶ Capl'm. 46m. de apāte renū ⁊ vesice.

Apostema quod fit in renibus ⁊ in vesica comitatur febris permixta q̄ nō ē vehemētis caloris cuz qua ē horripilatio ⁊ rigor ⁊ frequēs mictus ⁊ dolor in inferioribus dorsi ⁊ grauitas. ⁊ cum impellit᷑ videtur ergo qđ aliquid ibi suspensum sit. Cum hec itaq̨ signa visa fuerint: eger ex basilica flobothometur ei⁹ ptis in q̄ dolorē sētit ⁊ grauedinez. Loco quoq̨ emplastra infrigidantia supponātur. Et si egritudo sic dissoluta fuerit: bonū erit. Si aūt febris ⁊ dolor ⁊ grauitas pseuerauerint ⁊ vrina minutim ⁊ frequenter egredit᷑: significat᷑ pus ibi colligi. Est igitur tunc supra dorsū emplastrū ex camomilla: seīe lini furfure oleo sizamino cōspersis ponēdū: ⁊ egro vt in tina sedeat pcipiēdū. Si autē eger minxerit pus: semina que nomiabim⁹ in caplo de ardore vrine sunt dāda dōec pus minuatur. Deinde dentur trocisci quos in caplo de mictu sanguis ⁊ sanici noīauimus. Apostema vero qđ i vesica fit debet comitari fe. cōclusa ⁊ difficltas migēdi ⁊ dissuria ⁊ femoris ⁊ vge dol. ⁊ tūc eger ex basilica flobothomandus ē. ⁊ fiat egritudinis cura queādmoduz prediximus. Est autem quādoq̨ saniez renuz apa qđ non puēit ad ymmo trāsit in duriciem: cū grauitas in renibus sine febre pseuerat. Est ergo clisterizandus ex mussillagine fenugreci ⁊ se. lini ⁊ apozia te camōille ⁊ cauliū ⁊ melliloti ⁊ maluauisci ac furfuris ⁊ vōat freq̄nter. Renibus quoq̨ superponat᷑ emplastrum ex eis que nomiauimus. Et si vrina minui videt᷑ cuz illo vrinam puocantia dent᷑. Hoc quoq̨ p paruo non ē habendum quia ex eo peruenit᷑ ad ydropisim

De apostemate renū ⁊ vesice. Nota q̄ renes apostemātur interdū i suba gibbosa: tūc q: eius pāniculus extēditur vltra debitū ⁊ soluit᷑ i cōtiocāt᷑ dolor magis q̄ si i ɔcauo eoꝝ apostemaret᷑. verū tūc retinet᷑ magis vrina. aliq̄n apostemat᷑ i lūbis tūc vie p q̄s trāsit vrina a renib⁹ oppⁱmuntur ⁊ coartant᷑ ⁊ vrina immorat᷑. vesica aliq̄n apatur tūc ē maior fe. ⁊ dol᷑: q: ē mēbrū magis sensibile. ⁊ si apostemet᷑ i collo tūc vrīa strāgulat᷑. ⁊ ex toto retinet᷑: q: via restringit᷑ ⁊ coartat᷑. Si in fundo vesica apatur tūc causat᷑ dissuria. i. sepissima mictura. quam ga⁹ vocat aliq̄n noīe gn̄ali strāguriam s° ampho. sup illo cañ. In ano flegmonem ⁊c̄. Sz q: tal' explo̅io pprio ē liba ppe nō dz dici strāguria ſ dissuria: vt ē supius dictū i. c. de strangu^a vrine. Cui⁹ pticule sit pa° apa in renib⁹ an sit in ei⁹ suba in eius superficie vel concauo an sit in lūbis. hoc sciri nō pōt nisi cū extimatōne ppinq̄ veritati. ⁊ ex retētiōe vrine magna vel pua. q: q̄n apatur in ɔcauo vl' i vijs vrinalib⁹: tūc cessat vrīa venire ad vesicam: p illū renē sic diminuit᷑ vrina notabilit᷑ q̄n lūbi apant᷑ ɔmunit᷑ vie vrine aliq̄l'r opprimuntur ⁊ coartantur sic cessat vrīa aliq̄l'r. sil'r quādo lūbi apostemāt᷑ tūc dolor ⁊ rubor se extendit i supficie exteriori in anchis seu i al'ratum

¶ Cuius pticule vesice sit passio eius apa an sit passio colli vel fundi pncipaliter. Dicenduz q̄ ex actōne lesa ei⁹ cognoscit᷑. sil'r ex dolore ⁊ tumore q̄n apa est i collo vesice tūc vrina ex toto strāgl'atur ⁊ retinet᷑. q: via ipius colli restringit᷑ ⁊ nō potest vrina exire. Sil'r tumor ⁊ dolor tēdit magis ad radicē vge: q̄n fund⁹ vesice apatur tūc vrina nō

strāgulat̃ ex toto: imo hʒ sepissimā micturam seu dissuriā q̄ noīe gn̄ali appellat̃ strāguria: vt est dictum. nam q: fund⁹ vesice grauatur a dicto apā te non pōt magnā q̄titatē vrie ɔtinere. ideo sepe petit migere. Sʒ bn̄ notum ē q̄ ista fiūt p colligātiam. ⁊ q̄ ē morb⁹ officialr̃ in cōpositōe: ⁊ q̄ ē ex nocumēto expulsi͏ᵉ ⁊ digtie mēbri mādāt̃. ⁊ ē paͦ seu nocumētū actiue aīate sensitie illaꝝ ptiū: ⁊ p ɔn̄s nat̃aliū regitiaꝝ mēb¹. Oīa ista tibi clara sīt ❡ Si quis ergo apostema in renib⁹ vel in lūbis habuerit: qđ patescit ex dolore i dorso: videt̃ sibi: q̄ aliq̄d ibi sit suspēsum cū fe. aliquali ⁊ erratica cū qua cōcomitat̃ horripilaͦ ⁊ tremet: flōmet̃ statim de basilica. ⁊ si sit ibi magna plectoria quod patescit q: ē cū rubore magno: fiat p̄mo đ parte opposita p̄cedenti clisteri si cōstipat⁹ fuerit: ⁊ inungat̃ cū oleis infrigidātibus: puta cū oleo rof. vnfancino vel cōi. vbi addat̃ modicū aceti simr̃ bn̄ agitat̃. Cōsequēter fiāt alia q̄ ponit Raf in caͦ. q: ipse dat tibi curā i pauc̄ vbis: quare ibi te remitto. ❡ Et si q̄s apā i collo vesice vel in fūdo habuerit: incipiēs firmari: q: dolor incipit ⁊ processit pauc̄ horis: flōmetur silr̃ ⁊ inungat̃ cū oleis infrigidātibus repcutiētibus ⁊ oleo rosa. vnfancino. ❡ Si vͦ apā i collo fuerit firmatuʒ qđ patescit: q: collū puta in pte eadē est inflatū ⁊ vrina est strāgulata non pōt i aliquo vrinare vt poit ga⁹. p̄mo de inf̃. in. cͦ. p̄mo. Fac curā quam ipse ponit quam recitaui in. c. de strāguria ex apāte i collo vesice. ❡ Si vͦ apā i fundo fuerit firmatū quod patescit ex tumore in pitoneon et ex sepissima mictura: inūgas cū oleis anodis sat̃ tpat̃ resoluētibus ⁊ cū medulla panis bulliti in aqua et oleo rof. applicata bis vel ter in die. nā maturat resoluit. Et applica alia maturatiua que omnia cōmittant̃ bono cyrurgico: ad quē spectat tal' executio.

❡ Capitulum septuagesimū septimū de ardore qui fit in mictu.

Cum eger dum mingit sē tit ardorem ⁊ punctōnē in virgā: ⁊ a salsis ⁊ acetosis ⁊ acutis abstinendus est. et nutriendus est ex tafea leuibus ⁊ cibrebegi ⁊ coruʒ similibus. hoc quo q̄ medicamen ei dandum est. Rͦ. ℞. seminis melonis excorticati. ʒ. xxx. seminis citroli semis cucurbite semis portulace semis papaueris albi oīm ana. ʒ. iij. seminis iusq̄ami al. ʒ. ij. zuccari albissimi ad pōdus oīm de puluere horum quotti die in potu. ʒ. iij. in mane ⁊ alie iij. ʒ. circa noctem cū. ʒ. i. sirupi violati aut iulep sumāt̃. Hec quoq̄ egritudo nō est puipendēda. q: cū sit māsiua ⁊ pseuerans proueniūt ex ea i vesica ⁊ in instrumentis vrinalib⁹ vlcera.

De ardore vrine ⁊ eius cura. ❡ Nota omnis vrina est nitrosa. salsosa acuta ardens ⁊ vrens. ideo describit̃ nomie sue actōis. ⁊ hoc iest sibi rōe ɔmixtōis hūoꝝ acutoꝝ ⁊ colicoꝝ salsoꝝ ⁊ adustoꝝ scđʒ pl⁹ ⁊ min⁹ fʒ diuersitatē cōplexionū ⁊ diete pp̄ter commixtionē hoꝝ vrinaē multū apitiua ⁊ exiccatiua. Iđo dicim⁹ paupib⁹ hn̄tib⁹ opil'ones in splene vel in epate ex quo sūt dispositi ad ydropisim q̄ potent quolibet mane p nouē vel decē dies. silr̃ in habētib⁹ iflatōʒ tibiaꝝ ⁊ pedū q̄ abluāt sero ⁊ māe illas cum dicta vrina cal'a. Et vētrē tumefactuʒ similiter abluāt ⁊ fricēt: ⁊ in hoc inueniūt magnū remediū. Aliqn̄ vrine sunt i summo nitrose ⁊ ardentes: ⁊ hoc ē cā duplici. vno mō fit rōne cōmixtionis multe colere semiaduste vel flegmat̃ salsi vel materie saniose veniētis a renib⁹ ⁊ a ptib⁹ ill'. nā ardor ⁊ calor fiūt in vrinis p viam commixtionis. pͦ de crisi. ⁊ i. 2. đ'cri. Raf ponit curā tal' ardoris i caͦ. Alioͦ fit vria multū ardēs pp̄ter vlcerātōeʒ vesice vel vge. videt̃ eis tunc q̄ ignis transeat dato q̄ vrina nō excedat in commixtiōe illi⁹ col'e aduste vel flegmat̃ salsi vel alteri⁹ supfluitatis calide i excessu. nā plures pustulant̃ ⁊ vlcerant̃ in vga si vrina ardēs ex cōmixtiōe dicta durauerit qđ nō corrigat̃ p medicū. ⁊ vlcerāt̃ i collo vesice pl'es hn̄tes lapidē vl' lapides asperos:

120

vel angulares in ipa vesica pcessu tpis ex fricati one supficiei itrinsecce ipius colli i motu corpori: qa collu e pars magis carnosa vesice. Et qz i situ suo aliqualiter ad iterius magis pfundus Ideo lapilli magis cadunt i collo vesice potissime stado et laborando: no seqtur tuc maior aggravatio. Et vrina i maiori pte strágulatur: qm expellitur ratoe tal' dolori apphesi: vt e declaratu3 i.c. de strangu ria. Notum est q ardor vrine e passio vge vel colli vesice si sit ibi vlceratio. Et e p colligatiam venit quod venire non debet scdm natura Ardor vrine i se e qualitas mutata. qz caliditas exce dens apphesa p sensum tactus i mebro vt e exi ens cu vrina e accides dictu exies mutatu a corpore. Descriptie e mala coplo cal'a vlcerasi me brum. Et e nocumetum regitiue natural' expul siue mebri mádátis et digtie ipi'. et e passio sen sitiue ipsius apphendetis illam caliditatem ex cedetem.

Istis clarificatis

cura ardoris vrie patescit. Prius aute q in cura pcedas: cosiderare oportet si talis vrina sit ardes i se rone colere mi xte multu calide vl' semiaduste tunc tal' ardor se tit principaliter i vga i ei' medio et capite si du rauerit fit sibi vlceratio: tuc erit vrina ardens in sui exitu sicut ignis: et post exitum: tuc e ardens dupli: ex se et ex vlcere vge. vel si rone vlceri col li vesice fit i pluribus habetibus lapide vl' lapi des i vesica p eoz agitatoem: maxie si sint aspe ri vel angulares vlcerát vesicam i collo: tuc senti tur ardor maxim' i radice vge et i vga rone col ligátie maxie i capite: qz ps carnosa magis sensibi lis et dolet vga ad dolore vesice sicut dolet vnguis ad dolorem digiti dolentis: vt dic rab i suo ptinete

Si quis ergo

ardore habuerit ex se rone commictio nis colere multu cal'e cu ea vel flatis salsi et no ro ne vlceri cocomitátis quod patescit: qa non e anti quatus: et tuc sentitur ardor solum i vga puta in medio et i capite: et e ardor sati gravás du3 expel litur dutaxat: et comunit accidit tal' ardor in fine pauginastice etati seu iuuetuti: qz tuc abundant humores adusti.2° teg'. puta post. xxv. annum. Iste tal' euitet salsa et acuta: vt spés allia: cepas: mostardam caules. Nutriat spinargiis cum la ctuca coctis et crudis. vtat vino multu limphato et fructibus fris et humidis: puta prunis et cerasis pomis et piri domestica. et antecp itret mensam su mat vnu coclear se. melonu mund. vtedo istis su mat. ʒ. i. et ß. reubar, dissoluti p noctez in aq ordei multe decoctois. potet de mane. vel dissoluatur reubarb. p nocte i. ʒ. ij. sir' violaru cum aq ordei. vel cu decoctone prunoz. hoc facto: flometur de epa^ca ptinuádo dietam supradictam et seme me lonu dictu. vel sumat sero et mane vnu coclear pl' ueri sequetis cu modico syrupi viol'. cu aqua ordei sola vel cu alia. ℞. se. mellonu mund. a cortice. ʒ iij. semis citrulli cucurbite portulace: papaueris al. an. ʒ. ß semis iusqami al. ʒ. ij. et ß. panis zuccri quarti. i. ß. puluis.

Et si quis

Ardore vrie habuerit cum vlcere i vga quod patescit: qz dolet ptinue i loco vlceris et dolet vehemetissime in tota vga i expulsione vrie: et pcedit vna gutta sanies: et videt ei q ignis tráseat: tal' teneat dieta supradictam. Purgetur et flobothometur vt dictu est. potet de lacte asine diebus pluribus vel cap medium vitru. et vtat semie melonu vt dictum est. Sumat de aqua casei de mane aliquado loco la ctis. et si sit acetosa: preualet: qa lauat loca illa et mudificat sanie et corrigit acuitate vrine et decli nat colaz ad itestina. rab i suo cotinete. et sumat loco hoz de mane de aqua plátagi cum modico boli armen^ci. vel san. dra. subtilissime pulverizati Laudát multi q vga clisterizet cu lacte cap vbi sit modicu sarcocolle. qz cosolida t vlcera vesice vge: et pot reiterari ter quater i die: qz non grauat eos. Rab i suo ptinete vult q fiat iniectio musci lagis se. bismalue et citoniorz c lacte mlieri filie in pncipio vlceri vel pustulatonis. expulsa vrina fi at iiectio aceti tepidi cum clisteri. qz multu miti gat dolore ab extra alteret vga cum succo plan tagis vel vmbilici veneri. vel q herbe trite desu per applicetur. Aliq lauát tale vlc' sic. ℞. alumi nis plume panis zuccri an. ʒ. i. mell'. ʒ. ß. vini albi lb. ß. puluerizáda pulverizent et bulliant modica ebullitone lento igni: iniiciat ifra virgam modi cum. de ista decoctone abstergat cum téta intro missa. Cosequeter habeat alia téta: torqat vt me li' subintret et vngat cum vngeto sequeti et itro mittat infra vgam semp post emissione vrie. ℞. cortic thuri. ʒ. iij. boli ar. ʒ. ij. masticis. ʒ. i. et ß. floz eris. ʒ. ß. olei comunis. ʒ. iij. puluerizent oia sub tilissime vt alcohol et addat cere qd suffic. f vn guentu liqdum: quo vtaris vt dictum e. Aliq cu rant vlcera vge cum pul'. sequeti et imponit cu3 siringa insuffládo et trahedo paulatine ad extra vt tal' pul' approximet cuilibet pti ipi' vge ab in tra vlcerate. ℞. litargiri abluti ceruse lote cathi mie lote mirre sarcocolle thutie extincte. draga gáti thuri ligni putrefacti an. ʒ. ß. f pul' subtil' co

latus cum sindone. vidi q curabantur cum isto puluere solo.

Et si quis ardorem vrine habuerit cũ vlcere in collo vesice. qd patescit quia dolet in pectine ꝛ in exitu vrine videtur q ignis trãseat in radice virge. ꝛ per cõsequẽs per totam virgam rõne colligãtie vt dcm̃ est superius. Et mingũt de sanie fetida aliquando cum guttis sanguis. Ypo. quarto amphorismorũ in fine cañ. antepenultimi. Et vrina in parte strangulatur in exitu ex dolore apprehẽso vt ẽ dictum superius in capitulo de strãguria. Et magnis temporibus apparuerit signa lapidis in vesica superius dcã in caplo. Iste reparetur put erit possibile. pfecte autem curari nõ possũt. Vtãtur autem in dieta illis quibus vtũtur habẽtes ardorem cum vlcere in virga. Quedam iiectões valẽtes illis valẽt istis. Fit istis talis iniectio. habeatur sarcocolla ꝛ nutriatur cum lacte mulieris vel asine. coletur ꝛ addatur amidi ceruse lote qd sufficit: quod possit imponi per virgam cum siringa. Vel sic. R. muscillaginis. seminis malue uisci muscillaginis seminis citoniorũ muscillaginis seminis psillij añ. ʒ. ß. ceruse gummi arabici. albuminis ouorum. añ. ʒ. lactis mulieris vel asine quod sufficit. fiat iniectio aqua. virge pastoris cũ modico boli armenici ꝛ mũmie valet. siliter valet q iniiciatur cum siringa succus plantaginis. Rasis multum laudat q iniiciatur acetũ tepidum statim expulsa vrina multum sedat ardorem illum. potus lactis asine vel capre albe pluribus diebus quadragita vel quiquaginta diebus si detur per se vel cum modico draganti vl' zuccari multum valet. Rasis in suo continente subdit q purgetur aliquãdo cum sero caprino per se vl' cum modico reubarbari in vlceribus renum ꝛ vesice inter cetera laudat potum seri caprini sepe ꝛ in ardore vrine q: lauat ꝛ mũdificat illa loca ꝛ corrigit acuitatem materie ꝛ declinat coleram ad intestina. Ideo sumẽdo de lacte per aliquos dies poterit interponere potum seri caprini aliquãdo. Rasis in suo antidotario multum approbat trociscos de alkekẽgi in vlcerib⁹ renum ꝛ vesice cum sirupo viola. quia cõsolidãt ꝛ sedãt ardorem vrine. Siliter poterit vti istis trociscis cum aqua plãtaginis. R. luti ar. sanguis draconis. acachie. kacabre. thuris. seminis melonum munda. gũmi dragagãti. amidi. rosa. ana. ʒ. tres. fiant trocisci. Ista talia sunt pro vlcere sed non sunt pro lapide. Si sit ibi cicera nigra nocet habẽtibus vlcera in renibus ꝛ vesica. Rasis in suo cõtinẽte. Si vtatur succo liquiricie dragagãto gũmi ꝛ amido ꝛ inungatur in pectine ꝛ in radice virge ꝛ in peritoneon sic. R. butyri cocti. ʒ. quattuor storacis liquide. ʒ. vnam. ysopi humide seu vnctuositatis lane. ʒ. ß. axungie anceris. ʒ. duas ꝛ ß. incorporentur om̃ia per modum vnguenti. Si necesse fuerit clisterizetur cum aqua ordei in qua decoquatur semẽ cucumeris ꝛ in qua dissoluatur butyri. ʒ. duc. lactis. ℥. ß. aliqui addunt opij. ʒ. ß. Consequẽter balneet anchas suas i decoctõne seminis fenugreci seminis lini. Ista sufficiant in cura ardoris vrine cum vlcere vesice et virge. ꝛ sine vlcere.

¶ Capitulum. 78m. de mictu sanguĩs ꝛ pus.

Cum aliqs propter casum aut percussionẽ sãguinẽ minxerit ex basilica flobotomet ꝛ trocisci q dicunt trocisci de karabe in potu tribuãt. Trocisci de karabe. R. karabe gũmi tremule arboris ambor ana. ʒ. v. balaustie ypoquistidos ambor ana. ʒ. duas ꝛ ß. olibani. ʒ. duas. seminis apij opij amborum añ. ʒ. i. informent trocisci a pondere aurei vni⁹. Ex quib⁹ vn⁹ omni die cum apozimate sumach tribuat. Ad comedendũ vero tribuatur caro cocta cum sumach et caro cocta cum succo vue acerbe. Abstineat a cibis acutis ꝛ salsis. Loco vero percussiõis supponat emplastrũ ex bolo armeno ꝛ acachia ꝛ aloe ꝛ litio cõfectis cum aceto ꝛ aqua. Si aũt sanguinis mict⁹ euenerit post comestionẽ ciborũ acutorũ aut potũ vini acuti flobothomet eger ꝛ trociscos de karabe in potu sumat ꝛ codẽ quod predixim⁹ gubernet regimine. Pus

vero si minxit eger: trocisci isti dā-
di sunt qui. ℞. seminis melonis ci
troli cucurbite oīum absq̧ cortici-
bus añ. ʒ. xx. boli armeni gūmi a-
rabici thuris pinguis sang. draco-
nis oīum ana. ʒ. decē. opij. ʒ. tres.
seminis apij. ʒ. duas. informentur
trocisci pondere. ʒ. ij. ex quibꝰ omi
die vnꝰ cum sirupo de papauere. ℥
vnā in potu tribuatur. virge q̧ ex
isto collirio imittaṭ Cōfectō colli
rij de cerusa. ℞. ceruse sarcocolle
olibani gūmi arabici opij sangui-
nis draconis oīm partes equales
fiant ex eis collíria ⁊ ꝑ siringā fiat
prius iniectio ydromellis ⁊ migat
eger ⁊ post eius ingressionē fiat in
iectio istius collirij dissoluti in la-
cte asine.

De mictu sāguinis

⁊ saniei ⁊ eoꝝ cura. ¶ Nota ꝙ mictus
sanguis potest ꝓuenire a quinq̧ locis:
vt declarabitur ex dictis antiquoꝝ. puta ā vesica
a venis renū ⁊ earū que sunt inter renes ⁊ vesi-
cam a renibus a venis assistentibꝰ vene cōcaue
⁊ earū que sunt inter epar ⁊ renes a gibbo epa-
tis. ¶ Dico ꝙ mictus sanguis cum vrina potest
ꝓuenire a vesica vt ponit ypo. quarto amphoꝛiꝫ
in fine in cañ. antepenultio ⁊ satis in cañ. ꝑcedēti
Idem dicṫ rasͣ in suo cōtinēte qñ vesica vlceratur
tunc exit sanguis. aliquādo modicꝰ cum sanie fe
tida. q: tres vel quattuoꝛ gutte male ꝑmixte cum
vrina. q: vesica est membrū exangue cum venis
gracilibꝰ: ⁊ q: vrina vicinaṭ exitui. ideo sunt ma-
le permixte. Auic̄. dicit 3°. cañ. fen. xix. in ca°. vlti-
mo ꝙ aliqñ exit sanguis plꝰimꝰ hoc est quādo ḡ-
tioꝛ ramulꝰ vene eiꝰ vlceraṭ ⁊ aperiṭ. quod est ra
rissimū. ¶ Dico 2°. ꝙ potest ꝓuenire a venis re-
num ⁊ earum que sunt inter renes ⁊ vesicā mo-
do tripliciꝫ vt dicit ga. in. 6°. de interioꝛibus. in ca°
2°. post ꝑmᵐ capli. ꝑmo ex ruptura earū. ex casu
vl' ꝑcussiōe. vl' ex plectoꝛia magna. tunc exit san-
guis plurimꝰ ⁊ subito hoc siliter ponit ypo. q̄rto
amphoꝛismoꝝ in fine cañ. illo. Quicūq̧ sangui
nem sponte mingūt. Idem vult rasis in suo cōti
nente. idē viaticus cum geraldo. Siliter exit san
guis ab eis aliqñ quādo vlceráṭ a sanie vl' a ma
teria alia acuta vl' ex lapide trāsiente in sui expul
siōe tunc exit sanguis per viam resudatōis ⁊ in
modica quātitate cum querela in parte illa. Et si
sit vlceratio in renibus tunc exit vrina cum gra-
nulis carnosis vt dicit gal. in illo caplo 2°. Silr
exit sanguis ab illis venis qñ capita seu oꝛificia
illarū dilatanṭ seu aperiunṭ a materia acuta cole
rica vl' salsa quod est vt plurimū abūdāte in illis
venis maxime si cōmota fuerit vt dicit gal. ibidē
Idem dicit rasis in suo cōtinēte. idē dicit Auicē.
3°. cañ. fen. xix. in ca°. vltimo. idē dicit viaticus cū
geraldo. ⁊ hoc videmꝰ de facto in plꝰibus nefreti
cis ⁊ in alijs repletis in partibus illis si laboꝛēt
vl' equitēt statim mingūt vrinā sanguinolentaꝫ.
eis quiescētibus statim cessat talis mictura san
guinis. ¶ Dico ꝙ tertio exit sanguis cum vrina
a renibus quādo cōtētiua eoꝛum deficit ⁊ ꝑ con
sequēs digestiua. quod nō retineṭ nec sequestra
tur ꝓ eoꝛum nutritione. Illa vnctuositas sangui
nis vt dicit rasis in suo ꝯtinente in caplo de pas
sionibꝰ renū ⁊ vesice in ꝑncipio capli. Idē dicit
auic̄. 3°. cañ. fen. xix. caplo vltimo. Idē dicit Gal.
6°. de interioꝛibus in caplo 2°. circa mediū capli
vbi dicit ꝙ hoc cōtingit in vna specie dyabetice
passiōis tunc exit sanguis eruginosus ad modū
loture carnis silis egestiōi epatice in secūda spe
cie dissinterie in sui ꝑncipio lꝫ magis trahat ad
ruboꝛem q̄ illa egestio vt dicit Gal. ibidē. ¶ Di
co quarto ꝙ exit sanguis cum vrina de venis ꝑ
quas excolaṭ aquositas a vena cōcaua. ad ipos
renes ⁊ a venis que sunt inṫ epar ⁊ renes. Si rū
pātur ex casu vl' percussiōe vl' ex plectoꝛia vl' als
vt dicit auic̄. 3°. cañ. in fen. xix. in caplo vltimo. itē
expꝛesse ponit viaticꝰ cum geraldo. vel exit quā-
do capita venarū per quas aquositas excolatur
a vena cōcaua ad dictos renes nimis dilatantur
⁊ larga fiunt a caloꝛe renū excedēti. ꝓpter quod
renes aperiūt illa capita ⁊ vltra debitum attra-
hunt de illa vnctuositate cum aquositate quam
retinere nec sequestrare possunt. quia debilis in
contētiua. ideo mingunt sanguinē vt cōtingit in
quadā specie dyabetice passiōis vt dicit. 6°. de in
terioꝛibus. in caplo. 2°. circa medium capli. Idē
vult rasis in suo cōtinēte in ꝑncipio capituli de
passionibus renū ⁊ vesice; que species dyabetice

rarissime contingit nec Gal. vidit eam tempore suo nisi bis vt recitat ibidem. ¶ Dico quinto quod exit sanguis cum vrina a gibbo epatis dicit rasis in suo continente in caplo de passionibus renum et vesice in principio capli. idem dicit auic. tertio can. fen. xix. in caplo vltimo. idem dicit Gal. in sexto de interioribus. in caplo. secundo. quando contentiua eius deficit et per consequens digestiua. propter quod exit sicut lotura carnis. sicut egeritur per intestina modo simili in secunda specie dissinterie quando contentiua deficit in concauo epatis vt declaratur ibidem in locis dictis et deficit contentiua eius quia vie gibbi seu eius vene sunt nimis dilatate et aperte a calore epatis multum excedenti vt fit pluries in ydropisi de calidis. vel in paratis ad hoc. nam sanguis generatus in concauo epatis veniens ad venas gibbi adhuc fermentatur et decoquitur et depuratur.. Consequenter post hoc ras mundatur ab aquositate qua non indiget pro eius transitu ad venas et dicta aquositas sequestratur a sanguine in vena qui descendit ad ipsos renes et fert secum sanguinem ad renes nutriendos qui sua qualitate et quantitate bonus existit vt dicit auicenna can. primo doct. de humoribus in caplo 2°. Verum aliquando ex abundantia eius venit plus ad ipsos renes de bono sanguine quam ipsi indigeant. Auicen. in tertio canone. fen. xix. in caplo vltimo. propter quod vrine sunt rubicunde. nec ibi contentiua epatis deficit nec eius digestiua. sed si vene ille sint nimis late et aperte puta in quibus sanguis fermentatur et sequestratur ab ipsa aquositate ratione caliditatis epatis multum excedentis et dilatantis et aperientis: tunc talis aquositas non bene sequestratur et fluit cum magna portione sanguinis non perfecte cocti nec depurati ad ipsos renes: quam renes desinunt abire grauati ab ipsa. quia est eis innaturalis. ideo veniens ad vesicam expellitur et mingitur sanguis. Sanies autem que mingitur cum vrina quandoque venit ab vlcere vesice quandoque ab ipsis renibus vel a partibus vicinis vt dicit ypo. quarto amphorismorum canone illo. ¶ Si sanguinem aut pus mingant. Idem dicit de vesica in canone quodam sequenti. Si sanguinem et pus mingant. Quandoque veniunt a venis totius corporis per viam mundificationis, sexto de interioribus in capitulo tertio. quia sicut est de ventre ita est de vesica. ita est de ventre. fordicies venarum purgatur interdum per ventrem. ita ergo erit quod purgabitur per vesicam. Ratio est Gal. in textu. Quandoque talis sanies que mingitur cum vrina venit a concauo pectoris vel a membris circumuicinis. sexto de interioribus. in capitulo illo tertio. Istud tamen raro fit vt dicit ibidem propter compositionem corporis que rarissime contingit.

Notum est ex declaratis quod particula principaliter patiens in mictu sanguinis cum vrina est aliquando vesica. aliquando vene illarum partium. aliquando ipsi renes. aliquando vene assistentes. aliquando vene. aliquando gibbus epatis. Verum concaue in plurimis harum causarum renes et vesica compatiuntur. sexto de interioribus in caplo secundo. Et est notum quod passiones iste sunt per colligantiam in se autem est accidens morbi dictum exiens a corpore mutatum pro morbo descripto est morbus officialis in figura. Quando est ex vlcere quia est ibi deperditio substantie membri. interdum est communis quando exit ex ruptura. interdum est officialis in via quando exit ex apertione orificiorum vene seu ex apertione capitis earum. tertio de morbo in caplo quinto. quia tunc vie dilatantur vltra debitum et non soluuntur in continuo prout credunt debiles in arte. Et pro morbo descripto est nocumentum regitiue naturalis digestiue et expulsiue membri et partium mandantium materias illas pro illo exeunte nocumentum contentiue illius membri a quo exit. Consequenter vesice et aliorum membrorum vicinorum. et est nocumentum actiue seu passiue in regitiuis naturalibus illius membri principaliter a quo exit. Consequenter in alijs membris vicinis. quia illis infert nocumentum per prius et posterius. Sanies est passio membri a quo principaliter exit. et est per colligantiam et est morbus in receptaculo. et est nocumentum digestiue membri et passio regitiuarum naturalium aliorum.

Istis clarificatis Cura mictus sanguinis et saniei tibi patescit. Prius autem quam in cura procedas scire et considerare oportet locum et particulam a qua procedit talis mictus sanguis et saniei. quia in hoc cura diuersificatur.

Si quis ergo mictum sanguinis habuerit cum ipsa vrina ex ipsa vesica. quia vlcerata et eius vene aperte et corrose. quod patescit. quia sanguis exit in modica quantitate. quia tres vel quattuor gutte et male permixte cum vrina. quia vitiantur

exitui cum sanie fetida ꝛ dolore in pectine ꝛ i virga specialit̃ in emittendo vrinam fiat cura vlceris prout diximus in capitulo ardoris vrine cum vlcere vesice.

Et siquis mictum sanguinis habuerit cum vrina ex ruptura alicuius vene in renibus vel circa. quod patescit. quia satis clarus plurim⁹ ꝛ subito exiēs cum ardore ꝛ grauitate aliquali in partibus illis. ꝛ fuit casus vel percussio vl' saltus cum plectoria magna. flobothometur statim de epatica ꝛ in bona quātitate. Et vtatur carnibus coctis cū sumach ꝛ risi lentibus amido symila frumēti extremitatibus porci piris sorbis nespulis coctanis. sirupo de ribes rob de citonijs iulep rosato vino grosso cum multa aqua de sumach vitādo species allia cepas mostardam ꝛ oīa acuta ꝛ salsa. Et vtatur sero ꝛ mane trociscis de cacabre cum aqua decoctōis sumach. Uel istis. ℞. aluminis scissi. ʒ.i. ß. dragaganti. ʒ. tres. gūmi. ʒ. ß. fiāt trocisci ponderātes. ʒ. vnam vl' circa. Dentur vt dcm̄ est: si non potest potare dentur in forma pillari fiat sibi emplastrum de succo burse pastoris cum bolo armeno.

Et siquis mictum sanguinis habuerit ex corrosiōe venarum renum vl' partium vicinarum. quod patescit quia est in modica quantitate ꝛ presentit dolor ꝛ sanies renum. Curetur prout dicetur in cura saniei renum.

Et siquis mictum sanguis habuerit ex apertōne ꝛ dilatatōne orificiorum venarum renū vl' illarū partiū ex materia acuta colerica vl' salsa. quod est vt plurimū abundās in illis venis cōmota pungens ꝛ aperiens ꝑut cōtingit tota die pluribus nefreticis ꝛ calculosis quādo equitāt vl' fortiter laborānt. quod patescit quia ibi non est dolor cum ibi non sit solutio cōtinui sed viarum seu orificiorum dilatatio. Et ipsis quiescētib⁹ statim cessat ille mictus: quod non fieret si exiret ex ruptura. verum in pluribus horum cōmuniter cadit aliquid de feculētia in cōcauo renum perviam resudatōnis per capita illarū venarū que est cā generatōnis lapidis ꝛ arenularū in ipis. ¶ Aduertēdum tamen si talis mictus veniat per viam crisis vl' mūdificatōnis ꝑut fit in quibusdam grauatis in anchis ꝛ in partibus inferiorib⁹. q: natura illas aperit ꝑut in emorroydibus: quod cognoscitur ex alleuiatōne subsequēte in tali cā. sufficiat dieta dicta ne fiat excessus vt carnes cocte cū sumach ꝛ risi lentes ꝛ alia dicta in cura mictus ex ruptura [illegible]ne. Si non veniat perviam crisis vl' excedat vl' veniat ex abundātia materie. flobothometur de epatica in bona quantitate reiterando si necesse fuerit de parte opposita. Et sumat de trociscis dictis de kacabre vl' alijs ꝛ teneat regimē extenuatiuum de illis que dicta sunt. Sit cōtentus vno ferculo in prandio. Cena sua sit modica. Iste casus magis contingit plectoricis ꝛ vinētibus in crapula vt sunt ecclesiastici. Inungatur in renibus sic. ℞. olei rof. vnfancini. ℞. ß. olei mirtillorum quart. vnū. boli armeni. ʒ. vnam. mirtillorū ʒ. ß. gallorum. corticis thuris ana. ʒ. duas. acacie ʒ. duas. ypoq̄stidos. ʒ. vnā. coralli rubei. ʒ. ß. cere modicum. fiat vnguētum liquidum.

Et siquis mictum sanguis cum vrina habuerit a renibus puta ꝑpter debilem ɔtētiuam eorum. quod patescit q: mingit sanguinem ad modum loture carnis et est per vices multiplicata in magna quantitate. q: iste casus ɔtingit in vna specie dyabetice passionis. vt dicit gal'. vi. de interiorib⁹ in caplo 2°. circa mediū capituli. nam cōtētiua eorum debilitatur a calore renum excedēti dilatāte vias eorum ꝛ attrahēte aquositatē in excessu ꝑpter quod est multa vrina. quod patescit q: cōcomitatur sitis fortis cum calore in anchis vt declarabitur i capitulo sequenti vbi ex intento loquemur de dyabetica ꝛ eius speciebus.

Et siquis mictum sanguis habuerit quia ora venarū per quas excolatur aquositas sanguis a vena cōcaua ad ipsos renes minus dilatātur ꝛ aperiūtur a mala cōplexione calida ꝛ ignea ipsorum ꝑpter quod attrahunt de illa aquositate sanguis cū maiori q̄titate sanguis quam retinere per tempus debitum non possunt. q: cōtētiua earum deficit ex eadem causa aperiēte ꝛ dilatāte vias eorum. Qui casus cōtingit in vna simulit̃ specie dyabetice puta in peiori q̄ gal'. nō vidit tempore suo nisi bis vt ad litterā ponit. 6°. de interiorib⁹ in caplo 2°. circa medium capituli. In ista specie est silr̃ multa vrina ex eadem causa quod patescit q: habēt sitim intollerabilem ꝑpter quod caliditatē igneam sugentem partē post partē. ꝑpter quod vocatur siticulosa passio a quibusdam. a quibusdam lyēteria quia attrahitur aquositas que bibitur i momento sine digestione. ꝛ illa nec aquositas sanguinis que cum violentia attrahuntur non retinentur in aliquo in cōcauo renum. ideo vrina est multa ꝛ frequēs ꝑpter illam apertionē ꝛ dilata-

tionem cõcauitatum excessiuam eorum. ꝓpter quod quia exit sic. Quidam antiquorum dixerũt istam speciem dyabetice passiõis aliquãdo lienteriam vt recitat Gal. in loco statim dicto. nã iste due species dyabetice non differunt nisi per magis intẽsum. nam calor renum est magis intẽsus ⁊ igneus in ista specie statim dicta. Propter qđ isti duo casus in quibus mingitur sanguis cũ vrina ad modum loture carnis ſm plus ⁊ minus curãtur vno modo quasi. verum magis infrigidãtia interius ⁊ exterius debent in ista specie applicari. Isti tales vtantur lactucis coctis ⁊ crudis cum aceto. odorẽt camphoram: folia salicũ: mirtam: nenufar ⁊ silia. Potẽt sirupum de ribes et rob de citonijs cum aqua frigida vel cum aqua sumach. sumat de spodio pulуerizato cum aqua decoctõnis sumach. vel sumat trociscos de spodio. ℞. spodij. ʒ. quinqꝫ. rosarũ rubearũ. ʒ. ß. semis lactuce acetose. ana. ʒ. tres. semis portulace. granorum coriandri infusorũ in aceto ⁊ torrefactorum medulle sumach añ. ʒ. vnam. balaustiarum berberis. ana. ʒ. vnã. gũmi arabici assi. ʒ. ß. fiant trocisci cum succo agreste vel cum rob de citonijs. detur cum aqua sumach vel in forma pillulari. capiat sero ⁊ mane quinqꝫ. sex. vel septẽ pillulas. Vel fiant pillule de spodio in duab⁹ partibus ⁊ in tertia parte de berberis ⁊ administrent̃ sero ⁊ mane in quãtitate vni⁹. ʒ. Vel sic. ℞. spodij. ʒ. ß. berberis ʒ. tres. seminis lactuce. ʒ. quinqꝫ fiãt trocisci vel pillule cum rob de citonijs admĩistrentur cum aqua decoctõnis sumach vel mirtillorũ. Aliqui dant de mane vitellum oui cum semie lactuce pulуerizate ⁊ bene intẽtio debet esse in infrigidãdo ipsos renes ⁊ in cõfortando contẽtiuam eorum. Vel fiant isti trocisci de spodio. ℞. spodij succi liqricie añ. ʒ. ß. semis lactuce. ʒ. vnã. semis portulace. ʒ. v. coriãdri preparati acacie gũmi sandal. rubei. lentiũ excorticatarum balaustiarũ boli armeni. añ. ʒ vnã. camphore. ʒ. ß. fiant trocisci ponderantes. ʒ. vnã. dentur cum aqua rob. vel dẽtur in forma pillularũ. ab extra emplastrẽtur renes cum portulaca sẽperuiua ⁊ solatro. Et ingrediat̃ ter vel quater in die aquam frigidam per modicam pausã. post sunt inungi renes cum muscilagine psilij. Vel sic ℞. semis psilij. m. duos. conquassentur ⁊ addat̃ sandalorum subtiliter pulуerizatorum. ʒ. vnam. distemperetur cum aqua rob. ⁊ modico aceti. fiat emplastrũ supra renes. Potest etiam vti vnguento dicto in mictu sanguis cum vrina ex apertura vene addẽdo maiorem dosim in acassia ⁊ ypoquistidos. añ. ʒ. tres. muscillaginis psilij. ʒ. ß opij. ʒ. vnã. fiat vnguẽtũ cum alijs.

Et siquis mictum sanguis cũm vrina habuerit ex debili contentiua ipsius gibbi epatis rõne caliditatis excedentis dilatantis vias ⁊ aperiẽtis. quod patescit: qr sitit aliqualiter cum dolore ⁊ grauitate dextri ypocundrij. ⁊ incurrit ydropisim de calida firmam vel incipientem ⁊ mingit vrinam in modica q̃ntitate quia attractiua non excedit. ⁊ licꝫ capita venarum gibbi sint aperta alique vie gibbi sunt opilate. ideo est in modica quantitate. Et quia nõ retinetur per tempus bone digestionis ⁊ sequestratõnis in gibbo vadit illa aquositas cum portione sanguinis ad renes quam renes non retinent nec sequestrant quia grauati a quanto ⁊ q̃li innaturali desinunt ipsam abire ad vesicam ⁊ inde mingitur in modica quantitate ⁊ qualitate dicta. Curetur vt ydropisis de calida vt superi⁹ est dictum. Inter cetera valet sibi endiuia nouella non lota ꝙ sumant sine pane ⁊ cum aceto quocunqꝫ mane per quindecim dies ⁊ vltra. iij. bolos bene masticando. hoc videmus de facto ⁊ ratio dictat. quia frigida ⁊ sicca. Silr̃ valet rasura eboris cum spodio bene pulуerizatis. det̃ vnum coclear vel circa cum aqua endiuie vel plãtaginis vel portulace ⁊ fiant illa que dicta sũt superi⁹ in cura ydropisis de calida. Et ista tibi sufficiant in cura mictus sanguinis si veniat cum ipsa vrina.

Et siquis mictum saniei cum vrina habuerit ex sanie veniẽte a vesica vlcerata. quod patescit qr exit satis alba ⁊ fetida ⁊ in modica quantitate ⁊ cum dolore in pectine ⁊ in virga ꝓpter colligantiam vt est superius dictum. ¶ Vel si quis mictũ saniei habuerit cum vrina ex vlceribus renum vel partiũ vicinarum. quod patescit ex querela ipsorum renum in grauitate ⁊ dolore cum siti ⁊ calore aliquali in anchis ¶ Curentur isti cum illis que dicta sunt in cura ardoris cum vlcere in collo vesice. ⁊ cum illis que dicta sunt in stranguria vrine ex vlcere vesice. Specialiter cum potu lactis asine vel capre continuando de mane per plures dies per se vel cum modico zuccari vt vlcus magis abstergatur. ⁊ per consequens consolidetur. cum modico gũmi vt magis consolidetur. Verba sunt rasis in suo continente. ⁊ cum potu per interualla seri caprini de mane loco lactis. quia lauat ⁊ mundificat loca illa ⁊ corrigit acuitatem materie ⁊ declinat colerã ad intestina. trociscis de alkekengi cum sirupo rob. quia multum con

solidant illa vlcera. Et vtatur de bolo armeno in puluere cum modico lactis vel cuz modico aque rosacee vel plantaginis. Rasis laudat similiter istos trociscos. ℞. boli armeni. sanguinis draconis. aqtie karabe. corticis thuris. seminis melonum mund. a cortice. gũmi dragaganti. amidi. rosarũ. ana. ʒ. tres. fiant trocisci ponderantes. ʒ. vnam vl' circa. dentur cum aqua plantaginis vel dentur in forma pillari de mane ⁊ ante cenam. sumat quinqꝫ vl' sex pillulas. balneet anchas suas in decoctõne seminis fenugreci ⁊ seminis lini. ⁊ inungat anchas cum isto vnguẽto. ℞. butyri cocti. ℥. duas. storacis liquide. ysopi humide. ana. ℥. ß. axungie anceris. ℥. vnam. ⁊ ß. incorporent in modum vnguenti ⁊ dupletur recepta. ¶ Si constipatus fuerit clisterizetur cum aqua ordei in duabus partibus ⁊ in tertia parte lactis ouium vl' vaccarũ cum. ℥. vna butyri ⁊ cum. ʒ. ß. opij. ad sedandum dolorem. ¶ Aduertẽdum super opioqꝫ modicum ponas in clisteribus ⁊ in suppositorijs qꝛ statim generat stuporem ⁊ somnũ innaturalẽ ex quibus periclitant.

Et si quis mictum saniei cuz vrina habuerit ex sanie veniente a venis magnis vel alijs totius corporis. vt ponit Gal. 6°. de interioribus in caplo tertio. quod patescit quia est in magna quantitate cum constipatione ventris ⁊ quadam grauitate totius corporis non curetur in pmis diebus quia venit per viam mundificatõnis vt ponit Gal. ibidem. post quosdam dies balneetur in aqua tepida ⁊ stuphet' prius modicum in stupha simplici. ⁊ flobothometur de mediana vena si venosus fuerit. ⁊ stupha simplex ⁊ balneum aque tepide reiterentur per interualla. ⁊ qꝛ tales sunt cõmuniter constipati prius sumant de medulla cassief. ℥. duas. cũ decoctõne caricarũ vuarum passarũ mundatarum ab arillis iuiube sebesten ⁊ prunorum prout tibi pluries posui superius. ⁊ sumat in aurora ⁊ quiescat in lecto sine somno per duas aut. iij. horas.

Et si quis mictum saniei cuz vrina habuerit ex sanie veniẽte a cõcauo pectoris vel partium vicinarum. sed hoc raro contingit vt dicit Gal. vi°. de interioribus in caplo tertio in fine capituli. quod patescit ex sputo sanioso ⁊ querela illarum partium. talis non debet curari: qꝛ fit per viam mundificatõnis illarum partium. imo natura debet iuuari cum mellicrato de radice acori. enule campane. liquiritie. Et cum ysopo capilli veneris. ex istis fiat mellicratum clarificatum cum quart. vno mellis despumati de quo sumat sero ⁊ mane vnum vitruz tepidum sine alia mixtura. Ista tibi sufficiant p cura mictus saniei cum vrina a quocũqꝫ loco veniat ⁊ terminetur cura.

¶ Capitulum. 19m. de his qui non possunt retinere vrinam.

Cum eger multum vrine emittit: ⁊ in emissione ardorem non sentit sicut mingit in somno neqꝫ patitur sitim neqꝫ corporis extenuationem incurrit. Ea que vrinam constringunt danda sunt medicamen retinens vrinam. Recipe glandium. ʒ. l. olibani. ʒ. triginta. seminis coriandri sicci. gummi arabici. boli armeni. omnium ana. ʒ. decem. fiat ex eis puluis de quo in mane. ʒ. tres. ⁊ circa noctẽ totidem ad transglutiendum dentur. Quod si cum hac egritudine sitis fuerit validissima clamosa: et aqua que bibitur cito egreditur: aqua ordei cum psillio detur ⁊ nutriatur cum succo vue acerbe ⁊ sumach ⁊ similibus horum nutrientium: ⁊ cum cibo qui fit de simula ordei ⁊ masal: ⁊ rach acetosum da ei in potu: ⁊ prohibeatur laborare ⁊ cum muliere concubere: isti quoqꝫ trocisci in potu sumantur. qui. ℞. spodij. ʒ. decem. lactuce seminis. portulace seminis amborum ana. ʒ. quindecim. coriandri sicci, rosarum rubearum, boli ar-

meni omnium ana.ʒ. quinq;. balaustie.ʒ.duas. camphore.ʒ.ß. sumantur in potu cum succo granati acetosi. herbe etiam frigide terãtur ꝛ super renes ponãtur. Et caneat sibi a cibis calidis ꝛ vino et ab omnibus que vrinam prouocant. Illud autẽ quod ex magno stolidorum errore prouenit est: qꝛ dant in hac passione egro medicinas calidas. vnde illico deducunt ipsum ad ptisim.

De his qui nõ possunt retinere vrinam qui sepe mingũt ꝛ in magna quantitate. q̃ mictura magna ꝛ frequens ꝓprie dyabetica appellatur. naʒ frequens ꝛ modica si sit cum offensione ꝛ dolore appellatur stranguria. Si autem sit libera aliquando cum ardore ꝓprie dissuria appellatur: vt declaratum est superius in capitulo de stranguria. Si autem vrina guttatim ꝛ inuoluntarie exeat distillando inuoluntarie per virgam prout in vesica congregatur appellatur largo modo dissuria. vt ponit Gal. primo de interioribus in capitulo primo in fine.. Serapio autem quarto sue practice appellat distillationem vrine. Similiter Rasis in suis diuisionibus ꝛ in suo continẽte in capitulo de passionibus vesice. Ista talis distillatio vrine fit ex paralisi ipsius vesice vel lacertoꝝ colli vesice. vel ex maxĩa defectõe contentiue ipsius vesice ratione eius male complexionis frigide ꝛ humide in sui substantia que processu tẽporis fit sibi adequata ꝛ incurabilis vt contingit pluribus in senio. Cuius curam prout est possibilis dicemus in fine capituli. ¶ Unde quia ꝑuationes ꝑ habitus cognoscuntur in erroribus de anima vt videas nocumenta superuenientia renibus ꝛ incomoda. Nota quia renes sunt creati cum virtutibus naturalibus particularibus prout. ꝛ alia membra vltra hec habent tres virtutes naturales officiales pro seruitio totius corporis. puta attractiuam aquositatis sanguinis venarum epatis ꝛ aliarum ꝛ retentiuam illius: donec sequestrauerit vnctuositatem sanguinis pro eorum nutritione. Similiter expulsiuam vt ad vesicam expellant omnes istas tam particulares q̃ officiales agunt cum complexione eorũ que leduntur ꝺm plus ꝛ minus ad lesionem ꝛ alterationem ipsius tunc de possibili si contentiua eorum ledatur non retinens dictam aquositatẽ prout debet. immo ipsi desinunt illam abire ad vesicam: sequitur frequens mictura ꝛ magna vt declarabitur. Ista ergo dyabetica que est magna ꝛ sepissima mictura habet duas species. Quedã est dyabetica de frigida. Alia est de calida. hoc vult Rasis in capitulo proprio. nono almansoris. Idem ponit in suo continente. quia cum vna est sitis intollerabilis: cum alia est modica. Istas similiter ponit Galienus in diuersis locis. nam dyabeticam de frigida ponit sexto de morbo tractando de exeuntibus per vesicam. in capitulo penultimo. Dyabeticam de causa calida ponit sexto de interioribus in capitulo secũdo circa medium capituli. Quelibet harum habet tres species seu gradus in sui malicia. Hoc declarat galienus de dyabetica de causa calida. sexto de interioribus in capitulo secundo circa medium capituli vbi ponit duos gradus ad litteram ꝛ tertium subintelligit. Et quia oppositorum eadem est disciplina. aristotil. in thopicis. dyabetica de frigida similiter habebit tres gradus in sui malicia. ¶ Dyabetica de causa frigida cõmuniter accidit in prima senectute in quibus sanguis eorum factus est flegmaticus. propter quod aquositas veniens ad renes ꝛ ad vesicam retinet de vnctuositate sanguinis. qua de causa parum trahit ad ruborem. dato q̃ parum fuerit retenta in renibus pro sequestratione illius vnctuositatis sanguinis. Ista habet tres gradus in sui malicia. quorum subsequens includit precedentem: Dum incipit est in primo gradu sue malicie. naʒ contentiua renum notabiliter incipit deficere in sua actione naturali. Ideo exit vrina aquosa limpida per vices multiplicata in magna quantitate. Tu dices in tali dyabetica non excedit attractiua renum ex quo est ibi mala complexio frigida debilitans contentiuam ex qua sequitur frequens mictura. Unde ergo venit frequens et magna mictura. Soluit Galienus sexto de morbo in capitulo penultimo tractando de exeuntibus per vesicam. dicit q̃ aliquando accidit in venis mala materia. que dissoluta si grossa fuerit expellitur ad intestina ab expulsiua venarum si

subtilis et aquosa expellitur ad renes et vesicam propter quod aquositas multiplicatur in renibus dato quod attractiua renum debiliter attrahat tunc contentiua de possibili est debilis a mala complexione frigida eorum non potens continere tantam abundantiam aquositatis: propter quod illa aquositas fluit ad vesicam et sequitur frequens et magna mictura. Consequenter si duret talis mictura de possibili contentiua magis debilitatur et plus de aquositate fluit ad ipsos renes tunc incipit apparere in vrina aliquid de illa vnctuositate sanguinis et incipit apparere quasi caropos ad modum coloris pili cameli specialiter in fundo vrine. tunc est in secundo gradu maliciei. Ulterius si plus procedat contentiua magis debilitabitur et magis remanebit de illa vnctuositate sanguinis cum vrina. quia minus de illa sequestrabitur: sic vrina magis denigrabitur et erit magis cum rubore obscuro sicut pilus cameli. et in fundo magis ratione grossiciei tunc erit tertius gradus maliciei. Talis mictura frequens et magna appellatur a Gal. dissolutio corporis: quia corpus dissoluitur et appropinquant dissolutioni. in .vi°. de morbo. in capitulo penultimo. Ras autem in suo continente et in diuisionibus appellat dyabeticam dyarriam vrine: quia fit per modum dyarrie ventris. ¶ Dyabetica de causa calida similiter habet gradus tres in malicia. Primus gradus est quando contentiua renum incipit deficere notabiliter a mala complexione calida dilatando vias et concauitates ipsorum renum. et quia caliditas excedens exiccat eos facit eos sitire et magis et fortius attrahere. similiter calidum ex se facit ad attractionem. Ideo attractiua renum excedit et attrahit aquositates a vena concaua nec non ab epate et stomacho. ideo sitiunt fortiter et appetunt aquam frigidam. ideo potantes bibitum cito mingunt et faciunt vrinam albam limpidam non obstante calore renum quia attrahunt semicrudam licet aliunde similiter attrahant et de possibili flegma dissoluatur in partibus illis. vel si potarent rem coloratam traheret aliqualiter ad illum colorem ex quo semicrudam attraheret. et per consequens expelleretur. Secundus gradus in malicia est quando contentiua renum magis debilitatur et attractiua magis intenditur et vrina crescit per vices et in quantitate magna cum maiori siti quia calor renum magis incenditur. et parum de illa vnctuositate sanguis sequestratur in ipsis. ideo fluit ad vesicam et mingitur ad modum loture carnis cum rubore subalbido vt ponit Gal. ad litteram in sexto de interioribus in capitulo secundo circa medium capituli. Tertius gradus in malicia est quando discrasia calida renum magis intendit et contentiua magis debilitatur propter maiorem apertionem et dilatationem concauitatum et viarum ipsorum renum et attractiua magis intenditur et fortificatur. sic vene per quas excolatur aquositas a vena concaua dilatantur ita quod multum de sanguine cum aquositate attrahitur. Istum gradum in malicia similiter ponit Gal. in loco statim dicto qui rarissime fit: nec ipse Gal. vidit in tempore suo nisi bis vt dicit ibidem. Tunc vrina exit ad modum loture carnis cum maiori rubore quam in gradu precedenti. ¶ Istam dyabeticam de causa calida potissime in duobus gradibus vltimis galienus vocat proprie siticulosam. quia non possunt satiari potu. vel lyenteriam. quia in aliquo non digeritur aquositas nec sanguis ab ea sequestratur in renibus. ¶ Unde dyabetica pro morbo descripto est passio renum. vi°. de interioribus in capitulo secundo. Idem dicit ras in suo continente et in sexto almansoris. Idem serapio in quarto libro. Et est morbus consimilis principaliter mala complexio calida vel frigida debilitans contentiuam eorum ex se et secum associando morbum officialem in via et in receptaculo. quia dilatantur et aperiuntur et replentur vltra debitum illa attracta vel dissoluta in venis et fluxa ad eos. Et est nocumentum digestiue et expulsiue ipsorum. quia est morbus materialis. x°. de ingenio in capitulo secundo. Dyabetica pro illa magna mictura et frequenti est nocumentum actionis: quia mala actio contentiue ipsorum. vi°. de interioribus in capitulo secundo. Idem dicitur a rasi in locis dictis. nam contentiua deficiens renibus desinit illam aquositatem abire ad vesicam contrariatur.

Istis clarificatis Cura dyabetice passionis tibi patescit. Prius autem quam in cura procedas scire et considerare oportet an sit de calida quia in hoc cura diuersificatur. necnon si illa aquositas veniat per viam attractionis. vel per viam dissolutionis materie in venis. quia in his processus non est vnus in cura nec in regimine.

Siquis ergo dyabeticam seu magnam micturam et frequentem habuerit de causa frigida. scilicet quod contentiua renum deficiat a mala complexione frigida et ratione multe aquositatis dissolute in venis totius corporis materie congregate in venis. quod patescit quia est communiter in prima senectute in quibus multa aquositas congregatur in venis eorum. quia sanguis eorum factus est flegmaticus ratione

mutationis complexionis ad frigidum.nec sentit ardorem in vrina: ymo quasi mingit insensibiliter.nec sitit de quo sit cura . Et vrina est remissi coloris palearis et in magna quātitate.si talis dyabetica sit in primo gradu sue malitie vel vrina trahit ad modicum ruborem obscurum maxime circa fundum.si in secundo gradu fuerit vel magis trahens obscurum in fundo.et in parte superiori et est coloris inops ad formam pilli cameli.si in 3°.gdu sue malitie fuerit quia talis morbus ē materialis pri° sūat cassiaf. simplicē vt materie stomachales purgentur.et meserayce vene aperiantur et materia divertatur ad intestina saltim pro parte. ℂ R. prunorū damascenorū vuarum passarū mundā ab arill. caricarum pinguiū iuiube sebesten ana.p.ß.fiat decoctio in duabus libris aque donec redeat ad libram.ß.in qua dissoluatur medulla cassiefistul.℥.i.et.ß.fiat potus detur ante ortum solis et quiescat in lecto sine somno vsq3 ad tertias.ℂ Consequēter inungat sibi renes cum oleo nardino.et tertia parte vel quarta olei masticis et ruthe. ℂ Consequēter de cōsilio Rasis in suo continēte sumat de mane mediū vitrū lactis ouium.et ante cenam per horā loco lactis ouiū sumat de lacte capre cum modico panis zuccari de cōsilio rasis ista omia cōtinuādo Sumat in introitu lecti quattuor vel quinq3 de istis pillulis. R cinamomi electi.℥.i.fiat puluis et incorporetur cū modico galbani quod sufficit pillule fiāt.Et stuphetur i stupha simplici vt sudor prouocetur moderate tamen sed reiteretur semel vel bis in septimana tenēdo dietā siccā cꝑtatur magis carnib⁹ assatis electis tamen vitādo offas saltum pro maiori parte et vina subtilia et albavtatur vino grosso et paruū potet. Vtatur aqua ferrata in omib⁹ loco vnguēti potest facere cerotū in anchis. Recipe olei nardini.℥.iij.olei masticis.℥.i.olei ruthe ℥.ß.cere quod sufficit.fiat cerotū extensum supra alutam in forma quadrata.Si cū istis nō bñ curetur sumat de puluere isto ante potū lactis per duas horas de mane.ℂ Recipe glādiū.ʒ.ij.corticis thuris.℥.i.semis coriādri preparati boli armene.gūmi arabici.ana.ʒ.ij.fiat puluis sumat vt dictū est cū modico vini rubei si est debilitatus da sibi in forma pillulari.et fiat cū modico vini vel rob de citonijs.ℂ Si necesse sit talem clisterizare fiat cū decoctione maiorane et ruthe cum oleo nucū et butyro et cassiaf. Et si talis sic abundet i tanta aquositate dissoluta in venis et fluxu ad renes cꝑ mingat in lecto. Inūgat virgam circa radicē et peritoneō cum oleo ruthe et sumat de hoc. ℂ Recipe mirabolanorū kebulorū bellericorum emblicorū.ana.ʒ.iij.et.ß. cupule glanđ infuse i aceto per diez et noctē asse.ʒ.ij.ciperi thuris enule sigie sicce cassieligne.ana.ʒ.i.et ß.mirre.ʒ.ij.distemperentur cū melle detur in q̄titate castanee cum vino vel forma pillulari. Vel fiāt sibi pillule de semine nigelle et se.ruthe cū melle dētur illi sero et mane quinq3 vel sex.multū valet in casu isto. Ista dico tibi de intentōe Rasis i suo cōti^e et plura horū ꝓbaui i facto isto.

Et si quis dyabeticā seu magnā et pessimā micturam de causa calida habuerit: quia a mala complexiōe calida renū quasi ignea dilatāte cōcauitates et vias renū propter quod cōtētiua eorū deficit attrahente humiditates cū violēna a partibus superiorib⁹ ab epate et stomacho propter quod multiplicatur in renibus aquositas in quantitate magna. quod patescit:qui sitit in summū et appetit aquā frigidā i summū qua nō potest satiari.et bibitū emittit per vrinā et fuit multū coytuus et vsus est rebus calidis vel vnctionibus calidis vel emplastris super partes renū.Et habet vrinam albam tenuē quia parū alteratā et digestam.ℂ Si in primo gradu malitie fuerit vel habet sanguinolētā ad modū loture carnis cū rubore subalbido.Si in secūdo gradu sue malitie fuerit vel habet magis sanguinolentā cū maiori rubore et in magna quātitate.Si in tertio gradu sue malitiei fuerit. vt est superius explicatum in capitulo de mictu sanguinis.

Cura secūdi gradus et tertij gradus est posita in illo capitulo statim dicto. Ponatur cura primi gradus dietetur cum frigidis et ē portulaca lactucis coctis et crudis et spinargijs sirupo de ribes sirupo mirtillorum sirupo acetoso simplici cum vno cocleari horū.fiat tacea vna aque fontis electe vel fiat sibi ptisana cū semine psillij semila ordei ordeatū lentes auenatū pisces cōpetunt pira coctana poma pruna et cesara et similia inūgat sibi renes cum oleo rof vnfancino vel cū cōi.vbi sit vna pars aceti simul bñ agitaq3 vel cū populeō vel cꝑ renes emplastrētur cū spunia ꝯquassata superspersō modico aceti vel R sibi istud vnguētum. R.olei rof vnfancini.lb.ß. mirtillorum.ʒ.ij.sanđ albi et ru.añ.ʒ.iij.rof ru.ʒ.i.boli ar.ʒ.ij.cere modicū fiat vnguentū liquidū balneet anchas suas bis i die.vel ter in aqua putei bñ frigida et ponat postea laminā plūbeā cū fora

minibus minutissimis pforatā: vt fumositas calida possit exalari ꝛ applicet supra renes. Utatur triasandali vel dyaspermatō factum cum quattuor seminibus maioribus ꝛ minoribus. Inventre pulle ponātur semina frigida maiora. ꝛ sumat vt sitis in isto sedetur de ꝯsilio Rasis in suo ꝯtinente teneat in ore partem vnam post aliam tamarindorum: ꝛ detur sibi de aqua lactis acidi seu acetosi. Posset sibi dari lac acetosum a quo butyrum est extractum. vel aqua cū modico aceti epithimando epar ꝛ stomachum cuꝫ aquis frigidis endͦ cucumeris ꝛ cucurbite cū modico aceti. ꝛ cū ʒ. i. sandalorū subtilissime pulverizatorū. Odoret camphorā nenuphar. mirrā salices ꝛ simulta si non bene reparetur cum iā dictis. da sibi de spodio cū tertia parte seminis lactuce bene pulverizatū administretur iste pulvis quolibet mane. i. coclear cuꝫ aqua endͦ vel portulace vel plantag. vl' fiant trocisci positi in cura dyabe^ce quando ē i secundo gradu vel tertio sue malitie. vt est dictū in capitulo precedenti in cura mictus sanguinis ex defectione contētiue renū a mala cōplōe calida ignea multū. ista sufficiant.

Et si quis distillationē vrine sine ardore habuerit. vel cum modico ardore rōe flātis salsi permixti. vt contingit senibus a senio ex defectiōe contētiue vesice ex mala eius cōplone frigida vel ex paralisi lacertorꝫ vesice inungatur vesica et pitoneō ꝛ in pectine cum oleo ruthe vel cum oleo nardino ꝛ castoreo. vtat' metridato sero ꝛ mane saltum semel in die tēpore frigido in q̄ntitate amigdale cū modico boni vini: vtatur grosso vino. vtatur oleo nucū. vtatur de ficubus in pricipio comestionis: quia vesicam frigidam confortant. Rasis in suo continente. Vitet offas fructus frigidos stuphet se in stupha sicca alii tēpore tēperato tamē sic in aliquo iuvabit' Et terminetur istud capitulum.

¶ Capitulum. 80. de lumbricis ꝛ vermibus qui nascuntur in ano. ꝛ in ventre.

Qui hoc nocumento solitus est ledi a cibis grossis ꝛ vnctuosis sibi cavere debet ꝛ quotidie ante q̄ꝫ comedat sumat buccellas aliq̄s cum sinapi. Hoc enim ipos generari prohibet. Si vero eos generari contingat non convenit aliud nisi vt expellantur. Medicamē ascarides expellēs burungi excorticati cum valde famelicus est eger. ʒ. vij. sumantur. Medicamen magnos expellens lumbricos. R. burungi excorticati turbith seminis nigelle omniū partes equales lupinorꝫ nasturcij canibil omniū añ. partem mediaꝫ sumantur ex eo in potu. ʒ. vi. Pri⁹ tamen bibat eger lac mox vt mulctum fuerit per tres dies. ꝛ deinde quaqꝫ die dietet ser de predicto medicamine in lacte adhuc calido vt multuꝫ est dissoluto ꝛ aceto dum valde famelicus ē bibat. Vermes vero minuti qui i ano fiūt pro quib⁹ generat' pruritus: et ideo cum fricatur anus expelluntur cum coto ex oleo abluto involutuꝫ immittitur aut involutum oleo de crisolinis: aut succo mentastri Aut involuat' ex parva quātitate aloes ꝛ felle vaccino ꝛ supponatur.

De lumbricis ꝛ aliis v̄mib⁹ q̄a de eorum generatione ꝛ cura: nota q̄ꝫ vermes sunt quattuor specierum ratione forme seu figure eorū. et ratiōe cause materialis eorum. et rōne loci generationis eorum. Nam quidam sunt longi. graciles. rotundi. Isti vocantur lumbrici longi rotundi. isti magis generantur a materia magis cal'a. quia adveniente calore putredinali in materia, fit maior extēsio materie in longum. ꝛ q: materia minus humida ideo sunt magis graciles ꝛ minus lati. ¶ Isti generantur a flegmate grosso salso, cōmuniter vt

volunt omnes. ❡ Et aliquando generātur a co. vitellina vel citrina vt vult raſis in ſuo continente. vbi dicit ꝙ non fiunt de vtraqꝫ colera: puta de multum amara non negando. imo innuendo i dictis ſuis ꝙ generantur de colera minus amara ⁊ magis flegmatica. ❡ Idem dicit Auicenna: tertio cañ. capitulo proprio vbi ſolū excipit coleram ru. ratione ſue magne amaritudinis. ⁊ melācoliam ratione eius ſiccitatis. ❡ Idem dicit Galienus. 4. de ſimplici medicina. vbi dicit ꝙ ex mltum amaro non generantur nec nutriuntur vermes nec alia animalia quia multū amara eos interficiūt. ❡ In quibus verbis innuitur ꝙ ex modicum amaris poſſunt generari. Et generantur in primis et gracilibus inteſtinis ⁊ non in ſtomacho propter fortem calorē digerentem in eo magis vt vult raſis in ſuo continente: vbi ſatis abūdat materia dicta. puta flegma ſalſum: ⁊ colra vitellina pungunt illa inteſtina. ideo patiuntur dolorem ſupra vmbilicum fortem. Et inde aſcēdūt ad ſtomachum aliquando. imo ad guttur. ⁊ alii aſcendunt ad palatuꝫ ⁊ exeunt per nares. ❡ Uerum cōmentator ſuper viatico videtur ſentire in dictis ſuis ꝙ exeuntes per nares in prora cerebri generantur. Cauſa eſt poſſibilis et effectus erit poſſibilis ❡ Alij ſunt lūbrici qui ſunt ſatis longi ⁊ lati. iſti generantur ſilr in primis inteſtinis et a materia minus calida ⁊ ſatis humida. ideo fit extenſio in longum: ſed non tanta. ⁊ fit extenſio maior in latus. q2 humidum eſt extenſibile in latus magis ꝙ̄ ſiccum. iſti generantur a quibuſdā ſpeciebus flegmaticis a flegmate naturali dulci vel inſipido vel crudo ſi ibi putreſcant.

Alij ſunt vmes q̄ ſunt breues ⁊ lati q̄ vocantur aſcarides ſeu cucurbitini q̄ gnant in medijs ⁊ gſſis inteſtis ⁊ gnant a flāte muſcillaginoſo ⁊ acetoſo. iō ma nō pōt trahi i lōgū ex ſe nec rōe agēr. Iō ſunt lati breues ad modū ſe. cucurbite. tales mltū pūgūt ſub vmbilico potime ſi abſtieat a cibo ⁊ ſunt fortiores i ſe. Iō cū maiori difficultae iterficiūt. iō fortiora ⁊ magis amara: ꝙ̄ abſinm denr. vt d. c ga. i 4°. de ige° pte vltia libri

Alij ſūt vmes puuli q̄ naſcūt in vltio iteſtino a ma ſtati dca ſi ibi putreſcat ſūt ſic vermes i caſeis gnati q̄ mltū moleſtāt nam ſi ibi diu durauerit: vt dicet. Intdū gnant i mrice ex ma flāca putrida muſcillagioſa ⁊ acetoſa moleſtant ⁊ hñt ibi pruritū itollerabilē. Uidi vnā nō poſſat durare dedi ſibi vnā iiectōeꝫ in mrice ad modū cliſteris vbi poſui de yerapigā diſſoluta i decoctōe abſint. ſec de vmib puuli in qrtie mag q̄ſi media ſcutella fuit libata. ❡ Cōclude ꝙ ex oibus ſpeciebꝰ flātis dēpto flegmate vitreo pōtico ⁊ gipſeo pñt vmes gnari ſi ille mae putreſcāt vtute orbis itroducit ſpūs vite ex flegmate aūt vitreo cū ſit actu frm ⁊ nō pt bñ putrefieri forti putrefactōe. nc per ꝯñs calefieri. nō pñt gnari in h oēs ꝯuenērt nc ex flegmate gipſeo nec pōtico: q2 ſicce ſunt ꝯpl'ois ſic nec ex mlia in h oēs ꝯuenerūt q2 nō eſt i talibꝰ hūiditas ſufficiēs gnationi: nc ex ſanguie pñt ibi gnari. q2 ibi nō fluit: ⁊ ſi fluit nō facit morā ad h Invenis aūt pñt vmuli puuli ex ſangue innatali gnari. vt dic ga. in de iuuamēt hanelitus in fine. ❡ Notū eſt ꝙ vmes ſunt paſſiones iteſtinoꝝ i q̄bus gnant: ⁊ i q̄bꝰ ſunt ⁊ ſūt paſſiōes p colligantiā ⁊ dicūt paſſiōes i nūo addito rei innalis. ⁊ tal' paſſio ē nocum potime vtutū regitiue mēbri digeſtiue ⁊ expulſiue ⁊ mēbri mādantiū ⁊ talis pa° eſt nocum actiue virtutū naturaliū regitiuaꝝ ꝯñr virtutū aiate. q2 ill' p p̄us ⁊ poſterius inferūt nocum

Siquis g lūbricos iſtos vl' illos in primis iteſtiſ habuerit vt magis cōtigit pueris ppt guloſitatē ⁊ malā maſticatōeꝫ. qd pateſcit: q2 hꝫ dolorē ſ vmbilicū cū ſubuſiōe ſto ⁊ nauſea cū mltitudie ſaliue fame iordiata cū ſōnijs mal ⁊ terribilibꝰ et dolore capitis ſtridore dentiū ⁊ c pruritu i naribꝰ ppt fumoſitates eleuatas Uel ſi q̄s aſcarides habuerit i medijs iteſtis prout magis ꝯtigit pueris flegmaticis. vl' puulos vermes hñt in vltio iteſtioꝝ. qd pateſcit ex dolore ſubvmbilico ex aſcaridibꝰ cū ꝯſtipatōe vētris ppt opilatōeꝫ quā inducūt. lꝫ liniādo iteſtia iducūt iterdū fluxū vētris i vltio iteſtio ppt vmes puulos ⁊ hñtes iſtos vl' illos hñt acci. iā dicta pnitꝰ ⁊ maiora ppter effumatōeꝫ eoꝝ ⁊ materie retētē ⁊ commote ab eis ⁊ colligantiā illoꝝ inteſtinoꝝ groſſorū cum cerebro ⁊ muſculoꝝ inferioꝝ. Ideo incurrūt maniā vel epilenam ⁊ paſſiones ꝯſimiles. puta vertigines mentis ſtuporem. ymo tremorē cordis. aliquādo ⁊ plura alia mala. Prouideat ergo vt cito a corpe expellāt. nā viui ſūt alligati ⁊ inuiſcati cū inteſtinis ⁊ nō pñt bñ expelli niſi p̄us cū amaris iterficiāt. vel ebrij ⁊ q̄ſi mortui efficiant. vt dicit Ga. 4°. de inge° ſanitatis parte vltima libri ppter qd iubet abſintiū ⁊ abrotanū ⁊ ſilia: quia amara eos iterficiūt: vel ebrioſos ſeu vtiginoſos eos reddūt. vt vult Ga in loco ſtati dicto ❡ Tu dices ex iſtis concluditur ꝙ nō poterūt generari ex aliqua ſpecie co. Cuius oppom eſt ſuperius dictum intentione Raſ ⁊ alioꝝ ꝯſequntia tenet: qa

ex eisdem sumus ꝛ nutrimur. secūdo de gn̄atōne dicēdū ꝙ v̓ba p̄mitus dicta stant q̄ꝛ amaritudo est modica in co. citrina ꝛ vitellina. nā multitudo flegmatꝭ p̄mixti obfuscat eā. silr̄ ex putrefactōne obfuscatꝛ. ideo modicū amara nō interficiūt. lꝫ v̓tiginosos eos reddāt. Uñ multū amara vt absin^{m} aloes lupini ꝛ silr̄ia eos interficiūt. q̄ꝛ ɔ̄riātꝛ eorū naturꝭ. silr̄ acuta vaposa. vt allia ciminū torrefactū mentastrū ꝛ silia eos interficiūt. q̄ꝛ ɔ̄riantꝛ eorum naturꝭ ꝛ eos v̓tigināt. Et q̄dam sunt q̄ a tota natura spe^{ca} cos iterficiūt. vt aq̄ portulace ysop⁹ ꝛ plr̄a alia. v̓ba sunt Raſ in suo ɔti^{c}. Propter q̄d medicine in qiub⁹ due ɔditiones ɔiūgūtur. puta amaritudo cū acuitate ꝛ vapositate sunt magis electe ad interficiendū v̓mes vt absin^{m} abrotanū se. cētonice aloes cicotrini mentastrū. ꝑꝑt q̄d pꝫ tibi error illoꝝ qui infundūt se. cētonice seu alexādrinū in aceto p̱ noctē tūc remouēt opatiōeꝫ ei⁹ q̄ꝛ amaritudinē necnō acuitatē vaposā. ꝭ debēt dari sine infusiōe i aceto ꝛ sine ɔtritōe vt virt⁹ ei⁹ magꝭ duret in stomacho ꝛ in p̄mis intestinis cuꝫ aqua simplici si febricitās fuerit. vel cū aqua portulace q̄ꝛ illa eos interficit a tota natura spe^{ca}. vt vult Raſ in suo ɔti^{c}. in. c. ꝑp̄o. Iste modus dandi est de intentōe Arnaldi de villa noua.

Siquis ergo i infantia vl̓ i pubertate ꝛ vltra lubricos vl̓ ascarides habuerit. q̄d patescit ex signis sup̱ius dicꝭ. Et febricitans nō fuerit curetꝛ multiplr̄. Cōteratꝛ modicū de absin° re. vel de abrotano vel de mētastro l̓ de duob⁹ horis distēpetꝛ cū modico vini ꝛ detꝛ in potu de mane p̱ duos dies. vel detꝛ de puluere horū cum modico vini limphati. vel cum vitello oui vel da sibi de se. cētonice seu alexādrino q̄d tenet p̄ncipatum ꝛ nō ɔteratur nec in aceto infundatꝛ. ʒ. i. cum vitello oui. vel cum duab⁹ ficubus. vl̓ cū modico mell̓. da sibi per duos dies de mane. Aliqui dant de lacte. i. coclear p̱ duos dies añ q̄lꝫ mane. Rasis laudat. Uel da sibi de aloes. ʒ. i. l̓. ij. infundatꝛ p̱ noctem. aloes in q̄ cum tertia p̱te vini clari vel albi. ꝛ sepe ducatꝛ i crastinū capiatꝛ illa aqua infusionis ꝛ potetꝛ. l̓ fiant pillule cum melle ꝛ administretꝛ de mane. aliqui habēt ꝑ secreto ꝛ viaticus. laudat autoritate Ga. dare de cortice mali g̃nati bñ cocto in vino contrito ꝛ distempato cum eodem vino dare in potu. Infantes nō febricitātes similiter curam⁹ cum emplastris ab extra. sic quia sunt rare contexture et tenuis penetrat vapor acutus. et amarus ad intra. propter quod fiunt ebriosi vertiginosi ꝛ a natura expellūtur. ℞. succi absinthij succi foliorum persici. fellis bouis vel muttōis. ʒ. i. seminis alexandrini aloes abrotani. ana. ʒ. ij. aceti. ʒ. ij. farine lupinorum amaroruꝫ quod sufficit fiat emplastruꝫ liquidum ponatur vna pars de nocte supra ventreꝫ. alia pars de die Similiter valent olea horum absinthij parsicorum ꝛ lupinorum per se. vel ꝙ infundātur aloen. ʒ^{i}. ij. cum his ꝛ liniatur venter bene valet. Potes addere seminis alexandrini puluerizati. ʒ. ij. simul incorporentur ꝛ applicentur per modū vnguenti bonum effectum facit si applicetur supra ventrem duobus diebus vel tribus. ¶ Si talis īfans vel puer sit febricitās damus de semine alexandrino non infuso in aceto nec contrito vt virtus eius remaneat in primis intestinis cuꝫ aqua simplici: vel cum aqua portulace vt est dictum. Uel de puluere absinthij ꝛ abrotani simili modo cum aquis dictis. Et facimus emplastrum dictū sed loco farine lupinorum ponimus farinam ordei in toto vel in maiori parte. ꝛ non ponimus de felle aliquid sed facimus cum succis dictis. addendo quarteriū. ß. succi crasule minoris. seu vermicularis. loco huis applicamus aloes cum semine alexandrino ꝛ oleis prout statim dicemus

Et siquis vermulos in vltimo intestino habuerit quod patescit ex accidentibus dictis in magna parte cum pruritu magno in ano capiatur cotuꝫ album seu bōbax inuoluatur cum tosta caul̓. rub. et ifundatur in felle bouis. vel in succo mentastri. vel in oleo persicorum vel absinthij. vbi sit modicum aloes. puluerizatum infusum. tunc itromittatur in ano ꝛ teneatur per horas sic interficientur ꝛ a natura expellentur. ꝙ si non expellantur fiat sibi istud clistere. ¶ Recipe absinthij abrotani centauree minoris. ana. m. i. seminis centonice. m. ß. fiat decoctio in qua infundatur yerapigre Galieni. ʒ. vi cimini assi. ʒ. ß. olei persicoꝝ. ʒ. i. fiat clistere ad q̃rteria. iij. vt possit eum tenere per duas: aut tres horas: ꝛ sic morientur ꝛ a natura expellentur. ¶ Aduerte: ꝙ ex vermibus pronosticamus in febribus quādo exeunt viui vel mortui et q̃ꝙ semper malum significet: quia rem contra naturam in corpore additam ex nocumento actionis digestiue ꝛ expulsiue membri. ii°. de ingenio in capitulo. 2°. Interdum aliquid boni sign̄t super salute vel morte ſm ꝙ exeunt in diuersis temporibus ipsarum febriū q̄ꝛ sup̱ malitia morbi ꝛ sup̱ virtute sign̄t ɔ° est raſ in suo ɔtinēte. ꝛ Auic. in. ʒ° cañ ꝛ alioꝝ modernorum. Quibus magꝭ credēdū ē:

quia expositor viatici sinistre locutus est: ꝙ vmes exeūtes a febricitātibꝰ. aut exeūt in pn° febrium circa pncipiū augmēti. aut exeūt in augmēto fe. vsqꝫ ad statū inclusiue: aut exeūt in declinatōe vl' circa. Si āt exeāt supius vel inferius i pn° fe. aut sunt viui aut mortui. si sunt viui: malum signū est signum est ꝙ materia fe. est pessima. quā non valent sustinere. ꝓpter qḋ exeūt ꝑ inferius l'ꝑ supiꝰ Si mortui expellātur in pn° nō est ꝑsumendū: ꝙ sint mortui in tam modico tpe ex malitia maͤ febrilis ꝓpter qḋ nō est malū. nam vidētur expelli ꝑ viam mordificationis ꝓut ꝯtingit in sanis. Si aūt exeāt in fine status vel in declinatōe dicas ꝑ oppositū. Si viui exeāt bonū est. nam tunc exeūt ꝑ viam mūdificatōis ꝛ fortificatōis expulsiue ex quo diu viui tolleraueṙūt. nō arguiť tāta nec mlťa maliᵃ maťie morbi. Si mortui eo tūc exeāt maiꝰ malū signt: qꝛ materiā pessimā signt ex qua mortui sunt: ideo dubitandū est de patiente. Si autē in augmēto fe. exeāt ꝛ ante statum viui ꝛ mortui malum est: quia si viui arguitur malitia materie quā tollerare nō pn̄t. si mortui deteriorem materiam signt. Ista tibi sufficiant in materia vermiuꝫ. hec de isto capitulo.

Capitulum. 81. de emorroydibus ꝛ fistulis. ꝛ ragadijs que in ano fiunt.

QUm sanguis recens sine dolore ꝑ inferiorem fluit regionē īterpolate tamē nō est constringendꝰ: nisi patiens ex eo debilitetur A multis em̄ passionibus ex inde liberatur. Si autem debilitetur indiget constrictione trocisci de karabe cū succo sumach dētur in comestione q̊ꝫ sumat sumachiam ꝛ cibum qui cum succo vue acerbe fit ꝛ silia his de illis que nutrientia sunt. Si vero multum debilitetur nutriať cuꝫ succo carnis: cui plerumqꝫ ammiscentur succus citoniorum et vinum. Uinū quoqꝫ bibat stipticuꝫ ꝛ super epar ponatur emplastruꝫ de spica quod in capitulo de epate nominauimus. Et si ista non suffecerint cōfectio de scoria ferri deť q̄. ℞. mirabolanoruꝫ nigroꝝ bellericorum emblicorū omniū an̄ ʒ. v. spice squinātī ciperi zinziberis piperis ameos olibani omniū an̄ ʒ. ij. scorie infuse in aceto per ebdomadaꝫ vnam: ꝛ postea torrefacte. ʒ. xv. conficiantur omnia cum melle despumato quod fuit coctū cuꝫ apozimate emblicorū sicut in capitulo de melancolia nomīauimus: de quo quotidie ad nucis magnitudineꝫ sumatur. Hoc nāqꝫ emorroydarū sanguinem ꝛ menstruoꝝ constringit fluxui quoqꝫ ventris longi temporis remediū affert. Si autem in ano oritur aliquid ꝓminens extra ex quo magnus prouenerit dolor nec fluit ab eo aliquid succus cepe cum pauca lana aut fel vaccinum supponatur Suppositorīū quoqꝫ longum deciclamine subijciatur quod patiens per totam teneat nocteꝫ: ꝛ si contingat egredi remittať donec findať ꝛ egrediatur sanguis. Cum autem dolor vehementissimus fuerit ꝛ apostema magnum in ano flobothometť eger ꝛ emplastruꝫ hoc supponať. Sedat enim emorroydaꝝ doloreꝫ cum adest apostema cuꝫ cis quod ℞. mellilotum camomillaꝫ que tā diu in aqua coquanť donec dissoluantur. deinde sumatur ex aq̄ de-

coctionis earum quantum manu vna teneri potest vitellus oui assati v=nius croci.ʒ.i.opij.ʒ.ij.semis lini triti fenugreci maluauisci omnium. ana.m.i. Conficiantur oia ex rob in quo bdellij.ʒ.iij.dissolute fue=runt ⁊ folia superposita postquam eorum superficies ex oleo sisamino i quo adeps gallinaceus fuit resolutus. Aut anatis inuncta fuerit more emplastri supponatur dum ad=huc tepida sunt Alia confectio dolorem ⁊ apostema sedans cepe al=bum optime coctum teratur ⁊ cuz butiro vaccino misceatur vt molle fiat et tepefactum ano in quo ē a=postema superponatur hoc enim dolorem vehementem sedat. Cū vero in ano ragadias habuerit patiens que cum ledunt cum ipius venter siccus est pillulis de bdellio sepe vtatur que. ℞.mirabolanorum nigrorum kebulorum amborum ana.ʒ.x.serapini ʒ.iij.nasturcij albi.ʒ.ij.bdellij mollis ⁊ pinguis.ʒ.xv.dissoluatur bdel=lium in succo pororum ⁊ ex eo conficiantur allia ⁊ informentur ex eis pillule ⁊ sumantur ex eis frequen=ter ab vna.ʒ. ad.iiij. locus vero si adustionem patiatur ex vnguento de cerusa inungantur. Si autē nō sentitur in eo adustio vngatur ex vnguēto quod fit ex adipe que ī gib=bo cameli inuenitur: ⁊ bdellio qd sic fit videlicet vnguētum de sene. ℞.cere citrine olei sisamini adipis anatis medulle cruris vaccini adi=pis que ē in gibbo camelli bdellij oīm partes equales bdelliū prius in mu=scillagine seminis lini dissoluatur deinde omia misceantur hoc enim optimū existit. Si autem eger ragadias in ano habuerit profundas a qui=bus fetens virus fluxerit medicamē acutū qd in capitulo de vlceribus descripsimus eis supponatur: qd eger per duos patiatur dies. Et si in eis a=liquid remaneat qd resudet medi=camē iterum apponatur quod eousque fiat donec locus siccetur ⁊ nō resudet si fuerit profundū. Quod si ea que ibi sint eminentia ex ⁊ pendentia fuerint iterū vt arescāt ⁊ nigrescāt butirū tepidū multotiēs supponatur donec nigredo ab eo remoueatur. si autem resudatio reuersa fuerit medicamē acutū iterū ibi apponatur. Et si nō resudauerit ex vnguēto de cerusa curetur. Est etiā quinque eminētes emorroydas ex curantur cauterizando cū ferro loquitur tam de hoc plus ē: quod huius nostri libri modus requirat fistule vero generantur ī ano velociter quoniam figura eius facit illud esse necessarium que autem penetrantes sunt aut nō penetrātes vtrique. Cū autem perforate sunt vtrique stercus egreditur ex eis ⁊ ventositas. Si autem nō egreditur ne=que stercus neque ventositas nō ē penetrās ab vtraque parte loquitur vero de cius cura perfecte plus ē quam hic noster liber expetat. Sed quia fere omnes homi=

nes semꝑ maximū incurrūt errorē in cura huius egritudinis bñ maximū sequit̃ nocumētū nos excitabimus eos ad hoc qđ huic egritudini ꝯgruū erit ⁊ oñdemus q̃lit̃ a ꝓdicto errore se custodiāt ⁊ dicemus qđ fistula vtriq̧ ꝑforata cū ab ano remota fuerit nullo modo ferro ē tangenda ex inscisione em̄ ferri cōtingit stercus īuoluntarie egredi: Est etiā aliđ quare fistula abvtraq̧ ꝑte ꝑforata ferro tangi non đʒ Quia toto tp̄e vite eger sic ꝑmanere potuit nō magnū faciens nocumētū nec ꝓueniat ex ea illud nisi resudatio ⁊ fluxus. Si aūt illud qđ ab ea fluxerit fuerit acutū ⁊ mordicatiuū ⁊ fetidū habuerit odorem Cuiꝰ etiā q̄titas quotidie augeat̃ erit fistula putrida ⁊ cum herpete estiomeno cui ex medicamine acuto ex eo qđ ꝯplet oīa succurrendū ē anteq̄ꝫ dilatet̃ ⁊ magnificet̃. Cū autē nō resudauerit nisi parꝝ neq̧ eius q̄titas quotidie auget̃: neq̧ nullus odor ibi augmentatus fuerit non ē in ea aliq̇d qđ sit timēdū nisi resudatio ⁊ fluxus. Que medicari pōt donec siccet̃ ⁊ detumescat ⁊ nō resudet ꝑ longū tp̄s Si autē resudatio redierit medicamē prędictum adhibeat̃. ⁊ hoc modo poterit blandiri ꝑ totū tp̄s vite egri ⁊ nō nocebit: modus adhibēdi medicamen huic egritudini. Ex collirio quod ī capitulo de fistula oculi nominauimus sumat̃ et optime terat̃ ⁊ fistula ꝑmat̃ donec q̇cq̇d in ea ꝯtinet̃ egrediat̃. Et si radius eam ingredi poſit inuoluat̃ coto. deīde ex predicto medicamīe post q̄ꝫ mollificatum fuerit īunctus in fistulam mittat̃. Si vͦ minime ingredi in ea radius poſit dissoluat̃ medicamen in aqua ⁊ subleuet̃ coxa egri supposito puluinari ⁊ eo supino iacente predictū medicamen distillando suꝑ fistulā fundat̃ ⁊ fiat hoc in mane ⁊ circa noctē ꝑ tres dies ⁊ sedeat in aqua de cucurma ⁊ lauetur ex ea.

De Emorroidibus

⁊ ragadijs ani ⁊ eorꝝ cura. ¶ Nō ex ītētōe viatici Gilbti Gordoñ. ⁊ aliorū modernorꝝ. Emorroyde sͭ vene late ī capite lōgaonis. Emittētes sang. aliḡ saṅ ī nōbili q̄titͤ ⁊ sine dolore ī q̄ differt a ragadijs ꝫ q̇bꝰ parꝝ sang. emittit̃ ⁊ c̄ dol. nā sic̄ vene late ī cruribꝰ vocāt̃ varices ⁊ ī ocl'is vocāt̃ sebel. Ita si sint ī capite lōgaonis dicēt̃ emorroyde. Ista locuͦ modernorꝝ ñ vr̃ sufficiēs. nā emorroides sūt excrescētie ꝑticl'ares numerales iteriꝰ: vel exteriꝰ in circl'o ani. in capitibꝰ venarꝝ lōgaonis cū dilatatōe earꝫ ⁊ aptōe ⁊ fluxu de facili. vt dicit ypo. 6ͦ. ampħ. cañ. illo. Emorroydas sanāti antiq̄s. Iđ dic̄ Gaꝰ ī ꝯͦ. Iđ dic̄ Raḃ in suis diuisionibꝰ ad l'ram pōit q̄ꝫ sūt excrescēte numerales. Iđ pōit Aui. 3ͦ. cañ. fen. 17. in caͦ. ꝑͦ sic ꝯclude: ex intentiōe horꝫ: q̄ꝫ vͣ emorroys dicit mł'tiplicē morbū officialē bñ itelligēn. vñ vene q̄ ñal'r ī capite lōgaonis sͭ q̇nq̧. vt pōit gilbtꝰ. gordoꝰ. rogeriꝰ ⁊ alij moderni. Raḃ āt ⁊ aui. ī suis anathomijs dicūt q̄ꝫ pl'es vene ibi t̄mināt̃ de nūo. tñ tacuert̃ q̄ mł'tū r̄plete ex fece san. nc̄cio dilatāt̃ ⁊ tales excrescētͤe ꝑviā resudatiōis ḡnant̃ q̄ modica occasiōe ꝯapiūt ⁊ san. emittit̃. ymo dicit Gꝰ. 6ͦ ampho. super cañ. ypo. dicto q̄ꝫ impossibile est emorroydas esse sine apertione venarum in ano per quas expellatur feculentia sanguinis epatis aliter dura apostemata: in epate generabuntur,

¶ Et sup hoc nota: ꝙ iste emorroydes distingūt in se tripl'r: q: ex pte loci ⁊ cause materialis ⁊ ex fluxu eaꝝ. vt dicit Ras in suis diuisionib⁹. ⁊ aui. in 3°. cañ. in illa fen. 17. in c. p°. ⁊ oēs in h̄ ꝯuenīūt tam antiq̄ ꝙ moderni. ¶ Nam q̄dam sunt emi-nētes ⁊ appentes in circulo ani. ⁊ q̄dam sunt oc-culte ⁊ submerse nō appentes extra. ab intra aūt videnť cū instr̄o cirurgici: vel cū magno conatu ac si vellēt ascellare: q: sunt infra intestinū rectū ¶ 2°. distingūtur ex pte cause materialis rōe cu-ius iste eminētes sunt q̄ttuor specierū. nam q̄dā sunt de sanguie bn̄ calido tales sunt rotūde ⁊ la-te ad modū vue: ideo vocanť vuales. ¶ Alie sūt q̄ fiunt de sang. mag̃ flā^{co} tales sť molles oblon-ge ad modū apis vel mori. ideo vocanť morales ¶ Alie sunt q̄ fiūt de materia mł̄ica tales sūt ad modū papillꝰ mamillaꝝ aspe ⁊ dure ad modū ve-ruce: ideo vocanť verucales. ¶ Alie sunt q̄ fiunt de pura materia flā^{ca} ⁊ sunt quasi vesice vētriuz piscū Iste rarissime accidūt: ideo Ras in suis di-uisionib⁹ nec aliꝫ moderni nō faciūt mentionē de istis. Auic. aūt q̄ nihil dimisit facit mentionē in cap°. ꝓprio occulte ⁊ submerse. Ex pte cāe mate-rialis sunt duaꝝ specierū dūtaxat. ⁊ lꝫ non recipi-ant formā rerū extrinsecaꝝ dictaꝝ trahunt aūt ad naturā vualium vel moraliū. h̄ intēdit aui. in ca°. p°. illius fen. 17. qñ dicit ꝙ submerse ac ꝓfunde q̄-dā sūt sanguiee pure q̄ꝺ sunt nō puresan^{ee}. ¶ 3° distinguūť ex fluxu eaꝝ nam q̄daꝫ sunt fluentes ac emittētes sanguinē: q̄dā nō sunt fluentes. iste vocātur surde ⁊ cece a modernis in psalteriꝭ su-is. ¶ Scias aūt ꝙ extrinsece: q: callose in capiti-bus fluūt raro. Et si fluant guttatim ⁊ paulatim fluūt cōiter fluūt qñ stant pedes distillando ꝑ co-xas nisi intromittāť in h̄ fatigant naturā. submer-se ⁊ occulte q̄ sunt extrinsece in capitibus illaruꝫ venaꝝ infra intestinū. Ille cōiter faciunt excessū in emittēdo sanguiem maxime qñ ascellāt quia i conatu illo impelliť intestinū ⁊ ora venaꝝ apiun-tur ⁊ fluit sanguis. ideo dixim⁹ eis non stetis diu scella ⁊ ꝯprimatis vos mediocriter qñ eritis i cel-la ⁊ nō abstergatis vos violēter qñ surgūt ꝑ adhe-rentiā partiū ora illaꝝ venaꝝ claudūtur. ⁊ sic ces-sat talis fluxus. ¶ Vlteri⁹ nota: ꝙ inter appētes emorroydas in circulo ani verucales sunt detio-res q: mag̃ dure ⁊ aspe impediūt mag̃ sedentē ⁊ eq̄tantē. Post istas vuales quia magis tumide ⁊ tense seu dure non cedentes tactui: ideo mag̃ im-pediunt in sedendo ⁊ equitando. ⁊ morales mi-nus quia magis molles. Et inter istas sunt peio-res ille que magis tendunt versus virgam. quia

si ingrossentur vel apostementur de possibili cau-sabitur stranguria. propter compressionem colli vesice a materia illa tumente. Verba sunt Auic. 3°. cañ. in caplō ꝓprio. ¶ Submerse autem ⁊ oc-culte quia sunt infra intestinū ille male sunt quia in necessitate medicamina non possunt applica-ri. Similiter autem aliquādo iste faciunt excessū in emittēdo sanguiem propter causam superius dictam. propter quod disponuntur ad ydropisim si excedant. ¶ Et super hoc nota: ꝙ in circulo a-ni de possibili nascunť alie excrescentie ab emor-roydibus dictis a quibus nō fluit sanguis. quia non concomitatur vene late que etiam nascūtur aliquando in labiꝭ vulue i quibusdam mł̄ierib⁹ scꝫ condilomata atrices. ficus. nam condiloma sunt crescentie panniculose ad moduꝫ castanee aliqualiter molles rugose. atrices sunt pannicu-lose dicte molles quando sunt minores. fic⁹ sunt excrescentie longe ad modū ficus habentes gra-na ad intra. que curantur ⁊ abscinduntur sicut ip-se emorroydes apparentes in circulo ani. puta cum filo de serico: vel pilo vel cum cauterio actua-li. prout dicemus statim ¶ Nota magis ꝙ emor-roydes manifeste ⁊ occulte molestant. Et indu-cunt nocumenta in corporibus nostris sex de cau-sis. quarum alique se tenent magis ab interiori-bus. alie magis ab exterioribus emorroydibus. Vno modo si nimis fluant tūc corpus debilitāt: ⁊ sine dolore ⁊ disponunt ad ydropisim. ¶ Se-cundo modo si non fluant prout consueuerūt tūc molestant cum dolore in ano ⁊ in anchis. nam in-flantur pulsant ⁊ calescunt. ¶ Tertio modo si a-postementur: tunc pulsant: ⁊ dolent fortissime. ¶ Quarto modo affligunt cum dolore ille exte-riores ratione duriciei earum. nam sedendo ⁊ eq̄-tando affligunt ⁊ causant dolorem. ¶ Quinto modo affligunt cum aliquali dolore quia supca-lescūt aliquando ⁊ inflammātur sine timore no-tabili ratione temporis vel laboris inassueti peri-tando vel alias. ¶ Sexto modo affligunt cū do-lore egerendo ⁊ emittendo feces duras: quia cō-primūtur ⁊ constringūtur sic dolent fortiter ⁊ ali-quando effluūt modicum sanguinis. ¶ Nūc ad ragadias veniamus de quibus idem est iudiciuꝫ sicut ⁊ matricis. Ragadie sunt fissure sine tumo-re vlcerose vel non vlcerose in capite longaonis per quas emittitur modicum sanguis ⁊ cum do-lore egerendo feces duras a quibus etiam com-muniter causantur ad quod facit siccitas parti-cule: vel materia acuta ibidem fluens ¶ Notum est ꝙ emorroydes eminentes sunt passiones ex-

culi ani submerse et profunde sunt passiones pri
cipalit capitis longaonis pro illis excrescentijs
pro illis venis dilatatis et apertis sunt passiões
pncipaliter capitis recti intestini: quod colon ap
pellatur. Rasis. ix°. almansoris et in diuisionib9
suis. et Auicē. tertio canoñ. dicunt q3 emorroydes
possunt esse silr̄ in matrice. puta in labijs vul
ue. Emorroydes sunt multiplex morbus puta in
numero et in receptaculo. q: venarum dilatatio.
et cõmuniter ipsarum repletio vel manitio. vl' in
sunt ex nocumento digestiue et expulsiue illaru3
partiũ pncipaliter. cõsequēter membri mandan
tis puta epatis. xi°. de ingenio in caplo secũdo. et
sunt passiões pncipaliter regitiuarũ naturalium
si fluant vltra debitum. vl' sunt passiões pncipa
liter si non fluant animate sensitiue illarũ partiu3
quia dolorem fortem inferunt illis medis dictis

Istis clarificatis cura
emorroydarũ et ragadiaru3 tibi patescit. Prius
autem q3 in cura emorroydarum procedas scire
et cõsiderare oportet speciem emorroydarum et
nocumentum quod inducunt. quia in hoc cura
diuersificatur. Nam in fluxu emorroydarum post
quosdam dies et horas cõsiderãda est quantitas
sanguinis exeuntis sm cõplexionē et natura3 pa
tientis. nam colerici de colera rubea et vergentes
ad illam tollerãt fluxum sanguis in maiori quã
titate pre ceteris. q: habēt epar sanguificum mul
tum generatiuum sanguinis. Ras in suo cõtinē
te caplo de fluxu sanguis narium.

Si quis ergo fluxum emorroy
darũ imoderatum
et excessiuum rõne eius quãtitatis habuerit quia
exiuit sanguis per horas et dies paucos in quã
titate triuum. lb. vel circa. et sanguis est rube9 cla
rus debilitatur in virtutibus naturalibus et ani
matis. et color faciei mutatur. nam palescunt et tu
mescunt ex mala complexiõe humida stomachi
et epatis que acquiritur. Talis fluxus cõmunit
venit sine dolore ab emorroydibus occultis que
de facili aperiũtur in conatu ascellãdi et a fecib9
siccis. et q: restringētia emorroydas ab intra in
dieta et in medicinalibus cõstipant aliqualiter: iõ
caute est agendum in talib9. Tales vitabunt in
dieta acuta et salsa et dulcia et tosta. quia acuunt
sanguinē vl' generant sanguinē acutum. allia ce
pas species mostardam vernachã vinũ coctum
assaturam carniũ. vitabit cuncta alia inflãman
tia: vt iram coitum motum supfluũ et excessiuum
et ab intra vtetur delectabilibus stipticis et mo
deratis in fine mense et non in pncipio propter
causam dcãm ne constipēt. puta piris coctanis
maturis nisi extremitatibus porci. si sit in estate
potet de mane de sirupo rosaceo vel citoniorum
vl mirtillorum cum duplo aque ferrate. Si esset
multum sitibundus potes addere mediũ cocle
ar' vini malorum granatorũ vl' succi citranguli in
hyeme posset sumere i ieiuno. xxx. vl'. xl. de radicu
lis que dicũtur truffas de reays in vulgari. et ista
oĩa sunt de intētõne arnaldi de villa noua qui
ab extra consulit saccellatões sequētes. Si ta
lis fluxus fuerit in estate fiant isti sacculi qui te
pidi in circulo ani applicētur sedendo vl' al's se
ro et mane iterando plures calidos non tepidos
℞. rosarũ rubearũ partes duas foliorum mirte
partem vnam. mirtillorum cõquassatorũ parte3
ã. misceantur: fiant sacculi quadrati oblõgi in pã
no lineo raro antiquo. bulliant vnica ebullitiõe
et tepidi ano applicentur vl' sedeat desuper sero
et mane plures reiterãdo renouētur sacculi quã
cũq3 die. Si talis fluxus excedēs fiat in hyeme.
℞. salue recē. m. tres. cõquassentur et in patella
coquantur cum multo oleo ros. inuoluantur in
panno lineo raro antiquo et sedeat desuper ape
riendo circulũ ani sero et mane tepefiat in patel
la. ¶ Ista est cura quam ponit arnaldus de vil
la noua tractatu suo de emorroydibus. Subdit
q3 si cessante fluxu sanguinis aquositas citrina:
vl' viridis exiret et flueret q3 abluantur partes il
le cum vino decoctiõis salue recentis et planta
ginis recētis conquassatorum. et in defectu horũ
capiantur rose et yreos equaliter vl' absinthij. cõ
quassatorum et bullitorũ in vino. fiat ablutio se
ro et mane. quia talis materia interdum vlcera
ac tortiones generat in capite longaonis. Rasis
in suo continente dicit q3 ad restringendum san
guinē emorroydarum patiens sedeat sepe in a
qua calida ferrata dissolut' nis aluminis. vel q3
panni lini delicati vel bombax ibidem infusi te
pidi partibus illis dilatatis applicent' vel linian
tur partes ille interius in capite longaonis cum
hoc vnguento. ℞. aloen cicotrini pulueriżati. ℥.
tres. vini cocti vel vernache vel vini dulcis quod
sufficit. fiant sicut pancilla in similitudine mellis
clari cum quo partes ani ab intra in capite lon
gaonis liniantur. Et quia vene infra longaone3
cõmuniter faciunt istum excessum fiant supposi
toria loco illorum ad restringendum talem flu
xum de intentõne eius. ℞. thuris cum cortice. ℥.
vnam. coralli rubei. ℨ. tres. gũmi arabici. ℨ. quinq3.
sanguinis draconis. ℨ. tres. aluminis scissi acacie

gallarum antimonij opij croci myrre.añ.ʒ.vnam distemperentur omnia cum albumine oui. fiant glandes quarum vna teneatur infra longaonez Aliqui faciunt per modum vnguentꝫ imponunt cum bombace vel cum tuello de tosta caulis rubei inuoluta in eo quod inuoluatur in vnguento horum vel in alio constrictiuo de thuris vł simile bdellij insuppositum suffumigatum. Restrigit similiter perfumatio vel cathaplasmatio vini let. aque fabrorum decoctõnis tapsi barbati. Rab m.ix.almãsoris laudat trociscos de kacabre.cum aqua sumach.ꝫ electuariũ de squama ferri. Et loco horum aliqui dant de mirabolanis cõditis in introitu lecti.sed quia ista constipant non bene placet.q: stante cõstipatõne oportet ꝙ sit conatus magnus ascellando.ꝫ in hoc renouatur apertio venarum ꝫ per cõsequẽs fluxus. Rab ꝫ aliq. ex modernis in psalterijs suis laudant modicaꝫ flobothomiam ad diuertendũ. ꝫ ad alterandum discrasiam epatis quod est membrum mandãs satis est approbanda in quibusdam potissime i pncipio cure.vẽtose super vẽtrem posite ꝫ super lumbos sine scarificatõne restrigunt sanguinem emorroydarũ.rab in suo cõtinẽte.

Et siquis emorroidas dolorosas calidas non fluentes habuerit cum inflammatõe aliquali ꝫ pulsatõne earum cum grauitate ꝫ ponderositate in anchis ratione sanguinis retenti ꝫ non expulsi prout consueuerat: in quibus aliquando sunt arenule nigre in vrina Iste curetur cum euacuatõne sanguinis per illas partes aperiendo ipsas emorroydas. Vł cũ resolutiuis cathaplasmando embrocando balneando. Uerum pma est magis breuis ꝫ perfecta: sed non est ita complacibilis apud omnes. Exequamur ergo primo resolutiuam flobothometur in pmis de venis epatis in bona quantitate tenendo dietam tenuem. Deinde stuphetur in anchis ꝙ olla cum decoctõne sub sella pforata ponatur vt fumus inde recipiatur. Uel balneet anchas suas in gandali decoctõne sequẽti vel spõgie ibidem infuse tepide ano ꝫ partibus illis sepe applicentur pluries in die ꝫ nocte. ℞.foliorũ maluc bismalue añ.m.quattuor. foliorũ lingue canis.m.tres.violarie.petrocilli.añ.m.vnum. seminis fenugreci conquassati.lł.ß.loco huius ponas flores melliloti.m. tres: sticados citrini.m. duos.conquassentur ꝫ inuoluantur in panno lineo vt dulcius sedeat. in gandali bulliantur in aqua dulci.in qua decoctione balneet anchas suas vel spongie ibidem infuse tepide sepe ano applicentur.vel olla cum toto ponatur sub sella perforata ꝫ perfumetur in partibus illis per pausam. Ista fiant bis vel ter in die. Et inungatur ante ꝫ post anus cum oleo nucleorum persicorũ sedat dolorem mirabiliter. Uel fiat emplastrum cum medullis panis bullitiꝫ vitello oui bulliti cũ oleo rosaceo quod sufficit.applicetur ano p modum emplastri. Uel fiat talis illinitio. ℞.vitella ouorum assata quot volueris.vini clari. olei rosacei quod sufficit. fiat per modum vnguenti cum modico cere vel sine cera.liniatur anus.sedat dolorem mirabiliter.vitellum oui modicum elixum cum.ʒ.vna opij incorporatum sedat dolorem emorroydarum. Inunctio cum oleo rosaceo tepido vel cõmuni ipsius ani sedant dolorem mirabiliter. Idem facit solum vitellum oui elixum calidum applicatum per modum emplastri tollit dolorem ꝫ punctionem. Et si tumor crescit ꝫ dolor signum est quod iam incipit apostema. fiat ergo sic. ℞. muscillaginis seminis fenugreci muscillaginis seminis lini.añ.ʒ.tres.cepi renum caprarum butyri sine sale. añ.ʒ.ß. vitellum vnius oui assum olei rosacei.ʒ.tres.cere modicum. fiat vnguentum liquidum. Idem faciunt axungie anatis ꝫ galline cum medulla vituli.añ. dissoluãtur ꝫ anus emplastretur.

Si tu facis curam magis breuez perfectam talis repletõnis ꝫ tentionis dolorose ipsarum cum euacuatõne sanguinis per partez per quam natura intendit puta per emorroydas festinanter aperiantur emorroyde. quod fit cum lanceola vel sanguisuga apposita cum canna de super vel cum medicinis ꝫ melior medicinarum est folium ficulnee.debet prius complicari ꝙ vna pars cum alia conteratur quousqꝫ lac effluat inde postmodum fricentur emorroyde cum superficie confricata donec aperiantur. Simili modo cum cepa fricata.vel distemperentur aloes citrinum cum felle bouino cum quibusdam guttis aceti ꝫ calidum cum bombace vel panno superponatur.oleum amigdalarum amararum vel p sicorum vel lilij similiter aperiunt eas. Si vero tardaretur earum apertio vel tardari timeretur flobothomentur vene que apparent supra dorsum vtriusqꝫ pedis ad tres vel quattuor.ʒ.de vtroqꝫ pede. Uel flobothometur de vena epatis.

Suppositorium de radice panis porcini mirabiliter aperit emorroydas vt hebeme[e] dicit in capitulo proprio. Idē dicit rasis q per totā noctē teneat donec sanguis exeat.

Et si quis emorroidas

habuerit multum ⁊ vehementer calidas et multum tumidas tumore apostemoso: cum dolore pulsatiuo vehementissimo succedendo ad querelam statim dictam necessarie tanq̄ ad minorē lapsum premissis quibusdam remedijs iam positis super illa pulsatione ⁊ inflatione dolorosa aliquali fiat emplastrum istud. ℞. florum camomille. florum melliloti. an̄. m. vnum. seminis lini. seminis fenugreci. seminis malueuisci conquassatorum. an̄. m. ß. decoquantur vsq ad consumptionem ⁊ pistentur. ⁊ addatur vitellum vnius oui assati. croci. ʒ. vnam. opij. ʒ. vnam. conspergātur ⁊ dissoluantur cum oleo camomille. ⁊ fiat emplastrum cuius vna pars ano applicetur sero et alia mane. Vel fiat istud quod est maxime doloris sedatiuum. ℞. cepe album elixatum. optime teratur ⁊ cum butyro cocto vaccino misceantur ⁊ molle fiat ⁊ tepidum per modum emplastri ano apostemato superponatur. nam dolorem sedat vehementer.

Et si quis emorroidas

eminentes in circulo ani habuerit affligentes patientem cum dolore sedendo ⁊ equitando propter sui duriciem maxime verucales. consequenter vuales. quia magis dure ⁊ aspere. morales autem minus quia magis molles. In istis emorroydibus seu excrescentijs duris in circulo ani possumus intendere dupliciter. Vno modo ad remediandum illam duriciem dolorosam cū mollitiuis. Alio modo ad curam perfectam. q̄ tales excrescentie auferentur vt equalis remaneat superficies ani. Verucales ⁊ vuales quia magis dure possunt remolliri i hyeme cum solo ol̄o viol̄. vl' sic ℞. medulle vituli. vel de ossib⁹ vacce ʒ. duas. butyri sine sale. ʒ. vnam. muscillaginis seminis malueuisci ⁊ seminis fenugreci. an̄. ʒ. tres olei violacei si estas fuerit vel amigdalarum dulcium si hyems fuerit quart. vnum. cere modicū fiat vnguentum liquidum. inungantur in moralibus quia magis molles aliter agimus quia applicamus exiccatiua sine mordicatione. ℞. foliorum tapsi barbati ⁊ plantaginis exiccatorum ⁊ pulverizatorum. ana. ʒ. duas, olei rosacei in estate vel olei camomille i hyeme. ʒ. quattuor. cerusse lote. ʒ. tres. cere modicum fiat vnguentum liquidum. superponatur cum panno raro lineo vl' cū modico bombacis. Vel auferantur q ligentur in radice cum filo de serico vel de pilo ⁊ stringantur moderate q possint tollerare absq dolore q̄ ui breuiter abscindentur. Aliqui faciunt cum rasorio vel cauterio.

Et si quis emorroidas

exterius eminentes supercalefactas ratione temporis vel laboris massueti peditando vel alias: ⁊ ex hoc dolorosas habuerit. abluatur cū aqua decoctionis seminis cucurbite. vel cucumeris: vel melonum vel foliorum lactuce vel foliorum portulace. vel foliorum plantaginis. Vel inungatur cum oleo violaceo ⁊ albumine bene simul agitatis. vel cum vnguento populeon recenti satis. Vel fiat sibi istud vnguentum. ℞. olei violacei quart. vnum. muscillaginis seminis psilij. ʒ. duas. incorporentur simul per modum vnguenti. Vel fiat istud. ℞. olei violacei. ʒ. tres. cerusse lote. ʒ. vi. cere albe quod sufficit, fiat vnguentū cū quo fiat inunctio.

Et si quis emorroidas

eminentes habuerit dolorosas in egerendo et emittendo egestiones duras dumtaxat ex oppressione illarum in exitu. propter quod dolent ⁊ affligunt ⁊ cruciatum magnum in circulo ani generant. Precauendum est ne feces indurentur vtendo cibis mollitiuis: vt spinargijs cum boraginibus ⁊ folijs maluarum ⁊ brodijs simplicibus prunis bullitis vel recētibus vel ficubus bullitis vel allijs in principio prandij. ⁊ per interualla capere. ʒ. vnam. medulle cassiefistule cum brodio simplici carnium. vel cum decoctione caricarum ⁊ vuarum albarum. In actu vero ascellandi inungatur anus cum oleo violaceo tepido. Vel anus cathaplasmetur cum aqua tepida decoctionis foliorum malue bismalue cū pāno lineo ibidem submerso infra anum intromittendo quantū poterit intromitti.

Et super hoc nota q

patientes emorroydas debent abstinere a cibis sanguinem grossum generantibus. vt sunt lentes caro vaccina caro salita fabe caseus. ¶ Et debent vitare ea que adurunt sanguinem. vt sunt species fortes. cibi calidi, allia, cepe, mo-

stardam ⁊ sundia. verba sunt rasis in suis diuisionibus ⁊ in suo continente.

Nunc ad curam ragadiarum veniamus vnde ragadie cōmuniter sunt saniose post paululum. propter sordicies ibidem currentes. Sed iste fissure seu ragadie in ano vel in matrice interdum fiunt cum calore: quia a materia acuta ibidem fluxa quod est vt plurimum. Aliquando fiunt sine calore. quia fiunt a mala complexione sicca cum materia in capite intestini. inungatur ragadia cum calore sic. ℞. medulle vaccine. ʒ. i. ⁊ ß. ceruse lote. ʒ. vnam. olei rosacei. ʒ. quattuor. cere modicum. fiat vnguentum liquidum. applicetur cum bombace ter vel quater in die ⁊ nocte vel superspergatur thucia lota puluerizata. vel inungatur cum vnguento de cerusa cum quo incorporetur modicum thucie lote. Si autem talis fissura sit sine caliditate. ℞. medulle vaccine tibie storacis liquide. añ. liquefiant simul ⁊ ano applicentur cum modico bombacis ⁊ abluantur cum vino stiptico tepido cum modico mellis rosacei ⁊ exiccentur ⁊ postea inungatur. Vitellum oui assi distemperatum cum lacte vaccino valet.

¶ Capitulum. 82m. de exitu matricis ⁊ ani.

Cum anus extra egreditur apostemate carens ⁊ ita disponetur quod si impellatur ingreditur: ceruse balaustie gallarum aluminis antimonij: omnium partes sumantur equales ⁊ redigantur in puluerem: ⁊ super anum ex oleo roseo calefacto inunctum puluerizentur ⁊ anus intromittatur ⁊ stringatur quod tamen fieri conuenit postquam eger a sella reuersus fuerit ne eum cito surgere ad sellam sit necesse. Sumantur etiam galle balaustie cupule glandium folia mirti ⁊ coquantur in aqua donec rubea fiat ⁊ sedeat in ea ⁊ lauetur ex ea. Nōsi anus qui apostemosus est ingredi minime potest: eger aquam calidam frequenter ingrediatur et in ea sedeat ⁊ vngat anum ex cera ⁊ oleo camomillino aut anetino donec ingrediatur. Cumque intromissus fuerit ex his que nominauimus curetur. Vulua preterea si egressa fuerit similiter erit medicanda. Est tamen necesse vt fortiter ligetur ⁊ vt egra semper supina iaceat ⁊ coxa superius eleuet.

De exitu ani ⁊ matricis. quia de eorum causa ⁊ cura de exitu ani. i. capitis longaonis. ¶ Nota quod duplex est causa talis exitus longaonis. vna est apostema in capite ipsius longaonis generatum. nam pars grauata ponderosa pendet ⁊ exit nec potest introduci cum digitis ratione tumoris. Ista causa rarissime accidit. Alia causa est relaxatio aliqualis per modum paralisis lacertorum claudentium anum a mala complexione frigida ⁊ humida cum materia imbibita in dictis lacertis qui sensum ⁊ motum habent a neruo veniente ab vltima spondili. vt patet quarto de interioribus in capitulo octauo. talis relaxatio seu paralisis dictorum lacertorum est duplex. interdum est modica. quia ano aperto in emittendo feces. quia aliqualiter relaxati non possunt claudere anum seu caput longaonis. nisi adiuuetur quod caput longaonis cum digitis intromittatur ⁊ lacertus claudens circulum ani vniatur ⁊ sic remanet. quia relaxatio est incipiens firmari ⁊ nondum est firma seu firmata nec permanens. Alia est relaxatio magna firmata fortis in qua si longaon intromittatur cum digitis ⁊ circulus ani claudatur cum dicto lacerto non potest remanere sic clausus. immo statim relaxatur ⁊ anus aperitur in tantum quod stercus exit aliquando inuoluntarie si in dicto intestino fuerit. Ista fit cum maiori lapsu ipsorum necnon medulle in spondilibus vltimis ratione materie dicte venientis ex fluxu vel ex casu seu percussione in dorso ⁊ in partibus illis ⁊ tunc si veniat subito iste lapsus est incurabilis sicut paralisis veniens subito ex casu ⁊ percussione. vt est dictum a rasi in capitulo de paralisi. Idem dicit

in diuisionibus suis in capl'o proprio. Ista causa rarissime accidit non vidi meo tempore.

Exitus matricis fit quādo ligamēta eius que sunt de natura ꝑpriorꝫ villorum que ortum nec motum non habēt a cerebro. 2° de complexionibus in capl'o quarto. q: ab eius creatione relaxanẗ per viam paralisis. vl' ꝑtrahūtur seu ꝑlōgantur ab humiditatib' mollificantib' eos ꝛ relaxātibus ipos vt pluries cōtingit mulieribus paraliticatis in aliqua pte corporis ad q̄s humiditates coadiuuat cā extrinseca p̄mitiua. vt tenere tibias in aqua frigida tempore frigido vt faciunt lotrices pannorꝫ que cōmuniter incurrunt istum casum in p̄ma senectute. Siliter sedere super lapide frigido vel super terra frigida in ecclesia vel alibi. Uel plonganẗ ꝛ relaxantur ab aliqua causa p̄mitiua vt a forti ligatura sub vmbilico ꝛ faciente ipam descēdere aut a casu forti vel cursu vl' clamore magno. vl' fortissima sternutatione vel percussione in partibus illis cum pede vl' al'o. vl' ꝑpter partum ineptum. vl' ꝑpter obstetricem ineptam extrahendo fetum vl' secundinam. verba sunt Auicē. 3°. cañ. in capl'o ꝑprio. et matrix que cadit a loco ꝑprio quandoq; egreditur ꝛ cadit q̄ extra apparet. aliquādo non exit lꝫ descendat ꝛ facit trumbositatem in collo matricis infra labia vulue. Isti casus cum difficultate reparanẗ. Et ex causis iam dictis mulieres alique sentiūt ipsam situatā in loco basso vltra debituꝫ.

Notum est q̄ exitus lōgaonis ē passio ipius lacertorum illorum claudentium anum ꝛ est morbus official' in situ pro loco ꝛ societate cōcomitans secū morbum in compositiōne quia in figura. ꝛ cōmunēr cōsimilem si fiat ex apostemate vel cōcomitādo secum morbum consimilem quia malaꝫ complexionem frigidam ꝛ humidam. ꝛ talis morb' est nocumentum regitiue naturalis membri mādantis. cōsequenter membri recipiētis. puta digestiue ꝛ expulsiue. xi°. de ingenio in capl'o secūdo. Et illarum partium in emittēdo feces ꝛ in retinēdo consequēter est animate motiue partiuꝫ colligatarum ꝛ aliarum regitiuarum naturalium illarum partium.

Exitus matricis est passio matricis ꝑ colligātiam ligamētorꝫ eius. ꝛ est morbus officialis in situ ꝑ loco ꝛ societate cōcomitās secum morbum consimilem quia malam complexionē frigidam ꝛ humidaꝫ q: talis materia fluit in p̄ncipio vel post. ꝛ est nocumentum passiue regitiue naturalis membri si sit ex humiditatibus currentibus ibi. Uel est nocumētum passiue intelligendo regitiue animate quando venit ab aliqua de causis p̄mitiuis dictis. Et est passio seu nocumentū actiue motiue aīate quia ꝓhibet motum animatum voluntariū in eundo ꝛ coeundo ꝛ similibus. consequēter est nocumētum aliarū virtutum regitiuarum naturalium ꝛ animaliū partium vicinarum.

Istis clarificatis cura horum exitus tibi patescit. Prius autem q̄ in cura horum ꝑcedas scire oportet cām talis exitus. q: cura in hoc diuersificatur

Si quis ergo exitum ani habuerit; ex apostemate in capite longaonis curetur cura apostematis flobothomando in p̄ncipio de vena epatis. consequēter de sophenis domesticis inungendo in p̄ncipio cum oleo rosaceo. consequēter addendo modicum olei camomille ꝛ embrocādo sepe ꝛ sepi' cum aqua tepida decoctōnis malue vel sedēdo in eadē ꝛ applicando medullam panis bulliti in aqua cum modico olei rosacei ꝛ alia faciēdo ꝑut cōuenit in cura apostematum.

Et si quis infans vel puer exitum ani habuerit ex relaxatōne modica lacertorum claudentiū circulum ani. quod patescit q: ano aperto in emittendo feces illi lacerti sunt ita relaxati q̄ non sustinēt caput lōgaonis. imo exit situm ꝑpriuꝫ: nec potest redire ad situm ꝑprium nisi cum digitis intromittaẗ ꝛ circulus ani claudatur. quo facto sic remanꝫ in situ ꝑprio. q: relaxatio illa est modica ꝛ non est in vltimata sui malicia. Ista que dicentur fieri conuenit. Postq̄ puer a sella reuersus fuerit ne eum cito surgere ad sellam sit necesse inungatur caput longaonis cum oleo rosaceo tepido ꝛ supspergatur iste puluis. ℞. ceruse balaustiarū alumis antimonij. añ. ʒ. β. fiat puluis subtilis de quo super spergatur facta inunctōne vt dictum est. Ul' iste fiat de quo superspergaẗ. ℞. karabe ꝛ thuris cum cortice balaustiarū antimonij acacie alumis. añ. ʒ. β. fiat puluis subtilis cribellat' cum sindone de quo caput longaonis cinapiseẗ. Cōsequēter sedeat in aqua calida decoctōnis horum. ℞. gallarum balaustiarum cupule glandiū foliorū mirte añ. m. quatuor. fiat decoctio valde longa in aqua fabrorum. Aliqui addunt modicum vini stiptici grossi, ꝛ patiēs in ea sedeat bene calida. ¶ Ad

uerte ꝙ si talis exitus ani durauerit per multos
annos oportet confortare neruum venientez ab
vltima spondili cum oleis calidis inungatur er-
go in vltimis spondilibus cum oleo de castoreo
vel cum axungia vulpis. Uel fiat istud. ℞. fecis
olei de lilio. ʒ. duas. storacis liquide. ʒ. ß. olei bac-
carum lauri quart. vnū. serapini opoponacis. añ
ʒ. duas. axungie vulpis vł anatis. ʒ. ß. axūgie por
ci. ʒ. tres. cere modicum. fiat vnguentum liqui-
dum. Uel applicetur istud emplastrū post ablu-
tionem in aqua decoctōnis dicte. vel ꝙ postpo-
natur illud balneum. ℞. emplastri ceronei. ʒ. iij.
armoniaci. ʒ. vnam. ysopi humide seu sicci. lane
quod sufficit ad incorporandum. fiat emplastrū
oblongum quattuor digitorū in latitudine ⁊ ap-
plicetur ab vltima spondili superius. Aliqui ex
modernis curant exitum ani cum isto solo reme
dio dum surgit a sella puer fomentant sibi longa
onem cum alliata forti tepida ⁊ clara. Cōsequē
ter sinapizant dictamlongaonem cum puluere
cornu cerui combusti ⁊ pinee combuste. addito
modicum thuris cum cortice masticis. añ. ʒ. ß. fi
at puluis subtilis. cribelletur cum sindone ⁊ appli
cetur. Et dant de puluere cornu cerui subtilissime
pulurizati. dant quocūꝗ mane cū modico vini
premissis remedijs dictis suffumigatio thuris
cum cortice ⁊ picis naualis positis super carbo
ne valet similiter.

Et si quis exitum ani habuerit ex rela
xatione magna lacertorum
claudentium circulum ani. quod patescit q̄a ipo
intromisso statim exit. imo feces exeunt inuolun
tarie aliquando ⁊ pedes interdum paraliticātur
in tali lapsu. tunc illi lacerti multū sunt paraliti-
cati. Et est signum ꝙ neruus vltime spondilis ē
paraliticatus. hoc fit a materia frigida ⁊ humida
imbibita in medulla spondilium per viam catar
ri vel ex concussione seu casu. tunc fiat processus
dictus in capl'o paralisis ex materia ruente per
viam catarri vel ex concussione cum emplastris
⁊ vnguentis valent similiter illa que statim dicta
sunt in exitu ani antiquato.

Cura exitus matricis fiat cum il-
lis que dicta sunt in
cura exitus ani ⁊ quibusdam alijs. quia cause q̄
si sunt eedem. Prius autem ꝙ̄ in cura procedas
inuestiga causam primitiuam talis exitus vt me
lius ⁊ artificialius procedas.

Si aliqua mulier casuz matricis ha
buerit ꝙ extra appareat:
⁊ durauerit per menses. fugias cōmittas deo et
nature. quia incurabilis. verum si putrescat ras
vult in suo continente ꝙ pars putrida abscinda
tur. Uidi mulierem que vltra consilium meum
fecit scindi partem matricis apparentez extra fu
it mortua in sexto die. talia cōmittas deo ⁊ natu-
re. ¶ Si quindecim vel vigiti dies durauerit dū
taxat inunge eam cum oleo tepido baccarū lau-
ri vel lilij. ⁊ spargatur de aliquo puluere dicto in
exitu ani. Et postea cum digitis matrona intro-
mittat superius ⁊ cum pessario duro. quod stati
dicetur. ꝙ ibidem teneatur consequenter due vē
tose magne sine scarificatione applicentur. vna
supra vmbilicū. alia subtus de directo. teneat ꝙ̄-
libet per pausam ipsas bis ter reiterando ⁊ em-
plastra que statim dicentur sint parata que sup-
ponantur remotis ventosis. ¶ Aduerte tamen
de consilio Rasis in suo continente ꝙ talis mu-
lier semper supina iaceat ⁊ coxe superius eleuen
tur matrice eleuata ⁊ intromissa in situ ꝓprio. vt
superius est dictum. Et impingendo ad superius
cum vola manus fortiter ligetur cum bendis su-
per pectine vt matrix ibi remaneat ⁊ emplastruz
applicetur ante pessarium: cum quo eleuetur sic.
℞. asse fetide. myrre. thuris. albi. masticis. añ. qd'
sufficit. malaxentur cum oleo laurino vel de lilio
incorporando. ʒ. vnam. seminis lauendule subti-
liter puluerizati. baccarum lauri puluerizatorum
ʒ. ß. fiant duo pessaria satis dura grossa ⁊ oblon-
ga decem digitorum que cooperiantur cum velo
de serico: teneat vnum de istis in matrice vt ma-
trix remaneat in suo loco. Emplastruz fiat sic. ℞
galbani. ʒ. vnam ⁊ ß. myrre. thuris albi. ana. ʒ. du
as. terebentine. ʒ. ß. seminis lauendule. ʒ. vnam.
musci finis. ℈. ß. incorporentur simul. fiat empla
strum extensum supra alutam in forma rotunda
Dupletur recepta. fiant duo. vnum ponatur supra
vmbilicum matrice eleuata. Aliud ponatur su-
pra in spina dorsi iuxta renes. Panni linei cali-
di perfumati cum myrra ⁊ thure applicentur ibi
dem. firmata matrice balneet anchas suas in vi
no decoctionis lauendule bistorte. baccaruz lau
ri ⁊ foliorum eius. ⁊ in introitu balnei infunda-
tur in illo vino decoctiōis myrre. thuris cum cor
tice masticis subtiliter puluerizatorum. ana. ʒ. ß.

Si aliqua mulier patiatur casuz ma
tricis minorem ꝙ extra non apparet eadem erit
cura in genere. verum sufficit ꝙ impingatur ad
superius cum manu ⁊ ligetur vt dictum est cum

bendis. quia reductio eius non est ita difficilis nec fortis. Ista sufficiant.

¶ Capitulum octogesimumtertium. de constrictione menstruorum.

PRo superfluis menstruis constringendis trocisci de karabe per hebdomadam vnam sunt dandi. Qui si non contulerint cōfectio de scoria detur τ fiat minutio ex basilica. Ventose quoqꝫ ad mammillas apponantur: τ in comestione stipticis vtatur cibis. et hoc medicamen egra sibi subijciat. quod. ℞. olibani balaustie gallarum antimonij acacie aluminis omnium partes equales. Puluis horum optime tritorum cum pauca lana subijciatur. femur vero et dorsum ex epithimatibus que in capitulo de fluxu ventris nominauimus epithimetur τ sedeat in aqua de cucurma. Quod si ista nō contulerint ex alio pessario acuto fiat immissio τ maneat in vulua.

DE mēstruis superfluis cōstringendis. Quia purgationes per habitus cognoscuntur in erroribꝰ de anima. ¶ Nota ꝙ mulieres habent fluxum menstruorum naturalem ex intento nature generatiue que est in membris generatiuis earuꝫ. puta in matrice τ partibus colligatis. nam matrix naturaliter petit filios procreare. sexto de interioribus in capitulo penultimo. Et expulsiua venarum matricis coadiuta τ directa a virtute generatiua dicta τ ab orbe. quia opus nature est opꝰ intelligentie, quia gubernatur ab orbe, tertio de creticis. propter finem generationis aperit venas matricis τ expellit sanguinem certis temporibus τ peryodis ex intento. Ideo dicit Galienꝰ sexto de morbo in capitulo penultimo ꝙ fluxus sanguinis menstrui semp est naturalis nisi quātitatem excedat ratione virtutis expulsiue naturalis ipsius matricis intendentis ad hoc τ ratione sanguinis menstrui exeuntis qui est superfluitas naturalis venarum matricis τ partium vicinarum duntaxat scđm ꝙ egestio naturalis superfluitas naturalis intestinorum. Verum tempore quietis menstrui regitiue naturales principalium. puta cordis epatis venarum τ arteriarum dispergunt humores per membra causa nutritionis. τ ad matricem causa nutritionis τ generationis. quia necessarium est in generatione vt post actuꝫ coitus fluat sanguis in cellula matricis iussu dei vt fermentetur τ dealbetur a spermatibus. quia materia spermatum non sufficit ad generationem membrorum spermaticorum. vt clariꝰ dicet in caplo sequenti.

VLterius nota ꝙ mulieres habent istum fluxum sanguinis naturalem semel in triginta diebus quiqꝫ sex diebus vl' circa in quantitate. lb. vniꝰ vl' circa. si mulier temperate complexionis τ sana fuerit. Siuero sanguinea fuerit vel in etate sanguinis habēt plus. Si flegmatica vel melancolica fuerint habent minus tribus vel quattuor diebus medijs satis fortiter alijs diebus debiliter. talia nō possunt punctualiter sciri sufficit ꝙ sciantur extimatione propinqua veritati. hec sufficit medico. Et habent a decimoquarto anno vsqꝫ ad quadragesimum cōmuniter vel circa. quandoqꝫ tamē extēdunt se vsqꝫ ad quinquagesimū annū. dicit auic. tertio cañ. in capitulo pprio. Idem vult rasis et tunc sanatiue sunt caste habiles ad prolificādū τ ecōtra. ppter quod abscissis mēstruis competit eis magis flobothomia ꝙ tempore menstruorum. nam materia retenta in venis matricis calescit per modum aliqualis putrefactōis qua de causa magis virum appetunt τ in senectute nubunt. Sic patet recte speculanti in opere ꝙ mēstruum erit superfluum si quantitatem dictā mediocrem excedat. vel si vltra. vi. dies vel circa in quantitate notabili fluat. τ erit inordinatū menstruum si periodum dictum anticipauerit. cum qua inordinatione de possibili eius superfluitas concomitatur. que omnia sunt per rectum artificem corrigenda et cursum debituꝫ τ natura

lem reducenda. ¶ Aduerte sanguis exit ab ali- quo membro. quia vene eius aperiuntur. vt dicit Galie. tertio de morbo. in caplo quinto. Et vene matricis aperiuntur dupliciter. aut aperiuntur in menstruo naturali debito. aut aperiuntur in superfluo menstruo. Primo modo aperiuntur a virtute forti naturali expulsiua venarum matricis directa a virtute generatiua matricis et partium colligatarum. et ab orbe. quia opus nature est o- pus intelligentie quia gubernata ab orbe. tertio de creticis. Ista talia fiunt propter finem genera tionis ex intento nature. Aperiuntur autem in mē struo superfluo innaturali quattuor de causis in genere. vt recte colligitur ex dictis gal. sexto de morbo in caplo penultimo circa pncipium et fi- nem capituli. Idem habet ex dictis rasis in. ix°. almansoris et in diuisionibus suis. quarum vna se tenet pncipaliter ex parte virtutis expulsiue ve- narum totius corporis. Alia se tenet ex parte san- guinis mutati in sui natura. Alia se tenet ex par te substantie venarū matricis quando mutantur in earum natura seu compositōne naturali ipsa- rum. Alia se tenet ex parte substātie matricis. q̄- libet harum subdiuiditur in suas species specia- lissimas vt statim declarabitur.

Prima cau. in genere apertōnis in debite venarum matri cis et menstrui superflui est expulsiua venarū to- tius corporis fortiter expellens sordiciem sāgui nis et humorum corruptorum ad venas matricis in cura alicuius discrasie vel neutralitatis vel ca chochi^e. Tu dices ergo non erit menstruum su- perfluum nec b'm artem constringendum. dato q sit in quantitate excedenti menstruum natura le ex quo fit a virtute expulsiua forti et in cura ali cuius discrasie in cuius curatōne multa materia necessario debet expelli. Dicendum ad hoc q re fert dicere expulsiuam fortem venarum toti' cor poris et refert dicere expulsiuam fortiter expellē- tem. quia expulsiua venarum fortiter expellens per venas matricis non debet dici fortis. qr tunc expelleret tales humores corruptos per partes ordinatas a natura puta per intestina vesicā po- rositates in sudorem et non expelleret per venas matricis: quia tunc matrix esset latrina aliorum membrorum quod est falsum. immo est membrū nobile pro conseruatōne speciei et non recipit su perfluitates corporis b'm naturam sed solum ve- narum suarum et partium vicinarum. ideo dolēt duntaxat in anchis in paroxismo menstrui. Et hoc fit a natura regitiua ipsius directa a virtute generatiua ipsius ab orbe vt est dictum. Sz quā do mala materia horribilis est in venis de possi- bili quam membra non possunt tollerare pre sui malicia. dicit viaticus in caplo ,pprio incitat cuz violentia expulsiuam venarum corporis vt expel lat. ideo festinat expellere et expellit ,put potest et expellit per venas matricis. qr cum minori labo- re qr forsan expulsiua matricis incipit aperire il- las de possibili. et tunc expulsiua venarum mittit et magis aperit et expellit. Etiam si talis expulsi ua venarum esset bene fortis expelleret per par- tes ordinatas per naturaz puta per intestina vel alia membra dicta. nō ergo debet dici fortis licz fortiter expellat. quia expellit violenta et incitata ,put potest. nec cura talis est perfecta nec artifici alis vt statim declarabitur. sic patet tibi pma cā in genere menstrui declarata. ¶ Ista talis causa in genere subdiuidit' in suas species specialissi- mas que sunt due qr talis virtus expulsiua vena rum corporis fortiter expellēs menstruum aut ex pellit cū pernicie et morte: aut sine pernicie et mor te. primo modo expellit in febre putrida in pncipio vel in augmēto. qr quibus contingit euacuatio fortis cretica ante signa digestionis complete il- li moriuntur. tertio de crisi. Secunda species est quando expellit in statu febris vel in neutralita- te. vel in cachochimia. tunc expellit sine pernicie et morte quanq̄ non sit debita expulsio vt est su- perius dictum. ,ppter quod concludo q due sunt species talis cause in genere menstrui superflui vna est mortalis et perniciosa. alia est salubris vt est bene declaratum recte speculanti.

Secūda causa apertōnis indebite ve narum matricis et menstrui superflui est sanguis venarum matricis mutat' in sui natura. Ista causa subdiuidit' in duas spe cies specialissimas. aut qr mutatur in quantitate excedenti naturalez et sic dilatat ipsas venas ma tricis et aperit orificia ipsarum vl' mutatur in sui qualitate naturali et fit pessime qualitatis acut' vltra debitum ex se. vel ratione humoris pessimi semiputridi innaturalis ratione cuius aperit ori ficia pungendo ipsa. et sic exit mēstruū supfluūz

Tertia causa in genere apertionis inde bite venarum matricis et men- strui superflui est mutatio venarum matricis in earum natura. et ista subdiuiditur in suas speci- es specialissimas. sunt tres. quia aut fiunt nimis tenere seu molles ratione humiditatis exceden- tis fluētis in matrice. vel sunt tales a generatōe vel sunt nimis dure propter nimiam siccitatem.

Uel fiunt subtiles ꝛ tenues in eaꝝ ꝯpōne ex pui tate nutrimēti oīa pñt venire a creatōe vl'a tpe 6.de morbo in.c.penulti° in pn° ca'. nam tenere nec multū dure nequeūt bñ extendi in receptiōe sanguis tpe quieť menstrui qñ de facili ora ipaꝝ apianť.dato ꝙ multū non excedat ꝫ videmus in q̄busdam flātiq mulieribus ꝛ siccis multū. nā de facili hñt menstruū supfluū ꝛ ioꝛdinatū. vene āt subtiles ꝛ tenues in eoꝝ ꝯpōne ex hoc silr apiun tur de facili ꝛ a cā exteriori a frigore ꝛ calore ꝛ mo tu aliqualr excedēti.vt dicit G° in illo.c.vl. Uide mus multas mulieres multū delicatas q̄ de facili a cā dicta extrinseca hñt mēstruū. Et ex cāis dictꝭ hñt mēstruū ex debili ꝯtentiua ipaꝝ venaꝝ mřiq.

Quarta causa in gñe aptōnis indebite venaꝝ mēstrui supflui est pa° matriq in sui suba Ista cā in gñe subdiuidiť in su as spēs q̄ sunt tres: qꝛ aut sunt ragadie aut vlce ra ꝛ corrosiones aut sunt emoꝛroyde.nam cū ipis ꝯcomitať aptio ipaꝝ venaꝝ in capitibus.iō sunt cā exitus mēstrui supflui ꝛ inoꝛdinati debilitādo ꝯtentiuā ipaꝝ venaꝝ matriq. nam a modica cau sa erit sanguis.vt in ꝯcubitu virili. Et tales raga dic fiūt in matrice aľi ex sc rōne ꝯplōnis sicce in collo matriq.vel ex materia acuta ibidē fluxa.vel ex ptu inepto fit extēsio colli matriq ꝛ solu° fissu ra vlcera ꝛ corrosiones fiūt ex ma^a^ acuta ꝯcurrē te cū sanᵉ. Emoꝛroyō ex ma^a^ soꝛdida in venis mľ ta delegata ab epate ad venas matriq potissime colli dilatante eas vltra debitū faciendo aliq̄s ex crescentias in capitib° eaꝝ sicut in ano est decla r. tū. Patet ḡ tibi ꝙ q̄tuoꝛ sunt cause in gñe mē strui supflui. Et decem sunt causе in specie ipius ad q̄s nō bene aduertūt moderni practici

Notum est recte speculanti ꝙ men struū supfluū est pa° pn cipalr venaꝝ matriq potissime colli.qꝛ menstruū fiūt naturalr p illas.6.de inte. in caplis vltis po tissime i penulti°.nā nisi apirenť nō eēt mēstruū. iō ill' pnciᵣ est intēdēdū. Et est p colligātiā venit q° venire nō dꝫ ꝭm ñam.mēstruū in se nō est moꝛ bus ꝫ accñs dēm exiēs mutatū ex q̄ est supfluū ꝛ innaturale.qꝛ de ñali aliť diceť in c° seq̄nti.descri ptiue tñ est moꝛb° in receptaclo puta venaꝝ ma triq q̄ sunt receptacľa talis sanguis q̄ vltra debi tū dilataнť in capitib° eaꝝ ꝯcomitādo moꝛbū cō similē.qꝛ malā hn.vl' siccā in ipis vēis si sint mol les vel dure.si sint subtiles in ꝯpōne puta in q̄ti tate debita. Silr ali ꝯcomitať moꝛb° in recepta culo venis totius coꝛporꝭ qñ nimis repleť illo soꝛdido. Et est nocumentū p ipo fluxu diuersarū virtutū ꝭm diuersitatē causaꝝ dictaꝝ in gñe.nam veniēs a pma causa in gñe est nocumentū pnciᵣ expulsiue venaꝝ totius coꝛpis si fiat a causa 2^a^. in gñe.si sanguis peccat sui q̄titate tm̄ tūc est no cumētū pnciᵣ ꝯtētiue venaꝝ matriq: qꝛ ꝯtentiua grauať a q̄to.ꝛ incitať venire in malā actiones. 6.de inte.in.c.p°.ꝛ.6.de moꝛbo in.c.penulti°. Si aūt sanguis peccet sui q̄litate tūc p ipo fluxu est nocu^m^ expulsiue venaꝝ matriq.qꝛ expulsiua inci tať expellere aliquali.vt dicit Ga° in loq stati di cens sicut ꝯtētiua a q̄te. Si aūt tale mēstruū fue rit ppter passiones dictas matriq tūc est nocumē tū pncipalr ꝯtētiue venaꝝ silr.naꝫ ex ill' oꝛa vena rū ipaꝝ matriq aperiūť ppter qð nō pñt ꝯtinere sanguinē. Et menstruū supfluū est pa° regitiuaꝝ naturaliū ꝛ animaliū totius coꝛpis oēs debili tanť ex tali menstruo supfluo.

Istis clarificatis cura mēstrui supflui tibi patescit. Prius aūt ꝙ in cura pcedas scire ꝛ ꝯsiderare optet cām in gñe ꝛ i spē talis mēstrui supflui quā est difficile cognoscere quia in hoc cura diuersificatur.

Si que mulier ḡ mēstruū supfluū habue rit ex pma causa in gñe dicta q̄ ex pulsiua venaꝝ coꝛporis fortiť expellit soꝛdidū coꝛ ruptum sanguinis ꝛ humoꝝ venaꝝ totius coꝛpo ris p venas matriq.qð patescit quia exit multum fetidū cum maioꝛi pte alterius materie a sangui ne ideo est diuersoꝝ coloꝝ cum grauitate coꝛporꝭ tūc pus ꝯsidera sup tali causa mēstrui. puta sup virtute expulsiua venaꝝ totius coꝛporꝭ foꝛtiter ex pellēte ꝛ cum quadā violētia. An sit in pma spē q̄ est pnitiosa ꝛ moꝛtalis ꝙ expellat in pn° vel in augmēto.febris aūt sit in 2^a^.q̄ nō est pnitiosa sic puta ꝙ expellat in statu febris putride ꝛ vel i neu tralitate decidētie ꝛ vel in cachochi^a^ si talis causa sit in pma spē: moꝛituri signis pnostiq. sūt dimit tendi motus cariᵉ. ¶ Oꝛdina sibi dietaꝫ ꝛ appli centur ventose magne in radice mamillaꝝ. ꝛ da sibi cassiaš simplicē: vt materia diuītatur ꝛ in aliq reguleť a natura vt expellať per partes debitas ꝛ oꝛdinatas a natura qꝛ p intestina sunt domestica ¶ Si in secūda specie fuent.puta in statu febris quia in fine status vel in neutralitate vel i cacho chi^a^ talem materiā cum maioꝛi diligētia diuertas euacuando per intestina.ideo applica prius vē tosas magnas vel duo vitra in radicibus mamil laꝝ quas teneat per pausam ipas renouādo. Et da sibi in oꝛtu solis.ꝫ.i.ꝛ.ß.vl'.ꝫ.ij.medulle cassieꝭ bene mundate in decoctione caulium rub.vl pul

le vel caricarum pinguiũ ꝛ vuaruꝫ passarum bñ molliuꝫ in processu stuphe temperate non calide multum facte cum aqua bulliente cũ aqua decoctionis camomille satis valent sibi dando de risi de auiculis tostis. de perdicibus si sit sitibũda da sibi de iulep ro. vel de ribes. Et quia expulsiua venarum incitatur cum violẽtia a mala materia corrupta in venis que non seruat formaꝫ sanguinis sed humorũ diuersorum corruptorũ Vtatur sero ꝛ mane isto mellicrato tepido sine alia mixtione. in quãtitate medij vitri ¶ ℞. endi. scolopẽdrie capilli ve. summitatũ lupuli fumiterre scabiose. añ. m. i. mell' albi despumati quarterium. i. aceti. ℥. ß. Fiat mellicratũ bene clarificatum ad. lℏ'. ij. renouetur de quattuor in quattuor diebus. Consequẽter reiteretur cassia fi' dicta. vel de dyacatholicon. ℥. i. De ꝯsilio ypo. ſ. ampho. cañ. illo. Mulieri menstrua sine colore. p° i ortu solis ꝛ stupha modica. ꝛ balneum aque tepide in processu talis mẽstrui superflui. Et si venosa fuerit non dubites eã flobothomare. nam flõia remouet sordidum venarum regulat virtutes naturales eaꝝ in actionib' earum.

Et si aliqua mulier mẽstruũ supfluũ et secũda cã in genere puta ex mutatiõe sang. venaꝝ mrĩcꝫ in sui ña. Cõsidera i qua specie sit talis causa si sanguis sit mutatus in sui ña in q̃ti^c vel in eius qualitate: quia cura in h̃ diuisificatur. ¶ In mẽstruo g̃ supfluo rõe nimie q̃titaꝭ sang. qꝛ san. abundat in venis matricꝫ dilatãs ei' venas ꝛ per ꝯñs aperiẽs eius orificia. qđ pꝫ: qꝛ ẽ mľier sanguinea satis corpulẽta plect^ca ꝛ venosa et est in etate sanguinea. qꝛ circa. xx. vel. xv. annũ ꝛ mẽstruũ est cũ rubore sine malo odore. vt pꝫ ex relatu mulierũ assistentiũ. de ꝯsilio ypo. ſ. amph. cañ. illo. Mulieri si vis mẽstrua ꝛc. apponas vẽtosas satis magnas in radice mãmillaꝝ q̃s ibi teneat: vsq; supfluitates mẽstruose cessent. ꝛ sumat đ si° murtilloꝝ de ribes vel citonioꝝ cũ aqua sumach. ꝛ ponat de se. sumach q̃n carnes decoquanẗ. vtatur fructibus stipticꝫ coctanis piris nespul' pꝛũis cerasis pot^me acerbis. Et pãni linei subtiles infundanẗ in aqua tepida dissolutõis alumis ꝛ inponanẗ infra in collo matricꝫ: qꝛ in mẽstruo superfluo ꝛ naturali ille vene aperiũtur. 6. de inte. in. c. penulti°. ¶ ℞. alumis rupe. ℥. iiij. aque fontis. lℏ'. ß. sint duo gobelli pleni fiat ebullitio vnica i inundatione deponatur ab igne ꝛ panni dicti ibiđ intromittantur tepidi. Si vis fortius restringere addas aluminis Iameni. ℥. ij. ¶ Aduerte tamẽ φ vltra debitum non claudas illas venas. qꝛ perderet forsan menstruũ. ideo sufficit pannos lineos infundere in aqua decoctionis aluminis rupe. Et quia talis mulier flobothometur de vena epatis satis in bona quãtitate bis in anno vľ ter ꝛ erit melius consiliũ. quia superfluitas sang. et humoris debet per rectum artificem corrigi seu euacuari. ꝛ talis superfluitas sang. in quãto non potest melius corrigi q̃ per flobothomiam. Rasis vult. φ talis mulier vtatur tro. de karabe cuꝫ aquã sumach sero ꝛ mane. Aliqui moderni loco impositionis pannoꝝ lineoꝝ infusorum in aqua decoctionis aluminis iam dicte imponũt de puluere sequenti cum lana in collo matricis. ℞. olibani thuris cum cortice gallaruꝫ antimonij acacie ana. ℥. ij. fiat puluis subtilis de quo imponaẗ cum pauca lana.

Et si aliqua mulier menstruũ superfluum habuerit ex mutatione san. in sui natura. puta in acuitatem magnam in se φ sit factus acutus colericus vľ ratione commixtionis multe colere vel flegmatis. qđ patet ex habitudine colerica mulieris. ꝛ qꝛ menstruum sentitur calidum in suo exitu. ꝛ non multum rubicundum rubore saltim obscuro ꝛ est sitibunda mulier ꝛ irascibilis ꝛ in iuuentute. vel circa ista bene ꝛ magis indiget potibus. ꝛ sirupis dictis statim. Ideo vtatur sirupo de ribes vľ mirtillorum vel citoniorum. ꝛ in prandio loco vini cũ vno cocleari faciẽs mediam taceam aque. Loco horum sumat sero ꝛ mane de aqua endiuie ľ portulace vel plantaginis. ꝛ vtatur fructibus stipticꝫ frigidis dictis statim ꝛ lactucis crudis ꝛ coctis lentibus malis granatis ꝛ acetoꝝ sumat. ℥. i. ꝛ. ß. boni reubarbari infusi per noctũ in aqua ordei ꝛ cuꝫ aqua orđ quod sufficit: de mane dissoluatur fiat potus hoc fit de consilio ypo. ꝛ Ba. ſ°. ampho. cañ. illo. Mulieri menstrua sine colore ꝛc. Succus arnaglosse potatus facta residentia nõ habet par dicunt aliqui vel impositus cuꝫ pãnis lineis ibidẽ infusis in collo matricis vel ipã arnaglossa pistata ibidẽ posita bñ vꝫ. Idẽ faciũt radices acetose pistate iposite. Pãni ifusi in aq̃ decoctõis alũis iamen: vt ẽ supius dcm̃ bñ vꝫ. Vel φ iponaẗ cũ lana de puluere gallaꝝ bñ subtil. ľ sic ℞. gallaruꝫ. ℥. ij. anthimonij acacie coralli ru. añ ℥. i. fiat puluis bene subtilis potes addere in puluere cãphore. ℥. i. subtilr̃ puluerizate aceto sitasci tn̄ si poteẗ sero ꝛ mãe bñ vꝫ. Silr̃ epithiare epar ꝛ ãchas retro ꝛ añ cũ aq̃s fris vbi sit portio mag̃ aceti bñ vꝫ. habeas aquã endi vel plantagis cuꝫ 4^a. parte aceti ꝛ panni ibidem infusi paruꝫ com-

pꝛessi applicenť añ ⁊ retro ⁊ sepe innouētur per modū epithiať. trocisci de karabꝛe ⁊ elecᵐ ꝺ scoria ferri posita supꝰ i fluxu emoꝛro. bñ valent cū aqua sumach.

Et si aliq̄ mľier mēstruū sup̄fluū hūit ex ťcia cā in gñe dicta puta ex mutatōe venaꝝ matriċ in natura sua ꝯsidera in q̄ specie sit talis cā si sunt mutate in natura ꝙ sint mľtuȝ tenere ⁊ molles. vľ sicce vľ tenues ⁊ subtiles, ꝓpť ꝑuatōeȝ nutrimēti eaꝝ. q: in h̄ cura diuⁿsificatur.

Si que mulier ğ mēstruū sup̄fluū hūit q: vene eiꝰ sunt mutate i ña eaꝝ q: sť nimis tenere seu molles rōe teneritať eaꝝ acq̄site ex sup̄fluitatibꝰ hūidis fluētibꝰ ad matricē ad qꝺ de possibili facit natura eaꝝ ad h̄ a gñatiōe q: sť a creatōe nimis hūidc. rōne cuiꝰ nō pñt bñ extendi recipiēdo sanguinē dato ꝙ multo non excedat q̄n statim apiant. qꝺ patet q: mulier flegᶜᵃ h̄ñs officiū ad h̄. q: lotrix pannoꝝ. vel vadit nuda pedibus in terra humida. ⁊ semꝑ h̄ñt humiditates sup̄fluas in collo matriċ. vt habetur ex relatione carum; ⁊ magis habet menstruū superfluuȝ tali tempoꝛe humido. puta tempoꝛe hyemali: silŕ et vernali imponatur cum lana de puluere olibani seu thuris cū coꝛtice bene subtilis solus. vel cuȝ aliqua poꝛtione gallarū. ℞. olibani. ℥. iij. gallaꝝ ℥. i. fiat puluis subtilis. de quo cum modico lane subiĳciatur in collo matricis applicando ventosas in radice mām̄illarū licet parū valeant i hac causa. verū in aliquo diuerāt. ¶ Vel addatur poꝛtio stercoꝛis capꝛarū 3ᵃ. vel 4ᵃ. cum olibano modo simili dicto. ¶ Conchile marine potissⁱᵉ que poꝛtantur de hyspania de sancto Jacobo ꝑ romipetas si subtilissime pulueriȝētur ⁊ puluis c̄ lana subiĳciatur multū valēt in ista causa. ¶ Similiter si de illo puluere modicū sumat per aliq̄s dies cum vitello oui vel cum modico vini bñ valet in causa ista ¶ Simiľr kacabꝛe datus in isto modo vel scoꝛia ferri silŕ subtilissime puluerizaᵃ. ¶ Silŕ coꝛnu cerui vstū ⁊ puluerizatū datum illo mō. balneū sulphuris multū valet in hoc cāu vel stuphare se ⁊ recipere fumū per cinbotū calcis viue dum extinguitur cū aqua infra matricē bene valet. vel recipere fumū lapidū fluuialium candētiū superasperso vino albo. silŕ vȝ in tľi cā q: vene in collo matricis cū talibꝰ exsiccātur tꝑe calꝺo. ¶ Silŕ panni linei infusi in aq̄ alūis ipositi infra collū matriċ bñ valēt. vt est dictū supius. mitte eā ad balnea sulphurea q: illa aq̄ subitrat ꝑ collū matriċ ⁊ exiccat illas venas multū hūidas tenēdo regimē exiccatiuū ⁊ calȝ. potet vinū rubeū grossum. vtatur carnibus tostis cum salsamento aliqualiter calido.

Et si aliqua mulier menstruū sup̄fluū habuerit q: vene matricis sunt mutate i eaꝝ natura ad siccitatem excessiuā qꝺ est summe difficile cognoscere an sit ex acuitate san. matricis vt est supius dictū. vel sit ex siccitate venarū: ꝙ q: nō possunt bene extendi recipiēdo sanguineȝ statim aperiūtur ex quo habēt mēstruū sup̄fluū ¶ Casus rarissime accidit de possibili tñ cōtigit mulieribus bꝛunis macillentis adustis maxillētis multis q̄ nō sunt sitibunde ⁊ h̄ñt plus in tempoꝛibus siccis. ⁊ menstruū est nigrū nō excedentis calitať. talis mľier vtať lacte ferrato cocto h̄o ⁊ mãe i bōa q̄ntiᵉ in q̄ sit modicū pul. gūmi arab. ⁊ dꝛagagāᵗ ⁊ se. lini puluizati cū lacte ľ cū bꝛodio carniū. vtať vino simᶜⁱ bñ liphato ⁊ balneo aq̄ tepide tēꝑato. et tꝑe q̄etis inūgāt collū mŕiq̄ ab intra cū medulla vituli ľ cū dyaltea sola. vel addita 3ᵃ. aut 4ᵃ. ꝑte medullaꝝ vituli. ¶ Finalŕ teneat regimē hūectatiuū iterius ⁊ exteriꝰ tꝑe q̄etis mēstrui maxime. Et teneat glādes tꝑe mēstrui ⁊ tēpoꝛe eiꝰ q̄etis de albumine ouoꝝ cū stuppis facť q: glutināt ⁊ hūectāt venas i collo mŕicis potes addere modicū olī roꝭ ⁊ mūmie applicādo vētosas i radicibꝰ mām̄illaꝝ. ⁊ ibi teneāť q̄ntū poterūt q: diuertēdo in aliq̄ retinēt dictū menstruū.

Et si aliqua mľier menstruū sup̄fluū habuerit: q: vene eiꝰ matriċ sunt mutate i sub stantia vltra naturā q: facte sunt subtiles tenues ex ꝑuitate nutrimēti a generatōe vel a tꝑe. qꝺ pȝ quia talis mulier est macillenta rare contexture ⁊ debilis. que tꝑe q̄etis a causa debili extrinseca puta a modico motu ⁊ frigoꝛe. vel caloꝛe. vel ira dissoluentibus sanguinem menstruosum in ip̄is venis contentū habet talem fluxuȝ. ꝙ q: sic tenues ⁊ subtiles non possunt bene extēdi ex tali sanguine multiplicato in eis ex dissolutione vľ alias in ip̄is q̄m statim apiantur. Difficile est talem lapsuȝ nature coꝛrigere tūc nutriatur cū lacte capꝛino ouino vel vaccino. ferrato vel bullito ⁊ regať regimine resumptiuo in cibo ⁊ potu balneando ante cenam. ⁊ in collo matricis intromittanť pāni linei delicati tepidi infusi in aqua dissolutōnis ⁊ ebullitionis alumis rupe. ℞. h̄. dissoluať in duabus libꝛis aque fabꝛoꝛum super carbones ⁊ ibidem infundātur illi panni ⁊ tepidi intromittanť ¶ Aduerte tamen ꝙ moderate imponas. q: posses intm̄ claudere illas venas ꝙ ex toto cessarent menstrua. tꝑe meo non vidi menstruū ex tali causa, nisi in tribus aut quattuoꝛ mulieribus.

¶ Et si aliqua mulier menstruū sup͛fluū habue-rit ex quarta causa in gn͞e puta ex passionib⁹ ma tricis ꝯsiderandū est prius anteq̄ vlteri⁹ ꝓcedas. quā passionē in specie patiť si patiť ragadias. vl͛ vlcera: vel emorroyd͛. quia cura in h͛ diuersificať.

Si ergo mulier mēstruū sup͛fluū h͞uit. ex eo q͛ hȝ ragadias in matrice qd͛ pȝ ex dolore ibidē poti͛ᵐ in fluxu illoꝝ ⁊ ꝯcu-bitu virili q̄s patiť rōe ꝑtus inepti. vl͛ al͛s ratōne ma͛ acute ibidē fluxe curetꝰ put d͛r in cura ragad͛ ani. q͛ cura ē ead͛. nā si calor ⁊ pūctio ibi fuerit ce rotū de cerusa bn̄ vȝ applicatū. Si calor ibidē nō fuerit applicet͛ vng͞m factū ex adipe anatis ⁊ me dulla ossis vaccino cera ⁊ ol͛o. ℞. axūgie anať. ℥. i. ⁊. ß. storac͛ liq͛de. ℥. ß. medulle vaccine. ℥. i. ⁊. ß. oli yrini vel lilij. ℥. iij. cere quod sufficit f͛ vng͞m liq͛dū

¶ Et si aliqua mulier menstruū superfluum ha-buerit ex vlceribus putridis in vulua. quod patet ex exeūtib⁹ fetidis cū dol͛. talia ꝯmittaꝰ cyrurgico tn̄ ꝑficit q̄ iniciať de pluere isto modo melior ꝑij ciēdo l͛ cū lana. ℞. aloes cicotrini. ℥. ß. mirre san-dra. sarcocolle olibāi thuris cū cortice. an̄. ℥. ß. f͛ pul uis subtilis. Finaliť melius est q̄ ꝯmittas cirurgi cis qui habent tractare tales curas viles.

¶ Et si aliqua mulier menstruū sup͛fluum h͞uit. ex emorroyd͛ in labijs vulue. qd͛ pȝ ex crescentijs ibidē ⁊ ex fluxu talis sang. nō teneť ꝓcedū rectū ymo tardat p̄ mēses postea venit in q̄titate exce-denti fiat sibi sicut dictū est in cura emorroyd͛ ani fluentium vltra debitum. Et hec sufficiant.

¶ Capitulum. 84ᵐ. de prouocatōe mēstruoꝝ

Cum excretentione men struorum magna sequiť passio trocisci d͛ mirra dē tur Trocisci de mirra ℞ mirre. ℥. iij. lupinorum optime tri torum. ℥. v. foliorum ruthe menta stri pulegij. cimini rubee de qua ti giť asse ferapini oppoponacis an̄ omniū ana. ℥. ij. informentur tro-cisci ponderantes. ℥. ij. ex quibus detur vnus in die cuȝ aqua in qua semen iuniperi coctum fuerit: hoc nāq̄ medicamē adeo vehemēs exi stit in prouocādis menstruis ⁊ vt etiaȝ fetum excutiat si qua eo sepe vtatur. Ventose quoq̄ sub curua tura poplicis sunt ponande ⁊ flo-bothomia ex sophena facienda ē Postremo quoq̄ ventose femori sunt superponende.

De prouocatione mēstruoꝝ Nō q̄ mēstrua isunt mlieri ꝓpť finē gn̄atōis a vtute expulsiua ve naꝝ matricis iuta directa a vtute gn̄atia matricis et mēbroꝝ colligatoꝝ ad h͛. Et iuta ⁊ directa a regi-tis n̄alib⁹ ꝑncipaliū mēbroꝝ poti͞me cordis cere-bri ⁊ epať vt matrix ipa mūdeť a tali sup͛fluitate sanguis sibi n̄li. ꝓpť qd͛ si tal͛ retineať vl͛ debitū nature erit noc͞m ꝑnci͛ ip͛i⁹ expulsiue venaꝝ ma-tricis vt ē bn̄ declaratū in expōe. 6. de mor͛ sup ca͛ penul͛. Ipa aūt sup͛fluitate mēstrualivenaꝝ ma tricis expulsa semel i mēse. ꝑut dȝ ibid͛ ꝯgregať a regnis n̄alib⁹ ꝑncipa͞m mēbroꝝ ꝓpť finē gn̄atōis q͛ sp͛matib⁹ cōcurrētib⁹ in actu gn̄atōnis ꝑut est necc͞m f͛m opinionē ga. ⁊ verā in rōe forme ⁊ ma͛ diuersimode tn̄ q͛ sp͛ma virile se hȝ i rōe forme i pl͛⁹ sp͛ma mliebre se hȝ i rōe ma͛ i pl͛⁹. ⁊ i aliq͛ portōe in rōe forme. h͛ dic ga⁹. i li͛ d͛ sp͛mate qd͛ ꝓbat. q͛ alit͛ in aliq͛ mēbro n̄ assil͛areť ipi m͛ri. ꝯn̄s ē falsū ꝑut videm⁹ d͛ facto. ꝯn̄a ꝓ͛ꝛ: erq̄ nihil assil͛ans ex p͛te matris itraret subaȝ fet⁹ cū de facto videm⁹ q̄ fet⁹ assil͛ať m͛ri in ocl͛is aut naso aut aliq͛ alio mē bro. Ipis sp͛matib⁹ g͛ ꝯcurrētib⁹ in actu gn̄atōis est necc͞ȝ. i tali gn̄atōe ꝯcursus san. mēstruosi. a ve nis m͛ricialib⁹ dei. ifra q͛ dies vel horas de⁹ scit vt tal͛ san. vna cū sp͛matib⁹ fermēteť ⁊ dealbeť cert͛ dieb⁹ ꝑ ma͛ mēbroꝝ sp͛maticoꝝ q͛ sp͛mata n̄ suf ficerēt ad cētesimā p͛tē sp͛maticoꝝ. ꝓpter qd͛ ꝯclu de q̄ in suba fetus est duplex h̄uidū radicale. pu-ta habitū a ꝑncipijs paternis ⁊ maternis. ⁊ tale h̄uidū ē irrestaurabile. ⁊ ē ꝓpe ꝓpriū pabulū ca lidi inati. ⁊ f͛m illud dies vite sunt nob͛ enumera-ti. vt i psal. Enumerasti dies ⁊c̄. f͛m q̄ hore dura tōis flāme i lāpade i. ℥. oli f͛mn⁹ vite n̄al͛ ē nob͛ i-posit⁹. ꝓpť qd͛ dic Aui. ꝑ͛. can̄. fen ꝑ͛ do. d͛ ꝯplo͛ bus p͛te illa. ¶ Si vtus infinita q̄ si nutriua eēt in finita adhuc idiuiduū fmiareť. h͛ dato ꝑ ipossibli q͛ pabulū ꝓpe ꝓpriū cal͛i inati deficeret puta hu midū habitū a sp͛matib⁹ qd͛ nō est restaurabl͛e h͛ intellexit Ga. 2ᵒ. tegni. can̄. illo. medic vero regio nes. vbi dicit q̄ spermatica nō p͛ humectantur.

¶Aliud est humidū radicale habitū a sang. mē struoso fluxo in actu gñatōis p ma^a mēbroꝝ sp̄maticoꝝ vt statim dictū est. tale aūt p nutritōez restauraꝝ in cui⁹ restauratōne aliud minus ꝯsumiꝝ q꞉ sunt ꝯmixta vt tu vides ꝙ gutte terebētine cō miscēꝝ in emplr̄o reddit ip̄z glutiosum tractablr̄e ꝛ extensibile. ꝓpter q̄ bonā restaurationez ip̄i⁹ ex bona nutritōe aliud ꝯseruaꝝ. ꝛ p ꝯn̄s caloꝛ ñalis ꝛ vita ꝯseruaꝝ ꝛ ꝓlongaꝝ bn̄ q̄ ꝯclusum est ꝙ mē struū inest mulieri naturalr̄ a v̄tute expulsiua venaꝝ matricꝭ directa: vt est dictū ꝓpter finē gñationis. ꝙ si nō eueniat erit nocumētū seu mala actio expulsiue venaꝝ eius ꝯn̄s aliquē morbū imediate. 3°. de morbo ca°. 3°. ꝛ. 6°. de morbo. c. penulti° tractando exeūtia retēta in matrice. ¶Ista talis causa imediata nocumēti expulsiue venaꝝ matricis est duplex in gñe ꝛ mr̄tiplex in sp̄e. vt recte ponit Ga⁹ loco vltimo dicto in fine ca^l. vna ē morb⁹ ꝯsilis: q꞉ mala ꝯ° multū f̄ra matricꝭ a tpe vl̄ a generatōe. nā lz expulsiua membroꝝ operēꝝ p f̄rm q꞉ p minus cal̄m. 6. de morbo. c. penult°. nō opatur p excessiue f̄rm q꞉ excedēs q̄litas destruit ꝓpriā opationē v̄tutis. nam talis f̄ritas ex toto cōtradicit apture venaꝝ orificia ꝯstrigēdo. ¶Alia cā in gñe est morbus officialis. ꝛ iste ē q̄ntuplex in sp̄e. vt dicit ga⁹ ibidē. Una est durities ꝛ spissitudo matricꝭ in eius sub̄a tūc expulsiua venaꝝ ei⁹ nō pōt apire orificia venaꝝ. ꝑut ꝯtigit mulierib⁹ nigris barbaꝝ q̄ de cā nō h̄nt mēstruū de quo sit curandū. ¶Alia cā est angustia ꝛ q̄cilitas venarū a generatōe vl̄ a tpe puta ex pinguedie ex ap̄ate vel ꝯtortōe eius vt in p̄cipitatōe. ¶Alia cā est paucitas sanguis mēstruosi ex dieta subtili vel ieiunio vel laborib⁹ magnis vl̄ lōgis egritudinib⁹. ¶Alia cā est grossities ꝛ viscositas sanguis opi/lanꝭ ip̄as venas ꝛ nō bn̄ fluxibilis ista plr̄es cō tingit. ¶Alia cā est qn̄ san. fluit ad alias partes vt ad mamillas ad nares ad emoroy. quā speciē morbi ꝯstituūt h̄ declarabiꝝ statim in sequētib⁹.

Notum est intelligēti ꝙ mēstruū retentū ē pa° ꝑnci^r p morbo desc̄ptō venaꝝ matricꝭ potissime orificioꝝ suorum: q꞉ ill̄ clausis retineꝝ ꝛ ip̄is aptis expellitur vn̄ sanguis exit a mēbro q꞉ ve^e ei⁹ apenūꝝ ꝛ ecōtra. 3°. de morbo ca°. 5. Et ē talis pa° p colligātiā in ip̄is. nō venit q̄ꝺ venire dꝫ f̄m ñam puta aptura orificioꝛ venaꝝ a sanguie mutato in q̄to vl̄ in q̄li vel virt⁹ expulsiua foꝛꝭ expellēs ꝛ apiens ergo Et ē morb⁹ desc̄ptiue loc̄ndo interdū ꝯsil̄s qn̄ ē ibi mala ꝯ° f̄ria foꝛꝭ l̄ officialis qꝺ est vt p̄l in a p̄ma cā dicta in q̄ti^c: q꞉ matrix spissa q̄ssa cōcomitans secum morbū in via. q꞉ vene ille nō p̄nt apeꝛiri ꝓp̄ duritiē ꝛ q̄ssitiē matricꝭ. in 2^a. cā sil̄r ē morbus in via: q꞉ vene ille nō p̄nt dilatari ita sūt coartate in cā dicta. Tertia ē morb⁹ in receptacl̄o: q꞉ inaniꝝ vltra debitū. in 4^a. cā est opilatio a q̄ssoviscoso in ip̄is venis. in vltia cā dicta ē inanitio venaꝝ matricꝭ ꝛ q꞉ ille vene h̄nt recipe sanguinē ꝓpter finē gñatōis: vt est sup̄⁹ dc̄m. iō est morbus in receptacl̄o in dicꝭ venis q꞉ ianiunꝭ. vltra debitū. ꝛ ē morb⁹ repl̄ōis aliaꝝ venaꝝ ad q̄s fluit rōe subtilitaꝭ l̄ inclinatōis ꝓp̄ dispōnes venaꝝ in tali muliere. ad qꝺ adiuuat mala ꝯ° cal̄a venaꝝ coꝛporis coꝛrūpēs expulsiuā ñalē in actōib⁹ suis. q꞉ dꝫ expellere ad venas matricꝭ ꝛ expellit alibi inde bite i se aūt ip̄m mēstruū retētū est accn̄s morbi dc̄m exiēs clausum seu retētū deberet exire scd̄m ñam. ꝛ retineꝝ ꝓp̄ malā expulsiuā venaꝝ matricꝭ rōne alicui⁹ de morbis dicꝭ. ꝓp̄ qꝺ tale mēstruū retentū est nocu^m expulsiue eaꝝ venaꝝ. naꝫ mala actio seqꝭ vn̄ū de morbis dicꝭ ad quā malā actionē sequtur istud exiēs clausum ꝛ retentū. nā declaratū est in. 3°. de morbo i mul̄ꝭ locꝭ. ꝙ actio lesa seqꝭ morbū imediate sic vmbra coꝛp⁹ imediate ip̄a sequūꝭ alia duo gñā acci^m exiens a coꝛpe mutatū ꝛ retentū in coꝛpe. ꝛ q̄litas mutata. ꝓp̄ qꝺ dic̄ 6°. de morbo ca° penult°. ꝙ exiens a coꝛpe vl̄ retentū in coꝛpe actioni alicui⁹ v̄tuꝭ ꝑtinet bn̄ l̄ male. ¶Morbi aūt dicti ex q̄bus venit mala actio expulsiue seu nocum^m digestiue ꝛ expulsiue matricꝭ ꝛ mēbri in q̄ talia fiūt. 11°. de inge°. c. 2°. Et tale mēstruū retētū est pa° aliaꝝ virtutū regitiuaꝝ ñaliū ꝛ aialiū q꞉ illis ifert nocu^m ꝓp̄ soꝛdidū retentum.

Istis clarificatis cura menstrui retētī tibi patescit. P̄ri⁹ āt ꝙ i cura ꝓcedas scire ꝛ ꝯsiderare oꝫ cām talis retētōis mēstrui in specie: quia in h̄ cura diuersificatur.

Si qua mul̄er mēstruū retētū h̄uit a mala ꝯplōne f̄ra m̄ricꝭ. qꝺ p̄ꝫ ex relatōe ip̄i⁹. q꞉ ꝯq̄riꝭ de frio in ptib⁹ ill̄ ꝛ pon^me hꝫ in modica q̄ti^c tpe f̄ro. ꝛ h̄itat. i lo° reumatico ꝛ f̄ro ꝛ mlier ē h̄itudis ad h̄ inūgat sibi itus ꝛ ex̄ ptes illas sero ꝛ mane c̄ balsamo si p̄t h̄re. vl̄ cū ol̄o de lilio vl̄ baccaꝝ lauri. vl̄ cū ol̄o nardio l̄ muscatellino. Et vtaꝝ magnis tpib⁹ maiorana basilicōe arthemesia sūmitatib⁹ fen¹ coctis cū carnib⁹ ꝛ vtatur sc. feniculi sero ꝛ māe. Et ꝯtinuet stuphas siccas. vitabit offas ꝛ sedere i terra ꝛ petra. vtaꝝ exercitio forti sero ꝛ mane añ cibū. nā istis ꝯtinuatꝭ q̄busdā tpib⁹ illa mala ꝯ° erit repata matricꝭ ꝛ ex

pulsiua venarum matricis veniet in actum debitũ sibi naturalẽ. Vtatur vino anthosato mirabiliter calefacit matricẽ et spongie infuse in vino calido decoctõis supradictorum balneat anchas sero et mane pluries reiterando valde confert in tali discrasia frigida matricis ista continuando per tpa habebit intentũ.

Et si que mulier menstruũ retentũ habuit ex spissitudine et duritie matricis: quia sic ora venarum nõ possunt dilatari nec apiri quod patet quia mulier bruna musculosa barbata que nõ habuit magna sunt tpa et si habuit parum aut nihil. nam pilositas attestatur super magna retentiõe menstruorum. vt in libello de humana natura. talis casus est male reparabilis. fingas te non posse vacare. quia oportet aliquid dicere balneet anchas suas sepe in decoctiõe malue bismalue herbe camo. et similium. et inungat partes illas cũ dyaltea premittendo in modico tpe non potest habere intentum nec optatum. viuat cum claudicatione sua.

Et si que mulier mẽstruũ retentum habuerit ex angustia naturali et gracilitate ipsarum venarum matricis. quod patet: quia mulier generaliter nõ venosa subalbida et melica. quia patitur hoc a lapsu a generatiõne male potest remediũ adhiberi quia materia et instrumentũ deficiũt in ea verũ. in istis duabus causis iam dictis confert vsus decoctiõis sauine vel aqua distillata ipsius cũ modico aque decoctiõis ciceru rub. quia subtiliãt humores. et melius penetrabũt. Similiter competit eis applicare ventosas in radicibus coxarum. et sub genu sero et mane pluries reiterando per octo dies ante eius aduentum. similiter quod ante per tres aut quattuor dies quã debeat venire menstruũ aperiatur vna sophena et exeat in modica quantitate. vt sang. capiat cursum suum Et in crastinũ alia sophena de qua extrahatur vna. ℥. larga sufficit. vtatur croco ysopo et cinamomo in istis duabus causis dictis iam. et in quibusdam alijs causis dicendum. vinum album subtile eis competit. ideo vtantur eo ante menstruum et tempore menstrui

Et si aliqua mulier menstruũ retentũ habuit vltra debitũ ex gracilitate et coartatiõe parum venarum matricis a tẽpore. quod patet: quia est impinguata mulier vel patitur contortionẽ matricis vel apostema in matrice ex quibus vene constringũtur. Rasis dicit in suo continente: quod si vene matricis sunt coartate a pinguedine matricis quod illa que dicta sunt sibi proficiũt. melior tamen est ventosatio et scarificatio super tibia quã floia dicta sophenarum. nã propter angustiã ipsarum venarum non egredit de sang. quod optimũ erat. Si aũt ille vene sũt cõstricte ex apate matricis curetur apa. Et si vene sint constricte ex contortiõe ipsius. quia est in latere inungatur latus et ante et retro cũ dyaltea vel cũ medulla tibiarum vacce. vel quod misceatur et fiant illa que dicentur infra floie sophenarum et purgatio cũ potu yerapig. continuate semel in. 15. diebus in quantitate. ℨ. i. et. ß. Vel circa dissolute cũ aqua ciceru rub. vbi sit liquiri. bene valet

Et si aliqua mulier mẽstruũ retẽtũ vltra debitũ habuit ex paucitate sang. quia ieiunauit laborauit magnis laboribus vel lõgis egritudinibus cũ magnis sudoribus et alijs euacuatõibus vtatur regimine resumptiuo lacte succo carnium vino subtili vel albo balneo aque tepide et similibus.

Et si aliqua mulier menstruũ retentũ vltra debitũ habuit ex grossitie et viscositate sang. quod est vt plurimum. nã talis san. opilat ora matricis venarum nec de se ẽ bũ fluxibilis. quod patet ex complexione et natura carnis ex modo viuẽdi i ocio. et quia vtuntur fructibus et offis et alijs rebus facientibus ad hoc, propter quod cõter habent dolores magnos antequam veniat eis illud parũ menstruũ quod habent. Tales mulieres vtantur decẽ diebus et plus an tpus mẽstrui tro. de mirra cũ aqua fe. iunipi et quia sunt mali sapori dẽtur i forma pillulari an cenã. ℨ. vel. 6. de pillulis. loco hor damus pillulas de duabus partibus mirre. et 3ª. parte asse fetide cũ 4ª. cinamomi. Et vtatur loco sir. per aliquos dies de aqua rubee maioris. vel sauine. quia sauina multũ subtiliat humores ypo est vltima in attenuatiõe san. dicit ras i suo cõti. cassialignea decoctõe siliquarum vz. et absin. aqua ceparum et anisum aqua decoctõis mẽtastri fluuialis. et pullegij bũ vz continuetur per aliquos dies sero et mane. vel ℞ mellicratũ de istis vbi sit 3ª. pars vini albi clari. ℞. radicis achori rad petro. rad rubee. maioris. an. m. ß. sauie calamẽti pullegij mõtani mẽtastri costi an. m. i. aristo. absin. re. an. m. ß. cassieligne. ℨ. ß. interioris cinamomi. ℨ. ß. se. dauci. ℨ. ij. thi. ℨ. ß. mellis albi despumati. ℥. iiij. ß mell. cratũ cũ 3ª. parte vini albi bene clarificati ad. lib. ij. vel dec iste pot ga. post floiam sophenarum vel post ventosatõnem tibiarum. ℞. pullegij regalis. ℨ. ij. castorei puluerizati. ℨ. ß. pistetur et misceatur cũ melle cũ modico vini albi ß pot: vel iste ex intentiõe ras i suo cõti. ℞. polij mõtani. m. i. cinamomi. ℨ. ß. se. pasti silvestris. ℨ. ß. yperico. ℨ. i. mirre. ℨ. ij. ß decoctio in vino al. claro. quod suffic de quo administretur de mane radix laureole vel cẽtauree vel rubee tictorum sup posita i matrice bene prouocat mẽstruũ suffumigatio infra matricẽ per ẽbotũ cũ fumo colloquintide bũ prouocat mẽstruum. Et istud. ℞. euforbij. ℈. ß. inuoluatur cũ lana infra matricẽ per horã dũtaxat quia violẽtũ. vel istud ℞. pullegij regij recẽtum mẽtastri re. an. quod suffic conquassetur et fiant

pessaria cũ velo de serico raro. Ista pessaria bñ ꝓuocāt ⁊ aq̄ decoctōis eoꝝ ꝓut facim⁹ paupib⁹: ꝙ cōtinuēt potū ipi⁹ ꝑ dies mltos. ⁊ ꝙ in ꝓcessu teneat supposito^a dicta. balneare āch as i aq̄ ⁊ vino decoctōis arthemesie ⁊ postea ēpl'are pectine cū dc̄a herba cal'a bñ ꝓuocat. si h° f̄ q̄busdā dieb⁹ in introitu lecti. vl' fiāt glādes de mirra puluīzata c̄ succo arthemesie ⁊ applicent̄ infra mr̄icē. galbanū suppositū sil'r ꝓuocat. Sil'r pot⁹ yerap̄. dissolute cū vino al. de mane. q̄busdā dieb⁹ bis i septiana bñ vz in q̄ti^e. ʒ. ß. vel. ʒ. 5. vel. 6. Illa q̄ dc̄a sunt in alijs causis retētōis mestrui bñ valent sil'r in hac cā: ideo in oībus ꝓuideas. ¶ Mulieres mōtipedēses hñt ꝑ exꝑto vsus trifere magne sine opio q̄libet mane i aurora añ mēstruū ꝑ. 8. dies. ⁊ tēpore mēstrui sumāt in q̄ti^e castanee cū vino al. ⁊ potant de illo vino.

Et sique mulier mēstruū retētū vl' debitū hūit. q: san. fluit ad māmillas nō ē alia cura nisi vt p⁹ ponat lactatōz pūi

Et sique ml'ier mēstruū retētū hūit. q̄a san. fluit ad nares ⁊ hñt fluxū san. ꝑ nares pl'ies i anno. scias ꝙ i talib⁹ ē sang. subtil' calid⁹. iō vtat̄ ing̃ssantib⁹ sāguiē ꝫ vt spinargijs c̄ lactucl'ētib⁹ vino g̃sso bñ liphato ⁊ añ mēstruū ꝑ. 7. dies vtat̄ vētos̄ i cauill' tibijs coxis sine scarificatōe pl'ies i dic. Et faciat flōiam de sophena añ ꝑ tres dies ⁊ i crastinū de alia ⁊ exhat valde modicū suffic. ʒ. i. large de q̄lz ad habilitād fluxū san. ꝑ illas ꝑtes. Et fiāt aliq̄ ab ex̄ q̄ dc̄a sūt in mēstruo retēto a g̃sso. ⁊ viscoso san. Dico bñ ab extra non tñ capiat ꝑ os aliq̄d de iam dict̄. q: illa magis subtiliarent sanguinē.

Etsi que mulier mēstruū retentū hūit ꝓpter fluxū san. ꝑ emor. restrige emorroyd ab ex cū ill' q̄ dc̄a st̄ supi⁹ i. c. ꝓpō. ⁊ ꝓuoca cū pessarijs ⁊ alijs dict̄ ab ex̄. Aduṫe tñ ne in causis retentōnis decipiaris: q: difficile est discernere inter causas dictas ⁊c̄.

¶ Caplm̄. 85. de fissuris q̄ fiūt i mr̄ice vl' vulua

HE curande sunt ex medicatione ragadiarum ani pessariū ꝙ ex adipe anatis ⁊ ysopo ceroto et medulla cruris ceruini mixtis cum cera dissoluta i oleo de lilio aut narcisino subijtiat̄ si neq̄ febris neq̄ acuitas affuerit Q̄ si illud fuerit cū calore ⁊ acuitate ol'z roseū adhibeat̄ Ex vnguēto q̄ꝫ d̄ cerusa sil'r fiat pessariū. si āt calor fiat vehemētior sūat̄ succ⁹ portulace aut lactuce aut muscillago ⁊ fiat tabl'a d̄ plūbo sil'is marmori i q̄ terūt̄ colores hñs i circuitu labiū puū ⁊ pōat̄ in ea aliq̄d d̄ ꝓdictis succis ⁊ cū pistello plūbeo a d̄o sr̄istā moueat̄ dōec d̄ plūbo mltū ꝓdicto liquori misceat̄ ⁊ ispisset̄ succ⁹ ex quo fiat pessariū postq̄ ol'z ro. ei admixtū fuerit ⁊ suppōat̄. Hoc. n. medicamē cancro vulnerato q̄ est in mr̄ice optimū existit ⁊ alijs ei sil'ibus.

Glosa illius textus. quere in ca°. de ragadijs ani

¶ Capitulū. 86. de apostemate matricis.

SI cū apatib⁹ istis adest calor ⁊ febris flōia ex basilica fiat ⁊ pat̄. ex aq̄ ordei nutriat̄ ⁊ liniāt̄ renes ⁊ femur ⁊ ylia ⁊ sume ex epithīate apat̄ cali ⁊ ifriet̄ loc⁹ q̄tū possibl'e ē. siv̄o postq̄ febres ⁊ acuitas imāserit ⁊ q̄euerit ex apate aliq̄d ex ūectōīb⁹ liq̄dis curet̄ ⁊ ml'ier i hmōi liq̄dis sedeat dōec molescat ⁊ maturet̄. Pessarium mollificās dura apata mr̄icis ⁊ ꝯferēs dolorib⁹ i ea fact̄ ⁊ paulati eos q̄escere faciēs. ℞ adipis anat̄ medulle cruris ceruini l' vaccini bdellij moll' croci vitelli oui assati fecis ol'i d̄ se. lini fecis ol'i d̄ lilio omniū ana partes equales dissoluātur in vino aut rob: ⁊ fiat ex his pessarium. Est eni ꝫ optime ad sedandū dolorē ⁊ mollificādū

duritiem matricis. Patiens preterea sedeat in aqua in qua cocta sint fenugrecū ⁊ semen lini ⁊ camomilla ⁊ mellilotum ⁊ caulium extremitates singulatim aut omnia simul

¶ Capitulum. 31m. de vlceribus que fiunt in matrice ⁊ in vulua.

Cum a vulua fluxerit sanies spissa aut virᵘˢ tenue si ex propinquo manat loco: neqꝫ fuerit ibi profunditas fetida neqꝫ putrida sumēda sunt aloes ⁊ mirra ⁊ sāguinis draconis ⁊ sarcocolla atqꝫ olibanū et loco superponenda donec consolidetur. Si autē ex loco manauerit remoto ex pessario quod nominauimus in capitulo de sanguine et sanie fiat ꝓlixiua. Si autem quod fluxerit est fetidum odorem habēs malum ex pessario secundo acuto fiat iniectio postq̄ locus mundificatusᵘˢ fuerit ex aqua ⁊ melle iniectis per instrumentum ante caꝫ. Siuero cuꝫ hoc quod fluit affuerint pūctio ⁊ dolor ⁊ apostema duruꝫ qd tactu discernitur sūmopere cauendū est ne ex aliquo acuto medicamie tangatur: sed fiat iiectio ex cōfricatione plumbi quam diximus aut ex vnguento de cerusa ⁊ flobothometur ex basilica. Et custodiatur ab omnibᵘˢ qui coleram gignūt nigram ⁊ semibus ⁊ speciebus que pro condimento admiscētur cibis Vide in caᵒ de menstruis superfluis. in fine caᵗ.

¶ Capitulum de precipitatione matricis.

De precipitatione

matricis. ¶ Nō: q̄ situs matricꝫ innaturalis est triplex. q̄dā est inferiᵘˢ ꝓuiā aliqualis ꝓlaꝑs. de isto ⁊ de eiᵘˢ cā dcm ē i cᵒ de exitu ani ⁊ matricꝫ. Aliud ē superiᵘˢ. ⁊ de isto dicemᵘˢ m. c. de suffocatōe matricꝫ. Aliud est ad latᵘˢ. nā aliū vertit se supvnū inguinare ⁊ dolēt ibidē ⁊ i coxa ⁊ d isto est pñs specuᵒ Aliq̄ addūt aliū malū motū ⁊ sitū ⁊ dicūt q̄ elōgaꝛ a vulua ⁊ trahiꝛ s renes. ¶ Vlteriᵘˢ nō. q̄ p̄cipitaᵒ matricꝫ vocaꝛ a q̄busdā ꝯtortio matricꝫ. q: mulieres viles tāgētes collū vulue cū digitꝫ dicūt ipm esse tortū ⁊ ꝯstrictū. vt Gaᵘˢ. recitat 6. de inte. caᵒ. penultᵒ. ꝓpter qd ꝯcludit ga. ibidē q̄ talꝫ ꝯtortio matricꝫ seu p̄cipitaᵒ est spasmᵘˢ mr̄icꝫ q: ē ꝯctio ad vnā ꝑtē q: eiᵘˢ ligamēta ⁊ vene replētur. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ingſlanꝛ ex ꝓ retōe mēstrui retēti. ⁊ ꝯctio abbreuiaꝛ. ꝓpter qd merito talꝫ p̄cipitaᵒ dr̄ spasmus matricꝫ in q̄ꝛ vrinis cōiter videmus arenulas seminigras ex talibᵘˢ sup̄fluitatibᵘˢ seniadustis ꝓuiā corruptōis ⁊ putrefactōis maᶜ inuenis assistētibᵘˢ. ipi matrici.

Notum est q̄ p̄cipitaᵒ ē paᵒ mr̄icꝫ et est ꝑ colligātiā nonvenit qd veire dꝫ ꝓm n̄am q: mēstruū sufficiēs ⁊ ē morbus officialꝫ. q: i figura q: matrix hꝫ malā figurā ꝯcomitās secū malā opilatōeꝫ ⁊ morbū i receptaculo q: vene eiᵘˢ vltra debitū replete. Et ē nocuᵐ digtie ⁊ expulsiue mr̄icꝫ. iiᵒ. d igeᵒ. c. 2ᵒ. ⁊ ē paᵒ generatie vtuꝫ q: nūq̄ ꝓlificāt ⁊ aliaꝝ aiaꝝ eius

Istis clarificaꝝ. Cura p̄cipitatōis mr̄icꝫ ubi patescit. Priᵘˢ āt q̄ i cura ꝓcedas inuestiga an sit magᵃ ꝯtortio. qd pꝫ ex dolꝫ. laterꝫ descēdēꝫ ad coxā ex dolore i ꝯcubitu virili. nā virga virilꝫ subitrās obuiās illi ꝯtortioni ꝓuocat dolꝫ. in moᶜᵃ p̄cipitatōe n̄ ē talꝫ dolor lꝫ sit i late igunali.

Si qua mulier p̄cipitatōꝫ magnā mr̄icis hūit qd pꝫ ex dolꝫ. laterꝫ vsꝫ ignaᵃ ⁊ ex dolore coxe ⁊ ex dolꝫ. ꝯcubitᵘˢ cū viro. vel si modicū hūit cū q̄ nō ē dolor i ꝑtibᵘˢ dicꝫ nisi i late q: ex eisdē cāis fiūt ꝓm plus ⁊ minᵘˢ vna erit cura. ꝓuoceꝛ mēstrua cū illꝫ q̄ dicta sunt in sanguie grosso viscoso ⁊ mūgatur latᵘˢ cū agrippa. ¶ Et si vis adde modicū succi lapatij acuti sup cineres calidos. Et vtaꝛ mellicrato dicto i ꝓuocatōe mēstrui a causa dicta. ⁊ in fine da. ʒ. i. benedicte dissolute cum vino albo claro detur in matutinis. ꝯn̄r fiōe tur de sophena opposita ꝓm Rasim in ꝯtinente nā ꝓuocando bn̄ mēstrua fit cura. Et eucatisma. ē decoctōne arthe ᶜ dc̄e supius i ꝓuocatōe mēstrui ⁊ inunctiones dicte ⁊c̄

Capitulum .88m. de suffocatione matricis.

Cum mēstrua p lōgū tēporis spaciū retenta fuerit aut mulier a cōmixtione viri diu abstinuerit licz valde affectauerit & euenerit grauitas & dolor in inferiori .i. in pectine pte suminis & senserit q̄si aliq̄d sursuz trahi a pte suminis. Fortasse post ista supueniet ei sincopis & quasi mortua cadet ppēdi q̄z vir poterit qd ipsa attrahat aerē vel habeat pulsum & forsan prefocabit̄ & morietur & fortasse sanabit̄: laboriose tn̄ hec itaq̄z passio illico vt euenerit curāda est. Cui9 curatio est vt pedes fortiter fricent̄ & ligēt̄ & vētosa magna sumini supponat̄. obstetrici q̄z precipiat̄ in digitū oleū bene redolente inungat & in circuitu oris vulue dū est int9 bene cōmoueat: narib9 preterea ɔdisi īsufflet̄ & circa aures ipi9 voces clamādo pferant̄ & nihil qd bene redolent olfaciat īmo bene redolentia & algalia remoueāt̄. Et pecten et eius supiora ex eis epithimēnt̄ et naribus malū reddētia odorē applicet̄ vt sterc9 & castoreū & sulfur Cū aūt sanitati restituta fuerit ex hac medicatiōe curet̄ vt egritudo redeat. Qd si egritudo hec p9 mēstruorū euenerit restrictionē ea dētur q̄ mēstrua puocāt. Et in pedibus fiat minutio & vētose i eis apponant̄, Si aūt p9 longā viri dissuetudinē ɔtingat ex quo etiaz sepius accidit incipiat viri ɔsuetudinē habere aut obstetrix iteret illd sepe qd prediximus in omni pauco tpe aut medicamīa q̄ minuūt sperma denī que pdiximus. Et denī trocisci de mirrha quos in capitulo de mēstruis puocādis nomiauimus.

De suffocatōe matricis .i. de matrice suffocāte & auferente anhelitū p modū oppssionis cordialiū ppt qd antiq̄ dixerūt suffocatiōem matricis esse ablationē anhelit9. vi. de interiorib9. c. penultimo. vn̄ in suffocatiōe matricis ipa adunata cumulata eleuat̄ cū clausura oris int̄ioris ad superi9 vltra sitū sibi naturalē s nō vsq̄z ad diafrag nc vsq̄z ad epar vt dicebāt antiq̄. Jo Ga. improbat antiq̄s sup hoc verū in illa aliq̄li eleuatiōe opprimūtur quedā ptes colligate cū dyafrag ppt qd impedit̄ mot9 ipi9 dyafragmat̄ q̄ est necessarius in anhelitu. 4. & 5. de mt. Simil̄r ad ipi9 eleuationē mat̄ia horribilis spmatica corrupta effumat ad dyafragma & ad ptes cordiales rōne horribilitatis & frigiditatis acq̄site: nā & si sit spermatica corrupta acetat & in naturā frigidi veneni cōuertit̄. vi. de int̄io. c. penultio. ppt qd merito opprimit dyafrag & ptes vicinas: & sic cessante motu ipi9 anhelit9 auferr̄ & sunt sicut mortua videtur: qd pluries ɔtingit ipis viduis ppt spma retentū vltra solitū magis. Et aliqn̄ virginib9 amantibus quarū natura inuitat ad coitū rasis in suo ɔtinēte. Notū est q̄ suffocatio matricis ē pa° matricis principaliter. consequenter est passio cordis p eius colligātiā. Et est morb9 officialis: q: in situ p loco & p colligātia ɔcomitās secum morbū in receptaculo: q: mat̄ia mala in ipa matrice effumās ad ptes cordiales vt ad dyafrag & ptes vicinas fumū horribilē frm habēs naturā veneni frigidi. ex q̄ sequit̄ sincopis & casus vtut̄ in corde. Et est nocumētuz digestiue & expulsiue matricis. xi. de inge°. c. 2°. Et est pa° seu nocumētū actiue vital' vtut̄ dilatātis & ɔstrigēt̄ cor & arterias ppt qd cessat pulsus & āhelit9 in ea.

Istis clarificat̄. Cura suffocationis mt̄ic̄ tibi patesc̄. Pri9 āt q̄ in cura proce

das cōsidera si ē corrupta vidua vl' maritata.vel si ē ṽgo vl' religiosa:q2 i h cura diuersificat̄. Si q̄ mlier suffocatiōe3 mr̄ic habuerit qđ p3:q2 subito pdit sensū z motū sine āhelitu:z sic mortua remanet fricet̄ pedes fortit̄ liget̄ tibie fortit̄ z diligēter cū cord z vētose ponat̄ sine scarificatione i pectine z i inguib9 eleuādo eos p9 modicū spaciū z iterū ponēdo. Et fetida ponat̄ ad nares vl' assa fetida vl' fum9 de plumis vl' de sotularib9. et odorifera ponat̄ iferi9 vt musc9 cū modico pāno raro i orificio vulue si ṽgo fuerit. Et si corrupta fuerit ponat̄ ab itra z matrona inoluat digitos in oleo d lilio vl' muscatellino z itromittat infra vuluā agitādo digitos z ad aures ei9 aliqs voci feret clamore mag̃ z i ei9 narib9 insufflet̄ plus incitās sternutatiōes vl' pluis cōdisi.l' elli albi. vl' euforbij vl' staphisagrie vl' pipis cum canula plūe vl' papiri. ¶ Trāsacto paroxismo ɔsidera sup cā si ē ex retētiōe mēstruor̄ vt q2 tales solite erāt tpib9 pterit̄ bn̄ purgari mō nō bn̄ purgāt̄ tūc puocet̄ mēstrua vt ē dictū supi9. vel si sit vidua vel ṽgo amabil' tūc ista vtat̄ dicta fria pauci san.generatia. z vtat̄ aceto i salsamēt̄ z balneo aq̄ tepide d ɔci9 ga.vi.d int̄.c.penultio:q2 ill'e balneū resoluit illas matias mr̄icales z geitaliū.y9 cōtinētes religiosi z alij nō pñt melius cōseruari a dāno ex ɔtinētia illi9 coit9 q̄ ex balneo aq̄ tepid vt vult ga.i.c.vltis.vi.de int̄.ppt cām dictā:q2 sic resoluūtur ille sup fluitates zc.

¶ Capl'm.89m.de mola.

Mlieribꝰ plerumq3 accidit passio ex q̄ pgnatiu3 dispōnis silitudinē icurrūt vēternāq3 crescit z discolorate fiūt z retinēt mēstrua motū q̄ ē i hac egritudie n̄ ē vt mot9 ifāt̄ immo qn̄q3 de suo mouet̄ loco cū duriter tāgit̄. Ad vltimū ṽo cū āgustia z dolore frustū carnis i forme ac si pareret emittunt .plerūq3 ṽo solūmō vētositas hūor̄ mltitudo emittūt̄ z deide minuit̄ vent̄ z remouet̄ accn̄a. Postq̄ ergo tps p̄terierit i quo scit̄ puer debere moueri si adeēt trocisci de mirra dandi sūt z apozima d semib9 z oleu3 d keisim adhibēdū pessariū ex ruta z mētastro z alia pessaria p̄dcā i caplo de alleuiatiōe pt9 sūt imittēda. Doses q3 de pillulis fetidis freqūeter tribuēde sunt cum hoc eni cito euadent.

De mola mr̄ic. Nota q̄ mola mr̄ic ē dupl'x.s. carnosa z hūoral' cū vētositate carnosa d2 q2 caro trūbosa z enormis i mr̄ice gn̄at̄ ex spmate mlier cū sanguie mēstruoso ibidē fluxo absente spmate viri vt dic̄ Auic.3°.can. z tal' trūbositas carnosa crescit p ieptā nutritōe3 z si vltra ānū durauerit cōit̄ nō curat̄. Caueas ḡ a mag̃ pmissiōe. Intdū i tali trūbositate carnosa itroducit̄ fora enormis aial' qđ layci appellāt arpa q2 h3 arpas z rostrū acutū sic mus. Et d2 in ytalia frat̄ lūbardor̄:q2 i cor̄ terra mltū gn̄antur cā multiplici:q2 ille mlieres abūdāt in spmate ppio z cōedūt fruct9 z herbas coctas in patella: tales mlieres icurrētes h hūt mot9 inaiatos dolorē vētris ppt pūctiōem illi9 aial'. Alia ē mola mr̄ic hūoral' cū vētositate modica: nā feculentia hūoral' mēstruosa colligit̄ i mr̄ice ppt debilē expulsiuā iō tumescit vēt̄ z iflat̄ cū q̄dā mollie z rugitu z vētositate grossa aliq̄li ɔcomitāti cōit̄ veniūt ad ydrop.alchitē de fria. nā epar ppt vicinitatē hū extat̄ vltra debitū z p ɔ̄ns ifrigidat̄ ebetādo calorē ei9 natalē corrūpēdo ei9 ɔ9nē natalē. Prio nota q̄ mola mr̄ic ē pa9 mr̄ic z ē p colligātiā q2 venit ad ei9 ɔcauū qđ venire nō d3 de hūore vl' vētositate:z ē pa9 officiat̄ intdū i numero si sit carnosa:q2 suppom n̄uerale ē acq̄situ intdū i sia z ē nocumētū regitie n̄l' digestie z expl'siue .m. z mēbror̄ mādātiū:z ē pa9 gn̄atiē mr̄ic si sit i etate debita z sensitie z marie aniate mēbror̄ vicinor̄

Istis clarificat̄. Cura mole mr̄ic tibi patescit. Pri9 āt q̄ i cura pcedas scire z ɔsiderare o3 quā molā patit̄ q2 in h cura diūsificat̄. Si q̄ mlier molā3 mr̄ic habuerit qđ p3: qa h3 vētrē iflatū mltū z durū cū lōga retēiōne mēstruor̄:z nō h3 motū sic ēbrio:q2 solūmō mouet̄ z cadit ad ptē decubit9 z h3 ḡuitatē mēbror̄ ppi q̄r cū extenuatōe toti9 corpis ē defectu appetit9 z iflatiōe māmillarū si āmabil' fuerit z vltra nō curat̄. Alia āt curat̄ cū mollificatis z puocantib9 abortiu.vñ i puerpio l' i abortu matrix natali ter dilatat̄ potissime in ei9 collo:z fet9 petit exitū faciēs ad h iō sine adiutorio medici mli9 z citi9

expellit̄ q̄ mola carnosa cū adiuto⁹ medici meli⁹ ꝛ citi⁹ expellit̄ q̄ mola carnosa c̄ adiu⁹. q: in ei⁹ exitu nō cōcurrit illa. iō si mag̃ fuerit ꝛ ānuabilis erit icurabil' inungat̄ de die vēter añ ꝛ ret⁹ cū vnguēto de altea. Vl' sic. ℞. vng' dyaltea. ℞. i. medulle cerui vl' vituli vl' vacce. ʒ. iij. axūgie anatis axūgie porci recēt̄. añ ʒ. iij. sed olei de lilio. ʒ. iij. incorporēt̄ sil' i modū vnguēti de sero i itroitu lecti. balneet āchas suas i aq̄ decoctōis isti⁹. ℞. folioꝝ malue bismalue arthemesie. añ. m. vi. pulegij origani. añ. m. iij. seis. fenug^{ci} ꝯq̄ssati. m. ij. ℞. decoctio mag̃ ad ꝯsūptiōem ʒ^{e} pt̄. in q̄ balneet āchas suas renouet̄ ista decoc⁹ de trib⁹ i trib⁹ dieb⁹ vl' de duob⁹ i duob⁹ si tp̄s ca. fuerit. Cōn̄r dū intrabit lectū iungat̄ cū vnguēto dicto añ ꝛ retro. vel ēplet̄ cū modico isti⁹ empl'. ℞. folioꝝ bismalue. m. ij. caricarū citrinarū bñ molliū. ℞. i. decoquāt̄ fortit̄ siml' p die ꝛ cōq̄ssent̄ medulle vituli. vl' vacce. ℞. ℞. axūgie anat̄ axūgie porci recent̄. añ. ʒ. ij. butiri sine sale. ʒ. iij. farine fenug^{ci}. ʒ. i. ℞. olei amigdal'. dul. vl' olei malueuisci. ʒ. i. sed olei d' lilio. ʒ. ij miscēat̄ ꝛ icorpent̄ i modū ēpl'i: cui⁹ vna ps pōat̄ de sero renouādo ipm̄ sepissime. Ista ꝯtinuēt̄ q̄busdā dieb⁹ donec mola descēdat bñ iferi⁹ ꝛ manifeste cadat ad lat⁹ decubit⁹. ꝛ tūc ē tp̄s vt ꝓuocet̄ ad exitū p modū pt⁹ seu aborsus ꝯtinuando supradicta sumat. ix. vl' x. pill'as in introitu lecti masse seqn̄t̄. ℞. mirre. ʒ. ℞. stor: aq̄ calāite. ʒ. iij. castor'. ʒ. ij. cinamo' famie. añ. ʒ. ij. ꝛ ℞. ꝯficiāt̄ c̄ melle ℞. massa de q̄ fiāt pill'e q̄ dāt̄ de sero vt dictū ē ꝟ faciēdo sumat de māe potū seqntez. ℞. capilli ve. re. ʒ. i. terat̄ fortit̄ distēpet̄ cū syr⁹ rob. vl' cum modico olei amigd. dulciū vl' cōis ℞. pot⁹ det̄ de mane. Ista duo fiāt q̄ttuor aut q̄nq; dieb⁹ sero ꝛ mane vt ē dictū: ꝛ ista ꝯtinuādo sumat modicum aq̄ ꝛ vini al. decoctōis botor mariē p⁹ vespas añ cenā p vnā horā. ℞. radic̄ botor marien. ʒ. i. conq̄sset ꝛ decoq̄t̄ i vino albo claro cū ʒ^{a} pte aq̄ saluie distillate vl' aq̄ decoctiōis ipi⁹ ℞. pot⁹: sumat mediū vitrū renouet̄ q̄libet die: vl' salti d' duob⁹ i duob⁹ dieb⁹. Cōtinuādo istū potū sic dictū ē superi⁹ ista ꝯtinuādo teneat ifra collū m̄ric̄ supp^{m} rad' botor marien vl' vnū de istis. ℞. galbani. ʒ. ij. ell'i al. ʒ. ij. icorpent̄ sil' fiāt suppo^{a} ad modum glandi cū filo i me⁹ exeq̄ndo oia ista ꝓuocet̄ sternutatio bis aut ter i die cū pul. seqnti. ℞. se. staphisagrie se. nigelle. añ. ʒ. ℞. ell'i al. ʒ. ℞. ʒʒ'. al. ℈. i. ℞. puluis subtil' de q̄ isufflet̄ ifra nares. vl' odoret rad. ꝑreos puluerē. nā q̄busdā poti⁹ suffic̄ in sternutatiōe. Ista oia fiāt q̄busdā dieb⁹ ꝛ nisi expellat̄ p modū aborsus ifra. q̄tuor vl' q̄nq; dies bonū ē cessare ab istis ꝛ recurrere ad illa q̄ dicent̄ i cura extractiōis fet⁹ mortui: q: illa sūt vltia in ꝟ casu. Ista tibi sufficiant ꝓ cura mole matric̄ carnose. ꝛc. ¶ Et si q̄ mlier molā m̄ric̄ hūoralē c̄ vētositate habuerit grossa aliq̄li qd' pz ex tūore vētris cū molli^{e} ꝛ rugitu aliq̄li. ¶ Cura h⁹ non fit cū ꝓuocātib⁹ aborsuz ꝟ cū calefaciētib⁹ m̄ricē ꝛ ꝯsumētib⁹ vētositatē cōit tal' mola iest ml'ierib⁹ q̄ nat̄al'r ꝑdiderūt mēstrua. iō ꝓuoca⁹ mēstruorū nō hz locū i talib⁹ nisi accide^{r} mēstrua ꝑdiderit qd' rari^{me} ꝯtigit. vtat̄ g̃ tal' ml'ier dianiso dyatriō pipeō se. seu' decoq̄t filix c̄to⁹ ꝛ pulegiū c̄ cimino ꝛ ibi balneet āchas suas iungat ptes illas cū agrippa l' cū oleo b̄ndicto l' cū ol'o muscatellino vl' rute vl' d' lilio. Vtat̄ pāe cū q̄ i pasta cōmisceat̄ se. fen' ꝛ aliq̄s calefaciat sibi panem ad prunas dū erit i mēsa. vitādo offas ꝛ oēs fruct⁹ dempt̄ ficub⁹ nucib⁹ ꝛ auelanis tost̄ ꝛ fistuq̄. vtatur bono vino āthosato. vtat̄ spēb⁹ spāl'r cinamomo vtat̄ exerci⁹ forti spāl'r añ cibuz stuphe sicce eis cōpetūt isto⁹ ieiūo: ꝛ hēat̄ filtū seu filū crudūz in q̄ntī^{e} aliq̄ decoq̄t̄ i aq̄ cū cinerib⁹ ꝓut faciūt ml'ieres rustice ꝛ totū calin cōpissū supra. m. applicetur i itroitu lecti. nā istō bñ vz i ꝓposito sirupādo cū oxielle sq̄llitico purgādo cū. ʒ. i. turbith albi. ꝛ gūmosi pl'icrisati cū. ℈. ℞. ʒʒ'. vl' purget̄ sepe c̄ decoctōc ista. ℞. vuaꝝ pass. mud. ab ari'. ʒ. ij. thi' epithi' polipodij. q̄rt. añ. ʒ. ℞. aga^{ci}. ʒ. ij. ꝛ t̄rbith ʒ. i. ʒʒ'. anisi. añ. ʒ. i. ℞. decoc⁹ i q̄ dissoluat̄ medulle cassie. ʒ. i. ℞. pot⁹. Et ista tibi sufficiant ꝓ cura mole matricis hūoralis.

De sterilitate

De sterilitate ꝛ de caus̄ ipe dictīb⁹ ne mulier ꝯcipiat. Nō q̄ iste cāe intēdū ꝛ vtpl'z se tenēt ex pte ml'ier̄. aliñ l3 raro se tenēt ex pte viri ꝓpt̄ qd' d' ist̄ posteri⁹ loq̄mur. Cāe se tenētes ex pte mlier̄ q̄dā se tenēt p̄n^{r} ex pte m̄ric̄. q̄dā ex pte p̄ncipaliū mēbroꝝ ꝛ toti⁹ corpis p̄nc^{r}. Et q̄a ꝓuatiōes ꝑ hit⁹ ꝯgscūt̄ i errorib⁹ de aia vt: tales cāe sterilitat̄ ex pte mlier̄ ꝯgscāt̄. Nō q̄ cāe potissime ꝛ p̄ncipales ꝯceptiōis q̄ se tenēt ex pte mlieris sūt due i gn̄e. vna ē retētio spmat̄ viri cū suis ānexis: puta cū spmate ml'ier̄ ꝛ sā. mestrui supueniēte p⁹ hōs nā spma^{a} dn̄t ꝯcurrere i gn̄a^{e} fetus vt dic̄ raꝟ i suo ꝯti^{e}. idē ga. i libel⁹ d' spma^{e} q: al'r i aliq̄ n̄ assil'aret̄ ipi m̄ri. ex q̄ nihil assil'ans ex pte ipi⁹ sbitraret sbaz fet⁹. l' salti n̄ ꝯcurreret: c⁹ op^{m} videm⁹: q: al'n assil'at̄ i naso l' i ocul'. l' i a⁹ mēbro ipi m̄ri l' alicui d' suis philosophātes dic̄t tl'e sp^{a} n̄ ꝯcurrit necio. ꝟ bñ ꝯfirmāt aliq̄ ml'ieres dicentes se ꝯcipe aliq̄n sine aliq̄ spmat̄ emissiōe: q: s ne delicia nō bili. ꝛ sic pbi ꝛ medici sūt ꝯcordes q: medici ꝟ dicūt ꝛ asserūt ad facilem ꝯceptiōez

Alñ át ⁊ de possibili p̄t fieri ꝯcepº sine ꝯcursu ta
lis ſp̄mat̃ ip̄iꝰ mlïer̃. Ságuis át menstruꝰ necc̃io
ꝯcurrit pꝰ ꝯcursuȝ ſp̄matū ꝑ horas q̃ soli deo in-
notescūt: ná nisi san. purꝰ a venis ip̄iꝰ mr̄iq̃ ꝯñr
occurreret ſp̄maca mēba nō haberēt maam suffi-
ciētē sue gñatiōis vt ē supiꝰ declaratū. ¶ Scōa
cā potima ⁊ p̄ncipal̃ ꝯcepº se tenēs ex p̄te mlïe-
rū ē ꝯseruatio ip̄iꝰ ſp̄mat̃ retēti: ne p̄ter naturam
corrūpat̃. bñ ḡ ꝯcludit̃ recte speculáti ꝙ cáe ma
le eiꝰ retētiōis. vl' cáe eiꝰ innat̃al' corruptiōis sūt
cáe potime ⁊ p̄ncipales ipediētes ꝯceptiōem ex
p̄te ip̄iꝰ mlïer̃. Cáe át male retētiōis ſp̄mat̃ i ma
trice sunt q̄tuor i gñe. vna ē mag̃ cōis ⁊ ē lenitas
mr̄iq̃ seu eiꝰ lubricitas ⁊ largitas ꝓpt̃ malá com
plexionē eiꝰ hūidá sine mat̃ia ꝓpt̃ qd̃ idigēt ap-
positiōe calidoꝝ stipticoꝝ i forā suppositoꝝ͂ Vl'
vnguēti cū lana. vl' i modū effusiōis vt mag̃ i se-
quētibꝰ explanabimꝰ: ná matrix dȝ eē nat̃al'r cū
aliq̄li aſp̄itate vt semē nat̃e retineat ꝓpt̃ istá cáȝ
mag̃ ꝯcipiūt i fine mēstruoꝝ qꝛ sup̄fluitatibꝰ ex-
pulsis matrix remanet cū aliq̄li aſp̄itate sibi na-
turali ⁊ collū mr̄iq̃ est mag̃ cal'm. Rab̃ i suo ꝯtie
¶ Alia cá male retētiōis ſp̄mat̃ i mr̄ice ē debili
tas ip̄iꝰ mr̄iq̃ a gñatiōe vl' a t̄pe i se vl' ꝑ colligá-
tiá villoꝝ ⁊ lacertoꝝ itrisecoꝝ faciētiū ad eiꝰ clau
sionē: vt iest q̇busdá mlïeribꝰ a gñatiōe qꝛ sūt ra
re ⁊ debil' ꝯtexture. ¶ Silr iest a t̄pe q̇busdá mu
lieribꝰ defloꝛat̃ añ etatē ꝑfectá potime a viro cō-
pleto ꝓpt̃ ꝯcussiōes violētas mr̄iq̃ añꝙ veniant
ad dictá etatē debilitat̃ i se sic oculꝰ ꝯcussus i se
debilitat̃ ꝙ nō p̄t retinere lacrimas. Alia cá ma
le retētiōis ſp̄mat̃ i mr̄ice ē durities labioꝝ intri-
secoꝝ mr̄iq̃: ná ip̄is idurat̃ nō p̄nt bñ vniri nec ꝑ
ꝯñs matrix bñ claudi pꝰ actū coitꝰ: ⁊ sic remanet
q̇dámō apta ná dȝ claudi ꝙ vix acumē acꝰ pos-
sit trásire vt dic̄ ga. v. d̄ morº. Idē rab̃ i suo ꝯtinēe
ná tlia labia itriseca d̄ facili idurát̃ a frio extrico
penetráte ⁊ subitráte sedēdo supra lapidē. vl' sup
terrá vl' a mag̃ frigoꝛe pedū cōpatit̃ matrix vl' in
durat̃ a balneo aq̄ parū cal'e vt ꝯtingit q̇busdaȝ
mlïeribꝰ i p̄º puerꝑio t̄pe cal'o. Intdū idurat̃ rō
ne difficil' p̄tꝰ ⁊ violēt. Intdū idurát̃ silr a ꝯcussi
one violēta i orificio. m. itriseco vt i defloratiōe. i.
freq̄nti ꝯcussiōe añ etatē ꝑfectá. Rab̃ pōit istum
casuȝ male retētiōis ſp̄mat̃ i toto ꝯtie ꝓpter qd̃
docet vti cū lana armoco cū q̇busdá ab itra alijs
Aa cá male retētiōis ſp̄mat̃ i mr̄ice ē malꝰ situs
mr̄iq̃ vt si declinat v͛sus latꝰ supiꝰ vl' iferiꝰ vt i ca
su mr̄iq̃. vl' si elongat̃ a vulua ꝙ trahat̃ supra re-
nes vt fit de possibili ab eisdē cauſ̄ i gñe p̄cipita
tiōis, vl' qꝛ mltū elōgat̃ a coytu. iō v͛gines q̄ ma-
ritát̃ vltra. xxiij. vl'. xxiiij. ánū coit̃ nō ꝯcipiūt d̄ fa
cili. vl' si elōgēt̃ a marito ꝑ lōga t̄pa qꝛ ꝑ plures
ános: ná stātibꝰ istis ꝯtētia. m. defic̄ i fundo. Iō
nō retinet̃ ſp̄ma i mr̄ice nisi valde ꝑ modicū spa-
ciū: Alie cáe extrisece p̄nt supuenire q̄ sunt cause
male retētiōis ſp̄mat̃ i mr̄ice vt coitꝰ sup coituȝ
Vl' qꝛ violēt̃ descēdit de lecto pꝰ coitū. vl' violen
ter icedit ꝑ domū ascēdēdo vl' descēdēdo. Vl' q̇a
ihoneste coreat saltádo mō virili. ¶ Pȝ ḡ tibi q̄t
nec q̄ sint cáe male retētiōis ſp̄mat̃ i mr̄ice q̄ sūt
cáe q̄re mlïer nō ꝯcipit. ¶ Cáe v͛o corruptionis
ſp̄mat̃ i mr̄ice se tenētes ex p̄te mlïer̃ sūt due in
gñe. vna ē mala ꝯº mltū excedēs ca. fri. hu. Sic
simplex vl' cōposita cū mat̃ia. vl' sine: lȝ vt plrm
sint cū maa i eiꝰ ꝯcauo vl' i venis assistētibꝰ ꝓpt̃
mēstruū i p̄te retētū. ná ex h̃ ipsa matrix calescit
cōiter. Lȝ aliq̄n refrigeret̃ ⁊ hūectet̃ vltra debi-
tū ꝓpt̃ qd̃ pl'es ex ip̄is mag̃ appetūt qꝛ dato ꝙ
mae sint in p̄te frie: qꝛ calescūt p̄ter naturá eleua
tur fumꝰ calidꝰ faciēs ad h̃ sic̄ ꝑ excessiuum men
struū refrigerat̃ ⁊ exsiccat̃ ⁊ ꝑ ꝯñs minꝰ appe-
tūt rab̃ in suo ꝯtie. Verū fortioꝛ cá ⁊ mag̃ occur
rēs corruptiōis ip̄iꝰ ē mala cōpl'o hūida simplex
vl' cōposita suffocás ip̄m: sic̄ videmꝰ in terre na-
scētibꝰ ꝙ suffocát̃ ab excedēti hūiditate vt decla
rat ga. v. ápho. sup dict̃ ypoq̄. i pl'ibꝰ loc̄. Mala
aūt ꝯº cal'a vl' mltū sicca ip̄iꝰ mr̄ic̄ p̄t eē simplici
ter cā corruptōis ſp̄matū vt fit i muliere colerica
mltū ruffa vl' nig̃. Et maxie q̄n mulier ꝯcurrit in
lapsu cū viro: ná si ſp̄ma excedat i caloꝛe vl' sicci
tate citiꝰ corrūpet̃ i mr̄ice mltū cal'a. Idē erit di-
cēdū si ꝯcurrát i alio lapsu. ꝓpt̃ qd̃ q̄si mr̄imoni
um ē sacmētū diuū deꝰ ordinat ꝙ colicus nubat
cū flática ⁊ ecōtra. turpis cū pulc̄ ⁊ ecōtra aqui
linꝰ cū sima ⁊ ecōtra. ná ꝯrietas i cōpl'one ⁊ cō
positiōe fac̄ ad facilē ꝯceptiōeȝ ⁊ ad maioꝛē dile
ctionē ꝓpt̃ obediētiá: ⁊ sic veniūt i vniformitatē
moꝝ: quia mlïer pa. ⁊ mit̃ mitigat yracūdiá cole
rici ⁊ ecōtra. iō mag̃ mutuo se diligūt. Verū ad
talē corruptiōem ſp̄mat̃ i. m. fac̄ silr mala ꝯº fria
⁊ hūida cerebri. aliq̄n ⁊ aliū p̄ncipatū ⁊ totiꝰ cor
poꝛ̃. iō dic̄ rab̃ i suo ꝯtie ꝙ mlïer cū glauq̃ ⁊ sub-
albid̄ ocul' nō ē apta ad cōcipiēdū sic̄ sunt muli-
eres cū nigris ocul' i q̇bꝰ ē maioꝛ ⁊ melioꝛ calidi
tas i corꝑe ⁊ i mēbris. subdit ꝙ ex h̃ ebriose non
sunt apte ad ꝯcipiēdū d̄ facili. Silr mala ꝯº fri-
gida ⁊ sicca p̄ncipam mēbroꝝ ⁊ totiꝰ corꝑis i mlïe
re fac̄ ad talē corruptionē ſp̄mat̃ i mr̄ice qꝛ ma-
trix nō ē fort̃ v͛tut̃ nec tales h̄nt ſp̄ma v͛tuosuȝ ſ;
debile cū pauc̄ spiritibꝰ: ná sic̄ in testicul' bñ com
plexionat̃ est v͛tꝰ gñatiua boni ⁊ v͛tuosi ſp̄matis

ita i spmae boo τ vtuoso ē vtꝰ gñatia fetꝰ c̄ vtute gñatia ipiꝰ mriq. Et si ista deficiūt spa de facili corrūpit ppt qḋ.d.rab.i suo ɔtic φ mlr vtēs acetob l' si fuerit ɔtic calāitat̄ τ tristicie nō ɔcipiet. Scda cā i gñe corruptōis spmat̄ i mrice est mala cōpō ipiꝰ mriq i sua suba: puta q2 ē densa τ spissa τ pinguis vltra sui naturā τ cū venul' puul': nā cū tali mala cōpōe san. nō pt ibidē fluere devenis ipius mriq pꝰ actū coitꝰ: q2 sunt stricte nc secūdina poterit ibidē colligari. 5. aph. cōmento illiꝰ. q̄cunq3 frigidas τ densas τc. vn fluxꝰ san. a venis dictis ad ipa3 mricē pꝰ actū coitꝰ ē de neccitate ɔceptiōis q2 alr spmatica mēba nō haberēt matia3 sufficientē sue gñatiōis vt ē supiꝰ dictū. Et sic silr spermata nō poterūt fermētari natalr put debet: ppter qḋ neccio corrūpent. iō dic ypo. τ ga. v. aph. φ sup tali cā dubiosa φ mulier suffumiget cum aromatibꝰ cū emboto pānis bn̄ inuoluto ne fumiꝰ exteriꝰ effundat ad os τ nares: τ si bn̄ inuoluta pānis odor τ sapor trāsierit ad os τ nares signū ē φ ibi nō ē illa cā sterilitat̄ τ ecōtra vt inferiꝰ dicet. ¶ Tu dices iste cāe corruptiōis spmat̄ coincidūt in idē cū caus male retentionis spermat̄ i mrice: q2 si spa corrūpat n̄ retinebit i mrice q2 ɔtētia desinet ipm abire vl' expulsiua expellet: τ sic icidet i caus male retētiōis spmat̄. Dicēdū φ nō coincidūt i idē: q2 i caus dict̄ male retētiōis spmat̄ retētia mriq peccat i actōe sua τ errat: q̄a nō retinet matia3 talē p gñatiōe fetꝰ. ꝰ stantibꝰ caus corruptiōis spmat̄ iam dictis tūc si in diebus aliqbꝰ τ horis corrūpat: nō errabit ɔtētiua si desinat ipm abire: q2 gūata rōne eius q̄titatis nec expulsiua errabit in actiōe si illud corruptu3 expellat incitata a q̄litate corpis corrupti acq̄rit cōiter malā q̄litatē vt ɔclusu3 ē dicit ga. 6. ḋ int. cao. po. φ ɔtētiua gūat τ incitat venire in actū rōne q̄ti sicut expulsiua rōne q̄lis. τ sic p3 tibi φ stātibꝰ caus corruptiōis magl detinet: q2 corrūpit i tpe ɔ̄ir expellit. ¶ Cāe vo se tenētes ex pte viri ne mlier ɔcipiat sunt. x. τ vltra vt ponit rab i suo ɔtic. Quedā se tenēt ex pte genitaliū pn̄r: vt q2 testiculi multū pui τ frigidi τ sicci a gñatione vl' a tpe ex approxiatiōe intius vel exteriꝰ opij vl' cāphore τ siliū. vl' q2 fuit sibi testiculꝰ maior incisus i cura rupture. vel eiꝰ dindimꝰ fuit in magna pte ɔsumptꝰ cū cautio i eiꝰ cura. vel fuit incisus i. pitoneon p cura lapiḋ: nā l3 q̄dē illor aliq̄lr erigāt nō sufficiēter nec debite spmatisant: quia vasa spmat̄ in pte fuert lesa τ debilitata salti in ptibus colligat̄ vt dic rab i suo ɔtic ppt qḋ sterilisat. Vel q2 caput veretri ē nimis curuū ppt eiꝰ magnū ligamētū: nā tūc nō eijc̄ spma de directo in agro nature: nā ex h vga viril' ledit in actione sua: sic lingua ledit int̄dū in sua actiōe ex suo ligamēto vt dic rab in suo ɔtic. vel q2 patit gomorreā incipiētē vel firmā seu festinā semis emissionē in actu coitꝰ: nā q2 n̄ ɔuenit cū muliere i emissione spmat̄. iō matia illa nō pt tūc eē bn̄ fermentata in testicul' ex sua anticipatiōe mlier nō cōcupit: nā emissio spmat̄ viri d3 subseq emissionem spmat̄ mlierl tāq coagulāt̄. Rab i suo ɔtic. mlri iuuenes colici sanguinei labūt in h p nimio calore genitaliū dilatāte vias illas vasor spmat̄ ppt qḋ festinat eiꝰ exitꝰ. vel q2 vga eiꝰ ē mollificata q̄ sufficiēter nō pt erigi nec extēdi ppt qḋ nō pt cā ɔgnoscere. vel q2 vir ē eiusdē cōplōnis cū mlier q2 spma caln nō gñabit i mrice cala multū: nec frigidū in fria: τ sic de alijs. rab i suo ɔtic. τ Ha. v. aph. Vel q2 ē multū coituꝰ q2 tūc spma nō est bn̄ pfectū nec spumosu3: ppt qḋ nō est sufficiēs gñatiōi: imo de facili corrūpit. silr ē cā exitꝰ spermat̄ a mrice ppt aptiōem τ ɔcussionē. vl' q2 virga eiꝰ ē nimis lōga tāgēs mricē in fundo intdu3 tales cāe ipediētes ɔceptiōe3 se tenēt ex pte pn̄cipaliū mēbror eiꝰ vt q2 fuit vulneratꝰ in capite retro aures: τ habuit venas iuueniles icisas: τ ē matia spmatica nec spūs aiales nō pn̄t descendere ad testiclos. vel q2 cerebr eiꝰ ē nimis frigidū τ hūidū tūc spma eiꝰ q2 descēdit p pte a cerebro nō ē sufficiēs ad gñatiōem. Jō ebriosi vel senes a senio vel pocōnati cū opio camphora τ similibꝰ nō gñant rab in suo ɔtic. ¶ Notū ē recte speculāti φ in sterilitate mlieris pticla patiēs ē ipa matrix. aliq̄n p se. aliq̄n p colligātiā: q2 venit qḋ vēire n̄ d3 fm naturā. vel ab ipo viro mala q̄litas cū matia. vel malꝰ eiꝰ sitꝰ. vel nō venit qḋ venire d3 fm naturā. puta spma naturale bn̄ cōplexionatū τ ɔo bōa a ptibꝰ colligat̄. Et ē pao cōit official' in receptaculo vel in situ. verū de possibili est pao ɔsilis interdū: τ est nocumētū pncir generatiue mricis talis sterilitas ex se vel vicio ptium colligatarū p morbo descripto ē pao gñatiue matricis quia morbꝰ descriptus infert pncipalr nocumentū tali generatiue matricis.

Istis clarificatis Cura tibi patescit.

Prius aūt φ in cura pcedas scire τ considerare oportet an talis sterilitas sit ex pte mlierl l' ex pte viri τ si sit vicio genitaliū vel pn̄cipaliū. Et scire oportet cām in specie talis sterilitat̄: q2 cura in h diuersificat. Primo aūt succurramꝰ causis male retentiōis spermatis in mrice ipediētibꝰ ɔceptiō

onē.¶ Si aliq̄ mulier ergo ñ cōcipit eo ꝙ sperᵃ
nō retinet ex magna lubricitate ꝛ largitate mrī⸗
cis q̇ casus plib⁹ ↄtingit vt patescit: qꝛ exit post
vnā horā. vel stati vel circa incedēdo ꝑ domū. vl'
descēdendo per gradariū imo alii ꝛ pluries de⸗
scēdendo de lecto ꝛ nō hꝫ os matricis hūidū: de
q̊ sit cura: nec plenū hūiditatib⁹ ꝓut hn̄t i mala
cōpl'one fria ꝛ hūida mrīcis de q̄ inferius dicē⁹
in sequētib⁹. nec hꝫ querelas p̄cipitatiōis nᶜ al⸗
terius mali situs mrīcis ꝛ habet mēstruū suffici
ens ꝛ nō ꝓlificauit alias: nec fuit deflorata ante
tp̄s. vn̄ q̇a talis lubricitas mrīcis cum largitate
sui orificij intrinᶜⁱ est sine maᵃ: eo q̇a in tali nō ē
maᵃ: iō nō indigēt reb⁹ euacuātib⁹: ꝫ sola ꝑmu⸗
tatiōe ꝛ approximatiōe calorum stipticoꝝ ad re
mouēdū illā malā cōpl'onē humidā sine matiā.
vt dicit raß in suo ↄtiᶜ in fine capli. Suffumige⸗
tur sic ꝑ triduū sero ꝛ mane cū emboto p⁹ mun⸗
dificatiōem ꝛ ablutiōem de mēstruis. ℞. boli ar
mēici rub. ʒ. ß. nucis cipressi. ʒ. vi. storacis liquide
qꝺ sufficit ad incorporādū fiant trociscis pōde⸗
rantes. ʒ. i. ß. Uel cū istis. ℞. baccarū lauri. ʒ. ß.
nucis cipressi. ʒ. i. storacis liq̄de. ʒ. i. misceantur ꝛ
addatur mell'. qꝺ suffic̄ ad incorporādū fiāt troci
sci vel pill'e pōderātes. ʒ. i. ß. Uel sic. ℞. mirre. ʒ.
v. aloe. ʒ. i. baccarū lauri. ʒ. ij. misceant̄ fiāt sil'es
trocisci: quo facto fiāt pessaria ista ꝛ teneat vnū
renouādo sero ꝛ mane ꝑ tres vl'. iiij. dies p⁹ mun
dificatiōem dictā de mēstruis. ℞. croci spice. an̄.
ʒ. i. musci. ʒ. ß. aluis nuc̄ cip̄ssi. an̄. ʒ. iij. mirre bac⸗
carū lauri. an̄. ʒ. ij. storacis liq̄de galbani. an̄. ʒ. ß.
gūme dissoluātur cū vino ꝛ misceat̄: ꝛ sil' incor⸗
porat̄. fiāt pessaria cū filo i capite ad formā glāꝺ
in q̄titate pollic̄ inuoluat̄ cū pāno lineo rariᵐᵒ
Uel de serico rariᵐᵒ ꝛ si nō placet mulieri tener̄
pessaᵃ quia ē comital' vel regal' facias in modū
vnguēti de q̄ iponat̄ facta stupha cū lana nō ab⸗
luta bn̄ in ꝓfundū. ℞. croci spice an̄. ʒ. ß. alumi⸗
nis. ʒ. ß. nuc̄ cipressi. ʒ. iij. gallarum. ʒ. ß. baccarꝫ
lauri. ʒ. ij. storac̄ liq̄di. ʒ. i. incorꝑent̄ oīa in mo⸗
dū vnguēti cū modico olei nardini. vel ancerꝭ ax⸗
ungie: ista oīa sunt de intēnōe raß in suo cōtiᶜ.
Primi tro. de arsenico bene sunt ad ꝓpositū int̄
alia mihi placēt. Paupib⁹ mulierib⁹ i q̇b⁹ sper
ma labit̄ infra paucas horas post coitū potiᵐᵉ
si nō habēt querelā p̄cipitatiōis vel alteri⁹ mali
situs matricis: nec hn̄t os mrīcis hūiduꝫ de quo
sit cura iponim⁹ cū melle de piꝑe lōgo vl' ꝺ allijs
vel de cardamoᵒ: qꝛ nō indigēt nisi exiccatiōe cū
aliquali calefactiōe ꝛ nō euacuatiōe facim⁹ sic.
℞. allioꝝ. ʒ. ij. ↄterātur ꝛ distēperat̄ cū alijs dua⸗
b⁹. ʒ. olei sisamij vel sambuci vel lilij ꝛ addat̄ aq̄
qꝺ sufficit ad decoquēdū supra prunas fiat de⸗
cocᵒ vsq3 ad ↄsumptiōem ipius aque: ꝛ cū hoc
supponat̄ de lana nō abluta in ꝓfundum ꝛ inun
gat̄ in pectine cū oleo sambucino. hoc f̄. q̇busdā
dieb⁹ specialiter post mūdificatiōem dictā. naꝫ ħ
est mirabile in hoc casu ꝛ in q̄cūq3 cā male retē⸗
tionis sꝑmatis ꝛ corruptiōis Raß in suo contiᶜ
vel illud facim⁹. ℞. cardamōi. ʒ. ij. ß. gallarū. ʒ. ß.
fiat puluis subtil' vt alcool colat⁹ cū sindone in⸗
corporet̄ cū modico olei sambuci vel lilij qꝺ suf⸗
fic̄ f̄'ꝑ modū fiet. vel vnguēti liq̄di de q̄ imponat̄
tepidū cū lana nō abluta infra matricē ꝑfumati
onib⁹ dictis ꝛ alijs p̄cedētib⁹ vl' nō p̄cedētibus
l' iponat̄ de hoc. ℞. mell'. ʒ. ij. piꝑis longi. ʒ. iij.
gallarū. ʒ. ß. pulueriꝫent̄ subtiliter vt alcohol: ꝛ ꝺ
hoc tepidū ponat̄ infra mrīcē ꝑ triduū p⁹ mūdi
ficatiōem dictā. ¶ Conseq̄nt an̄ꝙ coeat iponat̄
ↄtinue ꝑ duas horas ante i matrice istud. ℞. pā
nū lineū subtilissimū infundat̄ in aq̄ in q̄ sit dis⸗
solutū ꝛ bulitū alumen plume: ↄn̄r supspergatur
ꝛ inuoluat̄ in pul'. seq̄nte ꝛ ifra vuluā itromittat̄
℞. ciperi cassieligneę. an̄. ʒ. iij. gallaꝝ. ʒ. ij. f̄. pul⸗
uis subtilis vt alcohol ꝛ iponat̄ vt dictū ē. Que
dā hoꝝ bene valent in causis alijs male retētio⸗
nis sꝑmatis ꝛ eius corruptiōis vt inferi⁹ dicetur
Aliq̇ loco hoꝝ iponūt cū lana i mrīce i ꝓfundū
ꝑ duos aut tres dies post mūdificatiōem de mē⸗
struis ꝛ ablutiōem cū vino decoctiōis cardamōi
baccarū lauri. an̄. p. i. de coagulo leporꝭ dissoluto
cū ol'o viol' vel sambuci sisamini vel linij vl' lilij:
qꝛ multū ↄfortat retētiuā mrīc̄. Et dant illis die⸗
bus ꝛ alijs in potu in introitu lecti modicū ꝺ ra⸗
sura eborꝭ cū modico vini: est eñ magni iuuamē
ti a tota natura speᶜᵃ Raß in suo ↄtiᶜ. Et aliqui
dant mō sil'i in potu vel in pill'is de dicto coagu
lo. ꝛ aliq̇ ꝓmiscēt ponūt duas ꝑtes coaguli lepo
ris. ꝛ tertiā partē rasure eborꝭ faciūt pill'as cū vi
no ꝛ dant ante cenā ꝑ horas. ʒ. aut q̄tuor. vel cir⸗
ca trib⁹ aut q̄tuor dieb⁹. post istos dies interro⸗
ga si in aliq̇ sentit meliorē retentionē sꝑmat̄: naꝫ
si sentiat ꝛ nō ꝑfectā reitera illa que dicta sunt a⸗
lijs tribus aut q̄tuor dieb⁹ ꝛ postea dimittas eā
ex toto cessando ab oīi medicamīe ꝑ alias q̄ttu⸗
or dies: ꝛ stet cū marito ꝓut lex ꝛ deus precipit.
Quib⁹ diebus transactis sil'i modo iterroga eā:
si sentit aliqualē aut nullā reparatiōem in reti⸗
nendo sperma: qꝛ si nullā sentit scias ꝙ nō veni
sti ad cām impedimēti. volue ergo foliū si aliq̄lē
sentit licet nō ꝑfectā bonū signū est. dimittas ve
nire iterū mēstrua an̄ꝙ vlterius agas: q̇a forsan.

tu ipedires naturā in sui actiōe:ꝫ talis mlier teneat iterū regimē suū ꝙ vtatur vino rubeo bene maturo:q₂ facit ad ipregnatiōem:sic̄ vinū subtile ꝛ albū ipedit. Rab in suo ꝯti^c vitabis carnes porcinas ꝛ axūgiosas offas liq̄das remollitas sedere sup₂ terrā ꝛ lapidez. ¶ Et si aliq̄ mulier nō ꝯcipiat eo ꝙ spma nō retinet ex debilitate matricis a gn̄atōe:ꝛ ꝯtigit q̄busdā mulierib⁹ delicatis ꝛ rare ꝛ delicate cōtexture. vel ꝯtingit ħ ex debilitate matriq̄ a tpe in se ꝛ in vil̕ suis ꝛ lacert̄ intrinsecis faciētib⁹ ad ei⁹ clausionē post actum coytus vt ꝯtingit puell̕ deflorat̄ ante ꝑfectā etatem:naz ex ꝯcussionibus violent̄ ꝛ freqūētat̄ an̄ etatē ꝑfectā partes ille debilitanť. ꝛ sic bene nō claudūtur post actū coyt⁹: qđ patet:q₂ parum retineť post actū coitus. Et scitur ꝙ fuit deflorata ante perfectam etatem. verū opinať a q̄busdaz ꝛ bene ꝙ pluries ꝯcurrat cū ista debilitate retentiue duricies labioꝝ intrinsecoꝝ matricis ꝑpť illas ꝯcussiones violentas ꝑpť qđ illa q̄ dicentur in articulo sequēti in cā male retētiōis ex duricie labioꝝ intrinsecoꝝ ħabēt locū in ista cā debilitat̄ matriq̄. in debilitate ergo matriq̄ a gn̄atiōe in q̄busdā mulierib⁹ a tpe vt ꝯtingat q̄busdā mulieribus defloratis ante tp̄s ꝑfectū stupheť matrix q̄nq₃ aut sex dieb⁹ sero ꝛ mane cū seq̄ntibus. ℞ mirre storaq̄ liq̄de galbani an̄. ʒ. i. teranť ꝛ misceanť fiant trocisci pōderātes. ʒ. i. ß. suffumigeť ꝑ pausam. ɔn̄r imponas de oleo balsami cuz lana nō abluta infra matricē in ꝑfundū:loco ill⁹ imponas de oleo de lilio tepido ꝛ inungať in pectine cū oleo sambucino vl̕ lilij l̕ oleo muscatellio loco hoꝝ ponas de isto sieť cū lana. ℞. ligni balsami. ʒ. ij. been musci. an̄. ʒ. ß. blacte bisancie. ʒ. i. pulueriseť subtiliter vt alkool ꝛ incorporēť cū oleo balsami. si nō ħabes cū oleo sambuci. vl̕ cū olo muscatellio:loco hoꝝ ponas oleū de lilio:et fiat sief in modū vnguēti de q̄ imponať cū lana Loco hoꝝ facta suffumigatōne iponas cū lana de felle colūbi triplata q̄ntitate olei nardini vl̕ ol̕i sambucini l̕ olei muscatelli^i. vl̕ iponas cū lana de alijs cōtritis ꝛ distēperat̄ cū oleo sambucino coctis vt stati dictū ē i debilitate m̄riq̄ a lubricitate ei⁹ vl̕ de coagulo. postq̄ hoc fecer̄ q̄nq₃ vl̕. 6. dieb⁹ cessa ab om̄i medicamie: ꝛ assistat marito suo ꝑ alios. v. vl̕. vi. dies. ꝫ an̄ cenā ꝑ vnā vl̕ duas horas da sibi modicū de rasura ebor̄ cū modico vini boni: vel da sibi tres vl̕ q̄ttuor pill̕as factas de coagulo lepor̄ i duab⁹ ptib⁹:ꝛ i tertia de rasura ebor̄ ħ ꝯtinuet ꝑ illos. v. aut. vi. dies. Et anteq̄ coeat sp̄ iponat ꝑ duas horas i m̄rice pānū lineum subtilissime infusum i aq̄ alūis ꝛ sinapisatū cū puluere dicto vt est dictū in reparādo lubricitates matriq̄ in p̄cedētib⁹. post istos. v. vel. vi. dies interroga ipam si sentit maiorē retētionē spmat̄:q̄a si sentit ꝯtinua sup₂ adicta ꝑ. vij. vel. viij. dies vltra nō vsq₃ q̄ mēstrua iterū transiuerit. Et si nō sentit in aliq̄ maiorē retētiōem spermat̄ tunc opinandum ē ꝙ cā poti^{me} ill⁹ male retentionis erit duricies labioꝝ itrisecoꝝ m̄riq̄ ꝓhibētiū clausionē ipi⁹. nā durū cū duro nō pt bn̄ vniri. ꝛ^c via illa nō pt bn̄ claudi:ꝛ iō nccio exit spma de m̄rice:ꝛ tūc est recurrēdū ad remedia q̄ stati dicenť: ꝑ illa duricie labioꝝ itrinsecoꝝ m̄riq̄. ¶ Et si aliq̄ mlier nō cōcipit eo q₂ spma nō retinet ꝑpť ducicie labioꝝ itrisecoꝝ. m. qđ p₃ q₂ p⁹ puerpiū spma nō retinet nec ꝑ ɔn̄s ꝯcepit:imo spma statim exit:q₂ matrix nō claudiť ꝑpť duricie labioꝝ dictā a frio subītrāte forti i puerpio et p⁹ incedēdo ꝑ domū. vel balneādo i balneo nō bn̄ calo an̄q̄ matrix eēt bn̄ ꝯsolidata. Et nō ħ₃ q̄relā p̄cipitationis vl̕ alteri⁹ mali mot⁹ m̄riq̄. vl̕ ħ ꝯtingit sine puerpio talis durities illoꝝ labioꝝ ill̕ q̄ fuerūt deflorate an̄ tp̄s ꝑfectū vt ē sup⁹ declaratū ꝑpť ꝯcussiōes violētas matriq̄ fiat suffumiga^o cum trocisq̄ stati dict̄ ꝑ. x. vl̕. xij. dies sero ꝛ mane. ℞. mirre storaq̄ liq̄de galbani an̄. ʒ. ij. ꝯteraťꝛ dissoluať ꝛ fiāt trocisci cū vino pōderāt. ʒ. i. ß. facta suffumigatiōe iponať cū lana nō abluta. de isto sieť ꝑ modū vnguēti. ℞. armo^{ci}. ʒ. vij. croci. ʒ. ij. spice corōn̄. regie. ana. ʒ. i. folij cardamōi. an̄. ʒ. i. vitelli oui cocti. ʒ. iij. adipis ancer̄. ʒ. i. olei nardini. ʒ. ß. misceāť in modū vnguētiō q̄ supponať cū lana facta ꝑsūatiōe p⁹ mūdificatiōem ꝛ lauatiōem a mēstruis laueť cū vino decoctiōis baccaꝝ lauri ꝛ cardamōi. an̄. m. ß. vl̕ iponať ō ħ vnguēto cum lana. ℞. feq̄ olei de lilio. feq̄ olei ō semib⁹ bdellij an̄. ʒ. ß. storaq̄ liq̄de galbani oppopōq̄ armoniaci an̄. ʒ. iij. adipis anat̄ vl̕ galine re. ʒ. ij. gūmi cum pauco vino dissoluūť q̄bus nō valde mollificat̄ alia admisceāť i mortario donec ꝑ modū vnguē^t fiat deinde coitu vtať ꝑ. v. vel. vi. dies. Rab i suo ꝯti^c:ꝫ q̄diu fuit cū marito sumat an̄ cenā ꝑ duas horas de rasura ebor̄ cū modico boni vini. vl̕ sumat pill̕as eodē tpe. 4. vl̕. v. de duab⁹ ptib⁹ coaguli lepor̄ ꝛ 3^a pte ebor̄. ꝛ si videť tibi anteq̄ coeat imponat per duas horas i matricem pannum lineum subtilissimuz infusum in aqua dissolutionis aluminis iameni seu plume superasperso puluere superius dicto in cura male retentionis spermatis ex lubricitate matricis ¶ Et post illos dies interroga ipsam si vltra solitum retineat sperma ꝙ si sic bonuz signū est ꝛ ecōtra m

140

terim ꝓcedas mō filii ꝑ aliq̄s dies lōge tn̄ a men
struo ⁊ ex cā. Aliq̄ habēt ꝓ secreto ꝙ in omī ma
la retētiōe sꝑmatis ex aliq̄ triū cārum dictarū su⸗
mát ꝑ.xv. post mēstruū assistēdo cū marito medi
um coclear matric̄ lepor̄ exsiccate spaciose i fur
no ⁊ subtiliter puluerisate cū modico vini odori
feri credo ꝙ vz a tota natura speci^ca in omī cā i⸗
pediēte cōceptiōem ꝑterq̄ in mala situ matricis
ipediente ꝯceptiōem multa sunt remedia dicta i
cauꝭ alijs male retētiōis q̄ valēt aliq̄lr in h̄ casu
¶ Et si aliqua mulier nō ꝯcipit eo ꝙ sꝑma non
retinet ꝓpt̄ malum situm matric̄: q: ē ꝯtorta ad
vnū latus ⁊ cōiter ad latus sinistrū qđ demon⸗
strat q̄rela mlieris ⁊ nō retinet ꝑ horas ipm̄ sper
ma: ⁊ aliq̄lr plangit vel ḡuatur in coitu ꝓpt̄ vio⸗
lentiā quā fecit ỽga collo matric̄ cuz torto curet̄
p̄us p̄cipita° ꝓut est supꝰ dictū: verū q: cuz tali
cōtortiōe cōicat dolor mr̄icis cōiter se extēdens
ad latꝰ ⁊ ad coxā ⁊ fit a cā fria inungāt̄ vole pe⸗
dū cū oleo actu calˀo sambuci vl̄ nardio vl̄ musca
tellino vel de euforb. vel q̄.ʒ.ß.euforbij addat̄ in
q̄rt̄.i.olei sambuci vel lilij: nā ꝑ colligātiā calefit
matrix ⁊ genitalia sic̄ eoꝝ infrigidatio infrigidat
matricē raꝭ in suo ꝯtinēte vel fricēt̄ vole pedum
cū h̄ ℞.piret.ʒ.ß.euforbij.ʒ.ij.pluerisent̄ subtil̄r
⁊ distēꝑent̄ cū modico vini: ⁊ cū h̄ vole seu plan
te pedū fricent̄ de sero ⁊ supponat̄ cū lana infra
mr̄icē aliq̄n de hoc. ℞.pulueris subtil̄ cardamōi
ʒ.ij.olei sambuci.ʒ.ij.misceātur: ⁊ de h̄ cū lana i⸗
fra matricē iponat̄: nā calefacit mr̄icē valde: ⁊ i⸗
citat ad coitū. Idē fac̄ mel si supponat̄ cū lana
cū modico zz.aut pipis lōgi vel altꝰ incitat coi
tū ⁊ calefacit matricē ⁊ ad educēdū illas supflu
itates flāticas de mr̄ice q̄ faciūt illam ꝯtortiōem
seu spasmū matric̄. fiat istud sic̄ qđ iponat̄ cum
lana infra matricem. ℞. pulpe colequintide.ʒ.
ij. cinamomi.ʒ.i.olei sambuci.ʒ.ij. misceātur vel
fiant pessaria in modum glandis in panno de se
rico inuoluta quoꝝ vnum teneat ꝑ vnū diē natu⸗
ralē. ⁊ f̄.clistere exꝑtuz ad h̄. ℞.radicis cipi.ʒ.ij.
mirre.ʒ.i.f̄.decoc° vsq̄ ad ꝯsumptiōez medicta⸗
tis. deinde addat̄ pulpa coloq̄ntide nō pulueri⸗
sate.ʒ.ij.coquantur bn̄ ⁊ colātur ⁊ accipiāt̄.ʒ.iiij.
de decoctiōe f̄.clistere i mr̄ice. alia portio ꝯserue
tur: ⁊ f̄.aliud clistere 3ª aut 4ª die. ¶ Et si aliq̄
mulier nō ꝯcipit eo q: nō retinet sꝑma ꝓpt̄ casū
mr̄ic̄ ad inferꝰ qđ demōstrat q̄rela ipiꝰ: ⁊ q̄dam
res ꝑnitiue: q: fuit ligata sub vmbilico. similiter
q̄a nō potest coire nisi prius expellat vrinā quā⸗
do maritus vult eam tangere de facto. ista q̄rela
male pōt reparari. potissime si duos vel tres mē⸗

ses transiuerit: purgetur ⁊ ventosetur sub vmbili
co vt est superius dictū in ca° ꝓprio. Et si aliqua
mulier nō cōcipit quia nō retinet sperma: q: ma
trix trahit̄ supra renes qđ demōstrat querela an
charū cū modica dilectatiōe in coitu f̄.cura ꝓut
est dictū in cura p̄cipitatiōis mr̄icis fiat sic̄ de
pulpa coloq̄ntide statim dictū ⁊ clisterisēt̄ ⁊ tra
hant̄ ad partē anteriorē cū ventosis magnis sb̄
vmbilico. ¶ Aduerte ꝙ in omī mala cōplxōe fria
⁊ hūida M.valet impō cū lana infra mr̄icē olei
balsami ꝑ se vel cū puluere supꝰ dicto de ligno
balsami ⁊ alijs ꝓut est supius dictū in mala retē
tione sꝑmatis ex debilitate matricis dictū. Silr̄ i
positio fell̄ colūbi cū oleo nardino vt est superi⸗
us ibidem dictum de oleo lino cū lana. Et inun⸗
ctio ab extra vt est dictū ibidē cuz oleis. ¶ Et si
aliq̄ mulier nō cōcipit q: non retinet eo ꝙ habet
coitū post coitū ⁊ supra coitū ꝓpt̄ qđ sperma ex⸗
pellit̄ silr̄ sꝑma tale nō est bene ꝑfectū nec dige⸗
stū. iō de facili corrūpit̄ vt inferꝰ dicemꝰ ꝓpt̄ qđ
iuuenes.xvij.annoꝝ vel.xx.tardius ꝓlificāt. Iō
cesset talis iuuenis ne ipāz tangat nisi de tribus
in tribus diebus expulsis supfluitatibꝰ. ⁊ si sper
ma nō retinet̄ in mr̄ice ꝓpt̄ violentiā motꝰ post
coituz euitet talia quia quiescere remedium est
¶ Et si aliqua mulier nō concipit quia sperma
viri corrumpit̄ in matrice a mala complxōne fri⸗
gida humida. in. cū matia ꝯnr̄ expellit̄: qđ patet
q̄a talis mulier sentit frigus in matrice. ⁊ habet
os matricis ꝯnr̄ humidū ⁊ plenū hūiditatibus
interdū fetidis: ⁊ male purgat̄ de eius mēstruo:
⁊ illud est male coloratū ⁊ parum delectat̄ in co
itu: ⁊ ē habitudis flātice discolorata aliqualiter
⁊ habet vrinas flāticas ⁊ retinet sperma per diē
cōmuniter: ⁊ vltra: quia per duos aut tres dies
aliquando in quibus dictū sperma corrūpit̄: po
stea expellitur a ỽtute expulsiua excitata: quia i
eius corruptione acquirit malas qualitates: ꝓ⸗
pter qđ nō errat dicta virtus expulsiue in actiōe
sua: vt est superius declaratū. Ista mulier tene⸗
at regimē exsiccatiuū vitabit ⁊ spāl̄r remollitas
fructus frios vt poma pira pruna cerasa. vina sb̄
tilia sz vtatur vino rub. grosso bene maturo mel⸗
licrato per.xv.dies de mane tepido sine alia mi⸗
xtura. ℞.corticis rađ.fen. petro ap̄ ij raphani a⸗
chori.ana.ʒ.ij.radicis ciperi.ʒ.i.anisi marathri a⸗
meos seminis sizeleos.ana.ʒ.ij.baccarum lauri.ʒ.
ß.absinthij pulegij origani calamēti.an̄.ʒ.ß.mel
lis albi despumati quart.i.ß.fiat mellicratum be
ne clarificatum ad.lb.ij.renouetur de q̄nq̄ in.v.
diebus: dum vtetur isto mellicrato imponat in.

matrice cū lana nō ablata de ysopo hūido seu ꝺ
succo lane non ablute. vel imponat de oleo sābu
ci cū modico cardamo. q2 multū calefac̄ vuluaȝ
℞. olei sambuci. ʒ. iij. cardamo subti[me] pluerizȝ:
vt alcohol. ʒ. i. misceat̄. loco isti⁹ olei potes pone
re de oleo muscatellino ł de lilio vel de lino. vel i
ponas cū lana de oleo balsami. q2 calefac̄ mr̄icē
⁊ apit opilatōȝ. ¶ Expedito mellicto p. xv. dies.
vel circa: purgat̄. ꝭ adūte ꝙ nō debes eā purga
re cū forti necvioléta medi[a] nec i aliq̄ lapso mr̄iq̄
purget̄ ḡ cum. ʒ. 6. bn̄dicte dissolute cū modi⁹ vi
ni albi ⁊ sumat i matutis ⁊ dormiat si velit aliq̄n
tulū. ł capiāt̄ de agarico electo. ʒ. ij. ⁊ ꝭ. ȝȝ anisi.
an̄. ʒ. i. ꝭ modica decoctio cum modico mellicrati
ꝭ potus det̄ in aurora. vel detur. ʒ. i. turbith albi
gūmosi cum. ℈. i. ȝȝ. cū modico brodio cauliū ru
be. vel cicerū rub. ꝯn̄r vadat ad stufam sto⁹ ieiu⁹
¶ Et veniam⁹ ad purgatōnes pticulares mr̄icis
imponas lanā cū isto sief qꝺ est multū laudatū
a rasi in suo continente ad purgādum aquaȝ de
mr̄ice si iponat̄ bn̄ in ꝓfundū mr̄icis. ℞. plpe
colloq̄ntide grosso mō puluerizate. ʒ. ij. interioris
cynamo. ʒ. iij. ꝭ pul. q̄ incorpet̄ cū vino dulci co
cto vel cum vernacha: vt sic competeret liquiduȝ
vel cum oleo sambuci distempet̄ illo mō suppōa
tur. ¶ Posses etiā facere de isto puluere popias
cū pāno de serico rarissimo i grossitudie auellāe
ḡsse cū filo in capite ⁊ tenere p noctē ⁊ vlt̄. post
ea innouare ꝑut videbit̄ discretōni tue ꝭm effec
tū quā inducet. ¶ Istis expedit̄ si matrix nō fu
it bn̄ purgata de tali ma[a] hūida sordida cū istis
clisterizet̄ ipa cū decoctōe pulpe colloq̄ntide qꝺ
ē de vltimat̄ remedijs in casu isto ⁊ sit̄ in mr̄ice
pingui ⁊ spissa. de cui⁹ cura statum loq̄mur. Rab
in suo cōtinēte. ¶ ℞ cipi. ʒ. ij. mirre. ʒ. i. pulpe co
loquitiꝺ grosso⁹ pulueri. ʒ. iij. bdellij. ʒ. ꝭ. ꝭ. deco
ctio in. lb. i. ⁊ ꝭ. vsq3 ad lb. i. Et de ista decoctione
fiāt tria clisteria sic p tres dies de. 4. ʒ. recipiat p
mr̄icem ⁊ teneat ꝙtū poterit tenere. Istis expe
dit̄ q̄escas ab omī ope quiq3 vel sex dieb⁹. ꝯn̄ter
fac ꝓfumigatōes supius dictas ꝺ trocisc̄ fact̄ de
mirra storace liq̄da ⁊ galbano equis ptib⁹. ꝯn̄r
imponas infra matricē de ill q̄ dicta sūt i mala
retētione spmat̄ ex debilitate mr̄iq̄. s. de felle colū
bi cū oleo nardino. vel de alijs centrit̄ ⁊ testis ē
oleo sambuci vel de coagulo vel de oleo balsa.
vel de oleo de lino. ⁊ sumat an̄ cenam vel de ma
ne de rasura ebor̄ cū vino vel de coagulo lepor̄.
p se vel cū vna pte eboris in pill ante cenā vt ē di
ctum i cura male retētōis spmat̄ ex debilita[te] ma
triq̄. postꝙ hoc fecer̄. vi. vel. vij. dieb⁹: cessa ab oi
medicamie. Alijs aūt. v. diebus ⁊ assistat marito
suo ill diebus ⁊ imponat i mr̄ice p duas horas
anteꝙ coeat pānū lineū infusum supi⁹ dictuȝ si
napizatū pul dicto in cura debilitat̄ retētiue ma
triq̄ ex ei⁹ debilitate ⁊ lubricitate. Post istos dies
introga ipam si sentit maiorē retētōem spmatis
nec in se maiorē repatōem illius fritat̄ ⁊ humor̄
ipi⁹ mr̄iq̄. nec si os mr̄iq̄ est plenū hūiditatib⁹ p
ut solebat repa⁹ non videt̄ tibi ꝯpleta ꝭ istud de
ꝯsilio rab i suo ꝯtinē. ℞. gallaȝ mirre cipi cassi
elig[e] pipis lōg. spice. an̄. ʒ. ꝭ. ꝭ pul subtil vt alko
hol fiāt popie ad grossitudinē auellane bn̄ ḡsse c̄
pāno rari[mo] de serico cū filo in cauda teneat de
nocte anꝙ coeat. loco isti⁹ pāni dicti sinapizant
de puluere supradicto. nam iste popie bn̄ valent
ad fritatem ⁊ hūiditatē ⁊ largitatē necnō ad fe
torē matricis. Rab i suo ꝯti[e].

Et si aliqua Mulier n̄ ꝯcipit eo q̄a
spma corrūpit̄ ⁊ ꝯn̄ter
expellit̄ post horas ⁊ dies ⁊ corrūpit̄ a mala cō
plexione cal'a mr̄icis vt pl'ies iest in muliere rufa
colica: curet̄ cū dieta infridatiua ⁊ hūectia ⁊ pur
get̄ cū hijs q̄ educūt colerā. Rab in suo conti[e].
vt sunt tamarindi: vitādo res cal'as. Vtat̄ vio bn̄
limphato ⁊ reb⁹ bullit̄ ⁊ spinargijs cū lactuc̄ po
tet de mane de aqua end. aliq̄n inūgat pectineȝ
⁊ genitalia cū oleo rob potissime vnfauci⁹. ꝭ cō
tinuet p q̄rtale āni. Repatio ista stat cōit̄ in istis
⁊ silibus. Et si ad corruptōem spmat̄ dictam rō
ne male ꝯplōnis hūide simpliq̄ vel ꝯposite qꝺ ē
vtplrim puta frie ⁊ hūide mag̃ facit mala cōplio
fria ⁊ hūida cer ⁊ alioȝ p̄ncipalium toti⁹ corpis
ipi⁹ mulier̄ a ḡna[oe]: vt ē dictū de mliere cū glauq̄
⁊ subalbidis ocul: vt a tpe: vt est dictū ꝺ ebriosa
Iste casus male est repabil q2 ē natural vel ha
bituatus. regātur regimie cal'o ⁊ siccet̄ ⁊ stuphe
tur cum vino rubeo ⁊ grosso vitādo hūida vt ni
miū potū: offas potissime remollitas: ⁊ fruct⁹ fri
gidos. ⁊ vtat̄ metridato bis vel ter in septimana
de mane cuȝ vino albo in q̄titate amigdale. cō
tinuet hoc p tres aut q̄ttuor mēses poti[me] tempe
frio vel tpato. Si nō placet sibi potare: comedat
de mane vel i introitu lecti. nam vsus isti⁹ metri
dati corriget istos lapsus. Et si ad talē corrupti
oneȝ spmat̄ in muliere faciat mala cōplō fria et
sicca p̄ncipalium ⁊ totius corpis teneat dietā re
sumptiuā cal'am. ⁊ sit in leticia ꝙtum poterit. di
mittas eam viuere in sui claudicatōe: q2 talis la
psus ē naturalis. ¶ Et si aliqua mulier non con
cipit: eo q2 sperma viri corrumpit̄ in mr̄ice ꝓpt̄
malam complōnem matricis, vt q2 nimis densa

⁊ spissa ⁊ pinguis cum venulis valde strictis ꝓ-
pter qđ sá. nō pōt ibidem fluere post actū coit⁹
⁊ ꝑ ꝯñs spermata vtriusq; non poterūt bene ibi
dem fermētari. nec aliquid de ip̄is poterit alliga-
ri cum capitibus venarū ip̄ius ꝙ in futuꝝ veni-
at in secundiná ꝓpter eaꝝ ꝑuitatē: vt vult ga⁹. ꝯ°
ampho. sup illo cañ. Quecūq; frias ⁊ dēsas ⁊c̄.
ꝓpter qđ corrumpit̃ ⁊c̄. quod pꝫ. q: est mulier fle-
gmatica corpulēta ⁊ grossa cum venis corporis
valde strictis cū paucis mēstruis. et nō delectat̃
multum in coitu ⁊ fuit cum marito q̇busdá ánis
non ꝯcipiendo. ⁊ retinet sp̄ma ꝑ diem ⁊ vltra. et
q̄dam haꝝ sunt cuꝫ glaucis ⁊ subalbidis oculis
parū deliciose in coitu. q: habēt matricē friam ⁊
humidá: q̄ glaucedo cōmunit̃ attestat̃ sup steril-
tate ip̄aꝝ. Rasis in suo ꝯtinēte. ꝓpter malam cō-
plexionē friam ⁊ humidá p̄ncipaliū ⁊ toti⁹ cor-
poris vel ꝓpter malá complōnem ip̄ius matriq̇.
q: ꝯñter habēt densam: pinguē ⁊ spissam m̄ricem
cū venul' valde stricꝫ: vt est dictū. Vt intētio tua
sit certa ⁊ nō veniat in dubiū ℞. tres grossos dē-
tes allij: ꝑfora cum acu cū filo medij palmi in lō-
gitudine ⁊ ponat in introitu lecti infra matricem
bene in ꝓfundū de mane interroga ip̄am si cor-
respōdet odor nec sapor in ore. si sentiat odorē ⁊
saporē in ore ꝑcipiat bñ: ⁊ notabilit̃ scias ꝙ nō
sterilizat ex hoc ⁊ econtra. Sed inuestiga aliá cáꝫ
si est mala complō fria ⁊ hūida dūtaxat vl' lubri-
citas m̄riq̇ vel ei⁹ debilitas vel grossicies labiorū
intrinsecoꝝ. si non sentiat ꝑfecte odorē in ore de
sero ꝑfumet̃ de sero bñ inuoluta pánis: ne fum⁹
ꝑ extra veniat ad os ⁊ nares. fit embotū per qđ fit
suffumigatio ex hoc. ℞. myrre storaq̇ cala. añ. ʒ. ß
thur̃ al. lig' aloes añ. ʒ. i. baccarū lauri. ʒ. ß. musci
ʒ. ß. storaq̇ liq̇de. ʒ. i. fit tro. pōderátes. ʒ. i. ß. pōe du-
os aut tres successiue sup carbones in olla cum
emboto. ⁊ sit olla bñ cooperta ⁊ mulier similiter
ꝓpter cám intret lectum caute ⁊ imponat i ma-
trice suppo^m ad formam digiti grossi de istis. ℞
mirre storacis liquide añ. ʒ. ß. baccarū lauri. scis
sizelcos añ. ʒ. ß. fiant duo pessaria inuoluta in ve-
lo de serico. teneat vnū de nocte in crastinū inter-
roga ip̄am si sentit bene in ore odorē nec saporē
extraneū. Si non sentiat vel parū sentiat tūc at-
testat̃ sup densitatē ⁊ pinguedinē matricis q̄ est
reꝑabil' si aliqualiter sentiat: alr̃ non. Si ꝑfecte
⁊ fortiter sentiat tunc stat sup alijs causis impe-
dimēti: vt statim tibi dixi. nam si parū sentiat: re-
tera ꝑfumatōnes mirre ⁊ vtriusq; storacis: q: il-
a sunt apitiua. ¶ Si ergo aliqua mulier nō ꝯci-
pit q: sperma corrumpit̃ ex dēsitate matriq̇: maxi-
me quod pꝫ. q: non sentit in aliq̇ odorē nec sapo-
rē i ore reꝝpositarū i trociscꝭ. nō cures talē recipe
in cura. fugias te non posse vacare. ¶ Si vo cor-
rumpit̃ sperma in matrice alicui⁹ mulieris ꝓpter
aliq̄lem dēsitatem matriq̇ ⁊ aliqualē stricturá ve-
narū eius ⁊ nō in vltimo qđ patet. q: sentit i ore
aliqualiter ⁊ parū saporē illoꝝ trociscorū ⁊ odo-
rem tūc impone i matrice cum lana de oleo lilij vl'
sambuci cū modico spice. ⁊ vtriusq; storaq̇ ⁊ car-
damo'. ℞. olei de lilio vel sambuci vel muscatel-
lini. ʒ. iiij. storacis liq̇de spice añ. ʒ. ij. cardamomi
ʒ. i. puluerisentur subtilit̃ vt alcohol ⁊ misceant̃ ⁊
de hoc imponat cū lana infra matricē bñ in ꝓfū-
dum. hoc fit ꝑ. xv. dies vel. xx. ⁊ ꝑfumet se cuꝫ em-
boto de duobus in duob⁹ diebus ꝑ illos dies i in-
troitu lecti cū trociscꝭ supius dicꝭ. ℞. mirre stora-
cis liq̇de galbani añ. ʒ. vná. fiant trocisci pōde-
rantes. ʒ. i. ⁊ ß. ponat in olla cum prunis ⁊ embo-
to duos aut tres successiue. nam ꝑfuma° cuꝫ isto
aꝑit opil'ones matriq̇ ⁊ ora illaꝝ venaꝝ. ¶ Istis
xv. aut. xx. diebus complecꝭ clisterizet̃ matrix vna
die ⁊ alia die non ꝑ. xij. dies vel circa cum clisteri
de colloq̇ntida dictuꝫ in corruptōe sp̄mat̃ in ma-
trice a mala complōne fria ⁊ hūida m̄riq̇. ¶ Et ē
hoc ꝯtinuet de se. sizelcos ꝑ modū dragete: et in
puluere: imo vꝫ autoritate antiquoꝝ in oib⁹ passi-
onibus matriq̇: ꝓterꝙ in mala complōne calida
vt in mulieribus colericis brunis vel ruffis.
¶ Istis expedicꝭ ꝑ aliq̇ tem̄pa imponat̃ i matri-
ce ꝑ aliquos dies ⁊ potissime post mēstruum de
isto sief. ℞ spice croci. añ. ʒ. ij. mastiq̇. ʒ. iij. myrre
ʒ. ß. castorei. ʒ. i. puluerizētur subtilissime vt alko-
hol ⁊ incorꝑentur cū oleo nardini aut adipe an-
seris fit ꝑ modum sief aut collirij de q̇ imponatur
cū lana non abluta in matrice bene profundum.
Istis facꝭ: q̇escas ab om̄i medicamine vsq; quo
veniát mēstrua. ⁊ interroga eam si retinet sp̄ma
ꝓut erat ꝯsueta. vel q̄liter. Et si tibi videt̃ fac ite-
rum post mēstrua illas ꝑfumatōes ⁊ impositōeꝫ
allioꝝ i matrice: vt supius ē dictum. ad certifican-
dum si matrix ē apꝑata nec deopilata: nec si vene
sint dilatate. q: oia ista impediebát conceptōem.
vt est supius dictū. ¶ Consequēter ꝓcedas: cu-
ram ē allijs vsq; quo sentiat saporē ⁊ odorē i odo-
re ⁊ substátiaꝫ matricis fuerit subtiliata ⁊ apta
in suis porositatib⁹ ⁊ in venis. quia matrix debꝫ
tenere mediū in complōne sui ⁊ compositōne: vt
dicit Rasis in suo continēte. Istū ꝓcessuꝫ tu re-
iterabis bis aut ter. q: ꝓcessus recuꝑatōnis tal'
nocumēti ēst longus trium aut q̄tuor mensium
¶ Aduerte ꝙ appropinquátibus menstruis ꝑ

tres aut q̄ttuoꝛ dies semper debes cessare ab om
ni medicamine: ne impedias naturā in sui actōe
Et istud consiliū est in om̄i cā impedimēti cōce-
ptionis.

Restat loqui de repatōne nocum̄toꝝ ī conceptōis que se tenēt ex ꝑte viri. ¶ Prius autē ꝙ̄ in cura ꝓce
das: scire ⁊ ꝯsiderare optet spēm illoꝝ nocumen
toꝝ impedientiū conceptōem. q̄ se tenēt ex parte
viri. quia q̄dam non recipiūt reparatōem: ⁊ q̄dā
suscipiūt vt statim dicetur in seq̄ntibus

Si ergo Mulier non cōcipit q: testicu
li eius mariti sunt nimis par-
ui ⁊ multū frigidi a gn̄atione vl' a tempe vl' com
plexio totius coꝛꝑis multū declinat ad frigidū ⁊
siccum. iste casus est male repabilis: nisi foꝛsan
ꝯplexio mulieris labat notabiliter ad contrariū.
⁊ si sic: vtatur regimine calido ⁊ humido bene re
sumptiuo. vt bonis caponibus: lacte vacciº: po-
tissime recurras ad illa q̄ dicemus in caº. sequēti
de ill' quibus augmentatur sꝑma: ⁊ faciūt ad e-
rectionē virge. ⁊c. Et si aliqua mulier nō cōcipit
q: fuit maioꝛ testiculus aboꝛsus ꝓ cura rupture:
quod pꝫ. q: ille qui remansit ē valde paruꝰ vl' eiꝰ
dimidius fuit in magna ꝑte cōsumptꝰ cauterio i
cura rupture. Uel quia fuit incisus in peritone-
on ꝓ cura lapidis. in talibꝰ non ē remediū quia
facte sunt steriles a tempe. ¶ Et si aliqua muli-
er non concipit q: caput veretri est nimis curuū
ꝓpter eius ligamētum est causa supius dicta qđ
patet ad oculū ip̄ius. habeas cyrurgicū ⁊ scidat
eius ligamētum cuꝫ flobothoº ꝑut facimꝰ in ni-
mio ligamento lingue: vt est dictum supius in. c.
ꝓpꝛio de ligamēto lingue. ¶ Et si aliqua nō cō-
cipit quia maritꝰ suus patit gomoꝛream ꝑfectā
vel incipientē ⁊ sic non pōt concipe causis supe
rius explicatis quod patet ex relatōne mulieris
⁊ viri: recurre ad curam in. c. ꝓpᵒ sequenti ¶ Et
si aliqua mulier non concipit quia virga mariti
ē aliq̄liter rēollita nō potēs bene ⁊ ꝑfecte erigi
recurre ad curam in sequēti caº. de impotētia co
itus ex mollificatōne vge. ¶ Et si aliqua mulier
non concipit. quia vir conuenit in compl'one cuꝫ
muliere: quia ambo flegmatici vel colerici ⁊ sic
de alijs: ⁊ sic non pōt concipe causis supꝛꝰ expli-
catis ꝑmuta vnū illoꝝ aliqualiter in complexiōe
sua cum dieta ⁊ alijs ꝑut ponit gaꝰ. 3º teg' ¶ Et
si aliqua mulier non cōcipit. q: vir suus ē nimis
coitiuus ex causis supius explicat; abstineat ⁊ ñ
tangat ip̄am nisi de tertio in tertiū. vel ꝙ plꝰ diffe
rat mutando lectū si aliter non posset desistere.
vel vadat alicubi per tres aut q̄ttuoꝛ dies. ¶ Et
si aliqua mulier non cōcipit quia vga mariti sui
ē nimis longa ex causa supius dicta cog̃scēdo e-
am non appodiet se ad vltimum circa genitalia.
Uidi vnū q̄ non poterat imp̄gnare vxoꝛem suaꝫ
donec fecit de bombace vnū circulū quem tene-
bat in radice vge dū volebat ip̄am cognoscere.
erat spissitudinis maioꝛis: ꝙ̄ sit pollex. q: virga
erecta non dꝫ esse nisi octo digitoꝝ vel circa i lon
gitudine parū plus aut parū minus ſm q̄ntitatē
hoīs. ¶ Et si aliqua mulier non ꝯcipit: q̊a vir
suus habuit incisas venas iuueniles q̄ sūt retro
aures ex vulnere vel al's ibi non ē cura. q: cōclu-
sum est ꝑ antiquos ⁊ ꝑ illas descēdit maťia gn̄a
tionis cum magna ꝑte cū spiritibus sensitis ad
ip̄os testiculos. ¶ Et si aliqua mulier nō conci-
pit q: maritus habet malā compl'onem friam et
humidā in cerebꝛo ⁊ alijs mēbꝛis vt ē in ebꝛioꝝ
⁊ senibꝰ ⁊ q̊busdā alijs ex se ex potionibꝰ teneat
dietā cal'am ⁊ siccā: ⁊ vtať metridato q̄libet die.
si tp̄s nō fuerit nimis caliđ: vel saltim vna die et
alia nō i q̄ntitate amigdale cū vino subtili sero pꝰ
cenā ꝑ q̄ttuoꝛ hoꝛas de mane si pocionatꝰ fuerit
cū opio vel cāphoꝛa nō recipit curōnē nisi cum
magna difficultate. Et sic terminet cura impedi
menti conceptōnis.

Capitulum de signis conceptionis.

De signis concep tionis. Nota ꝑmo ne deciparis i maᵃ ꝙ mulier modicoꝝ mēstruoꝝ ⁊ raroꝝ
ē incōueniēs ad ꝯcipiendū. Rab in suo ꝯtinēte.
q: h erit aut ex paucitate sāguis totiꝰ coꝛpꝛis aut
ex ꝯdēsatōe ip̄iꝰ mr̄icis ⁊ oꝛificioꝝ venaꝝ eiꝰ ꝯcaui
⁊ colli rōe eiꝰ spissitudīs vl' eiꝰ pinguedis: maxie
sui oꝛifiⁱ. ꝓpť qđ nō p̄t bn̄ sufficient expire san. nᶜ
fluere ab extra i mr̄icis ꝯcauū pꝰ coitū ꝑut ē ncc̄iū
i ꝯceptōe mr̄icis ꝑut ē supꝛꝰ dictū. ¶ Ulterius
nō ꝙ tp̄s in q̄ mľier velocꝰ imp̄gnať ē tp̄s i fine
emissiōis mēstruoꝝ nutrimēto eiꝰ digesto. Rab i
suo ꝯtinēte. hoc erit i auroꝛa q: tūc os mr̄icis ē ap-
tū ⁊ mag' calīn ⁊ ꝑ ꝯn̄s mag' ip̄o viro deliciosuꝫ
⁊ fundꝰ eius mag' asꝑ seu magis cū naturali as
peritate ꝓpter exitū san. ⁊ feculētie ꝑ capita vēa-
rum eius in cōcauo ⁊ in collo ꝓpter qđ meliꝰ re
tinet semen viri quod ē necessariū in cōceptōne
vt est supius dictū. ¶ 3º nota ꝙ mulier ñ cōcipit
infra. xi. annū ex ꝑuitate matricis. Sed illa q̄ cō
cipiet ante. xv. annū i ꝑiculo erit moꝛiēdi ē mr̄ix

sit pua valde. vnde si parit: pariet cū angustia. rasis in suo conti^c. ¶ Quarto nota q̄ signoꝝ ꝯceptionis q̄dā attestant̄ supra ꝯceptione dūtaxat ꝛ q̄dā hoꝝ sunt in p̄ma die. q̄dā in p̄ma septima^a q̄dam in primo mēse. quedā in p̄mis mensibus Alia sunt sig̃ q̄ attestant̄ sup ꝯceptione masculi ꝛ femelle. Ista appent coiter i vltimis mēsib⁹ a 4° mēse inclusiue incipiēdo vsq̄ ad. 9. Sig̃ que attestant̄ i p̄ma die dūtaxat ꝯceptioni sīt q̄nq̄ q̄ se tenēt ex pte dispositionis m̄ricis. Primū ē abstractio orificij seu vulue ꝛ eius exsiccatio p⁹ actum coitus. q: nil hūiditatis remansit in orificio vulue. q: signū est q̄ matrix retinuit sperma viri cum delicia sugēdo sil'r mēbrū ip̄ius viri. Ras̄ i suo ꝯtinēte. ¶ Secūdū signū est. q: ip̄o die post coitū similiter senserit pulsationē cū modico dolore in vētre ꝛ dorso: scias q̄ iam cōcepit. Ras̄ i suo ꝯtinēte. q: signū ē: q̄ aliqual'r sanguis fluxit ad m̄ricē ꝺ vēis assistētib⁹. in. ppt̄ gn̄atōꝫ sp̄maticoꝝ ꝛ fermētatōnū sp̄matū: vt ē sup̄⁹ declaratū ¶ Ex isto textu ꝛ quodā sequēti a rasi ꝯcludim⁹ q̄ in die coitus fluit san. ad matricem post retentionē sp̄mat̄. si fiat ꝯcep° ¶ Tertiū sig^m ē. si ip̄o die p⁹ coitū m̄lier sentiat horripilatōem cū rigore. Ras̄ in suo cōtinēte. nam cōiter habent istud signū vel aliud statim dictū. nam istud sil'r arguit motum ꝛ fluxū san. ꝛ hūoꝝ i matrice. nam ista insunt ex fumis eleuat̄. ¶ Ex istis duobus textibus dicim⁹ q̄ san. fluit ad matricē ip̄o die receptionis sp̄matis: si ꝯcep° fiat. ꝫ ĩfra quot horas sol⁹ de⁹ scit. ¶ Quartū signū ē ꝯstrictio orificij intrīseci matric̄. nam dꝫ stringi q̄ vix acumē ac⁹ posset ingredi. Ras̄ in suo ꝯtinēte. Idem ga⁹. v. de mor°. ¶ Quintū signū. ascēsus matric̄ aliqualit̄ ad supius: q: q̄n coadunat̄ ꝛ ꝯstringit̄ ascendit aliqual'r ad supius. Ras̄ in suo ꝯtinēte. Ista talia nescire possum⁹ p dictā matricē: ꝫ spectamus q̄ mulier matrona facit pbam cū digit̄. q: m̄lier expta statim cognoscit ꝛ ad maiorē tuitōnem expectam⁹ q̄ trāseat tp̄s p̄mi mēstrui. ¶ Signa q̄ attestāt̄ supra ꝯceptōeꝫ dūtaxat q̄ appent i p̄ma septimana se tenēt ex pte vrine. ꝛ ista sūt tria ꝫm aliq̄s modernos q: ras̄ nō facit mētionē i suo cōtinēte. ppt̄ qꝺ ꝯcludo q̄ nō sūt nccīe verificationis pp̄ter qꝺ attēdim⁹ ad alia signa. Primū est q̄ facta vrina ē citrina declināns ad aliq̄lem albedinē. ppt̄ qꝺ dicūt q̄ ē subcitrina. Secūdū sig^m est q̄ vrina hꝫ i medio quasi totuꝫ carpinatum. Tertiū sig^m vrina cum pura subā ꝛ nō cōfusa habens supius modicam nebulam ꝛ habꝫ gn̄a ascendētia ꝛ descēdentia si statim aspiciat̄ vel si agitet̄. p̄gnans autem de masculo habet magis coloratum modicū cum puriori subā. ¶ Signa q̄ attestātur sup impregnatōne dūtaxat q̄ apparent in p̄mo mēse sunt duo. grauitas ventris circa vmbelicū ꝛ retentio mēstruoꝝ. naꝫ si mēstrua retinētur sine febre ꝛ horripilatōne ꝛ dolore iam concepit mulier. Rasis in suo cōtinēte. Mulieres bene attendūt ad ista talia ꝛc̄.

Signa attestātia sup imp̄gnatōe dūtaxat duoꝝ aut triū mēsiū sunt. vij vel circa. ¶ Primū pōderātia i coxa dextra vl' sinistra: q̄bus diximus mag̃ sup masculo l' femella attestari ¶ Secūdū. nausea medica incipiens. ¶ 3^m. mamille incipiūt inflari ꝛ augmētari cum aliquali dolore. ¶ 4^m. q: pān⁹ al'n incipit apparere i facie. ¶ 5^m. q: color citrinat̄ ꝛ facies modicū. ¶ 6^m. q: oculi modicū incipiunt concauari. ¶ Septimū. q: post istū p̄mū mēsem. 2^m ꝛ 3^m. incipit appetit⁹ mal⁹ ꝛ abhoīatio mag̃ cū debilitate sto¹ ꝛ dol'e capit̄ ꝛ cū ꝯcauitate notabili oculoꝝ. ¶ Si adhuc stātib⁹ istis signis i toto vel in pte tu dubitas: fac illa q̄ sequūtur ex intētōe ypocratis ꝛ alioꝝ antiquoꝝ: vt sit tibi certū an sit pregnans aut nō p̄gnās accipe. iij. aut. iiij. dētes allij: pfora cū acu ꝛ filo medij palmi ꝛ iponas i matrice i itroitu lecti: de mane remoueat: ꝛ interroga ip̄am an sentiat saporem vel odorē allij. nam si inuenerunt nō videtur esse p̄gnans: q: nō habet obstaculū ad os ꝛ nares ꝛ ecōtra. Vel fiat hoc intentiōe Ipocrat̄. 5°. amphorij. ¶ R̄. duo coclea^a mell' crudi dissoluti cum aqua pluuiali q̄ suffic̄. fiat potus tepidus si tempus frigiduꝫ fuerit: potet in introitu lecti. si de nocte vel de mane sentiat punctōnes in ventre signū est q̄ est pregnans q: signū est opilatōnis illarum ptium rōne fet⁹: ꝛ ecōtra ꝛc̄. ¶ Restat loqui de signis ꝯceptōnis attestantibus sup cōceptōne masculi vel femelle. Ista sunt q̄ plura vt ponit rasis in suo cōtin^e ¶ Primū summ̄a motu ip̄ius fetus put ponunt plures: q: masculi mouētur post tres menses: femelle post quattuor. in hoc plures cōuenerunt. ꝛ mulieres q̄ fuerūt pregnātes plures in hoc cōuenerūt: ꝛ ꝯfirmāt p expientiam. ¶ Tu dices. rasis i suo ꝯtinēte: in. c. ꝓpo de ꝯceptu in p̄n° capl'i dicit q̄ embrio dꝫ moueri in duplici q̄ntitate dieꝝ i q̄ ꝯplet̄ forā ei⁹ ꝛ egredit̄ i triplici q̄tit^e ip̄i⁹ q̄ntitat̄. i. q̄ tp̄s mot⁹ triplat̄ an̄q̄ egrediat̄: vt si formetur in. xxxv. diebus: mouetur in. 70. et pariet i 210. diebus. quia in septem mensibus. Et si com

pleta fuerit forma eius in.45.diebus mouebit̄ i
90°.⁊ parietur in.270.diebus puta in.ix.mensi-
bus cōpletis sic nascit̄ ꝑ diem vel dies in.9.mē
se vel sit masculus vel femella. Et si cōpleta fue
rit forma eius in.50.diebus mouebit̄ in.100. na
scet̄ in.300.q꞉ cōpletis.x.mēsibus sic nascetur in
xi°.mense. Verba sunt ipius Rasis in.c.de ꝯce-
ptu. Cōcluditur ergo ex ipō Rasi ꝙ si duplat̄ tē-
pus formatōnis in motu ⁊ tēpus motus triplat̄
anteq̄ nascat̄. Et oēs illi qui nascunt̄ in septem
mensib⁹ formati sunt in.35.diebus siue sint mas
culi vel femelle. Et oēs illi qui nascunt̄ in.9.mē-
sibus formati sunt in.45.dieb⁹ masculi ⁊ femel-
le.⁊ illi qui nascunt̄ in.10.mēsibus cōplet̄ forma
ti sūt in.50.diebus. Cōcludit̄ ꝙ femelle mouebū
tur post tres mēses silr̄.q꞉ ex quo tp̄s motus tri-
platur anteq̄ nascat̄.ꝑ ipm̄ rasim : ergo femelle
nascent̄ in.12.mēsibus complet̄: ex quo quattuor
menses triplabunt̄ anteq̄ oriatur. Iste obiectio
nes cōcludūtur ꝯ sic loq̄ntes. ¶ Dicendū ꝙ ra-
tiones cōcludūt in materia: ꝙ idē est temp⁹ for-
matōnis i masculo ⁊ femella siue nascant̄ in.7°
vel i.9°.vel in.10°. ip̄is complet̄ sic intrāt ꝑ diem
aliū mēsem sequētem. Sed q꞉ femella ē hō̄ occa
sionat⁹ debil᷑: non pōt sensibilr̄ nec fortit̄ moue-
ri.ꝙ mulier notabiliter apphendit eius motum
duplato tp̄e in quo forma complet̄: lȝ aliqualiter
moueat̄.ideo q꞉ ē fortificata femella in.4.mensi
bus.ideo mouet̄ notabilit̄ post q̄ttuor mēses: sed
masculus mouet̄ post tres mēses. vn̄ puer ē na-
ture fortioris notabilr̄ in respectu q̄ sit femina.iō
stat vnitus ⁊ cumulat⁹ in vētre vt dicetur statim
¶ Puella.q꞉ laxa ⁊ debil᷑ magis stat in longū
ventris nō pōt sic vnire sua mēbra ꝓpter qđ mu
lier p̄gnans habēs vētrem longū: est signum ꝙ
portat femellā: vt statim dicet̄ auc̄te Ras in ca°
ꝓpō. Illud verbum cōmune facit tota die errare
debiles in arte. ¶ Alia sunt signa attestātia suꝑ
ꝯceptōne masculi ⁊ femelle spālia posita a Ra
sii suo cōtinēte. sumpta a diuers ꝑtibus corpor
ip̄ius mulier.q꞉ a facie: a māmill: a ventre: a ma
trice: a manibus: ⁊ pedib⁹. Et sunt decē signa vl
circa. ¶ Primū ē. mulier portans masculum : ē
bene colorata i facie. portās femellā est male co
lorata vt plrimū. potest tn̄ esse colorata bn̄ ratic ne
boni regiminis ⁊ econtra. Ras in suo continēte.
Idez ypo.5. amphо. ymo portās femellā hȝ pan
nos in facie cum pūctis rubeis aliqn̄. Ras ibid
Portās masculū non hȝ pannū in facie. ⁊ si ha-
beat pūctos rubeos in facie: habȝ paucos valde
¶ Secūdū signū attestās suꝑ hoc. portās mas-
culum est sꝑ satis leta: portās femellā nō sic: im-
mo pluries grauat̄: angustiat̄ mag solito habēs
aliquādo horripilatōes ⁊ dolores capit. ¶ Ter-
tium signuȝ attestans suꝑ hoc sumit̄ a māmill
multipliciter. ideo tale signū sumptū a māmill ē
quadruplex. Si portet masculū p̄mo nigrescit si
bi caput māmille dextre ꝓpter p̄mā generatōnē
lactis i ea. cōsequēter caput māmille sinistre. ⁊ si
sedeat mag appet. ⁊ capita māmill. mutātur ad
rub. si portet masculū: ⁊ ad nigredinē si portet fe
minā. Et si modicū habeat de lacte in dext mā-
milla: mltū i sinistra: pariet mascl̄ȝ. ⁊ si sit ecōtra
pariet feminā. Et si lac fuerit grossum: viscosum
ꝙ positū supra speculū cōgreget̄ ad medū mar
garite vel argētiviui pariet filiū. Et si sit liq̄dum
⁊ aquosum ꝙ expandit̄ suꝑ speculū: portat femi
nā. ¶ Quartū signū sumit̄ a rotūditate vel lon
gitudine vētris mulier portās masculū hȝ vētrē
mag rotūdum. portās femellā hȝ vētrē sat lōguȝ
cū aliquali mollicie. Et si cū tali longitudine vē
tris habūit pannos in facie ad punctuȝ ruffi vel
rubei portat feminā sine fallo. ¶ Quintū signū
sumitur a matrice. mulier portās masculū nō de-
lectat̄ in coitu quasi abhorret ip̄m: portās femel
lam gaudet in coitu ⁊ appetit coitū ꝓpter vētosi
tates matriq. ¶ Sextū signū sumit̄ a motu pe-
dū. nā si erecta fuerit ⁊ leuauerit p̄mo dextrū ad
ꝓcedendū portat masculū. si sinistrū: portat femi
nā. Ras in suo cōtinēte in.c. ꝓpō. Aliq ex moder
nis nostris addūt in psalterijs suis aliqua alia:
que nō vidi multū veridica. dicūt ꝙ masculi mo
uentur cōiter in ꝑte dextra: femella in sinistra.
non ē neccie verificatōnis: q꞉ aliqn̄ se mouet i pe-
de sinistro. ⁊ econtra i matrice. nec ras posuit. si-
militer dicunt ꝙ portās masculū hȝ oculū dextr
leuior motus : ⁊ velocior ⁊ acutioris aspectus.
Silr̄ ꝙ sumat̄ aristolog.3..i. ⁊ s. terat̄ ⁊ cōficiat̄
cū mel le in modū vnguēti. supponat̄ cū lana in
matrice a mane vsq; ad meridiem ieiuno stoma
cho tūc si dulcescit saliua ei⁹ ꝯcepit masculum. si
est amara cōcepit feminā. Si non alteratur: non
concepit. ¶ Ista tibi sufficiant pro signis con-
ceptionis.

¶ Capitulum de gomorrea.

Egomorrea.i. de fe-
stina ⁊ i-
debita expulsione seminis humāi seu
spermat̄ in agro nature ꝓpter qđ ste
rilizat. ¶ Nota ꝙ ista expulsio spermat̄ indebita
duplex est. q̄daȝ est i qua expellit̄ semē humanū
indebite ⁊ in agro extraneo ⁊ aliēo nature. Ista

expulsio vil'est corrūpēs aerē. ꝛ q̄ꝗ̄ ois tal' expl' sio semis hūani indebita sit nocu^m seu mala actio ꝟtutis expulsiue genitaliū ex quo expellit īde bite ꝛ in agro alieno nature: nō est tū̄ nocumētuz ei' p̄ se ß ratōne colligātie discretiue nō discernētis hoc esse odiosuz deo ꝛ nature. Ista tal' expulsio semis indebita habuit ortū ꝛ p̄ncipatuz i ciuitate gomorrea. propter quod describit̄ ab illa ciuitate est p̄sens speculatio. Alia est expulsio seminis hūani in q̄ expellit̄ semē hūanū indebite ꝛ festine i agro nature. tū̄ ꝓ possibili ex intēto. de ista ē p̄sens specula^o medicoꝝ. ꝛ ga^9. 6. de inte. c. vlt^o. ꝛ in. 6. de morbo in. c. penul^o. ꝛ i. 5. de mor^o. in. c. p̄mo. Ista tal' expulsio idebita ꝛ festina spmatis fuit denoīata ab illa ciuitate gomorrea ratione cuiusdā silitudinis. q: est indebita ꝛ festina expulsio in agro nature. ß in alia ē in agro indebito ꝛ alieno nature. ⁋ Ulterius nota q̄ ista passio hʒ p. lures gradus in sui mali^a. q̄daz pollūūt tāgēdo mulierē ꝛ mamill' ꝛ aliis ptibus secretis non hn̄tes eā ad placitū. q: tales sunt multū lapsi in genitalib^9 ꝛ mala cōplōne cal'a dilatāte vias illas cū materia abūdāti cal'a. vidi plures iuuenes ruffos q̄ hoc patiebant̄. quoꝝ quidā erāt monachi. Alii sunt q̄ polluunt veniēdo i actum statim dum mēbrū ē in agrū nature. q: non hn̄t mulieres ad placitū sunt iuuenes sanguinei colerici q̄ abundāt in materia cal'a: tales nubant in xp̄o. Aliq̄ sūt de istis q̄ hn̄t mulieres ad placituz puta vxorem q̄ exercēdo actū polluūt cōiter i. 20 l' citra cōcussiōib^9. ꝛ q: i actu coit^9 ma^ia descēdit ad testiculos vbi formā spermatis recipit a capite ꝓ maiori pte cū spiritib^9 sensitiuis ꝛ ab aliis p̄ncipalib^9 cū spiritib^9 vitalib^9 ꝛ naturalib^9 gignitiuis oim mēbroꝝ totius corpis: aliter lapsus in vno mēbro non gn̄aret lapsum in illo. ꝛ in dictis testicul' fermētatur tal' ma^ia dū in naturā spmatis cōuertit̄ in mora ꝛ in tpe sufficiēti: aliter ma^a non esset sufficiēs gn̄atōni. ideo de tali indebita expl'sione ē p̄sens specula^o. ex intētōe galiēi. 6. d' interi. c. vlti^o. ꝛ in. 6. de morbo in. c. penul^o ⁋ Nō mag: q̄ ista gomorrea interdū fit a mala actōne expulsiue. ꝛ istud ē vt plimū. ꝛ interdū fit a mala actōne retētiue vasoꝝ spmatū. hoc vult Ga^9 i locis dictis. nam illa q̄ fit in iuuenib^9 ꝛ cum erectōe manifesta sp̄ fit ex nocu^o seu ex mala actōe expl' siue genitaliū potissime vasoꝝ spmatis. ꝛ hoc vult ga^9 fil' in loq̄ dictis. rō est q: in talibus ē materia cal'a stimulās expulsiuam cū delicia. nā expulsiua incitat̄ ꝛ cogit̄ venire in actū a qualitate sicut cōtentiua a quāto. 6. de inte. c. p̄mo in fine. Sil'iter erectio facit ad festinam expulsionē spmatis causa duplici. q: lacerti latitudinales q: tēsi comprimunt vasa spmatis. sic incitat̄ ꝛ cogunt expulsiuā expell'e. q: ipa agit cū ill'. 6. de morbo. c. penl' timo. Idem auic. fen p̄ma de ꝟtutibus. Simlit̄ talis erectio tēdit vasa spmatis: ꝛ sic agit ipa q̄dāmodo. ꝓpter quod ipa expulsiua cū modica stimulatōne ꝛ incitatōne venit in actū de facili. Hoc est qd̄ cōcludit Ga^9. ⁋ Si autē tal' expulsio fuerit sine erectōe notabili tūc ē nocu^m seu mala actio contētiue: tunc exit sine notabili delicia quasi inuolūtarie: vt est in q̄busdā humidis natura i q̄bus coadiuuat̄ ma^ia multa ꝛ multum humida grauās ɔtentiuā vasoꝝ spmatum rōne quanti et nō ratōne quali. Et sic pʒ tibi clauis curōnis gomorree: ex quo scitur cui^9 ꝟtutis sit nocu^m seu mala actio. q: illi ꝟtuti est p̄ncipal'r intēdēdum in cura Et pʒ tibi qualiter modernoꝝ locutio in psal'iis suis non ē sufficiēs qn̄ dicunt q̄ gomorrea ē spmatis emissio inuolūtaria. q: tal' non ɔpetit oib^9 ɔtentis sub diffinito ⁋ Ex p̄dictis notum est bn̄ speculāti q̄ gomorrea sp̄ est passio p̄ncipalit̄ testiculoꝝ ꝛ vasoꝝ spmatum. ꝛ ē ꝓ colligātiā mēbroꝝ superioꝝ. Et ē morbus desc̄ptiue loquēdo consil'is calidus vel humid^9 ɔcomitās secū cām calidaz morbi: ꝛ cum ipa morbum in via. q: dilatationē viarum ꝛ apitionē eaꝝ. ꝛ ē nocu^m ꝟtutis expulsi^e quādo ē cuz erectione. Et qn̄ est sine erectōe: est nocu^m ꝟtutis ɔtentiue vasoꝝ spermatū: vt dictuz est intētione Ga^i in locis dictis. s. ꝓ illo exeunte. ß ꝓ morbo descripto est nocu^m p̄ncipal'r digestiue ꝛ expulsiue membroꝝ mādātiū ꝛ ipoꝝ genitaliū potissime vasoꝝ spmatis: vt dic̄ ga^9. in^o. de ige^o. c. 2

Istis clarificatis Cura gomorree tibi patescit. ⁋ Si q̄s ergo gomorreā firmā vel incipientē de causa cal'a habuerit ꝓpter qd̄ fact^9 est steril'. q: spma non bn̄ fermētatur in testicul': vt ē supius dictū ex nocumēto ꝟtutis expulsiue vasoꝝ spermatis, inungat̄ ꝟga ꝛ testiculi p̄itoneon: ꝛ renes de sero. ꝛ in introitu lecti cum oleo ros. vnfancino. nam q: fit de oliuis imaturis: infriat ꝛ cōstringit ptes illas: ꝛ inūgatur cū vnguēto seq̄nti ⁋ R. olei ros. vnfancini. l' i. succi plantag. ʒ. iii consumat̄ p̄miscēdo supra cineres calidos sand' albi ꝛ rub. an̄. ʒ. i. mastiq. ʒ. ß. opii. ʒ. ß. cere modi^m ß vnguētum liquid' inungat̄ p. 20. dies vel circa postea assistat vxori. Si non ē bene correct^9 vtat̄ plus illa inunctione. ꝛ vtatur lactuq̄ crudis cum acceto coctis cuz spinargiis. vtat̄ vino limphato ꝓ mediū cū aq̄ bn̄ ferrata decies cū ferro vl' calibe

bene ignito. vtaṙ bullito cuꝫ dicta aq̄ ferrata. vitabit oīa calīa: vt spēs: allia: cepas: vinū puꝝ: mostardaꝫ. vitabit culcitrā de pluma: ſꝫ iaceat i matalacio de bōbace. ¶ Et si q̄s gomorrcā de cā hūida simplici vel ꝯposita habuerit: qḋ pꝫ. q꞉ sine erectione ē notabili. ⁊ ē coit⁹ hūid⁹ ⁊ coīt post iuuentutē exquo sterilizat: q꞉ non expellit bn̄ i agꝛ nature. nec tale semē ē bn̄ ꝑfectū. q꞉ expulsis añ ꝑfectam fermētationē ex nocumēto v̇tutis cōtētiue vasoꝝ ſꝑmatis: vt ē supius declaratum inungaṙ in ꝑtibus illꝫ cum oleo nucū bene antiq̄: vel c̄ ol'o nardino vel cuꝫ oleo nuc̄ radice vel cū oleo ꝯposito de costo vel cum oleo mastic̄ ꝑ se vel mixto vel aliīs. ⁊ vitet frigida vt fructus frigidos: pruna pira poma: cerasa. offas: ⁊ vtaṙ vino rub. grosso ⁊ bn̄ maturo parū limphato. ⁊ sumat q̄libet mane ⁊ sero in introitu lecti ḋ bono metridato in q̄titate amigdale cum modico vini clari. ꝑt etiā cape de mane aliq̄n si non pōt cape de sero si tp̄s essꝫ nimis cal'm capiat de tribus in tribus diebus. Vtaṙ carnibus tostis. vtaṙ risi cocto cū brodio carniuꝫ. vtaṙ de bona pipata facta cuꝫ pipere longo. ⁊ carnib⁹ mutonis bis in septimaᵃ Vtaṙ saluia: maioraᵃ: mellissa. Ista tibi sufficiāt

¶ Capitulum de impotētia coitus.

De impotētia coitus ꝑpter mollicie ⁊ debilitatē mēbri. q꞉ non p̄t erigi: ꝑpṫ qḋ fact⁹ ē sterilꝫ. ¶ Nota q̄ v̇ga viril' ꝯtexitur ex mulṫ ꝑout ⁊ alia officialia mēbra. Primo ex neruo veniēte ab vltimis spondilib⁹ all'atim q̄ ē ꝑs ꝑ̄ncipalioꝛ in actōe sua ꝑ̄ncipali puta in erectōe ꝑpter finē generationis. sil'r ꝯtexiṫ ex carne lactosa c̄ vēis magnis ⁊ artiīs. iste ꝑtes sūt sibi i adiutoriū potissime vene ⁊ artie. q꞉ ꝑ illas venit vapoꝛ ⁊ vēt⁹: yᵒ ⁊ sā. ad eas ⁊ ad dictū neruū. ꝑpṫ qḋ faciūt ad directiōꝫ sṫ ibi vie pellicl'ose ꝑ q̄s expellꝫ v̇ria ⁊ ſꝑᵃ lꝫ tēdāt ad vnā viā post mediuꝫ mēˡ. iste sunt vie ꝑ̄ncipales in expellēdo istas supfluitates: ſꝫ nō i erecᵒᵉ. vn̄ i erecᵒᵉ ꝑs ꝑ̄ncaʳ q̄ tēdiṫ ē ille neru⁹ q꞉ porosus repleṫ vapib⁹ ⁊ fumis seminctoꝫ veniēti b⁹a corde ꝑ illas venas ⁊ artias: lꝫ in ip̄is siliṫ g̃n̄etur ex fricatōib⁹ ⁊ inunctōib⁹. 6. de inṫ. c. vlᵒ ꝑpter qḋ Raꝫ i suo cōtinente docet inungere vt dicem⁹ infra ex q̇b⁹ fumis ⁊ vapib⁹ replet⁹ tendit ⁊ erigiṫ. ¶ Vlteri⁹ nō q̄ i actu coit⁹ tria nc̄cio cōcurrūt ꝑ ꝑ̄us ⁊ posteri⁹ vt dic̄ Rasis in suo cōtiᵉ Priᵒ ē appetit⁹ ad coitū: q̄ appetit⁹ ꝑcedit ab epate ⁊ ꝑtib⁹ vicis Raꝫ i suo cōtiᵉ. rōne maᵉ añṫ in lte: puta san. cal'i instigāṫ ⁊ stimulāṫ naturā genitaliū ⁊ imaginatiuā ad ḃ ꝑpṫ qḋ q̄n volumus ꝯfortare istū appetitū: dam⁹ g̃n̄atiua san. bonū vt carnes caponū ꝑdicū vitella ouoꝝ: vinū rub ⁊ similia. ⁊ tūc v̇t⁹ g̃n̄atiua n̄alis incitata stimulata a sang. cal'o multiplicato i ꝑtib⁹ illꝫ ⁊ ab imaginatiua dilatat ip̄as venas ⁊ artias ⁊ ꝯmouet hūores in ꝑtib⁹ genitaliū. ꝑpṫ qḋ disponit ad erectionē ꝑpṫ fumositatē inde eleuatā nc̄cio subintrātē neruū illū. Nō sine ĝ cā ḋr q̄ epar cal'm cogit amare coitū c̄ i se sit fōs hūiditaṫ hūoꝛ al' abūdāṫ bn̄ ĝ ꝯcludiṫ q̄ venosi nc̄cio sūt coitui seu appetētes coitū ꝑpṫ abūdātiā maᵉ añṫ i ꝑtib⁹ genitalib⁹ ⁊ vicis stimulāṫ ad ḃ naturā: ⁊ ꝑ ꝯ̄ns imaginatiuā. ¶ Secūdū qḋ occurrit i coitu ē erectio q̄ ꝑ̄ncipaʳ depēdet a corde Raꝫ in suo ꝯtiᵉ. nā stāte illo appetitu ad coitū rōne abūdātie hūoꝝ rōe epaṫ saṫ cal'i i ꝑtib⁹ genitalib⁹ ⁊ stāte imagiatia seq̄ṫ ad ḃ incitata incitaṫ v̇t⁹ cordis: vt genitalib⁹ mēbriꝫ ꝑuideat ꝑpṫ saluationē spēi. iō mittit san. ⁊ alios hūores cū vapib⁹ grossis fumoꝫ ⁊ vētosiſ ad genitalia ⁊ venas ⁊ artias ad replendū ip̄m neruū ⁊ ip̄m erigendū ꝑpṫ finē g̃n̄atōis ¶ Notū ē ĝ intelligēti: q̄ erectio v̇ge ꝑ̄ncipˡ depēdet a corde: ex q̄ tal' vapoꝛ ꝑ̄us eleuaṫ i corde a san. ci⁹. ⁊ mittiṫ ꝑ artias ⁊ vias certas ad gēitalia ex itētōne ꝑpṫ finē g̃n̄atōis. q꞉ op⁹ n̄e est op⁹ intelligētie. iō q̄to caloꝛ ē fortioꝛ tāto erectio ē maioꝛ ⁊ eō qḋ pꝫ i iuuenib⁹ ⁊ senib⁹. nā iuuenes ex ḃ i currūt ꝑapisimū. 14. ḋ ige. c. 5. dādo cās ⁊ curā ꝑapisimi. ex q̇b⁹ ꝯcludiṫ q̄ tal' vētositas cāns erectōꝫ i v̇ga ē n̄al' rōe cāe efficiēṫ ⁊ maᵉ. cete añ vētositates sṫ vt innaṫales rōe cāe q꞉ a caloꝛe claudicāte nꝫ a v̇tute itēdēte ad ḃ ⁊ rōe maᵉ iobediēṫ v̇tuti dgtie. 4. āpḃ. ⁊. 6. ḋ moꝛ. ⁊ i mulṫ aliīs loc̄. vcꝫ sil'r tal' fūositas vaꝑosa g̃n̄aṫ i ip̄o neruo ⁊ vēis ⁊ arteriīs ei⁹ vt poit ga⁹ 6. ḋ ite. c. uᵒ. i fine c̄ fricatōib⁹ ⁊ inūctōib⁹ calīs. Iḋ raꝫ i suo ꝯtiᵉ. ꝑpṫ qḋ pōit inunctōes ad ḃ vt stati ꝑ̄citabi⁹. Ad istā erectōꝫ nō solū fac̄ vapoꝛ veniēs ab ip̄o corde nᶜ i ip̄o g̃n̄at⁹ yᵒ ⁊ bona ꝯpl'o mēˡ potiⁱᵘᵉ illi⁹ neruı. q꞉ si sit mltū hūid⁹ tc̄ resistit erectōi n̄ obstātib⁹ fūositatibus missꝫ a corde ⁊ ibidē g̃n̄aṫ. ꝑpṫ qḋ dic̄ raꝫ in suo ꝯtiᵉ q̄ hūiditas ꝯpl'ois gēitaliū excedēs diminuit luxuriā puta erectionē: lꝫ itrisec⁹ bn̄ appetāt ꝑpter cāꝫ stati dictā: ꝑut faciūt hn̄tes gomorrcā ḋ cā fra ꝑpṫ qḋ i bōa erectōe oꝫ q̄ ista tria ꝯcurrāt ⁊ si vnū illoꝝ vel duo claudicēt: claudicabiṫ illa erectio. q̄ ꝑpṫ ad ꝯfortādū talē erectionē dam⁹ nutrimēta g̃ssa iflatiua vt cepā assatā sbaꝫ legūinū lac vaccinū ⁊ silīa: ⁊ calefacim⁹ genitalia ¶ 3ᵘᵐ ⁊ vltimū ꝯcurrēs i coitu ē sperma quod ꝑ maioꝛi

pte descēdit a cerebro cū spiritib⁹ sensitiuis. q̄a a quarta digestiua cerebri seu ei⁹ ma^a p meatus ordinatos p naturā ,ppt̄ quod dicim⁹ ꝙ ē super fluitas i q̄rto quarte digtie cerebri ⁊ alioꝝ princi paliū:imo oīm mēbroꝝ corpis. oīa cōicant saltiz in vape ⁊ spiritib⁹.ppter qd̄ dicit ypoc. ꝙ spma decidit̄ ab oī pte corpis. q: aliter lapsus in vno mēbro non gn̄aret lapsum in illo. ,ppter qd̄ qn̄ volumus multiplicare spma cōfortam⁹ cerebruz cū cibo ⁊ potu ⁊ alia p̄ncipalia:vt dicet̄. ,ppt̄ qd̄ dicit Rab in suo ꝯtinente aucte aaron. ꝙ si sper ma minus fuerit hoc erit vitio cerebri p̄ncipalit̄. ⁊ si erectio modica fuerit hoc erit vitio cordis p̄n cipalr̄ ⁊ epar, si appetitus ad coitū fuerit debilis Et sup hoc nota ꝙ in quibusdam in aliquo v̄ga nō erigit̄ ꝙ ille neruus ē paliticatus p̄ nimia hu miditate eius ⁊ ptiū assistentiū.in isto non cadit bene repatio.⁊ si cadat hoc erit in bona etate ve rū sp tales dicūt se erigere aliqualiter p̄ verecun dia.inferius dabūtur signa ad hoc. in q̄busdam aliqual'r erigit̄ sed parū.q: ibi venit modica ven tositas a corde.ideo nō est sufficiēs erectio ad de florandū v̄ginē.⁊ cū hoc parū durat sine emissi one spmatis in q̄busdā.q: ē modica vētositas q̄ non multiplicat̄ vino cordis.cito illa ad quaz de possibili facit magna raritas genitaliū rōne cali ditat̄ excedent̄ in eis vt pz in q̄busdam colenq̄ q̄ sepe incipiūt habere aliqualez erectōem q̄ statiz euanescit. q: cor eoꝝ debile est vel infriatuz vl' ex tristicia vel timore vel sibi factū maleficiū vl' sor tilegiū.Contra omia istavt nō erigat neqȝ appe tat de quo fit cura ⁊ i q̄busdā euanescit illa mo dica erectio cū emissione spmatis.q: sunt humi di in genitalibus ⁊ hn̄t epar hūidiz.sunt sat̄ car nosi ⁊ colorati.sicut fit i gomorrea de causa fria ⁊ humida ꝙ polluūt sine notabili erectōne Qui dā hoīz habentiū modicā erectionē possunt co gnoscere corruptā cōem.q: multū lata in ptib⁹: ⁊ cū adiutorio mulie,] de facili imponit̄ mēbruz cū adiutorio in agro nat̄e ⁊ ibi polluū tota die:b̄ videmus in illis qui laborāt super diuorcio non habendo.¶ Notuz est recte speculāti ꝙ impotē tia coitus ,p morbo descpto semp ē passio p̄nci palit̄ v̄ge virilis Et est per colligātiaz.non venit quod venire debet scd̄m naturā:vt ma^a fumo sa calida ,p erectōne.⁊ cal'a ⁊ humida ,p spmate Uel venit qd̄ venire non dz fm naturā: vt mala ꝯplo fria ⁊ humida ad genitalia.Et ē passio cōi ter official'.q: inanitio vētositat̄ ⁊ hūoꝝ ⁊ mate rie cōicant̄ secū morbū ꝯsilem.q: malā complō nē friam ⁊ humidā vel siccā.Et est nocumentuz

,p morbo descripto p̄ncipal'r digestiue ⁊ expulsi^e mēbroꝝ mādantium principalium.Et est passio generatiue genitaliū.quia illi infert nocumentū p̄ncipaliter.

Istis clarificatis Cura tibi patescit.

Prius autē ꝙ in cura ,pcedas scire ⁊ cognosce re oportet an v̄ga p̄ncitur ex toto erectōe.vel si in aliquo erigat̄ lȝ debilit̄: q: ,pnosticuȝ in hoc diu sificat̄.

Si quis ergo v̄gā in aliquo eri gere nō possit sci as ꝙ ipa incurrit palisim q̄ non recipit curā cōit̄ b̄ q: ipi negāt:videas si est ,plongata v̄ga ⁊ pōa tur in aqua fria.q: si in aliquo non attrahit̄ nec abbreuiat̄:signū est ꝙ sensitiua eius ē mortifica ta nō sentiēs friatē aque.,ppter quod pz ꝙ ē pa lizata.fiant tn̄ illa q̄ dicent̄ ,p cura illa.qm̄ aliq̄lit̄ erigūt.q: remedia sunt eadē:lȝ isti fortiorib⁹ in digent.Isti tales nutriātur nutrimēt̄ bonis ge nerātibus bonū sanguinē vt appetitiua genita liū incitet̄ ad coitū.⁊ nutriatur nutrimēt̄ grosb̄ inflatiuis vt vētositas cū materia multiplicetur. in genitalibus. ⁊ nutriat̄. rebus q̄ a tota natura ꝯfortāt cerebrū ⁊ alia p̄ncipalia mēbra:vt spma cū istis ⁊ alia multiplicet̄. Utat̄ ergo vitell' ouo rū caponibus pdicib⁹ gallis:mutone iuuene:co lūbis:auicul':frumēto ⁊ risi coct̄ cū brodio carni um vel lacte ouino ⁊ vaccino.⁊ vtat̄ bonis ficu bus:bono vino rubeo sat̄ maturo.nā oīa ista mul tiplicando sanguinē ⁊ hūores in epate inuitant appetitū ad coitū stimulādo sensitiuā genitaliū ratione quantitatis sanguinis boni ⁊ humoris et q̄titat̄ abundātis in ill' ⁊ in ptibus vicinis. hoc ,p p̄mo quod concurrit i coitu. ¶ Pro scd̄o quod ꝯcurrit in coitu puta ,p erectōe fienda idi get nutrimēto grosso inflatiuo:vt san.⁊ hu. cum vētositatib⁹ ⁊ vaporib⁹ mult̄ multiplicet.vt dicit Rab in suo ꝯtinente. Utat̄ ergo pastinaq̄ ⁊ ra pis:fabis:ciceribus:pisis coct̄ cū brodio carniū: in q̄bus supaddat̄ cepa assata in patella come sta cū carnibus:multū facit ad erectōem.vel de coquātur sub cineribus ⁊ mūdētur ⁊ terant̄ ⁊ di stempent̄ cū butiro cocto ⁊ melle.comedāt i die ad q̄titatē oui p̄ualēt albe.vtat̄ lacte vaccino.in sup p se vel cū carnib⁹ vel sup frumēto vel ordeo mūdato ⁊ de pilat̄ vtatur piscib⁹ multoꝝ pedum ⁊ si comedat de allijs:assent̄.⁊ supaddatur cepa assata i patella salsa sua cū carnibus ⁊ piscibus sit eruca facta cū vino dulci vel sal cū tertia par te sinzi^i vel equis ptibus, Utatur sinzi^e pulueri

fato sperso sup legumia ꝛ super cepā assatā coquātur oua in patella cū cepa pͥus assata salsentur cū sale ꝛ 33ᵉ vt dictū ē. vtaꝛ viuis generāt sanguinē vētosū q̄ facit multū. rab in suo cōtiᶜ. Ista sint pncipl̄r ꝓ secūdo qd ꝯcurrit pncipal̄r in coitu licet consequnt faciāt ad tertiū q; spma multiplicāt. ¶ Pro 3° qd ꝯcurrit pncipal̄r in coitu puta vt spma suū ꝓueniat vt dꝫ cōpetūt illa q̄ cerebrū ꝛ alia pncipalia fortificāt a tota natura: vt de spmate meli⁹ ꝓuideat illa q̄ dicta sunt ꝓ incitādo appetitū coit⁹: ꝛ faciētia ad erectiōem ꝑ mltiplicatiōem san. vētosi ꝛ vaporosi bn̄ valēt ad mltiplicatiōem spmat: sed non de directo. Deꝛ ergo illa q̄ pͥr cerebꝝ ꝯfortant ꝛ alia pncipalia vt sic spma ml'tiplicēt. Deꝛ eisdē de cerebro porci mutonis galline vituli bullit: ꝛ galline assat in patella supaspso modico 33ᵉ ꝛ cepe assate. vtaꝛ testiculis galloꝝ mutonis vituli. pͥmo bulliātur bn̄ postea parū assent in patella addito modico 33ᵉ ꝛ cepe assate ꝛ vtaꝛ aq̄ bn̄ ferrata i potagijs suis: ꝛ i vino ferret bn̄ cū calibe bn̄ ignito ibidē extincto: iaceat in culcitra molli vt ptes renales et genitales calefiāt. ¶ Nūc veniam⁹ ad illa q̄ administraꝛ in via medicine vga tauri vel cerui vel apri exsiccētur bn̄ in furno pulueriseꝛ dētur cū modico vini in q̄titate. ʒ. ij. in introitu lecti. vl' detur cū vitello oui potes addere tertiā aut q̄rtam ptē 33ᵉ misceātur. ¶ Idē dicēdū de testicul' ipoꝝ ꝙ exsiccentur ꝛ pulueriseꝛ ꝛ deꝛ illo mō. Vel deꝛ q̄n intrabit lectū mediū coclear puluer galāge ꝑ se vl' cū q̄rta pte 33ᵉ deꝛ cū modico vini tepidi. ¶ Nūc veniam⁹ ad inunctiōes vole pedū cū istis q̄ dicenꝛ: q; talis inunctio cū calidis multū calefacit ꝛ ꝯfortat genitalia: ꝓpꝛ qd valet similiter in dolorib⁹ ꝛ passionib⁹ matricꝭ cū cōiter fiāt de cā hūorali fria ꝛ vētosa: ꝛ de facto sentiūt magnū remediū ex tali inunctiōe plātarū inunganꝛ ergo plāte pedū cū oleo sambuci. vel cū oleo nardino vl' muscatellino vel de euforb. vl' addaꝛ ʒ. ß. euforbij in ʒ. iij. olei sambuci. vel lilij: nā ꝑ colligātiā istarū ptiū multū calescūt genitalia: ꝛ sic augmētāt luxuriā sicut eoꝝ infrigidatio reprimit. rab i suo ꝯtiᵉ inungātur plāte pedū cū h. ℞. piretri. ʒ. ß. euforbij. ʒ. ij. pulueriseꝛ subtiliꝛ ꝛ distēpereꝛ cū vino dulci vel cocto vl' vernacha inungatur virga ꝛ genitalia ꝛ nates ꝛ spondiles alcatim cum istis similiter quia valent. ℞. piretri. ʒ. ij. cinamomi. ʒ. i. euforb. ʒ. ß. puluerisentur subtiliter ꝛ misceātur cū trib⁹. ʒ. olei sambuci vel cippi inunctio cū oleo sinapis bn̄ valet. Simil'r vel cum oleo cippi ꝙ genitalia vel nates inungātur ꝑ se.

vel cū modico euforb. vt est dictū. vel inungātur cū h qd est magne efficatie. ℞. euforb. piretri aā. ʒ. i. coquātur bn̄ in duab⁹ lib. aq̄ ꝑ magnā pausaꝫ ꝯnr coletur ꝛ dicta aqua bulliaꝛ cum oleo cōmuni vel sambuci vl' cippi donec aqua sit q̄si ꝯsumpta vngaꝛ vga ꝛ genitalia ꝛ spondilia vltima ꝛ erectio erit fortis si sit casus repabilis. Vel iungaꝛ cū isto. ℞. asse fetide. ʒ. ij. baurach. ʒ. i. terantur bene ꝛ misceanꝛ cū melle vt sit ꝑ modū vngᵗ l liquidi liniātur genitalia ꝛ pecten ꝛ nates ꝛ spōdiles vltimi seu ptes renales. Vel inungaꝛ cū h. ℞. olei sambuci. ʒ. iij. olei cippi. ʒ. ij. piretri subtilissime puluerisati. ʒ. ß. misceātur ꝛ inungāꝛ partes ille dicte. Et sumat in introitu lecti tres aut q̄ttuor pillas de assa fetida multū ꝓuocāt erectiōꝫ Rab in suo ꝯtiᵉ. Et vtaꝛ de mane ꝛ ante cenā de dyasatyrion. Vel d' isto electua°. ℞. ꝯserue achori. ʒ. ij. 33ᵉ electi. ʒ. i. se. raparū se. pastinace. se. eruce. aā. ʒ. ij. lingue auis. ʒ. ß. se. vrtice. ʒ. i. ß. aq̄ mellisse aque buglosse. aā. ʒ. ij. panis zuc. ʒ. ij. fiat electuariū in bol' parū coctū cū lento igne. Vl' vtatur isto qd mirabiliter libidinē deperditā restaurat. ℞. pinearū amigd. mūd. aā. ʒ. i. se. vrtice cinnamōi pipis longi carniū dactil. 33ᵉ aā. ʒ. ij. mēte galange. aā. ʒ. i. ß. se. sinap. cardamōi melano piperis croci. aā. ʒ. ß. conserue satyrionis. ʒ. ij. panis zuc. lib. i. fiat electuaᵐ in bol'. addaꝛ in clarificatione aque mellisse. q̄rt. i. ß. Si illa erectio modica fuerit vicio cordis ꝛ cito euanescit rōne caliditatis genitaliū rarificāt multū poros vge: ꝓpꝛ ꝙ sit subita exala°: ꝛ inungātur genitalia cuꝫ oleo ros. ꝑ se vel cū tertia pte olei masticis: ꝛ supaspgatur puluis ros. subtil' desuper. Isti tales icurrūt sepe in die naturali: talē modicā erectiōeꝫ: q; cor labitur ad frigidū rōe pͥmitiue: puta tristicie vel alterius: ꝛ genitalia ad calīn est debilis ꝛ cito cadit. Et si illa modica erectio cū eius resolutione fuerit a malefi° seu sortilegio: q̄ ligauit disliget: q; aliud nō scire tibi scribere. recurras tn̄ ad ꝯstantinū ꝛ gilbertū. Ista tibi sufficiāt.

De satiriasi i. de conti⁹ et magna erectione vge q̄ a q̄busdam papisin⁹ dicit. describēdo passioneꝫ ab illo hoie cui pͥmo euenit put fuit notū mediᶜ. ¶ Nota ꝙ ista talis cōti⁹ erectio fit a multa vētositate intromissa cōtinue ipo mēbro ꝓpꝛ multitudinē hūoꝝ calidoꝝ in venis ꝛ arterijs assistentiū ꝯtiᵉ regnāꝛ ꝛ eleuaꝛ a dictis hūorib⁹ calidis ꝛ in ipo neruo intromittiꝛ: ꝑ eius porositates tēdēs ipm ꝛ erigēs appetitus naturali ad coitū ꝛ imaginatiua inci

tantib⁹ v̄tutes cordis ⁊ cerebri vt in talibus ꝑui deant genitalibus ꝑpt̄ finē ḡnatiōis ꝑut ē pos∕ sibile in cor natura ꝑpter qđ stantib⁹ istis cor re pletur multis humoribus calidis in suis artĳs ⁊ venis inferioribus eleuat tm̄ de talibus vapo ribus ꝙ talis erectio fit violenta ⁊ spasmosa de natura thetani nō potens cessari nec opprimi:⁊ si assistant cuꝫ duabus aut trib⁹ mlierib⁹ succes siue scꝫ spacio interposito polluēdo cū q̇busdam ⁊ nō cū oībus si iaceant de nocte cū vna ascen dunt sup cā .xx. aut .xxx. vicibus:⁊ fatigāt cā vsqꝫ ad mortē ⁊ nō polluūt de tota nocte nisi bis vel ter:ꝑpter qđ est ipis silr̄ grauatiua ⁊ nō delicio∕ sa ꝑut est mediocris ⁊ naturalis:⁊ q: talis vēto sitas mlt̄a vaporosa sic eleuata in genitalib⁹ re∕ plens neruū ⁊ erigēs ipm̄ attestat̄ ipm̄ multitu∕ dine hūoꝝ calidoꝝ in venis ⁊ arterĳs potiᵐᵉ in∕ ferioꝛib⁹ bene ↄcludit̄ a Galieᵒ .vi. de interiorib⁹ ⁊ .ix. de ingeᵒ .c.v. in fine. ⁊ a rasi in suo ↄtiᵉ ꝙ ꝑn cipalis causa ⁊ vltima curatiua ē forꝫ ⁊ magna flōia potissime de vena mediana ⁊ de sophena. ⁊ euacuare coleram vitando cal'e. ⁊ vtendo frigi dis vt inferius in cura explicabimus. Et patet ti bi sil'iter ꝙ talis erectio indebita ⁊ violēta magis euenit in iuuenib⁹ calidis aliq̄lr̄ adustis in eoꝝ natura viuētibus in crapula:vt sunt plures mo∕ nachi ⁊ q̇dē alĳ ecclesiastici:⁊ plurib⁹ alĳs iuue nibus calidis religiosis vtētibus suba legumiᵐ si fuerint adusti mlr̄ calide nature ꝑpt̄ qđ ↄclu∕ dit Ga. bene intelligēti .vi. de inti'o. in fine. Idem dicit Ras' in suo ↄtiᵉ ꝙ ↄtinētes ⁊ religiosi dn̄t sepe flōmari in preseruatiōe coꝛ:nam flōmia fre quētata multū ꝑseruat a talib⁹ morb⁹ illicitis ⁊ violentis:nō preseruat a cōcupiscentia carnali ⁊ ab incitatiōe ymaginatiue ad ipm̄ coitū cū inci∕ tetur a tali cōcupiscētia naturali. ¶ Tu dices ta lis malus appetitus illicit⁹ violent⁹ ad coytum nec talis erectio venit in ipis mulierib⁹:videt̄ ꝙ nō:q̄a oēs sunt frie complēnis ⁊ nō h̄nt nisi fin ad hoc nā collū matricis est cartilaginosum cū q̇busdam pelliculis. Soluit ras' in suo ↄtinente: ꝙ naturalr̄ habēt pruritū in collo matric̄ ⁊ tenti oīē seu inflatiōem aliq̄lem:nā fumi vaporosi q̄si ventosi veniūt ad dictū collum matricis ab hūo ribus calidis arteriarū ⁊ venarū assistētium sicut dictū est in hūoribus cāntes pruritū ⁊ tentiōem ⁊ inflatiōeꝫ in illa cartilagine cū suis pelliculis ex q̄ venit in eis naturalr̄ ⁊ modo debito de pos∕ sibili euenit eis vltra debitū moduꝫ ⁊ in excessu potissime illis q̄ sunt compl'ōis cal'e semiadu∕ ste. vt sunt ruffe vel nigre macilente si fuerit cir∕ ca .xx. ānū ⁊ carēte viro vt sunt q̇dā iuuenes nō maritate vel elongate a marito vel religiose ꝑpt̄ qđ nō dubites tales iuuēculas elongatas a ma∕ rito vel viduatas vl' religiosas fortiter bis ⁊ ter i anno flōmare:sicut dictū est supius de religiosꝫ: q̄a lꝫ in actu ḡnatiōis sint frie ex nutrimēto i vte ro matno ⁊ post acq̄rūt caliditatē magnā in eis. ¶ Notū est speculāti ꝙ ex q̄ in erectiōe naturali neruus v̄ge ꝑncipalr̄ erigit̄ ⁊ tēdit̄ ↄñr alie par tes colligate ꝙ in erectiōe innaturali violenta ⁊ egritudinali particula ꝑncipalr̄ patiens est ille neru⁹ v̄ge rōne porositat̄ sue:ↄñr alie ptes. Si∕ militer notū est recte speculanti ꝙ ex q̄ in erectio ne naturali in mulieribus illa cartilago colli ma tricis q: ꝑncipalr̄ erigit̄ a vaporib⁹ subintranti∕ bus vt dictū est ↄñr. alie pticule assistentes ꝙ in erectione innaturali violēta ⁊ egritudinali in ip∕ sis mulieribus particula ꝑncipalr̄ patiens erit il la cartilago vaporosa colli matricis:q̄a tl'ia sunt q̇dāmodo cōtraria cū illa sit natural'r ⁊ alia egri∕ tudinalis. ⁊ talia vicissim insunt in tali subo: cō∕ sequēter ille pellicule ⁊ sunt in vtroqꝫ p colligan tiā q: venit qđ venire nō debet fm naturā:q: ml' tus vapor ⁊ fum⁹ ab hūorib⁹ cal'is venarū ⁊ ar teriarū ꝑpt̄ qđ merito tales statim sunt flōman di vt dictū est ⁊ dicet̄ ¶ Et morbi descripti in eis sunt officiales in receptaculo:replet̄ eñi ille par∕ tes in porositatib⁹ suis vltra debitū. ꝺ illis vapo ribus eleuatis ab hūorib⁹ dictꝫ:⁊ sunt nocumtuꝫ ꝑ morbo descripto digestiue ⁊ expulsiue mēbro∕ rū mādantiū ⁊ recipiētiū talis erectio illicita est passio seu causa passionis sensitiue genitaliū ⁊ ḡ uatiua:nā erectio illa ē accñs morbi de ḡñe mali motus i v̄ga:⁊ est spasm⁹ dū est in fieri. Et est ac cidens morbi:ꝑt esse cā morbi .3ᵒ. de morᵒ. secus est loq̇ de illa repletiōe nerui dicta faciente illaꝫ erectiōem spasmosam de genere thethani: ⁊ sec⁹ est loq̇ de erectione illa illicita.

Istis clarificatis. Cura talis erectiōis illi cite ⁊ violente tibi patescit. In cura cuiuslibet hoꝝ ⁊ vniuscuiusqꝫ sexus fiūt licet mu lieres nō sint explicate bene ad plenū. Sed tu si oculatus fueris ↄcludēs ⁊ maᵃ cū paucis v̄bis ↄsiderata ↄᵒne ⁊ habundāe ipaꝝ icipias a flō mia vene mediāte ⁊ in bona q̄titate q: cor ē cā ꝑncipalis in tali ⁊ in oīi erectiōe v̄ge:vt est con clusum a Rasi in ꝑcedentib⁹:ↄñr statum euacua colerā sic R̄. p'uoꝝ damaſ. xv. mīo viuaꝝ passꝫ. ʒ. i. tamarindi electoꝛ. ʒ. ĳ. fiat decoctio in q̄ dissoluat̄ medulle cassief. ʒ. i. ⁊ ꝫ. electu' ꝺ succo rosꝫ. ʒ. i. ꝫ. ꝫ pot'. ↄñr detur sibi q̇libet mane mediū vitrū aq̄.

nenuf. dissolute: vel aq̄ endi. vl' plantag̃ vel aque rof. h̃ ꝯtinuet p̱ aliq̄s dies. vtat̃ aceto i oīb' et lentibus cū aceto vtat̃ cibis acetosis teneat dietam tenuē: q̄a ieiuniū rep̄mit sup̱biā carnis ⁊ vicia cōp̄mit mentē eleuat. Parū vtat̃ carnibus ⁊ illis vtat̃ cū aceto ⁊ salsa viridi specialr̃ de extremitatib' p̱dicis vituli capti potabit vinū multū lumphatū balneet se spātiter anchas suas in aqua tepida ⁊ freq̄nter ad euacuandū vapores a genitalibus incitātes genitalia ad erectionez nā bal. ⁊ sudor diuertūt luxuriā. Rasis in suo ꝯti^e. Propt̃ qđ sanct' būdict' in regula sua ordiauit φ monachi sui sepe balneētur: specialr̃ senes in p̄ma senectute: q: illa plus abūdat in talib' vaporibus grossis incitātibus genitalia. talesq tene ant serotū factū cū aqua fria ⁊ oleo ros. in āchis specialr̃ de sero vel teneat sacculū supra dorsum cū denariis plūbi: p̱pt̃ qđ tangat spinā ⁊ dorsū. Aliq̄ ꝯsulūt φ ponāt̃. p. iiij. folior̃ agni casti subtus lintcamina iuxta culcitrā: q̄a resoluunt illas hūiditates ⁊ ꝯsumūt: ⁊ si cū istis nō reparet̃ illa excitatio illicita: ⁊ ille appetit' ad luxuriā. vtatur isto pl'uer. ℞. se. psillij. ʒ. ij. se. portulace. ʒ. iij. se. lactuce. ʒ. ij. coriandri sicci bene p̱rep̱ati. ʒ. i. s. fiat puluis detur mediū coclear de mane cū modico vini. loco huius sumat tres vel q̄ttuor bolos de lactucis in p̄ncipio prandij cū bono aceto vtinā hoc esset p̄mum ferculum in oībus eccl'iasticis ⁊ religiosis: ⁊ ex p̄cepto nā valent pul'. ⁊ el'c^m ad infrigidandū renes ⁊ genitalia ⁊ ad corrigēdū lapsum in ip̄is. Ista tibi sufficiāt.

De difficultate part'. Nota φ partus fit difficilis causa triplici: i genere si intrinseca fūit. vna se tenet ex p̱te fetus. alia ex p̱te m̄ricis. alia ex p̱te secundine vt ponit Ras in suo ꝯti^e. Difficultas part' ex p̱te fetus fit sex de causis vt ponit ibidē: q̄a fetus est magn' ⁊ grossus multū qđ p3 ex magnitudine vētris: ⁊ q: p̄r magn': vl' q: magni capit̃ qđ p3 ad sensuz obstetric: ⁊ q: caput p̄° exit i partu naturali. iō q: ē nimis grossuz nō p̄t exire i cōpetēti dilatatiōe vulue. vel fit difficil' p̱t' q: venit añ tp̄s ꝯgruū puta q: nō venit. ix. mēsib' cōplet̃ q: tūc fet' ñ petit exitū ñal'r: n^c ex istictu nature: iō nō iuuat se ad exeūdū. Fit sil'r difficil' q: exit i forma nō natali: puta q: p̄° exit pes vl' man': nā in partu naturali caput exit p̄° tenēdo faciē v' sus terrā: q: caput ē ad sup̱i' i p̄mis mensib' octauo mēse incipit subuerti ⁊ declinare ad infer' non ante: iō. ix. mensibus cōpletis expeditus ē ⁊ subuersus ante nō. iō exit in octauo mēse ⁊ ante primo cū pedibus Ras in suo cōti^e. Propt̃ istā subuersionē que incipit fortiter in octauo mēse. fet' est in illo octauo mēse q̄si infirm' ⁊ deterior dispositiōis ⁊ debilior p̱pt̃ illā subuersionē. sil'r et p̱gnātes sunt deterioris dispōnis ⁊ pōderosiores in ip̄o mēse plusq̄ in aliis mēsib'. ⁊ fet' seq̄t̃ dispositiōem sue matris. Iō fetus qui nascit̃ non viuit. verba sunt ras in suo ꝯti^e in. c. de conceptu Si ergo in conceptu exeat in p̄mo pes vl' man' partus erit difficilis q̄a nō seq̄tur formaz debiti exitus. vel q̄a arguit tēpus incongruū: q̄a anticipatū q̄a añ noue mēses fit sil'r difficil' p̱t'. q: fet' in se est debilis p̱pter longas egritudines matricis vel rōne temp̱is nō sequētis suā naturā. ypo. 3°. amphorum. ibi si ver siccū ⁊ boreale mulieres quibus partus inest ad ver: ex omni occasione abortiūt. ⁊c̄. Similiter fit partus difficilis: quia fetus est mortuus viuus fetus petit exitum quia completus ⁊ aliqualiter generatus. Et sic patet tibi φ sex de causis se tenentibus ex parte fetus partus est difficilis que se tenet ex parte matricis. Ista subdiuiditur in quinq̄ causis in specie. vt ponit Rasis in suo continente. Una causa difficilis partus quia est primus partus non habet partes illas sufficienter ap̱tas quia nunq̄ p̱eperit. Alia causa est paruitas matricis quia concepit ante. xv. annum. Alia causa est debilitas matricis. Alia causa est pinguedo orificij matricis ⁊ eius clausio. Alia est apa calidū matricis claudens ⁊ prohibens exitū fetus. p3 ergo tibi q̄liter quinq̄ de causis in specie se tenentibus ex parte matricis fit partus difficilis. Alia est causa in genere partus difficilis que se tenet ex parte secundine. Ista subdiuiditur in duas causas i specie vna est quia nō scinditur ⁊ crepat̃ p̱ut debet in motu pueri ad exitum quia grossa ⁊ dura. Iō puer non potest exire vuluam: quia prius oportet exire secundinam. ¶ Alia causa est: quia scinditur ante tempus puta in principio motus pueri ad exitum propter sui tenuitatem ⁊ raritatem. Ideo fluit aqua multa a matrice nimis tempestiue: ⁊ matrix exsiccatur: ideo non potest se sufficienter dilatare. In partu est casus qui sepe occurrit in mulieribus delicatis. Sic conclude ex intento Rasis in cap̄l'o de conceptu. ⁊ de partu super pronostico. difficilis partus tu habes ꝯsiderare si aqua multa fluat aut fluxerit de matrice stantibus doloribus satis fortibus antequaz

puer sit ꝓpe exitū qḋ pȝ q: nō pn̄tat se exitui. Ut si san. mult⁹ ante ei⁹ exitum exierit: q: si sic part⁹ erit difficil': q: ex talib⁹ matrix exsiccat̃ vltra debitū ꝓpt̃ qḋ nō potest bene dilatari nisi p̄us bene humectet̃ cū oleo fenugreci vl' malueuisci ⁊ similib⁹. Ras addit aliud signū sup ꝓnostico difficil' ptus. s. si mulier multū doluerit in spina dorsi: sigt̃ sup ptu difficili: sicut si dolor in pectine ⁊ i vētre ⁊ i inguibus fuerit signat sup ptu facili. rasis ibidē. Concludit̃ ergo ꝙ causa triplici in genere: ⁊ m'ltiplici in spē intrīseca fit ptus difficilis. Alie cause sunt extrinsece ptis difficil': puta caliditas excedēs relaxans ⁊ debilitās v̓tutes naturales/ expulsiuā: ⁊ alias v̓tutes vl' frigiditas excedens ꝯstringēs matricē. vl' tristicia m'lieris ex relatu vl' ex p̄ntia ingrate mulieris assistentis i puerperio. v̓ba sunt Ras in suo conti^e. c. de partu.

¶ Notū est ꝙ difficultas ptus descriptiue loqn̄do est passio matricis. Et est pa⁰ ꝯn̄r p colligātiam puta ip̄ius fetus vel secūdine vl' rei extrinsece. Et est passio cōmunit̃ official': q: in receptaculo cōcomitādo secū morbū ꝯsil'em pōt esse morb⁹ officialis in q̊ est triplex genus morbi. in se tn̄ est actio lesa v̓tutis expulsiue ex ista vel ex illa cā

Istis clarificatis

Cura difficultatis pt⁹ tibi patescit. Et q̄ꝙ in om̄i cā difficultat̃ pt⁹ cōpetāt aperiētia relaxātia ⁊ mollificā^a matricē ꝓpt̃ qḋ cura vna in genere cōpetit in om̄i causa pfecto medico inest vt sciat cām talis difficultat̃ part⁹: q: ex hoc illa ƀm plus ⁊ min⁹ approximabunt̃ appropinqn̄te tpe ptus: puta dū erit circa mediū noni meƀ. Utat̃ spinargijs bn̄ coct̃ ⁊ brodijs simplicib⁹. l' brodijs c̄ vitell' ouor̃ ⁊ vino subtili bene limphato: ⁊ vitabit subam legumimum risum ⁊ sil'ia faciat exercitiū maius solito. vadat ad balnea cōia balneādo se in aq̄ dulci simplici. Si vis addatur decoc⁰ maluarū violarū brance vrsine. vitādo stuphā: q: sibi nō cōpetit cū ꝯtrarietur recte intētioni dū part⁹ erit bene ꝓpinqu⁹: q̄a de die in diē ƀm estimatiōem suā inungat sibi ventrē ab vmbilico inferius sero ⁊ mane cū ol'o amigḋ. dulciū. vl' cū ol'o sambuci vl' cū oleo malueuisci vl' lilij vl' cisami: ⁊ vtat̃ coitu aduenientibus dolorib⁹ paritura nullo mō p̄mat se ad expl'lendū fetū: ƀ vadat p camerā dū matrix apta fuerit ꝙ aqua incipiat fluere: tūc incipiat seipam p̄mere dulciter augmētādo paulati illā pressuram qn̄ os matricis fuerit aptū ⁊ augmētat̃ paulati in aptione. sedeat tūc mulier sup scamnū seu super cellam pforatā. ⁊ tūc p̄mat se ad expellendū fetū. Ras in suo ꝯtinēte. vel disponat̃ in lecto ꝙ videat̃ potius sedere q̄ꝙ iacere in culcitra. si in ꝓcessu partus fuerit multū difficilis cōiter pariunt feminā: q: difficilior est ptus femie q̄ꝙ masculi rasis in suo cōtinēte. Utat̃ in potu cinamo⁰ ⁊ crocorū ā ꝓꝓetas hor̃ est inducere facilē ptū Rasis in suo ꝯti^e. comedat de folijs malueuisci coctis cū butiro valde faciūt partū facilez Ras. obstetrix inungat sibi man⁹ suas ⁊ ventrē parturient̃ cū oleo sambuci lilij vel sisami vl' malueuisci ab vmbilico inferius. Si ptus sit innaturalis ꝙ p̄⁰ exeat brachiū reintroducat̃ dulciter p̄us inungēdo ptes illas vt dictū est. Si pes p̄mo veniat tūc est signū ꝙ nō est in nono mēse q: nō fuit subūsus nam incipit subuerti in octauo mēse vt ē dictū superius aucte Ras: tūc exeat in noie domini: ƀ iuuet̃ natura interius cū iam dictis. Exteri⁹ cū oleis dictis ⁊ cum ill' que dicētur p̄mo ꝓuocando sternutatiōem cū modico se. staphisagrie vel pipis vl' euforbij subtilissime puluerisator̃ l' ꝙ ponat̃ modicū de radice yreos infra aures relaxētur ptes vulue cū spongia infusa in aqua decoctiōis se. fenugreci ⁊ se. lini cū oleo malueuisci vel lilij vl' sambuci quo facto ꝓuocet̃ mag' sternutatio: inungat̃ exterius ⁊ interius cū vnctuositate lane immo supponat̃ ab intra q̄ꝙtum erit possibile odorando fetida vt assamfetidā: fumū plumarū cōbustar̃ vl' sotularium vl' galbani: ⁊ similia nā olfacere fetida facit ad partū facilē sicut odorare odorifera facit ad difficilē Ras. ⁊ c̄. ras dicit ibidē ꝙ si suspēdat̃ in coxa storax crocea nō patietur dolorem parturiēs immo piet sine difficultate. Aqua decoctionis arthe^e potata facit statiȝ emittere fetum. Ras. ibidē. Capillus ve. cōtrit⁹ dissolut⁹ cū sero roƀ. cū modico olei alicui⁹: sūat̃ in potu statim pit. Subdit ꝙ idem facit pot⁹ aq̄ decoctionis absinthij ⁊ fumiterre bis vel ter in die facit fetum velociter emittere. Subdit ꝙ aristologia cōq̄ssata ⁊ cū lana supposita facit statiȝ parere. Rasis in suo cōtinēte recitat ꝙ m'lier pariens si sumat. ʒ. ij. croci in potu statim parit. hoc pluries vidit ⁊ verū est. Et sic terminetur Auicē. dicit ꝙ. ʒ. ƀ. cardamomi. i. carui agrestis puluerisati datus cū vino albo statim facit.

De extractiōe

fet⁹ mortui ⁊ secūdine. ¶ Nota ꝙ licet ptus sit difficilis ex causis iam dictis. Interdum est magis difficile ip̄i matrici expellere secundinā: quia ip̄a matrix est multū debilitata in expellendo fetum: ⁊ quia ipsa secundina est aliquādo

vltra debitũ alligata cũ venis matricis vt statiʒ declarabitur ꝓpter qđ fortioribus indigemꝰ in expellendo ipsam ꝙ indigeamus i puerperio ꝓ expellendo fetum: ꝛ adhuc magis fortibus indigemus i expellēdo fetum mortuum: quia stante fetu mortuo i matrice v̈tutes matricis iam incipiunt mortificari propter mortificatiōem calor͡s naturalis: ꝛ fetus mortuus nō iuuat seipm̄ in exitu sicut fetus viuus petēs exitum naturalr̄ ex istīctu nature. ¶ Ulterius nota ista secundina ē secũda pellicula in qua reuoluitur fetus. prima est magis subtilis: hoc magis explicabitur in caplo sequēti de aborsu. Et gñatur ex supfluitate spermatum ꝛ sanguinis menstrui ibidem fluxi post concursum spermatum: vt est declaratum superius ꝛ in tempore formatiōis fetus ꝛ membrorũ formatur ipsa secundina que alligatur cũ venul̄ cōcaui matricis: puta cum capitibus earum. Jō frigide ꝛ dense matrices: quia habent venulas illas valde modicas ꝛ strictas nō pt̄ talis pellicula bene alligari cum capitibus illarum. Ideo q̄a talis pellicula est necessaria i gñatiōe fetus. ideo mulieres habentes frigidas ꝛ dēsas matrices nō concipiũt vt vult ypo. ꝛ Gal. 5. amph. in quibusdam mulieribus que habent venas latas in matrice ita fortiter alligatur ꝙ vix natura expulsiua matricis potest expellere ꝛ rumpere illa ligamenta: ideo cum difficultate expellit ꝙ si non expellat post aliquas horas post exitum fetus inducit multa ꝛ pessima accidētia ꝓpter vapores eleuatos ad cor: ad caput rōne ipius: quia quasi derelinquitur a regimine nature: ꝛ ratione superfluitatum i ipa ꝛ cum ipa retentarũ. Ideo inducit sincopim ꝛ mortem: si vltra diem aut dies nō expulsa fuerit interdum est ita solida gñata ꝙ natura expulsiua vix potest eam rumpere in puerperio. Ideo facit ad difficilem ptũ vt supius est dictum: quoq̄mō sit talis retētio ꝛ mala eoruʒ expulsio semꝑ est nocumētũ expulsiue matricꝫ propter colligātiam illius vel istius rei. Ideo illi est ꝑncipalr̄ succurrēdum cum apitiuis ꝛ relaxatis que habent matias sordidas de mrīce expellere

Istis clarificatis Cura retētionis secundine ꝛ fetus mortui tibi patescit. Prius aũt ꝙ in cura ꝓcedas loq̄mur de extractiōe secundine in primis obstetrix inungat manũ suamꝰ ꝛ digitos cum oleo de lilio vel de sambuco vl̄ malueuisci ꝛ itromittat i matrice ꝛ paulatine sine molestia aliqualiter ipam attrahat ꝛ ipam eradicet hoc facto per modicam pausam prouocetur sibi sternutatio. ℞. se. staphisagrie se. nigelle. ana. ʒ. ß. ell'i albi. ʒ. ß. ʒʒ'. albi. ℈. i. fiat puluis bene subtilis vt alkool de quo ꝑ vices insuffletur infra nares. Alique habēt pulueres de radice yreos ꝛ insufflant eodē modo: ꝛ sufficit eis: q: cum hoc satis sternutant ꝙ si nō expellatur da eis istuʒ potum. ℞. lexiuij. lb̄. i. malueuisci. ʒ. i. distemperent insimul: detur illa portio in potu. ꝯñr post pausā fac ipam vomere: ꝛ tũc prouoca sternutationem ꝛ hoc reitera infra duas: aut tres horas suspēdatur iterum in coxa, de croco inuoluto in panno lineo: in q̄titate medie nucis. vel đ storace calamita crocea: ꝛ fiat sibi pessarium de galbano cum modico oppopōaq̄ ꝛ mirre: fac sic. ℞. galbāi. ʒ. i. oppopōq̄. ʒ. ß. mirre. ʒ. ij. incorporētur sil'cuʒ modico lane. fiant duo aut tria pessaria teneat vnũ ꝑ diem: aliud ꝑ noctē ꝛ postꝙ extxeris vnum de istis suffumigetur ꝑ modicam pausam cũ portione aliqua istoꝝ pessarioꝝ ꝓuocādo sepe sternutatiōem. loco istoꝝ pessariorum ꝛ suffumigatōis supponat̄ cum lana de succo panis porcini violētus est in sua actione ꝛ magis violenter attrahit Aliqui supponũt radicem eius ꝛ aliqui supponũt oleum balsami cũ lana: quia attrahit secundinam fortiter. Aliqui dant. ʒ. v. vel. vi. cassiest. in potu cum aqua cicerũ ꝛ petroci. statim exit secũdina ꝛ fetus simil'r. nam valet ille potus in partu difficili ꝛ retētione secundine. Pauperibus dicimus balneetis anchas vestras in aqua decoctꝫ bismalue cũ toto: ꝛ suspēdatis de croco in coxa vt est dictum ꝛ in potu vtatur satis de cinamoº ꝛ croco ꝛ sumat de se. ꝯ lubricos. nam illa que valent cōtra v̈mes valent ad educēdum secũdinaʒ si potētur Rab in suo ꝯtiᵉ. Ego pluries dedi de galbano cũ oppoᶜº stati emittebant secundinā. fac sic. ℞. galba'. ʒ. iij. mirre. ʒ. ß. oppopōq̄. ʒ. ß. distēperētur cũ decoctiōe radiq̄ apij fiat potus immo multũ valet in expellendo fetum mortuũ in eductione secũdine. Aliqui faciunt secretum ꝙ suffumigetur mulier cum emboto cum portione aliqua vngule equi vel asini vel iumenti. Auicē. laudat. ʒ. ß. cardamomi. ꝛ carui agrestis puluerisati ꝛ dati cum vino albo. ¶ Consequnter loquamur de extractiōe fetus mortui. Si q̄ mulier fetũ mortuũ in vtero habuerit qđ patet si cadat fetꝰ ad inferius ad modum lapidis dum se v̈tit mulier ad latus. Et si partes que sunt circa vmbilicũ frigescant ꝛ sint frigide Rab in suo continente. Moderni in psalterijs ponũt alia si dolēt fortiť circa vmbilicũ cum fetlenta ꝛ discoloratiōe faciei cum fetido ꝛ corrupto ā̄helitu ascensu vapoꝝ

horribiliū ad cor ꝛ ad caput ꝓpter qđ habēt in-stantiā vigiliarū. ¶ Si qua mulier pgnans ta-lia habuerit: presumendū est ꝙ fetū mortuū ha-beat. fiant ergo sibi talia: fiat sibi ꝓfumatio dctā de vngula asini vel equi vl'iumēti: nā multuꝫ va-lent ad expellendū fetū mortuū. Rab in.c.đ ꝑtu Aduerte q: mortificat fetū. vel ista. ℞. mirre gal bani oppoponacꝭ fell' tauri vel bouis .aā.ʒ.iij. di stemperētur cū pice liq̄da fiāt trocisci ad moduꝫ paruc nucꝭ suffumigetur pluries cū vna bis vel ter i die: ꝛ liniat' in pectine cū ß. ℞. pl'pe coloq̄n tide mirre ruthe.aā.ʒ.iij. fiat puluis distempet' cū felle tauri vel bouis in modū vnguēti. de q̄ linia-tur ab vmbilico inferius. Vel fiat istud quod ē de vltimis ℞. asse fetide.ʒ.ß. mirre.ʒ.ij. ruthe sicce ʒ.i. capiat' q̄rta ps distēperet' cū aq̄ sauie ꝙ suf-ficiat potus detur sic sero ꝛ mane p.iiij. vices Suc cus panis porcini supposit' cū lana mirabiliter ꝓuocat fetum. Simil' suffumigatio cum radice eius Rab. ꝛc. dicit ꝙ ista medicina nō habet pa rem. Ista sufficiant.

¶ Capl'm de aborsu.

De aborsu. Quia đ ei' cau sis potissime in trinsecis vt abscindantur ꝛ aborsus euitet' qui mala est actio ꝯtētiue ma tricis vt statim declarabitur. ¶ Nota ꝙ embrio inuolui' in duplici pellicula vt volūt oēs ana-thomisantes. Vna est subtilis satis que adherꝫ sibi imediate: ꝛ fuit creata a natura vt supfluita-tes tertie digestiue retineret vsq; q̄ in eius ꝑtu. Alia est magis solida que adheret embrioni me-diate: ideo vocatur secūdina cum prima exit em-brio: cū ista scđa nō est ß rumpit' ꝛ fetus exit ꝛ p' eius exitū expellitur a matrice vt dictū est in caº p̄cedēti. Ista interdū nō rūpitur de facili in puer perio: ideo facit partū difficilē vt est dictū. Aliq̄n nimis cito rūpitur ꝛ fluit aqua mxta ꝛ matrix ex siccatur vltra debitū anteq̄ꝫ puer sit in portu exi-tus ꝙ nōdū caput apparet. Ideo indiget ꝙ hu-mectet' ab extra vt part' fiat mag' facilis vt ē su-perius dictū. Ista fuit creata a natura vt supflu itas scđe digestiue retineret' vsq; quo in partu pu ta vrinam pueri: nam quia suscipit nutrimentuꝫ per vmbilicū ab epate matris nō indiguit pelli-cula vt superfluitates prime digestiue retineret. ambe creant' tempe formatiōis embrionis a su-perfluitate spermatū ꝛ san. menstrui concurren sad ista post actū coitus. ꝓma pellicula nō al-gatur nisi cum embrione. Scđa seu secundina alligatur cum venulis matricis: quia cum capi-tibus earū que ꝯtiguātur in cōcauo matricis in terdum puta in habentibus illas magnas vēas ꝛ per ꝯseq̄nēs earum capitibus alligatur illa se cūdina fortiter ita ꝙ cum difficultate rumpit' illa alligatio a natura expulsiua matricꝭ. Ideo opor-tet ꝙ medicus iuuet naturā ꝛ expulsiuaꝫ matricꝭ vt est dictū in.c. p̄cedēti. interdum alligatur illa secūdina valde parum: quia vene matricis sunt valde stricte vt in habentibus frigidas ꝛ dēpsas matrices. Ideo nō concipiūt: ꝛ si concipiāt abor-siunt ex causa facili.

Vlterius nota quod

ebrio suspēdit' in matrice ad modū fruct' in arbo re mediante illa secundina alligata cum matri-ce: vt vult Ga. super dictis ypo.4.ꝛ.5. amphoris. Idem ponit Rab. in suo cōtinēte in.c. de conce ptu. subdit: ꝙ sicut ligamēta fructus in ꝑncipio sunt debilia ꝛ tenua ꝛ cadunt ex modica causa: ꝛ in fine quādo maturātur ligamēta fructuū de facili rumpuntur. Ita fit in pregnantibus: quia a causa facili rumpuntur ligamēta secūdine cuꝫ matrice potissime in primis ꝛ vltimis mensibus ꝛ inde fit aborsus.

Vlterius nota magis

vt pꝫ tibi cā multiplex aborsus in quo male ad-uertūt debiles in arte ꝙ aborsus ē accñs dictū ex iēs a cor' vt exiēs. q: exit a mala actione ꝯtētiue matricis ꝗuate a quanto ponderoso seq̄ns tan ꝙ accidēs morbi imediate morbum ꝯsil'eꝫ: quia malā compl'ōnē humidā cū mafia venarū ꝛ liga mētoꝝ matricis specialiter ipius secundine. Si in ꝑmis q̄ttuor mensibus talis aborsus fuerit vt ponit Ga. ad litterā. vi. de interioribus.c. penul-timo in fine capl'i. Idem ponit Rab. ad litteram in suo continente in.c. de conceptu. Si autē fiat ab alijs mensibus tunc talis mala actio ꝯtentie matricis consequitur immediate tanq̄ꝫ accidēs morbi immediatū morbū officialem: quia in cō-positione puta laxitatē ꝛ raritatem ligamentoꝝ secūdine matricis: naꝫ talia fuerūt creata ex na-turali compōne mulierū vt fit in quibusdam mu lieribus rare contexture ꝛ gracilis ꝛ cōpōnis de licate vel de possibili talis mala actio contentie matricis: sequitur in illis mensibus vltimis mor bū officialem puta in situ per colligantiā vt in quibusdam mulieribus cōpact' habentib' strās ꝛ dēsas: mrīces. quia in talibus sunt venule pue in matrice cum capitibus paruis. Ideo secūdia

nō bene potest alligari cū ipis.iō nō ꝯcipiūt ⁊ si concipiāt ex causa facili ꝑpter pondus grauās dicta ligamēta abortiūt hoc satis intendit: Silr in.5°.amph.cū mēto illi⁹ cañ.si frigidas ⁊ dempsas ⁊c.⁊ sic pȝ tibi abortus descriptiue loqndo qs morb⁹ ē. Verū ras. recitat i suo ɔti⁹ recitat i.c. d ꝯceptu aucte ynara sij antiq medici: ꝙ mlieres que abortiūt ex ventositate ⁊ ille que abortiunt in tribus vltimis mensibus abortiūt ex frigiditate. Hordeuius fuit istius opionis ⁊ quidaȝ alij moderni. Sed hec opio nō placet nec videtur vera consideratis dictis ipius Rasis qui fuit princeps artis. ¶ Aduerte magis in matia :nam vltra istas causas dictas intrinsecas matricis ipius abortus sunt alie cause sibi extrinsece ⁊ ꝑmitiue: puta coytus violentus ⁊ multiplicatus: qa aperit vias illas ⁊ partes ⁊ infestat festuȝ ⁊ mēstrua prouocat Rasis in suo continente: dolor fortis in aliqua parte corpori ira fortis tristitia timor fortis: satietas nauseatiua cibi vel pot⁹ fluxus san. menstruosi. si fortis fuerit vel aliunde iuxta dictū ypo. Medicina laxatiua fortis casus: percussio longa mora in balneo aque. febris lōga vel acuta ⁊ similia ⁊ medicine educētes vermes date per os cū clisteri faciunt abortum ras ⁊c. Nam ex istis contētiua matricis debilitatur i actione vicio alioꝝ mēbroꝝ ⁊ non vicio proprio: prout in alijs causis ipsius abortus dictum est.

Signū pronosticū

ipi⁹ abort⁹ ꝑpiq ex talib⁹ ē extenuatio ⁊ demaceratio mamillarū. Si dextra ꝑus aborciet masculuȝ. si sinistra feminā. ypo.v.amph. Ras. ⁊c. quia duricies moderata mamillarū sigt super sanitate fetus. sicut multitudo lactis sigt fetum debilem: ita mamillarum demaceratio ⁊ gracilitas potissime subsequēs ad alqd horum ꝓnosticat abortum de prope. Ras. in caplo de conceptu.

Istis clarificatis cura

ipius abortus tibi patescit. ⁊ b ꝓ morbo descripto vel eius preseruatio. Prius autem ꝙ in talibus procedas scire ⁊ inuestigare oportet si icurrit abortum in tribus primis mensibus aut medijs aut vltimis considerare oportet dispositionem illius mulieris si sit sanguinea vel flegmatica grossa. Vel si est gracilis colerica in parte: quia cura in hoc diuersificatur: ⁊ per hoc causa ipsius manifestatur. ¶ Si qua mulier abortum incurrit rōne humiditatis flegmatice fluentis ad venas matricis ⁊ ad ligamenta secundine ratione cuius debilitantur ⁊ nō possunt sustinere pōdus qui relaxantur ⁊ rumpantur. nec fetus contineri qui labatur ⁊ expellatur extra. quod patet: quia fit in primis tribus mensibus ⁊ ipsa mulier est habitudinis sanguinee ⁊ humide: ⁊ dum ē pregnans aliquando incurrit fluxum menstruorum aliqualem. Similiter dum nō est pregnans habet interdum menstruum in excessu. Iste teneant dietam siccam. Vtātur vino rubeo grosso et vtātur riso cocto solummodo cum brodio carnium. Vtātur carnibus cōmunibus demptis carnibus porcinis. vitabūt omino offas spinargias ⁊ omnes fructus flōmet bis vel ter i āno d brachijs. vtār exercicio non dormiāt de die sufficiāt sibi dormire de nocte. vi. vel. vij. horis duntaxat purgētur cum agarico anteꝙ impregnētur quolibet mense modicum vel circa. ℞. floꝝ viol. boraginis. ana. ʒ.ß. polipodij quercini. ʒ.i. anisi. ʒ.ij. agari electi. ʒ.ij.ß. turbith electi. ʒ.ß. ʒʒ. ʒ.i. fiat decoctio. Consulo ꝙ vadat ad balnea naturalia antequaȝ impregnētur stuphando se per pausam primo: postea intrēt balneum post aliam pausaȝ hoc fiat de mane stomacho ieiuno duntaxat. Vtātur metridato vna die. alia die non in quantitate amigdale depilate cum modico vini clari vel albi demane ante ortum solis. hoc faciāt in anno demptis tribus mensibus dum tamen nō fuerit pregnans. ¶ Et si a casu esset pregnans posset vti de isto metridato de tribus in trib⁹ diebus modo dicto: dum tamen non fuerit tempus multum calidum continuando risum coctuȝ cū brodio carnium vitando offas spinargia omes fructus: ⁊ tunc dimittat exercicium forte sufficit lentum exercicium. ¶ Et si tunc dubites de abortu non descendat nec ascendat in altum ⁊ habeat de sumach decoquatur in aqua cum illa limphet vinum ⁊ ponat in olla cum carnibus. vtatur risi cocto cum brodio carnis piris coctanis: sorbis carnibus tostis vel impasta. vtatur dialāga dyanthos dyacinnon dyateron pipereon. Et scias ꝙ plures mulieres que abortiunt in ꝑmis mensibus sunt ita sanguinee ⁊ abundantes in sanguine quia habent fluxum menstruorum aliqn ex quo non debilitantur : nec mamille graciles fiunt ⁊ mot⁹ pueri stat prout solebat. Hordonius dicit ꝙ dimittatur fluere quia qui restringeret prouocaret abortuȝ. Ego aliter dico ꝙ suppositis iam dictis si sit multum sanguinea ⁊ assueta flōmare ꝙ talis mlier dato ꝙ sit ꝑgnās ē flōmāda vsqȝ ad. ʒ.iiij. vl circa de vena epat: vel de mediana si grossior fuerit quia in hoc corrige

tur mala compl'o humida fluēs ad matricē. Si-
militer corrigetur excessus san. ac eius fluxꝰ. Si
dicas mulier flōthomata abortit. Dicendum ꝙ
Ga. loquitur indefinite quia vt plurimū aborti-
unt tales ꝓpter substractionē nutrimenti potis-
sime in magna q̄titate. Sed de possibili pōt eē
tanta abundātia san. ꝙ nisi exiret per venas ma-
tricis vel alias faceret sincopim ex qua eēt i ma-
iori periculo abortiendi facta flōmia in tali pre-
gnante habēte fluxum san. mēstrui potest impo
nere modicū ꝺ pannis lineis multum delicatis
⁊ subtilibus infusis in aqua dissolutionis alūis
rupe vel plume in collo matricis: quia san. men-
struus fluit in pregnantibus ꝑ ora venarum col
li matricis vt ponit Ga. vi. de interioribꝰ. c. penl'
timo in fine capl'i. Sz nō in pregnātibus exit ꝑ
venas illas ⁊ ꝑ venas fundi: quia aliter fundus
nō acquireret aliqualem ⁊ naturalē asperitatez
in fundo matricis: ⁊ per ꝯñs citius nec facilius
impregnaretur post mēstrua: cuius oppositū po
nit Rasis in suo cōtinente. in. c. de conceptu vt ē
superius declaratū: nam tales panni infusi itro-
missi claudūt ora ⁊ capita illaꝝ venarū vt ē supiꝰ
dictū i. c. de fluxu mē. supfluo. Et facta flōia i ta
libus vel nō facta potes applicare emplm ante
int' pectinē. ⁊ vmbilicū ⁊ aliud retro sup āchas
factum cum magna quātitate radic̄ bistorte: naz
bistorta habet magnam ꝓprietatem ad confor-
tandum conceptum in vtero materno ⁊ ad con-
fortandum retētiuam matricis vt cōmuniter po
nūt tractantes ꝺ simplicibus medicinis. R. ma-
sticis lapdani. añ. q̄rt. i. cere rub. q̄rt. ß. colofonie
picis naual'. añ. ʒ. ß. terebētine. ʒ. ij. radic̄ bistorte
ʒ. ß. gallarū nucis cypressi: añ. ʒ. ß. nuc̄ muscate. ʒ
i. berberi. ℈. i. ligni aloes sandal'. muscatell'. añ. ʒ. ij
rasure eboris. ℈. ß. coralli. rub. ʒ. ß. āthere. ℈. ß. co-
riandri p̄parati. ℈. i. cassieligneε. ℈. i. cubebarum
cinamomi. añ. ℈. i. ābre grisie. ʒ. ß. musci finis. ʒ. ß.
puluerisanda puluerisent' subtiliter vt alcool in-
corporētur simul cuz oleo mastic̄ fiant duo ēpl'a
ob longa quadrata extensa supra alutam vel su
per scarlato bruno ⁊ cooperiantur cum sindone
rarissimo vitabit coitum insuper: quia coytus vi
as aperit menstrua prouocat: fetum infestat: ꝓ
pter qꝺ disponitur ad exitum: ⁊ sic ꝓuocat' abor
sus potime i p̄mis ⁊ vltis mēsibꝰ: qꝛ tūc ligamēta
sūt mag' debilia ꝓut sūt i fructibꝰ vt ē supiꝰ dēm
¶ Et si aliqua mulier abortit ex debilitate liga-
mentoꝝ matricis puta ipius secūdine cum infri-
ce rōne raritatis ⁊ laxitatis ⁊ tenuitatis ex earuz
creatiōe ꝓpter qꝺ nō valent sustinere pondꝰ ipi-
us fetus: qꝺ patet quia talis mulier est gracilis
satis delicata: ⁊ incurrit aborsum in. 5. mensibꝰ
vltimis: talis mulier nō tangatur a viro in illis
q̄nqꝫ mensibus: quia coytus fetum g̃uat. ⁊ ꝑ cō
sequens ipm infestat ⁊ vias aperit: ⁊ sic cāt ab-
orsum. Et si tangatur a viro suo: quia oportz red
dere debitum nature raro ⁊ māsueto modo non
impiguēdo vsqꝫ ad vltimū si homo sit talis ꝙ si-
bi dicere nō audeat: q̄a p̄nceps vl' militaris dica
tur dñe ꝙ cōquerat' ⁊ sibi explicet dolorem ⁊ g̃-
uitatem ꝓpter impōem totalem ipius membri.
Similiter talis mulier in ill' q̄nqꝫ mensibus nō
ascendat nec descendat gradarium: nec corect i-
mo maius ꝯsilium qꝺ possit habere est ꝙ ñ mo-
ueat se de lecto vl' saltim de camera ⁊ de aula ia-
cendo pro maiori parte plures feci iacere per. v.
aut sex menses: habuerit optatum ⁊ viuūt iaz il-
li pueri: ⁊ sunt magni in ecclesia sancta dei ⁊ be-
neficiati. Ista mulier quia incurrit debilitatem
ligamentoꝝ matricis a tali rara ⁊ delicata com-
positiōe nō indiget emplis fortibus: nec mltum
calidis ex quo incurrit lapsum cū maª sufficiunt
empl'a parū cal'a ⁊ aliqual'r stiptica: ideo suffici
unt emplā ꝺ solo mastice ꝙ mastix puluerisetur.
⁊ modicū calescat incassa super aspergendo de
aqua cum tribus digitis: ⁊ statim malaxetur cū
oleo eiusdem quia nō comburit' erit dulce ꝯtim i
se nō frangibile vel sibi empl'a de duabꝰ parti-
bus masticis ⁊ tertia parte lapdani teneat ante
⁊ retro. Vel fiat sibi empl'm in q̄ intret bistorta:
qꝛ lz nō teneat excessuz in actiuis vl' passiuis q̄li
tatibꝰ hz ꝓprietatē ꝯfortādi ꝯceptū ⁊ infricē di-
cūt omēs loquētes de simplicibꝰ. Sic g̃ fiat. R.
mastic̄. ʒ. iiij. lapdani. ʒ. ij. cere. ʒ. i. ⁊. ß. picis naual'
ʒ. ß. terebētine. ʒ. i. ß. radic̄ bistorte. ʒ. iij. nuc̄ mu-
scate. ʒ. i. gallarū. ʒ. ß. coralli rubei. ʒ. ß. ligni aloes
ʒ. i. sandali muscatelli. ʒ. ß. cassieligneε. ʒ. ß. cube
barū. ℈. i. ambre. ʒ. ß. musci. ℈. i. puluerisent' subti
liter ⁊ sil'r corpent' cū oleo mastic̄ fiāt duo empl'a
extēsa supra alutā vl' scarlatā teneat vnū añ ⁊ a-
liud retro. Ista tal' m'lier sp ꝺz nutriri sic p̄gnās:
vel nō p̄gnās cū nutrimēto solido puta cū carni
bus grossis ⁊ leguminibꝰ cū frumento bñ cocto ⁊
risi amido ꝙ pareut' cū brodio carnīū. Et ꝺz post
ponere vitella ouoꝝ pullas ꝓuas spinargia cum
boraginibꝰ bñ pōt vti bonis gallinis ⁊ caponi
bꝰ ⁊ capto: ß carnes grosse puta mutonis bonis
vniꝰ āni ⁊ vituli mag' sibi ꝯpetūt final'r oīa iª q̄
gñant nutrimētū solidū preseruāt aborsum in tali
bus anteq̄ ꝯcipiat ⁊ dū cōcepit ꝓpt' cām dictaz
ad q̄ male aduertūt ꝓ eius causis diuersis.

Et si qua mulier Aborsuȝ incurrerit eo ꝙ ligamēta secūdine sūt debiliter alligata cuȝ ipsa matrice propter qđ ex pōdere statim sepanť: qđ patet· q̇a mulier est grossa ⁊ aliq̄liter compacta: frīe complōnis: ꝓpter qđ vene matricis sūt graciles ⁊ stricte cū paruis earū capitibus vt ē supius declaratum auctoritͤ ga᷑. sup cañ. illo. Quecūq̨ frias. ideo ēt non ꝯcipiūt. ⁊ si cōcipiant cōiter abortiūt ex cā facili potissime cōit. in vltimis mēsibus ꝓpter pōdus. ex q̇bus patescit cā talis aborsus qđ est debilis alligatio illoꝝ ligamētoꝝ vt est dictuȝ. Iste tales mulieres indigent dieta ꝯtraria ī cibo ⁊ potu supradictis statim. nam indigēt cibis calidis ⁊ subtilib⁹: vt pull' ꝑdiculis: colūbis ⁊ sil'ibus anteꝙ̄ cōcipiant. ⁊ dum cōceperint vt vene eaꝝ dilatētur ⁊ ora venaꝝ matriđ sunt latiora. ⁊ sic ligamēta secūdine poterūt melius alligari cum venis matriđ. Iste tales mulieres nō ascendāt nec descendāt: ꝟ sint ī camera ⁊ in aula dūtaxat q̇escētes in lecto q̇nq̨ vel sex mēsibus: vitādo coitū insup ex causis iā dicť. Et ꝟ sibi duo empl'a. ℞. lapdani q̄rť. i. ß. mastiđ. q̄rť. ß cere ru. ℥. i. picis naualis colofonie. añ. ℥. ß. radiđ bistorte. ʒ. iij. terebētine. ʒ. ij. ß. ligni aloes. sādali muscatellini cassicligͤ añ. ʒ. i. nucis muscate. ʒ. i. macis cipi gallaꝝ coralli rub. añ. ℈. i. cubebaruȝ ʒ. ß. ambre. ʒ. ß. musci fini. ℈. i. malexētur omnia cum oleo nardino ⁊ oleo masticis. fiāt duo emplastra extēsa supra scarlato. teneat vnū ante: et aliud retro: innouādo de tribus in tribus septimanis. ¶ Cause extrisecę ꝓuocātes aborsum sūt superius dicte. euitentur ꝓut erit possibile. Nam si cōcurrant cum aliqua causarum intrinsecarū dictarum: de facili fit aborsus. Et ista tibi sufficiant.

¶ Capitulum. 90. de ruptura inguinis.

Cum aliquis in mirach ventris habuerit eminētiam que cum supin⁹ iacuerit ⁊ locus digitis compssus fuerit remouetť: et cum sederit redibit: passio est que ruptura dicitur. Qui hoc itaq̨ patiť: sibi cauere debet ne post comestionem moueatur: neq̨ comedet fabas: et hoc precipue neq̨ faseolos neq̨ lētes neq̨ olera: neq̨ aliquem cibuȝ inflatiuum. Studere etiam debet vt eius venter semꝑ mollis sit. Hoc nāq̨ regimine possibile est ipsuȝ euadere doloreȝ. Loco p̄terea aliquod supponendum est obstaculū ⁊ strigēdū: ⁊ proprie cū se mouere voluerit. Grossus quoq̨ si fuerit ⁊ ventrem habuerit graueȝ: nō debȝ vti motu nisi venť prius sub vmbilico ampla cingatur fascia.

¶ Emplastrum ad rupturam.

℞. gallaꝝ cipressi ꝑtes duas mirre cipi samsuci gallaꝝ acassie. olibani gummi arabici omniū añ. ꝑtem vnā gūme prius in vino resoluanť: ⁊ aggregenť cuȝ eis reliqua ⁊ sup rupturam egro supino iacēte ponať: ⁊ stringať locus ⁊ non soluať vsq̨ ad sex ⁊ septem dies. Postea egro supino iacente soluatur: ⁊ illo reiecto de eo empl'o supponať. ex hoc em̄ prohibeť ampliari. In ruptura autē testiculoꝛuȝ pellis augmentať: quod fit aut ꝓpter ventositatem: aut ꝓpť aquaȝ que ibi congreganť. aut quia intestina descendūt ad locum illū. Si vo propť descēsum intestinoꝛū cōtingat: erit grauis ⁊ doloꝛosus: et sentiet doloꝛem cū tangenť: Taliter nāq̨ patiēs sicut p̄diximus regend⁹ est: ⁊ emplastrū p̄dictū supponendū: ⁊ loc⁹ cum ligatura assidue ē stringend⁹. Ruptura enim

cum non ſtringitᷣ: dilatatur ⁊ augmentatᷣ ſemper. Si autem cauſa a qua fiat locus appet lucidus ⁊ terſus ⁊ tenſus. Huic itaqꝫ confert epithimari ex epithimate quod in capitulo de hydropiſi noīauimus Aqua quoqꝫ in hac egritudie plerūqꝫ petit inferiora ⁊ fluit inde vñ eger ꝑ aliquod tempꝰ ſanus efficitᷣ ſed ꝑterea redit egritudo. Poſtꝙ̄ ergo aqua fluxerit: curandꝰ ē eger ex cauterio ⁊ medicamine Ex hoc eñ prorſus curabitᷣ: nec egritudo redibit: De hoc tamē loqui plus ē ꝙ̄ hic nr̄ exigat liber. Cuꝫ auteꝫ hec egritudo vētoſitatis cauſa cōtingit: locus fricandus ē ⁊ ex oleo ſambucino in quo caſtoreuꝫ ⁊ euforbiū diſſoluta fuerit inungendꝰ: ⁊ ex eodem intus in virgam guttatim diſtillandum.

De crepatura ⁊ eminentia. expōe de eminentia inguis ⁊ oceī. tales dicūtur ꝓprie crepati nomie generali ſeu cōi dicuntᷣ rupti: lꝫ cifach non rūpatᷣ qñ zirbꝰ deſcendit per dindimū ſed eius extremitas dilatatᷣ puta dindimus. verū de poſſibili rumpitᷣ tunc cadit zirbus ⁊ inteſtina in ꝑte ad oceū ſeu ad burſam teſticuloꝝ inter pellem exteriorē ⁊ dindimū ⁊ hoc cōtingit rariſſime. Rab in ſuo ꝯtiᶜ. ¶ Forſan inter cētum crepatos eſt vnus talꝭ. verū i mulieribus crepatis bñ rumpitᷣ cifach interdum ꝓpe inguinaria: interdum ꝓpe vmbilicū. hoc ꝯtingit eis ex caſu ſeu ꝑcuſſione vel ex nimio conatu in puerperio tunc zirbus facit eminentiam aliqualē ad quātitatē pomi groſſi ſubtꝰ mirach i parte illa que rumpitur: vt tibi clareſcat materia iſta. ¶ Nota ꝙ ſupra inteſtina ſunt tres tunice. ꝑma ⁊ imediate adherēs dicitᷣ zirbus qui ꝑmo adheret inteſtinis ⁊ ſtomacho vt calorē naturalem cōſeruet, ideo dicit ypo. 2.° amph̄o. ¶ Spiſſitudinē hr̄e melius eſt. Secūda tunica ſeqͥtᷣ adherēs ipis inteſtinis dicitur cifach q̇ eſt pannicul9 villoſus: neruoſus q̇ generatᷣ ex pellicula diafragmatis neruoſa. ⁊ cōtinuatᷣ cum dorſo i iſto panniculo ꝓprie ſuſpendūtur inteſtina ⁊ zirbꝰ inter iſtū cifach ⁊ mirach ⁊ zirbū ſtat aquoſitas i hydropici. vt eſt dictū ſuꝑius ꝑ viam reſudatōis cadit ibi ꝓpter quod non pōt euacuari ꝑ vrias nec cū medicina: ſꝫ euacuamꝰ cū ſtufis ſacculis exercitio ablutōnibus cū vrina ſucci calida ⁊ ſilibus Iſte cifach dum ꝓtrahitur v̇ſus pectinē ꝓtrahitur a v̇tute informatiua ab vtraqꝫ ꝑte v̇ge ⁊ eius extremitas vnitur ⁊ cumulatᷣ in modū nerui vel corde potiſſime pars ipius cifach magꝭ villoſa ⁊ neruoſa. Et dicitᷣ dindimus q̇ ſimiliter vnitur cū arterijs ⁊ venis ⁊ vijs: ꝑ quas deſcēdit materia ſꝑmatica ⁊ in q̇bus ꝑ tempꝰ cōſeruatᷣ. ideo dicūtur vaſa ſpermatis interdū ipa v̇tus informatia errat in hoc vitio paterno vel ꝓprio ⁊ nō vnitur: nec conſtringit bñ illā extremitatē illius cifach: q̄ ꝓtenditᷣ in oceo in cuius capite pēdet teſticulus ab vtraqꝫ ꝑte. ⁊ remanet illa extremitas lata ad modū burſe de coreo. hoc videmꝰ in puerꝭ qui ꝙ aut ſex aut ſeptē annoꝝ vel circa q̇ ſunt crepati qñ ſcindūtur. ꝑ tali cura a curſoribꝰ cyrurgicis a quibus abſcinditᷣ teſticulus. Interdū illa extremitas cifach ē bñ vnita: vt debet in formā dindimi. ⁊ eſt dindimus bñ formatus: ſed relaxatᷣ ꝓpter hūiditates ventris ſeu aquoſitates deſcendētes ad ꝑtes illas: vt fit cōmunitᷣ in vētoſis ſeu corpulentᷣ. nam pauci ſunt corpulēti ⁊ vētoſi q̇ ſe excuſant a relaxatōe dindimi ⁊ ab aliq̄li deſcēſu zirbi per eū. Et aliqñ relaxatur ⁊ dilatatᷣ talꝭ dindimus a vētoſitate gñata in ꝑtibus illꝭ. vel dilatatᷣ ex nimio conatu vel coitu. qđ contingit pl'ies ſpāliter poſt ſatietatē. vel laxatᷣ ex caſu vel ꝑcuſſione: vt in illꝭ qui haſtiludiāt. nam cōiter tales icurrūt caſum iſtū. ⁊ in q̇buſdam ſtat ꝑ tempꝰ aliqua modica relaxatio ⁊ dilatatio ipius dindimi: ꝙ parū de zirbo ſubintrat ꝑ ipm didimū. ⁊ remanet tumor in inguine ad moduꝫ nucis. verum ꝓpter conatū vel ꝓpter labores vel caſum. vel q̇a eq̇tant equū aſꝑi portus illa relaxatio creſcit et dilatatᷣ ipe dindimus in plus. ⁊ zirbus deſcēdit inferius ad oceū: immo aliqñ inteſtina per ipſuꝫ dindimū tūc diximꝰ nō eſt magꝭ relaxatio. ⁊ dicimus. iſte ē crepatꝰ. ⁊ non dꝫ dici ꝙ ſit ruptꝰ quia ibi nō eſt aliqua ruptura. ⁊ i hoc moderni ꝙ̄ plures locuti ſunt ignorāter dicētes ꝙ tales interdū patiūtur relaxatōem qñ deſcēdit paruꝫ de zirbo ꝑ dindimū ⁊ remanet ibi modica hernia ad mo-

dū nucis. Sed qū zirbus descēdit fortiter ⁊ subito p dindimū inferius ad oceū tūc dicūt ꝙ est ruptus debiliter locuti sunt. q2 si cifach rumpetur: ꝑut fit aliqñ sed rarissime tūc zirbus nec intestina descenderēt p dindimū: ꝫ inter pellē ⁊ didimū Jdeo locutio ꝓpria debet esse. Jste ē parū relaxatus qñ hernia remanet i inguine ad modū nucis. vel iste ē multū relaxat⁹ qñ hernia seu zirb⁹ descendit p dindimum inferius fortiter ⁊ subito qñ stant ⁊ tumescūt. ℭ Cōseqnter post istum cyfach veniūt lacerti aliq̄ facientes ad retentiōem ⁊ expulsionē sup̄fluitatū intestinalium ⁊ vesice. Cōseqnter venit pānicul⁹ q̄daȝ q̄ dicit̄ mirach q̄ est pānicul⁹ lacertosus: cum extremitas pellicrosa inferius ꝓtēditur ad coopiendū ⁊ inuoluendū ip̄os dindimos ⁊ testiculos. ⁊ inde oritur ⁊ fit oceū. i. bursa testiculoꝝ. Cōseqnter venit axūgiosa carnosa duoꝝ aut triū digitoꝝ aut vltra i spissitudine. cōseqnter venit cutis. Et sup hoc nota ꝙ ista hernia ocei q̄ fit ꝓpter magnā relaxatōnem dindimi ē duplex dūtaxat: zirbalis ⁊ intestinalis Cū istis duabus cōicat hernia inguinalis dūtaxat: aliquādo tū fit hernia in ip̄o oceo a vento vł ab aquositate vel ab humorib⁹ vel ab vlceribus vel a carne. cū istis nō cōmunicat inguinalis.

Notuȝ est intelligenti ꝙ iste hernie zirbales ⁊ intestinales cōiter sunt passiōes ip̄i⁹ dindi[i] ṗnc[r]. q2 cōit descēdūt p ip̄m dindimū parū vel multū relaxatum. aliqñ tū iste hernie sūt passiōes ṗncipal[r] ipsi⁹ cifach q2 rūpit̄ ⁊ descēdūt ad oceū int̄ pellē exteriorē ⁊ dindimū qd̄ ad sensum tactus cū digitis faciliter cognoscit̄. ℭ Alie hernie sunt passiones ṗncipal[r] ipsi⁹ ocei seu burse testiculoꝝ. ⁊ sunt om̄s p colligātiā venit cā aūt ṗmitiua vel alia intrinseca: vt hūiditas vel vētus relaxans ptes illas. Et qñ fit descensus p didimū ⁊ morbū in via q2 dilatat̄ didimus si nō fiat descēsus p dindimū tūc est solutio ꝯtinui ipsi⁹ cifach. Et iste hernie sunt nocumentū digestiue ⁊ expulsiue dindimi ⁊ ip̄ius cifach: ⁊ ptium mandātū. ⁊ sunt passiones seu nocumētum actiue motiue illaꝝ ptiū. ꝑnr naturaliū ꝟtutū illarū partium.

Cura Jstis clarificatis hernie inguinis ⁊ ocei in generali tibi patescit. quia cura hernie inguinis cum fiat a modica relaxatiōe viarum dindimi cōmuniter perficitur in infantibus ⁊ pueris: potissime si quieuerit a forti motu ⁊ mediū annū vel quasi non transiuerit: quia superficies itrinseca adhuc est lenis: ⁊ disponit ad vnionem partiū in se. ℭ Si vero hernia zirbalis vel intestinalis fuerit in oceo descendendo p dindimū. aduerte nam zirbalis satis est mollis: intestinalis est dura magis cōmuniter non curatur cum emplastris ⁊ potibus: nisi fuerit i puerili etate ⁊ in ṗncipio saltim circa mediū annuȝ: al's autem indigent manuali opatōne cyrurgici experti. ℭ Si autē talis hernia zirbalis vel intestinalis fuerit descendēdo iuxta inguinaria per rupturam ipsius ciphacis inter pellem exteriorem ⁊ ipsum dindimū: quod faciliter cognoscit̄ ad sensum tactus digitorum: talis curari non potest cum emplastris ⁊ potibus ⁊ pulueribus: nisi fiat statim infra decem dies vel circa ipsius rupture anteq̄ labia vulneris sint indurata: aliter autem oportet committere ipsi cirurgico experto. ℭ Et si tales cure fiant per cyrurgicuȝ diuersimode: ponam tibi tamē curam magis electaȝ ⁊ magis securam: datam a quibusdaȝ satis modernis: qui fuerunt meliores in hoc. ℭ Si quis ergo in infancia vel in puericia herniaȝ inguinalem habuerit dūtaxat ⁊ pauci temporis quia medium annū nō transiuit vel circa: quod patescit ad sēsū visus: q2 al's non appuit: nūc apparet in inguine: puta ratōne zirbi descendētis per dindimū relaxatum ratōne humiditatis fluxe in ptibus illis cum conatu magno ratōne fletus inordinati ex dolore ventris vel al's: talis infās seu puer vitabit motum fortem fletum: balneuȝ substantiam leguminū: omnes fructus. Exequatur primo cura talis hernie inguinalis infantibus ⁊ pueris scd̄m intentōnem Rasis i suo cōtinente. Consequēter scd̄m intentōnem quorundam modernoruȝ. ℭ ℞. radicis lilij siluestris. ʒ. ß. vel circa. teratur fortiter ⁊ distemperetur cum modico vini. dec̄ in potu triginta vel quadraginta diebus. vel loco huius detur simili modo de radice pentaphilon dissoluta cum vino. vel dec̄ istud quod est fortioris operatōnis. ℭ ℞. folioꝝ caude equine. ʒ. ß. vel circa. teratur vel distemperet̄ cum medico aque calide. fiat potus. Jsta cauda equina valet ac si esset hernia descendens ad oceum continuata per tempus. Et dum continuabunt pro tempore: de istis potibus ēplastrentur in inguine. sic facta prius reductōne eius. ℭ ℞ lentiginis aque. p. xuū. teratur fortiter: ⁊ fiat emplastrum ligatum desuper: renouādo sero ⁊ mane. ℭ Loco huius fiat istud ℞. bdellij. ʒ. i. terat̄ ⁊ distēper̄ cū saliua ieiuni. ꝫ ēpl'ȝ applicet̄ q2 ma

ne ligetur ꝑ cirurgicū ⁊ de sero distemꝑetur cuꝫ vino stiptico: ⁊ ligetur bn̄ desuper ꝑ hoīem expertū. Istam curā ponit Rasis in suo ꝯtinēte. Alafrācus recitat ꝙ ipse curabat eos cū puluere valeriāe. dabat quolibet mane. ʒ. ß. id est vnū ꝑuū coclear cū vino ꝑ tempus aliquot ⁊ curabant̄. vel dabat de puluere radicis scrophularie eodē modo cum vino. et ponebat desuꝑ per modū emplastri quoqꝫ sero ⁊ mane. ℞. radicis scrophularie. pistetur bn̄ ⁊ incorporetur cū modico axūgie. applica ⁊ liga ꝑ modum emplastri. Gordonius recitat ꝙ ipse curabat infantes ⁊ pueros cum semine nasturcij siluestris torrefacto ⁊ dato cum modico lactis cocti. vel cuꝫ vitello oui de mane pluribus diebus. ⁊ ꝙ potarēt pluribus vicibus de die modicum vini infusionis radicis brusci minutim incisi ⁊ temꝑati in eo ꝑ diem. nam illud vinuꝫ sumptum pluries in die curat omnem crepaturam in pueris. vt dicit Petrus hyspanus. ponit ꝙ epatica trita ⁊ dissoluta cum modico vini ⁊ bibita singulis diebus per aliquod tempus curat rupturā inguinalem non solum in pueris: immo ⁊ in alijs: dum tamē fuerit satis recēs. ⁊ ꝙ desuꝑ emplastrētur folia cicute trita torrefacta ⁊ desuꝑ posita sero ⁊ mane quibusdā diebus. q. r. xx. vlcera. Idem facit radix bene trita ⁊ emplastrata cuiusdā herbe que nascitur in locis paludosis que vulgariter vocatur lesca. est herba que habet folia longa vt spata: ⁊ seinuiceꝫ subintrāt ⁊ in virga portat quādam magnam massam: que cōmuniter vocatur pabel in ꝓuincia quam diascorides vocat ciperū. mirabiliter replet concauitates. hec ille. ¶ Gilbertus dicit ꝙ detur puluis aristologie longe ⁊ rotūde ⁊ arnaglosse de mane cum modico vini. Vel detur puluis cōsolide maioris. vel fiant crespule de puluere cū vitello oui ⁊ modico farine. sumat quolibꝫ mane vnā ⁊ applicētur vermes terrei cōquassati ꝑ modum emplastri ꝑ se vel cū quibusdam alijs que commiscent̄ ꝑ viam emplastri. Dicit etiā in fine capituli. ꝙ est vna herba que habet multos testiculos in radice. ⁊ hꝫ folia ad modū vrticis maioris. ⁊ crescit in nemoribus in lōgitudine vnius cubiti vel circa. et habet cursum quadratū. ⁊ fetet. mūda bn̄ et tere multū ad modū salsamēti ⁊ distemꝑa cum vino ⁊ da bibere quolibet mane. in ieiuno stomacho tertiā ꝑtem vnius vitri per. xx. dies. ⁊ fac emplastrum de dicta herba supra per. xl. dies iaceat supinus renouādo dictum emplastrū quolibꝫ die. Miro modo ꝯsolidat. non solū curat inguinalē in pueris. imo et illam quam habent in occo: nisi dindimus fuerit multū latus a generatōne vitio patrino vel proprio. Nam in formatiua in creatōe membri totiens errat in quibusdam. ¶ Vidi pueros sex annorū quando descendebātur: ꝙ habebāt ita latum sicut bursa de coreo. cōmuniter moriūtur. ꝓpter quod si infans vel puer herniam in occo habuerit: exequatur illam aliā curam: cōmittendo aliquē de potibus supradictis. ⁊ addēdo emplastrum positum in fine capituli. cum quo curabat antiquatas hernias in occo ⁊ in antiquis quietādo in lecto ꝑ quadraginta dies: vt ipse recitat: euitando cibos vētosos ⁊ cōstipatōnem ascellando ⁊ tussiendo teneat manū desuꝑ. hec ille. ¶ Et si quis in fine adolescētie ⁊ in alijs etatibus sequentibus istam herniam inguinis habuerit: portet bracale de die. Caueat a risu ⁊ a constipatione. ab equitatōne equi asperi portus quantum poterit ⁊ teneat manū desuper tussiendo vel ascellando Et sequatur curam dictam in infantibus ⁊ pueris. ⁊ teneat istud emplastruꝫ quod est mirabile et est secundum Rasim in suo cōtinēte. ¶ ℞. mastic. corticis thuris nucis cipressi myrre sarcocolle glutinis piscium. an̄. ʒ. i. gluten dissoluatur cum aceto ⁊ cum eo allia misceātur: ⁊ fiant emplastra extēsa supra allutā ad formam scuti parui. Loco huius habeas de cōmuni emplastro cōtra rupturā Cōmuniter tenēt apothecarij secundum receptaꝫ Alāfranchi vel Gilberti vbi intrat sanguis humanus applicet̄ emplastrū facta reductōne. ⁊ desuper ponatur bracale. Et si tales cum tali hernia inguinis herniam in occo incurrerint: ex magna relaxatōne dindimi ⁊ eius dilatatione ⁊ non ex ruptura ciplacis: ꝓut credunt debiles in arte quia tūc zirbus nec intestinū quod dicit̄ saccus non descēdent per ipm̄ dindimū: sed inter pellē exteriorem ⁊ ipsum dindimū. sed per magnaꝫ dilatatōnem ipsius dindimi descendat ipse zirbus ⁊ aliqua pars intestini dicti potissime in processu. quia illud intestinū non est ligatū cum gracilibus nec cū venis meseraicis. ideo facilius cadit. Rasis in suo continēte in capitulo. ꝓprio. tales curari non pn̄t sine manu cirurgici ad diminuēdū damnū illatū ⁊ grauitatē portēt bracale de die ⁊ ponāt desuꝑ de emplastris dictis. Rasis in suo cōtinēte dabat talibus in potu de apozimate nucis cipressi addēdo modicū de vino. ⁊ faciebat eis emplastrū de gallis nō maturis. ⁊ nō soluebāt emplastrum nisi semel in mēse. faciebāt sic. ℞. nucis cipressi ꝯquassate. p. ij. fiat decoctio ad ꝯsūptōꝫ tertie partis. ꝑt durare p. ij. l. p. iij. dies: dabāt tertiā ꝑtē vitri cū modico vini additi de mane. ⁊ faciebāt ēplm̄ sic. ℞ gallarum nō maturarum. p. ij. ⁊ decoquant̄ cū vino stiptico. et

terant subtilissime ꝛ distempent cū vino modico ꝙ suff. ℞ emplm̄ sup relaxatōne dindimi bene ligatū ꝛ nō dissoluatur de mēse. mirabiliter restringit dindimū. mihi placet intētio Rasis. si nō habes in ꝓmptu illas gallas fac de nucib⁹ cipsi illud emplm̄. si cū istis ñ pñt curari recurre ad cyrurgicos q: ipi ꝑficiūt curā hernie zirbal ꝛ intestinal facte ꝑ magnam relaxatōem dindimi vl factā ꝑ rupturam ipius ciphac. Isti cirurgici curāt tales hernias factas per relaxatōem dindimi diuersimode cū cauterio potētiali ꝛ actuali ꝯsumēdo carnem supra dindimū ꝛ ipm dindimuz i magna pte vt nō possit vlterius dilatare. cure iste sūt fallaces. q: dindim⁹ deuastat i magna parte ꝛ ꝑ ꝯñs testiculus ꝑdit vtutem ꝛ patiūtur maximos dolores. Aliq̄ curāt scindēdo cū rasorio carnē vsq; ad dindimū: ꝛ alij cū rasorio ignito. postea trahūt didimū ad ptem clipeādo ipm cuz patella ferrea ꝛ imponūt subtus dindimū cauteria duo, tria ad ꝯsumēdum carnē que ē sub dindimo ꝛ ptem aliquā ip ius ossis. quo facto corrumpūt scarā illā qua expulsa compmūt ipm dindimum vsq; ad os pectoris: ꝛ tūc regenerāt carnē callosam supra didimū. ꝛ sic didimus nō potest se dilatare. ꝛ sic zirbus nō descēdit per cuz. Cura ista est legal ꝛ tuta inter ceteras ¶ Aliq̄ cirurgici faciūt aliter. nō curāt de cauterizatōne carnis q̄ est sub didimo nec de aliquo cauterio: ꝫ scindūt carnem cū rasorio q̄ est supra didimū. postea ligant ipm didimū i loco bñ alto q̄ptum pñt cum filo de auro ꝛ ꝯsolidāt dictam solutiōem factaz cum rasorio: ꝛ curati sunt. Verū bñ remanet aliqualis hernia i inguine in pte supiori. Si ego indigerē quod absit ego diligerē istum modū vel aliū statim dictū. vez iste est min⁹ laboriosus ꝛ satis securus. ¶ De cura hernie facte in oceo ꝑ rupturam ciphach taceo: q: illa fit ꝑ suturam ipi⁹ mirach ē aliqua pte cifach. Iste modus ē mihi ignotus. ꝛ credo hoc nō posse bñ fieri sine periculo. Ideo taceo i ista materia. ¶ Expedita cura hernie inguinis ꝛ ipi⁹ occi zirbal ꝛ intestinal descēdēs ꝑ didimū ad ipm oceū vel ꝑ rupturam ipi⁹ cifach Restat loqui de cura hernie aquose vētose hūoral seu apostemose varicose carnose in ipo oceo. ¶ Aduertēdum ꝙ lz iste hernie fiāt cōiter i ipo oceo: puta in pellicul occi seu burse testiculoruz: aliquādo tamē hernia vētosa ꝛ aquosa fiunt in ipo dindimo per totum vsq; ad testiculum. Debiles in arte credūt ꝙ sint crepati ꝛ nō sunt. ꝛ cognoscitur: quia aquosa cedit tactui: vētosa non. Similiter quia nō reintroducūtur sicut zirbalis ꝛ intestinalis ¶ Hernia aquosa pluries inest pueris humidis. nam dum sunt i cunabulis: creditur ꝙ sint rupti ꝛ nō sunt. ꝛ pluries inest alchiticis ꝛ yposarthicis. Vidi pluries ꝙ oceum putrescebat ꝛ cadebat ꝛ postea regenerabatur ab extremo mirach. Aliquando similiter inest quibusdaz hominibus in perfecta etate: potissime corpulentis: ꝛ cognoscitur: quia nō reintroducitur: vt dictum est. ꝛ didimus sentitur grossus vsq; ad testiculum.

Siquis ergo puer herniam aq̄sam habuerit i pelliculis ocei quod patescit ex pōderositate ocei cū aliquali splēdore: potissime quādo ptes ille oppmūtur ꝛ talis hernia cedit digito compmēti. quidam cyrurgici crepāt cum lāceola ac si flobothomarēt ipm de oceo: ꝛ exit aqua. Et applicāt emplastra sua calida cōsumētia aquositatem de floribus cum baccis lauri. Ego facio aliter de cōsilio Rasis i suo cōtinēte. Prouocatur vrina cum aqua achori ꝛ cicerum rubeoz. vel cū syrupo acetoso. postea fiat istud emplastruz. ℞. stercoris vaccini recētis ptes tres. boliarmeni subtilissime puluerizati ptem vnā. misceatur ꝛ fiat emplastz ꝛ renouetur sero ꝛ mane. Vel sic. ℞ cineris rad caulū. ʒ. iiij. axūgie antique salite ꝙ suffiq̄ ad incorporādum. applicetur sero ꝛ mane ꝑ modum emplastri. vel inūgatur oceum sero ꝛ mane cum oleo sambuci. ꝛ sinapizetur oceum postea cū isto puluere. ℞. baccarū lauri. ʒ. ij. piperis longi. ʒ. ß. baurach. ʒ. ij. fiat puluis subtilis. incorpetur cuz carnibus vuarū pass. remotis nucleis ꝙ suffiāt. applicetur vna pars sero ꝛ mane per moduz emplastri. ¶ Et si q̄s in alia etate talem herniaz aq̄sam habuerit i oceo: put sit ydropici: fiāt illa q̄ dicta sunt i cura istius hernie in pueris. Sed q̄a pellis i oceo istorum est magis dēsa ꝛ spissa: applicētur fortiora calida. Verum i quibusdaz hydropicis ponitur tendilis ꝛ euacuatur illa aquositas. Vel applicamus istud per moduz emplastri. ℞. nitri ameos sulphuris añ. ʒ. i. teratur subtiliter ꝛ fiat puluis qui incorpetur cuz carnibus vuarum pass mūdataz ab arill applicetur. Vel istud. ℞. nitri. ʒ. i. baccarum lauri. ʒ. ij. olei quart. vnū ꝛ ß. cere ꝙ sufficiat. fiat cerotum. Si vero aliqui horum incurrerit istam herniam aquosaz i didimo ꝛ nō in oceo: quod patescit: quia dindimus est grossus cedēs tactui: nō reintroducit ꝑut zirbalis vel itestinalis: talis nō bene curat cū istis. quia didimus est spissus nō cōsumitur illa aqua de facili: immo oportet ꝙ cyrurgicus appli

cet supra dindimũ i loco alto cauterium pũctu-
ale latum aliqualiter. ⁊ aqua statim fluit ab ex-
tra. Quare te remitto cyrurgico experto in tali-
bus. Et si q̇s herniam ventosam in occo habue
rit: quod patescit. quia illa inflatio est leuis non
cedēs tactui: ⁊ splendet cum claritate seu lucidi-
tate. Et venit subito sicut aquosa venit paulatī.
Uerum om̄s ꝯcedũt ꝙ cum vẽtosa est cōmuni-
ter aliqualis ⁊ modica aquositas ⁊ ecōt. raro sꝫ
⁊ inueniũtur singulares iste hernie: licet sint de
possibili. fiat sibi istud vnguẽtum dissolutiuũ vẽ
tositatis: ℞. olei sambuci storacis liquide an̄. q̄r
teriũ. i. misceāťur in modũ vnguenti. vel fiat sibi
istud emplastrũ: ℞. cimini. ʒ. i. ⁊ ß. seminis saxifra^e
ʒ. i. fiat puluis subtilis. incorpetur cum carnibus
vuarum passᵽ. remotis ab arillis ꝙ sufficiat: ⁊ fi-
at emplastrũ de quo apponatur sero ⁊ mane. vł
incorporetur ciminũ cum farina fabarum cũ car
nibus vuarum passᵽ vt est dictuꝫ sine arillis. In
infantibus da modicum pulueris foliorum rute
cum lacte matris de mane per aliquos dies Ra
sis in suo continente.

Et si aliquis herniam humoralē: apostemosam in inte
stinis ⁊ in occo habuerit: quod patescit ex duricie
tumoris cum aliquali rubore cuꝫ febre effimera
scđm plus ⁊ minus: scđm ip̄am materiam proce
datur repcutiēdo in p̄ncipio ꝑut in alijs aposte-
matibus in p̄mis diebus inũgat cum oleo rosaꝝ
vnfancino vel cōmuni. vel cum oleo mirtillorꝫ
cum istis si materia sit calida potest addi modi-
cum aceti. in defectu horum habeas aquá rosaꝝ
vel aquá simplicem cũ quarta parte aceti. ⁊ pan
nus ibidem infusus sepe ibi applicetur. loco ho
rum sp̄āliter post p̄mam diem ℞. fabas bene co
ctas incorpatas cum carnibus vuarum passᵽ. fac
emplastrũ desup. ⁊ si post quosdam dies videas
duriciem in testiculo ⁊ in occo fiat istud. ℞. fari
ne fabarũ excorticatarũ. farine fenugreci an̄. p. ij
bulliantur i aqua ⁊ addaťʳ florum camomille pl̄
uerizate. p. ß. butiri cocti. ʒ. ij. misceāťʳ p modum
emplastri. applicetur vna pars i processu. ⁋ Si
vis ꝙ om̄no dissoluatur de facili illa duricies ℞
cineris ficus foliorũ malueuisci an̄. misceātur be
ne terendo. ⁊ dissoluatur cum aceto ꝙ sufficiat:
applicetur. Ras i suo ꝯti^e. dicit ꝙ potet talis pa
tiens rubeam tinctorum. multum ꝓdest a natu-
ra specifica. Supra cura hernie varicose ⁊ car-
nose remitto te ad cyrurgicos expertos ⁊ appro
batos,

⁋ Capitulum. 92^m. de podagra ⁊ sciatica.

Cum in iuncturis fuerit
dolor ⁊ apostema ⁊ locꝰ
cũ tangiťʳ fuerit tactꝰ ca
lidus ⁊ color rubeus eger si dolet ī
dextro pede ex dextra manu. ⁊ si ī
sinistro ex sinistra ē flobothoman
dus: ⁊ locus ex hoc medicamine li
niendus. ⁋ Epithima. ℞. rosarũ
rubeaꝝ sandali sausel sicꝭ memite
boliarmeni. opij omniũ ꝑtes equa
les. Ex istis in aceto ⁊ aqua disso
lutis fiat epithima. Psilliũ quoqꝫ
aceto infusum in carta missum su-
perponaťʳ: ⁊ cũ tepuerit muteťʳ ⁊ lo
co eius aliud superponaťʳ. Uẽter
p̄terea ex apozimate mirabola. et
hermodactil. soluatur ⁋ Apozima
mirabolāoꝝ cum hermodactil. ℞.
mirabolāoꝝ citrinoꝝ. ʒ. xv. pulue-
ris turbith fricati. polipodij ābo-
rũ ana. ʒ. iij. sene. se. fumitre āboꝝ
an̄. ʒ. iiij. herodactili albi. se. endi-
uie seminis apij rosarũ omniuꝫ an̄.
ʒ. ij. coquātur ī tribus libris aque
donec ad vnā redeant. deinde ma
nibus fricenťʳ ⁊ colenťʳ ⁊ bibaťʳ cũ
zuccari tabarzet. ʒ. x. Si quis apo
zima fastidierit: pillulas istas su-
mat que non valētes incedere sur
gere faciunt ⁊ pedibus ambulare
Pillule que non valentes incede
re surgere faciũt. ℞. aloes. ʒ. i. sca-
monee quartam partē vnius rosa
rum rubearũ tritarum sextam. ʒ. i.
hermodactil. alboꝝ. ʒ. ß. informen

tur ex eis pillule: que erunt dosis vna. Eger vero nutriatur ex cibis frigidis et stipticis: ⁊ abstineat a vino ⁊ confectionib⁹ que ex melle fiunt ⁊ carne. Cum autē apostēatis calor quieuerit ⁊ eius inflāmatio ex hijs que calidorū apostemata tum reliquias resoluunt curetur. Quorum vnū. ℞. ceraꝫ in oleo de lilio resolutam cui admisceat᷑ mussillago fenugreci: ⁊ seminis lini. Deinde terantur simul donec vniantur. ⁊ fiat ex eis epythima. In tempore autē sue incolumitatis et proprie circa tempus in quo egritudo cū inuadere consueuit: ⁊ q̄ꝫ maxime in vere. Assuescat flobothomia vti ⁊ ventris solutione ex hijs que coleram expellūt rubeam ⁊ a potu vini abstineat ⁊ a comestione eorum que ex melle cōficiūtur et a carne. Sint eis cibaria acetosa ⁊ stiptica et hijs similia ex hijs que infrigidāt. Membra autem que hanc consueuerūt incurrere passionem: minus solito laborem pati assuescāt ⁊ precipue cum tempus inuasionis timet᷑ ⁊ cū corpus fuerit plenū ⁊ vene plene Et fuit diu ex quo neqꝫ minutus neqꝫ solutus fuerit. Cum autē cum dolore iuncturaꝝ neqꝫ calor neqꝫ rubor i colore affuerit: fueritqꝫ eger frigide complexionis ⁊ loc⁹ tactu sētit᷑ frigid⁹: ī pncipio curonis eius pillle maiores de herodactil' dāde sūt. pill'e maiores de hermodactil'

℞. hermodactiloꝝ satirion meiza bara oīm aā. ʒ. v. yerapigre. ʒ. x. coloq̄ntid cētauree mioris ābo aā. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. turbith. ʒ. x. setaragi īdi ziziB. sinap pipis castorei oīm aā. ʒ. i. informent᷑ ex eis pill'e et qb⁹ a duab⁹. ʒ. i. ⁊. ß. ad tres sumat᷑. Hee nāqꝫ pill'e valde ꝓfeīt q̄ nō valētes surgere īcedere faciūt

Epithima ad podagrā frīam. ℞. storacis liq̄de castorei euforbij mirre aloes acassie oīꝫ ptes eq̄les. Ex hijs oīb⁹ vino veti admixt⁹ fiat epithīa. Cūqꝫ iste dolor q̄euerit succurrat᷑ patiēti ex distillatōe mlte aq̄ calide ab alto ⁊ inūctio fiat ex oleo d lilio ⁊ ēplm ex bdellio molli ⁊ storace ac fenugreco ⁊ se. lini ⁊ armoniaco supponat᷑: q d hoc modo ꝓficiat᷑ armoniacū bdelliuꝫ ī vino veteri resoluāt᷑ ⁊ alia oīa eis admisceāt᷑ ex qb⁹ fiat emplm ⁊ supponat᷑. Hec nāqꝫ egritudis spēs ē q̄ in lapidis duriciē trāsit ⁊ reddit mēbra ⁊ iūcturas fūgis silia. q̄ propter hāc habēs passionē: a fastidio ⁊ ab aqua fra ⁊ a cibis grossis ⁊ a frequēti ebrietate custodiat᷑ eiqꝫ p̄cipiendū vt dū san⁹ est motu vtat᷑ ⁊ a coitu abstineat: ⁊ p̄cipue cū sat᷑ fuerit neqꝫ balneū ingrediat᷑: neqꝫ excitet᷑ post cōestionē. vinū prefea vet⁹ ⁊ puꝝ bibat: cis q̄ꝫ dū san⁹ ē vtat᷑ q̄ vrinā ꝓuocare cōsueuerit. Dolor vo q̄ sciaticus vocat᷑ ē q̄ ab ancha p coxaꝫ totū vsqꝫ ad genu lōgitudi' ꝓtēdit᷑. Qūqꝫ

etiam in lōgitudine ad virge similitudinē extēsus per crus vsq₃ ad pedes descendit. ⁊ tūc si in cōplexione fuerit caloris dominiū ⁊ vrine tinctura ex basilica manus eiusdē partis: prius minutio facienda est. deinde ex sciatica. Si autē egri cōplexio frigida fuerit: ⁊ color fuscus: sepe ꝓuocandus ē vomitus ex apozimate raphani cum sirupo acetoso. Coxa quoq₃ ac pes ⁊ crus ex oleo in quo castoreū euforbiū ⁊ storax sint resoluta: inungantur assidue. Qđ si dolor in coxa mansiuus fiat ⁊ eger ex almuri nabati et baurach clisterizetur: ⁊ ex enemate acuto quod in capitulo de apoplexia nominauimus. Colliriū quoq₃ ex ciclamine ⁊ coloqntida factum supponatur. Que eo vsq₃ fieri cōuenit donec excoriatōem incurrat. Ex ea enī duz accidit plerūq₃ cōsequitur sanitas. Si autē passio inueterauerit: sinapis sumatur: et cū fimo columbino eiusdem qntitatis teratur: ⁊ ex apozimate ficuum conficiātur: ex quibus coxe emplastrum supponatur. Qđ cū diu dimittatur donec ī loco vesice aque fiant ⁊ fundatur ⁊ effluat aqua q̄ in eis est. ⁊ vaporetur locus cū aqua calida. deinde eger per aliquot dies quiescere dimittatur. Et si nondum sanitati restitutus fuerit: ad hanc eandem curam redeundum. Qđ si egritudo valde mansiua fiat ⁊ longi tēporis ⁊ timetur ne vertebrū ꝓsiliat aut egressum fuerit: locus ex instrumēto quod rote asini assimulatur cauterizandus est ⁊ intēdatur cū coctura caput anche apud caput coxe. Huius tamē rei sermocionatio istius nostri operis methas trāscendit. Taliter preterea patientes in tēpore sospitatis vomere consueuerūt ⁊ soluere ventrem ⁊ regimen subtiliare: ⁊ a cibis grossis frequēti ebrietate abstinere.

De podagra ⁊ sciatica

Expone. de podagra. i. de passiōe pedū ⁊ sciatica. i. de passiōe scie. Nam iste passiones describūtur noīe particule pricipaliter patiētis. Mos fuit antiquorū vt recitat Ga. 2°. de ige°. c. 2°. vt videatur materia. ¶ Nota post. nos habemus guttam artheticam: ciragram: podagram: sciaticam. Iste passiōes sunt de eedez genere. Rasis i suo cōtinēte in pncipio capli. Gutta est passio iūcturaruz sicut arthetica. sꝫ ē nomē generale passionis descripte a similitudie rei extrinsece. Dicit gutta. q: humor guttatim cadit et ruit a venis per earuz capita lata a generatōne vel a tempore ad iūcturas subiacētes laxas. Et q: talis est crudus i genere suo ⁊ similis colere i liquiditate. Rasis i pricipio capli. ideo ex sui natura est fluxibilis reumatizās. ⁊ i oīm podagra ⁊ gutta cōmunicat reuma humorū a venis ad ipsas iuncturas ex hoc: vt dicit Ras i ca° i pluribus loq. ad quod adiuuat mala actio naturalium virtutū ipsarum venarū: vt dicetur infra. ideo materia multiplicata ⁊ excedēs i venis fluit tēpore paroxismi ad ipsas iūcturas in qntitate notabili per viaz catarri ⁊ tempore qetis i modica quātitate. ideo sūt grauide ⁊ nō dolorose: nisi violēter moueāt. ꝓpter istā causam Rasis i pseruatōe conatus est stringere illum fluxū reumaticū i ipis venis i talibus cuz tyriaca ⁊ metridato sepius ⁊ sepius ministrat tempore quietis: vt clarius dicet infra. ¶ Arthetica similiter est passio iūcturarū descripta nomie particule patiētis. ab arthos quod est iūctura. sic iste due passiones eedem sunt in genere non differētes

nisi sola descriptioe: ista artetica habet tres species sub se distinctas ex pte pticule: qr si iũcture pedũ patiatur dr podagra si manuũ dr cyragra: si anche dr scia aut sciatica. ¶ Ulterius nota q causa podagre et cuiuscũq artetice est hũor crudus et liqdus in genere suo siue sit sanguis vel colera vel flã vel mlia ex qbus est fluxibilis et ruens p venas ad ɔcauitates subiacẽtes p capita ipaꝝ nimis lata ppt qd dicit Rab in suo ɔtinẽte q cũ podagra et qcũq gutta reuma ɔmũicat nam fit al's ex sanguie solo et singl'ari puta i sanguineis hoc raro est: et al'i fit ex sanguine cum portiõe colere vt fit in sanguineis in pmis etatibus cõiter. al'i fit ex sanguie cũ portione flãt: vt fit in sanguineis in vltimis etatib' in qbusdam al'i fit et raro cũ portione mlie et sic al'i ex colera singu'ari puta in colericis hoc raro est. aliquando fit ex colera cũ portiõe sanguinis vt fit in illis qui vergũt ad colerã rubeam sunt satis colorati dum sunt in pmis etatibus. et aliquãdo fit ex colera cum portiõe flãtis vt fit in quibusdam colericis in vltimis etatibus; raro aũt ɔtingit q fiat cum portione mlie in istis. Et aliqñ fit ex flãte solo et singulari hoc raro fit. Aliqñ fit ex flãte cũ portiõe sanguinis vel colere q est vt plurimũ in carnosis bene coloratis cõicat sanguis q patescit ex rubore competẽti particule in macilentis et parũ carnosis cõmunicat colera cõmuniter q patescit ex calore notabili ipoꝝ peduz et ex colore tendente ad qndã subrubedĩ: seu citrinitatez rarissime aũt fit ex mlia nisi p viaz alicui' portionis mixte cum flãte in naturali vt declarabit statim. ¶ Aduerte q in cyragã de qcũq hũore fiat ẽ maior portio hũoris calidi ɔcurrẽtis ppt qd cyragra ẽ mag' cal'a in gñe suo q podagra. Rasis in suo ɔti: et cũ dicat q hũores calidi sunt mag' leues. ¶ Ulteri' aduerte ex intẽtiõe Rab in c. ibi dẽ ponit Auic. in c. suo q vẽtositas vt pl'imũ cõmunicat cũ talib' hũorib' ruẽtibus p venas ad ipas iũcturas: et ista est vna ei' causa salt' et mutatiõis et festini ɔcurs' in aliis locis et iũcturis diũsis: et ad hoc Rab iubet cape de hermodactil' cũ maiorana et cũ zucc. puluerisat addito modico aq tepide. hoc clari' dicetur inferi'. Tu dices notũ est q fit pluries d flãte solo et maxie cũ portione sanguis vel colere vl' mlie. dices de q specie ipius flãtis fit videt q d flãte naturali: qr illd tendit natural'r cũ sanguie et colera p venas vt i nccitate s. sanguis: et vt aliqd fluat in iũcturis ex intẽto nature vt hũectent iũcture que sunt multe motiõis ne desiccẽt: nec siccitas indebita eis accidat ppt calorẽ q ex motu puenit vt dic auic. pmo can. fen pma doctrina de hũoribus in c°. p° Si ergo in sanitate p conseruatiõe iuncturaruz aliquid de flãte fluat fluit ex intento nature si excedat ipm flã in venis d facili fluit ad ipas in qtitate excedẽti potissime si iũcture sint laxe et capita assistentium lata: quia ipa faciũt ad hoc. ¶ Ulterius probo q fiat a flãte muscillaginoso: qa podagra fit a flãte grosso et crudo. Rab in suo continẽte modo crudũ flã sub muscilaginoso ɔtinetur. Auic. in loco statim dicto in c. primo de hũoribus. ¶ Ulterius pbo q fit a gipseo intentiõe auic. in doctrina illa de hũorib' in c°. p°. vbi dicit q flã gipseuz est cui' subtile fuit resolutũ: qa in foraminibus et iũcturis diu fuit retentũ q omibus existit grossius. ¶ Ulterius probo q fiat a flãte vitreo et acetoso: quia talia flãta plurimũ abũdãt in venis in toto corpe quorundã ergo si abũdãt natura tanq ab istis grauata expellet ad extrema corporis et per ɔñs ad iuncturas. ¶ Ulterius probo q fiat a flãte salso quia istud simil'r abũdat in venis quorundã: et sunt multuz sitibundi cum calore membri sine rubore et citrinitate imo mẽbrũ est pallidi coloris. ¶ Concludo igit ppositũ. Dicẽdum ad dubitatiõem q de possibili cyragra et podagra fiunt de vtroq: naz in carnosis competẽter coloratis satis letis fiũt de flãte naturali cum portiõe modica sanguinis vel colere: qd patescit ex signis attestantibus super hoc et in quibusdã qdammõ macilentis in qbus color nec rubor nõ excedunt: et sunt semper satis tristes: et mlici fiunt de flãte muscillaginoso in quibus ppter moram matie in iuncturis materia lapidificat p viã congelatiõis a frigido extrinseco. et in quibusdam per viã resolutiõis partis subtilis ab vnguẽtis vl'a balneis naturalib' excessiue calidis: et tunc tale flã muscilaginosuz cõuertitur in gipseum. ideo articuli et digiti eorũ veniunt in nodositates lapidosas: et hoc intellexit Auic. in loco illo qñ dicit q flã gipseum est cuius subtile est resolutũ qñ in iuncturis fuit diu retẽtum. Et de possibili fiunt a flãte vitreo, pontico: et acetoso vel salso. Sil'r cõicat portio mlie commixte cũ istis ex qua acquirit talis sapor vel tal'. ¶ Ulterius tu queres si tales humores exeunt venas sub forma propria vel sub forma secundarũ hũiditatũ. Dicẽdum q in sanitate hũores acquirũt formã nouã in capitib' venarũ et formaz secũdarũ humiditatũ in egritudinib' nõ quia expellunt ad extrema tanq superfluitas vt fit i scabie: similiter vt est declaratũ in expositiõe quinti

de morbo. ¶ Ulterius tu queres cū talis materia faciat tumorē apostemosuȝ in mēbro q̄re talꝭ mat̄ia nō ꝯuertiꝭ in saniem. Dicēdū ꝙ talis materia est multū cruda: ꝛ q2 ꝯtinue innouaꝭ ratiōe fluxꝰ longeui: nā .xv. vel .xx. diebꝰ fit fluxꝰ mat̄ie ad mēbrū in aliis ap̄atibus cōiter fit fluxꝰ in triduo: q2 in tribꝰ q̄ttuor diebꝰ: ideo natura tūc tendit ad ḡnatiōeȝ saniei: ideo natura paroxismatuno tēpore vlꝭ ꝯgregat alio t̄pe expellit. ¶ Ulterius tu dices Rasꝭ in suo ꝯtiᶜ dicit ꝙ in podag̃ semꝑ cōicat reuma nā hūores ruūt ꝑ venas ad ꝑtes subiacentes sup hoc tu q̄res si reuma ꝛ catarrus pōt fieri in materia q̄ est infra venas videꝭ ꝙ nō: q2 videmꝰ catarrū fieri ꝛ reuma in mat̄ia que fluit ꝑ cōcauitates extra venas: ꝛ hoc videmꝰ ꝺ capite fluit ad nares ꝛ fauces. Dicēdum ꝙ mat̄ia reumatica interdū fluit ꝑ ꝯcauitates extra vēas vt tu ponis interdū fluit ꝑ venas vt ē declaratuȝ superiꝰ in .c. de catarro ꝛ de pleuresi: ꝛ in .c. de fluxu vētris: ꝛ hꝭ fit q2 humores crudi ꝛ liq̄di ad qꝺ facit multitudo hūoꝝ ꝛ debilitas seu mala actio ꝯtētiue ꝛ expulsiue venarū. ¶ Ulterius tu q̄res cū multi abūdāt in hūoribꝰ crudis ꝛ liq̄dis q̄re om̄es tales nō podagrisant. Dicēdū ꝙ nō habēt pedes debiles nec laxos nec capita venarū assistētiū sunt lata vltra debitū ꝑpt qꝺ mat̄ia nō sic fluit ad iūcturas: iō nō podagrisant. ¶ Notū est ratiōe speculanti ꝙ om̄is gutta ꝭm eius spēs est passio p̄ncipalꝭ iūcturarū ad q̄s fluit mat̄ia: ꝯnr ipoꝝ lacertoꝝ assistentiū: ꝛ ē paº ꝑ colligātiā venit ꝙ venire nō ꝺȝ ꝭm naturā: q2 multitudo istꝰ vel illiꝰ hūoꝝ ad qꝺ facit laxitas iūcturarū. Dicit Rasꝭ in suo ꝯtiᶜ. iō est paº hereditaria laxꝰ laxuȝ podagricꝰ podagricū ḡnat ꝛ fluit paroxismalꝭ ꝑ viā reumaꝭ et nat̄a hūoris: q2 crudꝰ ꝛ liq̄dꝰ ꝛ cōtinue lȝ quasi insensibilꝭ ꝑpꝭ qꝺ iūcture sunt ḡnide lȝ nō dolorose nisi violenꝭ moueāꝭ ꝑpter casuȝ istū reumaticuȝ hūoris in venis ad venas: ꝛ iūcturas subiacētes. Rasꝭ vult ꝙ tales in preseruatiōe de quacūq3 cā ꝛ in cura de mat̄ia fria vtātur sepe ꝛ sepiꝰ tyriaca ꝛ metridato imo q̄q3 die tempe frigido ꝛ successiue ꝛ ꝑ interualla t̄pe calido hoc ponit ad litterā in .c. ꝓꝑo podagra. ꝭm eiꝰ spēs dicit triplex genꝰ morbi: q2 malā figurā in malā cōplōꝫ ꝛ soloꝫ ꝯtinui cōcomitādo morbū in viā: q2 latitudinē capitis venarū assistētiū ipis iuncturis. om̄is gutta ꝭm eius spēs est nocumētum p̄ncipalꝭ digestiue ꝛ expulsiue venarū ꝛ aliorū viscerū. nā si digestiua nō erraret nec expulsiua in actionibꝰ suis talꝭ mat̄ia nō ḡnareꝭ nᶜ mittereꝭ ad iūcturas: nā ꝯclusum est a Ga. xi. de ingenio in .c. ii. circa tertiā parte capꝭi. ꝙ ab initio curatiōis natura habet motū naturalē arteriarū qua sibꝭ expellit cū pulsu ꝛ anhelitu expellēdo ꝙ si nō facit cātur egritudo ꝑpter qꝺ om̄is morbꝰ mat̄ialis est ex nocumēto seu mala actiōe digestiue ꝛ expulsiue naturalꝭ ꝛ vitalis corꝑis venaꝝ ꝛ arteriarū ꝛ pectoraliū: nā cruditas hūoꝝ monstrat malā actiōeȝ digtie mēbroꝝ ꝛ casus reumaticus hūores ad iuncturas mōstrat retentiuā venarū esse lesam in actiōe ꝛ ꝙ expulsiua naturalꝭ ꝛ vitalis sit lesa: pȝ q2 hūores expelluntꝭ ꝑ poros ꝛ ꝑtes indebitas ꝑ naturā: nā ꝯclusum ē a Gaº. vi. de morbo in .c. penultio ꝑte illa de exeūtibꝰ ꝑ vesicā ꝙ expulsiua naturalꝭ venaruȝ regulata expellit eruginem ꝛ sorditiē grossam hūoꝝ ꝑ secessum subtilē ꝑ vrinas mediocrē ꝑ sudorē: ꝛ pȝ ꝙ om̄is gutta ē paº p̄nciᵖ motiue animate quia illi infert p̄ncipaliter nocumētū cum nō possint bene moueri. Quidā modern opiati sunt ꝙ guttosi ꝛ podagrici sunt magꝭ lōgeui: q2 supfluū hūoꝝ q2 naturalꝭ aggregaꝭ in venis corꝑis ꝑ naturaȝ expelliꝭ certis t̄pibꝰ meliꝰ q̄ ꝑ medicinā puta semel bis ter in anno. verū isti a longinq̄ locuti sūt q2 tale supfluū i tanta q̄titate nō generaꝭ nisi ex magno errore digestiuarū puta p̄me scōe ꝛ terne nec expelliꝭ ꝑ naturā expulsiuā naturalem membroꝝ nec vitalē arteriarū regulatas in actionibꝰ suis: q2 tūc talis mat̄ia expelleretꝭ per secessum ꝛ vrinas ꝛ sudores. ꝑ pulsum ꝛ anhelitū ꝑpter qꝺ podagrici nec aliꝭ guttosi nō p̄nt ex hoc esse magis longeui: imo minꝰ viuūt: nā guttosi cōmuniter paucissimis exceptis finiūt dies suos circa .lx. annū pauci attingūt .lxiii. ānuȝ ꝛ paucissimi .lxv. annū rōne debilitatis v̄tutū naturaliū in venis ꝛ in aliis visceribus p̄ncipalibꝰ. verū Rasꝭ. dicit in suo ꝯtinēte in .c. de podagra: ꝙ podagra est incurabilis nō habens sanatiōem perfectam nisi fuerit in p̄ncipio ꝙ nō habuerit vltra duos vlꝭ tres peroxismos. ꝑpter qꝺ standum est ex intento super duobus. Primo super preseruatione ipsius peroxismi podagre ne totiens nec ita fortiter redeat ꝙ fit q̄ttuor modis vt statim declarabitur. Secūdo standum est ex intento super curatione ꝛ abbreuiatione peroxismi. explicentur ergo isti quattuor modi ꝛ exequātur quibus fit preseruatio peroxismi. Primus modus istius preseruationis stat in preseruatione ḡnationis ipsius materie cum cibis ꝛ potibus ꝛ aliis rebus nō naturalibus. Secūdus stat in quietando ip̄am materiam ne ruat per venas nec ad iuncturas ꝛ ip̄aȝ aliqualiter consumendo quia continue regene-

ratur in talibus lapsis corporibus vicio regiminis vel vicio prime vel secunde vel tertie digestiarum. Tertius modus stat in confortando stringendo desiccando ipsas iuncturas debiles et capita venarum assistentium stringendo ne talem materiam recipiant per capita illarum venarum dilatata: nam communiter aliquid de materia recipiunt propter quod sunt grauide. Quartus modus preseruationis euetus peroxisini podagre stat in diuertendo tales materias per vices sepe et sepius tempore quietis vt expellantur per poros et meatus debitos puta per secessum et vrias vt non ruat ad iuncturas. nam istis quattuor modis completur tota preseruatio. Rasis in suo continente in capitulo proprio. Exequitur ergo primus modus vt tollatur ergo generatio et multiplicatio talis materie vtatur pane bene fermentato. et si possibile est cum fermento bene antiquo: et sit duorum aut trium dierum aut plus: et vtatur eo in cena maxime calefacto parum dum erit in mensa hoc faciat potissime in podagra humida. Hoc autem non habeatur pro modico in omni passione humida vt in yposarca et similibus non vtatur eo in offis remollitis vitabit panem azimum et omnem cibum factum de pasta vt lagana et crustas pastillorum et similium vtatur carnibus bullitis et assatis volatilium communium demptis carnibus auium degentium in aqua et in paludibus vt sunt anseres guithe folche et similes vtatur carnibus quadrupedalium commun demptis bouinis et porcinis recentibus et salsis: et quia carnes sunt excedentis humiditatis et abundantis nutrimenti. Rasis in suo continente nocitiue sunt guttosis de causa habunda si capiant vsque ad satietatem potissime in cena: quia cena in talibus debet esse cum pauco cibo et potu. Rasis in c. ideo solum reficiatur de vnis carnibus vel de duabus ad plus in vna refectione et non ad satietatem vltimam: immo dimittat. et cesset a comestione cum bono appetitu. nam Rasis subdit in littera quod frequens et magna comestio carnium generat podagram: nam ex hoc crapulosi si in ocio fuerint incurrunt podagram de piscibus parum aut raro comedant sint tamen marini vt stincti electi: puta rubei vel alij electi vt sola non sint magni nec beluales nec corticem durum habentes vt sunt laguste et similes: vel sint suauis saporis vel sint de aqua dulci petrosa currenti et sint electi in terra squamosi non muscilaginosi vt sunt anguille quia tales aquosi et crudi flatus et cursibilis per venas et ad iuncturas sunt generatiui: salientur electi prius per pausam et comprimantur cum sissorijs vt eorum viscositas remoueatur assentur vel condiantur cum speciebus electis et salsa cum modico vini albi verba sunt Arnaldi in tractatu suo de conseruanda sanitate pacientium in iuncturis: de caseis siccis potest vti in fine mense cum pane in modica quantitate: quia in duobus vel tribus bolis. caseum pinguem recentem et omnem cibum de genere lactis vt caseatus et similes in super euitabit. nam tales cibi talibus sunt morbidi. verba sunt arnaldi in illo tractatu dicto. fructus omnes podagricis sunt mali nisi fuit gutta de colera in maiori parte tunc potest eis vti in modica quantitate specialiter piris estiualibus non hyemalibus. Rasis in suo continente quia generant humorem non fluxibilem immo satis quietum: quia hyemalia humorem crudum aquosum fluxibilem generant: ideo omnibus podagricis sunt nocitiua et omnes alij fructus potissime acres vt sunt poma pruna cerasa specialiter acria quia humorem valde crudum generant et persica quia aquosum et fluxibilem generant. Rasis in eodem capitulo. Olera podagricis sunt contraria caules concedant que habent proprietatem in contrarietate: huius morbi verba sunt Rasis in capitulo speciali. liter ius eorum: ideo eis possunt vti specialiter de iure eorum. Legumina similiter fugiat podagricus cicenbus tamen aliquando potest vti raro tamen et in modica quantitate: ius autem ipsorum maxime nigrorum eis competit sicut ius caulium rubeorum. Pulmenta omnia facta de farina sunt eis contraria. De riso cocto integro cum brodio carnium potest vti aliquando finaliter parum vtatur potagijs istis et alijs minus et in minori quantitate. Vinum eligat de loco petroso siccum et aliquantum ponticum vbi sit vna pars de pressura et sit rubeum medio mediocre in substantia et virtute: nam tale bene confractum sumptum in modica quantitate quia bis vel ter in mensa duntaxat confert valde si non sumatur ante cibum vel circa nisi tertia pars cibi potissime in prandio preassumpta fuerit. Nec sumat vinum inter duas comestiones nisi magna necessitas fuerit: nam tale taliter sumptum calorem naturalem viuificat: et digestiuas in membris confortat et podagram non prouocat. Rasis in suo continente: nam cum vinum sit magnus penetrator ratione eius commis et commixtionis elementalis maxime si forte vel subtile fuerit vel abundanter sumptum quia penetrat ante sui perfectam digestionem et penetrando aliquid portat de sordido indigesto talia vina multas materias flaticas in venis et in iuncturis multiplicant ex quibus podagrisat. Et qui talibus nihil habundauerit et copiose sumpserit non consequentur

vtilitatē in preseruatiōe cum medicinis :vba sūt Rasis in.c.vidi plures potentes podagricos viuētos in errore isto q̄ volūt potare modicū de vino forti puta de vernacha vel de vino cocto vel de simili in fine mēse credētes q̄ digestiua stomachi ex hoc confortet q̄ nō fit:imo est cā generationis flatis in venis:q2 facit sic penetrare cibum ante sui digōem:7 ista est ratio Rasis 7 Auicē.7 Gordoni9 hoc tibi recitat libro.vi.in.c.pmo 7 2° Vtatur ergo vino mediocrit tibi dicto:7 si vult faciat vippam in fine 7 vitabit illa vina fortia 7 nectar 7 vina subtilia:7 est dictū verū:q̄a omes podagrici abutūtur vtplurimū in h vl' i illo dicit Rasis in suo ptinēte:q̄ abstinētia potus vini sanat podagrā si abstineat per totā vitaz intelligit qñ pa° est de causa calida in toto vel in parte. Et subdit in eodē caplo.vidi plures patiētes relinq̄re potū vini 7 sanati sunt de podagra omino aut admin9 ē debilitata pa° valde subdit q̄ si patiēs possit hoc sustinere absq̄ nocumēto euitet vinū omi tpe vite sue vel admin9 p annū vnū cū hoc fiat paulatim 7 paulati.7 loco vini debēt vti aq̄ decoctiōis anisi 7 seminū pfortantiū stomachū. vba sunt ad lrām ipius Rasis in suo cōtinēte in ca° pprio.Nos cōiter decoq̄m9 aquā cum modico anisi 7 33'.Aliq̄ faciūt eis mellicratū cū.ʒ.iij. mell' ad q̄titatē anphoe aq̄.Coyt9 intēsus 7 super crabūdās q̄q̄ tpe fact9 maxime p9 cibū est eis multū nociu9 vel fact9 cū appetitu 7 cū cogitatione que fit ex mēoria delectatiōis 7 nō p exercitatiōem:q̄a corp9 cogit emittere illam supfluitatē:silr nocet multū podagricis 7 omib9 artethicis imo hz magnā vtutē i gñatōe podagre ppt gñatōzma e crude liq̄de reūatice ad iūcturas ppt q̄d pueri 7 eunuchi nō podagrisant nisi habeāt iunctiuras debiles a gñatiōe vicio paterno .Rasis in suo ptinēte in.c.pprio.Somn9 salubri9 ē talib9 artetiā puta q̄ nectē nō effugit 7 diē nō impedit: nam somn9 factus de die ptrarius est omib9 artethicis maxime patientibus de cā humida verba sunt Arnaldi in tractatu suo i pseruāda sanitate iuncturarū debiliū:quia talis somnus diurnus est causa generationis humoris crudi reumatici fluxibilis cū nōdum cibus pfecte descenderit ab orificio stomachi in quo nō celebrat bona digestio:nā fundi stomachi est digere p excellentiam sicut orificij appetere.4° de mor9 in.c.vij.motus 7 quies si debite fiant sunt de eis que conseruāt sanitatem in iuncturis:quia virtutes naturales mēbrorū oim corroborāt calefaciēdo debite 7 expellendo superfluitates:7 si indebite fiant est p contrariū q̄d patescit expiētia facti nam p̄les ecclesiastici ex isto capite podagrisant viuētes i crapula 7 i ocio ñ ptinuātes exercitiū pedester ante prādiū 7 añ cenā.sic pz tibi p̄seruatio gñationis matie crude 7 liq̄de 7 p pñs ipi9 podagre cū cibis 7 potib9 7 alijs.Exequatur 2 9 mod9 p̄seruatōis ipi9 poxisimi podagre ne ita cito 7 fortit veniat q̄ applicet illa q̄ pseruāt 7 q̄etāt hūores grossos crudos 7 liq̄dos i venis ne ruāt nec reumatisent nec fluāt indebite p venas ad ipas iūcturas :q̄a lz in poxisimo podagre matia ruat 7 cadat notabilit in iūcturi tpe q̄et sp ruit aliq̄d:s i modica q̄titate q2 ex h sūt guide nō dolorose nisi violenter moueret.Et lz p̄les ma e crude liq̄de digerāt.7 in aliq̄ psumāt 7 p pñs in aliq̄ q̄etāt ne ruāt ex quo corrigūt cū dieta tenui supi9 dicta maxie i cena. 7 cū motu 7 exerci° debito facto añ prādiū 7 añ cenā vt ē supi9 dictū 7 cū stuphis nalib9 semel vel bis ter i āno q2 tales matias crudas digerūt psumūt 7 corrigūt sic q̄etāt ipas ne ruāt ad iuncturas 7 cū h iūcturas fortificāt 7 pstrigūt.verū tal matie crude correctio 7 psumptio 7 ei9 q̄etatio ne idebite ruāt p venas ad ipas iūcturas melius fit cū tyriaca 7 metridato q̄ freq̄nt administrat ex h q̄ p̄les sanati sunt vt ponit ras i suo pti c.intelligo p frequent q̄ de trib9 in trib9 vel q̄ttuor i q̄ttuor dieb9 de mane in q̄ntitate grosse fabe cū modico vini clari vl' albi.subdit Rasis i q̄dā parte capl'i q̄ tyriaca ipatoris p quā itelligo tyriacā magnā vl' metridatū bibita de mane si hyēs fuerit q̄libet māe:7 i estate nō sed successiue p aliq̄s dies q2 semel vl' bis i septiana facit cessare et eā tollit.vba sunt Rasis.subdit i alia pte capli:q̄ tyriaca facta ad cesarē medicū data in potu podagricis freq̄nt 7 pluries phibet supfluitates descēdere ad pedes 7 p pñs preseruat a podag vba sunt Rasis in.c.p istā tyriacā ego itelligo metridatū q2 mltū phibet reuma hūorū corrigendo hūores crudos q̄ det freq̄nt salti bis vl' ter in septimana nisi tps fuerit mltū calm tūc semel admin 9 7 cū succo citrāgulorū vel cū aq̄ endiuie in toto vl' in pte:nā cū tyriaca 7 metridatū sint calidi.In scdo g̃du vt dic Auic.in de virib9 cordis i ca° penultio consumūt matias crudas 7 liq̄das 7 eas corrigūt 7 p pñs ipas q̄etāt ppt q̄d phibēt fluxū ipi9 vel ad iūcturas iō ista de cā faciūt cessare podagrā.Exseq̄tur terti9 mod9 p̄seruatio nis ipius poxisimi podagre ne ita freq̄nter 7 fortiter accidat vt applicētur illa exteri9 q̄ pfortant pstringūt 7 desiccant iuncturas 7 capita venarū assistentiū: q2 laxitas et largitas iūcturarū facit

multū ad aduētū podagre:q: ad receptoꝝ tal'ma
terie sup̄flue ab ip̄is venis Rab.in suo ɔti^c sub⸗
dit in l'ra epithimeē q̄ pedes ⁊ membra suspecta
seu abluātur frequēt pedes vsq; ad genu cuz aq̄
⁊ sale vel cū aq̄ maris vel cuz aq̄ balnei natural'
nā multū preseruat ea a gutta Rab ibidē capi⸗
mus de sale ptē vnā aque ptes duas vel tres dis⸗
soluim⁹ supra ignē cū ista aqua cal'a abluūt pe⸗
des sero ⁊ māc vna die in septimana.⁊ si addas
de alumie.p.i.p̄ualebit Rab ibidē.Silr̄ ꝓhibet
podagrā accidere fricatio pedū cū sale trito ⁊ o⸗
leo sero ⁊ mane toto tpe vite sue nisi fuerit in co
mala ɔ° fria ⁊ sicca.Rab in suo conti^c subdit q̄
sal tritū cōmixtū cū modico oleo supposit⁹ de se
ro in introitu lecti ꝓhibet fieri podagrā in eo q̄a
ɔfortat ɔstringit ⁊ desiccat iūcturas ꝓpter qd̄ ꝓ
hibet ne supueniat in eis sup̄fluitas.v̄ba sūt ra⸗
sis in eodē ca°.Exeq̄tur modus q̄it⁹ p̄seruatiōis
ip̄i⁹ poxismi q̄ fit diuertēdo ill'es matias crudas
p vices potissime añ ip̄s in q̄ expectet ei⁹ aduē⸗
tus vt expellāt p poros ⁊ vias naturales q: p se
cessum ⁊ vrinas vt nō ruāt ⁊ cadūt ad iūcturas
Rab in suo ɔtinēte subdit vt flomet ⁊ fermēten
tur potissime cū scamo^a turbith ⁊ hermodactil'
⁊ gūmis ƀm q̄ matia fuerit diuisificāda :⁊ q: cō
munit inuadit poxism⁹ podagre in mēse aprilis
vel septēbris potissime circa finē purget ante et
flomenē.¶Si q̄s ḡ dubitat euētū ip̄ius poda⸗
gre de matia sanguiea pura ⁊ singl'ari qd̄ pate⸗
scit q: ē mltū sanguine⁹ venosus in p̄inis etati⸗
b⁹ cū rubore mag̃ i facie ⁊ i pede flomet illo tpe
in q̄ dubitat de ꝓpe aduenire ⁊ ℞.in bōa q̄tita⸗
te de vena mediana vel epatica.Si grossior fue⸗
rit purget tā ante l'post cū cassiaℱ.sim^c¹.℞.pru
noꝝ da.xv.caricarū bene mollū.x.iuiube sebestē
vuarū pas ƀ.mūd.ab ari ll'.añ.p.i.fiat decoc° i du
ab⁹ ll'.aq̄ donec ad.ll'.ƀ.in qua dissoluat medul⸗
le cassieℱ.bñ mūd.bñ pinguis.ʒ.i.⁊ ƀ.ℱ.pot⁹ det
ante ortū solis.⁊ postea q̄escat in lecto sine som⸗
no p duas horas teneat dietā sup̄i⁹ dictaz.¶Et
si q̄s dubitat euētū ip̄ius podagre sanguinee cū
portiōe aliq̄ colere:vt fit in sanguineis in primis
etatib⁹ vel cū portiōe aliq̄ flātis vt fit in ipsis in
vltimis etatib⁹ flomia facta purget cū scamōea
q: euacuat colerā ⁊ flā seu colerā flāticā meli⁹ p̄
cetis medicinis.Rab in suo ɔti^c m.c.de podag̃.
dent.ʒ.ij.electuarij de succo rob.vel.ʒ.iij.⁊ ƀ.pri⁹
aūt sumat p duas aut tres dies d̄ syr° acetoso cū
modico aq̄ cicerū rub:vel det sibi.℈.i.dyagredij
cū modico zucci rob.vel cū modico syr¹ vel iulep
rob.¶Aduerte tamē q̄ nō sit gracilis nec delica

tus:q̄a dyagrediū in talib⁹ est suspect⁹.Et si quis
dubitat aduētū ip̄ius podagre de col'a sola q̄ ra
rissime fit qd̄ patescit:q: mēbrū eo tūc ē cū maxi
mo calore se.notabili rubore habitudo sua ē tota
colerica:⁊ est in scd̄a etate.Uel dubitat aduētuz
podagre de colera cū portiōe flātis.vel de flāte
salso vel de col'a innaturali q: d̄ vitellina vl' citri
na qd̄ patescit:q: tal' est multū colic⁹:⁊ est bñ ve
nosus ⁊ ē in p̄ima vl' in scd̄a senectute purget cū
scamo^a cocta:q: cū dyagredio det sibi.ʒ.iij.vel.ʒ
ƀ.elc¹ de succo rob.vel det sibi.℈.i.dyagredij cuz
ʒ.ƀ.zucc.rob.vel cū modico iulep rob.vl' modico
aq̄ simpliq̄ ⁊ ℱ.pot⁹.vel det sibi de istis pill'is.ix
vel.x.℞.amomi anisi mastiq̄ cardamōi.ā̄ā¹.albi
maq̄ nuq̄ mus garioℱ.croci optimi cucube ligni
aloes turbith electi māne granate agarici sene
q̄nq; generū mirab.añ.ʒ.ij.reub.optimi ad pon⸗
dus omniū supradictoꝝ puluerisētur subtiliter ⁊
misce.cū syr° rob ℱ.massa de q̄ ℱ.pill'e dos est.ʒ.i
⁊ ƀ.vel.ʒ.ij.q̄lz mēse semel multū preseruāt ⁊ sine
syr°.Consequēter tertia die vel circa flomet: q̄a
flomia est multū bōa ad alleuiādū podagrā ven
turā calidā dato q̄ nō fuerit de sanguie. Rab in
suo cōtinēte in suo ca° de podagra: q̄a sanguis i
tali dispōne est multū coleric⁹ ⁊ diminuta colera
istis modis corp⁹ totū infriabit:⁊ sic p̄uabit/rab
in suo cōtinēte multum laudat in talibus q̄ plu⸗
ries in mense sumāt de mane decoctionis absin⸗
thij re.mediū vitrū q̄ttuor aut q̄nq; dieb⁹ multū
purgat stomachū a sordicie colerica:⁊ sic preser
uat.Uel q̄ det eis loco illi⁹ de vino simplici lim⸗
phato cū aqua simplici vel aqua endiuie remol
litiōis p noctē absinthij cū medico aq̄ simplicis
¶Et si q̄s dubitet aduētū podagre vel cyragre
de matia flātica ex toto q̄ raro fit q̄ patescit: q̄a
ibi ē calor aliqualis ꝓpt nocumētū hūorū ƀ non
excedēs ⁊ habitudo ⁊ etas faciūt ad hoc ⁊ alia
expulsa purget cū turbith vel cū hermodactilis
fiat sic ƀm intētiōem Rab.in suo ɔtinēte.℞.tur
bith electi.ʒ.ƀ.ℱ.decoctio in modico lact̄ vaccini
vel cumin fiat potus:vel fiat sic hermodactiloruz
ʒ.iij.⁊.ƀ.cumini.ā̄ā¹.añ.℈.i.terant ⁊ incorporent
cū melle ⁊ distēperētur cū aqua tepida fiat pot⁹
Uel fiat sic in flāte innaturali qd̄ pz:q: tristis di
scolorat⁹ tūc ℞.serapini.ʒ.iij.⁊ ƀ.⁊ fiant pillule
vl' sic.℞.oppopōacis.ʒ.iij.serapini.ʒ.i.ℱ. pillule
administrent.Aliqui faciūt sic ex intētiōe Rab.
℞.sarcocolle.ʒ.iij.fiāt pill'e:nam iste pill'e pro⸗
prie educūt flā crudūz de ventre ⁊ de articul' rab
ibidem.¶Et si quis dubitet aduentuz podagre
de materia flatica naturali vel innaturali cū mo

dica portiōe colere vel sanguis vł ambor ꝙ plu ries ꝯtigit detꝰ sibi medicina stati dicta ꝺ hermo- dactilis vel pillꝰe stati dicte de oppopoᶜᵒ vł sera- pino vel sarcocolla.cū.ʒ.ß.dyagredij vel cū gūis vij.ꝑut videbitꝰ discretioni tue. ¶Aduerte super hoc ꝙ si talis sit venosus puta cū venis latꝭ non dubites ipm flōmare facta purgatiōe:⁊ si facerꝫ de vena mediana bñ valeret sibi.⁊ si de vena q̄ ē ꝓpe digitū ꝑuū ipiꝰ manus multū ꝯfert ꝓpt di- uersionē matie:nam infra declarabitꝰ intētiōe ra sis in suo ꝯtiᵉ in.c.ꝓprio:ꝙ ipe vidit a podagra sanari potissime in venosis:nā talis flōmia ē mi rabilis iuuamēti i preseruatiōe ⁊ in cura podagᵉ calide in toto vel in pte:maxie in venosis seu in habētibus venas latas:verba sunt ipius in caᵒ ¶Aduerte magꝭ super hoc ꝙ si digiti vel articu li veniāt ad nodositatē ꝙ matia lapidificetꝰ i iū- cturis:tūc certū est ꝙ talis podagra sit de flāte i- naturali vt cōiter fit de muscillaginoso ꝯuerso in gipseum ꝓpt ingrossatiōem factā a frigido con- gelante mora longa in iūcturis vel factā ꝓpt re solutiōem partis subtilis ab vnguētis excessiue calidis vel emplꝭis vel balneis naturalibꝰ exces- siue calidis de possibili potest fieri ex flāte vitreo vel acetoso tūc si ex istis vel illis fiat cōpetūt pil- lule dicte de gūmis de oppopoᶜᵒ serapino sarco colla ⁊ hermodactilis:q̄a bene valēt qꝛ matia sic ingrossata trahit ad naturā mlꝛ:ideo dicꝰ Rasis ꝙ nō omittas lapidē armenicū pōt addi de ablu to.ʒ.i.cū hermodactilis.vel.ʒ.i.folior sene vł a- zari vel ambor cū modico cimini pipis ⁊ ʒʒ dis solutis cū melle ⁊ distēperatis cū aq̄ tepida vt fꝭ. potus:ista valent multū in ꝑseruatiōe podagre obseruata dieta supꝰ dicta ne ita fortis accidat: nec ita frequēter. ¶Et si q̄s dubitet aduentū sci atice de matia sanguinea in maiori pte flōmetꝰ ante tp̄s in q̄ expectatꝰ de vena mediana eiusdeꝫ partis ꝯnr purgetꝰ cū scamoᵃ cocta puta cū elcᵒ de succo rob.vt est dictū in ꝑseruatiōe artetice pe dū:vel cū alia medicia recitatis in matia calida ¶Et si q̄s dubitet aduētū sciatice de matia fria purgetꝰ ante tp̄s in q̄ expectatꝰ eius aductus cuꝫ vna de medicinis dictis in preseruatiōe artheti- ce frigide pedū:⁊ si sit venosus cōpetēter lꝰ vrie trahāt ad citrinitatē vł subrubedinē flōmetur ꝺ mediana brachij dextri vel eiusdē partis dietan do ipm ꝑut dictuꝫ est supius. Patet ergo tibi ex dictis Rasꝭ q̄liter podagra cyragra sciatica ⁊ si per annos durauerit poterūt ꝑseruari ne ita fre- quēter ⁊ fortiter accidant:verū podagra si in sui ꝑncipio fuerit ꝙ nō affligit vltra bis vel ter exto

to est curabilis ⁊ ꝑseruabilis ne vlterius accidat si corpulentus fuerit ⁊ qualibet septimana ꝑ an nū parum laxatus fuerit:verba sunt Rasis i suo continente:quia tunc nō erit materia que possit manare ⁊ expelli ad iuncturas. Dico notantꝰ cor pulentus:quia delicate contexture nō posset tol lerare talem fatigaꝫ:dicit ꝙ parum laxetur vsqꝫ q̄tuor vel q̄nqꝫ sellas. Et super hoc adducit exᵐᵐ qualiter curauit vnū protūc qui fuit satis corpu- lentus bone habitudinis satis venosus viuens satis in ocio ⁊ in crapula quia erat multe come- stiōis passus ē de nouo podagā precepi ꝙ de tri bus in tribus mensibus:quia in nonaginta die- bus faceret flōmiam puta de mediana vena ⁊ ꝑ cepi sibi ꝙ quaqꝫ septimana sumeret medicinā laxatiuam vsqꝫ ad quattuor vel q̄nqꝫ sellas ⁊ cū sumeret medicinā fortiorem de duobus in duo- bus mensibus ⁊ ꝙ sumeret pluries aquam de- coctionis seminū prouocantium vrinas vt deco ctionem absinthij cicerū rub.anisi maratri ⁊ silꝭ um:hoc continuaret quia si materia purgatꝰ per vias ⁊ poros naturales sic nō manabit nec ruet ad iuncturas:ista continuauit ꝑ annū:⁊ ꝙ post annū tēporibus interpolatis bis vł ter in āno ꝓ cederet cum flōmia ⁊ solōne ventris quibꝰ exe- cutis passio sanata fuit ex toto vitando balneum aque dulcis:ex toto verba sunt ipius Rasis in.c. subdit in.c.ꝙ quia in tali peccauit colera cū por tiōe flātis purgabat cum cū scamoᵃ cocta:quia cum diagredio est medicina valde vtilis in ma- teria colerica cum portione flātis dabat.ʒ.ij.elcᵗ de succo rob.vel.ʒ.ß.diagredij cum modico zuc. rob.vel iulep rob.cū modico aque vel dabat ꝺ a- loen.ʒ.i.cū.ʒ.i.croci siluestris.vel dabat modicū de decoctione polipodij.vel dabat.ʒ.ij.ellꝰi nigri cum q̄nqꝫ gūis se.dauci vel anisi vel cimini.⁊.ʒ. i.zucc rob.in forma pillulari. Si vero iste passus fuisset illam arthetică de flāte in toto vel in ma- iori pte tūc purgaret eum cū modico de turbith cocto in lacte vaccino vel ouino:⁊ potasset illud lac vel purgasset eum pillꝭis hermodactilor vel cum pillꝭis de oppopoᶜᵒ ⁊ serapino vel de sarco- colla vt est dictum sequēdo moduꝫ superꝰ expli catum in cura ꝯtinuādo potus ꝓuocatios vrine vt dictum est scꝫ cura

Istis clarificatis Cura ar- tethice ꝑ- sentis ⁊ actu ꝑoximantꝭ fm omnes eiꝰ sp̄ēs tibi patescit. Prius aūt ꝙ in cura ꝓcedas scire ⁊ cō siderare optet cām ipius matialem si sit humida sanguinea vel flātica a dūijs.vel si sit sicca coleri

ca vel mēlica ex toto vł a dñio licet ꝺ melancolia
rarissime accidat: q̇a in hoc cura diuersificatur.
¶ Aduerte sup hoc nam arthetica ꝭm ei⁹ speci-
es rarissime fit de vno hūore nam semp fit cōmi-
xtio aliqualis pauca vel manifesta cū hūore pre
dominātī: ideo remedia applicata ab extra nō ꝓ
ficiūt continue: hodie sedant dolorē cras non: vt
habetur ex relatiōe patiētis: ⁊ tūc nō dubites q̇a
certū est podagrā ⁊ ciragrā esse ex diuˢis hūori-
bus. verba sunt Raſ in. c. ꝓprio. ideo expedit ⁊
neccīū ē mutare ab ex̄ sepe salti de duob⁹ i duob⁹
diebus vel de tribus in tribus nisi patiēs inueni
ret notabilē sedatiōem doloris. ¶ Si q̇s aūt po
dagrā in cura de sanguie i toto vel in maiori ꝑte
qꝺ patescit ex habitudine totius corꝑis q̄ ē san-
guifica bene colorata hūida satis leta facie ⁊ ꝭ
patescit ex rubore notabili ip̄ius mēbri Vel erit
cum portiōe colere vel flātis modica ł māifesta
colere in ꝑmis etatib⁹ ⁊ flātis in vltimis etatib⁹
ꝭm ex malo regimie: q꞉ potator ꝯtinu⁹ alˡ coitiu⁹
uel vtēs multis fructibus flā pluries comitaꝝ in
ꝑmis etatib⁹ in talibus sanguineis talia discer-
nunꝝ ex expulsis ⁊ ex colore mēbri ꝭm pl⁹ ⁊ mi-
nus: q̇a si colera comitatur erit maior calor i mē
bro. Silˡr pꝫ ex latitudine magna vel mediocre
venarū: nā magna latitudo venarū attestaꝝ ma
gis sup colerā ꝙ̄ super flā maxime si sit notabilˡ:
et in hoc est attēdendū in alterādo illā discrasiā
calidā in mēbro. ⁊ in applicando sedatiua doloꝝ
fria statim incipiēte insultu ipsius podagre: seu
dum incipit pungere in pollice vbi cōiter incipit
ꝯñter in calcaneo si calˡa fuerit infrigidanda est
⁊ ecōuerso Rasis in suo ꝯtinente. ⁊ hoc de fctō
videm⁹ cōmuniꝝ statim abstineāt a vino ⁊ a car-
nibus. vtatur spinargijs cū lactucꝭ. ⁊ vtaꝝ lactucꝭ
specialˡr portulacis cū aceto vtaꝝ auenato orde-
ato riso integro pedib⁹ capreti ⁊ porci bene coctꝭ
infusis in aceto in salsa viridi acetosa vtatur la-
cte amiꝺ: potet de aqua bullita per se vel cū zucc̄
violˡ. vel potet de ptisana vel de iulep roſ. vł violˡ
⁊ sir° de ribes simplici de. i. coclearī hoꝝ pōt face
re vnā tassiā cū aq̄ simplici bullita comedēdo vł
nō comedēdo stati flōmeꝝ de vēa mediana eius-
dem ꝑtis in bōa ꝙ̄titate: ex q̊ hꝫ venas latas hꝫ
multū de sanguine. ꝯñr die scōa vel tertia faciat
flōmiā de vena man⁹ q̄ est ꝓpe ꝑuū digitū Ra
sis recitat in. c. ꝙ ip̄e vidit plˡes podagrā calidaꝫ
sanari confesti ꝑ flōmiā vene man⁹ dictā naꝫ est
optima ⁊ mirabilˡ iuuamēti in cura podagre cali
de diūtendo ꝓpꝝ qꝺ si nō placeret sibi faceret du
as faciat salti istam in crastinū vel die tertia deꝝ

sibi. ʒ. i. cassieꝭ. bñ miūꝺ. dissolute in decoctiōe cō
muni pluries dicta. Et si patiēs eēt multū febri
citās ⁊ calid⁹ dissoluaꝝ i aq̄ endiuie solatri vł vio
larū Raſ in suo ꝯti^e. ¶ Istis expediꝭ applican
da sunt defensiua vt nō fluat tanta mat̄ia ad ꝑti
culā in ꝑte tñ altiori. Raſ ibidē: ⁊ ē ponēda sup
ꝑticulā sedatiua doloꝝ fria ꝭ. istud de ꝯcilio Ra-
sis. ℞. cortiq̄ ḡnatoꝝ sumach añ. p. ij. decoq̄nꝝ lō
ga decoctiōe vt possint dissolui terātur fortiꝝ ⁊ in
corporenꝝ cū. p. iiij farine ordei ⁊ succo sempuiue
ꝙ sufficꝭ applicēꝝ supra tibiā supra cauillā in ꝑte
altiori ⁊ sana ⁊ applicēꝝ silˡr supra pedes: q꞉ hūi
ditates articuloꝝ ꝯsumit. Raſ ibidē. Et si dolor
pedū nō bene sedareꝝ tūc innoua remediū cōiꝝ
de duob⁹ in duob⁹ dieb⁹: q꞉ ꝭ req̇rit pa° ꝓpter
etogeneitatē mat̄ie vt est tibi superi⁹ dictum. ℞.
olei roſ. ʒ. iiij. opij. ʒ. ij. incorporētur simˡ ⁊ ꝑs do
lens inungaꝝ loco opij aliq̄ ponūt de mādrago-
ra. Vel sic. ℞. origani mētastri añ. p. iiij. coquan-
tur in aceto lōga decoctiōe vsq̄ꝫ q̊ liq̄fiāt epithic-
tur pes pluries i die cū herbis ⁊ aceto cathapla
smādo sit tepidū de duab⁹ in duab⁹ horis est mi
rabile remediū Raſ in eodē ca°. vel applica istꝺ
℞. albuginē triū ouoꝝ agiteꝝ bñ ⁊ ꝑcutiāꝝ cum
oleo roſ. vn fa ncio qꝺ sufficꝭ panni linei subtiles
ibidē inuoluātur ⁊ ꝑti dolēti de hora in horā ap-
plicenꝝ. Vel istud. ℞. butiri vaccini. ʒ. iiij. man-
dragore subtilissime puluerisaꝭ. ʒ. ij. icorꝑenꝝ silˡ
ꝑ modū vnguētū vł istꝺ qꝺ ē bñ sedatiū doloꝝ in
cā calˡa sola ⁊ ē cōe. ℞. medulle panis. p. i. dissol
uatur in lacte vaccino vel ouino calido ⁊ addaꝝ
opij. ʒ. i. vel. ʒ. i. ⁊. ꝭ. croci. ʒ. ꝭ. incorporentur simul
⁊ istud renouetur q̊lꝫ die postea sero ⁊ mane ap
plicetur ille qui applicabit inungat manus su-
as cum oleo roſ. Et posito emplˡo superponat fo
lium blete vel lactuce desuper ad conseruanduꝫ
illud. raſ in. c. in fine mat̄ia euacuata facim⁹ ce-
rotū cū oleo camomille. ℞. olei camomille. ʒ. iiij.
cere qꝺ sufficꝭ ꝭ. cerotū cui⁹ vna ꝑs applicēꝝ raſ
laudat ventosas i calcaneo sine scarificatiōe in
ꝓcessu fluxu mat̄ie ad sedandū dolorem. Rasis
in suo ꝯtinēte in ca° ꝓp̄o docet facere plura alia
defensiua in ꝑn° podag^e calide. ℞. glādes cōte-
ranꝝ ⁊ decoq̄nꝝ lōga decoctiōe ⁊ tibia epithieꝝ
pluries in die ⁊ nocte. vel sic. ℞. farinā fabarum
incorporēꝝ cū ouis qꝺ sufficꝭ fiat emplˡm liquiꝺ.
applicēꝝ in tibia sup cauillam aliqui incorporāt
cum oleo roſ vel mirtillorum. Vel sic ℞. boli ar
menici. ʒ. iij. gallarum subtilissime puluerisatarū
ʒ. i. incorporentur simˡ cum oleo roſ vł mirtilloꝝ
⁊ albuminib⁹ ouorum qꝺ sufficꝭ pt vti aliq̄ istoꝝ

q̄diu peroxiſmus erit in augmēto: quia protunc
materia eſt in fluxu: ⁊ hoc eſt cōmuniter in .xij. ⁊
xv. diebus. Et ſi quis cyragraȝ de ſanguine ſolo
vel cū portione colere vel flā̄tis ꝙ eſt vtplurimū
habuit ꝙ pateſcit ex rubore manuū cuȝ calore ⁊
dolore forti ex habitudine corpis ⁊ etate ipiꝰ die
ta ⁊ localia remedia dicta ⁊ alia medicinalia e-
runt eadē verū in cyragra plus occurrit mat̄ia
mag̃ cal'a q̄ in podagra de eodē genere ꝓpt̄ ꝙ
cyragra eſt magis calida in eodem genere q̄ po
dagra Raſ in ſuo cōtinēte ſ. illa que dicta ſunt
in podagra ſanguinea. Vel ſic: ℞. ceruſe. ʒ. ij. diſ
ſoluatur cū aqua endiuie ⁊ modica portiōe ace-
ti miſc̄. vt remaneat bene liq̄d vt ſ. illinicio. ē em̄
remedium mirabile in ſedando dolorē in cyrag̃
ſanguinea ⁊ colerica Raſis ibidē. Vel fiat iſtd
de cōſilio Raſis: ℞. lact̄ mulieris. ʒ. ij. opij. ʒ. ß.
miſc̄. ſ. illinitio eſt bene ſedatiua doloris. Iſtis
duobus remedijs vtuntur cōmuniter in cyragra
calida ſi nō habes lac mulieris habeas lac cap^e
vel ouinū ⁊ epithimetur manus pluries i die cū
aceto decoctiōis origani ⁊ mentaſtri vt ſtati di-
ctū eſt in cura podagre ſanguinee. vel epithimet̄
pluries in die cum aqua tepida decoctiōis rapa
rū: quia reſoluit materiā ſine violentia ⁊ ſine at-
tractione Raſis in. c. ꝓpter qd valet ſimiliter in
ꝓceſſu cure podagre ſanguinee. Et ſi q̇s poda-
grā pn̄tem ⁊ peroxiſmalē de mat̄ia colerica ſola
⁊ ſingulari vel cū portiōe flā̄tis vel ſanguis mo-
dica vel manifeſta qd pateſcit calore mēbri forti
⁊ executiuo ſiccatiuo cū ſub rubedine declinan-
te ad citrinitatē ad qd facit cōpl'o ⁊ etas dum ta
lis podagra incipiet pungere ſeu eius inſultus
incipiet ſtatim abſtineat a vino ⁊ a carnibꝰ pur-
getur ſtatim tn̄ ſine ſyrupo: quia ſtāte peroxiſmo
podagre vel alterius artethice nō debet ſyrupa-
ri: quia paſſio augmētaretur quia mat̄ia magis
ſubtiliaretur ſic magis flueret ad ip̄as iūcturas.
Simil'r niſi mat̄ia ſubito euacuaret flueret i ma
gna q̄titate ad ip̄as iuncturas ꝓpt̄ qd confeſtiȝ
purget̄ ex intētiōe Raſ ⁊ vtilior laxatio fit i iſtis
cū ſcamo^a potiſſime cocta ſi ſit delicatus Raſis
ibidē. ideo damꝰ ʒ. v. ⁊ ß. de el'cin^o de ſucco roſ in
matutinis. abluat os cū modico aq̄ ⁊ ip̄am trāſ-
glutiāt ⁊ dormiāt interroga ſi facil'r laxauerit: ⁊
conſiderare oportet eius cōpoſitionem q: groſſi
corpulenti indigēt forciori. ideo dixit ypo. 2° am-
pher̄. ſpiſſitudinē circa vmbilicū habere meliꝰ
eſt: quia ita cito nō cadūt in fluxū nec in diſſinte
riam. vel da ſibi. ℈. i. dyagredij cum modico zucc̄.
roſ. vel cum modico iulep roſ, vel ſir^o ⁊ modico
aque. vel da ſibi de dyacitonitē laxatiuo nam de-
bet dari in p̄ncipio medicina laxatiua ſatis fort̄:
nam plures ſanati ſunt ſtati ex forti purgatione
in p̄ncipio Raſ in ca^o. vel da ſibi pill'as iſtas. ⁊
ſunt ip̄ius Raſis in. ix. almanſor̄ ſunt bene ap-
propriate faciūt patientē cito incedere ⁊ ſurgere
Dicit Raſis: ℞. aloes. ʒ. i. dyagredij g̃na. xv. roſ
rub. ℈. ß. hermodactilor̄. ʒ. ß. vel. ʒ. ij. ſe. apij ſe. fe-
niculi. an̄. ℈. ß. fiant pill'e que adminiſtrentur de
nocte. ſtatim facta purgatione apponatur deſu-
per iſtud: ℞. lentiginis aque. p. ij. conquaſſent̄
⁊ applicētur deſuper renouet̄ ſero ⁊ mane ⁊ ſup
diem. Loco huius applica portulacā conq̄ſſatā
vel pſilliū vel nenufar vel folia recētia arbor̄ po
puli vel violatiani facta p̄ma applicatiōe ſi nō
ſedatur bene dolor addatur modicū opij. ʒ. i. vel
ʒ. ß. in empl'o. Et cū hoc applica ſtatim aliq̄d de-
fenſiuū ſupra tibiā in altiori loco cauille: puta e-
pithima dictum ſupius de glandibꝰ ꝯquaſſatis
bene bullitis. vel empl'm dictuȝ de farina fabaꝝ
vel de bolo armeno cū gallis: nā defenſiua poda
gre ſanguinee ⁊ colerice nō differūt: niſi q: i po-
dagra col'ica mag̃ frigida debēt applicari tertia
die vel q̄rta ad longius fl'ōma ip̄m de vena me-
diana vel de illa vena que eſt iuxta puū digitum
in manu: iſta eſt melior: nā dictū eſt ſupius inten
tione raſ in ſuo ꝯtinente ꝙ podagra cal'a pluri-
es curatur cū iſta fl'ōia nā pluries vidit ꝙ eſt mi
rabilis iuuamēti h^o facto ſi dolor nō ſedaret̄ bn̄
cū empl'is dict̄ applica de ill' remedijs dictis in
mat̄ia cal'a ſanguinea innouādo remedia de du-
obꝰ i duobꝰ diebꝰ. vl' de tribꝰ in tribꝰ ꝓpt̄ diuſita
tē huōꝝ ꝯcurrētiū vt ē ſupiꝰ dictū. Et ſi vis mate
riā ab intꝰ ingroſſare ⁊ infrigidare da ſibi d ſyr^o
de ribes vl' de aq̄ endiuie vl' portulace ſero ⁊ ma
ne vel de iulep. verū q: nō potat vinū ſufficit ſibi
potare de ip̄o cū cibo ⁊ potu ⁊ alias cū vno cocle
ari fac plenā caſtaneā aque bullite. Et ſi q̇s cira
grā de colera ſola ſingl'ari vel a dn̄io cū portione
ſanguis vl' flā̄t̄ patiāt̄ ꝙ pateſcit ex ſignis ſtatiȝ
dict̄ dieta ⁊ remedia localia interiꝰ ⁊ exteriꝰ ap-
plicata cōpetūt: ſic i podag̃ de colera ſtatiȝ dicta
verū frigidiora cōpetūt ab extra q̄ in podagra d
ip̄a colera ꝓpt̄ cām dictā. Et ſi q̇s podagrā pn̄tē
⁊ peroxiſmalē de mat̄ia flā̄tica naturali vl' inna
turali ſola ſingl'ari vel cū portiōe ſanguis vel co
lera modica vl' manifeſta habuerit ꝙ pateſcit ex
ſignis ꝯrijs ſignis ſupradict̄: q: pes ē ſbalbidꝰ
cū rubore modico q: occulto vl' paruȝ manifeſto
v̇gente interdū ad q̄ndā citrinitatē cū calore nō-
bili in p̄n^o fluxꝰ mat̄ie ꝓpter eius motum ⁊ opi

latiōem inde factā in ipo mēbro ex fluxu ipi⁹ subito: nam motus hūoris ex se ꝛ ex modica portione colere vel sanguis hūor flāticus ruens violēter per mēbrū ꝑ venas ꝛ extra inducit calorē notabilem in ipo. Simil'r mat̄ia extra vasa ꝓpria calescit i se: q: nō regit̄ a natura nec gubernatur: ideo necessario calescit dū talis co'la incipiet pūgere ꝓpe calcaneū v̄sus partē siluestrez ꝙ est vtplurimū sicut illa que ē de mat̄ia ca'a incipit facere insultū in pollice. iste tal' nō dȝ sic abstinere a vino sicut illi qui patiūtur a cā ca'a quia mat̄ia terrea fria digerat̄ ex ipo ꝛ tenet viū syr' licet ꝓpter penetratiōem facilē in pte noceat ꝓpter qd̄ dam⁹ de grossiori ꝛ bn̄ ꝯfractū ꝛ in modica q̄titate sumptū: q: bis vel ter in mēsa duntaxat. Et nō potare nisi postq̄ sumpserit tertiam partē cibi incipiēte isultu ipi⁹ ꝓuocet sibi vomitū cū digito intromisso in gutture vl' pēna infusa in oleo intromissa in ꝓfundū post cibū ꝑ horam potest ꝓuocare domestico mō post prādiū cū decoctiōe rad' raphani ꝛ atriplicis ꝛ semis eorum addito modico olei croci ꝛ aceti ꝟ. pot⁹ post prādiū ꝑ horā q̄ sumpto ꝑ horā incitat vomitū cū digito vel pēna intromissis vt dictū est: nā vomit⁹ dat magnū iuuamētū in tali podagra de cā frigida. Rab in suo ꝯtinēte in. c. ꝓpo: ꝯn̄r laxet̄ cū pillulis arthetiq̄ vel alijs dictis in p̄seruatiōe podagre de mat̄ia hūida flātica ꝟ i maiori dosi det̄ de turbith vel de pill'is de oppopo^co ꝛ serapino vl' alijs addēdo aliq̄n modicū de lapide armenico sene ꝛ polipod. Vel det̄ ista. ℞. hmod. ℥. ꝟ. mastic. ℥. ij. pāis zuc. ℥. iiij. misceat̄ distēpet̄ cū aq̄ calida: ꝛ potet post p̄mū somnū Rab in suo ꝯti^c: nā sanat podagrā flāticā. Rab subdit ꝙ tales in cura semꝑ bibāt de tyriaca cū vino: q: q̄lȝ die vel d̄ duob⁹ i duob⁹ dieb⁹: q: talis podagra flā^ca venit cōit̄ in p̄n^o veris tyriaca tollit maliciam talis podagre. Rab in suo ꝯti^c. Aliq̄ dāt d̄ istis pill'is sepe in p̄seruatōe q̄lꝫ mēse. ix. vel. xi. in cura. xv. vel xvij. semꝑ in ipari nūero: q: meli⁹ laxat. ℞. aloen cicotrini. ℥. iij. turbith albi ꝛ gūosi. ℥. v. rob. rub. ℥. i. ꝛ ꝟ. hermodactilorū. ℥. i. ꝫ' albi. ℥. i. dyagredij. ℥. i mell' rob. qd̄ suffic̄ ad incorporandū fiat massa q̄ vsui reseruet̄ vtat̄ mō dicto: vel de istis ℞. anisi maratri mastiq̄ cardamōi zedoarij nuq̄ m⁹ croci cubebarū cassielignee. an̄. ℥. ꝟ. sene epithimi polipodij q̄rcini an̄. ℥. ij. turbith agarici hermodact̄ an̄. ℥. iij. aloen cicrotrini manne ḡnate. an̄. ℥. ꝟ. ꝫ' albi. ℥. ij. salis gēme. ℥. i. mell' rob. ℥. ij. ꝯficiat̄ massa cū syr^o rob. ꝛ de absinthio in p̄mis diebus applicet̄ defensiuū in tibia supra cauillaȝ cū modico pāno lineo in latitudine triū digitorū. ℞. boli armenici. ℥. ij. gallarū subtilissime puluerisatarū ℥. ꝟ. hermodactil'. subtilissime puluerisatorū. ℥. ꝟ. mirtillorū. ℥. ꝟ. incorporētur oīa cū oleo nucum ꝛ modico vitelli ꝛ albumie ouorū applicet̄ vt dictū ē. In cā ca'a valeret istud defensiuū ꝟ nō ponas hermodactil'. ꝛ distēperabit̄ cum oleo rob. ꝛ albumie ouorū dūtaxat in cyragra fiāt ista similiter. Et si q̄s sciaticā p̄n̄tē ꝛ poxisinalez habuerit de mat̄ia sanguinea flātica. i. ꝙ cuȝ portiōe flāt̄ habuerit qd̄ patescit ex habitudine corpis: q: satis sanguine⁹ colorat⁹ cū vrinis satis rubicūdis ꝛ est in p̄ma senectute flōmet̄ de pte opposita vene mediane vel epatice. ꝯn̄r flōmet̄ q̄ est iux̄ paruū digitū eiusdē ptis: q: multū destruūt multum valēt. Rab in suo ꝯti^c p̄misso clisteri tali. ℞. mercurialis sicle foliorū maluc. an̄. m. i. abrotani centauree. an̄. m. i. se. nasturcij ꝯq̄ssati anisi. an̄. ℥. ꝟ. ꝟ. decoctio in q̄ dissoluat̄ medulle cassief̄. ℥. i. benedicte. ℥. i. olei amigd̄. dulciū q̄rt̄. ꝟ. mellis. ℥. ꝟ. sal' cōis. ℥. i. ꝟ. clistere. C ōn̄r applicētur vētose bis ter supra sciaȝ. ꝯn̄r iterū applicēt̄ ꝛ locus scarificet̄ ꝛ de sanguie cū reiterat̄ vētosis euacuet̄ vsq̄ ad tres vel q̄ttuor. ℥. ꝯn̄r inungat̄ loc⁹ cum oleo rob teneat dietā tenuē sufficiat sibi auenatuȝ pedes capreti vel porci bene cocti pue pulle ꝛ auicule pue. vinū grossum bene limphatū i ꝓcessu cure stuphet̄ aliq̄l'r stomacho ieiuno ista sufficiāt. Et si q̄s sciaticā p̄n̄tem ꝛ poxisinalē de mat̄ia flātica sola naturali vel innaturali fuerit cuȝ portiōe aliq̄li ꝛ modico sanḡ. vel colere vel ml'ie ꝙ ē vtplurimū sicut patescit ex aliq̄li colore ꝛ aliquali rubore loci. vel si talia non affuerint puta q̄n est ex puro flāte vel cū portiōe ml'ie p̄mittat̄ clistere stati dictū ꝟ in decoctiōe illa pones de turbith ℥. ꝟ. ꝫ'. ℥. ij. se. nasturcij ꝯquassati. ℥. i. benedicte. ℥. i. olei d̄ aneto q̄rt̄. i. ℞. clistere istō clistere sumat semel vel bis in p̄ria septiana vel da sibi de pillulis supi⁹ dictis aliq̄ dant pill'as de serapino. ℥. ij vel pill'as artheticas. ℥. i. ꝛ. ꝟ. vel. ℥. ij. Consequēt applicāt vētosam bis vel ter desuꝑ sine scarificatione. ꝛ postea applicant istud empl'in. ℞. empl'i ceronei. ℥. iij. armoniaci. ℥. ꝟ. dissoluat̄ in aceto ꝛ insimul icorporēt̄ ꝟ. empl'in extensum supra alutam in forma q̄drata oblōga renouet̄ semel in. x. diebus vel circa si sit venosus ꝙ habeat venas apparētes in manib⁹ flōmet̄ in p̄mis dieb⁹ sumpto clisteri vel flōma de vena q̄ est iuxta puum digitū man⁹ iuxta eiusdē partis multū diuitit materiā. ideo multū ꝓficit Rab in suo ꝯtinēte. Vel inungat̄ in anchis cū isto vnguēto ꝙ mirabilit̄

sedat dolorē sciaticū. ℞. saluie mēte rute maiorane nepite p̄mule ver. vngule caballine camōille bardane pentafilon vtriusq̄ cētauree lingue canis saxifrag. marrubij albi gariofilate piloselle aristologie longe lauēdule apij petro. macedonici. an̄. m. i. arthemesie roris marini. an̄. m. ij. cōquassentur ⁊ ponātur in vino albo electo postea ipas p mediū diē remollias bulliatur i eodē vino per bonā pausam colētur ⁊ illi vino colato addatur armoniaci asse fetide galbani serapini. ana. ℥. ij. postea addatur agrippe dialtee aragon marciaton. an̄. ℔. ß. olei iuniperi olei terebentine an̄. q̄rt ß. bulliāt simul vsq̄ ad consumptionez vini aliq̄ addunt axūgie vulpine. ℔. ß. multi nō potentes surgere nec ire reparant cū isto vnguēto si inungant in dorso in anchis ad ignez cū isto vnguēto ⁊ terminatur cura arthetice.

¶ Capl'm. 92m de gibbositate.

Cum gibbositas fieri incipit. pill'e maiores hermodactiloꝝ dande sunt ⁊ oleū de keysim cū āposimate de seminib⁹ sepe sumēdū locus quoq̄ ex oleo sambucino i quo storax liq̄da ⁊ castoreū ⁊ euforbiuz resoluta sint frequēter inungēdus ⁊ a cibis frigidis ⁊ grossis abstinēdū Aq̄ etiā calida in q̄ cocta sint mētastrū ⁊ sansuc⁹ ⁊ sticados arabicus ab alto sup locū distillāda est Deinde frequēs fricatio ⁊ inunctio ex oleis calidis faciēda ē. qd̄ si is q̄ hoc patit egritudinis puer fuerit balneū solūmodo ⁊ inunctiones ex his q̄ prediximꝰ sufficiūt. Si aūt cū gibbositas incipit affuerit febris a p̄dicto regimie omnino abstinēdū: sed aposima ex berberis factū cū cassiafist. i potu tribuendū flobothomia q̄z ex basilica faciēda est ⁊ ēplastra vehemētia loco superponenda.

De gibbositate in spōdilib⁹ ⁊ cura ei⁹. Et sciēdū q̄ spōdiles colli sunt. vij. ⁊ spondiles dorsi xij. ⁊ spōdiles alcatin sunt. v. ⁊ sic sūt. xxiiij. spōdiles. ⁊ sūt iūcte ⁊ ligate mediocri ligatā: q2 si eēt nimis laxa tūc stādi pō ⁊ portādi onera debilitaret. ⁊ si eēt nimis stricta iūctura: tūc inclinatio ⁊ curuatio ipediret. verū p̄a ⁊ vltia spōdil' colli laxior ē p alijs ꝓpt ligamētū mag. latū ⁊ mag. lōgū ⁊ h̄ ē ꝓpt capit motū ⁊ colli: ⁊ sic spōdiles ligate ⁊ iūcte faciūt dorsū ꝓpt qd̄ dorsuz ē de spōdilib⁹ ligat ⁊ iūct: ⁊ dorsuz ē in corpe sic lignū qd̄ est in exordio nauis q̄ ē p̄ncipiū ⁊ fundamētum illoꝝ ossiū vt dic̄ auic. de mēbris. c. vi. ⁊ subdit h̄ in. c. sequēti. q̄ dicte spōdiles sūt ꝯcaue vt nucha inoluta pellicul' q̄ ē ps cerebri extēsa ⁊ ꝓtēsa cū pellicul' eiusdē cerebri descēdēs vt ex ipā nucha vna cū pellicul' dicit nerui orirēt. naz si oēs nerui a cerebro orirēt fuisset necciuz caput eē maius q̄ sic oriūt. g̃ nerui duo ab vna spōdili excepta vltima ⁊ exeūt p pua foramia lat̄alia vt dic̄ lr̄a i. 8°. d̄ iuuamēt. ⁊. 4°. d̄ inf. dislocāt g̃ spōdiles tripliciter. vt dr̄ 4°. de inf. c. 6. medū spōdiles dislocant ab iteri⁹: ⁊ si vna vl' pl'es dislocāt intri⁹ alijs existētib⁹ ꝯtiguis tūc ꝯcauāt dorsuz i eodē loco vt dic̄ lr̄a. ⁊ si int illas vna sana remaneat seq̄t gibb⁹ aliq̄l'. cā tal' dislocatiōis duplex ē: iterior ⁊ exterior. extior ē cas⁹ ⁊ pcussio itior mlt'iplex. v.a cā pt eē apā i pte vicia trahēs ad se spōdilem ꝓpt ingrossatiōez ⁊ abbreuiatiōez ligamēti talē cāz febris ꝯcomitāt ⁊ dolor. a.a cā itrīseca est hūiditas excedēs cū mat̄ia relaxās ⁊ igrossans ligamētū spōdil' ꝓpt qd̄ spōdil' exit sitū ꝓpiuz. a.a cā mag. cōis ē vētositas grossa itercluſa ipellēs spōdile: vel spōdiles ꝓpt qd̄ seq̄t ꝯcauitas ⁊ gibb⁹. verū al'n spōdiles dislocāt p viā spasmi qui dr̄ antroston⁹ q2 curuāt ad intius ⁊ istud ꝯtingit pl'ib⁹ senib⁹ lōg. ⁊ g̃cilib⁹ ⁊ aliq̄b⁹ iuuenibus. Et ista dislocatio ⁊ curuatio ad interi⁹ fit rōne siccitatis lacertoꝝ assistētiū. iō dr̄ spasm⁹ de ianitiōe ⁊ icurabil'.

Primo q̄rit si spondilis dislocāt lat̄alr̄ si mēba sbsistētia nuoꝝ ortoꝝ neccio ledāt i sensu ⁊ i motu soluit lr̄a 4. de inf̄io. c. 6. circa mediū. ⁊ dic̄ q̄ tūc mēbra subsistētia neccio ledūtur ꝓpt cōpssionez neruoꝝ inde ortoꝝ p q̄s inferē sensus ⁊ mot⁹.

Secūdo q̄rit i q̄b⁹ spōdilib⁹ tortura lateral' mag. ꝯtigit soluit. ca. allegato q̄ i spōdilib⁹ colli q̄re raro iz pectore ⁊ rari⁹ i femore vt dic̄ i fine capituli.

Tertio qrit̄ si spōdilis mutet̄ ad exteri⁹ vt gibbus fiat. vel ad interius vt dorsuz ɔcauet̄ vtrū mēbͣ sub ea existentia inde exorta rōne neruoꝝ necessario cōpatiant̄ in sēsu ꝛ in motu. soluit capit͛lo dicto ꝛ imedio ꝙ possibile ē ꝙ noceat in sensu ꝛ i motu mēbris subiacētibus. ꝛ possibile ē ꝙ nō noceat: vt dicit ypo. in lib de iūctur͛. nam si exeat interius vel exteri⁹ magis angulariṫ ꝛ subito aliqͥter neruus descēdēs cōprim̄ t̄. ꝛ sic ptes subiacētes necessario leduntur ¶ Si autē rotūde exeat ꝛ paulatim tūc ptes subiacētes nullo modo ledūtur q꞉ nerui inde descēdentes nō cōprimūtur: nec vie eoꝝ coartantur: nec opilātur opilatōne coartatoria. sic spūs motiui ꝛ sensitiui trāseūt subaliter p illas venas mlͭ tum graciles neruoꝝ: vt pꝫ in de iuuamēto anhelitus caͦ. 2ͦ.

Quarto querit̄. Dislocatio spōdil͛ gibbosa vel nō gibbosa cui⁹ pticule ē passio pncipal͛. Dicēdū ꝙ ligamētoꝝ spōdiliū cōseqn̄ter ipoꝝ spōdiliū p colligātiam ipoꝝ.

Quinto querit̄ si dislocatio spōdilium ē paͦ p se vel p colligātiā q꞉ venit aq̄sita s vel apa extͣs vel veniēs qͦ venire nō debet scōm naturam.

Sexto qrit̄ q̄s morb⁹ ē. Dicendū ꝙ offi cial͛ p situ vel p societate.

Septimo qritur. cui⁹ vtutis ē nocᵐ Dicēdū ꝙ regitiue ipi⁹ naturalis ꝛ mēbri mādantis.

Octauo qrit̄. cuius vtutis ē passio pncipal͛r. Dicēdū ꝙ motiue q꞉ n̄ possunt se moueri.

Nono qritur. gibbosi i pectoralib⁹ sūt nc dislocati i spōdilib⁹. Dicēdum: ꝙ possibile ē: ꝫ vt pl͛imuꝫ ē error informatiue ossis thoracis. q꞉ ossa illa hn̄t malam figuram.

Istis clarificatis Cura dislocatiōis spondiliū tibi patescit. Prius autē ꝙ in cura pcedas scire oꝫ cām ꝛ diuersitatē ipius. q꞉ ꝫm hoc cura diuersificat̄. verū dislocatio spondilium seu gibbositas eoꝝ qn̄ est incipiēs pōt curari. firmata ꝛ cōpleta curari non pōt. vt diċ Rab in suo cōtinēte. idē diċ in diuisionib⁹ suis caͦ ppo.

Si quis gibbositatez curuā habuerit p modū spasmi antrotost omi q꞉ curuat̄ ad ptem anteriorē vt fit in plurib⁹ senib⁹ gracilib⁹ ꝛ in qbusdā iuuenib⁹ rōne siccitat̄ lacertoꝝ assistentiū ppter qͦ curuatio ꝛ ɔtractio reducit̄ ad spasmū de inanitōne, quapropt̄ si tal͛ gibbositas incipiat fieri curua: de cōsilio auēzohar i practica sua caͦ pmo fiat inūctio dicta spōdiliū ꝛ lacertoꝝ assistentiū cōtinua sero ꝛ mane c̄ oleo amigd. dulciū vel cū oleo oliuarū. nā tal͛ inunctio reddit ipm securū a tali gibbositaᵉ seu curuatione dorsi q̄ solet accidere senib⁹. q̄dam inungūt cū oleo sizami⁹. verūtn̄ oleū amigd. dulcium est melius ꝛ laudabilius oim. qm̄ ē subtilius cū pauca stipticitate necessaria in curōne taliū. verba sunt ipius auēzohar in loco alleͦ. ¶ Et si q̄s gibbositatē habuerit rōne apostemat̄ assistentis qͦ patescit ex dolore ꝛ febre cōcomitāte: cura fit purgādo cū cassiat̄ flōmando ꝛ ab extra liniēdo put ɔpetit veris apatibus. ꝛ clisterizet̄ cū oleo i quo deco cte sunt radices altee ꝛ semē lini ꝛ potus cassief̄ cū oleo amigd dulciū vel cū oleo cōi. multū facit ad curā. ¶ Et si q̄s gibbositatē habuerit ex gibbositate interclusa īpellēte spondilē vel ex maͣ flātica ruēte p materiaꝫ catarri ad dictas spondiles relaxante dicta ligamēta: qͦ patescit q꞉ fe. nō ɔcomitat̄ ꝛ catarr⁹ pātescit ꝛ non patescit ex hitudine corpis: purget̄ cū cassiafist. ꝛ hermodactil͛. vel dent̄ pill͛e hermodactil͛ cum oleo cōi. ꝛ emplet̄ locus cū reb⁹ fortis caliditat̄: puta cū casto⁰ maiorana ꝛ ysopo. ꝛ ista sufficiāt

¶ Capitulum. 93. de varicibus.

Cum vene grosse ꝛ plene ꝛ diuerso mō curuate ꝛ virides i crure appucrīt: egritudo q̄ vit̄ vocat̄ adesse significat̄. Hec aūt egritudo freq̄nti⁹ accit hijs q̄ multū pedibus laborare cōsueuerūt ꝛ q̄ cibaria colerā nigraꝫ generātia freq̄nter sumūt. In pncipio itaqꝫ curōnis hui⁹ passionis basilicā minuere cōuenit ꝛ ventrē ex hijs q̄ colerā inducunt nigraꝫ soluere. Quoꝝ mentionē fecimus in caplͦ de melācolia. Hec autem sepe faciēda sunt. Et ab oib⁹ a q̄bus melācoliā patiētes custodiūntur i hac egritudine abstinēda sūt Postꝙ v̄o hoc regimen diu adhibitū fuerit ex venis q̄s i crure ap-

paruiſſe dixımꝰ minutio fiat ⁊ qui bus ſanguiſ tā diu fluere dimittaᷓ donec qcq̄d in eis ē euacueᷓ: dein de huiuſmōi patiēs colerā nigraꝫ expellētibꝰ vtaᷓ. ⁊ minuaᷓ ex baſi lica. ⁊ caueat ſibi ab oībꝰ q̄ coleraꝫ generant nigram.

DE varicibus

Varices ſunt vene groſſe multū dilatate in crure vel i in teſticulis. nā heleni aſſueti ſunt tales venas in dicꝭ locis varices vocare. vt pꝫ. 13°. de i- genio pte vltia. ⁊ iſte vene dilatātur vt plꝰimū in trūco ſiniſtro ꝓpt multiplicatōem ſanguis groſ ſi melācolici deſcēdenꝭ a ſplene. ꝓpter qꝺ tales inſunt curſoribꝰ ꝑ vias ⁊ poꝛtātibꝰ onera ⁊ pꝛo- ceſſu tpis talis ſanguis putreſcit. ꝓpter qꝺ gene rat coꝛroſiones malas ⁊ peſſimas in tibijs q̄vix curari pn̄t. Aliqn̄ aūt tales varices veniūt i cru- re dextro ſuccedētes q̇buſdā acutis egritudinibꝰ ꝑ viā criſis. tales nō ſūt ſic male. q: maˢ ē minꝰ mala. ꝓpter qꝺ iſte citius curanᷓ. ⁊ ad iſtas ſilꝛ ſubſeq̇tur vlcus i tibia magꝭ curabile ſupꝛadicto ꝓpt minoꝛē maliciā matie. Varices iſte curanᷓ multiplꝛ. vno mō coꝛrūpanᷓ ꝑ cirurgicū. p° ligā tur ⁊ frangūtur ⁊ caro ibidē generaᷓ. ⁊ iſtud pōt fieri cū raſoꝛio vlꝰ cū cauterio potētiali. capiūt cal cē viuā cū tertia pte ſaponis. faciūt emplꝛm rotū dū ad modū argēti. ⁊ ponūt deſuꝑ ſupꝛa genu i furcula vene illiꝰ. iſtud emplꝛm coꝛrodit carneꝫ ⁊ venam illā et emittūᷓ illa ⁊ expellūᷓ ꝑ viā ſcarc. expellēdo ſanguinem illū coꝛruptū ꝑ venā coꝛro ſam ⁊ aptā tūc cirurgicꝰ regn̄at carnē ⁊ claudiᷓ via illius vene groſſe varicoſe. ⁊ ſic ceſſat trāſitꝰ illius mali ſan. ad tibiam. Iſti modi curādi ſunt ꝑiculoſi ꝓpter retētionē talꝰ male maᵉ: q̄ ꝯtinue gn̄aᷓ ex malicia ſplenis ⁊ epatis in ꝟtutibꝰ natu ralibꝰ eoꝝ potiſſime in ꝟtute digeſtiua ⁊ expulſi ua eoꝝ. hoc vult gaꝰ. xi. de inge. ca°. 2. pte 3ᵃ. ⁊ 4 Nā tales ſic curati ꝑiclitāt multiplꝛ. q: īfra pau- cos annos incurrūt febꝛes ꝑniciosas ⁊ moꝛta- les vel incurrūt maniā vel mꝛiam ex retētiōe talꝰ male maᵉ. ⁊ hoc potiſſime ꝯtingit in illꝭ in q̇bus inſunt ⁊ fuerūt varices vltra annū. Quapꝛopt ꝺ ꝯſilio Raſ in toto ꝯtinēte ꝭ cura alia. flōmeᷓ de baſilica eiuſdē ptis in q̄libet q̄rtali anni ꝑmo e- uacuādo colerā nigrā cū aq̄ caſei ſeu cū ſero cap no ⁊ cū decoctōe epithiⁱ ⁊ yerarufini. ponatur i foꝛma ꝓpt inuenes: ℞. epithiⁱ. ℥. i. ꝭ decoctio i ſe ro capno in q̄ infundaᷓ yerarufini. ℥. ß. vel dyaſe- ne. ℥. i. ꝯn̄r flōctur de epatica eiuſdē ptis. ꝯn̄r pōt aꝑiri illa varica ⁊ facere minutōem. Raſ in ſuo ꝯtinēte dicit ꝙ ꝭ flōmia ⁊ aꝑiaᷓ illa varica a cal caneo vſq; ad genu i medio ꝭm arbitriuꝫ medici ⁊ euacueᷓ q̄ntitas magna. iſta pōt fieri ſemel vel bis i anno mēſe maij ⁊ octobꝛis. talis patiēs de- bet euitare res multiplicātes ſanguinē mꝛicum vt ſunt carnes ſalſe cuiuſcūq; conditōnis. carneſ bouine caſeus ⁊ ſubſtātia leguminū aq̄ caſei pu ta ſeri capni cū decoctōne epithimi ſumpta per octo vel decē dies de mane in q̄libet q̄rtale anni multū ꝓſeruat a dāno cū flōia baſilice. ⁊ tūc ſuffi cit aꝑire venā varicoſam ſemel tpe autūni ⁊ i oc tobꝛi. ⁊ terminaᷓ cura.

Caplm. 95. de elephantia.

HEc paſſio poſtq̄ manſi ua ſit incurabilꝛ eſt. Cum aūt incipit ſi ei ſubuenia tur ⁊ vt debꝫ medicata fuerit aut ſanaᷓ aut manet ſic nihil addens. Cum ergo pedis groſſicies auge- ri vidꝛ ⁊ coloꝛ obſcurari: vene q̄ꝫ q̄ vites vocanᷓ appere cepint eger aſſidue cogendꝰ ē vomere: ⁊ cuſto- diendꝰ a deambulatōe nimia ⁊ ſta tione ⁊ venter vomitu p̄cedēte ex pillis maioꝛibꝰ de hermodactilꝭ ſol uēdus: deinde ad vomitū redeun dū poſt illꝺ. Hoc q̄ꝫ mlꝛtotiens fie ri optet. Eger p̄terea a cibis groſ ſis ē abſtinēdꝰ: ⁊ tibia a calcaneo incipiendo ſurſū vſq; ad genu ſtri gēda. aū tn̄ ꝯſtrictōem epithiman da ē ex aloe ⁊ mirra ⁊ acaſſia ⁊ ypo q̄ſtiꝺ. ⁊ alumie cū aceto foꝛti diſſo lutꝰ. Ex baſilica q̄ꝫ manꝰ ꝯꝛie ptiſ minutio faciēda ē. neq̄ꝫ erectꝰ ſtet niſi pes ꝑus ſtricte ligatꝰ fuerit ne q̄ꝫ epithima illo mō dimittat. vo- mitu q̄ꝫ freq̄nter vtaᷓ. Qꝺ ſi pax interceſſit ſpatiū a p̄cedēti vomitu

ꝛ appetit quieſcere vapoꝛa ipſum
cū ſemib⁹ cauliū ſticadͦ arabico ci
nere de vitib⁹ ꝛ lupinis ꝛ nitro et
ſtercoꝛe capͥnoꝛ farina fenugreci
ꝛ liniaꝛ etiā ex aq̄ cineris ꝑ ſpaciū
vnius diei aut duoꝝ. Jpa em̄ hu-
ius egritudīs maximā reſoluit ptē
aut leuioꝛem reddit

Caplm.95.de vulneribus lumboꝝum.

Cum aliqs lōgo tp̄e ſupi
nus ſup doꝛſum iacet lo
ca renū plerūqꝫ rubēt: et
mala ibi fiūt vlcera. Cū ergo loca
iſta rubere cum augmēta viſa fue-
rint miliū ſiue panicū aut folia ſa-
licis ſub eo ſternēda ſunt ꝛ ipſe in
die multotiēs eſt ſoluend⁹. Loca
qꝫ q̄ rubent aqua roſata ſup niuē
infrigidata roꝛāda ſunt ꝛ flabellā
da ſunt ipā. Qꝫ ſi caloꝛ pſeuera-
uerit īponaꝛ epithima de alhubꝛa
ti qͦd in caplͦ de apatibus nomia
uim⁹. Et ſi veſice ꝛ vlcera ibi exoꝛ
taꝛ fuerit: ex vnguēto de ceruſa cu-
rentur.

Capitulum.96.de doloꝛibus exterioꝝ membꝛoꝝ

Cum doloꝛ i manu aut i
pede fit: eger interrogā-
dus ē ſi ex pcuſſione hoc
ei accīt aut ſi aliquid ſuper ipſum
membꝛū cecidit aut ſup ipſum diu
iacuit. aut ſi contingit ex cauſa ex-
trinſeca. Si autē ab exterioꝛi cau-
ſa non contingerit locus dolēs cō
ſiderādus eſt an ſit magis rubeuſ
q̄ꝫ reliquū coꝛpus: aut non. Si em̄
toto coꝛpoꝛe rubicūdioꝛ fuerit ex
calidi apoſtemaꝛ medicamīe curā
dus erit. Et ſi mēbꝛū neqꝫ fuerit
calm̄ neqꝫ rubeum: ſed iam quoti-
die obfuſcaꝛ ꝛ ſiccatur: aqua calꝛa
ab alto ē ſup ipm̄ diſtillanda ꝛ ex
oleo ꝛ cera reſoluta inungendum
ꝛ dimittēdū ſic donec doloꝛ ſedeꝛ
Qꝫ ſi locus quaſi groſſioꝛ vidaꝛ
ꝛ tactu etiā frigid⁹ ſentiaꝛ freq̄nꝛ
erit fricand⁹ ꝛ aqua calꝛa in q̄ ſiam
ſucus ꝛ camomilla ꝛ ſticadͦ arabi-
cus cocta fuerit ab alto vt dixim⁹
ſuper ipſum erit diſtillāda ꝛ ex olͦo
de keiri citrino inungend⁹. Regi
men qꝫ ei⁹ ſubtiliādū erit. Jpe vͦo
multo vtaꝛ exercitio ꝛ i balneo ſu-
det. Si aūt iſta nō ſuffecerit: venꝛ
ex hijs ſoluatur que humiditatez
educūt. Mēbꝛū p̄terea ſi tactu ſen
tiꝛ fr̄m: fricēꝛ prius: ꝛ deinde inun
gaꝛ ꝛ ex oleo coſtino ꝛ ſambucino
ꝛ oleo de been tepidis: ꝛ ex hijs ſi
milib⁹. Qꝫ ſi iſta non ſuffecerint
ex vnguētis que in caplͦ de para-
liſi noīauimus inungendum erit:
donec ſanetur.

De elephantia .i. dͦ tūoꝛe ma-
nuū vel pedū. nā talis paſſio fuit de-
ſcripta a ſilꝛitudine elephātis haben
tis pedes groſſos tumidos. talꝛ tumoꝛ duplex ē.
q̄dā eſt a cā extrinſeca ꝛ vocaꝛ elephātia nōvera
nā fit interdū a foꝛti motu peduz ꝛ tibie inflanꝛ:
vt i cachochimicis ꝓpꝛ fluxū maloꝝ hūoꝝ. inter
dū fit a foꝛti frigoꝛe cāute doloꝛē foꝛtē ꝛ ſolutōez
ꝯtinui interi⁹ ꝛ exteri⁹ in manib⁹ ꝛ pedib⁹ ꝛ coꝛ
ruptionē humoꝝ in eiſdē. ſic rōe illoꝝ fit flux⁹ ad
idē mēbꝛū ꝛ tumeſcit, ꝛ ab hūoꝛib⁹ coꝛrupꝛ i eiſ-

dem ꝓpter frigus penetrãs ⁊ soluẽs eleuãt̃ fumi
cap̃nosi ventosi inflãtes carnẽ.sicut videmus in
hoibus ⁊ aialib⁹ mortuis infra triduũ. ⁊ tal' tũor
⁊ elephãtia nõ vera euenit tpe frio pueris infan
tib⁹ ⁊ mulierib⁹ ꝓpter debilẽ ⁊ rarã cõpositõem
eorũdẽ.frigus penetrãs ⁊ soluẽs inducit tumorẽ
in mẽbris cãis iam dict̃.⁊ fit tumor vlcerosus i fi-
ne ex cã iam dicta soluẽte ⁊ hũorẽ corrũpente:vt
videm⁹ in manib⁹ puerorum ⁊ in calcaneo.habẽtiũ
mulas. Alia ẽ elephãtia q̃ vera dr: q̃ fit a cã intri
seca hũorali fluẽte seclusis cãis extrĩsecis : puta
ex hũoribus flegmaticis vel meancolicis qđ est
vt plimũ vnde hũores tales fluẽtes p venas mẽ
bri sua q̃titate venas excũt ↄtẽtiuã earum agg̃uãdo
⁊ imbibit̃ tal' humor sub forma ꝓpa innaturali i
carnositate man⁹ vel pedis vel brachij vel cruris
Un̄ rasis in suo ↄtic caº.ꝓpo dicit ꝙ elephantia
ↄfirmata nõ curat̃. vt illa q̃ per annũ vel p ãnos
durauit.manifeste aũt põt reparari a bono medico
⁊ h̃ est cã duplici.vna ẽ q: est de gñe cãcri. Rab
ibidẽ.Alia cã est.q: illa vena p quã fluit maa ad
illa mẽbra vltra debitũ est dilatata ꝓpť quã vari
ca dr ex intẽtõne helenorum. vt dicit lra.13º.de igeº
sanitat̃.c.vltiº in fine.⁊ sic q: vena illa vltra debi
tum ẽ dilatata neccio mag ẽ receptiua sup fluita-
tũ puta sanguis grossi ⁊ melãcolici.⁊ ipa vẽa sic
repleta grauata a quãtic neccio desinit abire illđ
sup fluũ p capita ipius ad mẽbrũ ↄtiguũ.ideo ta
lis mãria sub forma sua innaturali ⁊ nõ sub for
ma secũdarũ hũiditatũ subintrat porositates mẽ
bri ad qđ fluit augmẽtans ipm indebite.ꝓpť qđ
dicit auic.ꝙ ẽ morb⁹ in q̃titate augmẽtata. Silr
tal' mãria corrũpit ei⁹ mẽbri figurã.ꝓpť qđ q̃dã
dicũt ꝙ ẽ morb⁹ in figura.⁊ hoc videt̃ dicere rab
⁊ rõne talis figure corrũpit̃ eius actio motiua vo-
lũtarie. Si aũt nõ fuerit ↄfirmata nec magnifica
ta tal' elephãtia s fuerit in p̃nº sui incipiẽs mẽm
magnificare nõ attigẽs annũ in magna pte tũc
ẽ curabil' p bonũ medicũ:lz cũ difficultate.h vult
rab in suo ↄtic.vbi ponit curã applicãdo fria sti-
ptica sup illa vena.⁊ ↄfortãdo pticulã tũidã cum
moderate resolutis ⁊ exsiccatiuis ⁊ substrahẽdo
materialẽ cãm cũ euacuatis euacuãtib⁹ flegma
grossum ⁊ colerã nigrã cũ medicis appropriat̃: vt
dicet̃ statim. ¶ Et sup h̃ nota ꝙ elephãtia sp cõ
comitat̃ varica.i.vena latã ꝓpinãtẽ mãriam subi
to ⁊ ↄfesti i mẽº.nã tal' vena ẽ lata. i pcessu autẽ
ꝓpť receptõm plime mãrie mag dilatat̃. ꝓpť qđ
videm⁹ ꝙ freq̃ntat̃ flõijs hñt venas mag latas
solite i brachijs.iõ q: varica sp ↄcomitat̃ elefan
tiã lz nõ ecõtra. Rab sil' tractauit de eisdẽ i.c.ꝓ-
põ i suo ↄtic. ¶ Ulti⁹ nõ ꝙ ois elephãtia cõit
ꝑoxismat bis vel ter i ãno.q: hũores ñles aut in
nãales mltiplicãt i corpib⁹ nris s'm pl⁹ ⁊ min⁹ i
diũsis tpib⁹ ãni:vt legit̃ pº dimidiarum i.c.pº vt flã
i hyeme:san.i vere:col'a i estate:mĺia i autũno.⁊
mouẽt mag ex eorum ña i ill' tpib⁹ ꝓpter qđ q: ele
phãtia fit de san.grosso flãtico vel mlĩco cõit po
xismat i vere.ad qđ iuuat ei⁹ dissoluº rõe tpis.si-
milit ꝑoxismat i autũno cõit.q: maa tũc abũdãti
us gñat ⁊ mouet̃ ex sui ña ⁊ ꝑoxismat.i. mag af
fligit ⁊ calescit ⁊ tũescit mẽm duob⁹ aut trib⁹ die
b⁹.⁊ h̃ fuit cõit circa plenilunũ vt videm⁹ đ fac-
to.⁊ rõ dictat rõe speculãti. ¶ Tu dices.q̃ ẽ cã p̃-
mitiua ⁊ potima sue gñatõis. Soluit rab i suo cõ
tic.ꝙ sp fit freq̃nt fit ex nauseatia satietate ⁊ cõit
fit a maa fluẽte ab emũctorijs p̃ncipaliũ mẽbro-
rũ.nã fit in manib⁹ subito ⁊ ↄfestim a maa fluẽte
⁊ sub ascell'.nã multi ibi apãt apate vo ⁊ ñvo:
⁊ maa p via crib talr expellit p venã illã medianã
cõem ad inferi⁹ puta ad manũ.⁊ sic man⁹ rema-
net tumida ⁊ g̃uata ꝓpť difficultatẽ resol'ois tal'
mae grosse ⁊ ↄtinuũ fluxũ ipi⁹ mae ad locũ ab ip
so emũctorio.⁊ istũ casum vidi plies i pestillẽtijs
cãtur silr plies ex fluxu mae a cerº ⁊ ab ei⁹ emun
ctorijs p venã illã g̃ssam ad ipam manum.q: illa
vena mediana ascẽdẽs ad ceremm bifurcat̃:⁊ inf-
dũ recipit talẽ mãriã.⁊ iste casus ↄtigit plies in
passiõib⁹ cer ⁊ i pua apoplia ⁊ i media ⁊ in stu
pore ⁊ de possibili i alijs passiõibus capit̃. gñat̃
ãt i pedib⁹ cõit ex maa fluẽte ab emũctorijs sple
nis ⁊ epat̃.⁊ h̃ plies vidim⁹ i pestilẽtijs:i ingui-
bus apat̃.nã ña expellit materiã talẽ motu creti-
co tali impfecto ad infer⁹. Et cũ medic⁹ teneat̃ se
q̃ intẽtũ nat̃e regulat̃ in pte vel i toto fuit rõ me-
dicorum ⁊ motiuũ ꝙ i cura apatũ i inguinib⁹ debet
fieri flõia de sophena ill' pt̃. nã in h̃ fundant se
moderni medici.sat̃ hñt rõem i agẽdo:dũ tñ faci
ant i p̃nciº p.8.vel.9.horas añꝙ maa sit corrupa
nec facta venenosa.nã ↄũr si fiat scq̃t̃ effumatio
pessima ⁊ pestifera ad p̃ncipalia mẽba:⁊ iõ cõit
moriunt̃. ¶ Notũ ẽ cuilibet speculãti ꝙ elephan
tia ẽ passio official' i q̃titate augmẽtata ⁊ i figu-
ra.⁊ ẽ p colligãtiã mẽbri mãdant̃ ⁊ vene ↄtigue
⁊ ẽ passio lactorum mẽ ⁊ ↄcauitatũ.⁊ ẽ ex nocuº re
gitiue ñalis ⁊ vital' mẽ recipient̃ ⁊ mãdant̃.⁊ ẽ
paº motiue aiate vtut̃.q: illi infert nocum i actõe
sua motiua.

Istis clarificatis cura ele-
phãtie ꝑ-
ut sibi ↄuenit tibi patescit.nã ↄclusum ẽ a rasi in
mult̃ locq̃ marie i diuisionib⁹ suis ꝙ nõ ↄfirmata
nec magnificata curat̃ a bono medico:s cũ diffi
cultate vel saltẽ erit nil addẽs i malicia rõ dicti ẽ:

q: bene ꝓuidētes i maª q̄ intrauerūt i naturā va
ricaꝝ nō sūt ad vltimū dilatate.iō pn̄t strigi ⁊ ad
debitū q̄si reduci cū epithiatibꝰ ⁊ ēbrocatōibus
stipticiꝭ ⁊ ligaturis stringētibꝰ fortiť ipm meͫ ⁊ sic
nō recipiēt matiā vltra debitū. nec ꝑ ɔn̄s mēbra
subiacētia nō replebunť vltra sui naturaȝ de q̄ sit
cura.māsiua aūt ⁊ magnificata non curatur ꝓ-
pter cām ɔriā.silr q: maª fluxa ɔtinue ⁊ i plꝰ in-
grossať ⁊ lapidificať eo ꝙ tale mēbrū elōgať a
fonte caloris ⁊ ꝑs eius subtilior cōtinue exalať:
dūtaxat repatōem aūt manifeste recipit diuertē
do ⁊ eūando materiā fluētē ⁊ fluxā ɔsumēdo ⁊ ꝑ
ticulā egrā ɔfortādo cū q̄busdā calis stipticiꝭ em
brocādo potiͫᵉ i fine eūonis ⁊ resolōnis matie
puta c̄ vria ꝓpa cala vel cū lexiuia cala. ¶ Si q̄s
ḡ elephātiā incipiētē n̄ ɔfirmatā icurrerit i mani
bꝰ vl i pedibꝰ qd̄ patescit q: tūor n̄ ē multū mag
nificatꝰ ⁊ n̄ ē māsiua ꝭ solū durauit ꝑ mēses ānū
nō attingēs lꝫ paꝝ attigēs.ꝓus ɔsiderare oȝ si sit
de san.ḡsso mlīco qd̄ patescit ex rubore aliq̄li ob
scuro ipiꝰ mēl ⁊ ex cal. ciꝰ i tactu . nā sētiť aliq̄lit
calīn ⁊ ex maiori māifestatōe veaꝝ i ꝑtibꝰ vicinis
puta i crure ⁊ in brachio.vel si sit de flāte grosso
qd̄ patescit ex ḡssicie mēl sine aliq̄ rubore ⁊ sine
cal.i tactu: uno sentiť meͫ q̄si friūm nō hn̄s emi-
nētiā cōiť tātā sic fctā ex sā.mlīco.raꝭ i diomibꝰ su
is ꝓpť maiorē ḡssiciē maᵉ n̄ poteř porositates ⁊
ɔcauitates lactoꝝ manuū ⁊ pedū subitrare.ꝓpť
ꝭ ista rariꝰ silr ɔtigit vt vult raꝭ i diomibꝰ suis.q̄ ꝓ
pter lȝ ɔueniāt i duabꝰ itētōibꝰ curatis puta i ef-
fugiēdo mltiplicatōȝ maᵉ c̄ dieta cibi ⁊ porꝰ.⁊ si
i strigēdo dictū meͫ egrū ne maᵃͫ sordidā sic re
cipiat ⁊ i strigēº vēas illas ꝓuidētes ipis mēbriꝭ
cū ligaturiꝭ ⁊ epithiatibꝰ stipticiꝭ discōueniūt i itē-
tiōe curatia q̄ ē eūare maᵃͫ fluētē ⁊ ipaȝ diuter e
vt stati declarabiť i seq̄ntibꝰ. ¶ Si q̄s ḡ elefātiā
icipiētē n̄ ɔfirmatā d̄ sā.ḡsso mlīcº l d̄ flāte hūerit
qd̄ patescit ex signis iā dicř pa.abstieat a cib ḡsꝭ
san.ḡssū l flā ḡssū ḡnantibꝰ:sic sūt carnes vaccie
carnes q̄ c̄ vēatōe capiūť:sba legūinū pais azi-
mꝰ:caules cibꝰ de pasta azima pira maxᵉ hyema
lia pisces beluales ⁊ testitudiales:viuū ḡssū po-
tissiᵉ dulce.⁊ vtať cib san.subtilē ḡnantibꝰ. vt sť
pulli gallie ꝑdices colūbi iuuenes vitella ouorū
tremula caro mutōis vniꝰ āni auicule puer silua
olera sbtilia vt sūt spiargia c̄ 3ª ꝑte boragi brodia
simplicia c̄ pauq̄ speb: viuū claꝝ talibꝰ vteť i ma
gna ꝑte sui regis.isup vitabit deābulatōȝ ⁊ stati
onē lōgā ⁊ brachij suspēsionē . pes vel manꝰ cꝫ
in pane ligeť ⁊ strigāť c̄ fasceola linea a cauilla i
cipiēs bn̄ strigēdo vsqꝫ ad iguiaria l a palma ici
piēs bn̄ strigēº vsqꝫ ad radicē brachij seu vsqꝫ ad
sbascellas.an̄ āt talē ligaturā fortiť strigētē epiti
maꝭ ⁊ ēbrocaꝭ meͫ dcm mō seq̄nti ℞ aloē mir-
re acassie alūis vtusqꝫ an̄.lꝫ.i.misceāť ⁊ pulʳ oia
⁊ ponāť i sacclo d̄ aluta.d̄ māe capiať vnꝰ.p.bo-
nꝰ dicti pul dissoluať i bōa pira aceˡ cali.si tal cle
fātia fuit d̄ sā.ḡsso stipᶜº.⁊ si fuit d̄ flāte ḡsso ⁊ ab
luāť meª eḡ puta pes ⁊ tibia vsqꝫ ad iguiaria.ma
nꝰ ⁊ brachiū vsqꝫ ad sbascellas.ꝭ ꝭ q̄qꝫ māe ꝑ.ij.
aut.iij.mēses vsqꝫ q̄ tibi sanitas ⁊ repaº appeat.
⁊ ꝭ ꝭ ꝑ aliq̄lē pausā addēº i duobꝰ seq̄ntibꝰ d̄ di-
cto pul ⁊ aceº ⁊ viº l in ouādo ꝑut discretōi tue vi
debiť. Adūte tn̄ ꝙ tale epithiª sit cal in ⁊ meª iā di
cta si ēbroceť tꝑe fro ꝙ aliq̄lr obūbreť seu a lōge
coopiāť c̄ pānis lineis calis ɔn̄r dicta meª ligeť
⁊ ɔstrigāť c̄ fasceola seu cuȝ bēda pāni linei mō
stati dcō. Et si sit d̄ sā.mlīco flōmet d̄ basiᶜᵃ vl d̄
cōi ꝑꝫ ɔrie ɔn̄r purgeť ꝑ vicē s.q: paulatim bis in
septiaª c̄ aq̄ casei ⁊ epithiº ex itētōe raꝭ i suo ɔtiᶜ
℞.epithiˡ.ʒ.i.ꝭ.decocº i aq̄ casei qd̄ suff ꝭ petus
alii poteris addere ipi colate d̄ yerapiª gaˡ.ʒ.6.l.ʒ.
i.raꝭ i suo ɔtᵉ dabat ꝑ.ij.l ꝑ.iij.dies q̄lȝ māe loᶜ ye
rapiᵉ alii.ʒ.i.aloē cicotrii c̄ ꝭo capno fctā purga-
tiōe bis lter flōmeť.vene ḡsse vides q̄ appēt cir-
ca curuaturā genu supꝫ l sbtꝰ vt tibi videbiť vena
magis ꝓmpta ⁊ exhať mag q̄ntitas sā.i tali flōmia
Et si elefāª eēt i manu eadē rōe apies venā ḡssi
orē brachij eiusd̄ i bōa q̄ntiᵉ ꝭm modū extꝰ san.a
dicta vēa.veꝝ si an̄ istā flōiaȝ iteꝝ reitares flōiaȝ
basiliꝭ ꝑꝫ ɔrie forsā n̄ errares potiͫᵉ si tale corpꝰ
viuat i ɔmessatōibꝰ ex eq̄nº ista fctā subtrctiōe maᵉ
i ꝑte c̄ laxatis ⁊ flōijs applica bis supra manū ⁊
pedē d̄ manu subtꝰ ligata dca d̄ plātagie q̄ est d̄
arnaglossa paꝝ ɔq̄ssata.ꝭ facto q̄busdā dicbꝰ ap
plicaꝭ ꝑ moͫ ēpli d̄ ꝭ qd̄ seq̄ť ℞ ciner raď cau
liū.ʒ.4.axūgᵉ porciᵉ ātiq̄ ꝙ suff ad icorpādū mi
sceāť i mortaº ⁊ r̄maneat i modū mell.istd̄ miro
mō ɔsuit i meº maᵃͫ.⁊ hēꝭ magis hōres ⁊ maxias
vtilitates.veꝝ q: mltū r̄soluit mtdū r̄manet porº
maᵉ mltū exiccaᵉ i meº.ꝓpť qd̄ d̄ ɔsiº raꝭ appli-
caꝭ pꝰ q̄sdā dies.vª die l duabꝰ ꝑ iñualla d̄ aliq̄
r̄mollitio puta d̄ axūª anaꝝ l gallie vl d̄ medulla
core cerui l vituli.l d̄ istis oibꝰ sil mixꝝ.l applicaꝭ
istd̄ ex itētōe raꝭ i suo ɔtiᶜ cui n̄ ē par i ꝭ casu.℞.
raď malueᶜˡ bullite ⁊ bn̄ ɔtrite q̄rť.i.sepi ouini qd̄
suff ad icorpandū ꝙ r̄maneat i liq̄re mell applī-
cādo r̄mediū dictū de cineribꝰ.iteꝑoās 3ª vl 4ª
dic modiͫ d̄ isto remeº sero ⁊ māe.ɔn̄r redeas ad
remeͫ stati dcm.raꝭ dic ꝙ silr potes facere c̄ fo-
lijs malueᶜˡ ⁊ adipe anaꝝ ⁊ galliᵉ.raꝭ dic i suo ɔtiᶜ
ꝙ armōiacū dissolutū c̄ aceº ꝭ idē fac nā mirabilr
sbtilat maᵉͫ induratā ⁊ icidit.vn̄ raꝭ i suo ɔtiᶜ:⁊
in 9º almāsore ⁊ in diuisionibꝰ suis vult ꝙ alea

cogantur vomere ante applicatõnem hoꝝ saltē semel in septimana ꝛ pmittere laxatiua dicta: sꝫ dit in lr̃a. si vtat̃ vomitu ꝛ euacuatõne semel i septimana cũ applicat̃ dict̃ curabit̃ vel nõ addet i malicia toto tpe vite sue. verũ eis est valde tedio sum puocare vomitũ leduntur in capite ꝛ oculis: ꝛ in pcordijs. pp̃ter qd̾ magis vtimur laxatiuis Si ãt tuvis mag̾ benigne vomitũ puocare: vtat̃ in prãdio ꝛ in cena de radice raphani cuꝫ aceto capiat tres vel. 4. bolos in pn̄cipio comestionis ꝛ tertia vel quarta die sumat diuersas carnes et angiosas in magna q̄titate cum diuers̾ vinis: ꝛ post prãdiũ p vnam horam vel p duas sumat potũ sequẽtem. ℞. aque decoctõnis atriplicis ꝛ se. eius quart. i. olei cõis quart̃. i. croci siluestr̾. ʒ. ß. aceti squillitici. ʒ. i. misceat̃ ꝛ fi potus ꝛ det̃ calidus. dum tenuerit p horã vel quasi imponat in gutture digitũ suũ vel plumã galline infusam in oleo ꝛ incitet vomitũ. iste vomit⁹ vel, silis dꝫ premitti ꝛ pcedere laxatiua supius dicta.

Et si quis elephantiã

incipiente de flegmate grosso habuerit: qd̾ patescit ex signis supius dictis: facies ea q̄ supius dicta sunt ex applicatõe sup mẽbro. verũ applicaº plantag̾ dicte non hꝫ sic locũ in materia ista sed loco illius vult rab̃ ꝙ applicet̃ desup fel porcinũ cũ modico bõbacis purgãdo pus cũ pill̾is maiorib⁹ de hermodactil̾: dissoluẽdo eas aliqua decoctõne in defectu illaꝝ facies decoctõem d̾ hermodactil̾ ꝛ de turbith. vel dabis. ʒ. i. turbith alb ꝛ gũmosi. ʒ. i. cũ. ʒ. ß. ʒinʒiber̾. ꝛ. ʒ. i. panis ʒucc̾. i dissoluant̃ oia in brodio caulũ rubeoꝝ vel i brodio carnium. ꝛ si vis potes addere. ʒ. ß. yerapigre ga̾. nã ista medicina satis appropat̃ i ista maª. Ista tibi sufficiãt p vtraqꝫ elephãtia incipiente ꝛ nõ mãsiua. nã aut curabit̃ aut nõ oino erit addẽs i malicia seu nõ augebit̃ in toto tpe vite sue.

Et si quis elephantiã

firmã ꝛ mãsiuã hñat q̄ durauit p annũ vl̾ p duos ãnos: nõ q̄ras curã q: incurabil̾ ẽ: cãis iam supius dict̃. repatiõem aũt manifestã recipit a bono medico cũ dieta supi⁹ dicta ꝛ cũ purgatõib⁹ dict̃ fm naturã materie peccant̃. in repatõe tali sic pcedim⁹ aliq̄lter purgam⁹ cũ simplici farmaco: fm pditõem patient̃. aliquos purgam⁹ solũ cuꝫ clisterib⁹: aliquos cũ sola cassiafi̾: aliqꝫ cũ sero caprino ꝛ epithio dũtaxat bis in septiana: aliqꝫ cuꝫ yerapigra in potu: aliqꝫ cũ turbith pulueriʒato ¶ Aduerte tñ ꝙ q: curari non pñt nõ debẽt fati

gari cũ laxatis nec cũ embrocatõib⁹ ꝛ epithimis q: parũ valerẽt. sufficit in tali repatõe ligare mẽbrũ ꝛ materiã aliq̄lẽ euacuare cũ farmacijs dict̃ ꝛ q̄busdam fõmijs ꝛ remedia supi⁹ posita applicare sup pticula modo ꝛ forma supradict̃. Vez Rab̃ vult ꝙ in tali magnificata cũ maª indurata applicãda de ill̾ que dicta sunt stuphet̃ membrũ cuꝫ fumo aceti. capiat̃ marchacita. i. merda ferri seu pumex ferri ꝛ igniat̃ fortit̃ ꝛ sup spgat̃ acetũ ꝛ inde illud mẽbrũ pfumet̃ p pausaꝫ. ista talis pfumatio fiat p interualla post quosdã dies: applicãdo remedia supradicta. ꝛ ista tibi sufficiant in cura elephãtie incipient̃ ꝛ mansiue plura remedia possem tibi ponere. pmisi tñ tibi in pn̄cipio clarificatorij dare pauca remedia electa ꝛ secura et sic pmissa attẽdi tibi cũ laude dei q̄ v̾tutem mihi largiri dignatus ẽ hoc opusculũ dictũ clarificatoriũ complendi. ꝛ ipe bñdict⁹ in etnũ ꝛ vltra. Amen.

Preclarissimi opus Johãnis de tornamira doctoris famosissimi atqꝫ decani pclari studij montispessulani impssum lugd̾. p Johãnem trechsel alemanũ artis impressorie magrm̃ Anno nr̃e salutis Millesimoquadringẽtesimo nonagesimo die vo decimaseptima mẽsis Junij finit feliciter.

Tabula

¶ Incipit huius p̄clarissimi operis tabula vnicuiusq̄ folioꝝ capituloꝝq̄ nō dissensionē: imo magis correspōdentiā eorūdē indicās. Et in quocūq̄ loco capituloꝝ numerū nō inueneris: scias tale esse capl'm huic p̄clarissimo opi supadditū: vt ip̄e egregius de tornamira in p̄sentis libri p̄ncipio p̄misit.

161

Finit tabula.

Epistola

Reuerẽdo dño ac mgr̃o mgr̃o Cornelio vitrificis de goes artiũ. ꝛ medicine doctori Johẽs de lalanda Salutẽ plurimã dicit.

Scribis te perdocte vir absentia mea nõ mediocriter affici: vnũq; habere solatiũ ꝙ ꝑ me clarificatoriũ diui Johãnis de tornamira teneas. sepe em̃ in vestigio me collocef gratũ ꝙ hijs fomentis acq̃escis inuicẽ ego ep̃las tuas lectito atq; idẽtidẽ in manus quasi nouas sumo ꝛ eo magis ad tui desideriũ accẽdor: scio nũc te esse ꝑcipuũ studiũ orãdi: ꝫ non ideo sẽꝑ pugnacẽ te ꝛ q̃si bellorꝫ stilum suaserim: vt em̃ terre varijs mutatisq; seminibus. ita ingenia nr̃a nũc hac nũc illac meditatõne recolũtur. volo interdũ aliquid ex historia locũ apꝑhendas. volo ep̃laꝫ diligẽtius scribas. nã sepe in orõne q̃ non historica modo: ꝫ ꝑpe poetica descriptõne necessitas incidit ꝛ ꝑssus fin o purisq; ex ep̃lis petitur fas est: ꝛ carmine remitti. nõ dico cõtinuo ꝛ lõgo id em̃ ꝑfici nisi in ocio non põt: ꝫ hoc arguto ꝛ breui q̃ apte quãtaslibet occupatões curasq; distrigit: lusus vocant̃. ꝫ hij lusus nõ interdũ minorẽ gl̃iaꝫ q̃ꝫ seria ꝯsequũtur. verũ vt ad ꝑpositũ redeam sepe sepiusve me efflagitasti: vt q̃d de huius diui clarificatorij iohãnis de tornamira senserim fido pectore tibi reserarẽ. accipe nũc q̃d de vniuersis generaliter iudicem. ẽ opus pulchrũ: validũ: acre: variũ: elegãs: purꝫ: figuratuꝫ: spaciosum etiã ꝛ cũ magna tua laude diffusum: quũ igeniosus extiterat: acut⁹: acer. ꝛ q̃ꝫplurimũ i scribendo ꝛ sal' habet ꝛ fell' nec cãdoris min⁹. dedit em̃ nobis q̃ꝫtũ maxime potuit. datur⁹ ampli⁹ si ad deos nõ abijsset q̃ se ex ꝑncipijs ꝯtrarijs cõpositũ nouit. ꝛ aliq̃n ex defatigatõne elemẽtorũ in sua ꝑncipia resolui qd̃ phisicorꝫ est vnũquodq; resolui in hijs ex q̃bus cõponit̃. ꝛ se tãdem cia relicturꝫ ꝛ nihil habiturꝫ ꝑter famã nois sempiternã. si v̾tuti opam dederit: iusticiã dei timorẽq; coluerit. Est mihi crede hoc opus ꝑhumane vir sũmis laudib⁹ ac honore celebrandũ: q̃ ꝛ v̾tutibus intellectis quarũ finis est verũ: ꝛ moralib⁹ q̃ rectũ equũq; ꝑponũt insignit⁹ sit: ꝛ vim naturãq; rerũ non ignoret. Est em̃ summa stulticia si tibi opus sit ꝑua aq̃ mẽsura. queras potius de arduo flumie: q̃ꝫ de ꝑuo fonte haurire. nã quũ de magno flumie cupis ꝑiculũ ẽ ne illud ꝑlapsus fluctib⁹ tractus emargaris. sit igit̃ tua res familiaris nõ ꝑita angusta vt in sordibus v̾seris: neq; ita magna vt sollicitũ te semꝑ teneat. Nũc proch deũ atq; hoim fidem in summa opinionũ ꝑuersitate v̾samur vt pene cuꝫ lacte nutricis errorẽ suxisse videamur. quũ v̾o parẽtibus mgr̃isq; redditi sum⁹ tã ita varijs imbuimur erroib⁹: vt vanitati veritas ꝛ opinioni ꝯfirmata natura ip̃a cedat. verũ diuersorꝫ medicorꝫ errorem quasi radicem oim malorꝫ stirpit⁹ diui iohãnis de tornamira volumẽ se extracturã pollicet̃. Demus ergo nos excolẽdos: patiamurq; nos sanari: de hoib⁹ loquor: omitto q̃ ꝑferãt q̃q; patiant̃ ambiciosi honoris cã laudis studiose gl̃ia cã amore incẽse cupiditatis. ꝫ adhibeã ep̃le moduꝫ vt redeam illuc vñ defluxi. Traditũ est nobis Johem de tornamira nostris tempibus nr̃oq; seculo vixisse ac eius picturã quo ad eius libri sublimitatẽ excellẽtiãq; videmus. q̃ etiã regio: q̃ ora: q̃ locus frãcie ꝑuincieq;: q̃ spẽs forme: q̃ practica: q̃ ingenij acies qd̃ remigiũ: q̃ mot⁹ hoim: nõ ita expict⁹ ẽ vt ip̃e non viderit. nos vt videremus effecerit. Ast hic liber oi laude dign⁹. hic sũm tonãtis v̾ba: iuxta illd̃ Eccl'iast. 38. Disciplina medici exaltabit caput illius ꝛ in ꝯspectu magnatorꝫ collaudabit̃ hic via practicãtiũ: hic corpis salus: h̾ quo pacto btm̃ te ac felicẽ reddas: h̾ est q̃ nõnulla librorꝫ volumina breui ope complectit̃ hẽs optimo ꝛ famosissimo caractere imꝑssum. nã ex inclit viri officina cui merito oẽs tenemur ob summi viri ꝑstantiam: ac fructũ ab illo hac tempestate nobis expositum. quot ꝛ quãta hic addita fuerũt: q̃ pacto castigata ꝑ reuerendũ dñm ac magistrũ Jacobũ de Maude artiũ mgr̃ꝫ ꝛ i medicia licẽtiatũ parisiẽsẽ ac ꝑ reuerẽdũ dñm ac mgr̃ꝫ mgr̃ꝫ Johẽꝫ de la lãda aragoneñ dioce. cesaraugustaneñ. artiũ ꝛ medicie doctorẽ. Neq; v̾o effectãda sũt ꝑdocte vir spelata ꝛ excelsa. nã vt in pictura lumen nõ alia res magis q̃ꝫ vmbra cõmẽdat̃ ita librũ diui Johis ꝺ tornamira clarificatoriũ tã submittere q̃ꝫ extollere decet. Vale virorum decus.

Goldschmidt £75
London July 1930

אורים
ותמים
LUX ET VERITAS

